

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

4

SIRA SAYISI: 231

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU 2019 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TEKLİFİ (1/280) RAPORU

- PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNCA KABUL EDİLEN METNE EKLİ CETVELLER (GİDER VE GELİR CETVELLERİ)
- 2019 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TEKLİFİNE İLİŞKİN 2019 YILI GENEL UYGUNLUK BİLDİRİMİ İLE 2019 YILI DIŞ DENETİM GENEL DEĞERLENDİRME RAPORU, 190 ADET KAMU İDARESİNE AİT SAYIŞTAY DENETİM RAPORU, 2019 YILI FAALİYET GENEL DEĞERLENDİRME RAPORU VE 2019 YILI MALİ İSTATİSTİKLERİ DEĞERLENDİRME RAPORUNUN SUNULDUĞUNA DAİR SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI TEZKERESİ (3/1322)

2020

CİLT 8

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER - B

(5018 Sayılı Kanuna Eklî II Sayılı Cetvel)

1	SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI	6637
2	ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	6679
3	ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	6695
4	ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	6711
5	TÜRK DİL KURUMU	6727
6	TÜRK TARİH KURUMU	6753
7	TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	6785
8	TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ	6823
9	KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	6837
10	DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	6983
11	DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	7005
12	ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	7033
13	VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	7131
14	TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	7189
15	MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	7237
16	TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	7255
17	TÜRK STANDARDLARI ENTİTÜSÜ	7283
18	KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI	7309
19	TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI	7331
20	GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	7363
21	ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	7387
22	CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU	7441
23	YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	7495
24	TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	7525
25	DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	7545
26	KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	7569
27	DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	7589

ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER - B
(5018 Sayılı Kanuna Ekli II Sayılı Cetvel)

SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI
2019 YILI
SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM
RAPORU

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2019 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu (TL)

Tablo 2: 2019 Yılı Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Uygulama Sonuçları Tablosu (TL)

Tablo 3: 2019 Yılı Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Uygulama Sonuçları Tablosu (TL)

Tablo 4: 2019 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

KISALTMALAR

KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
PYBS	: Program Yönetimi Bilgi Sistemi
SAGEB	: Savunma Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
SSB	: Savunma Sanayii Başkanlığı
SSİK	: Savunma Sanayii İcra Komitesi
SSDF	: Savunma Sanayii Destekleme Fonu

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

1985 yılında 3238 sayılı Savunma Sanayii ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile “Savunma Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı” (SAGEB) kurulmuş, 1989 yılında 390 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Savunma Sanayii Müsteşarlığı olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Müsteşarlık, 2017 yılında 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile Cumhurbaşkanlığına bağlanmıştır. 2018 yılında ise 703 sayılı “Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” ile T.C. Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı adını almıştır.

Savunma Sanayii Başkanlığı (SSB), 3238 sayılı Kanun ile oluşturulan ve Savunma Sanayii İcra Komitesi (SSİK), Savunma Sanayii Başkanlığı ve Savunma Sanayii Destekleme Fonu’ndan (SSDF) müteşekkil olan sistemin yürütme mekanizması olup Cumhurbaşkanlığına bağlı, tüzel kişiliği haiz, özel bütçeli bir kuruluştur.

7 numaralı “Savunma Sanayii Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi” ile Başkanlığın kuruluş, görev, yetki ve sorumlulukları yeniden düzenlenmiştir. Bu Kararname ile Savunma Sanayii Başkanlığına tevdi edilen başlıca görevler aşağıda sıralanmıştır.

- İcra Komitesi’nin aldığı kararları uygulamak,
- Proje bazında yıllar itibarıyla verilecek olan alımların programlarını sipariş kontratına bağlamak,
- Mevcut milli sanayii, savunma sanayii ihtiyaçlarına göre reorganize ve entegre etmek, yeni teşebbüsleri teşvik ve bu entegrasyona ve ihtiyaçlara göre yönlendirmek, yabancı sermaye ve teknoloji katkısı imkanlarını araştırmak, teşebbüsleri yönlendirmek, bu konudaki Devlet katılımını planlamak,
- Fon kaynaklarını dikkate alarak alım programlarını ve finansman modellerini belirlemek,
- İhtiyaç duyulan modern silah, araç ve gereçlerin özel veya kamu kuruluşlarında imalatını planlamak,

- Gerektiğinde özel, kamu veya karma nitelikli yeni yatırımları dışa açık olmak kaydıyla desteklemek,
- Modern silah, araç ve gereçleri araştırmak, geliştirmek, prototiplerin imalini sağlamak, avans vermek, uzun vadeli siparişler ve diğer mali ve ekonomik teşvikleri tespit etmek,
- İşin özelliğine göre yıllar içinde yapılacak alımın şartlarını, ihtiyaç makamınca belirlenecek şartname ve standartları dikkate alarak teknik ve mali konuları kapsayan kontratları yapmak,
- Savunma sanayii ürünleri ihracatı ve offset ticareti konularını koordine etmek,
- Fondan kredi vermek veya yurt içinden ve yurt dışından kredi almak ve gerektiğinde yerli ve yabancı sermayeli şirketler kurmak ve iştirak etmek,
- Üretilen malın kontrat muhteviyatına uyup uymadığını, kalite kontrolleri ile kontrat şartlarının yerine getirilip getirilmediğini takip etmek,
- Uygulama aksaklıklarının ilgili kurum ve kuruluşlar nezdinde çözümlenmesini temin etmek,
- Cumhurbaşkanı tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Bu çerçevede, Savunma Sanayii Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen görevlerin ana eksenini, Türk Silahlı Kuvvetlerinin modernizasyonuna yönelik projelerin yürütülmesi ile sanayileşme faaliyetleri teşkil etmektedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Savunma Sanayii Başkanlığı, Cumhurbaşkanına bağlı, tüzel kişiliği haiz, özel bütçeli bir kuruluştur. Başkanlık görevleri, Başkana bağlı 5 Başkan Yardımcılığı, Hukuk Müşavirliği, İç Denetim Birimi ve Başkan Yardımcılıklarına bağlı 18 Daire Başkanlığı ve 7 Grup Başkanlığı vasıtasıyla yürütülmektedir.

Savunma Sanayii Başkanlığında, 413 memur, 257 kadro karşılıksız sözleşmeli, 182 proje bazlı sözleşmeli ve 146'i işçi olmak üzere toplam 998 personel çalışmaktadır.

SSB, kuruluş kanunu gereğince Savunma Sanayii İcra Komitesi aracılığıyla Milli Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı, Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı ile irtibatlıdır. Savunma Sanayii İcra Komitesi Cumhurbaşkanı Başkanlığında, Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Milli Savunma Bakanı, İçişleri Bakanı, Hazine ve Maliye Bakanı, SSB Başkanı ve Genelkurmay Başkanı'ndan oluşmaktadır.

SSB kamu tüzel kişiliğini haiz, mali özerkliğe sahip, özel bütçeli bir idare olduğu için Hazine ve Maliye Bakanlığı ile de irtibat halindedir. Çünkü muhasebe işlemlerini Bütünleşik Mali Yönetim Bilgi Sistemi üzerinden yürütmektedir. (Başkanlık Bütçesi Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu içerisinde yer almakta ancak Başkanlık gelirleri Fondan geldiği için ödenek tahsisi ve serbest bırakma işlemlerine ilişkin süreçler işletilmemektedir.)

1.3. Mali Yapı

SSB, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki 2 sayılı tabloda özel bütçeli kuruluşlar arasında sayılmış olup SSDF’yi sevk ve idare etmek için kurulmuştur. SSB Bütçesi, SSDF’nin %2 sini aşmayacak şekilde oluşturulmuştur.

Tablo 1: 2019 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu (TL)

Gider Türleri	Bütçe Ödeneği	Eklene Ödenek	Yıl Sonu Ödeneği
01 Personel Giderleri	64.067.000,00	6.758.043,11	70.825.043,11
02 Sos.Güv.Kur.Dev. Prim. Gid.	8.148.000,00	498.602,48	8.646.602,48
03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	11.394.000,00	11.054.767,54	22.448.757,54
05 Cari Transferler	2.406.000,00	1.800.000,00	4.206.000,00
06 Sermaye Giderleri	1.807.000,00	-	1.807.000,00
Toplam	87.822.000,00	20.111.413,13	107.933.413,13

Tablo 2: 2019 Yılı Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Uygulama Sonuçları Tablosu (TL)

Gider Türleri	Yıl Sonu Ödeneği	İptal Edilen Ödenek	Yıl Sonu Harcama Tutarı	Ödenek Harcama Oranı
01 Personel Giderleri	70.825.043,11	-	70.825.043,11	100,00
02 Sos.Güv.Kur.Dev. Prim. Gid.	8.646.602,48	-	8.646.602,48	100,00
03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	22.448.767,54	350.073,12	22.098.694,42	98,44
05 Cari Transferler	4.206.000,00	309.840,08	3.896.159,92	92,63
06 Sermaye Giderleri	1.807.000,00	306.147,77	1.500.852,23	83,06
Toplam	107.933.413,13	966.060,97	106.967.352,16	99,10

SSB 2019 yılı toplam ödeneğinin %99’unu kullanmıştır. 2019 yılında yapılan harcamaların toplam yılsonu ödeneğine oranı personel giderlerinde %65,61; Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan devlet primi giderlerinde %8,01; mal ve hizmet alımlarında %20,47; cari transferlerde %3,60; sermaye giderlerinde ise %1,39 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 3: 2019 Yılı Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Uygulama Sonuçları Tablosu (TL)

Hesap Kodu	Ekonomik Kod	Gelir Türleri	Bütçe Tahmini	Yıl Sonu Geliri
800	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	124.000,00	120.580,73
	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	10.000,00	31,50
	05	Diğer Gelirler	87.688.000,00	120.943.077,43
Toplam			87.822.000,00	121.063.689,66
	09	Red ve İadeler	-	1.443,08
Toplam			87.822.000,00	121.062.246,58

2019 yılı itibarıyla elde edilen gelirin bütçe tahminine oranı %137,85 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2019 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

GİDERLER			GELİRLER				
630	01	Personel Giderleri	70.831.220,79	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	120.580,73
630	02	SGK Ödemeleri	8.649.417,26	600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar	31,50
630	03	Mal ve Hizmet Alım Giderler	20.160.689,14	600	05	Diğer Gelirler	120.951.696,62
630	05	Cari Transferler	3.896.159,92	600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	4.157,89
630	11	Değer ve Miktar Değişimleri Giderler	559,72	600	15	Konusu Kalmayan Karşılık Gelirleri	71.085,86
630	13	Amortisman Giderleri	1.493.940,57	610		İndirim İade ve İskontolar	1.443,08
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	1.008.944,96				
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	168,52				
630	99	Diğer Giderler	0,002				
TOPLAM			106.041.100,90	TOPLAM			121.146.109,52

2019 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre dönem sonunda 15.105.008,62 TL olumlu faaliyet sonucu elde edilmiştir.

Savunma Sanayii Başkanlığının ortağı olduğu şirketler ve pay oranları aşağıdaki şekildedir;

Havaalanı İşletme ve Havacılık Endüstrileri A.Ş.: Sabiha Gökçen Havalimanı Meydan

Otoritesi sıfatı ile havalimanındaki yer hizmetleri, akaryakıt, terminal, antrepo işletmeciliği dışındaki hizmetlerin işletilmesi faaliyetlerini yerine getirmektedir. Sermayesinin %96,44'ü Savunma Sanayii Başkanlığına aittir.

Savunma Sanayi Teknolojileri A.Ş.: Yurt savunması için ihtiyaç duyulan yüksek teknoloji ürün geliştirme ve üretme kapasitesi gelişiminin sürdürülebilirliğini sağlamak ve ulusal ekonominin ve endüstrinin tüm katmanlarına yaygınlaştırmak amacıyla öncelikle savunma havacılık, uzay ve yurt güvenliği alanlarında olmak üzere; otonom sistemler, robotik, malzeme teknolojileri, nanoteknoloji, bilişim teknolojileri, siber, biyoteknoloji, genetik, silah teknolojileri, elektronik, optik, taşıyıcı ve tahrik teknolojileri alanların geliştirilmesi ve desteklenmesi alanlarında faaliyet göstermektedir. Sermayesinin %100'ü Savunma Sanayii Başkanlığına aittir.

Teknopark İstanbul A.Ş.: 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'na göre 3 Ekim 2009 tarihli Resmi Gazete 'de yayımlanan Bakanlar Kurulu kararı ile İstanbul Teknoloji Geliştirme Bölgesi statüsü kazanmıştır. Sermayesinin %45'i Savunma Sanayii Başkanlığına aittir. Savunma Sanayii Başkanlığının %96,44'üne ortak olduğu Havaalanı İşletme ve Havacılık Endüstrileri A.Ş. Teknopark İstanbul AŞ'ye %13 oranında iştirak etmektedir.

Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.: Havacılık ve uzay sanayi sistemlerinin geliştirilmesi, modernizasyonu, üretimi, sistem entegrasyonu, yaşam döngüsü ve lojistik destek faaliyetlerini yürütmektedir. Sermayesinin %45'i Savunma Sanayii Başkanlığına aittir.

STM Savunma Teknolojileri Mühendislik ve Tic. A.Ş.: Deniz ve hava platformları alanlarında proje yönetimi, dizayn faaliyetleri, ar-ge faaliyetleri gibi alanlarda mühendislik hizmetleri vermenin yanında; siber güvenlik, komuta kontrol sistemleri, görev sistemleri, simülasyon gibi teknoloji alanlarında da faaliyetler yürütmektedir. Sermayesinin %34'ü Savunma Sanayii Başkanlığına aittir.

Kırıkkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.: 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'na göre 2013 yılında kurulmuştur. Savunma sanayii sektörü odaklı teknolojik yenilik ve ar-ge projelerinin geliştirilmesini desteklemek amacıyla faaliyetlerini sürdürmektedir. Sermayesinin %10'u Savunma Sanayii Başkanlığına aittir.

YİTAL Mikroelektronik San. ve Tic. A.Ş.: Ülkemizde tasarımı yapılan kritik öneme sahip tüm devrelerin, yurt dışına çıkmasına gerek olmadan, yurt içinde fiziksel üretim, kılıflanma ve testini sağlamayı hedeflemektedir. Sermayesinin %20'si Savunma Sanayii

Başkanlığına aittir.

TRtest Test ve Değerlendirme A.Ş.: Test, muayene, analiz, gösterim, gözetim, sertifikasyon, kalibrasyon, kalifikasyon gibi uygunluk değerlendirme altyapıları kurma, işletme, idame etme ve eğitim hizmeti vermektedir. Sermayesinin %15'i Savunma Sanayii Başkanlığına aittir.

Kazakhstan ASELSAN Engineering (KAE) Limited Sirketi: Kazakistan askeri ve sivil kuruluşları ile bölge ülkelerinin ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik elektro optik ve elektronik cihaz ve sistemleri, helikopter aviyonik ve zırhlı araçlarının modernizasyonu alanlarında faaliyette bulunmaktadır. Sermayesinin %1'i Savunma Sanayii Başkanlığına aittir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Savunma Sanayii Başkanlığında, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planı kullanılmakta olup mali tablolar bu Yönetmelik'e göre hazırlanmaktadır. Mali işlemler Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre muhasebeleştirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,

- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu,

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla

yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Strateji Daire Başkanlığına bağlı iç kontrol şube müdürlüğü kurulmuştur. İç kontrol şube müdürlüğü ödeme emirlerinin ödeme ve muhasebeleştirilmesi öncesi imzaların tamlığı ve belge kontrolünü yapmaktadır. Gelire ilişkin belgelerle mali tabloyu etkileyen diğer belgeler iç kontrol şube müdürlüğünün kontrolü dışında kalmaktadır. Tüm belgelerin muhasebeleştirilmesi özel bütçe muhasebe yetkililerince 5018 sayılı Kanun sınırları içinde yapılmaktadır. Başkanlıkta iç kontrol sistemine ilişkin yapılan çalışmalar şu şekildedir;

- Kurumdaki tüm personele "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri İle Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in Ek 1'inde yer alan "Etik Sözleşmesi" imzalatılmış ve personelin özlük dosyalarına konulmuştur.

- Kurumun organizasyon yapısı, kurumun misyon ve vizyonuna uygun olarak görev yetki ve sorumluluklar net bir şekilde belirlenmiştir.

- Performans Programı; Program, faaliyet, projeler ve kaynak ihtiyacının da yer aldığı performans programı hazırlanmakta olup yasal süresi içinde Kurumun web sayfasında duyurulmaktadır. Ancak 5502 sayılı Kanun ve ilgili yönetmelikler gereğince Savunma Sanayii Destekleme Fonu Kaynaklı projeler için stratejik plan ve performans esasına göre bütçeleme yapılamamaktadır.

• Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan Ön Mali Kontrolle İlişkin Usul ve Esasları belirleyen Yönetmelik esas alınarak 20.11.2015 tarihinde Ödemelerin Gerçekleşmesi ve Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi yayınlanarak yürürlüğe girmiş olup Ön Mali Kontrol Sistemi de bu yönergeye uygun olarak yürütülmektedir. Limitleri aşan tüm taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları kontrole tabi tutulmaktadır. Yönergede kontrole tabi tutulmayan taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları bulunmamaktadır. İç Kontrol ve Ön Mali Kontrolle İlişkin Usul ve Esaslarda yer alan ve ön mali kontrole tabi mali karar ve işlemlerin dışında ön mali kontrole tabi karar olarak Savunma Sanayii Başkanlığı Ödemelerin Gerçekleşmesi ve Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi madde 13 ve 14'te Savunma Sanayi Destekleme Fonundan yapılan harcamalara ilişkin sözleşme tasarıları ve yine bu fondan verilecek kredilerin mali mevzuat hükümlerine göre kontrol edileceği yönergeye eklenmiştir.

• Kurumda yapılan işlerin iş tanımları yapılmasına ilişkin olarak, Program Yönetimi Bilgi Sistemi (PYBS) adı altında kurumun bütün işlemlerini kapsayacak şekilde oluşturulan sistem %80 oranında uygulanmaktadır. PYBS içinde rapor ve analiz sunan sistemler mevcut bulunmakla birlikte ihtiyaç duyulan alanlarda da rapor ve analiz yapma bilgi sistemi altyapısı mevcuttur.

• Faaliyet raporları ve sonuçları Kurum web sitesinde duyurulmaktadır.

• Kurumda üst yöneticinin onayı ile İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulmuştur.

• İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı hazırlanırken belirlenen standartları içerecek şekilde hazırlanmıştır. İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemler ve sonuçları revize edilme ve takip çalışmaları yapılmaktadır.

• İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu, İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporunu değerlendirmiş üst yöneticinin onayına sunmuştur.

• İç Kontrol Sistemi yıllık olarak değerlendirilmemektedir.

• İç Kontrol faaliyetleri ve kapsamı hakkında dönem dönem kurum genelinde tüm kadroları kapsayacak şekilde eğitimler verilmiş olup iç kontrolün bazı bileşenlerine hizmet eden mekanizmalar kurumda PYBS sistemi ile entegre olmuştur.

• İç Kontrol Yönergesi 26.11.2015 tarihinde yayımlanarak Başkanlık genelinde yürürlüğe girmiş olup kurumun web sitesinde yayımlanmıştır. Kurumda iş ve işlemler bu Yönerge esaslarına göre yürütülmektedir.

• Kurumda hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlendiğinde web sitesinde ve portalde genelde eki ile personele duyurulmaktadır

- Birim faaliyet raporları düzenlenerek güvence beyanları verilmektedir.
- Kurumda görev yapan Muhasebe Yetkilisi sayısı 2 adet olup 1'i sertifika sahibi muhasebe yetkilisi olarak görev yapmaktadır. Diğer Başkanlık oluruna istinaden görevlendirilmiştir.

- İdare bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçları ile ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedefleri süresi içinde Kurumun web sayfasında yayımlanarak kamuoyuna duyurulmaktadır.

- Kurum personeli portalde yayımlanan ve uygulamaya konulan "Başkana Yaz" butonunu kullanarak hata, usulsüzlük ve yolsuzlukları ve her konuda iletmek istediği konuları doğrudan Başkana iletebilmektedir.

- Stratejik Plan hazırlanırken mevzuat ve ilgili birim personelinin katkılarıyla oluşturulmuştur. 100 günlük eylem planı (2019-2023 dönemine ilişkin stratejik plan çalışmalarının Kasım ayı sonuna kadar tamamlanacak şekilde başlatılması) doğrultusunda 2019-2023 Stratejik Plan çalışmaları başlatılmış ve 15.11.2018 tarihinde Stratejik Plan taslağı tamamlanarak T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına iletilmiştir.

- Kurumsal risk yönetim çalışmaları tamamlanmamıştır.
- İç Kontrol Sistemi yıllık olarak değerlendirilmemektedir.
- İç denetim birimi 3 iç denetçi ile oluşturulmuştur. Birkaç alanda konu tabanlı denetim raporu oluşturulmuştur. Düzenlenen raporlar Başkanlık Makamına sunulmuştur.

Genel olarak bakıldığında iç kontrol sisteminin kurumun genelinde sahiplenildiği ve sistemin geliştirilmesi yönünde bu konudaki mevzuata uygun adımlar atıldığı anlaşılmıştır. Ancak iç kontrol sisteminin etkinliği için önemli bir unsur olan kurumsal risk yönetim çalışmaları tamamlanmamıştır. Başkanlığın sistemli bir şekilde analizler yaparak amaç ve hedeflerin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış riskleri tanımlayarak önlemler alması gerektiği değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Savunma Sanayii Başkanlığı 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI
SAVUNMA SANAYİİ DESTEKLEME
FONU
2019 YILI
SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM
RAPORU

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2019 Yılı Savunma Sanayii Destekleme Fonu Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

KISALTMALAR

EGM	: Emniyet Genel Müdürlüğü
JGNK	: Jandarma Genel Komutanlığı
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
MİT	: Milli İstihbarat Teşkilatı
SGK	: Sahil Güvenlik Komutanlığı
SSB	: Savunma Sanayii Başkanlığı
SSDF	: Savunma Sanayii Destekleme Fonu
SSİK	: Savunma Sanayii İcra Komitesi
SSM	: Savunma Sanayii Müsteşarlığı
TCMB	: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TSK	: Türk Silahlı Kuvvetleri

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Yükleniciye Yapılan Hakediş Ödemelerine Temel Teşkil Eden Faturalarda Döviz Kurunun Hesaplandığı Tarihin Hatalı Alınması
2. Yükleniciye Hakediş Ödemelerinde “Risk Primi” Adı Altında Ödeme Yapılması ve Bu Ödemelerin Kârın Hesaplandığı Tutara Dahil Edilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

3238 sayılı Savunma Sanayii İle İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 12'nci maddesi ile Türk Silahlı Kuvvetlerinin (TSK) modernizasyonunun sağlanması ve ülkemizde modern savunma sanayiinin kurulması için gerekli kaynağın, genel bütçe dışında devamlı ve istikrarlı bir şekilde temini amacıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) nezdinde ve Başkanlık emrinde Savunma Sanayii Destekleme Fonu (SSDF) kurulmuştur.

SSDF kaynakları, Savunma Sanayii İcra Komitesi tarafından alınan kararlar çerçevesinde TSK'nın modernizasyonu, istihbarat ve güvenliğe yönelik Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) acil ihtiyaçları, Jandarma Genel Komutanlığı (JGNK), Sahil Güvenlik Komutanlığı (SGK) ile Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) Başkanlığı ihtiyaçlarının karşılanması ve savunma sanayiinin geliştirilmesi amacıyla kullanılmaktadır. Savunma Sanayii Başkanlığı (SSB) sorumluluğunda yürütülen projelerin finansmanının esas itibariyle SSDF'den karşılanması amaçlanmıştır.

Diğer taraftan; TSK, EGM, JGNK, SGK ve MİT haricindeki kamu kurum ve kuruluşlarının Başkanlığın faaliyet alanına giren ihtiyaçları da Bütçe Kanunu veya ilgili kanunlarda yer alan hükümlere istinaden kaynağın Fona aktarılması şartıyla Başkanlık tarafından tedarik edilebilmektedir.

3238 sayılı Kanun çerçevesinde oluşturulan Savunma Sanayii İcra Komitesi (SSİK) SSDF'nin karar mekanizmasıdır. SSİK, Cumhurbaşkanının başkanlığında; Cumhurbaşkanının görevlendireceği Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Hazine ve Maliye Bakanı, İçişleri Bakanı, Milli Savunma Bakanı, Genelkurmay Başkanı ve Savunma Sanayii Başkanından oluşur. Cumhurbaşkanının katılmadığı toplantılarda, Cumhurbaşkanı yardımcısı vekâleten Komiteye başkanlık eder. Komite, Cumhurbaşkanının daveti üzerine toplanır. Komitenin sekreteryaya hizmetlerini Başkanlık yürütür. Komite toplantılarının gündemi Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir. 7 numaralı "Savunma Sanayii Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Komitenin görevleri;

a) Savunma sanayiinin geliştirilmesi için tespit edilen genel strateji ve ilkeler istikametinde kararlar almak.

b) Türk Silahlı Kuvvetleri için Stratejik Hedef Planına ve Jandarma Genel

Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü için İçişleri Bakanlığının güvenlik önceliklerine göre temini gerekli olan modern silah, araç ve gereçlerin üretimi, yurt içinden veya gereği halinde yurt dışından tedariki hususunda karar almak.

c) Kamu ve özel sektörün yabancı sermaye ve teknoloji katkısı ile savunmaya yönelik üretim tesisleri kurma imkânlarını araştırmak, yönlendirmek ve tahakkuk planlarını takip etmek, bu gibi tesislerin kuruluşuna gerektiğinde Devletin iştiraki için prensip kararı almak.

ç) Sağlanacak modern silah, araç ve gereçlerin araştırılması, geliştirilmesi, prototip imali, avans verilmesi, uzun vadeli siparişler ve diğer mali ve ekonomik teşviklerin tespiti istikametinde Başkanlığa talimat vermek.

d) Savunma sanayii ürünleri ihracatı ve offset ticareti ile karşılıklı ticaret konusunda kararlar almak.

e) Savunma sanayii ile ilgili kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak.

f) Fonun, 7/11/1985 tarihli ve 3238 sayılı Savunma Sanayii ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 10'uncu maddesinin ikinci fıkrası hükmü hariç, kullanım esaslarını tespit etmek.

g) Savunma sanayii alanındaki insan kaynağının geliştirilmesi amacıyla Fondan verilecek eğitim destek miktarlarının belirlenmesi ve personele yapılacak ödemeler hususlarında karar almak.

Şeklinde belirlenmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

SSDF, Cumhurbaşkanlığına bağlı, kamu tüzel kişiliğine sahip, SSB faaliyetlerini gerçekleştirmede kullanılan bir kaynaktır. Fon, SSB personeli tarafından idare edilmekte olup kendine ait müstakil bir insan kaynağı bulunmamaktadır. Proje Bazlı Sözleşmeli 182 SSB personelinin özlük hakları SSDF kaynaklarından karşılanmaktadır.

Savunma Sanayii Destekleme Fonu'nun kullanım esaslarını tespit etmek ve savunma sanayii alanındaki insan kaynağının geliştirilmesi amacıyla Fondan verilecek eğitim destek miktarlarının belirlenmesi ve personele yapılacak ödemeler hususlarında karar almak Savunma Sanayii İcra Komitesi'nin görevlerinden olduğu için SSB, Fona ilişkin olarak Komiteyi oluşturan Milli Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, Milli İstihbarat

Teşkilatı Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığı ile irtibat halindedir.

1.3. Mali Yapı

SSDF genel bütçe dışında TCMB nezdinde ve SSB'nin sevk ve idaresinde kurulmuştur. Fona ilişkin harcamalar Savunma Sanayii İcra Komitesi kararları çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Fona ilişkin yapılan gelir-gider tahminleri, ödeme planları, kaynak yönetimi vb. işlemler Kurumsal Yönetim Başkan Yardımcılığına bağlı Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca yürütülmektedir.

Fonun ana gelir kalemleri; Gelir, Kurumlar, Motorlu Taşıtlar ile Veraset ve İntikal Vergisi hasılatlarından alınan paylardan oluşmaktadır.

Tablo 5: 2019 Yılı Savunma Sanayii Destekleme Fonu Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

GİDERLER HESABI			GELİRLER HESABI				
Ekonomik Kodlar			Ekonomik Kodlar				
630	01	Diğer Sözleşmeli Personel	97.591.344,94	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirler	974.072.943,59
630	02	SGK Ödemeleri	9.309.154,45	600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar	121.615,01
630	03	Mal ve Hizmet Alım Giderler	25.571.507.633,41	600	05	Diğer Gelirler	24.877.679.118,16
630	04	Dış Borç Faiz Giderler	7.320,43	600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	107.075.252,97
630	05	Özel Bütçeli İdarelere Verilen Paylar	119.000.000,00				
630	11	Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	360.969.614,76				
630	13	Amortisman Giderleri	10.836.517,10				
		TOPLAM	26.169.221.585,09			TOPLAM	25.958.948.929,73

SSDF'nin 2019 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre dönem olumsuz faaliyet sonucu 210.272.655,36 TL'dir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

SSDF'de Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planı kullanılmakta, mali tablolar bu Yönetmelik'e göre hazırlanmaktadır. Mali işlemler Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre muhasebeleştirilmektedir.

SSDF muhasebe işlemlerini Hazine ve Maliye Bakanlığı Bütünlük Kamusal Mali Yönetimi Bilişim Sistemi üzerinden yürütmektedir. Ancak SSDF Bütçesi Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu içerisinde yer almadığı için ödenek tahsisi ve serbest bırakma işlemlerine ilişkin süreçler çalışmamaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Savunma Sanayii Başkanlığı Savunma Sanayii Destekleme Fonu 2019 yılına ilişkin

yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Yükleniciye Yapılan Hakediş Ödemelerine Temel Teşkil Eden Faturalarda Döviz Kurunun Hesaplandığı Tarihin Hatah Alınması

“MİLGEM Üçüncü Gemi ve Dördüncü Gemi Dizayn Hizmetleri ve Platform İnşa ve Donatım Malzeme ve Hizmetlerinin Tedarik Sözleşmesi" kapsamında, Başkanlık tarafından yapılan hakediş ödemelerinde, alt yükleniciden gelen faturaların toplam tutarı üzerine düzenlenen yüklenici faturasında, alt yüklenicilerin fatura tarihleri esas alınarak çevrim kurunun uygulanması gerekirken, yüklenicinin düzenlemiş olduğu fatura tarihi esas alınarak çevrim kurunun belirlendiği ve tutarın hesaplandığı görülmüştür.

Sözleşmenin 3.1.12'nci maddesinde; *“Fatura: Malzeme, Yedek Parça ve Hizmet tedarikine ilişkin olarak Yüklenici tarafından ikişer aylık dönemlerde madde 13.1.2'ye uygun olarak ve avans mahsup tutarını da içerecek şekilde Üçüncü Gemi ve Dördüncü Gemi için ayrı ayrı düzenlenecek fatura.”*

Sözleşmenin 3.1.67'nci maddesinde; *“Çevrim Kuru: Alt yüklenici faturaları TL ise ilgili Fatura tarihi için Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından açıklanan EUR/TRY döviz alış kuru, ABD Doları ise ilgili Fatura tarihi için TCMB tarafından açıklanan EUR/USD çapraz kur, diğer para biriminden ise ilgili Fatura tarihi için TCMB tarafından açıklanan ilgili döviz alış kuru.”* Denilmiştir.

Yapılan incelemede hakediş ödemelerinde, yüklenici faturasının, alt yüklenicilerden yapılan alımlara istinaden çeşitli tarihlerde düzenlenmiş çok sayıda EURO ve Dolar üzerinden

alt yüklenici faturalarının toplam tutarına **yüklenicinin düzenlediği fatura tarihindeki** TCMB döviz alış kurunun uygulanması suretiyle tutarın hesaplandığı ve hakediş belgelerine eklendiği anlaşılmıştır. Oysa yüklenici faturası düzenlenirken Sözleşmeye göre **alt yükleniciden gelen fatura tarihleri** esas alınarak TCMB döviz alış kurunun uygulanması ve tutarın hesaplanması gerekirdi.

Başkanlık tarafından söz konusu hakediş ödemelerinde, Sözleşmenin 3.1.67’nci maddesinde geçen “Fatura” kelimesinin büyük ve küçük harfle başlamasına göre anlam değiştirdiği ve büyük harfle yazıldığında yüklenici faturasının, küçük harfle yazıldığında ise alt yüklenici faturasının anlaşılması gerektiği yönündeki yorumdan dolayı döviz kurunun belirlenmesinde Yüklenici fatura tarihinin esas alındığı görülmüştür.

Ancak Sözleşmedeki düzenleme; “*Alt yüklenici faturaları TL ise ilgili Fatura tarihi için Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından açıklanan EUR/TRY döviz alış kuru, (...)*” şeklindedir. Sözleşme düzenlenirken, çevrim kuru olarak Yüklenici fatura tarihinin esas alınması istenseydi “alt yüklenici” faturalarından hiç bahsedilmeden ilgili madde; “*Yüklenici faturaları TL ise ilgili Fatura tarihi için TCMB tarafından açıklanan EUR/TRY döviz alış kuru, (...)*” şeklinde düzenlenirdi. Ayrıca Başkanlığa sunulan faturalar, iş yüklenici tarafından alt yükleniciye yaptırılsa dahi yüklenicinin düzenlemiş olduğu faturalardır. Yani Başkanlık yüklenici tarafından düzenlenen fatura üzerine ödeme yapmaktadır. Dolayısıyla gerek ilgili maddede yapılan çevrim kuru tanımında alt yüklenicinin bilhassa belirtilmesi, gerekse sözleşmede “fatura” kelimesinin büyük harf ve küçük harfle başlamasının ayrı anlamlar içerdiğine dair bir açıklamanın bulunmaması, yüklenici faturası düzenlenirken, alt yükleniciden gelen fatura tarihinin esas alınarak çevrim kurunun uygulanmasını gerekli kılmaktadır.

Bu itibarla hakediş ödemelerine esas teşkil eden yüklenici faturalarında, Sözleşmeye uygun olarak alt yükleniciden gelen fatura tarihlerindeki çevrim kurunun uygulanması suretiyle tutarın hesaplanması gerekmektedir.

BULGU 2: Yükleniciye Hakediş Ödemelerinde “Risk Primi” Adı Altında Ödeme Yapılması ve Bu Ödemenin Kârın Hesaplandığı Tutara Dahil Edilmesi

Başkanlık tarafından yükleniciye, “MİLGEM Üçüncü Gemi ve Dördüncü Gemi Dizayn Hizmetleri ve Platform İnşa ve Donatım Malzeme ve Hizmetlerinin Tedarik Sözleşmesi”ne istinaden alt yüklenici faturaları toplamına proje yönetim bedelinin eklenmesiyle bulunan tutarın belli bir yüzdesi üzerinden “risk primi” adı altında ödeme

yapıldığı ve bu tutarın kâr hesabına dahil edildiği görülmüştür.

Sözleşmenin 13.1.2.1 maddesinde;

(...) Üçüncü Gemi için ilgili dönemde sunulacak Alt yüklenici faturaları toplam bedeline, birbiri üzerine eklenecek şekilde sırasıyla proje yönetim payı olarak % 8,62, risk payı olarak %1,42 ve kâr payı olarak % 6,5 eklenerek hesaplanacaktır.

Dördüncü Gemi için ilgili dönemde sunulacak Alt yüklenici faturaları toplam bedeline, birbiri üzerine eklenecek şekilde sırasıyla proje yönetim payı olarak % 6,62, risk payı olarak %1,42 ve kâr payı olarak % 6,5 eklenerek hesaplanacaktır.(...)" denilmektedir.

Sözleşmenin "Mülkiyet ve Riskin İntikali" nin anlatıldığı 20'nci maddesinde aynen; "20.2 Malzeme ve Yedek Parçalara ilişkin her türlü risk ve zarar ile koruyucu bakım yükümlülüğü ilgili Geçici Kabul Potokolünün imzalanmasına kadar Yükleniciye ait olacaktır. Yükleniciye isnat edilebilecek nedenlerden dolayı Malzeme ve yedek parçalarda meydana gelecek arıza, hasar, zarar ya da ziyan 30 (otuz) gün içinde EK-11 Lahika 1'de yer alan Arıza bildirim formu ile yükleniciye bildirecektir. Söz konusu bildirim müteakip 15 (on beş) gün içerisinde, yüklenici, SSM tarafından yapılan bildirimine ilişkin görüşlerini ve çözüm önerilerini SSM'ye yazılı olarak bildirecektir. Yüklenici tarafından söz konusu arıza, hasar, zarar ya da ziyanın, giderememesi durumunda, ilgili kalemi SSM'nin tercihine bağlı olarak bedelsiz olarak yenisiyle değiştirecek veya bedelini SSM'ye ödeyecektir." Denilmektedir. 20.3'ncü maddesinde de aksi belirtilmedikçe malzemelerin Deniz İkmal Merkezi Komutanlığı'na tesliminde de tüm masrafların Yükleniciye ait olduğu belirtilmektedir.

Sözleşmenin 13.1.2.1 maddesinde bahsedilen "Risk Payı"nın ne olduğuna ilişkin Sözleşmede bir tanım bulunmamaktadır. Başkanlıkta, risk bedeli yüklenicinin sorumluluğu altındaki, bir tedarik kaleminin tasarımından üretimine, ulaştırılmasından gemiye entegrasyonuna, tüm testlerinin tamamlanarak geçici kabul tutanağının imzalanmasına kadar yönetsel, finansman, teknik risklerin değerlendirilerek Sözleşmede gösterildiği bedel olduğu düşüncesinden hareketle yükleniciye risk payı ödemesi yapılmıştır. Başkanlıkta bu konuda yüklenici için risk olarak görülen durumlara bakılacak olursa;

Yükleniciye yapılan gecikmeli ödemeler; Hakediş ödemesiyle birlikte gecikmeden dolayı ödeme yabancı para cinsinden olduğu için kur farkı da ödenmektedir. Proje Uygulama Takviminde yapılan değişiklikler nedeniyle ilave mühendislik ve malzeme tedariki ortaya çıkması veya yurt dışı kaynaklı malzeme tedarikinde dış ülkelerin uyguladığı örtülü ambargo

sebebiyle yaşanan gecikmeler; Bu gibi sebeplerde yükleniciler mağdur edilmemekte; gerek süre yönünden esneklik sağlanmakta gerekse yeni iş kalemlerini de içerecek şekilde sözleşme defalarca revize edilmektedir. Dolayısıyla yükleniciye isnat edilemeyen durumlar yüklenici için bir risk olmaktan çıkar. Bu gibi durumlar Başkanlığın gerekli eylemleri yapmasının icap ettiği durumlar olup yüklenici için bu durumlara ilişkin herhangi finansal, yönetsel veya teknik risk oluşmaz.

Ancak Sözleşme konusu malzeme ve yedek parçaların tam ve eksiksiz teslim edilmesine ilişkin olarak meydana gelebilecek olumsuzluklarda yani tedarik edilecek malzeme ve yedek parçalardaki arıza, hasar, zarar ya da ziyanda sorumluluk Sözleşmenin 20'nci maddesi uyarınca Yükleniciye aittir. Dolayısıyla yüklenicinin Sözleşme konusu işin gerçekleşmesine ilişkin riskleri üstlenmiş olması ve bunun da Sözleşmenin ilgili maddesinde düzenlenmiş olması sebebiyle yükleniciye risk priminin ödenmemesi gerekmektedir.

Ayrıca ödenmemesi gerektiği halde yükleniciye ödenen risk primi tutarının kâr hesabına da dahil edilmemesi gerekir. “Kâr”ın gerçekleştirilen iş ve işlemler üzerinden hesaplandığı göz önüne alındığında, gerçekleşmesi muhtemel bir durum için hesaplanan risk primi tutarının kâr hesabına dahil edilmesi anlamsız olacaktır. Başkanlık, risk primi üzerinden kâr hesaplanmasına ilişkin olarak, yüklenicilerin kendi üzerlerindeki riskleri verdikleri malzeme ya da hizmet kapsamında maliyetlendirmelerinin ve kar payının da işin maliyetinin tamamının üzerinden hesaplanmasının ticari hayatın doğası gereği olarak kabul etmektedir. Fakat Sözleşmenin 20'nci maddesi kapsamında malzeme ve yedek parçaların tedariki ve teslimine ilişkin sorumluluk yükleniciye ait olduğu için, alt yüklenici faturaları toplamına proje yönetim bedelinin eklenmesi suretiyle bulunan tutarın belli bir yüzdesi üzerinden hesaplanan risk priminin ve buna ilişkin kârın da ödenmemesi gerekmektedir. Kaldı ki Yüklenicinin basiretli bir tacir olarak, işe ilişkin maliyetlendirmesini yaparken karşılaşılabileceği riskleri de içerecek şekilde yaptığı ve Sözleşmenin risk ile ilgili maddesinin doğurabileceği sonuçları biliyor olduğu varsayılmaktadır.

Bu itibarla MİLGEM Üçüncü Gemi ve Dördüncü Gemi Dizayn Hizmetleri ve Platform İnşa ve Donatım Malzeme ve Hizmetlerinin Tedarik Sözleşmesine göre Malzeme ve Yedek parçaların tedariki ve teslimine ilişkin sorumluluk yükleniciye ait olduğu için, SSB tarafından yükleniciye, alt yüklenici faturaları toplamına proje yönetim bedelinin eklenmesi suretiyle bulunan tutarın belli bir yüzdesi üzerinden hesaplanan risk priminin ve buna ilişkin kârın ödenmemesi gerekmektedir.

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

**SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI 2019 YILI MALİ
TABLOLARI**

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.28 Adı : SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI	Yılı : 2019
AKTİF HESAPLAR	PASİF HESAPLAR
N Yılı 2019	N Yılı 2019
1 DÖNEM VARLIKLAR	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR
18.502.974,82	2.336.113,48
10 HAZIR DEĞERLER	32 FAALİYET BORÇLARI
14.611.750,79	428.827,17
102 BANKA HESABI	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI
14.611.750,79	428.827,17
12 FAALİYET ALACAKLARI	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR
619.583,56	74.824,12
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI
619.583,56	13.438,20
14 DİĞER ALACAKLAR	333 EMANETLER HESABI
209.984,57	61.385,92
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER
209.984,57	1.654.497,67
15 STOKLAR	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI
331.339,18	1.576.252,68
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI
331.339,18	71.984,58
16 ÖN ÖDEMELER	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İD ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI
2.730.316,72	6.200,43
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI
2.730.316,72	177.964,52
2 DURAN VARLIKLAR	372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI
682.021,85	177.964,52
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR
682.021,85	4.048.321,24
252 BİNALAR HESABI	47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI
11.905.000,00	4.048.321,24
253 TESIS MAKİNE CİHAZ VE ALETLER HESABI	472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI
573.310,64	4.048.321,24
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	5 ÖZ KAYNAKLAR
13.934.592,56	12.800.561,95
257 BİRİKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	50 NET DEĞER
-25.848.291,35	11.744.999,47
258 YAPILMAMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	500 NET DEĞER HESABI
117.410,00	11.744.999,47
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI
0,00	122.337.376,97
260 HAKLAR HESABI	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI
7.365.212,66	122.337.376,97
268 BİRİKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI
-7.365.212,66	-136.386.823,11
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)
0,00	-136.386.823,11
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI
979.180,50	15.105.008,62
299 BİRİKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI
-979.180,50	15.105.008,62
AKTİF TOPLAMI	PASİF TOPLAMI
19.184.996,67	19.184.996,67
Bilanço Dipnotları :	
910 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	4.328.954,94
911 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	4.328.954,94
948 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI	1.144.175,35
949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	1.144.175,35

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630		GİDERLER HESABI	106.041.100,90	600		GELİRLER HESABI	121.147.552,60
630	01	PERSONEL GİDERLERİ	70.831.220,79	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	120.580,73
630	01 01	MEMURLAR	39.109.309,79	600	03 01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	22,56
630	01 01 01	Temel Maaşlar	24.851.871,78	600	03 01 01	Mal Satış Gelirleri	22,56
630	01 01 01 01	Temel Maaşlar	22.337.759,77	600	03 01 01 99	Diğer Mal Satış Gelirleri	32,56
630	01 01 01 02	Taban Aylığı	2.514.122,01	600	03 06	Kira Gelirleri	120.558,17
630	01 01 02	Zamlar ve Tazminatlar	13.898.354,25	600	03 06 01	Taşınmaz Kiralara	120.558,17
630	01 01 02 01	Zamlar ve Tazminatlar	13.898.354,25	600	03 06 01 01	Lojman Kira Gelirleri	120.558,17
630	01 01 03	Ödenekler	507,42	600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	31,50
630	01 01 03 01	Ödenekler	507,42	600	04 04	Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	31,50
630	01 01 04	Sosyal Haklar	358.576,34	600	04 04 01	Cari	31,50
630	01 01 04 01	Sosyal Haklar	358.576,34	600	04 04 01 02	Kişilerden alınan Bağış ve Yardımlar	31,50
630	01 01 09	Diğer Giderler	0,00	600	05	Diğer Gelirler	120.951.696,62
630	01 01 09 01	Diğer Giderler	0,00	600	05 01	Faiz Gelirleri	622.056,17
630	01 02	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	23.470.904,61	600	05 01 09	Diğer Faizler	622.056,17
630	01 02 01	Ücretler	15.533.100,17	600	05 01 09 01	Kişilerden Alacaklar Faizleri	1.389,79
630	01 02 01 02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Ücretleri	650.187,47	600	05 01 09 03	Mevduat Faizleri	620.600,75
630	01 02 01 90	Diğer Sözleşmeli Personel Ücretleri	14.882.912,70	600	05 01 09 99	Diğer Faizler	65,63
630	01 02 02	Zamlar ve Tazminatlar	172.722,79	600	05 02	Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	119.000.000,00
630	01 02 02 02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Zam ve Tazminatları	172.722,79	600	05 02 06	Özel Bütçeli İdarelere Ait Paylar	119.000.000,00
630	01 02 04	Sosyal Haklar	113.125,94	600	05 02 06 99	Özel Bütçeli İdarelere Ait Diğer Paylar	119.000.000,00
630	01 02 04 02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Sosyal Hakları	9.973,53	600	05 03	Para Cezaları	760,44
630	01 02 04 90	Diğer Sözleşmeli Personelin Sosyal Hakları	103.152,41	600	05 03 02	İdari Para Cezaları	760,44
630	01 02 06	Ödül ve İkramiyeler	7.651.955,71				

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.28		Adı : SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI		Yılı : 2019	
Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630 01 02 06 02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personelin Ödülü ve İkramiyeleri	307.579,07	600 05 03 02 99	Diğer İdari Para Cezaları	760,44
630 01 02 06 90	Diğer Sözleşmeli Personel Ödülü ve İkramiyelerin	7.344.376,64	600 05 09	Diğer Çeşitli Gelirler	1.328.880,01
630 01 03		7.652.363,69	600 05 09 01	Diğer Çeşitli Gelirler	1.328.880,01
630 01 03 01		5.619.763,97	600 05 09 01 06	Kişilerden Alacaklar	216.987,04
630 01 05 01 03	375 S. KHK'nın Geçici 23 üncü Md. Kapsamında Sürekli İşçi Ka	5.619.763,97	600 05 09 01 99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	1.111.892,97
630 01 03 02		80.234,13	600 11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	4.157,89
630 01 03 02 03	375 S. KHK'nın Geçici 23 üncü Md. Kapsamında Sürekli İşçi Ka	80.234,13	600 11 01	Döviz Mevcudunun Değerlemesinden Oluşan Olumlu Kur Farkları	4.157,89
630 01 03 03		787.230,00	600 11 01 00	Döviz Mevcudunun Değerlemesinden Oluşan Olumlu Kur Farkları	4.157,89
630 01 05 03 03	375 S. KHK'nın Geçici 23 üncü Md. Kapsamında Sürekli İşçi Ka	787.230,00	600 11 01 00 00	Döviz Mevcudunun Değerlemesinden Oluşan Olumlu Kur Farkları	4.157,89
630 01 03 04		175.457,64	600 15	Konusu Kalmayan Karşılık Gelirleri	71.085,86
630 01 03 04 03	375 S. KHK'nın Geçici 23 üncü Md. Kapsamında Sürekli İşçi Ka	175.457,64	600 15 04	Kıdem Tazminatı Karşılıklarından Kaynaklananlar	71.085,86
630 01 03 05		989.677,95	600 15 04 00	Kıdem Tazminatı Karşılıklarından Kaynaklananlar	71.085,86
630 01 05 05 03	375 S. KHK'nın Geçici 23 üncü Md. Kapsamında Sürekli İşçi Ka	909.526,70	600 15 04 00 00	Kıdem Tazminatı Karşılıklarından Kaynaklananlar	71.085,86
630 01 03 05 04	375 S. KHK'nın Geçici 23 üncü Md. Kapsamında Geçici İşçi Poz	80.151,25	610	İNDİRİM, İADE VE İSKONTOLAR HESABI	1.443,08
630 01 05	DİĞER PERSONEL	598.642,70	610 03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinin Ret ve İadesinden Kaynakla	353,08
630 01 05 01	Ücret ve Diğer Ödemeler	598.642,70	610 03 06	Kira Gelirleri	353,08
630 01 05 01 05	Yurtdışı Öğrenimde Ödenen Aylıklar	598.642,70	610 03 06 01	Taşınmaz Kiraları	353,08
630 02	SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	8.649.417,26	610 03 06 01 00	Taşınmaz Kiraları	353,08
630 02 01	MEMURLAR	5.031.511,37	610 05	Diğer Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Gid	1.090,00
630 02 01 06	Sosyal Güvenlik Kurumuna	5.031.511,37	610 05 09	Diğer Çeşitli Gelirler	1.090,00
630 02 01 06 01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	3.057.076,94	610 05 09 01	Diğer Çeşitli Gelirler	1.090,00
630 02 01 06 02	Sağlık Primi Ödemeleri	1.974.434,43	610 05 09 01 00	Diğer Çeşitli Gelirler	1.090,00
630 02 02	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	1.966.521,27			
NET GELİR TOPLAMI :					121.146.109,52

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.28		Adı : SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI		Yılı : 2019	
Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Carl Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carl Yılı (N)
630 02 02 06	Sosyal Güvenlik Kurumuna	1.566.521,27			
630 02 02 06 01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	1.178.397,32			
630 02 02 06 02	Sağlık Primi Ödemeleri	788.123,95			
630 02 03	İşçiler	1.651.384,62			
630 02 03 04	İşsizlik Sigortası Fonuna	146.792,06			
630 02 03 04 01	İşsizlik Sigortası Fonuna	146.792,06			
630 02 03 06	Sosyal Güvenlik Kurumuna	1.504.592,56			
630 02 03 06 01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	1.504.592,56			
630 03	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	20.180.689,14			
630 03 02	TÜKETİME YÖNELİK MAL VE MALZEME ALIMLARI	5.340.443,01			
630 03 02 01	Kırtasiye ve Büro Malzemesi Alımları	74.177,83			
630 03 02 01 05	Baskı ve Çiğ Giderleri	56.368,60			
630 03 02 01 90	Diğer Kırtasiye ve Büro Malzemesi Alımları	17.809,23			
630 03 02 02	Su ve Temizlik Malzemesi Alımları	301.995,84			
630 03 02 02 01	Su Alımları	301.995,84			
630 03 02 03	Enerji Alımları	4.516.037,28			
630 03 02 03 01	Yakacak Alımları	900.198,10			
630 03 02 03 02	Akaryakıt ve Yağ Alımları	149.142,05			
630 03 02 03 03	Elektrik Alımları	3.466.697,13			
630 03 02 04	Yiyecek, İçecek ve Yem Alımları	43.709,22			
630 03 02 04 02	İçecek Alımları	43.709,22			
630 03 02 05	Giyim ve Kuşam Alımları	100.849,78			
630 03 02 05 01	Giyecek Alımları	100.849,78			
630 03 02 09	Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları	303.673,06			
630 03 02 09 01	Bahçe Malzemesi Alımları ile Yapım ve Bakım Giderleri	85.348,31			

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Carl Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carl Yılı (N)
630 03 02 09 90	Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları	218.324,75			
630 03 03	YOLLUKLAR	8.147.080,95			
630 03 03 01	Yurtdışı Geçici Görev Yollukları	1.356.453,42			
630 03 03 01 01	Yurtdışı Geçici Görev Yollukları	1.356.453,42			
630 03 03 03	Yurtdışı Geçici Görev Yollukları	6.790.627,53			
630 03 03 03 01	Yurtdışı Geçici Görev Yollukları	6.790.627,53			
630 03 04	GÖREV GİDERLERİ	68.242,47			
630 03 04 02	Yasal Giderler	62.704,56			
630 03 04 02 04	Mahkeme Harç ve Giderleri	62.704,56			
630 03 04 03	Ödenecek Vergi, Resim, Harçlar ve Benzeri Giderler	5.537,91			
630 03 04 03 90	Diğer Vergi, Resim ve Harçlar ve Benzeri Giderler	5.537,91			
630 03 05	HİZMET ALIMLARI	5.459.828,33			
630 03 05 01	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	709.495,84			
630 03 05 01 03	Bilgisayar Hizmeti Alımları	516.545,00			
630 03 05 01 04	Müteahhütlik Hizmetleri	193.150,84			
630 03 05 02	Haibe Hizmetleri	380.632,96			
630 03 05 02 01	Posta ve Telgraf Giderleri	33.465,67			
630 03 05 02 02	Telefon Abonelik ve Kullanım Ücretleri	179.497,79			
630 03 05 02 03	Bilgiye Abonelik Giderleri	167.469,50			
630 03 05 04	Tarife Bağlı Ödemeler	10.983,00			
630 03 05 04 01	İlan Giderleri	10.983,00			
630 03 05 05	Kiralar	3.465.203,72			
630 03 05 05 02	Taahhüt Kiralama Giderleri	1.388.856,76			
630 03 05 05 06	Lojman Kiralama Giderleri	66.770,20			
630 03 05 05 12	Personel Servis Kiralama Giderleri	2.027.576,76			
630 03 05 09	Diğer Hizmet Alımları	895.312,81			

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.28

Adı : SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI

Yılı : 2019

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)
630 03 05 09 02	Yurtdışı Staj ve Öğrenim Giderleri	643.950,03			
630 03 05 09 03	Kurslara Katılma ve Eğitim Giderleri	194.621,59			
630 03 05 09 10	Lojman İşletme Maliyetlerine Katılım Giderleri	7.612,43			
630 03 05 09 90	Diğer Hizmet Alımları	40.138,76			
630 03 06	TEMSİL VE TANITMA GİDERLERİ	485.563,31			
630 03 06 01	Temsil Giderleri	266.651,76			
630 03 06 01 01	Temsil, Ağırılama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	266.651,76			
630 03 06 02	Tanıtma Giderleri	218.911,55			
630 03 06 02 01	Tanıtma, Ağırılama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	218.911,55			
630 03 07	MENKUL MAL,GAYRİMADDİ HAK ALIM, BAKIM VE ONARIM GİDERLERİ	142.048,25			
630 03 07 01	Menkul Mal Alım Giderleri	50.634,95			
630 03 07 01 02	Büro ve İşyeri Makine ve Teçhizat Alımları	50.634,95			
630 03 07 03	Bakım ve Onarım Giderleri	91.423,30			
630 03 07 03 02	Makine Teçhizat Bakım ve Onarım Giderleri	91.423,30			
630 03 08	GAYRİMENKUL MAL BAKIM VE ONARIM GİDERLERİ	515.923,00			
630 03 08 01	Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	436.981,00			
630 03 08 01 01	Büro Bakım ve Onarımı Giderleri	317.621,43			
630 03 08 01 90	Diğer Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	119.359,57			
630 03 08 02	Lojman Bakım ve Onarımı Giderleri	78.942,00			
630 03 08 02 01	Lojman Bakım ve Onarımı Giderleri	78.942,00			
630 03 08	TEDAVİ VE CENAZE GİDERLERİ	1.559,82			
630 03 08 01	Kamu Personeli Tedavi ve Sağlık Malzemesi Giderleri	1.559,82			
630 03 09 01 01	Kamu Personeli Tedavi ve Sağlık Malzemesi Giderleri	1.559,82			
630 05	CARİ TRANSFERLER	3.898.159,92			

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.28

Adı : SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI

Yılı : 2019

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)
630 05 01	Görev Zararları	1.831.608,16			
630 05 01 02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına	1.831.608,16			
630 05 01 02 05	Sosyal Güvenlik Kurumları'na	1.831.608,16			
630 05 03	KAR AMACI GÜTMİYEN KURULUŞLARA YAPILAN TRANSFERLER	2.064.551,76			
630 05 03 01	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara	2.064.551,76			
630 05 03 01 01	Dernek, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık vb. Kuruluşlara	1.925,00			
630 05 03 01 05	Memurların Öğle Yemeğine Yardım	2.062.626,76			
630 11	Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	559,72			
630 11 01	Döviz Mevcudunun Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Kur Farkları	559,72			
630 11 01 00	Döviz Mevcudunun Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Kur Farkları	559,72			
630 11 01 00 00	Döviz Mevcudunun Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Kur Farkları	559,72			
630 13	Amortisman Giderleri	1.493.940,57			
630 13 01	Maddî Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	1.340.987,72			
630 13 01 03	Tesis, Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri	109.760,10			
630 13 01 03 00	Tesis, Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri	109.760,10			
630 13 01 05	Demirbaşların Amortisman Giderleri	1.231.227,62			
630 13 01 05 00	Demirbaşların Amortisman Giderleri	1.231.227,62			
630 13 02	Maddî Olmayan Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	152.952,85			
630 13 02 01	Hakların Amortisman Giderleri	152.952,85			
630 13 02 01 00	Hakların Amortisman Giderleri	152.952,85			
630 14	İk Madde ve Malzeme Giderleri	1.008.944,96			
630 14 01	Kirataşy Malzemeleri	264.591,97			

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)
630 14 01 00	Kırtasiye Matzemeleri	264.591,97			
630 14 01 00 00	Kırtasiye Matzemeleri	264.591,97			
630 14 02	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	24.433,11			
630 14 02 00	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	24.433,11			
630 14 02 00 00	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	24.433,11			
630 14 03	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Matzemeleri	5.112,50			
630 14 03 00	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Matzemeleri	5.112,50			
630 14 03 00 00	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Matzemeleri	5.112,50			
630 14 04	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	1.888,00			
630 14 04 00	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	1.888,00			
630 14 04 00 00	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	1.888,00			
630 14 05	Temizleme Ekipmanları	343.555,45			
630 14 05 00	Temizleme Ekipmanları	343.555,45			
630 14 05 00 00	Temizleme Ekipmanları	343.555,45			
630 14 06	Giyecek, Mafrağat ve Tuhafiyeye Malzemeleri	17.409,60			
630 14 06 00	Giyecek, Mafrağat ve Tuhafiyeye Malzemeleri	17.409,60			
630 14 06 00 00	Giyecek, Mafrağat ve Tuhafiyeye Malzemeleri	17.409,60			
630 14 12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	251.024,70			
630 14 12 00	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	251.024,70			
630 14 12 00 00	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	251.024,70			
630 14 13	Yedek Parçalar	99.661,03			
630 14 13 00	Yedek Parçalar	99.661,03			

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.28			Adı : SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI			Yılı : 2019					
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ		Carî Yılı (N)		Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ		Carî Yılı (N)	
630	14	13	00	00	Yedek Parçalar					99.661,03	
630	14	99			Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler					1.268,60	
630	14	99	00		Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler					1.268,60	
630	14	99	00	00	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler					1.268,60	
630	20				Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler					168,52	
630	20	02			Kişilerden Alacaklardan Silinenler					168,52	
630	20	02	09		Diğer Mevzuat Hükümleri Gereğince Silinenler					168,52	
630	20	02	09	90	Fazla veya Yersiz Olarak Kaydedilen Alacaklar ve Faizleri					168,52	
630	99				Diğer Giderler					0,02	
630	99	99			Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler					0,02	
630	99	99	00		Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler					0,02	
630	99	99	00	00	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler					0,02	
GİDERLER TOPLAMI :						106.041.100,90					
GİDERLER TOPLAMI (A)						106.041.100,90					
GELİRLER TOPLAMI (B)						121.147.552,60					
İNDİRİM ;ADE;İSKONTO TOPLAMI (C)						1.443,08		NET GELİR (D= B- C)		121.146.109,52	
								FAALİYET SONUCU D - A		15.105.008,62	

31.12.2019 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU

	ÖNCEKİ DÖNEM 2018			CARİ DÖNEM 2019		
	ÖNCEKİ DÖNEM BAŞI BAKİYESİ	ÖNCEKİ DÖNEM İÇİ HAREKETLER	ÖNCEKİ DÖNEM SONU BAKİYESİ	DÖNEM BAŞI BAKİYESİ	DÖNEM İÇİ HAREKETLER	DÖNEM SONU BAKİYESİ
NET DEĞER	10.254.262,79	560.122,72	10.814.385,51	10.814.385,51	930.613,96	11.744.999,47
A- Denge Kayıtları	0,00	0,00	0,00	0,00	5.013,23	5.013,23
B- Varlık Envanteri	6.041.791,47	4.543.919,63	10.585.711,10	10.585.711,10	0,00	10.585.711,10
C- Yükümlülük Envanteri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ç- Değer Hareketleri Sonuç Hesabından Aktarımlar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
D- Enflasyon Düzeltme Farkları						
E- Diğer	4.212.471,32	-3.983.796,91	228.674,41	228.674,41	925.600,73	1.154.275,14
DEĞER HAREKETLERİ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
YEDEKLER						
GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU SONUÇLARI	40.141.334,96	0,00	40.141.334,96	123.262.977,70	-925.600,73	122.337.376,97
GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ SONUÇLARI	-51.714.279,90	3.983.796,91	-47.730.482,99	-136.386.823,11	0,00	-136.386.823,11
DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	0,00	-5.534.697,38	-5.534.697,38	0,00	15.105.008,62	15.105.008,62
Muhasebe Politikalarındaki Değişiklikler						

SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI SAVUNMA SANAYİ
DESTEKLEME FONU 2019 YILI MALİ TABLOLARI

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 60.28		Adı : SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI DESTEKLEME FONU		Yılı : 2019			
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2019		PASİF HESAPLAR		N Yılı 2019	
1 DÖNEN VARLIKLAR		32.211.255.403,54		3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		9.379.241.884,66	
10 HAZIR DEĞERLER		148.191.694,64		32 FAALİYET BORÇLARI		3.261.857.889,67	
102 BANKA HESABI		6.572,89		320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI		3.261.857.889,67	
105 DÖVİZ HESAB		148.185.121,75		33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		6.103.623.136,06	
12 FAALİYET ALACAKLARI		38.867.197,08		330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESAB		217.402,10	
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESAB		38.867.197,08		333 EMANETLER HESAB		6.103.405.733,96	
13 KURUM ALACAKLARI		1.878.735.473,13		36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		13.760.858,93	
132 KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESAB		217.864.397,47		360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESAB		13.760.858,93	
135 TEK HAZİNE KURUMLAR HESABINDAN ALACAKLAR HESABI		1.660.871.075,66		4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		4.188.372.510,91	
14 DİĞER ALACAKLAR		11.991,25		41 UZUN VADELİ DİŞ MALİ BORÇLAR		4.188.372.510,91	
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESAB		11.991,25		410 CARİ YILDA ÖDENECEK DİŞ MALİ BORÇLAR HESAB		4.188.372.510,91	
16 ÖN ÖDEMELER		30.132.769.958,23		5 ÖZ KAYNAKLAR		38.763.685.071,67	
160 İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESAB		30.132.769.958,21		50 NET DEĞER		38.547.935.654,46	
161 PERSONEL AVANSLARI HESAB		0,02		500 NET DEĞER HESAB		38.547.935.654,46	
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR		12.689.089,21		57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		5.915.270.963,19	
198 DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR HESAB		12.689.089,21		570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESAB		5.915.270.963,19	
				58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI		-5.489.248.890,62	
				580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-5.489.248.890,62	
				59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLAR		-210.272.655,36	
				591 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUÇU HESABI (-)		-210.272.655,36	

AKTİF HESAPLAR	N Yılı 2019	PASİF HESAPLAR	N Yılı 2019
2 DURAN VARLIKLAR	20.120.044.063,70		
22 FAALİYET ALACAKLARI	640.269.339,39		
220 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESAB	640.269.339,39		
23 KURUM ALACAKLARI	932.720.038,35		
232 KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESAB	932.720.038,35		
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	497.250.656,92		
241 MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESAB	507.370.031,92		
247 SERMAYE TAAHHÜTLERİ HESAB	-10.119.375,00		
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	18.049.804.029,04		
250 ARAZI VE ARSALAR HESABI	15.383.025.169,94		
252 BİNALAR HESABI	615.711.192,13		
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	3.218.115,17		
257 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-87.939.975,20		
258 YAPILMAMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	2.135.789.527,00		
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00		
260 HAKLAR HESABI	0,12		
268 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR	-0,12		
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	0,00		
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESAB	241.679,60		
299 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-241.679,60		
AKTİF TOPLAMI	52.331.299.467,24	PASİF TOPLAMI	52.331.299.467,24
Bilanço Dipnotları :			
910 TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	53.385.436.247,74		
911 TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESAB	53.385.436.247,74		
920 GİDER TAAHHÜTLERİ HESAB	183.345.363.722,08		
921 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESAB	183.345.363.722,08		
980 PROJE MALİYETLERİ HS	966.917.258.800,62		
981 PROJE MALİYETLERİ KARŞILIĞI HS	966.917.258.800,62		
990 Kiraya Ver./İttifak Hakkı Tesis Ed Maddi Duran Var Kayıtlı De	36.061.278,65		
993 Maddi Duran Varlıkların Kir ve İttifak Hakkı Gel	4.369.926.791,31		
999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı	4.405.988.069,96		

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 50.28	Adı : SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI DESTEKLEME FONU	Yılı : 2019

Ekonomik Kodlar				GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar				GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	
630				GİDERLER HESAB	26.169.221.585,09	600				GELİRLER HESAB	25.958.948.929,73	
630	01				97.591.344,94	600	03			Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirler	974.072.943,59	
630	01	02			50.174.997,15	600	03	01		Mal ve Hizmet Satış Gelir	1.861.247,10	
630	01	02	01		50.174.997,15	600	03	01	01	Mal Satış Gelirler	1.861.247,10	
630	01	03	01	Diğer Sözleşmeli Personel Ücretleri	50.174.997,15	600	03	03	01	Şarjname, Basılı Evrak, Form Satış Gelirler	1.861.247,10	
630	01	04		Geçici Personel	47.416.347,79	600	03	03		KİT ve Kamu Bankaları Gelirler	968.220.390,60	
630	01	04	01	Ücretler	47.416.347,79	600	03	03	01	Hazine Portföyü ve İştirak Gelirler	968.220.390,60	
630	01	04	01	Personel Ödemeleri	47.416.347,79	600	03	03	01	İştirak Gelirler	968.220.390,60	
630	02				3.309.154,45	600	03	06		Kira Gelirler	3.991.305,89	
630	02	02			9.309.154,45	600	03	06	01	Taşınmaz Kira Gelirler	3.991.305,89	
630	02	02	04		827.481,14	600	03	06	01	Diğer Taşınmaz Kira Gelirler	3.991.305,89	
630	02	02	04	İşsizlik Sigortası Fonuna	827.481,14	600	04			Alınan Bağış ve Yardımlar	121.615,01	
630	02	02	06		8.481.673,13	600	04	04		Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Bağış ve Yardımlar	121.615,01	
630	02	03	04	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	6.236.793,74	600	04	04	01	Carî	121.615,01	
630	02	03	04	Sağlık Primi Ödemeleri	2.194.879,39	600	04	04	01	01	Kurumlardan Alınan Bağış ve Yardımlar	25.900,00
630	03			Mal ve Hizmet Alım Giderleri	25.571.507.533,41	600	04	04	01	02	Kişilerden Alınan Bağış ve Yardımlar	91.115,01
630	03	02		Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımlar	25.563.446.519,46	600	04	04	01	03	Kurumlardan Alınan Şartlı Bağış ve Yardımlar	5.000,00
630	03	02	01	Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Mal, Malzeme ve Hizmet Alımları	25.563.446.519,46	600	05			Diğer Gelirler	24.877.679.118,16	
630	03	02	01	Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Silah, Arac, Gereç ve Servis T	25.483.841.486,67	600	05	01		Faiz Gelirler	5.324.366,34	
630	03	02	01	Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Silah, Arac, Gereç ve Servis T	74.380.221,14	600	05	01	03	Kurumca Verilen Borçlardan Alacakların Faizler	1.758.823,73	
630	03	02	05	Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Hizmet Alım Giderleri	2.779.151,16	600	05	03	01	Kurumca Verilen Borçlardan Alacakların Faizler	1.758.823,73	
630	03	02	11	Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Makine Teçhizat Alımları	92.314,00	600	05	01	05	Diğer Faizler	3.565.542,61	
630	03	02	12	Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Makine Teçhizat Büyük Onarımları	2.353.344,14	600	05	01	09	01	Kişilerden Alacakların Faizler	44.138,70
630	03	03		YOLLUKLAR	842.032,98							

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 50.28		Adı : SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI DESTEKLEME FONU		Yılı : 2019								
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Carl Yılı (N)	Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ	Carl Yılı (N)					
630	03	03	03	Yurtdışı Geçici Görev Yolculukları	642.032,09	600	05	01	09	99	Diğer Faizle	3.521.403,91
630	03	01	03	Yurtdışı Geçici Görev Yolculukları	642.032,09	600	05	02			Kişiler ve Kurumlardan Alınan Paylar	17.431.836.730,17
630	03	04		Görev Giderleri	1.318.420,52	600	05	02	02		Vergiler ve Harç Gelirlerinden Alınan Paylar	17.425.682.916,01
630	03	04	03	Ödenecek Vergiler, Resimler, Harçlar ve Benzerleri Giderleri	1.318.420,52	600	05	02	02	04	Savunma Sanayii Destekleme Fonu Payları Gelir ve Kurumlar	15.444.758.328,64
630	03	04	03	Diğer Vergiler, Resimler ve Harçlar ve Benzerleri Giderleri	1.318.420,52	600	05	02	02	05	Hisselerden SSGF Payları	1.980.924.587,37
630	03	05		Hizmet Alımları	437.236,02	600	05	02	06		Özel Bütçeli İdarelere Ait Paylar	6.153.814,16
630	03	05	03	Diğer Hizmet Alımları	437.236,02	600	05	02	06	10	MİKEK - İhale Silah ve Fişek Satış Hisselerinden SSGF Payları	6.153.814,16
630	03	05	03	Diğer Hizmet Alımları	437.236,02	600	05	03			Para Cezaları	298.224.853,16
630	03	06		Temelli ve Tanıtma Giderleri	5.440.323,35	600	05	03	03		Diğer Para Cezaları	298.224.853,16
630	03	06	01	Temelli Giderleri	5.440.323,35	600	05	03	09	08	Geçikme cezaları	296.881.227,03
630	03	04	01	Temelli , Ağırılama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	5.440.323,35	600	05	03	09	09	Ofset Cezaları	64.615,63
630	03	07		Merkul Mir, Gözlemci Hak Alımı, Bakım ve Onarım Giderleri	23.101,08	600	05	03	09	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Para Cezaları	1.279.610,48
630	03	07	02	Gayri Maddi Hak Alımları	23.101,08	600	05	03	09	99	Diğer Çeşitli Gelirler	7.142.293.168,49
630	03	07	02	Diğer Gayri Maddi Hak Alımları	23.101,08	600	05	05	09	01	Diğer Çeşitli Gelirler	701.306,79
630	04			Faiz Giderleri	7.320,43	600	05	09	01	06	Kişilerden Alınacaklar	701.306,79
630	04	03		Diğer Borç Faiz Giderleri	7.320,43	600	05	09	03	03	Diğer Çeşitli Gelirler	7.141.591.861,70
630	04	03	01	ABD Dolan Cinsinden Diğer Borç Faiz Giderleri	7.320,43	600	05	09	09	03	İfai Kaydedilecek Teminat Mektupları	107.788.460,97
630	04	03	01	ABD Dolan Cinsinden Diğer Borç Faiz Giderleri	7.320,43	600	05	09	09	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	7.033.803.400,73
630	05			Carl Transferleri	119.000.000,00	600	11				Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	107.075.252,97
630	05	06		Gelirlerden Ayrılan Paylar	119.000.000,00	600	11	01	01		Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumlu Kur Farkları	107.075.252,97
630	05	06	04	Özel Bütçeli İdarelere Verilen Paylar	119.000.000,00	600	11	01	00		Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumlu Kur Farkları	107.075.252,97
630	05	06	04	Diğer Özel Bütçeli İdarelere Verilen	119.000.000,00	600	11	01	00	00	Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumlu Kur Farkları	107.075.252,97
						NET GELİR TOPLAMI :				25.958.948.929,73		

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 50.28	Adı : SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI DESTEKLEME FONU	Yılı : 2019

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)
630 11	Değer ve Miktar Değişimli Giderler	360.969.614,76			
630 11 01	Döviz Mevcudunun Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Kur Farkları	360.969.614,76			
630 11 01 00	Döviz Mevcudunun Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Kur Farkları	360.969.614,76			
630 11 01 00 00	Döviz Mevcudunun Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Kur Farkları	360.969.614,76			
630 13	Amortisman Giderler	10.836.517,10			
630 13 01	Maddi Duran Varlıklar Amortisman Giderler	10.836.516,98			
630 13 01 02	Binaların Amortisman Giderler	10.836.516,98			
630 13 01 03 00	Binaların Amortisman Giderler	10.836.516,98			
630 13 02	Maddi Olmayan Duran Varlıklar Amortisman Giderler	0,12			
630 13 02 01	Hakların Amortisman Giderler	0,12			
630 13 03 01 00	Hakların Amortisman Giderler	0,12			
GİDERLER TOPLAMI :		26.169.221.585,09			

GİDERLER TOPLAMI (A)	25.169.221.585,09				
GELİRLER TOPLAMI (B)	25.958.948.929,73				
İNDİRİM :ADE:ISKONTO TOPLAMI (C)	0,00	NET GELİR (D= B- C)	25.958.948.929,73	FAALİYET SONUCU D - A	-210.272.655,36

**ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE
TARİH YÜKSEK KURUMU
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1:2018-2019 Yılları Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması (TL)

Tablo 2:2019 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Oranları

Tablo 3:2018-2019 Yılları İkinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Ödenek Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması (TL)

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1 Mevzuat ve Görevler

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Anayasamızın 134'üncü maddesinde yer alan “*Atatürkçü düşüncüyü, Atatürk ilke ve inkılaplarını, Türk kültürünü, Türk tarihini ve Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak ve yaymak amacıyla; Atatürk'ün manevî himayelerinde, Cumhurbaşkanının gözetim ve desteğinde, Cumhurbaşkanının görevlendireceği bakana bağlı Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezinden oluşan, kamu tüzel kişiliğine sahip Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu kurulur.*” hükmü gereğince 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu ile 17.08.1983 tarihinde kurulmuştur. Türk Dil Kurumu ile Türk Tarih Kurumu için Atatürk'ün vasiyetnamesinde belirtilen malî menfaatler saklı olup kendilerine tahsis edilmiştir.

11.08.1983 tarihli ve 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanununun 97'nci, 100'üncü, 103'üncü ve 104'üncü maddeleri dışındaki diğer hükümleri, 02.11.2011 tarihli ve 28103 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile iptal edilerek teşkilat, görev, yetki ve sorumlulukları aynı Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden düzenlenmiştir.

Söz konusu Kanun Hükmünde Kararnamenin 1'inci maddesinde, “Atatürkçü düşüncüyü, Atatürk ilke ve inkılaplarını, Türk kültürünü, Türk tarihini ve Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayımlar yapmak amacıyla; Atatürk'ün manevî himayelerinde, Cumhurbaşkanının gözetim ve desteğinde, Cumhurbaşkanının görevlendireceği Bakana bağlı, Atatürk Araştırma Merkezi, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumundan oluşan, kamu tüzel kişiliğine sahip Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun” kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarının bu Kanun Hükmünde Kararname ile düzenleneceği hükmolunmuştur..

Kararnamenin 3'üncü maddesinde Yüksek Kurumun görevleri;”

a) *Türk dili, tarihi, kültürü ve bütün yönleriyle Atatürk ve eseri üzerinde sosyal ve beşerî bilimler bütünlüğü içinde bilimsel araştırmalar yapmak, yaptırmak ve bu*

konularda seminer, sempozyum, konferans ve benzeri ulusal ve uluslararası etkinlikler düzenlemek, yayınlar yapmak ve bu alandaki çalışmalarını desteklemek.

b) Sosyal ve beşeri bilimler alanında özgün bilgi üretimi için ortamlar hazırlamak, bu çerçevede bütünleşik bilgi sistemi kurmak, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek, eşgüdüm sağlamak, izlemek.

c) Milletimizin sosyal ve kültürel gelişmesine katkı sağlayacak alanlarda bilimsel araştırmalar yapmak, yaptırmak ve bu alanda yapılan çalışmalara destek vermek.

ç) Milli kültürümüzün ve diğer kültürlerin klasikleşmiş bilim ve düşünce eserlerinin günümüz Türkçesine çevrilmesini, basılmasını ve yayımlanmasını sağlamak.

d) Görev alanı kapsamında ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşların bilimsel çalışmalarını ve bu alandaki gelişmelerle ilgili yayınlarını takip etmek, gerekli görülenleri tercüme ettirerek basılmasını ve yayımlanmasını sağlamak.

e) Mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek"

olarak belirtilmiştir.

1.2 Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Anılan Kararnamenin "Teşkilat " başlıklı 4'üncü maddesinde , Yüksek Kurumun teşkilat yapısının, Yüksek Danışma Kurulu, Yönetim Kurulu, Başkanlık, Kurumlar ve hizmet birimlerinden oluştuğu ifade edilmiştir. Bilimsel Çalışmalar Koordinasyon Dairesi Başkanlığı, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı, İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, ve Hukuk Müşavirliği olmak üzere 4 hizmet birimi bulunmaktadır. Kurumun merkezi Ankara'da olup, taşra teşkilatı bulunmamaktadır.

Yüksek Kurum Başkanlığına tahsis edilen 182 adet kadronun 85 adedi dolu olup tahsis edilmiş kadronun % 46,70 i kullanılmaktadır. Bu personelden 6 kişi Yüksek Kurum bünyesinde yer alan Kurumlarda, 1 personel de geçici olarak Yüksek Kurumda görevlendirilmiştir.

Yüksek Kurum ve bünyesinde yer alan Kurumların bilişim hizmetlerini yürütmek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığında 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 6'ncı maddesi gereği 12 adet sözleşmeli bilişim uzmanı kadrosu alınmıştır. Bu kapsamda 5 bilişim personeli, 657 sayılı Kanunun 4/b bendi kapsamında 1 doktor Kurumda görev yapmaktadır.

24.12.2017 tarihli ve 30280 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 127'nci maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye

eklenen geçici 23'üncü maddesi doğrultusunda Yüksek Kurumda 32 kişi sürekli işçi kadrosunda istihdam edilmektedir. Bu personelden 14 kişi Yüksek Kurum bünyesinde yer alan Kurumlarda görev yapmaktadır. Yüksek Kurum bünyesinde yer alan Kurumlarda işçi kadrosu ile çalışan 2 personel de Yüksek Kurumda görev yapmaktadır.

Buna göre , Yüksek Kurumda 80 memur, 6 sözleşmeli ve 20 sürekli işçi olmak üzere toplam 106 personel görev yapmaktadır.

1.3 Mali Yapı

Atatürk Kültür , Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 5018 sayılı Kanuna tabi olup, bu Kanuna ekli II sayılı cetvelin "B-Özel Bütçeli Diğer İdareler" bölümünde yer almaktadır. Kurumun 664 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 26'ıncı maddesinde gelir kaynakları:

- a) Genel bütçeden yapılacak yardımlar,
  - b) Her türlü bağış, yardım ve vasiyetler,
  - c) Yüksek Kurumun ve merkez başkanlıklarının gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler,
  - ç) Diğer gelirler,
- olarak belirtilmiştir.

2019 yılı gelirleri; 13.879.000,00-TL hazine yardımı, 9.778.00-TL mal ve hizmet satış geliri , 24.841,00.-TL diğer gelirler olmak üzere toplam 13.912.367,39.-TL'dir.Bir önceki yıla göre gelir karşılaştırması aşağıdaki tabloda gösterildiği şekildedir.

Tablo 1:2018-2019 Yılları Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması (TL)

EKO. KOD.	Açıklama	2018 Yılı		2019 Yılı	
		Planlanan Gelir	Gerçekleşen Gelir	Planlanan Gelir	Gerçekleşen Gelir
3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	10.000,00	12.852,00	23.000,00	9.778,00
	03.1 Mal ve hizmet satış gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00
	03.3 KİT ve kamu bankaları geliri	0,00	0,00	0,00	0,00
	03.9 Diğer teşebbüs ve mülkiyet gelirleri	10.000,00	12.852,00	23.000,00	9.778,00

4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	12.468.000,00	12.391.820,00	13.879.000,00	13.879.000,00
	04.4 Kurumlardan ve kişilerden alınan yardım ve bağışlar	12.468.000,00	12.391.820,00	13.879.000,00	13.879.000,00
5	Diğer Gelirler	5.000,00	9.088,82	12.000,00	24.841,00
	05.1 Faiz gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00
	05.3 Para cezaları	0,00	0,00	0,00	0,00
	05.9 Diğer çeşitli gelirler	5.000,00	9.088,82	12.000,00	24.841
6	Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00
	06.2 Taşınır satış gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00
9	Ret ve İadeler (-)	0,00	0,00	0,00	0,00
Genel Toplam		12.483.000,00	12.413.760,82	13.914.000,00	13.913.619,00

2019 yılında Kuruma tahsis edilen toplam 14.868.000,00 lira bütçe ödeneğinin 14.745.000,00 lirası harcanmıştır. Aşağıdaki tabloda görüleceği üzere ödeneğin yüzde 99'u kullanılmıştır. İdareye bütçe kanunuyla tahsis olunan ödenekler ve harcamalar ağırlıklı olarak personel giderleri ile mal ve hizmet alım giderlerinden oluşmaktadır.

Tablo 2:2019 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Oranları

2019 Yılı Bütçe Gider Sonuçları (TL)							
Eko. Kod.	Açıklama	Başlangıç Ödeneği	Eklene Ödenek	Tenkis Edilen Ödenekler	Toplam Ödenek	Harcama	Gerçekleşme Oranı %
01	Personel Giderleri	8.215.000,00	529.000,00	322.000,00	8.422.000,00	8.409.000,00	100
02	SGK Devlet Primi Giderleri	1.489.000,00	102.000,00	79.000,00	1.512.000,00	1.505.000,00	100
03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	3.181.000,00	910.000,00	288.000,00	3.803.000,00	3.762.000,00	99
05	Cari Transferler	729.000,00	102.000,00		831.000,00	819.000,00	99
06	Sermaye Giderleri	300.000,00	12.000,00	12.000,00	300.000,00	250.000,00	83
Toplam		113.914.000,00	1.655.000,00	701.000,00	14.868.000,00	14.745.000,00	99

Harcamaların bir önceki yıla göre değişimi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3:2018-2019 Yılları İkinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Ödenek Gerçekleşme Rakamlarının

Karşılaştırılması (TL)

Gider Türü	2018		2019		2018-2019 Bütçe Giderleri Artış veya Azalışı (%)
	Ödenek	Gerçekleşme	Ödenek	Gerçekleşme	
01. Personel Giderleri	6.772.698,45	6.756.666,97	8.422.000,00	8.409.267,55	24,46
01.1 Memurlar	5.184.930,64	5.184.930,64	5.992.000,00	5.989.362,28	15,51
01.2 Sözleşmeli Personel	565.745,81	565.745,81	999.000,00	997.481,57	76,31
01.3 İşçiler	1.022.022,00	1.005.990,52	1.431.000,00	1.422.423,70	41,40
02. SGK Devlet Primi Giderleri	1.210.655,59	1.210.655,59	1.512.000,00	1.505.247,38	24,33
02.1 Memurlar	881.346,13	881.346,13	996.000,00	993.692,13	12,75
02.2 Sözleşmeli Personel	109.055,37	109.055,37	202.000,00	201.210,88	84,50
02.3 İşçiler	220.254,09	220.254,09	314.000,00	310.344,37	40,90
03. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	3.931.828,00	3.814.273,63	3.802.889,00	3.761.801,74	-1,38
03.2 Tüketime yönelik mal ve malz.	396.000,00	389.151,63	547.000,00	539.967,98	38,76
03.3 Yolluklar	76.000,00	19.256,03	55.000,00	38.674,64	100,84
03.4 Görev giderleri	23.000,00	12.157,83	6.000,00	2.239,88	-81,58
03.5 Hizmet alımları	3.278.828,00	3.249.340,72	3.033.000,00	3.021.697,93	-7,01
03.6 Temsil tanıtma	39.000,00	36.275,40	37.300,00	35.202,54	-2,96
03.7 Menkul mal, gayrimaddi hak alımı, bakım ve onarım giderleri	85.000,00	81.587,40	84.689,00	84.120,02	3,10
03.8 Gayrimenkul mal bakım ve onarım giderleri	34.000,00	26.504,62	39.900,00	39.898,75	50,54
05. Cari Transferler	680.000,00	349.000,42	831.000,00	818.669,90	134,58
05.1 Görev zararları	629.000,00	349.000,42	772.000,00	771.157,20	120,96
05.3 Kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferler	51.000,00	0,00	59.000,00	47.512,70	
05.4 Hane halkına yapılan transferler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
06. Sermaye giderleri	455.000,00	177.877,19	300.000,00	249.955,97	40,52
06.1 Mamul mal alımları	298.000,00	110.322,19	212.000,00	195.947,37	77,61
06.3 Gayri maddi hak alımları	106.000,00	67.555,00	88.000,00	54.008,60	-20,05
06.5 Gayrimenkul sermaye üretim giderleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
06.7 Gayrimenkul büyük onarım giderleri	51.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	13.050.182,04	12.308.473,80	14.868.000,00	14.745.000,00	19,80

1.4 Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı 5018 sayılı Kanuna tabi olup bu Kanuna ekli II sayılı cetvelin "B-Özel Bütçeli Diğer İdareler" bölümünde yer almaktadır. Kurum Bütçesinin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesindeki Devlet Muhasebesi Bilişim

Sisteminde yürütülmektedir. Faaliyetlerin gerçekleştirilmesi sırasında yıl içinde tahakkuk ettirilen tüm ödeme emri belgeleri Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilgi sistemine girilmiştir.

Kurumun 2019 yılı bütçe uygulama sonuçları ile beklentileri ve faaliyetlerini içeren Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu hazırlanmış ve elektronik ortamda kamuoyuna sunulmuştur.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir

olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklınsın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, kamu idarelerinin iç kontrol ve ön mali kontrol faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin ilke, iş, işlem ve süreçleri belirlemek amacıyla 31.12.2005 gün ve 26040 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayınlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar hakkındaki Yönetmelik uyarınca Kurumun Ön Mali Kontrol Usul ve Esasları Genelgesi üst yöneticinin onayı ile çıkartılmıştır.

İç kontrol sistemlerini kamu iç kontrol standartları ile uyumlu hale getirmek için yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması çalışmalarında kamu idarelerine rehberlik yapmak amacıyla hazırlanan “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi” ve diğer ilgili mevzuat gereğince; Kurum tarafından İç Kontrol Uyum Eylem Planı hazırlanmış ve üst yönetici tarafından onaylanmıştır.

2019-2023 yıllarını kapsayan yeni stratejik plan 2019 yılı itibariyle uygulanmaya başlanmıştır.

Kurumun mali yönetim ve kontrol sistemi, harcama birimi, muhasebe ve mali hizmetler ile ön mali kontrolden oluşmaktadır.

Buna göre, Kurumun iç kontrol sisteminin değerlendirilmesi sonucunda ;

İç kontrol sisteminin ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenildiği ve desteklendiği,

Kurumdaki tüm personel “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri İle Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Ek 1’inde yer alan “Etik Sözleşmesini” imzaladığı ve bu sözleşmelerin personelin özlük dosyasında yer aldığı,

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlendiği,

Yetkiler ve yetki devrinin sınırları açıkça belirlendiği ve yazılı olarak düzenlendiği,

Stratejik planın idarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun olarak hazırlandığı,

İdarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren 2019 yılı performans programının yayımlandığı,

İdare bütçesinin stratejik plan ve performans programına uygun olarak hazırlandığı,

Kurumsal risk yönetim çalışmalarının yapılmış olup İdarenin, sistemli bir şekilde analizler yaparak amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış riskleri tanımlayarak değerlendirdiği ve önlemleri belirlediği,

Ön mali kontrol sisteminin, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulduğu,

Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımlarının yapıldığı, iş akış şemalarının çıkarıldığı

Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkanı sunacak bir yönetim bilgi sisteminin oluşturulduğu ,

Faaliyet sonuçları ve değerlendirmelerin idare faaliyet raporunda gösterildiği ve duyurulduğu,

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun , üst yöneticinin onayı ile görevlendirildiği,

İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı (18 kamu iç kontrol standardı ve bu standartları sağlayan 79 genel şartı içerecek şekilde) hazırlandığı ,

İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçlarının izlendiği, planın revize edilmesi çalışmalarının takibinin yapıldığı ve raporlandığı,

İç kontrol sistemi yılda en az bir kez değerlendirildiği,

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu, İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporunu değerlendirdiği ve rapora ilişkin güncellemeler tamamlandıktan sonra uygun görüşüyle üst yöneticinin onayına sunulduğu,

3 adet iç denetçi kadrosunun olduğu

tespit edilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Atatürk Kültür,Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığının 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
İç Denetim Biriminin Etkinliği	2018	Kısmen Yerine Getirildi	
Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümlerine Riayet Edilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU 2019 YILI MALİ TABLOLARI

TABLO 1.1 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.2	Adı : ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	Yılı : 2019	
AKTİF HESAPLAR	N Yılı 2019	PASİF HESAPLAR	N Yılı 2019
1 DÖNEM VARLIKLAR	881.229,85	5 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	718.453,62
13 KURUM ALACAKLARI	400.155,64	32 FAALİYET BORÇLARI	77.328,02
15 STOKLAR	194.462,14	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	77.328,02
16 ÖN ÖDEMELER	286.612,07	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	36.662,80
2 DURAN VARLIKLAR	150.870.678,00	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	5.047,80
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	150.870.678,00	333 EMANETLER HESABI	31.615,00
250 ARAZI VE ARSALAR HESABI	150.827.090,00	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	178.559,54
252 BİNALAR HESABI	209.151,52	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	96.201,84
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	184.477,22	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	55.401,30
254 TAŞITLAR HESABI	269.067,76	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İD ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	26.950,40
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	2.380.305,54	37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	425.903,26
257 BİRİKİMŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-3.090.314,04	372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	425.903,26
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00	5 ÖZ KAYNAKLAR	151.033.454,23
260 HAKLAR HESABI	251.326,01	50 NET DEĞER	152.014.777,95
268 BİRİKİMŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-251.326,01	500 NET DEĞER HESABI	152.014.777,95
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	0,00	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	4.728.860,20
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	31.587,35	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	4.728.860,20
299 BİRİKİMŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-31.587,35	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-4.866.044,02
		580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-4.866.044,02
		59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	-844.139,90
		591 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)	-844.139,90
AKTİF TOPLAMI	151.751.907,85	PASİF TOPLAMI	151.751.907,85
Bilanço Dipnotları :			
010 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	112.366,00		
011 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	112.366,00		
020 GİDER TAAAHHÜTLERİ HESABI	3.272.466,20		
021 GİDER TAAAHHÜTLERİ KARŞILIKI HESABI	3.272.466,20		
048 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI	653.172,39		
049 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	653.172,39		

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Ekonomik Kodlar			GİDERİN TÜRÜ	Carl Yılı (N)
630	01	01	Memurlar	5.385.362,28
630	01	02	Sözleşmeli Personel	997.481,57
630	01	03	İlgiler	1.422.423,70
630	02	01	Memurlar	993.692,13
630	02	02	Sözleşmeli Personel	201.210,88
630	02	03	İlgiler	310.344,37
630	03	02	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	448.990,41
630	03	03	Yolluklar	38.674,64
630	03	04	Görev Giderleri	2.239,88
630	03	05	Hizmet Alımları	3.021.697,93
630	03	06	Temali ve Tanıtma Giderleri	31.824,98
630	03	07	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	58.152,31
630	03	08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	39.164,20
630	05	01	Görev Zararları	771.157,20
630	05	03	Kar Amacı Götmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	47.512,70
630	13	01	Maddi Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	205.014,53
630	13	02	Maddi Olmayan Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	61.120,46
630	14	01	Kirtasiye Malzemeleri	26.143,30
630	14	02	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	5.753,92
630	14	03	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	12,98
630	14	05	Temizleme Ekipmanları	26.517,01
630	14	06	İyiyecek, Mefruhat ve Tuhafiyeye Malzemeleri	17.605,58
630	14	07	İyiyecek	384,11
630	14	08	İyiyecek	12.745,23
630	14	12	Bakım, Onarım ve Üretim Malzemeleri	4.048,93
630	14	13	Yedek Parçalar	15.620,64
630	14	14	Nakli Vahatları Laetlikleri	1.200,01
630	14	15	Değilim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	6.285,00
630	14	16	Şpor Malzemeleri Grubu	3,54
630	14	99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	59,89
630	99	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	69.003
GİDERLER TOPLAMI (A)				14.756.444,34

Ekonomik Kodlar			GELİRİN TÜRÜ	Carl Yılı (N)
600	03	06	Kira Gelirleri	9.777,60
600	04	02	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve	13.879.000,00
600	05	09	Diğer Çeşitli Gelirler	23.526,84
NET GELİR TOPLAMI (B)				13.912.304,44
İNDİRİM, İADE VE İSKONTO TOPLAMI (C)				0,00
NET GELİR (D=B-C)				13.912.304,44
FAALİYET SONUCU (D-A)				844.139,90

ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: 2018-2019 Yılları İkinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

Tablo 2:2019 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Oranları

Tablo 3: 2018-2019 Yılları İkinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1 Mevzuat ve Görevler

Anayasamızın 134'üncü maddesinde yer alan;

“Atatürkçü düşünceyi, Atatürk ilke ve inkılâplarını, Türk kültürünü, Türk tarihini ve Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak ve yaymak ve yayınlar yapmak amacıyla; Atatürk'ün manevi himayelerinde, Cumhurbaşkanının gözetim ve desteğinde, Cumhurbaşkanının görevlendireceği bakana bağlı; Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezinden oluşan, kamu tüzelkişiliğine sahip“Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu kurulur.

Türk Dil Kurumu ile Türk Tarih Kurumu için Atatürk'ün vasiyetnamesinde belirtilen mali menfaatler saklı olarak kendilerine tahsis edilir.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu'nun kuruluşu, organları, çalışma usulleri ve özlük işleri ile kuruluşuna dahil kurumlar üzerindeki yetkileri kanunla düzenlenir.”

hükmüne istinaden 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı yapılandırılmıştır. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Kültür Bakanlığına bağlanmıştır.

664 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9'uncu maddesinde kurumun görevleri;

a) Atatürk'ün kişiliği, düşüncesi, ilkeleri ve inkılâpları ile Türkiye Cumhuriyeti tarihini ilgilendiren kaynakları ve Cumhuriyet döneminde üretilen temel bilim ve kültür eserlerini incelemek ve yayıma hazırlamak veya hazırlatmak.

b) Atatürk, Millî Mücadele ve Türkiye Cumhuriyeti Tarihi ile ilgili Türkçe ve yabancı dillerde yazılmış kitap, broşür, dergi ve benzeri materyali toplamak, bilimsel yöntemlerle düzenlemek, yürütülen faaliyetler kapsamında değerlendirmek, araştırmacıların ve kamuoyunun hizmetine sunmak.

c) Görevi ile ilgili konularda bilimsel nitelikli kongreler, konferanslar, seminerler, kurslar, her türlü bilimsel toplantılar, geziler, sergiler düzenlemek; bu alanda yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen bilimsel etkinliklere katılmak.

ç) Görevi ile ilgili konularda süreli ve süresiz yayınlar yapmak, aynı mahiyetteki yayınları Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre desteklemek, yaptığı araştırma, inceleme, kongre, konferans ve seminerlerin sonuçlarını yayımlamak.

d) Görevi ile ilgili konularda inceleme ve araştırma yapacaklara ve lisansüstü çalışmalarda bulunacaklara Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre her türlü destek ve yardımlarda bulunmak.

e) Yurt içinde ve yurt dışında Atatürkçü düşünce, Atatürk ilke ve inkılâpları konuları ile Cumhuriyetimizin kuruluşunu hazırlayan ve Cumhuriyet dönemindeki olayların sebepleri ve gelişmeleri konularında üstün başarılı eserler veren yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişileri Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre desteklemek.

f) Görevleri ile ilgili olarak, yurt içinde ve yurt dışında yerli ve yabancı, resmî ve özel eğitim, bilim, kültür, sanat kurum ve kuruluşları ile araştırma merkezleri, arşivleri ve benzeri yerlerde ve çeşitli dallardaki araştırmacı, yazar ve sanatkârlarla Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre işbirliğinde bulunmak.

g) Görev alanına giren konularda, yurt içi ve yurt dışındaki yayınları izlemek, incelemek, değerlendirmek.

ğ) Bütünleşik Bilgi Sistemi dahilinde, arşiv ve dokümantasyon merkezi, bilgi bankaları ve veritabanları oluşturmak, özgün telif eserler yazmak veya yaptırmak, bunları yayınlamak, tanıtım, yaymak ve basılan eserleri kütüphanelere göndermek.

h) Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre, Bütünleşik Bilgi Sistemi dahilinde, belirlenen öncelikli konularda projeler hazırlamak ya da hazırlatmak; bu projelere katılacak yüksek lisans ve doktora öğrencilerine yurt içi ve yurt dışı burslar vermek, üstün başarı gösterenleri ödüllendirmek.

ı) Cumhurbaşkanı veya ilgili Bakan ve Yönetim Kurulunca verilen diğer görevleri yerine getirmek

olarak belirtilmiştir.

1.2 Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı idarî teşkilatı, 02 Kasım 2011 tarih ve 664 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile Merkez Başkanı, Başkana bağlı Başkan Yardımcısı ve Başkan yardımcısına bağlı, İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Müdürlüğü Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü personeli ile Uzman ve Uzman

Yardımcılarından oluşmaktadır. Taşra teşkilatı bulunmayan Merkezin bünyesinde; amaçlarının gerçekleştirilmesi, görevlerinin tam ve etkin biçimde yerine getirilmesi için ilke kararları almakla yükümlü olan Bilim Kurulu , 02 Kasım 2011 tarih ve 664 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca çıkarılan yönetmelikle oluşturulmuştur.

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı, Üniversiteden 2546 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 38'inci maddesiyle görevlendirilen Merkez Başkanı ile birlikte, Aralık 2019 tarihi itibarıyla idari personel ve uzmanlardan oluşan toplam 53 personele sahiptir. Personel statüsü ve özlük hakları 2876 sayılı Kanunda düzenlenmiştir. İdare kadrolarının tespiti, ihdası, kullanım ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar Genel kadro ve Usulü hakkında 2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine göre düzenlenir. Kurumun personeli 657 sayılı Kanun hükümlerine tabidir

1.3 Mali Yapı

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı 5018 sayılı Kanuna tabi olup bu Kanuna ekli II sayılı cetvelin "B-Özel Bütçeli Diğer İdareler" bölümünde yer almaktadır. Atatürk Araştırma Merkezinin 664 sayılı KHK'nin 26'ncı maddesinde gelir kaynakları:

- a) Genel bütçeden yapılacak yardımlar,
  - b) Her türlü bağış, yardım ve vasiyetler,
  - c) Yüksek Kurumun ve merkez başkanlıklarının gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler,
  - d) Diğer gelirler,
- olarak belirtilmiştir.

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı 2019 yılı gelirleri; 5.773.000,00-TL hazine yardımı, 331.995,47-TL mal ve hizmet satış geliri 46.493,91.-TL diğer gelirler olmak üzere toplam 6.151.489,38.-TL'dir. Gelir gerçekleştirmelerinin bir önceki yıla göre kıyaslaması aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2018-2019 Yılları İkinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

EKO. KOD.	AÇIKLAMA	2018		2019	
		PLANLANAN	GERÇEKLEŞEN	PLANLANAN	GERÇEKLEŞEN
03	TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	115.000	262.395,73	290.000,00	331.995,47
1	Mal Ve Hizmet Satış Gelirleri	115.000	262.395,73	290.000,00	331.995,47
04	ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	5.170.000	5.101.342	5.773.000,00	5.773.000,00
2	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	5.170.000	5.101.342	5.773.000,00	5.773.000,00
05	DİĞER GELİRLER		5.906,43		46.493,91
1	Faiz Gelirleri		111		17.448,01
9	Diğer Çeşitli Gelirler		5.795,43		29.045,90
GENEL TOPLAM		5.285.000	5.369.644,16	6.063.000,00	6.151.489,38

2019 yılında , Merkeze 7156 sayılı 2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 6.063.000.-TL ödenek tahsis edilmiş olup yıl içerisinde eklenen ve aktarılan ödenekler ile toplam ödenek 6.638.000.-TL olmuştur. Aşağıdaki tabloda görüleceği üzere 2019 yılı harcama toplamı 6.177.717,53.-TL olup ödeneğin yüzde 94' ü kullanılmıştır.

Tablo 2:2019 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Oranları

2019 Yılı Bütçe Gider Sonuçları (TL)							
Eko. Kod.	Açıklama	Başlangıç Ödeneği	Eklenen Ödenek	Tenkis Edilen Ödenekler	Toplam Ödenek	Harcama	Gerçekleşme Oranı %
01	Personel Giderleri	3.405.000,00	261.000,00		3.666.000,00	3.665.224,27	100
02	SGK Devlet Primi Giderleri	536.000,00			536.000,00	534.954,84	100
03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	1.587.000,00	464.000,00		2.051.000,00	1.674.164,23	82
05	Cari Transferler	535.000,00		150.000,00	385.000,00	303.374,19	79
06	Sermaye Giderleri						
Toplam		6.063.000,00	725.000,00	150.000,00	6.638.000,00	6.177.717,53	94

Ağırlıklı olarak personel giderleri ile mal ve hizmet giderlerinden oluşan harcamaların bir önceki yıla göre değişimi aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 3: 2018-2019 Yılları İkinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

EKO. KOD.	AÇIKLAMA	BÜTÇE GİDER SONUÇLARI			2019		Gerçekleşme Oranı
		2018 Toplam Ödenek	2018 Harcama	Gerçekleşme	2019 Toplam Ödenek	2019 Harcama	
01	PERSONEL GİDERLERİ	2.858.000	2.850.342,95	99,73	3.666.000	3.665.224,27	99,98
01	Memurlar	2.858.000	2.850.342,95	99,73	3.666.000	3.665.224,27	99,98
02	SGK DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	444.000	442.036,57	99,56	536.000	534.954,84	99,81
02	Memurlar	444.000	442.036,57	99,56	536.000	534.954,84	99,81
03	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	2.760.000	2.410.022,48	87,32	2.051.000	1.674.164,23	81,63
03	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	793.000	740.168,92	93,34	695.000	682.467,63	98,20
03	Yolluklar	613.000	595.013,73	97,10	521.000	237.005,40	45,50
03	Görev Giderleri	4.000			2.000		
03	Hizmet Alımları	196.000	191.140,64	97,52	145.000	134.045,79	92,45
03	Temsil Ve Tanıtma Giderleri	825.000	633.504,66	76,79	389.000	333.062,77	85,62
03	Menkul Mal,Gayrimaddi Hak Alım, Bakım Ve Onarım Gid	323.000	247.714,91	76,70	294.000	284.006,76	96,60
03	Gayrimenkul Mal Bakım Ve Onarım Giderleri	6.000	2.479,62	41,33	5.000	3.575,88	71,52
05	CARİ TRANSFERLER	426.000	350.440,47	82,27	385.000	303.374,19	78,80
05	Görev Zararları	246.000	239.940,47	97,54	200.000	177.978,74	88,99
05	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	28.000	0		32.000	31.895,45	99,67
05	Hane Halkına Yapılan Transferler	152.000	110.500	72,70	153.000	93.500	61,11
	GENEL TOPLAM	6.488.000	6.052.842,47	93,30	6.638.000	6.177.717,53	93,06

1.4 Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı 5018 sayılı Kanuna tabi olup bu Kanuna ekli II sayılı cetvelin "B-Özel Bütçeli Diğer İdareler" bölümünde yer almaktadır. Kurum Bütçesinin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre Maliye ve Hazine Bakanlığı bünyesindeki Devlet Muhasebesi Bilişim Sisteminde yürütülmektedir. Faaliyetlerin gerçekleştirilmesi sırasında yıl içinde tahakkuk ettirilen tüm ödeme emri

belgeleri Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilgi sistemine girilmiştir.

Kurumun 2019 yılı bütçe uygulama sonuçları ile beklentileri ve faaliyetlerini içeren Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu hazırlanmış ve elektronik ortamda kamuoyuna sunulmuştur.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Banka mutabakat tespit tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu,

güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütölen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, kamu idarelerinin iç kontrol ve ön mali kontrol faaliyetlerinin yürütölmesine ilişkin ilke, iş, işlem ve süreçleri belirlemek amacıyla 31.12.2005 gün ve 26040 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayınlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar hakkındaki Yönetmelik uyarınca Kurumun Ön Mali Kontrol Usul ve Esasları Genelgesi üst yöneticinin onayı ile çıkartılmıştır.

İç kontrol sistemlerini kamu iç kontrol standartları ile uyumlu hale getirmek için yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması çalışmalarında kamu idarelerine rehberlik yapmak amacıyla hazırlanan “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi” ve diğer ilgili mevzuat gereğince; Kurum tarafından İç Kontrol Uyum Eylem Planı hazırlanmış ve üst yönetici tarafından onaylanmıştır.

Atatürk Araştırma Merkezinin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Gerçekleşmeleri;

Birim amirleri tarafından her hedefe ait riskler tespit edilmiş ve hedef kartları düzenlenmiştir. Tüm birimlerin iş akış süreçleri tamamlanmış ve personele duyurulmuştur.

2019-2023 yıllarını kapsayan yeni stratejik plan 2019 yılı itibariyle uygulanmaya başlanmıştır.

Kurumun mali yönetim ve kontrol sistemi, harcama birimi, muhasebe ve mali

hizmetler ile ön mali kontrolden oluşmaktadır.

Buna göre, Kurumun iç kontrol sisteminin değerlendirilmesi sonucunda;

İç kontrol sisteminin ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenildiği ve desteklendiği,

Kurumdaki tüm personel “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri İle Başvuru Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Ek 1’inde yer alan “Etik Sözleşmesini” imzaladığı ve bu sözleşmelerin personelin özlük dosyasında yer aldığı,

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlendiği,

Yetkiler ve yetki devrinin sınırları açıkça belirlendiği ve yazılı olarak düzenlendiği,

Stratejik plan idarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun olarak hazırlandığı,

İdarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren 2019 yılı performans programının ve İdare bütçesinin stratejik plan ve performans programına uygun olarak hazırlandığı,

Kurumsal risk yönetim çalışmalarının yapılmış olup İdarenin, sistemli bir şekilde analizler yaparak amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış riskleri tanımlayarak değerlendirdiği ve önlemleri belirlediği,

Ön mali kontrol sisteminin, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulduğu,

Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımlarının yapıldığı, iş akış şemalarının çıkarıldığı,

Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkanı sunacak bir yönetim bilgi sisteminin oluşturulduğu,

Faaliyet sonuçları ve değerlendirmelerin idare faaliyet raporunda gösterildiği ve duyurulduğu,

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun, üst yöneticinin onayı ile

görevlendirildiği,

İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı (18 kamu iç kontrol standardı ve bu standartları sağlayan 79 genel şartı içerecek şekilde) hazırlandığı,

İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleştirme sonuçlarının izlendiği, planın revize edilmesi çalışmalarının takibinin yapıldığı ve raporlandığı,

İç kontrol sistemi yılda en az bir kez değerlendirildiği,

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu, İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporunu değerlendirdiği ve rapora ilişkin güncellemeler tamamlandıktan sonra uygun görüşüyle üst yöneticinin onayına sunulduğu,

anlaşılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Atatürk Araştırma Merkezi 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdđiđi kanaatine varılmıştır.

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ 2019 YILI MALİ
TABLOLARI

TABLO 1.1 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.3		Adı : ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ		Yıl : 2019			
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2019		PASİF HESAPLAR		N Yılı 2019	
1 DÖNEN VARLIKLAR		3.521.434,94		3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		61.718,19	
10 HAZİR DEĞERLER		3.008,68		33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		5.795,66	
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI		3.008,68		330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		250,00	
13 KURUM ALACAKLARI		628.652,31		333 EMANETLER HESABI		5.545,66	
14 DİĞER ALACAKLAR		3.005,50		36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		55.922,53	
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI		3.005,50		360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI		55.922,53	
15 STOKLAR		2.704.097,54		5 ÖZ KAYNAKLAR		3.498.562,35	
150 LK MADDE VE MALZEME HESABI		2.704.097,54		50 NET DEĞER		2.611.423,12	
16 ÖN ÖDEMELER		182.669,94		500 NET DEŞER HESABI		2.611.423,12	
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI		182.669,94		57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		1.360.245,04	
2 DURAN VARLIKLAR		38.845,60		570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI		1.360.245,04	
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		38.845,60		58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI		-679.976,94	
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI		50.780,97		580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-679.976,94	
254 TAŞITLAR HESABI		94.862,70		59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		206.871,13	
255 DEMİRBAŞLAR HESABI		562.960,60		590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUÇU HESABI		206.871,13	
257 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-660.518,07					
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		0,00					
260 HAKLAR HESABI		434.655,68					
268 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-434.655,68					
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR		0,00					
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI		33.778,42					
299 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-33.778,42					
AKTİF TOPLAMI		3.560.280,54		PASİF TOPLAMI		3.560.280,54	
Bilanço Dipnotları :							
#10 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI		17.936,90					
#11 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI		17.936,90					
#48 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI		119.450,93					
#49 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI		119.450,93					

ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

EKONOMİK KODLAR	GİDERİN TÜRÜ		2019		EKONOMİK KODLAR	GELİRİN TÜRÜ		2019			
			TL	Kr				TL	Kr		
630			5.947.023	50	600		GELİRLER HESABI	6.478.204	63		
630	01	Personel Giderleri	3.665.224	27	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	656.305	47		
630	01	01	Memurlar	3.665.224	27	800	03	01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	656.305	47
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	534.954	84	600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	5.774.285	00		
630	02	01	Memurlar	534.954	84	800	04	02	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve	5.773.000	00
					600	04	04	Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	1.285	00	
630	03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	810.297	54	600	05	Diğer Gelirler	47.614	16		
630	03	02	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	20.333	73	800	05	01	Faiz Gelirleri	20.304	66
630	03	03	Yolluklar	237.005	40	600	05	09	Diğer Çeşitli Gelirler	27.306	30
630	03	04	Sörev Giderleri	2.856	85	600	25		Kamu İd. Bedelsiz Olarak Alınan Mali Ol Var El Edilen Gel.	-	
630	03	05	Hizmet Alımları	134.045	70	800	25	02	Öz Büt Kap Kamu İd. Bedelsiz Ol. Al. Mali Olmayan Var El Ed. Gel.	-	
630	03	06	Temsil ve Tanıtma Giderleri	333.062	77	800	25	05	Mah. İd. Bedelsiz Ol. Al. Mali Olmayan Var El Ed. Gel.	-	
630	03	07	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	79.417	12						
630	03	08	Sayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	3.575	88	610			İNDİRİM, İADE VE İSKONTO HESABI	324.310	00
630	05	Cari Transferler	303.374	19	610	03			Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	324.310	00
630	05	01	Sörev Zararları	177.978	74	610	03	01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	324.310	00
630	05	03	Kar Amacı Götürmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	31.895	45				NET GELİRLER TOPLAMI	6.153.894	63
630	05	04	Hane Halkına Yapılan Transferler	69.500	00						

630	13	..	Amortisman Giderleri	161.869	13
630	13	01	Maddi Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	66.729	72
630	13	02	Maddi Olmayan Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	92.139	41
630	14		İlk Madde ve Malzeme Giderleri	471.303	53
630	14	01	Kırtasiye Malzemeleri	99.075	44
630	14	02	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Mal.	3.068	00
630	14	05	Temizleme Ekipmanları	14.296	22
630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	682	56
630	14	13	Yedek Parçalar	-	
630	14	14	Nakil Vasıtaları Lastikleri	1.300	00
630	14	15	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	352.527	31
630	14	99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	354	00
GİDERLER TOPLAMI				5.947.023	50

GİDERLER TOPLAMI (A)	5.947.023,50
GELİRLER TOPLAMI (B)	6.478.204,63
İNDİRİM,İADE,İSKONTO TOPLAMI (C)	324.310,00
NET GELİR (D=B-C)	6.153.894,63
FAALİYET SONUCU (D-A)	206.871,13

ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2018-2019 Yılları İkinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Oranları

Tablo 3: 2018-2019 Yılları İkinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1 Mevzuat ve Görevler

Anayasamızın 134'üncü maddesinde yer alan;

“Atatürkçü düşünceyi, Atatürk ilke ve inkılâplarını, Türk kültürünü, Türk tarihini ve Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak ve yaymak ve yayınlar yapmak amacıyla; Atatürk'ün manevî himayelerinde, Cumhurbaşkanının gözetim ve desteğinde, Cumhurbaşkanının görevlendireceği bakana bağlı; Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezinden oluşan, kamu tüzelkişiliğine sahip“ Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu kurulur.

Türk Dil Kurumu ile Türk Tarih Kurumu için Atatürk'ün vasiyetnamesinde belirtilen mali menfaatler saklı olup kendilerine tahsis edilir.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu'nun kuruluşu, organları, çalışma usulleri ve özlük işleri ile kuruluşuna dahil kurumlar üzerindeki yetkileri kanunla düzenlenir.”

hükmüne istinaden 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı yapılandırılmıştır. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlanmıştır.

664 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12'inci maddesinde kurumun görevleri;

1. Dil ve tarih dışında, düşünce, sanat, edebiyat, folklor ve bilim başta olmak üzere millî kültürümüzün diğer alanlarının kaynak eserlerini tespit etmek, incelemek ve yayına hazırlamak; bu alanlarla ilgili olarak yurt içinde ve yurt dışında yapılan araştırmaları takip etmek.

2. Yurt içinde ve yurt dışında Türk kültürü üzerinde araştırma ve incelemelerde bulunan, Türk kültürünün yayılmasına hizmet eden, gelişmesi yolunda faaliyetler gösteren kurum, kuruluş, araştırma merkezleri, gerçek ve tüzel kişilerle Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre iş birliğinde bulunmak.

3. Türk kültürünün çeşitli alanlarında hizmet veren kamu kurum ve kuruluşlarının, özel kurumların çalışmalarına katılmak, onlarla iş birliğinde bulunmak, gerekli görülen talepleri karşılamak.

4. Görev alanıyla ilgili konularda süreli ve süresiz yayınlar yapmak; kongre, konferans,

toplantı, gösteri, gezi ve sergiler düzenlemek ve benzeri faaliyet ve hizmetlerde bulunmak.

5. Yurt içinde ve yurt dışında Türk kültürünün, töre ve geleneklerinin tanıtılması için gerekli her türlü hizmet ve faaliyetleri Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre yerine getirmek, tanıtma kurum ve kuruluşları ile ortak çalışmalar yapmak, iş birliğini gerçekleştirmek.

6. Kültür ve sanat alanında toplumsal gelişmeye katkı sağlayan nitelikte eserler üretmek, çalışmalar yapmak, bu nitelikteki eser ve çalışmalarını Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre desteklemek.

7. Bütünleşik Bilgi Sistemi dâhilinde, arşiv ve dokümantasyon merkezi, bilgi bankaları ve veri tabanları oluşturmak; belirtilen alanlarda bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunmak; görev alanıyla ilgili özgün bilimsel araştırmalar yapmak, yaptırmak ve elde edilen sonuçları yayımlamak; tanıtım, yayım ve basılan eserleri kütüphanelere göndermek.

8. Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre, Bütünleşik Bilgi Sistemi dâhilinde, kendi çalışma alanlarıyla ilgili ve öncelikli konularda projeler hazırlamak ya da hazırlatmak; bu projelere katılacak yüksek lisans ve doktora öğrencilerine yurt içi ve yurt dışı burslar vermek, üstün başarı gösterenleri ödüllendirmek.

9. Yurt dışındaki kültür varlığımızın araştırılmasını ve korunmasını desteklemek; Türkiye ile diğer Türk dilli devlet ve topluluklar arasındaki kültürel ve sosyal ilişkilerin bilimsel zeminde gelişmesine dönük faaliyetler yapmak.

10. Cumhurbaşkanı veya ilgili Bakan ve Yönetim Kurulunca verilen diğer görevleri yerine getirmek.

olarak belirtilmiştir.

1.2 Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığının idarî teşkilatı, 11.10.2011 tarih ve 664 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile düzenlenmiş olup ,Merkez Başkanı, Başkan Yardımcısı, İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri, Strateji Geliştirme Müdürlüğü, Kütüphane Müdürlüğü ve Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü personeli ile Uzman ve Uzman Yardımcılarından oluşmaktadır. Taşra teşkilatı bulunmayan Merkezin bünyesinde; amaçlarının gerçekleştirilmesi, görevlerinin tam ve etkin biçimde yerine getirilmesi için ilke

kararları almakla yükümlü olan Bilim Kurulu, 664 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca çıkarılan yönetmelikle oluşturulmuştur.

Atatürk Kültür Merkezi, Aralık 2019 tarihi itibarıyla idari personel ve uzmanlardan oluşan toplam 50 personele sahiptir. Personel statüsü ve özlük hakları 2876 sayılı Atatürk Kültür ,Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanununda düzenlenmiştir. İdare kadrolarının tespiti, ihdası, kullanım ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar Genel kadro ve Usulü hakkında 2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine göre düzenlenir. Kurumun personeli 657 sayılı Devlet Memurları Kanun hükümlerine tabidir

1.3 Mali Yapı

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı 5018 sayılı Kanuna tabi olup bu Kanuna ekli II sayılı cetvelin "B-Özel Bütçeli Diğer İdareler" bölümünde yer almaktadır. Kurumun 664 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 26'ncı maddesinde gelir kaynakları:

- a) Genel bütçeden yapılacak yardımlar,
  - b)Her türlü bağış, yardım ve vasiyetler,
  - c)Yüksek Kurumun ve merkez başkanlıklarının gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler,
  - d) Diğer gelirler,
- olarak belirtilmiştir.

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı 2019 yılı bütçe gelirleri; 5.327.000,00-TL hazine yardımı, 474.229,58-TL mal ve hizmet satış geliri 79.777,73.-TL diğer gelirler olmak üzere net toplam 5.881.007,3.-TL dir. Gelir gerçekleştirmelerinin bir önceki yıla göre kıyaslaması aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1:2018-2019 Yılları İkinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

BÜTÇE GELİR SONUÇLARI					
EKO. KOD.	AÇIKLAMA	2018		2019	
		PLANLANAN	GERÇEKLEŞEN	PLANLANAN	GERÇEKLEŞEN
03	TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	194.000	309.911,18	347.000,00	474.229,58
1	Mal Ve Hizmet Satış Gelirleri	194.000	309.911,18	347.000,00	474.229,58
04	ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	4.878.000	4.790.467,00	6.256.000,00	5.327.000,00
2	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	4.878.000	4.790.467,00	6.256.000,00	5.327.000,00
05	DİĞER GELİRLER	1.000	5.978,03	1.000,00	79.777,73
1	Faiz Gelirleri	0,00	48,20	0,00	61.151,49
9	Diğer Çeşitli Gelirler	1.000	5.929,83	1.000,00	18.626,24
GENEL TOPLAM		5.073.000	5.106.356,21	6.604.000,00	5.881.007,31

2019 yılında, Merkeze 7156 sayılı 2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 6.604.000,00.-TL ödenek tahsis edilmiş olup yıl içerisinde eklenen ve aktarılan ödenekler ile toplam ödenek 7.440.101,20.-TL olmuştur. Aşağıdaki tabloda görüleceği üzere 2019 yılı harcama toplamı 6.625.505,81.-TL olup ödeneğin %89,05 kullanılmıştır.

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Oranları

2019 Yılı Bütçe Gider Sonuçları (TL)							
Eko. Kod.	Açıklama	Başlangıç Ödeneği	Eklenen-Ödenek	Tenkis Edilen	Toplam Ödenek	Harcama	Gerçekleşme Oranı %
01	Personel Giderleri	3.365.000,00	256.101,20	0,00	3.621.101,20	3.621.101,20	100
02	SGK Devlet Primi Giderleri	577.000,00	0,00	0,00	577.000,00	520.436,71	90
03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	1.683.000,00	520.000,00	0,00	2.203.000,00	1.569.061,74	71
05	Cari Transferler	479.000,00	30.000,00	0,00	509.000,00	402.927,06	79
06	Sermaye Giderleri	500.000,00	180.000,00	150.000,00	530.000,00	511.979,10	97
	Toplam	6.604.000,00	986.101,20	150.000,00	7.440.101,20	6.625.505,81	89

Ağırlıklı olarak personel giderleri ile mal ve hizmet giderlerinden oluşan harcamaların bir önceki yıla göre değişimi aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 3: 2018-2019 Yılları İkinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

BÜTÇE GİDER SONUÇLARI							
EKO. KOD.	AÇIKLAMA	2018			2019		
		TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	GERÇEK LEŞME ORANI	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	GERÇEK LEŞME ORANI
01	PERSONEL GİDERLERİ	2.753.971,53	2.753.971,50	100,00	3.621.101,20	3.621.101,20	100,00
01	1 Memurlar	2.753.971,53	2.753.971,50	100,00	3.621.101,20	3.621.101,20	100,00
02	SGK DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	430.090,64	430.090,64	100,00	577.000,00	520.436,71	90,20
02	1 Memurlar	430.090,64	430.090,64	100,00	577.000,00	520.436,71	90,20
03	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	2.357.600,00	1.761.085,98	74,70	2.203.000,00	1.569.061,74	71,22
03	2 Tüketime Yönelik Mal Ve Malzeme Alımları	699.000,00	697.619,99	99,80	962.000,00	955.731,87	99,35
03	3 Yolluklar	372.000,00	136.283,51	36,64	316.000,00	80.994,79	25,63
03	4 Görev Giderleri	7.000,00	1.992,34	28,46	7.000,00	116,50	1,66
03	5 Hizmet Alımları	265.000,00	69.574,16	26,25	297.000,00	123.996,44	41,75
03	6 Temsil Ve Tanıtma Giderleri	466.000,00	357.252,29	76,66	373.000,00	185.488,96	49,73
03	7 Menkul Mal,Gayrimaddi Hak Alım, Bakım Ve Onarım Gid	431.600,00	427.943,57	99,15	217.000,00	211.982,38	97,69
03	8 Gayrimenkul Mal Bakım Ve Onarım Giderleri	117.000,00	70.420,12	60,19	31.000,00	10.750,80	34,68
05	CARİ TRANSFERLER	437.000,00	283.616,01	64,90	509.000,00	402.927,06	79,16
05	1 Görev Zararları	202.000,00	146.616,01	72,58	245.000,00	234.991,59	95,91
05	3 Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	25.000,00	25.000,00	100,00	29.000,00	27.685,47	95,47
05	4 Hane Halkına Yapılan Transferler	210.000,00	112.000,00	53,33	235.000,00	140.250,00	59,68
06	SERMAYE GİDERLERİ	0,00	0,00	0,00	530.000,00	511.979,10	96,60
06	1 Mamul Mal Alımları	0,00	0,00	0,00	380.000,00	362.993,66	95,52
06	3 Gayri Maddi Hak Alımları	0,00	0,00	0,00	150.000,00	148.985,44	99,32
	GENEL TOPLAM	5.978.662,17	5.228.764,13	87,46	7.440.101,20	6.625.505,81	89,05

1.4 Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı 5018 sayılı Kanuna tabi olup bu Kanuna ekli II sayılı cetvelin "B-Özel Bütçeli Diğer İdareler" bölümünde yer almaktadır. Kurum Bütçesinin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre Maliye ve Hazine Bakanlığı bünyesindeki Devlet Muhasebesi Bilişim Sisteminde yürütülmektedir. Faaliyetlerin gerçekleştirilmesi sırasında yıl içinde tahakkuk ettirilen tüm ödeme emri belgeleri Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilgi sistemine girilmiştir.

Kurumun 2019 yılı bütçe uygulama sonuçları ile beklentileri ve faaliyetlerini içeren Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu hazırlanmış ve elektronik ortamda kamuoyuna sunulmuştur.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Banka Mutabakat Tespit tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,

- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence

elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, kamu idarelerinin iç kontrol ve ön mali kontrol faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin ilke, iş, işlem ve süreçleri belirlemek amacıyla 31.12.2005 gün ve 26040 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayınlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar hakkındaki Yönetmelik uyarınca ,Kurumun Ön Mali Kontrol Usul ve Esasları Genelgesi üst yöneticinin onayı ile çıkartılmıştır.

İç kontrol sistemlerini kamu iç kontrol standartları ile uyumlu hale getirmek için yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması çalışmalarında kamu idarelerine rehberlik yapmak amacıyla hazırlanan “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi” ve diğer ilgili mevzuat gereğince; Kurum tarafından İç Kontrol Uyum Eylem Planı hazırlanmış ve üst yönetici tarafından onaylanmıştır.

2019-2023 yıllarını kapsayan yeni stratejik plan 2019 yılı itibariyle uygulanmaya başlanmıştır.

Kurumun mali yönetim ve kontrol sistemi, harcama birimi, muhasebe ve mali hizmetler ile ön mali kontrolden oluşmaktadır.

Buna göre, Kurumun iç kontrol sisteminin değerlendirilmesi sonucunda ;

İç kontrol sisteminin ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenildiği ve desteklendiği,

Kurumdaki tüm personel “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri İle Başvuru Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Ek 1’inde yer alan “Etik Sözleşmesini” imzaladığı ve bu sözleşmelerin personelin özlük dosyasında yer aldığı,

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlendiği,

Yetkiler ve yetki devrinin sınırları açıkça belirlendiği ve yazılı olarak düzenlendiği,

Stratejik planın idarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun olarak hazırlandığı,

İdarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren 2019 yılı performans programının yayımlandığı,

İdare bütçesinin stratejik plan ve performans programına uygun olarak hazırlandığı,

Kurumsal risk yönetim çalışmaları yapılmış olup ,İdarenin sistemli bir şekilde analizler yaparak amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış riskleri tanımlayarak değerlendirdiği ve önlemleri belirlediği,

Ön mali kontrol sisteminin, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulduğu,

Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımlarının yapıldığı, iş akış semalarının çıkarıldığı,

Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkanı sunacak bir yönetim bilgi sisteminin oluşturulduğu ,

Faaliyet sonuçları ve değerlendirmelerin idare faaliyet raporunda gösterildiği ve duyurulduğu,

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun üst yöneticinin onayı ile görevlendirildiği,

İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı (18 kamu iç kontrol standardı ve bu standartları sağlayan 79 genel şartı içerecek şekilde) hazırlandığı ,

İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleştirme sonuçlarının izlendiği, planın revize edilmesi çalışmalarının takibinin yapıldığı ve

raporlandığı,

İç kontrol sistemi yılda en az bir kez değerlendirildiği,

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun , İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporunu değerlendirdiği ve rapora ilişkin güncellemelerin tamamlanmasından sonra uygun görüşüyle üst yöneticinin onayına sunulduğu,

tespit edilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığının 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ 2019 YILI MALİ TABLOLARI

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.4		Adı : ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ		Yıl : 2019	
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2019	PASİF HESAPLAR		N Yılı 2019
1 DÖNEM VARLIKLAR		5.828.018,44	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		217.036,51
13 KURUM ALACAKLARI		1.383.090,89	32 FAALİYET BORÇLARI		112.459,20
		1.383.090,89	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI		112.459,20
15 STOKLAR		4.273.285,05	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		4.269,33
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI		4.273.285,05	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		300,00
16 ON ÖDEMELER		171.642,50	333 EMANETLER HESABI		3.969,33
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI		171.642,50	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		100.307,98
2 DURAN VARLIKLAR		0,00	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI		100.213,09
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		0,00	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI		94,00
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI		82.104,42	5 ÖZ KAYNAKLAR		5.610.981,93
254 TAŞITLAR HESABI		66.978,00	50 NET DEĞER		5.283.366,94
256 DEMİRBAŞLAR HESABI		1.004.862,08	500 NET DEĞER HESABI		5.283.366,94
257 BİRİKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-1.133.832,50	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		1.009.834,91
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		0,00	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI		1.009.834,91
260 HAKLAR HESABI		419.041,89	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI		-541.729,29
268 BİRİKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-419.041,89	580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-541.729,29
AKTİF TOPLAMI		5.828.018,44	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		-140.490,63
Bilanço Dipnotları :			591 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)		-140.490,63
648 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI		207.334,08	PASİF TOPLAMI		5.828.018,44
649 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI		207.334,08			

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU									
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)		
630	01	01	Memurlar	3.621.101,20	600	03	01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	830.102,79
630	02	01	Memurlar	520.436,71	600	04	02	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alman Bağış	5.327.000,00
630	03	02	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	86.993,57	600	04	04	Kurumlardan ve Kişilerden Alman Yardım ve Bağışlar	6.444,00
630	03	03	Yolluklar	80.994,79	600	05	01	Faiz Gelirleri	71.831,97
630	03	04	Görev Giderleri	10.796,98	600	05	09	Diğer Çeşitli Gelirler	141.908,47
630	03	05	Hizmet Alımları	123.996,44	NET GELİR TOPLAMI (B)		6.377.287,23		
630	03	06	Temsil ve Tanıtma Giderleri	176.048,96	İNDİRİM, İADE VE İSKONTO TOPLAMI (C)		487.873,26		
630	03	07	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	29.067,27	610	03	01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	355.873,26
630	03	08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	10.750,80	610	05	09	Diğer Çeşitli Gelirler	132.000,00
630	05	01	Görev Zararları	234.991,59	NET GELİR (D) (D=B-C)		5.889.413,97		
630	05	03	Kar Amacı Götmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	27.685,47	FAALİYET SONUCU (D-A)		-140.490,63		
630	05	04	Hane Halkına Yapılan Transferler	140.250,00					
630	13	01	Maddi Dur. Var.Amortisman Gid.	212.242,90					
630	13	02	Maddi Olmayan Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	186.917,89					
630	14	01	Kırtasiye Malzemeleri	24.269,42					
630	14	05	Temizleme Ekipmanları	7.829,88					
630	14	12	Bakım, Onarım ve Üretim Malzemeleri	10.002,85					
630	14	13	Yedek Parçalar	306,80					
630	14	15	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Ya	396.514,64					
630	30	06	Proje Kapsamında Yap. Cari Gid.	128.706,44					
GİDERLER TOPLAMI (A)			6.029.904,60						

TÜRK DİL KURUMU
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2018-2019 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Dağılımı

Tablo 3: 2018–2019 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

KISALTMALAR

- ASOS INDEX:** Akademia Sosyal Bilimler İndeksi
AYK: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
BDDK: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
Google Scholar: Akademik Makaleler Arama Motoru
İDKK: İç Denetim Koordinasyon Kurulu
KHK: Kanun Hükmünde Kararname
KİT: Kamu İktisadi Teşebbüsü
SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu
SOBIAD: Sosyal Bilimler Atıf Dizini
TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TDK: Türk Dil Kurumu
TTK: Türk Tarih Kurumu
TOKİ: Toplu Konut İdaresi

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Yayımlanması Öngörülen Eserlere İlişkin Olarak İdare Tarafından İlgililerine Ödenen Telif Ücretlerinin, Fikri Haklar Kapsamında Ait Olduğu Varlık Hesabına Alınıp Amortismanına Tabi Tutulması Gerekirken, Doğrudan Gider Kaydedilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

18.10.1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 134'üncü maddesiyle Atatürk'ün manevi himayelerinde Cumhurbaşkanlarının gözetim ve desteğiyle Cumhurbaşkanınca ilgilendirilecek bakanlığa bağlı "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu" kurulmuş; Kurumun organları, çalışma usulleri ve özlük işleri ile kuruluşuna dair kurumlar üzerindeki yetkilerinin yasayla düzenlenmesi öngörülmüştür.

Anayasanın bu hükmüne uygun olarak çıkarılan 11.8.1983 tarihli ve 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'nda Türk Dil Kurumu (*İdare*), Türk Tarih Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi ve Atatürk Kültür Merkezi ile birlikte kamu tüzel kişiliğine sahip dört kurumdan biri olarak tanımlanmıştır. Ancak değişen koşullarda bazı ihtiyaçlara cevap verememesi sebebiyle 2876 sayılı Kanunun 519 sayılı KHK ile değiştirilen 18 maddesi, yetki kanununun Anayasa Mahkemesi tarafından iptaliyle uygulama alanı bulamamış ve bu durum mevzuat boşluğuna yol açmıştır. Bunun üzerine İdarenin teşkilat yapısındaki son değişiklik 11.10.2011 tarih ve 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile yapılmıştır.

İdarenin kuruluş amacı; Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkarmak, onu yeryüzü dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe erdirmektir. İdarenin bu amacı gerçekleştirmek üzere yürüteceği görevleri 664 sayılı KHK'nın 10'uncu maddesinde ayrıntılı biçimde belirtilmiştir. Yine KHK'nın 14'üncü maddesi uyarınca hazırlanmış bulunan "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Asli, Şeref ve Haberleşme Yönetmeliği" hükümlerine göre İdarenin görev alanına giren hususlarda üstün nitelikli bilimsel araştırma ve eserleriyle eğitim, öğretim, kültür ve sanat hizmetleriyle temayüz etmiş Türkiye Cumhuriyeti uyruklu kişiler arasından seçilen 40 asli üye Bilim Kurulunu oluşturmaktadır.

Yönetmelik hükümlerine göre bilimsel çalışmaları yürüten kol ve komisyon üyeleri de Bilim Kurulu tarafından seçilmekte olup, bilimsel çalışmaları yürüten kollar ve komisyonlar aşağıdadır.

- Sözlük Bilim ve Uygulama Kolu
- Tarihî Türk Yazı Dilleri Bilim ve Uygulama Kolu
- Çağdaş Türk Yazı Dilleri Bilim ve Uygulama Kolu
- Dil Bilgisi ve Dil Bilimi Bilim ve Uygulama Kolu
- Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi Bilim ve Uygulama Kolu

- Yazıt Bilimi Bilim ve Uygulama Kolu
- Ağız Araştırmaları Bilim ve Uygulama Kolu
- Türkiye Türkçesinin Tarihsel Sözlüğü Komisyonu
- Etimolojik Sözlük Komisyonu
- Osmanlı Türkçesi Sözlüğü Komisyonu
- Okul Sözlükleri Komisyonu
- Terim Sözlükleri Komisyonu
- Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü Komisyonu

Türkiye Türkçesinin çağdaş sözlüğünü sürekli geliştirerek Genel Ağ ortamında sürekli güncelleyen İdare, 2011 yılı içinde *Türkçe Sözlük*'ün 11 inci baskısını yayımlamıştır. *Yazım Klavuzu*'nun son baskısı ise, 2012 yılında gerçekleştirilmiştir.

Son dönemde, yılda ortalama 30-40 bilimsel eseri yayın dünyasına kazandıran İdarenin ayrıca üç süreli yayını bulunmaktadır. Güncel dil ve edebiyat konuları ve geniş kitlenin anlayacağı dilde yazılmış araştırmaları içeren *Türk Dili* dergisi ayda bir yayımlanmaktadır. Altı ayda bir yayımlanan *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*; Kazak, Kırgız, Özbek, Türkmen, Azeri, Tatar vb. Türk topluluklarının dil ve edebiyatlarıyla ilgili araştırmaları içermektedir. Yılda bir sayı yayımlanan ve Üniversitelerarası Kurul Başkanlığının Filoloji Temel Alanları için kabul ettiği “ulusal hakemli” dergi niteliğindeki *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten* ise tamamen bilimsel araştırmaları kapsamaktadır. Yine uluslararası hakemli dergi niteliğindeki *Türk Dünyası*, ASOS Index, SOBIAD ve Google Scholar tarafından taranmaktadır.

İdare kuruluşundan bugüne kadar, içinde bilim sanat terimleri sözlükleri, ağız araştırmaları, Türk dünyası destanları ve edebi metinlerin bulunduğu geniş bir yelpazede yaklaşık 1200 eseri yayımlayarak bilim ve kültür dünyasına sunmuştur. Günümüzde İdare, 37 Bilim Kurulu üyesi, 2 uzman, 23 Yüksek Kurum uzmanı, 2 Yüksek Kurum uzman yardımcısı, 62 çalışanı ve zengin bir araştırma kütüphanesiyle Türkiye'nin önde gelen araştırma ve kültür kurumu olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu yapıyla İdarenin Misyonu (*Görevi*); Türkçenin yazılı ve sözlü kaynakları üzerine bilime dayalı araştırmalar yapmak; Türkçenin bilim, sanat, edebiyat ve öğretim dili olarak gelişmesini ve her alanda doğru kullanılmasını sağlamaktır.

İdarenin Vizyonu (*Hedefi*); Türk dilinin zenginliğini meydana çıkarıp onu yeryüzü dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe erdirmek ve Türk dünyasında ortak anlaşma dili, dünyada ise yaygın ve geçerli bir dil konumuna getirmektir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

02.11.2011 tarih ve 28103 mükerrer sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’ye göre: İdare, Yüksek Kuruma bağlı, özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğine sahip, görev alanında bilimsel hizmet ve faaliyette bulunan bir kurumdur.

İdare ayrı kamu tüzel kişiliğine sahip olup hizmet ve görevlerini, mevzuat hükümleri ile Yüksek Kurumun bünyesinde kurulu Yönetim Kurulunca belirlenen ilke, politika ve stratejiler doğrultusunda Yüksek Kurum Başkanlığının gözetim, denetim ve eşgüdümünde yerine getirmektedir.

Anayasada yapılan değişikliklere uyum sağlanması amacıyla bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılması; 10.5.2018 tarihli ve 7142 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulunca 2.7.2018 tarih ve 703 sayılı KHK hükümleriyle kararlaştırılmıştır.

Anılan KHK’nın Madde 41- 27.9.1984 tarihli ve 3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında 174 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 13.12.1983 Gün ve 174 Sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında 202 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun; "Bağlılık, ilgililik ve ilişkililik değişikliği" kenar başlıklı 19/A maddesinde; “bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlar (10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar dahil), Cumhurbaşkanınca, Cumhurbaşkanlığı veya bakanlıklarla ilgilendirilebilir. Söz konusu kuruluşların özel kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde bağlı, ilgili ve ilişkili olunan bakanlığa ya da bakana verilen yetki ve görevler ilgilendirilen bakanlık veya bakan tarafından kullanılır ve yerine getirilir. Bakan, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların (5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar dâhil) her türlü faaliyet ve işlemlerini denetlemeye yetkilidir” düzenlemesine yer verilmiştir.

Buna göre, Bakanlıkların kuruluş ve görev esaslarını düzenleyen 27.09.1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanun’un 19/A maddesi uyarınca Cumhurbaşkanlığınca 15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2018/1 sayılı Genelge Eki Listede Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun merkezi yönetimle olan bağ ve ilgisi Kültür ve Turizm Bakanlığının “İlgili kurumu” olarak belirlenmiştir.

İdare 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye göre bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bilim kurulundan oluşur. Kuruluş kanununda birimler ayrıntılı olarak düzenlenmemiştir.

3046 sayılı Kanun'un 39'uncu maddesine dayanılarak Bilim Kurulu, 13'üncü maddesine dayanılarak İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü; 5436 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 15'inci maddesi gereği Strateji Geliştirme Müdürlüğü; 26.06.2013 tarih ve 28689 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2013/4904 sayılı Bakanlar Kurulu kararına dayanılarak Kütüphane Müdürlüğü kurulmuş; Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü ise Kurumun 664 sayılı KHK'da sayılan görevleri yerine getirmek amacıyla sonradan ihtiyaç duyduğu birim olarak teşkilat yapısına ayrıca ilave edilmiştir. İdarenin merkezi Ankara'da olup, taşra teşkilatı bulunmamaktadır.

İdare kadrolarının tespiti, ihdası, kullanımı ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar, 10.07.2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Genel Kadro ve Usulü Hakkında 2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine göre düzenlenir. Kurumun personeli, 657 sayılı Kanun hükümlerine tâbidir.

Toplam kadro sayısı 149 adet olup, 1 başkan, 1 başkan yardımcısı, 1 iç denetçi, 2 uzman, 23 yüksek kurum uzmanı, 2 yüksek kurum uzman yardımcısı, 1 mali hizmetler uzmanı, 1 bilgisayar programcısı, 8 şef, 9 bilgisayar işletmeni, 3 veri hazırlama kontrol işletmeni, 2 kütüphaneci, 3 memur, 1 santral memuru, 2 şoför, 1 dağıtıcı, 1 hizmetli (*şarh*) olmak üzere toplam 62 adeti doludur.

İdarenin 2019 yılı faaliyet döneminde, 62 kadrolu personelinin yanı sıra ayrıca 6 geçici ve 5510 sayılı Kanuna tabi 35 sürekli işçi pozisyonunda çalışan olmak üzere toplam 103 personel istihdam edilmiştir.

1.3. Mali Yapı

İdareye Bütçe Kanunları ile tahsis olunan bütçe kaynağı özel bütçe olup, 2018 ve 2019 yıllarına ilişkin bütçe gelir ve giderleri aşağıda açıklanmıştır.

2018 yılında İdareye 31.12.2017 tarihli ve 30287 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7066 sayılı 2018 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 16.865.000,00 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan aktarma ve eklemeler sonucunda toplam ödenek

34.051.250,00 TL olmuştur. Ödeneğin %87,58 oranında 29.821.015,48 TL'si kullanılmıştır.

2019 yılında ise, İdareye 31.12.2018 tarihli ve 30642 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7156 sayılı 2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 17.577.000,00 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan aktarma ve eklemeler sonucunda toplam ödenek 28.473.300,00 TL olmuştur. Ödeneğin % 82,08'i olan 23.370.905,23 TL'si kullanılmıştır.

Tablo 1: 2018-2019 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

Gider Türü	2018		2019		2018-2019 Bütçe Giderleri Artışı veya Azalışı (%)
	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	
01. Personel Giderleri	5.188.292,00	4.905.347,13	7.701.000,00	6.959.739,43	41,88
02. SGK Devlet Primi Giderleri	1.032.000,00	894.999,86	1.317.000,00	1.087.481,11	21,51
03. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	10.170.708,00	8.286.112,28	9.119.100,00	8.567.125,79	3,39
05. Cari Transferler	2.402.000,00	1.945.501,63	3.251.000,00	2.631.439,06	35,26
06. Sermaye Giderler	15.258.250,00	13.789.054,58	7.085.200,00	4.125.119,84	-70,08
Toplam	34.051.250,00	29.821.015,48	28.473.300,00	23.370.905,23	-21,63

İdareye bütçe kanunuyla tahsis olunan ödenekler ve harcamalar ağırlıklı olarak mal ve hizmet alım giderleri, personel giderleri ile sermaye giderleri üzerinde yoğunlaşmıştır.

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Dağılımı

Birinci Düzey 830 Bütçe Giderleri	2019 Yılı Harcamaları	
	TL	%
01. Personel Giderleri	6.959.739,43	29,78
02. SGK Devlet Primi Giderleri	1.087.481,11	4,65
03. Mal ve Hizmet Giderleri	8.567.125,79	36,66
05. Cari Transferler	2.631.439,06	11,26
06. Sermaye Giderleri	4.125.119,84	17,65
Toplam	23.370.905,23	100,00

İdarenin gelirleri 664 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 26'ncı maddesinin 2'nci bendinde aşağıdaki şekilde sayılmıştır;

a) Genel Bütçeden Yapılacak Yardımlar

İdare tüzel kişiliği haiz, özel bütçeli kamu kuruluşu olarak güçlü nakit varlığı ve mali yapısı nedeniyle genel bütçeden her hangi bir yardım almamaktadır.

b) Atatürk'ün Vasiyetinde Yer Alan Gelirler

İdarenin en önemli gelir kalemini Atatürk'ün vasiyetine dayalı gelirler oluşturmaktadır. Mustafa Kemal Atatürk'ün, Ankara 3'üncü Sulh Hukuk Mahkemesinin 28.11.1938 tarihli ve 938/95 sayılı Kararı ile açılıp, okunup, tutanağa geçirilerek ilgililerine tebliğ edilmiş bulunan 05.09.1938 tarihli Vasiyetnamesine göre T. İş Bankası sermaye hisselerinin Atatürk'e ait %28,09'una ilişkin temettü gelirleri yarı yarıya Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumuna tahsis edilmiştir.

Vasiyetname ile Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu irat tahsis edilen mûsâleह (*lehine vasiyet olunan*), T. İş Bankası da sadece para ve hisse senetlerinin nemalandırılmasını temin etmek üzere vasiyeti tenfiz memuru olarak tayin edilmişlerdir.

Anayasa'nın 134'üncü maddesinde, Türk Dil Kurumu ile Türk Tarih Kurumu için Atatürk'ün vasiyetnamesinde belirtilen mali menfaatler saklı olup kendilerine tahsis edileceği hüküm altına alınmıştır.

- c) Her Türlü Bağış, Yardım ve Vasiyetler
- d) Kurum Başkanlıklarının Gelirlerinin Değerlendirilmesinden Elde Edilen Gelirler
- e) Diğer Gelirler

Böylece İdarenin ana gelir kalemleri; Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri (*Mal ve hizmet satış gelirleri – KİT ve kamu bankaları gelirleri – Diğer teşebbüs ve mülkiyet gelirleri*), Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler (*Kurumlardan ve kişilerden alınan yardım ve bağışlar*), Diğer Gelirler (*Faiz gelirleri, para cezaları, diğer çeşitli gelirler*) ile Sermaye Gelirlerinden (*Taşınır satış gelirleri*) oluşmuştur.

İdarenin yukarıda belirtilen gelirlerinin tamamı finansal tablolarına yansıtılmış olup, mali tablolarına yansıtılmamış her hangi bir geliri bulunmamaktadır.

Tablo 3: 2018–2019 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

EKO. KOD.	Açıklama	2018 Yılı		2019 Yılı	
		Planlanan Gelir (TL)	Gerçekleşen Gelir (TL)	Planlanan Gelir (TL)	Gerçekleşen Gelir (TL)
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	155.331.250,00	167.341.088,98	193.522.000,00	2.056.715,64
04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	316.250,00	-	316.500,00	-
05	Diğer Gelirler	70.734.000,00	176.680.016,96	12.786.000,00	237.298.742,94
06	Sermaye Gelirleri	5.500,00	-	7.500,00	-
09	Ret ve İadeler (-)	-	-	-	-
Genel Toplam		226.387.000,00	344.021.105,94	206.632.000,00	239.355.458,58

İdarenin 2019 yılı gelirleri incelendiğinde, 664 sayılı KHK’da sayılan gelirlerden “genel bütçeden yapılacak yardımlar” ve “Atatürk’ün vasiyetinde yer alan gelirler” ile “bağış, yardım ve sermaye gelirleri” dışındaki bütün gelirleri elde ettiği görülmektedir.

2019 yılı geliri olarak 206.632.000,00 TL öngörölmüş, yılsonunda %15,83 artışla 239.355.458,58 TL gelir gerçekleşmiştir.

İdare, en önemli gelir kalemi olan Atatürk’ün mirası kapsamında T. İş Bankası AŞ’den 2019 yılı için öngörülen 192.000.000,00 TL tutarındaki temettü gelirlerinden her hangi bir gelir elde edememiştir.

T. İş Bankası AŞ, bankacılık mevzuatı çerçevesinde, Esas Sözleşme’ye göre 01.01.2018 – 31.12.2018 dönemi kar dağıtımını izni için BDDK’ya başvuruda bulunmuştur. BDDK, bankacılık sektörünün geneline ilişkin özkaynak yapısının olabildiğince güçlü tutulmasına yönelik ihtiyatlı politikası paralelinde kârın bünyede bırakılması gerekliliğinden hareketle, T. İş Bankasının 2018 yılı net dönem kârının Esas Sözleşmeye göre nakden dağıtılması talebini uygun bulmamıştır. Bu çerçevede, T. İş Bankası Yönetim Kurulunun 28.02.2019 tarihli kararı uyarınca, kârın Esas Sözleşme’nin 58’inci maddesinin (a) bendinde belirtilen yedek akçeler ayrıldıktan sonra kalan kısmının olağanüstü yedek akçeye aktarılması hususu, 30.03.2019 tarihli Banka Genel Kurulunca onaylanmıştır.

İdarenin diğer önemli gelir kalemi, 31.12.2019 tarihi itibarıyla vadeli hesaplarında kayıtlı toplam 1.954.510.982,45 TL tutarındaki mevduat hesabından elde ettiği faiz geliridir. Mevduat faiz gelirleri önceki döneme göre %34,32 oranında artarak 237.244.674,34 TL tutarında gerçekleşmiştir. İdarenin ana faaliyet alanlarından kitap, dergi yayın satış gelirleri ise, önceki döneme göre %83,41 artış kaydederek 2.056.715,64 TL düzeyinde gerçekleşme göstermiştir.

İdare bütçesi içinde gösterilmeyen sosyal tesisler, döner sermaye, şirketler, özel hesaplar gibi teşekküller bulunmamaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

İdare; Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuna bağlı, tüzel kişiliği haiz, özel bütçeli bir kamu kuruluşu olarak, 10.07.2009 tarihli ve 27284 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Bütçe Kanunlarında Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanun ve Kanun Hükümünde Kararnamelere Eklennesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükümünde Kararnemelerde

Değişiklik Yapılmasına İlişkin 5917 sayılı Kanun’un 47’nci maddesinin 15/a bendi uyarınca 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun Ekli (II) sayılı Cetvelinde “B-Özel Bütçeli Diğer İdareler” kapsamında yer almaktadır.

İdare, muhasebe kayıtlarını ve kanuni defterlerini (*Yevmiye defteri, Büyük defter, Kasa defteri ve Yardımcı hesap defterleri*) 5018 sayılı Kanun’un 33., 49., 80. ve Geçici 3’üncü maddeleri uyarınca hazırlanıp, Hazine ve Maliye Bakanlığınca Resmi Gazete’de yayımlanmış bulunan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdareleri Muhasebesi Hesap Planı (*RG:27.12.2014, mükerrer 29218*), Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Çerçeve Hesap Planı (*RG:23.12.2014, mükerrer 29214*) ve Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği (*RG:31.12.2005, mükerrer 26040*) Ek ve değişiklikleriyle bu konularda yayımlanan diğer tebliğlerdeki düzenleme hükümlerine uygun şekilde Türk Lirası cinsinden tutmakta ve temel mali tabloları (*Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu, Nakit Akış Tablosu, Öz Kaynak Değişim Tablosu, Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu*) ile diğer mali tablolarını, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlamaktadır.

İdare, muhasebe işlemlerini 2006 yılından 20.08.2017 tarihine kadar “Say2000i” üzerinden yürütmüştür. Muhasebe, Personel ve Maaş, Sağlık Harcamaları, Mevzuat Bilgi ve Online Destek olmak üzere beş ayrı modülden oluşan Say2000i, Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından 2001 yılı sonunda Türkiye genelinde 1668 saymanlığa kurulan bilgisayar ağında kullanılan, Oracle Server üzerinde çalışan web tabanlı saymanlık otomasyon projesi olup, tahakkuk esaslı devlet muhasebesi sisteminin temelini atmıştır. TDK gibi özel bütçeli idareler ise, 2006 yılında sisteme entegre edilmiştir.

Ancak, bütçe kanunu hazırlıklarının başlatılmasından kesin hesabın TBMM’de kanunlaşmasına kadar geçen mali işlemlere ilişkin süreçlerde kullanılan otomasyon sistemlerinin, elektronik belge, elektronik imza, otomatik muhasebe gibi yeni teknolojik imkanlara kavuşturulması ve kamu mali yönetim sistemi için süreç odaklı bütünleşik bir bilişim sistemi altyapısının oluşturulması amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü koordinasyonunda ayrıca yürütülen Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi Projesi’nin ilk adımını teşkil eden “Yeni Devlet Muhasebesi Bilişim Sistemi”

ile “Yeni Harcama Yönetim Sistemi”, temel fonksiyonları itibarıyla 2017 yılında kullanıma hazır hale getirilerek Merkezi Yönetim kapsamında belirlenmiş altmış sekiz kamu idaresinde (TDK dahil) pilot olarak devreye alınmıştır.

Böylece, 20.08.2017 tarihi itibarıyla Say2000i Sistemini terk ederek Yeni Devlet Muhasebesi Bilişim Sistemini pilot olarak kullanmaya başlayan İdare, 2019 yılı tüm muhasebe kayıt, dönem sonu ve mahsup işlemlerini de Muhasebat Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen Yeni Devlet Muhasebesi Bilişim Sistemi’nde gerçekleştirmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek

şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İdarenin 2019-2020 dönemini kapsayan Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlık çalışmalarına 22.06.2018 tarihli ve 311 sayılı üst yönetici oluru ile başlanmış; 31.12.2018 tarihli ve 567 sayılı üst yönetici oluru ile 2019 yılında uygulamaya geçilmiştir. 2019-2020 dönemini kapsayan Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı'nda 22 adet eylem öngörülmüştür.

Kamu İç Kontrol Standartları'na yönelik olarak 09.01.2019 tarihli ve 1 sayılı yazı ile İç Genelge (2019/1) yayımlanarak bütün personele duyurulmuştur. Anılan Genelge ekinde;

5018 sayılı Kanun, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, Kamu İç Kontrol Rehberi, İç Kontrol Uyum Eylem Planı (2019-2020), İç Kontrol Sistemi Soru Formu, İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu Üyeleri ve Toplantı Takvimi, Risk Yönetimi Ekibi ve Toplantı Takvimi, Risk Strateji Belgesi, Risklerin Belirlenmesi, Değerlendirilmesi ve Kaydedilmesinde İzlenecek Yöntem, Risk Değerlendirmesi ve Cevap Matrisi ile Türk Dil Kurumu Başkanlığı Risk Haritası yer almıştır.

İdare, misyon ve vizyonunu genel ağ sayfasında (<http://tdk.gov.tr/icerik/diger-icerikler/misyon-ve-vizyon/>) ayrıca yayımlamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türk Dil Kurumunun 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi

tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Yayımlanması Öngörülen Eserlere İlişkin Olarak İdare Tarafından İlgililerine Ödenen Telif Ücretlerinin, Fikri Haklar Kapsamında Ait Olduğu Varlık Hesabına Alınıp Amortismanına Tabi Tutulması Gerekirken, Doğrudan Gider Kaydedilmesi

İlgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yayımlanması öngörülen eserlere ilişkin olarak İdare tarafından ilgililerine ödenen toplam 729 Adet ve 891.134,80 TL tutarındaki telif ücretlerinin fikri haklar kapsamında ait olduğu varlık hesabına alınıp amortismanına tabi tutulması gerekirken, doğrudan gider kaydedildiği görülmüştür.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ile bu Kurumu oluşturan Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezinin telif hakları, yayın ve satış esaslarının “Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ile Bağlı Kuruluşları Telif Hakkı, Yayın ve Satış Yönetmeliği”nde düzenlendiği,

Yüksek Kurum ile bağlı kuruluşların, 11.8.1983 tarihli ve 2876 sayılı Kanun’un gösterdiği amaç ve görevleri gerçekleştirmek doğrultusunda planlayıp hazırladıkları, kendi özelliklerine uygun çalışmaların değerlendirilmesi ve eserlerin yayımlanması, her türlü hazırlık çalışmaları, işleme ve telif ücretlerinin hesaplanması, satışı ve bu işlerle diğer hususlarla Yüksek Kurum ve bağlı kuruluşların dışında hazırlanmış olup, Yüksek Kurum ile bağlı kuruluşlarca satın alınan ve yayımlanması öngörülen eserlerin yayımı ile telif ve işleme ücretlerinin hesaplanması ve bu işlerle ilgili diğer hususların belirtilen Yönetmelik hükümlerine göre düzenlenip uygulanacağı,

Yine Yönetmelikte adı geçen eserlerin ve işlemlerin tanımı hususunda 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu hükümlerinin uygulanacağı,

Kurala bağlanmış;

5018 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin de tabi olduğu “Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği” ile “Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği” hükümlerine göre;

“... bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların 260-Haklar Hesabı’nda takip ve izleneceği,

Yine maddi olmayan duran varlık bedellerinin, yararlanma süresi içinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesi ile maddi olmayan duran varlıklar için ayrılan değer düşüklüğü karşılıklarının ise, 268-Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı’nda (-) izleneceği,

Kapsama dâhil kamu idarelerince muhasebe sistemine dâhil edilen duran varlıklardan; hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin esas ve usuller ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranlarının duran varlık çeşitlerine göre Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirleneceği,”

Hüküm altına alınmıştır.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin duran varlıklarından hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağını, buna ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranlarının belirlenmesine ilişkin olarak 4.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış bulunan Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No:47) hükümleri ile Maddi Olmayan Duran Varlıklar hesap gruplarında izlenen varlıklar için amortisman oranı yıllık %100 olarak belirlenmiştir.

Buna göre, yukarıdaki mevzuat hükümleri çerçevesinde İdare tarafından ilgililerine ödenen 891.134,80 TL telif ücretlerinin fıkri hak alımları kapsamında “260-Haklar Hesabı”na alınıp, amortisman uygulamasına tabi tutulması gerekmekte iken, doğrudan gider kaydedilmiştir.

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu (Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu) Yerleşkesi İnşaatları İle Altyapı ve Çevre Düzenlemesi İşleri Proje Yatırımı Yıllık İş Programında Yaşanan Gecikme ve Belirsizliklerin TDK'ya Olası İlave Mali Yükler Getirmemesi İçin Gerekli Önlemlerin Alınması	2018	Yerine Getirildi	Kamu idaresine bildirildi
İç Denetim Yükümlülüklerinin Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Değerlendirme Yapılamaması	2018	Yerine Getirildi	Kamu idaresine bildirildi

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

TABLO 1.1

BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.5		Adı : TÜRK ÖL KURUMU		Yılı : 2019			
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2019		PASİF HESAPLAR		N Yılı 2019	
1 DÖNEM VARLIKLAR		1.962.131.244,87		5 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		382.885,62	
10 HAZIR DEĞERLER		1.954.511.735,14		32 FAALİYET BORÇLARI		22.770,70	
102 BANKA HESABI		1.954.511.735,14		320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI		22.770,70	
14 DİĞER ALACAKLAR		1.020.942,49		33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		227.524,39	
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI		1.020.942,49		330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMLİNKAT HESABI		82.868,30	
15 STOKLAR		6.370.934,11		333 EMANETLER HESABI		144.656,09	
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI		6.370.934,11		36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		132.590,53	
16 ÖN ÖDEMELER		227.633,13		360 ÖDENECEK VERSİSİ VE FONLAR HESABI		116.293,41	
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI		227.633,13		361 ÖDENECEK BODVAL DÜZENLİK KESİNTİLERİ HESABI		16.297,12	
2 DURAN VARLIKLAR		224.285.144,90		5 ÖZ KAYNAKLAR		2.186.033.504,15	
24 MALİ DURAN VARLIKLAR		191.582.117,65		50 NET DEĞER		893.309.117,33	
240 MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI		191.582.117,65		500 NET DEĞER HESABI		893.309.117,33	
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		32.783.027,25		57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		1.072.927.420,35	
252 BİNALAR HESABI		10.566.884,05		570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI		1.072.927.420,35	
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI		328.991,97		58 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		219.796.966,47	
254 TAHTIHLAR HESABI		1.105.823,68		580 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUÇU HESABI		219.796.966,47	
255 DEBİRBAÇLAR HESABI		5.516.432,17					
257 BİRİKİMİ ANORTISMANLAR HESABI (-)		-18.433.399,02					
258 YAPILMAMTA OLAN YATIRIMLAR HESABI		12.465.507,54					
259 YATIRIM AVANSLARI HESABI		20.112.826,66					
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		0,00					
260 HAKLAR HESABI		1.729.619,67					
268 BİRİKİMİ ANORTISMANLAR HESABI (-)		-1.729.619,67					
AKTİF TOPLAMI		2.186.416.389,77		PASİF TOPLAMI		2.186.416.389,77	
Bilanço Dipnotları :							
810 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI		748.874,81					
811 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI		748.874,81					
848 BAŞKA BİRİMLER ADINA ÖZLENEN ALACAKLAR HESABI		198.117,28					
849 BAŞKA BİRİMLER ADINA ÖZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI		198.117,28					

Kurum Kodu : 40.6	Adı : TÜRK DİL KURUMU	Yılı : 2009

Ekonomik Kodlar	ÖĞERİN TÜRÜ	Carl Yı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carl Yı (N)
630	ÖĞERLER HESABI	15.589.406,42	600	GELİRLER HESABI	239.386.374,89
630 01	Personel Öğeri	6.969.799,43	600 03	Taahhüt ve Mülkiyet Gelirleri	2.666.490,98
630 01 01	Memurlar	6.220.774,68	600 03 01	Mali ve Hizmet Satış Gelirleri	2.666.490,98
630 01 01 01	Temel Maaşlar	2.833.521,02	600 03 01 01	Mali Satış Gelirleri	2.023.490,98
630 01 01 01 01	Temel Maaşlar	2.039.779,34	600 03 01 01 02	Klas, Yayın ve Satış Gelirleri	2.023.490,98
630 01 01 01 02	Taban Aylığı	814.743,79	600 04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	92.140,97
630 01 01 02	Zamir ve Tazminatlar	1.631.510,09	600 04 04	Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	92.140,97
630 01 01 02 01	Zamir ve Tazminatlar	1.631.510,09	600 04 04 01	Carl	92.140,97
630 01 01 04	Ödenekler	10.300,00	600 04 04 01 01	Kurumlardan alınan Bağış ve Yardımlar	7.050,97
630 01 01 04 01	Ödenekler	10.300,00	600 04 04 01 02	Kişilerden alınan Bağış ve Yardımlar	25.090,00
630 01 01 04 04	Sosyal Haklar	37.376,36	600 06	Diğer Gelirler	237.296.742,94
630 01 01 04 01	Sosyal Haklar	37.376,36	600 06 01	Faiz Gelirleri	237.244.742,91
630 01 01 04 04	Ek Çalışma Karşılıkları	483.237,04	600 06 01 08	Diğer Faizler	237.244.742,91
630 01 01 04 01	Ek Çalışma Karşılıkları	483.237,04	600 06 01 08 01	Kişilerden Alınacak Faizler	67,97
630 01 04	İşler	1.788.894,87	600 06 01 08 03	Mevduat Faizleri	237.244.674,94
630 01 04 01	Ücretler	1.240.648,03	600 06 08	Diğer Çeşitli Gelirler	64.000,03
630 01 01 01 01	376 B. FKH'Ynın Geçerli 23 Ünelü Md. Kapsamında Üretilen İşçi Kadroları	1.240.648,03	600 06 08 01	Diğer Çeşitli Gelirler	34.000,03
630 01 04 04	Sosyal Haklar	257.572,79	600 06 08 01 08	Kişilerden Alınacaklar	46.400,03
630 01 01 01 01	376 B. FKH'Ynın Geçerli 23 Ünelü Md. Kapsamında Üretilen İşçi Kadroları	257.572,79	600 06 08 01 99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	5.962,91
630 01 04 04	Faiz Mesalleri	15.521,63		NET GELİR TOPLAMI :	239.386.374,89
630 01 01 04 01	376 B. FKH'Ynın Geçerli 23 Ünelü Md. Kapsamında Üretilen İşçi Kadroları	15.521,63			
630 01 04 04	Ödül ve İkrâmîyeler	229.222,44			
630 01 01 01 01	376 B. FKH'Ynın Geçerli 23 Ünelü Md. Kapsamında Üretilen İşçi Kadroları	229.222,44			

Kurum Kodu: 40.6				Adı: TÜRK OİL KURUMU		Yılı: 2019					
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ		Carî Yılı (N)		Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ		Carî Yılı (N)	
630	02		Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri		1.997.481,11						
630	02	01	Memurlar		708.223,82						
630	02	01	04	Sosyal Güvenlik Kurumuna	108.221,00						
630	02	01	01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	430.221,50						
630	02	01	02	Sağlık Primi Ödemeleri	278.000,32						
630	02	02	İşçiler		879.587,29						
630	02	02	04	İşçilik Sigortası Fonuna	33.701,70						
630	02	02	01	İşçilik Sigortası Fonuna	33.701,70						
630	02	02	04	Sosyal Güvenlik Kurumuna	343.542,50						
630	02	02	01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	219.126,40						
630	02	02	02	Sağlık Primi Ödemeleri	124.416,09						
630	04		Mal ve Hizmet Alım Giderleri		6.992.499,27						
630	04	02	Tüketim Yönelik Mal ve Malzeme Alımları		760.960,81						
630	04	02	01	Kurtarıcı ve Büro Malzemesi Alımları	198.254,71						
630	04	02	01	Kurtarıcı Alımları	11.737,36						
630	04	02	02	Büro Malzemesi Alımları	288.420,60						
630	04	02	03	Periyodik Yayın Alımları	30.979,64						
630	04	02	05	Baskı ve Çit Giderleri	37.860,70						
630	04	02	02	Su ve Temizlik Malzemesi Alımları	2.129,70						
630	04	02	02	Su Alımları	993,44						
630	04	02	02	Temizlik Malzemesi Alımları	1.136,26						
630	04	02	04	Enerji Alımları	363.811,11						
630	04	02	01	Yakacak Alımları	120.000,00						
630	04	02	02	Akaryakıt ve Yağ Alımları	15.572,00						
630	04	02	03	Elektrik Alımları	170.240,10						
630	04	02	04	Yiyecek, İçecek ve Yem Alımları	9.248,71						

Ekonomik Kodlar			ÖĞERİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)
630	04	02	04	02	İşvece Alımları		9.740,27
630	04	02	04		Olyım ve Kuşam Alımları		10.510,41
630	04	02	07	01	Olyeseek Alımları (Kıyılol kuşam ve donanım dahıl)		10.510,41
630	04	02	06		Öğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları		14.065,61
630	04	02	09		Öğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları		14.065,61
630	04	02			Yolluklar		436.388,04
630	04	02	01		Yurtıyl Öeğil Ödev Yollukları		345.203,55
630	04	02	01		Yurtıyl Öeğil Ödev Yollukları		345.203,55
630	04	02	02		Yurtıyl Öeğil Ödev Yollukları		5.525,78
630	04	02	02		Yurtıyl Öeğil Ödev Yollukları		5.525,78
630	04	02	05		Yurtıyl Öeğil Ödev Yollukları		64.630,41
630	04	02	05		Yurtıyl Öeğil Ödev Yollukları		64.630,41
630	04	04			Ödev Öğlerli		21.718,84
630	04	04	02		Yasal Öğlerli		800,00
630	04	04	04		Mahkeme Harı ve Öğlerli		800,00
630	04	04	05		Ödeneek Vergi, Resim, Harılar ve Benzerli Öğlerli		20.918,84
630	04	04	01		Vergi Ödemeleri ve Benzerli Öğlerli		2.252,04
630	04	04	09		Öğer Vergi, Resim ve Harılar ve Benzerli Öğlerli		18.667,80
630	04	06			Hizmet Alımları		1.887.828,80
630	04	06	01		Müşavir Firma ve Kıyılere Ödemeler		175.046,67
630	04	06	01		Ekol-Proje Bılıklı Ekspertiz Öğlerli		38.538,00
630	04	06	02		Araştırma ve Öeğiştirme Öğlerli		107.202,57
630	04	06	03		Bılıyısayar Hizmetli Alımları (Yazılım ve Donanım Harlı)		9.461,00
630	04	06	09		Öğer Müşavir Firma ve Kıyılere Ödemeler		887,00
630	04	06	02		Haberleşme Öğlerli		207.248,57

Kurum Kodu : 40.6

Adı : TÜRK ÖL KURUMU

Yılı : 2019

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)
630 04 02 02 01	Posta ve Telegraf Giderleri	121.002,57			
630 04 02 02 02	Telefon Abonelik ve Kullanım Ücretleri	31.468,88			
630 04 02 02 03	Bilgiye Abonelik Giderleri (İnternet Abonelik ücretleri dahil)	54.747,08			
630 04 04 04	Yağma Giderleri	46.901,72			
630 04 02 01 02	Yolu Yağma Giderleri	1.367,08			
630 04 02 01 03	Yük Yağma Giderleri	44.634,72			
630 04 02 01 04	Geçiş Ücretleri	1.860,00			
630 04 04 04	Tarifeyle Bağlı Ödemeler	27.888,12			
630 04 02 04 01	İlan Giderleri	24.205,31			
630 04 02 04 02	Sigorta Giderleri	13.029,88			
630 04 02 04 03	Komisyon Giderleri	637,22			
630 04 04 04	Kiralar	615.966,62			
630 04 02 01 02	Taahhüt Kiralaması Giderleri	80.948,08			
630 04 02 01 06	Lojman Kiralama Giderleri	20.702,94			
630 04 02 01 11	Personel Servis Kiralama Giderleri	174.225,68			
630 04 04 04	Diğer Hizmet Alımları	64.075,04			
630 04 02 01 03	Kurultular Katılım Giderleri	47.461,53			
630 04 02 01 09	Diğer Hizmet Alımları	16.583,72			
630 04 04	Temsil ve Tanıtım Giderleri	1.804.487,96			
630 04 04 01	Temsil Giderleri	1.307.807,22			
630 04 04 01 01	Temsil, Ağırta, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	1.307.807,22			
630 04 04 02	Tanıtım Giderleri	496.580,71			
630 04 04 02 01	Tanıtım, Ağırta, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	496.580,71			
630 04 01	Menkul Mal, Ouyırmadadı Halk Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	882.883,88			
630 04 01 01	Menkul Mal Alım Giderleri	5.507,20			
630 04 01 01 02	Büro ve İşyeri Makine ve Teçhizat Alımları	840,90			
630 04 01 01 04	Yangından Korunma Malzemeleri Alımları	4.507,00			

Kurum Kodu : 49.6			Adı : TÜRK DİL KURUMU			Yılı : 2019		
Ekonomik Kodlar			GELİRİN TÜRÜ			Cari Yıl (N)		
GELİRİN TÜRÜ			Ekonomik Kodlar			Cari Yıl (N)		
630	04	01	02	Gayri Maddi Hak Alımları		196.036,61		
630	04	07	02	Bilgisayar Yazılım Alımları ve Yaumlan		43.701,00		
630	04	05	02	Fikri Hak Alımları		891.134,00		
630	04	03	04	Bakım ve Onarım Giderleri		30.640,00		
630	04	03	01	Tebliğat Bakım ve Onarım Giderleri		639,00		
630	04	03	02	Makine Teçhizat Bakım ve Onarım Giderleri		24.308,70		
630	04	03	03	Taahhüt Bakım ve Onarım Giderleri		25.345,00		
630	04	06		Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri		17.788,76		
630	04	04	01	Hizmet Binaıı Bakım ve Onarım Giderleri		17.788,76		
630	04	08	01	Büro Bakım ve Onarım Giderleri		34.229,70		
630	04	08	02	Diğer Hizmet Binaıı Bakım ve Onarım Giderleri		1.340,00		
630	04			Cari Transferler		2.891.438,04		
630	04	01		Öğrenme Zorunları		880.866,70		
630	04	01	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına		880.866,70		
630	04	01	03	Sosyal Güvenlik Kurumlarına		880.866,70		
630	04	02		Kar Amacı Gözlemeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler		84.986,38		
630	04	02	01	Kar Amacı Gözlemeyen Kuruluşlara		84.986,38		
630	04	02	02	Memurların Öğle Yemeğine Yardım		84.986,38		
630	04	04		Hane Halkına Yapılan Transferler		2.186.847,04		
630	04	04	01	Burslar ve Hıngıklar		2.186.847,04		
630	04	04	01	Yurtiçi Burslar ve Hıngıklar		2.186.847,04		
630	10			Amortisman Giderleri		1.619.437,83		
630	10	01		Maddi Duran Varlıklar Amortisman Giderleri		1.428.824,86		
630	10	01	04	Teçhizat, Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri		31.017,09		

Kurum Kodu: 40.6

Adı: TÜRK DİL KURUMU

Yılı: 2009

Ekonomik Kodlar			GİDERİN TÜRÜ	GelirİN TÜRÜ		
Ekonomik Kodlar			GİDERİN TÜRÜ	GelirİN TÜRÜ		
630	14	01	01	00	Teçhizat, Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri	51.007,50
630	14	01	04	00	Taahhüt Amortisman Giderleri	478.450,38
630	14	01	04	00	Taahhüt Amortisman Giderleri	478.450,38
630	14	01	04	00	Demirbaşların Amortisman Giderleri	895.447,81
630	14	01	04	00	Demirbaşların Amortisman Giderleri	895.447,81
630	14	02	00	00	Maddi Olmayan Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	88.613,08
630	14	02	01	00	Hakların Amortisman Giderleri	86.511,38
630	14	02	01	00	Hakların Amortisman Giderleri	86.511,38
630	14	00	00	00	İk Madde ve Malzeme Giderleri	1.800.882,40
630	14	16	00	00	Değişim, Bağış ve İstatik Amaçlı Yayınlar	1.800.882,40
630	14	16	00	00	Değişim, Bağış ve İstatik Amaçlı Yayınlar	1.800.882,40
630	14	16	01	00	Değişim, Bağış ve İstatik Amaçlı Yayınlar	1.800.882,40
630	30	00	00	00	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	203.904,86
630	30	06	00	00	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	203.904,86
630	30	06	07	00	Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	203.904,86
630	30	04	01	00	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	107.616,00
630	30	04	01	00	Diğer Giderler	96.283,85
630	30	00	00	00	Diğer Giderler	24,67
630	30	00	00	00	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	24,67
630	30	00	00	00	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	24,67
630	30	00	00	00	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	24,67
GİDERLER TOPLAMI :						19.589.408,42

Kurum Kodu: 48.6	Adı: TÜRK ÖL KURUMU	Yılı: 2019			
ÖDERLER TOPLAMI (A)	19.689.408,42				
GELİRLER TOPLAMI (B)	208.388.574,88				
İNDİRİM İADE/İSKONTO TOPLAMI (C)	0,00	NET GELİR (D= B- C)	208.388.574,88	FAALİYET SONUCU D - A	219.796.966,47

TÜRK TARİH KURUMU
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2018-2019 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Dağılımı

Tablo 3: 2018–2019 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

KISALTMALAR

AYK: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu

BDDK: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

BKK: Bakanlar Kurulu Kararı

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

KİT: Kamu İktisadi Teşebbüsü

KMYKK: Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

TDK: Türk Dil Kurumu

TTK: Türk Tarih Kurumu

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. İhale Kanunu'ndaki Temel İhale Usulleri Yerine "İstisna" Kapsamındaki Usuller İle Mal ve Hizmet Alımı Yoluna Gidilmesi

2. Taşınır Mal Yönetmeliği'nin Bazı Hükümlerine Uyulmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Türk Tarih Kurumu, Atatürk'ün direktifiyle “Türk tarih ve medeniyetini bilimsel yollardan incelemek amacıyla” 28.04.1930 tarihinde Türk Tarih Heyeti olarak kurulmuştur. Heyetin adı 15.04.1931’de Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti, dil devriminden sonra 3.10.1935 tarihinde Türk Tarih Kurumu olmuştur.

18.10.1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 134’üncü maddesiyle Atatürk’ün manevi himayelerinde Cumhurbaşkanlarının gözetim ve desteğiyle Cumhurbaşkanınca ilgilendirilecek bakanlığa bağlı “Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu” kurulmuş; Kurumun organları, çalışma usulleri ve özlük işleri ile kuruluşuna dair kurumlar üzerindeki yetkilerinin yasayla düzenlenmesi öngörülmüştür.

Anayasanın bu hükmüne uygun olarak çıkarılan 11.08.1983 tarihli ve 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu’nda Türk Tarih Kurumu (*İdare*), Türk Dil Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi ve Atatürk Kültür Merkezi ile birlikte kamu tüzel kişiliğine sahip dört kurumdan biri olarak tanımlanmıştır. Ancak değişen koşullarda bazı ihtiyaçlara cevap verememesi sebebiyle 2876 sayılı Kanun’un 519 sayılı KHK ile değiştirilen 18 maddesi, yetki Kanunu’nun Anayasa Mahkemesi tarafından iptaliyle uygulama alanı bulamamış ve bu durum mevzuat boşluğuna yol açmıştır. Bunun üzerine İdarenin teşkilat yapısındaki son değişiklik 11.10.2011 tarih ve 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile yapılmıştır.

İdarenin kuruluş amacı; Türk ve Türkiye tarihi üzerinde, özgün ve evrensel yetkinlikte bilimsel araştırmalar yapmak ve yapılmasını sağlamak; bu araştırmaların sonuçlarını yayımlamak, eğitim ve kurslar yoluyla paylaşmak; bilimsel tarih araştırmaları temelinde, bilimde ve eğitimde mükemmelliği özendirmek, toplumda tarih bilincini ve kültürünü geliştirmek; Türk ve Türkiye tarihçiliğini uluslararası platformlarda etkin bir konuma getirmektir. İdarenin bu amacı gerçekleştirmek üzere yürüteceği görevleri 664 sayılı KHK’nın 11’inci maddesinde ayrıntılı biçimde belirtilmiştir. Yine KHK’nın 14’üncü maddesi uyarınca hazırlanmış bulunan “AYK Asli, Şeref ve Haberleşme Yönetmeliği” hükümlerine göre İdarenin görev alanına giren hususlarda üstün nitelikli bilimsel araştırma ve eserleriyle eğitim, öğretim, kültür ve sanat hizmetleriyle temayüz etmiş Türkiye Cumhuriyeti uyruklu kişiler arasından seçilen 36 asli üye Bilim Kurulunu oluşturmaktadır.

İdare, 2019 yılı faaliyet döneminde, önceki yıllardan devam eden beş projeye destek vermiştir. Bunlar; “Osmanlı Devleti ile Kırım Hanlığı Arasındaki İlişkilerin Finansal Boyutu (18. Yüzyılda); Pisidia Antiokheia Antik Kenti ve Territoryumu Epigrafi Çalışmaları; İzmir Agora Ören Yerinde Bulunan Osmanlı Bakiyeleri; Envanter Çalışması: Karadağ’da Osmanlı Mimari Eserleri ile 19. Yüzyıl İngiliz Sanatçılarının Gravürlerinde İstanbul” projeleridir. Yıl içinde Konya Hacı Fettah Mezarlığı’nda Bulunan Mezar Taşlarının Tipolojik, Epigrafik ve Kronolojik Açılardan Değerlendirilmesi Projesi başlatılmıştır.

Kurum İçi Projeler kapsamında; Sicill-i Ahvâl Defterinin Yayına Hazırlanması; Külliyyât-ı Kavânin Projesi Kapsamında Eserin Özetlerinin Çıkarılması, Dizin Oluşturulması, Ortaya Çıkacak Eserin Yayına Hazır Hale Getirilmesi; Enver Kadı Kronika Adlı Eserinin (*Bosna Evrakının*) Yayına Hazırlanması; Yusuf Akyurt Koleksiyonunun Yayınlanması Projesi; Rusya Şehitlik Anlaşması Projesi; Süheyl Ünver Koleksiyonu Projesi; Türk Tarih Lügatının Yayınlanması Projesi; Katalog Kayıtlarının Güncellenmesi Projesi; Yurtdışı Türk Kültürü Envanteri Projesi olmak üzere 9 proje yürütülmüştür. İdare tarafından ayrıca yürütülen 19 kazı projesine ek olarak 82 kazı ve yüzey araştırmalarına destek verilmiştir.

Yıl içinde 68 adet, İdare ve başka kurumlarla ortaklaşa düzenlenen, katılım sağlanan ve desteklenen kongre, konferans, panel, çalıştay ve sempozyum gerçekleştirilmiştir. 2019 yılında toplam 97 adet eserin basımı yapılmış; bu eserlerin 46 adedi yeni yayın, 47 adedi tıpkıbasım ve 4 adedi süreli yayındır.

İdare görev alanı çerçevesinde 2019 yılında yüksek lisans, doktora ve doktora sonrası olmak üzere, yurt içinde ve yurt dışında öğrenim gören ve bilimsel araştırma yapan 284 kişiye burs vermiştir. 23.479’u kitap, 1.160’ı süreli yayın olmak üzere toplam 24.639 İdare yayını üniversitelere, kütüphanelere ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ücretsiz olarak dağıtılmış; Türk kamuoyunda ve özellikle gençlerde tarih bilincini artırmak amacıyla 100. yılına girilen Milli Mücadele ile ilgili konularda 9 ayrı belgesel hazırlanmış; 24 kitap fuarına katılım sağlanarak İdare yayınları okuyucuyla buluşturulmuştur.

Bu yapıyla İdarenin Misyonu (*Görevi*); Türk ve Türkiye tarihini çağdaş sosyal bilim anlayışıyla araştırmak ve yaymak; bu alandaki araştırmaları desteklemek ve toplumdaki tarih bilincini geliştirmektir.

İdarenin Vizyonu (*Hedefi*); Türk tarihçiliğini millî ve evrensel ölçekte en üst düzeye ulaştırmaktır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

02.11.2011 tarih ve 28103 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’ye göre: İdare, Yüksek Kuruma bağlı, özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğine sahip, görev alanında bilimsel hizmet ve faaliyette bulunan bir kurumdur.

İdare ayrı kamu tüzel kişiliğine sahip olup hizmet ve görevlerini, mevzuat hükümleri ile Yüksek Kurumun bünyesinde kurulu Yönetim Kurulunca belirlenen ilke, politika ve stratejiler doğrultusunda Yüksek Kurum Başkanlığının gözetim, denetim ve eşgüdümünde yerine getirmektedir.

Anayasada yapılan değişikliklere uyum sağlanması amacıyla bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılması; 10.05.2018 tarihli ve 7142 sayılı Kanun’un verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulunca 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı KHK hükümleriyle kararlaştırılmıştır.

Anılan KHK’nın Madde 41- 27.09.1984 tarihli ve 3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında 174 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 13.12.1983 Gün ve 174 Sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında 202 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun’un; "Bağlılık, ilgililik ve ilişkililik değişikliği" kenar başlıklı 19/A maddesinde; "*bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlar (10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar dahil), Cumhurbaşkanınca, Cumhurbaşkanlığı veya bakanlıklarla ilgilendirilebilir. Söz konusu kuruluşların özel kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde bağlı, ilgili ve ilişkili olunan bakanlığa ya da bakana verilen yetki ve görevler ilgilendirilen bakanlık veya bakan tarafından kullanılır ve yerine getirilir. Bakan, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların (5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar dâhil) her türlü faaliyet ve işlemlerini denetlemeye yetkilidir*" düzenlemesine yer verilmiştir.

Buna göre, Bakanlıkların kuruluş ve görev esaslarını düzenleyen 27.09.1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanun’un 19/A maddesi uyarınca Cumhurbaşkanlığınca 15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2018/1 sayılı Genelge Eki Listede Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun merkezi yönetimle olan bağ ve ilgisi Kültür ve Turizm

Bakanlığının “İlgili kurumu” olarak belirlenmiştir.

İdare 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’ye göre bir başkan, bir başkan yardımcısı, bilim kurulu ve iç denetçi ile hizmet birimlerinden oluşur. Hizmet Birimleri; Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Müdürlüğü ile Kütüphane Müdürlüğüdür.

664 sayılı KHK’nın 14’üncü maddesine göre İdarenin Asli Üyeleri, Şeref Üyeleri, Haberleşme Üyeleri olmak üzere üç türlü üyesi mevcuttur. Üyelikler için gereken nitelikler, yapılacak seçim ve görevlendirmelerin usulü, üyeliklerin sayısı, görev süresi, üyelerin görev, yetki ve sorumlulukları ve üyeliğe dair diğer hususlar yönetmelikle düzenlenmiştir.

İdarenin merkezi Ankara’da olup, taşra teşkilatı bulunmamaktadır.

İdare kadrolarının tespiti, ihdası, kullanımı ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar, 10.07.2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Genel Kadro ve Usulü Hakkında 2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine göre düzenlenir. Kurumun memur statüsündeki personeli, 657 sayılı Kanun hükümlerine tâbidir.

İdareye tahsis edilen toplam memur kadro sayısı 144 adet olup, 1 başkan, 1 başkan yardımcısı, 1 hukuk müşaviri, 1 iç denetçi, 1 kütüphane müdürü, 1 idari işler müdürü, 16 yüksek kurum uzmanı, 2 yüksek kurum uzman yardımcısı, 1 mali hizmetler uzmanı, 1 uzman, 6 şef, 1 muhasebeci, 1 ayniyat saymanı, 5 kütüphaneci, 1 mütercim, 12 memur, 14 bilgisayar işletmeni, 1 hemşire, 1 şöför, 1 dağıtıcı, 2 hizmetli olmak üzere toplam 71 adedi doludur.

İdarenin 2019 yılı faaliyet döneminde, 657 sayılı Kanun’a tabi 71 memur, 5510 sayılı Kanuna tabi 43 sürekli işçi pozisyonunda çalışanın yanı sıra, 2876 sayılı Kanun’un 97’nci maddesinin (a) fıkrası hükmü uyarınca görevlendirilmiş 1 dizgi operatörü olmak üzere toplam 115 personel istihdam edilmiştir.

1.3. Mali Yapı

İdareye Bütçe Kanunları ile tahsis olunan bütçe kaynağı özel bütçe olup, 2018 ve 2019 yıllarına ilişkin bütçe gelir ve giderleri aşağıda açıklanmıştır.

2018 yılında İdareye 31.12.2017 tarihli ve 30287 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 7066 sayılı 2018 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 12.875.000,00 TL

ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan aktarma ve eklemeler sonucunda toplam ödenek 34.590.124,00 TL olmuştur. Ödeneğin %91,99 oranında 31.821.769,68 TL’si kullanılmıştır.

2019 yılında ise, İdareye 31 Aralık 2018 tarihli ve 30642 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 7156 sayılı 2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 15.476.000,00 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan aktarma ve eklemeler sonucunda toplam ödenek 51.042.911,58 TL olmuştur. Ödeneğin % 95,32’si olan 48.654.222,14 TL’si kullanılmıştır.

Tablo 1: 2018-2019 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

Gider Türü	2018		2019		2018-2019 Bütçe Giderleri Artış veya Azalış (%)
	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	
01. Personel Giderleri	5.601.375,00	5.592.526,44	7.453.284,57	6.988.923,91	24,96
02. SGK Devlet Primi Giderleri	996.625,00	931.163,52	1.287.609,27	1.159.831,71	24,55
03. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	21.936.894,00	20.692.265,53	24.209.000,00	23.687.214,06	14,47
05. Cari Transferler	3.224.000,00	2.371.108,31	4.452.662,74	4.424.328,78	86,59
06. Sermaye Giderleri	2.831.230,00	2.234.705,88	13.640.355,00	12.393.923,68	454,61
Toplam	34.590.124,00	31.821.769,68	51.042.911,58	48.654.222,14	52,89

İdareye bütçe kanunuyla tahsis olunan ödenekler ve harcamalar ağırlıklı olarak mal ve hizmet alım giderleri, personel giderleri ile sermaye giderleri üzerinde yoğunlaşmıştır.

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Dağılımı

Birinci Düzey 830 Bütçe Giderleri	2019 Yılı Harcamaları	
	TL	%
01. Personel Giderleri	6.988.923,91	14,37
02. SGK Devlet Primi Giderleri	1.159.831,71	2,38
03. Mal ve Hizmet Giderleri	23.687.214,06	48,69
05. Cari Transferler	4.424.328,78	9,09
06. Sermaye Giderleri	12.393.923,68	25,47
Toplam	48.654.222,14	100,00

İdarenin gelirleri 664 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 26’ncı maddesinin 2’nci bendinde aşağıdaki şekilde sayılmıştır;

a) Genel Bütçeden Yapılacak Yardımlar

İdare tüzel kişiliği haiz, özel bütçeli kamu kuruluşu olarak güçlü nakit varlığı ve mali yapısı nedeniyle genel bütçeden her hangi bir yardım almamaktadır.

b) Atatürk'ün Vasiyetinde Yer Alan Gelirler

İdarenin en önemli gelir kalemini Atatürk'ün vasiyetine dayalı gelirler oluşturmaktadır. Mustafa Kemal Atatürk'ün, Ankara 3'üncü Sulh Hukuk Mahkemesinin 28.11.1938 tarihli ve 938/95 sayılı Kararı ile açılıp, okunup, tutanağa geçirilerek ilgililerine tebliğ edilmiş bulunan 05.09.1938 tarihli Vasiyetnamesine göre T. İş Bankası sermaye hisselerinin Atatürk'e ait %28,09'una ilişkin temettü gelirleri yarı yarıya Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumuna tahsis edilmiştir.

Vasiyetname ile Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu irat tahsis edilen mûsâlehe (*lehine vasiyet olunan*), T. İş Bankası da sadece para ve hisse senetlerinin nemalandırılmasını temin etmek üzere vasiyeti tenfiz memuru olarak tayin edilmişlerdir.

Anayasa'nın 134'üncü maddesinde, Türk Tarih Kurumu ile Türk Dil Kurumu için Atatürk'ün vasiyetnamesinde belirtilen mali menfaatler saklı olup kendilerine tahsis edileceği hüküm altına alınmıştır.

c) Her Türlü Bağış, Yardım ve Vasiyetler

d) Kurum Başkanlıklarının Gelirlerinin Değerlendirilmesinden Elde Edilen Gelirler

e) Diğer Gelirler

Böylece İdarenin ana gelir kalemleri; Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri (*Mal ve hizmet satış gelirleri – KİT ve kamu bankaları gelirleri – Diğer teşebbüs ve mülkiyet gelirleri*), Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler (*Kurumlardan ve kişilerden alınan yardım ve bağışlar*) ile Diğer Gelirlerden (*Faiz gelirleri, para cezaları, diğer çeşitli gelirler*) oluşmuştur.

İdarenin yukarıda belirtilen gelirlerinin tamamı finansal tablolarına yansıtılmış olup, mali tablolarına yansıtılmamış herhangi bir geliri bulunmamaktadır.

Tablo 3: 2018–2019 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

EKO. KOD.	Açıklama	2018 Yılı		2019 Yılı	
		Planlanan Gelir (TL)	Gerçekleşen Gelir (TL)	Planlanan Gelir (TL)	Gerçekleşen Gelir (TL)
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	156.252.000,00	162.453.349,87	189.352.000,00	2.003.083,52
04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	4.000,00	-	2.000,00	-
05	Diğer Gelirler	65.019.000,00	145.930.284,81	12.089.000,00	287.234.393,59
09	Ret ve İadeler (-)	-	-	-	-
Genel Toplam		221.275.000,00	308.383.634,68	201.443.000,00	289.237.477,11

İdarenin 2019 yılı gelirleri incelendiğinde, 664 sayılı KHK’da sayılan gelirlerden “genel bütçeden yapılacak yardımlar” ve “Atatürk’ün vasiyetinde yer alan gelirler” ile “bağış ve yardım gelirleri” dışındaki bütün gelirleri elde ettiği görülmektedir.

2019 yılı geliri olarak 201.443.000,00 TL öngörülmüş, yılsonunda %43,58 artışla 289.237.477,11 TL gelir gerçekleşmiştir.

İdare, en önemli gelir kalemi olan Atatürk’ün mirası kapsamında T. İş Bankası AŞ’den 2019 yılı için öngörülen 188.000.000,00 TL tutarındaki temettü gelirlerinden her hangi bir gelir elde edememiştir.

T. İş Bankası AŞ, bankacılık mevzuatı çerçevesinde, Esas Sözleşme’ye göre 01.01.2018 – 31.12.2018 dönemi kar dağıtımını izni için BDDK’ya başvuruda bulunmuştur. BDDK, bankacılık sektörünün geneline ilişkin özkaynak yapısının olabildiğince güçlü tutulmasına yönelik ihtiyatlı politikası paralelinde kârın bünyede bırakılması gerekliliğinden hareketle, T. İş Bankasının 2018 yılı net dönem kârının Esas Sözleşmeye göre nakden dağıtılması talebini uygun bulmamıştır. Bu çerçevede, T. İş Bankası Yönetim Kurulunun 28.02.2019 tarihli kararı uyarınca, kârın Esas Sözleşme’nin 58’inci maddesinin (a) bendinde belirtilen yedek akçeler ayrıldıktan sonra kalan kısmının olağanüstü yedek akçeye aktarılması hususu, 30.03.2019 tarihli Banka Genel Kurulunca onaylanmıştır.

İdarenin diğer önemli gelir kalemi, 31.12.2019 tarihi itibarıyla vadeli hesaplarında kayıtlı toplam 1.637.167.592,29 TL tutarındaki mevduat hesabından elde ettiği faiz geliridir. Mevduat faiz gelirleri önceki döneme göre %34,70 oranında artarak 271.958.653,63 TL tutarında gerçekleşmiştir. İdarenin ana faaliyet alanlarından kitap, dergi yayım satış gelirleri ise, önceki döneme göre %7,13 artış kaydederek 1.942.176,29 TL düzeyinde gerçekleşme göstermiştir.

İdare bütçesi içinde gösterilmeyen sosyal tesisler, döner sermaye, şirketler, özel hesaplar gibi teşekküller bulunmamaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

İdare; Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuna bağlı, tüzel kişiliği haiz, özel bütçeli bir kamu kuruluşu olarak, 10.07.2009 tarihli ve 27284 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Bütçe Kanunlarında Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanun ve Kanun

Hükmünde Kararnamelere Eklennesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 5917 sayılı Kanun’un 47’nci maddesinin 15/a bendi uyarınca 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun Ekli (II) sayılı Cetvelinde “B-Özel Bütçeli Diğer İdareler” kapsamında yer almaktadır.

İdare, muhasebe kayıtlarını ve kanuni defterlerini (*Yevmiye defteri, Büyük defter, Kasa defteri ve Yardımcı hesap defterleri*) 5018 sayılı Kanun’un 33., 49., 80. ve Geçici 3’üncü maddeleri uyarınca hazırlanıp, Hazine ve Maliye Bakanlığınca Resmi Gazete’de yayımlanmış bulunan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdareleri Muhasebesi Hesap Planı (*RG:27.12.2014, mükerrer 29218*), Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Çerçeve Hesap Planı (*RG:23.12.2014, mükerrer 29214*) ve Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği (*RG:31.12.2005, mükerrer 26040*) Ek ve değişiklikleriyle bu konularda yayımlanan diğer tebliğlerdeki düzenleme hükümlerine uygun şekilde Türk Lirası cinsinden tutmakta ve temel mali tabloları (*Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu, Nakit Akış Tablosu, Öz Kaynak Değişim Tablosu, Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu*) ile diğer mali tablolarını, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlamaktadır.

İdare, muhasebe işlemlerini 2006 yılından 20.08.2017 tarihine kadar “Say2000i” üzerinden yürütmüştür. Muhasebe, Personel ve Maaş, Sağlık Harcamaları, Mevzuat Bilgi ve Online Destek olmak üzere beş ayrı modülden oluşan Say2000i, Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından 2001 yılı sonunda Türkiye genelinde 1668 saymanlığa kurulan bilgisayar ağında kullanılan, Oracle Server üzerinde çalışan web tabanlı saymanlık otomasyon projesi olup, tahakkuk esaslı devlet muhasebesi sisteminin temelini atmıştır. TTK gibi özel bütçeli idareler ise, 2006 yılında sisteme entegre edilmiştir.

Ancak, bütçe kanunu hazırlıklarının başlatılmasından kesin hesabın TBMM’de kanunlaşmasına kadar geçen mali işlemlere ilişkin süreçlerde kullanılan otomasyon sistemlerinin, elektronik belge, elektronik imza, otomatik muhasebe gibi yeni teknolojik imkanlara kavuşturulması ve kamu mali yönetim sistemi için süreç odaklı bütünlük bir bilişim sistemi altyapısının oluşturulması amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü koordinasyonunda ayrıca yürütülen Bütünlük Kamu Mali Yönetim

Bilişim Sistemi Projesi'nin ilk adımını teşkil eden “Yeni Devlet Muhasebesi Bilişim Sistemi” ile “Yeni Harcama Yönetim Sistemi”, temel fonksiyonları itibarıyla 2017 yılında kullanıma hazır hale getirilerek Merkezi Yönetim kapsamında belirlenmiş altmış sekiz kamu idaresinde (TTK dahil) pilot olarak devreye alınmıştır.

Böylece, 20.08.2017 tarihi itibarıyla Say2000i Sistemini terk ederek Yeni Devlet Muhasebesi Bilişim Sistemini pilot olarak kullanmaya başlayan İdare, 2019 yılı tüm muhasebe kayıt, dönem sonu ve mahsup işlemlerini de Muhasebat Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen Yeni Devlet Muhasebesi Bilişim Sistemi'nde gerçekleştirmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle

gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Türk Tarih Kurumunun iç kontrol sistemi; 5018 sayılı KMYKK'nin 55, 56 ve 57 nci maddeleri, Maliye Bakanlığınca yayımlanmış olan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol İlişkin Usûl ve Esaslar, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, Kamu İç Kontrol Standartları Rehberi, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi ile Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 2.12.2013 tarih ve 70451396-24 sayılı “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum” konulu Genelge çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Üst yöneticinin 3.4.2014 tarihli oluru ile iç kontrol sisteminin kurulmasına yönelik çalışmalar başlatılmış ve “İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu” ile “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubu” oluşturulmuştur. Kurum tarafından ilk “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı” 2015 ve 2016 yıllarını kapsayacak biçimde 31.12.2014 tarihi itibarıyla hazırlanmıştır.

Kurumda; İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Müdürlüğü, Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü ve Kütüphane Müdürlüğü olmak üzere dört birim ve bunun yanında Başkana bağlı olarak görev yapan Başkan Yardımcısı, İç Denetçi ve Hukuk Müşaviri bulunmaktadır.

İç Kontrol Eylem Planı incelendiğinde; Standartlara ait mevcut durum analizi bölümüne mevzuat isimleri yazılmakla birlikte standartların büyük bir çoğunluğu için makul güvence sağlanabilmesi amacıyla alt eylemler öngörülmüş olup, eylemlerden sorumlu birim ve çalışma grupları ile işbirliği yapılacak birimler belirlenerek alt eylemler için somut çıktılar öngörülmüştür.

Kamu idaresinde iç kontrolün unsurlarından olan iç denetim mekanizmasında; 22.12.2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine istinaden yayımlanan 2013/4625 sayılı BKK eki Karar ile Kuruma üç adet iç denetçi kadrosu tahsis edilmiş olmasına rağmen, sadece bir kadroda iç denetçi istihdam edilmiştir.

Kurum iç denetçisi tarafından; görev alanına giren konular itibariyle İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından yayımlanan usul ve esaslara uygun olarak denetim rehberi, 2006/10654 sayılı BKK ile yayımlanan İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'i dikkate alarak kendi yönergesi hazırlanmıştır.

Mevzuatın öngördüğü kurumsal düzenlemeler çerçevesinde kurum iç denetçisi tarafından,

“İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Sistemi Denetimi”

“İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü Sistemi Denetimi”

Konularında rapor hazırlanmıştır. Bunun dışında kurum misafırhanesi ile kütüphanesi mevzularında danışmanlık faaliyetleri çerçevesinde çalışmalarda bulunulmuş, kurumda aksayan işlere ilişkin olarak iç denetçi tarafından üst yönetimle bilgi paylaşımı yapılmıştır.

2012/1 sıra nolu “Türk Tarih Kurumu Başkanlığı Ön Mali Kontrol İşlemleri Genelgesi” ile; Türk Tarih Kurumu harcama birimi Strateji Geliştirme Müdürlüğüne yürütülecek ön mali kontrol faaliyetlerine ilişkin ilke, iş, işlem ve süreçler belirlenmiştir.

Anılan Genelge 5018 sayılı Kanun uyarınca çıkarılmış bulunan “İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uyumlu düzenlemeler içermektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türk Tarih Kurumunun 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: İhale Kanunu'ndaki Temel İhale Usulleri Yerine "İstisna" Kapsamındaki Usuller İle Mal ve Hizmet Alımı Yoluna Gidilmesi

Türk Tarih Kurumunda yapılan yerinde inceleme çalışmaları sırasında 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nda temel ihale usulü olarak belirlenen "Açık İhale Usulü" ile "Belli İstekliler Arasında İhale Usulü" ile mal ve hizmet alımı yerine, yoğun bir şekilde, mezkûr Kanun'un "İstisnalar" başlıklı 3'üncü maddesinin "f" fıkrasında öngörülen "Araştırma Geliştirme Projeleri" için gerekli olan mal ve hizmet alım istisnası çerçevesinde mal ve hizmet alımı yoluna gidildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde;

"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.

...

Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir."

Denilmektedir.

Aynı Kanun'un "İstisnalar" başlıklı 3'üncü maddesinin "f" fıkrası ise şu şekilde düzenlenmiştir:

"Ulusal araştırma-geliştirme kurumlarının yürüttüğü ve desteklediği araştırma-geliştirme projeleri için gerekli olan mal ve hizmet alımları ile finansmanının tamamı Kanun kapsamındaki bir idare tarafından karşılanarak elde edilen sonuçların bu idare tarafından sadece kendi faaliyetlerinin yürütülmesinde faydalanıldığı haller hariç, her türlü araştırma ve geliştirme hizmeti alımları,

....

Ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanuna tâbi değildir.”

04.07.2011 tarih ve 27984 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Tarafından 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3 Üncü Maddesinin (F) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Esasların” “Kapsam” başlıklı 2’inci maddesinde;

“Bu Esaslar; Atatürk Yüksek Kurumu ve bağlı kuruluşları tarafından yürütülen ve desteklenen kültürel ve bilimsel araştırma-geliştirme projeleri kapsamında yapılacak mal ve hizmet alımları ile finansmanının tamamı Atatürk Yüksek Kurumu ve bağlı kuruluşları tarafından karşılanacak ve sonuçlarından ulusal kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve tüm insanlığın faydalanacağı her türlü araştırma-geliştirme hizmeti alımlarını kapsar.”

Denilmektedir.

Mezkûr Esasların “Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinde ise Araştırma Geliştirme Proje ve hizmeti şu şekilde tanımlanmıştır:

“Bu Esasların uygulanmasında;

a) Araştırma-geliştirme projeleri: İdarenin amaç ve görevleri kapsamına giren ve Yönetim Kurulunca uygun görülen projeleri,

b) Araştırma-geliştirme hizmeti: Yurt içinde ve yurt dışında Atatürk ve eserini, Türk kültürünü, tarihini ve dilini bilimsel yoldan araştırmak, belgelemek, düzenli ve kapsamlı bir şekilde sürdürülebilirliğini ve sürekliliğini sağlayarak dinamizmini korumak amacıyla; kazılar yapma, kaynak ve belge toplama, inceleme, çeviri yapma, yayma, yayınlama ve bunlar hakkında yeni süreç, sistem ve uygulamalar tasarlama ve yazılım faaliyetleri ile alanında bilimsel ve teknolojik gelişme sağlama, Atatürk Yüksek Kurumunun yukarıda belirtilen araştırma alanlarının bilinenlerini anlayıp değerlendirdikten sonra bilinmeyenlerini tespit ederek bunları da özgün kaynaklardan hareketle bilinir hale getirerek özgün, yeni ve doğru bilgileri ortaya koyma ve bunları basılı olarak ve ayrıca Atatürk Yüksek Kurumu portalında bütün dünyaya sunma faaliyetlerini

...

ifade eder.”

Mevzuatta yer alan bu hükümlerden anlaşılacağı üzere kazılar yapma, kaynak ve belge toplama, inceleme ve çeviri faaliyetlerinde bulunma ve bunlar hakkında “yeni” süreç sistem ve uygulamalar tasarlama Araştırma Geliştirme faaliyetleri kapsamında değerlendirilebilecek, dolayısıyla bu tip faaliyetlerin gerektirdiği mal ve hizmet alımları 4734 sayılı kanunun 3/f maddesi çerçevesinde istisna hükmünden yararlanabilecektir.

Ancak, daha önce yayınlanmış bir eserin aynen yeniden basılması gibi Araştırma Geliştirme faaliyeti kapsamında değerlendirilemeyecek faaliyetler için mezkur Kanun’un 3/f maddesinin işletilmesi uygun değildir. Zira burada araştırma geliştirme sonucu ortaya çıkan yeni bir üretim bulunmamaktadır.

Sosyal bilimler alanında bir faaliyetin “araştırma geliştirme faaliyeti” olarak değerlendirilebilmesi için, söz konusu faaliyetin, “alışılmışın dışındalık (orjinallik)”, “yaratıcılık”, “belirsiz olma”, “sistemik olma”, “aktarılabılır ve yeniden üretilebilir olma” vasıflarını taşıması gerekmektedir.

Türk Tarih Kurumunda yapılan faaliyetlerden, tıpkı basım yayın faaliyetlerinin, anma etkinliklerinin, sergi ve kitap tanıtım faaliyetlerinin veya bunlarla ilgili konferansların “Araştırma Geliştirme” faaliyetleri kapsamında değerlendirilip, bu faaliyetlere ilişkin mal ve hizmet alımlarının 4734 sayılı Kanunun 3/f maddesi çerçevesinde alınmasının amacı aşan bir yaklaşım olduğu düşünülmektedir.

2019 yılında yapılan incelemeler sonucunda görülmüştür ki, Kurum bütçesinden 22.983.77,39 TL’lik harcama 4734 sayılı Kanunun 3/f maddesi işletilerek yapılmıştır. Bu rakam Kurumun toplam bütçe giderinin yaklaşık %50’si civarında olup, istisna bir usulün temel usul olması sonucunu doğurmuştur.

Bu sonuç, Kamu İhale Kanunu’nun öngördüğü “Şeffaflık”, “Rekabetçilik” gibi temel ilkelerin sarsılmasına neden olabilecek bir zemini ortaya çıkarabilecek boyuttadır.

Yapılan tüm bu inceleme, açıklama ve değerlendirmeler çerçevesinde; 04.07.2011 tarih ve 27984 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 3’üncü Maddesinin (f) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Esaslar” başlıklı Bakanlar Kurulu Kararının ilgili maddelerinde; kurumun amaç ve görevleri kapsamına giren ve Yönetim Kurulunca uygun görülen araştırma-geliştirme projelerine ilişkin mal ve hizmet alımlarının 4734 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinin (f) bendinde yer alan istisna kapsamındaki düzenleme ile

yapılabilecekleri; buna karşın “Araştırma Geliştirme” faaliyetleri kapsamı dışında değerlendirilen tıpkıbasım yayın faaliyetleri, anma etkinlikleri, sergi ve kitap tanıtım faaliyetleri veya bunlarla ilgili konferanslara ilişkin mal ve hizmet alımlarında temel ihale usulleri olan “Açık İhale Usulü” ile “Belli İstekliler Arasında İhale Usulü” ne öncelik verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 2: Taşınır Mal Yönetmeliği'nin Bazı Hükümlerine Uyulmaması

Türk Tarih Kurumunda yapılan yerinde inceleme çalışmaları sırasında gerek çalışma odalarında gerekse ambarlarda bulunan dayanıklı taşınır mallar ile ilgili olarak Taşınır Mal Yönetmeliği'nin eksik uygulandığı, kurumda görevli personelin Taşınır Mal Yönetmeliği konusunda yeterli bilgi sahibi olmadıkları görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 48'inci maddesi aynen şu şekildedir: “

“Kamu idareleri, taşınırların yönetimi, kaydı, muhafazası ve kullanımından sorumludurlar. Taşınırların özelliğinden veya olağan kullanımından kaynaklanan yıpranma ile usulüne uygun olarak belirlenen firelerden dolayı sorumluluk aranmaz. Kullanılmak üzere taşınır teslim edilen görevliler, taşınırın korunmasından ve taşınıra verilen zararlardan sorumludur. Kamu idareleri, verilen zararların sorumlularına ödettirilmesini sağlamakla yükümlüdür. Kamu idarelerine ait malları edinme, kiralama, tahsis, yönetim, kullanma ve elden çıkarma işlemleri, mevzuatında öngörülen kurallar dâhilinde hizmetin amacına uygun olarak verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yapılır. Bu ilkeye aykırı eylem ve işlemlerden doğacak zararlardan, malların yönetimi veya kullanılması hususunda yetki verilenler sorumludur.”

18.01.2007 tarih ve 26407 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 5'inci maddesi ise şu şekildedir:

“(1) Harcama yetkilileri taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının bu Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan ve taşınır yönetim hesabını ilgili mercilere göndermekten sorumludur. Harcama yetkilileri taşınır kayıtlarının bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak tutulması ve taşınır yönetim hesabının ilgili mercilere gönderilmesi sorumluluğunu taşınır kayıt ve kontrol yetkilileri aracılığıyla yerine

getirir.

(2) *Harcama yetkilileri, taşınırlara ilişkin işlem ve kayıtların usule uygun olarak yapılıp yapılmadığını kontrol etmeye veya ettirmeye; kasıt, kusur veya ihmal sonucu kırılan, bozulan veya kaybolan taşınırların ilgililerden tazmini için gerekli işlemleri yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir.*

(3) *Kamu idarelerine ait taşınırların muhafazası ile görevli olan veya kendilerine kullanılmak üzere taşınır teslim edilen kamu görevlileri bu taşınırları en iyi şekilde muhafaza etmek, gerekli bakım ve onarımlarını yapmak veya yaptırmak, veriliş amacına uygun bir şekilde kullanmak ve görevin sona ermesi veya görevden ayrılma halinde iade etmek zorundadırlar.*

(4) *Zimmetle teslim edilen dayanıklı taşınırlar, kullanıcıları tarafından başkasına devredilemez. Kullanıcılarının görevden ayrılması halinde söz konusu taşınırların ambara iade edilmesi zorunludur. Bu şekilde teslim yapılmadan personelin kurumla ilişiği kesilmez.*

(5) *Taşınırların muhafazasından ve yönetilmesinden sorumlu olanların, gerekli tedbirlerin alınmaması veya özenin gösterilmemesi nedeniyle taşınırın kullanılmaz hale gelmesi veya yok olması sonucunda sebep oldukları kamu zararları hakkında, 27/9/2006 tarihli ve 2006/11058 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır.*

(6) *Kullanılmak üzere kendilerine taşınır teslim edilen kamu görevlilerinin kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizlik ya da dikkatsizlikleri nedeniyle oluşan kamu zararı, değer tespit komisyonu tarafından tespit edilecek rayiç bedeli üzerinden, ilgili mevzuat hükümleri uygulanmak suretiyle tahsil edilir.*

(7) *Taşınırların özelliğinden veya olağan kullanımından kaynaklanan yıpranma ile usulüne uygun olarak belirlenen firelerden dolayı sorumluluk aranmaz”.*

Mevzuatın çizdiği bu genel sorumluluk anlayışı çerçevesinde Türk Tarih Kurumunda (taşınır mallar konusunda) tespit edilen hususlar şunlardır:

“A” İlgili birimlerde bulunan taşınırların birçoğunun sicil numarası bulunmamaktadır. Bu durum sayım sırasında (faraza) eksik çıkacak bir malın hangi görevlinin zimmetinde olduğu sorusunun da cevapsız kalmasına neden olmaktadır. Oysaki Taşınır Mal Yönetmeliği'nin “Dayanıklı Taşınırların Numaralanması” başlıklı 36'ncı maddesinde bu tip

menfi sonuçların doğmaması için yapılması gerekenler açık bir şekilde belirtilmiştir. İlgili madde aynen şu şekildedir:

“(1) Giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınırlara, taşınır kayıt ve kontrol yetkilisi tarafından bir sicil numarası verilir. Bu numara yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma suretiyle taşınırın üzerinde kalıcı olacak şekilde belirtilir. Fiziki veya kullanım özellikleri nedeniyle numaralandırılması mümkün olmayan taşınırlara bu işlem uygulanmaz.

(2) Sicil numarası oluşur. Birinci grup rakam, taşınırın Dayanıklı Taşınırlar Defterinde ayrıntılı izlenmek üzere kaydedildiği taşınır kodundan; ikinci grup rakam, taşınırın giriş kaydedildiği yılın son iki rakamından; üçüncü grup rakam ise taşınıra verilen giriş sıra numarasından oluşur.”

“B” İlgili birimlerde bulunan taşınırları gösteren “Dayanıklı Taşınırlar Listesinin” birçok çalışma odasında bulunmadığı görülmüştür. Bu durum kamu mallarının sayım ve tespitini güçleştirdiği gibi denetim yapılmasını da engellemektedir. Oysaki Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 10/ç maddesinde “Dayanıklı Taşınırlar Listesi” açık bir şekilde tanımlanmıştır. İlgili madde aynen şu şekildedir:

“(ç) Dayanıklı Taşınırlar Listesi (Örnek: 8): Bu Liste, Taşınır Kod Listesinin (B) bölümünde gösterilen taşınırlardan oda, büro, bölüm, atölye ve servislerde kullanılmak üzere verilenler için iki nüsha olarak düzenlenir. Listenin bir nüshası taşınırın bulunduğu yerde asılı bulundurulur. Diğer nüshası ise taşınır kayıt kontrol yetkilisi tarafından dosyasında saklanır.”

“C” İlgili birimlerde, taşınır malların bulunduğu ambarların kodlanması sırasında da hata yapıldığı görülmüştür. Taşınır Mal Yönetmeliği'nin konuyla ilgili 38'inci maddesi şu şekildedir:

“(1) Kapsamdaki kamu idarelerinde harcama birimlerine ve bunlara bağlı ambarlara aşağıdaki esaslara göre birer kod numarası verilir.

a) Harcama birimlerine iki grup ve onbir rakamdan oluşan kod verilir. Birinci grup (00.00.00.00) sekiz karakterden oluşur ve idarenin analitik bütçe uygulamasına ilişkin kurumsal sınıflandırmadaki düzeylerini gösterir. İkinci grup (000) üç karakterden oluşur ve o ilçe, il, bölge veya merkezdeki harcama birimi sayısını gösterir. Bakanlık saymanlık otomasyon sistemini (say2000i) kullanan idarelerde Bakanlıkça verilen birim kodları

kullanılır.

b) *Harcama birimlerinin bünyesinde bulunan ambarlara harcama yetkililerince bir düzeyli ve iki karakterden oluşan kod verilir. Bu kod aynı harcama birimine bağlı ambarların sayısını gösterir. Ambar, bağlı olduğu harcama birimi koduyla birlikte tanımlanır.*

(2) *Bu kodlar taşınır kayıt ve kontrol yetkilileri ile taşınır konsolide görevlilerince yapılan taşınır işlemlerine ilişkin olarak düzenlenen belge ve cetvellerde kullanılır.*

(3) *Kamu idareleri, her malî yılbaşından önce, harcama birimlerini ve bunlara bağlı ambarların açık adreslerini ve bu ambarlardan sorumlu taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin ad, soyad ve unvanlarını gösteren listeleri Sayıştaya göndermekle yükümlüdür. Yıl içinde yapılan değişiklikler de, değişiklik tarihinden itibaren en geç bir ay içinde Sayıştaya bildirilir.”*

Yapılan tüm bu inceleme, açıklama ve değerlendirmeler çerçevesinde; idareye ait taşınır malların kaydı, muhafazası ve kullanımı ile yönetim hesabının verilmesi, merkez ve taşrada taşınır mal yönetiminden sorumlu olanların belirlenmesi, Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerinin amacına uygun şekilde yürütülmesiyle mümkündür.

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

Kurum Kodu: 40.6		Adı: TÜRK TARİH KURUMU		Yılı: 2019			
AKTİF HESAPLAR		N Yılı: 2019		PASİF HESAPLAR		N Yılı: 2019	
1 DÖNEM VARLIKLAR		1.704.380.866,69		3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		475.461,64	
10 HAZİR DEĞERLER		1.637.326.015,58		32 FAALİYET BORÇLARI		22.036,70	
100 KASA HESABI		1.026,89		320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI		22.036,70	
101 ALINAN ÇEKLER HESABI		1.106,83		33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		27.485,90	
102 BANKA HESABI		1.637.167.592,29		333 EMANETLER HESABI		27.485,90	
105 DÖVİZ HESABI		70.180,51		34 ALINAN AVANSLAR		1.306,42	
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI		86.109,89		340 ALINAN (İPARIŞ) AVANSLARI HESABI		1.306,42	
12 FAALİYET ALACAKLARI		827,20		36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		424.633,62	
125 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		827,20		360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI		346.213,24	
13 KURUM ALACAKLARI		73,50		361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI		72.308,83	
139 DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI		73,50		362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İD. ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI		6.112,35	
14 DİĞER ALACAKLAR		7.500,00		4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		1.113.228,32	
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI		7.500,00		47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI		1.113.228,32	
15 STOKLAR		20.685.826,59		472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI		1.113.228,32	
150 İK MADDE VE MALZEME HESABI		20.685.826,59		5 ÖZ KAYNAKLAR		1.762.777.196,94	
16 ÖN ÖDEMELER		242.407,40		50 NET DEĞER		900.573.973,97	
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI		242.407,40		500 NET DEĞER HESABI		900.573.973,97	
18 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI HESABI		46.118.216,61		57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		671.782.880,72	
181 GELİR TAHAKKUKLARI HESABI		46.118.216,61		570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI		671.782.880,72	
2 DURAN VARLIKLAR		59.985.020,24		58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI		-40.477.956,08	
24 MALİ DURAN VARLIKLAR		59.608.053,28		580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-40.477.956,08	
240 MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI		59.608.053,28		59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		230.898.296,33	
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		376.966,96		590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI		230.898.296,33	
252 BİNALAR HESABI		6.328.801,76					
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI		2.662.390,36					
254 TAHTIHLAR HESABI		406.848,46					
255 DEMİRBAŞLAR HESABI		12.414.636,11					
257 BİRKÜLÜŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-21.425.709,73					
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		0,00					
260 HAYKAL HESABI		158.234,46					
269 BİRKÜLÜŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-158.234,46					
AKTİF TOPLAMI		1.764.365.886,90		PASİF TOPLAMI		1.764.365.886,90	
Bilanço Dipnotları :							
510 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI		286.366,00					
511 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI		286.366,00					
549 BAŞKA BRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI		10.210,64					
549 BAŞKA BRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI		10.210,64					

TABLE 1.2 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Ekonomik Kodlar		ÖĞERİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)	Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)						
		Kurum Kodu: 40.8				Adı: TÜRK TARİH KURUMU							
						Yılı: 2019							
630		ÖĞERLER HESABI	71.284.000,52	600		GELİRLER HESABI	302.182.792,15						
630	01	Personel Öğerleri	6.998.920,91	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.004.221,00						
630	01	01	Memurlar	4.886.421,47	600	03	01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	1.842.278,29				
630	01	01	01	Temel Maaşlar	2.583.798,11	600	03	01	01	Mal Satış Gelirleri	1.042.278,29		
630	01	01	01	01	Temel Maaşlar	1.540.133,08	600	03	01	01	01	Satışta, Bacılı Evrak, Form Satış Gelirleri	000,00
630	01	01	01	02	Taban Aylığı	1.143.943,07	600	03	01	01	02	Kitap, Yazın vb. Satış Gelirleri	1.042.176,29
630	01	01	02	Zamir ve Tazminatlar	1.923.224,17	600	03	08	Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	81.946,01			
630	01	01	02	Zamir ve Tazminatlar	1.923.224,17	600	03	08	08	Diğer Gelirler	81.946,01		
630	01	01	03	Ödenekler	10.660,00	600	03	09	00	99	Diğer Çeşitli Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	60.940,00	
630	01	01	03	Ödenekler	10.660,00	600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.841.877,18				
630	01	01	04	Sosyal Haklar	36.391,23	600	04	04	Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	1.841.877,18			
630	01	01	04	Sosyal Haklar	36.391,23	600	04	04	01	Carî	1.841.877,18		
630	01	01	04	Eğ Çalışma Karşılıkları	22.018,96	600	04	04	01	01	01	Kurumlardan alınan Bağış ve Yardımlar	1.800.402,97
630	01	01	04	Eğ Çalışma Karşılıkları	22.018,96	600	04	04	01	02	Kişilerden alınan Bağış ve Yardımlar	41.474,21	
630	01	02	Sözleşmeli Personel	178.284,67	600	06	Diğer Gelirler	279.040.444,60					
630	01	02	01	Ücretler	123.778,71	600	06	01	Faiz Gelirleri	271.868.863,83			
630	01	02	01	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Ücretleri	31.477,48	600	06	01	08	Diğer Faizler	271.597.351,63		
630	01	02	01	01	Diğer Sözleşmeli Personel Ücretleri	96.301,23	600	06	01	08	01	Kişilerden Alınacaklar Faizi	753,27
630	01	02	02	Zamir ve Tazminatlar	43.807,06	600	06	01	08	02	Mevduat Faizi	271.857.898,36	
630	01	02	02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Zam ve Tazminatları	30.025,97	600	06	08	Diğer Çeşitli Gelirler	8.081.790,87			
630	01	02	02	01	Diğer Sözleşmeli Personel Zam ve Tazminatları	13.094,30	600	06	08	01	Diğer Çeşitli Gelirler	6.081.790,87	
630	01	02	04	Sosyal Haklar	4.380,33	600	06	09	01	06	Kişilerden Alınacaklar	6.340,98	
630	01	02	04	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Sosyal Hakları	66,51	600	06	09	01	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	6.075.548,89	
630	01	02	04	01	Diğer Sözleşmeli Personelin Sosyal Hakları	4.653,78	600	11	Diğer ve MIXTAR Değişimleri Gelirleri	21.096.448,19			

Kurum Kodu : 40.0	Adı : TÜRK TARİH KURUMU	Yılı : 2019

Ekonomik Kodlar	ÖĞERİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)
630 01 02 04	Sözleşmeli Personelin Diğer Ödemeleri	403,57	600 11 01	Döviz Mevduatının Değerlemesinden Oluşan Olumlu Kur Farkları	6.802,67
630 01 02 04 00	Diğer Sözleşmeli Personelin Diğer Ödemeleri	403,57	600 11 01 00	Döviz Mevduatının Değerlemesinden Oluşan Olumlu Kur Farkları	5.962,57
630 01 04		2.117.217,87	600 11 01 00 00	Döviz Mevduatının Değerlemesinden Oluşan Olumlu Kur Farkları	5.962,57
630 01 03 01		1.490.172,00	600 11 09	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	21.090.590,62
630 01 03 01 00	376 İ. KHK'nın Geçerli 28 Ünelü Md. Kapsamında Sürekli İşçi Kadroları	1.490.172,00	600 11 09 00	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	21.090.590,62
630 01 04 04		251.801,61	600 11 09 00 00	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	21.090.590,62
630 01 03 01 00	376 İ. KHK'nın Geçerli 28 Ünelü Md. Kapsamında Sürekli İşçi Kadroları	251.801,61	610	İNDİRİM, İADE VE İSKONTO HESABI	413,00
630 01 04 04		146.208,22	610 03	Taahhüt ve Müliyet Gelirleri	413,00
630 01 03 04 00	376 İ. KHK'nın Geçerli 28 Ünelü Md. Kapsamında Sürekli İşçi Kadroları	146.208,22	610 03 01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	413,00
630 01 04 04		256.975,98	610 03 01 01	Mal Satış Gelirleri	413,00
630 01 03 01 00	376 İ. KHK'nın Geçerli 28 Ünelü Md. Kapsamında Sürekli İşçi Kadroları	256.975,98	610 03 01 01 02	Kıtas, Yayıncı ve Çalışanıdan İndirim, İade ve İskontolar	413,00
630 02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Ödemeleri	1.168.801,71	NET GELİR TOPLAMI :		302.102.378,85
630 02 01	Memurlar	672.208,12			
630 02 01 04	Sosyal Güvenlik Kurumuna	672.208,12			
630 02 01 04 00	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	485.201,21			
630 02 01 04 02	Sağlık Primi Ödemeleri	186.998,89			
630 02 02	Sözleşmeli Personel	28.608,27			
630 02 02 04	Sosyal Güvenlik Kurumuna	28.608,27			
630 02 02 04 01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	11.847,39			
630 02 02 04 02	Sağlık Primi Ödemeleri	16.760,88			
630 02 03	İşçiler	480.000,32			
630 02 03 04	İşsizlik Sigortası Fonuna	401.976,59			
630 02 03 04 00	İşsizlik Sigortası Fonuna	401.976,59			

Kurum Kodu : 40.8	Adı : TÜRK TARİH KURUMU	Yılı : 2019

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Carî Yılı (₺)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carî Yılı (₺)
630 02 04 04	Sosyal Güvenlik Kurumuna	420.000,70			
630 02 04 01 01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	266.431,94			
630 02 04 01 02	Sağlık Primi Ödemeleri	153.577,82			
630 04	Mali ve Hizmet Alım Giderleri	40.891.180,00			
630 04 02	Tüketim Yönelik Mali ve Malzeme Alımları	1.229.082,84			
630 04 02 01	Kurtulma ve Büro Malzeme Alımları	961.136,47			
630 04 02 01 01	Kurtulma Alımları	3.000,50			
630 04 02 01 02	Büro Malzeme Alımları	9.204,00			
630 04 02 01 03	Periyodik Yayın Alımları	217.048,97			
630 04 02 01 05	Baskı ve Çit Giderleri	129.800,00			
630 04 02 02	Su ve Temizlik Malzeme Alımları	25.368,75			
630 04 02 02 01	Su Alımları	25.368,75			
630 04 02 04	Enerji Alımları	637.933,14			
630 04 02 04 01	Yakacak Alımları	317.660,65			
630 04 02 04 02	Akaryakıt ve Yağ Alımları	46.480,99			
630 04 02 04 03	Elektrik Alımları	293.822,50			
630 04 02 04	Yiyecek, İçecek ve Yem Alımları	30.600,49			
630 04 02 04 01	Yiyecek Alımları	600,00			
630 04 02 04 02	İçecek Alımları	30.000,49			
630 04 02 06	Diğer Tüketim Mali ve Malzeme Alımları	140.994,34			
630 04 02 06 01	Bahçe Malzeme Alımları ile Yapım ve Bakım Giderleri	131.157,00			
630 04 02 06 99	Diğer Tüketim Mali ve Malzeme Alımları	9.837,34			
630 04 08	Yolluklar	888.806,18			
630 04 08 01	Yurtiçi Özele Ödev Yollukları	116.677,11			
630 04 08 01 01	Yurtiçi Özele Ödev Yollukları	116.677,11			
630 04 08 02	Yurtiçi Sürekli Ödev Yollukları	6.307,99			

Kurum Kodu : 48.8	Adı : TÜRK TARİH KURUMU	Yılı : 2019

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)
630 04 03 01	Yurtiçi Sürekli Ödrev Yolluktan	6.367,95			
630 04 03 04	Yurtdışı Geçici Ödrev Yolluktan	245.670,08			
630 04 03 01	Yurtdışı Geçici Ödrev Yolluktan	245.670,08			
630 04 04	Ödrev Ödelleri	22.804.877,26			
630 04 04 04	Ödenecek Vergi, Resim, Harçlar ve Benzeri Ödeller	21.612.480,3			
630 04 04 03	Vergi Ödemeleri ve Benzeri Ödeller	21.612.344,3			
630 04 04 01	İşletme Ruhsatı Ödemeleri ve Benzeri Ödeller	981,66			
630 04 04 04	Kültür Varlıkların Alımı ve Korunması Ödelleri	697.590,28			
630 04 04 04	Arkeolojik Kazı Ödelleri	697.590,08			
630 04 06	Hizmet Alınları	12.866.282,12			
630 04 06 01	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	8.693.032,1			
630 04 06 01	Araştırma ve Geliştirme Ödelleri	8.675.500,4			
630 04 06 01	Temizlik Hizmeti Alım Ödelleri	18.368,54			
630 04 06 02	Haberleşme Ödelleri	439.900,48			
630 04 06 02	Posta ve Telegraf Ödelleri	342.288,36			
630 04 06 02	Telefon Abonelik ve Kullanım Ücretleri	28.789,42			
630 04 06 02	Bilgiye Abonelik Ödelleri	168.822,98			
630 04 06 04	Tagıma Ödelleri	1.400,42			
630 04 06 04	Yolcu Tagıma Ödelleri	1.400,42			
630 04 06 04	Tarifeye Bağlı Ödemeler	274.172,67			
630 04 06 04	İlan Ödelleri	233.281,14			
630 04 06 04	Sigorta Ödelleri	4.387,43			
630 04 06 04	Komisyon Ödelleri	16.794,32			
630 04 06 04	Kiralar	1.134.472,58			
630 04 06 04	Tagıt Kiralaması Ödelleri	489.562,2			
630 04 06 04	Bilgisayar ve Bilgisayar Sistemleri ve Yazılımların Kiralaması	839,38			
630 04 06 04	Personel Servis Kiralama Ödelleri	712.663,38			

Kurum Kodu : 40.8	Adı : TÜRK TARİH KURUMU	Yılı : 2009

Ekonomik Kodlar	ÖĞERİN TÜRÜ	Carl Yı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carl Yı (N)
630 04 05 05 90	Diğer Kiralama Öğderleri	51.340,00			
630 04 06 06 04	Diğer Hizmet Alımları	1.741.411,44			
630 04 05 04 00	Kurslara Katılma Öğderleri	3.704,30			
630 04 05 04 10	Diğer Binaların İşletme Öğderlerine Katılım Payı	12.479,40			
630 04 05 04 90	Diğer Hizmet Alımları	1.725.130,44			
630 04 06 00 00	Temel ve Tanıtma Öğderleri	3.003.963,40			
630 04 06 01 00	Temel Öğderleri	2.566.081,00			
630 04 06 01 01	Temel, Açılış, Tören, Fuar, Organizasyon Öğderleri	2.566.081,00			
630 04 06 02 00	Tanıtma Öğderleri	437.882,40			
630 04 06 02 01	Tanıtma, Açılış, Tören, Fuar, Organizasyon Öğderleri	437.882,40			
630 04 07 00 00	Menkul Mal, Gayrimenkul Hak Alım, Bakım ve Onarım Öğderleri	1.062.878,00			
630 04 07 01 00	Menkul Mal Alım Öğderleri	21.308,00			
630 04 07 02 04	Yangından Korunma Malzemeleri Alımları	620,00			
630 04 07 02 90	Diğer Dayanıklı Mal ve Malzeme Alımları	20.688,00			
630 04 07 03 02	Gayrimenkul Hak Alımları	933.190,00			
630 04 07 03 01	Bilgisayar Yazılım Alımları ve Yapımları	11.527,00			
630 04 07 03 02	Fikri Hak Alımları	922.211,00			
630 04 07 04 00	Bakım ve Onarım Öğderleri	127.431,00			
630 04 07 04 01	Tehtifât Bakım ve Onarım Öğderleri	4.932,40			
630 04 07 04 02	Makine Tehtifât Bakım ve Onarım Öğderleri	111.799,50			
630 04 07 04 03	Tayfât Bakım ve Onarım Öğderleri	8.699,10			
630 04 08 00 00	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Öğderleri	298.642,00			
630 04 08 01 00	Hizmet Binası Bakım ve Onarım Öğderleri	298.642,00			
630 04 08 01 01	Büro Bakım ve Onarım Öğderleri	81.401,50			
630 04 08 01 90	Diğer Hizmet Binası Bakım ve Onarım Öğderleri	217.240,50			

Kurum Kodu : 48.8 Adı : TÜRK TARİH KURUMU Yılı : 2019						
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)
630	04				Carî Transferler	4.424.028,78
630	04	01			Öğrev Zarfıdan	369.369,12
630	04	01	02		Sosyal Güvenlik Kurumlarına	369.000,00
630	04	01	02	03	Sosyal Güvenlik Kurumlarına	369.000,00
630	04	03			Kar Amacı Olmayan Kuruluşlara Yapılan Transferler	36.116,00
630	04	03	01		Kar Amacı Olmayan Kuruluşlara	36.116,00
630	04	03	01	03	Memurların Öğün Yemeğine Yardım	36.116,00
630	04	04			Hane Halkına Yapılan Transferler	4.023.662,74
630	04	04	01		Burslar ve Harçlıklar	4.023.662,74
630	04	04	01	01	Yurtiçi Burslar ve Harçlıklar	3.662.122,00
630	04	04	01	02	Yurtiçi Burslar	361.540,64
630	04	04			Yurt dışına Yapılan Transferler	1.242,82
630	04	04	02		Uluslararası Kuruluşlara Yapılan Ödemeler	1.242,82
630	04	04	02	01	Uluslararası Kuruluşlara Üyelik Aidatı Ödemeleri	1.242,82
630	11				Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	24.034,88
630	11	01			Döviz Mevduatının Değerlenmesinde Oluşan Olumsuz Kur Farkları	24.034,88
630	11	01	00		Döviz Mevduatının Değerlenmesinde Oluşan Olumsuz Kur Farkları	24.034,88
630	11	01	01	00	Döviz Mevduatının Değerlenmesinde Oluşan Olumsuz Kur Farkları	24.034,88
630	15				Amortisman Giderleri	8.048.917,69
630	15	01			Maddi Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	8.048.917,69
630	15	01	02		Binaların Amortisman Giderleri	12.390,00
630	15	01	02	00	Binaların Amortisman Giderleri	12.390,00
630	15	01	04		Teçhiz, Makine ve Cihazların Amortisman	1.267.118,12

Kurum Kodu : 40.8				Adı : TÜRK TARİH KURUMU		Yılı : 2019					
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ		Carı Yılı (N)		Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ		Carı Yılı (N)	
630	13	01	01	00	Genel Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri	1.567.114,11					
630	13	01	04		Teğzaların Amortisman Giderleri	169.890,21					
630	13	03	04	00	Teğzaların Amortisman Giderleri	169.890,21					
630	13	01	04		Demirbaşların Amortisman Giderleri	4.204.850,19					
630	13	03	02	00	Demirbaşların Amortisman Giderleri	4.204.850,19					
630	13	02			Maddi Olmayan Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	660,00					
630	13	02	01		Hakların Amortisman Giderleri	660,00					
630	13	02	01	00	Hakların Amortisman Giderleri	660,00					
630	14				İk Madde ve Malzeme Giderleri	3.808.660,04					
630	14	01			Kırtasiye Malzemeleri	300.719,58					
630	14	01	04		Kırtasiye Malzemeleri	300.719,58					
630	14	03	03	00	Kırtasiye Malzemeleri	300.719,58					
630	14	02			Beslenme, Oda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	18.766,30					
630	14	02	00		Beslenme, Oda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	18.766,30					
630	14	02	01	00	Beslenme, Oda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	18.766,30					
630	14	05			Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	20.801,20					
630	14	05	00		Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	20.801,20					
630	14	05	01	00	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	20.801,20					
630	14	04			Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	8.634,09					
630	14	04	04		Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	8.634,09					
630	14	04	01	00	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	8.634,09					
630	14	06			Temizleme Ekipmanları	34.918,00					
630	14	06	04		Temizleme Ekipmanları	34.918,00					

Kurum Kodu : 40.8	Adı : TÜRK TARİH KURUMU	Yılı : 2019

Ekonomik Kodlar	ÖDİRİN TÜRÜ	Carl Yı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carl Yı (N)
630 14 05 00	Temizleme Ekipmanları	14.611,00			
630 14 06	Ölçecek, Metruşal ve Tuhafye Malzemeleri	18.768,58			
630 14 06 00	Ölçecek, Metruşal ve Tuhafye Malzemeleri	18.751,20			
630 14 06 00 00	Ölçecek, Metruşal ve Tuhafye Malzemeleri	18.751,20			
630 14 07	Yıyecek	8.297,66			
630 14 07 00	Yıyecek	8.297,66			
630 14 07 00 00	Yıyecek	8.297,66			
630 14 08	İpecek	12.430,71			
630 14 08 00	İpecek	12.430,71			
630 14 08 00 00	İpecek	12.430,71			
630 14 10	Zirai Maddeler	224,20			
630 14 10 00	Zirai Maddeler	224,20			
630 14 10 00 00	Zirai Maddeler	224,20			
630 14 12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	10.818,80			
630 14 12 00	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	10.818,80			
630 14 12 00 00	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	10.818,80			
630 14 13	Yedek Parşalar	2.635,91			
630 14 13 00	Yedek Parşalar	2.635,91			
630 14 13 00 00	Yedek Parşalar	2.635,91			
630 14 14	Nakli Vasıtaları Lastikleri	18,00			
630 14 14 00	Nakli Vasıtaları Lastikleri	18,00			
630 14 14 00 00	Nakli Vasıtaları Lastikleri	18,00			
630 14 16	Değişim, Bağış ve Satış Amacı Yayımlar	2.706.060,29			

Kurum Kodu : 48.8	Adı : TÜRK TARİH KURUMU	Yıl : 2019

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)
630 14 16 04	Değişim, Bağış ve İstisna Amaçlı Yayınlar	2.705.960,21			
630 14 15 01 00	Değişim, Bağış ve İstisna Amaçlı Yayınlar	2.705.960,21			
630 14 17	Basınçlı Ekipmanlar	9,00			
630 14 17 04	Basınçlı Ekipmanlar	9,00			
630 14 17 01 00	Basınçlı Ekipmanlar	9,00			
630 14 99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	401.568,94			
630 14 99 04	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	401.568,94			
630 14 99 01 00	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	401.568,94			
630 30	Proje Kapsamında Yapılan Carî Giderler	8.040.213,64			
630 30 04	Proje Kapsamında Yapılan Carî Giderler	8.040.213,64			
630 30 04 02	Menkul Sermaye Üretim Giderleri	7.728.691,31			
630 30 04 02 01	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	7.728.691,31			
630 30 04 01	Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	311.520,00			
630 30 04 01 00	Diğer Giderler	311.520,00			
630 99	Diğer Giderler	0,02			
630 99 99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	0,02			
630 99 99 04	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	0,02			
630 99 99 01 00	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	0,02			
GİDERLER TOPLAMI :		71.284.080,52			

GİDERLER TOPLAMI (A)	71.284.080,52				
GELİRLER TOPLAMI (B)	902.182.782,16				
NDİRİM ,İADE,İKONTO TOPLAMI (C)	413,00	NET GELİR (D= B- C)	802.182.379,16	FAALİYET SONUCU D - A	230.898.298,33

**TÜRKİYE BİLİMSEL VE
TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA
KURUMU
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1:2019 Yılı Bütçe Geliri Gerçekleşmeleri

Tablo 2:2019 Yılı Bütçe Ödenekleri ve Gider Gerçekleşmeleri

Tablo 3:Kurumun Sermayesine İştirak Ettiği Şirketler

Tablo 4:Sosyal Tesisler

Tablo 5:2019 Yılı TÜBİTAK Destekleri

KISALTMALAR

- ARDEB** : Araştırma Destek Programları Başkanlığı
AR-GE: Araştırma Geliştirme
A.ř.: Anonim şirket
BİDEB: Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı
BiGG: Bireysel Genç Girişim
BİLGEM: Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi
BUTAL: Bursa Test ve Analiz Laboratuvarı Müdürlüğü
BİTO: Bilim Toplum
BTDB: Bilim ve Toplum Daire Başkanlığı
BTYPDB : Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Daire Başkanlığı
ERC: European Research Council (Avrupa Araştırma Konseyi)
KAMAG: Kamu Araştırmaları Destek Grubu
KİM: Kurumsal İletişim Müdürlüğü
KOBİ: Kk ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
MAM: Marmara Araştırma Merkezi
MARTEK: Marmara Teknokent
MSCA : Marie Sklodowska Curie Araştırma
RUTE: Raylı Ulaşım Teknolojileri Enstitüsü
SAGE: Savunma Sanayii Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü
SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu
SAVTAG: Savunma ve Güvenlik Teknolojileri Araştırma Destek Grubu
TTO : Teknoloji Transfer Ofisi Başkanlığı
TEYDEB : Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı
TUG: Ulusal Gözlemevi
TBİMER: İletişim Merkezi Müdürlüğü
TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜSSİDE: Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü
UİDB: Uluslararası İşbirliği Daire Başkanlığı
ULAKBİM: Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi
UME: Ulusal Metroloji Enstitüsü
UZAY: Uzay Teknolojileri Araştırma Enstitüsü

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile Birikmiş Amortismanlar Hesabının Birbirine Eşit Olmaması
2. Gayri Maddi Hak Alımının Haklar Hesabında Muhasebeleştirilmemesi
3. Bazı İhalelerde Yaklaşık Maliyetin Belirlenmesinde Aşırı Yüksek veya Aşırı Düşük Fiyat Bildirimlerinin Dikkate Alınması
4. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 22/d Maddesi Kapsamında Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımlarda Muhasebe Birimleri Arasında Farklı Uygulamalar Bulunması
5. Hane Halkına Yapılan Transferler Kapsamındaki Malların Taşınır Kayıtlarının Yapılmaması
6. TÜBİTAK Tarafından Yapılan Destek Ödemelerine İlişkin Kapsamlı Etki Analizi Yapılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanun ile kurulan ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı, kamu tüzel kişiliğine haiz, idari ve mali özerkliğe sahip, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresidir. Kurumun kısa adı TÜBİTAK olup merkezi Ankara'dır.

09.07.2018 tarihli ve 30473 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 703 sayılı KHK ile 278 sayılı Kanunun adı "Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun" olarak değiştirilmiş ve birçok maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4 numaralı "Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi"nin kırkıbirinci bölümünde yer alan 582- 597 nci maddelerinde Kurumun amacı, görevleri ve yapısı yeniden düzenlenmiştir.

Adı geçen Kararnamenin 582 nci maddesinde; TÜBİTAK'ın kuruluş amacı;

"Türkiye'nin rekabet gücünü ve refahını artırmak ve sürekli kılmak için; toplumun her kesimi ve ilgili kurumlarla iş birliği içinde, ulusal öncelikler doğrultusunda bilim ve teknoloji politikaları hakkında çalışmak, bunları gerçekleştirecek alt yapının ve araçların oluşturulmasına katkı sağlamak, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini özendirmek, desteklemek, koordine etmek, yürütmek, bilim ve teknoloji kültürünün geliştirilmesinde katöncülük yapmak..." olarak belirlenmiştir.

Kararnamenin 584 üncü maddesinde ise Kurumun görevleri;

a) *Bilimsel ve teknolojik alanlarda, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek, koordine etmek, izlemek, yapmayı özendirmek ve yapmak, bu amaçla program ve projeler geliştirmek.*

b) *Ülkemizin bilim ve teknolojiye, buluş ve yeniliğe dayalı rekabet gücünün yükseltilmesine, ekonomik ve sosyal gelişimine, ülke güvenliğine, insan ve çevre sağlığına katkı sağlamaya dönük stratejik alanlarda araştırmalar yapmak ve yaptırmak, teknoloji altyapısını güçlendirmek amacıyla merkezler ve enstitüler kurmak.*

c) *Kurum bünyesinde araştırma ve geliştirme faaliyetlerini yapan merkezlerde, enstitülerde ve birimlerde geliştirilen teknolojilerin üretimde ve ihtiyaç duyulan alanlarda*

tanıtılmasını, kullanılmasını veya bunlardan daha kolay yararlanılmasını sağlamak için gerekli ortamları ve yönetim yöntemlerini hazırlamak ve bu teknolojilerin ülke ekonomisine, sınaî ve sosyal gelişmeye katkıda bulunacak ticari değerlere dönüşmesini sağlamak, bu amaçla ilgili Bakanın onayı üzerine şirket kurmak, kurulmuş şirketlere ortak olmak.

ç) Kamu ve özel sektörün teknolojik araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetlerine etkin katılımını sağlayacak teşvik ve destek sistemlerini geliştirmek ve uygulamak, erken aşamadaki gelişme potansiyeli olan buluşların ticarileştirilmesi amacıyla faaliyet gösteren tüzel kişi ve fonları desteklemek, bu amaçla ilgili Bakanın onayı üzerine şirket kurmak, kurulmuş şirketlerde imtiyazlı pay sahibi olmak, kamu ve özel sektörün araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri sonucu elde edebilecekleri çıktuların ticari değere dönüştürülmesini desteklemek, sanayinin üniversite ve araştırma kurum ve kuruluşları ile işbirliği yapmasını sağlayacak programlar geliştirmek ve bu işbirliğinin somut hale dönüşebileceği ortamları oluşturmak, bu alanlarda girişimciliği desteklemek, fikri ve sınaî haklara ilişkin destek vermek, bu bentte sayılan amaçlarla Yönetim Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda teminatlı veya bir defaya mahsus olmak üzere teminat alınmaksızın hibe niteliğinde ve/veya geri ödemeli destekler vermek ve ön ödemede bulunmak.

d) Türkiye'nin taraf olacağı bilimsel ve teknolojik yardım ve işbirliği anlaşmalarının hazırlanması ve müzakeresinde Cumhurbaşkanlığına önerilerde bulunmak ve bu anlaşmaların izlenme ve uygulanmasında ilgili mevzuat çerçevesinde görev almak.

e) Görev alanına giren faaliyetlerle ilgili yerli ve yabancı araştırma kurumları ve araştırmacılarla her türlü bilimsel ve teknik işbirliği yapmak ve bu kurumlara, gerekirse üye olmak, uluslararası bilimsel ve teknik anlaşmalara Türkiye adına taraf olmak.

f) Görev alanına giren konularda ulusal ve uluslararası kongre, seminer, kollokyum gibi bilimsel toplantıları desteklemek, düzenlemek ve bunlara katılmak.

g) Ülkemiz genelinde bilim ve teknoloji kültürünün geliştirilmesinde öncülük yapmak, bu amaçla Kurumun ilgi ve faaliyet alanlarında Türkçe ve yabancı dillerde süreli ve süresiz yayınlar yapmak, çoklu ortamlarda doküman ve belge oluşturmak ve bu tür yayınları ve etkinlikleri desteklemek.

ğ) Dokümantasyon, bilgi sistemleri, bilgi bankaları, veri tabanları, kütüphane ve arşiv gibi bilimsel ve teknolojik destek birimleri kurmak, mevcut ulusal ve uluslararası yapı ve sistemlerle işbirliği yapmak, araştırma ve eğitim kuruluşları arasında araştırma ve eğitim amaçlı elektronik haberleşme hizmeti verecek ağlar kurmak, işletmek ve bu ağların yurt içi ve yurt dışındaki ağlarla bağlantısını sağlamak.

h) Bilim adamlarının, araştırmacıların yetiştirilmeleri ve geliştirilmeleri için olanaklar

sağlamak, bu amaçla ödüller vermek, öğrenim ve öğrenim sonrasında üstün başarısıyla kendini gösteren gençleri izleyerek onların yetiştirme ve gelişmelerine yardım etmek, burslar vermek, yarışmalar düzenlemek ve yayınlar yapmak,

i) Bilimsel ve teknolojik gelişmeleri aktarmak, bu alanlardaki yönetsel bilgi ve becerilerin artırılmasına yönelik danışmanlık hizmeti vermek, eğitimler yapmak ve yaptırmak.

h) Bu maddede belirtilen amaçların gerçekleştirilmesi ve görevlerin yerine getirilebilmesi ile ilgili her türlü faaliyette bulunmak ve gerekli desteği sağlamak.

(2) Kurum, sayılan görevlerini yerine getirmek amacıyla kuluçka merkezi, teknoloji merkezi, teknoloji transfer ofisleri, proje geliştirme ve bilgi aktarım merkezleri, bilim merkezi, bilim parkı ve benzerlerini kurmak ve desteklemek, yurt dışı iribat büroları kurmak, destek programları oluşturmak, işbirliği ağları ve kümelenme faaliyetlerini desteklemek, proje pazarı, bilim fuarı, yarışma ve benzeri etkinlikleri düzenlemek ve desteklemek, ödül, burs ve teşvik ikramiyesi vermek, Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek usul ve esaslar doğrultusunda teminat alınmaksızın hibe ve/veya kredi olarak sermaye desteği vermek ve ön ödemede bulunmak ve birinci fıkrada belirtilen görevlerin yerine getirilmesi ile ilgili her türlü faaliyette bulunmak ve gerekli desteği sağlamak yetkisini haizdir.

(3) TÜBİTAK yukarıda belirtilen bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerine ilişkin genel usul ve esasların belirlenmesinde Cumhurbaşkanlığı bünyesindeki Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu ve diğer ilgili politika kurullarıyla koordinasyon içerisinde çalışır.” şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Kurum, 278 sayılı Kanunda ve 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

A - Teşkilat Yapısı

4 Numaralı “Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”nin 585 nci maddesine göre TÜBİTAK aşağıdaki organ ve birimlerden oluşur:

- a) Yönetim Kurulu
- b) Başkanlık
- c) Araştırma merkezleri, enstitüler ve benzeri birimler
- ç) Kurumun görevlerini yerine getirebilmesi için gerek duyulan bilim parkı, bilim merkezi, müze ve benzeri diğer birimler

Yönetim Kurulu; Kurumun en üst karar organı olup, 7 üyeden oluşur. Başkan, Kurumun ve Yönetim Kurulunun Başkanıdır.

Başkanlık; Başkan ve iki Başkan Yardımcısı ile Genel Sekreterden oluşur.

Kurumun birimleri aşağıdaki gibidir;

a - Başkanlık Birimleri

- 1- Genel Sekreterlik
- 2- İç Denetim Birimi Başkanlığı
- 3- Hukuk Hizmetleri Başkanlığı
- 4- Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Daire Başkanlığı (BTYPDB)
- 5- Teknoloji Transfer Ofisi Başkanlığı (TTO)
- 6- Kurumsal İletişim Müdürlüğü (KİM)
- 7- İletişim Merkezi Müdürlüğü (TÜBİMER)
- 8- Araştırma Destek Programları Başkanlığı (ARDEB)
- 9- Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB)
- 10- Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı (BİDEB)
- 11- Bilim ve Toplum Daire Başkanlığı (BTDB)
- 12- Uluslararası İşbirliği Daire Başkanlığı (UİDB)

b - Merkez ve Enstitüler

Faaliyetlerine göre Ar-Ge ve Ar-Ge Kolaylık Birimleri olarak yapılandırılmış olup 10 tanedir. Bunların listesi ve buldukları şehirler aşağıda verilmiştir.

Ar-Ge Birimleri

- 1- Savunma Sanayii Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü (SAGE) - Ankara
- 2- Uzay Teknolojileri Araştırma Enstitüsü (UZAY) - Ankara
- 3- Marmara Araştırma Merkezi (MAM) - Gebze
- 4- Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi (BİLGEM) -

Gebze

- 5- Ulusal Metroloji Enstitüsü (UME) - Gebze
- 6- Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜSSİDE) - Gebze
- 7- Temel Bilimler Araştırma Enstitüsü (TBAE) - Gebze
- 8- Raylı Ulaşım Teknolojileri Enstitüsü (RUTE) - Gebze

Ar-Ge Kolaylık Birimleri

- 1- Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) - Ankara
- 2- Test ve Analiz Laboratuvarı (BUTAL) - Bursa
- 3- TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi (TUG) - Antalya

c - Muhasebe Birimleri

Muhasebe birimlerinin sayısı 11 tanedir. Başkanlık birimlerinin muhasebe hizmetleri

Başkanlık Muhasebe Birimi tarafından, merkez ve enstitülerin muhasebe hizmetleri ise kendileri tarafından yürütülmektedir.

B - İnsan Kaynakları

Kurumda, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 5.368 personel görev yapmaktadır. Bu personelin %51'i kadrolu, %49'u proje personeli olarak çalışmaktadır. Personelin %16'sı TÜBİTAK Başkanlık birimlerinde, %84'ü ise Ar-Ge ve Ar-Ge kolaylık birimlerinde görev yapmaktadır.

Bunun dışında 696 Sayılı KHK kapsamında kadroya geçirilen şahsa bağlı kadrolu 658 personel bulunmaktadır.

TÜBİTAK Hizmet Grupları ve Dereceler Cetveline göre TÜBİTAK personeli beş ana grupta toplanmış olup, kadro unvanları ve sayıları aşağıda sıralanmıştır.

Y Grubu (Yönetim): Başkan, başkan yardımcısı, genel sekreter, merkez başkanı, genel sekreter yardımcısı, destek programları başkanı, grup koordinatörü, hukuk hizmetleri başkanı, TTO başkanı, merkez başkan yardımcısı, enstitü müdürü, destek programları başkan yardımcısı, enstitü müdür yardımcısı, laboratuvar müdürü, danışman, hukuk müşaviri, iç denetim birimi başkanı, daire başkanı, iç denetim birimi başkan yardımcısı, iç denetçi ve müdürden oluşmaktadır. Y grubu çalışan sayısı 178 olup tüm personel içindeki oranı %3'tür.

A G Grubu (Araştırma): Başuzman araştırmacı, uzman araştırmacı, araştırmacı, bilimsel programlar başuzmanı, bilimsel programlar uzmanı ve bilimsel programlar uzman yardımcısından oluşmaktadır. AG grubu çalışan sayısı 3.076 olup tüm personel içindeki oranı %57'dir.

A Grubu (Teknik ve Destek): Başuzman, uzman, uzman yardımcısı, başmühendis, mühendis, avukat, patent vekili, müdür yardımcısı ve birim sorumlusundan oluşmaktadır. A grubu çalışan sayısı 779 olup tüm personel içindeki oranı %15'tir.

B Grubu (Hizmet): Koruma güvenlik amiri, başteknisyen, uzman teknisyen, teknisyen, memur, yönetici asistanı ve hemşireden oluşmaktadır. B grubu çalışan sayısı 1.234 olup tüm personel içindeki oranı %23'tür.

C Grubu (Yardımcı Hizmet): Başşoför, şoför, aşçı, usta, garson ve dağıtımcıdan oluşmaktadır. C grubu çalışan sayısı 101 olup tüm personel içindeki oranı %2'dir.

Diğer Personel: 696 Sayılı KHK kapsamında kadroya geçirilen şahsa bağlı personelden oluşmaktadır. Çalışan sayısı 658' dir.

TÜBİTAK 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 582 nci maddesi hükmüne göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile ilgili bir kurumdur.

Ayrıca, 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 584 üncü maddesinde

TÜBİTAK'ın, bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerine ilişkin genel usul ve esasların belirlenmesinde Cumhurbaşkanlığı bünyesindeki Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu ve diğer ilgili politika kurullarıyla koordinasyon içerisinde çalışacağı,

Türkiye Bilimler Akademisine ilişkin düzenlemelerin yer aldığı Kararname'nin kırkıncı bölümünde,

- Akademi Üyelerinin üçte birinin TÜBİTAK Yönetim Kurulu tarafından önerileceği,
- Akademinin giderlerinin yapılmasında, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu mevzuatında yer alan usul ve esasların uygulanacağı,
- Akademinin sekreteryaya hizmetlerinin TÜBİTAK tarafından yerine getirileceği hüküm altına alınmıştır.

1.3. Mali Yapı

A - Bütçe Yapısı ve Kullandığı Kaynaklar

TÜBİTAK, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli II sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresidir. Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve özgelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

4 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 591 inci maddesine göre Kurumun gelir kaynakları şunlardır:

- 1 - Her yıl genel bütçeden aktarılabacak tutar
- 2 - Kuruma yapılacak her türlü yardımlar, bağışlar ve vasiyetler
- 3 - Kurum dışına verilecek hizmetler karşılığında alınacak olan paraların % 60'ı
- 4 - Yayım gelirleri ve diğer faaliyet gelirleri
- 5 - Kuruma ait taşınır veya taşınmaz malların gelirleri
- 6 - Danışma hizmeti karşılığı elde edilecek gelirler
- 7 - İşletme ve şirketler ile diğer birimlerden aktarılan gelirler
- 8 - Buluşlardan doğan haklara ilişkin gelirler

Bu gelirlerden hesap yılı sonuna kadar harcanamayan paralar kurumun ertesi yıl gelir hesabına aktarılmaktadır.

278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 13, 14 ve 15 inci maddeleri ve 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 591 inci maddesi uyarınca Kurum harç ve vergilerden muaf tutulmuştur.

B - Bütçe (Gelir - Gider) Gerçekleşmeleri

a - Bütçe Gelirleri

2019 yılında 3.072.986.000 TL bütçe geliri elde edilmesi planlanmış, bu yılda 5.297.523.034 TL bütçe geliri gerçekleşmiştir. Gerçekleşen gelir, planlanan gelirden %72 daha

fazladır. Bu fazlalık; teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinin öngörülenden yaklaşık 5 kat, diğer gelirlerin öngörülenden yaklaşık 3 kat, alınan bağışların ve özel gelirlerin öngörülenden yaklaşık 1,4 kat fazla olarak gerçekleşmesinden kaynaklanmıştır.

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Hazine yardımı olarak TÜBİTAK tarafından kullanılmak üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinin 26.01.00.23-01.6.2.08-1-05.2 cari transferler tertibinde 1.408.181.000 TL ve 26.01.00.23-01.6.2.08-1-07.1 sermaye transferleri tertibinde 1.343.927.000 TL olmak üzere toplam 2.752.108.000 TL ödenek öngörülmüştür. 2019 yıl sonu itibarıyla 26.01.00.23-01.6.2.08-1-05.2 cari transferler tertibinden 1.590.791.700 TL ve 26.01.00.23-01.6.2.08-1-07.1 sermaye transferleri tertibinden 1.867.301.600 TL olmak üzere toplam 3.458.093.300 TL hazine yardımı ödeneği kullanımı gerçekleşmiştir. Bu tutar 2019 yılı gelirlerinin %65'ini oluşturmuştur. 2019 yılı sonu itibarıyla kullanılan 3.458.093.300 TL hazine yardımının 436.643.300 TL'si 2018 yılı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı emanet hesaplarında yer alan tutar, 696.101.500 TL'si alınan ek ödenek karşılığı ve 2.325.348.500 TL'si ise 2019 yılı hazine yardımı ödeneğidir. Tahakkuka bağlanan 2019 yılı hazine yardımının 426.759.500 TL'si 2020 yılında TÜBİTAK hesaplarına aktarılmak üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı emanet hesaplarında yer almıştır.

5.297.523.034 TL bütçe gelirin 1.839.429.734 TL'si özgelir olarak gerçekleşmiştir. Bu tutar bütçe gelirlerinin %35'ine karşılık gelmektedir.

Bütçe gelirlerinin dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1:2019 Yılı Bütçe Geliri Gerçekleşmeleri

Gelir Kalemleri	2019 Yılı Planlanan Gelir (TL)	2019 Yılı Gerçekleşen Gelir (TL)	Gerçekleşen Gelirin % Dağılımı
03. Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	203.581.000	1.002.679.709	18,93
04. Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	2.752.108.000	3.906.564.843	73,75
05. Diğer Gelirler	117.297.000	388.278.482	7,32
Toplam	3.072.986.000	5.297.523.034	

b- Bütçe Giderleri ve Ödenekler

2019 yılında Kuruma 5.787.914.452 TL ödenek tahsis edilmiş, 5.219.081.903 TL bütçe gideri gerçekleşmiştir. Bütçe giderlerinde, sermaye transferleri giderleri %57,16'lık oranla en büyük paya sahip konumdadır.

Bütçe giderleri ve ödeneklerin dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2:2019 Yılı Bütçe Ödenekleri ve Gider Gerçekleşmeleri

Gider Kalemleri	Başlangıç Ödeneği (TL)	Yılsonu Ödeneği (TL)	Gerçekleşen Gider (TL)	Yılsonu Öd. Göre Har. Oranı (%)
01. Personel Giderleri	554.958.000	650.373.003	650.319.639	99,99
02. SGK Devlet Primi Giderleri	111.736.000	123.782.497	123.782.480	100,00
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	357.682.000	569.562.030	459.171.893	80,62
05. Cari Transferler	577.315.000	560.694.603	558.269.017	99,57
06. Sermaye Giderleri	280.732.000	708.706.525	440.468.460	62,15
07. Sermaye Transferleri	1.191.813.000	3.170.997.700	2.983.272.320	94,08
08. Yurtiçi Borç Verme	0	3.798.094	3.798.094	100,00
Toplam	3.074.236.000	5.787.914.452	5.219.081.903	90,17

2019 yılında bütçe ödenekleri başlangıçta 3.074.236.000 TL iken aşağıda gösterildiği üzere ödenek ilavesi veya düşümü ile toplam 5.787.914.452 TL'ye ulaşmıştır.

Personel giderleri için 95.415.003 TL'si Strateji ve Bütçe Başkanlığından alınan ek ödenek ilavesi yapılmıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumuna devlet primi giderleri için 12.046.497,00 TL'si Strateji ve Bütçe Başkanlığından alınan ek ödenek ilavesi yapılmıştır.

Mal ve hizmet alım giderlerinde Başkanlık, Merkez ve Enstitülerin yemek, güvenlik, temizlik, yolluk, organizasyon giderleri, tüketime yönelik mal ve malzeme alımları vb. yapılan giderler ile Kurum genelinde yapılan lisans alımları için, 94.000.000 TL'si Strateji ve Bütçe Başkanlığından alınan ek ödenek olmak üzere, toplam 211.880.030 TL ödenek ilavesi yapılmıştır

Cari transferler giderlerinden ihtiyaç duyulan bütçe işlemleri sonucunda 16.620.397 TL ödenek azalmıştır.

Sermaye giderleri için 21.500.000 TL'si Strateji ve Bütçe Başkanlığından alınan ek ödenek olmak üzere, 2019 Yılı Yatırım Programında yer alan projelerin önceki yıllardan harcanmayan tutarları, gelir fazlası karşılığı ödenek kayıtları ve akreditif devirlerinden kaynaklanan ödemelere bağlı olarak toplam 427.974.525 TL ödenek ilavesi yapılmıştır

Sermaye transferleri için TARAL Programlarına 782.385.932 ödenek ilavesi yapılmıştır. Araştırma Altyapıları Destek Programı için sermaye transferlerine Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili tertibinden 98.000.000 TL aktarılmıştır. Merkez ve Enstitüler tarafından Kurum dışına verilen hizmetler için kurum kaynaklarından karşılanmak üzere 1.098.798.767

TL ödenek ilave edilmiştir.

Borç verme giderleri için 3.798.094 TL ödenek ilave edilmiştir.

2019 yılı faaliyetleri ile 5.297.523.034 TL bütçe geliri elde edilmiş ve 5.219.081.903 TL bütçe gideri yapılmış olup gider-gelir farkı (+) 78.441.131 TL olarak gerçekleşmiştir.

c - Kamu İdaresi Bütçesi İçinde Gösterilmeyen Teşekküller

Kamu idaresi bütçesi içerisinde gösterilmeyen teşekküller, şirketler ve sosyal tesislerdir.

Bunlar hakkında bilgi 3 ve 4 numaralı tabloda yer almaktadır.

Tablo 3:Kurumun Sermayesine İştirak Ettiği Şirketler

Şirket	Kuruluş Yılı	Şirket Sermayesi (TL)	TÜBİTAK Pay Oranı (%)	Sermaye Payı (TL)
Marmara Teknokent A.Ş.	2003	5.784.886	96,00	5.553.491
Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.	2012	277.468.869	19,37	53.745.719
Kırıkkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.	2014	1.000.000	10,00	100.000
Yital Mikroelektronik Sanayi Ve Ticaret A.Ş.	2017	17.462.500	29,00	5.064.125
Trtest Test Ve Değerlendirme A.Ş.	2017	30.000.000	8,00	2.400.000
İzmir Teknoloji Üssü A.Ş.	2018	81.040.000	1,23	1.000.000

Tablo 4:Sosyal Tesisler

Tesis	Başkanlık	Bilgem	Mam	Ume	Tüside	Butal	Toplam
Misafirhane	16 yataklı	32 yataklı	44 yataklı	20 yataklı	100 yataklı	36 yataklı	248 yataklı
Lojman	-	-	147 ad.	-	-	-	147 ad.
Kreş	-	-	1 ad.	-	-	-	1 ad.
Lokal	1 ad. (40 kişilik)	-	-	-	-	-	1 ad.

TÜSSİDE’de sosyal tesis olarak ayrıca 8 apart daire bulunmaktadır.

Kuruma ait döner sermaye işletmesi ve bütçe dışı özel hesap bulunmamaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi:

2018 yılında Kurumda, “Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi (BKMYBS)” ve “Yeni Harcama Yönetim Bilişim Sistemi (MYS)” kullanılmaya başlanmıştır. Mali işlemlerin muhasebe kayıtları Kurumun tabi olduğu Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde tahakkuk esaslı muhasebe sistemine göre yapılmaktadır.

Mali raporlama işlemleri, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde tanımlanan ve ekinde düzenlenen mizan cetveli, temel mali tablolar ve diğer mali tablolar ile Merkezi

Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 539'uncu maddesinde yer alan defter, cetvel ve tablolara göre gerçekleştirilir.

“Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmıştır. Denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş Veriler Defteri
- Geçici Mizan
- Kesin Mizan
- Bilanço
- Kasa Sayım Tutanağı
- Banka Mevcudu Tespit Tutanağı
- Alınan Çekler Sayım Tutanağı
- Menkul Kıymet ve Varlıklar Sayım Tutanağı
- Teminat Mektupları Sayım Tutanağı
- Değerli Kâğıtlar Sayım Tutanağı
- İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli
- İdare Taşınır Mal Yönetimi Hesabı İcmal Cetveli
- Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu
- Bütçe Gelirleri Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu
- Faaliyet Sonuçları Tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan;

mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

TÜBİTAK tarafından İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı, 18 kamu iç kontrol standardı ve bu standartları sağlayan 79 genel şartı içerecek şekilde ilk kez 2009 yılında ve en

son 2015-2016 yıllarını kapsayacak şekilde hazırlanmıştır. Bu kapsamda; iç kontrol bileşenlerine ilişkin 79 genel şartla ilgili olarak toplam 57 eylem önerisi oluşturulmuştur. Güncel bir eylem planı hazırlanması çalışmalarının da devam ettiği anlaşılmaktadır.

Kurumun iç kontrol standartlarını sağlamaya yönelik faaliyetleri, iç kontrolün beş bileşeni kapsamında aşağıda yer almaktadır.

Kontrol Ortamı Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik Olarak;

- Tüm personelin “Etik Sözleşmesi” ni imzaladığı ve personel dosyalarına bu sözleşmelerin eklendiği,
- Kurumun iş süreçlerinin belirlendiği, iş süreçleri ve iş tanımlarına ilişkin güncelleme çalışmalarının halen devam ettiği,
- Birimlerin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma esaslarını belirleyen çalışma usul ve esaslarının bulunduğu ve görev envanterlerinin belirlendiği,
- Eğitim planlarına iç kontrol ve stratejik plan konularının dâhil edildiği,
- Kurum personeline bilgi sistemleri aracılığıyla İç Kontrol Sistemi hakkında bilgilendirmeler yapıldığı,
- İç kontrol farkındalık seminerlerinin düzenlenmediği,
- Yönetim bilgi sistemlerinin kullanımına yönelik eğitimler düzenlendiği,
- Yetki Devri ve İmza Yetkileri Yönergesinin oluşturulduğu,
- Çalışanların iç kontrol faaliyetleri ile ilgili görüşlerini almak amacıyla iç kontrol değerlendirme anketinin yapılmadığı,
- Performans programı birim takip sisteminin oluşturulduğu görülmüştür.

Risk Değerlendirme Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik Olarak;

- TÜBİTAK tarafından 2019-2023 Stratejik Plan çalışmaları kapsamında Başkanlık/Merkez/Enstitü birimlerinden risk analizi çalışmasında görev almak üzere bir çalışma grubu kurularak risk analizi formatının ve şablonunun belirlendiği ve örnek risk analizi çalışmasının oluşturulduğu,
- Bu çalışmalar sonucunda TÜBİTAK tarafından risk analizinin nasıl yapılacağına ilişkin bir sunum ve eğitim videosu hazırlanıp ilgili birimlere gönderilmediği ve hedeflerine yönelik risk analizi yapmalarının istendiği,
- Analiz sonucu; risklerin hedefler bazında belirlendiği ve hedeflere ulaşmada karşılaşılabilecek risklerin tanımları, olasılık, etki ve risk puanları, risk düzeyleri, risklerin gerçekleşmesi durumunda yapılması planlanan eylemlere stratejik planda yer verildiği görülmüştür.

Kontrol Faaliyetleri Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik Olarak;

- Ön Mali Kontrol Sisteminin, iç kontrol ve ön mali kontrole ilişkin usul ve esaslara uygun olarak kurulduğu,
- Genel yazışma düzeni, arşiv sistemi, taşınır ve taşınmaz kayıtları, personel mesai takip ve diğer iş emirlerinin yönetim bilgi sisteminin bir parçası olarak elektronik ortamda takip edilmesi işlemlerinin aktif hale getirildiği,
- Uygulamada, “İş Zekâsı” yazılımının raporlamada kullanıldığı, mevcut sistemlerde yer alan verilerin “İş Zekâsı” üzerinden analiz edilmesi için çalışmalar yapıldığı görülmüştür.

Bilgi ve İletişim Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik Olarak;

- Yıllık faaliyetlere ait sonuçların ve değerlendirmelerin İdare Faaliyet Raporunda yer aldığı ve kurum web sayfasında yayımlandığı,
- Yönetim Bilgi Sisteminin bulunduğu, ancak farklı modüllerde bulunan bu sistemin entegre edilmesi ve güncellenmesi amacıyla, TÜBİTAK Yönetim Bilgi Sistemi projesi çalışmalarının devam ettiği,
- Kayıtlı Elektronik Posta uygulamasının başlatıldığı,
- Kayıtlı Elektronik Posta uygulamasının bütün birimler tarafından kullanılmaya başlanmasıyla, kurum dışı ile e-belge paylaşımının hukuki olarak geçerli ve teknik açıdan güvenli bir yolla yapılmasının hedeflendiği görülmüştür.

İzleme Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik Olarak;

- Bilim Kurulu'nun 12 Şubat 2005 tarih ve 128 sayılı toplantısında “TÜBİTAK İç Denetim Birimi Başkanlığı Yönetmeliği” nin kabul edildiği ve İç Denetim Birimi Başkanlığının kurulduğu,
- Kuruma tahsis edilen iç denetçi kadrosunun 8 adet olduğu, 2019 yılında 5 adet kadronun dolu, 3 adet kadronun boş olduğu,
- İç kontrol sisteminin izlenmesi amacıyla tüm birim yöneticileri ile koordinasyon toplantılarının yapıldığı,
- İç kontrol sisteminin oluşturulması ve geliştirilmesi için gerçekleştirilen faaliyetler ile sistemin işleyişi, etkililiği ve etkinliği konusundaki değerlendirmelere ilişkin Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından 2019 yılı iç kontrol değerlendirme raporunun hazırlanmadığı,
- İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun üst yöneticinin onayı ile görevlendirildiği, ancak 2019 yılında iç kontrol değerlendirme raporu hazırlanmadığı için İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunca üst yöneticiye

raporlanacak bir çalışma yapılmadığı görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Başkanlığı 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile Birikmiş Amortismanlar Hesabının Birbirine Eşit Olmaması

294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabının birbirine eşit olmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile ilgili 215 inci maddesinde

“(1) Elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç

Kullanılma olanağını yitiren maddi duran varlıklar kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarı 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç, 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilir” hükmü bulunmaktadır.

Muhasebat Genel Müdürlüğüne yayımlanan 47 sıra no’lu Amortisman ve Tükenme Payları Genel Tebliği’nin “Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları” başlıklı 6 ncı

maddesinin (7) numaralı fıkrasında;

“Çeşitli nedenlerle kullanıma olanaklarını yitiren amortismanına tabi maddi duran varlıklardan 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesine karar verilenlerin, amortismanına tabi tutulmamış kısmının tamamı amortismanına tabi tutulur.” denilmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre, maddi duran varlıklardan 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesine karar verilenlerin, amortismanına tabi tutulmamış kısmının tamamının amortismanına tabi tutulması; bu nedenle de yılsonu mali tablolarında 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı tutarı ile 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabı tutarının birbirine eşit olması gerekmektedir.

TÜBİTAK 2019 yılı bilançosunda 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı tutarı 16.337.873,58 TL, 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabı tutarı 16.332.537,91 TL olarak yer almaktadır. Elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıkların amortisman tutarı, elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıklar tutarından düşüktür. Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı tutarı ile 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabı tutarının birbirine eşit olması gerekirken 299- Birikmiş Amortismanlar Hesabında 5.335,67 TL tutarında hata ortaya çıkmıştır.

BULGU 2: Gayri Maddi Hak Alımının Haklar Hesabında Muhasebeleştirilmemesi

260-Haklar Hesabında muhasebeleştirilmesi gereken lisans yenileme alımının 630 Giderler Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin “260 Haklar Hesabı”nın niteliğini düzenleyen 194 üncü maddesinde; bu hesabın bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Anılan Yönetmeliğin “268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı”nın niteliğini düzenleyen 202 nci maddesinde; bu hesabın maddi olmayan duran varlık bedellerinin, yararlanma süresi içinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Madde hükümleri uyarınca, gayri maddi hak alımlarının 260-Haklar Hesabında izlenmesi ve bunlara ilişkin amortisman hesaplamalarının 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Muhasebe kayıtlarının incelenmesinde ise 260-Haklar Hesabında muhasebeleştirilmesi gereken 208.896,00 TL (KDV dahil) tutarındaki Palo Alto Lisans Alımının doğrudan 630-

Giderler Hesabına kaydedildiği ve bunlara ilişkin amortisman hesabının yapılmadığı görülmüştür.

Muhasebe kayıtlarının saydam ve anlaşılabilir olması için yapılan harcamaların ilgili bulunduğu varlık hesabına kaydedilmesi ve söz konusu harcamalar için muhasebenin dönemsellik ilkesi gereğince amortisman ayrılması gerekir.

BULGU 3: Bazı İhalelerde Yaklaşık Maliyetin Belirlenmesinde Aşırı Yüksek veya Aşırı Düşük Fiyat Bildirimlerinin Dikkate Alınması

Bazı ihalelerde yaklaşık maliyet hesabında aşırı yüksek veya aşırı düşük fiyat bildirimlerinin dikkate alınmasının yaklaşık maliyet tutarlarının gerçek piyasa rayiçlerini yansıtmaması açısından risk oluşturduğu tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 11 inci maddesinde; üst yöneticilerin kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını sağlamaktan sorumlu oldukları ve bu sorumluluklarının gereklerini harcama yetkilileri aracılığıyla yerine getirecekleri belirtilmektedir. Aynı Kanunun 8 inci maddesinde de; her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesi ve kullanılmasından sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 9 uncu maddesinde

“Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesi yapılmadan önce idarece, her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirlenir ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir...” denilmektedir.

Hizmet Alımları Uygulama Yönetmeliğinin 8 inci maddesinde ise

“... ”

(2) Yaklaşık maliyete ilişkin fiyatların tespitinde;

a) Kamu kurum ve kuruluşlarınca işin niteliğine göre belirlenmiş fiyatlar,
b) İhaleyi yapan idare veya diğer idarelerce gerçekleştirilmiş aynı veya benzer işlerdeki fiyatlar,

c) İlgili odalarca belirlenmiş fiyatlar,

ç) İhale konusu işi oluşturan iş kalemlerine veya gruplarına ilişkin olarak piyasadaki yapılacak fiyat araştırması kapsamında elde edilecek fiyat tekliflerinin aritmetik ortalaması alınmak suretiyle ya da konusunda uzman bilirkişi ve ekspertizlerden soruşturularak oluşturulan fiyatlar,

d) İhale konusu işe ilişkin olarak Bütçe Uygulama Talimatlarında ve/veya Sağlık

Uygulama Tebliğinde yer alan fiyatlardan KDV veya farklı nitelikteki diğer giderler indirilmek suretiyle bulunan fiyatlar esas alınır.” denilmiş ve devamında yaklaşık maliyetin her türlü fiyat araştırması yapılarak belirlenmesine ilişkin ayrıntılı hükümler öngörülmüştür. Benzeri hükümler Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği ile Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde de yer almaktadır.

Diğer taraftan, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu AR-GE Projeleri İhale Yönetmeliğinin 11 inci maddesinde

“(1) Mal veya hizmet alımlarının ihalesi yapılmadan önce İdarece, her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirlenir ve dayanakları ile birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir” hükmü bulunmaktadır.

Bu hükümlere göre idareler, alımın niteliğini ve piyasa koşullarını göz önünde bulundurarak elde ettiği fiyatların birini, birkaçını veya tamamını kullanmak suretiyle yaklaşık maliyeti hesaplayabilir. Ancak burada önemli olan yaklaşık maliyetin her türlü fiyat araştırması yapılarak gerçek piyasa rayiçlerini yansıtmasıdır. Konuyla ilgili olarak örnek tespitlerimiz aşağıda belirtilmiştir.

1) AR-GE Projeleri kapsamında yapılan “Üsküdar Bilim Merkezi Projesi Otomotiv Temalı Sergiler Kurulum Montaj Dahil Mal Alımı İşi”nde yaklaşık maliyetin belirlenmesi için üç firmadan fiyat bildirimleri alınmıştır. Aşağıda yer alan birim fiyatların bazıları (Firma B’nin birim fiyatları), tutar olarak diğer firmaların fiyatlarından çok yüksektir (sapma göstermektedir). Buna rağmen üç firmanın fiyat bildirimlerinin ortalaması yaklaşık maliyetin belirlenmesinde dikkate alınmıştır.

<i>Birim Fiyat</i>	<i>Firma A</i>	<i>Firma B</i>	<i>Firma C</i>
Otomobil tasarım ve üretim	50.000,00	376.000,00	70.000,00
Süspansiyon	105.000,00	314.000,00	150.000,00
Rejenatif fren	73.000,00	194.000,00	65.000,00

2) Kamu İhale Kanununun 18 inci maddesine göre açık ihale usulü ile gerçekleştirilen “17-22 Eylül 2019 Tarihleri Arasında Yapılacak Olan Üniversite Öğrencileri Araştırma Proje Yarışmaları Programının Final Organizasyonu İşi”nde yaklaşık maliyetin belirlenmesi için iki firmadan fiyat bildirimleri alınmıştır. Aşağıda yer alan birim fiyatlar, tutar olarak birbirinden çok farklıdır. Buna rağmen iki firmanın fiyat bildirimlerinin ortalaması yaklaşık maliyetin belirlenmesinde dikkate alınmıştır.

<i>Birim Fiyat</i>	<i>Firma A</i>	<i>Firma B</i>	
Açılış töreni organizasyonu		10.000,00	2.500,00
Çadıra oda ve salon kurulumu		27.000,00	13.275,00
Binek araç kiralama		7.200,00	4.200,00

3) AR-GE Projeleri kapsamında yapılan “Bursa Bilim Merkezi projesi Uzay İnovasyon Merkezi Eğitim Bilimleri 212 Kalem Kurulum ve Montaj Dahil Mal Alımı İşi”nde yaklaşık maliyetin belirlenmesi için altı firmadan fiyat bildirimleri alınmıştır. Aşağıda yer alan birim fiyatların bazıları, tutar olarak birbirinden çok farklıdır (sapma göstermektedir). Buna rağmen altı firmanın fiyat bildirimlerinin ortalaması yaklaşık maliyetin belirlenmesinde dikkate alınmıştır.

<i>Birim Fiyat</i>	<i>Firma A</i>	<i>Firma B</i>	<i>Firma C</i>	<i>Firma Ç</i>	<i>Firma D</i>	<i>Firma E</i>
Dolap ve masaların imalatı ve tasarımı	173.800,00	55.000,00	194.056,00	(yok)	191.080,00	225.339,77
3D yazıcı	46.800,00	9.865,00	51.210,00	(yok)	48.204,00	56.883,60
Lamel	1.488,00	3.300,00	2.000,00	1.475,00	1.836,19	2.254,20

Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılması sorumluluğu çerçevesinde, ihalelerde yaklaşık maliyetin belirlenmesi için her türlü fiyat araştırmasının yapılması ve bu çerçevede gerçek piyasa rayiçlerini yansıtmayan aşırı yüksek veya düşük fiyat bildirimlerinin yaklaşık maliyet hesabında dikkate alınmaması gerektiği değerlendirilmiştir.

BULGU 4: 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 22/d Maddesi Kapsamında Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımlarda Muhasebe Birimleri Arasında Farklı Uygulamalar Bulunması

TÜBİTAK’a bağlı birimlerde 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22/d maddesine göre doğrudan temin yoluyla yapılan alımlarda yasaklılık kontrolünün farklı şekilde yapıldığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliğinin “Teyit İşlemleri” başlıklı 30.5.4. maddesinde; “4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecektir. Ancak, anılan Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir.” hükmü bulunmaktadır.

Söz konusu düzenleme gereğince, 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin birinci

fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kamu İhale Kurumunun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde Başkanlık, BUTAK ve TUG muhasebe birimlerinde yasaklılık kontrolünün yapılmadığı anlaşılmıştır. UZAY, BİLGEM, UME, MAM ve SAGE muhasebe birimlerinde yasaklılık kontrolü yapılmaktadır. Yasaklılık kontrolü yapılan muhasebe birimlerinden BİLGEM ve UME’de kontrol belgeleri harcama belgelerine eklenmekte, diğerlerinde sistemde kayıtlı tutulmaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliğinin 30.5.4. maddesi uyarınca 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca doğrudan temin yoluyla alımlarda Kurumun tüm muhasebe birimlerinde yasaklılık kontrolünün yapılması önerilir.

BULGU 5: Hane Halkına Yapılan Transferler Kapsamındaki Malların Taşınır Kayıtlarının Yapılmaması

Kurum tarafından hane halkına yapılan transferler kapsamında yapılan malzeme alımının taşınır kayıtlarının bulunmadığı görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliğinin 1 inci maddesinde “(Değişik: 4/5/2010-2010/504 K.) Bu Yönetmeliğin amacı, kaynağına ve edinme yöntemine bakılmaksızın kamu idarelerine ait taşınır malların kaydı, muhafazası ve kullanımı ile yönetim hesabının verilmesi, merkez ve taşrada taşınır yönetim sorumlularıyla bunlar adına görev yapacak olanların belirlenmesi ve kamu idareleri arasında taşınırların bedelsiz devri ile tahsisine ilişkin esas ve usulleri belirlemektir.” hükmü bulunmaktadır.

31.05.2019 tarihinde 4734 sayılı Kanunu 21/f maddesine göre ihalesi yapılan “52 nci Uluslararası Kimya Olimpiyatları İçin 2 Kısım Halinde 56 Kalem Malzeme Alımı İşİ” KDV hariç 113.901,00 TL olarak gerçekleştirilmiştir. Bu ihaleyle alınan mallar, kimyasal ve laboratuvar malzemeleridir. Hane halkına yapılan transferlerde, ön işlem olarak TÜBİTAK tarafından mal alımı yapılmakta, daha sonra bu mallar ilgili kişilere aktarılmaktadır. Alınan mallar TÜBİTAK kayıtlarına girdiğinden (faturası TÜBİTAK adına kesildiğinden, ihale işlemleri ve kabul işlemleri TÜBİTAK tarafından yapıldığından) TÜBİTAK muhasebe kayıtlarında bu taşınır işlemlerinin de yer alması gerektiği değerlendirilmektedir. Transferler kapsamında satın alınan malların özel veya tüzel kişilere/kuruluşlara aktarımının/verildiğinin belgesi, taşınır işlem fişinde yapılan kayıtlar olacaktır.

BULGU 6: TÜBİTAK Tarafından Yapılan Destek Ödemelerine İlişkin Kapsamlı Etki Analizi Yapılmaması

TÜBİTAK tarafından yapılan destek ödemelerinin incelenmesinde, etki ve sonuçlarının daha kapsamlı olarak değerlendirilmesinin gerekli olduğu tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun Stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme başlıklı 9 uncu maddesi gereğince Kamu idareleri; kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde geleceğe ilişkin misyon ve vizyonlarını oluşturmak, stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptamak, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle stratejik plan hazırlarlar.

Kamu idareleri, kamu hizmetlerinin istenilen düzeyde ve kalitede sunulabilmesi için bütçeleri ile program ve proje bazında kaynak tahsislerini; stratejik planlarına, yıllık amaç ve hedefleri ile performans göstergelerine dayandırmak zorundadırlar.

5018 sayılı Kanunun genel prensipleri ve ilgili maddeleri gereğince kamu mali yönetiminde mali disiplin, hesap verebilirlik ve mali saydamlık hedeflenerek kamu kaynaklarının etkili, verimli ve tutumlu kullanılmasını sağlamak üzere Türkiye’de performans esaslı bütçelemeye geçiş öngörülmüştür.

15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4 numaralı “Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”nin 582 inci maddesinde TÜBİTAK’ın kuruluş amacı; "*Türkiye'nin rekabet gücü ve refahını artırmak ve sürekli kılmak için toplumun her kesimi ve ilgili kurumlarla işbirliği içinde, ulusal öncelikler doğrultusunda bilim ve teknoloji politikaları hakkında çalışmak, bunları gerçekleştirecek altyapının ve araçların oluşturulmasına katkı sağlamak, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini özendirme, destekleme, koordine etmek, yürütmek, bilim ve teknoloji kültürünün geliştirilmesinde öncülük yapmak*" şeklinde belirlenmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesininin 584 üncü maddesinde TÜBİTAK’ın görevleri; bilimsel ve teknolojik alanlarda, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek, koordine etmek, izlemek, yapmayı özendirme ve yapmak; bu amaçla program ve projeler geliştirmek; bilim ve teknolojiye, buluş ve yeniliğe dayalı rekabet gücünün yükseltilmesine, ekonomik ve sosyal gelişmesine, ülke güvenliğine, insan ve çevre sağlığına katkı sağlamaya dönük stratejik alanlarda araştırmalar yapmak ve yaptırmak, teknoloji alt yapısını güçlendirmek amacıyla merkezler ve enstitüler kurmak; Kamu ve özel sektörün teknolojik araştırma, geliştirme ve

yenilik faaliyetlerine etkin katılımını sağlayacak teşvik ve destek sistemlerini geliştirmek ve uygulamak; erken aşamadaki gelişme potansiyeli olan buluşların ticarileştirilmesi amacıyla faaliyet gösteren tüzel kişi ve fonları desteklemek; kurulmuş şirketlerde imtiyazlı pay sahibi olmak, kamu ve özel sektörün araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri sonucu elde edecekleri çıktılarının ticari değere dönüştürülmesini desteklemek; sanayinin üniversite ve araştırma kurum ve kuruluşları ile iş birliği yapmasını sağlayacak programlar geliştirmek ve bu iş birliğinin somut hale dönüşebileceği ortamları oluşturmak; görev alanına giren faaliyetlerle ilgili yerli ve yabancı araştırma kurumları ve araştırmacılarla her türlü bilimsel ve teknik işbirliği yapmak ve bu kurumlara, gerekirse üye olmak; bilim ve teknoloji kültürünün geliştirilmesinde öncülük yapmak; bu amaçla Kurumun ilgi ve faaliyet alanlarında süreli ve süresiz yayınlar yapmak, çoklu ortamlarda doküman ve belge oluşturmak ve bu tür yayınları ve etkinlikleri desteklemek; dokümantasyon, bilgi sistemleri, bilgi bankaları, veri tabanları, kütüphane ve arşiv gibi bilimsel ve teknolojik destek birimleri kurmak, mevcut ulusal ve uluslararası yapı ve sistemlerle iş birliği yapmak; araştırma ve eğitim kuruluşları arasında araştırma ve eğitim amaçlı elektronik haberleşme hizmeti verecek ağlar kurmak, işletmek ve bu ağların yurt içi ve yurt dışındaki ağlarla bağlantısını sağlamak; bilim adamlarının, araştırmacıların yetiştirilmeleri ve geliştirilmeleri için olanaklar sağlamak ... olarak belirlenmiştir.

Kurumun, söz konusu görevleri yerine getirmek amacıyla, kuluçka merkezi, teknoloji merkezi, teknoloji transfer ofisleri, proje geliştirme ve bilgi aktarım merkezleri, bilim merkezi, bilim parkı ve benzerlerini kurmak ve desteklemek, yurt dışı irtibat büroları kurmak, destek programları oluşturmak, işbirliği ağları ve kümelenme faaliyetlerini desteklemek, proje pazarı, bilim fuarı, yarışma ve benzeri etkinlikleri düzenlemek ve desteklemek, ödül, burs ve teşvik ikramiyesi vermek, Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek usul ve esaslar doğrultusunda teminat alınmaksızın hibe ve/veya kredi olarak sermaye desteği vermek ve ön ödemede bulunmak ve yukarıda belirtilen görevlerin yerine getirilmesi ile ilgili her türlü faaliyette bulunmak ve gerekli desteği sağlamak yetkileri bulunmaktadır.

Aşağıdaki tabloda destek türlerine göre 2019 yılı destek ödemelerinin dağılımı yer almaktadır.

Tablo 5:2019 Yılı TÜBİTAK Destekleri

Yatırım Programı	Destek Kodu	Destek Programı Adı	2019 Yılı Harcama (TL)
ARDEB	1000	Üniversite Araştırma Potansiyeli	76.389,35
ARDEB	1002	Hızlı Destek	26.419.977,88
ARDEB	1005	Yeni Fikirler ve Ürünler	5.100.350,50

ARDEB	3001	Başlangıç AR-GE	8.144.077,63
ARDEB	3501	Kariyer	39.436.172,31
ARDEB	2XXX	Uluslararası	53.784.405,75
ARDEB	1003	Öncelikli Alanlar (2. Aşama)	64.060.848,66
ARDEB	1001	Araştırma	266.955.410,91
ARDEB - KAMAG	1007	Kamu	314.729.694,18
ARDEB - SAVTAG	1007	Kamu	139.598.669,00
BİDEB	2211	Yurt İçi Lisansüstü Burs Programı	47.351.211,10
BİDEB	2244	Sanayi Doktora Programı	8.816.145,00
BİDEB	2232	Uluslararası Lider Araştırmacılar Programı	28.130.612,27
BİTO	4003	Bilim Merkezleri Destekleme Programı	23.715.806,00
BİTO	4003	Deneyap Teknoloji Atölyeleri	10.000.000,00
BİTO	4004	Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destekleme Programı	3.616.654,00
BİTO	4005	Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Destekleme Programı	908.808,00
BİTO	4006	Bilim Fuarları Destekleme Programı	7.236.000,00
BİTO	4007	Bilim Şenlikleri Destekleme Programı	2.522.732,00
TEYDEB	1513	Teknoloji Transfer Ofisleri Destekleme Programı	18.157.061,56
TEYDEB	1515	Öncül Ar-Ge Laboratuvarları Destekleme Programı	1.317.915,00
TEYDEB	1503	Proje Pazarları Destekleme Programı	827.400,00
TEYDEB	1602	TÜBİTAK Patent Destek Programı	1.913.000,00
TEYDEB	1512	Teknogirişim Sermayesi Desteği Programı (BiGG)	26.288.971,00
TEYDEB	1509	Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı	44.633.273,94
TEYDEB	1507	KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek programı	122.859.167,07
TEYDEB	1511	TÜBİTAK Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destek Programı.	116.331.678,04
TEYDEB	1505	Üniversite-Sanayi İşbirliği Destek Programı	9.616.381,36
TEYDEB	1601	Yenilik Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik Destek Programı	16.746.626,68
TEYDEB	1501	Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı	340.692.339,95
UİDB	2024	Eşik Üstü Ödülü	5.491.588,88
UİDB	2027	Başarı Ödülü	7.034.258,57
UİDB	2022	MSCA Ön Değerlendirme Desteği Programı	676.196,04
UİDB	2020	Seyahat Desteği Programı	2.332.377,74
UİDB	2021	ERC Baş Araştırmacı Geliştirme Programı	412.387,73
UİDB	2023	Koordinatörlüğü Destekleme Programı	4.456.223,30
			1.770.390.811,40

Desteklerin nihai amaçlarının gerçekleştirilmesi için kurum bütçesine konulan ödeneklere istinaden, kamu kaynakları kullanılarak verilen desteklerin ekonomik ve sosyal etkinliği ile verimlilik koşullarının ne ölçüde sağlandığı, ülke ekonomisi ile bilimsel gelişim politikalarına ne oranda etkilediği, çıktı olarak ne gibi sonuçlar verdiği gibi etki analizlerinin yapıldığı görülmüştür. Ancak bu etki analizlerinin daha kapsamlı olarak yapılması gerektiği

değerlendirilmesi yapılmıştır.

Bu çerçevede örneğin desteklerin, etki analizlerinin daha kapsamlı olarak yapılarak yıllık veri tabanlarının oluşturulması, teknolojik gelişme ve desteklerin dağılımının güncel olarak izlenebilir niteliğe kavuşmasını sağlayacak ve böylelikle Kurum faaliyetlerinin yıllar itibariyle daha kolay takip edilebilecektir. 2019 yılı Faaliyet raporunda kurumsal başarıların kamuoyunca yeterince anlatılmaması, kurumsal kabiliyet ve kapasitenin değerlendirilmesinde zayıflıklar arasında yer almaktadır. Desteklerin etki ve sonuçlarının daha kapsamlı değerlendirilmesinin kurumsal başarıların kamuoyuna anlatılmasında önemli katkılar sağlayacağı değerlendirilmesi yapılmıştır. Daha kapsamlı etki analizlerinin yapılması, proje bilgilerinin paylaşımında ve faydalanıcıların çıktılardan haberdar olmaları yönünde bilgi paylaşımında önemli rol oynayacaktır. Aynı nitelikte ve aynı sonucu doğuracak projelerin desteklenmesi etki analizleri yapılması sayesinde engellenebilecek, böylelikle kamu kaynaklarının daha etkin kullanımı sağlanacaktır. Etki analizinin daha kapsamlı yapılması sonuç olarak ilgili kamu kurumları arasında işbirliği yapılmasına olumlu katkı da sağlayacaktır.

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
TÜBİTAK Tarafından Desteklenmesine Karar Verilen ve Kamu Maliyesi Açısından Taahhüt Haline Gelen Proje Tutarlarının Muhasebeleştirilmemesi ve Mali Tablolara Yansıtılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	2019 yılı muhasebe kayıtlarında bulgu konusu husus yerine getirmiştir.2019 yılı muhasebe kayıtlarında taahhütlerle ilgili muhasebe kayıtları yer almaktadır.

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU 2019 YILI MALİ TABLOLARI

Kurum Kodu : 40.8	Adı : TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	Yılı : 2019	
		N Yılı 2019	N Yılı 2019
AKTİF HESAPLAR			
1 DÖNEN VARLIKLAR	2.607.297.332,78		235.736.927,65
10 HAZİR DEĞERLER	1.436.243.509,19		25.069.865,21
100 KASA HESABI	8.359,38		25.061.573,19
102 BANKA HESABI	1.015.540.932,35		76.412,02
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-68.710,03		
104 PROJE ÖZEL HESABI	130.293.276,82		83.302.869,51
105 DÖVİZ HESABI	291.228.993,38		3.027.077,54
106 DÖVİZ GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-1.310.605,17		80.275.791,57
109 BANKA KREDİ KARŞILIKLARI HESABI	551.239,46		33.351.423,69
12 FAALİYET ALACAKLARI	667.796.467,23		91.789.856,90
120 GEÇİRİLEN ALACAKLAR HESABI	662.671.096,86		52.721.678,38
121 GEÇİRİLEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	4.426.428,84		34.000.203,21
125 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	699.941,43		5.007.875,21
13 KURUM ALACAKLARI	1.856.787,54		1.128.910,15
139 DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI	1.856.787,54		1.128.910,15
14 DİĞER ALACAKLAR	16.105.113,56		1.073.882,29
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	16.105.113,56		1.073.882,29
15 STOKLAR	162.800.975,57		292.656.182,59
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	134.580.680,70		3.063.076,58
151 YARI MAMULLER-ÜRÜTİM HESABI	27.168.547,09		3.057.017,08
152 MAMULLER HESABI	1.051.787,78		6.061,50
16 ÖDEMELER	249.805.502,42		17.973,37
162 BÜTÇE DİŞİ AVANS VE KREDİLER HESABI	91.818.235,24		
164 AKREDİTİLER HESABI	158.187.287,18		
18 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	404.645,30		289.575.130,64
181 GELİR TAHAKKUKLARI HESABI	404.645,30		289.575.130,64
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	72.284.331,97		289.575.130,64
190 DEVİRLENEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	70.070.667,94		
191 İRDELENEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	2.213.674,03		
PASİF HESAPLAR			
3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			235.736.927,65
32 FAALİYET BORÇLARI			25.069.865,21
329 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI			25.061.573,19
329 DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR			76.412,02
33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR			83.302.869,51
330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI			3.027.077,54
333 EMANETLER HESABI			80.275.791,57
34 ALINAN AVANSLAR			33.351.423,69
340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI			33.351.423,69
36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER			91.789.856,90
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			52.721.678,38
361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			34.000.203,21
362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İD. ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI			5.007.875,21
37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI			1.128.910,15
372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI			1.128.910,15
39 DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI			1.073.882,29
391 HESAPLANAN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI			1,073,882,29
4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			292.656.182,59
43 DİĞER BORÇLAR			3.063.076,58
439 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI			3.057.017,08
439 DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR HESABI			6.061,50
44 ALINAN AVANSLAR			17.973,37
440 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI			17,973,37
47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI			289.575.130,64
472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI			289,575,130,64

Kurum Kodu : 40.8 Adı : TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU

Yıl : 2019

AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2019	N Yılı 2019
2	DURAN VARLIKLAR	2.426.670.626,72	
22	FAALİYET ALACAKLARI	789.191,74	
	220 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	788.824,48	
	226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	2.357,26	
24	MALI DURAN VARLIKLAR	67.117.864,77	
	241 MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	67.867.864,77	
	247 SERMAYE TAHHÜTLERİ HESABI (-)	-750.000,00	
25	MADDİ DURAN VARLIKLAR	2.357.837.029,40	
	250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	1.510.864.154,07	
	251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	2.983.817,32	
	252 BİNALAR HESABI	517.789.231,05	
	253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	915.822.186,82	
	254 TAŞITLAR HESABI	26.826.882,78	
	255 DEMİRBAŞLAR HESABI	310.486.817,33	
	257 BİRİKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-1.039.690.392,85	
	258 YAPILMAMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	111.815.571,35	
	259 YATIRIM AVANSLARI HESABI	699.880,63	
26	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00	
	260 HAKLAR HESABI	288.662.816,00	
	264 ÖZEL MALİYETLER HESABI	113.233,81	
	268 BİRİKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-288.776.049,81	
28	GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	821.205,14	
	281 GELİR TAHAKKUKLARI HESABI	821.205,14	
29	DİĞER DURAN VARLIKLAR	5.335,67	
	294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	16.337.873,58	
	299 BİRİKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-16.332.537,91	
	AKTİF TOPLAMI	5.033.967.959,50	
	PASİF HESAPLAR		
5	ÖZ KAYNAKLAR		4.505.574.849,26
	500 NET DEĞER		3.488.205.598,70
	500 NET DEĞER HESABI		3.488.205.598,70
	51 DEĞER HAREKETLERİ		234.379,08
	519 DEĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI		234.379,08
	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		3.367.487.690,13
	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI		3.367.487.690,13
	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI		-2.762.876.138,62
	580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-2.762.876.138,62
	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		412.523.319,87
	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU		412.523.319,87
	PASİF TOPLAMI		5.033.967.959,50

Bilanço Dipnotları :

910 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	697.816.021,33
911 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	697.816.021,33
912 KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMETLER HESABI	2.014.140,00
913 KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET EMANETLERİ HESABI	2.014.140,00
914 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	319.950.245,62
915 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI KARŞILIĞI HESABI	319.950.245,62
920 GİDER TAHHÜTLERİ HESABI	3.123.335.219,13
921 GİDER TAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	3.123.335.219,13
948 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI	825.044,54
949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	825.044,54
993 MADDİ DURAN VARLIKLARIN KİRA VE İRTİFAK HAKKI GEL HESABI	48.622,20
998 DİĞER NAZİM HESAPLAR HESABI	165.502.122,44
999 DİĞER NAZİM HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI	165.550.744,64

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU		
Kurum Kodu:	40.08	
Adı:	TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	
Yılı:	2019	
600	GELİRLER HESABI	5.882.077.185,82
600.3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.109.785.551,32
600.3.1	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	1.108.913.338,59
600.3.6	Kira Gelirleri	872.212,73
600.4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	4.243.369.449,72
600.4.1	Yurt Dışından Alınan Bağış ve Yardımlar	166.017.822,32
600.4.2	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve	3.448.209.500,00
600.4.4	Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	114.106,87
600.4.5	Proje Yardımları	629.028.020,53
600.5	Diğer Gelirler	486.811.258,31
600.5.1	Faiz Gelirleri	97.477.843,08
600.5.3	Para Cezaları	2.362.611,51
600.5.9	Diğer Çeşitli Gelirler	386.970.803,72
600.11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	41.989.150,71
600.11.1	Döviz Mevcudunun Değerlemesinde Oluşan Olumlu Kur Farkları	28.562.053,08
600.11.3	Stokların Değerlemesinde Oluşan olumlu Farklar	10,41
600.11.4	Maddi Duran Varlıkların Değerlemesinde Oluşan olumlu Farkla	1,09
600.11.7	Kur Değişikliği Nedeniyle Döviz Cinsinden Alacaklardaki Artı	4.219.614,40
600.11.99	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	9.207.471,73

600.15	Konusu Kalmayan Karşılık Gelirleri		0,00
600.15.9	Kıdem Tazminatı Karşılıklarından Kaynaklananlar		0,00
600.25	Kamu İd Bedelsiz Olarak Alı Mali Olı Var El Edilen Gel		121.775,76
600.25.1	Gen Büt Kap Kamu İd Bedelsiz Olı Mali Olmayan Var El Ed Gel		36.699,99
600.25.2	Öz Büt Kap Kamu İd Bedelsiz Olı Mali Olmayan Var El Ed Gel		85.000,00
600.25.5	Mahalli İd Bedelsiz Olı Mali Olmayan Var Elde Edilen Gel		75,77
610	İNDİRİM, İADE VE İSKONTOLAR HESABI		65.709.739,65
610.3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinden İndirim İade ve İsk		46.326.801,47
610.3.1	Mal ve Hizmet Satış Gelirlerinden İndirim, İade ve İskonto		46.326.801,47
610.4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirlerin Ret		18.370.820,74
610.4.1	Yurt Dışından Alınan Bağış ve Yardımlar		571.938,37
610.4.5	Proje Yardımları		17.798.882,37
610.5	Diğer Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Gid		1.012.117,44
610.5.1	Faiz Gelirleri		321.329,84
610.5.3	Para Cezaları		234.808,20
610.5.9	Diğer Çeşitli Gelirler		455.979,40
630	GİDERLER HESABI		5.217.927.504,15
630.1	Personel Giderleri		1.059.256.875,08
630.1.1	Memurlar		29.891.420,53
630.1.3	İşçiler		1.029.093.057,62
630.1.4	Geçici Personel		216.374,37
630.1.5	Diğer Personel		56.022,56
630.2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri		198.798.731,28
630.2.3	İşçiler		198.798.731,28
630.3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri		892.651.803,28
630.3.1	Üretime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları		90.897.633,71

630.3.2	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	269.838.571,74
630.3.3	Yolluklar	16.798.828,74
630.3.4	Görev Giderleri	15.518.092,95
630.3.5	Hizmet Alımları	449.236.906,50
630.3.6	Temsil ve Tanıtma Giderleri	7.809.640,95
630.3.7	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	40.471.027,60
630.3.8	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	2.078.833,09
630.3.9	Tedavi ve Cenaze Giderleri	2.268,00
630.5	Cari Transferler	563.617.754,93
630.5.3	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	2.257.727,99
630.5.4	Hane Halkına Yapılan Transferler	206.412.404,12
630.5.6	Yurtdışına Yapılan Transferler	354.653.819,82
630.5.8	Gelirlerden Ayrılan Paylar	293.803,00
630.7	Sermaye Transferleri	2.019.329.776,95
630.7.1	YURTIÇİ SERMAYE TRANSFERLERİ (Teşekküllere Yapılan-Öz sermaye)	2.019.329.776,95
630.11	Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	24.487.421,11
630.11.1	Döviz Mevcudunun Değerlemesinde Oluşan Olumsuz Kur Farkları	17.175.356,62
630.11.3	Stokların Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Farklar	0,08
630.11.4	Maddi Duran Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Farklı	80.831,31
630.11.7	Kur Değişikliği Nedeniyle Döviz Cinsinden Alacaklardaki Azalış	6.497.728,16
630.11.99	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	733.504,94
630.13	Amortisman Giderleri	217.247.093,80
630.13.1	Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	183.809.070,25
630.13.2	Maddi Olmayan Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	32.551.415,25
630.13.3	Diğer Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	886.608,30
630.14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	167.628.920,24
630.14.1	Kırtasiye Malzemeleri	2.911.636,93

630.14.2	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	152.653,57
630.14.3	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	6.950.405,81
630.14.4	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	1.392.142,45
630.14.5	Temizleme Ekipmanları	1.698.216,43
630.14.6	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiyeye Malzemeleri	1.397.025,80
630.14.7	Yiyecek	295.610,36
630.14.8	İçecek	853.347,16
630.14.9	Canlı Hayvanlar	156,78
630.14.10	Zirai Maddeler	337.560,65
630.14.11	Yem	8,47
630.14.12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	96.846.605,16
630.14.13	Yedek Parçalar	15.923.951,26
630.14.14	Nakil Vasıtaları Lastikleri	7.240,03
630.14.15	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	14.097.451,38
630.14.16	Spor Malzemeleri Grubu	5.991,00
630.14.17	Basınçlı Ekipmanlar	104.832,93
630.14.99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	24.654.084,07
630.15	Karşılık Giderleri	34.073.177,62
630.15.4	Kıdem Tazminatı Karşılıkları	34.073.177,62
630.15.9	Diğer Borç ve Gider Karşılıkları	0,00
630.20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	5.890.783,08
630.20.1	Gelirlerden Alacaklardan Silinenler	5.561.044,68
630.20.2	Kişilerden Alacaklardan Silinenler	329.737,29
630.20.99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	1,11
630.25	Kamu İd Bedelsiz Olarak Devr Mali Olmayan Var KayGid	53.690,51
630.25.1	Gen Büt Kap Kamu İd Bedelsiz Olarak Devr Var Kaynaklanan Gid	50.099,71

630.25.2	Öz Büt. Kap. Kamu İd. Bedelsiz Ol. Dev. Var. Kaynaklanan Giderler	3.590,80
630.30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	218.493.361,97
630.30.6	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	218.493.361,97
630.99	Diğer Giderler	2.314.736,35
630.99.99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	2.314.736,35
		11.165.714.429,62
	GİDERLER TOPLAMI (A)	5.403.844.126,20
	GELİRLER TOPLAMI (B)	5.882.077.185,82
	İNDİRİM, İADE, İSKONTO TOPLAMI (C)	65.709.739,65
	NET GELİR (D = B - C)	5.816.367.446,17
	FAALİYET SONUCU(D - A)	412.523.319,97

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

KISALTMALAR

TÜBA: Türkiye Bilimler Akademisi

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

Mevzuat ve Görevler:

18.03.1993 tarihinde kurulan Türkiye Bilimler Akademisinin (TÜBA) kuruluşuna ilişkin 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname 09/07/2018 tarihli 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 97'nci maddesi ile yürürlükten kaldırılmış, 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulan “*Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi*” nin 40'ncü bölümünde TÜBA teşkilatı yeniden düzenlenmiştir.

Söz konusu Kararnamenin 566'ncı maddesinde TÜBA'nın kuruluş amacı;

“Bu bölümün amacı, Türkiye’de tüm bilim alanlarındaki araştırmaları, bilim insanlığını ve araştırıcılığı özendirerek ve bu alanlarda emeği geçenleri onurlandırmak; gençleri bilim ve araştırma alanına yönleltmek; Türkiye’deki bilim insanları ve araştırıcıların toplumsal statülerinin yükseltilmesi ve korunmasına çalışmak; bilim ve araştırma standartlarının yükseltilmesine yardım etmek amacıyla kurulan, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile ilgili, tüzel kişiliğe, bilimsel, idari ve mali özerkliğe sahip, özel bütçeli Türkiye Bilimler Akademisinin (kısaca adı TÜBA) teşkilat, görev ve yetkilerini düzenlemektir.” olarak belirlenmiştir.

TÜBA toplumda bilimsel yaklaşım ve düşüncenin yaygınlaşması ve ülke kamuoyu tarafından da bilimin kabul ve öneminin sağlanması amacıyla inceleme, araştırma ve danışmanlık hizmetlerini yapan ve ülkede bilim insanı yetişmesine katkı sağlayan bir kuruluştur.

4 no’lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 581’inci maddesi gereğince yeniden hazırlanan;

- Türkiye Bilimler Akademisi Genel Kurulu, Akademi Konseyinin alışma Esasları ile Akademi Başkanının Görev ve Yetkileri Hakkında Yönetmelik,
- Türkiye Bilimler Akademisinde İş Mevzuatına Göre Personel İstihdamına İlişkin Yönetmelik,
- Türkiye Bilimler Akademisi Yayın Yönetmeliği,

- Türkiye Bilimler Akademisi Araştırma Desteği Yönetmeliği,
- Türkiye Bilimler Akademisi Ödül Yönetmeliği,

Akademi Konseyince onaylanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiştir.

Teşkilat Yapısı:

Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili kuruluşu olup, bilimsel, idari ve mali özerkliğe sahiptir.

15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulan “*Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi*”nin 571’inci maddesine göre Akademinin organları şunlardır:

- a) Akademi Genel Kurulu
- b) Akademi Konseyi.
- c) Akademi Başkanı.

Genel Kurul asli, asosye üyeler ile şeref üyelerinden oluşmaktadır. Akademi konseyi genel kurulca seçilen on asli üye ile akademi başkanından meydana gelmektedir. Akademi Başkanı asli üyeler arasından 3 üç yıl için atanmaktadır.

Akademinin hizmet birimleri Başkanlık oluruyla belirlenmiştir.

İnsan Kaynakları:

Türkiye Bilimler Akademisi, toplam 46 çalışanı ile faaliyetlerini sürdürmektedir. 9 personelin görev yeri sürekli olarak İstanbul’dur. Akademi çalışanlarının istihdam statüsüne göre dağılımını gösteren tablo aşağıdaki gibidir.

	STATÜ	PERSONEL SAYISI
TÜBA BAŞKANLIK	Başkan/Araştırmacı/Danışman/Görevlendirme	12
	Sekreteryası Ofisi	2

	Sürekli İşçi	23
TÜBA BAŞKANLIK TOPLAM		37
TÜBA MAÇKA KÜTÜPHANESİ	Araştırmacı/Danışman	-
	Sürekli İşçi	1
TÜBA MAÇKA KÜTÜPHANESİ TOPLAM		1
TÜBA RABİ MEDRESE	Araştırmacı/Danışman	-
	Sekreteryası Ofisi	-
	Sürekli İşçi	8
TÜBA RABİ MEDRESE TOPLAM		8
GENEL TOPLAM		46

Akademünün mevzuatla belirlenen bir kadro yapısı bulunmamaktadır. 4 no'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 580'inci maddesine göre Akademide 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 25, Ek 26 ve Ek 28'inci maddelerine göre personel istihdam edilmektedir.

Akademünün kuruluşuna ilişkin 497 sayılı KHK ile teşkilatın yeniden düzenlendiği 4 no'lu Kararnamede, "Giderlerin yapılmasında Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu mevzuatında yer alan usul ve esaslar uygulanır" denildiğinden TÜBİTAK'ta uygulamaya alınan ve Akademünün kuruluşundan beri uygulanan Y Grubu ile AG Grubu için belirlenen ve belirli kademe-derece karşılığı olarak tespit edilen ücret skalası esas alınmaktadır. Her yıl 01 Mart ve 01 Eylül dönemlerinden geçerli olmak üzere hazırlanan ücret tablosu Konsey ve Akademi Başkanının onayından sonra uygulamaya geçirilmektedir.

Mali Yapı:

TÜBA 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresidir. Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

4 no'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 579'uncu maddesine göre kurumun gelirleri şunlardır:

- a) Her yıl genel bütçeden aktarılan tutar.
- b) Her türlü bağış, vasiyet ve yardımlar.
- c) Akademi dışına verilecek hizmetler ve projeler karşılığında elde edilen gelirler.
- ç) Yayım ve diğer faaliyet gelirleri.
- d) Taşınır ve taşınmaz malların değerlendirilmesiyle elde edilen gelirler.
- e) Fikrî ve sınai mülkiyet haklarından elde edilen gelirler.
- f) Diğer gelirler.

2019 yılında 17.145.024,10 lira gelir gerçekleşmiş olup gelirin dağılımı şu şekildedir:

2019 Yılı Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri				
Açıklama	Bütçe Tahmini	Gerçekleşen Toplamı	Gelir	Gerçekleşme Oranı (%)
03 Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	49.000	202.474,46		413,21
04 Hazine Yardımı (Cari)	15.567.000	15.567.000		100
04 Hazine Yardımı (Sermaye)	1.119.000	1.119.000		100
05 Diğer Gelirler	165.000	256.549,54		155,48
Bütçe Gelirleri Toplamı	16.900.000	17.145.024,10		101,45

2019 yılında kuruma 16.900.000 lira ödenek tahsis edilmiş, 15.350.860 lira gider gerçekleşmiştir. Bütçe gideri ve ödeneklerin dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Açıklama	Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek	Toplam Harcanan	Bütçe Gerçekleşme Oranı (%)
0.1 Personel Giderleri	4.616.000	4.616.000	3.940.479	85,37
0.2 Sos. Güv. Kur. Dev. Primi Giderleri	779.000	779.000	731.664	93,92
0.3 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.555.000	3.040.100	2.751.348	90,50
0.5 Cari Transferler	7.831.000	7.833.500	7.079.702	90,38

0.6 Sermaye Giderleri	1.119.000	1.119.000	847.667	75,75
Bütçe Giderleri Toplamı	16.900.000	17.387.600	15.350.860	88,29

Muhasebe ve Raporlama Sistemi:

Mali işlemlerin muhasebe kayıtları Kurumun tabi olduğu Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde tahakkuk esaslı muhasebe sistemine göre yapılmaktadır.

Mali raporlama işlemleri, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde tanımlanan ve ekinde düzenlenen mizan cetveli, temel mali tablolar ve diğer mali tablolar ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 539'uncu maddesinde yer alan defter, cetvel ve tablolara göre gerçekleştirilmektedir.

“Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmıştır. Denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş Veriler Defteri
- Geçici Mizan
- Kesin Mizan
- Bilanço
- Kasa Sayım Tutanağı
- Banka Mevcudu Tespit Tutanağı
- Alınan Çekler Sayım Tutanağı
- Menkul Kıymet ve Varlıklar Sayım Tutanağı
- Teminat Mektupları Sayım Tutanağı
- Değerli Kâğıtlar Sayım Tutanağı
- İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli
- İdare Taşınır Mal Yönetimi Hesabı İcmal Cetveli
- Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu
- Bütçe Gelirleri Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu
- Faaliyet Sonuçları Tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu,

güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütölen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEğERLENDİRİLMESİ

Kurumun, ilgili mevzuat çerçevesinde Stratejik Planı, Performans Programı ve Faaliyet Raporları hazırladığı ve bunların web sayfasında yayımlandığı; personelden imzalı Etik Sözleşmelerin alınarak dosyalarına konulduğu; Faaliyet Raporlarında Üst Yöneticinin İç Kontrol Güvence Beyanının alındığı görölmüştür.

Tüm birim amirlerinin katılımı ile eylem planının hazırlanması, standartların uygulanması ve geliştirilmesi gerekir iken bu konularında her hangi bir çalışma yapılmadığı görölmüştür.

Kurumun yapısı ve personel sayısı dikkate alınarak İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulmamış, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı yapılamamıştır. Kurumun organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açık bir şekilde belirlenmemiştir. Ancak Kurum içi Genelge ile personelin görev dağılımı gerçekleştirilmiştir. Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımları, iş akış şemaları ile iş süreçlerine ilişkin mevzuat çalışması yapılmıştır.

5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 63 üncü maddesinin son fıkrası hükmü dikkate alınarak; personeli az, bütçesi küçük olduğundan iç kontrolün bir parçası olan İç Denetim faaliyetini yürütecek İç Denetim Birimi kurulmamış ve bu kapsamda Eylem Planı hazırlanmamıştır.

Kurum'un yukarıda anılan, iç kontrol sistemine ilişkin yürüttüğü faaliyetler ve ulaştığı sonuçlar değerlendirildiğinde; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar, İç Kontrol Uyum Eylem Planı Mevzuatı dahilinde Kurum İç Kontrol Sisteminin tam anlamıyla tamamlanmadığı, ancak bazı faaliyetlerin yürütüldüğü görülmüştür. Küçük ölçekli bir Kurum olmasından da kaynaklı olarak; kurumsal risklerin belirlenmediği gibi iç kontrol sistemi gelişiminin düşük seviyede olduğu, iç kontrol mekanizmalarının uygulamasının yerleşmediği, uygulamada bu alanlarda geliştirilmesi gereken alanlar bulunduğu değerlendirilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türkiye Bilimler Akademisi 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ 2019 YILI MALİ TABLOLARI

TABLO 1.1 BİLANÇO

Kurum Kodu : 48.9 Adı : TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ		Yılı : 2019		
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2019	PASİF HESAPLAR	N Yılı 2019
1 DÖNEN VARLIKLAR	5.535.581,90	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	991.051,71	
10 HAZIR DEĞERLER	357.465,69	32 FAALİYET BORÇLARI	111.894,83	
106 DÖVİZ HESABI	347.485,69	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	111.894,83	
13 KURUM ALACAKLARI	3.864.659,18	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	539.534,76	
	3.864.659,18	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	4.557,00	
14 DİĞER ALACAKLAR	96.299,00	333 EMANETLER HESABI	534.077,76	
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	96.299,00	36 ODENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	339.622,13	
15 STOKLAR	1.216.958,03	360 ODENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	294.979,29	
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	1.216.958,03	361 ODENECEK SOSYAL GÜVENLİK HESİNTİLERİ HESABI	41.461,46	
2 DURAN VARLIKLAR	2.922.951,32	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İD ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	3.954,35	
22 FAALİYET ALACAKLARI	2.150,30	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	1.591.126,87	
226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	2.150,30	47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	1.591.126,87	
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	2.920.801,02	472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	1.591.126,87	
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	2.821.442,00	5 ÖZ KAYNAKLAR	5.876.354,64	
252 BİNALAR HESABI	2.930.611,24	50 NET DEĞER	9.115.011,60	
253 Tevizi, Makine Ve Cihazlar Hesabı	105.224,25	500 Net Değer Hesabı	9.115.011,60	
254 TAŞITLAR HESABI	102.046,76	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	19.934.065,89	
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	2.127.602,63	570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı	19.934.065,89	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-4.886.426,99	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-24.682.250,17	
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00	580 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı (-)	-24.682.250,17	
260 Hakkın Hesabı	2.279.692,13	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	1.509.527,32	
264 Özel Maliyetler Hesabı	73.679,02	590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı	1.509.527,32	
268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-2.353.541,15			
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	0,00			
294 Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı	183.443,59			
296 Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-183.443,59			
AKTİF TOPLAMI	8.458.533,22	PASİF TOPLAMI	8.458.533,22	
Bilanço Dipnotları :				
348 BAĞIÇA BİRİMLER ADINA ÖZLENEN ALACAKLAR HESABI	37.384,65			
349 BAĞIÇA BİRİMLER ADINA ÖZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	37.384,65			

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU							
Kurum Kodu:40.09			Kurum Adı: Türkiye Bilimler Akademisi			Yıl: 2019	
GİDERLER				GELİRLER			
Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ		Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ		Cari Yıl (N)
630		GİDERLER HESABI	15.772.911,83	600		GELİRLER HESABI	17.282.439,15
630	1	Personel Giderleri	4.536.247,36	600	3	Teşebbüs Ve Mülkiyet Gelirlerinden Alacaklar	202.474,56
630	1	1 Memurlar	510.635,00	600	3	1 Mal Ve Hizmet Satış Gelirleri	202.474,56
630	1	3 İşçiler	4.025.612,36	600	4	Alman Bağış Ve Yardımlar İle Özel Gelirlerden Alacaklar	16.691.502,61
630	2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	731.664,28	600	4	2 Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	16.686.000,00
630	2	3 İşçiler	731.664,28	600	4	4 Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Bağış ve Yardımlar	5.502,61
630	3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	2.204.940,16	600	5	Diğer Gelirler	385.773,69
630	3	2 Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	209.259,43	600	5	1 Faiz Gelirleri	219.566,74
630	3	3 Yolluklar	342.406,82	600	5	9 Diğer Çeşitli Gelirler	166.206,95
630	3	4 Görev Giderleri	164,62	600	11	Değer Ve Miktar Değişimleri Gelirleri	2.688,29
630	3	5 Hizmet Alımları	1.484.199,24	600	11	1 Döviz Mevduatının Değerlemesinden Oluşan Olumlu Kur Farkları	1.748,76
630	3	6 Temsil ve Tanıtma Giderleri	132.848,89	600	11	7 Kur Değişikliği Nedeniyle Döviz Cinsinden Alacaklardaki Artı	939,53
630	3	7 Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	22.516,26				
630	3	8 Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	13.544,90				
630	5	Cari Transferler	7.079.702,32				
630	5	4 Hane Halkına Yapılan Transferler	7.022.418,98				
630	5	6 Yurtdışına Yapılan Transferler	57.283,34				
630	11	Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri	877,57				
630	11	4 Maddi Duran Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Farkları	877,57				
630	13	Amortisman Giderleri	510.992,91				
630	13	1 Maddi Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	49.461,72				
630	13	2 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	453.972,22				
630	13	3 Diğer Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	7.558,97				
630	14	İlk Madde Ve Malzeme Giderleri	440.670,15				
630	14	1 Kırtasiye Malzemeleri	60.545,67				
630	14	2 Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzemeleri	186,67				
630	14	5 Temizleme Ekipmanları	12.481,09				
630	14	6 Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiy Malzemeleri	14.482,83				
630	14	7 Yiyecek	544,51				
630	14	8 İçecek	5.761,57				
630	14	12	873,20				
630	14	13	6.767,30				
630	14	14 Nakil Vasıtaları Lastikleri	2.931,12				
630	14	15 Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	329.442,17				
630	14	99 Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	6.654,02				
630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	267.817,08				
630	30	6 Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	234.890,75				
630	99	99 Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	32.926,33				
GİDERLER TOPLAMI(A)			15.772.911,83	NET GELİR TOPLAMI			17.282.439,15
GELİRLER TOPLAMI(B)			17.282.439,15	NET GELİR (D=B-C)			17.282.439,15
İNDİRİM;İADE,İSKONTO TOPLAMI (C)			0,00	FAALİYET SONUCU (D-A)			1.509.527,32

**KARAYOLLARI GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Yıllar İtibariyle İstihdam Şekline Göre Personel Sayısı

Tablo 2: Merkez ve Taşra Teşkilatında Görev Yapan Personelin Kadro Unvanlarına Göre Dağılımı

Tablo 3: 2019 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması

Tablo 4: 2018 ve 2019 Yılı Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri

Tablo 5: Bölge Müdürlükleri Bazında Geçici Kabulü Yapılan Yapım İşlerinin Toplam Tutarı ile Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Bakiyesinin Karşılaştırılması

Tablo 6: Muhasebe Kaydı Yapılmayan Kira Alacakları

Tablo 7: KDV Tahsilatı Yapılmayan Otoyol Hizmet Tesisleri

Tablo 8: 10 Yıllık Süreyle Kiralanan Otoyol Hizmet Tesisleri

Tablo 9: Genel Müdürlük Kararlarına Aykırı Olarak Belge Verilen Yerler

Tablo 10: Görevli Şirketin Yıllar İtibariyle Ödemesi Gereken Kullanım Bedelleri

Tablo 11: Tünelde Kaya Sınıfları ve Bulon Türleri

Tablo 12: Yaklaşık Maliyete Esas Teklifler İle Yüklenici Teklifinin Mukayesesi

KISALTMALAR

EKAP	: Elektronik Kamu Alımları Platformu
GYMY	: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği
KDV	: Katma Değer Vergisi
KGM	: Karayolları Genel Müdürlüğü
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
KMYKK	: Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
OHT	: Otoyol Hizmet Tesisi
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
YİD	: Yap-İşlet-Devret

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Laboratuvar Hizmeti Karşılığında Elde Edilen Test Ücreti Gelirlerinin Tahakkuk Kaydının Eksik Yapılması
2. Verilen Depozito ve Teminatlar Hesaplarının Kullanılmaması
3. Hemen Tüketilmeyip Gelecek Dönemlerde Tüketilmek Üzere Yapılan Alımlara İlişkin Ödemelerin Tahakkuk Esaslı Muhasebe İlkelerine Uygun Olarak Muhasebeleştirilmemesi
4. Genel Müdürlüğe Ait Arazi ve Arsaların Muhasebe Kayıtlarının Bulunmaması
5. Kamulaştırma İşlemlerinde Kanun Yolları Sonucunda Bedeli Düşen Taşınmazlara İlişkin Gerekli Kayıtların Yapılmaması
6. Yer Altı ve Yer Üstü Düzenleri Hesabının Fiili Durumu Yansıtılmaması
7. Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması
8. Taşınmazlar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Taşınmazın Maliyetine Eklenmemesi
9. Geçici Kabul İşlemleri Yapılan Yatırımlara İlişkin Tutarların İlgili Maddi Duran Varlıklar Hesabına Aktarılmaması
10. Yapım İşİ Kapsamında Yüklenicilere Yapılan Ödemelerin Doğrudan Giderleştirilmesi
11. Maddi Olmayan Duran Varlıklar Grubunda Kayıtlı Tutarlar için Fazla Amortisman Ayrılması
12. Maddi Duran Varlıkların Hurdaya Ayırma İşlemlerinde Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının Kullanılmaması
13. Hakedişlerde Tamamlanmış Ancak Kesin Hesabı İdareye Verilmemiş İmalatlara Ait Tutarlardan Yapılan Kesintilerin Muhasebeleştirilmemesi
14. Kıdem Tazminatı Ödemelerinin Muhasebeleştirilmesinde İlgili Hesapların Kullanılmaması

15. Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Muhasebeleştirilmesinde Dönem Ayırıcı Hesapların Kullanılmaması
16. Genel Müdürlüğün Mülkiyetinde Olan Gayrimenkulün Kira Taksitlerinin Ödenmemesine Rağmen Sözleşmenin Feshedilerek Kesin Teminatın İrat Kaydedilmemesi ve Teminatın İade Edilmesi
17. Otoyol Hizmet Tesislerinden Olan Kira Alacaklarının Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması ve Mali Tablolarda Yer Almaması
18. Otoyol Hizmet Tesisleri Kira Tahsilatlarından Katma Değer Vergisi Alınmaması
19. Alınan Teminat Mektuplarının Fiili Sayım Tutarı ile Mizandaki Tutarlarının Birbirine Eşit Olmaması
20. Gider Taahhütleri ve Gider Taahhütleri Karşılığı Hesaplarının Fiili Durumu Yansıtmaması
21. Yetkisiz Birimler Tarafından Kurum Adına Banka Hesabı Açılması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Banka Hesapları Arasında Yapılan Para Aktarım İşlemlerinde Diğer Hazır Değerler Hesabının Kullanılmaması
2. Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi
3. Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına Yapılan Kayıt ve İşlemlerde Dönemsellik İlkesine Uyulmaması
4. Otoyol Hizmet Tesislerinin On yıllık Süre İle Kiralanmalarına İlişkin Bakanlık Onayında Tesislerin Kiralanacağı Firmaların İsmen Belirtilmiş Olması
5. Genel Müdürlüğe Ait Otoyol Hizmet Tesislerinin Açık Teklif Usulü veya Kapalı Teklif Usulü Yöntemleriyle İhale Edilmesi Gerekirken, Kiralamaların Tek Bir Kişi İle Görüşülerek Pazarlık Usulüyle İhale Edilmesi
6. Genel Müdürlük Tarafından Geçiş Yolu İzin Belgesi Verilmeyen Yerlere, İlgili Belediyeler Tarafından Yapı Kullanma Belgesi Verilmesi ve Ruhsatın İptali İçin Girişimde Bulunulmaması

7. Avukatlık Vekâlet Ücreti Ödemelerinde Nazım Hesapların Kullanılmaması
8. Tüketim Malzemesi Çıktılarının Taşınır Mal Yönetmeliğinde Öngörülen Sürelere Uygun Olarak Yapılmaması
9. İş Avansı Ödemelerinde Damga Vergisinin Veriliş Esnasında Avans Tutarından Kesilmesi
10. Avans ve Kredilerin Mevzuatta Belirlenen Sürelerde Kapatılmaması
11. Taşınmazların Envanter Çalışmalarının Tamamlanmaması
12. Yap-İşlet-Devret Modeli İle Yapıtılan Gebze-Orhangazi-İzmir (İzmit Körfez Geçişi ve Bağlantı Yolları Dahil) Otoyolu İşinde Görevli Şirketten Kamulaştırılan Taşınmazlara İlişkin Kullanım Bedellerinin Tahsil Edilmemesi
13. Yapım İş İhalesinin Danıştay Kararı ile İptal Edilmesine Rağmen İşin Devam Ettirilmesi
14. Devlet İhale Kanunu Hükümlerine Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Mevzuatta Belirtilen Sınırların Üzerinde İş Artışı Yapılması ve Süre Uzatımı Verilmesi
15. Proje Değişikliklerinde Yüklenicinin Yüksek Teklif Verdiği İş Kalemlerinin Tercih Edilmesi
16. İşin Yapımı Sırasında İhaleye Esas Projelerin Değiştirilmesi Sonucu Yeni İmalatların İhale Koşullarında Oluşan Fiyatlardan Daha Yüksek Bedelle Yapıtılması
17. İhaleye Esas Projeler Arasında Yer Almayan Yaklaşık Maliyet Hesabında da Dikkate Alınmayan İşlerin Herhangi Bir Onay Olmaksızın Yüklenici Tarafından Yapılması ve Bedelinin Ödenmesi
18. Köprü Yapıları İnşaatlarında Yüklenici ve Yapı Denetim Elemanları Tarafından Onaylı Projeler Üzerinde Değişiklik Yapılması
19. Birim Fiyat Teklif Almak Suretiyle İhale Edilen Yapım İşlerinde Mümkün Olan Arazi ve Zemin Etüt Çalışmalarının Yapılmaması ve Metraj Listelerinin Gerçekçi Hazırlanmaması
20. Betonarme Yapıların Projelendirilmesinde TS 500 Betonarme Yapıların Tasarım ve Yapım Kuralları Standardı ve İlgili Deprem Yönetmeliklerine Uyulmaması
21. Tasfiye Edilen Yapım İşlerinin Geçici Kabul Tutanaklarında, Sözleşme Kapsamında Yer Alıp Yapılmayan İş Miktarlarının Detaylı Olarak Belirtilmemesi

22. Yapım İşlerinde İş Programının Gerisinde Kalınan Hallerde Fiyat Farkı Hesaplanırken En Düşük Endeksin Esas Alınmaması
23. Fiyat Farkı Ödemelerinden Ek Kesin Teminat Alınmaması
24. Genel Müdürlükçe Hazırlanan Yeni Fiyat Tutanaklarının Düzenleme Esaslarını Belirleyen 2016/E.15 Sayılı İç Genelgenin Uygulanmasına İlişkin Tespitler
25. Devlet ve İl Yollarında Rutin Yol Bakım, Onarım ile Kar ve Buz Mücadelesi İşleri İhalelerinde İş Türünün Yapım Olarak Belirlenmesi ve Bir Kısım İş İçin Götürü Bedel Teklif Alınması
26. İhalelerde Hafriyat Döküm Alanları Belirlenmemesi ve Takibinin Yapılmaması
27. Araç Kiralama İhalelerine İlişkin Yapılan Tespitler
28. Hakediş Ödemelerinde Tamamlanmış Ancak Kesin Hesabı İdareye Verilmemiş İmalatlara Ait Ödenen Tutarlardan Kesinti Yapılmaması
29. Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulüyle Yapılan Alımlarında Hatalı Uygulamalara Yer Verilmesi
30. Toplu Sözleşme Gereği Personele Aynı Olarak Verilmesi Gereken Koruyucu Giyim Malzemesinin Elektronik Kart Olarak Verilmesi
31. İşçi Maaşlarından Spor Kulüplerine Toplu İş Sözleşmesi Hükümü Gereğince Kesinti Yapılması
32. İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması
33. Sözleşmesi Sona Eren İşçilerin Yıllık İzin Ücretlerinden Sigorta Primi Kesintilerinin Yapılmaması
34. Kadrosu Genel Müdürlükte Bulunan İşçilerin Başka Kurumda Geçici Görevlendirilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Karayolları Genel Müdürlüğünün (KGM) teşkilat yapısı, görev ve yetkileri 13.07.2010 tarih ve 27640 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile düzenlenmiştir.

Söz konusu Kanun’un teşkilat yapısını düzenleyen hükümleri, 9 Temmuz 2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile yürürlükten kaldırılmış ve mezkûr Kanun’un adı “Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanun” şeklinde değiştirilmiştir.

KGM’nin teşkilat yapısı ile görev ve yetkilerini düzenleyen 6001 sayılı Kanun’un hükümleri, 703 sayılı KHK ile yürürlükten kaldırıldıktan sonra, 15 Temmuz 2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yeniden düzenlenmiştir.

KGM’nin görev ve yetkileri, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 211 inci maddesiyle aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

a) Otoyol, Devlet ve il yolları ağına giren karayolları güzergâhları ile bunların değişikliklerine ilişkin planları hazırlamak veya hazırlatmak,

b) Hazırlayacağı programlar uyarınca karayollarını yapmak, yaptırmak, emniyetle kullanılmalarını sağlayacak şekilde sürekli bakım altında bulundurmak, bakımını yaptırmak, onarmak, onarımını yaptırmak, işletmek, işlettmek,

c) Görev alanına giren karayolu ağlarının yapımı, bakımı, onarımı ve diğer hususlar hakkında teknik nitelik ve şartları tespit etmek veya ettirmek ve gerekli şartnameleri hazırlamak,

ç) Otoyollar ve bunların üzerinde bulunan bakım ve işletme tesisleri ile hizmet tesislerinin, diğer mal ve hizmet üretim birimleri ile varlıklarının yapımını ve/veya bakım ve onarımını ve/veya işletmesini yapmak veya yaptırmak ve denetlemek,

d) Karayollarının kullanılmasına, teknik emniyet ve korunmasına yönelik kurallar ile tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını uluslararası uygulamaları da dikkate alarak tespit etmek, yayımlamak ve kontrol etmek,

e) Görev alanına giren karayollarında, uygun göreceği yol işaretlerini belirlemek, uygun yerlere koymak ve bu kapsama giren işleri yapmak veya yaptırmak,

f) Görev alanına giren işler için gerekli plan, harita, etüt ve proje işleri ile araştırma geliştirme çalışmaları yapmak veya yaptırmak,

g) Karayollarının yapım, bakım ve onarımı ile emniyetle işlemesi için gerekli olan garaj ve atölyeleri, makine ve malzeme ambarları ile depolarını, servis ve akaryakıt tesislerini, laboratuvarlarını, deneme istasyonlarını, dinlenme yerlerini, bakım ve trafik emniyetini sağlamaya yönelik bina ve lojmanları, alıcı verici telsiz istasyonları ile gerekli haberleşme şebekelerini, Genel Müdürlüğün görevlerini daha verimli şekilde yerine getirmesine yönelik eğitim tesisleri ile sosyal tesisleri ve diğer bütün yan tesisleri hazırlayacağı ve hazırlatacağı plan ve projelere göre yapmak, yaptırmak, donatmak, işletmek veya işlettirmek, bakım ve onarımını yapmak veya yaptırmak, kiralamak,

ğ) Karayollarının temizliği, gereken bölümlerinde çevre düzenlemesi ve yol boyu ağaçlandırılması ile peyzaj hizmetlerini yapmak veya yaptırmak,

h) Tarihi köprülerin bakım ve onarımını yapmak veya yaptırmak,

ı) Bu bölümde verilen görevlerin yapılabilmesi için lüzumlu her türlü araç gereç, taşıt ve makineler ile donatımlarını, bunların işletilmesi ve onarılması için gerekli olan uygun malzemeyi seçmek, temin etmek, gerektiğinde imal etmek veya ettirmek, depolamak, onarmak, gerekli ambar, atölye ve tesisleri donatmak, işletmek veya işlettirmek,

i) Görev alanı içinde bulunan işlerin yapılması, trafik akışının emniyetle ve kolaylıkla sağlanması için gerekli her türlü araziye, binalı ve binasız taşınmazları, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde kamulaştırmak, satın almak, trampa yapmak, kiralamak ve gerekli hâllerde geçici olarak işgal etmek,

j) Otoyol, Devlet ve il yollarında karayolu sınır çizgisi içinde kalan uygun alanlar ile karayolu sınır çizgisi dışında Genel Müdürlüğe devir ve temlik edilmiş veya Genel Müdürlüğün mülkiyetinde olan diğer alanlardaki taşınmazların ve tesislerin kiraya verilmesi, bunlar üzerinde irtifak hakkı, kullanma izni veya ön izin verilmesi gibi işlemleri yapmak,

yaptırmak, yapılan bu işlemlerle ilgili gerekli hâllerde Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bilgi vermek,

k) Görev alanındaki karayolları güzergâhlarındaki taşınmazlarla ilgili olarak tahsis, devir, kamulaştırma veya ilgili diğer hukuki süreçlerin tamamlanmasını müteakip ilgili taşınmazların tapu sicillerinde terkin ve diğer işlemlerini yapmak veya yaptırmak,

l) Talep halinde ve ücret karşılığında kamu kurum ve kuruluşları ile yerli ve yabancı özel sektörden ilgililere faaliyet konuları ile ilgili eğitim hizmeti vermek,

m) İş ve faaliyetlerine ilişkin veri ve bilgileri derlemek, basmak, yayımlamak veya yayımlatmak,

n) 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanun ve 28/5/1988 tarihli ve 3465 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Dışındaki Kuruluşların Erişme Kontrollü Karayolu (Otoyol) Yapımı, Bakımı ve İşletilmesi ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilecek yatırım ve hizmetlerle ilgili görevlendirilen şirketlere, ihale aşamasında ilan edilmek kaydıyla gerektiğinde ortak olmak ve bununla ilgili işlemleri yapmak,

o) Görev alanına giren konularda mevzuatla verilen diğer işleri yapmak veya yaptırmak.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

KGM, Kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen görevleri yürütmek üzere Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı, kamu tüzel kişiliğine sahip, merkezi Ankara’da, merkeze bağlı bölge müdürlükleri taşrada hizmet veren özel bütçeli bir kuruluştur.

Genel Müdür, teşkilatın en üst yöneticisidir. KGM’de Genel Müdürün altında dört adet Genel Müdür Yardımcısı bulunmaktadır.

Merkez Teşkilatında;

Ana Hizmet Birimleri; Etüt, Proje ve Çevre Dairesi Başkanlığı, Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı, Yol Yapım Dairesi Başkanlığı, Tesisler ve Bakım Dairesi Başkanlığı, Trafik Güvenliği Dairesi Başkanlığı, İşletmeler Dairesi Başkanlığı, Makine ve İkmal Dairesi Başkanlığı, Sanat Yapıları Dairesi Başkanlığı, Taşınmazlar Dairesi Başkanlığı, Program ve İzleme Dairesi Başkanlığı,

Danışma ve Denetim Birimleri; Teftiş Kurulu Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı, İç Denetim Birimi Başkanlığı,

Yardımcı Hizmet Birimleri; Personel Dairesi Başkanlığı, Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanlığı,

Ayrıca; Basın ve Halkla İlişkiler Birimi ve Özel Kalem Birimi yer almaktadır.

Merkez teşkilatı bünyesinde daire başkanlıklarına bağlı toplam 58 adet Şube Müdürlüğü bulunmaktadır.

Taşra Teşkilatında ise; 18 Bölge Müdürlüğü, 1 İkmal Müdürlüğü, 1 Merkez Atölye Müdürlüğü, 118 Şube Şefliği, 25 Otoyol Bakım İşletme Şefliği, 285 adet Bakımevi, bölgenin iş hacmine göre değişen sayıda Şantiye Şefliği ve Kontrol Şefliği yer almaktadır. Ayrıca 1 inci Bölge Müdürlüğü (İstanbul) bünyesinde, Boğaz Köprüsü Bakım İşletme Başmühendisliği, Ana Merkez Kontrol Başmühendisliği ve Kuzey Marmara Otoyolu (3.Boğaz Köprüsü dahil) Kontrol Başmühendisliği mevcuttur.

KGM'nin merkez ve taşra teşkilatında 31.12.2019 tarihi itibarıyla toplam 27.877 personeli bulunmaktadır. Bunun 6.124'ü (%22) kadrolu devlet memuru, 1.051'i (%4) (657 sayılı Kanununun 4/B maddesine göre) sözleşmeli personel ve 20.702'si de (%74) işçi personeldir.

Tablo 1: Yıllar İtibariyle İstihdam Şekline Göre Personel Sayısı

Yıllar	Memur Personel	Sözleşmeli Personel	İşçi Personel	Toplam
2016	6.536	15	15.325	21.889
2017	6.374	14	18.102	24.503
2018	6.275	521	17.504	24.329
2019	6.124	1.051	20.702	27.877

Merkez ve taşra teşkilatında görev yapan personelin hizmet sınıflarına göre dağılımı ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2: Merkez ve Taşra Teşkilatında Görev Yapan Personelin Kadro Unvanlarına Göre Dağılımı

Öğrenim Durumu	Merkez	Taşra	Toplam
İnşaat Mühendisi	259	1.020	1.279
Makine Mühendisi	53	350	403
Elektrik Mühendisi	7	27	34
Harita / Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisi	28	149	177
Diğer Mühendisler	134	373	507
Mimar	14	37	51

Diğer Teknik Personel (Lisans Mezunları)	56	46	102
İnşaat Teknikeri	34	346	380
Diğer Teknikerler	72	723	795
Teknisyen	50	236	286
Sağlık Personeli	16	35	51
Hukuk Mezunları Personel	17	105	122
İdari Personel ve Yardımcı Personel	349	1.588	1.937
Toplam	1.089	5.035	6.124

Genel Müdürlüğün insan kaynağı, hizmetin gerektirdiği niteliklere göre, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve İş Kanunu'nun istihdamı düzenleyen hükümleri ile merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla yıllık olarak belirlenen kadro kullanım esasları uyarınca temin edilmektedir.

1.3. Mali Yapı

KGM, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na (KMYKK) ekli (II) sayılı Cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerden olup, faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir. Özel bütçeli idareler, bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen kamu idareleridir.

2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile KGM'ye 16.661.311.000,00 TL ödenek tahsis edilmiştir. Bu ödenek, 2018 mali yılı bütçe başlangıç ödeneği olan 18.104.263.000,00 TL'ye göre, yaklaşık %8 oranında azalışa tekabül etmektedir.

KGM'nin 2019 mali yılı sonu bütçe ödeneği, başlangıç bütçesine yıl içinde eklenen 18.939.666.713,84 TL ödenek ile 35.600.977.713,84 TL olmuş ve bu bütçenin 35.579.933.268,85 TL'si harcanmıştır.

2019 yılı bütçe ödenekleri ve gerçekleştirmelerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tablolarda özet olarak yer almaktadır.

Tablo 3: 2019 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması

Ekonomik Kod	Başlangıç Ödeneği (TL)	Yılsonu Ödeneği (TL)	Yılsonu Harcaması (TL)
01 Personel Giderleri	2.461.772.000,00	2.473.457.432,00	2.468.073.484,59

02	SGK Devlet Primi Giderleri	520.391.000,00	508.719.568,00	497.287.971,07
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.365.251.000,00	2.689.742.932,27	2.686.671.167,29
05	Cari Transferler	3.577.154.000,00	5.136.978.071,05	5.136.754.004,11
06	Sermaye Giderleri	7.736.743.000,00	24.792.079.710,52	24.791.446.641,79
GENEL TOPLAM		16.661.311.000,00	35.600.977.713,84	35.579.933.268,85

2019 yılı bütçe ödenekleri ve gerçekleştirmelerine bakıldığında, 2019 yılı ödeneğinden en yüksek payın sermaye giderleri için ayrıldığı; sermaye giderlerini ise cari transferlerin takip ettiği görülmektedir. Sermaye giderleri kapsamında yapılan 24.791.446.641,79 TL tutarındaki harcamanın 20.439.692.531,00 TL'si gayrimenkul sermaye üretim giderleri için, 3.299.162.655,00 TL'si ise gayrimenkul alımları ve kamulaştırması için yapılmıştır. Cari transferler kapsamında yapılan 5.136.754.004,11 TL tutarındaki harcamanın 5.109.568.164,00 TL'si ise Yap-İşlet-Devret projeleri için yapılan garanti ödemelerinden oluşmaktadır.

Tablo 4: 2018 ve 2019 Yılı Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri (TL)

Ekonomik Kod		2018	2019
		Yılsonu Gerçekleşme	Yılsonu Gerçekleşme
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.990.443.005,18	2.055.484.612,61
04	Alınan Bağış ve Yardımlar	30.510.960.408,75	32.985.628.060,79
05	Diğer Gelirler	211.944.497,83	291.760.005,36
06	Sermaye Gelirleri	28.841.516,06	44.590.230,01
Toplam		32.742.189.427,82	35.377.462.908,77

2019 yılı bütçe gelir gerçekleştirmelerine bakıldığında, en yüksek gelir kaleminin alınan bağış ve yardımlar olduğu; teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinin ise ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. Alınan bağış ve yardımlar ekonomik kodunda izlenen 32.985.628.060,79 TL'nin 32.392.333.000,00 TL'si hazine yardımından, 593.295.060,79 TL'si ise kurumlardan alınan şartlı bağışlardan oluşmaktadır. Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri ekonomik kodunda izlenen 2.055.484.612,61 TL'nin 1.881.213.351,05 TL'si yol, köprü ve tünel ücret

gelirlerinden; kalan tutar ise kira geliri, deney ve analiz geliri gibi diğer gelirlerden oluşmaktadır.

Faaliyet sonuçları ile ilgili verilere bakıldığında; KGM'nin 2019 yılı faaliyet gelirleri toplamının 37.253.640.360,97 TL, faaliyet giderleri toplamının 27.053.687.018,05 TL, faaliyet sonucunun ise 10.192.854.724,43 TL olarak gerçekleştiği görülmektedir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

KGM mali işlemlerini 5018 sayılı Kanun ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanun'un 49 uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında; *“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve mali raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.*

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile mali sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanun'un 49 uncu ve 80 inci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği (GYMY) ile belirlenmiştir.

Bu düzenlemelere göre; muhasebe sistemi tahakkuk esaslı olup mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Kamu İdaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsamaktadır.

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

GYMY'nin “Amaç” başlıklı 1 inci maddesinde; *“Bu Yönetmeliğin amacı; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi ile mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun,*

yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak ve karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir” hükmü yer almaktadır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Yönetmeliğin 310 uncu maddesinde kendi adına ekonomik varlık edinebilen, yükümlülük üstlenebilen, diğer kamu idareleri veya üçüncü şahıslarla ekonomik ilişkilere girebilen kapsama dâhil her kamu idaresinin bir kurumsal birim ve her kurumsal birimin bir mali raporlama birimi olduğu; 311 inci maddesinde kapsama dâhil kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticilerinin, mali raporlama kapsamındaki mali tabloların belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmasından, üst yöneticilerin de bu hususları gözetmekten ve belirlenen süreler içinde yayımlanmasından sorumlu olduğu; 312 nci maddesinde kamu idarelerince, detaylı hesap planlarında yer alan hesaplardan aylık mizan ve yıllık olarak geçici ve kesin mizanların düzenleneceği; 313 üncü maddesinde kamu idarelerince hazırlanacak temel mali tabloların Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu ve Nakit Akış Tablosu olduğu; 314-316 ncı maddelerinde bu tabloların mahiyetleri ve nasıl düzenleneceği; 327 nci maddesinde de mali tabloların hangi dönemlerde hazırlanıp yayımlanacağı belirtilmiştir.

KGM'nin muhasebe hizmetleri, Genel Müdürlük ve 17 Bölge Müdürlüğü olmak üzere toplam 18 muhasebe birimince yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.

- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu,

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve

doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer

kontroller bütünüdür.

KGM'nin 2019 yılı denetimi çerçevesinde kurum iç kontrol sistemine ilişkin aşağıdaki tespit ve değerlendirmeler yapılmıştır.

Kurumda iç kontrol işlemlerinin Genel Müdürlük Oluru ile başlatıldığı, akabinde İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun üst yöneticinin onayı ile oluşturulduğu, iç kontrol standartlarına uygun olarak belirlenen hedeflerin merkez ve taşra teşkilatında yer alan tüm birimler ile paylaşıldığı görülmüştür.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçişle birlikte, 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkındaki Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 17 nci bölümünde, KGM'nin çalışma usul ve esasları ile teşkilat ve görevlerine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemeyle meydana gelen yeni yapılanma sonucunda, İç kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun revize edileceği Kamu İdaresi tarafından bildirilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca, kamu idarelerinin gerekli çalışmaları yaparak Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planını hazırlaması gerekmektedir. Uyum Eylem Planı, Kamu İdaresi tarafından ilk olarak 06.07.2009 tarih ve 03445 sayılı Genel Müdürlük Oluru ile Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygun olarak hazırlanmış olup, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile merkez ve taşra teşkilatına gönderilmiştir. Söz konusu Plan, Hazine ve Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen 02.12.2013 tarih ve 10775 sayılı Genelge gereği 30.12.2014 tarihli ve 339334 sayılı Genel Müdürlük Oluru ile revize edilmiş olup halen kullanılmaktadır. Ayrıca, revize edilen Plan Hazine ve Maliye Bakanlığına, merkez ve taşra teşkilatına da gönderilmiştir.

Yukarıda da belirtildiği üzere, Planın revize edilmesi çalışmalarının takibinin yapıldığı, ancak İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçlarının izlenmediği görülmüştür.

Ayrıca, iç kontrol sisteminin yılda en az bir kez değerlendirilmediği ve dolayısıyla değerlendirme formları ve raporların düzenlenmediği tespit edilmiştir. Bununla birlikte, Kamu İdaresi tarafından söz konusu hususların etkin bir iç kontrol sistemi oluşturulması için yapılacak çalışmalar kapsamında gerçekleştirileceği belirtilmiştir.

İç kontrol sistemi ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenilmesi ve desteklenmesi kapsamında; Kurumdaki tüm personelin Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Ek 1’inde yer alan Etik Sözleşmesini imzalamış olduğu ve personelin özlük dosyalarında yer aldığı görülmüştür. Ayrıca, İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları da yapılmaktadır.

İdarenin personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikasını belirleyerek kurum çalışanlarına duyurduğu ve yapmış olduğu görevlendirmelerde görevler ayrılığı ilkesini dikkate aldığı görülmüştür.

Kurum organizasyon yapısı içerisindeki personelin görev, yetki ve sorumlulukları açıkça ifade edilmiştir. Ayrıca, görev, yetki ve sorumluluklar kitap haline getirilmiş ve yayımlanmıştır. Organizasyon şemasının Kurumun internet sayfasında yer aldığı görülmüştür. Bununla birlikte, Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımları “Merkez ve Taşra Görev, Yetki ve Sorumluluklar” kitabıyla ayrıntılı şekilde belirlenmiştir. Ancak, iş akış şemaları tamamlanmamış olup, çalışmaların devam ettiği bildirilmiştir. Ayrıca, İdare tarafından hassas görevlere ilişkin prosedürler de belirlenmemiştir.

Kurumda yetkiler ve yetki devrinin sınırları açıkça belirlenmiş ve yazılı olarak bildirilmiştir. Ayrıca, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin “Yetki Devri” başlıklı 794 üncü maddesinde yer alan *“Bağlı, ilgili, ilişkili ve diğer kurum ve kuruluşların her kademedeki yöneticileri sınırlarını açıkça belirtmek ve yazılı olmak kaydıyla yetkilerinden bir kısmını alt kademelere devredebilir. Yetki devri, uygun araçlarla ilgililere duyurulur”* hükmüne istinaden hazırlanan Karayolları Genel Müdürlüğü İmza Yetkileri Yönergesi, Genel Müdürlük Makamından alınan Olur ile yürürlüğe girmiştir. Ayrıca, Kurumda EBAYS (Elektronik Belge ve Arşiv Yönetim Sistemi) ile imza yetkilerinin sınırları açık bir şekilde belirlenmiş olup, yetki ve yetki devrinin belirlenen sınırlar çerçevesinde verildiği görülmüştür.

Kurumun ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak sistemli bir şekilde çalışan ve veri üreten yönetim bilgi sistemleri mevcuttur. Bunlar; KBOS (Kurumsal Bilgi Otomasyon Sistemi), BYOS (Bütçe Yönetimi Otomasyon Sistemi), EBAYS (Elektronik Belge ve Arşiv Yönetim Sistemi), CBT (Coğrafi Bilgi Teknolojileri) ve AR-GE İş Yönetim Yazılımı olup, bunların ihtiyacı karşılayan bilgi

sistemleri olduğu ve bilgi güvenliğini ve yedekleme gerekliliklerini sağlayacak şekilde dizayn edildiği kanaatine varılmıştır.

Kurumun misyonu, vizyonu ile stratejik amaç ve hedeflerinin tüm personele duyurulduğu belirtilmiştir. Ayrıca, Kurum misyonunun gerçekleştirilmesine ve Kurum çalışanları tarafından sahiplenilmesine yönelik çalışmalar yapıldığından bahsedilmiştir.

Stratejik Plan, İdarenin kendi birimleri ile personelinin katkılarıyla mevzuata uygun bir şekilde hazırlanmış ve İdarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren Performans Programı oluşturulmuştur. Stratejik Plan ve Performans Programı içerik olarak mevzuata uygundur.

Ayrıca, birim yetkilileri tarafından, birimlerine ilişkin Stratejik Plan ve Performans Programında yer alan faaliyetlerin personeline duyurulduğu Kurum tarafından beyan edilmiştir. Bununla birlikte, İdarenin bütçesini Stratejik Plan ve Performans Programına uygun olarak hazırladığı görülmüştür.

Faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler, İdare Faaliyet Raporunda gösterilmekte ve Kurumun internet sitesinden duyurulmaktadır. Birim Faaliyet Raporlarının hazırlanması ile ilgili süreç, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı'nın tüm birimlere gönderdiği yazı ile başlatılmakta ve Birim Faaliyet Raporları Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığında toplanmaktadır. Birimlerden gelen Faaliyet Raporları doğrultusunda İdare Faaliyet Raporu hazırlanmaktadır.

Hazine ve Maliye Bakanlığının, Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliği gereğince hazırlanan İdare Faaliyet Raporu, ilgili kamu kurumlarına (Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı) gönderilmekte ve kamuoyuna açıklanmaktadır.

İdare tarafından stratejik amaç ve hedeflerinin gerçekleştirilmesini engelleyebilecek riskler olan kurumsal riskler belirlenmiştir. Söz konusu riskler belirlenirken Stratejik Planın hazırlanması aşamasında çalışma grupları oluşturulmuş ve ilgili personelin katılımıyla çalıştay düzenlenmiştir.

İdare tarafından ayrıca iç kontrol riskleri de belirlenmiş olup, söz konusu risklerin tümü değerlendirilmiştir. Ayrıca, İdarenin yürüttüğü faaliyetlerde oluşacak risklerin azaltılması amacıyla birimler tarafından oluşturulan kurum içi genelge, yönerge, olur, iç

yazışmalar ile ihtiyaç duyulan kontrol faaliyetlerinin de belirlendiği ifade edilmiştir.

Kurumda ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Ayrıca, iç denetim birimi oluşturulmuş olup 20 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bununla birlikte 12 iç denetçi görev yapmaktadır.

Kurum tarafından iç denetim biriminin işlevsel bağımsızlığa sahip olduğu, "Üst Yöneticiler İçin İç Kontrol ve İç Denetim Rehberi"nde yer aldığı üzere iç denetçiler için uygun çalışma ortamının sağlandığı ve iç denetçi olarak atanan kişinin, ilgili mevzuatın öngördüğü temel nitelikleri taşıdığı belirtilmiştir. Bunun yanında, iç denetim birimi tarafından iç kontrol sisteminin incelenmesi ve değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak, Kamu İdaresinde iç kontrol işlemlerinin başlatıldığı, İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun oluşturulduğu, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının hazırlandığı ve revize edildiği, Kurumdaki tüm personelin Etik Sözleşmesini imzaladığı, Kurumda "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmalarının yapıldığı, İdarenin yapmış olduğu görevlendirmelerde görevler ayrılığı ilkesini dikkate aldığı, Kurum organizasyon yapısı içerisindeki tüm personelin görev, yetki ve sorumluluklarının açıkça ifade edildiği, Kurumda yetkiler ve yetki devrinin sınırlarının belirlendiği, Kurumun ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak yönetim bilgi sistemlerinin mevcut olduğu, Kurum tarafından Stratejik Plan, Performans Program ve İdare Faaliyet Raporunun mevzuata uygun hazırlandığı ve yayımlandığı, İdare tarafından stratejik amaç ve hedeflerinin gerçekleştirilmesini engelleyebilecek riskler olan kurumsal risklerin belirlendiği, Kurumda ön mali kontrol sisteminin kurulduğu ve iç denetim biriminin oluşturulduğu görülmüştür.

Bunların yanında, iş akış şemalarının tamamlanmadığı ve hassas görevlere ilişkin prosedürlerin belirlenmediği tespit edilmiştir. Ayrıca, İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçlarının izlenmediği, iç kontrol sisteminin yılda en az bir kez değerlendirilmediği ve dolayısıyla değerlendirme formları ve raporların düzenlenmediği görülmüştür.

Dolayısıyla, yukarıda yer verilen eksikliklerin tamamlanması iç kontrol sisteminin işleyişinin etkinliği açısından önemli olup, Kurum tarafından gerekli çalışmaların yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Karayolları Genel Müdürlüğünün 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Laboratuvar Hizmeti Karşılığında Elde Edilen Test Ücreti Gelirlerinin Tahakkuk Kaydının Eksik Yapılması

Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlükleri tarafından verilen laboratuvar hizmetleri karşılığında elde edilen laboratuvar deney ücret gelirlerinin tahakkuk kaydının eksik yapıldığı tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Kayıt zamanı, kamu gelir ve giderleri ile bütçe gelir ve giderlerinin yılı” başlıklı 16 ncı maddesinde; bir ekonomik değer; yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirileceği, kamu hesaplarının mali yıl esasına göre tutulacağı, kamu gelir ve giderlerinin tahakkuk ettirildikleri mali yılın hesaplarında gösterileceği ve bütçe gelirlerinin tahsil edildiği, bütçe giderlerinin ise ödendiği yılda muhasebeleştirileceği hüküm altına alınmıştır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 51 inci maddesinde; Gelirlerden Alacaklar Hesabının, mevzuatı gereğince gelir olarak tahakkuk ettirilen vergi gelirleri, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirler, duran varlıklar ana hesap grubu içindeki gelirlerden alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına inenler ile bunlardan yapılan tahsilat veya terkinlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir. Aynı Yönetmeliğin “Hesabın işleyişi” başlıklı 53 üncü maddesinde ise, muhasebe

birimlerine ilgili servislerinden verilen gelir tahakkuku tutarlarının nasıl muhasebeleştirileceği açıklanmıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri çerçevesinde, kamu idareleri gelir ve giderlerini tahakkuk esasına göre muhasebeleştirmeli ve gelir ve giderler tahakkuk ettikleri mali yılın hesaplarında gösterilmelidir. Tahakkuk eden gelirler 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabının borç kısmında muhasebeleştirilmeli, tahsil edildiğinde ise, 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabına alacak kaydı yapılmalıdır.

Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlüklerinde yapılan incelemede, yükleniciler tarafından Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlüğünün laboratuvarlarında bir takım deneyler yaptırıldığı ve söz konusu deney ücretlerinin toplam tutarının 10.584.612,00 TL olduğu görülmüştür. Söz konusu deney ücretlerinin 9.240.958,00 TL'si tahsil edilmiş, kalan 1.343.654,00 TL'si ise tahsil edilememiştir. Ayrıca, Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlükleri tarafından 120.03.01.02.06-Laboratuvar Deney ve Analiz Gelirleri Hesabının borcuna kaydedilen tutarların tamamı tahsil edilmiştir. Dolayısıyla, 1.343.654,00 TL tutarında tahsil edilemeyen deney ücreti gelirisinin tahakkuk kaydının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Buradan hareketle, söz konusu ücretlerin tahakkuk kayıtlarının eksik yapılması neticesinde bilanço hesaplarından olan 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı ve faaliyet sonuçları hesaplarından olan 600-Gelirler Hesabında 1.343.654,00 TL eksiklik mevcuttur.

Kamu İdaresi tarafından, deney ücretlerinin ilgililer tarafından peşin olarak ödendikten sonra işlem tesis edildiği ve söz konusu ücretlerin tahakkuku tahsiline bağlı ücretler olduğu ileri sürülmüş olsa da İdare kayıtlarına göre 2019 yılına ilişkin ücreti ilgililer tarafından ödenmemiş deney hizmetlerinin mevcut olduğu ve söz konusu ücretlerin Yönetmelik hükümlerine göre tahsil edildiği değil, tahakkuk ettikleri mali yılın hesaplarında gösterilmesi gerektiği göz önüne alındığında bu iddianın kabulü mümkün değildir.

Sonuç olarak, Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlükleri tarafından elde edilen laboratuvar deney ücret gelirlerinin anılan mevzuat hükümleri gereğince tahakkuk kaydının yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 2: Verilen Depozito ve Teminatlar Hesaplarının Kullanılmaması

Bölge Müdürlüklerinde elektrik, su, doğalgaz vb. abonelikler için verilen güvence bedellerinin ilgisine göre 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı veya 226-Verilen

Depozito ve Teminatlar Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekirken, bu hesapların kullanılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Hesabın niteliği” başlıklı 60 ıncı maddesine göre; 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı, kamu idarelerince bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak diğer kamu idarelerine veya kişilere bir yıldan daha az süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılmaktadır.

Aynı Yönetmeliğin 142 nci maddesine göre ise, bir yıldan daha uzun süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı kullanılmaktadır.

Anılan Yönetmeliğin “Hesabın işleyişi” başlıklı 61 inci maddesinde de; bir yıldan daha az bir süre için bütçedeki ödeneğine dayanılarak verilen depozito ve teminatların bir taraftan 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına borç, 100-Kasa Hesabı, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına ya da ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri doğrultusunda Kamu İdaresi tarafından elektrik, su, doğalgaz vb. abonelikler için verilen güvence bedellerinin ilgisine göre, 126 veya 226 nolu Hesapta muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede elektrik, su, doğalgaz vb. abonelikler için 1 inci (İstanbul) Bölge Müdürlüğünde 161.472,91 TL, 3 üncü (Konya) Bölge Müdürlüğünde 46.226,11 TL, 6 ncı (Kayseri) Bölge Müdürlüğünde 202.465,99 TL, 10 uncu (Trabzon) Bölge Müdürlüğünde 211.263,02 TL, 14 üncü (Bursa) Bölge Müdürlüğünde 35.351,00 TL, 15 inci (Kastamonu) Bölge Müdürlüğünde ise 423.072,00 TL güvence bedelinin doğrudan giderleştirildiği ve dolayısıyla 126 ve 226 Hesaplarında 1.079.851,03 TL eksikliğe; 630-Giderler Hesabında ise aynı tutarda fazlalığa neden olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, söz konusu Bölge Müdürlüklerinin elektrik, su, doğalgaz vb. abonelikler için verdiği güvence bedellerinin ilgisine göre 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı veya 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında muhasebeleştirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Hemen Tüketilmeyip Gelecek Dönemlerde Tüketilmek Üzere Yapılan Alımlara İlişkin Ödemelerin Tahakkuk Esaslı Muhasebe İlkelerine Uygun Olarak Muhasebeleştirilmemesi

Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlükleri tarafından posta pulu ücret ödeme makinesine yüklenen krediler ile Genel Müdürlük tarafından ön ödemeli doğalgaz ve su sayacına yüklenen kredilerin tüketilmeden giderleştirildiği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemlerini, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izleyecekleri belirtilmiş ve 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde ise, gelecek dönemlere ait olarak önceden ödenen giderler ile cari dönemde tahakkuk eden, ancak gelecek dönemlerde tahsil edilecek olan gelirlerin muhasebeleştirilileceği ve bilançoda gösterileceği ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin, 180-Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı ve 280-Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabının işleyişine ilişkin 101 ve 151 inci maddelerinde, söz konusu hesapların, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkmasına rağmen, gelecek aylara veya yıllara ait olan giderlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 116 ve 205 inci maddelerinde de benzer ifadeler yer almıştır.

Söz konusu düzenlemelere göre, gelecek dönemlere ait olarak önceden ödenen giderlerin bilançoda varlık hesaplarında takip edilmesi gerekmektedir. Bunun için de vadesine göre 180-Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı ile 280-Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı ihdas edilmiştir. Söz konusu hesaplarda takip edilen ekonomik değerler tüketildikçe de tahakkuk esaslı gereğince faaliyet hesapları marifetiyle giderleştirilecektir.

Bu çerçevede posta pulu ücret ödeme makinesi ve ön ödemeli doğalgaz ve su sayacına kredi yüklendiğinde henüz tüketim gerçekleşmediğinden, yüklenen miktarın vade durumuna göre, 280-Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabında veya 180-Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabında takip edilmesi ve belirli periyotlarla yapılan ölçümler neticesinde tahakkuk eden tüketim miktarının giderleştirilmesi gerekmektedir. Ancak, uygulamada posta pulu ücret ödeme makinesine ve ön ödemeli doğalgaz ve su sayacına yüklenen kredilerin tüketim gerçekleşmeden giderleştirildiği görülmüştür.

Sonuç olarak, hemen tüketilmeyip gelecek dönemlerde tüketilmek üzere yapılan bahse konu alımlara ilişkin ödemelerin dönemsellik ve tam açıklama ilkelerine göre öncelikle ilgili

varlık hesaplarına kaydının yapılıp tüketim gerçekleştikçe giderleştirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 4: Genel Müdürlüğe Ait Arazi ve Arsaların Muhasebe Kayıtlarının Bulunmaması

Genel Müdürlüğe ait arsaların ve arazilerin muhasebe kayıtlarının bulunmadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 172 nci maddesine göre; satılan arsa ve arazilerin, bir taraftan kayıtlı değeri 250-Arazi ve Arsalar Hesabına, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına, mevzuatı gereğince diğer kamu idareleri adına ayrılan paylar 363-Kamu İdareleri Payları Hesabına alacak, satış bedeli 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumsuz fark ve mevzuatı gereğince diğer kamu idareleri adına ayrılan paylar 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan satış bedelinden bütçeye gelir kaydedilmesi gereken tutar 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

Yapılan incelemede Genel Müdürlüğe ait arsaların satışının önce 250-Arazi ve Arsalar Hesabının borcuna kaydedildiği, yine aynı muhasebe kaydında bu defa 250 nolu Hesabın alacağına kayıt yapılarak satış kaydının gerçekleştiği görülmüştür.

Bu husus muhasebe kaydının hatalı olduğunu gösterirken diğer yandan da Genel Müdürlüğe ait arsa ve arazilerden muhasebe envanterinde bulunmayanların olduğunu göstermektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 172 nci maddesinin ikinci fıkrasına göre, bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce mevcut olup, hesaplarda yer almayan arsa ve arazilerden envanteri yapılanların tespit edilen değerleri üzerinden 250-Arazi ve Arsalar Hesabına borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kayıt yapılması gerekmektedir. Söz konusu hüküm, Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği 01.01.2015 tarihi itibarıyla yapılacak envanter çalışması neticesinde ortaya çıkacak olan durumu ifade etmektedir.

Bu tarihten itibaren İdare, her yıl yapması gereken envanter çalışmaları ile arsa ve arazilerini tespit ederek, söz konusu arsa ve arazilerin muhasebe kaydını yapmalıdır. Ancak, bulguda belirtildiği üzere, İdare arsa ve arazi satışlarında sanki ilk kez tespit ettiği varlıkları varmış gibi bir kayıt yapmakta ve 500-Net Değer Hesabını kullanmaktadır.

İdare cevabında Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce mevcut olup, hesaplarda yer almayan arsa ve arazilerden envanteri yapılanların tespit edilen değerleri üzerinden 250-Arazi ve Arsalar hesabına borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kaydı yapıldığını belirtmiştir. Ancak, bu çalışmalar tam olarak yapılmış olsa idi, yapılan arazi ve arsa satışlarında 500-Net Değer Hesabının kullanılması söz konusu olmazdı.

Bu itibarla; ivedilikle arsa ve arazilerin envanter çalışmalarının yapılarak muhasebe kayıtlarının yapılması ve satış kayıtlarının doğruluğunun sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Kamulaştırma İşlemlerinde Kanun Yolları Sonucunda Bedeli Düşen Taşınmazlara İlişkin Gerekli Kayıtların Yapılmaması

Bölge Müdürlüklerince kamulaştırma yoluyla edinilen taşınmazlara ilişkin istinaf ve temyiz kanun yolları neticesinde kamulaştırma bedeli düşenler için herhangi bir muhasebe kaydı yapılmadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin maddi duran varlıklara ilişkin "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 170 inci maddesinde; edinilen maddi duran varlıkların, maliyet bedeliyle hesaplara alınacağı, maliyet bedeline varlıkların elde edilmesinde faiz hariç yapılan her türlü giderin ilave edileceği ve bağış veya hibe olarak edinilen maddi duran varlıkların varsa bilinen değeriyle, yoksa değerlemesi yapıldıktan sonra tespit edilen değeriyle hesaplara alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Kurum tarafından kamulaştırma yoluyla edinilen arazi ve arsalar ilk derece mahkemesi tarafından belirlenen bedel üzerinden kayıtlara alınmakta, bedeli İdare tarafından belirlenen takdir değerinin üzerinde olanlar için Hukuk Müşavirliğince istinaf ve temyiz kanun yollarına başvurulmaktadır.

Kanun yolları neticesinde ilk derece mahkemesi tarafından belirlenen kamulaştırma bedelinde artış meydana gelmesi halinde, bu artış tutarı ilgili taşınmazın bedeline eklenirken, kamulaştırma bedelinde düşüş meydana gelmesi durumunda ise, aradaki tutar taşınmazın bedelinden düşülmemekte ve bu nedenle, yapılan kayıt ilgili taşınmazın maliyet bedelini yansıtmamaktadır.

Yapılan incelemede, 2 nci (İzmir) Bölge Müdürlüğü, 3 üncü (Konya) Bölge Müdürlüğü, 4 üncü (Ankara) Bölge Müdürlüğü, 7 nci (Samsun) Bölge Müdürlüğü, 8 inci

(Elazığ) Bölge Müdürlüğü, 11 inci (Van) Bölge Müdürlüğü, 15 inci (Kastamonu) Bölge Müdürlüğü ve 18 inci (Kars) Bölge Müdürlüğünde 2019 yılı içinde kesinleşen kamulaştırma davaları sonucunda kamulaştırma bedellerinde toplamda 3.405.770,23 TL düşüş olmasına karşın, bu bedeller ilgili taşınmazların maliyetinden düşülmemiştir.

Dolayısıyla, bilançoda Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubunda yukarıda belirtilen tutar kadar fazlalığa sebebiyet verilmiştir.

Sonuç olarak, istinaf ve temyiz kanun yolları neticesinde kamulaştırma bedeli düşen taşınmazlar için gerekli muhasebe kayıtlarının yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 6: Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının Fiili Durumu Yansıtması

Bölge Müdürlükleri sınırları içerisinde yer alan tünellerin 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile ilgili düzenlemeler getiren "Hesabın niteliği" başlıklı 173 üncü maddesine göre; Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, yeraltında veya yerüstünde inşa edilmiş her türlü yol, köprü, baraj, tünel, bölme, sarnıç, iskele, hark ve benzeri yapılar ile bunların eklenti ve bütünleyici parçalarının ve bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılmaktadır.

Aynı Yönetmeliğin 174 üncü maddesinde 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının işleyişine ilişkin hükümler bulunmaktadır. Özel Bütçe Detaylı Hesap Planı'nda da 251-Yer Altı ve Yer Üstü Düzenleri Hesabına kaydedilecek yeraltı ve yerüstü düzenleri ve kodları izah edilmiştir.

Yönetmelik ve Özel Bütçe Detaylı Hesap Planı birlikte değerlendirildiğinde, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına enerji nakil hatları, yollar, tüneller, otoparklar gibi yeraltında veya yerüstünde inşa edilmiş birçok yapının kaydedilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, 2 nci (İzmir) Bölge Müdürlüğü sınırları içerisinde yer alan 4 adet, 3 üncü (Konya) Bölge Müdürlüğünde 2 adet, 14 üncü (Bursa) Bölge Müdürlüğünde 4 adet, 15 inci (Kastamonu) Bölge Müdürlüğünde 41 adet ve 16 ncı (Sivas) Bölge Müdürlüğünde 3 adet olmak üzere toplam 54 adet tünelin 251.1.5 kodunda izlenmesi gerekirken izlenmediği görülmüştür.

Dolayısıyla, bu hesaba eksik kayıt yapılması nedeniyle bilançoda yer alan 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı eksik bilgi sunmaktadır.

Sonuç olarak, yeraltında veya yerüstünde inşa edilmiş her türlü yol, köprü, baraj, tünel, bölme, sarnıç, iskele, hark ve benzeri yapılar ile bunların eklenti ve bütünüleyici parçalarının ve bunlardan tahsise konu edilenlerin tamamının 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 7: Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Bölge Müdürlükleri tarafından tahsisli olarak kullanılan taşınmazlar olduğu halde, söz konusu taşınmazların muhasebe kayıtlarında yer almadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubuna ilişkin “Hesap grubuna ilişkin işlemler” başlıklı 170 inci maddesine göre; kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazların, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenlerin ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılan taşınmazların yardımcı hesaplar itibarıyla izlenmesi gerekmektedir.

Aynı Yönetmeliğin “Hesabın işleyişi” başlıklı 174 üncü ve 175 inci maddelerine göre de; tahsise konu edilen yeraltı ve yerüstü düzenleri ile binaların tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden 251 ve 252 Hesaplarına borç, üzerinde bulunduğu arsanın kayıtlı değeri ise 250-Arazi ve Arsalar Hesabına borç, 500-Net Değer Hesabına da alacak kaydedilmesi gerekmektedir. Ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı 500-Net Değer Hesabına borç, 257-Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına ise alacak kaydedilmelidir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinde, kamu idarelerinin tahsisli kullandıkları taşınmazları yardımcı hesaplar itibarıyla muhasebeleştirilmeleri gerektiği ortaya konulmuştur.

Yapılan inceleme neticesinde, 1 inci (İstanbul) Bölge Müdürlüğünde tahsisli olarak kullanılan bölge sahaları, şube sahaları, bakım evleri, asfalt tesisleri, malzeme ocakları gibi toplam 92 taşınmazın olduğu; 6 ncı (Kayseri) Bölge Müdürlüğünde 55 adet, 14 üncü (Bursa) Bölge Müdürlüğünde ise 124 adet tahsisli olarak kullanılan taşınmazın olduğu ve bunların Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünce her yıl düzenli olarak yayımlanan Özel Bütçe Detaylı Hesap Planı'nda yer alan 251.03 veya 252.03 hesap

kodlarında “Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar” başlıklı yardımcı hesaplarında takip edilmesi gerekirken, takip edilmediği tespit edilmiştir.

Bu itibarla, anılan Bölge Müdürlükleri tarafından mülkiyeti Hazineye ait olan ve tahsisli olarak kullanılan bölge sahaları, şube sahaları, bakım evleri, asfalt tesisleri, malzeme ocakları gibi taşınmazların 251.03 veya 252.03 hesap kodlarında takip edilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 8: Taşınmazlar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Taşınmazın Maliyetine Eklenmemesi

Bölge Müdürlüklerinde yıl içerisinde maddi duran varlıklar için yapılan değer artırıcı harcamaların ilgili maddi duran varlığın maliyetine eklenmeyip doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Maddi duran varlıklar için yapılan değer artırıcı harcamalar” başlıklı 27 nci maddesine göre; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyet, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilmeli ve amortisman hesaplamasında dikkate alınmalıdır. Maddi duran varlıklar için yukarıda belirtilenler dışında yapılan her türlü normal bakım ve onarım harcamaları ise gider olarak kaydedilmelidir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Hesap grubuna ilişkin işlemler” başlıklı 170 inci maddesinde de maddi duran varlıklar için yapılan değer artırıcı harcamalara ilişkin benzer düzenlemeler yer almaktadır. Amortisman ve Tükenme Payları konulu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin (Sıra No: 47) “Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları” başlıklı 6 ncı maddesinde ise, hesaplarda kayıtlı taşınmazlar için yapılan harcamalardan 34.000 TL'yi aşanların değer artırıcı harcama olarak kabul edileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda maddi duran varlıkların ekonomik değerini artıracak harcamaların yapılması durumunda, bu harcamaların giderleştirilmeyip ilgili maddi duran varlığın maliyeti üzerine eklenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 1 inci (İstanbul) Bölge Müdürlüğünde binalar için her biri Tebliğde belirtilen sınırı aşan toplamda 2.130.658,42 TL tutarında harcamanın yapıldığı; 4

üncü (Ankara) Bölge Müdürlüğünde ise, toplamda 2.920.199,13 TL tutarında harcamanın yapıldığı ve söz konusu değer artırıcı harcamaların ilgili taşınmazın maliyetine eklenmeyip doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Söz konusu harcamaların ilgili maddi duran varlığın maliyetine eklenmeyip doğrudan giderleştirilmesi 252-Binalar Hesabında yukarıda belirtilen tutarlar kadar eksikliğe ve 630-Giderler Hesabında aynı tutarlarda fazlalığa sebebiyet vermektedir.

Sonuç olarak, ilgili Bölge Müdürlüklerince maddi duran varlıklar için yapılan değer artırıcı harcamaların doğrudan giderleştirilmeyip ilgili maddi duran varlığın maliyetine eklenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 9: Geçici Kabul İşlemleri Yapılan Yatırımlara İlişkin Tutarların İlgili Maddi Duran Varlıklar Hesabına Aktarılmaması

Bölge Müdürlüklerinde 2019 yılı içinde geçici kabulü yapılan yapım işlerine ait yatırım tutarlarının 31.12.2019 tarihine kadar ilgili maddi duran varlık hesaplarına aktarılmayıp, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmeye devam edildiği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 174 üncü maddesine göre; Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenen yeraltı ve yerüstü düzenlerine ilişkin tutarların, yatırımın tamamlanıp geçici kabulün yapılması ile birlikte 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına borç, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına ise alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

Söz konusu Yönetmeliğin 252-Binalar Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 176 ncı maddesine göre de, benzer şekilde; Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenen bina yapımına ilişkin tutarların binanın geçici kabulünün yapılması ile birlikte, 252-Binalar Hesabına borç, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilen yatırımlardan tamamlananlar ilgisine göre Maddi Duran Varlık Hesap Grubunda yer alan 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252-Binalar Hesabına alınmalıdır.

Yapılan incelemede, ayrıntısı aşağıdaki tabloda görüleceği üzere, söz konusu Bölge

Müdürlüklerinde 2019 yılı içerisinde geçici kabulü yapılan toplam 3.585.919.915,65 TL tutarında yapım işi olmasına rağmen, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabından toplam 1.450.473.479,42 TL tutarında çıkış yapılmıştır.

Tablo 5: Bölge Müdürlükleri Bazında Geçici Kabulü Yapılan Yapım İşlerinin Toplam Tutarı ile Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Bakiyesinin Karşılaştırılması

Bölge Müdürlüğü	Geçici Kabulü Yapılan İşlerin Toplam Tutarı	258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Alacak Toplamı
2 nci Bölge (İzmir)	473.132.770,39 TL	375.666.557,00 TL
3 üncü (Konya)	245.644.282,40 TL	169.968.900,88 TL
6 ncı Bölge (Kayseri)	443.141.301,15 TL	242.207.343,85 TL
9 uncu Bölge (Diyarbakır)	749.180.256,00 TL	376.142.724,66 TL
11 inci Bölge (Van)	268.678.824,00 TL	178.349.062,59 TL
12 nci Bölge (Erzurum)	1.406.142.481,71 TL	108.138.890,44 TL
TOPLAM	3.585.919.915,65 TL	1.450.473.479,42 TL

Söz konusu Bölge Müdürlükleri tarafından geçici kabulü yapılan yapım işlerine ait toplam tutar ile 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının alacak toplamı arasındaki fark 2.135.446.436,23 TL'dir.

Bu nedenle, geçici kabulü yapılan yapım işlerine ait yatırım tutarlarının ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılmaması neticesinde, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında 2.135.446.436,23 TL fazlalık ve ilgili maddi duran varlık hesabında ise aynı tutarda eksiklik mevcuttur.

Sonuç olarak, ilgili Bölge Müdürlükleri tarafından geçici kabulü yapılan işleri takip edilerek gerekli muhasebe kayıtlarının zamanında yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 10: Yapım İşİ Kapsamında Yüklenicilere Yapılan Ödemelerin Doğrudan Giderleştirilmesi

Bölge Müdürlüklerince yapım işleri kapsamında yüklenicilere ödenen hakediş tutarlarının 630-Giderler Hesabında muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 187 nci maddesine göre, Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı; kamu idarelerine ait yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her

türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hâllerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılmaktadır.

Aynı Yönetmeliğin “Hesabın işleyişi” başlıklı 188 inci maddesine göre de, gerek yılı içinde gerekse yıllara sari olarak yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak tutarlar, bir taraftan 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına borç, kesintiler ilgili hesaplara, ödenecek tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı, 325-Nakit Talep ve Tahsisleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıma Hesabına alacak kaydedilmelidir.

Diğer taraftan, tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına ise borç kaydedilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca, yıllara sari olsun ya da olmasın yapım aşamasında olan ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak tutarlar 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmeli, söz konusu yatırım tamamlanıp geçici kabulü yapıldıktan sonra ise, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına ise borç kaydı yapılmalıdır.

Yapılan incelemelerde, Karayolları 1 nci (İstanbul) Bölge Müdürlüğünde yüklenicilere yapılan toplam 76.927.973,56 TL, 9 uncu (Diyarbakır) Bölge Müdürlüğünde toplam 10.973.149,97 TL, 14 üncü (Bursa) Bölge Müdürlüğünde ise toplam 9.526.656,47 TL tutarındaki hakediş ödemesinin 630-Giderler Hesabının borcuna kaydedildiği görülmüştür.

Bu nedenle, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında 97.427.780,00 TL eksikliğe ve 630-Giderler Hesabında aynı tutarda fazlalığa sebep olunmuştur.

Sonuç olarak, yapım işleri kapsamında yüklenicilere ödenen hakediş tutarlarının 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 11: Maddi Olmayan Duran Varlıklar Grubunda Kayıtlı Tutarlar için Fazla Amortisman Ayrılması

Kurumun konsolide mali tabloları incelendiğinde, 260-Haklar Hesabı için mevzuatın öngördüğü oranın üzerinde amortisman ayrıldığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 260-Haklar Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 194 üncü maddesine göre; 260-Haklar Hesabı, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır.

Aynı Yönetmeliğin “Hesabın niteliği” başlıklı 202 nci maddesine göre de; 268-Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı, maddi olmayan duran varlık bedellerinin, yararlanma süresi içinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılır.

Söz konusu Yönetmelik uyarınca, yıl sonunda maddi olmayan duran varlıklar için ayrılan amortisman tutarları, 268-Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına alacak, 630-Giderler Hesabına ise borç kaydedilir.

“Amortisman ve Tükenme Payları” konulu 47 sıra nolu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde, maddi olmayan duran varlıklar hesap grubunda yer alan duran varlıklara uygulanacak amortisman oranı %100 olarak belirlenmiştir.

Buna göre, maddi olmayan duran varlık hesaplarını ilgilendiren ve satın alınmış olan duran varlıklar ilgili maddi olmayan duran varlık hesaplarına kaydedilecek olup dönem sonunda tamamı amortisman tabi tutulacaktır. Ayrıca, daha önceki dönemlerde tamamen amorti edilmiş olan duran varlıklar için yapılan harcamalar varlığın bedeline eklenmeksizin doğrudan giderleştirilecektir.

Genel Müdürlük 2019 Yılı Bilançosunun incelenmesi sonucunda, 260-Haklar Hesabında 172.330.073,97 TL tutarında bakiye olmasına rağmen, 268-Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabında 175.330.579,26 TL bakiye bulunmaktadır.

Bu itibarla, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve 47 Sıra nolu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin ilgili hükümlerine aykırı olarak 260-Haklar Hesabı için %100 oranından fazla amortisman ayrılması nedeniyle, 268-Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı ve 630-Giderler Hesabında 3.000.505,29 TL fazlalığa neden olduğu değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, 260-Haklar Hesabı için mevzuatta belirtilen oranda amortisman ayrılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 12: Maddi Duran Varlıkların Hurdaya Ayırma İşlemlerinde Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının Kullanılmaması

Bölge Müdürlüklerinde çeşitli nedenlerle kullanım olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların hurdaya ayırma işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Hesabın niteliği” başlıklı 214 üncü maddesine göre, Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı, çeşitli nedenlerle kullanıma olanaklarını yitiren gelecek yıllar ihtiyacı stoklar ve maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılmaktadır.

Aynı Yönetmeliğin “Hesabın işleyişi” başlıklı 219 uncu maddesinde; çeşitli nedenlerle kullanım olanağını yitiren maddi duran varlıkların muhasebe kayıtlarının nasıl yapılacağı açıklanmıştır.

Buna göre, çeşitli nedenlerle kullanım olanağını yitiren maddi duran varlıklar, kayıtlı değerleri üzerinden 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının borcuna; ilgili maddi duran varlık hesabının ise alacağına kaydedilir.

Ayrıca, söz konusu maddi duran varlık için ayrılmış olan amortisman tutarı 257-Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına borç, 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabına ise alacak kaydedilir.

Yapılan incelemede, 3 üncü (Konya) Bölge Müdürlüğünde, maddi duran varlıkların hurdaya ayırma işlemlerinde 294 ve 299 Hesaplarının kullanılmadığı, kullanma olanağını yitiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerlerinin ilgili maddi duran varlık hesabına alacak ve 630-Giderler Hesabına borç kaydedildiği görülmüştür.

Benzer şekilde, 18 inci (Kars) Bölge Müdürlüğünde, kullanma olanağını yitiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerlerinin ilgili maddi duran varlık hesabına alacak ve 257-Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına borç kaydedildiği tespit edilmiştir.

Bu nedenle, kullanım olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların muhasebeleştirilmesinde söz konusu hesapların kullanılmaması bilanço hesaplarından olan 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ve 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabında eksikliğe sebebiyet vermektedir.

Sonuç olarak, çeşitli nedenlerle kullanım olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların hurdaya ayırma işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının kullanılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 13: Hakedişlerde Tamamlanmış Ancak Kesin Hesabı İdareye Verilmemiş İmalatlara Ait Tutarlardan Yapılan Kesintilerin Muhasebeleştirilmemesi

Bölge Müdürlüklerinde birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen yapım işlerine ilişkin düzenlenen hakedişlerde tamamlanmış ancak kesin hesabı İdareye verilmemiş olan imalatlara ait ödenen tutarlardan yapılan kesintilerin 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmediği görülmüştür.

Bölge Müdürlüğü ile yükleniciler arasında imzalanan birim fiyat sözleşmelerin “İşin devamı sırasında kesin hesapların yapılması” başlıklı 30 uncu maddesine göre, hakedişlerde tamamlanan ancak kesin hesabı İdareye verilmemiş olan imalatlara ilişkin tutarların %5’i oranında teminat mektubu alınmalı; teminat mektubu verilmemiş durumda ise, imalatların %5’ine karşılık gelen tutarlar İdare tarafından hakedişlerden kesilmelidir. Kesin hesaplar İdare tarafından onaylanmadığı sürece alınan teminat mektubu ya da hakedişlerden kesinti yapılan tutarlar yüklenicilere iade edilmemelidir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin “Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 257 nci maddesinde; ihalelere katılan isteklilerden mevzuatı gereği nakden alınan geçici teminatlar ile üzerinde ihale kalan isteklilerden nakden alınan veya hakedişlerinden kesilmek suretiyle tahsil edilen kesin teminat ve ek kesin teminatların 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı ya da vadesine göre 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedileceği ifade edilmiştir.

Mezkûr Yönetmeliğin “Hesabın işleyişi” başlıklı 258 inci maddesinde ise; alınan depozito ve teminatların muhasebeleştirme usulleri hüküm altına alınmıştır. Buna göre, hakedişlerinden kesilmek suretiyle tahsil edilen teminatların 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının ya da vadesine göre 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının alacağına kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 10 uncu (Trabzon) Bölge Müdürlüğü tarafından hakedişlerden 3.111.851,95 TL; 12 nci (Erzurum) Bölge Müdürlüğü tarafından ise 1.712.000,00 TL tutarında kesinti yapılmış olup söz konusu kesintiler 330.15-Yapım İşleri Tip Sözleşmesinin 30 uncu ve 31 inci Maddesi Gereğince Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına ya da

430.15-Yapım İşleri Tip Sözleşmesinin 30 uncu ve 31 inci Maddesi Gereğince Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmemiştir. Dolayısıyla, mali tablolarda 330 ve 430 Hesaplarında 4.823.851,95 TL tutarında eksikliğe sebebiyet verilmiştir.

Sonuç olarak, hakedişlerden yapılan söz konusu kesintilerin 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına ya da vadesine göre 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 14: Kıdem Tazminatı Ödemelerinin Muhasebeleştirilmesinde İlgili Hesapların Kullanılmaması

Bölge Müdürlüğü tarafından ilgililere yapılan kıdem tazminatı ödemelerinin muhasebeleştirilmesinde 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı ve 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 291 inci maddesine göre, Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı, ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılmaktadır. Uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında kayıtlı tutarlardan, izleyen dönemde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının dönem sonunda 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Aynı Yönetmeliğin "Hesabın işleyişi" başlıklı 292 nci maddesinde ise, Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına ilişkin yapılacak muhasebe kayıtları hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca, daha önceki yıllarda hesaplanarak 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alınan tutarlardan izleyen dönemde ödenmesi öngörülen kıdem tazminatı karşılıkları 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına aktarılmalıdır. Söz konusu kıdem tazminatları ödendiğinde ise, karşılık ayrılan kısmı 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına, karşılık ayrılmamış kısmı ise 630-Giderler Hesabına borç kaydedilmeli, ödenecek tutar ise 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedilmelidir.

Karayolları 7 nci (Samsun) Bölge Müdürlüğünde yapılan incelemede, İdare tarafından sürekli işçiler için 50.836.195,06 TL kıdem tazminatı karşılığı ayrıldığı, 2019 yılı içerisinde

toplam 16.097.795,88 TL kıdem tazminatı ödemesinin yapıldığı, ancak yapılan ödemelerde gerek 372 Hesabının, gerekse 472 Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Söz konusu durum, bilanço hesaplarından olan 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı ve 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında 16.097.795,88 TL tutarında fazlalığa sebebiyet vermekte olup mali tabloları olumsuz etkilemektedir.

Sonuç olarak, Bölge Müdürlüğü tarafından ilgililere yapılan kıdem tazminatı ödemelerinde 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı ve 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının kullanılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 15: Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Muhasebeleştirilmesinde Dönem Ayırıcı Hesapların Kullanılmaması

Genel Müdürlüğün kiralamaş olduğu taşınmazlar karşılığında peşin tahsil ettiği kira gelirlerinin muhasebeleştirilmesinde dönem ayırıcı hesapların kullanılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ve 480-Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 296 ncı ve 347 nci maddelerine göre, Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirler ile uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubundaki gelecek yıllara ait gelirler hesabında kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılmaktadır.

Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı ise, dönem içinde tahsil edilen ancak, gelecek yılların faaliyet hesaplarına dâhil edilecek olan gelirlerin izlenmesi için kullanılmaktadır.

Aynı Yönetmeliğin 298 ve 349 uncu maddelerinde, söz konusu hesapların muhasebe kayıtlarının nasıl oluşturulacağına dair açıklamalara yer verilmiştir.

Buna göre, dönem içinde peşin tahsil edilen gelirlerin tahsil edildiği aya ait kısmı 600-Gelirler Hesabına, gelecek aylara ait kısmı 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına, izleyen faaliyet dönemlerine ait kısmı ise 480-Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak kaydedilmelidir. 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabının alacağı izlenen tutarlar ise, ilgili oldukları ay sonlarında 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilmelidir.

Bununla birlikte, dönem sonlarında tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalan peşin tahsil edilmiş gelirlerin 480-Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabından kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına aktarılması gerekmektedir.

Genel Müdürlük tarafından kiraya verilen 5 adet taşınmazın kira sözleşmelerinin incelenmesi sonucunda, söz konusu taşınmazların toplam 3.788.068,25 TL tutarındaki kira bedelinin kiracılar tarafından peşin olarak ödendiği; buna rağmen kiraya verilen taşınmazlardan elde edilen peşin kira gelirlerinin 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ve 480-Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Dolayısıyla, peşin tahsil edilen kira bedellerinin dönem ayırıcı hesaplar olan 380-Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı ve 480-Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında izlenmemesi, hem dönersellik ilkesine aykırılık teşkil etmekte, hem de mali tablolarda 380 ve 480 Hesaplarında eksikliğe sebebiyet vermektedir.

Sonuç olarak, İdare tarafından peşin tahsil edilen kira gelirlerinin muhasebeleştirilmesinde 380-Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı ve 480-Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının kullanılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 16: Genel Müdürlüğün Mülkiyetinde Olan Gayrimenkulün Kira Taksitlerinin Ödenmemesine Rağmen Sözleşmenin Feshedilerek Kesin Teminatın İrat Kaydedilmemesi ve Teminatın İade Edilmesi

Genel Müdürlüğün mülkiyetinde bulunan Gerede-Ankara Otoyolu Km. 37+000'daki Çeltikçi B Tipi Otoyol Hizmet Tesisinin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51/g maddesi kapsamında 15.05.2018 tarihli ihale ile bir yıl süre kiralınması işinde, yüklenicinin kira taksitlerini ödememesine rağmen, sözleşmenin bitimini müteakip kesin teminatın yükleniciye iade edildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na dayanılarak çıkarılan Karayolları Genel Müdürlüğünün Mülkiyetindeki Taşınmazlar ile Kullanımındaki Alanların İdaresine İlişkin Yönetmelik'in "Müşterinin sözleşmenin bozulmasına neden olması" başlıklı 23 üncü maddesine göre; sözleşme yapıldıktan sonra müşterinin taahhüdünü, şartname ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi ve İdarenin en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumu devam ettirmesi halinde, ayrıca protesto

çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın kesin teminatı gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. Gelir kaydedilen kesin teminat, müşterinin borcuna mahsup edilemez. Anılan hüküm İdareye sözleşmeyi feshetme anlamında bir takdir yetkisi vermemektedir.

İdare ile yüklenici arasında yapılan sözleşmenin 16 ncı maddesinde de *“Bu sözleşmenin kiracıya yükümlülük getiren herhangi bir maddesinin ihlali sözleşmenin önemli ölçüde ihlali sayılır ve İdare sözleşmeyi tek taraflı olarak feshedebilir”* hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen Yönetmelik hükmü uyarınca; sözleşme yapıldıktan sonra müşterinin taahhüdünü, şartname ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi ve İdarenin en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumu devam ettirmesi halinde, ayrıca protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın kesin teminatı gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. Gelir kaydedilen kesin teminat, müşterinin borcuna mahsup edilemez.

Görüldüğü üzere, bu hükmünle İdareye herhangi bir takdir yetkisi verildiğinin söylenmesi mümkün değildir. Normlar hiyerarşisi kapsamında konu değerlendirildiğinde burada İdarenin herhangi bir takdir yetkisinin bulunduğunu ifade etmek imkânsızdır. Yani İdare yükümlülüğünü yerine getirmeyen yükleniciye ihtar çekmeli ve gereğini yerine getirmelidir.

Yine mezkûr Yönetmeliğin “Kesin Teminat” başlıklı 18 inci maddesinde;

“Taahhüdün, sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşme yapılmasından önce müşteriden ihale bedeli üzerinden yüzde altı oranında kesin teminat alınır, 2886 sayılı Kanununun 26 ncı maddesinde belirtilen değerler teminat olarak kabul edilir. Ancak peşin satış ve trampada kesin teminat alınmaz”,

“Kesin teminatın geri verilmesi” başlıklı 19 uncu maddesinde;

“Kesin teminat, taahhüdün sözleşme ve şartname hükümlerine uygun biçimde yerine getirildiği anlaşıldıktan ve müşterinin bu işten dolayı İdareye herhangi bir borcunun olmadığı tespit edildikten sonra müşteriye geri verilir,

...Sözleşme hükümlerine aykırı davranılması, taşınmazın sözleşmede öngörülen amaç dışında kullanılması veya adına kullanma izni verilen ya da kiracı tarafından talep edilmesi halinde sözleşme İdarece feshedilir. Bu durumda, izin sahibinden veya kiracıdan alınan

teminatlar gelir kaydedilir”

denilmektedir.

Yapılan incelemede; yüklenicinin İdareye 1 nci taksitten gecikme bedeli dahil 170.406,27 TL (son ödeme tarihi: 2018 yılı), 2 nci taksit 895.000,00 TL (son ödeme tarihi: 10.01.2019) ve 2018 yılı 3 üncü taksit 895.000,00 TL (son ödeme tarihi: 10.04.2019) olmak üzere toplamda 1.960.406,27 TL borcu bulunduğu tespit edilmiştir.

Yukarıdaki hükümler doğrultusunda 2018 yılı içerisinde bir taksit, 2019 yılında 2 taksiti zamanında ödemeyen yüklenicinin kesin teminatının gelir kaydedilmesi ve kira sözleşmesinin feshedilmesi gerekirdi. Ancak, yükleniciden alınan 214.800,00 TL tutarındaki kesin teminatın 04.11.2019 tarihinde 2019/220937 yevmiye nolu muhasebe işlem fişi ile kesin teminatın iade şartları oluşmadan yükleniciye iade edildiği görülmüştür.

Diğer taraftan, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun “İdarelerce ihalelere katılmaktan geçici yasaklama” başlıklı maddesinin üçüncü fıkrasına göre; üzerine ihale yapıldığı halde usulüne göre sözleşme yapmayan istekliler ile sözleşme yapıldıktan sonra taahhüdünden vazgeçen ve mücbir sebepler dışında taahhüdünü sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirmeyen müteahhit veya müşteriler hakkında, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili bakanlık tarafından, bir yıla kadar ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilir ve bu kararlar Resmi Gazete’de ilan ettirildiği gibi ilgililerin müteahhitlik sicillerine işlenir.

Bu hüküm doğrultusunda kiraladığı otoyol hizmet tesisine ait kira tutarlarını ödemeyen yüklenici hakkında sözleşme feshedilerek Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmesi gerekirdi. Ancak, konu Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından Bakanlığa bildirilmediği için Bakanlık tarafından bu karar verilmemiş ve ilgili yüklenici Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğünün yaptığı ihalelere girerek yüklenici olmaya devam etmiştir (27/09/2019 tarihli kiralama ihalesi).

Kamu İdaresi tarafından otoyol hizmet tesislerinin özellikli tesisler olduğu, bu tesislerde verilen hizmetin aksamaması gerektiği ve bu nedenle de yükümlülüğünü yerine getirmeyen yüklenicinin sözleşmesinin feshedilmediği ve ihalelerden yasaklama kararı verilmediği ileri sürülmüştür. Ancak bu konuda mevzuat açıktır. İdare, ödemesi gereken kiranın büyük kısmını ödemeyen bir yüklenicinin sözleşmesini devam ettirmek zorunda değildir.

Bu doğrultuda; ihale kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmeyen, bir yıllık kiralamadaki dört taksitin üçünü ödemeyen yüklenicinin sözleşmesinin feshedilmesi, teminatın gelir kaydedilmesi ve ihalelerden yasaklama kararının verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 17: Otoyol Hizmet Tesislerinden Olan Kira Alacaklarının Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması ve Mali Tablolarda Yer Almaması

Genel Müdürlüğe ait Hizmet Tesislerinin üçüncü kişilere kiralanması işlerinde tahsil edilmeyen kira alacaklarının bulunduğu ve bu alacakların muhasebe kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının “Hesabın niteliği” başlıklı 54 üncü maddesinde aynen;

“Gelirlerden takipli alacaklar hesabı; mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen vergi gelirleri, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, diğer gelirler ve sermaye gelirlerinden ortaya çıkan alacaklardan takibe alınan tutarlar ile bunlardan yapılan tahsilat, tecil ve terkinlerin izlenmesi için kullanılır” denilmektedir.

Yapılan incelemede; Genel Müdürlüğün muhasebe kayıtlarında yer almayan ve aşağıdaki tabloda ayrıntısı gösterilen 6.392.343,10 TL tutarındaki gecikmiş kira alacağının bulunduğu görülmüştür.

Tablo 6: Muhasebe Kaydı Yapılmayan Kira Alacakları

Kiralanan Otoyol Hizmet Tesisi	Tutarı TL
Çeltikçi B Tipi OHT	4.070.837,57
Tatlak D Tipi OHT	481.071,20
Hatıpköy D Tipi OHT	367.012,27
Selimpaşa A Tipi OHT	1.473.422,06
Toplam:	6.392.343,10

Yukarıdaki tabloda yer alan alacakların muhasebe kayıtlarının yapılmaması Kurumun alacaklarının mali tablolarda düşük görünmesine neden olmaktadır.

Bu itibarla, yukarıdaki tabloda yer alan alacakların gecikme faizleri ile birlikte muhasebe kayıtlarına alınması ve sorumlulardan tahsil edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 18: Otoyol Hizmet Tesisleri Kira Tahsilatlarından Katma Değer Vergisi Alınmaması

Genel Müdürlük tarafından gerçekleştirilen otoyol hizmet tesisleri kiralamaları karşılığında yapılan kira ödemelerinden KDV tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun "Verginin konusunu teşkil eden işlemler" başlıklı 1 inci maddesinin (3/f) bendinde, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 70 inci maddesinde belirtilen mal ve hakların kiralanması işlemlerinin katma değer vergisine tabi olduğu belirtilmiştir.

Gelir Vergisi Kanunu'nun "Gayrimenkul sermaye iradının tarifi" başlıklı 70 inci maddesinde; *"Aşağıda yazılı mal ve hakların sahipleri, mutasarrıfları, zilyetleri, irtifak ve intifa hakkı sahipleri veya kiracıları tarafından kiraya verilmesinden elde edilen iratlar gayrimenkul sermaye iradıdır:*

...

5. Arama, işletme ve imtiyaz hakları ve ruhsatları, ihtira beratı (İhtira beratının mucitleri veya kanuni mirasçıları tarafından kiralanmasından doğan kazançlar, serbest meslek kazancıdır.), alameti farika, marka, ticaret unvanı, her türlü teknik resim, desen, model, plan ile sinema ve televizyon filmleri, ses ve görüntü bantları, sanayi ve ticaret ve bilim alanlarında elde edilmiş bir tecrübeye ait bilgilerle gizli bir formül veya bir imalat usulü üzerindeki kullanma hakkı veya kullanma imtiyazı gibi haklar (Bu hakların kullanılması için gerekli malzeme ve teçhizat bedelleri de gayrimenkul sermaye iradı sayılır.)

... " hükümleri yer almaktadır.

Diğer taraftan, Katma Değer Vergisi Kanunu'nun "Diğer istisnalar" başlıklı 17/4 üncü maddesinin (d) bendinde, iktisadi işletmelere dâhil olmayan gayrimenkullerin kiralanması işlemleri vergiden istisna edilmiştir. Genel Müdürlük iktisadi işletme mahiyetinde olmadığından, İdareye ait gayrimenkullerin kiralanması işlemleri prensip olarak katma değer vergisinden istisnadır. Ancak, bu madde hükmü ile sadece iktisadi işletmeye dâhil olmayan gayrimenkullerin kiralanması vergiden istisna edilmiştir.

Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1 inci maddesinin (3/f) bendi ile gönderme yapılan Gelir Vergisi Kanunu'nun 70 inci maddesinde sayılan arama, işletme, imtiyaz hakları ve ruhsatları ile diğer hakların kiralanması işlemleri vergiden istisna tutulmamıştır.

İşletme hakkının devrinden söz edilebilmesi için gayrimenkulün kendi başına iktisadi işletme mahiyetinde olması gerekmektedir. Örneğin; spor salonu, halı saha, sosyal tesis, kültür merkezi, sinema, tiyatro, çakıl ve kum ocağı, akaryakıt istasyonu, imalat tesisi vb. belirli bir teçhizat ve donanıma sahip taşınmazların kiralınması işlemi işletme hakkının kiralınması (devri) niteliğindedir.

İşletme hakkının devrinde tek ölçüt teçhizat veya donanımın mevcut olması değildir. Kiralama işlemiyle gayrimenkule bağlı bir hak kiraya veriliyorsa, söz konusu kiralama işlemi de işletme hakkının devri niteliğinde sayılmalıdır. Örneğin; büfe, çay ocağı, otopark, otoyol tesisi, çay bahçesi gibi taşınmazların kiralınması işlemi işletme hakkının kiralınması niteliğindedir. Bu durumda, Genel Müdürlüğün kiraya vermiş olduğu otoyol hizmet tesisleri aslında bir taşınmaz değil, taşınmaza bağlı bir hak olacaktır.

Söz konusu yerlerin ihale dokümanı ve kira sözleşmelerinin incelenmesi sonucunda, kiralama işlemlerinin gayrimenkul kiralınması niteliğinde olmadığı, anılan kiralama işlemlerinin işletme hakkının kiralınması olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü kira sözleşmelerinde söz konusu yerlerin ne amaçla işletilmek üzere kiralandığı açıkça belirtilmektedir.

Yukarıda da bahsedildiği üzere, sadece iktisadi işletmeye dâhil olmayan gayrimenkullerin kiralınması vergiden istisna edilmiş, kiralanan taşınmaz bizatihi iktisadi işletme niteliğinde ise veya taşınmaza bağlı işletme hakkı vb. hakların kiralınması söz konusu ise, bu kiralama işlemleri için herhangi bir istisna öngörülmemiştir.

Anılan sebeple, Gelir Vergisi Kanunu'nun 70 inci maddesi uyarınca, belirtilen işletme hakkının kiralınması işlemlerinin KDV'ye tabi tutulması gerekmektedir.

KDV Kanunu'nun 1/3-g bendinde sayılan genel bütçeye dahil idareler, özel bütçeli idareler, belediyeler ile köyler ile bunların teşkil ettikleri birlikler, üniversiteler, dernek ve vakıflar ile her türlü mesleki kuruluşların, kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetlerinin katma değer vergisinin kapsamına girmediği, bu kapsamda otoyol hizmet tesislerinin 6001 sayılı Kanun kapsamında özel bütçeli olan İdarenin kuruluş amacına uygun tesisler olduğu ileri sürülebilirse de kiralanan söz konusu hizmet tesislerinin içerisinde büfe, çay ocağı, akaryakıt istasyonu gibi üniteler bulunmaktadır. Bunların İdarenin kuruluş amacı çerçevesinde olan üniteler olduğunu söylemek mümkün değildir.

Bahsedilen hükümler doğrultusunda; Genel Müdürlük mülkiyetinde bulunan otoyol hizmet tesislerinin işletme hakkının kiralınması kapsamında değerlendirilmesi ve söz konusu

kiralamalardan %18 oranında Katma Değer Vergisi tahsil edilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda aşağıdaki tabloda ayrıntısı gösterilen kira tahsilatlarında son 5 yıl içinde KDV tahsilatlarının yapılmadığı ve bu nedenle eksik tahsilatta bulunduğu görülmüştür.

Tablo 7: KDV Tahsilatı Yapılmayan Otoyol Hizmet Tesisleri

Sıra No	OHT Adı & Tipi	2015 (TL)	2016 (TL)	2017 (TL)	2018 (TL)	2019 (TL)	Toplam (TL)	Tahsil Edilmeyen KDV (%18) (TL)
1	Ağırmeşe - D	97.323,30	103.522,30	111.295,25	131.429,74	182.612,44	626.183,03	112.712,95
2	Alipaşa - D	117.500,00	187.295,00	274.289,50	568.389,49	801.020,00	1.948.493,99	350.728,92
3	Selimpaşa - A	3.068.461,14	3.061.168,00	3.902.510,50	4.359.283,64	5.479.006,55	19.870.429,83	3.576.677,37
4	Muratbey - D	171.160,55	120.405,28	308.717,85			600.283,68	
5	Ispartakule - D	498.461,81	543.395,06	1.226.852,15	2.025.000,00	Sözleşmesi fesih oldu	4.293.709,02	772.867,62
6	Samandıra - D	769.895,58	819.059,76	1073.930,83	1.007.371,32	1.162.139,76	2.169.511,08	390.511,99
8	Yumrukaya - D	255.000,00	278.593,13	302.612,99	652.833,46	548.789,00	2.037.828,58	366.809,14
9	Tavşancıl - D	252.000,00	327.687,19	353.474,95	398.067,12	491.169,22	1.822.398,48	328.031,73
10	Tütüncüflük - B	3.127.195,56	3.288.379,13	3.533.014,33	4.148.927,20	4.849.070,59	18.946.586,81	3.410.385,63
11	Hatıpköy - D	210.833,07	243.425,43	483.518,73	665.686,13	736.799,55	2.340.262,91	421.247,32
12	Gültepe - D	379.203,39	394.354,72	424.292,18	498.742,67	575.064,03	2.271.656,99	408.898,26
13	S.Tepetarla - B	2.824.767,00	2.943.350,72	3.451.128,60	3.935.408,31	4.613.919,28	17.768.573,91	3.198.343,30
14	Yüzevler - D	344.450,70	379.939,42	432.825,29	481.184,40	564.004,61	2.202.404,42	396.432,80
15	Uzunkum - D	182.663,25	190.861,16	223.784,57	255.173,56	299.093,34	852.482,54	153.446,86
16	Alancuma - D	211.578,08	221.143,52	259.341,70	294.341,68	348.897,21	1.335.302,19	240.354,39
17	Üçköprü - B	1.806.520,56	1.760.734,12	1.925.739,60	2.052.264,91	2.557.193,25	10.102.452,44	1.818.441,44
18	Tatlak - D	96.227,85	172.431,64	109.623,00	43.129,33	0,00	421.411,82	75.854,13
19	Çeltikçi - B	1.100.000,00	2.254.579,80	1.828.796,67	2.299.759,84	3.498.460,49	10.981.596,80	1.976.687,42
	TOPLAM						100.591.568,52	18.106.482,33

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde otoyol hizmet tesislerine ilişkin yapılan kiralamaların işletme hakkının devri olduğu ve bu yerlere ilişkin kira ödemelerinden KDV tahsilatının yapılması gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca, yapılan eksik tahsilatların tamamlanmasının ve son beş yılda eksik yapılan KDV tahsilatlarının Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 19: Alman Teminat Mektuplarının Fiili Sayım Tutarı ile Mizandaki Tutarlarının Birbirine Eşit Olmaması

14 üncü (Bursa) Bölge Müdürlüğü tarafından alınan teminat mektuplarının tutarı ile bu teminat mektuplarının mizanda yer alan toplamalarının birbirine eşit olmadığı görülmüştür.

14 üncü Bölge Müdürlüğü Muhasebe Şubesi Müdürlüğüne ait teminat mektuplarının muhasebe kayıtlarındaki değerinin 271.691.667,64 TL olduğu görülmüştür. Bu kayda ilişkin olarak yapılan fiziki sayımda teminat mektuplarının toplam tutarının 259.271.027,00 TL olduğu tespit edilmiştir.

Buna göre; teminat mektuplarının kayıtlı tutarı ile fiziki tutarı arasında 12.420.640,64 TL fark bulunmaktadır. Diğer bir ifadeyle, teminat mektuplarının kayıtlı değeri ile fiziki değeri birbirini tutmamaktadır.

Bu eşitliğin sağlanabilmesi için iade edilen teminat mektuplarının muhasebe kayıtlarından da çıkarılmasının sağlanması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 20: Gider Taahhütleri ve Gider Taahhütleri Karşılığı Hesaplarının Fiili Durumu Yansıtması

Bölge Müdürlüklerinde girişilen taahhütlere ilişkin tutarların izlenmesi için kullanılması gereken 920-Gider Taahhütleri Hesabı ile 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabının eksik kullanıldığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 188 inci maddesine göre; gerek yılı içinde gerekse yıllara sari olarak yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak tutarlar, bir taraftan 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına borç, kesintiler ilgili hesaplara, ödenecek tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı, 325-Nakit Talep ve Tahsisleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına ise alacak kaydedilmelidir. Söz konusu tutar, taahhütler hesabında izlenen bir taahhüde ilişkin ise, taahhüt tutarı sözleşme birim fiyatları üzerinden 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabına borç ve 920-Gider Taahhütleri Hesabına ise alacak kaydedilmelidir.

Bu nedenle, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmesi gereken bir işin sözleşmesi imzalandığında, sözleşme bedeli 920-Gider Taahhütleri Hesabına borç, 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabına alacak; işin devamı sırasında sözleşme bedelinde meydana gelecek artışlar da 920-Hesabına borç, 921-Hesabına ise alacak kaydedilmelidir. Yüklenicilere yapılan her hakediş ödemesinde ödenecek tutar, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının borcuna kaydedilmeli, sözleşme fiyatları üzerinden hesaplanan hakediş tutarları ise, 920-Gider Taahhütleri Hesabına alacak, 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabına borç kaydedilmelidir.

Yapılan incelemede, 12 nci (Erzurum) Bölge Müdürlüğü tarafından yüklenicilere yapılan toplam 1.554.792.100,26 TL hakediş ödemesinde 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar

Hesabının kullanıldığı, ancak sözleşme fiyatları cinsinden hesaplanan tutarların izlenmesi için gerekli olan 920 ve 921 Hesaplarının çoğu hakediş ödemesinde kullanılmadığı görülmüştür. Benzer şekilde, 13 üncü (Antalya) Bölge Müdürlüğünde yüklenicilere toplam 1.125.545.410,47 TL; 14 üncü (Bursa) Bölge Müdürlüğünde ise 3.776.320.545,67 TL ödeme yapıldığı, ancak 920 ve 921 Hesaplarının hiç kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, 920-Gider Taahhütleri Hesabı ile 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabının kullanılması İdare tarafından girilen taahhütlerin takibi ile bütçe ve nakit planlaması açısından önemlidir. Dolayısıyla, ilgili hesapların muhasebe kayıtlarının mevzuata uygun şekilde yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 21: Yetkisiz Birimler Tarafından Kurum Adına Banka Hesabı Açılması

Genel Müdürlük Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı veya Bölge Muhasebe Şube Müdürlükleri tarafından açılması ve muhasebe sistemi içinde yer alması gereken banka hesapları dışında Kurumun muhtelif birimleri tarafından açılmış ve muhasebe sistemi içinde yer almayan banka hesaplarının mevcut olduğu tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda, kamu idaresi hesaplarının niteliği ve bu hesaplara ilişkin görev, yetki ve sorumluluklar tanımlanmış; bu görev ve yetkilerin kimler tarafından kullanılacağı belirlenmiştir.

Söz konusu Kanun'un 61 inci maddesinin birinci fıkrasında, muhasebe hizmeti; *“gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleri”* şeklinde tanımlanmış ve bu işlemlerin muhasebe yetkililerince yürütüleceği belirtilmiştir. Muhasebe yetkilisi, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu tutulmuştur.

Aynı Kanun'un 61 inci maddesinin altıncı fıkrasında, muhasebe yetkilisi adına ve hesabına para ve parayla ifade edilebilen değerleri geçici olarak almaya, vermeye ve göndermeye yetkili olanların *“muhasebe yetkilisi mutemedi”* olduğu ve bunların doğrudan muhasebe yetkilisine karşı sorumlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Diğer yandan, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 102-Banka Hesabına ilişkin 17 nci ve 18 inci maddelerinde; 102-Banka Hesabının yalnızca muhasebe birimlerine

adına açılan banka hesaplarının takibi için kullanılacağı ve söz konusu banka hesaplarına ilişkin her türlü para yatırma, tahsilat ve ödeme işlemlerinin de muhasebe birimlerince (5018 sayılı Kanun'un anılan hükümleri uyarınca muhasebe yetkilisi ve/veya mutemedi tarafından) yerine getirileceği açıkça belirtilmiştir. Ayrıca, söz konusu hükümlerden muhasebe birimi adına açılan tüm hesapların muhasebe birimi tarafından takip edilmesi gerektiği de anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, Genel Müdürlükte Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı ve Bölge Müdürlüklerinde Muhasebe Şube Müdürlükleri dışındaki birimler tarafından muhtelif bankalarda toplam 3.389 adet banka hesabı açıldığı görülmüştür. Söz konusu hesaplardan 2.984 tanesi yol yapımı için kamulaştırılan arsa/arazilerin kamulaştırma bedellerinin ödenmesi için açılmış olup kalan 405 tanesi ise otoyol gişe hasılatları, kargo ve posta giderleri, misafirhane, sosyal tesis, yemekhane ve kafeterya gelir ve giderleri için açılmıştır.

Kurumun hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi için banka hesapları ile ilgili yapılan işlemlerin muhasebe sistemi içine alınması zorunludur.

Sonuç olarak, muhasebe birimi dışındaki birimler adına açılan banka hesaplarının kapatılması veyahut bu hesaplar için de muhasebe yetkilisinin yetkilendirilmesi ya da bu hesaplar için yetkilendirilen kişilerin muhasebe yetkilisi mutemedi olarak görevlendirilmesi; ayrıca, Kurum adına açılmış tüm hesapların muhasebesinin doğrudan izlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Banka Hesapları Arasında Yapılan Para Aktarım İşlemlerinde Diğer Hazır Değerler Hesabının Kullanılmaması

Bölge Müdürlüklerine ait banka hesaplarına ilişkin muhasebe kayıtlarının incelenmesi sonucunda, banka hesapları arasındaki para aktarım işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde 108-Diğer Hazır Değerler Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 102-Banka Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 19 uncu maddesi ile 108-Diğer Hazır Değerler Hesabına ilişkin "Hesabın

işleyişi” başlıklı 37 nci maddesinde; muhasebe birimlerine ait ulusal para birimi cinsinden banka hesapları arasındaki para aktarımı işlemlerinin muhasebeleştirme esasları düzenlenmiştir.

Söz konusu Yönetmelik hükümlerine göre, muhasebe birimlerine ait banka hesapları arasında para aktarımı için bankaya talimat verildiğinde 108-Diğer Hazır Değerler Hesabına borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydı yapılmalıdır. Verilen talimatlardan yerine getirilenlerin ise, 102-Banka Hesabına borç, 108-Diğer Hazır Değerler Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir. Aynı zamanda, yerine getirilen talimatlara ilişkin 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına borç, 102-Banka Hesabına alacak kaydı yapılmalıdır.

Yapılan incelemede, Karayolları 6 ncı (Kayseri) Bölge Müdürlüğüne ait banka hesapları arasında 65.472.333,00 TL; 9 uncu (Diyarbakır) Bölge Müdürlüğüne ait banka hesapları arasında 44.291.912,37 TL ve 15 inci (Kastamonu) Bölge Müdürlüğüne ait banka hesapları arasında 14.323.959,53 TL para aktarımı yapılmış olmasına rağmen, 108-Diğer Hazır Değerler Hesabının kullanılmadığı, yalnızca 102-Banka Hesabının kullanıldığı görülmüştür.

Sonuç olarak, banka hesapları arasındaki para aktarım işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde 108-Diğer Hazır Değerler Hesabının kullanılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Bölge Müdürlüklerine ait vadeli banka hesabına tahakkuk eden faiz tutarları üzerinden banka tarafından yapılan %15 oranındaki gelir vergisi tevkifatının muhasebeleştirme işleminin mevzuata uygun olarak yapılmadığı tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Gayri safilik ilkesi” başlıklı 39 uncu maddesine göre, gelir ve giderlerin aksi kararlaştırılmadığı sürece netleştirilmeden kaydedilmesi gerekmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 19 uncu maddesinin sekizinci fıkrasında, faiz gelirine ilişkin yapılması gereken muhasebe kaydı düzenlenmiştir. İlgili hükme göre, muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarları 102-Banka Hesabına, tevkifat tutarları 630-Giderler

Hesabına borç, faiz tutarının içinde bulunulan aya ait kısmı 600-Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmı 181-Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilir. Banka hesabına aktarılan tutarın tamamı aynı zamanda 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilecektir.

Ayrıca, mezkûr mevzuat hükmüne göre, vadeli mevduat hesabına tahakkuk eden faiz gelirlerinin tevkifat yapılmadan önceki brüt tutarı 600.05.01.09.03-Gelirler Hesabında, brüt tutar üzerinden yapılan %15 oranındaki gelir vergisi tevkifatının ise, 630.03.04.03.90-Diğer Vergi, Resim ve Harçlar ve Benzeri Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Karayolları 1 inci (İstanbul) Bölge Müdürlüğü, 9 uncu (Diyarbakır) Bölge Müdürlüğü, 12 nci (Erzurum) Bölge Müdürlüğü ve 15 inci (Kastamonu) Bölge Müdürlüğünde vadeli banka hesabına tahakkuk eden brüt faiz gelirin net tutarlar üzerinden 600.05.01.09.03-Hesabına kaydedildiği, tevkifat tutarının ise muhasebe kayıtlarında gösterilmediği tespit edilmiştir.

Dolayısıyla, mevzuat hükümlerine aykırı olarak yapılan işlemler neticesinde Faaliyet Sonuçları Tablosunda 600.05.01.09.03 kodunda izlenen mevduat faizlerinde eksikliğe ve 630.03.04.03.90 kodunda izlenen Diğer Vergi, Resim ve Harçlar ve Benzeri Giderlerinde ise fazlalığa sebebiyet verilmiştir.

Sonuç olarak, vadeli mevduat hesabına tahakkuk eden faiz gelirlerinin tevkifat yapılmadan önceki brüt tutarının 600.05.01.09.03-Gelirler Hesabında, brüt tutar üzerinden yapılan %15 oranındaki gelir vergisi tevkifatının ise 630.03.04.03.90-Diğer Vergi, Resim ve Harçlar ve Benzeri Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi uygun olacaktır.

BULGU 3: Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına Yapılan Kayıt ve İşlemlerde Dönemsellik İlkesine Uyulmaması

Bölge Müdürlükleri tarafından 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına yapılan kayıtların dönemsellik ilkesine uygun olmadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı ve 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 256 ncı ve 330 uncu maddelerine göre, mevzuatları gereği nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatlardan bir yıl içinde iade edilecek olanların 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında; bir yıldan daha uzun bir süre içinde iade edilecek olanların ise, 430-

Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Aynı Yönetmeliğin “Hesabın işleyişi” başlıklı 331 inci maddesine göre de, depozito ve teminat olarak tahsil edilen tutarlardan bir yıldan daha uzun bir süre içinde iade edilecek olanlar 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına alacak, 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç kaydedilmelidir. 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında kayıtlı tutarlardan izleyen faaliyet dönemi içinde iade edilecek depozito ve teminatların, dönem sonunda bu hesaba borç, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına ise alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca, bir yıldan fazla süreli alınan depozito ve teminatların 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına; vadesi 1 yılın altına düşenlerin ise, 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydının yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 1 inci (İstanbul) Bölge Müdürlüğü ve 4 üncü (Ankara) Bölge Müdürlüğü tarafından alınan teminatların büyük bir kısmının dönemsellik ilkesine aykırı olarak 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedildiği, bir kısmının ise, 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedildiği görülmüştür. 7 nci (Samsun) Bölge Müdürlüğünde ise, 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının hiç kullanılmadığı, alınan tüm depozito ve teminatların 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, alınan depozito ve teminatların dönemsellik ilkesine uygun olarak muhasebe kayıtlarının yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 4: Otoyol Hizmet Tesislerinin On yıllık Süre İle Kiralanmalarına İlişkin Bakanlık Onayında Tesislerin Kiralanacağı Firmaların İsmen Belirtilmiş Olması

Genel Müdürlüğün mülkiyetinde bulunan otoyol hizmet tesislerinin üç yıldan uzun süre ile kiralanması işlerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından verilen Bakanlık onaylarında mevzuata aykırı olarak kiralama yapılacak firmaların isimlerinin de belirlendiği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun “Kiralarda sözleşme süresi” başlıklı 64 üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre; üç yıldan fazla süre ile kiraya verme işlerinde, önceden Hazine ve Maliye Bakanlığından izin alınması gerekmektedir. Katma bütçeli idarelerde bu

izin, idarelerin bağılı buldukları bakanlıktan (Karayolları Genel Müdürlüğü için Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı) alınır. Özel idare ve belediyeler için kendi özel kanunları uygulanır.

Çok açıktır ki bu hüküm; Bakanlık olurunda firma ismi zikredilmesine cevaz vermemektedir. Olurda yalnızca süre ve kiralanacak ünitenin yer alması gerekmektedir.

Mezkûr madde hükmü çerçevesinde, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı tarafından, Edirne-İstanbul ve İstanbul-Ankara Otoyolları üzerinde bulunan ve kiralama süresi 2018 ve 2019 yılları içerisinde muhtelif tarihlerde sona erecek olan aşağıda adları, yerleri ve tipleri belirtilen 6 (altı) adet otoyol hizmet tesisinin; 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uyarınca artırma yoluyla kiraya verilmesi ve kira süresinin 10 (on) yıl olmasına ilişkin karar verildiği; ayrıca, mevzuata aykırı olarak bu yerlerin hangi firmalara kiraya verileceğinin de firma adları belirtilerek onay kararında belirtildiği tespit edilmiştir.

Anılan kararda 10 yıl süre ile kiralanacak tesisler ve firmaları tek tek belirtilmiş olup bunlara aşağıdaki tabloda yer verilmiştir;

Tablo 8: 10 Yıllık Süreyle Kiralanan Otoyol Hizmet Tesisleri

Otoyol Hizmet Tesisinin Adı	Kiralama İşlemi
1. Edirne-İstanbul Otoyolu Km: 168+894'deki Alipaşa D Tipi Otoyol Hizmet Tesis	... Ltd.Şti.'ne 10 (on) yıl süreyle kiralanması,
2. Edirne-İstanbul Otoyolu Km: 220+441'deki Ispartakule D Tipi Otoyol Hizmet Tesis	... Tic. Ltd. Şti.'ne 10 (on) yıl süreyle kiralanması,
3. Edirne-İstanbul Otoyolu Km: 196+000'deki Muratbey D Tipi Otoyol Hizmet Tesis	... Tic. Ltd. Şti.'ne 10 (on) yıl süreyle kiralanması,
4. Anadolu Otoyolu Km: 56+600'deki Tavşancıl D Tipi Otoyol Hizmet Tesis	... Tic. San. Ltd. Şti.'ne 10 (on) yıl süreyle kiralanması,
5. Gerede-Ankara Otoyolu Km: 37+000'deki Çeltikçi B Tipi Otoyol Hizmet Tesis	... Tic. Ltd. Şti.'ne 10 (on) yıl süreyle kiralanması,
6. Anadolu Otoyolu Km: 38+700'deki Yumrukaya D Tipi Otoyol Hizmet Tesis	... Ltd. Şti.'ne 10 (on) yıl süreyle kiralanması,

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "İlkeler" başlıklı 2 nci maddesine göre, bu Kanun'un yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.

Yukarıda belirtilen otoyol hizmet tesislerinin kiralanmasına ilişkin yapılan ihaleler 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51/g hükmü kapsamında "pazarlık usulü" ile yalnızca onayda belirtilen firmaların ihale davet edilmek suretiyle tek bir yüklenici ile görüşülerek ihale edilmiş ve bu yüklenicilere kiralanmıştır.

Söz konusu Bakanlık onayında firma isimlerinin belirtilmesi bir yandan ihalelerde eşitliği, rekabeti ve şeffaflığı engellerken, diğer yandan, Genel Müdürlüğün 2886 sayılı Kanun çerçevesinde ihale yetkilisi olan Genel Müdürün yetkisinin kaldırılmasına neden olmaktadır.

Sonuç olarak, söz konusu ihalelerin pazarlık usulü ile yapılmaması, 10 yıllık kiralamalara ilişkin Bakanlık olurlarında sadece süreye ilişkin tasarruf yetkisine yer verilmesi, mevzuata uygun olarak pazarlık usulüyle yapılacak ihalelerde ihaleye davet edilecek isteklilerin ihale yetkilisi onayıyla belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Genel Müdürlüğe Ait Otoyol Hizmet Tesislerinin Açık Teklif Usulü veya Kapalı Teklif Usulü Yöntemleriyle İhale Edilmesi Gerekirken, Kiralamaların Tek Bir Kişi İle Görüşülerek Pazarlık Usulüyle İhale Edilmesi

Genel Müdürlüğe ait 13 adet otoyol hizmet tesisinin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine göre pazarlık usulü ile kiraya verildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1 inci maddesinde, genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği, 36 ncı maddesinde ise, bu Kanun'un 1 inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulünün esas olduğu, ancak 44 üncü maddede gösterilen işlerin belli istekliler arasında kapalı teklif usulüyle, 45 inci maddede gösterilen işlerin açık teklif usulüyle, 51 inci maddede sayılan işlerin pazarlık, 52 nci maddede gösterilen işlerin de yarışma usulüyle yaptırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Kanun'un “Pazarlık usulüyle yapılacak işler” başlıklı 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde;

“Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi,”

işlerinin pazarlık usulüyle ihale edilebileceği hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, Karayolları Genel Müdürlüğünün Mülkiyetindeki Taşınmazlar ile Kullanımındaki Alanların İdaresine İlişkin Yönetmelik'in “İhale usulü” başlıklı 11 inci maddesinde;

“Bu Yönetmelik kapsamında yapılacak satış ve kiraya verme ihaleleri 2886 sayılı Kanun hükümleri uyarınca yapılır.

Tahmin edilen bedeli, 2886 sayılı Kanunun 45 inci maddesine göre, her yıl merkezi yönetim bütçe kanunuyla belirlenen parasal sınıra kadar olan taşınmazların satış veya kiraya verme ihalelerinde açık teklif usulü, bu sınırı geçenlerde ise kapalı teklif usulü uygulanır. Kapalı veya açık teklif usulüyle satılmayan veya kiraya verilemeyen taşınmazlar, tekrar aynı usulle ihaleye çıkarılır ve bunlar pazarlık ihalesine bırakılmaz.

İdarenin kullanımındaki alanların kiraya verilmesi işlemleri ile bu Yönetmeliğin 26 ncı maddesinin ikinci fıkrası kapsamında yapılacak satış işlemleri hariç olmak üzere, 2886 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin (a) bendine göre her yıl merkezî yönetim bütçe kanununda belirtilen parasal sınır içinde kalsa da satış ve kira ihaleleri pazarlıkla yapılamaz.”

denilmektedir.

Madde hükümlerinden anlaşılacağı üzere, otoyol hizmet tesislerinin kiralanması hususunda pazarlık usulünün uygulanabilmesi için aşağıda belirtilen iki şartın birlikte mevcudiyeti gerekmektedir;

1- Taşınmazın, Devletin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan olması,

2- İşin özelliği, idareye yararlı olması veya ivediliği gereği kapalı ya da açık teklif yöntemlerinin kullanılamıyor olması.

Dolayısıyla 51 inci maddenin birinci fıkrasının (g) bendine göre pazarlık usulünün; Devlete ait taşınmazlar kavramının karşılığı olan, genel bütçeli kuruluşlara ait taşınmazlar yani tapuda Maliye Hazinesi adına kayıtlı taşınmazlar dışında uygulanması mümkün değildir. Nitekim, bu durum belediyeye ait bir taşınmaza (Hazine taşınmazı olmayan) yönelik olarak Antalya 2 nci İdare Mahkemesince verilen 31.10.2006 tarih ve 2006/1861 sayılı Kararı onayan Danıştay 13 üncü Dairesinin vermiş olduğu 21.10.2008 tarih ve 2008/6874 sayılı Kararda da şu şekilde açıkça ifade edilmiştir:

“Mülkiyeti belediyelere ait taşınmazların "Devletin özel mülkü" ve "Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerden (kayalar, tepeler, dağlar, kaynaklar, sahipsiz şeyler, akarsular, kıyılar vb.) olmadığını tartışmasız olduğu, bu nedenle belediyelere ait taşınmazların 2886 sayılı Yasa'nın 51. maddesinin (g) bendi kapsamında kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi yoluyla devrinin olanaklı olmadığına (...) oy çokluğuyla karar verildi.”

Özellikle vurgulamak gerekirse, Karayolları Genel Müdürlüğü 2886 Devlet İhale Kanunu kapsamında olan özel bütçeli bir kuruluş olup, Devlet tüzel kişiliğinin kapsamında olmadığından ve (51/g) pazarlık usulü Devletin hüküm ve tasarrufunda olan taşınmazlar için uygulanabileceğinden, bu İdarenin 2886 sayılı Kanun kapsamında olan (51/g) pazarlık usulünü uygulayabilecek bir idare olmadığı düşünülmektedir.

Yukarıda ayrıntılı olarak açıklanan gerekçelerle; özel bütçeli bir idare olan Karayolları Genel Müdürlüğünün mülkiyetinde bulunan taşınmazların, 2886 sayılı Kanun'un (51/g) bendine göre pazarlık usulüyle ihale edilmesi mümkün olmayıp, tahmin edilen bedelin dikkate alınması kaydıyla kapalı veya açık ihale yöntemine göre ihale yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Genel Müdürlük Tarafından Geçiş Yolu İzin Belgesi Verilmeyen Yerlere, İlgili Belediyeler Tarafından Yapı Kullanma Belgesi Verilmesi ve Ruhsatın İptali İçin Girişimde Bulunulmaması

Genel Müdürlük tarafından geçiş yolu izin belgesi verilmeyen karayolu kenarındaki yerlere ilgili belediyeler tarafından Genel Müdürlük kararına aykırı olarak yapı kullanma izin belgesi ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı verildiği görülmüştür.

Karayolları Kenarında Yapılacak ve Açılacak Tesisler Hakkında Yönetmelik'in “Geçiş yolu izin belgesi” başlıklı 4 üncü maddesine göre; Yönetmelik kapsamındaki tesisler için,

karayoluna bağlantıyı sağlayacak geçiş yolları yönünden Geçiş Yolu İzin Belgesi alınması zorunludur. Bu belge sadece yol ve trafik güvenliğinin sağlanması ile ilgili olup 3194 sayılı İmar Kanunu gereğince alınması gerekli ruhsatlar yönünden geçerli değildir. Ancak, Geçiş Yolu İzin Belgesi alınmadan, 3194 Sayılı İmar Kanunu'nun öngördüğü ruhsat alınsa dahi, inşaata başlanılamaz. Tesis sahibince; yapılanma, arazi kullanımı ve diğer hususlarla ilgili olarak görevli ve yetkili kuruluşlardan gerekli iznin alınması zorunludur.

Yönetmeliğin 36 ncı maddesine göre; belediye sınırları içinde bulunan karayolu kenarındaki yapı ve tesislerin, belediye ve mücavir alan sınırları içindeki karayolları kenarında yapılması ve açılması için ilgili belediye başkanlığından Geçiş Yolu İzin Belgesi alınması gerekmektedir. İzinsiz olan tesislerin yapımı ve işletilmesi yetkililerce durdurulur. Bu Yönetmelik'teki şartlar yerine getirilmeden geçiş yolu izni verilemez.

İzinsiz olarak yapılmakta olan veya işletilen veya izin alınmasına rağmen izinde gösterilen ve bu Yönetmelik'te belirtilen şartlara aykırı durumda olduğu anlaşılan tesislere ait geçiş yolları, her türlü gider sorumlulara ait olmak üzere yolun yapım ve bakımı ile ilgili kuruluşlarca ortadan kaldırılır.

Bu çerçevede; Yönetmeliğin "Karayolları Genel Müdürlüğü'nün Uygun Görüşü" başlıklı 39 uncu maddesi uyarınca, ilgili belediye başkanlıklarının, Genel Müdürlüğün yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayolları kenarında yapılacak ve açılacak tesislere Geçiş Yolu İzin Belgesi verilmesinden önce ilgili Bölge Müdürlüğünden uygun görüş almaları zorunludur.

Yönetmelik kapsamında verilen Geçiş Yolu İzin Belgesinin bir örneği Genel Müdürlüğün ilgili bölge müdürlüğüne gönderilir ve bu tesislerin yapımı veya işletilmesinin; verilen izin ve bu Yönetmelik şartlarına uygunluğu ilgili belediye ve Genel Müdürlük yetkililerince denetlenir.

Yapılan incelemede; aşağıdaki tabloda yer alan tesisler için Karayolları 14 üncü (Bursa) Bölge Müdürlüğü tarafından yapılan yol boyu tesisi etütlerinde söz konusu tesislerin Karayolları Kenarında Yapılacak ve Açılacak Tesisler Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olmadığının tespit edilmesine ve bu hususun da ilgili belediyeye bildirilmesine rağmen, bu tesislerin halihazırda faaliyette buldukları tespit edilmiştir.

Tablo 9: Genel Müdürlük Kararlarına Aykırı Olarak Belge Verilen Yerler

	Tesisin Adresi	Karayolları Bölge Müdürlüğü Yol Boyu Tesisleri Etüdü Değerlendirilmesi	Yapı Kullanma Ruhsatı	İşyeri Açma Ruhsatı	Çalışma Durumu
1	... sınırları dahilinde bulunan kayıtlı tapunun; 6136 ada 8 nolu parsel	Karayolları Kenarında Yapılacak ve Açılacak Tesisler hakkında Yönetmelik'in 37 nci madde yapı yaklaşma mesafesi 12,00 m ve 41 nci madde kavşak mesafesi 0,00m şartlarını sağlamamaktadır.	Bilgi Alınmadı Tutanak Düzenlendi		FAAL
2	... sınırları dahilinde bulunan kayıtlı tapunun; 29H3c pafta, 104 ada, 9 nolu parsel	Karayolları Kenarında Yapılacak ve Açılacak Tesisler hakkında Yönetmelik'e uygun değildir.	... adma alınmış 01.07.2010 574/06 ... Belediye 947784 nolu ruhsat	YOK	FAAL
3	200-05 k.k.No'lu devlet yolunda, ... istikametine gidişte yolun solunda, 18+000 km'de H21C02C1C pafta, 5620ada, 5 parsel	Karayolları Kenarında Yapılacak ve Açılacak Tesisler hakkında Yönetmelik'in 37 nci madde yapı yaklaşma mesafesi ve 41 nci madde kavşak mesafesi şartlarını sağlamamaktadır.	YOK	18.03.2019 Ruhsat No: 2019-27 ... Belediyesi	FAAL
4	200-05 k.k.No'lu devlet yolunda, ... istikametine gidişte yolun solunda, 18+000 km'de H21C02C1C pafta, 5620 ada, 2 parsel	Karayolları Kenarında Yapılacak ve Açılacak Tesisler hakkında Yönetmelik'in 37 nci madde yapı yaklaşma mesafesi ve 41 nci madde kavşak mesafesi şartlarını sağlamamaktadır.	... San. Tic. A.Ş.	20.02.2017 Ruhsat No:9249 ... Belediyesi	FAAL
5	200-05 K.K.No'lu devlet yolunda, ... kayıtlı tapunun H21C05C4A pafta, 303 ada, 4 parsel	Karayolları Kenarında Yapılacak ve Açılacak Tesisler hakkında Yönetmelik'in 37 nci madde yapı yaklaşma mesafesi ve 41 nci madde kavşak mesafesi şartlarını sağlamamaktadır.	Bilgi Verilmedi. İnşaat ... Belediyesi sınırında	... Tic. A.Ş. 07.02.2019 tarih 2019/104 nolu ruhsat ... Belediyesi	FAAL
6	16-57 K.K. No'lu İl yolunda 55+000 km de ... doğru gidişte yolun solunda.6140 ada H21C07D2A pafta	Karayolları Kenarında Yapılacak ve Açılacak Tesisler hakkında Yönetmelik'in 41 nci madde kavşak mesafesi şartını sağlamamaktadır.	Bilgi Verilmedi.	... San.Tic.Ltd.Şti. 0904.2019 tarih 2019/35 nolu ruhsat	FAAL
7	... tapunun H20D-048 pafta, 2570 no'lu parsel	Karayolları Kenarında Yapılacak ve Açılacak Tesisler Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun değildir	... Belediye Belge no: LJF72LH5 Başvuru no: 3524080 18.12.2018	Ruhsat no: 15.03.2011-431 ... Belediyesi	FAAL
8	... sınırları dahilinde	Yönetmeliğin 37 nci ve 41 nci maddelerine uygundur. değildir.	Bilgi Alınmadı	Bilgi Alınmadı	FAAL
9	... sınırları dahilinde tapunun G22C16B1C pafta, 132 ada, 24 no'lu parsel	1- Arazi heyelan bölgesidir. 2-Arazi kotu yüksektir. 3-Çekme mesafesi yeterli değildir. 4-200metre kavşak şartını sağlamamaktadır.	Bilgi Alınmadı	Bilgi Alınmadı	FAAL

Yapılan tespit neticesinde;

Geçiş Yolu İzin Belgesi verilmeyen yerlere inşaat yapılması ve işyeri açılması, mevzuata açıkça aykırılık teşkil ettiğinden, bu aykırılığın önüne geçilebilmesi amacıyla karayollarını tehlikeye sokan bu yerlerin kaldırılması için gerekli işlemlerin yapılması,

Mevzuata aykırı olarak bu yerlere yapı kullanma izin belgesi ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı veren mahalli idareler ve görevlileri hakkında gereğinin yapılması ve inceleme örnekleme üzerinden yapıldığından Geçiş Yolu İzin Belgesi alamayan ancak ilgili mahalli idareler tarafından faaliyette bulunmasına izin verilerek mevzuata aykırı olarak ruhsatlandırılan diğer yerlerin tespiti amacıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı nezdinde girişimde bulunulması,

Anılan Yönetmelik hükümleri gereğince, karayollarında güvenliği sağlama ve yol kenarlarına yapılan mevzuata aykırı yapılara ilişkin denetim görevi bulunan Karayolları 14 üncü (Bursa) Bölge Müdürlüğünün öncelikle Bursa İli sınırları içerisinde olmak üzere görev alanındaki yol kenarlarını denetlemesinin ve gereken işlemleri yapmasının sağlanması,

gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 7: Avukatlık Vekâlet Ücreti Ödemelerinde Nazım Hesapların Kullanılmaması

Bölge Müdürlükleri tarafından avukatlık vekâlet ücreti ödemelerinin muhasebeleştirilmesinde 998-Diğer Nazım Hesaplar Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 437 nci maddesine göre Nazım Hesaplar Ana Hesap Grubu; varlık, kaynak, gelir ve gider hesaplarında izlenmeyen ve muhasebenin sadece bilgi verme görevi yüklediği işlemler ile idarenin muhasebe disiplini altında toplanması istenen işlemleri ve gelecekte doğması muhtemel hak ve yükümlülüklerin izlenmesi için kullanılmaktadır.

Nazım Hesaplar Ana Hesap Grubunun; ödenek hesapları, nakit dışı teminat ve kişilere ait menkul kıymet hesapları, taahhüt hesapları, verilen garantiler, değerli kâğıt ve özel tahakkuk hesapları, dış borçlanmaya ilişkin nazım hesaplar ile genel bütçe kapsamı dışındaki kamu idarelerinin Bakanlığın uygun görüşü üzerine kendi yönetim ve bilgi ihtiyaçlarına uygun olarak açacakları diğer nazım hesap gruplarından oluştuğu Yönetmeliğin aynı maddesinde hüküm altına alınmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 22.06.2016 tarih ve 90192509-220.05-12007 sayılı “Avukatlık Vekâlet Ücreti Ödemeleri” konulu yazısında; avukatlık vekâlet ücreti ödemelerinin muhasebeleştirme işlemleri örnek üzerinden açıklanmış ve 998-Diğer Nazım Hesaplar Hesabının kullanılması gerektiği belirtilmiştir.

Öte yandan, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan Özel Bütçe Detaylı Hesap Planı’nda 998-Diğer Nazım Hesaplar Hesabının ekonomik kod 01 düzeyinde Avukatlık Vekâlet Ücretleri alt kodunun tanımlandığı görülmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda avukatlık vekâlet ücreti ödemelerinin 998-Diğer Nazım Hesaplar Hesabında takip edilmesi gerektiği anlaşılmakta olup, Karayolları 1 inci (İstanbul) Bölge Müdürlüğü, 6 ncı (Kayseri) Bölge Müdürlüğü, 7 nci (Samsun) Bölge Müdürlüğü, 8 inci (Elazığ) Bölge Müdürlüğü, 9 uncu (Diyarbakır) Bölge Müdürlüğü, 11 inci (Van) Bölge Müdürlüğü, 13 üncü (Antalya) Bölge Müdürlüğü ve 18 inci (Kars) Bölge Müdürlüğünde avukatlık vekâlet ücretleri ödemelerinde kullanılması gereken nazım hesapların kullanılmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak, ilgili Bölge Müdürlükleri tarafından avukatlık vekâlet ücreti ödemelerinin muhasebeleştirilmesinde 998-Diğer Nazım Hesaplar Hesabının kullanılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 8: Tüketim Malzemesi Çıktılarının Taşınır Mal Yönetmeliğinde Öngörülen Sürelere Uygun Olarak Yapılmaması

Bölge Müdürlükleri tarafından 150-İlk Madde ve Malzemeler Hesabında izlenen tüketim malzemelerinin çıktılarının mevzuatta öngörülen sürede yapılmadığı görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği’nin “Taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi” başlıklı 30 uncu maddesinde, kamu idareleri tarafından kullanılan tüketim malzemelerinin muhasebe birimine bildirilme süreleri açıklanmıştır.

Buna göre, özel bütçe kapsamında bir kamu idaresi olan KGM’nin Bölge Müdürlüklerinde üç ayı geçmemek üzere üst yönetici tarafından belirlenen sürede kullanılan tüketim malzemeleri muhasebe birimine bildirilmeli ve muhasebe birimi çıkış kayıtlarını dönemler itibarıyla yapmalıdır.

Ancak, 1 inci (İstanbul) Bölge Müdürlüğü, 3 üncü (Konya) Bölge Müdürlüğü, 6 ncı (Kayseri) Bölge Müdürlüğü, 7 nci (Samsun) Bölge Müdürlüğü, 8 inci (Elazığ) Bölge

Müdürlüğü, 9 uncu (Diyarbakır) Bölge Müdürlüğü, 12 nci (Erzurum) Bölge Müdürlüğü, 13 üncü (Antalya) Bölge Müdürlüğü, 14 üncü (Bursa) Bölge Müdürlüğü, 15 inci (Kastamonu) Bölge Müdürlüğü ve 18 inci (Kars) Bölge Müdürlüğünde kullanılan tüketim malzemelerinin çıkışlarının üçer aylık dönemler dikkate alınmadan daha geç tarihlerde yapıldığı görülmüştür.

Dolayısıyla, yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri dikkate alınarak kullanılan tüketim malzemelerine ilişkin listelerin zamanında muhasebe birimine gönderilmesinin ve muhasebe birimi tarafından muhasebe kayıtlarının zamanında yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 9: İş Avansı Ödemelerinde Damga Vergisinin Veriliş Esnasında Avans Tutarından Kesilmesi

Bölge Müdürlüklerinde harcama yetkilisi mutemetlerine yapılan iş avansları ödemelerinde kesilmesi gereken damga vergisinin mahsup esnasında nakden tahsil edilmeyip avansın ödemesi anında avansın içerisinden kesildiği tespit edilmiştir.

Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin (Seri No: 43) 6.1.4.1 inci maddesine göre, resmi daireler tarafından mal ve hizmet alımları nedeniyle yapılacak masraflara sarf edilmek üzere harcama yetkilisi mutemetlerine verilen avanslara ilişkin olarak düzenlenen kağıtlar resmi dairelerin dahili işlemlerine ait kağıtlar mahiyetinde olduğundan ve 488 sayılı Kanun'un konusu dışında kaldığından damga vergisine tabi tutulmaması gerekmektedir.

Dolayısıyla, harcama yetkilisi mutemetlerine iş avansı verilmesinde, damga vergisi avans içerisinden kesilmemelidir. Çünkü, damga vergisinin mal veya hizmet alınan kişinin üzerinde kalması gerekmektedir. Bu sebeple, damga vergisinin avans verilmesinde kesilmesi, verginin harcama yetkilisi mutemetlerinin üzerinde kalmasına yol açmaktadır.

Bu nedenle, mutemet tarafından mal veya hizmet teslim alınan kişiden tahsil edilen damga vergisinin birim veznesine avansın mahsubu sırasında nakden yatırılması gerekmektedir.

1 inci (İstanbul) Bölge Müdürlüğü, 2 nci (İzmir) Bölge Müdürlüğü, 4 üncü (Ankara) Bölge Müdürlüğü, 5 inci (Mersin) Bölge Müdürlüğü, 6 ncı (Kayseri) Bölge Müdürlüğü, 14 üncü (Bursa) Bölge Müdürlüğü ve 16 ncı (Kars) Bölge Müdürlüğünde yapılan denetimde 160-İş Avansları Hesabının kullanıldığı, muhasebe kayıtlarında avansın veriliş anında damga vergisinin avans içerisinden kesildiği ve dolayısıyla ortaya çıkan damga vergisinin mal veya

hizmet alınan kişiler tarafından değil, Bölge Müdürlükleri tarafından ödendiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, bahsi geçen Yönetmelik hükümleri uyarınca, Bölge Müdürlüklerinde harcama yetkilisi mutemetlerine verilen iş avanslarına ilişkin damga vergisi kesintilerinin yükümlülerden tahsil edilmek suretiyle mahsup döneminde ilgili muhasebe birim veznesine nakden yatırılması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 10: Avans ve Kredilerin Mevzuatta Belirlenen Sürelerde Kapatılmaması

Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlükleri tarafından verilen avans veya kredilerin süresi içerisinde kapatılmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Ön ödeme" başlıklı 35 inci maddesinde, *"Her mutemet ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında belirtilmemiş olması halinde avanslarda bir ay, kredilerde üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade etmekle yükümlüdür. Süresi içerisinde mahsup edilmeyen avanslar hakkında 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanır"* hükmü bulunmaktadır.

Söz konusu Kanun maddesine göre; avanslar bir ay, krediler ise 3 ay içinde kanıtlayıcı belgeleriyle birlikte mahsup edilmelidir. Süresinde tamamlanmayan avans mahsup işlemleri için ise 6183 sayılı Kanun hükümleri gereği faiz işletilmelidir.

Yapılan incelemede Genel Müdürlük ile 1 inci (İstanbul) Bölge Müdürlüğü, 2 nci (İzmir) Bölge Müdürlüğü, 3 üncü (Konya) Bölge Müdürlüğü, 4 üncü (Ankara) Bölge Müdürlüğü, 6 ncı (Kayseri) Bölge Müdürlüğü, 7 nci (Samsun) Bölge Müdürlüğü, 9 uncu (Diyarbakır) Bölge Müdürlüğü, 10 uncu (Trabzon) Bölge Müdürlüğü, 11 inci (Van) Bölge Müdürlüğü, 12 nci (Erzurum) Bölge Müdürlüğü, 13 üncü (Antalya) Bölge Müdürlüğü, 14 üncü (Bursa) Bölge Müdürlüğü, 15 inci (Kastamonu) Bölge Müdürlüğü, 16 ncı (Sivas) Bölge Müdürlüğü ve 18 inci (Kars) Bölge Müdürlükleri tarafından araçların fenni muayenesi, mahkeme harç giderleri, yedek parça alımı ve bakım onarım gibi hizmetler için avans verildiği, süresi içerisinde kanıtlayıcı belgeleri ile mahsup edilmeyen avanslar için ise herhangi bir faiz tahakkuk ettirilmediği görülmüştür.

İdare cevabında, söz konusu ön ödemelerin doğrudan kurumların hesaplarına gönderildiğini ve bunların kredi olduğunu, harcama yetkilisi mutemetlerinin hesaplarına ya da

kendilerine elden para aktarımı yapılmadığını ileri sürse de harcama yetkilisi mutemetlerine yukarıda yer verilen konularda avans verildiği tespit edildiğinden bu iddianın kabulü mümkün değildir.

Sonuç olarak, aktarılan mevzuat hükümleri çerçevesinde verilen avans ve krediler süresi içerisinde kanıtlayıcı belgeleri ile birlikte mahsup edilmeli, süresinde tamamlanmayan avans mahsup işlemleri için 6183 sayılı Kanun hükümleri gereği faiz işletilmelidir.

BULGU 11: Taşınmazların Envanter Çalışmalarının Tamamlanmaması

Kurum tasarrufunda bulunan taşınmazların Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerinin öngördüğü şekilde fiili envanterinin yapılmadığı ve muhasebe kayıtlarına yansıtılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, *“kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması”* şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmelik'in Geçici 1 inci maddesinde, maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gereken taşınmazların bu değerler üzerinden kayıtlara alınincaya kadar emlak vergisi değerleri üzerinden kayıtlara alınacağı ve kayıtların nasıl ve ne zamana kadar yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, idarelerin mevcut taşınmazlarıyla, içinde bulunulan yılda edindikleri ve elden çıkardıkları taşınmazları miktar ve değer olarak takip etmek için kayıt altına almaları ve emlak vergisi değerleri üzerinden fiili envanter işlemlerini 30.09.2014 tarihine kadar tamamlamaları, 01.10.2014 tarihinde envanter bilgilerine göre muhasebe kayıtlarını yapmaları, 31.12.2017 tarihine kadar da maliyet bedeli veya rayiç bedel tespit çalışmalarını tamamlayarak taşınmazların mevcut muhasebe kayıtlarını yeni değerleriyle güncellemeleri gerekmektedir.

Yönetmeliğin amir hükmüne rağmen, Kuruma ait taşınmazların 31.12.2019 tarihi itibarıyla rayiç değer veya maliyet bedeli üzerinden tespit edilerek muhasebe kayıtlarında güncellenmesi gereken taşınmazların envanter işlemlerinin halen devam ettiği görülmüştür. Bu durum, Kurumun mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların

tespit ve takibini zorlaştırmakta, ayrıca taşınmazların tam ve doğru olarak muhasebe kayıtları ile mali tablolara yansıtılmasını engellemektedir.

Sonuç olarak, Kamu İdaresi tarafından taşınmaz envanter işlemlerinin tamamlanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 12: Yap-İşlet-Devret Modeli İle Yaptırılan Gebze-Orhangazi-İzmir (İzmit Körfez Geçişi ve Bağlantı Yolları Dahil) Otoyolu İşinde Görevli Şirketten Kamulaştırılan Taşınmazlara İlişkin Kullanım Bedellerinin Tahsil Edilmemesi

Genel Müdürlük tarafından 09.04.2009 tarihinde 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanun'a göre ihale edilen ve 27.09.2010 tarihinde Uygulama Sözleşmesi imzalanan Gebze-Orhangazi-İzmir (İzmit Körfez Geçişi ve Bağlantı Yolları Dahil) Otoyolunun Yap-İşlet-Devret Modeli İle Yapılması, İşletilmesi ve Devri İşinde kamulaştırma bedeli İdare tarafından karşılanan taşınmazlar için Görevli Şirketin ödemek zorunda olduğu kullanım bedellerinin tahsil edilmediği görülmüştür.

3996 sayılı Kanun'un "Kamulaştırma" başlıklı 10 uncu maddesinde, Kanun'da öngörülen yatırım ve hizmetler için gerekli kamulaştırma işlemlerinin 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre idare tarafından yapılacağı, kamulaştırılan taşınmazların mülkiyetinin idareye ait olacağı, kamulaştırma bedelinin tamamen veya kısmen Görevli Şirkete ödenmesi hususunun sözleşmede düzenlenebileceği hükme bağlanmıştır.

İşe ait İdari Şartnamenin "Kamulaştırma ve Tahsis" başlıklı 26 ncı maddesi ile Uygulama Sözleşmesinin 13 üncü maddesinde, iş kapsamında yapılacak kamulaştırma işlemlerine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Söz konusu maddelerde, 400.000.000,00 TL'ye kadar olan kamulaştırma bedelinin Görevli Şirket tarafından ödeneceği, bu tutarın üzerindeki kamulaştırma bedelinin ise İdare tarafından karşılanacağı ve Görevli Şirketin, kamulaştırma bedeli İdare tarafından karşılanan taşınmazlar için, bu taşınmazların kendisine teslim edildiği tarihten itibaren sözleşme süresi boyunca kullanım bedeli ödemekle yükümlü olduğu; ilk kez ödenecek yıllık kullanım bedelinin, ilk taşınmazın Görevli Şirkete teslim edildiği tarihi izleyen 10 (on) iş günü içinde ödeneceği, belirtilmiştir.

Yine Uygulama Sözleşmesinin 13 üncü maddesine göre, Görevli Şirket tarafından ödenecek yıllık kullanım bedeli, her bir parsel için sözleşmenin imzalandığı 2010 yılı için

KDV hariç 5.000 TL olup, bu tutar, TÜİK tarafından Ocak ayında yayınlanan bir önceki yılın yıllık Üretici Fiyat Endeksine göre artırılarak yıllık peşin biçimde her işletme yılının Ocak ayında ödenecektir.

Diğer taraftan, 3996 sayılı Kanun’a 13.02.2011 tarihli ve 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile eklenen Ek-1 inci maddede; 3996 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirilecek yatırım ve hizmetlerle ilgili olmak üzere bedeli idare tarafından ödenmek suretiyle kamulaştırılarak tapuda idare veya Hazine adına tescil ya da tapudan terkin edilen taşınmazlar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan diğer yerler için kullanım bedeli ve hasılat payı alınmayacağı hükmüne bağlanmıştır. Buna göre, 13.02.2011 tarihinden sonra 3996 sayılı Kanun kapsamında yaptırılan işlerde kullanım bedeli alınmayacaktır.

Bulgu konusu işin ihale tarihi 09.04.2009, sözleşmenin imza tarihi 27.09.2010’dur. 3996 sayılı Kanun’a eklenen Ek madde 1’de, bu hükmün yürüyen sözleşmelere etkili olduğuna dair bir düzenleme bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, “Kanunların geriye yürümezliği ilkesi” uyarınca kanunlar, kamu yararı ve kamu düzeninin gerektirmesi, kazanılmış hakların korunması, mali hakların iyileştirilmesi gibi ayrıksı durumlar dışında ilke olarak yürürlük tarihlerinden sonraki olay, işlem ve eylemlere uygulanmak üzere çıkarılır. Yürürlüğe giren kanunların geçmişe ve kesin nitelik kazanmış hukuksal durumlara etkili olmaması, hukukun genel ilkelerindedir. (Anayasa Mahkemesinin 13.02.2019 tarih ve 2018/103 E., 2019/4 K. sayılı kararı)

Kaldı ki, Anayasa Mahkemesinin 18.04.2002 tarihli ve 24730 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2001/293 Kararı’nda, mevcut sözleşmelere yasa ile müdahale edilmesinin, sözleşme özgürlüğüne müdahale olduğu ve Anayasa’ya aykırılık teşkil ettiği kararı verilmiştir.

3996 sayılı Kanun’a göre ihale edilen söz konusu işte istekliler “süre” üzerinden yarışmakta ve yapım süresiyle işletme süresinin toplamı olan sözleşme süresini en düşük teklif eden istekli ihaleyi kazanmaktadır. İstekliler ihaleye katılmadan önce İdare tarafından hazırlanan şartname ve sözleşme taslaklarını incelemekte ve tekliflerini bu dokümanlarda yazılı şartlara göre vermektedirler. İsteklilerin, ihale aşamasında, katlanmak zorunda oldukları kamulaştırmadan kaynaklı kullanım bedellerini hesap ederek, maliyeti işletme süresine

yansittıkları kabul edilmelidir. Dolayısıyla, Görevli Şirketin sözleşmenin yürütülmesi boyunca katlanmayı öngördüğü ve ihale aşamasında teklifine yansıttığı bir maliyet kaleminin tahsil edilmesinden vazgeçilmesi, ihale şartlarının Görevli Şirket lehine değiştirilmesi anlamına gelmektedir.

27.09.2010 tarihinde imzalanan Uygulama Sözleşmesinin 13 üncü maddesinde, kamulaştırma bedeli İdare tarafından karşılanan taşınmazlar için Görevli Şirketin sözleşme süresi boyunca kullanım bedeli ödeyeceği belirtilmiştir. Ahde vefa ilkesine göre; sözleşme yapıldığı andaki gibi aynen uygulanmalı ve hükümlerine riayet edilmelidir. Sözleşmeye bağlılık ilkesi hukuki güvenlik, doğruluk ve dürüstlük kuralının bir gereği olarak, sözleşme hukukunun temel ilkelerinden biridir. (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu T. 17.9.1997, E. 1997/11-460, K. 1997/651)

Kamu İdaresinin konuya ilişkin açıklamasında, Karayolları Genel Müdürlüğü Hukuk Müşavirliğince, Uygulama Sözleşmesinin 12 nci maddesinde Görevli Şirketin mevzuattaki değişikliklere uyma zorunluluğu düzenlenmiş olduğundan, kullanım bedeli ödeme yükümlülüğünün, Uygulama Sözleşmesinin imza tarihinden sonra yürürlüğe giren 6111 sayılı Kanun'un emredici hükmüne aykırılık teşkil ettiği şeklinde görüş bildirdiği ifade edilmiştir.

Görevli Şirketin mevzuattaki değişikliklere uyma zorunluluğuna ilişkin olarak Uygulama Sözleşmesi'nin 12 nci maddesinin 5 inci paragrafında, *“Görevli Şirket, kanun, yönetmelik ve diğer mevzuattaki değişikliklere ve/veya ilgili mahkeme kararlarına uymak zorundadır. Söz konusu değişiklik veya mahkeme kararlarının herhangi bir Maliyet Artışı'na neden olması halinde işbu madde hükümleri uygulanacaktır”* denilmekte olup, 12 nci maddede maliyet değişiklikleri halinde Görevli Şirkete verilecek ilave işletme süresi hakkında düzenlemelere yer verilmektedir.

Sözleşmede ayrıca hüküm altına alınmamış olsa bile, Görevli Şirketin veya İdarenin mevzuat değişikliklerine veya mahkeme kararlarına uyması gerektiği şüphesizdir. İkinci cümledeki, mevzuat değişiklikleri ve mahkeme kararlarının maliyet artışına neden olması halinde işbu madde hükümlerinin uygulanacağı ifadesi, bu hükmün asıl amacını işaret etmektedir ki; o da, ortaya çıkacak maliyet artışlarının 12 nci maddedeki hükümler çerçevesinde yükleniciye ilave işletme süresi olarak verilmesidir. İkinci cümle ile, bir mevzuat değişikliği veya mahkeme kararı sonucu, Görevli Şirketin, ihale koşullarında öngörmediği bir maliyet artışının İdarece ilave işletme süresi verilerek telafi edilmesi öngörülmüştür; yani, Görevli Şirket, sözleşmenin yürütülmesi aşamasında katlanmak zorunda kalabileceği olası bir külfete

karşı sigortalanmıştır.

Dolayısıyla, Görevli Şirketin mevzuat değişikliği veya mahkeme kararına uymak zorunda olması, Uygulama Sözleşmesi gereği ödemek zorunda olduğu kullanım bedelini artık ödemeyeceği anlamına gelmemektedir.

Yapılan incelemelerde, iş kapsamında kamulaştırma bedeli olarak ilgililere toplam 2.453.446.824,36 TL ödeme yapıldığı, bu tutarın 400.000.000,00 TL'lik kısmının idari şartname ve sözleşme hükümleri gereği Görevli Şirket tarafından karşılandığı tespit edilmiştir. İdare tarafından kamulaştırma bedeli ödenen taşınmazlar için, yıllar itibariyle kullanım bedelleri hesabı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 10: Görevli Şirketin Yıllar İtibariyle Ödemesi Gereken Kullanım Bedelleri

Yıllar	Parsel Başına Kullanım Bedeli (TL)	ÜFE Yıllık Değişim Oranı (Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre)	Parsel Adedi	Tahsil Edilmesi Gereken Toplam Kullanım Bedeli (TL)
2010	5.000,00	-	-	
2011	5.540,00	10,8	-	
2012	6.156,60	11,13	793	4.882.183,8
2013	6.272,35	1,88	2352+793=3145	19.726.540,75
2014	6.944,74	10,72	2431+3145=5576	38.723.870,24
2015	7.172,53	3,28	1908+5576=7484	53.679.214,52
2016	7.598,58	5,94	3249+7484=10733	81.555.559,14
2017	8.638,83	13,69	873+10733=11606	100.262.609,98
2018	9.687,58	12,14	263+11606=11869	114.981.887,02
2019	12.877,70	32,93	116+11869=11985	154.339.234,5
Toplam				568.151.099,95

*Karayolları Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporu'nda bulgu konusu işe ilişkin olarak, Görevli Şirketin Uygulama Sözleşmesi yürürlüğe girmeden kamulaştırma işlemlerine ve yapım çalışmalarına başladığı tespitleri yapılmıştır. Bu nedenle, hesaplama, Uygulama Sözleşmesinin yürürlük tarihinden önceki yıllar da dahil edilmiştir. 2010 ve 2011 yıllarında kamulaştırılan parsel sayıları sırasıyla 56 ve 907 olup, bu yıllar için ödenen toplam kamulaştırma bedeli 332.228.365,72 TL'dir. Görevli Şirket tarafından karşılanması gereken kalan 67.771.634,28 TL tutarındaki kamulaştırma bedeline karşılık 2012 yılındaki parsel adedi İdare kayıtlarına göre 404'tür. Dolayısıyla, hesaplama yapılırken 2010, 2011 ve 2012 yıllarında kamulaştırma bedeli Görevli Şirket tarafından ödenen 1.367 adet parsel hesaplama dışında tutulmuştur.

Yukarıda yer alan açıklamalar ve hesaplamalar doğrultusunda, kamulaştırma bedeli İdare tarafından ödenen taşınmazlara ilişkin ortaya çıkan toplam 568.151.099,95 TL kullanım bedelinin Görevli Şirketten tahsil edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 13: Yapım İşi İhalesinin Danıştay Kararı ile İptal Edilmesine Rağmen İşin Devam Ettirilmesi

Silifke-Mut (1.Kısım) Yolu Km: 0+000-16+700 Arası Kesiminin Yapım İşi İhalesi, Danıştay 13. Dairesinin (Esas No:2018/1374, Karar No:2018/2236) Kararı ile iptal edilmesine rağmen, işin tasfiyesinin yapılmayarak mahkeme kararının uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Silifke-Mut (1.Kısım) Yolu Km: 0+000-16+700 Arası Kesiminin Yapım İşinin, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/b maddesine göre pazarlık usulüyle yapılması kararlaştırılmıştır. İhale, (ihale kayıt numarası 2017/420568) 24.08.2017 tarihinde yapılmıştır. İhaleye 7 (yedi) firma davet edilmiştir. Bir firma iş deneyim belgesinin yetersiz olması nedeniyle ihale dışı bırakılmıştır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda; şu an işin yüklenicisi olan firmanın 504.589.621,61 TL'lik teklifi en uygun teklif olarak kabul edilmiştir. İhale yetkilisi, 05.09.2017 tarihinde İhale Komisyonu Kararı'nı onaylamıştır. Yüklenici firma ile 04.10.2017 tarihinde sözleşme imzalanmış olup, 19.10.2017 tarihinde işe başlanmıştır.

İhaleye davet edilmeyen bir firma, bu ihalenin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/b maddesine göre pazarlık usulüyle yapılmasının şartlarının olmadığı gerekçesiyle; Ankara 7. İdare Mahkemesinde iptal davası açmıştır. Ankara 7. İdare Mahkemesi 20.03.2018 tarihinde verdiği karar ile (Esas No:2017/3438; Karar No:2018/575) davayı reddetmiştir. Dava açan firma anılan kararı, Danıştaya temyize götürmüştür. Danıştay 13. Dairesi, Ankara 7. İdare Mahkemesi 20.03.2018 tarihinde verdiği kararın (Esas No:2017/3438; Karar No: 2018/575) bozulmasına, dava konusu işlemin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/b maddesine göre pazarlık ile yapılmasının hukuka uygun olmadığına ve işlemin iptal edilmesine 29.06.2018 tarihinde (Esas No:2018/1374, Karar No:2018/2236) oybirliğiyle karar vermiştir.

Danıştay 13. Dairesinin (Esas No:2018/1374, Karar No:2018/2236) Kararı uyarınca 16.08.2018 tarihinde ihale yetkilisince ihale iptal edilmiş, Elektronik Kamu Alımları Platformu'na (EKAP) 01.10.2018 tarihinde ihalenin iptal edildiği hususu sisteme girilmiştir. Bu aşamada iş durdurulmuş, tasfiye sürecinin başlayacağı belirtilmiştir. Buna rağmen, dava açan firmanın vermiş olduğu dilekçeye istinaden, Hukuk Müşavirliğinin görüşü doğrultusunda işin devam ettirilmesine Genel Müdürlükçe olur verilmiştir.

Yapılan bu işlem ile Danıştayın vermiş olduğu iptal kararının uygulanmadığı görülmüştür.

Anayasa'nın “Mahkemelerin bağımsızlığı” başlıklı 138 inci maddesinde şöyle denilmektedir:

“...Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez”,

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun “Kararların sonuçları” 28 inci maddesinde de şöyle denilmektedir:

“1. Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez.

...

3. Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemeleri kararlarına göre işlem tesis edilmeyen veya eylemde bulunulmayan hallerde idare aleyhine Danıştay ve ilgili idari mahkemede maddi ve manevi tazminat davası açılabilir.

4. Mahkeme kararlarının süresi içinde kamu görevlilerince yerine getirilmemesi hâlinde tazminat davası ancak ilgili idare aleyhine açılabilir....”

Hukuk devleti, en basit tarifıyla, yaptığı işlemlerde hukuk kurallarına bağlı, vatandaşlarına hukuki güvence sağlayan devlet demektir. Kuvvetler ayrılığı ilkesi gereği yasama, yürütme ve yargı organları hukuka bağlı olmak zorundadır.

Hukuk devletinde, idari yargı kararlarının idarece uygulanmaması diye bir durumun söz konusu olması mümkün değildir. Bu nedenle, idari yargı kararlarının uygulanmasının zorunlu olduğunun belirtilmesine gerek bulunmamaktadır. Bu husus anayasal ve yasal bir zorunluluktur. Yargı kararlarının uygulanmaması en başta hak arama özgürlüğünü anlamsız hale getirmektedir. Yargı kararlarının uygulanmaması anayasanın bağlayıcılığı, hukukun üstünlüğü ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir.

Anayasa ve ilgili yasalar uyarınca, idareler mahkeme kararlarına uymak zorundadır. İdareler, hiçbir surette mahkeme kararlarını değiştirecek şekilde uygulayamazlar. Mahkeme kararlarının yerine getirilmesini geciktiremezler.

Danıştay vermiş olduğu karar ile yapılan ihalenin 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/b maddesine göre yapılamayacağını hüküm altına almıştır. İdarenin yapmış olduğu işlemin hukuka aykırı olduğuna karar vermiştir. Hukuka aykırı olan idarenin işlemine (ihale kararı) ilişkin verilen iptal kararı, sadece davacı açısından değil bütün ilgililer (ihaleye giren diğer yükleniciler) açısından sonuç doğurmaktadır.

İdarenin işlemindeki (ihalenin 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/b maddesine göre yapılması) hukuka aykırılık Danıştay tarafından tespit edilmiş ve bu aykırılık hüküm altına alınmıştır. Verilen iptal kararı iki sonuç doğurmuştur. Birincisi Danıştayca verilen iptal kararının idarenin işlemine (ihale kararını) tesis edildiği tarihten itibaren ortadan kaldırmasıdır. İdari işlem hiç yapılmamış gibi bir sonuç doğurmuştur. İkincisi ise; Danıştayca verilen iptal kararının idari işlemin yerine geçmemesidir. İdare, Danıştayca verilen iptal kararı uyarınca yeni bir işlem tesis etmek zorundadır. İdarenin, Danıştayca verilen iptal kararı ile oluşan boşluğu (iptal edilen ihalenin sözleşmesini tasfiye etmek gibi) yeni bir idari işlem ile doldurması gerekmektedir. Kuvvetler ayrılığı ilkesi gereği; yargı organları hukuka aykırı işlemler için hüküm verecek, idareler ise verilen hükme uygun olarak idari işlem tesis edeceklerdir.

Söz konusu işin sözleşme bedeli 504.589.621,61 TL olup sözleşmeye göre işin süresi 1150 takvim günü olarak belirlenmiştir. 19.10.2017 tarihinde işe başlanılmış, 11.12.2020 tarihinde de işin bitirilmesi öngörülmüştür. Ancak iş ile ilgili gerekli projeler olmadığından, 21.03.2018 tarihli komisyon kararı ile 73 gün ve 24.06.2019 tarihli komisyon kararı ile 634 gün süre uzatımı verilmiştir. Dolayısıyla, işin bitim tarihi 18.11.2022 olmuştur.

İdare tarafından 2019 yılında iş kapsamında yapılan hakediş ödemeleri, 2018 yılında yapılan imalatlara ilişkin olup, toplamda 23.115.161,45 TL'dir. 2020 yılında da, 31.05.2020 tarihine kadar bir hakediş ödemesi bulunmamaktadır. Bu durum da işin projelerinin hazır olmadığını göstermektedir. İşin acil olarak yapılmasına ilişkin gerekçeyi ortadan kaldırmaktadır. Şu ana kadar yapılan imalatlar için ödenen hakediş tutarları toplam sözleşme bedelinin %5 seviyesinin altındadır. Bu husus, Danıştayca verilmiş iptal kararının ne kadar isabetli olduğunu açıkça kanıtlamaktadır.

Sonuç olarak, İdare tarafından Anayasa'nın 138 inci maddesinde yer alan hükümlere ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun mahkeme kararlarının uygulanacağına dair kesin hükümlerine aykırı bir işlem tesis edildiği düşünülmektedir.

BULGU 14: Devlet İhale Kanunu Hükümlerine Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Mevzuatta Belirtilen Sınırların Üzerinde İş Artışı Yapılması ve Süre Uzatımı Verilmesi

Karayolları 9 uncu (Diyarbakır) Bölge Müdürlüğü tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre ihale edilen yapım işlerinde %1438'e varan oranlarda iş artışı yapıldığı ve 25 yıla kadar süre uzatımı verildiği görülmüştür.

2886 sayılı Kanun'un “Sözleşmede belirtilen işin artış ve eksilişi” başlıklı 63 üncü maddesinde; *“Yapım işlerine ait bir sözleşmenin uygulanması sırasında keşif ve sözleşmede öngörülmeleyen iş artışı veya eksilişi zorunlu hale gelirse, müteahhit, keşif bedelinin % 30 oranına kadar olan değışikliğı, süre hariç, sözleşme ve şartnamesindeki hükümler dairesinde yapmakla yükümlüdür.*

Keşif bedeli artışının % 30'u geçmesi halinde sözleşme feshedilir. Ancak, bu durumda müteahhit işin keşif bedeli ve % 30 keşif artışının karşılığı işleri sözleşme ve şartnamesindeki hükümler çerçevesinde yapmaya zorunludur. Taahhüdün % 30 keşif artışı ile bitmemesi ve tasfiye edilmesi halinde müteahhit, idareden hiçbir masraf ve tazminat isteyemez.

% 30 oranından fazla artış; temel, tünel ve benzeri işler ile tabii afetler gibi nedenlerden ileri gelmiş ise; idarenin isteğı, müteahhidin kabulü ve ilgili bakanın onayı ile süre hariç, aynı sözleşme ve şartname hükümleri içinde % 30'u geçen işler de aynı müteahhide yaptırılabilir...” hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre, sözleşmenin uygulanması sırasında keşifte öngörülmeleyen iş artışının zorunlu hale gelmesi durumunda, yüklenici keşif bedelinin %30'una kadar olan değışikliğı, süre hariç olmak üzere, sözleşme ve şartnamede belirtilen hükümler çerçevesinde yapmak zorundadır. Keşif bedelinde meydana gelen artışın %30'u geçmesi durumunda, söz konusu artış; temel, tünel ve benzeri işler ile doğal afetler gibi nedenlerden kaynaklanmamışsa sözleşmenin feshedilmesi gerekmektedir. Ancak, söz konusu artışın %30'u geçmesinin nedeni Kanun'da sayılan hususlardan kaynaklanıyorsa; idarenin isteğı, yüklenicinin kabulü ve ilgili bakanın onayı ile süre hariç, aynı sözleşme ve şartname hükümleri içinde %30'u geçen işler de aynı yükleniciye yaptırılabilir.

Yapılan incelemede, 9 uncu (Diyarbakır) Bölge Müdürlüğü tarafından 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre 1997 yılında ihale edilen “Cizre-Şırnak Yolu Km:0+000-41+420, Km:41+420-47+015 ve Km:0+000-3+483 Kesimlerinde Tesviye, Sanat Yapıları, Köprü,

Alttemel, Temel Yapılması İle Sathi Kaplama Yapılması Yapım İşi”nde, sözleşme bedelinin toplam %481,49’u oranında 9.589.307,00 TL tutarında iş artışı yapıldığı ve toplam 20 yıl süre uzatımı verildiği görülmüştür.

İş artışı gerekçeleri olarak ise; yapılmış olan şevin yeniden yatırılması, sel nedeniyle hasar gören imalatların yeniden yaptırılması, yolun geometrik standartlarının değiştirilmesi ve bölünmüş yol yaptırılması gibi gerekçeler sayılmıştır.

Yine, 1995 yılında 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre ihale edilen “Silvan-Malabadi-Haydarköprü 11. Bölge Hududu Yolu Yapım İşi”nde ise, sözleşme bedelinin toplam %1438,75’i oranında 4.106.627,00 TL tutarında iş artışı yapılmış ve toplam 25 yıl süre uzatımı verilmiştir.

İlave iş artışı gerekçeleri olarak ise; aç kapa tünel boyunun uzatılması, köprü yapılması, yapılmış şevin yeniden yatırılması, yolun geometrik standartlarının değiştirilmesi, bölünmüş yol yaptırılması ve güzergah değişikliği gibi gerekçeler sayılmıştır.

Yukarıda yer verilen her iki yapım işin de iş artışı gerekçesi olarak sayılan nedenler, 2886 sayılı Kanun’un 63 üncü maddesinde sayılan geçerli nedenler kapsamında olmayıp, bu gerekçelerle yapım işlerinde keşif bedelinin %30’unun çok üzerindeki oranlarda iş artışı yapılması mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu’nun 63 üncü maddesi ve Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesi’nin 19 uncu maddesi; İdareye ve Bakanlığa, karayolu inşaatlarında yolun geometrik standartlarının değiştirilmesi, bölünmüş yol yaptırılması, güzergah değişikliği yapılması, drenaj yapılması, sanat yapısının tip ve yerinin değiştirilmesi, ilave sanat yapısının yapılması, trafik artışı nedeniyle yol üstyapı tabaka kalınlığının değiştirilmesi, trafik şerit sayısının değiştirilmesi, kavşak tipinin değiştirilmesi, taşıma mesafelerinin değiştirilmesi gibi ilave iş grubu imalatlarının yapılması işleri için, sözleşme eki keşif bedelinin %30’unun üzerindeki tüm keşif artışlarının “Temel, tünel ve benzeri işler” kapsamına girdiği şeklinde sınırsız yetki tanımamaktadır.

Gelişen ve değişen teknolojiler, karayolu yapım işlerinin maliyetini ve süresini düşürmektedir. 25 yıldır devam eden, sürekli proje değişikliği nedeniyle tamamlanamayan yapım işlerinde mevzuata aykırı olarak verilen ilave iş artışı kararları, yapım maliyetlerinin artırılmasına sebebiyet vermektedir.

Sonuç olarak, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre ihale edilen yapım işlerinin, Kanun'da yer alan esaslar çerçevesinde yürütülmesinin ve özellikle ilave iş artışı ve süre uzatımı konularında mevzuatla çizilen sınırların dışına çıkılmamasının ve işlerliği sınırlı olan 2886 sayılı Kanun'a dayalı olarak yürütülen ve sözleşme bedelleri tamamlanan yapım işlerinin feshedilerek yeniden ihaleye çıkılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 15: Proje Değişikliklerinde Yüklenicinin Yüksek Teklif Verdiği İş Kalemlerinin Tercih Edilmesi

İşin devamı sırasında proje değişikliğine ihtiyaç duyulan hallerde yüklenicinin yüksek teklif vermiş olduğu iş kalemlerinin tercih edildiği görülmüştür.

“Giresun Ayr.-Dereli-Şebinkarahisar-Suşehri Ayr.-Yolu (Eğribel Tüneli ile Bağlantı Yolları Dahil) Km:70+000-77+682 Kesimi Yapım İşİ”nde, ihaleye esas Tünel Kesin Proje Raporunda tünel güzergahında A2, B1 ve B2; tünel giriş ve çıkış kesimlerinde ise, B3 kaya sınıfı belirlendiği; proje kapsamında kullanılacak olan kaya bulonlarının SN ve PG tipi bulon olarak seçildiği ve B3 ve alt sınıf kazılarında PG tipi kaya bulonu kullanılacağı belirtilmiştir.

Yüklenici SN bulon için 60,00 TL, PG bulon için 2,00 TL teklif vermiştir.

İşin devamı sırasında tünelde C2 kaya sınıfına da rastlanmış, bunun üzerine proje değişikliğine gidilerek C2 kaya sınıfı için destek sistemi projeleri hazırlanmış ve bu projelerde C2 sınıfı için SN bulon kullanılması öngörülmüştür. Oysa, Tünel Kesin Proje Raporunda B3 ve alt sınıf kazılarında PG tipi kaya bulonu kullanılacağı belirtilmiştir.

Karayolu tünellerinde SN, PG ve IBO olmak üzere üç tip kaya bulonu kullanılmaktadır.

Karayolu Teknik Şartnamesinde; SN bulonu, “Kaya bulonu yapmak için açılan deliğin, bulon yerleştirilmeden önce enjeksiyonla doldurulması ve bulonun daha sonra yerleştirilmesi şeklinde yapılır.”, PG bulonu, “Kaya bulonu yapmak için açılan deliğe önce bulonun yerleştirilmesi daha sonra enjeksiyonla doldurulması şeklinde uygulanır” şeklinde tanımlanmıştır.

IBO bulon ise bu iki bulondan farklı bir yapım yöntemine sahiptir. Karayolu Teknik Şartnamesinde IBO bulonun, bulon deliğinde çökme meydana gelebilecek, diğer kaya bulonu tiplerinin etkin olarak kullanılmadığı zemin şartlarında kullanılacağı ifade edilmiştir. IBO bulonda bulonun ucunda delici bir uç bulunmakta ve enjeksiyon bulon içindeki boşluktan

yapılmaktadır.

Dolayısıyla, IBO bulon SN ve PG bulona göre yapım şartları daha zor ve daha fazla ve nitelikte malzeme ile işçilik gerektirdiğinden fiyatı da SN ve PG bulona nazaran çok daha yüksektir. Örneğin ihalenin yapıldığı 2014 yılında 28 mm çapında SN ve PG bulon yapılması birim fiyatları sırasıyla 35,66 TL ve 37,08 TL iken; IBO bulon fiyatı (bulon malzeme bedeli hariç) 72,31 TL'dir.

Karayolları resmi birim fiyat analizlerinde SN ve PG bulon imalatları malzeme ve işçilik olarak birbirine benzemektedir. PG bulonda SN bulona nazaran nervürlü çelik, makine ile işçilik saatleri bir miktar artmaktadır.

Buraya kadar yapılan açıklamalara göre, IBO bulon her türlü zemin sınıfında uygulanabilir bir bulon türü olmakla birlikte, maliyetli bir imalat olduğundan yalnızca bulon deliğinde çökme meydana gelen, bu sebeple SN ve PG bulonun uygulanmadığı zemin sınıflarında kullanılmaktadır. PG bulon ise, yapım yöntemi SN bulona benzemekle birlikte SN bulona nazaran daha fazla malzeme ve işçilik gerektirmektedir. Bu nedenle, SN bulon kullanılacak kaya sınıfında PG bulon da kullanılabilir.

Yüklenici sözleşme kapsamında yapılması öngörülen SN bulon için 60,00 TL, PG bulon için 2,00 TL teklif etmiştir. Yaklaşık maliyette ise SN bulon fiyatı 32,09 TL, PG bulon fiyatı 33,51 TL'dir. İhaleye esas projelerde IBO bulon öngörülmemiştir.

Gerek Karayolları birim fiyatlarında gerekse yaklaşık maliyette PG bulon birim fiyatı SN bulona nazaran daha yüksek olduğu halde, yüklenici SN bulon için yaklaşık maliyet fiyatının iki katı kadar yüksek teklif vermişken, PG bulon için yaklaşık maliyet fiyatına kıyasla takribi 16 kat düşük fiyat vermiştir. İşin devamı sırasında ise tünelde başlangıçta öngörülmeyen C2 kaya sınıfı ile karşılaşılması ve proje değişikliğine gidilmiştir. Revize projelerde C2 kaya sınıfı için yüklenicinin 2,00 TL teklif verdiği PG bulon yerine, 60,00 TL teklif verdiği SN bulon tercih edilmiştir. Ancak, yukarıda belirtildiği üzere Tünel Kesin Proje Raporunda B3 ve alt sınıf kazılarında PG tipi kaya bulonu kullanılması gerektiğinden, C2 kaya sınıfında PG bulon kullanılmalıdır.

Diğer taraftan, Karayolları Genel Müdürlüğü Yol Yapım Daire Başkanlığı ile Sanat Yapıları Daire Başkanlığınca 2018 ve 2019 yıllarında yapımı devam eden ve geçici kabulü yapılan tünellerin kaya sınıflarına göre bulon tipleri incelenmiş olup, kaya sınıfı zayıfladıkça bulonun niteliğinin düşürüldüğü başka hiçbir tünel bulunmamaktadır. Bu durum, bulgu

konusu olaya örnek teşkil etmesi açısından aşağıdaki tabloda sadece B3 ve C2 kaya sınıfları ve bulon tipleri şeklinde özetlenerek gösterilmiştir.

Tablo 11: Tünellerde Kaya Sınıfları ve Bulon Türleri

İŞİN ADI	Kaya Sınıfı/Bulon Türü		
	B3	C2	
<i>Eğribel Tüneli</i>	PG	SN	
Trabzon-Erzurum (Trabzon-Gümüşhane Arası) Devlet Yolu Maçka ve Deliklitaş Tüneli	PG	PG	
Gemlik-Armutlu-Çımarcık-Yalova Yolu T1, T2 ve T3 Tünelleri	PG	PG	
Erdemli-Silifke-Taşucu-13.Bl.Hd. Yolu Km:125+050-153+560 Kesiminin Yapım İşi T1, T2, T3 Tünelleri	PG	IBO	
Tatvan-Bitlis Çevre Yolu Tünel-1	PG	IBO	
Van-Hakkari Güzeldere Tüneli	PG	PG/IBO	
Keban-Arapgir-Divriği Ayr. Yolu Tesviye, Sanat Yapıları, Köprü, Alttemel ve Temel Yapılması Sarıççek 1 ve 2 Tüneli	PG	IBO	
Kastamonu - İnebolu Yolu T1, T2, T3, T4 ve T5 Tünelleri	PG	IBO	
İstanbul - Şile - Ağva Yolu T3, T5, T6, T7 Tünelleri	PG	IBO	
	T4 Tüneli	PG	PG/IBO
Silifke-Mut Yolu 1. Kısım T1-A Tüneli	SN/PG	PG/IBO	
Kırık Tüneli	SN/PG	IBO	
12.Bl.Hd -Yusufeli - (Artvin-Erzurum) Ayr. Devlet Yolu Tünel-2, Tünel-5	SN/PG	IBO	
Çubukbeli Tüneli	SN/PG	IBO	
Ordu Çevre Yolu Km 21+000 - 40+114.544 Kesiminin Yapım İşi	SN	SN	
	Boztepe ve Öceli Tüneli	PG	PG/IBO
(Gümüşhane - Bayburt) Ayr.-Kelkit Şiran Yolu İle Kelkit Şehir Geçişi Yapılması İşi	Pekün Tüneli	SN/PG	IBO
	Yeniköy Tüneli	SN	SN
Şirnak-Ortabağ-Çığılı Yolu Km:43+000-66+059	Ortabağ 1 Tüneli	SN	SN
	Ortabağ 2 Tüneli	PG	IBO
Malatya -Darende Ayrım Hekimhan 16 . Bölge Yolu T1, T2, T3 Tünelleri	IBO	IBO	
Çıldır-Aktaş Sınır Kapısı Yolu Aşıkşenlik Tüneli	IBO	IBO	
Kanuni Bulvarı Bahçecik Tüneli ve Gölçayır 1 Tüneli	SN/IBO	IBO	

Aksal, Gürap-1, Gürap-2, Yeniköy-1, Yeniköy-2, Yeniköy-3, Bağlar-1, Bağlar-2, Cankurtaracak, İşhan-1, İşhan-2, İşhan-3, İşhan-4, Şehirler-1, Şehirler-2, Pamuklar-1, Pamuklar-2 Tünelleri	SN/IBO	IBO
Zonguldak-Amasra-Kurucaşile-Cide (Çakraz-Kurucaşile arası) Yolu Km: 37+061.95-46+400.00 Arası Yapım İşi T4 ve T5 Tüneli	SN/IBO	IBO
Köstere Deresi - Gümüşhane Yolu Kürtün Kavşak Tüneli	SN/PG	IBO
Torul, Harmancık ve Mescitli 1 Tüneli	SN	SN
Mescitli Varyant Tüneli	SN	IBO
12 Bl. Hd.-Yusufeli Ayr., Yusufeli-Sarıgöl İl Yolu ve Yusufeli-Sarıgöl Ayr.-Öğdem İl Yolu Kesimlerinin İkmal Yapım İşi Tünel-12 ve Tünel-13 Tünel-14, Tünel-18, Tünel-19, Tünel-39	SN/IBO SN	IBO IBO
Gümüşhane Çevre Yolu T1 ve T5 Tüneli	SN	IBO
T4 Tüneli	SN/IBO	IBO
Ayırım Bitlis 9. Bölge Hududu T3 Tüneli*	SN/PG/IBO	SN/PG/IBO
Ayvacık - Küçükkuşu Yolu ve Ezine Küçükkuşu Arası (Üstyapı İyileştirme) Kesimlerinin Yapım İşi T1 Tüneli**	SN/PG/IBO	PG/IBO
T2 Tüneli	SN/PG/IBO	IBO
(Sivas- Şarkışla) Ayr.- Kangal (1. Kısım) Yolu Yağdonduran Tüneli***	SN/PG	SN/PG/IBO
Kahramanmaraş-Göksun-6. Bl. Hd. Yolu (I.Kısım) Çağlayan Tüneli	SN	SN/IBO
Tekir Tüneli	SN	SN
Gelibolu-Eceabat Bölünmüş Yolu T1, T2, T1-A, T3, T4, T5 Tünelleri	SN	IBO
Silifke-Mut Yolu 2. Kısım T3, T4,T5 Tünelleri	SN	IBO
T6 Tüneli	SN	PG/IBO
Kığı-Yedisu Yolu Yol Yapım İşi T3 ve T5 Tüneli	SN	SN
Trabzon – Aşkale Yolu (Dap) (Dokap) Maçka – Karahava Arası Kesiminin İkmal İşi T1 Tüneli	SN	SN/IBO
Başar Tüneli	SN	IBO
Zigana Tüneli	SN	IBO
Gökçebelen Tüneli	SN	IBO
Refahiye-İliç-Kemaliye-Dutluca-Arapgir Yolu, Kemaliye-Dutluca Tünelleri Ve Bağlantı Yolları Kemaliye Ve Kozlupınar Viyadüğü ile Tünel İkincil İşleri Yapılması İşi T1 ve T2 Tüneli	SN	IBO
Sabuncubeli Tüneli	SN	SN/PG/IBO
Ovit Tüneli	SN	IBO
Salarha Tüneli	SN	IBO

Tabloda 99 adet tünel bulunmakta olup, en üst sırada gösterilen ve bulgu konusu yapılan Eğribel Tüneli dışında kaya sınıfı zayıfladıkça bulon tipinin de zayıfladığı başka bir örnek bulunmamaktadır. Listede görüldüğü üzere, B3 ve C2 kaya sınıflarının her ikisinde de SN, PG ve IBO bulon kullanılabilir. Ancak, B3 kaya sınıfında PG veya IBO bulon kullanıldığı durumların hiçbirinde C2 kaya sınıfında SN bulon kullanılmamıştır. Benzer şekilde, B3 kaya sınıfında IBO bulon kullanılan durumların hiçbirinde C2 kaya sınıfında SN veya PG bulon kullanılmamıştır.

İdare konuya ilişkin açıklamasında özetle, söz konusu tünelde C2 kazı-destek sınıfı ile geçilen kesimler çok kırıklı ve çatlaklı olduğundan, uygulama hızı ve güvenliği nedeniyle SN bulonun tercih edildiği belirtilmiş; ayrıca, yüklenicinin tünel imalatlarındaki çeşitli iş kalemleri için vermiş olduğu teklif fiyatları ile bu iş kalemlerinin Karayolları birim fiyatları karşılaştırılarak, yüklenici teklifinin daha düşük olduğu vurgulanmıştır.

Öncelikle, yüklenicinin tünel imalatlarındaki bazı iş kalemleri için Karayolları birim fiyatlarına nazaran düşük teklif vermiş olması, bulgu konusu hususa bir açıklama getirmemektedir. Diğer taraftan, İdare cevabında SN bulonun uygulama hızı ve güvenliği nedeniyle tercih edildiği belirtilmişse de, yukarıdaki tabloda gösterildiği üzere, İdarenin yapmakta olduğu başka hiçbir tünelde benzer bir uygulamaya rastlanmamıştır.

Yapılan açıklamalar uyarınca, proje değişikliklerinde fen ve sanat kuralları çerçevesinde işin yapılabilirliği esas alınarak, yüklenicinin iş kalemleri itibarıyla teklif birim fiyatlarından bağımsız olarak ve Genel Müdürlüğün süregelen uygulamaları ile çelişkili olmayacak şekilde imalat tercihinin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 16: İşin Yapımı Sırasında İhaleye Esas Projelerin Değiştirilmesi Sonucu Yeni İmalatların İhale Koşullarında Oluşan Fiyatlardan Daha Yüksek Bedelle Yapıtılması

İkizdere İspir Yolu Ovit Tüneli ve Bağlantı Yolları İkmal İşinde, elektrik-elektromekanik projelerin değiştirilmesi sonucu rekabet koşullarında oluşmayan yeni birim fiyatlarla imalat yaptırılmasının, işin öngörülenden daha yüksek maliyetle tamamlanmasına yol açtığı tespit edilmiştir.

Söz konusu işin elektrik-elektromekanik kısmının yaklaşık maliyeti hazırlanırken 3 adet firmadan teklif alınmıştır. Proje değişikliğine konu olan imalatlar özelinde yapılan

değerlendirmede, bu firmaların teklifleri ile yüklenicinin teklifi tabloda gösterilmiştir.

Tablo 12: Yaklaşık Maliyete Esas Teklifler İle Yüklenici Teklifinin Mukayesesi

İş kalemi	Teklif Alınan Firmalar			Yüklenici teklifi	Yüklenicinin teklifinin A firmasının teklifine oranı
	A	B	C		
Yük ayırıcılı giriş çıkış hücresi	6.400,00	9.250,83	8.712,00	4.810,32	0,75
5500 kVA Transformatör	430.500,00	289.118,08	305.625,12	232.388,46	0,53
1750 kVA Jeneratör	702.020,00	742.760,36	1.528.936,80	542.844,00	0,77
Otomatik transfer ve dağıtım panosu	81.250,00	57.396,19	81.000,00	49.786,47	0,61
Senkronizasyon panosu	185.850,00	128.948,09	353.200,80	151.413,08	0,81
Giriş armatürü 400W	1.837,50	1.364,35	1.005,40	953,65	0,51
Giriş armatürü 250W	1.774,50	1.262,26	985,95	911,81	0,51
Giriş armatürü 150W	1.753,50	1.236,74	966,49	896,86	0,51
Giriş armatürü 100W	1.732,50	1.185,70	947,04	876,12	0,50
İç bölge armatürü 100W	1.758,75	1.185,70	1.001,51	894,42	0,50
250W Simetrik armatür	1.785,00	1.338,83	1.059,88	948,31	0,53
Tünel yaklaşım yolları aydınlatması 250W	1.004,00	1.185,70	634,17	640,08	0,63
Bombe başlı cıvata M6*12	0,42	0,09	0,23	0,17	0,40
U profil (armatür-tava bağlantısı)	5,31	3,81	4,69	3,13	0,58
SCF	1,16	0,77	3,55	1,24	1,06
Askı tij M10x800	5,25	1,58	4,26	2,52	0,48
Askı tij M10x1000	5,25	2,37	4,79	2,82	0,53

A firması incelemeye tabi tutulan 17 adet iş kaleminden 2 tanesine en düşük; 10 adedine ise en yüksek teklifi vermiştir. A firması aynı zamanda işin elektrik-elektromekanik kısmının alt yüklenicisi olmuştur.

İşin devamı sırasında proje değişikliğine gidilerek;

- Yük ayırıcılı giriş çıkış hücresi yerine kesicili giriş çıkış hücresi kullanılmasına,
- 5500 kVA transformatör yerine 7000 kVA transformatör kullanılmasına,

- 1750 kVA 380 volt çıkışı olan jeneratör yerine 6300 volt çıkışı olan jeneratör ve senkron panosu kullanılmasına,

- HPS armatürler yerine led armatürler kullanılmasına,

- Kablo taşıma sisteminin güçlendirilmesine, karar verilmiştir.

Proje değişikliği sonucu ortaya çıkan yeni iş kalemlerinin birim fiyatını tespit etmek için iki grup halinde üçer firmadan proforma fatura ile teklif alınmıştır. İlk grup iş kalemleri için A, D, E; ikinci grup için A, D, F firmalarından teklif alınmıştır. Yaklaşık maliyet tespiti esnasında teklif alınan B ve C firmalarından yeni birim fiyat tespiti esnasında teklif alınmamıştır.

Aynı zamanda alt yüklenici olan A firması yeni birim fiyata konu tüm iş kalemleri için D, E ve F firmalarından düşük teklif vermiştir. A firması tarafından verilen teklif fiyatları Rize Ticaret ve Sanayi Odası'na aynen onaylanmıştır. Bu fiyatlara ayrıca Genel Müdürlük genelgesi uyarınca %10 oranında yüklenici karı ve genel gider karşılığı eklenmiştir.

Tabloda görüldüğü üzere, yüklenici sadece SCF adlı iş kalemi için A firmasından %6 daha yüksek teklif vermiştir. Diğer iş kalemleri için teklif birim fiyatları A firmasının tekliflerinin %40'ı ile %81'i arasında değişiklik göstermektedir.

İhale öncesi hazırlanan elektrik-elektromekanik projeler sözleşmenin uygulanması esnasında bu derece değişikliğe meydan vermeyecek şekilde sağlıklı hazırlanmış olsaydı, Tablo'da görüldüğü üzere, ihalede ortaya çıkan rekabet koşulları içerisinde İdare yaptırmak istediği imalatları daha uygun fiyatlara yaptırabilecekti.

Ayrıca, yapılan değişikliğin önemli bir kısmı tünel aydınlatmalarında klasik armatür yerine led armatüre geçilmesinden kaynaklanmaktadır. Klasik armatürlerden vazgeçilmesi nedeniyle ödenmeyen tutar yaklaşık 6.000.000,00 TL iken led armatürler için ödenen tutar yaklaşık 21.500.000,00 TL'dir. Tünel aydınlatmalarında led armatür tercih edilecek ise, bunun her bir tünel bazında değerlendirilmesi yerine genel bir yaklaşım olarak belirlenmesi ve ihaleye bu şekilde çıkılması halinde sonradan yeni birim fiyatlar yapılarak imalatların daha maliyetli hale gelmesi engellenebilecektir.

Kamu İdaresinin konuya ilişkin açıklamasında; proje değişiklik gerekçeleri izah edilerek, bu değişikliklerin ilk aşamada yeni fiyatlar doğurması sebebiyle ilave yük gibi görülse de uzun vadede sağladığı faydanın çok daha yüksek olduğu belirtilmiş ve ilk

projedeki ampullü armatür ile revize projede kullanılan led tipi armatürler kıyaslanarak, aydınlatma sistemi kurulu gücünde yaklaşık olarak %60 oranında tasarruf sağlandığı ifade edilmiştir.

Ancak, bulguda proje değişiklik gerekçeleri sorgulanmamış ve proje değişikliğinin gereksiz olduğu şeklinde bir yaklaşımda bulunulmamıştır. Bulguda; yaklaşık maliyet araştırması kapsamında bir firmadan alınan fiyatlara nazaran yüklenicinin ihalede sunmuş olduğu teklifler kıyaslanmış ve aynı firmanın yeni birim fiyat tespitleri esnasında vermiş olduğu teklif fiyatların %10 kar ilavesiyle yükleniciye ödenmesinin İdare açısından doğurduğu maliyet ortaya konulmuştur.

Sonuç olarak; tünel elektrik-elektromekanik işleri önceden öngörülebilir nitelikte olduğundan, bu tür işlerin, ihale öncesinde sonradan değişikliğe mahal vermeyecek şekilde sağlıklı projelendirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 17: İhaleye Esas Projeler Arasında Yer Almayan Yaklaşık Maliyet Hesabında da Dikkate Alınmayan İşlerin Herhangi Bir Onay Olmaksızın Yüklenici Tarafından Yapılması ve Bedelinin Ödenmesi

İkizdere İspir Yolu Ovit Tüneli ve Bağlantı Yolları İkmal İş'i'nde ihale dokümanı kapsamında isteklilere proje verilmediği, yaklaşık maliyetin hesabında işin bazı kısımlarının dikkate alınmadığı, herhangi bir Onay veya Olur'a da dayalı olmadan yüklenicinin, yaklaşık maliyet ve diğer isteklilerin teklifine göre aşırı yüksek teklifli olan imalatları yaptığı ve bedelinin ödendiği görülmüştür.

Söz konusu iş, 06.09.2016 tarihinde 4734 sayılı Kanun'un 21/b maddesine göre pazarlık usulü ile ihale edilmiştir. 4734 sayılı Kanun'a aykırı olarak, isteklilere satılan ihale dokümanları arasında herhangi bir projeye yer verilmemiştir. İdarenin ihale birimi görevlilerince İdari Şartnamenin 54 üncü maddesinde yer alan "*Verilen bilgi ve belgeler dışında ihale konusu işe ait ihtiyaç duyulan dokümanlar Karayolları 10. Bölge Müdürlüğünde görülebilir*" hükmüne istinaden Güzergah Boykesiti proje paftasının doküman satın almak isteyen isteklilere elden gösterildiği ve talep edenlere verildiği ifade edilmiştir.

İşin inşaat kısmının yaklaşık maliyeti de Güzergah Boykesiti proje paftasına göre hazırlanmıştır. Bu paftaya göre "Dolguya gelen her cins ve klastaki kazı malzemesinin sulanması ve sıkıştırılması" iş kaleminin metrajı yaklaşık maliyette 21.041 m3 olarak

belirlenmiştir. Bu paftada işin bünyesinde yaptırılan kavşak ve bağlantı yolları görünmemektedir. Ovit Tüneli çıkış kavşağı taslak plan ve profilleri 2014 yılında, giriş kavşağı taslak plan ve profilleri 08.03.2016 tarihinde, yani ihaleden önce Genel Müdürlük tarafından onaylanmıştır. Ancak, bu projeler ihale dokümanının bir parçası olmadığı gibi doküman alan isteklilere gösterilen veya verilen projeler de değildir.

Buna rağmen, işin devamı sırasında herhangi bir Olur veya Onay olmaksızın kavşak ve bağlantı yolları yapılmış ve bunlara ilişkin “Dolguya gelen her cins ve klastaki kazı malzemesinin sulanması ve sıkıştırılması” iş kalemi yüklenicinin teklif fiyatından ödenmiştir.

Yaklaşık maliyette “Dolguya gelen her cins ve klastaki kazı malzemesinin sulanması ve sıkıştırılması” iş kaleminin miktarı Güzergah Boykesiti proje paftası esas alınarak 21.041 m³ hesaplanmış olup, bu iş kaleminin yaklaşık maliyetteki birim fiyatı 0,93 TL’dir. Yüklenici bu iş kalemi için 40,00 TL (yaklaşık maliyetin 43 katı); diğer istekliler 3,00 TL, 2,00 TL ve 1,60 TL teklif vermişlerdir.

Söz konusu iş kaleminin hakedişte ödenen miktarı (tünel hariç) 445.138,90 m³’tür (yaklaşık maliyette öngörülen miktarın 21 katı). Bunun 300.671,93 m³’ü yaklaşık maliyete esas alınan; ancak ihale dokümanı kapsamında yer almayıp, talep eden isteklilere verildiği söylenen Güzergah Boykesiti proje paftasındaki kısma aittir. Kalan 144.466,97 m³’lük kısım ihale dokümanı kapsamında yer almadığı gibi isteklilerin hiçbir şekilde bilgisinin olmadığı, yaklaşık maliyet hesabında da dikkate alınmayan Ovit Tüneli giriş ve çıkış kavşaklarına ait olan ve herhangi bir onay olmadan yüklenici tarafından yapılan miktardır. Sonuç olarak yaklaşık maliyette bedeli 19.568,00 TL olarak belirlenen iş kalemi için yaklaşık 17.000.000,00 TL ödeme yapılmıştır.

Kamu İdaresi açıklamasında, birim fiyat teklifinde köprü ve köprülü kavşak imalatları ile ilgili iş kaleminin yer aldığı, ihale keşfine metrajı hesaplanarak konulduğu, köprülü kavşak imalatı ile ilgili yükleniciye tekrar olur ve onay verilmesine gerek görülmediği, sadece “OVİTİKM/002 Dolguya gelen her cins ve klastaki kazı malzemesinin sulanması ve sıkıştırılması” pozu metrajı hesabında inşaat aşamasında ortaya çıkan zemine bağlı durumlara göre metraj değerlerinde farklılık oluştuğu, ifade edilmiştir.

Bulguda değerlendirme, “Dolguya gelen her cins ve klastaki kazı malzemesinin sulanması ve sıkıştırılması” iş kalemi özelinde yapılmıştır. İdare cevabında, kavşak projelerinin ihale aşamasında isteklilere verilmemesine ilişkin bir açıklama yapılmadığı gibi,

söz konusu imalatlar için yükleniciye tekrar olur ve onay verilmesine gerek görülmemesi, ihale dokümanları arasında olmayan ve sonradan da bir Onay veya Olur kapsamında teslim edilmiş projeler olmaksızın imalat yaptırılmış olduğu sonucunu değiştirmemektedir.

Diğer taraftan, “Dolguya gelen her cins ve klastaki kazı malzemesinin sulanması ve sıkıştırılması” iş kaleminin gerçekleşen miktarı İdarenin hesabından 21 kat fazladır. Bu durumda, yüklenicinin bu iş kalemi için yaklaşık maliyete esas birim fiyattan 43 kat yüksek teklif vermiş olması, İdareden daha isabetli bir yaklaşımla, söz konusu iş kaleminin işin yapımı sırasında çok yüksek miktarda artacağını öngördüğünü göstermektedir.

Sonuç olarak, ihale dokümanı kapsamında isteklilere projelerin verilmesi, proje değişikliklerinin de mevzuata uygun olarak yapılması gerekmektedir. Projelerin ve buna bağlı olarak yaklaşık maliyete esas miktarların sağlıklı hazırlanmasının, isteklilerin tekliflerini yaklaşık maliyete ve diğer isteklilerin tekliflerine nazaran makul belirlemede önemli bir faktör olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 18: Köprü Yapıları İnşaatlarında Yüklenici ve Yapı Denetim Elemanları Tarafından Onaylı Projeler Üzerinde Değişiklik Yapılması

Karayolları 9 uncu (Diyarbakır) Bölge Müdürlüğünde köprü inşaatlarına ilişkin onaylı projeler üzerinde, yüklenici ve yapı denetimi elemanları tarafından, İdarenin onayı alınmadan değişiklik yapıldığı görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 12 nci maddesinin birinci fıkrasına göre, sözleşme konusu köprü işlerinin, idare tarafından yükleniciye verilen veya yüklenici tarafından hazırlanıp idarece onaylanan uygulama projelerine uygun olarak yürütülmesi, yüklenici ve idarenin yapı denetim elemanları tarafından onaylı projeler üzerinde idareden değişiklik onayı alınmadan değişiklik yapılmaması gerekmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükmünün aksine, 9 uncu (Diyarbakır) Bölge Müdürlüğü tarafından kesin projeleri yaptırılıp ön proje türü esas alınarak ihale edilen “Batman ve Siirt İllerinde, Batman-Hasankeyf ve Batman-Siirt Yollarındaki Hasankeyf Grubu (Hasankeyf-I, Hasankeyf-2, Reşat Baysal ve Başur) Köprüleri Yapım İşleri”nde;

- 24.05.2018 tarihinde onaylanan geçici kabul ve 10.09.2019 tarihinde onaylanan kesin kabul tutanakları eki çizelgede enleme kirişi yapıldığı ibaresi yazıldığı halde, Başur ve Hasankeyf 1 köprülerinde enleme kirişi yapılmadığı,

- Reşat Baysal Köprüsün inşasına gerek kalmadığı gerekçesiyle yapılmadığı,

- Başur Köprüsü çıkış kenar ayak ile orta ayak arasında şev stabilitesi sorunu bulunduğu, Batman tarafı kenar ayak üstü yan duvarda çatlaklar oluştuğu, yüklenici ile 9 uncu Bölge Müdürlüğü teknik elemanları arasında 22.04.2014 tarihinde düzenlenen tutanakta *“Başur köprüsüne ait projelerde P3 orta ayak temel alt kotu 510,50 olarak öngörülmüştür. Proje detayı incelendiğinde sondaj verilerine göre zeminin yüzeysel katmanı bloklu çakıllı kum (Qal) ve devamında kumtaşı-konglomera alt katmanında ise şelmo formasyonu olduğu görülmektedir. Yapılan kazı çalışmalarının 513,45 kotunda durdurularak yerinde incelenerek gözlenmesi sonucunda, zemin temel kaya birimini oluşturan şelmo formasyonunun konglomera, kumtaşı, kil taşı ar dalanması olduğu gözlemlenmiştir. Konglomeralar, blok-çakıl boyutları, yuvarlak kireç taşı elemanları, orta sert çimentolu ve kumtaşı ara seviyeli dir. Kumtaşı ise kırmızımsı, kahverengi, yer yer kumlu kil taşı ve marn seviyeleri içermekte olup, orta-set dayanımlı tortul kayalara sahip olduğu gözlemlenmiştir”* denildiği, orta ayak yüksekliğinin onaylı projesine göre 2,95 metre daha kısa yapıldığı ve proje değişikliğinin İdarece onaylanmadığı, tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan açıklamalar doğrultusunda, yüklenici ve yapı denetimi elemanları tarafından, İdarenin onayı alınmadan köprü inşaatlarına ilişkin onaylı projeler üzerinde değişiklik yapılması mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu İdaresi cevabında özetle, Başur ve Hasankeyf-1 köprü projelerinde enleme kirişi bulunmadığı, Reşat Baysal Köprüsünün yapımına gerek kalmadığı için yapılmadığı, Başur Köprüsü orta ayağının projesine göre 2,95 metre daha kısa yapıldığı, yerinde yapılan imalatlar üzerinden atışman kayıtlarının hazırlandığı, yapım işinin aciliyeti sebebiyle Bölge Müdürlüğü ve/veya Genel Müdürlük Makamların Olurunun alınmasının sehven atlanıldığı, yapım çalışmalarında gerçekleştirilecek işlerde karşılaşılabilecek benzer durumlarda Genel Müdürlüğün 12.03.2019 tarih ve 2019/E.5 sayılı Genelgesi uyarınca işlem tesis edileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Başur ve Hasankeyf-1 köprü projelerinde enleme kirişi bulunmadığı ve yapılmadığı halde kabul tutanaklarında enleme kirişi bulunduğu şeklinde tespite yer verildiği, Reşat Baysal Köprüsünün yapımına gerek kalmadığı için yapılmadığı halde kabul tutanaklarında açıkça yapılmadığının belirtilmediği, Başur Köprüsü orta ayağı onaylı projesine göre 2,95 metre daha kısa yapıldığı halde, mevcut durumuna göre temel hesaplarının revize edilmediği anlaşılmıştır.

Sonuç olarak, yapım işlerinin İdarece onaylanan projelere uygun olarak yürütülmesi, proje değişikliklerinin İdareye onaylatılması ve onaylı projelere göre kabul işlemlerinin yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 19: Birim Fiyat Teklif Almak Suretiyle İhale Edilen Yapım İşlerinde Mümkün Olan Arazi ve Zemin Etüt Çalışmalarının Yapılmaması ve Metraj Listelerinin Gerçekçi Hazırlanmaması

Genel Müdürlük tarafından kesin proje türü esas alınarak birim fiyat üzerinden ihale edilen yapım işlerinde, birim fiyat teklif cetvelindeki miktarların belirlenmesine esas metraj listelerinin arazi ve zemin etüt çalışmalarının yeterli seviyede yapılmadan hazırlandığı görülmüştür.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 9 uncu maddesinde;

“a) Arazi ve zemin etüdünün yapılması; uygulama projesi üzerinden anahtar teslimi götürü bedel teklif almak suretiyle ihale edilecek işlerde arazi ve zemin etüt çalışmalarının; ön ve/veya kesin proje üzerinden birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilecek işlerde ise, mümkün olan arazi ve zemin etüt çalışmalarının yapılmış olması zorunludur.

c) Mahal listesi hazırlanması; ön, kesin veya uygulama projelerine dayalı olarak, işin bünyesindeki imalat kalemlerinin adını ve yapılacağı yerleri gösteren ve yaklaşık maliyetin hazırlanmasına esas teşkil eden mahal listeleri hazırlanır.

c) Metraj listelerinin hazırlanması; ihale konusu işe ait proje ve mahal listelerindeki ölçü ve tariflere göre işin bünyesine giren imalatların hangi kısımda ve ne miktarda yapılacağını belirlenmesi amacıyla; anahtar teslimi götürü bedel teklif almak suretiyle ihale edilecek işlerde iş kalemi ve/veya iş grubu, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilecek işlerde ise iş kalemi şeklinde metraj listeleri düzenlenir” hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmüne göre, ön ve/veya kesin proje üzerinden birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilecek işlerde mümkün olan arazi ve zemin etüt çalışmalarının yapılması zorunludur. Ayrıca, söz konusu işlerde mahal listesi ve metraj listelerinin hazırlanacağı da Yönetmelik'te hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, denetimi yapılan yapım işlerine ait ihale işlem dosyalarına mahal listesi ve metraj listelerinin eklenmediği görülmüştür. Ayrıca, incelenen yapım işlerine ilişkin arazi ve zemin etüt çalışmalarının yeterli seviyede yapılmadığı ve dolayısıyla İdarede var olan

metraj cetvellerinin de doğruyu yansıtmadığı tespit edilmiştir.

Yeterli seviyede arazi ve zemin etüt çalışmaları yapılmadan projelendirilen ve metraj cetvelleri gerçeği yansıtmayan işlere örnek olarak incelenen “Hakkari ili Yeniköprü–Yüksekova Yolu Km:0+000-16+268,758 ve Yüksekova Çevre Yolu Km:0+000-7+257 Arası Kesimlerinin Yapım İşİ” kesin proje türü esas alınarak pazarlık usulüyle dört istekliden geçerli teklif alınmak suretiyle 573.824.320,47 TL yaklaşık maliyet üzerinden 499.977.718,06 TL’ye 18.05.2017 tarihinde ihale edilmiştir.

İşin, ihale işlem dosyasına kesin proje listesi, mahal listesi ve metraj listesi eklenmemiştir.

İdare tarafından bir mühendislik firmasına hazırlatılan ve 2014 yılında onaylanan kesin tünel projesi ve jeolojik-jeoteknik etüt raporuna göre, T1 tüneli sağ tüp uzunluğu 3.960,35 metre olup, 60,35 metresi B3 sınıfı ve 3.900 metresi B2 sınıfı; T1 tüneli sol tüp uzunluğu 3.965,05 metre olup 63,05 metresi B3 sınıfı ve 3.902 metresi B2 sınıfı; T2 tüneli sağ tüp uzunluğu 4.569,52 metre olup, 1.484,52 metresi B3, 2665 metresi B2 ve 420 metresi B1; T2 tüneli sol tüp uzunluğu 4.566,76 metre olup 1.474,76 metresi B3, 2.672 metresi B2 ve 420 metresi B1 sınıfı olarak projelendirilmiştir.

Yaklaşık 4 km uzunluğundaki T1 tüneli jeolojik-jeoteknik etüt raporunda üç adet sondaj yapıldığı belirtilmiştir. Buradan kesin proje aşamasında yeterli zemin etüdü yapılmadığı, jeolojik gözlemlere dayalı olarak NATM kaya sınıflandırılmasının belirlendiği anlaşılmıştır.

Yapım çalışmalarına başlanılan T1 tüneli çıkış ağız bölgesinde ihale öncesi projelerde B3 sınıfı ve B2 olarak projelendirilen bölgelerde C2 klas sınıfında kazı ve destekleme çalışmalarının yürütüldüğü, C2 sınıfı destekleme sisteminin ihale öncesi projelerde yer almadığı, İdare tarafından C2 sınıfı kaya sınıflandırılmasına göre kazı destek projesinin hazırlandığı ve proje müellifi ile 11 nci Bölge Müdürlüğü tarafından imzalandığı, Genel Müdürlük tarafından onaylanmadan yapım çalışmalarının yürütüldüğü, projeler ve raporlar üzerinde uygulama projesi ibaresinin yer almadığı görülmüştür.

İhale dokümanı eki T1 ve T2 tünel projesi destekleme sistemi detayında İBO bulon iş kalemi yer almadığı halde, yaklaşık maliyet cetvelinde 7.102 metre İBO bulon imalatına yer verilmiştir. Söz konusu işin yaklaşık maliyet cetvelinde; YYÇ/54 nolu “Tünelde 28 mm çapında SN veya PG tipi kaya bulonu tesis edilmesi” iş kalemi miktarı 918.741 metre, birim

fiyatı 49,88 TL/metre ve tutarı 45.824.815,00 TL, YYÇ/55 nolu “İBO bulonu tesis edilmesi” iş kalemi miktarı 7.102 metre, birim fiyatı 130,54 TL/metre ve tutarı 927.081,00 TL olarak yer almaktadır.

Yüklenicinin; YYÇ/54 nolu “Tünelde 28 mm çapında SN veya PG tipi kaya bulonu tesis edilmesi” iş kalemi için teklif birim fiyatı 39,90 TL/metre ve YYÇ/55 nolu “İBO bulonu tesis edilmesi” iş kalemi için teklif birim fiyatı ise 200,00 TL/metre’dir. Dolayısıyla, yüklenici SN veya PG tipi kaya bulonu tesis edilmesi iş kalemine %20 oranında indirimli teklif fiyat; kesin projede yer almayan İBO bulonu tesis edilmesi iş kalemine %53 oranında zamlı fiyat teklif etmiştir.

Söz konusu işin 23.01.2020 tarihli 15 nolu hakediş raporuna göre, sözleşme yılı fiyatlarıyla YYÇ/54 nolu “Tünelde 28 mm çapında SN veya PG tipi kaya bulonu tesis edilmesi” iş kalemi için 18.500 metre imalata karşılık 738.150,00 TL; YYÇ/55 nolu “İBO bulonu tesis edilmesi” iş kalemi için 25.800 metre imalata karşılık 5.160.000,00 TL ödeme yapılmıştır.

Buradan hareketle, yüklenicinin yaklaşık maliyete göre %53 oranında zamlı teklif sunduğu İBO bulon tesis edilmesi iş kaleminde, teklif birim fiyat cetvelindeki 7.102 metre miktar 15 nolu hakediş raporunda 358 metresi açılan tünel inşaatında 25.800 metreye çıkmış ve %263 oranında miktar artışı meydana gelmiştir. Yeterli arazi ve zemin etüdü yapılmadan gözlemlere dayalı olarak yapılan kesin proje verilerine göre ihale yapılması sonucunda, ilk projede yer almayan C2 sınıfı kaya sınıflandırılmasına göre kazı destek çalışmalarının yürütüldüğü hususu dikkate alındığında, İBO bulon tesis edilmesi iş kalemi miktarının, 17.061,68 metre tünel inşaatında 25.800 metreden daha yüksek mertebeye çıkması beklenmektedir.

Kamu İdaresi cevabında özetle; ilgili teknik şartnamelerde tanımlanan arazi çalışmalarının topoğrafyanın zorluğu, mevsimsel ve yöresel koşullar nedeniyle yürütülemediği, belirtilen topoğrafik şartlarda veya yoğun yapılaşma olan yerlerde tasarım çalışmalarının sağlıklı olarak yürütülmesi için yapılacak arazi çalışmalarına ilişkin özel teknik şartname ve uygulama detaylarıyla ilgili çalışmaların sürdürüldüğü, Yeniköprü-Yüksekova Yolu Yapım İşİ ile ilgili olarak Km:0+164,886-4+127,62 kesimleri arasında bulunan T-1 tüneli onaylı projesinde kazı klaslarının B2 ve B3 olarak tespit edildiği, yapım çalışmalarında tünel kazı klasının C2 olarak belirlendiği, C2 kazı destek paftasının hazırlatıldığı ve çalışmaların da bu doğrultuda yürütüldüğü, kazı destek paftasının Genel Müdürlükçe

onaylandığı belirtilmiştir.

İdare tarafından 2014 yılında onaylanan kesin proje jeolojik ve jeoteknik etüt raporunda T1 tüneline ilişkin olarak tünel üzerinde 3 adet sondaj yapıldığı, NATM zemin sınıflandırmasına göre tünelin %98'inin sağlam zeminden geçtiği belirtilmiştir. Buradan kesin proje aşamasında yeterli zemin etüdü yapılmadığı, jeolojik gözlemlere dayalı olarak NATM kaya sınıflandırılmasının belirlendiği, buna göre teklif birim fiyat cetvelinin hazırlandığı, uygulamada ise, sağlam olmayan C2 zemin sınıfı ile karşılaşıldığı anlaşılmıştır.

İdare cevabında, T1 tüneli çıkış ağzı kısmına ilişkin NATM C2 sınıfı kaya sınıflandırmasına göre destek paftalarının hazırlandığı ve Genel Müdürlük tarafından onaylandığı belirtilmesine rağmen, söz konusu projelerin proje müellifi ve 11 nci Bölge Müdürlüğü tarafından imzalandığı, Genel Müdürlük tarafından onaylanmadığı görülmüştür.

Bölge Müdürlüğü tarafından imzalanan projeler ve raporlar üzerinde uygulama projesi ibaresinin yer almadığı, yapım ihalesi öncesi kesin projesinde B2 ve B3 olarak tarif edilen kaya sınıflandırmasının C2 sınıfı olarak uygulanmasına devam edildiği görülmüştür.

Sonuç olarak, özellikle tünel yapımını öngören yapım işlerinde, tünel projelerinin hazırlanmasında mümkün olan arazi ve zemin etütlerinin yapılması ve metraj cetvellerinin gerçekçi hesaplanması suretiyle birim fiyat teklif cetvelinin hazırlanmasının daha sonra oluşacak proje değişikliklerinin ve maliyet artışlarının önlenmesi açısından uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 20: Betonarme Yapıların Projelendirilmesinde TS 500 Betonarme Yapıların Tasarım ve Yapım Kuralları Standardı ve İlgili Deprem Yönetmeliklerine Uyulmaması

A) Karayolu tünellerinde kullanılan betonarme prefabrik kapakların projelendirilmesinde, çekme donatısının Türk Standardı TS 500'de tanımlanan minimum donatı koşulunu sağlamaması

Karayolları 10 uncu (Trabzon) Bölge Müdürlüğü tarafından ihale edilen bazı yapım işlerinde tünellerde kullanılmış ve kullanılacak olan betonarme prefabrik kapaklara yerleştirilmiş olan demir donatısının, Türk Standardı TS 500 Betonarme Yapıların Tasarım ve Yapım Kuralları Standardında tanımlanmış olan minimum donatı koşullarını sağlamadığı tespit edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 11 inci maddesinin (f) bendinde;

“Yüklenici, hazırladığı projelerin ve hesapların hata ve eksiklerinden ve bunların her türlü sonuçlarından sorumludur. Projelerin idare tarafından görülmüş ve onaylanmış olması yükleniciyi bu sorumluluktan kurtarmaz”,

25 inci maddesinin (4) numaralı bendinde;

“Yapım işlerinde yüklenici ve alt yükleniciler, yapının fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılmaması, hileli malzeme kullanılması ve benzeri nedenlerle ortaya çıkan zarar ve ziyandan, yapının tamamı için işe başlama tarihinden itibaren kesin kabul tarihine kadar sorumlu olacağı gibi, kesin kabul onay tarihinden itibaren de on beş yıl süreyle müteselsilen sorumludur. Bu zarar ve ziyan genel hükümlere göre yüklenici ve alt yüklenicilere ikmal ve tazmin ettirilir. Ayrıca haklarında 4735 sayılı Kanunun 27'nci maddesi hükümleri uygulanır”

hükümleri yer almaktadır.

Ayrıca, Türk Standardı TS 500 Betonarme Yapıların Tasarım ve Yapım Kuralları; betonarme yapıların kullanım amaç ve süresine uygun güvenlikte tasarlanması, hesaplanması, boyutlandırılıp donatılması ve yapımı ile ilgili kural ve koşullara ilişkin hazırlanmış ve mecburi olarak uygulamaya konulmuştur. TS 500 madde 11.2.3 uyarınca tek doğrultuda çalışan plaklarda asal donatı aralığı döşeme kalınlığının 1,5 katını geçmemesi ve donatı oranının S420 için 0,002 oranından az olmaması gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen düzenleme hükümlerine göre, yükleniciler idare tarafından onaylanmış olsa dahi hazırlamış oldukları projeler ve hesaplardaki hata ve eksikliklerden ve bunların her türlü sonuçlarından sorumludurlar. Aynı şekilde, yükleniciler ve alt yükleniciler yapının fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılmaması sonucunda ortaya çıkan zarar ve ziyandan, işe başlama tarihinden başlayarak kesin kabul onay tarihinden itibaren 15 yıl süreyle müteselsilen sorumludur.

Yapılan incelemede, Karayolları 10 uncu Bölge Müdürlüğü tarafından yürütülen “Trabzon Şehir Geçişi Kanuni Bulvarı ile Akyazı ve Sahil Bağlantı Yollarının Yapım İşİ”nde;

Bölge Müdürlüğünde bir adet betonarme prefabrik kapak kırılarak donatı kontrolü yapıldığında, donatısının projesine uygun olduğu, ancak projelendirme hatası yapıldığı, minimum donatı aralığı yönünden TS 500'deki koşulu sağlamadığı, arazide yapılan incelemede de çok sayıda prefabrik kapağın çatlak olduğu ve risk oluşturduğu,

Benzer şekilde, kesin hakedişi onaylanmış olan “Trabzon-Aşkale Yolu (Köstere Deresi-Gümüşhane Arası) Km:65+200-96+000 (İkmal) ve Gümüşhane Geçiş Yolu Km:0+000-11+255 Kesimlerinin Yapım İşi” ile yapım çalışmaları devam eden “Trabzon-Aşkale Yolu, (Köstere Deresi-Gümüşhane Arası) Km:65+200-96+000 Arası ve Gümüşhane Geçişi (Şehir içi İyileştirme ve Bağlantı Yolları Dahil) Yolu Km:0+000-11+255 Arası (İkmal) ile Tünel Elektrik ve Elektromekanik İşlerinin Yapılması Yapımı İşleri”nde Bölge Müdürlüğünde bir adet betonarme prefabrik kapak kırılarak donatı kontrolü yapıldığında, onaylı projesine göre eksik demir kullanıldığı, minimum donatı aralığı yönünden TS 500'deki koşulu sağlamadığı, arazide yapılan incelemede de çok sayıda prefabrik kapağın çatlak olduğu ve risk oluşturduğu,

görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında özetle;

- “Trabzon Şehir Geçişi Kanuni Bulvarı ile Akyazı ve Sahil Bağlantı Yollarının Yapım İşi” dâhilinde yapımı tamamlanan Akyazı Tüneli ile “Trabzon Şehir Geçişi Devlet Yolu (Kanuni Bulvarı ile Akyazı ve Sahil Bağlantı Yolları) (DOKAP) İkmal İşi” dâhilinde yapımı tamamlanan prefabrik kablo kanalı kapaklarının onaylı projesinde belirtilen ebatlara ve donatı projesine uygun olarak yapıldığı, tünel proje müellifi tarafından belirtilen hesapta, Q 131/131 hasır çeliğin ölü yükler ve yaya yükleri için yeterli mukavemeti sağladığı, ilaveten hesap dışı eklenen 5 adet Q 12 donatının ise içsel gerilmelere karşı (ısınma, soğuma, rötire) konstrüktif donatı olarak konulduğunun ifade edildiği, zarar görmüş olan kapakların yüklenici firma tarafından bilabedel kaldırılarak yenisi ile değiştirilmekte olduğu,

- Trabzon-Aşkale Yolu (Köstere Deresi-Gümüşhane Arası) Km:65+200-96+000 (İkmal) Yapım İşinde tünellerde kullanılan prefabrik betonarme kapakların konstrüktif elemanlar olup, normal şartlarda herhangi bir trafik yüküne maruz kalmadığı, minimum donatı koşulunu sağlamakta olan prekast kapaklarda arazide gözlemlenen lokal çatlaklar için bir genelleme yapılmaması gerektiği, yüklenme, boşaltma, istif, yatay-düşey taşıma vs. aşamasındaki işçilik hatası olarak değerlendirilmesi, derin çatlağı olan ve yapısal olarak fonksiyonunu yitirmiş olarak tespit edilen prekast kapakların, ilgili sözleşmesi kapsamında yüklenicisi tarafından yenilendiği, belirtilmiştir.

TS 500 madde 11.2.3 uyarınca, prefabrik kapaklarda asal donatı aralığının döşeme kalınlığının 1,5 katını geçmemesi ve donatı oranının S420 için 0,002 oranından az olmaması

gerekmektedir. Bu koşulu sağlamayan tüm prefabrik kapakların sözleşme hükümleri çerçevesinde işin yüklenicileri tarafından kesin kabulü yapılmış olsa dahi yenilenmesi ve Karayolları 10 uncu Bölge Müdürlüğü tarafından takibinin yapılması gerekmektedir.

Sonuç olarak, söz konusu yapım işlerinde sözleşme kapsamında yapılmış olan prefabrik betonarme kapakların, projelendirme ve yapım hatasından dolayı fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılmaması nedeniyle Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 25 inci maddesinde yer alan hükümlere göre işin yüklenicisine yeniden ikmal ettirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

B) Tünellerin giriş ve çıkış ağzlarındaki betonarme portal yapıların projelendirilmesi ve çekme donatı hesabında gerekli ve minimum donatı koşulunun çok üzerinde donatı seçimi yapılarak proje maliyetinin artırılması

Karayolları 10 uncu (Trabzon) Bölge Müdürlüğü tarafından ihale edilen “Trabzon Şehir Geçişi Kanuni Bulvarı İle Akyazı ve Sahil Bağlantı Yollarının Yapım İşİ”nde, karayolu tünellerinin giriş ve çıkışında yer alan betonarme portal yapıların projelendirilmesi ve çekme donatı hesabında TS 500’de tanımlanan hususlara uyulmadığı ve gerekli donatı koşulunun çok üzerinde demir seçimi yapılmak suretiyle yapım maliyetlerinin arttırıldığı tespit edilmiştir.

Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği ve Türk Standartları Enstitüsü tarafından yayımlanan Betonarme Yapıların Tasarım ve Yapım Kuralları olan TS 500 madde 7.3’te, karayolu tünellerinin giriş ve çıkışlarında yer alan betonarme portal yapıların projelendirilmesi ve çekme donatı hesabına ilişkin kriterler yer almaktadır.

Söz konusu kriterler göz önünde bulundurulduğunda Bölge Müdürlüğü tarafından yapılan tünel işlerinden biri olan “Trabzon Şehir Geçişi Kanuni Bulvarı ile Akyazı ve Sahil Bağlantı Yollarının Yapım İşİ”nde, Bölge Müdürlüğü tarafından 29.08.2013 tarihinde imzalanan portal proje raporlarının beton analizi bölümünde, statik ve betonarme açısından gerekli donatının çok üzerinde donatı seçimi yapılarak demir kullanıldığı görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında özetle; flüt yapısının donatısının, üzerine yapılacak 2-3 metre geri dolgu miktarına göre tasarlandığı, düşmesi muhtemel kaya blokların ağırlığı ve darbe etkisinin hesaba katılmadığı, tünel yapısı içinde küçük, fakat önemli bir yapıyı oluşturan flüt yapısına ait donatı tasarımının güvenli tarafta kalınarak projelendirilmesinin İdarece uygun görüldüğü belirtilmiştir.

Betonarme yapıların, belirlenecek yüklere göre statik ve betonarme hesapları yapılmalı, bilinen hesap yöntemleriyle yapının güvenliği hesapla gösterilmelidir.

Sonuç olarak, yüklenici tarafından hazırlanıp İdare tarafından onaylanan betonarme projelerinde TS 500 Betonarme Yapıların Tasarım ve Yapım Kurallarına ve ilgili konulardaki deprem yönetmeliklerine uyulması, statik ve betonarme açısından gerekli donatının çok üzerinde donatı seçimi yapılarak proje maliyetlerinin artırılmaması gerektiği düşünülmektedir.

C) Betonarme yapılarda betonda nitelik denetimi ve kabul koşullarının TS 13515 Ek B1'e uygun olmaması

Karayolları 9 uncu (Diyarbakır) Bölge Müdürlüğü tarafından ihale edilen yapım işlerinde kullanılan beton malzemenin Karayolu Teknik Şartnamesi ve TS 500'de belirtilen nitelikleri taşımadığı görülmüştür.

TS 500 Betonarme Yapıların Tasarım ve Yapım Kuralları Standardı madde 3.4'e göre betonda nitelik denetimi ve kabul koşullarının TS 13515 Ek B1'e uygun olması gerekmektedir.

TS 13515 Ek B1'e göre betonda nitelik denetimi ve betonun kabulü için üretim birimine giren betondan alınan numunenin basınç deneyi sonucunun,

1 inci kriter için

“n” adet deney sonucu ortalama basınç dayanımı(f_{cm}) nın,

2-4 adet deney sonucu için $f_{cm} \geq f_{ck} + 1,0 \text{ N/mm}^2$,

5 ve daha fazla deney sonucu için $f_{cm} \geq f_{ck} + 2,0 \text{ N/mm}^2$,

2 nci kriter için

herhangi bir deney sonucu için basınç dayanımı $f_i \geq f_{ck} - 4,0 \text{ N/mm}^2$,

koşullarının her ikisini de birden sağlaması gerekmekte olup, sağlamadığı takdirde söz konusu malzemenin kabul edilmemesi, kullanılmaması ve düşük beton basınç dayanıma göre dayanım ve deprem hesaplarının yeniden incelenmesi ve sonucuna göre işlem yapılması gerekmektedir.

9 uncu (Diyarbakır) Bölge Müdürlüğünde yapılan incelemede,

- "Batman ve Siirt İllerinde Batman-Hasankeyf ve Batman-Siirt Yollarındaki

Hasankeyf Grubu (Hasankeyf-I, Hasankeyf -2, Reşat Baysal ve Başur) Köprüleri Yapım İşi"nde, Hasankeyf 1 köprüsü inşaatı prekast kiriş betonu, Hasankeyf 2 köprüsü inşaatı 9 nolu aks temeli fore kazık betonu, 10 nolu aks elevasyon betonu, 11 nolu aks elevasyon betonu, 12 nolu aks elevasyon betonu, 13 nolu aks elevasyon betonu imalatlarından Bölge Müdürlüğü tarafından alınan küp numunelerin laboratuvarda yapılan beton basınç dayanımı testi sonucunda C40/50 betonu için Karayolu Teknik Şartnamesi'nin 308 inci kısmında (TS 500 madde 3.4'de) belirtilen her iki koşulu sağlamadığı,

- "Cizre-Şırnak Yolu Km:10+470-17+240 G (18+300İ) Kesimi İkmal Yapım İşi"nde Cudi viyadük köprü inşaatı PL2 temel ayağı ve PR3 temel ayağı beton imalatlarından Bölge Müdürlüğü tarafından alınan küp numunelerin laboratuvarda yapılan beton basınç dayanımı testi sonucunda C25/30 betonu için Karayolu Teknik Şartnamesi'nin 308 inci kısmında (TS 500 madde 3.4'de) belirtilen her iki koşulu sağlamadığı,

- "Silvan-Malabadi-Haydarköprü 11. Bölge Hududu Yolu Yapım İşi"nde Bölge Müdürlüğü tarafından alınan küp numunelerin laboratuvarda yapılan beton basınç dayanımı testi sonucunda C30/37 betonu için Karayolu Teknik Şartnamesi'nin 308 inci kısmında (TS 500 madde 3.4'de) belirtilen koşullardan Km:0+130 Baykan-2 Köprüsü kazıklı perde betonunda her iki koşulu da sağlamadığı,

- "Diyarbakır-Ergani Yolunda Devegeçidi Köprüsü Yapım İşi"nde Bölge Müdürlüğü tarafından alınan silindir ve küp numunelerin laboratuvarda yapılan beton basınç dayanımı testi sonucunda C30/37 betonu için Karayolu Teknik Şartnamesinin 308 inci kısmında (TS 500 madde 3.4'de) belirtilen koşullardan; bir kısım numunenin koşullardan birini sağladığı, diğerlerinin ise her iki koşulu birlikte sağlamadığı,

görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında özetle; uçucu küllü betonlarda nihai dayanımının 90 güne kadar uzadığı kanaati oluşmakla birlikte yapı statüğünde olumsuzluğa neden olacak bir unsurun bulunmadığı sonucuna varıldığı, beton numunelerinin saklama koşulları ve tazeyken nakledilmesi esnasında zarar görmeleri sonucu şartnamenin öngörülen basınç dayanım değerlerini vermediği, şahit numunelerle yapılan deneyler sonucunda Karayolları Teknik Şartnamesi'nde belirtilen niteliklere uygun beton kullanıldığı, 28 günlük numunelerin bir kısmının şantiye laboratuvarlarında bir kısmının ise bölge merkez laboratuvarında kırılmak üzere şantiyeden Diyarbakır'a taşındığı, bazı numunelerin olumsuz çıkmasının nedenleri

beton numunelerinin alım koşulları, saklama koşulları ve beton tazeyken nakledilmesi esnasında zarar görmeleri olduğu şeklinde değerlendirildiği belirtilmiştir.

Betonda nitelik denetimi için alınan numunelerinin hazırlanması ve küre tabii tutulması işlemi TS EN 12390-2'ye uygun olarak yapılmalıdır. TS EN 12390-2'ye uygun olan numuneler üzerinde yapılan basınç dayanımı deneylerinde, TS 13515 Ek B1'e uygun olmayan deney sonuçlarında, düşük beton basınç dayanıma göre söz konusu yapının dayanımının yeniden incelenmesi ve sonucuna göre işlem yapılması, tahmini değerlendirme yapılmaması gerekmektedir.

Sonuç olarak, Genel Müdürlük ya da Bölge Müdürlükleri tarafından ihale edilen yapım işlerinde Karayolu Teknik Şartnamesi ve TS 500 Betonarme Yapıların Tasarım ve Yapım Kuralları Standardı madde 3.4'te belirtilen niteliklere uygun betonların kullanılmasının sağlanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 21: Tasfiye Edilen Yapım İşlerinin Geçici Kabul Tutanaklarında, Sözleşme Kapsamında Yer Alıp Yapılmayan İş Miktarlarının Detaylı Olarak Belirtilmemesi

Karayolları 9 uncu (Diyarbakır) Bölge Müdürlüğü ve 10 uncu (Trabzon) Bölge Müdürlüğünde yapılan incelemede, tasfiye edilen bazı yapım işlerinin tasfiye geçici kabul tutanaklarında sözleşme kapsamında yer alıp yapılmayan iş miktarlarının gösterilmediği tespit edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Sözleşmenin feshi ve tasfiye durumları" başlıklı 47 nci maddesinde; "(11) Feshedilen sözleşme konusu işlerin hesabı genel hükümlere göre (08.08.2019-30856 R.G./38. md., yürürlük: 18.08.2019) tasfiye edilir ve böylece yüklenicinin idare ile ilişkisi kesilmiş olur. Bunun için de sözleşmenin feshedilmesine ait onay tarihinde işlerin mevcut durumu, idarece görevlendirilecek bir heyet tarafından yüklenici veya vekili ile birlikte tespit edilerek bir "Durum Tespit Tutanağı" düzenlenir. Yüklenici veya vekili hazır bulunmadığı takdirde bu husus tutanakta belirtilir. ..." denilmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükmüne göre, sözleşme feshedildiğinde sözleşme konusu işlerin hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilmelidir. Sözleşmenin feshedildiği durumlarda işlerin mevcut durumu idarece görevlendirilecek bir heyet tarafından yüklenici ya da vekili ile birlikte tespit edilmeli ve bir durum tespit tutanağı düzenlenmelidir.

9 uncu (Diyarbakır) Bölge Müdürlüğü ve 10 uncu (Trabzon) Bölge Müdürlüğü tarafından ihale edilen yapım işlerinde Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin ilgili hükmüne aykırı işlemler yapıldığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespitler aşağıdaki gibidir:

- 9 uncu (Diyarbakır) Bölge Müdürlüğü tarafından ihale edilen “Batman ve Siirt İllerinde, Batman-Hasankeyf ve Batman-Siirt Yollarındaki Hasankeyf Grubu (Hasankeyf-I, Hasankeyf-2, Reşat Baysal ve Başur) Köprüleri Yapım İşi” tasfiye edilmiş olup, tasfiye geçici kabul tutanağı ve kesin kabul tutanaklarında yapılan ve yapılmayan iş kalemlerinin miktarlarına yer verilmemiştir.

- 10 uncu (Trabzon) Bölge Müdürlüğü tarafından ihale edilen “Trabzon Şehir Geçişi Kanuni Bulvarı ile Akyazı ve Sahil Bağlantı Yollarının Yapım İşi” tasfiye edilmiş ve tasfiye geçici kabul tutanakları ve kesin kabul tutanaklarında sözleşme ve ilave işler kapsamında yapılan ve yapılmayan iş kalemlerinin miktar ve yerleri gösterilmemiştir.

- 10 uncu (Trabzon) Bölge Müdürlüğü tarafından ihale edilen "Gümüşhane-Bayburt ayrımı Kelkit-Şiran (Kelkit Geçişi), Pirahmet-Alıçlı (Pirahmet Kavşağı dahil) ve (Ünlüpınar-Kelkit arası) Km:0+000-20+200, Km:36+000-41+790 Kesimi Sanat Yapıları, Köprü İşleri, Çeşitli İşler Ve Üst Yapı İşleri"nin tasfiye edilmesi neticesinde eksik kalan işler ile Kelkit Şehir Geçişi Km:0+000-5+500 Arası Kesimi Yapım İşleri” 2017 yılında 700.804.401 TL'ye ihale edilmiştir. Söz konusu işin ihale onay belgesinde birinci ihale kapsamında 795 metre uzunluğundaki Pirahmet Tünelinde kazı destek çalışmalarının bitirildiği, 1.115 metre uzunluğundaki Yeniköy Tünelinde 790 metre kazı destek çalışmalarının yapıldığı ve her iki tünelde de kaplama betonu imalatlarının yapılmadığı belirtilmiştir. Sözleşme ekinde yapım işine ait itinerer (Karayolunun uzunluğunu, köprü ve tünelleri gösteren basit kroki) yer almış, ancak birinci ihale kapsamında yapılmış ve tamamlanmamış imalatlar gösterilmemiştir. Sözleşme ekinde de birinci ihale kapsamında yapılmış ve tamamlanmamış imalatların detaylı listesi yer almamıştır.

Tasfiyesine karar verilen yapım işlerinde, sözleşmenin feshedilmesine ait onay tarihinde yapılmış işlerin mevcut durumunun idarece görevlendirilecek bir heyet tarafından yüklenici veya vekili ile birlikte iş kalemi veya iş grubu şeklinde ölçülebilir seviyede metraj listesi yapılarak durum tespit tutanağı düzenlenmelidir. Durum tespit tutanağı, tasfiye edilen işin geçici kabul tutanağı ve kesin hakediş raporuna, ihale edilecek işin ihale dokümanına

eklenmeli, böylece yapılmış ve yapılacak işler detaylı olarak belirlenmelidir.

Kamu İdaresi cevabında özetle;

"Gümüşhane-Bayburt Ayrımı Kelkit-Şiran Yolu Km:0+340-31+486 ile Kelkit Şehir Geçişi Km:0+000-5+500 Arası Yapımı İşi" ile ilgili olarak; tasfiye geçici kabul tutanağı ekinde, tasfiye geçici kabule esas tüneller, köprüler ve üst yapı tabakasına ait imalatların durumunun yerinde ölçüm yapılarak detaylı bir şekilde listelendiği, ikmal ihalesinde tasfiye geçici kabul tutanağı ekindeki listede yapılan işler dışında kalan tüm imalat miktarlarının yeniden değerlendirilerek tespit edildiği,

"Trabzon Şehir Geçişi Kanuni Bulvarı ile Akyazı ve Sahil Bağlantı Yollarının Yapım İşi" ile ilgili olarak; tasfiye geçici kabul tutanağı ekinde, tasfiye geçici kabule esas tüneller, köprüler ve üst yapı tabakasına ait imalatların durumunun, yerinde ölçüm yapılarak detaylı bir şekilde listelendiği, tamamlanamayan işlere ait iş miktarlarının detaylı bir tutanağının bulunmamasının sözleşme ve ödemeye aykırı bir durum oluşturmadığı,

"Batman ve Siirt İllerinde, Batman-Hasankeyf ve Batman-Siirt Yollarındaki Hasankeyf Grubu (Hasankeyf-1, Hasankeyf-2, Reşat Baysal ve Başur) Köprüleri Yapım İşi" ile ilgili olarak; Hasankeyf-2 Köprüsü Gercüş tarafı varyantında heyelan sonucu zorunlu proje değişikliğine gidildiğinden iş artışı meydana geldiği, iş artışının mevcut ihalede tamamlanamayacağı anlaşıldığından iş artışı yapılmaksızın işin tasfiye edildiği, yapılan ve yapılmayan iş kalemleri mukayeseli keşifte ve tasfiye edilen işin kesin hesabında ayrıntılı bulunduğundan, geçici ve kesin kabul tutanaklarının bizzat kendisine konulmadığı,

belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; "Trabzon Şehir Geçişi Kanuni Bulvarı ile Akyazı ve Sahil Bağlantı Yollarının Yapım İkmal işi", "Gümüşhane-Bayburt Ayrımı Kelkit-Şiran Yolu Km:0+340-31+486 ile Kelkit Şehir Geçişi Km:0+000-5+500 Arası Yapımı İkmal İşi", "Batman ve Siirt İllerinde, Batman-Hasankeyf ve Batman-Siirt Yollarındaki Hasankeyf Grubu (Hasankeyf-1, Hasankeyf-2, Reşat Baysal ve Başur) Köprüleri Yapım İkmal İşi" ihale işlem dosyalarında ve sözleşmelerinde, birinci ihale kapsamında yapılmış ve ikmal ihalesi kapsamında yapılacak işlerin metraj listesinin yer almadığı görülmüştür.

Sonuç olarak, Genel Müdürlük ya da Bölge Müdürlükleri tarafından tasfiye edilen yapım işlerine ilişkin olarak; sözleşme feshinin onay tarihinde yapılmış işlerin mevcut

durumunun İdarece görevlendirilecek bir heyet tarafından yüklenici veya vekili ile birlikte iş kalemi veya iş grubu şeklinde ölçülebilir seviyede metraj listelerinin yapılarak durum tespit tutanağının düzenlenmesinin, düzenlenen durum tespit tutanağının tasfiye edilen işlerin geçici kabul tutanağı ve kesin hakediş raporuna, ihale edilecek işlerin ise ihale dokümanına eklenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 22: Yapım İşlerinde İş Programının Gerisinde Kalınan Hallerde Fiyat Farkı Hesaplanırken En Düşük Endeksin Esas Alınmaması

Yapım işlerinde yüklenicilerin iş programının gerisinde kaldığı aylara ilişkin fiyat farkı hesaplamalarında endeksler itibariyle herhangi bir kıyaslama yapılmadan önceki ayların ödenek dilimlerinin tamamlanarak geldiği veya ödeneğin ait olduğu ay ile işin yapıldığı ayın Pn değerlerinin kıyaslandığı görülmüştür.

Konuya ilişkin olarak, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar'da ikili bir ayırım yapılmıştır.

Anılan Esaslar'ın 6 ncı maddesinin onuncu fıkrasında;“*Sözleşme süresi bitmiş ve idarenin izni ile cezalı çalışılan işlerde, fiyat farkı hesaplanırken süre bitim tarihinde uygulanmakta olan (Pn) değeri ile cezalı çalışılan süredeki (Pn) değerinden düşük olanı esas alınır*” denilmekte iken,

7 nci maddesinin ikinci fıkrasında;“*Herhangi bir aya ait iş programına yüklenicinin kusuru nedeniyle uyulmadığı takdirde, daha sonraki aylarda yapılacak imalatlarda, imalat miktarı iş programına uygun hale gelinceye kadar, fiyat farkı hesaplanırken, iş programına göre gerçekleştirilmesi gereken ayın endeksi ile işin fiilen gerçekleştirildiği ayın endeksinden düşük olanı esas alınır*”

hükmüne yer verilmiştir.

Bu düzenlemelere göre, fiyat farkı hesabında birden fazla katsayı ve endeks belirlenen durumlarda işin devamı sırasında iş programının gerisinde kalınması halinde, her hakediş itibariyle her bir endeks ayrı ayrı kıyaslanarak düşük olan endeksin esas alınması gerekmektedir. İşin süresinin bittiği ve yüklenicinin cezalı çalıştığı hallerde ise, her endeksin ayrı ayrı kıyaslanması yerine bir bütün olarak Pn değeri kıyaslanacaktır.

Fiyat farkı hesabına esas endekslerin bir bütün olarak yükseldiği veya düştüğü durumlarda endeksleri ayrı ayrı kıyaslamak ile Pn değerini kıyaslamak arasında bir fark

olmamakla birlikte, endekslerden bazılarının yükseldiği bazılarının ise düştüğü aylarda her bir endeksten en düşük olanının esas alınarak fiyat farkı hesaplanması ile Pn değerinin esas alınarak fiyat farkı hesaplanması arasında kamu zararı doğuran mahiyette farklılık oluşmaktadır.

Yapılan açıklamalara göre, iş programının gerisinde kalınan hallerde fiyat farkı hesaplanırken, iş programına göre işin yapılması gereken ay ile fiilen işin yapıldığı ayda her bir endeks bazında kıyaslama yapılarak en düşük endekslerin esas alınması; işin zamanında bitirilemediği ve cezalı çalışılan durumlarda ise, işin bitim tarihindeki Pn ile işin yapıldığı aydaki Pn değerinden düşük olanın esas alınması gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, aylar itibariyle tespit hakedişi yapılması halinde bu tespit hakedişindeki aylık imalatlar ve iş programı dikkate alınarak Bulguda belirtilen şekilde fiyat farkı hesabı yapılabileceği ifade edilmiştir.

Yapılan imalatların seviyesinin aylık bazda tespit edilmesi, zaten İdarenin yapması gereken ve yapım işinin doğasında olan bir uygulamadır. Kaldı ki, fiyat farkı uygulamasının bir bütün olarak doğru yapılabilmesi için de imalat miktarlarının aylık olarak tespiti zorunludur.

Sonuç olarak; iş programının gerisinde kalınan haller ile cezalı çalışılan haller ayrı olarak göz önüne alınarak, yapılan imalat miktarlarının aylık olarak tespit edilmesi, fiyat farkı uygulamasının da bu aylık imalat miktarlarına göre mevzuat hükümlerine uygun olarak yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 23: Fiyat Farkı Ödemelerinden Ek Kesin Teminat Alınmaması

Karayolları 1 inci (İstanbul) Bölge Müdürlüğü tarafından yapılan ihalelerin hakediş ödemelerinde fiyat farklarından ek kesin teminat kesintisi yapılmadığı tespit edilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Ek kesin teminat" başlıklı 12 nci maddesinde;

"Fiyat farkı ödenmesi öngörülerek ihale edilen işlerde fiyat farkı olarak ödenecek bedelin, sözleşme bedelinde artış meydana gelmesi halinde bu artış tutarının % 6 'sı oranında teminat olarak kabul edilen değerler üzerinden ek kesin teminat alınır. Fiyat farkı olarak ödenecek bedel üzerinden hesaplanan ek kesin teminat hakedişlerden kesinti yapılmak suretiyle de karşılanabilir"

hükmü bulunmaktadır.

Anılan düzenlemelerde ihale edilen işlerin sözleşme bedelinde bir artış olması durumunda artış tutarının veya ihale dokümanında fiyat farkı ödeneceği düzenlenerek fiyat farkı ödenen işlerde bu tutarın %6'sı oranında ek kesin teminat alınacağı, bu teminatın hakedişlerden kesinti yapılmak suretiyle de karşılanabileceği hüküm altına alınmıştır.

Bölge Müdürlüğüne ihale edilen taşıt kiralama ve sıvılaştırılmış doğalgaz alımı ihalelerinde ödenen fiyat farkları için ek kesin teminat alınmadığı gibi bu ödemeler için hakedişlerden kesinti yapılmadığı da tespit edilmiştir.

İdare cevabında, araç kiralama ihalesinde yükleniciden sözleşme bedelinin %6'sı oranında kesin teminat alındığı ve bu teminatın fiyat farklarını da karşıladığı ileri sürülse de söz konusu kesin teminat tutarı, sözleşme bedelinin %6'sından fazla olmadığı için fiyat farkları için alınması gereken ek kesin teminatı karşılamadığından İdare cevabının kabulü mümkün görülmemiştir.

Sonuç olarak, ilgili Bölge Müdürlüğü tarafından söz konusu işlere ilişkin ek kesin teminatların alınması ya da hakedişlerden gereken oranda ek kesin teminat kesintilerinin yapılması uygun olacaktır.

BULGU 24: Genel Müdürlükçe Hazırlanan Yeni Fiyat Tutanaklarının Düzenleme Esaslarını Belirleyen 2016/E.15 Sayılı İç Genelgenin Uygulanmasına İlişkin Tespitler

Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlüklerinde yapılan yeni fiyat uygulamalarında, tespit edilen rayiç fiyatın üzerinde fiyatlarla anlaşma yapıldığı ve bunun sonucunda yeni fiyatlarda yüksek tutar ödenmesi riski olduğu görülmüştür.

Anılan uygulamanın, Genel Müdürlüğün 2016/E.15 sayılı İç Genelgesi'nden kaynaklandığı düşünülmektedir.

İhale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni bir iş kaleminin yapılması zorunlu olduğunda, bu iş kalemine ilişkin fiyatlandırmanın nasıl yapılacağı, Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 22 nci maddesinde düzenlenmiştir. Söz konusu maddede;

“12. nci maddenin 4. üncü fıkrasında belirtilen proje değişikliği şartlarının gerçekleştiği hallerde, işin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını

istediği ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile 21 inci maddeye göre sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedelleri, ikinci fıkrada belirtilen usuller çerçevesinde yüklenici ile birlikte tespit edilen yeni birim fiyatlar üzerinden yükleniciye ödenir.

...

İş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı uygulanabilir:

a)Varsa yüklenicinin teklifinin ekinde idareye verdiği teklif rayiçler.

b)İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler.

c)İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar.

ç)İdarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçleri.

Yeni fiyat yüklenici ile birlikte yukarıda belirtilen usullerden biri ile tespit edilerek düzenlenen tutanak idarenin onayına sunulur ve otuz gün zarfında idarece onaylanarak geçerli olur. Yeni fiyat tespitinde yüklenici ile uyuşulamaz ise, taraflarca anlaşmazlık tutanağı düzenlenir ve anlaşmazlık idare tarafından on gün içerisinde Bayındırlık Kuruluna intikal ettirilir. Bayındırlık Kurulu tarafından tespit edilen fiyatın iki tarafça kabulü zorunludur. Yüklenici, fiyat uyuşmazlığı hakkındaki Bayındırlık Kurulunun kararını beklemeden idare tarafından tespit edilmiş fiyat üzerinden işe devam etmek zorundadır.

Yeni fiyatın hesabında, ikinci fıkranın (a) bendine göre, teklif analiz ile kıyaslanarak bulunan analizin kullanılması halinde, bu analizin temsil ettiği iş kalemi miktarı ile yeni tespit edilecek iş kalemi miktarının rayiçlere ve genel giderlere tesiri dikkate alınır.

İdare istediği taktirde; bir işte, sözleşmeye esas proje içinde kalan ancak öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olduğu hallerde, ayrıca bir yükleniciye yaptırılması mümkün olan bir işi başkasına da yaptırabilir, bundan dolayı yüklenici herhangi bir hak talebinde bulunamaz”

denilmektedir.

Bu maddenin uygulanmasıyla ilgili olarak, uygulama birliğini sağlamak üzere, Genel Müdürlükçe, 2016/E.15 sayılı İç Genelge düzenlenmiştir.

Söz konusu İç Genelge'nin 2 nci maddesinde,

“Merkez ve taşra teşkilatlarımızda uygulamada birlikteliğin sağlanmasına yönelik olarak, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre ihalesi yapılan /yapılacak işlerde yeni fiyat tutanakları aşağıdaki açıklamalar doğrultusunda yapılacaktır” şeklinde düzenleme yapılmış,

2.1 inci maddesinde ise,

“İşin yürütülmesi aşamasında, idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanında fiyatı bulunmayan, ancak Teklif Birim Fiyat Cetvelinde yer alan iş kalemiyle nicelik ve/ve ya nitelik olarak benzerlik gösteren iş kalemi olması, (yerine ikame edilen imalatlarda boyut-kalınlık değişikliği olarak vuku bulan veya aynı kesimde tünel kaya sınıfı değişikliği olarak ortaya çıkan durumlarda (üstyapı tabaka kalınlığı değişimi, hidrolik sanat yapısı boyut değişimi, tünel kaya sınıfı değişimi, üstyapı tabakalarında cins değişiklikleri, fore kazık ebatlarındaki değişiklikler v.b.) durumunda, Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 22.nci maddesinin 3. üncü fıkrasının b bendinde belirtilen “idarede ve diğer idarelerde mevcut rayiçler”in kullanılması suretiyle yapılacak yeni fiyat; ilgili poz için İdarenin yaklaşık maliyet hesabında kullandığı fiyat ile Yüklenicinin teklif fiyatı kıyaslanarak tespit edilecek tutarı aşmayacaktır”

denilmiştir.

İç Genelge ile yapılan bu düzenleme, uygulamada hatalara sebep olmaktadır. İdarede ya da diğer idarelerde bulunan rayiçlere göre iş kaleminin fiyatı tespit edildikten sonra, yeni iş kaleminin bulunan fiyatı ve yaklaşık maliyeti ile benzer iş kalemi için verilen teklifin oranı kıyaslanarak uygulama yapılmaktadır.

Örneğin, herhangi bir benzer iş kaleminin yaklaşık maliyeti 100 TL olarak belirlenmiş, teklif fiyatı 90 TL olarak gerçekleşmiş ise, %10 indirim yapıldığı varsayımı ile yeni tespit edilen fiyattan da %10 indirim yapılmaktadır. Ya da, yeni iş kaleminin idarede veya diğer idarelerde belirlenen fiyatı 150 TL ise, %10 indirim yapılarak 135 TL olarak belirlenmektedir.

Yapılan bu uygulama Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nde yer alan düzenlemelere aykırı görülmemektedir.

Buna karşın, benzer iş kaleminin yaklaşık maliyeti 100 TL olarak belirlenmiş, teklif fiyatı 110 TL olarak gerçekleşmiş ise, %10 artış yapıldığı varsayımı ile yeni tespit edilen fiyatta da %10 artış yapılmaktadır. Örneğin, yeni iş kaleminin idarede ve ya diğer idarelerde belirlenen fiyatı 150 TL ise, %10 artış yapılarak 165 TL olarak belirlenmektedir. Yapılan bu uygulama ise, Yapım İşleri Genel Şartnamesi'ne uygun değildir.

Genel Şartname'nin 22 nci maddesinde, kullanılacak analizlerle ilgili öncelik sıralaması belirlenirken, kullanılacak rayiçlerle ilgili öncelik sıralaması belirlenmemiş, “...kaynakların verimli kullanılması gözetilerek rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı uygulanabilir” ifadesine yer verilmiştir. Dolayısıyla, yeni fiyat yapılırken asıl olan hangi rayicinin kullanılacağından çok, kaynakların verimli kullanılması olmalıdır.

Yeni fiyat yapılırken, tespit edildiği zamanın güncel rayici ile hesaplanmaktadır. Bu fiyata uygulanacak indirim vb. durumlar tamamen kaynakların verimli kullanılması ilkesine hizmet etmek üzere öngörülmektedir. Güncel piyasa fiyatı belirlenmiş olan bir iş kalemi için, sadece daha önce verilen benzer iş kaleminin teklif fiyatı yüksek olduğu için daha yüksek fiyat belirlenmesi kamu kaynağının verimli kullanılması ilkesine aykırıdır.

Örneğin bir işte, sözleşmede birim fiyatı bulunmayan “OTO-T” poz numaralı “H1 engelleme düzeyine sahip tek taraflı oto korkuluk sistemi yapılması ve montajı” iş kalemi uygulamaya örnektir. Bu işte, özel oto-1 pozu için, 105,14 TL yaklaşık maliyete karşılık, yüklenici 120,00 TL teklif etmiştir. Yeni iş kaleminin piyasa fiyatı olan 79,78 TL'ye, benzer poz indirim (artış) oranı uygulanarak yeni fiyat 91,06 TL olarak tescil edilmiş ve bu bedel üzerinden ödeme yapılmıştır.

Bir başka işte, sözleşmede birim fiyatı bulunmayan “özel TTB” poz numaralı “kutu menfezlerde kuruda ve suda her dozda demirli beton yapılması (c30/37 beton harcı ile) nakliye dahil” iş kalemi için yeni fiyat yapılırken, yüklenici teklifinde mevcut olan “özel SYB2” poz numaralı iş kalemine verilen yüklenici teklifi ile yaklaşık maliyeti kıyaslanarak bir fiyat oluşturulmuştur. Benzer iş kaleminde, iş kaleminin yaklaşık maliyetine göre %35,91 oranında yüksek teklif verilmiştir. Dolayısıyla, yeni iş kalemi için fiyat oluşturulurken, iş kaleminin yaklaşık maliyetine %35,91 ilave edilmiştir.

Özel SYB2 pozunu için, 169,23 TL yaklaşık maliyete karşılık, yüklenici 230,00 TL teklif etmiştir. Yeni iş kaleminin piyasa fiyatı olan 271,54 TL, benzer poz indirim (artış) oranı uygulanarak yeni fiyat 369,04 TL olarak belirlenmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerine göre, fiyatların belirlenmesinde esas olan kaynakların verimli kullanılmasıdır. Bunun için, idare açısından en avantajlı fiyat nasıl ortaya çıkacak ise, buna göre uygulama yapılması gerekir. Fiyat konusunda yüklenici ile anlaşma sağlanamaz ise, konunun Yüksek Fen Kuruluna taşınması imkanı vardır. Yine mevzuata göre, ilgili iş kaleminin başka yükleniciye yaptırılması da mümkündür.

İdare cevabında, anlaşmazlık tutanağı düzenlenerek Yüksek Fen Kuruluna yapılan başvurular sonucu alınan Yüksek Fen Kurulu kararlarının; yüklenici ile karşılıklı anlaşma yoluna gidilmesi yönünde olduğunu ifade etmiştir. İdarenin cevaba ek olarak gönderdiği Yüksek Fen Kurulu kararında idareyle yüklenicinin anlaşması önerilmektedir. Ancak söz konusu Yüksek Fen Kurulu kararı bulgu konusunun cevabı mahiyetinde değildir. Dolayısıyla, savunma ekinde gönderilen Yüksek Fen Kurulu kararı konumuzla ilgili değildir. Esas olan kaynakların verimli kullanılmasıdır. Bunun için idarenin mevzuat çerçevesinde yetkilerini kullanması gerekmektedir.

Yeni fiyat yapılırken esas olan benzer poz uygulaması ya da genel indirim yapılması gibi uygulamalar, yüklenici ile anlaşılması durumunda idarelerin takdirindedir. Ancak, kaynakların verimli kullanılması ilkesi hiçbir şekilde göz ardı edilemez. Bu tür uygulamalarda, en azından bulunan piyasa fiyatının uygulanması, anılan ilke gereği zorunludur. Aksi halde, güncel rayice göre belirlenen resmi fiyatın ya da piyasa fiyatının üstünde iş yaptırılması sonucu doğmaktadır.

Bahsi geçen husus Karayolları Genel Müdürlüğü 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporuna alınarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur. Ancak, uygulamanın 2019 yılı denetimlerinde de aynı şekilde devam ettiği görülmüştür.

Sonuç olarak, Genel Müdürlük İç Genelgesi'nin bu hükmünün değiştirilerek, bulunan güncel rayiç fiyatı hiçbir şekilde geçmeyeceğine dair düzenleme yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 25: Devlet ve İl Yollarında Rutin Yol Bakım, Onarım ile Kar ve Buz Mücadelesi İşleri İhalelerinde İş Türünün Yapım Olarak Belirlenmesi ve Bir Kısım İş İçin Götürü Bedel Teklif Alınması

Bölge Müdürlüklerince ihale edilen karla mücadele ve bakım onarım ihalelerinde ihale türü ve teklif alma şekillerinin mevzuata aykırı olduğu tespit edilmiştir.

A) İhale Türünün Yapım İşi Olarak Belirlenmesi

Bölge Müdürlüklerince ihale edilen karla mücadele ve rutin yol bakım onarım ihalelerinde, ihale türünün hizmet alımı olarak belirlenmesi gerekirken yapım işi olarak belirlendiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 4 üncü maddesinde, hizmet; *"Bakım ve onarım, taşıma, haberleşme, sigorta, araştırma ve geliştirme, muhasebe, piyasa araştırması ve anket, danışmanlık, tanıtım, basım ve yayım, temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, toplantı, organizasyon, sergileme, koruma ve güvenlik, meslekî eğitim, fotoğraf, film, fikrî ve güzel sanat, bilgisayar sistemlerine yönelik hizmetler ile yazılım hizmetlerini, taşınır ve taşınmaz mal ve hakların kiralanmasını ve benzeri diğer hizmetleri"* olarak tanımlanmıştır.

Yapım ise *"Bina, karayolu, demiryolu, otoyol, havalimanı, rıhtım, liman, tersane, köprü, tünel, metro, viyadük, spor tesisi, alt yapı, boru iletim hattı, haberleşme ve enerji nakil hattı, baraj, enerji santrali, rafineri tesisi, sulama tesisi, toprak ıslahı, taşkın koruma ve dekapaj gibi her türlü inşaat işleri ve bu işlerle ilgili tesisat, imalat, ihzarat, nakliye, tamamlama, büyük onarım, restorasyon, çevre düzenlemesi, sondaj, yıkma, güçlendirme ve montaj işleri ile benzeri yapım işlerini"* şeklinde tanımlanmıştır.

Karayolları 1 inci (İstanbul) Bölge Müdürlüğü tarafından ihale edilen "Karayolları 11 (Lüleburgaz), 12 (Mimar Sinan) ve 15 (Kırklareli) Şube Şeflikleri Yollarında Rutin Yol Bakım, Onarım ile Kar ve Buz Mücadelesi" ihalesinde yaklaşık maliyete esas iş kalemlerine bakıldığında; kar ve buzla mücadele (kamyon, greyder ve yükleyici çalıştırılması), hidrolik sanat yapıları ve hendeklerin temizliği ve bakımı, yabancı otların biçilmesi, trafik direkleri ve levhaların bakımı, atık madde ve çöp temizliği ile trafik güvenliğini tehlikeye düşürecek serbest malzemenin süpürülmesi kalemlerinin nitelikleri itibarıyla 4734 sayılı Kanun'da yapılan hizmet tanımının içinde yer alan temizlik ile bakım ve onarım kapsamında değerlendirilebilecek iş kalemleri olduğu görülmektedir.

Yapım kapsamında değerlendirilebilecek olan iş kalemleri ise, agrega ve bitümlü sıcak karışımının da idarece verildiği greyder-finişer ile malzemenin serimi yapılması, yama işlerinin yapılması, idare malı drenaj borularının döşenmesi ve küçük onarımların yapılmasıdır.

Bir işin yapım işi olarak değerlendirilebilmesi için, işin uygulama projesini ya da kesin projeyi de kapsayan teknik şartnameye dayanması, yapım müteahhidinin deneyiminin

arandığı ve onun uzmanlık alanına giren işlerden olması, vasıfsız işgücünden ziyade ağırlıklı olarak malzeme, makine ve ekipman girdisine ihtiyaç duyulması ve istisnalar dışında fen ve sanat kurallarına uygun olarak bir eserin meydana getirilmesi koşulunun aranması gerekmektedir.

Yaklaşık maliyet belirlenmesine ilişkin kalemler bu kapsamda değerlendirildiğinde işin %72'lik kısmının hizmet işi olduğu da görülmektedir. 1 inci (İstanbul) Bölge Müdürlüğüne diğer Şube Şeflikleri için ihale edilen diğer iki ihalenin yanı sıra tüm Bölge Müdürlüklerinde anılan iş aynı türde ihale edilmektedir.

Kamu idaresi cevabında, iş kalemlerine ilişkin birim fiyat tariflerine dayanılarak işin yapım işi olduğu iddia edilse de işe ilişkin kalemler incelendiğinde bunların hizmet işi kapsamında olduğu açıktır. İdarenin savunmasında gönderdiği tariflere bakıldığında da yabancı otların temizlenmesi gibi iş kalemlerinin var olduğu görülmektedir. Kaldı ki paçal pozların birleşimi ile meydana gelen pozların varlığı yukarıda hizmet işi olarak değerlendirilen iş kalemlerinin yapım işi niteliği taşıdığını göstermemektedir.

Aktarılan açıklamalar çerçevesinde, hizmet alımı olarak ihale edilmesi gereken işlerin yapım işi olarak ihale edilmesinin mevzuat hükümlerine uygun olmadığı düşünülmektedir

B) Bir kısım İş İçin Götürü Bedel Teklif Alınması

Bahse konu ihalelerde işlerin bir kısmı için birim fiyat olarak teklif alınırken kalan işler için muhtelif bakım ve trafik güvenliği işlerinin yapılması adı altında götürü bedel teklif alınarak karma sözleşme yapıldığı tespit edilmiştir.

Götürü bedel olarak teklif alınan kısma ilişkin iş kalemlerine bakıldığında, söz konusu işlerin;

- Acil yama yapılması,
- Yol kenar dikmesi ve kar direklerini bakımı,
- Trafik levha ve direklerin bakımı,
- Atık madde ve çöp temizliği,
- Yoldaki trafik güvenliğini tehlikeye düşürecek serbest malzemenin süpürülmesi,
- Yol yüzeyindeki kayganlığın giderilmesi,
- Her tipte beton oto korkuluğun iş başına nakli ve yerine konulması,
- Sanat yapılarında ve tretuvarlarda küçük onarımların yapılması,

- Trafik kazası ve çökme gibi acil durumlar müdahale edilmesi ve diğer rutin bakım işlerinin yapılması,

olduğu ve bu işlerin tamamı için kilometre üzerinden teklif alındığı görülmüştür.

Ancak, yaklaşık maliyete esas iş kalemlerinin analizlerine bakıldığında yama işleri m³, levha bakımları adet, yol süpürülmesi dekar ve kayganlığın giderilmesi ise m² olarak hesaplanmıştır

Yapım işlerinde, uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak götürü bedel teklif almak mümkün iken, aktarılan iş kalemlerine ilişkin herhangi bir uygulama projesi hazırlanmamış ihale dosyası kapsamında uygulama projesi ve mahal listesi olarak ilgili şubelere ilişkin yol haritası verilerek teklifler alınmıştır.

İhale dokümanları incelendiğinde, acil yama işlerinin yapılması kaleminde her bir kilometrede 2 m³ yama yapılacağı, küçük onarım kalemi içinde yıllık 10 saat kaldırım ustası ve 10 saat düz işçi çalıştırılacağı öngörüldüğü görülmektedir.

Götürü bedel teklif alınarak yapım işi ihale yapılabilmesi için ihalelerde uygulama projesi ve mahal listesinde mahallin adı ve yerinin net olarak belirlenmesi gerektiği halde söz konusu ihalede bu dokümanlar olmadan ihalenin tahmini miktarlar üzerinden götürü bedel yapıldığı anlaşılmaktadır.

Bu değerlendirmeler çerçevesinde aktarılan iş kalemleri için de birim fiyat teklif alınması suretiyle ihale yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 26: İhalelerde Hafriyat Döküm Alanları Belirlenmemesi ve Takibinin Yapılmaması

Genel Müdürlük bünyesinde yapılan ihalelerde iş kapsamında ortaya çıkan malzemelerin nakledilmesinde depo yerlerinin idareye sunulmadığı ve takibinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Taşkın ve Rüşubat Kontrolü Yönetmeliği'nin "Akarsu Yatakları ile Taşkın Kontrol Tesislerine Yapılan Müdahalelere İlişkin Önlemler" başlıklı 17 nci maddesinde; akarsu yataklarına hafriyat, moloz ve sanayi tesislerine ait atıklar, evsel nitelikli atıklar ve benzeri katı ve sıvı atıkların atılamayacağı, akarsu yataklarına her türlü atık malzemenin dökülmesinin önlenmesi için, mülki idare amirlerinin koordinasyonunda mahalli idareler ve diğer ilgili birimler tarafından sürekli kontrol yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nin Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Taşınmasına İlişkin Esaslar bölümünün “Atık Taşıma ve Kabul Belgesi Alınması” başlıklı 23 üncü maddesinde ise; hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atığı üretenlerin, ürettikleri hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıklarını, taşıma izni alınmış nakliye araçlarıyla gerekli izinleri almış depolama sahalarına taşımak veya taşıtmakla yükümlü olduğu ve bunların gerekli mercilere başvurarak "Atık Taşıma ve Kabul Belgesi" almak zorunda olduğu hüküm altına alınmıştır.

Genel Müdürlük bünyesinde ihale edilen birçok yapım işinde kazı yapılması birim fiyat tarifinde “... *dolguya uygun olmayan malzemelerin yüklenici tarafından önerilecek ve yapı denetim görevlisince onaylanacak depo yerlerine nakli, ...*” birim fiyata dahil olan masraflar içinde sayılmış ve geçici olarak dere yatağına bırakılmasına izin verilen temel kazısı malzemesi veya yüklenicinin temel işleri ile ilgili olarak yaptığı toprak yığınlarının da kaldırılmaması durumunda birim fiyatın %10'unun kesileceği düzenlenmiştir.

İnşaat Genel Teknik Şartnamesi'nin kazıların ve dolguların yapılmasıyla ilgili esasları düzenlediği bölümünde, kazıdan çıkan ve uygun olmayan malzemenin döküm sahasına taşınmasının ve bu sahanın temininin yüklenicinin sorumluluğunda olduğu, kazıdan çıkan malzemenin uzaklaştırılması ve depo edilmesi kısmında kazıdan çıkan ve dolgu veya başka bir amaçla kullanılmayacak olan malzemenin yüklenici tarafından yapı denetim görevlisinin belirleyeceği döküm sahalarına aktarılacağı düzenlenmiştir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Taşkın, Arıza ve Müdahale Mekansal Bilgi Sisteminden (TAMBİS) alınan verilere göre, 2014 yılından bu yana, Karayolları Genel Müdürlüğünün yol, köprü ve diğer sanat yapılarına ilişkin yapım işlerini yüklenen yükleniciler tarafından dere yataklarına hafriyat ve diğer malzemelerin dökülmesi suretiyle gerçekleştirilen müdahale sayısının 61 adet olduğu anlaşılmıştır.

Mevzuat hükümlerinden de görüleceği üzere, hafriyat toprağı ile diğer atıklara ilişkin izin alma zorunluluğu, atık taşıma/kabul belgeleri gibi bir takım kontrol mekanizmaları öngörülmüştür. Bu kontrol mekanizmalarını yürüteceklerin başında belediyeler ile mülki idare amirleri olmakla birlikte, doğası gereği hafriyat üretimini içeren ihaleli işleri gören/gördüren kamu idarelerinin de bahse konu mevzuat hükümlerinin uygulanmasını sağlayacak/kolaylaştıracak düzenlemeler yapması ve ihale dokümanında gerekli hükümlere yer vermesi gerekmektedir. Genel Müdürlükçe ihale edilen işlerde hafriyat atığının hangi alanda depolandığına ilişkin herhangi bir bilgiye rastlanılmamıştır.

Sonuç olarak, aktarılan düzenlemeler çerçevesinde yüklenicinin çıkan hafriyatı daha önceden gerekli izinleri alınmış döküm sahalarına dökmesi gerektiği ve ihale edilen işlerde ihale dokümanında belirtildiği üzere, bu sahaların yapı denetim görevlisine bildirilip kontrolün sağlanmasının gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 27: Araç Kiralama İhalelerine İlişkin Yapılan Tespitler

Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlükleri tarafından yapılan taşıt kiralama ihalelerinde mevzuata aykırı uygulamaların olduğu tespit edilmiştir.

A) Taşıt Kiralamalarında Yabancı Menşeli Taşıtların Edinilmesi

Genel Müdürlük, 1 inci (İstanbul) Bölge Müdürlüğü ve 14 üncü (Bursa) Bölge Müdürlüğü tarafından yapılan taşıt kiralama ihalelerinde yerli muhteva oranı %50'nin altında kalan taşıtların kiralandığı görülmüştür.

237 Sayılı Taşıt Kanunu Kapsamında Edinilecek Taşıtların Menşei, Silindir Hacimleri ve Diğer Niteliklerinin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı'nın taşıtların niteliklerinin düzenlenmesine ilişkin 1 inci maddesinde, yabancı menşeli binek ve station-wagon cinsi taşıt kiralayabilecek makam ve hizmetler sayılmış olup, söz konusu makam ve hizmetler dışında yabancı menşeli binek ve station-wagon cinsi taşıt kiralanamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller'in "Tanımlar" başlıklı 4 üncü maddesinde, yabancı menşeli taşıtın yerli muhteva oranının %50'nin altında kalan taşıtları ifade ettiği belirtilmiştir.

Anılan düzenlemelerle, hizmet alımı suretiyle taşıt edinilmesinde Taşıt Kanunu'na ekli cetvellerde sayılanlar haricindeki makam ve hizmetler için yabancı menşeli taşıt edinilmesine cevaz verilmemiş ve yabancı menşeli taşıt, yerli muhteva oranı %50'nin altında kalan taşıt olarak tanımlanmıştır. Yerli muhteva oranları her yıl Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından internet sitesi aracılığı ile yayımlanmaktadır.

Yapılan incelemede, Genel Müdürlük, 1 inci (İstanbul) Bölge Müdürlüğü ve 14 üncü (Bursa) Bölge Müdürlüğü tarafından ihale edilen taşıt kiralama ihalelerinde edinilen taşıtların tamamının veya bir kısmının yerli muhteva oranının %50'nin altında olduğu tespit edilmiştir.

Bahse konu ihalelerin teknik şartnameleri incelendiğinde, taşıtların taşınması gereken özellikler arasında yerli muhteva oranlarının %50'nin üzerinde olması gerektiği de

düzenlendiği göz önünde bulundurulduğunda, Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlükleri tarafından yabancı menşeli taşıt kiralananmasının anılan mevzuat ve ihale dokümanlarına aykırılık teşkil ettiği düşünülmektedir.

B) İhalenin Rekabet İlkesine Aykırı Şekilde Yapılması

1 inci (İstanbul) Bölge Müdürlüğü tarafından yapılan taşıt kiralananması ihalesinde personel servisi hizmeti alımı ile binek, pick-up ve panel türü araçların kısmi teklife açılmadan birlikte ihale edildiği ve benzer iş tanımının dar kapsamlı olarak belirlendiği ve bu nedenle rekabetin sağlanması ilkesine aykırı hareket edildiği tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5 inci maddesinde idarelerin, anılan Kanun'a göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu hükme bağlanmıştır.

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Yeterliğin belirlenmesinde uyulacak ilkeler" başlıklı 28 inci maddesinde, ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliğin saptanması amacıyla öngörülecek değerlendirme kriterleri ve istenecek belgelerin, rekabeti engelleyecek şekilde belirlenemeyeceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin "İstenecek belgeler" başlıklı 29 uncu maddesinde; ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliğin değerlendirilmesinde kullanılmak üzere istenecek belgelerin belirlenmesinde geçerli olan esaslar hüküm altına alınmıştır. Buna göre, yaklaşık maliyeti, hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarı ile eşik değer arasında olan işlerin ihalelerinde, aday ya da isteklinin ihale konusu iş veya benzer işlerdeki deneyimini gösteren belgelerin de idarece istenmesi zorunludur.

Yine, aynı Yönetmeliğin "İş deneyimini gösteren belgeler" başlıklı 39 uncu maddesinde, İş deneyiminin belirlenmesi amacıyla açık ihale usulüyle yapılan ihaleler ile Kanun'un 21 inci maddesinin (b), (c) ve (f) bentlerine göre yapılan ihalelerde, teklif edilen bedelin %25'i ile %50'si aralığında idarece belirlenecek bir orandan az olmamak üzere, ihale konusu iş veya benzer işlere ait tek sözleşmeye ilişkin iş deneyimini gösteren belgeler ile teknolojik ürün deneyim belgesinin sunulmasının isteneceği hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu işin İdari Şartnamesi'in 7.5.1 inci maddesinde, "İstekli tarafından teklif edilen bedelin % 50'den az olmamak üzere, ihale konusu iş veya benzer işlere ait tek

sözleşmeye ilişkin iş deneyimini gösteren belgelerin veya teknolojik ürün deneyim belgesinin sunulması gerekir” düzenlemesi,

7.6 ncı maddesinde ise *“Personel taşıma işleri benzer iş olarak değerlendirilecektir”* düzenlemesi yapılmıştır.

Anılan Yönetmelik’te benzer iş, ihale konusu iş veya işin bölümleriyle nitelik ve büyüklük bakımından benzerlik gösteren, aynı veya benzer usullerle gerçekleştirilen, teçhizat, ekipman, mali güç ve uzmanlık ile personel ve organizasyon gerekleri bakımından benzer özellik taşıyan işler olarak tanımlanmıştır.

İdarelerin ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliğin saptanması amacıyla öngöreceği değerlendirme kriterlerinin ve istenecek belgelerin, rekabeti engelleyecek şekilde belirlenemeyeceği hükmü çerçevesinde idarenin düzenlemeleri değerlendirildiğinde; personel taşıma servis hizmeti ile taşıt kiralama hizmetleri birlikte ihale edilen söz konusu işte İdarenin mevzuatta belirtilen en üst oranda (%50) iş deneyim belgesi istediği, benzer işi de “Personel taşıma işleri” olarak düzenlediği görülmüştür. Bu durumda iki ayrı hizmet bileşeni içeren ihalede “taşıt kiralama hizmetleri” için iş deneyimi belgesi bulunan isteklilerin katılımının söz konusu olamayacağı açıktır. Nitekim, bahse konu ihalede sadece iki isteklinin teklif verdiği, bir isteklinin sunduğu “Muhtelif cins ve miktarlarda sürücülü ve sürücüsüz hizmet aracı ve iş makinesi kiralanması ile personel çalıştırılması hizmet alımı” işine ilişkin iş deneyim belgesinin benzer işe uygun olmaması gerekçesiyle teklifinin değerlendirme dışı bırakıldığı ve tek geçerli teklif üzerinde ihalenin bırakıldığı belirlenmiştir.

İhale üzerinde bırakılan isteklinin de teklif dosyası kapsamında İdare tarafından 2016 yılında ihale edilen aynı iş için almış olduğu iş deneyim belgesini sunduğu ve bahse konu işi 2013 yılından itibaren her yıl üstlendiği görülmüştür.

Kamu ihale mevzuatında kısmi teklif *“Birim fiyat üzerinden teklif alınan ihalelerde; alımın birden fazla kalemden oluşması halinde, alımın niteliğine uygun olarak belirlenen bir veya birden fazla kısmına; ihale konusu alımın tek bir mala ilişkin olması durumunda ise aynı malın miktarlar itibariyle belirlenen bir veya birden fazla kısmına verilen teklif”* şeklinde tanımlanmıştır.

Kamu İhale Genel Tebliği’nin 65.2 nci maddesinde *“65.2. Kısmi teklif verilmesine imkan tanınan ihalelerde; istenecek belgeler, işin tamamı dikkate alınarak hesaplanan yaklaşık maliyete göre belirlenmekle birlikte, kısmi teklif verilmesine imkan tanınan hizmet*

alımı ihalelerinde, işin niteliği dikkate alınarak yaklaşık maliyete bakılmaksızın istenebilen yeterlik belgelerinin (makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgeler ve kapasite raporu ile kalite ve standarda ilişkin belgeler) ve bunlara ilişkin kriterlerin Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde kısımlar itibarıyla ayrı ayrı belirlenmesi ve bu kapsamda işin bir kısmı için söz konusu yeterlik belgeleri istenirken, diğer kısmı için istenmemesi mümkün bulunmaktadır” açıklamaları yapılmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun temel ilkeleri çerçevesinde idarelerin rekabeti sağlayacak şekilde ihale dokümanında düzenleme yapmaları gerekmektedir. Söz konusu ihalede gerek benzer iş tanımı, gerekse kısmi teklife açılmadan ihale edilmesi ihale konusu hizmetin bir bölümünü oluşturan araç kiralama hizmeti sunan, ancak servis taşıma hizmeti yapmayan isteklilerin katılımını engellemektedir.

Sonuç olarak, aynı ihale kapsamında farklı hizmet bileşenlerinin bulunması ve istenen yeterlik ve katılım belgelerinin rekabeti engelleyici bir sonuç oluşturması karşısında, ya ihalelerin ayrılması ya da kısmi teklife açılmasının 4734 sayılı Kanun'un rekabet ilkesi açısından doğru bir yaklaşım olduğu değerlendirilmektedir.

C) Yaklaşık Maliyette İhale Aşamasında Değişiklik Yapılması

Karayolları 14 üncü (Bursa) Bölge Müdürlüğü tarafından ihale edilen araç kiralama ve personel servisi hizmeti alımı işlerinde tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında yaklaşık maliyetin güncellenerek değiştirildiği tespit edilmiştir.

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin “Yaklaşık Maliyetin Hesaplanması ve Güncellenmesi” başlıklı 9 uncu maddesinde; yaklaşık maliyetin, hesaplandığı tarihten itibaren ihalenin ilk ilan veya davet tarihine kadar güncelliğini kaybettiği durumlarda, işi oluşturan unsurlara ilişkin maliyetlerin idarelerce endeks üzerinden güncelleneceği hüküm altına alınmıştır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin “Yaklaşık Maliyetin Üzerindeki Teklifler” başlıklı 16.3 üncü maddesinde ise, yaklaşık maliyetin üzerindeki tekliflerin kabul edilip edilemeyeceği hususunda oluşan tereddütlerin giderilmesine yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

Buna göre, ihale komisyonu, madde hükmünde bahsedilen sorgulamaları yaparak verilen teklifleri yaklaşık maliyete göre mukayese eder ve bütçe ödeneklerini de göz önünde bulundurarak, teklif fiyatlarını uygun bulması halinde ekonomik açıdan en avantajlı teklifi ve

varsa ikinci teklifi belirlemek veya verilen teklif fiyatlarını uygun bulmaması halinde ihalenin iptaline karar vermek hususunda takdir yetkisine sahiptir.

14 üncü (Bursa) Bölge Müdürlüğü tarafından ihalesi gerçekleştirilen araç kiralama ve personel taşıma servisi ihalelerinde tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında verilen tüm tekliflerin yaklaşık maliyetin üzerinde olduğu görülerek yaklaşık maliyeti belirleyen birime yaklaşık maliyet güncellenmiş ise güncellemenin doğru olup olmadığı, güncellenmemiş ise güncellenmesi gerektiğini konusunda yazı yazıldığı, yaklaşık maliyetin güncellenmesiyle verilen tekliflerin üzerine çıkması üzerine ihalenin sonuçlandırıldığı tespit edilmiştir.

Kısmi teklife açık şekilde iki kısım halinde ihale edilen personel nakli hizmet alımı ihalesinin birinci kısmına ilişkin yaklaşık maliyet güncellemesi neticesinde fiyat farkı ödenmesine ilişkin katsayılar değiştirilmiş ve bu durumun uygulama aşamasında ihale dokümanında belirlenmiş olan fiyat farkına ilişkin katsayılar ile hakediş ödemelerinde kullanılanlar arasında da farklılığa neden olduğu görülmüştür.

Aktarılan mevzuat hükümleri ve değerlendirilmeler neticesinde ilk ilan veya davet tarihinden sonra yaklaşık maliyette değişiklik/güncelleme yapılmasının sözleşmenin uygulanması esnasında hatalara sebebiyet verdiği ve mevzuata aykırılık teşkil ettiği düşünülmektedir.

BULGU 28: Hakediş Ödemelerinde Tamamlanmış Ancak Kesin Hesabı İdareye Verilmemiş İmalatlara Ait Ödenen Tutarlardan Kesinti Yapılmaması

Bölge Müdürlükleri tarafından birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen yapım işlerine ilişkin düzenlenen hakedişlerde tamamlanmış ancak kesin hesabı idareye verilmemiş olan imalatlara ait ödenen tutarlardan kesinti yapılmadığı tespit edilmiştir.

Bölge Müdürlükleri ile yükleniciler arasında imzalanan birim fiyat sözleşmelerin “İşin devamı sırasında kesin hesapların yapılması” başlıklı 30 uncu maddesinde; hakedişlerde tamamlanan ancak kesin hesabı idareye verilmemiş olan imalatlara ait ödenen tutarlardan yapılacak kesintilere ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

Birim fiyat sözleşme düzenlemesine göre, hakedişlerde tamamlanan ancak kesin hesabı idareye verilmemiş olan imalatlara ilişkin tutarların %5’i oranında teminat mektubu alınmalı; teminat mektubu verilmediği durumda ise imatların %5’ine karşılık gelen tutarlar idare tarafından hakedişlerden kesilmelidir.

Ancak; 2 nci (İzmir) Bölge Müdürlüğü, 4 üncü (Ankara) Bölge Müdürlüğü, 6 ncı (Kayseri) Bölge Müdürlüğü, 7 nci (Samsun) Bölge Müdürlüğü, 13 üncü (Antalya) Bölge Müdürlüğü ve 16 ncı (Sivas) Bölge Müdürlüğünde söz konusu hususa dikkat edilmediği, düzenlenen hakedişlerde tamamlanan ancak kesin hesabı İdareye verilmemiş olan imalatlara ilişkin ödenen tutarlardan İdare tarafından herhangi bir teminat alınmadığı ve kesinti yapılmadığı tespit edilmiştir.

İdare tarafından söz konusu hususa gerekçe olarak ödenek yetersizliği nedeniyle hakedişlerin sözleşmede belirtilen sürede yapılamaması ve yüklenicilere yapmış oldukları imalatların karşılığında alacaklarının çok altında hakediş düzenlenmesi gösterilmiştir. Ancak, söz konusu gerekçeler sözleşmelerin 30 uncu maddelerinin uygulanmasına engel nitelikte değildir.

Yukarıda yer alan düzenlemenin amacı; yükleniciyi, işin gerçekleşme seyrine uygun biçimde düzenli olarak kesin hesapları çıkartmaya sevk etmek yanında, tamamlanan ancak kesin hesabı çıkartılmayan imalatlar bakımından idareyi emniyetli tarafta tutmayı temin etmektir.

Sonuç olarak, Bölge Müdürlükleri tarafından sözleşmelerin 30 uncu maddesine göre işlem yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 29: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulüyle Yapılan Alımlarında Hatalı Uygulamalara Yer Verilmesi

A) Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü İle Yapılan Alımlar İçin Öngörülen Üst Limitin Aşılması

Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlüklerince parasal limitler dahilinde yapılabilen doğrudan temin ve pazarlık usulü için öngörülen yıllık limitlerin, mal alımı işleri açısından aşıldığı ve Kamu İhale Kurumundan uygun görüş alınmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İhale Kanunu'nun 62 nci maddesinin (1) bendinde, bu Kanunun 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla koyacakları ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurumunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı ifade edilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin (1) bendinin uygulanmasına ilişkin açıklamalar" başlıklı 21 inci maddesinde "4734 sayılı Kanunun 21 inci

maddesinin (f) bendi ve 22 nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde kurum ve kuruluşlar, yıllık bütlerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alacaklardır. Kurum ve kuruluşlar, mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütlerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı % 10 oranını hesaplayacaklardır. Burada önemli olan husus, ilgili veya bağlı birimlerin değil kurum veya kuruluşun toplam ödeneklerinin % 10'unun aşılip aşılmamasıdır” düzenlemesi ile bütçe ödeneklerinin yüzde onunun hesaplanmasında mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinin ayrı ayrı ele alınacağı belirtilmiştir.

Anılan yasal düzenlemeler çerçevesinde, kurumların pazarlık usulü (4734-21/f) ve temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeye ilişkin alımlar hariç olmak üzere, doğrudan temin usulü (22/d) ile yapacakları alımlarının, Kamu İhale Kurumunun uygun görüşü olmadan bütlerine bu amaçla konulan ödeneklerin % 10'unu aşmaması gerekmektedir.

Genel Müdürlüğün ödenekleri incelendiğinde, mal alımları için bütçeye konulan ödenenin %10'u 73.388.831,14 TL iken, 2019 yılı için doğrudan temin (22/d) ve pazarlık usulleri (21/f) ile toplamda 116.224.809,52 TL harcama yapıldığı, yasal sınırın aşılmasına rağmen Kamu İhale Kurumundan uygun görüş alınmadığı tespit edilmiştir.

Dolayısıyla, Genel Müdürlük tarafından yapılan uygulama mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Sonuç olarak, Kamu İdaresinin pazarlık usulü (21/f) ve doğrudan temin (22/d) usulüyle yapacağı alımlarda, Kamu İhale Kurumunun uygun görüşü olmadan Kanunda belirlenen yasal sınırı aşmaması gerektiği düşünülmektedir.

B) Doğrudan Temin Yöntemlerinin Mevzuatın Öngördüğü Şekilde Kullanılmaması

1 inci (İstanbul) Bölge Müdürlüğü tarafından doğrudan temin yöntemiyle yapılan alımlarda, alım usulünün mevzuatta düzenlendiği şekilde belirlenmediği ve bir kısım işlerde piyasa fiyat araştırması yapılmadan mal veya hizmetin alındığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun “Doğrudan Temin” başlıklı 22 nci maddesinde belirtilen hallerde ihtiyaçların ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulüne göre ihale komisyonu kurma ve anılan Kanun'un 10 uncu maddesinde sayılan

yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçların temin edilebileceği düzenlenmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin “Doğrudan Temine İlişkin Açıklamalar” başlıklı 22 nci maddesinde, alım yöntemlerine ilişkin açıklamalar getirilmiştir. Anılan maddede belirtilen nitelikteki ihtiyaçların karşılanmasında kolaylık sağlanması amaçlanmış olmakla birlikte, ihtiyacın niteliğine göre, ilan yapılması, teminat alınması, ihale komisyonu kurulması, isteklilerde belirli yeterlik kriterlerinin aranması ile şartname ve sözleşme düzenlenmesi gibi hususlar idarelerin takdirine bırakılmıştır.

İhtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin tespit edilmesi durumunda, “4734 sayılı Kanun'un 22 nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Form” hazırlanmalı, form hazırlanırken alımın gerçek veya tüzel tek kişiden yapılma sebepleri ayrıntılı, net ve objektif bir biçimde ortaya konmalı, Kanun'un 22 nci maddesinin anılan bentlerinde belirtilen hükümlerin uygulanabilir olmasını sağlayan sebepler detaylı olarak yazılmalı ve bunlara ilişkin belgeler de anılan forma eklenmelidir.

Diğer yandan, mal alımlarıyla ilgili olarak; ihtiyacın niteliği, ihtiyaç konusu malın ayrıntılı teknik özellikleri ve ne amaçla kullanılacağı, anılan amacı en az aynı verimlilik, etkinlik ve fonksiyonellikte karşılayabilecek diğer ürünlerin-modellerin-markaların vb. bulunup bulunmadığının tespitinin yapılıp yapılmadığı ve bulunmuyorsa nedenleri, ihtiyaç konusu malı satan başka firmaların olup olmadığı gibi hususlara da formda yer verilmelidir.

1 inci Bölge (İstanbul) Müdürlüğü tarafından anılan Kanun'un 22 nci maddesinin (a) bendi kapsamında yapılan alımlarda, alımın konusunun tek kişi tarafından karşılanmasına ilişkin bir durum olmamasına rağmen, alımın bu madde kapsamında gerçekleştirildiği görülmüştür. Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Form'da ise bu yöntemin seçilme nedenin işin ivedi olması, sürekli hizmet alınan ve yeterliliği bilenen firma olduğu için bu firmanın seçildiği yazılmıştır.

Ayrıca, anılan Kanun'un 22 nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapılan alımlarda da aynı gerekçe ile piyasa fiyat araştırması yapılmadan alım gerçekleştirilmiştir.

Örneğin “Binek Araçların ve İş Makinalarının Lastik Onarım ve Değişimi İle Rot Balans Ayarı Yapılması Hizmet Alım İşİ” özellik gerektirdiği ve daha önce bu işi yapmış,

tecrübesi bilinen firmadan teklif alınması gerektiği belirtilerek ilgili firmadan fiyat alınarak gerçekleştirilmiştir.

Yapılan açıklamalar çerçevesinde idarelerin ihtiyaçlarının giderilmesini kolaylaştırmak üzerine getirilmiş doğrudan temin yönteminin mevzuatta düzenlendiği şekilde uygulanması ve belirtilen şartlara uyulması gerektiği düşünülmektedir.

C) İşlerin Kısımlara Ayrılarak Doğrudan Temin Usulüyle Karşlanması

9 uncu (Diyarbakır) Bölge Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen “Karayolları 9. Bölge Müdürlüğünün Muhtelif Şube Şeflikleri ve Tesisler Başmühendisliğinde Minibüs Çalıştırılması” ve “Karayolları 9. Bölge Müdürlüğünce Pikap ve Panelvan Çalıştırılması” işlerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 19 uncu maddesinde belirtilen temel ihale usullerinden birisiyle yapılması gerekirken, limit altında kalmak amacıyla kısımlara bölünerek doğrudan temin (22/d) yöntemiyle gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kanunun “Temel ilkeler” başlıklı 5 inci maddesinde, bu Kanun’a göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu ve diğer ihale usullerinin Kanun’da belirtilen özel hallerde kullanılabileceği hüküm altına alınmış; idarelerin yapılacak ihalelerde rekabet ve saydamlığın sağlanmasından sorumlu olduğu vurgulanmış ve eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara ayrılmayacağı belirtilmiştir.

Parasal sınırların belirlenmesine ilişkin yayımlanan Kamu İhale Tebliği’nde ise 2019 yılında geçerli olan eşik değerler ve parasal limitler açıklanmış olup söz konusu Tebliğ’in 3 üncü maddesinin (d) bendinde, büyükşehir belediyesi sınırlarında bulunan idarelerin 4734 sayılı Kanun’un 22/d bendi kapsamında yapacağı alımlarda geçerli olmak üzere eşik değerinin KDV hariç 90.358,00 TL olacağı belirlenmiştir.

Yapılan incelemede, 9 uncu (Diyarbakır) Bölge Müdürlüğü tarafından “Karayolları 9. Bölge Müdürlüğünün Muhtelif Şube Şeflikleri ve Tesisler Başmühendisliğinde Minibüs Çalıştırılması İşleri” kapsamında 10 farklı ihale onay belgesiyle aynı yükleniciye 28.02.2019 ve 26.03.2019 tarihlerinde toplam 622.062,60 TL ödeme yapıldığı; “Karayolları 9. Bölge Müdürlüğünce Pikap ve Panelvan Çalıştırılması işleri” kapsamında ise 4 farklı ihale onay belgesiyle aynı yükleniciye 28.02.2019 tarihinde toplam 241.675,80 TL ödeme yapıldığı görülmüştür.

Sonuç olarak, söz konusu işler limit altında kalmak amacıyla kısımlara bölünerek 4734 sayılı Kanun'un 22 nci maddesinin (d) bendine göre doğrudan temin usulüyle yapılmıştır.

Dolayısıyla, İdare tarafından izlenen yöntem mevzuata aykırılık teşkil etmekte olup bu tür alımların mevzuat gereğince ihale usulleri kullanılarak temin edilmesinin ve 4734 sayılı Kanun'un temel ilkelerinin gözetilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 30: Toplu Sözleşme Gereği Personele Aynı Olarak Verilmesi Gereken Koruyucu Giyim Malzemesinin Elektronik Kart Olarak Verilmesi

Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlüklerince ihalesi yapılan koruyucu giyim malzemesi alımı işinin mevzuata aykırı olarak yapıldığı tespit edilmiştir.

Kamu görevlileri için yapılan ve 2018-2019 yıllarını kapsayan Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 4. Dönem Toplu Sözleşme'nin "Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklar" başlıklı Üçüncü Kısımın Yedinci Bölümünde yer alan Bayındırlık, İnşaat ve Köy Hizmet Koluna İlişkin "Koruyucu Giyim Malzemesi" başlıklı 6 ncı maddesinde belirtilen; "*Karayolları Genel Müdürlüğünün şantiye, atölye, laboratuvar, yeraltı ve açık arazi şartlarında görev yapan personeline hizmetin gereği olarak görev esnasında giyilmesi gereken koruyucu giyim malzemesi aynı olarak verilir*" hükmü gereğince Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlüklerince koruyucu giyim malzemesi temini ihaleleri yapılmaktadır.

İlgili sözleşmelerde alınacak malzemeler üç kısma ayrılmıştır. Birinci kısım erkek, ikinci kısım kadın, üçüncü kısım ise ayakkabı (kadın-erkek) olarak belirlenmiştir.

Ayrıca, kısımlar itibarıyla alınacak koruyucu giyim malzemelerin cins ve adedi açıkça Sözleşmede yazılmıştır. Teknik Şartnamenin "Teslimat" başlıklı 5 inci maddesine göre ise, sayı ve cinsi açıkça belli olan koruyucu giyim malzemesinin aynı olarak personele teslim edileceği belirtilmiştir.

Bununla beraber, 4. Dönem Toplu Sözleşme hükümlerine aykırı olarak, Teknik Şartnamenin "Teslimat" başlıklı 5 inci maddesine "*personeler isteği halinde elektronik kart verilebileceği*" hükmü konulmuştur.

Yukarıda yer alan 4. Dönem Toplu Sözleşme hükümlerine göre, personele koruyucu giyim malzemesi, ancak aynı olarak verilebilir. Bunun dışında herhangi bir yöntemin uygulanması mümkün değildir.

Yapılan incelemede; tüm personelin şantiye ve laboratuvarda çalışırken kullandığı, ilgili personelin sağlık ve hayatını korumak için de kullanılması gereken koruyucu giyim malzemesi yerine elektronik kart aldığı görülmüş, ancak bu kartlarla cins ve adedi açıkça belli olan koruyucu giyim malzemesi aldığına dair herhangi bir tespit yapılamamıştır.

Sonuç olarak, 2018 ve 2019 yıllarını kapsayan 4. Dönem Toplu Sözleşme gereği şantiye, atölye, laboratuvar, yeraltı ve açık arazi şartlarında görev yapan personele verilmesi gereken koruyucu giyim malzemesinin aynı olarak verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 31: İşçi Maaşlarından Spor Kulüplerine Toplu İş Sözleşmesi Hükmi Gereğince Kesinti Yapılması

Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlükleri bünyesinde çalışan işçi personelin maaşlarından Toplu İş Sözleşmesi kapsamında kesinti yapılarak spor kulübü derneklerine aktarıldığı tespit edilmiştir.

2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu'nun "Toplu İş Sözleşmesine Konulamayacak Hükümler" başlıklı 5 inci maddesinde; Toplu İş Sözleşmelerine kanun veya tüzüklerin emredici hükümlerine aykırı hükümler konulamayağı hüküm altına alınmıştır.

5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun'un "Temel İlkeler" başlıklı 2 nci maddesinde;

"h) Kamu kurum ve kuruluşları, personel maaş ve ücretlerinden, kaynağında kesinti yaparak bu Kanun kapsamındaki dernek ve vakıflara aktarma yapamaz",

Aynı Kanun'un "Cezalar" başlıklı 3 üncü maddesinde ise;

"2 nci maddede belirtilen ilkelere aykırı hareket eden kamu görevlileri ile dernek ve vakıf yöneticileri, eylemleri başka bir suç oluşturmadığı takdirde, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ayrıca dernek ve vakıf yöneticileri hakkında görevden alma işlemi uygulanır"

hükümleri bulunmaktadır.

Türkiye Yol-İş Sendikası ile Karayolları Genel Müdürlüğü arasında imzalanan Toplu İş Sözleşmesinin "Spor Yardımı" başlıklı 137 nci maddesinde, "*Karayollarında kurulu bulunan veya ileride kurulacak olan spor kulüpleri için işçi ücretlerinden her ay TİS*

süresince 10 TL spor yardımı kesilir” düzenlemesi yer almaktadır.

Genel Müdürlük ve tüm Bölge Müdürlükleri bünyesinde spor kulübü dernekleri kurulmuş ve Toplu İş Sözleşmesinin aktarılan maddesi uyarınca işçi ücretlerinden kaynakta kesinti yapılarak tutarlar ilgili hesaplara aktarılmıştır.

İşçilerin ve işverenlerin karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını ve çalışma şartlarını belirlemek üzere toplu iş sözleşmesi yapmalarını düzenleyen 2822 sayılı Kanun’un aktarılan 5 inci maddesi ile toplu iş sözleşmesine kanun veya tüzüklerin emredici hükümlerine aykırı düzenlemelerin konulamayacağı; dernek ve vakıfların kamu kurumları ile ilişkisini düzenleyen 5072 sayılı Kanun’un aktarılan 2 nci maddesi ile de personel maaş ve ücretlerinden kaynakta kesinti yapılarak bu Kanun kapsamındaki derneklere aktarım yapılamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Dolayısıyla, Genel Müdürlük ile Türkiye Yol-İş Sendikası arasında imzalanan Toplu İş Sözleşmesi ile Kanun’un emredici hükümlerine aykırı şekilde kaynakta kesinti yapılarak spor kulübü derneklerine aktarım yapılması mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Sonuç olarak, yukarıda yer alan açıklamalar ve kamu görevlilerinin bu konuya ilişkin mevzuatta belirlenen sorumlulukları göz önüne alındığında, İdare tarafından spor kulübü derneklerine aktarılmak üzere işçi personelin maaşlarından kaynakta kesinti yapılmamasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 32: İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması

Kurum bünyesinde çalışan kadrolu işçilere yıllık ücretli izinlerinin düzenli kullanılmadığı ve bazı işçilerin izinlerini yıllar itibariyle biriktirdiği tespit edilmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu’nun 53 üncü maddesinde, işçilere yıllık izin verileceği, yıllık ücretli izin hakkında vazgeçilemeyeceği ve yıllık izin sürelerinin iş sözleşmeleri ve toplu iş sözleşmeleri ile artırılabilmesi; 56 ncı maddesinde, yıllık iznin 53 üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Mezkûr Kanun’un 60 ncı maddesinde; yıllık ücretli izinlerin yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı ve yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler hüküm altına alınmıştır.

Anayasal bir hak olan dinlenme hakkının nasıl kullanılacağı, süresi, işverenin sorumlulukları vb. hususlar 4857 sayılı Kanun’da ve Kanun’a dayanılarak çıkarılan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği’nde düzenlenmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde, dinlenmenin çalışanın hakkı olduğu, bu hakkın çalışanlar tarafından kullanılmasının asıl olduğu, bu kapsamda işverenlerin çalışanlarına kazanmış oldukları izin sürelerini kullandırması ve takibini gerçekleştirmesi gerektiği görülmektedir. Yıllık izin hakkı esasında bir mali hak değil, çalışanların dinlenmesi ve işyerindeki veriminde düşüş yaşanmaması için tanınan bir sosyal haktır.

Ancak; Genel Müdürlük, Atölye Müdürlüğü, İkmal Müdürlüğü ile 1 inci (İstanbul) Bölge Müdürlüğü, 4 üncü (Ankara) Bölge Müdürlüğü, 5 inci (Mersin) Bölge Müdürlüğü, 6 ncı (Kayseri) Bölge Müdürlüğü, 8 inci (Elazığ) Bölge Müdürlüğü, 9 uncu (Diyarbakır) Bölge Müdürlüğü, 12 nci (Erzurum) Bölge Müdürlüğü, 15 inci (Kastamonu) Bölge Müdürlüğü, 16 ncı (Sivas) Bölge Müdürlüğü ve 18 inci (Kastamonu) Bölge Müdürlüğü kayıtlarında yapılan incelemelerde, bazı işçiler tarafından son 4-5 yıllık izinlerin kullanılmadığı ve toplam izin sürelerinin 200 günü geçtiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda yer alan açıklamalar ve kamu görevlilerinin bu konuya ilişkin sorumlulukları göz önüne alındığında, anayasal bir hak olan ve kanunla kullanılması esas tutulan dinlenme hakkının çalışanlar tarafından kullanılmasının takibinin yapılarak, kadrolu işçilerin yıllık ücretli izin hakkının kullandırılması sağlanmalıdır.

BULGU 33: Sözleşmesi Sona Eren İşçilerin Yıllık İzin Ücretlerinden Sigorta Primi Kesintilerinin Yapılmaması

Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlükleri bünyesindeki iş sözleşmesi sona eren işçilerin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretlerden sigorta primlerinin kesilmediği tespit edilmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu’nun “Sözleşmenin Sona Ermesinde İzin Ücreti” başlıklı 59 uncu maddesinde, iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği belirtilmiştir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun “Prime Esas Kazançlar” başlıklı 80 inci maddesinde; Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a)

bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançlarının nasıl hesaplanacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki yer verilen mevzuat hükümlerine göre; sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi durumunda işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretinin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden ödenmesi gerekmektedir. 5510 sayılı Kanun'da hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında değerlendirilmiştir. Hizmet akdi ile çalıştırılanlara yapılan hangi ödemelerin sigorta priminden istisna olduğu ise, Kanunun 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilmiş olup, (b) bendinde sayılan istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemelerin prime esas kazançta tabi tutulması gerektiği ifade edilmiştir. Yukarıdaki açıklamalara bağlı olarak 5510 sayılı Kanun çerçevesinde işçilerin hak kazanıp kullanmadığı yıllık izinlerine ait ücretlerden sigorta primlerine ait işçi payının kesilmesi, işveren payının hesaplanması ve Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilmesi gerekmektedir.

Ancak, Genel Müdürlük ile 4 üncü (Ankara) Bölge Müdürlüğü, 7 nci (Samsun) Bölge Müdürlüğü, 9 uncu (Diyarbakır) Bölge Müdürlüğü, 15 inci (Kastamonu) Bölge Müdürlüğü ve 18 inci (Kars) Bölge Müdürlüğünde yapılan incelemeler neticesinde; emeklilik sebebiyle iş sözleşmesi sona eren işçilerin hak edip kullanmadığı yıllık izinlerine ait ücretler ödenirken, bu ücretlerin prime esas kazançta dâhil edilmediği, bu suretle işveren ve işçi hisselerinin eksik hesaplandığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlükleri tarafından iş sözleşmesi sona eren işçilerin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretlerden sigorta primlerinin kesilmesinin sağlanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 34: Kadrosu Genel Müdürlükte Bulunan İşçilerin Başka Kurumda Geçici Görevlendirilmesi

Genel Müdürlüğün kadrolu işçilerinin mevzuatta yer verilmemesine rağmen Valilik Makamının olurları ile geçici olarak başka kurumlarda görevlendirildiği tespit edilmiştir.

5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun "İl Memurlarının Tayin Usulü" başlıklı bölümünün 8 inci maddesinde, "*Yukardaki fıkralarda yazılı bütün memurların lüzumu halinde il içinde nakil ve tahvilleri mensup olduğu il idare şube başkanlarının inhası üzerine valiler tarafından*

icra edilmekle beraber mensup oldukları Bakanlıklar veya genel müdürlüklere sebepleriyle bildirilir” hükmü ile madde kapsamında sayılan memurların nakil ve tahvillerinin valiler eliyle yürütüleceği düzenlenmiş olup, işçi pozisyonunda bulunan personel kapsamda sayılmamıştır.

İşçi statüsünde çalışan personelin geçici görevlendirilmesine imkan sağlayan 2879 sayılı Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunları da bahse konu görevlendirmeleri kapsamamaktadır.

375 sayılı KHK'nın “Kurumlar Arası Geçici Görevlendirme” başlıklı 25 inci maddesinde de kamu kurum ve kuruluşlarındaki personelden statülerine bakılmaksızın bir kadro veya pozisyona dayalı olarak istihdam edilenlerin kurumlarının muvafakatiyle bir yılı geçmemek üzere diğer kamu kurum ve kuruluşlarında geçici görevlendirilebileceği ve bu sürenin birer yıl uzatılabileceği belirtilmiştir.

İşçilerin tabi olduğu İş Kanunu'nun “Geçici iş ilişkisi” başlıklı 7 nci maddesi ise, işçilerin hangi şartlarda ve usulde geçici şekilde görevlendirilebileceğini düzenlemiş olup, bu iş ilişkisinin holding bünyesindeki şirketler arasında olabileceğini hüküm altına almıştır.

Aktarılan mevzuat hükümleri çerçevesinde işçi kadrosunda bulunan personelin geçici görevlendirilmesi 375 sayılı KHK hükümleri çerçevesinde ve kurumun muvafakati alınarak gerçekleştirilebilmektedir. Bahse konu görevlendirmelerde Valilik Makamından gönderilen farklı tarihli yazılar ile görevlendirmeler için muvafakat edilip edilmediği sorulmuş, ancak Genel Müdürlük tarafından bu görevlendirmelere muvafakat edilmediği bildirilmiştir.

Buradan hareketle, Kadrosu Genel Müdürlük bünyesinde bulunan işçi personelin herhangi bir mevzuat dayanağı olmadan Valilik kararı ile başka kurumlarda görevlendirilmesi mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Sonuç olarak, söz konusu işçi personelin görevlendirmelerinin iptal edilerek kadrolarının bulunduğu Genel Müdürlükte çalışmasının sağlanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Banka Hesapları Arasında Yapılan Para Aktarımlarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu husus ilgili Bölge Müdürlüğü tarafından düzeltilmiştir. Ancak, 2019 yılı denetimlerinde 6 ncı (Kayseri), 9 uncu (Diyarbakır) ve 15 inci (Kastamonu) Bölge Müdürlüklerinde tespit edilmiş olup, Raporun “Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler” bölümünün 1 inci maddesinde tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
Süresi Dolan Teminat Mektupları İle Kesin Kabulü Yapılan ve Garanti Süresi Dolan İşlere Ait Teminat Mektuplarının İade Edilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kamu İdaresi tarafından düzeltici işlem tesis edilmiştir.

Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu husus Genel Müdürlük ve ilgili Bölge Müdürlüğü tarafından düzeltilmiştir. Ancak, 2019 yılı denetimlerinde 1 inci (İstanbul), 9 uncu (Diyarbakır), 12 nci (Erzurum) ve 15 inci (Kastamonu) Bölge Müdürlüklerinde tespit edilmiş olup, Raporun “Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler” bölümünün 2 nci maddesinde tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
Avukatlık Vekâlet Ücreti Ödemelerinde Nazım Hesapların Kullanılmaması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu husus bazı Bölge Müdürlükleri tarafından düzeltilmemiş olup 2019 yılı denetimlerinde diğer Bölge Müdürlüklerinde de tespit edilmiştir. Raporun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler” bölümünün 7 nci maddesinde tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
Yap İşlet Devret (YİD) Projeleri Müşavirlik İhalelerinde Mevzuata Aykırılıkların Bulunması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kamu İdaresi tarafından düzeltici işlem tesis edilmiştir.
Yaklaşık Maliyet Hesabında İş Miktarlarının Olması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar yapıldığı

Gerekenden Daha Az Belirlenmesi ve Yüklencilerin Yaklaşık Maliyete Göre Yüksek Fiyat Teklif Ettiği İş Kalemlerinin Öncelikle Yapıtırılması Nedeniyle İşlerin Planlanan Maliyetin Çok Üzerinde Bedellerle Yapıtırılması			görülmüştür. Ancak, bulgu konusu husus tamamen düzeltilmemiştir. Söz konusu hususun izlenmesi gelecek yıl denetimlerinde de devam edecektir.
Genel Müdürlükçe Hazırlanan Yeni Fiyat Tutanaklarının Düzenleme Esaslarını Belirleyen 2016/E.15 Sayılı İç Genelgenin Hatalı Uygulamalara Sebep Olması	2018	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından söz konusu husus düzeltilmemiş olup Raporun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" bölümünün 24 üncü maddesinde tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
Devlet ve İl Yollarında Kar Mücadelesi, Bakım, Yapım ve Onarım Yapılması İşlerinde Mevzuata Aykırılıkların Tespit Edilmesi	2018	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından söz konusu husus düzeltilmemiş olup Raporun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" bölümünün 25 inci maddesinde tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
4. Dönem Toplu Sözleşme Gereği Şantiye, Atölye, Laboratuvar, Yeraltı ve Açık Arazi Şartlarında Görev Yapan Personele	2018	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından söz konusu husus düzeltilmemiş olup Raporun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" bölümünün 30 uncu maddesinde tekrar bulgu konusu yapılmıştır.

Aynı Olarak Verilmesi Gereken Koruyucu Giyim Malzemesi Yerine Bu Malzemelerin Sağlanması İçin Elektronik Kart Verilmesi			
Kurum Taşınmazlarının Mevzuata Aykırı Olarak Pazarlık Usulü ile Kiraya Verilmesi	2018	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu husus düzeltilmemiştir. 2019 yılı denetimlerinde tespit edilen hususları da içeren bulgu, Raporun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" bölümünün 5 inci maddesinde tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
Yapım İşlerinde Kullanılan Ocak Malzemelerinin Hangi Ocaktan Getirildiğinin Tespit Edilememesi	2018	Yerine Getirilmedi	2019 yılı denetimlerinde bulgu konusu hususa ilişkin bir tespit yapılmamıştır. Bulgu konusu izleyen yıllarda takip edilecektir.
Karayolu İmalatında Yapılan Sıcak Karışım İmalatlarının Sözleşmelerinde Öngörülen Süreden Daha Kısa Sürede Bozulması	2018	Yerine Getirilmedi	2019 yılı denetimlerinde bulgu konusu hususa ilişkin bir tespit yapılmamıştır. Bulgu konusu izleyen yıllarda takip edilecektir.
Projelerinin Doğru Hazırlanmaması Sonucu İmalatlar ve	2018	Yerine Getirilmedi	2019 yılı denetimlerinde bulgu konusu hususa ilişkin bir tespit yapılmamıştır. Bulgu konusu izleyen

Projeler İçin Birden Fazla Ödeme Yapılması			yıllarda takip edilecektir.
Hakediş Ödemelerinde Tamamlanmış Ancak Kesin Hesabı İdareye Verilmemiş İmalatlara Ait Ödenen Tutarlardan Kesinti Yapılmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus ilgili Bölge Müdürlüğü tarafından düzeltilmemiş olup 2019 yılı denetimlerinde diğer Bölge Müdürlüklerinde de tespit edilmiştir. Raporun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" bölümünün 28 nci maddesinde tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
İzleyen Dönemde Ödenmesi Beklenen Kıdem Tazminatı Karşılıklarının İlgili Hesapta Takip Edilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kamu İdaresi tarafından düzeltici işlem tesis edilmiştir.
Taşınır İşlemlerinin Yürütülmesinde Mevzuata Aykırılıkların Bulunması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu bulgunun ilk iki alt maddesi ilgili Bölge Müdürlüğü tarafından düzeltilmiş olup üçüncü maddesi düzeltilmemiştir. 2019 yılı denetimlerinde diğer Bölge Müdürlüklerinde yapılan tespitleri de içeren bulgu, Raporun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" bölümünün 8 nci maddesinde bulgu konusu yapılmıştır.
Yapım İşlerinde Sigorta Poliçelerinin Geçerli Olması İçin Gerekli	2018	Yerine Getirilmedi	2019 yılı denetimlerinde bulgu konusu hususa ilişkin bir tespit yapılmamıştır. Bulgu konusu izleyen

Olan Prim Ödeme Şartının İşe Başlanmasından Sonra Yerine Getirilmesi			yıllarda takip edilecektir.
Geçici Kabul İşlemleri Yapılan Yatırımlara İlişkin Tutarların İlgili Maddi Duran Varlıklar Hesabına Aktarılması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu husus ilgili Bölge Müdürlükleri tarafından düzeltilmemiş olup 2019 yılı denetimlerinde diğer Bölge Müdürlüklerinde de tespit edilmiştir. Raporun “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünün 9 uncu maddesinde tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
Gider Taahhütleri ve Gider Taahhütleri Karşılığı Hesaplarının Fiili Durumu Yansıtılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu husus Genel Müdürlük ve ilgili Bölge Müdürlüğü tarafından düzeltilmiştir. Ancak, 2019 yılı denetimlerinde 12 nci (Erzurum), 13 üncü (Antalya) ve 14 üncü (Bursa) Bölge Müdürlüklerinde tespit edilmiş olup, Raporun “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünün 20 nci maddesinde tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
Haklar Hesabında İzlenmesi Gerekten Tutarların Doğrudan Giderleştirilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kamu İdaresi tarafından düzeltici işlem tesis edilmiştir.
Taşınmazlar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların İlgili	2018	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus ilgili Bölge Müdürlüğü tarafından düzeltilmemiş olup 2019 yılı denetimlerinde başka

Taşınmazın Maliyetine Eklenmemesi			bir Bölge Müdürlüğünde de tespit edilmiştir. Raporun “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünün 8 inci maddesinde tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
Köprü ve Otoyollarda Meydana Gelen Kaçak Geçişlerin Tahakkukuna İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kamu İdaresi tarafından düzeltici işlem tesis edilmiştir.
İdarece Verilen Labaratuvar Hizmeti Karşılığında Elde Edilen Test Ücreti Gelirlerinin Tahakkuk Kaydının Yapılmaması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu husus bazı Bölge Müdürlükleri tarafından düzeltilmemiş olup 2019 yılı denetimlerinde diğer Bölge Müdürlüklerinde de tespit edilmiştir. 2019 yılı Düzenlilik Denetimi Raporu’nun 1 inci maddesinde tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
İmalat Bünyesine Giren Bitüm Bedellerinin Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında Muhasebeleştirilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kamu İdaresi tarafından düzeltici işlem tesis edilmiştir.
Maddi Duran Varlıklar İçin Dönem Sonunda Amortisman Ayrılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kamu İdaresi tarafından düzeltici işlem tesis edilmiştir.
Yapım İşi Kapsamında Yüklenicilere Yapılan Ödemelerin Hatalı	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu husus bazı Bölge Müdürlükleri tarafından düzeltilmemiş olup 2019 yılı

Muhasebeleştirilmesi			denetimlerinde diğer Bölge Müdürlüklerinde de tespit edilmiştir. Raporun “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünün 10 uncu maddesinde tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
Hasar Bedeli Tahakkuklarına İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kamu İdaresi tarafından düzeltici işlem tesis edilmiştir.
294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabıyla 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabının Eşit Olmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kamu İdaresi tarafından düzeltici işlem tesis edilmiştir.
Kıdem Tazminatı Ödemelerinin Hatalı Şekilde Muhasebeleştirilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu husus ilgili Bölge Müdürlüğü tarafından düzeltilmiştir. Ancak, 2019 yılı denetimlerinde 7 nci (Samsun) Bölge Müdürlüğünde tespit edilmiş olup, Raporun “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünün 14 üncü maddesinde tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu husus 15 inci (Kastamonu) Bölge Müdürlüğü tarafından düzeltilmiş, 6 ncı (Kayseri) Bölge Müdürlüğü tarafından düzeltilmemiştir.

			Bununla birlikte, 2019 yılı denetimlerinde 1 inci (İstanbul), 6 ncı (Kayseri) ve 14 üncü (Bursa) Bölge Müdürlüklerinde tespit edilmiş olup, Raporun “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünün 7 nci maddesinde tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
Verilen Depozito ve Teminatlar Hesaplarının Kullanılmaması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu husus bazı Bölge Müdürlükleri tarafından düzeltilmemiş olup 2019 yılı denetimlerinde diğer Bölge Müdürlüklerinde de tespit edilmiştir. Raporun “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünün 2 nci maddesinde tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
Yer Altı ve Yer Üstü Düzenleri Hesabının Fiili Durumu Yansıtması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu husus ilgili Bölge Müdürlükleri tarafından düzeltilmiştir. Ancak, 2019 yılı denetimlerinde 2 nci (İzmir), 3 üncü (Konya), 14 üncü (Bursa), 15 (Kastamonu) ve 16 ncı (Sivas) Bölge Müdürlüklerinde tespit edilmiş olup, Raporun “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünün 6 ncı maddesinde tekrar bulgu konusu yapılmıştır.

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 2019 YILI MALİ TABLOLARI

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.52	Adı : KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	AKTİF HESAPLAR		PASİF HESAPLAR	
		N Yılı 2019	N Yılı 2019	N Yılı 2019	N Yılı 2019
1	DÖNEN VARLIKLAR	3.774.214.374,91		3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	2.248.764.664,59
10	HAZİR DEĞERLER	375.879.008,18		32 FAALİYET BORÇLARI	706.314.830,72
100	KASA HESABI	42.005,54		320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	705.314.830,72
102	BANKA HESABI	377.216.504,08		33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	1.023.327.589,21
103	TEKİRLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-2.300.095,70		330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	59.263.813,09
104	PRİM VE ÇEK HESABI	4.560,00		333 EMANETLER HESABI	964.263.786,12
108	DİĞER HAZİR DEĞERLER HESABI	773.389,53		36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	421.493.849,47
12	FAALİYET ALACAKLARI	2.054.454.501,43		360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	364.796.197,26
120	GELİREN ALACAKLARI HESABI	2.043.900.862,55		361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK HESİTLERİ HESABI	48.745.936,56
125	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	11.373.638,08		362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İD. ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	7.312.502,08
14	DİĞER ALACAKLAR	28.538.527,63		363 KAMU DARELERİ PAYLARI HESABI	649.213,57
140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	28.538.527,63		372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIKLI HESABI	97.155.872,58
15	STOKLAR	1.293.189.151,22		373 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIKLI HESABI	97.155.872,58
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	1.293.003.855,11		38 DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	272.512,61
151	DİĞER STOKLAR HESABI	165.296,11		397 SAYIM FAZLALARI HESABI	272.512,61
16	ÖN ÖDEMELER	22.173.186,45		4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	14.825.187.007,89
160	BÜTÇE DİĞİ AVANS VE İKEDİLER HESABI	22.173.186,45		43 DİĞER BORÇLAR	116.243.324,36
2	DURAN VARLIKLAR	150.300.932.126,29		430 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	116.243.324,36
22	FAALİYET ALACAKLARI	4.790.114,49		472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIKLI HESABI	1.048.514.737,04
220	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	4.790.114,49		48 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	13.660.428.696,49
25	MADDİ DURAN VARLIKLAR	150.295.142.517,09		480 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER HESABI	13.660.428.696,49
250	ARAZI VE ARSALAR HESABI	25.759.464.996,38		50 NET DEĞER	137.001.194.828,72
251	YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	67.382.676.699,00		500 NET DEĞER HESABI	75.034.737.936,99
252	BİNALAR HESABI	2.497.031.103,60		51 DİĞER HAREKETLERİ	835.917.813,43
253	TESİS, MAKİNE VE ÇIKAZLAR HESABI	853.024.645,16		519 DİĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI	835.917.813,43
254	TAŞITLAR HESABI	496.591.893,64		57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	100.381.348.379,31
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	170.053.288,39		570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	100.381.348.379,31
256	HİZMET İHTİYAÇ VARLIKLARI HESABI	17.510.120.791,00		58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-49.453.664.025,44
257	BİRİKMİŞ AMORTİMANLAR HESABI (-)	-49.111.229.374,63		580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-49.453.664.025,44
259	YAPILAN/YAPILAN OLAN PATRİMLER HESABI	84.531.416.564,35		58 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	10.192.854.724,43
26	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	-3.000.505,28		590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	10.192.854.724,43
260	HAKLAR HESABI	172.330.073,97			
266	BİRİKMİŞ AMORTİMANLAR HESABI (-)	-175.330.579,25			
29	DİĞER DURAN VARLIKLAR	0,00			
294	ELDEN ÇARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	33.684.803,61			
299	BİRİKMİŞ AMORTİMANLAR HESABI (-)	-33.684.803,61			

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.52	Adı : KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	Yılı : 2019
AKTİF TOPLAMI		154.075.146.501,20
Bilanço Dipnotları :		PASİF TOPLAMI
910 ALINAN TEMİNAT MERTUPLARI HESABI	8.510.362.288,23	
911 ALINAN TEMİNAT MERTUPLARI EMANETLERİ HESABI	8.510.362.288,23	
920 GİDER TAHHÜTLERİ HESABI	67.025.578.160,35	
921 GİDER TAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	67.025.578.160,35	
922 KAMU-ÖZEL İŞ BİRLİĞİ MODELİ TAHHÜTLERİ HESABI	9.999.433.383,72	
923 KAMU-ÖZEL İŞ BİRLİĞİ MODELİ TAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	9.999.433.383,72	
930 VERİLEN GARANTİLER HESABI	77.660.843.228,92	
931 VERİLEN GARANTİLER KARŞILIĞI HESABI	77.660.843.228,92	
948 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLARI HESABI	3.694.413.795,54	
949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	3.694.413.795,54	
990 KIRAYA VERİLEN İRTİFAK HAK TESIS EDİLMİŞ DURAN VAR KAY DEĞİŞ HESABI	56.973.027,92	
999 DİĞER NAZİM HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI	56.973.027,92	

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40-52		Adı : KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2019	
Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yılı (M)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (M)
630	GİDERLER HESABI	27.053.687.018,05	600	GEVİRLER HESABI	37.253.640.360,97
630 01	Personel Giderleri	2.451.512.815,98	600 03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.371.754.817,54
630 01 01	Memurlar	344.301.870,88	600 03 01	Mali ve Hizmet Satış Gelirleri	3.288.113.718,31
630 01 01 01	Temel Maaşlar	305.321.383,04	600 03 01 01	Mali Satış Gelirleri	715.326,27
630 01 01 01 01	Temel Maaşlar	34.034.290,25	600 03 01 01 01	Şartname, Basit Evrak, Form Satış Gelirleri	697.144,89
630 01 01 01 02	Taban Aylığı	130.387.200,75	600 03 01 01 02	Kiray, Yatım vb. Satış Gelirleri	18.181,38
630 01 01 02	Zamir ve Tazminatlar	122.812.671,87	600 03 01 02	Hizmet Gelirleri	3.287.398.392,04
630 01 01 02 01	Zamir ve Tazminatlar	122.812.671,87	600 03 01 02 02	Muayene, denetim ve kontrol ücretleri	15.241,09
630 01 01 02 01 01	Odenekler	1.631.048,03	600 03 01 02 02 01	Avukatlık Vekâlet Ücreti Gelirleri	1.801.115,51
630 01 01 02 01 02	Odenekler	1.631.048,03	600 03 01 02 02 06	Laboratuvar Deney ve Analiz Gelirleri	8.172.783,99
630 01 01 04	Sosyal Haklar	11.376.098,05	600 03 01 02 08	Yol, Köprü ve Tünel Ücret Gelirleri	1.803.348.066,43
630 01 01 04 01	Sosyal Haklar	11.376.098,05	600 03 01 02 11	İdari ve Reklam Gelirleri	17.826,60
630 01 01 05	Ek Çalışma Karşılıkları	3.314.877,51	600 03 01 02 70	Hizmet İmtyaz Vamukları Köprü, Tünel ve Diğer Hizmet Gelirleri	1.378.750.874,11
630 01 01 05 01	Ek Çalışma Karşılıkları	2.618.179,67	600 03 01 02 99	Diğer Hizmet Gelirleri	91.243.282,29
630 01 01 05 02	İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri	546.620,79	600 03 06	Kira Gelirleri	83.621.053,23
630 01 01 05 03	Görevlendirme Ücretleri	50.077,11	600 03 06 01	Tajınmaz Kiralan	83.381.203,95
630 01 01 05 04	Diğer Giderler	523.398,33	600 03 06 01 01	Lojman Kira Gelirleri	14.660.387,39
630 01 01 05 04 01	Diğer Giderler	523.398,33	600 03 06 01 99	Diğer Tajınmaz Kira Gelirleri	68.720.818,56
630 01 01 06	Diğer Giderler	323.398,33	600 03 06 03	On İzin, İrtifak Hakkı ve Kullanma İznı Gelirleri	239.893,38
630 01 01 06 01	Diğer Giderler	323.398,33	600 03 06 03 01	On İzin Gelirleri	239.893,38
630 01 02	Sözleşmeli Personel	54.387.215,00	600 04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	32.307.105.124,00
630 01 02 01	Ücretler	33.946.001,79	600 04 02	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İlgiliman Bağış ve Yard	32.312.073.000,00
630 01 02 01 01	557 S.K. 4/B Sözleşmeli Personel Ücretleri	33.814.383,98	600 04 02 01	Carı	9.354.323.000,00
630 01 02 01 02	560 Kuruluşlu Sözleşmeli Personel Ücretleri	131.817,81	600 04 02 01 01	Hazine Yardımı	9.354.323.000,00
630 01 02 02	557 S.K. 4/B Sözleşmeli Personel Zam ve Tazminatları	65.983,24	600 04 02 02	Sermaye	21.697.750.000,00
630 01 02 02 01	557 S.K. 4/B Sözleşmeli Personel Zam ve Tazminatları	65.983,24	600 04 02 02 01	Hazine Yardımı	21.697.750.000,00

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.52		Adı : KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2019				
Ekonomik Kodlar		GİDERİM TÜRÜ	Cari Yılı (M)	Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (M)	
630	01	04	04	161.853,53	600	04	04	585.036.124,00
630	01	02	01	161.853,53	600	04	01	500.096.124,00
630	01	02	04	813.346,4	600	04	01	1.741.068,21
630	01	04	01	812.531,24	600	04	01	593.200.060,79
630	01	04	02	823,20	600	05		974.780.935,79
630	01	04	03	2.051.537.568,43	600	05	01	72.839.938,19
630	01	05	01	1.313.320.692,66	600	05	01	72.839.938,19
630	01	05	01	1.169.681.941,33	600	05	01	144.967,82
630	01	05	02	4.367,49	600	05	01	72.384.133,23
630	01	05	03	132.403.734,54	600	05	01	906.871,14
630	01	05	04	11.230.653,30	600	05	03	372.208,57
630	01	05	04	170.910.316,70	600	05	03	118.613,13
630	01	05	01	137.943.760,93	600	05	03	118.613,13
630	01	05	02	326.623,88	600	05	03	231.293,44
630	01	05	03	22.362.127,25	600	05	03	231.293,44
630	01	05	04	10.997.730,04	600	05	03	231.293,44
630	01	05	04	146.120.190,66	600	05	05	501.568.743,03
630	01	05	01	122.018.083,98	600	05	05	901.568.173,08
630	01	05	02	7.643,25	600	05	06	2.163.060,09
630	01	05	03	31.360.140,83	600	05	06	26.001.000,00
630	01	05	04	1.982.414,98	600	05	06	48.832.348,91
630	01	05	04	89.776.297,23	600	05	09	824.372.326,03
630	01	05	01	82.021.133,53	600	11		15.475,64
630	01	05	02	46.936,34	600	11	35	15.475,64
630	01	05	03	4.938.218,20	600	11	39	
630	01	05	04	1.340.004,74	600	11	39	13.479,64

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Cari Yılı (M)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)
630	02	01	İşsizlik Sigortası Fonuna			38.137.794,02
630	02	04	Sosyal Güvenlik Kurumuna			370.469.616,86
630	02	01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri			369.995.760,29
630	02	02	Sağlık Primi Ödemeleri			473.847,64
630	03		Mal Ve Hizmet Alım Giderleri			723.626.137,05
630	03	02	Tüketime Yönelik Mal Ve Malzeme Alımları			265.154.801,55
630	03	02	Kurtarıcı ve Büro Malzemesi Alımları			637.771,66
630	03	02	Kurtarıcı Alımları			44.599,55
630	03	02	Büro Malzemesi Alımları			0,00
630	03	02	Periyodik Yayın Alımları			31.061,46
630	03	02	Bakım ve Onarım Giderleri			540.790,05
630	03	02	Diğer Kurtarıcı ve Büro Malzemesi Alımları			17.322,79
630	03	02	Su ve Temizlik Malzemesi Alımları			7.317.151,11
630	03	02	Su Alımları			7.289.070,09
630	03	02	Temizlik Malzemesi Alımları			288.081,02
630	03	02	Enerji Alımları			252.337.467,41
630	03	02	Yakacak Alımları			55.744.037,04
630	03	02	Akaryakıt ve Yağ Alımları			2.317.192,42
630	03	02	Elektrik Alımları			194.276.237,89
630	03	02	Yiyecek, İçecek ve Yam Alımları			338.466,97
630	03	02	Yiyecek Alımları			3.493,12
630	03	02	İçecek Alımları			334.973,85
630	03	02	Giyim ve Kuşan Alımları			2.320.843,42
630	03	02	Giycek Alımları			2.320.843,42
630	03	02	Özet Malzeme Alımları			352.720,09
630	03	02	Laboratuvar Malzemesi ile Kimyevi ve Tıbbi Malzeme Alımları			112.018,75
630	03	02	Tıbbi Malzeme ve İlaç Alımları			0,00
630	03	02	Zirai Malzeme ve İlaç Alımları			202.488,00

Kurum Kodu : 40.52 Adı : KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ Yılı : 2019

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Carl Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carl Yılı (N)
630	04	90	Diğer Özel Malzeme Alımları			18.200,20
630	04	01	Güv ve savunmaya Yön Mal, Mal ve Hizmet Alımları, Yap ve Gid			338.988,78
630	04	01	Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Makine ve Cihaz Alımları			172.162,00
630	04	01	Diğer Savunma Mal ve Malzeme Alımları ve Yapımları			186.626,78
630	04	05	Diğer Tüketim Mal ve Malzeme Alımları			1.311.389,29
630	04	01	Sağlık Malzemesi Alımları ile Yapım ve Bakım Giderleri			1.088.940,18
630	04	04	Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları			226.048,57
630	04	05	Yolluklar			396.642.128,67
630	04	01	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları			10.186.172,18
630	04	01	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları			10.186.172,18
630	04	04	Yurtiçi Sürekli Görev Yollukları			3.036.796,43
630	04	01	Yurtiçi Sürekli Görev Yollukları			3.036.796,43
630	04	05	Yurtdışı Geçici Görev Yollukları			239.768,04
630	04	01	Yurtdışı Geçici Görev Yollukları			239.768,04
630	04	05	Yolluk Tazminatları			23.162.136,02
630	04	01	Seyyah Görev Tazminatları			23.162.136,02
630	04	04	Ulusal Araştırma Profesör Uzman, Memur ve Öğrenci Mubadele Giderleri			17.056,00
630	04	04	Öğrenci Mubadele Giderleri			17.056,00
630	04	04	Görev Giderleri			133.976.108,74
630	04	02	Yasal Giderler			121.383.240,03
630	04	03	Kursunuz Tazminatları			33.371.376,78
630	04	04	Mankeme Harç ve Giderleri			60.142.670,98
630	04	04	Diğer Yasal Giderler			22.869.102,27
630	04	04	Ödenecek Vergi, Resim, Harçlar ve Benzeri Giderler			12.313.372,54
630	04	02	İhtisama Ruhsatı Ödemeleri ve Benzeri Giderler			1.538.923,04

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.52		Adı : KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2019	
Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)
630 04 01 90	Diğer Vergi, Resim ve Harçlar ve Benzer Giderler	10.954.448,64			
630 04 04 05	Diğer Görev Giderleri	79.696,17			
630 04 06 90	Diğer Görev Giderleri	79.696,17			
630 04 05	Hizmet Alımları	160.410.225,14			
630 05 05 01	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	66.565.051,91			
630 05 01 01	Etüt-Proje Billirkişi Ekspertiz Giderleri	104.560,61			
630 05 01 02	Arz ve İhtiyaç Giderleri	106.590,07			
630 05 01 03	Bilgisayar Hizmeti Alımları	907.335,92			
630 05 01 04	Mütsahhahlık Hizmetleri	69.077,57			
630 05 01 05	Harita Yapım ve Alım Giderleri	405,64			
630 05 01 08	Tamamlayıcı Hizmet Alım Giderleri	1.466.830,21			
630 05 01 10	İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmeti Alım Giderleri	8.458.379,13			
630 05 01 11	Hizmet Alımı Suretiyle Çalıştırılan Personel Yabancı Kıd. Faz. Öd.	482.967,32			
630 05 01 90	Diğer Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	54.970.518,01			
630 05 02	Haberleşme Giderleri	19.922.314,57			
630 05 02 01	Posta ve Telgraf Giderleri	15.131.416,07			
630 05 02 02	Telefon Abonelik ve Kullanım Ücretleri	2.331.383,02			
630 05 02 03	Bilgiye Abonelik ve İnternet Erişim Ücretleri	1.297.504,88			
630 05 05 04	Haberleşme Cihazları ve Kullanım Giderleri	2.194,80			
630 05 05 06	Harita Giderleri	1.233.173,23			
630 05 05 90	Diğer Haberleşme Giderleri	26.442,63			
630 05 06	Yakıt Giderleri	2.475.233,38			
630 05 06 02	Yolcu Yakıtı Giderleri	3.851,13			
630 05 06 03	Yük Yakıtı Giderleri	106.463,26			
630 05 06 04	Geçiş Ücretleri	30.262,08			
630 05 05 90	Diğer Yakıt Giderleri	2.714.656,01			
630 05 05 04	Tarifiye Bağlı Ödemeler	12.273.126,87			
630 05 02 04	İlan Giderleri	4.233.940,84			
630 05 02 02	Sigorta Giderleri	8.031.061,30			

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.52		Adı : KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2019		
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Carî Yılı (M)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)
630	05	01	04	90	Diğer Tarifeye Başlı Ödemeler	4.154,73
630	05	01	04	04	Kiralar	42.766.928,36
630	05	01	04	02	Taahhüt Kiralaması Giderleri	10.442.000,00
630	05	01	04	01	İş Makineleri Kiralaması Giderleri	10.029,58
630	05	01	04	07	Arsa ve Arazi Kiralaması Giderleri	79.683,15
630	05	01	04	12	Personel Servisi Kiralama Giderleri	22.206.166,53
630	05	01	04	90	Diğer Kiralama Giderleri	629.008,10
630	05	01	04	05	Diğer Hizmet Alımları	16.007.344,05
630	05	01	04	03	Kurallara Katılma ve Eğitim Giderleri	204.312,20
630	05	01	04	90	Diğer Hizmet Alımları	13.802.833,70
630	05	01	04	06	Temsil ve Tanıtım Giderleri	40.567,01
630	05	01	04	01	Temsil Giderleri	40.567,01
630	05	01	01	01	Temsil, Ağırınma, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	40.567,01
630	05	01	01	02	Menkul Mal, Gayrimenkul Hak Alım, Bakım Ve Onarım Giderleri	13.112.304,13
630	05	01	01	01	Menkul Mal Alım Giderleri	231.888,75
630	05	01	01	01	Büro ve İşyeri Mal ve Malzeme Alımları	73.824,80
630	05	01	01	02	Büro ve İşyeri Makine ve Teçhizat Alımları	37.007,58
630	05	01	01	03	Avadanlık ve Yedek Parça Alımları	100.187,31
630	05	01	01	04	Yangından Korunma Malzemeleri Alımları	18.290,00
630	05	01	01	90	Diğer Dayanıklı Mal ve Malzeme Alımları	2.678,64
630	05	01	01	02	Gayri Maddi Hak Alımları	127.108,50
630	05	01	01	01	Bilgisayar Yazılım Alımları ve Yapımları	127.108,50
630	05	01	01	03	Bakım ve Onarım Giderleri	12.752.307,36
630	05	01	01	01	Tatfiyat Bakım ve Onarım Giderleri	11.169,40
630	05	01	01	02	Makine Teçhizat Bakım ve Onarım Giderleri	2.829.045,48
630	05	01	01	03	Taahhüt Bakım ve Onarım Giderleri	1.899.553,31
630	05	01	01	04	İş Makineleri Onarım Giderleri	2.507.301,24

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.52		Adı : KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2019	
Ekonomik Kodlar	GİDERİNİN TÜRÜ	Carı Yılı (M)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)
630 03 01 02 90	Diğer Bakım ve Onarım Giderleri	5.243.233,64			
630 03 06	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	114.289.397,83			
630 03 06 01	Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	12.964.142,59			
630 03 06 01 01	Büro Bakım ve Onarımı Giderleri	423.065,56			
630 03 06 01 04	Aktüer ve Teahhüt Binaları Bakım ve Onarımı Giderleri	2.349.403,23			
630 03 06 01 90	Diğer Hizmet Binaları Bakım ve Onarım Giderleri	10.300.674,76			
630 03 06 02	Lojman Bakım ve Onarımı Giderleri	110.243,31			
630 03 06 02 01	Lojman Bakım ve Onarımı Giderleri	110.243,31			
630 03 06 03	Sosyal Teahhüt Bakım ve Onarımı Giderleri	167.065,58			
630 03 06 03 01	Sosyal Teahhüt Bakım ve Onarımı Giderleri	167.065,58			
630 03 06 04	Yol Bakım ve Onarımı Giderleri	74.266.135,76			
630 03 06 04 01	Yol Bakım ve Onarımı Giderleri	74.266.135,76			
630 03 06 05	Diğer Taahhüt Yapımı, Bakım ve Onarım Giderleri	26.782.210,61			
630 03 06 05 01	Diğer Taahhüt Yapımı, Bakım ve Onarım Giderleri	26.782.210,61			
630 05	Carı Transferler	5.136.754.004,11			
630 05 01	Görev Zararları	23.786.305,83			
630 05 01 02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına	23.786.305,83			
630 05 01 02 03	Sosyal Güvenlik Kurumu'na	23.786.305,83			
630 05 03	Kar Amacı Gülmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	3.178.993,62			
630 05 03 01	Kar Amacı Gülmeyen Kuruluşlara	3.178.993,62			
630 05 03 01 05	Memurların Öğle Yemeğine Yardım	3.178.993,62			
630 05 04	Hane Halkına Yapılan Transferler	5.109.568.164,45			
630 05 04 01	Bursalar ve Harçlıklar	672,00			

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.52		Adı : KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2019	
Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Carı Yılı (M)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)
6.30 04 01 90	Diğer Transferler	672,04			
6.30 04 04 06	Ekonomik/Mali Amaçlı Transferler	5.109.566.622,45			
6.30 04 04 01	Ekonomik/Mali Amaçlı Transferler	5.109.566.622,45			
6.30 04 04 06	Hane Halkına Yapılan Diğer Transferler	870,04			
6.30 04 04 10	5547 S.K. Gereği Yapılan Mali Sorumluluk Sigortası Giderleri	870,04			
6.30 04 04 06	Yurtdışına Yapılan Transferler	213.940,21			
6.30 04 04 02	Ulusal Araştırma Kuruluşlarına Yapılan Ödemeler	210.940,21			
6.30 04 04 02 01	Ulusal Araştırma Kuruluşlarına Üyelik Aidatı Ödemeleri	210.940,21			
6.30 11 35 83	Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	16.249,83			
6.30 11 35 83	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	16.249,83			
6.30 11 35 83	Diğerleri	16.249,83			
6.30 11 99 00	Diğerleri	16.249,83			
6.30 13 14 00	Amortisman Giderleri	14.887.320.500,29			
6.30 13 01 01	Maaddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	14.844.573.543,31			
6.30 13 01 01	Yeraltı ve Yerüstü Düzzenlerinin Amortisman Giderleri	14.397.674.923,46			
6.30 13 01 01 00	Yeraltı ve Yerüstü Düzzenlerinin Amortisman Giderleri	14.397.674.923,46			
6.30 13 01 02	Binaların Amortisman Giderleri	186.333.862,45			
6.30 13 01 02 00	Binaların Amortisman Giderleri	186.333.862,45			
6.30 13 01 02 00	Tesis, Makine Ve Cihazların Amortisman Giderleri	124.323.558,41			
6.30 13 01 04	Tagitların Amortisman Giderleri	109.297.577,68			
6.30 13 01 04 00	Tagitların Amortisman Giderleri	109.297.577,68			
6.30 13 01 05	Demirbaşların Amortisman Giderleri	26.627.619,36			

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.52		Adı : KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2019	
Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)
630 14 01 00	Demirbaşların Amortisman Giderleri	26.627.619,34			
630 14 02	Maadd Olmayan Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	43.340.956,98			
630 13 02 01	Haklar Amortisman Giderleri	43.340.956,98			
630 13 02 01 00	Haklar Amortisman Giderleri	43.340.956,98			
630 14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	1.778.871.058,81			
630 14 01	Kurtulsiye Malzemeleri	113.470.506,96			
630 14 01 00	Kurtulsiye Malzemeleri	113.470.506,96			
630 14 01 00 00	Kurtulsiye Malzemeleri	113.470.506,96			
630 14 02	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kull Tüketim Malz	192.881,35			
630 14 02 00	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kull Tüketim Malz	192.881,35			
630 14 02 00 00	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kull Tüketim Malz	192.881,35			
630 14 03	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	4.214.566,25			
630 14 03 00	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	4.214.566,25			
630 14 03 00 00	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	4.214.566,25			
630 14 04	Yakıtlar, Yakıt Kalkılan ve Kabu Yağlar	267.450.215,72			
630 14 04 00	Yakıtlar, Yakıt Kalkılan ve Kabu Yağlar	267.450.215,72			
630 14 04 00 00	Yakıtlar, Yakıt Kalkılan ve Kabu Yağlar	267.450.215,72			
630 14 05	Temizleme Ekipmanları	4.414.852,13			
630 14 05 00	Temizleme Ekipmanları	4.414.852,13			
630 14 05 00 00	Temizleme Ekipmanları	4.414.852,13			
630 14 06	Giyecak, Matruğat ve Tuhanfye Malzemeleri	6.334.145,28			
630 14 06 00	Giyecak, Matruğat ve Tuhanfye Malzemeleri	6.334.145,28			
630 14 06 00 00	Giyecak, Matruğat ve Tuhanfye Malzemeleri	6.334.145,28			

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Carî Yılı (M)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carî Yılı (M)
6.30	14	06	00	Gıyacak, Mafırgat ve Tuluşfiye Malzemeleri		6.334.143,28
6.30	14	07		Yıyecek		531.711,64
6.30	14	07	00	Yıyecek		531.711,64
6.30	14	07	00	Yıyecek		531.711,64
6.30	14	08		İpecek		114.315,86
6.30	14	08	00	İpecek		114.315,86
6.30	14	08	00	İpecek		114.315,86
6.30	14	10		Zıral Maddeler		1.100.258,98
6.30	14	10	00	Zıral Maddeler		1.100.258,98
6.30	14	12		Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri		1.125.775.295,08
6.30	14	12	00	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri		1.125.775.295,08
6.30	14	13		Yedek Parçalar		43.766.335,67
6.30	14	13	00	Yedek Parçalar		43.766.335,67
6.30	14	13	00	Yedek Parçalar		43.766.335,67
6.30	14	14		Nakit Vasıtaları Lastikleri		9.891.189,65
6.30	14	14	00	Nakit Vasıtaları Lastikleri		9.891.189,65
6.30	14	14	00	Nakit Vasıtaları Lastikleri		9.891.189,65
6.30	14	15		Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar		170.119,31
6.30	14	15	00	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar		170.119,31
6.30	14	15	00	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar		170.119,31
6.30	14	16		Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar		170.119,31
6.30	14	16	00	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar		170.119,31
6.30	14	16	00	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar		170.119,31
6.30	14	17		Başvuru Ekipmanları		450.198,58
6.30	14	17	00	Başvuru Ekipmanları		450.198,58
6.30	14	17	00	Başvuru Ekipmanları		450.198,58

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.52		Adı : KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2019	
Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)
6.30 14 17 04	Basıncılı Ekipmanlar	400.198,33			
6.30 14 17 04 00	Basıncılı Ekipmanlar	400.198,33			
6.30 14 95	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	156.370.065,02			
6.30 14 95 00	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	156.370.065,02			
6.30 14 95 01 00	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	156.370.065,02			
6.30 15	Karşılık Giderleri	17.125.595,69			
6.30 15 04	Küdem Tazminatı Karşılıkları	17.125.595,69			
6.30 15 04 00	Küdem Tazminatı Karşılıkları	17.125.595,69			
6.30 15 04 01 00	Küdem Tazminatı Karşılıkları	17.125.595,69			
6.30 20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	176.351,26			
6.30 20 01	Gelirden Alacaklardan Silinenler	6.821,36			
6.30 20 01 03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	0,00			
6.30 20 01 03 00	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	0,00			
6.30 20 01 03 01	Diğer Gelirler	6.821,36			
6.30 20 01 03 01 00	Diğer Gelirler	6.821,36			
6.30 20 02	Kişilerden Alacaklardan Silinenler	165.529,90			
6.30 20 02 01	5018 S.K. Uyarınca Üst Yönetici Tarafından Silinenler	0,00			
6.30 20 02 01 00	5018 S.K. Uyarınca Üst Yönetici Tarafından Silinenler	0,00			
6.30 20 02 01 01	Diğer Mevzuat Hükümleri Gereğince Silinenler	169.529,90			
6.30 20 02 01 01 00	Fazla veya Yersiz Olarak Kaydedilen Alacaklar ve Fazlileri	169.448,90			
6.30 20 02 01 01 01	Mankeme Kararı Uyarınca Silinen Alacaklar	9,00			
6.30 20 02 01 01 01 00	Diğer Mevzuat Gereğince Silinenler	169.439,90			
6.30 30	Proje kapsamında Yapılan Cari Giderler	1.536.465.512,15			

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.52		Adı : KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2019	
Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)
630 30 04	Proje Kapsamında Yapılan Carı Gideriler	1.536.463.512,18			
630 30 04 02	Menkul Sermaye Üretim Giderleri	349.998.357,43			
630 30 04 02 01	Milgavir Firma ve Kişilere Ödemeler	349.998.357,43			
630 30 04 02 05	Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri	808.383.659,93			
630 30 04 02 01	Milgavir Firma ve Kişilere Ödemeler	173.947.362,52			
630 30 04 02 02	Malzeme Giderleri	3.295,08			
630 30 04 02 03	Haberleşme Giderleri	144.644,10			
630 30 04 02 06	Kira Giderleri	108.199.649,14			
630 30 04 02 09	Diğer Giderler	526.588.679,17			
630 30 04 02 08	Menkul Malların Büyük Onarım Giderleri	6.732.681,04			
630 30 04 04 01	Milgavir Firma ve Kişilere Ödemeler	3.428,02			
630 30 04 04 02	Malzeme Giderleri	2.796.404,42			
630 30 04 04 03	Taşıma Giderleri	249.229,98			
630 30 04 04 06	Kiralar	3.287,08			
630 30 04 04 07	Multisahitlik Hizmetleri	403.063,92			
630 30 04 04 09	Diğer Giderler	3.383.267,48			
630 30 04 07	Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	342.921.033,12			
630 30 04 07 01	Milgavir Firma ve Kişilere Ödemeler	90.662.876,32			
630 30 04 07 04	Enerji Giderleri	133.170,62			
630 30 04 07 03	Haberleşme Giderleri	82.776,99			
630 30 04 07 06	Kiralar	3.648.828,22			
630 30 04 07 09	Diğer Giderler	248.993.049,12			
630 30 04 08	Diğer Sermaye Giderleri	27.931.159,43			
630 30 04 08 09	Diğer Sermaye Giderleri	27.931.159,43			
630 95	Diğer Giderler	24.122.803,36			
630 95 95	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	24.122.803,36			
630 95 95 00	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	24.122.803,36			
630 95 95 01	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	24.122.803,36			

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.52		Adı : KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2019	
Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)
GİDERLER TOPLAMI : 27.053.687.018,05					
GİDERLER TOPLAMI (A) 27.053.687.018,05					
GELİRLER TOPLAMI (B) 37.253.640.360,97					
İNDİRİM İADE İSKONTO TOPLAMI (C) 7.098.618,49					
NET GELİR (D= B-C) 37.246.541.742,48					
FAALİYET SONUCU D - A 10.192.854.724,43					

**DEVLET TİYATROLARI GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: DTGM 2019 Yılı Bütçe Rakamları - Gelir

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Rakamları -Ödenek ve Gider Dağılımı

Tablo 3: 2019 Yılı Bütçe Ödeneklerinin Bütçe Birimlerine Göre Dağılımı (TL)

Tablo 4: 2019 Yılı Bütçe Birimlerine Göre Gider Dağılımı (TL)

KISALTMALAR

DTGM	: Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü
KDV	: Katma Değer Vergisi
GVK	: Gelir Vergisi Kanunu
KHK	: Kanun Hükümünde Kararname
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna Raporlama Yapılmaması
2. İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun Toplanmaması
3. Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planının Hazine ve Maliye Bakanlığına Gönderilmemesi
4. Telif İşlemleri ve Ödemelerinde KDV Kanununa Uyulmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Kurum, 10.06.1949 tarih ve 5441 sayılı Devlet Tiyatrosu Kuruluşu Hakkında Kanun ile kurulmuştur. Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemi ile 9 Temmuz 2018 tarih ve 30473 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 703 No.lu Kanun Hükmünde Kararname ile 5441/1310 sayılı Kanun'un bazı maddeleri yürürlükten kaldırılmış ismi “5441 sayılı Devlet Tiyatroları Personeli Hakkındaki Kanun” olarak değiştirilmiştir. Yine 15 Temmuz 2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Devlet Tiyatrolarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esaslar yeniden belirlenmiştir.

Kanun’un 128’inci maddesi (4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi) “Ankara’da Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı, tüzel kişiliği haiz ve özel bütçeli Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Devlet Tiyatroları bir Genel Müdür tarafından yönetilir. Genel Müdüre yardımcı olmak üzere Genel Müdür Yardımcısı atanabilir.

“Madde 129: Genel Müdürlük Bakanın onayı ile yurt içinde ve yurt dışında milli ve milletlerarası festivaller ile turneler düzenleyebilir. Genel Müdürlük mali, idari ve teknik imkânların müsaadesi içinde Ankara’da ve memleketin lüzum göreceği yerlerinde tiyatrolar kurabilir, mevcutları birleştirir ve bunları kaldırabilir. Ankara ve İstanbul dışında Genel Müdürlüğe bağlı olarak kurulacak tiyatrolar, tercihen rejisör niteliğinde bir müdür yönetiminde, kendi kadrosundaki sanatkar ve uzman memurlar veya merkezden gönderilecek sanatkar, uzman memurlarla çalıştırabileceği gibi tertiplenecek turnelerle de faaliyette bulundurulabilir.”

DTGM; nitelikli Türk eserleri ile evrensel değerdeki yabancı eserleri yüksek düzeyde temsil etmek, kültürel gelişimimize katkıda bulunmak, Türk dilinin en iyi şekilde telaffuzunu yaygınlaştırmak, şive birliğinin sağlanmasına çalışmak, yerli oyun yazarlarının yetişmesine yardımcı olmak, milli repertuarı oluşturmak, dünya klasiklerini ve tiyatro sanatındaki yenilikleri tanıtmak, tiyatro sanatını geliştirmek ve yaygınlaştırmak, tiyatroyu yurt içinde yaymak, Türk oyun yazarlarının eserlerinin yabancı ülkelerde tanıtılmasına çalışmak, yabancı sanat adamlarıyla işbirliği yaparak ülkemizle diğer ülkeler arasındaki işbirliğinin gelişimine katkıda bulunmak, gerektiğinde tiyatrolar açmak, milli ve milletlerarası festivallere katılmak amacıyla faaliyetler yürütmektedir.

Kurumun misyonu; “Cumhuriyet ilkeleri ışığında toplumun kültürel ihtiyacını karşılamak, Türk dilini geliştirmek, tiyatro sanatını yaygınlaştırmak ve evrensel değerlere sahip bireylerin yetiştirilmesine katkıda bulunmak.”

Vizyonu ise; “Tiyatronun doğduğu topraklarda seyreden, dinleyen, okuyan, anlayan, duyarlı bireylerin yetiştirilmesine katkıda bulunan, dünyanın önder tiyatro merkezi olmak.” şeklinde belirlenmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Merkez Teşkilatı

Kurullar

- Edebi Kurul
- Yönetim Kurulu
- Disiplin Kurulu

Ana Hizmet Birimleri

- Genel Müdürlük
- Başrejisörlük
- Başdramaturgluk
- Sanat Teknik Müdürlüğü

Danışma Denetim Birimleri

- Hukuk Müşavirliği
- Strateji Geliştirme Müdürlüğü

Yardımcı Hizmet Birimleri

- Personel ve Eğitim Dairesi Başkanlığı
- İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı

Taşra Teşkilatı

-Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Adana, Trabzon, Diyarbakır, Antalya, Erzurum, Sivas, Van, Gaziantep, Malatya, Elazığ, Samsun, Çorum, Zonguldak, Kahramanmaraş, Denizli ve Ordu Devlet Tiyatrosu Müdürlüklerinden müteşekkildir.

İnsan Kaynakları

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünde merkez personeli memur 167, taşra personeli olarak 355 olmak üzere toplam 522 memur görev yapmaktadır.

Ayrıca 5441 sayılı Kanun kapsamında 891 sözleşmeli personel, 657 sayılı Kanun kapsamında 522 memur, 685 Süreli Sözleşmeli Personel ve 602 Sürekli İşçiyle faaliyetlerini sürdürmektedir. 5441 sayılı Kanun'a tabi memurlar 3 gruba ayrılmıştır: “Sanatçı Memurlar” A Grubu, “Uygulayıcı Uzman Memurlar” B Grubu, “Uzman Memurlar” C Grubu personeli oluşturmaktadır.

Genel Müdürlük Rejisör, Dekoratör, Kostüm Tasarımcıları, Işık Tasarımcıları, Koreograflar, Müzik vs. ile Kamu Mali Yönetim Ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü’nce her yıl vize edilen, temsil başına çalışma gurubu altında; Misafir Sanatçı, Konservatuar Öğrencisi, Figüran, Sanatsal Yardımcı Eleman, sahne üzeri ve sahne gerisinde görev yapan sahne uygulayıcılarını aylık puantaj usulü ile çalıştırmaktadır.

Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı ancak ayrı tüzel kişiliğe sahip olan Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli özel bütçeli idarelere ilişkin 2 sayılı cetvelin B-Diğer özel bütçeli idareler kapsamında yer almaktadır.

Ayrı tüzel kişiliğe sahip olması yönüyle kendi gelirleri, giderleri, muhasebe birimleri vs. mevcut bulunmaktadır. Ancak muhasebe mevzuatı olarak Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine tabi olarak çalışmaktadır. Ayrıca, muhasebe işlemlerini Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünce yürütülen sistem aracılığı ile gerçekleştirdiğinden bu yönüyle Hazine ve Maliye Bakanlığı ile ilişkileri önemli olmaktadır.

DTGM’nin her kurum gibi Sosyal Güvenlik Kurumu ve T.B.M.M. ile ilişkisi vardır. Bunların dışında Milli Eğitim Bakanlığı, Tiyatro Okulları, ETC - Avrupa Tiyatrolar Birliği, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü kurumun sunduğu hizmetlerden doğrudan veya dolaylı olarak yararlanan kurum ve kuruluşlardır. Örneğin DTGM okullardaki tiyatro gösterileri için dekor ve kostüm yardımı yapmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü özel bütçeli özerk yapıda Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı bir kuruluştur. Gişe geliri ile sahnelediği oyunları tanıtıcı bilgilerin yer aldığı dergi ve broşürlerin satışından gelir elde etmektedir. Devletten aldığı hazine yardımı ile gelirlerinin toplamı 2019 mali yılı bütçesini oluşturmaktadır.

Tablo 1: DTGM 2019 Yılı Bütçe Rakamları - Gelir

(31.12.2019) (TL)

HAZİNE YARDIMI (CARİ)	281.829.000
HAZİNE YARDIMI (SERMAYE GİDERLERİ)	7.300.000
ÖZGELİR	12.111.026
YEDEK ÖDENEK	14.516.974
GELİR FAZLASI KARŞILIĞI ÖDENEK KAYDI	4.379.000
LİKİT KARŞILIĞI ÖDENEK KAYDI	7.567.640
GENEL TOPLAM	327.703.640

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Rakamları -Ödenek ve Gider Dağılımı

(31.12.2019) (TL)

	KBÖ	ÖDENEK	GİDER
PERSONEL GİDERLERİ	207.433.000	205.945.000	203.922.112
SOS. GÜV. K. DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	33.939.000	35.430.500	34.462.212
MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	43.996.000	65.062.900	64.426.338
CARİ TRANSFERLER	8.572.000	8.598.240	8.515.122
SERMAYE GİDERLERİ	7.300.000	12.667.000	6.097.750
GENEL TOPLAM	301.240.000	327.703.640	317.423.534

Tablo 3: 2019 Yılı Bütçe Ödeneklerinin Bütçe Birimlerine Göre Dağılımı (TL)

BÜTÇE BİRİMLERİ	01. Personel Giderleri	02. Sosyal Güv. Kur. Devlet Primi Giderleri	03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	05. Cari Transferler	06. Sermaye Giderleri	TOPLAM
ÖZEL KALEM	794.200	133.200	296.000	62.000		1.285.400
İMİD BAŞKANLIĞI	16.786.000	3.740.000	6.322.200	372.240	6.365.000	33.585.440
PERSONEL VE EĞİTİM DAİ. BŞK.	1.581.000	298.000	31.000	7.966.000		9.876.000
STRATEJİ GELİŞTİRME MÜD.	731.000	111.500	28.800			871.300
HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ	384.500	52.800	56.000			493.300
YERLEŞİK TİYATRO MÜDÜRLÜKLERİ	170.738.800	28.313.000	54.556.900	198.000	5.093.000	258.899.700
BAŞREJİSÖRLÜK	1.843.500	375.000	630.500			2.849.000
SANAT TEKNİK MÜDÜRLÜĞÜ	13.086.000	2.407.000	3.141.500		1.209.000	19.843.500
GENEL TOPLAM	205.945.000	35.430.500	65.062.900	8.598.240	12.667.000	327.703.640

Tablo 4: 2019 Yılı Bütçe Birimlerine Göre Gider Dağılımı (TL)

BÜTÇE BİRİMLERİ	01. Personel Giderleri	02. Sosyal Güv. Kur. Devlet Primi Giderleri	03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	05. Cari Transferler	06. Sermaye Giderleri	TOPLAM
ÖZEL KALEM	790.058	121.965	273.186	33.240		0
İMİD BAŞKANLIĞI	16.775.714	3.408.854	6.278.130	372.120	295.416	0
PERSONEL VE EĞİTİM DAİ. BŞK.	1.580.780	297.730	29.907	7.963.584		0
STRATEJİ GELİŞTİRME MÜD.	723.250	111.277	24.615			0
HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ	384.020	52.676	30.024			0
YERLEŞİK TİYATRO MÜDÜRLÜKLERİ	169.280.115	27.736.915	54.101.522	146.178	4.706.989	0
BAŞREJİSÖRLÜK	1.841.809	373.963	605.356			0
SANAT TEKNİK MÜDÜRLÜĞÜ	12.546.366	2.358.832	3.083.598		1.095.345	19.084.141
GENEL TOPLAM	0	0	0	8.515.122	6.097.750	317.423.534

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

DTGM Merkez ve Taşra Tahakkuk ve Levazım Şube Müdürlükleri ve Muhasebe Birimlerinde Hazine ve Maliye Bakanlığının "Yeni Devlet Muhasebesi Bilişim Sistemi ve Yeni Harcama Yönetim Sistemi MYS kullanılmaktadır

Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı, tüzel kişiliğe sahip Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli özel bütçeli idarelere ilişkin 2 sayılı cetvelin B-Diğer özel bütçeli idareler kapsamında yer almaktadır.

DTGM, muhasebe kayıtlarını ve kanuni defterlerini Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdareleri Muhasebesi Hesap Planı (RG:27.12.2014, mükerrer 29218), Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Çerçeve Hesap Planı (RG:23.12.2014, mükerrer 29214) ve Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği (RG:31.12.2005, mükerrer 26040) Ek ve değişiklikleriyle bu konularda yayımlanan diğer tebliğlerdeki düzenleme hükümlerine uygun şekilde tutmakta ve temel mali tabloları (Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu, Nakit Akış Tablosu vb.) ile diğer mali tablolarını hazırlamaktadır.

Kurum, tüm muhasebe kayıt, dönem sonu ve mahsup işlemlerini 2018 yılından itibaren, Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen "Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi"nde gerçekleştirmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,

- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereği; Genel Müdürlükte iç kontrol sistemi oluşturulmuş; Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi hazırlanmıştır. Ancak kültür ve sanat alanında bir “Risk Yönetimi Sistemini” kurmadığı görülmektedir. Ayrıca ön mali kontrol sisteminin yeterince çalışmadığı ve ön mali kontrole tabi olmadan satın alma işlemlerinin yapılmasının kurum üzerinde risk oluşturduğu değerlendirilmektedir.

Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini, kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini, varlıkların kötüye kullanılmasını ve israfı önlemek, kayıplara karşı korunmasını sağlamak amacı ile iç kontrol sisteminin oluşturulması kanuni görevdir

İç kontrolle ilgili gerekli talimatları verme, uygulamaları izleme ve gerekli tedbirleri

alma görevi üst yöneticiye verilmiştir. İç kontrolü oluşturma, uygulama ve üst yöneticiye hesap verme görevi ise harcama birimlerine verilmiştir. İç kontrol çalışmalarını koordine etme, harcama birimlerine teknik destek ve danışmanlık sağlama görevi strateji geliştirme birimlerine verilmiştir. Denetim ve raporlama görevi ise iç denetçilerin uhdesindedir. Kurumda 2018 yılında iki iç denetçi ataması yapılmıştır. İç denetçiler önceden belirledikleri bölgelere denetime gidebilmekte, konu bazlı denetim yapmakta ve denetime gittikleri Tiyatro Müdürlükleri hakkında rapor hazırlamaktadırlar. Üst yöneticinin onaylarıyla Bölge Müdürlükleri ve Genel Müdürlükteki birimlerin sistem ve uygunluk denetimlerini gerçekleştirdikleri, gerçekleşen denetimlere ilişkin raporların ise hem ilgili birimlere hem de Strateji Şube Müdürlüğüne gönderildiği anlaşılmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile mali yönetim sistemi değiştirilerek daha etkin bir yönetim ve kontrol sistemi oluşturulmuş, kamu idarelerinin yönetim ve hesap verme anlayışı çerçevesinde sorumlulukları artırılarak Strateji Geliştirme Birimleri kurulmuş ve 60. madde ile çalışma usul ve esasları belirlenmiştir.

Strateji Geliştirme Birimleri; Bakanlıklarda “Başkanlık”, 5018 Sayılı Kanunun I ve II Sayılı Cetvellerinde yer alan diğer idarelerin hepsinde ise “Daire Başkanlığı” olarak teşkilatlandırılırken Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğünde "Müdürlük" olarak kurulmuştur. Ancak görev ve sorumlulukları bakımından diğer idarelerle aynı yükümlülükleri bulunan DTGM "Strateji Geliştirme Müdürlüğü"nin “Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı” şeklinde yapılandırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Genel Müdürlük genelinde ve birimler özelinde iç kontrol çalışmalarında yer alan iki temel çalışma grubu bulunması gerekir. Bunlardan ilki iç kontrol çalışma gruplarıdır. Diğer ise İzleme ve Yönlendirme Kurulu olup uygulama sonuçlarının değerlendirilmesi, bu sonuçlara bağlı kararların alınması ve üst yöneticiye sunulacak nihai raporun hazırlanması amacıyla oluşturulan üst kuruldur. Her ikisi de Genel Müdürlükte mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna Raporlama Yapılmaması

Kurumun birimlerinin iç kontrol sistemini yılda en az bir kez değerlendirmedeği, İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlama yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne göre, idarelerin iç kontrol sistemini yılda en az bir kez değerlendirmesi (Standart 17) ve Strateji Geliştirme Biriminin bu bilgilere dayanarak, iç kontrol sisteminin oluşturulması ve geliştirilmesi için gerçekleştirilen faaliyetler ile sistemin işleyişi, etkililiği ve etkinliği konusundaki değerlendirmelere ilişkin rapor hazırlaması ve bu raporu İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna sunması gerekirken; İç Kontrole ilişkin raporlama ve değerlendirme yapılmadığı görülmüştür.

26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğindeki Kamu İç Kontrol Standartlarınının 2'inci bölümündeki düzenlemeler çerçevesinde:

1. Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne göre, idareler iç kontrol sistemini yılda en az bir kez değerlendirmelidir.

2. Harcama yetkilileri Strateji Geliştirme Birimlerine iç kontrol sisteminin yıllık değerlendirilmesine yönelik gerekli bilgileri sağlamalıdır.

3. SGB bu bilgilere dayanarak, iç kontrol sisteminin oluşturulması ve geliştirilmesi için gerçekleştirilen faaliyetler ile sistemin işleyişi, etkililiği ve etkinliği konusundaki değerlendirmelere ilişkin rapor hazırlamalı ve bu raporu İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna sunmalıdır.

4. Kurul, İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporunu değerlendirmeli ve varsa rapora ilişkin eksiklikler tamamlandıktan sonra uygun görüşüyle üst yöneticinin onayına sunmalıdır.

5. Üst yönetici tarafından onaylanan rapor sonucunda belirlenen risklerin ve bunlara ilişkin uygulanacak kontrol faaliyetleri ile alınması gereken önlemler, bir eylem planı çerçevesinde ve belirli bir zaman sürecine bağlanarak uygulanmalıdır.

6. SGB, söz konusu önlem, faaliyet ve düzenlemelerin uygulama sonuçlarını en az altı ayda bir izlemeli, değerlendirmeli ve uygulama sonuçları hakkında üst yöneticiyi bilgilendirmelidir.

BULGU 2: İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun Toplanmaması

Kurumun İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun toplanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberinin “ Yöntem” kısmının 4’üncü maddesinde, üst yöneticinin onayı ile bir üst yönetici yardımcısı veya harcama yetkilisinin başkanlığında harcama yetkilileri veya görevlendirecekleri yardımcılardan oluşan bir İç Kontrol izleme ve Yönlendirme Kurulu ile harcama birimlerinden yönetici veya hiyerarşik olarak harcama yetkilisine en yakın düzeydeki temsilcilerden oluşan bir Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubunun oluşturulması yerinde olacağı ve kurul ve grubun çalışmalarının koordinasyonu ile sekretarya hizmetlerinin strateji geliştirme birimi tarafından yürütüleceği belirtilmektedir.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu üst yöneticinin onayı ile evvelki yıllarda görevlendirilmiştir.

26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğindeki Kamu İç Kontrol Standartlarının 2’inci bölümündeki düzenlemelere göre; ayrılan üyeler ve boşalan üyelikler nedeniyle kurul oluşmadığından yeni görevlendirmeler yapılması gerekir.

BULGU 3: Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planının Hazine ve Maliye Bakanlığına Gönderilmemesi

Kurumun, “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planını” Hazine ve Maliye Bakanlığına göndermediği tespit edilmiştir.

10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun beşinci kısmında "iç kontrol sistemi" düzenlenmiştir.

Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberinin “ Yöntem ” kısmının 13'üncü maddesinde; *“İç kontrol sistemine ilişkin yürürlüğe konulan düzenlemelerin, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 27'nci maddesi uyarınca, üst yöneticinin onayını izleyen on işgünü içinde Hazine ve Maliye Bakanlığına (Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü) gönderilmesi gerekmektedir.”* denilmektedir

Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberine uygun işlemlerin yerine getirilmesi gerekir.

BULGU 4: Telif İşlemleri ve Ödemelerinde KDV Kanununa Uyulmaması

Bazı telif ödemelerinin Gelir Vergisi Kanunu'nun 18'inci maddesindeki istisna kapsamında olmasına rağmen hak sahiplerinin KDV mükellefi olup olmadıklarına ilişkin bir yazı alınmadığı tespit edilmiştir.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüne bağlı Tiyatro Müdürlüklerince önemli ölçüde 193 sayılı GVK'nun 18'inci maddesinde tanımlanan istisna kapsamında faaliyet gösteren müellif ve mütercimlerin ortaya çıkardıkları eserlerin telif hakkı satın alınmakta veya kiralanmaktadır.

Bu kapsamda kendisinden kiralama yapılan kişilerin söz konusu faaliyeti mutat meslek olarak veya arazi olarak icra etmeleri Gelir Vergisi Kanunu yönünden yapılacak işlemleri ve istisnadan yararlanma hakkını etkilememekte; kişilerden her halükarda GVK'nun 94/2-a maddesi kapsamında %17 oranında Gelir Vergisi kesintisinin yapılması gerekmektedir.

Diğer yandan kişilerin (müellif, mütercim) serbest meslek faaliyetini mutat olarak yapmaları 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu uygulamaları yönünden farklılık arz etmektedir.

Gerek eser sahiplerinin gerekse bunların kanuni mirasçılarının fikri mülkiyet haklarını sahnelenmek üzere mutat olarak kiralamaları veya devretmeleri bu kişilerin Katma Değer Vergisi mükellefi olmalarını gerektirmektedir. Bu mükellefiyet hak sahibi kişilere defter tutma ve beyanname verme gibi yükümlülükler getirecektir. Ancak kanun koyucu bu noktada GVK'nun 18'inci maddesi kapsamında faaliyette bulunanlara sadece aynı kanunun 94'üncü maddesinde yapacakları ödemelerde vergi kesintisi yapmakla mükellef olan kişi ve kurumlara

karşı hizmet, devir, temlik veya kiralama yapmaları halinde KDV beyannamesi vermezler ve mükellef olmazlar. Bu kişilerin yaptıkları iş ve işlemlerden hesaplanan KDV hizmet sundukları veya devir temlik ve kiralama yaptıkları kişi ve kurumlarca, "sorumlu" sıfatı ile tevkif edilir ve 2 No.lu KDV beyannamesi ile Vergi Dairesi Müdürlüğüne beyan edilir.

İşlemlerine ait verginin beyan ve ödeme mükellefiyeti sorumlular tarafından yerine getirilen serbest meslek mensupları (Gelir Vergisi Kanununun 18'inci maddesinde sayılanlar) ayrıca KDV beyannamesi vermez ve defter tutmazlar.

Gelir Vergisi Kanununun 18'inci maddesi kapsamına giren teslim veya hizmetleri aynı Kanunun 94'üncü maddesinde sayılan kişi, kurum ve kuruluşlar yanında bu maddede yer almayanlara da yapanlar, yukarıda belirtilen uygulamadan faydalanamazlar.

Gelir Vergisi Kanununun 94'üncü maddesinde sayılan kişi, kurum ve kuruluşlar bu bölüm kapsamındaki alımlarında, satıcılardan bir yazı talep ederler. Bu yazıda işlemi yapanlar;

“- Faaliyetlerinin arızı olması nedeniyle KDV'ye tabi olmadığını veya

- Faaliyetlerinin KDV'ye tabi olduğunu ve hesaplanacak KDV'nin sorumlu sıfatıyla beyanını tercih ettiklerini veya

- Faaliyetlerinin KDV'ye tabi olduğunu ve hesaplanacak KDV'nin kendileri tarafından mükellef sıfatıyla beyan edileceğini,” belirtirler. Bu yazı, Vergi Usul Kanununun muhafaza ve ibraz hükümleri çerçevesinde saklanır ve gerektiğinde yetkililere ibraz edilir.

Ayrıca hak sahibi kişilerin mükellefiyet durumlarının zaman içinde değişiklik gösterebileceği dikkate alınarak, hak sahiplerinden alınacak yazıda mükellefiyet durumunda meydana gelecek değişikliklerin Kuruma bildirileceği, mükellefiyet durumu ile ilgili yanıtıcı ve/veya eksik bilgi verilmesi nedeni ile Kurumun zarara uğraması halinde bunun hak sahibi tarafından yasal faizi ile birlikte karşılanacağına taahhüt edilmesi de yerinde olacaktır.

Kurum cevabının son paragrafındaki; "Hak sahibi kişilerin mükellefiyet durumlarında zaman içerisinde değişiklik göstermesi halinde oluşmuş herhangi bir kamu zararı bulunmamaktadır." ifade iki bakımdan hatalıdır.

Hak sahiplerinden alınan vergi mükellefi olup olmadıkları hususunda yazılı beyanları otomatik olarak doğru kabul edilmekte ne kurum tarafından ne de Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kişi beyanları kontrol edilmemekte, bireysel veya sistematik olarak kurumdan bilgi

istenmemektedir. Kurumun sonradan vergi sorumlusu olarak sorumlu tutulması halinde hak sahiplerinin bu beyanlarının hukuk yönünden yeterli bir teminat sayılacağı ve kurumun sorumlu tutulmayacağı düşüncesi de hatalıdır.

Ülkemizde sanatın en üst düzeyde icra edildiği iki kurum olan Devlet Opera ve Balesi ve Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüklerinin telif ödemesi yaparak telif hakkını aldığı tüm eser sahiplerinin bu kazançları KDV mükellefi olmalarını gerektirmektedir. Telif hakkı sahibinin mirasçısı olanların bile telif hakkının belli süreliğine devredilmesi nedeniyle elde ettikleri gelir arazi bir gelir değildir ve KDV Mükellefi olmalarını gerektirmektedir. Çünkü yazar, çevirmen ve uyarlayan olmaları nedeniyle elde edilen bu gelir hiçbir zaman tek seferlik münferit bir gelir olmayıp; telif hakkının belli bir süreliğine veya belli sayıda oynanması karşılığı sözleşmeyle devredilen bu hak ve geliri, sonraki yıllarda da ve hak sahibinin ölümü halinde mirasçılarında da devam etmektedir. Sonuç olarak bu gelirin münferit bir gelir olarak değerlendirilmesi hatalıdır. Bu geliri elde edenlerin tümünün KDV mükellefi olmaları gerekir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle konunun, Strateji Geliştirme Birimine, İç Denetim Koordinasyon Kuruluna ve Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmesi gereklidir.

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Kurum Kayıtlarında Yer Alan Binalar İçin Gereken Tutarda Amortisman Ayrılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	257.02.04.08 Sinema, tiyatro opera vb salonları 2018 Tutarı 832.038,61 TL gözükmektedir.
İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol Faaliyetlerinin Etkin Olarak Yürütülmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	2019 mali yılında 30.000TL'yi geçen harcamalar ön mali kontrol için Strateji Geliştirme Müdürlüğüne gönderilmektedir.
Temizlik Hizmeti Alımında Temizlik Malzemelerinin Her Ay Miktar Yönünden Kontrol Edilmeden Bedelinin Ödenmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kültür Turizm Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı konuyu incelemiştir.

			Ayrıca konu "hizmet alımı ihalesi" olup miktar yönünden bir sorgulamaya gerek yoktur. 2019 yılında temizlik ihalesi yoktur.
Kurum Mevzuatında Turne Tanımı Yapılmamasının Geçici Görevle Yer Değiştirmelerde Sorunlara Sebep Olması	2018	Yerine Getirilmedi	Yönetmelik değişikliği henüz yapılmadığından konu izlenecektir.
Temsillerde Görevlendiril(e)meyen Sanatçılara Teşvik İkramiyesi Ödenmesi ve Personelle İmzalanan Sözleşmelerin Yürürlükteki Mevzuata Uygun Olmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Yönetmelik değişikliği henüz yapılmadığından konu izlenecektir.
Bazı Alımlarda Teknik Şartname Düzenlenmemesi ve Kamu İhale Mevzuatında Öngörülen Tıp Sözleşmenin Kullanılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Teknik şartname düzenlenmektedir
Hizmet Alımı Muayene ve Kabul Komisyonunun Oluşturulmasında Hata Yapılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Pazarlıkla Yapılan İhalelerde İmzalanan	2018	Tam Olarak	2019 yılında ceza

Sözleşmelerde Ceza Düzenlemesi Yapılmaması		Yerine Getirildi	maddesi eklenmiştir
Kurum Bütçesinden Misafirhane İhtiyaçlarının Karşlanması ve Mevzuat Gereği Tutulacak Kayıt ve Belgelerin Tutulmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Yapılmakta Olan Yatırımlara İlişkin Tutarların Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında İzlenmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	2019 yılında 258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabını gerektirecek bir harcama yapılmamıştır.

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 2019 YILI MALİ TABLOLARI

TABLO 1.1 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.15 Adı : DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yıl : 2019	
AKTİF HESAPLAR N Yılı: 2019		PASİF HESAPLAR N Yılı: 2019	
1 DÖNEM VARLIKLAR	20.428.151,93	5 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	5.361.646,85
10 HAZİR DEĞERLER	11.163,34	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	1.147.915,51
100 KASA HESABI	7.261,44	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	92.402,16
102 BANKA HESABI	3.902,90	333 EMANETLER HESABI	1.055.513,35
12 FAALİYET ALACAKLARI	5.983,75	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	4.186.738,34
125 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	5.983,75	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	4.175.511,61
	15.440.406,36	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	924,42
14 DİĞER ALACAKLAR	37.215,23	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İD. ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	9.332,31
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	37.215,23	39 DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	26.963,00
15 STOKLAR	645.891,60	397 SAYIM FAZLALARI HESABI	26.963,00
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	645.891,60	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	10.061.199,44
16 ÖN ÖDEMELER	4.287.491,05	47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	10.061.199,44
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	4.287.491,05	472 KIDEM TAZİNATI KARŞILIĞI HESABI	10.061.199,44
2 DURAN VARLIKLAR	124.111.613,63	5 ÖZ KAYNAKLAR	129.116.919,27
22 FAALİYET ALACAKLARI	182.957,48	50 NET DEĞER	297.704.553,75
226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	182.957,48	50 NET DEĞER HESABI	297.704.553,75
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	123.928.656,17	51 DEĞER HAREKETLERİ	-162.837.008,64
250 ARAZI VE ARSALAR HESABI	9.739.119,08	519 DEĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI	-162.837.008,64
252 BİNALAR HESABI	117.686.559,44	57 GEÇMİŞ YILLAR OLİMLÜ FAALİYET SONUÇLARI	733.604.005,98
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	4.246.453,90	570 GEÇMİŞ YILLAR OLİMLÜ FAALİYET SONUÇLARI HESABI	733.604.005,98
254 TAŞITLAR HESABI	2.427.543,12	58 GEÇMİŞ YILLAR OLİMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-740.558.095,98
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	32.654.990,32	580 GEÇMİŞ YILLAR OLİMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-740.558.095,98
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-42.242.310,30	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	1.203.464,56
258 YAPILMAMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	19.985,41	590 DÖNEM OLİMLÜ FAALİYET SONUÇU HESABI	1.203.464,56
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00		
260 HAKLAR HESABI	990.226,11		
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-990.226,11		
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	0,00		
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	203.029,78		
299 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-203.029,78		
AKTİF TOPLAMI	144.539.765,56	PASİF TOPLAMI	144.539.765,56
Bilanço Dipnotları :			
510 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	3.468.181,10		
511 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	3.468.181,10		

TABLO 1.2 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU				Yılı 2019	
Kurum Kodu - 40.15	Adı - Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü	Birimi	Birlik		
		(Bazımlı Kale)			
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	600 31	1)Mal ve Hizmet Satış Gelirleri			14.531.704,11
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	600 32	2)Kira Gelirleri			499.090,00
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	600 4	3)Araştırma, Geliştirme ve Yatırımlar			2.300,00
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	600 4	4)Menkul Yönetim Bütçesine Dahil İşlemlerden Alınan Bağış ve Yardımlar			803.646.000,00
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	600 4	4)Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Bağış ve Yardımlar			250.752,21
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	600 5	5)Pas Gelirleri			1.050.793,12
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	600 5	5)Diğer Çeşitli Gelirler			1.032.641,67
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	610 3	1)Mal ve Hizmet Satış Gelirleri		Hizmet Gelirleri	7,00
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	610 3	2)Börs Gelirleri		Diğer Gelirler	2.500,00
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	610 5	5)Diğer Çeşitli Gelirler		Diğer Çeşitli Gelirler	209,79
				NET GELİR TOPLAMI	321.009.724,47
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 1	1)Memurlar			32.672.254,40
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 1	2)Sözetme Personeli			142.946.120,68
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 1	3)Çiğir			28.334.758,40
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 1	4)Memurlar			6.393.731,60
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 2	2)Sözetme Personeli			22.045.147,41
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 2	3)Çiğir			6.012.891,50
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 2	3)Sözetme Personeli			4.639,38
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			5.901.539,50
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Diğer Gelirler			7.895.674,50
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			676.353,20
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			34.388.084,00
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			858.897,57
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			5.245.094,21
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			54.802,48
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			8.011.209,87
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			470.521,00
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			120,00
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			33.240,35
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			6.018.813,01
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			118.699,20
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			692,20
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			1.414.951,78
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			54.285,00
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			39.648,93
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			27.945,03
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			846.288,20
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			2.120.674,07
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			1.112,20
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			4.367,75
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			3.201.967,23
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			242.239,38
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			18.798,39
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			244.644,84
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			305,19
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			27.228,59
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			1.011.793,43
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			250,29
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 3	3)Sözetme Personeli			1.637.088,23
DEVLET TIYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	630 99	99)Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Gelirler			1.353,81
				GİDERLER TOPLAMI	319.806.259,91

GİDERLER TOPLAMI (A)

319.806.259,91

GELİRLER TOPLAMI (B)

321.012.441,26

İNDİRİM -İADE/İSKONTO TOPLAMI (C)

2.716,79

NET GELİR (D = B - C)

321.009.724,47

FAALİYET SONUCU D - A

1.203.464,56

DEVLET OPERA VE BALESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2018-2019 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Dağılımı

Tablo 3: 2018–2019 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

KISALTMALAR

DOB: Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Yapılmakta Olan Yatırım Niteliğindeki Harcamaların Doğrudan Gider Kaydedilmesi
2. Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Maddi Duran Varlıklar Hesabıyla Birikmiş Amortismanlar Hesabının Eşit Olmaması
3. Sözleşmeye Bağlanan İhalelerde Taahhüt Kartlarının Tutulmaması Ve Taahhüt Hesaplarının Kullanılmaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Aynı İhale Konusu İçinde Yer Alabilecek Mal Alımlarının Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yoluyla Yapılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

14.07.1970 tarih ve 1309 sayılı Kanun ile kurulan Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü; 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı “ Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname”nin 82’nci maddesiyle 11 maddesi iptal, ek ve değişik 14.07.1970 tarihli, 1309 sayılı Devlet Opera ve Balesi Personeli Hakkında Kanun ve 15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yeniden yapılandırılmıştır.

Kararname ile Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esaslar yeniden düzenlenmiş; Genel Müdürlüğün hizmet birimlerine ve kurullarına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği kurala bağlanmıştır.

İkincil ve üçüncül düzey mevzuat düzenlemeleri kapsamında 10 yönetmelik, 4 yönerge uygulamaya konulmuştur.

İdarenin faaliyet alanı ve hizmet kapsamı 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve ilgili yönetmelik hükümlerine göre aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Bakanın onayı ile illerde müdürlükler kurabilir; Genel müdürlük ve müdürlükler Bakanın onayı ile yurtiçi ve yurtdışı turneler tertip edebilir, milli ve milletlerarası festivaller düzenleyebilir.

Bu kapsamda İdarenin gerçekleştirdiği faaliyetler ve verdiği hizmetler; opera temsilleri; bale temsilleri; operet, müzikal temsilleri; modern dans; birim dans tiyatrosu temsilleri; çocuk temsilleri, konserler, müzik ve sahne sanatları ile ilintili diğer etkinlikler; ulusal ve uluslararası kurum, kuruluş ve kişilerle bağlantılar kurarak, opera, bale, çok sesli müzik konularında yayınlar yapmak; TRT ve özel yayın kuruluşlarıyla işbirliği yaparak opera, bale ve çok sesli müzik programları hazırlanması hususunda gerekli çalışmaları gerçekleştirmek; Milli Eğitim Bakanlığı ve yerel yönetimlerle işbirliği yaparak ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarında sahne sanatları ile ilgili eğitimler ve etkinlikler düzenlemek; çocuk ve gençlerin müzik ve sanat gelişimine yönelik kurslar ve çeşitli eğitim çalışmaları yapmak; Türk müzik ve sahne sanatçılarının dünyada tanınmaları için onları

desteklemek, teşvik etmek, bu yönde diğer tedbirleri almaktır.

İdare, 2018 – 2019 Sanat Sezonu yurtiçi turneler kapsamında Adana, Sinop, Antalya ve Eskişehir İllerine turneler düzenlemiş; yurtdışı turneler kapsamında, Çin’de Batıdan Doğuya Türk Müzik Yolculuğu; Tayland’da Piri Reis; Japonya’da Allegra Ensemble, Türk Müziği Konseri, Mukayyama Konseri, Piri Reis ve Bale Gösterileri; Rusya’da Troya; Arnavutluk’da Dinleti; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde Arap Ali Destanı etkinlikleri; ulusal ve uluslararası festivaller kapsamında, 26. Uluslararası Aspandos Opera ve Bale Festivali; 17. Uluslararası Bodrum Festivali; 10. Uluslararası İstanbul Festivali; 2. Uluslararası Efes Opera ve Bale Festivali; 2. Uluslararası Gaziantep Opera ve Bale Festivali; 1. Bodrum Yaz Konserleri; 9. Eskişehir Opera ve Bale Günleri ile 3. Trabzon Opera ve Bale Günleri etkinlikleri gerçekleştirmiştir.

Bu yapıyla İdarenin Misyonu (*Görevi*); opera, bale ve çok sesli müziği toplumun tüm kesimlerine ulaştırmak, bu sanat dallarının kültürel birikimle bütünleşmesini sağlamak, ülke ve dünya kültür sanat alanında etkinliği artırmak amacıyla ulusal ve uluslararası faaliyetler düzenlemektir.

İdarenin Vizyonu (*Hedefi*); milli motifleri baz alarak oluşturulan Türk opera ve bale sanatını yurtça sevilen, dünyaca Kabul gören seviyeye taşımak ve bir marka değeri oluşturmaktır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 328’inci maddesine göre; İdare, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı, özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğine sahip bir kamu kurumudur.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 328/1’inci maddesinde Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün merkezi yönetimle olan bağ ve ilgisi Kültür ve Turizm Bakanlığının “bağlı kurumu” olarak belirlenmiştir.

Anılan Kararname’nin 328/2’nci maddesine göre, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Bakanın onayı ile illerde müdürlükler kurabilir.

Yine Kararname’nin 329’uncu maddesi uyarınca Genel Müdürlük ve müdürlüklerde Sanat Kurulu, Teknik Kurul ve Disiplin Kurulu oluşturulmuştur.

Sanat Kurulu, Genel Müdür başkanlığında Genel Müzik İşleri Yöneticisi, Başrejisör ve Bale Başkoreografi ile iki senelik süre için Genel Müdürlükçe seçilen bir sanatkârdan teşekkül eder. Teknik Kurul, Genel Müdür veya Yardımcısının Başkanlığında Genel Müzik İşleri Yöneticisi, Başkorrepetitör, Başrejisör, Koro Şefi, Başkoreograf, Bale Başöğretmeni, Sanat Teknik Müdürü, Başdekoratör ile iki yılda bir orchestra, koro, solo ve bale sanatçılarının kendi aralarından seçecekleri birer sanatçıdan teşekkül eder. Disiplin Kurulu, Genel Müdür veya Yardımcısının başkanlığında Genel Müzik İşleri Yöneticisi, Başrejisör, Başkoreograf, Bale Başöğretmeni, Teknik Müdür, Hukuk Müşaviri ile iki yılda bir orkestra, koro, solo ve bale sanatçılarının kendi aralarından seçecekleri birer sanatçıdan teşekkül eder. Söz konusu kurullar benzer şekilde Müdürlüklerde de oluşturulmuştur.

İdarenin merkezi Ankara olup; Teşkilat yapısı, Genel Müdürlük Merkez Teşkilatı ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 328'inci maddesine dayalı olarak teşkil edilmiş bulunan taşra teşkilatından oluşmaktadır.

Taşra teşkilatı, Ankara Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü, İstanbul Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü, İzmir Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü, Mersin Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü, Antalya Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü ile Samsun Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğünden oluşmaktadır. Her bir İl Müdürlüğünün ayrı muhasebe birimleri, gerçekleştirme memurları ve harcama yetkilileri bulunmaktadır.

Ankara, İstanbul, İzmir, Mersin, Antalya ve Samsun'da mukim 11 adet sahnesinden 10 tanesi diğer kurumlarla ortak kullanılmaktadır. İdare kiralık binasında faaliyet göstermektedir. Kuruluş kanunu, kararname ve ilgili yönetmelikte birimler ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

İdare kadrolarının tespiti, ihdası, kullanımı ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar, 10.07.2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Genel Kadro ve Usulü Hakkında 2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine göre düzenlenir. İdare personeli, 1309 sayılı Devlet Opera ve Balesi Personeli Hakkında Kanun, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümlerine tâbi olup; idare, 1309 sayılı Kanun kapsamında kadrolu sanatçı, uzman ve teknik personel, 657 sayılı Kanun kapsamında istihdam edilen idari personel ve misafir sanatçı pozisyonundaki personel yapısıyla faaliyetlerini sürdürmektedir.

İdarenin toplam kadro sayısı 659 olup, 1 Genel Müdür, 1 Genel Müdür Yrd., 1 Personel ve Eğitim Daire Başkanı, 1 1.Hukuk Müşaviri, 6 Ambar Memuru, 6 Araştırmacı, 1

Aşçı, 1 Avukat, 2 Ayniyat Saymanı, 6 Bekçi, 2 Bilet Kontrol Memuru, 80 Bilgisayar İşletmeni, 3 Dağıtıcı, 3 Daire Tabibi, 1 Dekoratör, 7 Devlet Opera Balesi Müdür Yardımcısı., 1 Devlet Opera Ve Balesi Müdürü, 1 Dış Tabibi, 5 Eğitim Uzmanı, 4 Gişe Memuru, 10 Hemşire, 26 Hizmetli, 4 Hukuk Müşaviri, 1 İç Denetçi, 1 İstatistikçi, 11 İtfaiyeci, 2 Kaloriferci, 1 Kameraman, 1 Kütüphaneci, 4 Mali Hizmetler Uzmanı, 30 Memur, 1 Montajcı, 1 Muhabir, 1 Mühendis, 1 Santral Memuru, 1 Satınalma Memuru, 3 Sayman, 1 Sekreter, 2 Sosyolog, 33 Şef, 9 Şoför, 17 Şube Müdürü, 1 Tekniker, 2 Teknisyen, 3 Veznedar, 1 Yardımcı Yapım Elemanı, 1 Yönetim Hizmetleri Uzman Yardımcısı olmak üzere toplam 302 tanesi doludur.

İdarenin 2019 yılı faaliyet döneminde; 302 kadrolu personelin yanı sıra ayrıca 4 geçici görevli personel, 1309 sayılı Kanun'a tabi 1566 personel, 657 sayılı Kanun'un 4/b maddesi (Sanatçı) kapsamında 868 personel, 657 sayılı Kanun'un 4/b maddesi kapsamında 3 personel ve 276 sürekli işçi olmak üzere toplam 3019 personel istihdam edilmiştir.

Devlet Opera ve Balesi Yönetmeliği'nde; Dış İlişkiler Müdürlüğü, Sosyal İşler Müdürlüğü, Genel Evrak Müdürlüğü, Ayniyat Müdürlüğü, Levazım Müdürlüğü, Bütçe ve Planlama Müdürlüğü, Muhasebe Müdürlüğü, Personel Müdürlüğü ile İdarede görev yapan diğer unvanlara da yer verilmiştir. Ayrıca, 5436 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 15'inci maddesi gereği Strateji Geliştirme Müdürlüğü teşkilat yapısına ilave edilmiştir.

1.3. Mali Yapı

İdareye Bütçe Kanunları ile tahsis olunan bütçe kaynağı özel bütçe olup, 2018 ve 2019 yıllarına ilişkin bütçe gelir ve giderleri aşağıda açıklanmıştır.

2018 yılında İdareye 31 Aralık 2017 tarihli ve 30287 mükerrer sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan 7066 sayılı 2018 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 300.291.000 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan aktarma ve eklemeler sonucunda toplam ödenek 329.505.823 TL olmuştur. Ödeneğin % 99,13 oranında 326.610.588 TL'si kullanılmıştır.

2019 yılında ise, İdareye 31 Aralık 2018 tarihli ve 30642 mükerrer sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan 7156 sayılı 2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 371.007.000 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan aktarma ve eklemeler sonucunda toplam ödenek 381.407.713 TL olmuştur. Ödeneğin % 98,32 oranında 374.982.411 TL'si

kullanılmıştır.

Tablo 1: 2018-2019 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

Gider Türü	2018		2019		2018-2019 Bütçe Giderleri Artış veya Azalışı (%)
	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	
01. Personel Giderleri	210.439.000	226.129.753	277.485.000	268.907.182	19
02. SGK Devlet Primi Giderleri	28.679.000	32.080.744	39.145.000	38.510.375	20
03. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	41.956.000	38.768.930	30.151.000	36.581.068	-6
05. Cari Transferler	10.109.000	15.037.026	15.726.000	17.495.290	16
06. Sermaye Giderler	9.108.000	14.594.135	8.500.000	13.488.496	-8
Toplam	300.291.000	326.610.588	371.007.000	374.982.411	36

İdareye bütçe kanunuyla tahsis olunan ödenekler ve harcamalar ağırlıklı olarak mal ve hizmet alım giderleri, personel giderleri ile cari transferler üzerinde yoğunlaşmıştır.

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Dağılımı

Birinci Düzey 830 Bütçe Giderleri	2019 Yılı Harcamaları	
	TL	%
01. Personel Giderleri	268.907.182	71,72
02. SGK Devlet Primi Giderleri	38.510.375	10,27
03. Mal ve Hizmet Giderleri	36.581.068	9,76
05. Cari Transferler	17.495.290	4,65
06. Sermaye Giderleri	13.488.496	3,60
Toplam	374.982.411	100,00

İdarenin gelirleri 1309 sayılı Kanun'un 20'nci maddesinde aşağıdaki şekilde sayılmıştır;

a) Genel Bütçenin Kültür ve Turizm Bakanlığı kısmının "eğitim kurumları" giderleri tertibinden ayrılan ödenek

b) Temsil ve Konserlerden Elde Edilecek Hasılat

c) Tanıtıcı ve Aydınlatıcı Yayınlar Hasılatı

d) Opera ve Bale Faaliyetinden Yararlanan İller Özel İdareleri İle Belediyelerince Yapılabilecek Bağışlar

e) Her Türü Bağışlar İle Diğer Çeşitli Gelirler

f) Yurtiçi ve Yurtdışı Festival Gelirlerinden Elde Edilecek Hasılat

Böylece İdarenin ana gelir kalemleri; Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri (*Mal ve hizmet*

satış gelirleri– Kira gelirleri), Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler (*Kurumlardan ve kişilerden alınan yardım ve bağışlar*) ile Diğer Gelirler (*Faiz gelirleri, para cezaları, diğer çeşitli gelirler*) oluşmuştur.

İdarenin yukarıda belirtilen gelirlerinin tamamı finansal tablolarına yansıtılmış olup, mali tablolarına yansıtılmamış herhangi bir geliri bulunmamaktadır.

Tablo 3: 2018–2019 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

EKO. KOD.	Açıklama	2018 Yılı		2019 Yılı	
		Planlanan Gelir (TL)	Gerçekleşen Gelir (TL)	Planlanan Gelir (TL)	Gerçekleşen Gelir (TL)
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	4.363.000	7.024.467	5.815.000	10.211.397
04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	293.767.000	299.257.000	363.418.000	381.325.000
05	Diğer Gelirler	2.161.000	2.225.014	1.774.000	2.871.252
06	Sermaye Gelirleri	-	-	-	-
09	Ret ve İadeler (-)	-	-	-	-
Genel Toplam		300.291.000	308.506.481	371.007.000	394.407.649

İdarenin 2019 yılı gelirleri incelendiğinde, 1309 sayılı Kanun’da sayılan gelirlere tamamını elde ettiği görülmektedir. 2019 yılı geliri olarak 371.007.000 TL öngörülmüş, yıl sonunda %6,31 artışla 394.407.649 TL gelir gerçekleşmiştir. 22.10.2019 tarihi itibarıyla “Tek Hazine Kurumlar Hesabı” uygulamasına geçildiğinden mevduat hesabı bakiyesi bulunmamaktadır.

İdare bütçesi içinde gösterilmeyen sosyal tesisler, döner sermaye, şirketler, özel hesaplar gibi teşekküller bulunmamaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

İdare; Kültür ve Turizm Bakanlığı’na bağlı, tüzel kişiliği haiz, özel bütçeli bir kamu kuruluşu olarak, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na tabi Ekli (II) sayılı Cetvelde “B-Özel Bütçeli Diğer İdareler” kapsamında yer almaktadır.

İdare, muhasebe kayıtlarını ve kanuni defterlerini (*Yevmiye defteri, Büyük defter, Kasa defteri ve Yardımcı hesap defterleri*) 5018 sayılı Kanun’un 33., 49., 80. ve Geçici 3’üncü maddeleri uyarınca hazırlanıp, Hazine ve Maliye Bakanlığı’nca Resmi Gazete’de yayımlanmış bulunan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Merkezi Yönetim

Kapsamındaki Kamu İdareleri Muhasebesi Hesap Planı (RG:27.12.2014, mükerrer 29218), Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Çerçeve Hesap Planı (RG:23.12.2014, mükerrer 29214) ve Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği (RG:31.12.2005, mükerrer 26040) Ek ve değişiklikleriyle bu konularda yayımlanan diğer tebliğlerdeki düzenleme hükümlerine uygun şekilde Türk Lirası cinsinden tutmakta ve temel mali tabloları (Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu, Nakit Akış Tablosu, Öz Kaynak Değişim Tablosu, Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu) ile diğer mali tablolarını, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlamaktadır.

İdare, muhasebe işlemlerini 2006 yılından 01.01.2018 tarihine kadar “Say2000i” üzerinden yürütmüştür. Muhasebe, Personel ve Maaş, Sağlık Harcamaları, Mevzuat Bilgi ve Online Destek olmak üzere beş ayrı modülden oluşan Say2000i, Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından 2001 yılı sonunda Türkiye genelinde 1668 saymanlığa kurulan bilgisayar ağında kullanılan, Oracle Server üzerinde çalışan web tabanlı saymanlık otomasyon projesi olup, tahakkuk esaslı devlet muhasebesi sisteminin temelini atmıştır. İdare gibi özel bütçeli idareler ise, 2006 yılında sisteme entegre edilmiştir.

Ancak, bütçe kanunu hazırlıklarının başlatılmasından kesin hesabın Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde kanunlaşmasına kadar geçen mali işlemlere ilişkin süreçlerde kullanılan otomasyon sistemlerinin, elektronik belge, elektronik imza, otomatik muhasebe gibi yeni teknolojik imkânlarla kavuşturulması ve kamu mali yönetim sistemi için süreç odaklı bütünleşik bir bilişim sistemi altyapısının oluşturulması amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü koordinasyonunda ayrıca yürütülen Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi Projesi’nin ilk adımını teşkil eden “Yeni Devlet Muhasebesi Bilişim Sistemi” ile “Yeni Harcama Yönetim Sistemi”, temel fonksiyonları itibarıyla 2017 yılında kullanıma hazır hale getirilerek Merkezi Yönetim kapsamında belirlenmiş altmış sekiz kamu idaresinde pilot olarak devreye alınmıştır.

01.01.2018 tarihi itibarıyla Say2000i Sistemini terk ederek Yeni Devlet Muhasebesi Bilişim Sistemini kullanmaya başlayan İdare, 2019 yılı tüm muhasebe kayıt, dönem sonu ve mahsup işlemlerini de Muhasebat Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi’nde gerçekleştirmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını

oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Devlet Opera ve Bale Genel Müdürlüğünce 2011 yılında “Kontrol Ortamı”, “Kontrol Faaliyetleri” ve “Bilgi ve İzleme” bileşenlerine yönelik merkez birimlerini kapsayan bir iç kontrol sistemi oluşturma projesi yürütülmüş ancak “Risk Yönetimi” ile “İzleme” bileşenlerine yönelik bir çalışma yapılamadığı görülmüştür. Hazırlanan proje sonuçları üst yönetim tarafından henüz onaylanmadığından uygulamaya geçilmemiştir. Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi tüm çalışanlar tarafından imzalanmış durumdadır.

Genel Müdürlük 2018-2022 yıllarını kapsayan Stratejik Planını tüm birimlere dağıtmış, ayrıca yayımlanan Stratejik Plan Kurum web sayfasında çalışanlar ve kamuoyunun erişimine sunulmuştur.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda yer alan limitleri aşan taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarından merkez harcama birimlerince yapılanlar ön mali kontrole tabi tutulmaktadır. Ön mali kontrolle görevli olan personel mali işlem sürecinde yer almamaktadır. Kurum “İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların” yanı sıra “Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Ön Mali Kontrol Yönergesi” ile de bu konuda önlem almıştır.

08/04/2013 tarih ve 2013/4625 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Devlet Opera ve Bale Genel Müdürlüğü'ne 3 (üç) adet iç denetçi kadrosu tahsis edilmiş, ancak bu kadrolardan 1(bir)'ine atama yapılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer Alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Yapılmakta Olan Yatırım Niteliğindeki Harcamaların Doğrudan Gider Kaydedilmesi

258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nın Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda kullanılmaması nedeniyle devam eden yatırımlara ilişkin toplam 11.426.907,69 TL'lik yatırım niteliğindeki harcama doğrudan gider kaydedilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'yla ilgili 187'nci maddesinde, "... kamu idarelerine ait yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hâllerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hâllerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda izlenmesi gerektiği" hükmüne yer verilmiş;

Yine Yönetmeliğin 185'inci maddesinde "... maddi duran varlık bedellerinin yararlanma süresi içinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesi ile maddi duran varlıklar için ayrılan değer düşüklüğü karşılıklarının "257- Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı (-)" grubunda izleneceği kurala bağlanmıştır.

Ancak yapılan incelemede Yönetmelik hükümlerine uygun olmayan biçimde 2019 yılında işin yapımı süresince gerçekleşen 11.426.907,69 TL'lik yatırım harcamasının doğrudan gider kaydedilmek suretiyle 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'na alınmadığı görülmüştür. Söz konusu durum, İdare tarafından gerçekleştirilen yatırım harcamalarının sağlıklı bir şekilde izlenmesine engel teşkil etmektedir.

BULGU 2: Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Maddi Duran Varlıklar Hesabıyla Birikmiş Amortismanlar Hesabının Eşit Olmaması

DOB Genel Müdürlüğünün 2019 yılı bilançosunun incelenmesi sonucunda 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabının eşit olmadığı görülmüştür.

Muhasebat Genel Müdürlüğünün Amortisman ve Tükenme Payları isimli 47 Sıra nolu Genel Tebliği'nin "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinin

yedinci fıkrasında; “Çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren amortismanına tabi maddi duran varlıklardan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesine karar verilenlerin, amortismanına tabi tutulmamış kısmının tamamı amortismanına tabi tutulur” denilerek, hurdaya ayrılan duran varlıkların dönem sonunda elden çıkarılmadığı takdirde, hurdaya ayrıldığı dönemin sonunda tamamen amorti edilmesinin gerektiği ifade edilmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 219'uncu maddesinin a-2 bendine göre; elden çıkarılacak amortismanına tabi duran varlıkların kayıtlı değeri ile ayrılmış amortisman tutarı arasındaki fark, bu hesap grubuna aktarma işleminin yapıldığı dönem sonunda bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedilir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre, Kurumun bilançosunda yer alan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabının birbirine eşit olması gerekmektedir. Yapılan incelemeler sonucunda, DOB Genel Müdürlüğü'nün 2019 yılı bilançosunda 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında 1.376.895,96 TL tutarında bakiye olmasına rağmen, 299 Birikmiş Amortismanlar (-) Hesabında 1.456.496,10 TL tutarında bakiye bulunmaktadır.

Dolayısıyla, mali tablolarda 299 Birikmiş Amortismanlar (-) Hesabında ve 630 Giderler Hesabında 79.600,14 TL hataya neden olunmuştur.

BULGU 3: Sözleşmeye Bağlanan İhalelerde Taahhüt Kartlarının Tutulmaması Ve Taahhüt Hesaplarının Kullanılmaması

Sözleşmelere dayanılarak girişilen taahhütlere ilişkin taahhüt kartlarının 920 Gider Taahhütleri Hesabı ile 921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabına kaydedilmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 471'inci maddesinde; *“(1) Bu hesap grubu, yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi mali yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen gider taahhütleri, mevzuatı gereğince bu tutarlara ilave edilen taahhütler ile bunlardan yerine getirilenler veya feshedilenlerin ve kamu-özel iş birliği modeli çerçevesinde girişilen taahhütler, bunlara yapılan ilaveler, fiyat güncellemeleri ile bunlardan yerine getirilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılır.”* Denilmek suretiyle 92 Taahhüt Hesaplarının nasıl kullanılacağı açıklanmıştır.

Aynı Yönetmelik'in 472'nci maddesinde; muhasebe birimince ihale sözleşmelerinde yer alan taahhüt tutarlarının, taahhüt kartlarına yazılacağı ve gider taahhütleri hesabına

kaydedileceği, söz konusu sözleşmelerin kanuni nedenlerle veya yargı kararıyla değişmesi durumunda ya da fiyat farkı hesaplanması, hakediş ödemesi gibi durumlarda hem ilgili taahhüt kartlarına hem de ilgili hesaba gerekli kayıtların yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

DOB Genel Müdürlüğü'nde sözleşmelere dayanılarak girişilen taahhütlere ilişkin taahhüt kartlarının, yukarıdaki hükümler çerçevesinde düzenlenmemiş olduğu ve buna bağlı olarak toplam 7.325.191,08 TL'nin 920 Gider Taahhütleri Hesabı ile 921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabına kaydedilmediği görülmüştür. Söz konusu durum, İdare tarafından girişilen taahhütlerin sağlıklı bir şekilde izlenmesine engel teşkil etmekte ve mali tablolarda yer alan bilgilerde eksikliğe yol açmaktadır.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Aynı İhale Konusu İçinde Yer Alabilecek Mal Alımlarının Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yoluyla Yapılması

DOB Genel Müdürlüğü, Ankara Müdürlüğü ve Mersin Müdürlüğünde bazı mal ve hizmet alımlarının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda belli durumlarda uygulanacağı belirtilen doğrudan temin yöntemi ile alındığı ve Kanun hükümlerinin amacına uygun deşmeyecek biçimde kısımlara bölündüğü görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "Doğrudan Temin" başlıklı 22'nci maddesinde belirtildiği gibi doğrudan temin yöntemi, Kanun'da ihale usulleri için öngörülen kuralların uygulanma zorunluluğunun bulunmadığı, istisnai bir alım yöntemidir. Bu yöntemle, ihale komisyonu kurma ve Kanun'un 10'uncu maddesinde sayılan yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilebilecektir.

Kanun'un "Temel İlkeler" başlıklı 5'nci maddesinde; "Eşiş değerlerin altında kalmak amacı ile mal veya hizmet alımları ile yapıım işleri kısımlara bölünemez" denilmek sureti ile normalde ihale konusu olacak bir işin kısımlara bölünerek istisnai bir yöntemle alınmasının mümkün olmayacağı açık bir şekilde ifade edilmiştir.

Doğrudan temin bir alım yöntemidir, ancak Kanun'un 4'üncü maddesindeki "ihale" tanımına uygun katılıma ve rekabete açık bir ihale usulü değildir. Bu nedenle İdareler bu yola ancak istisnai durumlarda başvurmalı, mümkün olduğu ölçüde kanundaki ihale usulleri uygulanmalıdır.

Belirtilen hükümlere rağmen, DOB Genel Müdürlüğü, Ankara Müdürlüğü ile Mersin Müdürlüğü çeşitli mal ve hizmet alımlarında bu usule başvurmaktadır. Söz konusu mal ve hizmet alımlarının doğrudan temin yolu ile yapılmış olması, aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikte olmasından dolayı açıklanan mevzuat hükümlerine tam olarak uygun düşmemektedir. Bu mal alımlarınının 4734 sayılı Kanun'da belirtilen temel ihale usulleri ile temin edilmesi gerekmektedir.

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Uluslararası Aspendos ve Bodrum Festivallerinin gişe gelirlerinin kurum hesabına aktarılmasında aksamalar olması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Bilet satış programının 2018 yılı sonu bilet satış hasılatında hata vermesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
İstanbul Operasının kullandığı Belediyelere ait sahnelerin gişe bilet satış gelirlerinin, belediye personeli tarafından Opera Hesaplarına yatırılma sürelerine ilişkin prosedür olmaması nedeniyle gelirlerin banka hesaplarına yatırılmasında gecikmeler yaşanması.	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

TABLO 1.1

BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.16		Adı : DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2019			
AKTİF HESAPLAR		N Yılı : 2019		PASİF HESAPLAR		N Yılı : 2019	
1 DÖNEM VARLIKLAR		38.659.827,38		3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		16.777.981,11	
12 FAALİYET ALACAKLARI		162.150,71		32 FAALİYET BORÇLARI		348.538,68	
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HEDABİ		162.150,71		320 BÜTÇE EMANETLERİ HEDABİ		348.538,68	
		29.461.859,55		33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		9.556.289,19	
		29.461.859,55		330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HEDABİ		1.200.495,68	
14 DİĞER ALACAKLAR		443.318,48		333 EMANETLER HEDABİ		8.355.793,51	
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HEDABİ		443.318,48		36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		6.868.552,30	
15 STOKLAR		2.300.018,34		360 ÖDENECEK VERGİ VE FOSLAR HEDABİ		6.756.079,15	
150 LİK MADDE VE MALZEME HEDABİ		2.300.018,34		361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HEDABİ		103.659,30	
16 ÖN ÖDEMELER		6.138.606,19		362 FOSLAR VEYA DİĞER KAMU İD. ADINA YAPILAN TAHKİLAT HEDABİ		8.814,85	
160 BÜTÇE DİĞ. AYIRINDI VE KREDİLER HEDABİ		6.138.606,19		38 DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABİ		4.600,94	
18 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI		153.874,14		387 DİĞER FAZLALARI HEDABİ		4.600,94	
180 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER HEDABİ		153.874,14		4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		890.693,25	
2 DURAN VARLIKLAR		1.988.220,59		47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI		890.693,25	
22 FAALİYET ALACAKLARI		94.464,11		472 KIDEMİ TAZMİNATI KARŞILIĞI HEDABİ		890.693,25	
226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HEDABİ		94.464,11		5 ÖZ KAYNAKLAR		22.979.373,61	
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		1.933.148,37		50 NET DEĞER		27.003.147,90	
250 ARAZİ VE ARDALAR HEDABİ		243.126,00		500 NET DEĞER HEDABİ		27.003.147,90	
252 BİNALAR HEDABİ		9.701.549,09		51 DİĞER HAREKETLERİ		-9.411,13	
253 TEDİO, MAKİNE VE CİHAZLAR HEDABİ		13.202.205,06		518 DİĞER HAREKETLERİ SONUÇ HEDABİ		-9.411,13	
254 TAŞITLAR HEDABİ		1.728.446,49		57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		1.003.974.642,91	
255 DEMİRBAŞLAR HEDABİ		18.169.929,90		570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HEDABİ		1.003.974.642,91	
257 BİRİKİMİ AMORTİMANLAR HEDABİ (-)		-37.011.104,16		58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI		-1.014.801.553,18	
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		-21.741,75		580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HEDABİ (-)		-1.014.801.553,18	
260 HAVALAR HEDABİ		3.045.718,89		59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		6.812.547,11	
268 BİRİKİMİ AMORTİMANLAR HEDABİ (-)		-3.067.460,64		590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUÇU HEDABİ		6.812.547,11	
28 GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI		61.950,00					
280 GELECEK YILLARA AİT GİDERLER HEDABİ		61.950,00					
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR		-79.600,14					
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HEDABİ		1.376.895,96					
299 BİRİKİMİ AMORTİMANLAR HEDABİ (-)		-1.456.496,10					
AKTİF TOPLAMI		40.648.047,97		PASİF TOPLAMI		40.648.047,97	
Bilanco Dipnotları :							
910 ALINAN TEMİNAT MENTÜPLERİ HEDABİ		2.898.261,72					
911 ALINAN TEMİNAT MENTÜPLERİ EMANETLERİ HEDABİ		2.898.261,72					
948 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HEDABİ		2.828.881,62					
949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HEDABİ		2.828.881,62					

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.10			Adı : DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			Yılı : 2019					
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ		Carl Yılı (N)		Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ		Carl Yılı (N)	
630	02	01		Memurlar							3.407.610,84
630	02	01	04	Sosyal Güvenlik Kurumuna							3.407.510,64
630	02	01	04	01 Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri							2.347.134,70
630	02	01	04	02 Sağlık Primi Ödemeleri							1.060.375,94
630	02	02		İstisnai Personel							32.370.199,84
630	02	02	04	Sosyal Güvenlik Kurumlarına							32.370.199,84
630	02	02	04	01 Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri							24.961.072,97
630	02	02	04	02 Sağlık Primi Ödemeleri							7.379.066,07
630	02	03		İşçiler							2.782.726,67
630	02	03	04	İşçilik Sigortası Fonuna							242.907,32
630	02	03	04	01 İşçilik Sigortası Fonuna							242.907,32
630	02	03	04	Sosyal Güvenlik Kurumuna							2.489.819,35
630	02	03	04	01 Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri							2.489.819,35
630	04			Mal ve Hizmet Alım Giderleri							29.184.176,12
630	04	01		Üretim Yönelik Mal ve Malzeme Alımları							8.426,20
630	04	01	06	Diğer Mal ve Malzeme Alımları							8.426,20
630	04	01	06	01 Diğer Mal ve Malzeme Alımları							8.426,20
630	04	02		Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları							2.296.882,72
630	04	02	01	Kurtarıcı ve Büro Malzemesi Alımları							38.118,13
630	04	02	03	Periyodik Yayın Alımları							1.932,74
630	04	02	03	Baskı ve Çift Giderleri							36.245,41
630	04	02	02	Bu ve Temizlik Malzemesi Alımları							182.862,00
630	04	02	02	Bu alımları							182.862,00
630	04	02	04	Enerji Alımları							2.001.602,97

Kurum Kodu : 40.10				Adı : DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2019	
Ekonomik Kodlar				GİDERİN TÜRÜ		Carı Yılı (N)	
Ekonomik Kodlar				GELİRİN TÜRÜ		Carı Yılı (N)	
630	01	02	01	01	Takasok Alımları	840.371,89	
630	01	02	01	02	Akaryakıt ve Yağ Alımları	405.816,02	
630	01	02	01	03	Elektrik Alımları	1.555.416,62	
630	01	02	04		Yiyecek İçecek ve Yem Alımları	344.290,81	
630	01	02	04	01	Yiyecek Alımları (Bedelen işe dahil)	204.577,14	
630	01	02	04	02	İçecek Alımları	30.122,89	
630	01	02	04	04	Özel Malzeme Alımları	14.066,11	
630	01	02	04	01	Laboratuvar Malzemesi ile Kimyevi ve Tezminlik Malzeme Alımı	11.836,60	
630	01	02	04	90	Diğer Özel Malzeme Alımları	2.229,51	
630	01	02	04	04	Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları	13.851,80	
630	01	02	04	90	Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları	13.851,80	
630	01	03			Yolluklar	6.263.542,88	
630	01	03	01		Yurtdışı Geçişli Ödrev Yollukları	3.798.866,51	
630	01	03	01	01	Yurtdışı Geçişli Ödrev Yollukları	3.798.866,51	
630	01	03	02		Yurtdışı Sürekli Ödrev Yollukları	86.581,50	
630	01	03	02	01	Yurtdışı Sürekli Ödrev Yollukları	86.581,50	
630	01	03	01		Yurtdışı Geçişli Ödrev Yollukları	1.437.814,71	
630	01	03	01	01	Yurtdışı Geçişli Ödrev Yollukları	1.437.814,71	
630	01	04			Ödrev Ödelleri	184.888,32	
630	01	04	01		Yasalı Ödeller	180.895,02	
630	01	04	02	04	Mahkeme Harcı ve Ödelleri	180.237,71	
630	01	04	02	90	Diğer Yasalı Ödeller	437,30	
630	01	04	01	01	Ödenecek vergi Resim Harçlar vb.Ödeller	93.901,27	
630	01	04	01	01	Vergi Ödemeleri ve Benzeri Ödeller	87.537,53	
630	01	04	01	90	Diğer vergi Resim ve Harçlar vb.Ödeller	5.363,74	
630	01	06			Hizmet Alımları	12.209.228,86	

Kurum Kodu : 40.16	Adı : DEVLET OPERA VE BALENİN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	Yılı : 2019

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)
630 04 04 01	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	1.505.370,00			
630 04 05 01 00	Etüt Proje Bilimsel/Expertiz Giderleri	53.481,30			
630 04 05 01 001	Bilgisayar Hizmetleri Alınan (Yazılım ve Donanım Harcı)	1.302.689,30			
630 04 05 01 08	Temizli Hizmet Alım Giderleri	0,00			
630 04 05 01 11	Hizmet Alımı Suretiyle Çalıştırılan Personele Yapılab Taz Öd	126.311,00			
630 04 05 01 90	Diğer Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	122.882,60			
630 04 06 02	Haberleşme Giderleri	983.361,00			
630 04 05 02 00	Posta ve Telgraf Giderleri	36.925,00			
630 04 05 02 02	Telefon Abonelik ve Kullanım Ücretleri	122.740,30			
630 04 05 02 03	Bilgiye Abonelik Giderleri	805.675,00			
630 04 06 04	Tapma Giderleri	626.612,00			
630 04 05 03 02	Yolcu Tapma Giderleri	402.230,30			
630 04 05 03 03	Yük Tapma Giderleri	226.684,40			
630 04 05 03 04	Geçiş Ücretleri	16.987,00			
630 04 05 03 90	Diğer Tapma Giderleri	71,00			
630 04 06 04	Tarifiye Bağlı Ödemeler	144.311,00			
630 04 05 04 00	İlan Giderleri	27.129,00			
630 04 05 04 02	Şişirtme Giderleri	40.820,00			
630 04 05 04 03	Komisyen Giderleri	4.712,00			
630 04 05 04 90	Diğer Tarifiye Bağlı Ödemeler	69.670,00			
630 04 06 04	Kiralet	8.313.414,00			
630 04 05 05 00	Dayanıklı Mal ve Malzeme Kiralaması Giderleri	304.128,20			
630 04 05 05 02	Taahhüt Kiralaması Giderleri	1.341.520,10			
630 04 05 05 03	Hizmet Binası Kiralaması Giderleri	4.123.489,00			
630 04 05 05 12	Personel Servis Kiralama Giderleri	616.831,40			
630 04 05 05 90	Diğer Kiralama Giderleri	1.197.665,30			
630 04 06 08	Diğer Hizmet Alımları	508.117,00			
630 04 05 06 00	Kurslara Katılma Giderleri	9.803,00			
630 04 05 06 90	Diğer Hizmet Alımları	388.314,00			
630 04 06	Temel ve Tanıtım Giderleri	6.172.621,10			

Kurum Kodu: 4618	Adı: DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	Yılı: 2019

Ekonomik Kodlar	ÖĞERİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)
630 05 06 01	Temel Öğerleri	12.935,89			
630 05 06 01 01	Temel Ağırılma Tören Fuar ve Organizasyon Öğerleri	12.935,89			
630 05 06 02	Tanıtma Öğerleri	5.140.083,11			
630 05 06 02 01	Tanıtma Ağırılma Tören Fuar ve Organizasyon Öğerleri	5.140.083,11			
630 05 07	Menkul Mal Gayri Maddi Hak Alım Bakım ve Onarım Öğerleri	2.727.690,17			
630 05 07 01	Menkul Mal Alım Öğerleri	6.407,51			
630 05 07 01 01	Büro ve İş yeri Mal ve Malzeme Alımları	6.407,51			
630 05 07 02	Gayri Maddi Hak Alımları	2.258.034,28			
630 05 07 02 01	Bilgisayar Yazılım Alımları ve Yapımları	362.964,84			
630 05 07 02 02	Fikri Hak Alımları	1.895.429,44			
630 05 07 03	Bakım ve Onarım Öğerleri	460.320,36			
630 05 07 03 01	Tehizat Bakım ve Onarım Öğerleri	0,00			
630 05 07 03 02	Makine Teahizat Bakım Onarım Öğerleri	129.438,31			
630 05 07 03 03	Taahizat Bakım ve Onarım Öğerleri	130.882,05			
630 05 08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Öğerleri	307.407,81			
630 05 08 01	Hizmet Binaları Bakım ve Onarım Öğerleri	307.407,81			
630 05 08 01 01	Büro Bakım ve Onarım Öğerleri	208.243,99			
630 05 08 01 04	Abdye ve Tesis Binaları Bakım ve Onarım Öğerleri	11.367,81			
630 05 08 01 05	Diğer Hizmet Binaları Bakım ve Onarım Öğerleri	87.796,01			
630 06	Carı Transferler	17.486.289,80			
630 06 01	Öğev Zararları	18.858.312,62			
630 06 01 02	Sosyal Öğvenlik Kurumlarına	56.809.312,51			
630 06 01 02 05	Sosyal Öğvenlik Kurumuna	56.809.312,51			
630 06 02	Kar amacı gütmeyen Kuruluşlara yapılan Transferler	618.840,64			

Kurum Kodu: 40.18	Adı: DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	Yılı: 2019

Ekonomik Kodlar	ÖĞERİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)
630 06 02 01	Kar amacı gütmeyen Kuruluşlara	610.840,54			
630 06 02 01 03	Memurların Öğle Yemeğine Yardım	610.840,54			
630 06 06	Yurt Dışına Yapılan Transferler	46.128,79			
630 06 06 02	Uluslararası Kuruluşlara Yapılan Ödemeler	43.136,79			
630 06 06 02 01	Uluslararası Kuruluşlara Üyelik Aidatı Ödemeleri	43.136,79			
630 10	Amortisman Giderleri	1.742.686,46			
630 10 01	Maddi Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	1.707.628,13			
630 10 01 03	Testis, Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri	703.780,28			
630 10 01 01 00	Testis, Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri	703.780,28			
630 10 01 04	Taahhüt Amortisman Giderleri	70.388,36			
630 10 01 04 00	Taahhüt Amortisman Giderleri	70.388,36			
630 10 01 06	Demirbaşların Amortisman Giderleri	933.170,48			
630 10 01 02 00	Demirbaşların Amortisman Giderleri	933.170,48			
630 10 02	Maddi Olmayan Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	24.481,66			
630 10 02 01	Hakların Amortisman Giderleri	24.481,66			
630 10 02 01 01	Hakların Amortisman Giderleri	24.481,66			
630 10 03	Diğer Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	10.684,67			
630 10 03 02	Elden Yıkılabilecek Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	10.564,67			
630 10 03 01 00	Elden Yıkılabilecek Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	10.564,67			
630 14	İkmal Maddesi ve Malzeme Giderleri	7.433.079,27			
630 14 01	Kuruluşun Malzemeleri	1.261.682,26			
630 14 01 04	Kuruluşun Malzemeleri	1.261.682,26			

Kurum Kodu: 40.10 Adı: DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ Yılı: 2019							
Ekonomik Kodlar			GİDERİN TÜRÜ	Carı Yı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carı Yı (N)
630	14	02	00	Kırtasiye Matzemeleri		1.221.662,22	
630	14	02		Beceriye, Orta Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme		10.643,00	
630	14	02	00	Beceriye, Orta Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme		10.643,00	
630	14	02	00	Beceriye, Orta Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme		10.643,00	
630	14	02		Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Matzemeleri		62.714,67	
630	14	02	00	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Matzemeleri		62.714,67	
630	14	02	00	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Matzemeleri		62.714,67	
630	14	04		Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar		38.346,34	
630	14	04	00	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar		38.346,34	
630	14	04	00	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar		38.346,34	
630	14	06		Temizleme Ekipmanları		256.668,63	
630	14	06	00	Temizleme Ekipmanları		256.668,63	
630	14	06	00	Temizleme Ekipmanları		256.668,63	
630	14	06		Olyecek, Mutfak ve Tuvalet Malzemeleri		791.683,02	
630	14	06	00	Olyecek, Mutfak ve Tuvalet Malzemeleri		791.683,02	
630	14	06	00	Olyecek, Mutfak ve Tuvalet Malzemeleri		791.683,02	
630	14	07		Yıyecek		116.668,44	
630	14	07	00	Yıyecek		116.668,44	
630	14	07	00	Yıyecek		116.668,44	
630	14	08		İpecek		74.913,64	
630	14	08	00	İpecek		74.913,64	
630	14	08	00	İpecek		74.913,64	
630	14	10		Zirai Maddeler		0.084,82	

Kurum Kodu: 40.10	Adı: DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	Yılı: 2019

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carî Yılı (N)
630 14 10 00	Zirai Maddeler	3.304,00			
630 14 10 00 00	Zirai Maddeler	3.304,00			
630 14 12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	696.213,77			
630 14 12 00	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	696.213,77			
630 14 12 00 00	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	696.213,77			
630 14 13	Yedek Parçalar	961.508,00			
630 14 13 00	Yedek Parçalar	961.508,00			
630 14 13 00 00	Yedek Parçalar	961.508,00			
630 14 14	Nakli Vasıtaları Lezistikleri	8.471,50			
630 14 14 00	Nakli Vasıtaları Lezistikleri	8.471,50			
630 14 14 00 00	Nakli Vasıtaları Lezistikleri	8.471,50			
630 14 16	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	20.791,00			
630 14 16 00	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	20.791,00			
630 14 16 00 00	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	20.791,00			
630 14 17	Bacırılı Ekipmanlar	696,20			
630 14 17 00	Bacırılı Ekipmanlar	696,20			
630 14 17 00 00	Bacırılı Ekipmanlar	696,20			
630 14 99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	3.042.641,40			
630 14 99 00	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	3.042.641,40			
630 14 99 00 00	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	3.042.641,40			
630 20	Bilinen Alacaklardan Kaynaklanan Öldürler	11.141,61			
630 20 00	Fiziklerden Alacaklardan Bilinenler	11.141,61			

Karum Kodu : 49.18	Adı : DEVLET OPERA VE BALESE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	Yılı : 2009

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)
630 20 01 04	Diğer Mevzuat Hükümleri Gereğince İllinenler	11.341,51			
630 20 02 04 90	Fazla veya Yersiz Olarak Kaydedilen Alacaklar ve Fazlaları	404,09			
630 20 02 04 99	Mahkeme Kararı Uyarınca İllinen Alacaklar	4.003,07			
630 20 02 04 99	Diğer Mevzuat Gereğince İllinenler	5.714,35			
630 34	Proje Kapsamında Yapılan Carı Giderler	11.870.896,70			
630 34 04	Proje Kapsamında Yapılan Carı Giderler	11.870.896,70			
630 34 04 07	Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	11.829.224,70			
630 34 04 07 00	Diğer Giderler	11.829.224,70			
630 34 04 04	Diğer Sermaye Giderleri	41.772,00			
630 34 04 04 00	Diğer Sermaye Giderleri	41.772,00			
630 34	Diğer Giderler	767,12			
630 34 34	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	767,12			
630 34 34 04	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	767,12			
630 34 34 04 00	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	767,12			
GİDERLER TOPLAMI :		375.236.199,56			

GİDERLER TOPLAMI (A)	375.236.199,56				
GELİRLER TOPLAMI (B)	382.062.660,28				
NDİRİM (ADE);KONTO TOPLAMI (C)	3.863,68	NET GELİR (D= B- C)	382.048.748,87	FAALİYET SONUCU D - A	6.812.547,11

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2019 YILI
SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM
RAPORU

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: OGM Unvanlar İtibariyle Genel Personel Durumu (2019)

Tablo 2: OGM Merkez ve Taşra Dolu ve Boş Kadro Durumu(2019)

Tablo 3: OGM Özel Bütçe Ödenek ve Gider Kullanımı

Tablo 4: Ekonomik Ayrıma Göre Bütçe Gelirleri Uygulama Sonuçları

Tablo 5: İzin Verilen Yerlerin 2019 Yılı Alacak Tahakkuklarına İlişkin Tablo

Tablo 6: Tahsil Edilemeyen İzin ve İrtifak Alacaklarına İlişkin Tablo

Tablo 7: 2019 Yılında İzne Konu Edilen Alanlarda Kiraya Verilen Yerlere İlişkin Alacaklar19

Tablo 8: Bölgeler Bazında Maden İzin Sahalarında Yapılan Tespitlerin İcmali

Tablo 9: Kadastro Tamamlandığı Halde Tescili Sağlanamayan Birimlerin Bölge Müdürlüklerine Göre Dağılımı

Tablo 10: Ek 16 Madde Kapsamında Tahsis Edilen Alanlar Cetveli

Tablo 11: Ek 16 Madde Kapsamında Çıkarılan Alanlar

Tablo 12: Ormanlık Alanların Durumu

KISALTMALAR

AFD: Fransa Kalkınma Ajansı

BT: Bileşim Teknolojisi

CBS: Coğrafi Bilgi Sistemi

ÇED: Çevresel Etki Değerlendirmesi

FAO: Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı

FRA: Orman Kaynaklarının Değerlendirilmesi teşkilatı

GBMY: Genel Bütçe Muhasebe Yönetmeliği

GOOGLE EARTH PRO: Uydu Görüntüleme

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

KMYKK: Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

KMYBS: Kamu Mali Yönetimi Bilişim Sistemi

KPHYS: Kamu Personel Harcamaları Yönetim Sistemi

kml: Keyhole Markup Language (Anahtar Formatlama Yolu)

MYMY: Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği

MYS: Merkezi Yönetim Sistemi

OGM: Orman Genel Müdürlüğü

ORBİS: Orman Bilgi Sistemi Projesi

OR-KÖY: Orman ve Köy İlişkileri Dairesi Başkanlığı

ONF: Fransa Ulusal Orman Ofisi

TRT: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

TAKPAS: Tapu ve Kadastro Paylaşım Sistemi

TOKİ: Toplu Konut İdaresi

TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

TKGM: Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü

TKYS: Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi

TBS: Kamu Taşıtları Yönetim Bilgi Sistemi

UOE: Ulusal Orman Envanteri

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. İzin ve İrtifak Alacaklarının Tahakkuku ve Tahsilatı ile İzne Konu Edilen Alanlar İçindeki Kiraya Verilen Yerlere İlişkin Alacak Tutarları Konusunda İzin ve İrtifak Birimi ile Muhasebe Birimi Arasında Uyuşmazlık Bulunması
2. Maden Sahalarının Rehabilitasyon Çalışmalarının Tam Ve Zamanında Yapılmaması ve Kontrol Eksikliği
3. Orman Maden İzin Sahalarında Etkin Bir Denetimin Yürütülmemesi
4. İzinli Maden İşletme Ve Tesislere İlişkin Sahalarda Koordinatlı Sınır Köşe Noktalarının Standartlara Uygun Olmaması
5. Kadastro Çalışmaları Tamamlanmış Orman Alanının %16'sının Tapuya Tescil Edilememesi Nedeniyle Ormanların Etkin Korunamaması
6. İzin ve İrtifak İşlemlerinde, Kamu Yararının Somut Olarak Belirlenmesine Yönelik İkincil Düzenlemelerin Yapılmaması ve Kurum Görüşlerinin Ruhsat Belgesinden Sonra Alınmasının Ormancılık ve Madencilik Faaliyetlerini Olumsuz Etkilemesi
7. Uluslararası Norm ve Standartlara Uygun Bir Ulusal Orman Envanterinin Bulunmaması
8. Kurum Taşınmazları Vaziyet Planlarının Sayısallaştırılma İşlemlerinin Yapılmaması
9. OGM ile Başbakanlık (mülga), TOKİ ve TOBB Arasında Yapılan Protokoller Gereğince, OGM Hizmet Binaları İnşaatına İlişkin Mahsuplaşma İşleminin Yapılmaması
10. Orman Genel Müdürlüğü ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Arasında Orman Arazilerinin Kiralanması Konusunda Yapılan Protokolde Güncellenmesi Gereken Hususların Bulunması
11. Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumuna Tahsis Edilen Orman Alanlarının Üçüncü Kişilere Kiralanması Sonucu Tahsil Edilen Kira Bedellerinin Orman Genel Müdürlüğü Özel Bütçesi Yerine Döner Sermaye Bütçesine Aktarılması
12. Kurumun Yazılı Bilişim Sistemleri Stratejisinin Olmaması
13. Yedeklenen Kurumsal Bilgi Ve Kayıtların Farklı Ve Güvenli Ortamda Muhafaza Edilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Orman Genel Müdürlüğü Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı, kamu tüzel kişiliğine haiz, özel bütçeli bir kuruluştur. Taşrada 28 adet Orman Bölge Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmıştır.

09.07.2018 tarih ve 703 sayılı KHK'nin 83 üncü maddesi (a) fıkrası ile 31/10/1985 tarih ve 3234 sayılı “Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun”un adı “Orman Genel Müdürlüğüne İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun” şeklinde değiştirilmiş (b) fıkrası ile de Kanunun “1-16,18 32 nci maddeleri, 35 inci maddesi, 38 inci maddesi, 39 uncu maddesi, geçici 1 ve geçici 6 ncı maddeleri ve ekinde yer alan (1) sayılı Cetvel” yürürlükten kaldırılmıştır.

Aynı KHK nin 41 inci maddesi ile 3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluşu ve Görev Esasları Hakkında Kanunun 19/A maddesinde yapılan değişiklikle “bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların Cumhurbaşkanınca, Cumhurbaşkanlığı veya bakanlıklarla ilgilendirilebileceği” hükme bağlanmıştır.

15.07.2018 tarih ve 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Yirmidördüncü Bölüm 333-344 maddelerinde yapılan düzenleme ile 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğüne İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 703 sayılı KHK ile kaldırılan maddelerinin yanı sıra bazı yeni düzenlemelerde yapılmıştır. Kararnamenin 333 üncü Maddesinde Orman Genel Müdürlüğünün Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı, özel bütçeli ve tüzelkişiliğe haiz bir kurum olduğu, 334 üncü maddesinde ise Orman Genel Müdürlüğünün görevleri belirlenmiştir.

Genel Müdürlüğün görevleri şunlardır:

a) Orman kaynaklarını; ekolojik, ekonomik ve sosyo-kültürel faydalarını dikkate alarak, bitki ve hayvan varlığı ile birlikte, ekosistem bütünlüğü içinde idare etmek, katılımcı ve çok amaçlı şekilde planlamak, usulsüz müdahalelere, tabii afetlere, yangınlara karşı korumak, muhtelif zararlıları ile mücadele etmek ve ettirmek, ormancılık karantina hizmetlerini yürütmek, geliştirmek, orman alanlarını ve ormanlara ilişkin hizmetleri artırmak, ormanları imar ve ıslah etmek, silvikültürel bakımını ve gençleştirilmesini sağlamak.

b) Ormanların mülkiyeti ile ilgili iş ve işlemlerini, kadastrasını, izin ve irtifak işlerini yürütmek.

c) Orman ürün ve hizmetlerinin sürekliliğini güvence altına alarak ormanları teknik, sosyo-kültürel, ekolojik ve ekonomik icaplara göre işletmek, orman ürünlerinin üretim, taşıma, depolama iş ve işlemlerini yapmak ve yaptırmak, bu ürünleri yurt içinde ve yurt dışında pazarlamak.

ç) Mesire yerleri, kent ormanları, araştırma ormanları, ağaç parkı (arboretum) sahaları, orman içi biyoçeşitlilik koruma alanları, model orman, muhafaza ormanı alanlarının ayrılması, korunması, işletilmesini ve işlettirilmesini sağlamak.

d) Orman sınırları içinde veya orman sınırlan dışında her türlü arazide; ağaçlandırma, erozyon kontrolü, ormanla ilgili mera ıslahı, çölleşme ile mücadele, sel ve çığ kontrolü çalışmalarını yürütmek, entegre havza projeleri yapmak ve uygulamak.

e) Orman ağaç, ağaççık ve florasına ait bitki türlerinin tohum ve fidanlarını üretmek, ürettirmek, aşılama faaliyetlerini yapmak, devamlı veya geçici fidanlıklar kurmak, işletmek, gerektiğinde kapatmak.

f) Gerçek ve tüzel kişilerin özel ağaçlandırma, imar-ihya, erozyon kontrolü çalışmaları ile fidanlık tesis etmesi, işletmesi ve pazarlamasını desteklemek.

g) Orman ekosistemlerinin sunduğu ürün ve hizmetlerden azami seviyede istifade edilmesini sağlamak üzere döner sermaye işletmeleri ve gerekli diğer birimleri kurmak ve işletmek, gerektiğinde kapatmak, her türlü malzeme, arsa, arazi, bina, tesis, tesisat satın almak veya kiralamak, gerektiğinde takas yapmak; bunların bakım ve onarmalarını yapmak, yaptırmak, hizmetlerin gerektirdiği makineler ile hizmet vasıtalarını sağlamak, bakım ve revizyonlarını yapmak, yaptırmak, ormanlarda gerekli her türlü altyapı çalışmasını yapmak, ormancılık faaliyetleri için gerekli yolların etüt projelerini yapmak, bakım ve onarım işlerini yapmak veya yaptırmak.

ğ) Hizmetin gerektirdiği her türlü hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim yapmak ve yaptırmak, Genel Müdürlüğün çalışma alanına giren hizmetlere ilişkin olarak, yerel, ulusal ve küresel seviyede görev yapacak enstitüler, müdürlükler, araştırma birimleri, eğitim merkezleri ve sosyal tesisler kurmak ve işletmek.

h) Hizmetleri ile ilgili her türlü araştırma ve geliştirme, envanter, basım, yayım ve

tanıtma işleri ile projeleri yapmak veya yaptırmak ve bunların sonuçlarını yurt içinde ve yurt dışında pazarlamak.

ı) Orman ürün ve hizmetlerinin kullanımını yaygınlaştırmaya yönelik çalışmalar yapmak, her türlü orman ürünü üreten, işleyen, pazarlayan, ithalat ve ihracatını yapan özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler ile yakın işbirliği içinde çalışmak, yurt içinde ve yurt dışında danışmanlık yapmak, projeler uygulamak, ormanlar ve ormancılıkla ilgili olarak kamuoyunu bilinçlendirici her türlü faaliyette bulunmak.

ı) Orman bütünlüğünü sağlamak amacıyla gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan taşınmazların orman rejimine alınması için kamulaştırma, kamu kurum ve kuruluşlarının mülkiyetinde bulunan taşınmazların devir ve gerektiğinde takas işlemlerini yapmak, Devlet ormanları içinde ve bitişiğinde oturan köylüleri ayni ve nakdi yardım kaynaklarıyla desteklemek, orman-halk ilişkilerini geliştirmek ve bu konuda her türlü tedbiri almak.

j) Görev alanına giren konularda teknik ve idari esasları belirlemek, çalışma konularına ilişkin laboratuvarlar kurmak ve kurdurmak, iş tarifleri ve birim zaman analizlerini yapmak, yaptırmak ve birim fiyatlarını tespit etmek,

k) Genel Müdürlüğün görev, hizmet ve faaliyetleri ile ilgili olarak, diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca uyulacak esasları belirlemek, koordinasyonu sağlamak.

l) Mevzuatla verilen diğer görev ve hizmetleri yapmak.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

1.2.1. Teşkilat yapısı

Orman Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilat aşağıdaki gibidir.

Merkez teşkilatı; Teftiş Kurulu Başkanlığı, İç Denetim Birimi Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, ile 18 Daire Başkanlığı ve Daire Başkanlıklarına bağlı toplam 118 Şube Müdürlüğünden oluşmaktadır.

Taşra teşkilatı; 28 Orman Bölge Müdürlüğü ile doğrudan merkeze bağlı; 9'u genel ormancılık konularında ve bölgesel düzeyde, 3'ü de konu bazında ve ülke genelinde faaliyetlerini sürdürmekte olan 12 Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünden oluşmaktadır.

Orman Bölge Müdürlükleri

01 Adana	07 Balıkesir	13 Eskişehir	19 Kastamonu	25 Konya
02 Sakarya	08 Bolu	14 Giresun	20 Mersin	26 Kayseri
03 Amasya	09 Bursa	15 Isparta	21 Muğla	27 Şanlıurfa
04 Ankara	10 Denizli	16 İstanbul	22 Trabzon	28 Çanakkale
05 Antalya	11 Elazığ	17 İzmir	23 Zonguldak	
06 Artvin	12 Erzurum	18.Kahramanmaraş	24 Kütahya	

Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlükleri

A-Konu Bazında Ve Ülke Genelinde Faaliyet Gösteren Araştırma Enstitüsü Müdürlükleri

- 1- Kavak Ve Hızlı Gelişen Orman Ağaçları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü İzmit/Kocaeli
- 2- Orman Ağaçları Ve Tohumları Islah Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Ankara
- 3- Orman Toprak Ve Ekoloji Araştırmaları Enstitüsü Müdürlüğü Eskişehir

B-Genel Ormancılık Konularında Ve Bölgesel Düzeyde Faaliyet Gösteren Araştırma Enstitüsü Müdürlükleri

- 1- Batı Akdeniz Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Antalya
- 2- Batı Karadeniz Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Bolu
- 3- Doğu Akdeniz Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Tarsus/Mersin
- 4- Doğu Anadolu Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Erzurum
- 5- Doğu Karadeniz Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Trabzon
- 6- Ege Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Urla/İzmir
- 7- Güneydoğu Anadolu Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Elazığ
- 8- İç Anadolu Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Ankara
- 9- Marmara Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü İstanbul

1.2.2. İnsan Kaynakları

Tablo 1: OGM Unvanlar İtibariyle Genel Personel Durumu (2019)

Ünvan	Merkez	Taşra	Toplam
Mühendis	250	3562	3812
Tekniker sayısı	32	553	585
Teknisyen	74	469	543
Avukat	17	139	156
Orman Muhafaza Memuru	----	4128	4128
Diğer Unvanlardaki Memur sayısı	553	6131	6680
Sözleşmeli Personel	----	786	786
Sürekli İşçi	237	9148	9385
Geçici İşçi	----	7975	7975
Toplam	1163	32891	34054

Orman Genel Müdürlüğü merkez ve taşra birimlerinde Aralık 2019 tarihi itibariyle 15.908 memur, 786 sözleşmeli personel, 9385 sürekli işçi ve 7975 geçici işçi olmak üzere toplam 34.054 personel istihdam edilmektedir.

Tablo 2: OGM Merkez ve Taşra Dolu ve Boş Kadro Durumu(2019)

KADRO	ÖZEL BÜTÇE				DÖNER SERMAYE				TOPLAM		
	MERKEZ		TAŞRA		MERKEZ		TAŞRA		MERKEZ		TAŞRA
	DOLU	BOŞ	DOLU	BOŞ	DOLU	BOŞ	DOLU	BOŞ	DOLU	BOŞ	DOLU
MEMUR	761	998	13.134	8.092	165	846	1.848	5.095	926	1.844	14.982
SÖZLEŞMELİ	-	-	648	-	-	-	138	5.061	-	-	786
SÜREKLİ İŞÇİ	36	-	7.328	4.326	201	-	1.820	5.008	237	-	9.148
GEÇİCİ İŞÇİ	-	-	2.119	-	-	-	5.856	-	-	-	7.975
TOPLAM	797	998	23.229	12.418	366	846	9.662	15.164	1.163	1.844	32.891

Mevcut personelin yaklaşık % 47'si memur statüsünde, % 2'si sözleşmeli personel, % 28'i sürekli işçi ve % 23'ü ise geçici işçi statüsünde istihdam edilmiştir.

1.2.3. Bağlı, İlgili Veya İlişkili Olduğu Kamu İdareleri

15.07.2018 tarihinde Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum Ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum Ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı 4 Sayılı Kararnamenin Yirmidördüncü Bölüm 333-344 maddeleri ile Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı, özel

bütçeli ve tüzel kişiliğe sahip Orman Genel Müdürlüğü'nün kurulmasına, teşkilat, görev ve yetkilerine ait esas ve usulleri düzenlenerek yürürlüğe konulmuştur.

OGM özel bütçeli (5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa Ekli (II) Sayılı Cetvelde yer almaktadır.) kurum olmakla birlikte aynı zamanda döner sermaye işletmesine sahip bir kurumdur. Bütçe hazırlanması, teklifi, kullanımı, uygulamaların raporlanması çerçevesinde ülkemizde yürürlükte olan genel mevzuat gereği ilgili bakanlıklarla koordinasyon içerisinde faaliyetler sürdürmektedir.

Mali vesayet açısından Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı olup kurumun görevleri ile ilgili olarak bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile de ilgi ve ilişkileri vardır.

4734 ve 4735 sayılı kanunlar çerçevesinde Kamu İhale Kurumu ile özellikle sözleşme şartnamelerden kaynaklanan uyuşmazlıklar, uygulamada karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin koordineli çalışmalar sürdürülmekte, zaman zaman bu kurumun görüşlerine başvurulmaktadır.

OGM görev ve sorumluluklarını yerine getirirken, orman kadastro çalışmaları yapılan alanların kadastro ve tapuya tescili konularında Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü ile, turizm alanı olarak ilan edilen ormanlık alanlarda ise Kültür ve Turizm Bakanlığı ile koordineli olarak çalışmaktadır.

Hazine arazilerinin ağaçlandırılmak üzere OGM'ye tahsisi konusunda Milli Emlak Genel Müdürlüğü ile korunan alanlarda verilecek maden ruhsatları konusunda Maden İşleri Genel Müdürlüğü ile ormanların korunması konusunda (yangın kaçakçılık, usulsüz müdahaleler, otlatma vb.) yerel idarelerle (valilik, kaymakamlık, muhtarlık) işbirliği yapılmaktadır.

Ormanlık politikalarının uygulanmasında yasal mevzuatın düzenlenmesinde bakanlık vasıtasıyla TBMM ile araştırma-geliştirme, projelendirme çalışmalarında ise üniversitelerle işbirliği çalışmaları yapılmaktadır. Personele yönelik genel politikalar, idari iş ve işlemlerde Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi ile koordineli çalışılmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Orman Genel Müdürlüğü, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na Ekli (II) Sayılı Cetvelde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresi olup, kanunun kamu bütçesinin hazırlanması, uygulanması, muhasebeleştirilmesi, raporlanması ve mali

kontrolüne ilişkin hükümlerine tabidir.

Orman Genel Müdürlüğünde, stratejik planının hazırlanması, merkez teşkilatı ve 28 Orman Bölge Müdürlüğünün bütçesi, performans programı, yatırım programı, bütçe gelir ve gider tekliflerinin hazırlanması, bütçe teklifleriyle ilgili Hazine ve Maliye Bakanlığı ile çalışmalar yapılması, bütçenin uygulanması sırasında ödenek işlerinin takibi, merkezden taşraya ödenek gönderilmesi, ödenek revize işleri, genel müdürlük merkez birimlerinin muhasebe işlemleri ile özel bütçe ve döner sermaye bütçe hazırlığı ve özel bütçe uygulaması, bütçenin uygulanması tamamlandıktan sonra faaliyet raporunun ve kesin hesabın çıkarılması ve ayrıca taşınır ve taşınmaz mal işlemleri, alacak takibi, iç kontrol, ön mali kontrol, harcama yetkililerine danışmanlık gibi görevler kurumun mali hizmetler birimi olan Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığınca yerine getirilmektedir.

Orman Genel Müdürlüğü; Özel Bütçe ile Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen ödenekleri, Döner Sermaye Bütçesi ile de OGM Döner Sermaye İşletme Yönetmeliğinde sayılan gelirleri kullanır.

Orman Genel Müdürlüğü'ne 2019 yılında toplam 3.708.028.721,50 TL bütçe ödeneği verilmiş olup bu ödeneğin 197.816.061,88 TL'si iptal edilmiş, 15.580.622,05 TL'si (gayrimenkul sermaye üretim gideri) 2020 yılına devredilmiş kalan 3.494.632.037,57 TL'si ise 2019 yılı bütçe gideri olarak kullanılmıştır.

Giderlerin ekonomik sınıflandırmaya göre dağılımı ve toplam gidere oranı aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3: OGM Özel Bütçe Ödenek ve Gider Kullanımı

Eko. Kod	Gider Çeşidi	2019 Yılı Toplam Ödenek	2019 Yılı Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı (%)
01	Personel Giderleri	1.931.094.000	1.845.844.647	%52,8
02	Sosyal Güvenlik Kurum Prim Giderleri	418.036.000	390.359.911	%11,17
03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	287.117.700	279.740.445	%8
05	Cari Transferler	122.350.000	122.118.827	%3,49

06	Sermaye Giderleri	713.491.021	635.680.534	%18.7
07	Sermaye Transferleri	58.152.000	56.772.809	%1.6
08	Borç Verme	177.788.000	164.114.862	%4.69
TOPLAM		3.708.028.721	3.494.632.037	100

Tablo 4: Ekonomik Ayrıma Göre Bütçe Gelirleri Uygulama Sonuçları

Kodu	Bütçe Gelirinin Türü	Bütçe Geliri (TL)	Bütçe Geliri Red ve İfade (TL)	Net Bütçe Geliri (TL)
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.871.812.314,07	35.913.553,53	1.835.898.760,54
04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	993.251.066,76	0,00	993.251.066,76
05	Diğer Gelirler	487.162.806,03	5.657.297,23	481.505.508,80
06	Sermaye Gelirleri	19.275,00 TL	0,00	19.275,00
08	Alacaklardan Tahsilat	57.925.219,20	0,00	57.925.219,20
	TOPLAM	3.410.170.681,06	-41.570.850,76	3.368.599.830,30

Kurumun 2019 bütçe net geliri 3.368.599.830,30 TL olarak gerçekleşmiştir.

-Yapılan analizde toplam bütçe gelirinin % 54.50'si Kurumun öz gelirlerini oluşturan Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerini,

- % 29.48'i Alınan bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirleri oluşturan Merkezi Yönetim Bütçesinden tahsil edilen hazine yardımını (Merkezi Yönetim Bütçesinden OGM ye 1.400.410.000 TL hazine yardımı tahsis edilmiş ancak kurum tarafından 959.838.000 TL tahsil edilmiştir.)

-% 14.29'u Diğer Gelirler, % 0.005'i Sermaye Gelirleri ve %1.71'i Alacaklardan Tahsilatlara ilişkindir.

OGM Döner Sermaye İşletmesi 2019 yılı toplam geliri 5.708.003.961 TL gideri ise 4.613.565.126 TL'si olarak gerçekleşmiş olup 1.094.438.835 TL kar elde edilmiş ayrıca özel hesap yoktur.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Muhasebe sistemi

Orman Genel Müdürlüğü 5018 sayılı KMYKK' ne Ekli (II) Sayılı Cetvelde yer alan özel bütçeli bir kuruluş olup muhasebe işlemleri GBMY (Genel Bütçe Muhasebe Yönetmeliği) ve MYMY (Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği) çerçevesinde yürütülmektedir. Bu kapsamda yapılan işlemler, 02.01.2018 tarihinden itibaren Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından altyapısı sağlanan “Kamu Mali Yönetimi Bilişim Sistemi (KMYBS) , Merkezi Yönetim Sistemi (MYS) ve Yeni Devlet Muhasebe (YDS) modülleri”, maaş ödemelerinde Kamu Personel Harcamaları Yönetim Sistemi (KPHYS), taşınır kayıtlarında Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi (TKYS), Kamu Taşıtları Yönetim Bilgi Sistemi (TBS) kullanılmaktadır. Kesin Hesap işlemleri “ KBS Modülünde” elektronik ortamda tutulmaktadır. KBS, HYS ve e-bütçe bilişim sistemleri kullanılarak kaydedilmektedir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 311'nci maddesinde kapsama dâhil kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticilerinin, mali raporlama kapsamındaki mali tabloların belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmasından, üst yöneticilerin de bu hususları gözetmekten ve belirlenen süreler içinde yayımlanmasından sorumlu olduğu; 312'nci maddesinde kamu idarelerince, detaylı hesap planlarında yer alan hesaplardan aylık mizan ve yıllık olarak geçici ve kesin mizanların düzenleneceği; 313'ncü maddesinde kamu idarelerince hazırlanacak temel mali tabloların Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu ve Nakit Akış Tablosu olduğu; 314-316'ncı maddelerinde bu tabloların mahiyetleri ve nasıl düzenleneceği; 327'nci maddesinde de mali tabloların hangi dönemlerde hazırlanıp yayımlanacağı belirtilmiştir.

Kurumca muhasebe işlemleri yönetmeliğin ilgili hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir.

Orman Genel Müdürlüğünün muhasebe işlemleri merkezde Merkez Muhasebe Müdürlüğü taşrada ise Bölge muhasebe birimler tarafından yerine getirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu,

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18

standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

Bu kapsamda; OGM tarafından, Kamu İç Kontrol Standartlarının 5 bileşeniyle (kontrol ortamı; risk değerlendirme; kontrol faaliyetleri; bilgi ve iletişim; izleme) 18 standart ve 79 genel şartı kapsayacak şekilde eylem planı hazırlanmıştır.

Orman Genel Müdürlüğü Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı, Stratejik Planı'nın güncellenmesi nedeniyle, 2019-2023 yıllarını kapsayacak şekilde revize edilerek uygulamaya konulmuştur. Söz konusu Eylem Planı merkez birimleri ve taşra birimleri olarak ayrı ayrı düzenlenmemiş, tüm birimleri kapsayacak şekilde Stratejik Plan hedefleri doğrultusunda hazırlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Eylem Planı'nın 5 bileşenine göre iç kontrol sisteminin işleyişini sağlayan stratejik plan, faaliyet raporları, eylem planları, performans programı her yıl yeniden değerlendirilerek yayınlanmaktadır.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu, üst yöneticinin onayı ile kurulmuştur.

Kurumdaki tüm personel, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in Ek 1'inde yer alan "Etik Sözleşmesi"ni imzalamış olup, özlük dosyalarında yer almaktadır.

Orman Genel Müdürlüğü Kurumsal Risk Yönetim Yönergesi 01.01.2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kurumsal Risk Yönetim Yönergesi dikkate alınarak, stratejik planda yer alan her bir hedefe ilişkin iş süreçleri bazında riskler tespit edilmiş ve altı aylık izlemeler yapılarak alınması gereken önlemler belirlenmiştir.

Orman Genel Müdürlüğü merkez birimlerinde, Orman Bölge Müdürlüklerinde ve Araştırma Enstitüsü Müdürlüklerinde süreç analizleri gerçekleştirilerek iş akış şemalarını oluşturmak, süreçlere ait riskleri belirlemek ve kurum analizini (iş analizi, iş tanımı, iş gerekleri, iş ölçümü, iş yükü analizi, iş gücü analizi ve norm kadro) gerçekleştirmek üzere 2018 yılında çalışma başlatılmış, ancak henüz tamamlanmamıştır.

08.12.2015 tarihinde hazırlanan "Hassas Görev Belirleme Rehberi" doğrultusunda, Genel Müdürlüğün merkez ve taşra birimlerinde hassas görevlerin yıllık değerlendirmesi yapılmıştır.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

çerçevesinde gerçekleştirilen kontroller dışında, merkez harcama birimlerinin ön mali kontrole tabi tutulacak riskli evrakları 2019 yılı için de yeniden değerlendirilmiş ve gerekli iş/işlemler gerçekleştirilmiştir. Taşra harcama birimlerine de ön mali kontrol iş ve işlemlerinde yapılması gereken hususlar konusunda talimat verilmiştir.

"Hata, Usulsüzlük ve Yolsuzlukların Bildirim Yöntemleri Rehberi" hazırlanmış 15.06.2017 tarihinde birimlere gönderilmiştir.

OGM'nin Web sayfasında iç kontrol sayfası oluşturulmuştur. İç Kontrol portalında güncellenen veya revize edilen iş ve işlemler yer almaktadır.

Harcama Birimleri Kılavuzu ve İç Kontrol Kavramlar Sözlüğü hazırlanmıştır.

İç Kontrol Şube Müdürlüğü, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak Mali Hizmetler Müdürlüğü'nün alt birimi olarak kurulmuştur.

08/01/2007 tarihinde Genel Müdürlükten alınan onay ile İç Denetim Başkanlığı oluşturulmuştur. Kurumda 15 adet iç denetçi kadrosu mevcut olmasına rağmen fiilen 8 adet kadro doludur. Boş kadroların doldurulması iç denetimin etkinliğini arttıracaktır.

İç denetçiler 5018 sayılı Kanun'un 65'inci maddesinde öngörülen sertifikaya sahiptirler. İç Denetim Yönergesi mevcuttur.

OGM'nin bilgi sistemlerinin sürekliliğini ve güvenilirliğini sağlamak için gerekli kontrol mekanizmalarının geliştirilmesi yönündeki çalışmaların büyük bir kısmı tamamlanmıştır. Genel Müdürlük internet sitesi, telefon, faks ve e-posta sistemleri, izin takip programı; orman kadastro bilgi sistemi; ağaçlandırma bilgi sistemi; fidanlık bilgi sistemi; orkçy bilgi sistemi; orman yangın yönetim sistemi; orman ekosistem izlemesi; hava fotoğrafı harita ve uydu görüntüsü; geoportal bilgi sistemi; e-harita; e-kütüphane; geo data; arşiv takip sistemi; eğitim bilgi sistemi; döner sermaye muhasebe sistemi; personel otomasyon sistemi; makine ikmal yedek parça istek ve transfer programı; taşınır kayıt sistemi; makine işletme giriş programı; dosya arşivi elektronik ortamda yürütülmektedir. ORBİS projesi ile bilgi sistemlerinin entegrasyonu sağlanmıştır.

Orman Bilgi İletişim Stratejisi çerçevesinde; bilgi sistemlerinin güçlendirilmesi, kontrol ve izleme sistemlerinin kurulup, bilişim ortamında takip edilmesini sağlamak için ORBİS proje çalışmaları gelişerek devam etmektedir.

OGM'nin, yukarıda anılan, iç kontrol sistemine ilişkin yürüttüğü faaliyetler ve ulaştığı sonuçlar değerlendirildiğinde; İç Kontrol Uyum Eylem Planı'nda 2019 yılı sonu itibarıyla, bazı faaliyetlerin tamamlanma sürecinin devam ettiği görülmüş olup, Kurumun iç kontrol sisteminin gelişiminin yüksek seviyede olduğu, iç kontrol mekanizmalarının uygulamasının yerleştiği ancak uygulamada geliştirilmesi gereken alanlar olduğu değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Orman Genel Müdürlüğü 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: İzin ve İrtifak Alacaklarının Tahakkuku ve Tahsilatı ile İzne Konu Edilen Alanlar İçindeki Kiraya Verilen Yerlere İlişkin Alacak Tutarları Konusunda İzin ve İrtifak Birimi ile Muhasebe Birimi Arasında Uyuşmazlık Bulunması

Orman Genel Müdürlüğü İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığı kayıtları ile muhasebe biriminin kayıtları arasında aşağıda belirtilen hususlarda uyumsuzluk bulunduğu görülmüştür:

a-Orman Genel Müdürlüğü tarafından orman sayılan alanlarda verilen izinli yerlerin tahakkuk eden 2019 yılı alacak tutarları konusunda İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığı ile muhasebe birimi kayıtları arasında farklılık olduğu görülmüştür.

6831 sayılı Orman Kanunu'nun 16'ncı maddesine göre Devlet ormanları içinde maden arama ve işletilmesi için; 17'nci maddesine göre savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, altyapı vb. tesisler için; 18'inci maddesine göre ocakların açılması ve balık üretim

tesisi kurulması için orman sayılan alanlarda izinler verilmekte ve bunların karşılığında gelir elde edilmektedir. Orman sayılan alanlarda verilecek izinlere ait iş ve işlemleri yürütme görevi İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığınca yerine getirilmektedir.

Mevcut mali sisteme göre bu tür alacakların öncelikle ilgili birim tarafından belirlenmesi, belirlenen bu alacığın muhasebe birimlerince tahakkukunun sağlanması ve nihayetinde kamu idaresinin yıllık mali tablolarında yer alması gerekmektedir. Başka bir ifadeyle, bu alacaklar konusunda birimlerin kayıtlarının tutarlı olması gerekmektedir.

Ancak Orman Genel Müdürlüğü'nün bulgu ekinde yer alan Bölge Müdürlüklerine ait kayıtları incelendiğinde, izin verilen yerlere ilişkin olarak İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığının tahakkuk eden alacak tutarının, muhasebe kayıtlarına göre tahakkuk eden alacak tutarından farklı olduğu görülmektedir.

Kurum göndermiş olduğu cevap yazısında söz konusu farkın gerekçelerini belirtmek suretiyle bulguda yer alan tespitlere katılmaktadır. Cevap metninde bulguya konu edilen uyumsuzluğun tamamen giderildiğine ilişkin herhangi bir açıklama ya da ek mevcut değildir. 28 Bölge Müdürlüğü'nden Ankara, Artvin, Balıkesir, Bolu, Çanakkale, Elazığ, Erzurum, Kahramanmaraş, Isparta, İstanbul (Anadolu-Avrupa), Kastamonu, Konya, Kütahya, Muğla, Şanlıurfa, Trabzon, Zonguldak Bölge Müdürlüğünde tahakkuk eden alacak tutarları arasında fark bulunmamakta olup; diğerlerinde sorun devam etmektedir. İdare özellikle ORBİS'in Bütünleşik Mali Yönetim Bilişim Sistemi ile entegrasyonunun sağlanmasıyla bulguda yer alan tespitlerin tamamen ortadan kalkacağını belirterek konuya ilişkin olarak ilgili bölge müdürlüklerine talimat yazıldığını ifade etmiştir.

Bu itibarla, izin verilen yerlere ilişkin olarak İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığı tarafından hesaplanan alacak tutarları ile muhasebe kayıtları arasındaki uyumsuzluğun giderilerek kurumun mali tablolarının doğru, güvenilir ve gerçeğe uygun bilgi üretmesinin sağlanması gerekmektedir.

Tablo 5: İzin Verilen Yerlerin 2019 Yılı Alacak Tahakkuklarına İlişkin Tablo

Sıra No	Bölge Müdürlüğü	İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığı Kayıtlarına Göre Tahakkuk Eden Alacak Tutarı (TL)	Muhasebe Kayıtlarına Göre Tahakkuk Eden Alacak Tutarı (TL) (120.3.6)	Tahakkuk Eden Alacak Tutarı Farkı (TL) (120.3.6)
1	Adana	56.324.414,00	61.049.541,05	-4.725.127,05

2	Amasya	24.013.252,65	29.932.542,60	-5.919.289,95
3	Antalya	43.775.448,91	53.821.968,14	-10.046.519,23
4	Bursa	86.338.533,63	98.110.422,88	-11.771.889,25
5	Denizli	54.668.745,03	56.176.202,79	-1.507.457,76
6	Eskişehir	44.591.415,22	44.589.017,35	2.397,87
7	Giresun	19.223.296,00	24.530.885,14	-5.307.589,14
8	İzmir	232.208.408,70	232.973.466,35	-765.057,65
9	Kayseri	28.436.108,24	35.694.497,24	-7.258.389,00
10	Mersin	47.028.934,00	74.912.344,94	-27.883.410,94
11	Sakarya	75.144.009,62	60.069.085,95	15.074.923,67

b-6831 sayılı Orman Kanunu'nun 16, 17 ve 18'inci maddelerine göre verilen izinler dolayısıyla tahakkuk eden alacaklardan 2019 yılında tahsil edilemeyenlere ilişkin olarak İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığı'nın kayıtları ile muhasebe biriminin kayıtları arasında farklılık olduğu görülmüştür.

6831 sayılı Orman Kanunu'nun 16'ncı maddesine göre Devlet ormanları içinde maden arama ve işletilmesi için; 17'nci maddesine göre savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, altyapı vb. tesisler için; 18'inci maddesine göre ocakların açılması ve balık üretim tesisi kurulması için orman sayılan alanlarda izinler verilmekte ve bunların karşılığında gelir elde edilmektedir. Orman sayılan alanlarda verilecek izinlere ait iş ve işlemleri yürütme görevi İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığınca yerine getirilmektedir.

Mevcut mali sisteme göre bu tür alacaklardan tahsil edilemeyen tutarların öncelikle ilgili birim tarafından belirlenmesi, belirlenen bu tutarın muhasebe birimlerince muhasebe kayıtlarına alınarak kamu idaresinin yıllık mali tablolarında yer alması gerekmektedir. Başka bir ifadeyle, bu alacaklar konusunda birimlerin kayıtlarının tutarlı olması gerekmektedir.

Ancak Orman Genel Müdürlüğü'nün bulgu ekinde yer alan Bölge Müdürlüklerine ait kayıtları incelendiğinde, izin verilen yerlere ilişkin olarak İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığı tarafından hesaplanan tahsil edilemeyen alacak tutarının, muhasebe kayıtlarındaki tutardan farklı olduğu görülmektedir.

Kurum göndermiş olduğu cevap yazısında söz konusu farkın gerekçelerini belirtmek suretiyle bulguda yeralan tespitlere katılmaktadır. Cevap metninde bulguya konu edilen uyumsuzluğun tamamen giderildiğine ilişkin herhangi bir açıklama ya da ek mevcut değildir. 28 Bölge Müdürlüğü'nden Ankara, Antalya, Artvin, Balıkesir, Bolu, Bursa, Çanakkale,

Elazığ, Erzurum, Eskişehir, Kahramanmaraş, Isparta, İstanbul (Anadolu-Avrupa), Kastamonu, Konya, Kütahya, Muğla, Şanlıurfa, Trabzon, Zonguldak Bölge Müdürlüğü'nde tahsil edilemeyen alacak tutarları arasında fark bulunmamakta olup; diğerlerinde sorun devam etmektedir. İdare özellikle ORBİS'in Bütünleşik Mali Yönetim Bilişim Sistemi ile entegrasyonunun sağlanmasıyla bulguda yer alan tespitlerin tamamen ortadan kalkacağını belirtmiştir.

Bu itibarla, izin verilen yerlere ilişkin olarak İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığı tarafından hesaplanan tahsil edilemeyen alacak tutarları ile muhasebe kayıtları arasındaki uyumsuzluğun giderilerek kurumun mali tablolarının doğru, güvenilir ve gerçeğe uygun bilgi üretmesinin sağlanması gerekmektedir.

Tablo 6: Tahsil Edilemeyen İzin ve İrtifak Alacaklarına İlişkin Tablo

Sıra No	Bölge Müdürlüğü	İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığı Kayıtlarına Tahsil Edilemeyen Alacak Tutarı (TL)	Muhasebe Kayıtlarına Tahsil Edilemeyen Alacak Tutarı (TL)	Tahsil Edilemeyen Alacak Tutarları Farkı (121.03.06)
1	Adana	13.545.944,00	18.213.676,06	-4.667.732,06
2	Amasya	2.024.563,72	3.635.217,77	-1.610.654,05
3	Denizli	5.831.401,75	5.577.592,31	253.809,44
4	Giresun	1.777.431,02	2.637.722,12	-860.291,10
5	İzmir	9.068.799,26	10.239.308,51	-1.170.509,25
6	Kayseri	1.177.977,67	4.627.003,43	-3.449.025,76
7	Mersin	17.071.635,00	12.484.620,69	4.587.014,31
8	Sakarya	22.725.096,60	27.548.819,64	-4.823.723,04

C_Orman Genel Müdürlüğü tarafından izne konu edilen alanlar içinde kiraya verilen yerlerin, muhasebe birimi ve İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığınca hesaplanan 2019 yılı tahakkuk eden alacak tutarları arasında farklılık olduğu görülmüştür.

6831 sayılı Orman Kanunu'nun 16'ncı maddesine göre Devlet ormanları içinde maden arama ve işletilmesi; 17'nci maddesine göre savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, altyapı vb. tesisleri; 18'inci maddesine göre ise ocakların açılması ve balık üretim tesisi kurulması amacıyla orman sayılan alanlarda izinler verilmekte ve bunların karşılığında gelir elde edilmektedir.

Aynı Kanun'un 18'inci maddesinin 2'nci fıkrasında; genel bütçe kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarına bu madde kapsamında verilen izinlerden bedel alınmayacağı; ancak

bedelsiz izne konu tesisler de dâhil olmak üzere tesislerin, izin sahibince üçüncü kişilere kiralanması halinde orman sayılan alana isabet eden kira bedelinin yüzde ellisinin her yıl Orman Genel Müdürlüğü bütçesine gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimi hesabına izin sahibi tarafından yatırılacağı ifade edilmektedir.

18.04.2014 tarih ve 28976 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Orman Kanunu'nun 17/3 ve 18'inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği'nin "İzne konu tesislerin kiraya verilmesi" başlıklı 27'nci maddesinin 4'üncü fıkrasında ise; kira bedelinin aylık ödenmesi halinde aylık kira bedelinin oniki ile çarpılarak bulunan bedelin yüzde ellisinin kira sözleşmesinde belirtilen ilk kira ödeme tarihinden itibaren en geç bir ay içinde ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Orman sayılan alanlarda verilecek izinlere ait iş ve işlemleri yürütme görevi İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığınca yerine getirilmektedir. Mevcut mali sisteme göre, bu tür alacakların öncelikle ilgili birim tarafından belirlenmesi, belirlenen bu alacağın muhasebe birimlerince tahakkukunun sağlanması ve nihayetinde kamu idaresinin yıllık mali tablolarında yer alması gerekmektedir. Başka bir ifadeyle, bu alacaklar konusunda birimlerin kayıtlarının tutarlı olması gerekmektedir.

Ancak Orman Genel Müdürlüğü'nün bulgu ekinde yer alan Bölge Müdürlüklerine ait kayıtları incelendiğinde, kiraya verilen yerlere ilişkin olarak İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığının tahakkuk eden alacak tutarının, muhasebe kayıtlarına göre tahakkuk eden alacak tutarından farklı olduğu görülmektedir.

Kurum göndermiş olduğu cevap yazısında söz konusu farkın gerekçelerini belirtmek suretiyle bulguda yer alan tespitlere katılmaktadır. Cevap metninde bulguya konu edilen uyumsuzluğun tamamen giderildiğine ilişkin herhangi bir açıklama ya da ek mevcut değildir. 28 Bölge Müdürlüğü'nden Adana, Amasya, Ankara, Antalya, Artvin, Balıkesir, Bolu, Çanakkale, Denizli, Elazığ, Erzurum, Eskişehir, Kahramanmaraş, İstanbul (Anadolu-Avrupa), Kastamonu, Konya, Kütahya, Muğla, Şanlıurfa, Trabzon, Zonguldak Bölge Müdürlüğü'nde tahakkuk eden alacak tutarları arasında fark bulunmamakta olup; diğerlerinde sorun devam etmektedir. İdare ORBİS'in Bütünleşik Mali Yönetim Bilişim Sistemi ile entegrasyonunun sağlanmasıyla bulguda yer alan tespitlerin tamamen ortadan kalkacağını belirtmiştir.

Bu itibarla, izne konu edilen alanlar içindeki kiraya verilen yerlere ilişkin olarak İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığının tahakkuk eden alacak tutarları ile muhasebe kayıtları arasındaki uyumsuzluğun giderilerek kurumun mali tablolarının doğru, güvenilir ve gerçeğe

uygun bilgi üretmesinin sağlanması gerekmektedir.

Tablo 7: 2019 Yılında İzne Konu Edilen Alanlarda Kiraya Verilen Yerlere İlişkin Alacaklar

Sıra no	Bölge Müdürlüğü	İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığı Kayıtlarına Göre Tahakkuk Eden Alacak Tutarı (TL)	Muhasebe Kayıtlarına Göre Tahakkuk Eden Alacak Tutarı (120.3.6)	Tahakkuk Eden Alacak Tutarları Arasındaki Fark (TL) (120.3.6)
1	Bursa	49.824,74	0,00	49.824,74
2	Giresun	154.751,29	197.034,54	-42.283,25
3	Isparta	103.911,01	0,00	103.911,01
4	İzmir	74.884,61	0,00	74.884,61
5	Kayseri	22.358,05	211.093,62	-188.735,57
6	Mersin	391.158,84	444.523,00	-53.364,16
7	Sakarya	1.587.012,29	0,00	1.587.012,29

BULGU 2: Maden Sahalarının Rehabilitasyon Çalışmalarının Tam Ve Zamanında Yapılmaması ve Kontrol Eksikliği

Orman Genel Müdürlüğü Faaliyet alanında yer alan 6831 sayılı Orman Kanununun 16 ncı maddesine göre izin verilen maden sahalarının örnekleme usulü ile yapılan fiili ve fiziki denetimlerinde;

Maden işletme sahalarının büyük bir çoğunluğunda rehabilite çalışmalarının yapılamadığı verilen izinler doğrultusunda, belli bir plan ve proje çerçevesinde işletilmesi ve çalıştırması gerekirken, sahada düzensiz çalışmalar yapıldığı görülmüştür. Özellikle mermer ve taş ocaklarının faaliyetleri sonucunda teras sistemine ve saha rehabilitesine uygun olmayan dik ve derin çalışmalar örnek olarak gösterilebilir.

İşin proje ile çalışma plan ve programına uygun yapılmayan, maden arama çalışmaları saha rehabilitesinin uzun zaman almasını ve daha pahalı yapılması sonucunu doğurmaktadır. Bu durum doğal çevre üzerinde olumsuz etki ve risklere neden olabilecektir.

6831 sayılı Orman Kanununun 16 ncı maddesinin son fıkrasında yer alan “Maddenin uygulanması ile ilgili tanım, şekil, şart ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.” Hükmüne istinaden yürürlüğe konulan ve 18.04.2014 tarih ve 28976 sayılı Resmi Gazete yayımlanan “Orman Kanununun 16’ncı Maddesinin Uygulama Yönetmeliği’ nin 3.maddesi’nin (ff) ve (gg) bendinde;

“Rehabilitasyon projesi: Madencilik faaliyetleri yapılan sahanın bozulacak doğal

yapısının yeniden düzenlenmesi, doğal dengesinin kurulması, alanın yeniden insanların ya da diğer canlıların güvenle yararlanabileceği hâle getirilmesini sağlayacak biçimde rehabilite amacıyla hazırlanacak projeyi,”

“Rehabilite: İzin başlangıcından sona ermesine kadar geçen sürede, izin alanının; çevre emniyetinin sağlanarak, rehabilitasyon projesine uygun olarak ıslah edilmesini, orman ekosisteminin tesisi amacıyla ağaçlandırma ve silvikültür teknikleri kullanılarak çevreye uyumlu hale getirilmesi işlemi”, şeklinde tanımlanmıştır.

Yine aynı Yönetmeliğin Rehabilite başlıklı 17 maddesinde;

“(1) İzin sahibi, madencilik faaliyeti yapacağı sahayı, rehabilitasyon projesine uygun olarak rehabilite etmek zorundadır.

(2) Rehabilite yapılacak alanın kullanım öncesi dönemde çoraklık ve verimsizlik gibi olumsuz nitelikler taşıyor olması, alanda rehabilite yapılmaması için gerekçe olarak gösterilemez.

(3) Rehabilite, madencilik faaliyetlerinin başlamasıyla birlikte başlar, madencilik faaliyetleri sırasında devam eder, iznin bittiği tarihte rehabilitenin de bitirilmesi esastır. Bu tarihte rehabilitenin bitirilemediğinin heyetçe tespit edilmesi ve izin sahibinin talebi halinde bölge müdürlüğüne bir yıl ek süre verilir. Rehabilite için verilen bu ek sürede madencilik faaliyetine izin verilmez. Bu sürede bedellerin alınmasına devam edilir. Aksi halde bu işlem orman idaresince yapılır veya yaptırılır. Yapılan masraflar çevre ile uyum teminatından alınır. Bu bedelin yetersiz kalması halinde eksik kalan tutar izin sahibinden rızaen, ödememesi durumunda yasal yollarla tahsil edilir. ....

(5) Kazı gerektiren maden arama veya rehabilitasyon projesi istenmeyen tesis ve altyapı tesis izinlerinde madencilik faaliyetleri ile bozulan alan izin sahibince izin öncesi topoğrafik yapı ile uyumlu hale getirilir. ....

(7) İzin devredilmesi durumunda söz konusu alanın rehabilite sorumluluğu yeni izin sahibi için de aynen geçerlidir.

(8) İzin herhangi bir nedenle iptal edilmesi, rehabilite sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.” .....

Takip ve kontrol başlıklı 19.maddesinde;

“(1) Rehabilite çalışması yapılan alanlar bölge müdürlüğü tarafından takip ve kontrol edilir.

(2) İzin sahibi her yıl Eylül ayının sonuna kadar uygulama takvimine göre madencilik faaliyeti yaptığı alandaki rehabilite işleminin safahatı hakkında bölge müdürlüğüne ormancılık bürosu ya da bünyelerinde çalışan orman mühendisi ve/veya orman yüksek

mühendisi tarafından hazırlanan teknik raporu verir. Yeni verilen izinlerde izin verildiği yıl içerisinde, teknik rapor istenmez. Teknik raporun, süresinde verilmemesi halinde teminat irat kaydedilir ,teknik rapor ve yenilenmiş teminat verilinceye kadar sahada çalışmasına müsaade edilmez.”

Hükümleri getirilmiştir.

Bu hükümler uyarınca izin sahibi, madencilik faaliyeti yapacağı sahayı, rehabilitasyon projesine uygun olarak rehabilite etmek zorundadır. Maden sahasının, rehabilite süresi, izin başlaması ile başlar, faaliyet süresince devam eder ve nihayet izin bittiği sürede rehabilite çalışması bitmelidir. Eğer bu süre içinde bitirilemezse bir sene ek süre verileceği ancak bu ek süre içinde madencilik faaliyetlerinin devam edemeyeceği yönetmelikte düzenlenmiştir.

Ayrıca maden izni herhangi bir nedenle iptal edilirse bu durum izin sahibinin rehabilite sorumluluğunu ortadan kaldırmayacaktır. İzin sahibi her yıl eylül ayının sonuna kadar uygulama takvimine göre madencilik faaliyeti yaptığı alandaki rehabilite işleminin safahatı hakkında Orman Bölge Müdürlüğüne (OGM), ormancılık bürosu ya da bünyelerinde çalışan orman mühendisi ve/veya orman yüksek mühendisi tarafından hazırlanan teknik raporu vermesi, Orman Genel Müdürlüğü taşra teşkilatı olan Bölge Müdürlüklerinin ise Rehabilite çalışması yapılan alanları takip, kontrol ve koruma görev ve sorumluna sahiptir .

Yukarıda yer alan hükümlerden de anlaşılacağı üzere işletilen bir maden sahasında rehabilitasyon çalışmalarının, maden işletme sahası izin süresi içerisinde bitirilmesi esas olup bitirilemediği taktirde, ancak bir yıl ek süre verilebilmektedir. Ancak maden sahalarının örnekleme denetimlerinde izinleri devam etmekle birlikte mevcut maden rezervinin tamamının alınması nedeniyle işletilemeyen veya işletme izni bitip yeni izin talebi sonuçlanmamış olan alanlar ile işletme faaliyetine devam eden ancak rezervi alınmış ve boşaltılmış izin dahilindeki kısmi alanların rehabiliteye elverişli olmasına rağmen rehabilitasyon projesine uygun herhangi bir rehabilite çalışmasının yapılmadığı tespit edilmiş olup yapılan değerlendirmede çalışmaların genellikle iznin son yılında veya ek süre içerisinde yapılmaya başlandığı,

Ancak bu durumda işletmeci fiili olarak sahadaki tüm rezervi aldığı ve şantiyesini kapattığından genellikle rehabilite çalışmalarını sahiplenmediği, çalışmanın uzun süreye yayıldığı veya hukuksal problemlere neden olduğu görülmüştür.

Oysa iznin başlangıcından itibaren sahanın durumuna göre işletmesi tamamlanmış alanların hızla rehabilite edilerek doğaya yeniden kazandırılması ve çevrenin istifadesine sunulabilmesi gerekir aksi takdirde rehabilitasyon çalışmalarının projesine uygun olarak zamanın da bitirilememesi, daha büyük bir zaman ve parasal maliyete neden olacağı gibi

çevre ve ekolojik yapıya da büyük zarar vereceği açıktır. Bu durum 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Ve Kontrol Kanunu’nda belirlenen, “Kamu kaynaklarının tanımlanmış standartlara uygun olarak etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlama” ilkesine aykırı düşecektir.

Kamu idaresi konu ile ilgili olarak “Orman Kanununun 16’ncı Maddesinin Uygulama Yönetmeliği”nin 16,17 ve19 uncu maddeleri uyarınca işlemlerin yürütüldüğünü, Genel Müdürlüğün 01.06.2020 tarih ve E.1037843 sayılı talimat ile; Maden sahalarındaki madencilik faaliyetleri ile rehabilitasyon çalışmalarının kontrol ve denetimi sonrası düzenlenen Teknik Raporların, proje alanı ve yapılan işlere ait özel bilgi ve belgelerin, ayrıntılı ve karakteristik bilgileri içerecek şekilde hazırlanması gerektiği, bölge müdürlüklerince izin sahalarına yönelik yıllık kontrol planlarının yapılarak bu planlar dahilinde gerekirse birden fazla izin sahalarının etkin kontrollerinin yapılmasını, bölge müdürlüklerine duyurulduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak idari denetim ve kontrol mekanizmasının sağlıklı bir şekilde işletilmesi, rehabilitasyon çalışmalarının belli bir çalışma programı kapsamında maden işletme faaliyeti sırasında da devam etmesi konusunda gerekli idari işlemlerin yapılması, ilgili yasal mevzuat ve kesin taahhüt senetlerinde Rehabilitasyon süreçleriyle ilgili izin sahibini bağlayıcı düzenlemelere gidilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

BULGU 3: Orman Maden İzin Sahalarında Etkin Bir Denetimin Yürütülmemesi

OGM taşra teşkilatını oluşturan 28 Orman Bölge Müdürlüğü görev alanında yer alan ve Orman Kanununun 16.ıncı maddesi gereğince izin verilen maden izin sahalarından örnekleme yöntemi ile seçilen 687 maden izin sahasının CBS (Coğrafi Bilgi Sistemi) sistemi üzerinden bazılarının ise yerinde yapılan fiili denetimlerindedeki; sınır aşmaları, izinsiz yapılar ve izin amacı dışında kullanımlar tespit edilmiş olup, Kurum tarafından maden izin sahalarının kontrollerine yönelik etkin bir denetimin yürütülemediği görülmüştür. Ayrıca, Orman İşletme Şeflikleri tarafından izin sahalarına yönelik kontrollerde tutulan zabıtların Bölge İzin İrtifak Şube Müdürlüğüne süresinde iletilmediği incelenmiştir.

6831 sayılı Orman Kanununun 16.ıncı maddesinde; Devlet ormanları içinde maden aranması ve işletilmesi ile madencilik faaliyeti için zorunlu; tesis, yol, enerji, su, haberleşme ve altyapı tesislerine, fon bedelleri hariç, bedeli alınarak Tarım ve Orman Bakanlığınca izin verileceği belirtilmiş ve aynı kanunun 16 ncı Maddesinin Uygulama Yönetmeliği’nin 28’nci maddesinde ile izin sahalarının kontrol ve sorumluluklar belirlenmiştir. 20.3.2015 Tarih ve

29301 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin Kurulması ve Yönetilmesi Hakkında Yönetmeliğin geçici 1.inci maddesinde; Kurumlar temel veri temalarını üç yıl içerisinde, tematik veri temalarını dört yıl içerisinde, yönetmeliğin hükümlerine uygun olarak uyumlaştırmak zorunda oldukları açıklanmıştır.

Buna göre, Orman Genel Müdürlüğü CBS (Coğrafi Bilgi Sistemleri) ne yönelik ürettiği tüm verileri kendi kurduğu ORBİS (Orman Bilgi Sistemine) girmektedir. ORBİS üzerinde, maden izin sahalarının uydu görüntüsü ile değerlendirilmesine yönelik .kml uzantılı harita formatında “Google Earth Pro” ile uyumlu dosyalar oluşturulmaktadır.

Maden izin sahalarındaki; sınır aşımaları, idare izni olmayan yapıları, izin amacı dışında kullanımları incelemek için OGM'nin kurduğu ORBİS üzerinde yer alan diğer modüllerden (tek zamanlı uydu görüntüsü, kadastral veriler vb.) referans olarak yararlanılmakta ancak yeterli olmamaktadır. Ayrıca, “Google Earth Pro” programında yer alan belli zaman aralıklarında çekilmiş uydu görüntüleri ile zaman ve mekansal olarak değerlendirmeler yapılmıştır.

Yapılan incelemede, maden izin sahalarının olurlarına yönelik harita girişleri tamamlanmış dosyalardan örnekleme seçilen .kml uzantılı 687 maden izin sahasından, 497 sahada 330 sınır aşımı olduğu, 49 idare izni olmayan yapılar yapıldığı, 31 sahada, izin amacı dışında kullanımlar olduğu, 78 sahada ise hem izin amacı dışında kullanılan idare izni olmayan yapılar yapıldığı ve 20 sahanın ise koordinatlarının sorunlu olduğu görülmüştür.

Kurum, maden izin sahalarına yönelik tespit edilen 497 sahadan 330' unda saha aşımı olduğunu bu aşımaların çoğunda suç tutanaklarının tutulduğu, bir kısmında hassas ölçümler nedeniyle tutanaklarının daha sonra ibraz edileceğini, bazılarında ise mevsimsel olarak tutanak tutulamadığı ve tutulduktan sonra gönderileceği, bir kısmının ise önceki yıllara ait tutanaklar olduğu, çok azında ağaçlandırma bedelinden bahsedildiği, çoğunun da savcılığa verilerek ilgili makamlara bildirildiğini ifade etmiştir. Ayrıca, 49 maden izin sahasında “idare izni olmayan yapılar”dan 3 adet sahada sorun olmadığını, 31 maden izin sahasında “izin amacı dışında kullanım”lardan 1 adet sahada sorun olmadığını ve 78 maden izin sahasında “hem idare izni olmayan yapılar hem de izin amacı dışında kullanımlar”dan 3 adet sahada sorun olmadığını belirtmiştir. Ancak maden izin sahalarına yönelik izinsiz yapılaşma ve farklı kullanımların dışında başkaca herhangi bir işlem yapılmadığı anlaşılmıştır. Hava şartları, terör ve sağlık koşulları nedeniyle de 27 maden izin sahasında inceleme yapılmadığı belirtilmiştir. Ayrıca, maden izin sahalarına yönelik eksik olan veri girişlerinin bölge müdürlüklerince tamamlanması için çalışmaların devam ettiği, öte yandan; zabıtlar, tutanaklar, iptal edilen alanlar, yargıya intikal etmiş alanlar ve rehabilitasyon alanlarının sisteme yüklenme

çalışmaları için gerekli arayüz çalışmalarına devam edildiği tamamlanmasında kullanıma geçileceği ifade edilmiştir.

Kurumun, maden izin sahalarına yönelik 46 adet maden izin sahasında “idare izni olmayan yapılar” olduğu, 30 maden izin sahasında “izin amacı dışında kullanımlar” olduğu ve 76 maden izin sahasında ise “hem idare izni olmayan yapılaşmalar hem de izin amacı dışında kullanımlar” yapıldığı tespiti ile ilgili olarak herhangi bir işlem yapmadığı (Tablo 8) anlaşılmıştır.

Dolayısıyla, maden izin sahalarında istenen; sınır aşımına yönelik yapılan tespitlerde özellikle ağaçlandırma bedeli ve arazi kullanım bedellerinin bildirilmediği, idare izni olmayan yapılar, izin amacı dışında kullanımlar gibi iş ve işlemlerle ilgili kontroller idarece yıllık yapılan denetimler ile birlikte değerlendirildiğinde yapılan kontrollerin işlevsel olmadığı, ORBİS'te verilen link üzerinden sistem tabanlı risk odaklı kontrol edilemediği görülmüştür.

Maden izin sahalarında kontrol denetiminin yeterince yapılamadığı konusu geçmiş yıl Sayıştay Denetim Raporlarında yer almış olup, kurumca talimat ve uyarılar yapılmasına rağmen gelinen noktada, kontrollerin iyileştirilmesi ile ilgili gereken sonuçların alınmadığı değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak; idarece 330 maden izin sahasında sınır aşımını tespit edilmiş gerekli hukuki işlemlerin başlatıldığı ancak ağaçlandırma ve arazi kullanım bedelleri tespitinin muhasebeye intikalinin sağlanmadığı, 49 izin sahasından 46 sında “idare izni olmayan yapılar” olduğu 31 izin sahasının biri dışında “izin amacı dışında kullanımlar” olduğu, 78 maden izin sahasından üçü dışında “hem idare izni olmayan yapı hem de izin amacı dışında kullanımlar” olduğu, ayrıca 27 maden izin sahasında ise çeşitli nedenlerle idarece inceleme yapılamadığı anlaşılmış olup, bunların tespit, takip ve kontrolü bakımından etkin bir denetim yürütülmediği değerlendirilmiştir.

Tablo 8: Bölgeler Bazında Maden İzin Sahalarında Yapılan Tespitlerin İcmali

Orman Bölge Müdürlüğü	ORBİS Girilen	ORBİS Haritaları Tam	Örnekleme İle İncelenen	İdare İzni Olmayan Yapılar	İzin Amacı Dışında Kullanımlar	İdare İzni Olmayan Yapılar ve İzin Amacı Dışında Kullanımlar
Adana	249	120	21	5	1	
Amasya	416	210	38	7	5	2
Ankara	178	70	15	6		
Antalya	412	204	30	2	3	3

Artvin	132	93	10	2		
Balıkesir	393	202	25	2		2
Bolu	113	77	24			2
Bursa	828	639	38		2	3
Çanakkale	400	189	24	4	2	
Denizli	332	210	45	2		6
Elazığ	278	142	37			19
Eskişehir	254	171	31	1		4
Giresun	191	102	14	1		2
İsparta	574	320	31			7
İstanbul	485	235	32		3	7
İzmir	480	307	37	2		4
Kahramanmaraş	466	313	27	2	5	2
Kastamonu	276	83	13	1	4	2
Kayseri	257	138	24	1		3
Konya	289	95	18	1		2
Kütahya	278	28	8		1	
Mersin	536	198	33	1	2	5
Sakarya	240	157	27	1		1
Şanlıurfa	244	189	30		2	
Zonguldak	332	243	17	5		
Toplam	8633	4735	649	46	30	76

BULGU 4: İzinli Maden İşletme Ve Tesislere İlişkin Sahalarda Koordinatlı Sınır Köşe Noktalarının Standartlara Uygun Olmaması

Orman Genel Müdürlüğü faaliyet alanında yer alan 6831 sayılı Orman Kanununun 16 ncı maddesine istinaden izin verilen maden sahalarının örnekleme usulü ile yapılan fiili ve fiziki denetimlerinde;

Maden işletme sahalarının büyük bir çoğunluğunda izin alanını ve koordinatları belirleyen köşe noktalarının mevzuata uygun olmadığı görülmüştür.

18.04.2014 tarih ve 28976 sayılı Resmi Gazete yayınlanan Orman Kanununun 16 ncı Maddesinin Uygulama Yönetmeliği nin 7 inçi maddesinin 3 üncü bendinde;

“ (Değişik:RG-19/4/2015-29331) Madencilik faaliyetine başlanılmadan önce izin sahibine, maden işletme ile tesis izin alanları, maden stok alanı, pasa döküm alanı, verimli toprak depolama alanı ve atık barajı izin sahasının sınırlarının köşe noktalarına zeminden en az iki metre yükseklikte koordinat değerleri belirli sabit işaretler tesis ettirilir. İki nokta arası 25 metreden fazla olamaz. Sabit işaretler izin süresi ve rehabilite izleme sürecinde muhafaza edilir. Aksi halde madencilik faaliyetine müsaade edilmez. ”

Hükmü getirilmiştir.

Yine aynı Yönetmeliğin “İzin Sahalarının Kontrolü Ve Sorumluluk” başlıklı 28 inci

maddesinde Kurumca; İzin sahalarının takvim yılı içinde en az bir defa dosya ve arazi üzerinde heyetçe kontrol edilerek tutanak tanzim edileceği, takvim yılı içinde kontrol edilen izinlerin yüzde ikisi Bölge Müdürlüklerince, ayrıca incelemeye tabi tutulacağı ve izin sahaları koruma ekiplerince periyodik olarak kontrol edileceği belirtilmiştir.

Bu hüküm uyarınca izinli sahaların sınırlarını belirleyen koordinat noktalarının, en az iki metre yükseklikte ve 25 metre aralıklarla sabit beton veya demir kazık çakılarak tespit edilmesi gerekirken bazı alan uygulamalarında, köşe nokta kazıklarının toprak seviyesinde, bazılarının ise toprak seviyesinden, yaklaşık bir metre yükseklikte olduğu incelenmiştir. Bu durum sahanın doğal yapısı (ağaçların büyümesi vs) ve coğrafyası nedeniyle, koordinat noktalarının zaman içerisinde görünürlüğüne kaybetmesi, iç ve dış nedenlerle zarara uğraması vs nedenlerle sahanın hassas ölçümünün yapılamaması ve saha aşımı gibi risklere neden olabilecektir.

Kamu idaresince yapılan tespitlerde levhaların ve işaretlerin çoğunlukla yöre halkı ve çobanlar tarafından söküldüğü, bazılarının arazi şartları ve mevsimsel etkiler nedeniyle devrildiği, veya orman bitki yapısı nedeniyle dışardan görülemediği tespit edilmiş olup, saha kontrollerinde eksik olan sabit koordinat işaretlerinin ivedilikle sahaya tesis edilmesi gerektiği 01.06.2020 tarih ve E.1037843 sayılı Genel Müdürlük talimatı ile, bölge müdürlükleri uyarılmıştır

Sonuç olarak yukarıda belirtilen Yönetmeliğin 7/3 üncü maddesindeki izinlere ilişkin, sahaların sınırlarını belirleyen, koordinat köşe noktalarının sahanın coğrafi ve çevresel vaziyetine göre standart oluşturularak en az iki metre yükseklikte ve en fazla 25 metre aralıklarla sağlam yapıda temeli beton ve kazık köşe noktalarının oluşturulması veya sahanın kafes tel çit ile çevrilmesi için gereken idari işlemlerin yerine getirilerek mevzuata uygunluğunun sağlanması gerektiği değerlendirilmiştir

BULGU 5: Kadastro Çalışmaları Tamamlanmış Orman Alanının %16'sının Tapuya Tescil Edilememesi Nedeniyle Ormanların Etkin Korunamaması

Orman Genel Müdürlüğü “*Kadastro Envanter Verilerine*” göre, 1937 yılından günümüze kadar kadastro tamamlanan 24,5 milyon hektar ormanlık alandan 4 milyon hektar alanın tapuya tescil edilemediği görülmüştür.

2019 yılı sonu itibariyle, gerek Orman Genel Müdürlüğü'nün tek başına gerek Kadastro Kanunu'nda yapılan değişiklik ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü (TKGM) ile beraber yürüttüğü kadastro çalışmaları neticesinde, kadastro tamamlanan 24,5 milyon

hektarlık kısmın %84'ünün tapuya tescili sağlanmış, kalan %16'lık kısım ise henüz tapuya tescil edilememiştir.

Orman kadastro (orman sınırlaması); mevcut orman varlığının yetkilendirilmiş teknik heyetler tarafından haritalama metotları ile sınırlarının belirlenmesi; tapuya tescili ise sınırlaması yapılmış orman alanlarının resmi olarak kütüğe kaydedilmek suretiyle sınırının kesinleşmesi anlamına gelmektedir. Ormanın devamlılığının korunması ve ormancılık çalışmalarının verimli bir şekilde yapılabilmesi orman kadastrounun yapılmasına bağlıdır.

Kadastro çalışmalarındaki ana amaç mülkiyet sorunlarını çözmeye yöneliktir. Tescilin tamamlanamaması kadastro çalışmalarının amacına ulaşmaması anlamına gelmektedir.

Orman kadastro ve genel kadastronun değişik zamanlarda farklı birim ve kanunlara göre yapılmış olmasından kaynaklanan farklılıklar nedeniyle bu iki kadastro aynı tapu sicilinde örtüşmemektedir. Tescil bekleyen birimlere ait fenni hataların TKGM ile birlikte düzeltilmesi için, 2018 yılında, 3402 sayılı Kadastro Kanunu'un 4 üncü maddesinde değişiklik yapılmıştır. Ayrıca ek fıkırdaki, TKGM'nin, teknik işlerinin bir kısmını veya tamamını, giderleri Orman Genel Müdürlüğü tarafından TKGM Döner Sermaye İşletmesi hesabına yatırılması kaydıyla ihale yoluyla yaptırabileceği hükme bağlanmıştır. Bu hükümlere göre, tescil çalışmaları TKGM ile birlikte yapılmaktadır.

Orman kadastro çalışmaları ile arazi kadastro çalışmalarının ayrı ayrı yürütülmüş olmasından kaynaklanan teknik ve hukuki problemlerin çözümü için 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nda 5304 sayılı Kanun ile yapılan düzenlemeden sonra, çalışmaların eş zamanlı yapılmaya başlandığı görülmüştür. 6495 sayılı Kanun ile getirilen ek hükümlerden sonra, iki kurumun ortak çalışmasının önü açılmıştır ancak bu düzenlemeler halen yetersizdir. Çünkü iki kurum tarafından kadastro yapılan aynı yer için 6292 sayılı Kanun gereği bir protokol yapılmış olsa dahi fenni hatalar sebebiyle ilerleme kaydedilememektedir.

Daha önce yapılan çalışmalar, özellikle hazırlanan haritaların tescil mevzuatlarına uygun olmamasından dolayı TKGM tarafından iade edilmiştir. Son yasal düzenlemelerle TKGM ile birlikte çalışma yapılmak suretiyle, tescil miktarlarının arttığı gözlenmektedir. Buna karşılık halen kadastro tamamlanmış alandan tescil edilmemiş %16 oranında orman alanı bulunmaktadır.

Yıllar	Kümülatif Orman Kadastro (Ha)	Kümülatif Tescil (Ha)
_____		

1937-2002	12.042.381	4.449.700
2003-2019	12.457.619	16.050.300
Toplam	24.500.000	20.500.000 (%84)

Orman kadastro yapıldığı halde, çeşitli teknik nedenlerle tescil bekleyen kadastro birimlerinin tescillerinin sağlanabilmesi için TKGM ile 06.05.2016 ve 21.11.2018 tarihli protokoller imzalanmıştır. 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 4'üncü maddesi 13'üncü fıkrası kapsamında sayısallaştırma/yenileme ihalesi 2016, 2017 yıllarında 22/a (yenileme) kapsamında 510 birim; 2018 ve 2019 yıllarında ise güncelleme çalışmaları kapsamında 1791 birim olmak üzere; toplam 2301 birimin birimin sayısallaştırma/yenileme/güncelleme ihalesi TKGM tarafından yapılmış, fakat çalışmalar tamamlanmamıştır. Kalan birimlerin ihalesi için TKGM'ye 2019 yılının sonunda 102.5 milyon TL aktarılmış olup, ihale süreci devam etmektedir.

Yapılan incelemede; kadastro komisyonlarının çalışma koşullarının güçlüğü, teknik ve hukuki nedenlerle tescil ve 2/B programlarının tamamlanmadığı görülmektedir. Ülke genelinde toplam 52.049 kadastro biriminden, sınırlarında orman alanı bulunduğu tespit edilebilen 27.415 birimde (belde, mahalle veya köy) orman kadastro çalışmaları tamamlanmıştır.

Orman kadasrosu tamamlanan toplam 27.415 birimden, 21.181'inde (belde, mahalle veya köy) Orman Kanunu'nun (3302 sayılı Kanun ile değişik) 2/B uygulaması yapılmış ve 620.000 hektar saha orman sınırları dışına çıkarılmıştır. Orman kadastro başmühendislikleri tarafından 2/B uygulamasında yani orman sınırları dışına çıkarma işlemlerinde, 6.234 birimin çalışmaları devam etmektedir.

Orman Kanunu'nun Ek-16 madde uygulaması yapılmış, İstanbul İli'nde 216.493,54 m², İzmir İli'nde 40.650,25 m², Kütahya İli'nde 535.001,89 m², Adana İli'nde 1.295.850,39 m², Manisa İli'nde 75.390,31 m², Kocaeli İli'nde 824.254,88 m², Mersin İli'nde 938.741,36 m² lik alan olmak üzere toplam 3.926.382,62 m² alan orman sınırları dışarısına çıkarılmış, buna karşılık 7.948.101,62 m² alanın tahsisi alınmıştır.

Aşağıdaki tablolarda, kadastro tamamlandığı halde tescili sağlanamayan birimlerin bölge müdürlüklerine göre dağılımı ile ek 16 madde kapsamında tahsis edilen ve çıkarılan alanlar gösterilmiştir.

Tablo 9: Kadastro Tamamlandı Halde Tescili Sağlanamayan Birimlerin Bölge Müdürlüklerine Göre Dağılımı

Bölge Müdürlüğü	Birim Adedi	Bölge Müdürlüğü	Birim Adedi
Adana	40	Isparta	41
Amasya	9	İstanbul	54
Ankara	93	İzmir	97
Antalya	9	Kahramanmaraş	125
Artvin	0	Kastamonu	29
Balıkesir	77	Kayseri	0
Bolu	115	Konya	15
Bursa	42	Kütahya	45
Çanakkale	81	Mersin	20
Denizli	97	Muğla	21
Elazığ	0	Sakarya	93
Erzurum	0	Şanlıurfa	38
Eskişehir	59	Trabzon	0
Giresun	0	Zonguldak	5
		Toplam	1205

Tablo 10: Ek 16 Madde Kapsamında Tahsis Edilen Alanlar Cetveli

İl	İlçe	Mah.	Yüzölçümü m ²
1 Adana	Tufanbeyli	Cumhuriyet	3.078.035,00
2 Adana	Tufanbeyli	Akpınar	1.137.200,00
3 İzmir	Ödemiş	Bademli	2.469.934,51
4 Kütahya	Merkez	Seydi Köyü	480.251,86
5 Kütahya	Aslanapa	Emrez Köyü	782.680,25
			7.948.101,62

Tablo 11: Ek 16 Madde Kapsamında Çıkarılan Alanlar

İl	İlçe	Mahalle	Yüzölçümü m ²
1 Adana	Ceyhan	Sarımazı	412.168,07
2 Adana	Ceyhan	Kurtpınarı	883.682,32
	Toplam		1.295.850,39
3 Manisa	Yunusemre	Emlakdere	75.390,31
	Toplam		75.390,31
4 İstanbul	Sultanbeyli	Hasanpaşa	82.281,32
5 İstanbul	Sultanbeyli	Mecidiye	120.775,16
6 İstanbul	Maltepe	Büyükbakkalköy	13.437,06

		Toplam	216.493,54	
7	Kocaeli	Dilovası	Çerkeşli (Fatih)	7.005,39
8	Kocaeli	Dilovası	Çerkeşli (Cumhuriyet)	82.482,46
9	Kocaeli	Dilovası	Çerkeşli (Turgut Özal)	149.548,71
10	Kocaeli	Dilovası	Çerkeşli (Orhangazi)	186.718,40
11	Kocaeli	Dilovası	Çerkeşli (Mimar Sinan)	199.235,12
12	Kocaeli	Dilovası	Tavşancıl-1(Kayapınarı-1)	110.096,81
13	Kocaeli	Dilovası	Diliskelesi	57.542,43
14	Kocaeli	Başiskele	Yuvacık	31.625,56
		Toplam	824.254,88	
15	İzmir	Gaziemir	Sarnıç (Atıfbey)	17.151,44
16	İzmir	Aliğa		23.498,81
		Toplam	40.650,25	
17	Kütahya	Tavşanlı	Çobanköy	535.001,89
		Toplam	535.001,89	
18	Mersin	Tarsus	Kurbanlı	938.741,36
		Toplam	938.741,36	
		GENEL TOPLAM	3.926.382,62	

Yukarıda belirtilen hüküm ve açıklamalar gereğince, kadastrosu tamamlanan ormanlık alanların tapuya tescil edilmemesinin ve 2/B uygulamalarının sonuçlandırılmamasının ormanların korunmasını olumsuz etkilediği ve ormancılık çalışmalarında ekonomik kayıplara yol açtığı değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, orman kadastrosu tescil işlemlerinin tamamlanması için TKGM ile işbirliğinin geliştirilmesi ve kadastro komisyonlarının çalışmalarını kolaylaştıran önlemlerin alınması ile tescilsiz yerdeki fenni hataların orman kadastro başmühendisliklerince düzeltilerek birimlerin tescil işlemlerinin hızlı bir şekilde bitirilmesi gerekir.

BULGU 6: İzin ve İrtifak İşlemlerinde, Kamu Yararının Somut Olarak Belirlenmesine Yönelik İkincil Düzenlemelerin Yapılmaması ve Kurum Görüşlerinin Ruhsat Belgesinden Sonra Alınmasının Ormancılık ve Madencilik Faaliyetlerini Olumsuz Etkilemesi

İzin ve irtifak işlemlerinde, kanunların öngördüğü kamu yararının somut olarak belirlenmesine yönelik ikincil düzenlemelerin yapılmadığı ve maden sahalarının işletilmesine ilişkin alınması gereken kurum görüşlerinin, maden ruhsat belgesinden sonra alınmasının ormancılık ve madencilik faaliyetlerini olumsuz etkilediği görülmüştür.

Anayasa'nın 169 uncu maddesinde, ormanların korunmaları ve geliştirilmeleri konusunda ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiştir. Anayasa, kamu yararının varlığı halinde,

ormanların irtifak hakkına konu olabilmesine izin vermektedir. İlgili kanunlarda da, ormanlar üzerinde her türlü izin ve irtifak hakkı iş işlemlerinde kamu yararının esas alınacağı belirtilmiştir.

Madencilik faaliyetlerine, 3213 sayılı Maden Kanunu uyarınca verilen maden ruhsatlarına istinaden izin verilmektedir. OGM, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) tarafından verilen ruhsatlar dâhilinde orman alanlarında izin vermektedir. MAPEG sadece ruhsat istenen alanın muhafaza ormanı alanı içinde kalması halinde kurum görüşü sormakta, onun dışında kurum görüşü sorulmadan ruhsat verilmektedir.

Ormanlardaki maden izni talepleri 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 16, 17 ve 18 inci maddeleri ve bu maddeler uyarınca hazırlanan yönetmelikler kapsamında değerlendirilmektedir. 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 17 nci maddesine göre ise, yine “kamu yararı ve zaruret olması halinde” denilerek; ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, doğal gaz, altyapı, katı atık bertaraf tesisleri, sanatoryum, baraj, gölet ve mezarlıklar ile devlete ait sağlık, eğitim ve spor tesislerinin ormanlık alanlarda yapımına ve bu alanların kullanımına izin verilmektedir. Fakat uygulamada bu durum, istisna olarak değil, genel bir durum gibi gerçekleşmektedir. Ayrıca, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun 8 inci maddesi gereğince kültür ve turizm, koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerindeki orman sayılan alanlarda Kültür ve Turizm Bakanlığı adına tahsisler yapılmaktadır.

İzin ve irtifak haklarıyla ilgili olarak yapılan düzenlemelerde, müracaatların değerlendirilme sürecinde yapılacak iş ve işlemler arasında kamu yararını tespitine yönelik hükümler ayrıntılı düzenlenmemiştir. Söz konusu düzenlemelerde, izinlerin “kamu yararı ve zaruret bulunması halinde” verileceğinden söz edilmektedir. Fakat yasada öngörülen kamu yararı ve zorunluluk yönlerinden değerlendirmelerin bu konudaki analiz ve raporlara dayalı olarak yapılmadığı görülmektedir.

Ekonomik yararı sayısal kriterlerle ifade edebilmek mümkün iken, kamu yararı kavramı, genellikle, yasalarla tanımlanmış hak ve çıkarlar gibi zor ölçülebilir ya da ölçülemez normatif kriterler cinsinden ifade edilmektedir. Bu nedenle ekonominin yanısıra, topluma ve çevreye etkileri açısından da analizler yapılmalıdır.

2010 yılına kadar ormanlık alanlardaki maden izinleri 3213 sayılı Maden Kanunu'na tabi iken, 2010 yılında yapılan kanun değişiklikleri ile ormanlık alandaki maden izinleri 6831 sayılı Orman Kanunu hükümlerine tabi olmuştur.

Orman Kanunu uyarınca ormanlarda verilen izinler, “16 ncı Maddenin Uygulama Yönetmeliğine” göre, gerekli olan kurum görüşleri ile başvuru yapılması halinde ve izin verilmesinde kısıtlayıcı bir faktör olmaması halinde verilmektedir. Bu uygulamayla, izin yetkisi OGM’ye ait olduğu halde, Maden Kanunu uyarınca maden ruhsatının alınması ve kurum görüşlerinin olumlu olması durumunda, OGM tarafından izin başvuruları olumlu sonuçlandırılmaktadır.

Orman Kanunu’nun 16 ncı Maddesinin Uygulama Yönetmeliği’nde izin müracaatında istenen belgeler arasında "ruhsat" bulunmakta olup, ruhsat alanında maden arama, maden işletme veya hammadde üretimi için ormanlık alanlarda verilen izinlerde bu ruhsata dayalı olarak madencilik faaliyetleri için gerekli ve orman alanı içinde yapılması zorunlu tesislere ve altyapı tesislerine ruhsat alanı içinde, talep edilen alanın altyapı tesislerinin ruhsat alanı içinde yapılması uygun alan bulunmadığının heyetçe tespit edilmesi halinde ruhsat alanı bitişiğinde izin verilebileceği Yönetmeliğin 7 nci maddesinin 5 inci fıkrasında belirtilmektedir.

Belgeleri tamamlayan her başvuru sahibine izin verilmektedir. Bununla birlikte, Anayasa ve ilgili kanunlarla Orman Genel Müdürlüğe verilen yetki ve sorumluluk gereği, başvuru sahibinin sunduğu tüm gerekli belgelerin yanında, verilecek izinlerde kamu yararı bakımından önceden belirlenmiş kriterlere göre değerlendirme yapılmasının gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

Denetimimizde, izin raporlarında, madencilik faaliyetlerinden sağlanacak “ekonomik yarar” ile oluşacak “ekolojik ve toplumsal kayıpların” karşılıklı değerlendirilmediği görülmüştür. İzin ve irtifak hakkı işlemlerinde, ormanlarda madencilik faaliyeti için kullanılan alanlarda, ormanların uğrayacağı zararların ekonomik analizi ile çıkacak madenlerin getirisi ile sosyal etki değerlendirmeleri yapılmamaktadır.

Ormanlar bir yandan aktif kullanım değerleri (odun üretimi, odun dışı orman ürünü üretimi, rekreasyonel olanak sunma, ..vb.), diğer yandan pasif kullanım değerleri (toprak koruma, su rejimini düzenleme, sel ve çığlardan koruma .. vb.) üretmektedir. Ayrıca ormanın, sadece ağaç olmayıp, geniş, dinamik, canlı ve cansız varlıkların bir düzen içerisinde yaşamlarını sürdürdükleri bir yaşam birliği olarak eşsiz ekolojik değere sahip olduğu açıktır. Nitekim orman; *“Belirli bir büyüklüğün üzerindeki alanda, kendine özgü bir iklim yaratabilen, belirli bir yükseklik, yapı ve sıklıktaki ağaçlar, ağaççık, çalı ve otsu bitkiler, yosun eğrelti ve mantarlar, toprak altında ve üstünde aşayan mikroorganizmalar, çeşitli böcek, hayvan ve kuşlarla toprağın birlikte oluşturduğu ve önemli bir karbon depolama*

potansiyeli olan doğal ya da yapay yolla tesis edilen karasal ekosistem” olarak tanımlanmaktadır. Görüldüğü gibi, orman içerisinde ağacın da olduğu bir yaşam birliği; ekosistemdir.

Her ne kadar, izin verilen maden işletmeleri için “ÇED Olumlu Raporu” ya da “ÇED Gerekli Değildir Belgesi” düzenlenmekle birlikte, bu raporlar izne konu koordinatları belirli alanlar için kısım kısım hazırlandığından ve Stratejik Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliğine göre stratejik çevresel etki değerlendirme raporları olmadığından ormanların bütünü hakkında çevresel sonuçlar ortaya konulamamaktadır.

Orman izinlerinin kapsamlı değerlendirmeler yapılmaksızın verilmesi orman ekosisteminde geri dönüşü mümkün olmayan zararların oluşmasına neden olabilmektedir. Orman ekosistemin korunması ve sürdürülebilirliğin sağlanması konularındaki dengenin sağlanması ancak detaylı inceleme süreçleri ile mümkündür. Kuşkusuz madencilik için ekonomiye katkıları oldukça önemlidir. Fakat yer seçimlerinin sürdürülebilir kalkınma anlayışı içerisinde orman ekosistemine etkisi de ortaya konularak, belli kriterler çerçevesinde yapılması gerekir.

Her yıl Dönemsel İstatistik Programı üzerinden verilen izinlerin takip edilmekle ve ORBİS e-İzin modülünde giriş yapılan izinlerin istatistik bilgilerine ulaşılabilmekle beraber, izin taleplerini bütün halinde değerlendirmeye tabi tutacak şekilde kayıtların oluşturulmadığı görülmüştür. Örneğin; taşocağı ruhsatı verilen yerlerin nasıl belirlendiği, söz konusu alanların yer seçiminde hangi ölçütleri esas alındığı, taşocaklarının ne kadar bir orman alanında, kaç adet orman alanının kaybına neden olduğu bilinmemektedir. OGM, bu konudaki istatistiksel bilgileri belirli aralıklarla açıklamalıdır. Bunun için madencilikle ilgili kurumlar arasında koordinasyon sağlanmalıdır.

Ayrıca, maden ruhsatları, orman alanına ya da sit alanı, turizm bölgesi veya millî park alanına rastlayabilmektedir. Maden Kanunu ve diğer ilgili Bakanlıkların mevzuatının çatışması sorun yaratmaktadır. Bu nedenle, baştan Maden İşleri Genel Müdürlüğüne müracaat edilen alanın orman, kültür, sit alanı veya tarım alanı olduğunun koordinatlarıyla birlikte coğrafi bilgi sisteminden görülerek maden ruhsatlarının verilmesi gerekir.

Bazı maden sahaları içerisinde sit alanları olduğu görülmektedir. Yapılan incelemede; daha önce maden sahası olarak kullanılan ve çalışma yapılan bazı ocaqlardaki yeni işletmelere, yine izin belgelerinin verildiği; fakat Kültür ve Turizm Bakanlığınca, kültür

varlığı ve sit alanı bulunduğu gerekçesiyle, faaliyetlerinin durdurulduğu görülmüştür. İşletme sahipleri de mağduriyete uğradığı için yeni izin taleplerinde kurum görüşlerinin önceden alınmasına ihtiyacı duyulmaktadır.

Orman alanlarında verilecek izin ve irtifak hakkı taleplerinde; OGM tarafından oluşturulan bir heyet tarafından söz konusu orman alanında gerekli incelemeler yapılarak, orman ekosisteminin bütün alınmasını sağlayacak analizin yapılmasıyla, kamu yararı kararına ilişkin olarak gerekçeli bir rapor hazırlanması gerekir.

Sonuç olarak; iki önemli doğal kaynak olan orman ve maden arasındaki kamu yararında her iki doğal kaynağı koruyacak yasal düzenlemeler bulunmakla birlikte, bunların uygulamaya aktarılması için kamu yararı kavramının somut olarak belirlenmesine yönelik düzenleyici hükümlere ihtiyaç duyulduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 7: Uluslararası Norm ve Standartlara Uygun Bir Ulusal Orman Envanterinin Bulunmaması

Türkiye’de, ormanların mevcut durumunun ortaya konması, zaman içerisinde meydana gelen değişimlerin izlenebilmesi ve orman kaynakları hakkında sağlıklı bilgilerin elde edilmesinde en etkin yöntem olan Ulusal Orman Envanterinin mevcut olmadığı görülmüştür.

Ormanlar, Türkiye’nin en önemli doğal kaynaklarından. Ulusal Orman Envanteri (UOE); ormanların alan, miktar ve zamana bağlı değişimlerini ulusal düzeyde sürekli izleme çalışmalarıdır. Değerlendirme ve uluslararası karşılaştırmalara olanak vermek amacıyla, bu izlemelerin belirli norm ve standartlara göre toplanan envanter bilgilerine dayanması öngörülmektedir.

UOE çok geniş biyolojik ve sosyo-ekonomik değişkenleri kapsamakta ve bu yüzden bir ülkenin tamamı için geniş ve bütüncül bir bakış sağlamaktadır. Ülkemizde amenajman planları bulunmakla beraber, bu planlar ormandan alınması gereken hasılat miktarını, yerini, yıllarını ve sırasını kararlaştırmak amacıyla yapılmaktadır. Amenajman planlarında biyolojik ve sosyo-ekonomik değişkenler olmadığı gibi, meşçere bilgileri uluslararası norm ve standartlara uygun olarak toplanmamaktadır. Bu planlardaki örnekleme alanlarının sayısal yoğunluğu ve aralık UOE’nin yapılmasına göre daha fazla olsa da 10-20 yıl önceki verilere dayanmaktadır.

Orman Genel Müdürlüğünün kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ait esas ve usuller, Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmiş olup, ilgili Kararnamenin 334 üncü maddesinde; orman kaynaklarını; ekolojik, ekonomik ve sosyo-kültürel faydalarını dikkate alarak, bitki ve hayvan varlığı ile birlikte, ekosistem bütünlüğü içinde idare etmek, katılımcı ve çok amaçlı şekilde planlamak, Orman Genel Müdürlüğünün başlıca görevleri arasında sayılmıştır.

Ormanların korunması ve ormanlardan yararlanılması için planlama bir zorunluluktur. Türkiye’de orman kaynakları hakkındaki tüm bilgiler, amenajman planlarından alınmaktadır. 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 26 ncı maddesi uyarınca, ormanların işletilmesi amenajman planlarına göre gerçekleştirilmektedir. Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Yönetmelik ve Tebliği yürürlükte olmasına ve ekonomik, ekolojik ve sosyokültürel ana fonksiyonlu ormanlar olarak ayrılmasına rağmen, uluslararası standartlara uygun envanter kayıtları mevcut değildir.

Amenajman Yönetmeliği’ne göre, orman işletme şefliklerinde, 10-20 yıllık sürelerle orman amenajman planları hazırlanmaktadır. Orman işletmeciliğinde, üretim alanı olarak ağaç artım ve büyüme potansiyellerinin bilinmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Ormanlardaki örnek alanlarda alan, servet, artım, ağaç türü, verimlilik ve kapalılık durumlarını içeren veriler sayısal ortamda değerlendirilerek amenajman planları ortaya çıkmaktadır. Yılda ortalama 1,5-2,5 milyon hektar orman alanının amenajman planlarının yenilenmesi suretiyle 10 yıllık planlar elde edilmektedir.

Ancak, 10’ar yıl ara ile geçici deneme alanlarındaki ölçüm ve gözlem sonuçlarını temel olarak yapılan envanter çalışmaları arasında herhangi bir bağın bulunmadığı görülmektedir. Bu nedenle, bir önceki plan dönemi ile bir sonraki plan dönemi arasında ormanın yapısında meydana gelen değişimlerle ilgili güvenilir bilgilerin elde edilmesi ve sağlıklı bir biçimde izlenmesi oldukça güç olmaktadır. Hatta bazı bölgelere ait veriler 20 yıl öncesine ait olabilmektedir. Örneğin; 2015 yılına ait orman alanı verileri gerçekte 2005-2015 yılları arasını kapsamaktadır.

Orman envanteri, sadece küçük bir bölgede örnek alanlara dayalı meşçere ölçümlerini değil; orman kaynaklarının durumu, kullanımı, yönetimi ve gelişimine ilişkin ulusal düzeydeki bilgileri rapor etmektedir. Dolayısıyla, Ulusal Orman Envanteri ile Amenajman Orman Planları arasında önemli ölçüde farklar olduğu görülmektedir. Bu farklar şunlardır:

1- Orman amenajman planlarındaki uzun yıllar itibariyle toplanan yerel istatistiksel bilgiler, ulusal düzeyde ihtiyaç duyulan doğru ve güncel bilgileri vermemektedir.

2- Orman yangınları, böcek, mantar afetleri, kaçak kesimler ve diğer orman zararları, orman kaynaklarının etkili bir izleme sistemine gerek bulunduğunu ortaya koymaktadır. Mevcut sistemle orman örtüsünde kısa zamanda meydana gelen değişikliklerin sayısal olarak tespit edilmesi oldukça zordur.

3- Odun ve odun dışı orman ürünleri ve hizmetlerinin bugünkü ve gelecekteki planlama çalışmalarını ulusal ve bölgesel düzeyde gerçekleştirebilmek için güvenilir güncel bilgilere ihtiyaç vardır.

4- Türkiye ormanları için mevcut istatistik bilgileri doğal ve yapay yoldan gelmiş devlet ormanlarına aittir. Devlet ormanları dışındaki kavak plantasyonları ile İç ve Doğu Anadolu'daki galeri ormanları hakkındaki mevcut bilgiler yeterli değildir. Bu durum hem odun işleyen endüstri ve hem de özel ağaçlandırma yapanların yanlış yönlendirilmesine neden olabilmektedir.

5- Helsinki ve Kyoto protokollerini imzalayan Türkiye, orman kaynakları konusunda uluslararası standartlara uygun bilgi üretmek zorundadır.

6- Ulusal Orman Envanteri ile; biyolojik çeşitlilik envanteri; yetişme muhiti envanteri; sağlık durumu envanteri; canlı kütle envanteri; ölü odun ve karbon envanteri; diri örtü envanteri gibi Amenajman Orman Planlarında bulunmayan envanterler de yapılmaktadır.

OGM tarafından envanter çalışmaları çeşitli konularda genellikle proje bazında yürütülmekte ve envantere ilişkin kimi veriler elde edilmektedir. Örneğin; “*Hava kirliliğinin ve iklim değişikliğinin ormanlar üzerine olan etkilerini izleme*”; “*Ormanların sağlığı canlılığı ve bütünlüğü*” ya da Avrupa Birliği normlarına göre; “*her türlü orman yapısında ve toprakta tutulan karbon miktarı ve oksijen üretimi*” gibi.

Ancak, Dünya orman kaynaklarının değerlendirilmesi ve izlenmesinden sorumlu Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatına (FAO) bağlı Orman Kaynaklarının Değerlendirilmesi (FRA) teşkilatı, 3 ayrı bildirim düzeyinden en güvenilir olan Ulusal Orman Envanteri verilerini kabul etmektedir. Bu nedenle, gelişmiş ülkelerin tamamı, gelişmekte olan ülkelerin ise çoğu ulusal orman envanterlerini tamamlamıştır.

Ulusal Orman Envanterinin ön şartlarından biri, ormanların tanımlanmasıdır. OGM

verilerine göre, Türkiye'nin ormanlık alanı 22,7 milyon hektar olarak kabul edilmektedir. Bu tanım tamamen hukuki bir tanımdır. Türkiye'nin ormanlarla ilgili teknik tanımlamalarına göre ise, bu alanın yaklaşık yarısından biraz fazlası “verimli” orman, diğer yarısı ise “bozuk” veya “boşluklu kapalı” orman olarak değerlendirilmektedir. En son OGM tarafından yayınlanan Türkiye Orman Varlığı Raporuna göre ormanlık alan dağılımına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir. Buna göre;

Ülke orman varlığı 22.740.297 hektar ile ülke yüzölçümünün %29,2'sini kapsamaktadır. Bu alan içerisinde normal kapalı orman alanı 13.083.510 hektar ile toplam ormanlık alanının %57,53'ünü, boşluklu kapalı orman alanı ise 9.656.787 hektar ile toplam ormanlık alanının %42,47'sini oluşturmaktadır. Ormanların %94,72'si kuru, % 5,28'i baltalık olarak işletilmekte olup, orman alanındaki değişim aynı zamanda servet dağılımını da etkilemektedir.

Tablo 12: Ormanlık Alanların Durumu

Envanter Yılı	Orman Formu	Normal Orman		Boşluklu Orman		Kapalı Orman		Toplam	
		Hektar	Yüzde	Hektar	Yüzde	Hektar	Yüzde	Hektar	Yüzde
2015	Kuru	11.919.061	53,35	7.700.657	34,47	19.619.718	87,81		
	Baltalık	785.087	3,51	1.938.130	8,67	2.723.217	12,19		
	Toplam	12.704.148	56,86	9.638.787	43,14	22.342.935	100,00		
2019	Kuru	12.733.660	55,99	8.806.471	38,73	21.540.131	94,72		
	Baltalık	349.850	1,54	850.316	3,74	1.200.166	5,28		
	Toplam	13.083.510	57,53	9.656.787	42,47	22.740.297	100,00		

Bir ağaçlık alanın orman sayılabilmesi için aranması gereken şartlardan biri ağaçların tepelerinin toprağı %10'dan fazla örtmesi gerekliliğidir. Kalkınma Bakanlığı tarafından yayınlanan sürdürülebilir Orman Yönetimi 2023 Özel İhtisas Komisyonu Raporunda da açıklandığı üzere; “Ağaçların tepe çatılarının toprağı yüzde 10'dan daha az kapladığı ormanlık alanlar, ormanların birincil yönetim amacının odun hammaddesi üretimi olduğu varsayılarak, “bozuk” orman olarak adlandırılmakta ve normal orman haline dönüştürülmek istenmektedir.”

Ormanlar hakkındaki en kapsamlı ülke verileri FAO tarafından her beş yılda Küresel Orman Kaynakları Değerlendirmesi Raporu ile yayınlanmaktadır. Buna göre, aşağıdaki tabloda görüleceği üzere, "bozuk orman" ya da “boşluklu kapalı orman” kavramı orman

olarak değil, diğer ağaçlık alan olarak tanımlanmaktadır. En son yayınlanan Küresel Orman Kaynakları Değerlendirmesi 2015'te Türkiye'nin orman alanı miktarı 11 milyon 715 bin hektar olarak gösterilmiş, bununla birlikte diğer ağaçlık alan miktarı ise 10 milyon 310 bin hektar olarak belirtilmiştir.

Dolayısıyla, amenajman planlarına göre hesaplanan orman alanı uluslararası kriterlere göre orman tanımına girmeyen alanları da kapsamaktadır.

OGM, Ulusal Orman Envanterinin geliştirilmesi için çalışmalara 2016 yılında başlamakla birlikte, bu konuda henüz ilerleme sağlanamadığı görülmüştür.

2016 yılında, Ulusal Orman Envanteri pilot çalışmaları Ankara Orman Bölge Müdürlüğü Beypazarı Orman İşletme Müdürlüğünde başlatılmıştır. 2017 yılında ise Ankara Orman Bölge Müdürlüğünde envanter karneleri oluşturmak amacıyla ölçümler yapılmıştır. Ancak, 8 km x 8 km mesafede alınan verinin istatistiksel hesaplamalarda hata payının yüksek olduğunun değerlendirilmesi üzerine çalışmalara son verilmiştir.

Yine pilot uygulama olarak İstanbul Orman Bölge Müdürlüğünde 2.170.119 ha genel alanın 640.022 ha orman alanında envanter yapılması planlanmakla birlikte, ilgili yazılım sağlanmadığından çalışma başlatılmamıştır.

2019-2020 yılları için Genel Müdürlük tarafından yürütülmekte olan ağaçlandırma ve erozyon faaliyetleri kapsamında; bütçeden yapılacak harcamaların kısmi finansmanına yönelik olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Fransız Kalkınma Ajansı (AFD) arasında 150 milyon Euro Program Kredi Anlaşması ile ormancılık alanında teknik işbirliği amacıyla kullanılmak üzere AFD, Fransa Ulusal Orman Ofisi (ONF) ve Orman Genel Müdürlüğü (OGM) arasında 800 Bin Euro Hibe Anlaşması imzalanmıştır. Bununla birlikte bu anlaşmaların 2019 yılında uygulamaya geçirilemediği tespit edilmiştir.

OGM'nin faaliyetlerinde biyoçeşitlilik ve ekosistem hizmetlerinin entegrasyonu için Ulusal Orman Envanterini hazırlaması gerekir. Böylelikle, orman alanlarından çayır, mera, otlak alanları, yerleşim yerleri, sulak alanlar, tarım alanları ve diğer alanlara dönüşen sahaların tespit edilmesi mümkün olacaktır. Ayrıca, orman yangınlarının yanısıra, taşkın, su baskını, çığ, heyelan, gibi doğal afetlerle ilgili izleme de yapılacaktır. Bu nedenle, Ulusal Orman Envanterinin tasarımının ve metodolojisinin kayıt, analiz ve raporlama yazılımları, eğitim ve teknoloji gibi destekleyici unsurlarıyla birlikte tamamlanması gerekmektedir.

Ulusal Orman Envanteri, hem ulusal ormancılık politikasının belirlenmesi hem de orman kaynaklarından yararlanmanın ulusal düzeyde planlanabilmesi bakımından büyük önem taşımaktadır. Ormanların sadece hasıllata dayalı olan planlama şekli yerine ekosistem tabanlı fonksiyonel planlama modeline geçilmelidir. Ulusal orman politikasına yön vermek, orman araştırmalarını desteklemek, ulusal ve uluslararası raporlama taahhütlerini yerine getirebilmek için kapsamlı, güvenilir, güncel ve tutarlı bilgilere ihtiyaç duyulduğu; bunun için Ulusal Orman Envanterinin geliştirilmesinin gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Kurum Taşınmazları Vaziyet Planlarının Sayısallaştırılma İşlemlerinin Yapılmaması

OGM mülkiyetinde ve yönetimindeki taşınmazlarla ilgili olarak; envanter oluşturma, ve muhasebeleştirme çalışmaları 2019 yılı sonunda muhasebeyle uyumlu hale getirerek ORBİS Taşınmaz Modülüne istatistiksel olarak tüm veri girişi tamamlanmış olup, güncellemelerine devam edilmekte olduğu yapılan incelemelerden anlaşılmıştır. Ancak kayıt altına alınan taşınmazların mevcut durumunu gösterir vaziyet planlarına yönelik her hangi bir sayısallaştırma yapılmamıştır. Kuruma ait tapulu alanların sınırları sayısallaştırılmış vaziyet planları olmadan TAKPAS (Tapu Kadastro Parsel Sistemi) üzerinden girildiği, diğer taşınmazların ise sınır girişlerinin yapılmadığı anlaşılmıştır.

OGM İnşaat ve İkmal Dairesi Başkanlığının 27.02.2017 ve 21.07.2017 tarihli Orman Sayılan Alanlarda Bulunan Yapı ve Tesislerin Sabit Kıymetlere Alınması Hakkında Talimatı ile vaziyet planlarında; sabit kıymetlere alınacak yapının köşe koordinatları ile alanının, ve yapının kullanım alanına ait köşe koordinatları ile alanın belirtilmesi ve vaziyet planının ITRF/96-3 koordinat sistemi kullanılarak 1:1000 veya 1:2000 ölçekli şekilde yapılması gerektiği bölge teşkilatlarına bildirilmiştir.

20.3.2015 Tarih ve 29301 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin Kurulması ve Yönetilmesi Hakkında Yönetmeliğin geçici 1.inci maddesinde;

Kurumlar temel veri temalarını üç yıl içerisinde, tematik veri temalarını dört yıl içerisinde, yönetmeliğin hükümlerine uygun olarak uyumlaştırmak zorunda oldukları belirtilmiştir.

Buna göre, kurum mülkiyeti ve yönetimindeki tüm taşınmazlarla ilgili olarak muhasebe kayıt envanterini oluşturduğu ancak vaziyet planlarına yönelik sayısallaştırılmasının yapılarak sisteme yüklenmesi gerekmektedir.

Kurum, mülkiyeti ve yönetimindeki taşınmazlarla ilgili olarak vaziyet planlarına

yönelik sayısallaştırılmış veri girişlerinin tamamlanamadığını ve bu verilerin ORBİS'e hızlı bir şekilde girildiğini ve 2020 yılının sonunda tamamlanacağını öngördüğünü ifade etmektedir.

Sonuç olarak; OGM mülkiyeti ve yönetimindeki tüm taşınmazlarla ilgili olarak vaziyet planlarına yönelik sayısallaştırılmış verilerin girişlerinin tamamlanamadığı ve veri girişinin devam ettiğini dolayısıyla kurumun bu konuda yapılması gereken iş ve işlemleri başlattığı ancak CBS uygulama yönetmeliğince sayısallaşmanın tamamlanması gerekmektedir.

BULGU 9: OGM ile Başbakanlık (mülga), TOKİ ve TOBB Arasında Yapılan Protokoller Gereğince, OGM Hizmet Binaları İnşaatına İlişkin Mahsuplaşma İşleminin Yapılmaması

Yapılan incelemede, Orman Genel Müdürlüğü hizmet binaları inşaatına ilişkin olarak Başbakanlık (mülga)-OGM-TOKİ; ve OGM-TOBB arasında yapılan protokoller gereğince yapılması gereken mahsuplaşma işleminin tamamlanmadığı görülmüştür.

a) OGM ile Başbakanlık (mülga) ve TOKİ Arasında Yapılan Protokoller Gereğince OGM Hizmet Binaları İnşaatına İlişkin Mahsuplaşmanın Yapılmamış Olması;

Başbakanlık (mülga), OGM ve TOKİ arasında 28.02.2012 tarihinde imzalanan Protokol ile 151.723 m² arsanın trampasına karşılık TOKİ tarafından OGM hizmet binalarının yapılması karara bağlanmıştır. Bu tarihte arsanın ekspertiz bedeli 250.163.990,13 TL olarak belirlenmiştir. Ancak, 2015 yılında Başbakanlık (mülga) bütçesinden ilave ödenek verilmeyeceği belirtilerek, Ek Protokol imzalanmış olup; mahsuplaşma esnasında oluşacak borcun arsa vermek suretiyle karşılanması kararlaştırılmıştır.

TOKİ ihaleyi gerçekleştirmiş, fakat spor salonu ve çevre düzenlemeleri tamamlanamadığından ikinci ihaleyi de yapmıştır. Başbakanlığın (mülga), TOKİ'ye "2016 yılı içerisinde ilk ihalede bitirilemeyen spor salonu ve OGM hizmet binalarındaki eksik kısımlar için (ikinci ihale; spor salonu ihalesi) son olarak 30 milyon TL göndereceğini ve bundan sonra herhangi bir ek ödenek göndermeyeceğini" belirtmesi üzerine; Başbakanlık (mülga) -OGM-TOKİ arasında 12.10.2015 tarihinde ek protokol imzalanmıştır.

Bu ek protokole göre; OGM tarafından söz konusu işler için TOKİ'ye ilave 15 milyon TL ödenek gönderilmiştir. Ancak söz konusu ihalede çevre, ihata vb. işler tamamlanamadığı

için yeni bir ihaleye ihtiyaç doğmuştur. TOKİ'nin bu ihaleyi yapamayacağını bildirmesi üzerine, gönderilen ödeneğin 7 milyon TL'si TOKİ'den geri alınarak üçüncü ihale OGM tarafından yapılmıştır.

Başbakanlık-OGM-TOKİ arasında imzalanan 28.02.2012 tarihli ana protokol ve 12.10.2015 tarihli ek protokol çerçevesinde yapılan OGM Hizmet binaları inşaatının trampa mahsuplaşması için TOKİ ile yapılan görüşmelerde; Protokole göre güncelleme tarihi olarak, TOKİ tarafından yapılan ikinci (spor salonu) ihalesinin 06.10.2016 geçici kabul onay tarihi esas alınarak, aşağıdaki hususların tespit edildiği açıklanmıştır:

1- Trampa karşılığı verilen arsa bedeli (06.10.2016 Geçici Kabul onay tarihi itibariyle güncellenmesi neticesi) 318.599.207,30 TL olarak tespit edilmiştir. Bu hususta TOKİ ile karşılıklı mutabakat sağlanmıştır.

2- TOKİ'nin yapmış olduğu harcamalar (TOKİ tarafından 06.10.2016 Geçici Kabul onay tarihi itibariyle güncellenmesi neticesi) 153.028.046,19 TL olarak tespit edilmiştir. Bu harcamalar:

- a) Toplam Yapım İhale Bedeli (OGM idare binası, kreş, misafirhane, 2 adet sosyal tesis ile kapalı spor salonu)= 139.653.709,35 TL
- b) Toplam Proje Bedeli= 208.373,60 TL
- c) 51 Adet Konut Bedeli (Macunköy)= 12.358.533,97 TL
- d) Karabük Orman İşletme Müdürlüğü inşaatı için yapılan protokolle TOKİ lehine çıkan güncelleme bedeli farkı + KDV farkı= 807.429,27 TL'dir.

TOKİ 26.07.2019 tarih ve 85670 sayılı yazısında, 141.891.512,45 TL tahsilat yaptığını; mahsuplaşma hesap tablosu göndererek, 11.136.533,74-TL'lik alacağının verilmesi ve mahsuplaşmanın tamamlanmasını istemiştir.

TOKİ'nin Orman Genel Müdürlüğü hizmet binaları inşaatına ilişkin 11.136.533,74 TL idare alacağı için Orman Genel Müdürlüğü'nün ek bütçe oluşturulmak suretiyle ödenek sağlayarak ödemeyi yapması, ayrıca 2015 yılında Ek Protokol gereği TOKİ'ye 8.000.000,00 TL'lik ödeme yapmasıyla toplam $8.000.000 + 11.136.533,74 = 19.136.533,74$ TL Orman Genel Müdürlüğü tarafından TOKİ'ye aktarılmıştır. Bu tutarın mahsuplaşma hesabında Orman Genel Müdürlüğü'nün alacağı olarak değerlendirilmesi ve mahsuplaşma işlemlerinin bir an önce sonuçlandırılması gerekir.

Sonuç olarak, Milli Emlak Genel Müdürlüğü ile OGM arasındaki mahsuplaşma

hususlu şu şekildedir: Başbakanlıktan alacak tutarı; güncellenmiş arsa bedelinden TOKİ'nin yapmış olduğu harcamalar çıkarıldığında bulunacak tutara; 2016 yılında gönderilen 8.000.000 TL denek ile TOKİ'nin talep etmiş olduğu 11.136.533,74 TL'lik denek de dahil edilmek suretiyle bulunan tutardır.

OGM'nin Alacak Tutarı

Trampa karşılığı verilen arsa bedeli:	318.599.207,30
TOKİ'nin yapmış olduğu harcamalar:	139.653.709,35
	208.373,60
	12.358.533,97
	807.429,27
	153.028.046,19
Fark:	165.571.161,11
TOKİ'ye Başbakanlık adına verilen denekler:	8.000.000
	11.136.533,74
	19.136.533,74
Toplam:	184.707.694,85

Toplam 184.707.694,85 TL (06.10.2016 Geçici Kabul Onay Tarihi itibariyle) OGM'nin Milli Emlak Genel Müdürlüğünden alacağı arsa bedeli olarak tespit edilmiştir.

Başbakanlık (mülga)-OGM-TOKİ arasındaki trampa işlemlerinin Milli Emlak Genel Müdürlüğünce tamamlanması gerekir.

b) OGM-TOBB Arası Yapılan Protokoller Gereği İnaşata İlişkin Mahsuplaşmanın Tamamlanmamış Olması;

TOBB ile OGM arasında 2010 yılında imzalanan 1. Protokol çerçevesinde; mülkiyeti Orman Genel Mdrlğe ait ...Ada ...parsel de 30.207 m² (2010 değeriyle 66.455.400 TL) arsanın trampasına karşılık mülkiyeti Orman Genel Mdrlğe ait ... Ada ... parsel ve ... ada... parselde Yangın Acil Durum nitelerinin yapılmasına karar verilmiştir.

01.05.2014 tarihinde imzalanan 2. Protokol ile söz konusu inşaatların hangi usul ve şartlarda yapılacağı belirlenmiştir.

TOBB tarafından ihalesi yapılarak 1.kısım olarak ... ada ... parsel inşaatlarına başlanmıştır. 2016 yılında tamamlanması zerine Geçici Kabulü yapılmıştır. 2017 yılında da

Kesin Kabulü yapılmıştır.

Bu esnada 2015 yılı sonunda, 2. kısım olarak ... ada ... parseldeki inşaatlar için TOBB tarafından ihaleye çıkılmış ve 2017 yılında geçici kabulü, 2019 yılında da kesin kabulü tamamlanmıştır.

Ancak inşaat devam ederken, Bakanlık birimlerinin talepleri doğrultusunda iş artışı olacağı belirlenmiş, TOBB ile OGM arasında 3. Protokol imzalanarak mahsuplaşma aşamasında bu iş artışının arsa trampasıyla karşılanması kararı alınmıştır.

Protokoller gereği söz konusu işlerin kesin hesapları yapılarak mahsuplaşma işlemiyle OGM'nin TOBB'a (Protokol gereği Ağustos 2010 değeriyle) 22.147.485,19 TL borcu olmuştur.

Bu bedelin TOBB'a ödenmesi için İller Bankası, Maliye Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, TOBB, Orman ve Su İşleri Bakanlığı (mülga) arasında imzalanan protokol gereği ... ada ... parsel ve ... ada ... parsel arsaların trampasından OGM'nin TOBB'a olan borcunun ödenmesine karar verilmiştir.

Söz konusu trampa için OGM'nin Milli Emlak'a (2010 değeriyle) 22.147.485,19 TL borcunun Aralık 2018 endeksleriyle güncellenmesi neticesinde 51.585.922,73 TL olduğu bildirilmiş ve bu değerın Milli Emlak tarafından arsa değerinden düşülmesinden sonra mahsuplaşma işlemi TOBB ile tamamlanmıştır. Söz konusu tutarın OGM'nin borcu olarak TOKİ-Başbakanlık(mülga) mahsuplaşma hesabında değerlendirileceği bildirilmesine rağmen, mahsuplaşma işlemlerinin bugüne kadar sonuçlandırılmadığı tespit edilmiştir.

Konuyla ilgili olarak; Milli Emlak Genel Müdürlüğünün 10.01.2019 tarih ve 7952 sayılı yazısında, Orman Genel Müdürlüğünün, TOBB'a olan 51.585.922,73 TL'lik borcunun anılan taşınmazların rayiç bedelinden mahsup edilmesine, ayrıca bu tutarın mülga Başbakanlığın Orman Genel Müdürlüğüne olan borcundan mahsup edilmesinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Makamının 10.01.2019 tarihli ve 7804 sayılı Olur'u ile uygun görüldüğü bildirilmiştir.

Bu nedenle, TOBB-OGM arası yapılan Protokoller gereği inşaata ilişkin mahsuplaşma işlemi tamamlanmıştır. OGM'nin borcu ile ilgili değerlendirmenin ise (a bendinde belirtilen) OGM-TOKİ ve Başbakanlık (mülga) arasındaki mahsuplaşma işlemi esnasında Milli Emlak Genel Müdürlüğünce değerlendirilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak mahsuplaşma işlemlerinin halen sonuçlandırılmadığı anlaşılmış olup, en kısa zamanda işlemin tamamlanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 10: Orman Genel Müdürlüğü ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Arasında Orman Arazilerinin Kiralanması Konusunda Yapılan Protokolde Güncellenmesi Gereken Hususların Bulunması

Orman Genel Müdürlüğü (OGM) ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT) arasında 06.09.2002 tarihinde imzalanan ve Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumuna tahsis edilen orman arazileri üzerindeki ihtiyaç fazlası alanların TRT tarafından özel ya da kamu, üçüncü gerçek veya tüzel kişilere kiralanmasına ilişkin hususları düzenleyen protokolde yürürlükteki bazı mevzuat hükümlerine uygun güncellemelerin yapılması gerektiği görülmüştür. Söz konusu protokoldeki güncellenmesi gereken hususları şu şekilde açıklayabiliriz:

1- Orman Genel Müdürlüğünün hak ve yetkileri başta 6831 sayılı Orman Kanunu olmak üzere ilgili yönetmelikler ve diğer alt mevzuat ile ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Protokoller başta Anayasa olmak üzere kanunlar, yönetmelikler ve diğer yasal düzenlemelere aykırı olamaz. Dolayısıyla protokolde orman alanlarının muhafazası ve etkin bir şekilde yönetilmesi için yasalar tarafından Orman Genel Müdürlüğüne tanınan hak ve yetkileri kısıtlayan hükümlere yer verilmemelidir.

2- 6831 sayılı Orman Kanun'un Ek Madde 11 – (Ek : 25/6/2010-6001/33 md.) “b” bendinde yer alan hüküm uyarınca TRT tarafından üçüncü şahıslara yapılan kiralamalardan OGM’ ye aktarılması gereken tutar kira bedelinin % 50 si olarak revize edilmelidir.

3- OGM’ ye ait ve TRT istasyonlarına da hizmet veren istasyon yollarının bakım ve yenileme giderleri için tarafların karşılıklı olarak katlanması gereken maliyetleri birbiriyle kıyaslanması son derece zor kriterlere bağlamaktan ziyade; ölçülebilir, sürdürülebilir ve kamu zararı riskine neden olmayacak bir şekilde dağıtmak gerekmektedir. Çünkü OGM orman yolları için önemli bir kamu kaynağı kullanmakta ve orman yollarından TRT’nin kiraya verdiği orman arazilerini kullanan üçüncü gerçek ya da tüzel kişiler (GSM operatörleri vb.) de yararlanmakta olup; yolların kullanıcı sayısı ve kullanma yoğunluğu artmaktadır.

4- Protokol hükümleri yeni şartların ortaya çıkmasıyla yenilenebilmelidir. Dolayısıyla protokolde bunun aksi yönünde ve tarafları zaman içerisinde hak ve menfaat kaybına

uğratacak hükümlere yer verilmemelidir. Özellikle protokol konusuna özel gerçek ve tüzel kişiler de dahil olmuşlarsa kamu kurumları yasal hak ve yetkilerini üçüncü şahısların haklarını ihlal etmeden muhafaza etmelidir.

5- Protokolde süreler konusunda “en kısa” vb. yoruma açık ifadelerden kaçınılmalıdır. Çünkü özellikle hukuki ihtilafların oluşması durumunda süreler daha çok önem kazanmaktadır.

Kurum tarafından gönderilen cevap yazısında özetle; bulgu konusu ile ilgili olarak Orman Genel Müdürlüğünün 01.06.2020 tarih ve E.1036443 sayılı Olur' unun alındığı ve söz konusu protokolün güncel şartlara göre yeniden düzenlenmesi için gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir. Ancak bulguda bahsedilen protokol 2019 yılı denetim sürecinde yürürlükte kalmış olup; hala yürürlüktedir. Başka bir ifadeyle, idari süreç başlatılmış olmasına rağmen bulguya konu edilen husus ortadan kalkmış değildir.

Bu nedenle, yukarıda yapılan açıklamalar uyarınca söz konusu protokolün, değişen yasal düzenlemelerle birlikte diğer koşullar da göz önüne alınarak, tarafların hakları zedelenmeden güncel şartlara göre yeniden düzenlenmesi veya yeni bir protokol yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 11: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumuna Tahsis Edilen Orman Alanlarının Üçüncü Kişilere Kiralanması Sonucu Tahsil Edilen Kira Bedellerinin Orman Genel Müdürlüğü Özel Bütçesi Yerine Döner Sermaye Bütçesine Aktarılması

Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumuna (TRT) tahsis edilen orman arazileri üzerindeki ihtiyaç fazlası alanların TRT tarafından üçüncü gerçek veya tüzel kişilere kiralanması sonucu 2019 yılında ortaya çıkan toplam 4.515.613,52 TL kira bedelinin Orman Genel Müdürlüğü (OGM) özel bütçesi yerine Döner Sermaye Merkez Şube Müdürlüğü hesaplarına aktarıldığı görülmüştür.

Orman Genel Müdürlüğü ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu arasında 06.09.2002 tarihinde düzenlenen protokol ile Orman Genel Müdürlüğünce, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumuna tahsis edilen orman arazileri üzerine TRT tarafından tüm altyapıları (bina, yol, enerji, kule v.b) yapılarak kurulan verici ve aktarıcı istasyonlarındaki ihtiyaç fazlası alanların diğer kamu ve özel, gerçek veya tüzel kişilere tahsis edilebilmesine izin verilmiştir. Orman Genel Müdürlüğünün 24.09.2002 tarihindeki oluru ile de bu tür tahsislere

ilişkin olarak TRT tarafından gönderilecek kira bedellerinin döner sermaye hesaplarına aktarılacağı belirtilmiştir.

TRT'ye verilen izinler haberleşme izni mahiyetinde olup, bu izin türü 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 17'nci maddesinin 3'üncü fıkrasında düzenlenmiştir. Aynı Kanun'un Ek Madde 11 – (Ek : 25/6/2010-6001/33 md.) “b” bendinde ise; bu Kanun'un 17'nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre; turizm izinleri dışındaki izinlere konu tesislerin izin sahibince üçüncü kişilere kiralanması halinde, orman sayılan alana isabet eden kira bedelinin yüzde ellisinin her yıl Orman Genel Müdürlüğü özel bütçe hesabına izin sahibi tarafından yatırılacağı ifade edilmektedir.

Ayrıca 18.04.2014 tarihli ve 28976 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Orman Kanununun 17/3 ve 18'inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği'nin “6831 Sayılı Kanunun Ek 11 inci Maddesine İlişkin İşlemler” başlıklı beşinci bölümünün “İzne konu tesislerin kiraya verilmesi” başlıklı 27'nci maddesinin 3'üncü fıkrasının (b) bendinde; izne konu tesislerin tamamının veya bir bölümünün üçüncü kişilere kiralanmasına izin verilmesi halinde, kira sözleşmesinde belirtilen tarihten itibaren kira bedelinin yüzde ellisinin en geç bir ay içerisinde her yıl Genel Müdürlük özel bütçe hesabına yatırılacağı hükmü getirilmiştir.

Kurum bulguya vermiş olduğu cevapta, Genel Müdürlüğün 01.06.2020 tarih ve E.1036443 sayılı Olur' u ile TRT tarafından gönderilen kira bedellerinin Orman Genel Müdürlüğü özel bütçe hesabına aktarılacağını belirterek konuya ilişkin ek belgeyi göndermiştir. Ancak 2019 yılında söz konusu kira bedelleri özel bütçe hesabına aktarılmamıştır. Dolayısıyla cevap metni 2019 yılına ilişkin olan bulgumuzda yapılan tespiti ortadan kaldırmamaktadır.

Bu nedenle, yukarıda zikredilen hem kanun hem de yönetmelik hükümleri gereğince Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumuna (TRT) tahsis edilen orman arazileri üzerindeki ihtiyaç fazlası alanların TRT tarafından üçüncü gerçek veya tüzel kişilere kiralanması sonucu 2019 yılında ortaya çıkan toplam 4.515.613,52 TL kira bedelinin Orman Genel Müdürlüğü özel bütçesine aktarılması gerekmektedir.

BULGU 12: Kurumun Yazılı Bilişim Sistemleri Stratejisinin Olmaması

Orman Genel Müdürlüğü Bileşim sistemlerinin incelenmesinde yazılı ve müstakil bir BT stratejisi olmadığı görülmüştür.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğinin 12.3 nolu Bilgi Sistemleri Kontrolleri Standartında;

“İdareler bilişim yönetişimini sağlayacak mekanizmalar geliştirmelidir.”

e-Devlet Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 7 inci Maddesinin (b) bendinde ise,

“Kamu kurum ve kuruluşları, ulusal stratejiler ve planlar ile mevcut kurumsal stratejik planlarıyla uyumlu, kurumun e-Devlet hizmetleri sunumu amacıyla yapacakları yatırım, teknoloji tercihleri, kurumsal kapasite, tasarruf planları, fayda-maliyet, iş planı gibi unsurları kapsayacak bilişim stratejilerini hazırlar.”

Denilmektedir.

Bu hükümler uyarınca; BT risklerini ve bilgi güvenliği gereksinimlerini dikkate alan, kurumsal stratejik planlar ile ilişkilendirilmiş, uygulanabilir bir eylem planı ile üç ya da beş yıllık bir perspektifte planlanan tüm BT projelerine ilişkin detaylı bilgilendirme içeren, hazırlanma süreçleri ve sorumluları belirlenmiş, bütçelendirilmiş, performans göstergeleri ve izlemeye yer veren, üst yönetim tarafından onaylanmış, yazılı ve müstakil bir bilişim sistemleri stratejisi olması gerekmektedir.

Yapılan incelemede Kurumun yazılı bir bilişim sistemleri stratejisinin olmadığı görülmüş olup bu durum, mevzuata uyum sorunu, BT’ye ilişkin iş önceliklerin doğru tanımlanamaması ve kurumsal kaynakların verimli ve etkin kullanılmaması, BT projelerinin hatalı olarak yürütülmesi ve BT’nin kurumsal vizyon, amaç ve hedeflere katkı sağlamaması gibi riskleri beraberinde getireceği değerlendirilmiştir.

BULGU 13: Yedeklenen Kurumsal Bilgi Ve Kayıtların Farklı Ve Güvenli Ortamda Muhafaza Edilmemesi

Orman Genel Müdürlüğü Bileşim sistemlerinin incelenmesinde; felaket durumlarında kurum güncel idari ve mali bilgileri gibi hassas ve kritik bilgilerin geri döndürülebilmesi, hizmet kesintilerinin oluşmaması veya asgari düzeyde tutulabilmesi için; Alınan yedeklerin bilişim sistemlerinin bulunduğu mekandan farklı ve güvenli bir ortamda muhafaza edilmediği görülmüştür.

03/09/2016 tarih ve 29820 sayılı resmi gazetede yayımlanan “E-Devlet Hizmetlerinin

Yürütülmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğinin” “m” bendi ile “*Kamu kurum ve kuruluşlarının, herhangi bir felaket anında sistemlerin kesintiye uğramaması için gerekli tedbirleri alır.*” Hükmü getirilmiştir.

Orman Genel Müdürlüğü tarafından 15.12.2014 Tarihinde Yayınlanan BGYS-PR-15 Yedekleme Prosedürünün 3. bendinde yedeklerin uygun depolama alanlarına yapılacağı, 11inci bendinde ise Yedekleme sistemiyle alınan yedekler periyodik olarak esas sistemlerden farklı bir ortamda Yedekleme Sistemi Test Edilmesi Esasları’na göre geri dönüş testleri yapılacağı belirtilmiştir.

Bu nedenle felaket durumlarında kurum bilgi sistem altyapılarının, sunulan hizmetlerin kritiklik seviyesi uyarınca makul bir süre içerisinde yeniden işler hale getirilebilmesi gerekmektedir. Felaket durumlarında kamu kurumlarının kritik olabilecek mali bilgileri ile kurum ana fonksiyonuna ilişkin arşiv niteliğindeki bilgileri kaybetmemesi için önlemler alınmalıdır.

Kurumda yapılan incelemelerde İş sürekliliğini sağlamadaki en önemli unsurlardan biri olan yedekleme hususunda ise kurum bilişim sistemlerinde fiili olarak yedekleme prosedürü uygulandığı ancak bunun bir kural olmaktan çok teamül şeklinde bir uygulama olduğu değerlendirilmiştir. Bu yedekleme işlemlerinde alınan imajların veya yedeklenen disketlerin sistemlerin var olduğu odada ya da aynı bina içinde farklı odalarda saklandığı görülmüştür. Buna göre, farklı bir binada olması gereken yedeklerin de aynı fiziksel risk koşullarında tutulduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı İş sürekliliği kontrollerinde zafiyetler bulunması, felaket durumlarında kurum güncel idari ve mali bilgileri gibi hassas ve kritik bilgilerin geri döndürülemez biçimde kaybedilmesi, karşılaşılan felaket sonrasında makul sürede kurum faaliyetlerinin başlatılamaması vs riskleri ortaya çıkarabilecektir. Bu nedenle alınan yedekler kurumun bilişim sistemlerinin bulunduğu mekandan farklı ve güvenli bir ortamda muhafaza edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Bolu Aladağ Başalan Yaylası Mevkiindeki Orman Sahası Türkiye İzcilik Federasyonu Tarafından İzinsiz Olarak İşgal Edilmiş Olup, İşgalin Önlenmesi Hususunda Orman Kanunu Hükümlerine Riayet Edilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
İzin Sahalarında Belirli Kontrol Konularında Tekrar Eden Uygunsuzlukların Tespit Edilmiş Olması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	-BKMYS sisteminin 2020 yılından itibaren randımanlı kullanılmaya başlanmasıyla birlikte kiralama bedellerinde ve diğer bedellerde de tespit edilen farklılıklar ORBİS(e-İzin)-ORBİS(Muhasebe Servisi) sisteminin kullanılması ile düzeltilece düşünülmektedir.

Çözünürlülüğü Yüksek Uydu Görüntülerinin Kullanılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Farklı Farklı Koordinat Sistemlerine Göre Üretilen Verilerde, Ortak Bir Projeksiyon Sisteminin Dikkate Alınmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Maden İzni Teknik Raporlarının Yönetmeliğe Uygun Düzenlenmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Maden İzin Sahalarında Etkin Denetim Yürütülmemesi Ve Sınır Aşımalarıyla İlgili Oluşan Ağaçlandırma Ve Arazi Tazminatlarının Mali Tablolarda Yer Almaması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Konu ile ilgili olarak 2020 yılından itibaren tamamen e-devlet üzerinden alınan taleplerin ORBİS sistemi üzerinden yönetimine geçileceği, izin sahalarının yapılması gereken kontrollerinin ORBİS sistemi üzerinden 2020 yılında takibine başlanılacağı İzin sahalarının kontrol tutanaklarının 2020 yılından itibaren sistem üzerinden alınmasını müteakip sistem üzerinden saha

			aşımları ile ilgili daha etkin bir takip ve denetim yapılabileceği değerlendirilmektedir. Saha aşımından kaynaklı suç zabitlerinden alınması gereken tazminatların takibi ve tahsilinin de ORBİS üzerinden yapılmasına 2020 yılı içinde başlanması ile ilgili çalışma yapılacağı belirtilmiştir.
Orman Genel Müdürlüğü Tarafından Yapılan Bina İnşaatlarının Önemli Bir Bölümünün İkmal İnşaatı Şeklinde Yaptırılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Orman VASFINDAN ÇIKARILARAK HAZINEYE DEVREDİLEN ARAZİLER KARŞILIĞINDA ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE HANGİ ARAZİLERİN VERİLECEĞİNİN BELLİ OLMAMASI	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Orman Bölge Müdürlükleri Bünyesinde Bulunan Banka Hesaplarındaki Nakit Mali Kaynakların, Kamu Sermayeli Bankalarda Açtıracak Hesaplarda Değerlendirilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	

Orman Olarak Sınırı Belirlenmiş Alanların %17'sinin Tapuya Kayıt Edilememiş Olması	2018	Yerine Getirilmedi	Tapuya tescil işlemleri 6831(3302 yasa değişikliği) sayılı Orman Kanununa göre ve 3402(5304 ve 6495 yasa değişikliği) sayılı Kadastro Kanununa göre yapılmış orman kadastro çalışmalarında ilan aşamasında dava konusu (Yargı süreci başlatılması) olması nedeniyle tescil yapılamamaktadır. Bu birimlerde yargı sürecinin tamamlanması beklenmektedir. Diğer yandan geçmiş yıllarda yapılan Orman Kadastro çalışmasının günümüz harita tekniği ve mevzuatına uygun olmaması ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından yapılan genel

			kadastro çalışmalarına ait harita altlıklarının günümüz harita tekniğine uygun olmaması nedenleri ile tescil edilememektedir. Söz konusu hukuki ve yapısal işlemler ile haritaların sayısallaştırılma işlemleri tamamlandıktan sonra tescil işlemleri gerçekleştirilmeye devam edecektir.
Kurum Tarafından Yapılan Arsa Karşılığı İnşaat İhalesine Katılım Olmayınca, Yeniden Yapılan İhalelerde İhale Bedelinin Aynı Kalması Veya Daha Düşük Tutulması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
İzine Konu Edilen Yerler İçindeki Kiraya Verilen Yerlere İlişkin Alacak Kayıtlarının Gerçek Durumu Yansıtmaması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	ORBİS(e-İzin)-ORBİS(Muhasebe Servisi)-BKMYS sisteminin 2020 yılından itibaren kullanılmaya başlanmasıyla 2020

			yılı içinde verilen izinlerin tahakkukları da izin verildiği an itibariyle yine aynı yöntemle direkt muhasebe servisine aktarılacaktır.Böylece kiralama bedellerinde ve diğer bedellerde de tespit edilen farklılıkların önüne geçilmiş olacaktır.
İzin Bedeli Alacak Tutarlarının Bazı Bölgelerde Hatalı Kaydedilmesi Sebebiyle Söz Konusu Alacakların Mali Tablolarda Gerçek Durumu Yansıtması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	İzin Bedeli Alacak Tutarlarının Hatalı Kaydedilmesi konusu 2020 yılı içerisinde ORBİS E-İzin modülü tam manasıyla bütün aşamalarıyla kullanılmaya başlanılacak olup, sistem üzerinden hesaplanan bedellerin kullanıcı müdahalesine izin vermeksizin Özel Bütçe Muhasebe Birimine ve buradan da BKMYS' ye aktarılması

			sonucunda belirtilen nitelikte bir farklılığın oluşmayacağı değerlendirilmektedir.
İzin İrtifak Gelirlerine İlişkin Olarak 2018 Yılı Tahsilatlarının Tamamlanmamış Olması Ve Tahsil Edilemeyen Tutarın Mali Tablolara Farklı Yansımış Olması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Bazı Bölgelerde Ağaçlandırma Bedelinin Tahsili Edilmemiş Olması ve Tahsil Edilen Tutarın Bir Kısımının Özel Bütçeye Aktarılmaması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Eksik tahsilatların bir kısmı tahsil edilmiş kalan tutar için ise idari ve hukuki işlemler devam etmektedir.
Orman Genel Müdürlüğü Yönetim Ve Mülkiyetindeki Taşınmazlara Ait Taşınmaz Cetvellerindeki Kayıtların Muhasebe Kayıtları İle Uyuşmaması Sebebiyle Mali Tablolardaki Taşınmaz Kayıtlarının Gerçeği Yansıtması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ
2019 YILI
SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM
RAPORU

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: OGM Döner Sermaye İşletmesi Merkez ve Taşra Dolu ve Boş Kadro Durumu (2019)

Tablo 2: Döner Sermaye İşletme Bütçe Gider Gerçekleşmeleri (TL)

Tablo 3: Döner Sermaye İşletme Gelirleri

Tablo 4: Konsolide Gelirler Döküm Cetveli (2019)

Tablo 5: Döner Sermaye İşletme Sermaye Yapısı

Tablo 6: Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılan Kırtasiye Alımları

Tablo 7: OGM İlan Edilen Yaylılarla İlgili Olarak Tamamlanmış İdari İş ve İşlemleri Bölgeler İtibarı ile Gösterir Tablo

KISALTMALAR

KISALTMALAR

DSİBMY: Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği

DMİS: Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi”

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

OGM: Orman Genel Müdürlüğü

ORBİS: Orman Bilgi Sistemi Projesi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Gayrimaddi Hak Alımları ile Harita, Plan ve Proje Alımlarının Haklar Hesabı Yerine Giderler Hesabına Kaydedilmesi
2. Taşınır Malların Taşınır Sistemine ve İlgili Maddi Duran Varlık Hesaplarına Kaydedilmemesi
3. Merkez Döner Sermaye İşletmesi Mali Tablolarında Yer Alan Bazı Giderlerin Döner Sermaye Faaliyet Alanı ile İlişkili Olmaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Kırtasiye Alımlarının Açık İhale Usulü Yerine Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yöntemiyle Alınması
2. Yayla Alanlarındaki Bina ve Tesislerin Vaziyet Planlarına İşlenmemesi, Sabit Kıymetlere Alınmaması ve Kullanıcı Tespiti Yapılmasına Rağmen Yasal Süre İçinde Kiracı Tespiti Yapılamayarak Gelir Kaybına Neden Olunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1.Mevzuat ve Görevler

Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmeleri dayanağını 6831 sayılı Orman Kanunu, 09.07.2018 tarih ve 703 sayılı “Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” ile 15.07.2018 tarih ve 4 nolu “Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum Ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum Ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi” ve değişik 3234 sayılı “Orman Genel Müdürlüğüne İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun”dan almak ta olup, ayrı bir tüzel kişiliği bulunmamaktadır.

Orman Genel Müdürlüğü Döner sermaye işletme müdürlüklerinin iş ve işlemleri 22.03.2015 tarih ve 29303 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulan “Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği” ve Maliye Bakanlığınca yayımlanan "Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği" hükümlerine göre yürütülmektedir.

Ayrıca 3234 sayılı “Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnemenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun” 19 uncu Maddesinde yardımcı birimler arasında sayılan İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığının adı 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yapılan düzenleme ile Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı olarak değiştirilmiş olup, Döner Sermaye hesap ve mali işlemleri bu başkanlık tarafından yerine getirilmektedir.

Ormanların korunması, geliştirilmesi ve işletilmesine yönelik bütün arazi uygulamaları orman işletme müdürlükleri ve bağlı orman işletme şeflikleri ile diğer şefliklerce yürütülmektedir. Döner sermaye işlemleri önemli ağırlıkla orman ürünlerinin üretimi ve satışı işlemleri ile arazi uygulamalarından oluşmaktadır.

Döner sermaye işletmelerinin faaliyet alanları Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğin 4’üncü maddesinde belirlenmiştir.Döner sermaye işletmesinin faaliyetleri ve görevleri Genel Müdürlüğün görev alanlarıyla ilgili olmak üzere şunlardır:

a) Ormanları; imar etmek, korumak, amenajman planlarına ve iktisadi gereklere göre teknik usullerle devamlı bir şekilde işletmek,

b) Amenajman ve işletmecilikle ilgili her türlü plan ve proje yapmak,

c) İşletmecilik için gerekli olan personeli eğitmek ve yetiştirmek,

ç) Her çeşit orman ürününün kesimi, taşınması ve depolanması işlerini yapmak,

- d) Ormanlardaki artıkları kıymetlendirmek, değerlendirmek ve temizlemek,
- e) Ormancılık ve orman ürünleri hakkında danışmanlık hizmetleri vermek,
- f) Orman içi ağaçlandırma ve silvikültür faaliyetleri yapmak,
- g) Orman ağacı fidanı ve tohumlarını üretmek,
- ğ) Her çeşit orman ürünlerinden gelir elde edilmesine ilişkin satış faaliyetlerini yapmak,
- h) Devlet ormanı içerisinde bulunan mesire yerleri kapsamına alınan orman içi dinlenme yerleri, şehir ormanları ve ağaç parklarının kurulması ve işletilmesi için gerekli yapım, bakım, onarım ve koruma hizmetlerini yapmak.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

1.2.1. Teşkilat Yapısı

Orman Genel Müdürlüğünde 645 Sayılı KHK ile yapılan düzenleme sonrasında: Orman Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki mevzuat hükümlerine göre Merkezde bir adet Döner Sermaye Muhasebe Şube Müdürlüğü, bir Döner Sermaye Merkez Şube Müdürlüğü, 1 Yedek Parça Depo Müdürlüğü, Taşra teşkilatı olan, 28 Orman Bölge Müdürlüğünün her birinde ise, bir adet Döner Sermaye İşletmeler Saymanlığı ve toplamda 247 Orman İşletme ve 28 Fidanlık Müdürlüğü olmak üzere toplam 306 Döner Sermaye İşletmesi bulunmaktadır.

Merkezde Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı bünyesinde yer alan Döner Sermaye Muhasebe Şube Müdürlüğünün gelir ve gideri bulunmamaktadır. Bu birimlerde sadece Döner Sermaye İşletmelerin gelir ve giderlerinin yönetimi, izlenmesi ve konsolidasyon işlemleri yapılmaktadır.

Ormanların korunması, geliştirilmesi ve işletilmesine yönelik bütün arazi uygulamaları orman işletme müdürlükleri ve bağlı orman işletme şeflikleri ile diğer şefliklerce yürütülmektedir.

1.2.2. İnsan Kaynakları

Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmelerinin aşağıdaki tabloda ayrıntılı olarak görüleceği üzere 10.028 dolu 16.010 boş olmak üzere toplam 26.038 personel kadrosu mevcuttur.

Tablo 13: OGM Döner Sermaye İşletmesi Merkez ve Taşra Dolu ve Boş Kadro Durumu (2019)

KADRO	DÖNER SERMAYE				TOPLAM	
	MERKEZ		TAŞRA		TOPLAM	
	DOLU	BOŞ	DOLU	BOŞ	DOLU	BOŞ
MEMUR	165	846	1.848	5.095	2.013	5.941
SÖZLEŞMELİ	-	-	138	5.061	138	5.061
SÜREKLİ İŞÇİ	201	-	1.820	5.008	2021	5.008
GEÇİCİ İŞÇİ	-	-	5.856	-	5.856	-
TOPLAM	366	846	9.662	15.164	10.028	16.010

Mevcut personelin yaklaşık % 20,07'si memur statüsünde, %1,39'ü sözleşmeli personel, % 20,15 sürekli işçi % 58,39 ise geçici işçi statüsünde istihdam edilmiştir.

1.2.3. Bağlı, İlgili Veya İlişkili Olduğu Kamu İdareleri

Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletme Müdürlüklerinin ayrı bütçeleri bulunmakla birlikte ayrı tüzel kişilikleri söz konusu değildir. Döner Sermaye İşletmelerinin idari ve mali açılarından bağlı olduğu Orman Genel Müdürlüğü ve Tarım ve Orman Bakanlığı ile ilişkileri bulunmaktadır. Ayrıca faaliyet sahası ve görev alanları ile ilgili olarak diğer bakanlık, kamu kurum ve kuruluşları ile, muhtelif ilgi ve ilişkileri mevcuttur.

Orman Genel Müdürlüğü ve bağlı döner sermaye işletmelerinin görev ve sorumlulukları pek çok yerde iç içe geçmiş durumdadır. Döner Sermaye İşletmeleri, Orman Genel Müdürlüğü'nün faaliyet alanında bulunan her çeşit orman emvalinin satış işlemlerini gerçekleştiren ticari işletme vasfında faaliyet yürütmektedir.

1.3.Mali Yapı

Orman Genel Müdürlüğü döner sermayesi 22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği" hükümlerine göre yönetilmektedir.

Döner sermaye işletmesi bütçe ve muhasebe işlemleri "Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği" (DSİBMY) ve 16.12.2011 tarihli genel müdürlük onayı ile yürürlüğe konulan "Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe Formülü" (ayrıntı hesap planı) çerçevesinde yürütülmekte olup, 2019 yılı ve sonrası için 21.06.2018 tarih ve 04 no.lu Bakan onayı ile yürürlüğe giren OGM Döner Sermaye İşletmeler Bütçe

formülü ise güncellenmiştir.

Döner sermaye işlemleri önemli ağırlıkla orman ürünlerinin üretimi ve satışı işlemlerinden oluşmaktadır. Orman ürünlerinin satışına ilişkin bedel tespiti, satış usul esas ve şekillerini düzenleyen Orman Ürünlerinin Satış Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik ise 20.03.2015 tarih ve 29301 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesinin konsolide edilmiş 2018 yılı Bütçe Gelir ve Gider Gerçekleşmeleri ve Konsolide Gelir-Gider Tablosu aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 14: Döner Sermaye İşletme Bütçe Gider Gerçekleşmeleri (TL)

KOD	AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ BÜTÇE ÖDENEĞİ	KULLANILABİLİR BÜTÇE ÖDENEKLERİ	GİDER GERÇEKLEŞME	GİDER GERÇEKL EŞME ORANI
01	Personel Giderleri	1.114.637.448,00	1.206.457.320,98	1.191.623.703,47	%23.16
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Gid.	148.509.455,00	168.680.622,01	158.597.706,09	%3.08
03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	2.882.499.540,00	2.781.457.108,50	2.781.457.108,50	%54.07
05	Cari Transferler	344.177.995,00	333.229.386,51	333.229.386,51	%6.47
06	Sermaye Giderleri	725.175.562,00	725.175.562,00	680.208.848,67	%13.22
TOPLAM		5.215.000.000,00	5.145.116.753,24	5.145.116.753,24	%100

Tablo 15: Döner Sermaye İşletme Gelirleri

	2018 Yılı	2019 Yılı
Brüt Satışlar	4.396.668.637,66	5.483.493.424,30
Satış İndirimleri (-)	15.409.788,97	8.357.404,58
Net Satışlar	4.381.258.848,69	5.475.136.019,72
Satışların Maliyeti (-)	1.266.888.517,43	1.659.575.640,88
Brüt Satış Kar Ve Zararları	3.114.370.331,26	3.815.560.378,84
Faaliyet Giderleri (-)	2.727.138.149,83	2.942.730.171,28
Faaliyet Karı Ve Zararları	387.232.181,43	872.830.207,56
2-Diğer Faaliyetlerden Olağan	137.761.102,65	192.215.892,92
Diğer Faaliyetlerden Olağan Kârlar (-)	2.182.126,43	3.289.048,29

Olağan Kar Veya Zarar	522.811.157,65	1.061.757.052,19
3-Olağandışı Gelir Ve Kârlar	54.535.237,00	40.652.048,83
Olağandışı Gider Ve Zararlar (-)	3.836.534,12	7.970.265,97
Dönem Karı Veya Zararı	573.509.860,53	1.094.438.835,05

Tablo 16: Konsolide Gelirler Döküm Cetveli (2019)

GELİRİN CINSİ	TUTARI	TOPLAM
1- Brüt Satışlar	-----	5.483.493.424,00
600 Yurtiçi Satışlar Hesabı	5.479.375.649,35	-----
602 Diğer Gelirler Hesabı	4.117.774,95	-----
2- Diğer Faal. Olağan Gelir Ve Karlar	-----	192.215.892,92
642 Faiz Gelirleri Hesabı	183.480.778,77	-----
649 Diğer Olağan Gelir Ve Kârlar Hesabı	8.735.114,15	-----
3- Olağandışı Gelir Ve Kararlar	-----	40.652.048,83
671 Önceki Dönem Gelir Ve Kârları Hesabı	224.429,86	-----
679 Diğer Olağandışı Gelir Ve Kârlar Hesabı	40.427.618,97	-----
Brüt Gelir Toplamı	-----	5.716.361.366,05
Brüt Gelirlerden İndirilecek	-----	8.357.404,58
610 Satıştan İadeler Hesabı (-)	7.490.532,97	-----
611 Satış İskontoları Hesabı (-)	866.871,61	-----
TOPLAM	-----	5.708.003.961,47

Tablo 17: Döner Sermaye İşletme Sermaye Yapısı

YILI	ÖDENMEMİŞ SERMAYE	ÖDENMİŞ SERMAYE	TOPLAM SERMAYE
2019	269.339.986,00	730.660.014,00	1.000.000.000,00

Not: 2019 Yılı sonu görünen 269.339.986 TL Ödenmemiş sermaye 2020 Yılında ödenmiş sermayeye eklenmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Muhasebe Sistemi

Muhasebe sistemi DSİBMY hükümlerine uygun olarak tek düzen hesap planına göre yürütülen tahakkuk esaslı bir muhasebe sistemidir. "Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe Formülü" (ayrıntı hesap planı) bu yönetmeliği tamamlamaktadır.

Döner sermaye muhasebe işlemleri 2018 yılında hem Maliye Bakanlığı tarafından altyapısı sağlanan "Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi" (DMİS) hem de kurum tarafından yazılımı gerçekleştirilen Orman Bilgi Sistemi (ORBİS) yazılımı üzerinden raporlanmaktadır. Döner sermaye mali tabloları öncelikle bölgelerde konsolide edilmekte daha sonra genel birleştirme yapılmaktadır. Her işletmede muhasebeci bulunmaktadır. Muhasebe işlemleri

Döner sermaye muhasebe yetkilisinin MİF ya da Ödeme Emirlerini hazırlayarak imzalaması ve işletme müdürüne onayı ile tamamlanmaktadır. OGM'nün DSİBMY ana hesap planına uygun olarak kendine özgü ayrıntı hesapları bulunmaktadır. İşletme müdürlükleri bünyesinde işletme şefleri, gerçekleştirme görevlisi, işletme müdürleri ise harcama yetkilisidir.

1.4.2. Raporlama Sistemi

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Gelir tablosu,

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere

uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Gayrimaddi Hak Alımları ile Harita, Plan ve Proje Alımlarının Haklar Hesabı Yerine Giderler Hesabına Kaydedilmesi

Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye Merkez Şube Müdürlüğü muhasebe kayıtları ile mali tablolarının incelenmesinde; Kurum tarafından bilgisayar yazılımı vb. gayri maddi hak alımları ile harita, plan ve proje mahiyetindeki alımların 260- Haklar hesabına kaydedilmesi gerekirken, 770-Genel Yönetim Giderleri hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 1'inci maddesinde Yönetmelik'in amacı genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi şeklinde ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 222'nci maddesinde ise Haklar hesabının, bedeli karşılığı edinilen imtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Ayrıca Haklar hesabının işleyişi söz konusu Yönetmelik'in 223'üncü maddesinde ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Yukarıda yazılı hükümler uyarınca kurumlar tarafından edinilen imtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkilerin 260- Haklar hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Ancak Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye Merkez Şube Müdürlüğünün muhasebe kayıtları incelendiğinde 13.099.414,65 TL tutarındaki gayrimaddi hak alımının 770.03.07.02 hesap koduna, 663.212,48 TL tutarındaki harita, plan ve proje mahiyetindeki alımların ise 770.06.03.02 hesap koduna kaydedildiği görülmektedir. Başka bir ifadeyle, 260- Haklar hesabına kaydedilmesi gereken toplam 13.762.627,13 TL tutarındaki alımlar 770-Genel Yönetim Giderleri hesabına kaydedilmiştir. Bu durum yukarıda bahsedilen Yönetmelik hükümlerine aykırılık teşkil ettiği gibi, muhasebeleştirilen tutar kadar da kurumun mali tablolarında hataya neden olmaktadır.

Kurum tarafından gönderilen cevap yazısında; 2019 yılı kesin hesap raporları çıkarıldığından dolayı herhangi bir işlem yapılamadığı, 2020 yılından itibaren söz konusu alımların 260 Haklar hesabına kaydedileceği belirtilmiştir. Ancak cevap yazısında da belirtildiği üzere 2019 yılı kesin hesap raporları çıkarıldığından dolayı mali tablolarda herhangi bir düzeltme işlemi yapılamamıştır. Dolayısıyla 2019 yılı mali tablolarına ilişkin olarak bulguda yapılan tespit ortadan kalkmamıştır.

Sonuç olarak; harita, plan, proje, bilgisayar yazılımı gibi gayrimaddi hak mahiyetindeki alımların 770-Genel Yönetim Giderleri hesabı yerine 260- Haklar hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Taşınır Malların Taşınır Sistemine ve İlgili Maddi Duran Varlık Hesaplarına Kaydedilmemesi

Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye Merkez Şube Müdürlüğü tarafından alınan birçok farklı tür ve tutardaki taşınır malın taşınır sistemine girilmediği; ayrıca ilgili oldukları maddi duran varlıklar hesapları yerine 770- Genel Yönetim Giderleri hesabına kaydedildiği görülmüştür.

22.03.2015 tarihli ve 29303 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği’nin 17’nci maddesinin 1’inci fıkrasında taşınırların elde edilmesinde, muhafazasında ve ekonomik ömrünü doldurmuş, tamiri mümkün olmayan ve kullanamayacak hale gelmiş makine, araç, yedek parça, malzeme ve benzerlerinin hurdaya ayırma, devir, terkin veya imha suretiyle kayıtlardan çıkartılmasında 28/12/2006 tarihli ve 2006/11545 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in 20'nci maddesinin 2'nci fıkrasında ise işletme ve diğer birimlerin müdürleri, muhasebe yetkilileri ile taşınır kayıt ve kontrol görevlilerinin Taşınır Mal Yönetmeliği çerçevesinde yetkili ve sorumlu oldukları ifade edilmektedir.

Ayrıca Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Taşınır İşlemleri" başlıklı 27'nci maddesinin 1'inci fıkrasında; işletmelerce edinilen taşınırların kayıtlara alınmasında, verilmesinde ve izlenmesinde, 28/12/2006 tarihli ve 2006/11545 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Yukarıda verilen mevzuat hükümlerinden açıkça görüldüğü üzere hem Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği hem de Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği gereğince döner sermayeye ilişkin taşınır işlemlerinin yürütülmesinde 18.01.2007 tarihli ve 26407 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınırların Kaydı" başlıklı 12'nci maddesinde kamu idarelerince bütün taşınırların ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınmasının esas olduğu; taşınır kayıtlarının, harcama birimleri itibarıyla yönetim hesabı verilmesine esas olacak şekilde tutulacağı ve her bir kaydın belgeye dayanmasının şart olduğu belirtilmektedir.

Ayrıca söz konusu Yönetmelik'in "Kayıt zamanı, kayıt değeri ve değer tespit komisyonu" başlıklı 13'üncü maddesinin 1'inci ve 2'nci fıkralarında ise taşınırların hangi durumlarda giriş ve çıkış işlemlerinin yapılacağı belirtilerek, giriş ve çıkış kayıtlarının Taşınır İşlem Fişine dayanılarak yapılması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye Merkez Şube Müdürlüğü'nün taşınırlara ilişkin işlemlerinin incelenmesinde, alınan birçok farklı tür ve tutardaki taşınır mahiyetindeki mal ve malzemelere Taşınır İşlem Fişi kesilmediği; ilgili maddi duran varlık hesapları yerine 770- Genel Yönetim Giderleri hesabına kaydedilmek suretiyle bu tür alımların giderleştirildiği görülmüştür. Başka bir ifadeyle, edinilen taşınırlar taşınır sistemine girilmemiş ve uygun bir şekilde muhasebe kayıtları yapılmamıştır. Bu durumun taşınırlara ilişkin mevzuatla getirilen sorumluluk zincirini devre dışı bırakacağı; taşınırların takibine ilişkin ciddi sorunlara yol açacağı ve mali tablolarda önemli hatalara neden olacağı açıktır. Taşınırların takibinde ortaya çıkabilecek zafiyet ileride önemli kamu zararı oluşturma riski taşımaktadır.

Kurum göndermiş olduğu cevap yazısında bulguda yeralan tespitlere katılmakta olup; 2020 yılından itibaren taşınırların sisteme girişlerinin yapılacağını ifade etmiştir. Ancak 2019 yılında çok sayıda taşınır, taşınır sistemine girilmemiş ve ilgili oldukları maddi duran varlık hesapları yerine 770- Genel Yönetim Giderleri hesabına kaydedilerek giderleştirilmiştir. Bu aşamada 2019 yılındaki yanlışlıkları ortadan kaldıran bir işlem de yapılmamıştır.

Sonuç olarak, edinilen taşınırların kurumun taşınır sistemine girilmesi, muhasebe işlemlerinin doğru bir şekilde yapılması ve taşınırlara ilişkin bütün işlemlerin Taşınır Mal Yönetmeliği başta olmak üzere ilgili diğer mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Merkez Döner Sermaye İşletmesi Mali Tablolarında Yer Alan Bazı Giderlerin Döner Sermaye Faaliyet Alanı ile İlişkili Olmaması

Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye Merkez Şube Müdürlüğü'nün harcama belgeleri ve muhasebe kayıtlarının incelenmesinde; bedeli ödenen bazı muhtelif giderlerin döner sermaye faaliyet alanına ilişkin olmadığı görülmüştür.

Döner sermaye işletmelerinin kurulması ve işletilmesindeki amaç, 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü hakkında Kanun'un "Görev" başlıklı 2/g maddesinde belirtildiği üzere, orman ekosistemlerinin sunduğu ürün ve hizmetlerden azami seviyede istifade edilmesini sağlamaktır.

Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğinde, Genel Müdürlüğün görev alanlarıyla ilgili olmak üzere İşletme'nin faaliyet alanları tek tek sayılmış olup; giderlerinin hangi çeşit ödemelerden olacağı da yine sayılmak suretiyle açıklanmıştır.

Yönetmeliğin "Bütçenin Uygulanması" başlıklı 12 nci maddesinde ise müdürlüklerin ve diğer birimlerin Genel Müdürlük bütçesinden kendilerine tahsis edilen bütçe, ödenek ve iş planı gereğince çalışacakları; bütçe ile verilen ödenekleri aşamayacakları ve bu ödenekler dışında harcama yapamayacakları belirtilmektedir.

Bu hükümler ve Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri uyarınca Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi giderlerinin görev alanlarına giren faaliyetlerle ilgili olması zorunludur. İşletmenin faaliyet alanında yer almayan giderin ödenmesi mevzuata aykırıdır.

OGM Döner Sermaye İşletmesi bütçesinden yapılan giderlerin incelenmesinde; Döner Sermaye İşletmesinin faaliyetleri dışında yapılan bazı giderlerin olduğu ve şu şekilde gerçekleştirildiği anlaşılmıştır:

a) Tarım ve Orman Bakanlığının personeli ile yurtdışına diğer şekillerde görevlendirilenlerin ve Bakanlık birimlerinin çeşitli ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik giderler;

b) Bakanlığın ana hizmet birimleri arasında yer alan Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğünce düzenlenen organizasyon giderleri ile temsil, tanıtım faaliyetleri giderleri;

c) Orman Genel Müdürlüğü Özel Bütçe kaynaklarından yapılması gereken büro bakım ve onarım giderleri, haberleşme giderleri, elektrik giderleri, su giderleri, yurtdışı harcırah giderleri.

Yukarıda sayılan giderler OGM Döner Sermaye İşletmesinin yönetmelikte belirtilen faaliyet ve giderlerine ilişkin olmadığı gibi döner sermayenin işletmecilik faaliyeti ve hizmet üretimine yönelik giderlerden de değildir. Söz konusu giderlerin mal ve hizmetin alındığı Bakanlık bütçesinden ve OGM özel bütçesinden ödenmesi gerektiği gider belgeleri ve eklerinin incelenmesinden anlaşılmaktadır.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 4 üncü maddesinin 4/a fıkrasında bütçeyle verilen harcama yetkisinin, mevzuatla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla kullanılacağı; 4/g fıkrasında ise bütçe gelir ve gider tahminleri ile uygulama sonuçlarının raporlanmasında açıklık, doğruluk ve malî saydamlığın esas alınacağı ifade edilmektedir.

Döner Sermaye İşletme Bütçesinden yapılmaması gereken bir giderin mevzuata aykırı şekilde işletme bütçesinden yapılması halinde yapılan gider mali tablolarda döner sermaye gideri olarak gösterilmektedir. Böylece döner sermaye dönem sonu net kar rakamı gerçek duruma aykırı olarak, olması gerekenden az yahut dönem net zararı ise aynı şekilde olması gerekenden fazla gösterilmiş olmaktadır.

Ayrıca döner sermaye ile ilgisi olmayan giderler sonraki yıl bütçelerinde gelir ve gider tahminlerinin gerçeğe aykırı bir şekilde oluşturulmasına neden olacak hem de yılı mali tablolarının gerçek durumu yansıtmasına, bütçe gelir ve gider tahminleri ile uygulama

sonuçlarının raporlanmasında açıklık, doğruluk ve malî saydamlığın gerçekleşmesine engel olacağı gibi, döner sermaye mali yapısı ile planlanan iş programlarını ve iş süreçlerini de olumsuz etkileyeceği açıktır.

Sorumluluk açısından konunun değerlendirilmesinde ise; uygulamada OGM merkez birimlerinin Özel Bütçe kapsamında karşılanması gereken ve döner sermaye hizmetleri ile ilgili olmayan giderler; döner sermaye faaliyetlerine ilişkin olmamasına rağmen, harcama onayı ile ödeme emri belgelerinin gerçekleştirme görevlisi ve harcama yetkilisi sıfatlarıyla ihtiyacı karşılanan ilgili daire başkanı veya personeli tarafından değil, Döner Sermaye İşletmesi personeli tarafından imzalanarak ödeme yapılmaktadır.

Bu çerçevede, açıklanan şekilde bütçeler arasında gider devri yapılması nedeniyle, hem bütçe disiplini olumsuz etkilenmekte, hem de yapılan işlemlerden ve ortaya çıkabilecek kamu zararlarından doğacak kişisel sorumluluğun tespiti konusunda belirsizlik doğabilmektedir.

Ayrıca söz konusu Kanun uyarınca, merkez birimlerinin ihtiyaçları için OGM döner sermayesinden doğrudan harcama yapılması mümkün değildir. Çünkü döner sermaye bütçesinden yapılacak harcamalar, satılacak ürün veya hizmete dönüşerek yine döner sermayeye gelir sağlayıcı nitelik taşımaktadır.

Bu nedenle yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar uyarınca, Genel Müdürlüğün görev alanlarıyla ilgisi olmayan ve işletme faaliyeti alanında yer almayan giderin OGM Döner Sermaye İşletmesinden değil, ilgili olduğu Kurum bütçesi ve Özel Bütçeden mevzuata uygun şekilde ödenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Kırtasiye Alımlarının Açık İhale Usulü Yerine Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yöntemiyle Alınması

Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye Merkez Şube Müdürlüğü tarafından alınan toplam 4.200.727,25 TL tutarındaki kırtasiye malzemelerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda belirtilen temel ihale usulü olan açık ihale usulü yerine, kısımlara bölünerek doğrudan temin yöntemiyle alındığı görülmüştür.

Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği'nin “Mal, yapım, hizmet, danışmanlık hizmet alımları ile diğer satışlar” başlıklı 25'inci maddesinin 1'inci fıkrasında; mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine göre gerçekleştirileceği belirtilmiştir.

4734 sayılı Kanun'un “Temel İlkeler” başlıklı 5'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği ifade edilmiştir. Aynı maddenin 4'üncü fıkrasında ise; bu kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ile belli istekliler arasında ihale usullerinin temel usuller olduğu, diğer ihale usullerinin Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabilmesi belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un “Doğrudan Temin” başlıklı 22'nci maddesinin “d” bendinde; Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin 2019 yılında 90.358,00 Türk Lirasını aşmayan ihtiyaçları için ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulüne başvurabileceği öngörülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinin 1'inci fıkrası uyarınca kurumlar bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.

Kurum göndermiş olduğu cevap yazısında bulguda yeralan tespitlere katılmakta olup; 2020 yılında kırtasiye ihtiyaçlarının açık ihale usulü ile temin edilmeye başlandığını ifade etmiştir. Ancak 2019 yılında bu tür alımlar doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirilmiş olup; buna ilişkin tabloya da bulgu ekinde yer verilmiştir. 2019 yılında yapılan bu işlemlerin düzeltilmesi gibi bir durum söz konusu olmadığından bulguda yapılan tespitler geçerliliğini korumaktadır.

Bu nedenle, bulguya konu edilen kırtasiye malzemesi alımları da dahil olmak üzere, bütün mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine uygun şekilde işlem yapılması gerekmektedir.

Tablo 18: Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılan Kırtasiye Alımları

Yevmiye Tarihi	Yevmiye No	Tutar (KDV Hariç)
21.01.2019	328	66.347,00
28.01.2019	503	66.870,00
05.02.2019	726	64.865,00
5.02.2019	730	480,00
18.02.2019	980	89.791,00
22.02.2019	1084	89.132,25
5.03.2019	1262	89.796,00
11.03.2019	1452	77.500,00
13.03.2019	1488	289.670,00
14.03.2019	1529	88.795,00
20.03.2019	1684	59.850,00
26.03.2019	1812	87.892,00
29.03.2019	1933	87.500,00
08.04.2019	2140	86.430,50
16.04.2019	2347	89.875,00
30.04.2019	2689	89.674,00

02.05.2019	2742	139.000,00
06.05.2019	2799	89.987,50
16.05.2019	3119	89.964,00
28.05.2019	3338	89.875,25
30.05.2019	3401	79.829,75
21.06.2019	3720	89.785,00
08.07.2019	4051	87.520,50
10.07.2019	4115	83.285,00
11.07.2019	4147	88.612,50
17.07.2019	4279	90.225,75
25.07.2019	4472	89.519,00
02.08.2019	4603	89.783,50
06.08.2019	4676	90.240,25
08.08.2019	4743	88.624,25
03.09.2019	5159	90.234,50
18.09.2019	5505	89.750,50
02.10.2019	5801	90.187,25
04.10.2019	5873	89.955,00

09.10.2019	5956	83.625,00
10.10.2019	6003	89.465,50
7.11.2019	6632	90.220,00
14.11.2019	6845	84.786,00
19.11.2019	6949	89.725,00
25.11.2019	7069	84.365,00
28.11.2019	7153	89.765,00
04.12.2019	7290	77.438,00
10.12.2019	7475	90.054,00
16.12.2019	7633	90.156,75
19.12.2019	7804	89.802,75
26.12.2019	8115	88.925,00
27.12.2019	8184	81.552,00
TOPLAM		4.200.727,25

BULGU 2: Yayla Alanlarındaki Bina ve Tesislerin Vaziyet Planlarına İşlenmemesi, Sabit Kıymetlere Alınmaması ve Kullanıcı Tespiti Yapılmasına Rağmen Yasal Süre İçinde Kiracı Tespiti Yapılmayarak Gelir Kaybına Neden Olunması

Orman Genel Müdürlüğü görev alanında yer alan ve Bölge Müdürlükleri bazında örnekleme seçilen ilan edilmiş yayla alanlarının bilgi, belge ve CBS (Coğrafi Bilgi Sistemi) üzerinden yapılan denetim ve incelemelerinde yayla alanlarının bir kısmında vaziyet planının

yapılmadığı, tesislerin sabit kıymete alınmadığı ve yaylada yer alan bina ve tesislerin kullanıcı tespitlerinin yapılmadığı incelenmiştir.

6831 sayılı Orman Kanunu'nun 17'nci maddesinde;

Devlet ormanlarında 31.12.2011 tarihinden önce toplu yerleşimin bulunduğu; yaylak ve otlak olarak kullanılan alanlar içindeki yerler ile yılın belirli dönemlerinde geleneksel yaylacılık maksadıyla yerleşim yeri olarak kullanılan alanların kullanım bütünlüğü de dikkate alınarak Orman Genel Müdürlüğüne tespit edileceği;

Tespit edilen bu alanlardan uygun görülenlerin Cumhurbaşkanı kararı ile yayla alanı olarak ilan edileceği,

İlan edilen yayla alanlarında belirtilen tarihten evvel yapılmış, hakkında müsadere kararı bulunanlar da dâhil her türlü bina ve tesisler mevcut haliyle vaziyet planında gösterilerek Orman Genel Müdürlüğüne sabit kıymetlerine alınacağı;

Yayla alanlarında bulunan bina ve tesisler orman idaresi tarafından işletileceği, işlettirilebileceği veya kiraya verilebileceği ve elde edilen gelirlerin Orman Genel Müdürlüğü döner sermayesine gelir kaydedileceği belirtilmiştir.

Dolayısıyla kurum kayıt altına aldığı yayla alanlarının; sınır vaziyet planlarını, yaylalarda mevcut bina ve tesislerinin sabit kıymetlere alınması, yaylalarda bulunan bina ve tesislerin kullanıcılarının tespit edilmesi ve kiraya verme çalışmalarının yürütülmesinde yaylaların sayısallaştırma çalışmalarını tamamlanması gerekmektedir. Ancak yapılan incelemede söz konusu iş ve işlemlerin tamamlanmadığı görülmüştür.

Kurumca, ilan edilen 525 adet yayladan 126 adedinin 4.3.2020 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Kararı ile iptal edildiği, kalan 399 adet yayladan 328'nin sabit kıymetlere alındığını, 377 adedinin vaziyet planlarının tamamlandığını, 349 adedinin kullanıcı tespitlerinin yapıldığını, ayrıca, yedi bölgeye ait toplam 106 adet yayla ile ilgili, 5.2.2020 tarihinde revize talebinde bulunulduğunu ifade etmiştir. Revizesi istenen yaylaların Resmi Gazete'de ilanından sonra bu yaylalarla ilgili sabit kıymete alma, vaziyet planı hazırlama, kullanıcı tespiti yapma ve kiralama iş ve işlemlerinin yapılacağını,

Sabit kıymete alınan yaylaların içerisindeki toplam 14.108 adet bina ve tesisten 11.199 adet bina ve tesisin kiralandığı, 2.909 adet bina ve tesisin ise kiralanamadığı, 10 yaylada ise kiralanamayan bina ve tesislerin ilgili kamu idarelerinin kullanımına bedelsiz olarak verildiğini, kalan 2.899 adet bina ve tesisin 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 17 inci Maddesi'nin 1 inci Fıkrası gereği kullanıcısı tarafından kullanıcı tespit tarihinden itibaren 1 yıl içinde kiralanmayan bina ve tesislerin yıkılması gerektiğini,

6831 sayılı Orman Kanununa “Geçici Madde” eklenerek, “yayla alanlarındaki bina

ve tesislerin kullanıcı tespit tarihinden itibaren bir yıl içinde kullanıcısı tarafından kiralama talep edilmeyen bina ve tesisler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde kullanıcısının talebi hâlinde başvuru tarihine bakılmaksızın kira süresi başlangıç tarihi 01.01.2020 alınmak suretiyle rayiç bedel üzerinden 08.09.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre kiraya verilebilir. Kullanıcıları tarafından süresi içinde kiralanmayan bina ve tesisler hiçbir bildirim gerek kalmaksızın yıkılır.” şeklinde düzenlemeye gidilerek ilgili kurumlardan alınan görüşler doğrultusunda taslak nihai hali almış ve yasalaşmak üzere Bakanlığın Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü’ne 05.02.2020 tarihli ve 34873380-756.99-E.254684 sayılı yazı ile sunulduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak revizesi talep edilen yaylalar ile tespit edilen ve sabit kıymetlere alınan ancak türlü kiralanamayan yayla alanlarındaki bina ve tesislerle ilgili olarak başlatılan yasal düzenlemelerin sonlanmadığı anlaşıldığından aşağıdaki tabloda görüleceği üzere toplam 399 yayla alanından;

- 71 adedinde mevcut bina ve tesislerin sabit kıymete alınmadığı,
- 22 adedinde vaziyet planının yapılmadığı,
- 50 adedinde ise yaylada bulunan bina ve tesislerin kullanıcı tespitlerinin yapılmadığı,
- 14.108 bina ve tesisten 2.809 tanesinin ise kiraya verilmediği anlaşılmaktadır.

Yayla alanlarının incelenmesinde tespit edilen hususlar ve eksiklikler geçmiş yıl Sayıştay Denetim Raporlarında yer almış ancak, Kurum başlattığı yasal çalışmalarını tamamlayamadığı, Orman idaresince sabit kıymetlere alınan 14.108 bina ve tesisten 2.809 tanesinin ise çeşitli nedenlerle kiraya verilemediği döner sermaye işletmelerinin gelir kaybına uğramasının önüne geçilmesi, yasal süresi geçenler hakkında hükümlerin yerine getirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Tablo 19: OGM İlan Edilen Yaylalarla İlgili Olarak Tamamlanmış İdari İş ve İşlemleri Bölgeler İtibarı ile Gösterir Tablo

No	Bölgeler	İlan Edilen yayla Sayısı	İptal Edilen Yayla Sayısı	İptal Sonrası Kalan Yayla Sayısı	Sabit Kıymete Alınan Yayla Sayısı	Vaziyet Planı Yapılan Yayla Sayısı	Kullanıcı Tespiti Yapılan Yayla Sayısı	Revizesi Talep Edilen Yayla Sayısı	Kiralama Yapılan Bina ve Tesis Sayısı	Kiralama Yapılmayan Bina ve Tesis Sayısı
1	Adana	93	9	84	81	83	81	46	8.403	1.071
2	Amasya	32	0	32	32	32	32	0	106	235
3	Ankara	1	0	1	1	1	1	0	5	18
4	Antalya	19	0	19	15	19	15	0	72	32
5	Artvin	5	1	4	4	4	4	0	34	8
6	Balıkesir	1	0	1	1	1	1	0	159	15
7	Bolu	53	3	50	49	50	49	15	813	423
8	Bursa	1	0	1	1	1	1	1	21	0
9	Erzurum	12	7	5	5	5	5	0	53	21
10	Eskişehir	21	3	18	18	18	18	0	49	75
11	Giresun	56	35	21	20	21	20	1	207	18
12	Isparta	3	0	3	3	3	3	1	38	0
13	K.Maraş	56	20	36	17	35	17	0	188	97
14	Kastamonu	6	1	5	5	5	4	0	28	9
15	Kayseri	22	0	22	22	22	22	0	0	648
16	Konya	36	35	1	1	1	1	0	47	12
17	Kütahya	8	7	1	0	1	0	0	0	0
18	Mersin	28	0	28	6	28	28	22	89	0
19	Sakarya	34	0	34	34	34	34	0	808	169
20	Trabzon	38	5	33	13	13	13	20	79	58
	Toplam	525	126	399	328	377	349	106	11.199	2.909

7. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Bazı Mesire Yerlerinde İş Süreçleri Ve Uygulamaların Yaygın Bir Şekilde Atlanması Ya Da İhmal Edilmesi Suretiyle Mevzuata Aykırı İşlem Tesis Edilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Mesire Yerlerinde Alan Kullanım Planı/Vaziyet Planı Olmadan İhaleye Çıkan Veya 2018 Sonu İtibariyle Halen Onaylı Planı Olmayan Yerlerin Bulunması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Mesire Yerleri Yönetim Ve İşletilmesinde Mevzuata Uyulmaması Ve Etkin Bir Denetim Yürütülmemesi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Denetim Raporunda belirtilen mesire yerleri ile ilgili, idarelerce idari işlemlere başlanılmış olup süreç devam etmektedir.
Bazı Mesire Yeri Sahalarında Onaylı Planda Yer Almayan Yapı/Tesislerin Bulunması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Belirtilen mesire yerlerinde gerekli incelemeler ve işlemler başlatılmış olup süreçleri

			devam etmektedir.
Mesire İzin Saha Vaziyet Planlarının Sayısal Hale Getirilmemesi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	2013 tarihinden sonra tescil işlemleri gerçekleştirilmiş mesire yerlerinin planları sayısal halde bulunmaktadır. 2013 ten önceki tarihlerde kuruluşları yapılan mesire yerlerinin planlarının sayısal hale getirilmesi işlemleri devam etmektedir. Konu 2019 denetim raporunda bulgu yapılmıştır.
Bazı Yayla Alanlarında Kullanıcı Tespiti Yapılmasına Rağmen Yasal Süre İçinde Kiracı Tespiti Yapılamayarak Gelir Kaybına Neden Olunması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Yayla İzin Alanlarında Etkin Denetim Yürütülmemesi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Konu ile ilgili olarak 10.12.2019 tarih ve 2575353 sayılı yazımız ile; Bölge Müdürlükleri

			sınırları dahilinde ilan edilmiş tüm yayla alanlarına ilişkin yayla sınır koordinatlarının ve bina köşe koordinatlarının da yer aldığı vaziyet planlarının ORBİS Taşınmaz Modülü üzerine ivedilikle işlenmesi, bundan sonra ilan edilen yayla alanlarının sınır ve vaziyet planlarının ORBİS'te verilen link üzerinden tespit, takip ve kontrollerinin yapılarak etkin bir denetim yürütülmesi ve yapılan sistem tabanlı denetimler hakkında Genel Müdürlüğümüze bilgi verilmesi hususunda ilgili Bölge Müdürlüklerine gereken talimat verildiği kurumca

			bildirilmiş olup konu 2019 yılı raporunda yer almıştır
Orman Yollarında Etkin Denetim Yürütülmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Yayla Alanları İle İlgili İdari İş Ve İşlemlerin Yürütülmesinin Tamamlanamamış Olması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	399 adet yayla alanı baz alınarak yapıldığında; 68 adet yaylada vaziyet planı yapılmadığı, 70 adet yaylada sabit kıymet alım işleminin yapılmadığı, 51 adet yaylada kullanıcı tespiti yapılmadığı, 2444 adet bina ve tesiste sabit kıymet tespiti yapıldığı halde kiralama işleminin yapılmadığı görülmektedir. Sabit kıymet alım işlemi tamamlanmayan 70 adet yaylada: sabit kıymet alım işlemi

			tamamlanamamıştır. 4 adet yayla alanında ise sabit kıymet tespit çalışmasının yapılacağı bildirilmiştir. Konu hakkında 2019 raporunda bulgu yapılmıştır.
Mesire Yerlerine Ait Alacak Tutarlarının Bazı Bölgelerde Hatalı Kaydedilmesi Sebebiyle Söz Konusu Alacakların Mali Tablolarda Gerçek Durumu Yansıtmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Mesire Yerleri Gelirlerine İlişkin 2018 Yılı Tahsilatlarının Tamamlanmamış Olması Ve Tahsil Edilemeyen Tutarın Mali Tablolara Farklı Yansımış Olması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Yayla Gelirlerine Ait Alacak Kayıtları İle Geçmiş Yıl Alacaklarının Bazı Bölgelerde Muhasebeye Yanlış/Farklı İntikal Etmiş Olması Sebebiyle Mali Tablolarda Hatalı Yer Alması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
İlama Bağlı İdare Alacaklarının Bazı Bölgelerde Hatalı Kaydedilmesi Sebebiyle Söz Konusu Alacakların Mali Tablolarda Gerçek Durumu Yansıtmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 2019 YILI MALİ TABLOLARI

TABLO 1.1 BİLANÇO			
Kurum Kodu: 40.17	Adı: ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yıl: 2019
AKTİF HESAPLAR	N Yılı 2019	PASİF HESAPLAR	N Yılı 2019
1 DÖNEN VARLIKLAR	1.432.508.326,76	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	547.880.109,54
10 HAZIR DEĞERLER	192.123.874,31	32 FAALİYET BORÇLARI	34.547.809,34
12 FAALİYET ALACAKLARI	1.011.406.745,88	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	320.299.549,70
13 KURUM ALACAKLARI	166.311.466,00	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	102.629.595,97
14 DİĞER ALACAKLAR	12.392.449,97	37 BORÇ VE DİĞER KARŞILIKLAR	90.403.143,87
15 STOKLAR	11.268.427,34	38 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	10,66
16 ÖN ÖDEMELER	38.976.284,23	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	837.565.906,89
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	29.079,03	43 DİĞER BORÇLAR	69.235.242,10
2 DURAN VARLIKLAR	23.154.872.886,30	47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	768.330.660,42
22 FAALİYET ALACAKLARI	21.068.507.121,08	48 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	4,37
23 KURUM ALACAKLARI	587.604.641,24	5 ÖZ KAYNAKLAR	23.201.935.196,63
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	82.439.718,55	50 NET DEĞER	18.786.588,27
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	1.416.341.046,39	51 DEĞER HAREKETLERİ	-24.202.293,73
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR HESABI	0,00	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	24.016.812.913,06
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	-19.640,96	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-3.776.633.616,17
		59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	2.967.171.605,20

AKTİF TOPLAMI	24.587.381.213,06	PASİF TOPLAMI	24.587.381.213,06

TABLO 1.2 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu: 40.17

Adı: ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ Yılı : 2019

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630	GİDERLER HESABI	5.533.424.917,96	600	GELİRLER HESABI	8.581.748.695,64
630 01	Personel Giderleri	1.908.116.930,92	600 03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.624.030.633,96
630 02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	392.459.942,52	600 04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.799.189.885,95
630 03	Mal ve Hizmet Giderleri	357.788.303,61	600 05	Diğer Gelirler	726.207.005,07
630 05	Cari Transferler	122.119.823,71	600 11	Değer ve Miktar değişimleri Gelirleri	6.283.482,08
630 07	Sermaye Transferleri	68.293.396,00	600 15	Konusu Kalmayan Karşılık Gelirleri	5.535.393,019
630 11	Değer ve Miktar değişimleri Giderleri	3.988,48	600 25	Kamu İd.Bedelsiz Olarak Alı Mali Ol.Var El Edilen Gel.	414.980.057,50
630 12	Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	0,00			
630 13	Amortisman Giderleri	487.661,88449			
630 14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	12.213.522,90			
630 15	Karşılık Giderleri	30.227.426,17			
630 20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	400.036.662,48			
630 25	Kamu İd.Bedelsiz Olarak Devr.Mali Olmayan Var.KayGid	95.518.438,09			
630 30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	512.643.775,32			
630 99	Diğer Giderler	1.146.340.823,27			
GİDERLER TOPLAMI		5.533.424.917,96	GELİRLER TOPLAMI		8.581.748.695,64
GİDERLER TOPLAMI (A): 5.533.424.917,96			NET GELİR (D= B- C):		8.500.596.523,16
GELİRLER TOPLAMI (B): 8.581.748.695,64					
İNDİRİM; İADE; İSKONTO TOPLAMI (C): 81.152.172,48			FAALİYET SONUCU (D - A):		2.967.171.605,20

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ
2019 YILI MALİ TABLOLARI

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DÖNER SERMAYE İŞLETMELERİ KONSOLİDE BİLANÇOSU
Mali Yılı:2019

	ÖNCEKİ DÖNEM(2018)		CARİ DÖNEM(2019)	
AKTİF				
-DÖNEN VARLIKLAR		2.311.751.610,06		3.269.886.638,99
A-HAZIR DEĞERLER		20.728.877,11		118.796.006,82
1-KASA HESABI	15.634,49		23.372,23	
2-ALINAN ÇEKLER HESABI				
3-BANKALAR HESABI	20.505.697,95		118.481.543,48	
4-VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME				
5-DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI	207.544,67		291.091,11	
B-TİCARİ ALACAKLAR		1.921.036.229,67		2.383.977.632,76
1-ALICILAR HESABI	1.239.595.112,80		1.495.185.644,33	
2-BANKA KREDİ KARTLARINDAN	651.934.183,79		842.354.274,11	
3-VERİLEN DEPOZİTO VE	1.300.163,88		1.327.916,64	
4-DİĞER TİCARİ ALACAKLAR	5.202.368,93		16.786.412,77	
5-ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR	23.004.400,27		28.323.384,91	
6-ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR				
C-DİĞER ALACAKLAR		145.410.537,89		304.577.995,00
1-İŞLETMELER ARASI MALİ				
2-PERSONELDEN ALACAKLAR	75.483,77		3.306.297,66	
3-DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR	140.340.830,40		298.922.991,53	
4-ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR	4.994.223,72		2.348.705,81	
5-ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR				
D-STOKLAR		175.613.763,59		431.587.972,30
1-İLK MADDE VE MALZEME HESABI	14.991.412,52		20.273.461,82	
2-MAMULLER HESABI	157.683.889,50		301.062.144,67	
3-DİĞER STOKLAR HESABI	36.950,43		36.950,43	
4-STOK DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ				

5-VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI	2.901.511,14		110.215.415,38	
E-YILLARA YAYGIN İNŞAAT ve ONARIM				
1-YILLARA YAYGIN İNŞAAT ve				
2-TAŞERONLARA VERİLEN				
F-GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE		17.265.080,79		560.707,65
1-GELECEK AYLARA AİT GİDERLER	17.265.080,79		560.707,65	
2-GELİR TAHAKKUKLARI HESABI				
G-DİĞER DÖNEN VARLIKLAR		31.697.121,01		30.386.324,46
1-DEVREDEN KATMA DEĞER	31.196.161,13		29.996.740,17	
2-İNDİRİLECEK KATMA DEĞER				
3-DİĞER KATMA DEĞER VERGİSİ				
4-PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR				
5-İŞ AVANSLARI HESABI				
6-PERSONEL AVANSLARI HESABI	60.000,00			
7-SAYIM VE TESELLÜM	440.959,88		389.584,29	
8-DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR				
9-DİĞER DÖNEN VARLIKLAR				
-DURAN VARLIKLAR		714.257.482,02		1.701.140.473,68
H-TİCARİ ALACAKLAR		3.510.266,62		3.927.763,00
1-ALICILAR HESABI	38.250,51		83.048,97	
2-VERİLEN DEPOZİTO VE	3.472.016,11		3.844.714,03	
3-DİĞER TİCARİ ALACAKLAR				
4-ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR				
1-DİĞER ALACAKLAR		4.208.494,03		4.060.370,77
1-İŞLETMELER ARASI MALİ				
2-PERSONELDEN ALACAKLAR	833.508,92		859.294,34	
3-DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR	3.374.985,11		3.201.076,43	
4-ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR				
J-MALİ DURAN VARLIKLAR				
1-DİĞER MALİ DURAN VARLIKLAR				
2-DİĞER MALİ DURAN VARLIKLAR				
K-MADDİ DURAN VARLIKLAR(-)		706.305.837,12		1.680.571.070,24

1-ARAZI VE ARSALAR HESABI	84.233.804,38		881.826.952,35	
2-YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ	276.897.756,87		77.204.635,81	
3-BİNALAR HESABI	541.725.739,65		672.082.926,36	
4-TESSİS, MAKİNE VE CİHAZLAR	219.328.229,79		307.949.766,75	
5-TAŞITLAR HESABI	15.505.748,43		7.739.626,94	
6-DEMİRBAŞLAR HESABI	132.904.331,75		161.537.595,14	
7-DİĞER MADDİ DURAN VARLIKLAR				
8-BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	-		-	
9-YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR	604.206.660,88		473.225.831,71	
10-VERİLEN AVANSLAR HESABI	39.914.905,13		45.453.516,60	
L-MADDİ OLMAYAN DURAN	1.982,00		1.882,00	
1-HAKLAR HESABI		208.466,49		18.095,77
2-DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN	1.079.404,30		1.067.741,76	
3-BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	-870.937,81		-1.049.645,99	
4-VERİLEN AVANSLAR HESABI				
M-ÖZEL TÜKENMEYE TABİ VARLIKLAR				
1-ARAMA GİDERLERİ HESABI				
2-HAZIRLIK VE GELİŞTİRME				
3-BİRİKMİŞ TÜKENME PAYLARI				
4-VERİLEN AVANSLAR HESABI				
N-GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE		24.417,76		12.563.173,90
1-GELECEK YILLARA AİT GİDERLER	24.417,76		12.563.173,90	
2-GELİR TAHAKKUKLARI HESABI				
O-DİĞER DURAN VARLIKLAR				
1-GELECEK YILLAR İHTİYACI				
2-ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR	67.203,42		39.672,93	
3-PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR				
4-DİĞER ÇEŞİTLİ DURAN				
5-STOK DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ				
6-BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	-67.203,42		-39.672,93	
AKTİF TOPLAMI		3.026.009.092,08		4.971.027.112,67

PASİF			
-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		1.387.945.478,50	1.445.226.995,62
A-MALİ BORÇLAR			
1-İŞLETMELER ARASI MALİ			
B-TİCARİ BORÇLAR		320.327.442,11	189.644.310,67
1-SATICILAR HESABI	703.895,22		453.350,62
2-ALINAN DEPOZİTO VE	91.911.041,97		100.639.500,79
3-DİĞER TİCARİ BORÇLAR HESABI	227.712.504,92		88.551.459,26
C-DİĞER BORÇLAR		611.934.521,31	1.191.575.686,04
1-PERSONELE BORÇLAR HESABI	7.198.779,45		6.651.916,97
2-DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR HESABI	604.735.741,86		1.184.923.769,07
D-ALINAN AVANSLAR		19.054.803,27	30.613.162,59
1-ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI	15.225.202,03		26.304.935,94
2-ALINAN DİĞER AVANSLAR HESABI	3.829.601,24		4.308.226,65
E-YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM			
1-YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE			
2-YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE			
F-ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		182.986.937,76	246.457.703,11
1-ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	79.066.359,78		130.163.971,64
2-ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK	12.900.861,99		8.467.174,94
3-ÖDENECEK DÖNER SERMAYE	51.123.213,77		68.073.502,01
4-Ödenecek Döner Sermaye Katkı			
5-VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ	24.029,58		
6-ÖDENECEK DİĞER	39.872.472,64		39.753.054,52
G-BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI		-196.808.928,76	-213.063.866,79
1-DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER			
2-DÖNEM KARININ PEŞİN ÖDENEN	198.486.392,14		214.600.488,97
3-KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI	1.677.463,38		1.536.622,18
4-MALİYET GİDERLERİ KARŞILIĞI			
5-DİĞER BORÇ VE GİDER			
H-GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE		450.450.702,81	

1-GELECEK AYLLARA AIT GELIRLER	450.450.702,81			
2-GIDER TAHAKKUKLARI HESABI				
1-DIGER KISA VADELİ YABANCI				
1-HESAPLANAN KATMA DEĞER				
2-DİĞER KATMA DEĞER VERGİSİ				
3-MERKEZ VE ŞUBELER CARİ HESABI				
4-SAYIM VE TESELLÜM FAZLALARI				
5-DİĞER ÇEŞİTLİ KISA VADELİ				
-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		338.896.028,83		605.705.508,65
J-MALİ BORÇLAR				
1-İŞLETMELER ARASI MALİ				
K-TİCARİ BORÇLAR		10.651.238,69		15.755.384,10
1-SATICILAR HESABI				
2-ALINAN DEPOZİTO VE	10.651.238,69		15.755.384,10	
3-DİĞER TİCARİ BORÇLAR HESABI				
L-DİĞER BORÇLAR		3.102.962,11		3.084.999,50
1-DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR HESABI	3.102.962,11		3.084.999,50	
2-KAMUYA OLAN ERTELENMİŞ				
M-ALINAN AVANSLAR				
1-ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI				
2-ALINAN DİĞER AVANSLAR HESABI				
N-BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI		325.141.828,03		338.602.043,12
1-KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI	325.141.828,03		338.602.043,12	
O-GELECEK YILLARA AIT GELİRLER VE				248.263.081,93
1-GELECEK YILLARA AIT GELİRLER			248.263.081,93	
2-GİDER TAHAKKUKLARI HESABI				
-ÖZ KAYNAKLAR		1.299.167.584,75		2.920.094.608,40
P-ÖDENMİŞ SERMAYE		387.997.502,44		730.660.014,00
1-SERMAYE HESABI	500.000.000,00		1.000.000.000,00	
2-ÖDENMEMİŞ SERMAYE HESABI (-)	112.002.497,56		269.339.986,00	
Q-SERMAYE YEDEKLERİ				754.840.706,34
1-MADDİ DURAN			754.840.706,34	

VARLIKLAR				
2-DEĞER ARTIŞLARI HESABI				
R-YEDEKLER		337.660.221,78		340.155.053,01
1-ÖZEL FONLAR HESABI	337.660.221,78		340.155.053,01	
S-GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI				
1-GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI HESABI				
T-GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI				
1-GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI				
U-DÖNEM NET KÂRI/ZARARI		573.509.860,53		1.094.438.835,05
1-DÖNEM NET KÂRI HESABI	573.509.860,53		1.094.438.835,05	
2-DÖNEM NET ZARARI HESABI (-)				
PASİF TOPLAMI		3.026.009.092,08		4.971.027.112,67

KONSOLİDE DÖNER SERMAYE İŞLETME GELİR TABLOSU				
KURUMU	:	ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		
YILI	:	2019		
		ÖNCEKİ DÖNEM(2018)		CARİ DÖNEM(2019)
BRÜT SATIŞLAR			4.396.668.637,66	5.483.493.424,30
YURTİÇİ SATIŞLAR HESABI	4.394.538.786,54			5.479.375.649,35
YURT DIŞI SATIŞLAR HESABI	0,00			0,00
DİĞER GELİRLER HESABI	2.129.851,12			4.117.774,95
SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)			15.409.788,97	8.357.404,58
SATIŞTAN İADELER HESABI (-)	14.386.853,53			7.490.532,97
SATIŞ İSKONTOLARI HESABI (-)	1.022.935,44			866.871,61
NET SATIŞLAR			4.381.258.848,69	5.475.136.019,72
SATIŞLARIN MALİYETİ (-)			1.266.888.517,43	1.659.575.640,88
SATILAN MAMULLER MALİYETİ	1.266.888.517,43			1.659.575.640,88
BRÜT SATIŞ KAR VE			3.114.370.331,26	3.815.560.378,84

ZARARLARI				
FAALİYET GİDERLERİ (-)		2.727.138.149,83		2.942.730.171,28
Satılan Hizmet Maliyeti Hesabı (-)	0,00		0,00	
ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME	666.922.936,95		613.862.530,23	
PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM	2.539.480,31		4.850.725,86	
GENEL YÖNETİM GİDERLERİ HESABI	2.057.675.732,57		2.324.016.915,19	
FAALİYET KARI VE ZARARLARI		387.232.181,43		872.830.207,56
DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN		137.761.102,65		192.215.892,92
FAİZ GELİRLERİ HESABI	129.983.971,93		183.480.778,77	
DİĞER OLAĞAN GELİR VE KÂRLAR	7.777.130,72		8.735.114,15	
DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN		2.182.126,43		3.289.048,29
KARŞILIK GİDERLERİ HESABI (-)	0,00		0,00	
DİĞER OLAĞAN GİDER VE	2.182.126,43		3.289.048,29	
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR		522.811.157,65		1.061.757.052,19
OLAĞANDIŞI GELİR VE KÂRLAR		54.535.237,00		40.652.048,83
ÖNCEKİ DÖNEM GELİR VE KÂRLARI	1.842.070,47		224.429,86	
DİĞER OLAĞANDIŞI GELİR VE	52.693.166,53		40.427.618,97	
OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)		3.836.534,12		7.970.265,97
ÖNCEKİ DÖNEM GİDER VE	2.521.276,64		4.853.558,48	
DİĞER OLAĞANDIŞI GİDER VE	1.315.257,48		3.116.707,49	
DÖNEM KARI VEYA ZARARI		573.509.860,53		1.094.438.835,05

VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

TABLolar LİSTESİ

- Tablo 1 Kurumun 2019 Yılı Bütçe Gelir Tablosu
Tablo 2 Kurumun 2019 Yılı Bütçe Gider Tablosu.
Tablo 3 İmar Barışı Müracaatı Yapılmış Eserler Tablosu
Tablo 4 2010-2019 Yılları İtibariyle Şubelerin Satış Gelirleri
Tablo 5 2019 Yılı Satış Şubeleri gelir Gider Tablosu.

KISALTMALAR

- EVOS** : Entegre Vakıf Otomasyon Sistemi
KMYKK : Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
MYMY : Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği
VBYS : Vakıf Bilgi Yönetim Sistemi
VGM : Vakıflar Genel Müdürlüğü

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Vakıflar 1. Bölge Müdürlüğü Yönetiminde Olan Mazbut Vakıflara Ait Bir Kısım Eski Esere İnşai ve Fiziki Müdahale Yapanların Koruma Kuruluna Bildirilmemesi
2. Mazbut Vakıflara Ait Konutların, Mevzuata Aykırı Olarak Kamu Konutu Olarak Değerlendirip Genel Müdürlük Personeline Tahsis Edilmesi
3. 3. Vakıf Hanın Restorasyon Karşılığı Kiralama İşinde Sözleşme Hükümlerine Aykırı Uygulamaların Bulunması
4. Ticaret ve Turizm Amaçlı Kullanım İçin İhale Edilen Gayrimenkulde Plan Tadili, İnşaat ve imalat İçin Verilen Sürede Sözleşme Hükümlerinin Yerine Getirilmemesi
5. Ayvalık Vakıf Zeytinlik İşletmesinin, Çağdaş İşletmecilik İlkeleri Çerçevesinde Faaliyetlerini Sürdürmemesi
6. İdare Tarafından Çeşitli Üniversitelere Mevzuata Aykırı Borç Verilmesi
7. İdarenin Uzun Süreli Kiralama İşlerinde Kontrol Eksikliklerinin Bulunması
8. Bazı Taşınmaz Kira Bedellerinin Tahsil Edilmesine Yönelik Gerekli İşlemlerin Yapılmaması
9. Mazbut Vakıfların Vakfiyelerinde Yazılı Hayır Şartlarına Uyulmaması
10. Vakıfların Vergi Muafiyeti Denetiminin Yeterli Düzeyde Yapılmaması
11. Bütçe Hedeflerinin Gerçekçi İstatistikî Verilere ve Sağlam Temelli Kaynaklara Dayandırılarak Hazırlanmaması
12. Vakıf Taşınmazlarının Satışlarından Veya Kamulaştırılmalarından Elde Edilen Gelirlerin Ait Olduğu Vakfa Taşınmaz Alımında Ya da Vakfın Taşınmazlarının Onarımında Kullanılmasını Sağlayacak Bir Sistemin Kurulmaması
13. İstanbul'un Şişli İlçesi'nde Yer Alan Taşınmazda İdareden İzin Alınmadan Proje Değişikliği Yapılması
14. İstanbul'un Beyoğlu İlçesi'nde Yer Alan Taşınmazda İdareden İzin Alınmadan Proje

Değişikliği Yapılması

15. İstanbul'un Fatih İlçesi'nde Yer Alan Taşınmazda Koruma Kurulu Kararına Aykırı Şekilde Kira Sözleşmesi Yapılması

16. Kira Süresi Sona Eren Taşınmazların İhale Yapılmaksızın Kiralanmaya Devam Edilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Vakıflar Genel Müdürlüğü (VGM) 'nin yapısına ilişkin esaslar 5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nda düzenlenmiş olmakla birlikte, bu Kanunun "Vakıflar Genel Müdürlüğü, Vakıflar Meclisi, Genel Müdürlük Teşkilatı ve İstihdam"ı düzenleyen Üçüncü Kısım, 4 sayılı, Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile büyük oranda değişmiş ve 02.07.2018 yürürlük tarihi olmak üzere, sözü edilen Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile getirilen düzenlemeler yürürlüğe girmiştir.

VGM; 4 sayılı, Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi' nde ifade edildiği üzere; kendisine verilen görevleri yerine getirmek üzere kamu tüzel kişiliğini haiz, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı ve özel bütçeli bir kurum olarak kurulmuştur. Özel bütçeli idareler, bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa (KMYKK) ekli (II) sayılı cetvelde yer alan kamu idareleridir.

VGM' nin görevleri, 4 sayılı, Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde düzenlenmiştir.

Buna göre;

a) Mazbut vakıfların vakfiyelerinde veya vakfiye yerine geçen hüccet, berat, ferman gibi belgelerinde yazılı hayrî, sosyal, kültürel ve ekonomik şart ve hizmetleri yerine getirmek.

b) Vakfiyelerde öngörülen hizmetlerin en iyi şekilde yerine getirilebilmesini sağlamak amacıyla Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait paralar ile malları değerlendirmek, daha fazla gelir getirici yatırımlara tahsis etmek.

c) Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait paralar ile işletmeler kurma, kurulmuş şirketlere iştirak etme, bunların sermaye artışları hususlarında karar vermek. ç) Yurt içi ve yurt dışındaki vakıflara ait vakıf kültür varlıklarını ihya etmek.

d) Mülhak, cemaat ve yeni vakıflar ile esnaf vakıflarının denetimini yapmak.

e) Vakıflarla ilgili konularda araştırma, geliştirme, eğitim, kültür ve yayın faaliyetlerinde bulunmak, ulusal ve uluslararası koordinasyonu sağlamak.

f) Vakıf kültür varlıklarından oluşan koleksiyonlar meydana getirmek; müze, kütüphane ve kültür merkezleri kurmak.

g) Bu Bölüm ve ilgili diğer mevzuat ile Genel Müdürlüğe verilen görevleri yapmak.

VGM görevleri arasında sayılmıştır.

Genel Müdürlüğün denetiminin, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümleri çerçevesinde yapılacağı, yine adı geçen Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde ifade edilmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

İdarenin kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esaslar, 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 49'uncu Bölümü'nde düzenlenmiştir.

Genel Müdürlüğün en üst seviyedeki karar organı Vakıflar Meclisi'dir. Meclis; Genel Müdür, üç Genel Müdür yardımcısı ve I. Hukuk Müşaviri olmak üzere beş, vakıf konusunda bilgi ve deneyim sahibi yükseköğrenim mezunları arasından Cumhurbaşkanınca atanacak beş, yeni vakıflarca seçilecek üç, mülhak ve cemaat vakıflarınca seçilecek birer üye olmak üzere toplam on beş üyeden oluşur. Ayrıca, yeni vakıflar üç, mülhak ve cemaat vakıfları ise birer yedek üye seçer.

Genel Müdür, Genel Müdürlüğün en üst amiri olup Genel Müdürlüğü temsil eder. Aynı zamanda Vakıflar Meclisinin de başkanıdır. Genel Müdür, Genel Müdürlük faaliyetlerini; vakfiye şartlarına, Cumhurbaşkanlığı politikalarına, planlara, programlara ve mevzuata uygun olarak, görev alanına giren konularda diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde Kültür ve Turizm Bakanına karşı sorumlu olarak yürütür. Ayrıca, Genel Müdürlük hizmet birimlerinin koordinasyonunda Genel Müdüre yardımcı olmak üzere üç genel müdür yardımcısı atanabilir.

VGM merkez ve taşra teşkilatından meydana gelmektedir. VGM merkez teşkilatı 7 adet ana hizmet birimi, 5 adet danışma ve denetim birimi ile 2 adet yardımcı hizmet

biriminden, taşra teşkilatı ise 25 adet Bölge Müdürlüğü ile bir adet İşletme Müdürlüğünden oluşmaktadır.

Kurum bünyesinde 2019 yılı itibariyle toplam 3.810 kadro ihdas edilmiş olup, bu kadroların %61,40'ı (2.339 adedi) dolu, %38,60'ı (1.471 adedi) boştur.

Kurumda personel memur, sözleşmeli personel ve işçi olarak istihdam edilmektedir. Kurum kadrolarının 2019 yılında memur, sözleşmeli personel ve işçi olarak dağılımına bakıldığında; %76,33'ünün (2.908 adedinin) memur, %0,87'sinin (33 adedinin) sözleşmeli personel ve %22,80'inin (869 adedinin) ise işçi olduğu görülmektedir.

Bu kadrolardan memur kadrosuna ihdas edilen 2.908 adet kadronun %56,19'unun (1634), işçi kadrosuna ihdas edilen 869 adet kadronun %79,51'inin (691), sözleşmeli personel (4/B) kadrosuna ihdas edilen 33 kadronun ise %42,42'sinin (14) dolu olduğu görülmektedir. Bu kapsamda toplam 2339 adet dolu ve 1471 adet boş kadro bulunmaktadır.

Kurumda çalışmakta olan 2339 personelin 530'u merkez teşkilatında, 1767'si Bölge Müdürlüklerinde, 42'si ise İşletme Müdürlüğünde görev yapmaktadır.

1.3. Mali Yapı

VGM' nin, 2019 mali yılı bütçesinde, gelir tablosunda başlangıç ödeneği olarak 866.817.000,00 TL tahsis edilmiştir. Kurumun gerçekleşen gelir bütçesi 3.733.656.797,28 TL olmuştur. Bu artışın ana sebebi tabloda da görüleceği üzere sermaye gelirlerindeki artıştır. Bu artış içerisinde yer alan 2.777.903.534,00 TL Vakıfbank'ın Hazineye devri sonucu ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla yapılan bu işlem neticesinde kurumun gelir bütçesi hedefleri tahmin edilenin çok üzerinde gerçekleşmiştir. Diğer yandan mal, hizmet ve kira gelirlerindeki yüzde 22,09 artış olması kurum adına olumlu bir gelişmedir.

Tablo 1 Kurumun 2019 Yılı Bütçe Gelir Tablosu

Kod	Gelir Türü	2019 Yılında Onaylanan Bütçe Ödeneği (TL)	Gerçekleşen Gelir (TL)	Gerçekleşme Oranı(TL)	Gerçekleşen Toplam Gelire Oranı (%)
3	Mal Ve Hizmet Gelirleri + Kira	674.164.000,00	824.830.689,22	122,35	22,09
4	Alınan Bağış ve Yard Özel Gelirler	0,00	2.350.427,65		0,06
6	Sermaye Gelirleri	131.876.000,00	2.859.699.061,02	2168,48	76,59
5	Diğer Gelirler	60.777.000,00	46.776.619,39	76,96	1,25
Toplam		866.817.000,00	3.733.656.797,28		100

2019 mali yılı bütçesinde, gider tablosunda başlangıç ödeneği olarak 504.981.000,00 TL tahsis edilmiştir. Kurumun gerçekleşen gider bütçesi 912.963.613,40 TL olmuştur. Bu artışın ana sebebi tabloda da görüleceği üzere sermaye giderlerindeki artıştır. Bu artış ise eski eserlere ve yeni eserler yapılan onarım ve restorasyon yatırımlarından kaynaklanmaktadır. Sermaye Giderleri tabloda da görüleceği üzere toplam giderin yüzde 55,91'ini oluşturmaktadır. Muhtaç durumda bulunan engellilere, yetimlere ödenen muhtaç maaşları ve ailelerinin maddi durumu yeterli olmayan ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri ile üniversite öğrencilerine yapılan eğitim yardımından oluşan Cari Transferler ise bir önceki yıla göre % 50,85 oranında artmıştır. Mal ve Hizmet Alımındaki % 49,72 oranındaki artış dikkate değer başka bir husus olarak ortaya çıkmaktadır.

Tablo 2 Kurumun 2019 Yılı Bütçe Gider Tablosu

Kod	Gider Türü	2019 Yılı Onaylanan Bütçe Ödeneği (TL)	Gerçekleşen Gider (TL)	Gerçekleşme Oranı (TL)	Gerçekleşen Toplam Gider Oranı (%)
1	Personel Gideri	162.272.000,00	159.572.000,00	%98,33	17,48
2	Sgk Ödemeleri	28.352.000,00	27.452.601,27	%96,82	3,01
3	Mal Ve Hizmet Alımı	83.063.000,00	124.366.097,06	%149,72	13,62
5	Cari Transferler	60.385.000,00	91.094.438,30	%150,85	9,98
6	Sermaye Giderleri	170.909.000,00	510.478.476,77	%298,68	55,91
10	Ek Ödeme	0	0	0	
Toplam		504.981.000,00	912.963.613,40		100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

VGM muhasebe kayıt sistemi, 5018 sayılı KMYKK ile getirilen ve mali yıl esasına göre tutulan tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği (MYMY) hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

5018 sayılı Kanununun 49’uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanun’un 49 ve 80’inci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Mali rapor ve tablo kavramı, belirli bir dönemde bir kurumun mali yapısı ve yükümlülüklerine ilişkin muhasebe kayıtlarında yer alan mali bilgilerin, bir bütün olarak uygulanmakta olan mali raporlama sistemine uygun biçimde sunumunu ifade etmektedir. Mali rapor ve tabloların hazırlanmasından ve gerçeğe uygun ve doğru olarak sunulmasından kamu idarelerinin üst yönetimleri sorumludur. Mali raporlama ile genel olarak kaynakların dağıtımı, uygulanan mali politikaların etkileri ile ileriye yönelik politika oluşturulması ve karar verilmesinde, kamu idaresinin mali durumu, performansı ve nakit akışları hakkında kullanıcılara kapsamlı bilgi sağlanır. Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Mali raporlama kamu idarelerinin;

a) Kaynaklarının dağılımı ve kullanımını,

b) Faaliyetlerinin nasıl finanse edildiği ve nakit ihtiyacının nasıl karşılandığını,

c) Faaliyetlerini finanse edebilme ve sorumlulukları ile taahhütlerini yerine getirebilme yeteneğini,

ç) Mali durumunu ve mali durumundaki değişiklikleri,

d) Kendilerine sağlanan kaynakları bütçelerine uygun ve yasal şekilde kullanıp kullanmadıklarını,

e) Mali işlemlerinde saydam olup olmadıklarını ve hesap verilebilirliğini,

Gösterir.

Mali raporlama, bu amaçların gerçekleştirilebilmesi için; kamu idarelerinin varlıkları, yabancı kaynakları, öz kaynakları, gelirleri, giderleri ve nakit akışları hakkında bilgi verir. Kamu idarelerinin dönem içindeki faaliyetlerine ilişkin ayrıntılı bilgi sunmak amacıyla mali tablolarla birlikte açıklayıcı bilgiler de raporlanabilir. Mali raporlama kapsamında üretilen mali tabloların, kullanıcıların karşılaştırma yapabilmelerini mümkün kılmak için son üç dönemin verilerini de içermeleri ve herkes tarafından anlaşılmasını sağlayacak şekilde, açıklamaları ile birlikte hazırlanmaları esastır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,

- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu
- Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve

doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Vakıflar Genel Müdürlüğünde Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumlu bir iç kontrol sisteminin oluşturulması amacıyla; “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubu” üyeleri ile merkez ve taşra birimlerinden görevlendirilmiş uzman personel ile birlikte yapılan haftalık toplantılar ve görüşmelerde yapılan anket ve doküman analizleri sonucunda;

Öncelikle idaredeki mevcut durum ile 5018 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatta öngörülen iç kontrol sistemini tespit eden, karşılaştıran ve boşlukları ortaya koyan bir “Kontrol Ortamı Analiz Raporu” oluşturulmuş ve bu rapor doğrultusunda Genel Müdürlük “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı” revize edilmiştir.

“Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı (2009-2011)”nın RD (Risk Değerlendirme) 6 no’lu standardı kapsamında Genel Müdürlüğün amaç ve hedeflerine ulaşmasını tehdit eden riskleri belirlenmiş olup bu risklerin etkilerini önlemeye yönelik kontrol faaliyetleri geliştirilmiştir. Bu doğrultuda öncelikle “Kurumsal Risk Yönetimi Anketi” uygulanarak risk değerlendirme analizi yapılmış ve sonuçlarına yer verildiği “Kurumsal Risk Yönetim Raporu” oluşturulmuştur.

Kurumsal Risk Yönetim Anketi ile belirlenen riskli süreçler, süreç sahibi birimlerle görüşülerek kurumun stratejik amaçlarını tehdit eden kurumsal ve faaliyet riskleri belirlenerek bu risklere yönelik kontrol faaliyetleri geliştirilmiş ve bu risklerle kontrol faaliyetlerinin yer aldığı “Kurumsal Risk Yönetim Eylem Planı” oluşturulmuştur

“Vakıflar Genel Müdürlüğü Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı (2009-2011)”nın KOS (Kontrol Ortamı) 2.2 no’lu standardı altında yer alan “Görev Tanımlarının Oluşturulması” eylemi kapsamında “Birim İçi Görev Dağılımı Tabloları”nın ve “İş Analiz Formları”nın birimlerce doldurulması sağlanarak merkez ve taşra teşkilatı mevcut kadro ve görevlerini kapsayacak şekilde Genel Müdürlüğün unvan bazında Görev Tanımları belirlenmiştir.

Hazırlanan görev tanımları ile işin yapılma amacı, kişilerin yetkinlik, yetki/sorumluluk ve iş beklentilerinin netleştirilmesi, işin diğer işlerle ilişkisinin belirlenmesi, iş şartlarının çalışanlar açısından belirli hale getirilmesi, açıkta kalan görevlerin tespiti ve çözümlerin geliştirilmesi ile iş standartlarının tanımlanması amaçlanmıştır.

20-21-22/04/2015 tarihlerinde TÜBİTAK Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜSSİDE)’nin İzmit İli, Gebze İlçesi’nde bulunan tesislerinde “Kontrol Ortamı Analiz Raporu”, “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı”, “Görev Tanımları”, “Kurumsal Risk Yönetimi Analiz Raporu” ve “Kurumsal Risk Yönetim Eylem Planı”, “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubu” tarafından görüşülerek son şekli verilmiş ve “İzleme ve Yönlendirme Kurulu” nun görüş ve değerlendirmelerine sunulmuştur. Nihai haline dönüştürülen söz konusu çalışmaların, “İç Kontrol İzleme ve

Yönlendirme Kurulu” tarafından Genel Müdürlük Makamının değerlendirme ve onayına sunulmasına karar verilmiştir.

İç Kontrol projesi kapsamında oluşturulan “Vakıflar Genel Müdürlüğü İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı”, “Görev Tanımları” ve “Kurumsal Risk Yönetim Eylem Planı” 16/09/2015 tarihli ve 51965664-602.05-17851 (488) sayılı Makam Oluru ile onaylanarak yürürlüğe girmiş ve 19/10/2015 tarihli ve 51965664-602.05-19371 sayılı ve 2015/7 no’lu Genelge ile tüm merkez ve taşra teşkilatına duyurulmuştur.

Genel Müdürlük “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı (2009-2011)”nın KOS 2.2 no’lu standardı altında yer alan “Süreç Analizi ve Dokümantasyonu” adlı eylemi kapsamında oluşturulan Genel Müdürlük süreçlerine yönelik iyileştirme çalışmaları da gelen talepler doğrultusunda devam etmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Vakıflar Genel Müdürlüğünün 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Vakıflar 1. Bölge Müdürlüğü Yönetiminde Olan Mazbut Vakıflara Ait Bir Kısım Eski Esere İnşai ve Fiziki Müdahale Yapanların Koruma Kuruluna Bildirilmemesi

İstanbul 1. Bölge Müdürlüğü uhdesinde olan 10 adet mazbut vakfa ait 1. ve 2. Grup eski eser ile ilgili olarak, Koruma Yüksek Kurulunun ilke kararları çerçevesinde koruma

bölge kurullarınca alınan kararlara aykırı olarak, korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları alanlarına inşai ve fizikî müdahalede bulunularak yeni yapı inşa edildiği ve/veya İdare ile yapılan sözleşmelerde belirtilen amaçlar dışında kullanımlar olduğu ve nihayet oluşan bu fiili duruma hukuki geçerlik kazandırılması amacıyla, bahse konu eski eserlerle ilgili, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına imar affı müracaatında bulunulduğu ve/fakat bu müdahalelerin Koruma Kuruluna bildirilmediği tespit edilmiştir.

Tabiat Ve Kültür Varlıkları Koruma Kanunu'nun "Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları" başlıklı 6'ncı, "Tespit ve tescil" başlıklı 7'nci, "Korunma alanı ile ilgili karar alma yetkisi" başlıklı 8'inci, "İzinsiz müdahale ve kullanma yasağı" başlıklı 9'uncu, "Yetki ve Yöntem" başlıklı 10'uncu ve "Ruhsatsız yapı yasağı" başlıklı 16'ncı maddelerinde taşınmaz tabiat ve kültür varlıklarının neler olduğunu, Genel Müdürlüğün idaresinde veya denetiminde bulunan mazbut ve mülhak vakıflara ait taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının tespit ve tescilinin yine Genel Müdürlük tarafından yapılacağını, bu alanlar içinde inşaat ve tesisat yapılıp yapılamayacağı konusunda karar alma yetkisinin Koruma Kurullarına ait olduğunu hüküm altına almış olmasına rağmen 1 ve 2'nci Grup tescilli eski eserler üzerinde fiziki ve inşai müdahaleler yapıldığı, söz konusu değişikliklerin ise, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun geçici 16'ncı maddesi çerçevesinde, afet risklerine hazırlık bağlamında ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapıların kayıt altına alınması ve imar barışının sağlanması amacıyla çıkarılan bu söz konusu madde kapsamında değerlendirilerek ilgili idare tarafından gerekli müracaatın yapıldığı görülmüştür.

Öte yandan 3194 sayılı İmar Kanunu'nun "İstisnalar" başlıklı 4'üncü maddesinde; *"2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, bu Kanunun ilgili maddelerine uyulmak kaydı ile 2960 sayılı İstanbul Boğaziçi Kanunu ve 3030 sayılı Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun ile diğer özel kanunlar ile belirlenen veya belirlenecek olan yerlerde, bu Kanunun özel kanunlara aykırı olmayan hükümleri uygulanır."* denilmektedir.

Bahse konu eski eserlerin Yapı Kayıt Belgesi alınarak geçici 16'ncı madde hükmünden faydalanması mümkün olmakla birlikte özel kanunlar uyarınca verilecek cezalara, alınan Yapı Kayıt Belgesi engel teşkil etmeyecektir.

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "Cezalar" başlıklı 65 ve 67'nci maddelerinde ise korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile korunma alanlarının yıkılmasına, bozulmasına, tahribine, yok olmasına veya her ne suretle olursa olsun zarar görmesine kasten sebebiyet verenler ile izin alınmaksızın inşai ve fiziki müdahale yapanlar veya yaptırımlar ile anılan Kanuna aykırı olarak yıkma veya imar izni verenler

hakkındaki verilecek cezalar hüküm altına alınmıştır.

Sonuç olarak Genel Müdürlük, aşağıdaki tabloda yer alan eski eserlere ilişkin inşai ve fiziki müdahale yapanların başvurusu üzerine 3194 sayılı Kanunu'nun geçici 16'ncı maddesi gereğince yönetimi kendisinde olan gayrimenkullerin Yapı Kayıt Belgesi alması maksadıyla gerekli müracaat yapmış ise de; yapılan değişiklikleri, Koruma Bölge Kurulu Müdürlüklerine bildirerek sorumlu kişilerin cezalandırılmasını ve Kurulun gerek görmesi halinde yapıların eski haline dönüştürülmesini sağlamanın kendisine mevzuatla verilen görev olduğu düşünülmektedir.

Tablo 3İmar Barışı Müracaatı Yapılmış Eski Eserler Tablosu

S.No	Türü	Nev'i	Cilt	Sıra	Vakfı (Kütük)	Niteliği (Kütük)	Cinsi (Mevcut Durum)	İlçe	Yeni Ada	Yeni Prs.	M2	Hisse Oranı	Eski Eser Koruma Grubu
16	Mazbut	Akar	1/3	21	Ragıp Paşa Vakfı	Bahçeli Kargir Ev Dükkan	Dükkanı Olan Ev	Bakırköy	355	30	191,44	Tam	2. Grup
38	Mazbut	Akar	1	232	Vakıflar Umum Müdürlüğü	Bahçeli Ahşap Ev	Bahçeli Ahşap Ev 2 Bodrum Kat + Zemin + 7 Normal + Teras Katlı Kargir Galatasaray (Ayvalık Tostçusu) İşhanı	Beşiktaş	255	1	673,46	Tam	2. Grup
42	Mazbut	Akar	2	58	Sultan Mahmut Han-1 Sani Vakfı	Dükkan Apartman		Beyoğlu	331	8	67,50	Tam	2. Grup
44	Mazbut	Akar	2	89	Evkaf İdaresi	Altında İki Dükkanı Olan 3. Vakıf Han	3.Vakıf İşhanı	Beyoğlu	479	1	368,00	Tam	1. Grup
47	Mazbut	Akar	2/2	1073	Kılıç Ali Paşa Vakfı	Kargir Dükkan	2 Katlı Dükkan-İşyeri (Kafe-Lokanta)	Beyoğlu	63	4	49,00	Tam	2. Grup
48	Mazbut	Akar	2/2	1261	Recep Paşa Vakfı	Ahşap Ev	Tek Katlı Dükkan-İşyeri (Kafe-Lokanta)	Beyoğlu	492	4	53,75	Tam	2. Grup
49	Mazbut	Akar	2/2	1308	Ahmet Ağa Vakfı (Haremeynden Muzbut Ruus Ahmet Ağa Vakfı)	Ev	Zemin+5 Kat Katlı Bina (Otel)	Beyoğlu	355	12	80,00	Tam	2. Grup
61	Mazbut	Akar-Hayrat	5	78	Topçubaşı Esat Ağa Vakfı	Maa Müstemilat Camii, Bahçe	Topçu Esat Ağa Cami Ve Müstemilatı (3 Katlı Bina-Dükkan/İşyeri)	Eyüp	247	20	1.261,00	Tam	1. Grup
70	Mazbut	Akar	5/3	2050	Dürzi Mehmet Efendi Vakfı	Bahçeli Ahşap Ev	Ahşap Ev	Eyüp	66	36	980,43	Tam	2. Grup
108	Mazbut	Akar	4/2	1433	Vakıflar Genel Müdürlüğü	Altında Dükkanı Olan Hane	Dükkanı Olan Ev (Bodrum+Zemin+4 Normal Katlı Bina)	Fatih	189	1	40,00	Tam	2. Grup
135	Mazbut	Hayrat	10	1	Vakıflar Genel Müdürlüğü	Camii Şerif Ve Avlusu	Fatih Cami	Küçükçekmece	Yok	1896	896,00	Tam	1. Grup

BULGU 2: Mazbut Vakıflara Ait Konutların, Mevzuata Aykırı Olarak Kamu Konutu Olarak Değerlendirip Genel Müdürlük Personeline Tahsis Edilmesi

Genel Müdürlüğün, 20/06/2011 tarih ve 478/376 sayılı Vakıflar Meclisi kararı ile vakıf konutlarının personele tahsisinde, 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan Kamu Konutları Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasına karar vererek vakıf konutlarını personeline tahsis ettiği görülmüştür.

5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesine göre, "Vakıflar" kavramı mazbut, mülhak, cemaat ve esnaf vakıfları ile yeni vakıfları; "Vakfiye" ise mazbut, mülhak ve cemaat vakıflarının malvarlığını, vakıf şartlarını ve vakfedenin isteklerini içeren belgeleri ve mazbut vakfın da, Genel Müdürlükçe yönetilecek ve temsil edilecek vakıflar ile mülga 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi'nin yürürlük tarihinden önce kurulmuş ve 2762 sayılı Vakıflar Kanunu gereğince Vakıflar Genel Müdürlüğünce yönetilen vakıfları ifade etmektedir.

Aynı Kanun'un 6'ncı maddesinde de mazbut vakıfların Genel Müdürlük tarafından yönetilip temsil edileceği ifade edilmektedir.

Ayrıca, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Genel Müdürlüğün Görevleri" başlıklı 693'üncü maddesi birinci fıkrası a bendinde; "*Mazbut vakıfların vakfiyelerinde veya vakfiye yerine geçen hüccet, berat, ferman gibi belgelerinde yazılı hayri, sosyal, kültürel ve ekonomik şart ve hizmetleri yerine getirmek*" Genel Müdürlüğün görevleri arasında sayılmaktadır.

Dolayısıyla mazbut vakıfların mülkiyetinde olan konutların piyasa şartlarına ve rayice uygun bedellerle kiraya verilmesi anılan Kanun hükmünü yerine getirmek olacaktır.

Öte yandan, Kamu Konutları Kanunu ve Kamu Konutları Yönetmeliği hükümlerinin uygulandığı konutların tamamı mülkiyeti Hazine ve kamu kurum ve kuruluşlarında olan konutlardır. Bahse konu konutlar ise vakıf konutu yani diğer bir deyişle mülkiyeti mazbut vakıflara ait konut olup sadece yönetimi itibarıyla Genel Müdürlüğe ait konutlardır. Dolayısıyla mülkiyeti Genel Müdürlüğe ait olmayan bir konutun kamu konutu olarak değerlendirilip personele tahsisi mümkün değildir.

İdare yukarıda bahsi geçen konuya ilişkin açıklamasında; 6760 sayılı Vakıflar Umum

Müdürlüğü Vazife ve Teşkilatı Hakkında Kanunun halen yürürlükteki 16'ncı maddesinde “Merkez ve vilayetlerde bulunan vakfa ait mesken vâsıfını haiz gayrimenkullerden bir kısmı Cumhurbaşkanlığının tensibiyle idare memurlarının ikametlerine tahsis edilebilir. (1) 4626 sayılı kanunun 5 inci maddesinin 2 ve 3 üncü fıkraları ile 6126 sayılı kanun hükümleri bu gayrimenkuller hakkında da tatbik olunur. Bu tahsislerin kimlere ve ne suretle yapılacağı bir talimatname ile tayin edilir” hükmünü gerekçe göstermiş ise de Cumhurbaşkanlığının bu yönde bir tensibi mevcut değildir.

İdare, mazbut vakıfların mütevellisi sıfatıyla söz konusu gayrimenkullerden yararlanabileceklerini ve vakfiye şartları doğrultusunda taşınmazların vakıf konutu olarak kullanılmasında mevzuata aykırılık olmadığını iddia etmişse de, 5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun 34'üncü maddesine istinaden söz konusu vakıfların yıllık gayrisafi gelirlerinin % 20'sini yönetim ve temsil masrafı olarak zaten bütçesine gelir kaydetmektedir. Yani idare, mütevellisi olduğu vakıfların yönetim görevi karşılığında nakdi olarak bir bedel almaktadır. Kanun'un anılan bu maddesi Genel Müdürlüğe, mazbut vakıfların tüm imkânlarını kendisine mal edemeyeceği ve bunun bir sınırı olduğunu, bunun da gayrisafi gelirlerinin yalnızca % 20'si olduğunu hatırlatmaktadır ki bu düzenleme seçimlik değil, emredici niteliktedir.

Öte yandan İdare kendisine kanunla verilmiş olan görevlerden mazbut vakıfların vakfiyelerinde yazılı hiçbir hayır şartını yerine getirmemekte, bilakis konutları daha fazla gelir getirici şekilde değerlendirmek yerine söz konusu vakıflara ait gayrimenkulleri lojman vasfında gayrimenkul gibi personeline tahsis etmiştir.

Söz konusu mazbut vakıfların akar olarak kullanılması gereken gayrimenkulleri personele tahsisli lojman olarak kullanılmakla, 5737 sayılı Kanun'un 12'nci maddesinde yer alan mazbut vakıflara ait akar mallar ile hakların daha yararlı olanları ile değiştirilmesine, paraya çevrilmesine veya değerlendirilmesine ilişkin hükme de aykırı tasarrufla bulunmaktadır. Bu madde gereğince idarenin görevi, vakfın mal varlığını artırıcı tedbirler alıp vakfın gayesinin gerçekleştirilmesine yardımcı olmaktır.

Sonuç olarak, mazbut vakıfların yönetim gideri karşılığında söz konusu vakıflardan elde edilen gelirlerin % 20 'sini yönetim ve temsil masrafı olarak kurum bütçesine kaydedilmesine rağmen idarenin mazbut vakıflara ait gayrimenkulleri lojman statüsünde değerlendirip personeline tahsis etmesinin mevcut mevzuat hükümlerine aykırı olduğu düşünülmektedir.

BULGU 3: 3. Vakıf Hanın Restorasyon Karşılığ İ Kiralama İşinde Sözleşme Hükümlerine Aykırı Uygulamaların Bulunması

İstanbul İli Beyoğlu İlçesi, Kuloğlu Mahallesi, 479 Ada, 1 nolu parselde 368 m², altında iki dükkanı olan 3. Vakıf Hanı vasfındaki taşınmazın, Vakıflar Meclisinin 02.05.2011 tarih ve 285/234 sayılı kararı gereğince yapılan restorasyon veya onarım karşılığ İ ihalesi sonucunda, 22 yıl süreli olarak yüklenici firma ile sözleşme imzalanmıştır.

Yüklenicinin idare ile arasında imzalanan sözleşme şartlarına uymadığı tespit edilmiştir.

A) Beyoğlu ilçesi, Kuloğlu mahallesi adresinde bulunan 368 metrekare büyüklüğündeki alan üzerine kurulu kağır 3. Vakıfhan’da yapılan yerinde denetimlerde, söz konusu taşınmaz üzerinde İdareden izin alınmadan projeye aykırı değişiklikler yapıldığı tespit edilmiştir.

İstanbul 1. Bölge Müdürlüğü tarafından eski eser tescilli 3. Vakıfhan, restorasyon karşılığ İ kiralama modeliyle 22 yıl süreyle kiraya verilmiş olup, yüklenici firma ile İdare arasında yapılan sözleşmenin, “Taahhüdün Yerine Getirilmemesi” bahsini düzenleyen 20’inci maddesinde, yüklenicinin taahhüdünü ihale dökümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi veya restorasyonun, sözleşmede öngörülen süre içerisinde bitirilmemesi halinde yapılan sözleşmenin feshdilererek o tarihe kadar yapılmış tüm imalatların idareye terk ve teberru edilmiş sayılacağı ve kesin teminat ile aylık kiralaların irat kaydedileceğ İ hüküm altına alınmıştır.

Yerinde yapılan denetimde; söz konusu tescilli eski eser olan 3. Vakıfhan’a 320,25 m² teras kat-kış bahçesi ve 90 m² teras kat ilavesi yapılmış olduğı, teras katta restoran işletildiğ İ tespit edilmiştir.

B) Anılan sözleşmenin 10.8’inci maddesinde de “*Taşınmazda bira dahil her türlü alkollü içkilerin kullanılması, bulundurulması ve satışı yasaktır*” hükmü bulunmasına karşın yerinde yapılan denetimde, her türlü alkollü içkilerin bulundurulup satıldığı tespit edilmiştir.

C) EVOS sistemi üzerinden yapılan sorgulamada kiralamaya konu olan gayrimenkulün aktif bir sigortasının olmadığı tespit edilmiştir.

5737 Sayılı Vakıflar Kanunu’nun 24’üncü maddesi ve yükleniciyle yapılmış olan

sözleşmenin “İşin ve İşyerinin Korunması ve Sigortalanması” başlıklı 13’üncü maddesinde yer alan hükümlere rağmen yüklenici firmanın, tescilli eski eserin sigortasını yaptırmadığı görülmüştür.

Yukarıda açıklanan sözleşme hükümlerinin yüklenici tarafından açıkça ihlal edilmesi nedeniyle yine aynı sözleşmenin yukarıda yazılı 20’inci maddesi hükmü gereğince sözleşme feshedilerek o tarihe kadar yapılmış tüm imalatlar idareye terk ve teberru edilmiş kabul edilip, İdareye yatırılan kesin teminat ve aylık kiralara da irat kaydedilmesi gerekmektedir.

Söz konusu gayrimenkulde gerçekleştirilen sözleşme eki projeye aykırı değişiklikler ve imalatlarla ilgili yüklenicinin kira tutarlarının ödenmesinde sözleşme hükümlerine aykırı davranması ve alkol satışında bulunması, sigorta yaptırmaması gibi sözleşmeye aykırı diğer eylemleri nedeniyle sözleşmesinin feshedilmesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 4: Ticaret ve Turizm Amaçlı Kullanım İçin İhale Edilen Gayrimenkulde Plan Tadili, İnşaat ve İmalat İçin Verilen Sürede Sözleşme Hükümlerinin Yerine Getirilmemesi

Bahçeşehir Üniversitesinin plan tadilatı yapım ve onarım karşılığı uzun süreli kiralama işi olarak almış olduğu taşınmaz sözleşme hükümlerine aykırı olarak kullandığı, ayrıca müteahhidin taahhüdünü ihale dökümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmedeği görülmüştür.

İstanbul Vakıflar 1.Bölge müdürlüğü tarafından mazbut vakıf olan Sultan Beyazıt Vakfına ait İstanbul ili Beşiktaş ilçesi Yıldız mahallesinde bulunan 575 ada 26 parsel üzerine yapım karşılığı uzun süreli kiralama modeliyle inşaat yaptırılmak üzere ihaleye çıkmış olup ihale sonrası Bahçeşehir Üniversitesi ile idare arasında 27.05.2016 tarihinde söz konusu işe ait sözleşme imzalanmıştır.

Bahse konu taşınmaz "Ticaret veya Turizm Amaçlı Kullanım İçin 25 Yıl süreli Plan Tadilatlı Şartlı Yapım veya Onarım Karşılığı Kiralama İşleri" olarak ihale edilmiş olup 1. Bölge Müdürlüğü söz konusu taşınmaza ait değerlendirme raporu ve ekspertiz raporlarında da belirtildiği üzere Çırağan Caddesine cepheli, çevresinde Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Bahçeşehir Üniversitesi Beşiktaş Kampüsü, Beşiktaş Lisesi, Çırağan Sarayı Four Seasons Hotel Bosphorus bulunan söz konusu taşınmaz oldukça değerli bir bölgede olduğundan otel ve ticari amaçlar için kullanılmasının uygun olacağı yönündeki görüşleri

doğrultusunda 21491294-050.01-14 sayılı Vakıflar Meclisi de bu yönde karar almıştır.

Söz konusu taşınmazın fonksiyonuna esas Vakıflar Meclisi Kararı, Komisyon kararına esas teşkil eden ekspertiz raporunda 28 odalı, kafe ve restoranı olan bir otel üzerinden maliyet hesaplanmış olup hesaplamada, yapım onarım maliyeti olarak 4.275.000 lira hesaplama yapıldığı, yaklaşık 5 yıl plan tadili-ruhsat alma işlemleri-inşaat imalatlarının yapılması, 3 yıl amorti süresi hesaplandığı 17 yıl kâr etme süresi eklenerek toplam sözleşme süresini 25 yıl olarak belirlemiştir.

Sözleşmenin "Sözleşme Konusu İşe Ait Asgari Şartlar" başlıklı 4.1.6'ncı maddesine göre ;"*.....inşaat tamamlanıp işletmeye açılıncaya kadar gelir getirici herhangi bir amaçla kullanılmaması* " gerekmektedir.

Söz konusu Üniversite taşınmazı 06.06.2016 tarihinde idareden teslim almış ve yaklaşık üç ay sonra 01.09.2016 tarihinde ise gelir getirici şekilde eğitim faaliyetlerine başlamıştır.

Sözleşmenin "Taahhüdün Yerine Getirilmemesi" başlıklı 29'uncu maddesinde, müteahhidin, taahhüdünü ihale dökümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi ve yapılan son ihtarla rağmen inşaat çalışmalarını tamamlamaması halinde sözleşmenin feshedilerek, varsa o tarihe kadar yapılmış olan tüm imalatların idareye terk ve teberru edilmiş kabul edileceği ve idareye yatırılan kesin teminat ve aylık kiralardan irat kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Bahse konu sözleşmenin "Sözleşmenin Feshine İlişkin Şartlar" başlıklı 43'üncü maddesinde de bu hükümlere yer verilmiştir.

İdare söz konusu yükleniciye 04.07.2016 tarih ve 11.05.2017 tarihinde olmak üzere mevcut sözleşme hükümlerine atıfta bulunarak Yüklenicinin sözleşme amacı dışındaki faaliyetlerinin yerinde tespit edildiğini ve faaliyetlerine son vermeleri gerektiğinin bildirir iki ihtar yazısı yollamış olmasına rağmen yüklenici sözleşme kapsamı dışında gelir getirici faaliyetlerine devam etmiştir.

Öte yandan İdare yukarıda bahsi geçen sözleşme hükmünü uygulayarak sözleşme dışı faaliyetlerine 30 gün içinde son vermeyen yüklenici ile yaptığı sözleşmeyi feshetmek yerine ihtar yazısından yaklaşık bir yıl kadar sonra 18.07.2018 tarihinde ek sözleşme düzenleyerek yüklenicinin amaç dışı kullanıma bir bedel belirleyip, yüklenicinin faaliyetini hukuki zemine

oturtmuştur.

İdare konu ile yaptığı açıklamada; Yüklenici, plan tadilatı işlemlerini süresi içerisinde bitirmesi konusunda uyarıldığını ancak cevaben taşınmaz üzerinde bulunan 99 yıllık F.S.M. üniversitesi şerhini mazeret göstererek işlemlere devam edemediğini bildirdiğini ve şerhin kalkması durumunda işlemlere devam edeceğini belirttiğini ancak bu şerhin plan tadiline engel olmadığını belirtmiştir. (Bahse konu şerh 2019 Mart ayında kaldırılmıştır)

Diğer yandan bahse konu gayrimenkulün yan parselinde Yer Altı Şehri çıkmış olması şehrin mevcut parselde de uzanma ihtimali olduğunu ve bunun da kendilerine mali külfet çıkarabileceği ihtimali olduğundan söz edilmiş olmakla birlikte her iki husus da sözleşme hükümlerinin zamanında yerine getirilmemesinin gerekçesi olamazlar.

Sözleşmenin “şantiye harici kullanımı, gelir getirici olarak kullanımı gibi” hususları kısıtlayan 4.1.6, 23.1 ve 29’uncu maddeleri tadil edilerek 18.07.2018 tarihinde zeyil sözleşmesi düzenlenmiştir. İdareler ihale sürecinden sonra sözleşme hükümlerini sınırsız bir şekilde fiili duruma uygun hale getirmek maksadıyla zeyilname sözleşmesi ile hükümleri değiştiremezler. Uygulama İşlerine Ait Tip Sözleşmenin, sözleşmede değişiklik yapılmasına ilişkin düzenlemede; sözleşme imzalandıktan sonra, hangi konularda tarafların sözleşme hükümlerini değiştirebileceklerini hüküm altına almış olup bunlar; sözleşme bedelinin aşılması ve İdare ile Yüklenicinin karşılıklı olarak anlaşması kaydıyla, işin yapılma yeri ve işin süresinden önce yapılması kaydıyla işin süresi ve bu süreye uygun olarak ödeme şartları konusu dışında değişiklik yapılamayacağına dair hükümleri içermektedir. Diğer yandan sözleşme koşullarını değiştirmek isteyenler arasında rekabeti önleyici bir unsur olduğundan sözleşmede sonradan yapılan değişiklikleri kabul etmek mümkün değildir.

Bahçeşehir Üniversitesi sözleşme eki olan Vakıflar Meclisi kararında da belirtildiği üzere söz konusu gayrimenkulün otel yapılması şartıyla almış olduğu işte fonksiyon değişikliğine giderek eğitim amacıyla kullandığı turizm-hizmet-ticaret imarlı plan tadilatının iki kez verilen süre uzatımına rağmen halen yapılmadığı, 06.06.2019 tarihinde söz konusu süre uzatımları dâhil sürenin bittiği, yerinde yapılan fiziki incelemede eğitimin devam ettiği İdarenin de bu fonksiyon değişikliğini görmezden geldiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, adı geçen üniversitenin mevcut sözleşmede belirtilen amacın dışında gelir getirici faaliyette bulunması, müteahhitin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi nedeniyle sözleşmenin 43’üncü maddesi gereği

sözleşmenin İdare tarafından fesih edilerek kesin teminat ve aylık kiralarnın irat kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Ayvalık Vakıf Zeytinlik İşletmesinin, Çağdaş İşletmecilik İlkeleri Çerçevesinde Faaliyetlerini Sürdürmemesi

Vakıflar Genel Müdürlüğüne bağı Ayvalık Vakıf Zeytinlik İşletmesi bulunmaktadır. Söz konusu İşletmenin kuruluş amacı, Vakıf ecdadın çeşitli gayeler için bırakmış olduğı zeytinliklerin işletilerek elde edilen gelirler ile Vakıfların gayesine hizmet etmektir.

Vakıflar Genel Müdürlüğünün, Çanakkale, İzmir ve Aydın'ı kapsayan büyük bir alana sahip bölgelerde çok sayıda zeytin ağaçları bulunmaktadır. Önceleri zeytinlikler, İşletme Müdürlüğünce bakımı ve hasadı yapılmakta iken, bu işin maliyeti ve kamu kurumu olarak yapılmasının zor olduğı görülerek, yaklaşık 10 yıl önce zeytinlikler kiraya verilmiş ve buralardan kira geliri elde edilmeye başlanmıştır.

Söz konusu zeytinliklerin kiraya verilmesi sonucunda, Ayvalık Vakıf Zeytinlik İşletme Müdürlüğü açısından üretim faaliyetleri büyük oranda sonlanmıştır. Mevcut yapısı itibariyle işlemlerinin yaklaşık %90'ını, dışardan hazır ürün alınıp (zeytin, zeytinyağı, bal, sabun vb) ambalajlama ve paketleme yapılarak, kurum markasıyla satış işlemi yapmaktadır.

Ayvalık Vakıf Zeytinlik İşletme Müdürlüğünün ambalajlama ve paketlemesini yaptığı ürünler, farklı illerde bulunan satış şubelerince satılmaktadır.

Vakıflar Genel Müdürlüğüne bağı Ayvalık Vakıf Zeytinlik İşletmesi, döner sermayeli bir işletme olup, faaliyetlerini bu çerçevede yürütmektedir. Her yıl Gayri Safi Hasılatın %15'ini hazine payı olarak ödemektedir.

Ayvalık Vakıf Zeytinlik İşletmesi satış şubelerinin son 10 yıllık satışları ile 2019 yılındaki satış şubelerinin gelir gider durumu aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Aşağıdaki tablolar incelendiğinde görüleceğı üzere, Ayvalık Vakıf Zeytinlik İşletmesi Müdürlüğüne bağı 17 satış şubesinde 2019 yılında toplam KDV dâhil 19.240.393,89 TL tutarında satış yapılmıştır. KDV hariç, net satış tutarı üzerinden %15 oranında 2.647.801 TL hazine payı ödenmiştir.

Tabloda da görüldüğü gibi satış mağazalarında bölge müdürlüğü personeli de çalıştırılmaktadır. Ayrıca İşletmede emekliliğı gelmiş personel, bölge müdürlüklerine tayin

edildiği ve bölge müdürlüğünün tüm emeklilik ikramiyeleri başta olmak üzere tüm maliyetleri üstlendiği de tespit edilmiştir. Böyle bir durumda İşletmenin karlılık ve zararlılık durumu tam olarak ortaya konulamamaktadır.

Diğer yandan Gayri Safi Hasılatın %15'i hazine payı olarak ödemektedir. İşletme açısından büyük tutar oluşturan bu oranla ilgili olarak, Vakıflar Genel Müdürlüğüne, Hazine ve Maliye Bakanlığına bu oranın %'e düşürülmesi ile ilgili muhtelif yazılar yazılmışsa da kabul görmemiştir.

Vakıflar Kanunu'nun “İktisadî işletme ve şirket kurulması” başlıklı 26'ncı maddesi hükmüne göre Vakıflar Genel Müdürlüğü şirket kurabilmekte ve bu tür iş ve işlemlerini şirket eliyle yapabilmektedir.

Medeni Kanun'a göre kurulan ve mülhak vakıfların ihtiyacı olan makbuzları basma yetkisi kanunen Vakıflar Genel Müdürlüğüne aittir. Kurum bu makbuzları bastırıp belli fiyatlarla Vakıflar Bölge Müdürlüklerine göndermekte ve makbuz satışlarında da bir gelir elde etmektedir. Satış işlemi de işletme aracılığıyla yapılmaktadır.

Ayrıca İstanbul ili Eyüpsultan ilçesinde bulunan imarethanedeki kurban kesim ücretleri ve elde edilen gelirler de işletme üzerinden yapılmaktadır. Buralarda elde edilen gelirinde %15'i hazine payı olarak ödenmektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğüne bağlı Aylalık Vakıf Zeytinlik İşletmesinin faaliyetleri ve yasal durumu günün değişen koşullarına göre yeniden belirlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Tablo 42010-2019 Yılları İtibariyle Şubelerin Satış Gelirleri

2010-2019 YILLARI İTİBARIYLA SATIŞ ŞUBELERİ GELİRLERİ								
SATIŞ ŞUBESİ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1 Eminönü Satış Şubesi	2.018.349,50	2.094.486,50	1.768.088,00	1.960.836,00	2.413.504,63	3.113.753,55	3.412.351,28	4.072.460,50
3 Üsküdar Satış Şubesi	617.970,00	693.239,50	593.710,50	622.205,50	799.092,45	1.044.580,25	1.278.333,50	1.513.458,27
4 Edremit Satış Şubesi	143.140,50	135.526,00	152.354,50	137.891,50	224.210,45	455.907,30	568.009,25	707.324,50
5 Taksim Satış Şubesi	421.376,00	484.412,00	414.039,50	361.859,50	449.380,45	629.119,47	680.229,02	793.698,75
6 Erenköy Satış Şubesi					160.699,65	471.839,50	662.263,25	756.783,25
7 Bezmialem Satış Şubesi					268.182,70	411.980,45	505.153,76	711.972,75
8 Ankara Satış Şubesi		86.799,50	97.094,50	238.107,00	348.012,80	502.395,71	556.943,51	634.186,00
9 Küçükyalı AVM Şubesi								53.886,75
10 Bursa Satış Şubesi	221.245,50	269.348,00	195.977,00	191.059,00	252.391,00	352.592,13	364.012,49	416.141,25
11 Fatih Satış Şubesi					40.949,50	276.768,50	370.389,50	454.689,25

12	Gökkuşuğu Satış Şubesi		7.862,00	134.238,50	124.250,00	169.677,05	223.582,15	263.304,75	306.878,50
13	Antalya Satış Şubesi		29.737,50	75.955,50	77.241,00	105.499,00	144.652,25	192.065,25	219.284,28
14	Merkez (İnternet Satış)					919.625,15	769.843,79	882.706,81	1.343.473,53
15	Eyüp İmaret						183.300,00	184.500,00	172.299,99
16	Müze					68.897,00	145.098,13	77.750,00	105.554,00
17	Merkez Kütüphanesi						2.583,00	1.550,00	6.188,50
	Tokat Satış Şubesi	62.008,00	62.102,00						
	İzmir Satış Şubesi		4.239,50	3.383,00					
Toplam		3.484.089,50	3.867.752,50	3.434.841,00	3.713.449,50	6.220.121,83	8.727.996,18	9.999.562,37	12.457.767,57

Tablo 5 2019 Yılı Satış Şubeleri Gelir Gider Tablosu

2019 YILI SATIŞ ŞUBELERİ GELİR-GİDER												
Satış Şubesi	Satış Geliri	Satılan Malın Maliyeti	Tesis Kirası	Şube Kirası	Personel Sayısı	Şube Personel Gideri	Diğer Personel Gideri	Kadroslu Blg Müt Olan Per. Gid.	Hazine Gideri(1) (%15)	Krullar Vergisi	Diğer Giderler(2)	
1	Eminönü Satış Şubesi	5.007.837,25	2.662.126,76		43.116	2 İşletme	140.931,00		688.805,56		87.342,09	
2	Kadıköy Satış Şubesi	2.147.197,25	1.140.335,70		147.408	2 İşletme	79.309,00		295.053,41		40.230,04	
3	Üsküdar Satış Şubesi	1.662.827,00	883.423,71		31.548	1 İşletme+1 Bölge	78.594,00	54.000,00	228.579,33		28.984,37	
4	Edremit Satış Şubesi	1.251.609,50	666.051,66			2 İşletme	61.330,00		172.335,93		21.852,58	
5	Taksim Satış Şubesi	1.137.924,25	604.699,56		21.696	1 İşletme	28.430,00		156.461,53		19.839,67	
6	Erenköy Satış Şubesi	1.009.617,50	544.667,24		45.096	2 İşletme	82.930,00		140.928,61		17.870,06	
7	Bezmialem Satış Şubesi	1.025.548,25	543.164,54			1 İşletme+1 Bölge	54.731,00	54.000,00	140.539,80		17.820,76	
8	Ankara Satış Şubesi	793.768,25	422.725,65	306.996,00		1 İşletme+1 Bölge	55.309,00	54.000,00	109.377,13	15.683,90	13.869,27	
9	Küçükyağ AVM Satış Şubesi	625.832,25	332.161,80			2 İşletme	87.514,00		85.944,40		10.897,94	
10	Bursa Satış Şubesi	506.706,50	268.996,11		14.196	1 İşletme+1 Bölge	24.605,00	54.000,00	69.600,75		8.825,53	
11	Fatih Satış Şubesi	408.632,50	217.950,48		38.148	1 İşletme			56.393,07		7.150,77	
12	Gökkuşuğu Satış Şubesi	391.895,75	208.578,83			1 İşletme	54.699,00		53.968,23		6.843,29	
13	Antalya Satış Şubesi	325.276,50	173.152,58		39.024	1 Bölge		54.000,00	44.801,95		5.680,99	
14	Merkez	2.545.821,64	1.368.706,38						354.142,63			
15	Müze	212.942,00	104.617,07			1 Bölge		54.000,00	27.068,89			
16	Eyüp İmaret	184.050,00	90.422,67			1 Bölge		54.000,00	23.396,20			
17	Merkez Kütüphanesi	2.907,50	1.560,72			1 Bölge		54.000,00	403,82			
Toplam		19.240.393,89	10.233.341,45	306.996,00	380.232	25	748.382,00	2.416.698,01	432.000,00	2.647.801,23	15.683,90	287.207,38

- (1) İşletme Müdürlüğü aylık gayri safi hasılatından tahsil edilen tutarın %15'ini genel bütçeye hazine payı olarak aktarmaktadır.
(2) Nakliye, elektrik, su vb giderleri ifade etmektedir.

BULGU 6: İdare Tarafından Çeşitli Üniversitelere Mevzuata Aykırı Borç Verilmesi

Genel Müdürlük tarafından, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na tabi olarak kurulan üniversitelere, Vakıflar Meclisi kararı ile mevzuata uygun olmayan şekilde borç verildiği ve bu borçların geri ödenmesine ilişkin işlemlerin yapılmadığı görülmüştür.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 699'uncu maddesi hükmü gereğince, Genel Müdürlükçe gerek görülen hususları karara bağlamak Vakıflar Meclisinin görevleri arasındadır.

Vakıflar Meclisi 25/04/2009 tarih 405 ve 03/11/2009 tarih 488 no.lu kararlarıyla, iki ayrı vakıf üniversitesinin kuruluşu ile ilgili gerekli taahhütlerde bulunmak, işlemleri yerine getirmek ve Yükseköğretim Kuruluna sunmak üzere Genel Müdürlüğe yetki vermiştir. Yetkiye istinaden Genel Müdürlükçe yürütülen işlemler sonunda, 5981 sayılı Kanun ile 2809 sayılı Kanun'a eklenen 119 ve 124 sayılı maddeler ile vakıf üniversiteleri kurulmuş ve kurulan üniversitelerinin 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi olacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda ifade edilen Vakıflar Meclisi kararlarında, kurucu mazbut vakıfların hangi gelirlerinin, kurulan vakıf üniversitelere tahsis edileceği de belirtilmiştir. Buna göre; kurulan vakıf üniversitelere, kendi kuruluşlarına esas teşkil eden mazbut vakıfların belirli taşınmazlarından elde edilecek kira gelirleri tahsis edilmiştir. Ayrıca, üniversitelerin mütevelli heyetlerince kabul edilecek bütçe giderlerinin %20'lik kısmının on iki eşit taksite bölünmesi suretiyle bulunan miktarın, bir önceki cümlede ifade edilen gayrimenkuller üzerindeki bağımsız bölümlerden elde edilen ve üniversite bütçesine aktarılan kira gelirleri düşüldükten sonra kalan kısmının, Genel Müdürlük tarafından, vakıf üniversitelerinin kurucu mazbut vakıflarının diğer gelirlerinden, aylık taksitler halinde üniversite hesabına yatırılacağı da kabul ve taahhüt edilmiştir.

Ancak, bu kararda ifade edilen hususlara uygun olmayan bir şekilde, Genel Müdürlük tarafından, Vakıflar Meclisinin değişik tarihlerde almış olduğu kararlara istinaden, sözü edilen

üniversitelerin kurucu mazbut vakıflarına borç verildiği görülmüştür. Borç verilmesine ilişkin Vakıflar Meclis kararlarında, verilen borçların geri ödemelerinin, yasal faizi ile birlikte bir veya iki yıllık süre içerisinde gerçekleştirilmesi gerektiği de hüküm altına alınmıştır.

2010 yılından 2019 yıl sonuna kadar, Vakıflar Meclisi kararları ile bu üniversitelere yaklaşık 277.000.000,00 TL tutarında borç verilmiştir. Ancak borç olarak verilen bu tutarların geri ödemelerinin gerçekleştirilmediği, İdare tarafından bu borçların takibine ilişkin işlemlerin yapılmadığı, dahası borçların geri ödemelerinin Vakıflar Meclisinin muhtelif tarihlerde aldıkları kararlarla ertelendiği tespit edilmiştir.

Genel Müdürlük bütçesinden üniversitelere borç vermek, Vakıflar Meclisinin görevleri arasında sayılmamaktadır, bu borcun takibinin yapılması ve tahsiline ilişkin işlemlerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Vakıflar Meclisinin görevlerine ilişkin madde hükmüne göre; Vakıflar Meclisinin, Genel Müdürlük bütçesinden, yukarıda ifade edilen şekilde borç verme yetkisinin olmadığı, buna rağmen borç verilmişse de borçların takibi ve tahsiline ilişkin işlemlerin yapılması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 7: İdarenin Uzun Süreli Kiralama İşlerinde Kontrol Eksikliklerinin Bulunması

İdarenin uzun süreli kiralama işleri olan onarım veya inşa karşılığı kiralamalarında hem mevzuat olarak hem de uygulamada kontrol zafiyeti bulunduğu tespit edilmiştir.

5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun "Kira Süresi" başlıklı 20'nci maddesi hükmü ile İdarenin uzun süreli kiralama işleri yapmasının önu açılmıştır.

Aynı Kanun'un "Muafiyet ve İstisnalar" başlıklı 77'nci maddesiyle ise vakıf kültür varlıklarının, restorasyon veya onarım karşılığı kiralama işlemlerinin, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tâbi olmayacağı ve bu harcama ve kiralamalara ilişkin usûl ve esasların yönetmelikle düzenleneceği ifade edilmiştir.

Bu maddeye dayanılarak 10/09/2008 tarih 26993 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Vakıf Kültür Varlıklarının Restorasyon Veya Onarım Karşılığı Kiraya Verilmesi İşlemlerinin Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 36'ncı maddesi "Restorasyon veya Onarım Çalışmaları" bahsini düzenlemiş, aynı Yönetmelik'in "Yapı Denetimi" başlıklı 37'nci maddesi ise, vakıf kültür varlıklarının restorasyon veya onarım

karşılığı kiralama işlerinin kontrollük hizmetlerinin Bölge Müdürlüğü bünyesindeki teknik ve uzman personel tarafından yürütülmesinin esas olduğunu ve gerek görülmesi halinde bu hizmetlerin, hizmet alımı suretiyle gerçekleştirilebileceğini hüküm altına almıştır.

İdarenin son birkaç yıldır uygulamaya koymuş olduğu Vakıf Kültür Varlıklarının Restorasyon veya Onarım Karşılığı Kiralama Yöntemi ile Değerlendirilmesine İlişkin Tip İhale Şartnamesi'nin "Sözleşmenin Uygulanmasında İdarenin Yükümlülükleri" başlıklı 26'ncı maddesinde, İdarenin "*İnşaatı ve işletmeye açıldıktan sonra kiralananı belirli periyotlarda denetlemekten*" sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat doğrultusunda yerinde yapılan denetimlerde, İdarenin uzun süreli restorasyon ve onarım karşılığı kiralama işlerinde kontrollük zafiyetleri olduğu tespit edilmiştir. Vakıf Kültür Varlıklarının Restorasyon veya Onarım Karşılığı Kiralama Yöntemi ile Değerlendirilmesine İlişkin Tip İhale Şartnamesi'nin 26'ncı maddesinden anlaşılacağı üzere, uzun süreli kiralamalar temel olarak iki dönemden oluşmaktadır ve bu dönemlerde işin belirli periyotlarla denetlenmesi İdarenin görevleri arasındadır. Bu aşamalardan ilki sözleşmenin imzalandığı tarihten geçici kabulün yapıldığı tarihe kadar olan inşaat dönemi, ikinci aşama ise, geçici kabulün yapıldığı tarihten sonra başlayan ve sözleşmenin bittiği tarihe kadar devam eden işletme dönemidir.

Yapılan fiili denetimlerde, İdarenin ilk dönem olan inşaat döneminin kontrollüğünde bazı eksiklikler olmakla beraber ciddi bir aksama olmadığı ve inşaat dönemi kontrollüğünün yapıldığı, ancak ikinci dönem olan işletme döneminde ise, İdarenin ciddi kontrollük ve denetim zafiyetinin olduğu görülmüştür. Fiziki denetimler sonucunda birçok işte Yüklenicilerin işletme dönemindeki bu kontrollük zafiyetinden faydalanarak, İdareden izin almadan onaylı projelerde yer almayan imalatlar yaptığı ve sözleşmede yer almayan gelir getirici faaliyetlerde buldukları görülmüştür.

İdari personelle yapılan görüşmelerde, bu döneme ait yapılması gereken kontrollük ve denetim faaliyetlerine dair bir belirsizlik olduğu anlaşılmıştır. İncelenen sözleşme örneklerinden inşaat dönemine ait kontrollüğün İdarenin yapım işleriyle ilgilenen şube müdürlükleri tarafından gerçekleştirileceği açık olmakla beraber, sözleşmelerde işletme dönemine ait kontrollüğün kim tarafından ve ne şekilde yapılacağına dair belirlenmiş bir yöntem ve organizasyon bulunmadığı tespit edilmiştir.

Yapım işlerinde görevli personelle yapılan görüşmelerde, kendilerine ait kontrollük

görevlerinin inşaat döneminin bitmesi ile sonlandığı ve işletme dönemine ait kontrollüğün kiralama ile ilgili şube müdürlükleri tarafından yerine getirilmesin gerektiği belirtilmiştir. Kiralama şube müdürlüklerinde görevli personelle yapılan görüşmelerde ise bu tür değişikliklerin teknik konular olduğu ve bu sebeple, bu tür değişikliklerin kontrollüğünün yapı işlerinden sorumlu şube müdürlüklerinde görevli personel marifetiyle sürdürülmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, 2018 yılı denetim raporunda da yer alan İdarenin uzun süreli kiralama işlerinde inşaat sonrası döneme ait kontrollük faaliyetlerinde ciddi sorunlar olduğu, bu durumun kurum menfaatlerine zarar verdiği, Vakıf Kültür Varlıklarının Restorasyon veya Onarım Karşılığı Kiraya Verilmesi İşlemlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ve bu Yönetmelik'e göre yapılan tip şartname ve sözleşmelerde işletme dönemi kontrollüğünün ne şekilde ve hangi personel eliyle yürütüleceğinin belirsiz olduğu ve bu durumun idari olarak çözüme kavuşturulması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Bazı Taşınmaz Kira Bedellerinin Tahsil Edilmesine Yönelik Gerekli İşlemlerin Yapılmaması

İdarenin yönetiminde bulunan bazı taşınmazlara ilişkin kira bedellerinin tahsil edilmediği ve tahsil edilemeyen bu kira alacaklarının bir kısmının da takip ve tahsili için hukuk birimine yönlendirilmediği tespit edilmiştir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından 10/07/2014 tarihinde çıkarılan Vakıf Taşınmazlarının Kiraya Verilme Usul Ve Esasları adlı 3 Nolu Genelge'nin Kiranın Süresinde Tahsil Edilmemesi başlıklı 18 inci maddesinde;

“Kiracı kiralananın tesliminden sonra vadesi gelmiş kira bedelini veya yan giderleri ödemezse; idare kiracıya yazılı olarak on günlük, konut ve çatılı işyeri kiralalarında ise otuz günlük süre vererek sözleşmeyi feshedeceğinin bildirir. Bu süre kiracıya yazılı bildirim yapıldığı tarihi izleyen günden itibaren işlemeye başlar. İhtar süresi içinde ödenen kira bedellerine yasal gecikme zammı uygulanır.

Tahsil edilemeyen kira gelirleri ise 21/07/1953/ tarihli 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun hükümlerince idarece tahsil olunur.”

Denilmektedir.

Yapılan incelemede;

a)- 2019 yılsonu itibariyle toplam 1319 adet kira sözleşme dosyasında tahakkuk eden toplam 24.996.205,00 TL kira alacağının takibi için hukuk birimine yönlendirilmediği,

b)- İncelenen 861 kira sözleşme dosyasında ise kira alacaklarının tahsili için hukuk birimine yönlendirildiği ve bu kira sözleşmelerine ait tahakkuk tutarının 160.905.938,00 TL olduğu görülmüştür.

İdarenin yönetimindeki taşınmazların kira bedellerinin tahsili için yukarıda açıklanan mevzuat çerçevesinde; kiralama birimleri ile hukuk birimleri arasında kira tahsiline ilişkin işlemlerin hızlandırılması ve hukuk birimine intikal eden alacaklara ilişkin işlemlerin de hızlandırılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 9: Mazbut Vakıfların Vakfiyelerinde Yazılı Hayır Şartlarına Uyulmaması

İdare tarafından, mazbut vakıfların vakfiyelerinde yer alan hayır şartlarının tam olarak yerine getirilmediği görülmüştür.

5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesine göre, “Vakıflar” kavramı mazbut, mülhak, cemaat ve esnaf vakıfları ile yeni vakıfları; “Vakfiye” ise mazbut, mülhak ve cemaat vakıflarının malvarlığını, vakıf şartlarını ve vakfedenin isteklerini içeren belgeleri ve mazbut vakfın da, Genel Müdürlükçe yönetilecek ve temsil edilecek vakıflar ile mülga 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi’nin yürürlük tarihinden önce kurulmuş ve 2762 sayılı Vakıflar Kanunu gereğince Vakıflar Genel Müdürlüğüne yönetilen vakıfları ifade etmektedir.

Aynı Kanun’un 6’ncı maddesinde de, mazbut vakıfların Genel Müdürlük tarafından yönetilip temsil edileceği ifade edilmektedir.

Ayrıca, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin “Genel Müdürlüğün Görevleri” başlıklı 693’üncü maddesi birinci fıkrası a bendinde; “*Mazbut vakıfların vakfiyelerinde veya vakfiye yerine geçen hüccet, berat, ferman gibi belgelerinde yazılı hayrî, sosyal, kültürel ve ekonomik şart ve hizmetleri yerine getirmek*” Genel Müdürlüğün görevleri arasında sayılmaktadır.

Yapılan denetimde, vakıf senetlerinde yazılı ve uygulanabilirliği mümkün olan ve vakfedenin vasiyeti niteliğinde olan vakıf şartlarının yerine getirilmediği görülmüştür.

Vakıflar Kanunu'nun 31'inci maddesinde; *“Vakıflar, muhasebe kayıtlarını Genel Müdürlükçe belirlenecek usûl ve esaslar dâhilinde tutmak zorundadırlar. Tutulacak defter ve kayıtlar ile ilgili usûl ve esaslar yönetmelikle düzenlenir. Mazbut vakıfların her birinin gelir ve giderleri ayrı ayrı takip edilir”* denilmektedir.

Oysa mazbut vakıfların gelir ve giderleri ayrı tutulmamakta, tüm gelirler Genel Müdürlük bütçesine gelir kaydedilerek, giderler de yine bütçeden herhangi bir ayrıma tabi tutulmadan yapılmaktadır.

İdare tarafından yönetilen çok fazla vakıf olduğu, yeterli personel bulunmadığı ve vakıf senetlerinde yer alan hükümlerin bazılarının fiili olarak yerine getirilmesinin mümkün olmadığı ifade edilse de; Genel Müdürlüğün anılan Kanun'un 34'üncü maddesine istinaden söz konusu vakıfların yıllık gayrisafi gelirlerinin % 20'sini yönetim ve temsil masrafı olarak bütçesine gelir kaydettiği dikkate alındığında (fiili durumda, %20'si değil tamamı bütçeye gelir kaydedilmektedir) vakıf senedi hükümlerinin yerine getirilmesi açısından ileri sürülen mazaretlerin ortadan kalkacağı düşünülmektedir.

Ayrıca, Vakıflar Yönetmeliği'nin “Meclisin görevleri” başlıklı 111'inci maddesi g bendi de; *“Vakıfların, vakfiyelerindeki şartların yerine getirilmesine fiilen veya hukuken imkan kalmaması halinde; vakfedenin iradesine aykırı olmamak kaydıyla mazbut vakıflarda Genel Müdürlüğün; mühlak, cemaat ve esnaf vakıflarında, vakıf yöneticilerinin teklifi üzerine bu şartların değiştirilmesi ile hayır şartlarındaki parasal değerlerin güncel vakıf gelirlerine uyarlanması”* Meclisin görevleri arasında saymaktadır. Eğer İdare, tarafından bazı mazbut vakıfların vakıf şartlarının fiilen yerine getirilemeyeceği düşünülüyor ise, belirtilen hüküm uyarınca bu şartların meclis tarafından değiştirilmesi sağlanmalıdır. Meclis tarafından güncellenmesi gerekmeyen, hâlihazırda uygulanabilirliği olan hayır şartları da İdare tarafından vakıf senedinde yazdığı şekliyle yerine getirilmelidir.

Sonuç olarak, İdarenin kendisine verilen görevlerden en önemlisi olan mazbut vakıfların yönetim görevini, belirtilen mevzuat hükümlerine uygun şekilde yerine getirmesi gerekmektedir.

BULGU 10: Vakıfların Vergi Muafiyeti Denetiminin Yeterli Düzeyde Yapılmaması

İdare tarafından vakıfların vergi muafiyeti açısından denetiminin yeterli düzeyde

yapılmadığı görülmüştür.

Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında 1 sıra No.lu Genel Tebliğ’de vakıflara vergi muafiyeti tanınmasının şartları, faaliyet konusu, faaliyet süresi, defter tutma, mal varlığı ve yıllık gelir, gelirin harcanma şekli ve ilgili kuruluşların görüşünün alınması hususları düzenlenmiştir.

Anılan Tebliğin “1.5. Gelirin Harcanma Şekli” başlıklı madde hükmüne göre de vakıfların vergi muafiyetinden yararlanabilmesi için, brüt gelirlerin en az üçte ikisinin sağlık, sosyal yardım, eğitim, bilimsel araştırma ve geliştirme, kültür ve çevre koruma ile ağaçlandırma faaliyetlerinden oluşan amaçlara harcanması gerekmektedir.

Ayrıca, Vakıflar Yönetmeliği’nin “Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının Görevleri” başlıklı 122’nci maddesi c bendinde;

“Vakıfların, şube ve temsilciliklerinin, vakfiye ve vakıf senedinde yazılı şartlara, yürürlükteki mevzuata uygun yönetilip yönetilmediği, amacı doğrultusunda faaliyette bulunup bulunmadığı, mallarının ve gelirlerinin vakfiye, 1936 Beyannamesi ve vakıf senedindeki şartlara uygun kullanılıp kullanılmadığı hususlarını incelemek ve denetlemek”

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı görevleri arasında sayılmıştır.

Vergi muafiyeti bulunan çeşitli vakıfların evrakları üzerinde yapılan incelemede, vakıfların İdareye verdikleri 2017 yılına ait EK-2 beyannamelerinde (2018 yılı içerisinde İdareye sunulmaktadır) yer alan brüt gelirlerinin 2/3’ü ile yine aynı beyannamelerde yer alan gider toplamı başlığı altındaki amaca yönelik giderler toplamı (sağlık, sosyal hizmetler, hayır işleri ve gönüllü faaliyetler, eğitim ve araştırma, kültür sanat ve spor, ekonomik ve sosyal kalkınma, hukuk insan hakları ve politika, çevre doğa ve hayvanları koruma, uluslararası faaliyetler alt gider kalemlerinden oluşan) karşılaştırılmış ve amaca yönelik giderlerin mevzuatta istenen düzeyde olmadığı görülmüştür.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, vakıfların vergi muafiyetinden yararlanmalarının temel şartı, gelirlerinin üçte ikisini belli amaçlara harcama zorunluluğudur ve söz konusu harcama tutarlarının düzenli olarak takip edilmesi gerekmektedir.

Belirlenen çerçevede vergi muafiyeti tanınan vakıfların muafiyet şartlarını sürdürüp sürdürmediklerinin düzenli olarak Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından denetlenmesi gerektiği, şartları taşımayan vakıfların tespit edilmesi durumunda gerekli işlemlerin yapılması

gerektiği, ayrıca söz konusu denetimler yapılırken hem mevzuat çerçevesinde hazırlanan muhasebe raporlarının hem de kanıtlayıcı gider evraklarının temin edilmesi gerektiği düşünölmektedir.

BULGU 11: Bütçe Hedeflerinin Gerçekçi İstatistiki Verilere ve Sağlam Temelli Kaynaklara Dayandırılarak Hazırlanmaması

Vakıflar Genel Müdürlüğünün, bütçe hedefleri ile gerçekleştirmeler arasında yıllar itibarıyla yüksek oranlarda sapmalar bulunduğu ve 2019 yılına ilişkin bütçe hedefleri ile gerçekleştirmeler incelendiğinde de, yüksek oranlı sapmalara ilişkin bu durumun devam ettiği görölmüştür.

2019 yılına ait kira gelirleri bütçe hedeflerine göre % 27, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri %19, mal ve hizmet satış gelirleri %77, diğer çeşitli gelirler %36 oranında yüksek gerçekleştirmiştir.

Gider bütçe hedeflerinde de sapmalar olduğu görölmektedir. Vakıflar Genel Müdürlüğünün 2019 yılı bütçe giderleri toplamı 504.981.000 TL olarak hedeflenmişken, gerçekleştirme %80,6 oranında artış ile 912.963.613,40 TL olarak gerçekleştirmiştir. Vakıflar Genel Müdürlüğünün bütçe hedefleri ile gerçekleştirmeler arasında yüksek oranlı farklılıklar mevcuttur.

Bütçeler, kurumların amaçlarına, hedeflerine ve yönetim politikalarına uygun olarak hazırlanan, gelecek dönem faaliyetlerini ve sonuçlarını parasal ve sayısal olarak ifade eden raporlardır. Kurumlar hazırladıkları bütçeler sayesinde, amaçlarını ve hedeflerini tespit edip, hedefledikleri durum ile gerçekleşen durum arasındaki sapmaları ve nedenlerini ortaya koyarak gerekli düzeltme işlemini yapar ve ileriye yönelik önlemini alırlar.

Bütçelerin hazırlanması, uygulanması ve kontrolünde uyulacak ilkeler, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçe ilkeleri" başlıklı 13'üncü maddesi ile belirlenmiştir.

Önceden tahmin esasına dayanan bütçeler düzenlenirken, Kurumun amaç, hedef ve politikaları doğrultusunda düzenleneceğinden bütün birimlerle işbirliği ve bilgi alışverişi yapılmalıdır.

Kurumda, bütçe öngörülerinin gerçekçi hedeflere, istatistiki verilere ve sağlam temelli kaynaklara dayanmaması nedeniyle, bütçe hedefleri ile fiili veriler arasında yüksek oranda

sapmalar olmaktadır. Bu ise Kurum faaliyetleri açısından olumsuz bir durumdur.

Diğer yandan bütçe hedeflerinin gerçekçi olarak belirlenmeli ve gerçekleştirmelerin bütçe hedeflerinden sapmaması konusunda azami gayret gösterilmesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 12: Vakıf Taşınmazlarının Satışlarından Veya Kamulaştırılmalarından Elde Edilen Gelirlerin Ait Olduğu Vakfa Taşınmaz Alımında Ya da Vakfın Taşınmazlarının Onarımında Kullanılmasını Sağlayacak Bir Sistemin Kurulmaması

Yapılan incelemede, İdare tarafından mazbut vakıflara ait taşınmazların satışından elde edilecek gelirlerin ait olduğu vakfa taşınmaz alımında ya da taşınmazlarının onarım ve yapımında kullanılmasını sağlayacak bir sistemin kurulmadığı görülmüştür.

4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin “Bazı Gelirler İle Bağışların Harcanması” başlıklı 697'nci maddesine göre, mazbut vakıflara ait taşınmazların satışından elde edilecek gelirler, ait olduğu vakfa taşınmaz alımında ya da vakfa ait taşınmazların onarımında kullanılmalıdır. Mazbut vakıflar, Genel Müdürlükçe yönetilen ve temsil edilen vakıflar ile mülga 743 sayılı Türk Kanunu Medeni Kanunu'nun yürürlük tarihinden önce kurulmuş ve mülga 2762 sayılı Vakıflar Kanunu gereğince yönetilen vakıflardan oluşmaktadır.

5737 sayılı Vakıflar Kanunu hükümleri, mezkur Kararname hükümleri ve taşınmaz satışlarına ilişkin Vakıflar Meclisi kararlarının incelenmesi neticesinde, Yatırım Emlak Daire Başkanlığı ile Strateji Daire Başkanlığı arasında mazbut vakıfların söz konusu satış ya da kamulaştırma gelirlerinin ilgili olduğu vakfa taşınmaz alımında ya da taşınmazlarının onarımında kullanılıp kullanılmadığını kontrol edecek bir sistemin kurulmadığı, gelirlerin muhasebe kayıtlarında gelirler hesaplarında biriktiği, giderlerin de yine aynı şekilde ihtiyaç çerçevesinde ilgili ödeneklerden karşılandığı, dolayısıyla mazbut vakıflar için anılan sistemin işletilmediği görülmüştür.

Vakıflar açısından, tapu kayıtlarında taşınmaz çıkışı olmasına rağmen, söz konusu satış gelirleri ilgili vakıfla ilişkilendirilmeksizin İdarenin bütçesine 600-Gelirler Hesabı kullanılarak aktarıldığı için söz konusu gelirlerin ait olduğu vakfa taşınmaz alımında veya onarımında kullanılıp kullanılmadığının kontrol imkanı da ortadan kalkmaktadır.

Belirtilen sebeplerle, mazbut vakıflara ait gelir gider kontrolünü sağlayacak bir

sistemin kurulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 13: İstanbul'un Şişli İlçesi'nde Yer Alan Taşınmazda İdareden İzin Alınmadan Proje Değişikliği Yapılması

Şişli Mahallesi İskenderoğlu ve Hasat Sokak Şişli/İstanbul adresinde bulunan taşınmaz ile ilgili yapılan yerinde denetimlerde, söz konusu taşınmaz üzerinde İdareden izin alınmadan projeye aykırı değişiklikler yapıldığı tespit edilmiştir.

Şişli 1031 ada 35, 36, 37, 38 nolu parseller üzerinde yer alan taşınmaz İstanbul 1. Bölge Müdürlüğü tarafından 29/09/2011 tarihinde "İnşaat Yapım Şartlı Kiralama Sözleşmesi" modeli ile 21 yıllığına kiraya verilmiştir.

İşe ilişkin sözleşmenin "Proje Hizmetleri" başlıklı 10'uncu maddesi ile yüklenici tarafından hazırlanacak uygulama proje ve detaylarının idarenin onayına sunulacağı, İdarenin onayı alınmadan uygulamaya geçilemeyeceği ve yüklenicinin, idarenin onayını almadan idare tarafından onaylanan uygulama projelerinde hiçbir değişiklik yapamayacağı düzenleme altına alınmıştır.

Ayrıca "Fesih" başlıklı 32'nci maddesinde, sözleşmenin imzalanmasından sonra yüklenicinin taahhüdünden vazgeçmesi veya taraflardan birinin olumsuz bir eylemle bu sözleşme hükümlerini ihlal etmesi halinde, diğer taraf için sözleşmeyi bildirimli fesih hakkı doğar maddesi hüküm altına alınmıştır.

İşe ilişkin ihale şartnamesinin "İmar Durumu ve Proje Değişikliğine Göre Kira Bedelinin Belirlenmesi" başlıklı 17'nci maddesinde;

"...iskan edilen alanda mevcut duruma göre büyüme olması halinde ise; metrekare bazındaki artışla orantılı olarak arttırılacaktır." denilmektedir.

Yapılan incelemede, kiralama sözleşmesi 3 bodrum kat zemin kat 4 katı normal kat ve çatı katı olmak üzere olmak üzere 8 kat ve çatı katı üzerinden hesaplanarak yapılmıştır. 3'üncü bodrum kat sığınak ve otopark üzerinden, 1'inci ve 2'nci bodrum katlar tek ofis ve otopark üzerinden zemin kat ve 1,2,3, ve 4'üncü katlar çeşitli büyüklüklerde ofis üzerinden toplam 2060,00 metrekare olmak üzere değerlendirilmiş ve sözleşme imzalanmıştır.

Ancak yapılan fiili denetimde, söz konusu taşınmazın yukarıda detayları verilen

sözleşmeye aykırı biçimde 1’inci ve 2’inci bodrum katlar ile çatı katının projeye aykırı olarak odalara çevrilip ilaveten 25 oda şeklinde kullanıldığı tespit edilmiştir. İdarenin elinde taşınmazın fiili durumunu yansıtacak bir proje olmadığı, değişiklik yapılan tarihten günümüze kadar Yüklenici tarafından İdareye bir tadilat projesi ya da yeni bir mimari proje sunulmadığı anlaşılmaktadır.

Öte yandan, Genel Müdürlük tarafından çıkarılan 15/12/2008 tarihli 19 sayılı Genelge'nin “Proje Değişiklikleri” başlıklı (K) bendi ile proje değişiklikleri konusunda bölge müdürlükleri görevlendirilmektedir.

Belirtilen çerçevede, Bölge Müdürlüğü tarafından en kısa süre içerisinde, izin alınmadan yapılan söz konusu değişikliklerin tespitinin ve kontrolünün yapılması, eski haline dönmesi gereken kullanımlar için gerekli yaptırımların uygulanması gerekmektedir.

Sonuç olarak, katların odalara bölünmesi yükleniciye ekstra gelir getirici nitelikte değişiklikler olup, bu yeni kullanım şekliyle Bölge Müdürlüğü tarafından kullanım tarihinden itibaren geçerli olacak şekilde ek kira bedeli tespit edilerek Yükleniciden tahsil yoluna gidilmesi gerektiği, diğer yandan da anılan sözleşmenin 10’uncu maddesine aykırı hareket edilmiş olduğundan, “fesih” başlıklı 32’nci maddesine göre idare tarafından hukuki bildirimler yapıldıktan sonra sözleşmenin feshedilmesi gerekmektedir.

BULGU 14: İstanbul'un Beyoğlu İlçesi'nde Yer Alan Taşınmazda İdareden İzin Alınmadan Proje Değişikliği Yapılması

Pirimehmetpaşa Mahallesi Beyoğlu adresinde bulunan 1493,45 metrekare büyüklüğündeki işyeri üzerinde yapılan yerinde denetimlerde, söz konusu taşınmaz üzerinde İdareden izin alınmadan projeye aykırı değişiklikler yapıldığı tespit edilmiştir.

Beyoğlu 2951 ada 28 parsel üzerinde yer alan taşınmaz İstanbul 1. Bölge Müdürlüğü tarafından 29/05/2013 tarihinde "İnşaat, Yapım ve İşletme Şartlı Kiralama Sözleşmesi" modeli ile 25 yıllığına kiraya verilmiş olup, işyeri(ofis) olarak kullanılması öngörülen yapının 36 aylık inşaat süresinden sonra işletme süresi başlamıştır. İşe ilişkin sözleşmede, tüm projelerin hazırlanması müteahhidin yükümlülükleri arasında sayılmaktadır.

İşe ilişkin sözleşmenin “İmar Durumu ve Proje Değişikliğine Göre Kira Bedelinin Belirlenmesi” başlıklı 8’nci maddesinde;

“Proje değişikliğinin işletme süresi içinde olması halinde kira artış uygulaması, yeni imalatların tamamlanarak işin kontrol teşkilatınca kabul edildiği tarih itibariyle başlar. Yüklenicinin talep ettiği ve Bölge Müdürlüğünün de uygun gördüğü proje değişikliği fonksiyon değişikliğini de içeriyorsa kira bedeli Bölge Müdürlüğü komisyon kararı ile yeniden belirlenir”,

“Proje Hizmetleri” başlıklı 11’nci maddesinde;

“Uygulama projesi ve detaylarında yapılacak değişikliklere ilişkin hazırlanan revize uygulama ve detay projeleri, idarenin ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının onayı alındıktan sonra geçerli olacaktır. Aksi takdirde bütün masrafları yükleniciye ait olmak üzere yapılan işler onaylı uygulama projesine uygun hale getirilecektir. Sözleşme imzalandıktan sonra yüklenicinin talep etmesi ve idarenin uygun görmesi halinde ihale konusu taşınmazda fonksiyon değişikliği yapılabilir. Bu işlemlerin idare adına takibi ve sonuçlandırılmasından yüklenici sorumludur. İdare ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının kararlarına uyulması kaydıyla projelerde istediği değişikliği yapmaya yetkilidir” denilmektedir.

Ayrıca “Fesih” başlıklı 32’nci maddesinde; sözleşmenin imzalanmasından sonra Yüklenicinin taahhüdünden vazgeçmesi veya taahhüdünü sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi durumunda sözleşmenin fesih edileceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, Vakıflar Meclisinin 22.01.2013 tarih 28/33 sayılı kararı, İstanbul 1. Bölge Müdürlüğünün 20.03.2013 Tarih Ve 1645 Sayılı onayı ile Beyoğlu 2951 ada 28 nolu parselde yer alan taşınmaz ... Sağlık Hiz. San. Ve Tic. Ltd. Şti’ye kiralanmıştır. Kiralama sözleşmesi 2 katı zemin 4 katı normal kat olmak üzere 6 kat üzerinden hesaplanarak yapılmıştır. Zemin katlar tek ofis üzerinden kiralanmıştır. 1. Zemin kat 188,47 2. Zemin kat 130,04 metrekaredir. 1. Kat 98,53 ve 65,70 metrekare 2. Kat 98,53 ve 90,25 metrekare 3. Kat 98,53 ve 90,25 4.Kat 90,25 metrekare üzere değerlendirilmiş ve sözleşme imzalanmıştır.

Ancak yapılan fiili denetimde söz konusu taşınmazın yukarıda detayları verilen sözleşmeye aykırı biçimde bütün katların bölünerek (5 ila 20 metrekare arası ofisler şeklinde) tıp merkezi olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. İdarenin elinde taşınmazın fiili durumunu yansıtacak bir proje olmadığı, değişiklik yapılan tarihten günümüze kadar Yüklenici tarafından İdareye bir tadilat projesi ya da yeni bir mimari proje sunulmadığı anlaşılmaktadır.

Öte yandan, Genel Müdürlük tarafından çıkarılan 15/12/2008 tarihli 19 sayılı

Genelgenin “Proje Değişiklikleri” başlıklı (K) bendinde ise;

“Yapım veya onarım/restorasyon karşılığı kiralama modelleri kapsamında yapılan işlerde, ihaleye esas mimari avan proje veya inşaat ruhsatına esas mimari uygulama projesi veya tüm restorasyon projelerindeki değişiklikler ve bu değişiklikler sonucu oluşan kira artışlarının tespit edilmesi ve bu kapsamdaki tüm işlemlerin sonuçlandırılması Bölge Müdürlüklerince gerçekleştirilecektir” denilmektedir.

Genelgede görüldüğü üzere, proje değişiklikleri konusunda bölge müdürlükleri görevlendirilmektedir.

Belirtilen çerçevede, Bölge Müdürlüğü tarafından en kısa süre içerisinde, izin alınmadan yapılan söz konusu değişikliklerin tespitinin ve kontrolünün yapılması, eski haline dönmesi gereken kullanımlar için gerekli yaptırımların uygulanması, İdare tarafından kabul edilebilir kullanımlar için fiili kullanım durumuna uygun proje revizyonlarının yaptırılması gerekmektedir.

Ayrıca, odaların bölünmesi ya da ticari alanların artırılması gibi değişiklikler Yükleniciye ekstra gelir getirici nitelikte değişiklikler olup, bu yeni kullanım şekliyle Bölge Müdürlüğü tarafından kullanım tarihinden itibaren geçerli olacak şekilde ek kira bedeli tespit edilerek Yüklenicinin ödediği kira tutarının artırılması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 15: İstanbul'un Fatih İlçesi'nde Yer Alan Taşınmazda Koruma Kurulu Kararına Aykırı Şekilde Kira Sözleşmesi Yapılması

İstanbul 1. Bölge Müdürlüğünün İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından kendisine devredilen taşınmaz üzerinde 4 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu kararına aykırı olarak ve Büyükşehir Belediyesinden izin almadan devir amacına uygun olmayan kira sözleşmesi imzaladığı görülmüştür.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun “İzinsiz Müdahale ve Kullanma Yasağı” başlıklı 9'uncu maddesinde;

“Koruma Yüksek Kurulunun ilke kararları çerçevesinde koruma bölge kurullarınca alınan kararlara aykırı olarak, korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ve koruma alanları ile sit alanlarında inşaat ve fizikî müdahalede bulunulamaz, bunlar yeniden kullanıma açılmaz veya kullanımları değiştirilemez. Esaslı onarım, inşaat, tesisat, sondaj,

kısmen veya tamamen yıkmak, yakmak, kazı veya benzeri işler inşaî ve fizikî müdahale sayılır” denilmektedir.

Adı geçen Kanun’un “Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları” başlıklı 6’ncı maddesine göre, 19’uncu yüzyıl sonuna kadar yapılmış taşınmazlar, korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları arasındadır.

Aynı Kanun’un “Yetki ve Yöntem” başlıklı 10’uncu maddesinin dördüncü fıkrasına göre; *“Vakıflar Genel Müdürlüğünün idaresinde ve denetiminde bulunan mazbut vakıflar ile temsilen yönetilen mülhak vakıflara ait kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi, Koruma Kurulları kararı alındıktan sonra, Vakıflar Genel Müdürlüğüne yürütülür. Vakıflar Genel Müdürlüğünün denetiminde bulunan mülhak vakıflara ait taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi, Koruma Kurulları kararı alındıktan sonra, yöneticileri tarafından yürütülür”*

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu’nun “Bir İdareye Ait Taşınmaz Malın Diğer İdareye Devri” başlıklı 30’uncu maddesine göre, bu madde kapsamında devredilen taşınmazın devredilme amacının dışında kullanımı, devreden kurumun iznine bağlıdır.

Yukarıda yer alan mevzuat göz önüne alınarak dosya üzerinde yapılan incelemede; İstanbul 1. Bölge Müdürlüğüne, İstanbul ili Fatih (Eminönü) ilçesi, Sultanahmet mahallesi, Babı Hümayun ve Muvakkithane sokağında bulunan, 59 ada, 1 parsel sayılı, 1.610,00 metrekare sahali Haseki Hamamının, Restore Et-İşlet-Devret yöntemiyle ihale edildiği ve Yükleniciyle 03/04/2008 tarihinde yapılan sözleşme ile 1. Grup tarihi eserin, restorasyonunun yapılarak hizmete açılması ve asli fonksiyonuna uygun kullanılması kaydıyla 15 yıl süreyle uzun süreli kiralama sözleşmesi imzalandığı görülmüştür.

Restorasyon çalışmaları sırasında, İdarenin mülkiyetinde bulunan restorasyona konu hamamın yer aldığı 59 ada 1 parselin kuzey batı cephesinde belediye mülkiyetinde yer alan alanda ana beden duvar temeli, özgün drenaj kanalları ve havalandırma bacaları bulunmuştur.

Bulunan özgün yapıların bakım, onarım ve denetiminin yapılabilmesi için drenaj kanalı boyunca 6,5 metre genişliğinde alanın ana restorasyon işinin yapıldığı parselde dâhil edilmesi gerektiği İdare tarafından 4 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kuruluna yazı ile bildirilmiş olup, söz konusu Kurul tarafından bu husus uygun görülmüştür.

Bunun üzerine, İstanbul Büyükşehir Belediyesi kararı ile söz konusu alan,

Kamulaştırma Kanunu'nun 30'uncu maddesi kapsamında İdareye devredilmiş ve tapuya tescili yapılmıştır.

Belediye tarafından devredilen parselin çay bahçesi ve tuvalet olarak kullanılması hususunda, ihale gerçekleştirilmeksizin, Yüklenici ile kira sözleşmesi düzenlenmiştir.

Daha sonra, Yüklenici tarafından, söz konusu parsel üzerinde kafe ve restoran yapılmasına yönelik fonksiyon projesi 4 Numaralı Koruma Kurulunca reddedilmiştir. Ayrıca, Koruma Kurulu tarafından muhtelif tarihlerde, bahse konu taşınmazda ticari faaliyette bulunulduğu, bu faaliyetlere son verilmesi gerektiği ve söz konusu hamamın çevre tanzim projesine uygun hale getirilmesi gerektiğine dair kararlar verdiği, ancak İdarenin bu konuda gerekeni yapmadığı görülmüştür.

Dahası, Büyükşehir Belediyesince değişik tarihlerdeki yazılarıyla İdareden, Yüklenici tarafından devir amacına uygun olmadan yapılan ticari faaliyetlerin sonlandırılmasını istemiştir.

Yapılan yerinde denetimlerde de yukarıda bahsedilen ticari faaliyetin devam ettiği tespit edilmiştir.

Restore Et-İşlet-Devret kapsamında ihale edilen "Haseki Hamamı" işinin 2863 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesine göre, korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları arasında olduğu açıktır. Bahse konu edilen taşınmaz da, Büyükşehir Belediyesi tarafından korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olan Haseki Hamamı'nın bir parçası olarak görüldüğü için Kamulaştırma Kanunu'nun 30'uncu maddesi kapsamında İdareye devir edilmiştir.

2863 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesi gereği, kültür varlığı olan bu taşınmaz üzerinde Koruma Kurulu kararı olmadan herhangi bir değişiklik yapılması mümkün değildir ve aynı Kanun'un 10'uncu maddesi ile Genel Müdürlük idaresinde ve denetiminde bulunan mazbut vakıflar ile temsilen yönetilen mülhak vakıflara ait kültür varlığının korunması görevi Genel Müdürlüğe verilmiştir.

İdare, konu hakkında yaptığı açıklamada sözleşmenin feshi yerine yüklenici firma ile yeniden kira sözleşmesi yapacağını ve ticari faaliyette bulunup bulunmadığına dair denetimlerin titizlikle yapılacağını bildirmişse de bu durum, mevzuata aykırılığı ortadan kaldırmayacak, bilakis devam etmesine yol açacaktır.

Bu nedenlerle, İdarenin kültür varlığı taşınmaz üzerinde ticari faaliyete izin vererek kira sözleşmesi imzalaması mevzuata aykırı olduğundan kira sözleşmesinin feshi gerekmektedir.

BULGU 16: Kira Süresi Sona Eren Taşınmazların İhale Yapılmaksızın Kiralanmaya Devam Edilmesi

Bölge Müdürlüklerince kiraya verilen taşınmazlarda, mevcut kiracıların kira süresi sona ermesine rağmen, kiracılık ilişkisinin devam ettirildiği görülmüştür.

5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun "Kira Süresi" başlıklı 20'nci maddesi ile Genel Müdürlüğe ve mazbut vakıflara ait taşınmazların kira süresinin azami üç yıl olacağı lakin bu sürenin, Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanın onayı ile on yıla kadar belirlenebileceği; ayrıca onarım veya inşa karşılığı kiralamalarda onarım ve inşa bedeli göz önüne alınarak kira süresi Genel Müdürün onayı ile yirmi yıla, Meclis kararı ile kırk dokuz yıla kadar tespit edilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Vakıf Taşınmazlarının Kiraya Verilme Usul ve Esasları'nın 4'üncü maddesinde de bu hükme paralel bir hükme yer verilmiştir.

Belirlenen hükümler çerçevesinde adi kiralamalarda maksimum kiralama süresi 10 yıl olarak belirlenmiştir ve bu sürenin sonunda kiralamaya konu olan taşınmazın tekrar ihale yoluyla kiralanması gerekmektedir.

Öte yandan, Genel Müdürlük kiralama dosyaları üzerinde yapılan incelemede, kiralama süresi 10 yılı geçen 7340 adet taşınmaz bulunduğu tespit edilmiştir. Öyle ki 1985, 1986, 1990 yıllarında sözleşme düzenlenen taşınmazlar olduğu ve kira süresi dolmasına rağmen, kira sözleşmelerinin yenilenmesi veya uzatılması suretiyle 2018 sonu itibariyle kiracılığın devam ettiği anlaşılmaktadır.

2886 sayılı Kanun çerçevesinde ihalelerde açıklık ve rekabetin sağlanması temel ilke olduğu için, taşınmazların belirtilen şekilde tekrar ihale gerçekleştirilmeden kiracılık ilişkisinin korunması, mevzuata açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

Taşınmazların kira sürelerinin bittiğinde tahliyesi sağlanarak, 2886 sayılı Kanun'a göre ihale edilmek suretiyle kiraya verilmesi gerekmektedir.

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Üzerinde İrtifak Hakkı Tesis Edilen Taşınmazlara İlişkin Gerekli Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Mülhak Vakıflar Tarafından Elektronik Ortamda Doldurulan Beyannamelerde Eksiklikler Bulunması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
İstanbul Beyoğlu 423 Ada 9 Parsel Üzerinde Yer Alan Taşınmazın Güncel Projesinin İdareye Sunulmaması ve İdarenin Taşınmaz Üzerindeki Kontrol Yükümlülüğünü Yerine Getirmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
İstanbul Fatih 59 Ada 3 Parsel (Eski 1 ve 2 Parsel) Üzerinde Yer Alan Taşınmazda Koruma Kurulu Kararına Aykırı Şekilde Kira Sözleşmesi Yapılması	2018	Yerine Getirilmedi	Bu konu İdare tarafından düzeltilmediği için bu yılın denetim raporunda " Bulgu-16" olarak yer

			almaktadır.
Antalya İli Merkez, Kızıltoprak Mahallesi, 7225 Ada, 1 Nolu Parselde Bulunan Yap İşlet Devret Modelli İşin Kira Ödemelerinin Düzenli Yapılmaması, İdarenin Alacağın Takibinde Belirlenmiş Bir Standardın Bulunmaması ve Projede Yer Almayan İmalatların Tespit Edilmiş Olması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Antalya İli, Manavgat İlçesi, Evrenseki Beldesi, Tapunun 180 Ada 7 (Eski 1 Nolu Parsel) Parselinde Kayıtlı Taşınmazın “İnşaat Yapım ve İşletme Şartlı Kiralama Sözleşmesi” İşinde Tesisin Sözleşmeye Aykırı Olarak Geçici Kabulü Yapılmadan İşletmeye Açılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Cins Tashihi Yapılmamış Taşınmazların Bulunması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Eski Eserlerin Onarım ve Restorasyonu Kapsamında Değerlendirilemeyecek Nitelikte Yurtdışında Yeni Bina İnşaatlarının Yaptırılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne Kiraya Verilen Taşınmazın Özel Bir Vakfa Kiralanmasına İzin Verilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	

İdarenin Uzun Süreli Kiralama İşlerinde Kontrol Eksikliklerinin Bulunması	2018	Yerine Getirilmedi	Bu konu İdare tarafından düzeltilemediği için bu yılın denetim raporunda " Bulgu-13" olarak yer almaktadır.
İdari Para Cezalarının Tahakkuk ve Tahsilinin Sağlıklı Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
İstanbul Beyoğlu 355 Ada 29 Parsel Üzerinde Yer Alan Taşınmazda İdareden İzin Alınmadan Proje Değişikliği Yapılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
İstanbul Beyoğlu 77 Ada 18 Parsel Üzerinde Yer Alan Taşınmazda İdareden İzin Alınmadan Proje Değişikliği Yapılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
İstanbul ili, Fatih ilçesi, Şeyh Mehmet Geylani mahallesi, 969 ada, 5 parselde Restorasyon Karşılığı Kiralama İşinde Sözleşmeye Aykırı Süre Uzatımı Verilmesi ve Fesih Yoluna Geç Gidilerek Taşınmazın Uzun Süredir Atıl Brakılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	

İstanbul Şişli 776 Ada 66/67 Parseller Üzerinde Yer Alan Taşınmazların Kullanımına İlişkin Mevzuata Aykırı Uygulamaların Olması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Kira Süresi Sona Eren Taşınmazların İhale Yapılmaksızın Kiralanmaya Devam Edilmesi	2018	Yerine Getirilmedi	Bu konu İdare tarafından düzeltilmediği için bu yılın denetim raporunda " Bulgu-17" olarak yer almaktadır.
Kira Tahakkuklarının Eksik Yapılması ve Tahsil Edilemeyen Kira Alacaklarının Mali Tablolarda Eksik Yer Alması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Mazbut Vakıfların Vakfiyelerinde Yazılı Vakıf Şartlarına Uyulmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Bu konu İdare tarafından düzeltilmediği için bu yılın denetim raporunda " Bulgu-18" olarak yer almaktadır.
Mülhak Vakıflarda Hayır Şartlarının Parasal	2018	Tam Olarak	

Değerleri Güncellenirken Belirlenen Dağıtım Oranlarında Herhangi Bir Standardın Olmaması		Yerine Getirildi	
Mülhak Vakıflarda Hayır Şartlarının Parasal Güncellemesinin Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Restorasyon Kapsamına Girmeyen Yeni Bina İnşaatının, İş Artışı Yapılarak Rekonstrüksiyon İşleri Kapsamında Gerçekleştirilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Restorasyon Karşılığı Kiraya Verilen İstanbul İli Beşiktaş İlçesi Bebek Mahallesinde Yer Alan Taşınmazın Kontrolünün ve Geçici Kabulünün Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Restorasyon Karşılığı Kiraya Verilen Yerlerden Elde Edilecek Gelirlerin Hesabının Sağlıklı Olmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Temsilen Yönetilen Mülhak Vakıflarda Ayrı Olarak Tutulması Gereken Banka Hesaplarının Bu Şekilde Tutulmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Vakıf Evlatlarına Yapılan Dağıtımlarda (Galle Fazlası), Vakıf Senetleri Gereği Ayrılması Gereken Hayır Şartı Giderlerinin Ayrılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	

Vakıf Taşınmazlarının Satışlarından veya Kamulaştırmalarından Elde Edilen Gelirlerin Ait Olduğu Vakfa Taşınmaz Alımında ya da Vakfın Taşınmazlarının Onarımında Kullanılmasını Sağlayacak Bir Sistemin Kurulmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Bu konu İdare tarafından düzeltilemediği için bu yılın denetim raporunda " Bulgu-20" olarak yer almaktadır.
Vakıflar Bölge Müdürlükleri Tarafından 2886 Sayılı Kanuna Göre Yapılan Kiralamalarda Kapalı ya da Açık İhale Yöntemleri Yerine, (51/g) Pazarlık Usulünün Kullanılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Vakıfların Vergi Muafiyeti Denetiminin Yeterli Düzeyde Yapılmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Bu konu İdare tarafından düzeltilemediği için bu yılın denetim raporunda " Bulgu-21" olarak yer almaktadır.
Genel Müdürlük Tarafından Yönetilen Mazbut Vakıflar Adına Kurulan Üniversitelerde Okuyan	2018	Tam Olarak Yerine	

Öğrencilere Verilen Burslarla İlgili Uygulama Eksikliklerinin Olması		Getirildi	
Yabancı Uyruklu Fakir ve Garip Hastaların Muayene, Teşhis ve Tedavi Ettirilmesinde Uygulanacak Usul ve Esaslar Çerçevesinde Hastahane Tarafından Düzenlenen Kanıtlayıcı Evrakların Mevzuata Uygun Olmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Yapım İşinde Gerekli İmar ve Mülkiyet İşlemleri Tamamlanmadan İhaleye Çıkılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Yeni Vakıflara Ait İktisadi İşletmelerin Kar-Zarar Kontrolüne İlişkin Gerekli İşlemlerin Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Hukuk Birimlerinin Çalışmalarının Yeterli Etkinlikte Olmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Taşınmaz Ediniminde Fayda ve Maliyet Analizlerinin Gerçekçi Şekilde Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Mülhak Vakıflara Ait Hesap Cetvellerinin (EK-8) Güncel Bilgi İçermemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Bilanço Usulü Defter Tutması Gereken Bazı Mülhak Vakıfların İşletme Usulüne Göre Defter Tutması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	

İdare Tarafından Mevzuata Aykırı Borç Verilmesi ve Bu Borçların Yanlış Hesaplarda Takip Edilmesi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Bu konu İdare tarafından kısmen düzeltilemediği için bu yılın denetim raporunda " Bulgu-9" olarak yer almaktadır.
Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Eksik Ayrılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Maddi Olmayan Duran Varlıklar Grubu ile Diğer Duran Varlıklar Grubunda Kayıtlı Tutarlar İçin Hatalı Amortisman Ayrılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Taşınmaz Kültür Varlıklarının İz Bedeli ile Muhasebeleştirilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
İdareye Ait Taşınmazların Kayıt Altına Alınmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Yapım İşlerinin 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında Takip Edilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	

Gider Taahhütleri Hesabı ve Gider Taahhütleri Karşılığı Hesaplarının Eksik Kullanılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
İdare Tarafından Başka Kurumlara Tahsis Edilen veya Başka Kurumlarca İdareye Tahsis Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

Kurum Kodu : 40.18	Adı : VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	Yılı : 2019	
AKTİF HESAPLAR	N Yılı 2019	PASİF HESAPLAR	N Yılı 2019
1 DÖNEN VARLIKLAR	13.985.049.518,90 TL	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	469.442.401,78 TL
10 HAZIR DEĞERLER	10.818.824,57	310 KISA VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR HESABI	128.316.198,15
101 ALINAN ÇEKLER HESABI	235.340,00	312 FAALİYET BORÇLARI	57.285.928,67
102 BANKA HESABI	2.037.810,44	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	57.285.928,67
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-592.808,35	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	272.235.776,13
108 DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI	3.606.119,28	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	46.100.421,46
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR	5.532.363,20	333 EMANETLER HESABI	226.135.354,67
11 MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	13.896.373.402,44	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	11.465.221,81
110 HİSSE SENETLERİ HESABI	6.885.732,44	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	10.381.881,70
112 KAMU KESİMİ TAHVİL, SENET VE BONOLARI HESABI	13.889.517.670,00	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	394.428,44
12 FAALİYET ALACAKLARI	43.689.774,13	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İD ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	688.911,67
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	24.105.955,72	37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	0,01
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	19.138.762,17	379 DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI HESABI	0,01
126 VERİLEN DEPOZİTO ve TEMİNATLAR HESABI	445.056,24	38 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	134.572,07
14 DİĞER ALACAKLAR	22.843.157,50	380 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER HESABI	134.572,07
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	22.843.157,50	39 DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	4.704,94
15 STOKLAR	4.966.424,40	397 SAYIM FAZLALARI HESABI	4.704,94
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	4.966.424,40	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	2.539.363.322,85 TL
16 ÖN ÖDEMELER	6.357.935,86	410 DİŞ MALİ BORÇLAR HESABI	1.874.959.448,49
162 BÜTÇE DİŞİ AVANS VE KREDİLER HESABI	6.357.935,86	43 DİĞER BORÇLAR	8.585.066,03
		430 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	8.585.066,03
		47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	31.139.456,86
		472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	31.139.456,86
		48 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	624.679.351,47
		480 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER HESABI	23.169.463,11
		481 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	601.509.888,36

Kurum Kodu : 40.18		Adı : VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yıl :	
AKTİF HESAPLAR		PASİF HESAPLAR			
2 DURAN VARLIKLAR	2.494.988.015,67 TL	5 ÖZ KAYNAKLAR	13.471.231.809,94 TL		
22 FAALİYET ALACAKLARI	19.054.977,97	50 NET DEĞER	2.314.666.940,53		
220 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	18.794.537,82	500 NET DEĞER HESABI	2.314.666.940,53		
226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	260.440,15	51 DEĞER HAREKETLER	4.389.408,48		
23 KURUM ALACAKLARI	302.828.127,75	519 DEĞER HAREKETLER	4.389.408,48		
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	1.845.698.752,57	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	785.362.253,17		
240 MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	1.708.770.561,00	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	785.362.253,17		
242 MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	68.177.847,21 HESABI	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-1.888.774.966,84		
244 DÖNER SERMAYELİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	8.750.344,36	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	12.255.598.174,60		
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	159.095.083,83	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUÇU HESABI	12.255.598.174,60		
250 ARAZI VE ARSALAR HESABI	72.018.150,29				
252 BİNALAR HESABI	124.118.277,50				
253 TESIS, MAKİNE VE ÇHAZLAR HESABI	7.433.609,24				
254 TAŞITLAR HESABI	3.192.775,03				
255 DEMİRBAŞLI HESABI	33.729.887,33				
257 BİRKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-122.728.230,29				
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	37.745.765,23				
259 YATIRIM AVANSLARI HESABI	3.584.849,70				
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00				
260 HAKLAR HESABI	11.830.042,80				
268 BİRKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-11.830.042,80				
28 GELECEK YILLARA AIT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	168.339.379,77				
281 GELİR TAHAKKUKLARI HESABI	168.339.379,77				
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	-28.306,22				
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR	3.929.122,00 HESABI				
299 BİRKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-3.957.428,22				
AKTİF TOPLAMI	16.480.037.534,57	PASİF TOPLAMI	16.480.037.534,57		
Bilanço Dipnotları :					
910 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	385.671.661,15				
911 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	385.671.661,15				
912 KİŞİLERE AIT MENKUL KIYMETLER HESABI	11.244,10				
913 KİŞİLERE AIT MENKUL KIYMET EMANETLERİ HESABI	11.244,10				
920 GİDER TAHHÜTLERİ HESABI	89.721.159,34				
921 GİDER TAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	89.721.159,34				

Kurum Kodu : 40.18	Adı : VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
948 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI	1.245.565,14
949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	1.245.565,14
950 KULLANILACAK DIŞ KREDİLER HESABI	2.003.275.646,64
951 KREDİ ANLAŞMALARINI HESABI	2.003.275.646,64
990 KİRAYA VER, İRTİFAK HAK TESİS ED MADDİ DURAN VAR KAY DEĞ HES	1,02
991 VAKIF EMANETLERİ HESABI	3.986.906.059,33
992 VAKIF EMANETLERİ KARŞILIĞI HESABI	-3.986.906.059,33
993 MADDİ DURAN VARLIKLARIN KİRA VE İRTİFAK HAKKI GEL HESABI	68.421.287,72
998 DİĞER NAZİM HESAPLAR HESABI	84.641.738,99
999 DİĞER NAZİM HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI	153.063.027,73

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap		GİDERİN TÜRÜ	2019 YILI	
	Kod.1	Kod.2		TL	Kr
630			GİDERLER HESABI	1.392.703.850	74
630	01		Personel Giderleri	164.080.260	69
630	01	01	Memurlar	83.516.038	82
630	01	02	Sözleşmeli Personel	41.163.529	88
630	01	03	İşçiler	39.400.691	99
630	02		Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	27.452.601	27
630	02	01	Memurlar	14.802.574	8
630	02	03	İşçiler	7.418.060	68
630	02	99	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri Gecikme Cezası ve Zamları	4.198	28
630	03		Mal ve Hizmet Alım Giderleri	86.767.930	22
630	03	01	Üretime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	0	0
630	03	02	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	20.202.696	32
630	03	03	Yolluklar	4.263.248	41
630	03	04	Görev Giderleri	23.416.430	18
630	03	05	Hizmet Alımları	32.599.228	47
630	03	06	Temsil ve Tanıtma Giderleri	566.350	41
630	03	07	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	3.179.049	38
630	03	08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	815.655	43
630	03	09	Tedavi ve Cenaze Giderleri	1.725.272	62

630	04		Faiz Giderleri	53.089.313	64
630	04	03	Dış Borç Faiz Giderleri	53.089.312	64
630	05		Cari Transferler	90.786.894	44
630	05	01	Görev Zararları	12.373.104	26
630	05	03	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	177.036	16
630	05	04	Hane Halkına Yapılan Transferler	78.236.754	2
630	11		Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	436.840.427	93
630	11	02	Menkul Kıymet ve Varlıkların Değeri. Oluşan Olumsuz Farklar	0	0
630	11	04	Maddi Duran Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Farklı	0	0
630	11	06	Kur Değişikliği Nedeniyle Döviz Cinsi Borç Stokundaki Artış	218.774.781	0
630	11	08	Kur Değişikliği Dışındaki Değer ve Miktar Değişimlerinden Ka	218.065.646	64
630	11	99	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	0	0
630	12		Gelirlerin Ret ve ladesinden Kaynaklanan Giderler	0	0
630	12	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	0	0
630	12	05	Diğer Gelirler	0	0
630	12	06	Sermaye Gelirleri	0	0
630	13		Amortisman Giderleri	1.189.454	38
630	13	01	Maddi Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	1.189.454	38
630	14		İlk Madde ve Malzeme Giderleri	53.771.042	17
630	14	01	Kırtasiye Malzemeleri	1.258.631	10
630	14	02	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	104.247	20
630	14	03	Tıbbi ve Laboratuar Sarf Malzemeleri	11.467	27
630	14	04	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	146.595	98
630	14	05	Temizleme Ekipmanları	566.867	69
630	14	06	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiye Malzemeleri	327.910	18
630	14	07	Yiyecek	45.229.687	99
630	14	08	İçecek	4.915.574	16
630	14	10	Zirai Maddeler	0	0
630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	135.238	47
630	14	13	Yedek Parçalar	105.981	92
630	14	14	Nakil Vasıtaları Lastikleri	6.739	79
630	14	15	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	517.279	11
630	14	16	Spor Malzemeleri Grubu	0	0

	14	17	Başınçlı Ekipmanlar	348	10
630	14	99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	444.478	21
	15		Karşılık Giderleri	401.324	87
630	15	04	Kıdem Tazminatı Karşılıklarından Kaynaklananlar	401.324	87
630	20		Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	917.458	59
630	20	01	Gelirlerden Alacaklardan Silinenler	2.992	0
630	20	02		914.466	59
630	25		Kamu İd Bedelsiz Olarak Devr Mali Olmayan Var KayGid	222.268	63
630	25	01	Gen Büt Kap Kamu İd Bedelsiz Olarak Devr Var Kaynaklanan Gid	222.268	0
630	30		Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	452.494.635	43
630	30	06	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	452.494.635	43
630	99		Diğer Giderler	235.682	79
630	99	99	Yukarıda Tanımlanamayan Diğer Giderler	235.682	79
			GİDERLER	1.392.703.850	74
			TOPLAMI :		

GİDERLER TOPLAMI

1.392.703.850,74

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap		GELİRİN TÜRÜ	2019 YILI	
	Kod.1	Kod.2		TL	Kr
600			GELİRLER HESABI	13.695.933.079	77
600	01			0	0
600	01	02		0	0
600	03	01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	12.316.207	22
600	03	03	KIT ve Kamu Bankaları Gelirleri	93.595.061	0
600	03	06	Kira Gelirleri	754.520.971	47
600	04		Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	15.066.292	19

600	04	02	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan Bağ.ve Y	0	0
600	04	03	Diğer İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	26	70
600	04	04	Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	15.066.265	49
600	05	01	Faiz Gelirleri	184.677.880	77
600	05	03	Para Cezaları	61.772	46
600	05	09	Diğer Çeşitli Gelirler	47.076.265	33
600	06	01	Taşınmaz Satış Gelirleri	95.625.794	60
600	06	03	Menkul Kıymet ve Varlık Gelirleri	0	0
600	11	02	Menkul Kıymet ve Varlıkların Değer. Oluşan Olumlu Farklar	12.429.266.942	19
600	11	03	Stokların Değerlemesinden Oluşan Olumlu Farklar	0	0
600	11	04	Maddi Duran Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumlu Farkla	0	0
600	11	06	Kur Değişikliği Nedeniyle Döviz Cinsi Borç Stokundaki Azalış	0	0
600	11	08	Kur Değişikliği Dışındaki Değer ve Miktar Değişimlerinden Ka	63.721.892	54
600	11	99	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	0	0
600	25	01	Gen Büt Kap Kamu İd Bedelsiz Ol Al Mali Olmayan Var ElEd Gel	4.000	0
			Gelirler Toplamı	13.695.933.079	77

GELİRLER TOPLAMI		13.695.933.079,77
İNDİRİM İADE İSKONTO		47.631.054,43
NET GELİR		13.648.302.025,34
GİDERLER TOPLAMI		1.392.703.850,74
FAALİYET SONUCU		12.255.598.174,60

**TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER
SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: THSSGM Merkez Teşkilatı Unvan ve Hizmet Sınıfları İtibarıyla Personel Kadrolarının Dolu/Boş Durumu

Tablo 2: THSSGM Bağlı Birimlerdeki Unvan ve Hizmet Sınıfları İtibarıyla Personel Kadrolarının Dolu/Boş Durumu

Tablo 3: Kurumun Kadro Durumu

Tablo 4: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması

Tablo 6: Tıbbi Cihaz Alımına İlişkin Yazışma Özet Bilgileri

KISALTMALAR

AHS	Avukatlık Hizmetleri Sınıfı
DHMİ	Devlet Hava Meydanları İşletmesi
GİH	Genel İdare Hizmetleri Sınıfı
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
SHS	Sağlık Hizmetleri Sınıfı
THS	Teknik Hizmetler Sınıfı
THSSGM	Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü
VHKİ	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni
YHS	Yardımcı Hizmetler Sınıfı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının Gerçeği Yansıtmaması
2. Birikmiş Amortismanlara İlişkin Düzeltme Kaydının Hatalı Yapılması
3. Genel Müdürlük Tarafından Diğer Kamu İdarelerine Tahsis Edilen Taşınmazların Mali Tablolarda Yer Almaması
4. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünden Olan Alacakların Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması
5. Taşınmazlar İçin Yapılan Değer Artırıcı Nitelikte Olan Harcamaların İlgili Maddi Duran Varlık Hesabına Kaydedilmemesi
6. Pratika Motorbotları ve Deniz Ambulanları için Alınan Bazı Cihazların Maddi Duran Varlık Olarak Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi
7. Hurdaya Ayrılan Maddi Duran Varlıkların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi
8. Veritabanı Aboneliği ve Nitelikli Elektronik Sertifika Alımlarında Haklar Hesabının Kullanılmaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü Bütçesinden Gerçekleştirilen Tıbbi Cihaz Alım Sürecinde Sağlık Bakanlığınca Yapılan Planlamanın Bazı Kamu Hastanelerinin İhtiyaçları ve Fiziki Koşullarıyla Uyumlu Olmaması
2. Mülkiyeti İdareye Ait Olan Taşınmazın Atıl Vaziyette Olması
3. Lisans Yenileme Alımının İhalesiz Biçimde TÜRKSAT A.Ş.' den Yapılmış Olması
4. Peşin Ödenen Kira Bedellerinin Aylık ve Yıllık Olarak İzlenmesini Sağlayan Hesapların Kullanılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

II. Mahmut'un emriyle karantina için 1838 yılında göreve başlayan ve 1839 yılında Meclis-i Umuru Sıhhiye, 1924 yılında Hudut ve Sevahil Sıhhiyesi Müdüriyeti Umumiyesi adını alan Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün, Lozan Anlaşması ve Montreaux Sözleşmesiyle kuruluşu tamamlanmış, Dünya Sağlık Örgütü Anayasası'nın 21 ve 22'nci maddeleri ve 6368 sayılı Yasayla onaylanmış Uluslararası Sağlık Tüzüğü ve Umumi Hıfzısıhha Kanunu ile görevleri şekillenmiştir.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün görevleri 11.10.2011 tarih ve 28103 sayılı mükerrer Resmi Gazete' de yayımlanan 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile düzenlenmiştir.

Söz konusu KHK'nın Genel Müdürlüğün teşkilat yapısını düzenleyen hükümleri 09.07.2018 tarihli Resmi Gazete' de yayımlanan 703 sayılı "Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile ilga edilmiştir. Ayrıca 703 sayılı KHK ile 663 sayılı KHK'nın adı "Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" şeklinde değiştirilmiştir.

703 sayılı KHK ile 663 sayılı KHK'da ilga edilen hükümler 15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4 sayılı "Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" ile düzenlenmiştir.

Kurumun görev, yetki ve sorumlulukları söz konusu 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnemesi' nin 653'üncü maddesinde aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

a) Uluslararası önemi haiz halk sağlığı risklerinin ülkemize girmesini önlemek amacıyla uluslararası giriş noktaları ve bunların gümrüklü alanlarında gerekli her türlü sağlık tedbirini almak veya aldırarak, halk sağlığını etkileyecek etkenlere karşı alınacak kontrol önlemlerinin standardını belirlemek, belgelendirmek, denetlemek,

b) Uluslararası giriş noktalarında hac, göç veya seyahat gibi toplu nüfus hareketlerinde gerekli sağlık tedbirlerini almak veya aldırarak, riskli cenazelerin yurda girişine izin vermek,

c) Malî yılbaşında sağlık resmî tarifelerini belirlemek, bu gelirler ve diğer sağlık gelirleri ile para cezalarının tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak, gelirlerinden ülke sağlık hizmetlerine katkı sağlamak,

ç) Uluslararası nakil vasıtalarının ve bu vasıtalarda görevli personelin sağlık şartlarını belirleyerek sağlık raporlarıyla ilgili iş ve işlemleri düzenlemek,

d) Görev alanı ile ilgili olarak Dünya Sağlık Örgütü, Uluslararası Denizcilik Örgütü, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü ve diğer ulusal ve uluslararası kuruluşlar ile işbirliği yapmak,

e) Uluslararası önemi haiz halk sağlığı riski olan ülkelere giden insanlara seyahat sağlığı hizmeti vermek,

f) Ulusal ve uluslararası sularda seyir eden gemilere uzaktan sağlık yardımı ve desteği vermek,

g) Uluslararası giriş noktalarında yapılması gereken tüm sağlık hizmetleri, sağlık denetimleri ve çevre sağlığı işlemlerini yürütmek, usul ve esaslarını belirlemek.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

1.2.1. Teşkilat Yapısı

Kurumun merkezi İstanbul olup, teşkilat yapısı merkez ve taşra teşkilatından oluşmaktadır. Genel müdürlük merkez teşkilatı; genel müdür ve iki genel müdür yardımcısı yönetiminde;

- a) Hukuk Müşavirliği,
- b) İç Denetim Birimi,
- c) Denetim Hizmetleri Birimi,
- ç) Türk Boğazları ve Sağlık Denetimleri Daire Başkanlığı,
- d) Sağlık Hizmetleri Daire Başkanlığı,
- e) Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı,
- f) İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı,
- g) Destek Hizmetleri Daire Başkanlığından oluşmaktadır.

Taşra Teşkilatı; 8 Baştabipliğe bağlı 24 Havalimanı Sağlık Denetleme Merkezi, 36 Sahil Sağlık Denetleme Merkezi, 18 Kara Hudut Sağlık Denetleme Merkezi, 8 Gemiadamları Sağlık Merkezi, 6 Seyahat Sağlığı Merkezi, Tele Sağlık Merkezi ve Seyahat Sağlığı Danışma Merkezi şeklinde örgütlenmiştir. Ayrıca Ankara Koordinasyon Müdürlüğü ve Urla Karantina Adası Müdürlüğü de taşra teşkilatı kapsamında faaliyetlerini sürdürmektedir.

1.2.2.İnsan Kaynakları

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün merkez ve taşra olmak üzere toplam kadro sayısı 852, 657 Sayılı Kanun'un 4/A maddesine göre toplam kadro sayısı 831, 4924 sayılı Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli Çalıştırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'a tabi sözleşmeli sağlık personeli toplam kadro sayısı 111, 657 Sayılı Kanun'un 4/B maddesine göre toplam kadro sayısı 21'dir. Kurumun merkez teşkilatında 115, taşra teşkilatında 564 olmak üzere toplam 679 kadrolu personel görev yapmaktadır.

Tablo 1: THSSGM Merkez Teşkilatı Unvan ve Hizmet Sınıfları İtibarıyla Personel Kadrolarının Dolu/Boş Durumu

Unvan	Hizmet Sınıfı	Dolu	Boş	Toplam
Genel Müdür	GİH	1	0	1
Genel Müdür Yardımcısı	GİH	2	0	2
Daire Başkanı	GİH	5	0	5
İç Denetçi	GİH	3	1	4
Hukuk Müşaviri	GİH	3	0	3
Mali Hizmetler Uzmanı	GİH	5	3	8
Sivil Savunma Uzmanı	GİH	1	0	1
Mali Hizmetler Uzman Yrd.	GİH	3	0	3
Sağlık Uzman Yard.	GİH	0	19	19
Sağlık Denetçisi	GİH	0	1	1
Programcı	GİH	1	2	3
Şef	GİH	2	8	10
Ayniyat Saymanı	GİH	1	0	1
Memur	GİH	3	0	3
Bilgisayar İşletmeni	GİH	27	4	31
VHKİ	GİH	3	0	3
Şoför	GİH	3	0	3
Uzman Tabip	SHS	1	0	1
Tabip	SHS	2	5	7
Hemşire	SHS	5	0	5
Ebe	SHS	1	1	2
Sağlık Memuru	SHS	3	5	8
Laborant	SHS	1	0	1
Mühendis	THS	13	0	13

Tekniker	THS	3	1	4
Teknisyen	THS	1	0	1
Avukat	AHS	2	1	3
Hizmetli	YHS	1	1	2
Hizmetli (§)	YHS	2	0	2
Sağlık Uzmanı	GİH	0	25	25
Mütercim	GİH	0	1	1
Sağlık Uzmanı (§)	GİH	2	0	2
Araştırmacı	GİH	0	1	1
Memur (§)	GİH	14	0	14
TOPLAM		115	77	192

Tablo 2: THSSGM Bağlı Birimlerdeki Unvan ve Hizmet Sınıfları İtibarıyla Personel Kadrolarının Dolu/Boş Durumu

Unvan	Hizmet Sınıfı	Dolu	Boş	Toplam
Müdür	GİH	0	11	11
Gemi Adamı	GİH	26	3	29
Şoför	GİH	5	2	7
Memur	GİH	8	1	9
VHKİ	GİH	1	0	1
Bilgisayar İşletmeni	GİH	22	2	24
Baştabip	SHS	7	1	8
Uzman Tabip	SHS	3	0	3
Tabip	SHS	141	23	164
Hemşire	SHS	79	12	91
Ebe	SHS	29	1	30
Sağlık Memuru	SHS	171	9	180
Sağlık Teknikeri	SHS	3	1	4
Sağlık Teknisyeni	SHS	22	0	22
Laborant	SHS	2	0	2
Kaptan	THS	24	1	25
Tekniker	THS	2	1	3
Teknisyen	THS	13	6	19
Teknisyen Yardımcısı	YHS	1	0	1
Hizmetli	YHS	5	0	5
Aşçı	YHS	1	0	1
Memur (§)	GİH	1	0	1
TOPLAM		564	75	639

Tablo 3: Kurumun Kadro Durumu

Kurumun Kadro Durumu	Dolu	Boş	TOPLAM
657 sayılı Kanun'a Tabi 4a lı Kadrolu Personel Sayısı	679	152	831
657 sayılı Kanun'a Tabi 4b li sözleşmeli Personel Sayısı	6	15	21
4924 sayılı Kanun'a Tabi Sürekli İşçi	101	10	111

1.3. Mali Yapı

Genel Müdürlük, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli (II) sayılı Özel Bütçeli Diğer Kurumlar cetvelinde yer alan bir kamu idaresidir.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün 2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda kullanılabilir başlangıç ödeneği 138.755.000,00 TL olup, 2018 yılından yüklenme avans artışı olarak 251.800.000,00 TL devretmiştir. Muhtelif gerekçelerle toplam 743.256.300,27 TL ödenek eklenmesi ve toplam 2.276.000,00 TL ödenek düşülmesi sonrasında toplam ödenek miktarı 879.735.000,00 TL olarak gerçekleşmiştir. Bu ödeneklerden bloke edilen tutar olmamış, toplam 453.268.743,25 TL' lik kısmı bütçe gideri olarak gerçekleşmiş, toplam 179.032.664,47 TL ödenek ise 2020 yılına yüklenme avans artışı olarak devredilmiştir. Toplam 206.242.194,47 TL ödenek ise yılsonunda tenkis edilerek iptal edilmiştir.

Tablo 4: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması (TL)

Giderlerin Türü	Bütçe Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek	Bütçe Gerçekleşmesi
01-Personel Giderleri	47.721.000,00	55.711.000,00	54.249.947,70
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	8.363.000,00	9.889.000,00	9.552.241,98
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	8.185.000,00	13.829.000,00	10.375.696,23
05-Cari Transferler	1.431.000,00	1.461.000,00	1.398.071,61
06-Sermaye Giderleri	73.055.000,00	798.845.000,00	377.692.785,73
TOPLAM	138.755.000,00	879.735.000,00	453.268.743,25

2019 yılında İdare tarafından, Sağlık Bakanlığı adına merkezi tıbbi cihaz alımları için, "Sağlık Hizmetleri – 06 Sermaye Giderleri" kaleminden toplam 377.598.264,20 TL harcama yapılmıştır.

THSSGM'in gelirleri; vergi gelirleri, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri ve diğer gelirlerden oluşmaktadır. 2019 yılı için 298.442.000,00 TL gelir planlanmışsa da, toplam 427.596.410,02 TL gelir elde edilmiştir.

Genel Müdürlük, Türk limanları arasında seyreden, yabancı ülke limanlarından Türk limanlarına gelen, Türk limanlarından yabancı ülke limanlarına giden veya Boğazlardan transit geçen gemilerden, her net tonu üzerinden sağlık resmi adı altında gelir elde etmektedir.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması (TL)

Gelirlerin Türü	Planlanan Gelir	Gerçekleşen Gelir
01-Vergi Gelirleri	269.000.000,00	342.003.884,78
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	871.000,00	1.005.496,41
05-Diğer Gelirler	28.571.000,00	84.587.028,83
TOPLAM	298.442.000,00	427.596.410,02

“Vergi geliri” olarak adlandırılan gelirin tamamı gemi sağlık resmi gelirlerinden elde edilmiş, 2019 yılında red ve iade tutarı ise 133.720,36 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kurum, mali işlemlerini 5018 sayılı Kanun ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir. 5018 sayılı Kanun’un 49’uncu maddesinin ilk iki fıkrasında; “*Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve mali raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.*

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile mali sonuç doğuran öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanun’un 49’uncu ve 80’inci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Bu düzenlemelere göre; muhasebe sistemi tahakkuk esaslıdır. Mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Kamu İdaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsar.

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin “Amaç” başlıklı 1’inci maddesinde;

“Bu Yönetmeliğin amacı; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi ile mali tablolarının zamanında, doğru,

muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak ve karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir” hükmü yer almaktadır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Yönetmelik’in 310’uncu maddesinde kendi adına ekonomik varlık edinebilen, yükümlülük üstlenebilen, diğer kamu idareleri veya üçüncü şahıslarla ekonomik ilişkilere girebilen kapsama dâhil her kamu idaresinin bir kurumsal birim ve her kurumsal birimin bir mali raporlama birimi olduğu; 311’inci maddesinde kapsama dâhil kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticilerinin, mali raporlama kapsamındaki mali tabloların belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmasından, üst yöneticilerin de bu hususları gözetmekten ve belirlenen süreler içinde yayımlanmasından sorumlu olduğu; 312’nci maddesinde kamu idarelerince, detaylı hesap planlarında yer alan hesaplardan aylık mizan ve yıllık olarak geçici ve kesin mizanların düzenleneceği; 313’üncü maddesinde kamu idarelerince hazırlanacak temel mali tabloların Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu ve Nakit Akış Tablosu olduğu; 314-316’ncı maddelerinde bu tabloların mahiyetleri ve nasıl düzenleneceği; 327’nci maddesinde de mali tabloların hangi dönemlerde hazırlanıp yayımlanacağı belirtilmiştir.

“Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar”ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sıralanmıştır;

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,

- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun beşinci kısmında düzenlenmiştir.

Kanun'un 55'inci maddesinde iç kontrol, *“idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü”* olarak tanımlanmıştır.

Aynı Kanun’un 56’ncı maddesine göre iç kontrolün amaçları:

a) Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini,

b) Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini

c) Her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini

d) Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini

e) Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını sağlamak”tır.

İdare tarafından iç kontrol çalışmaları 5018 sayılı Kanun’a ek olarak, Hazine ve Maliye Bakanlığınca çıkarılan ikincil mevzuat, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, Kamu İç Kontrol Standartları Rehberi, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Genelgesi ve Kamu İç Kontrol Rehberi esas alınarak yürütülmektedir.

Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Genelgesi doğrultusunda Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı 18 kamu iç kontrol standardı ve bu standartları sağlayan 79 genel şartı içerecek şekilde hazırlanmıştır. İç kontrol sisteminin değerlendirilmesi için İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu kurulmuştur. Bu kurulca son şekli verilen İç Kontrol Eylem Planı üst yönetici tarafından onaylanarak Genel Müdürlük internet sitesinde yayımlanmıştır. Yayınlanarak yürürlüğe giren Eylem Planı gerçekleştirmeleri ve sonuçlarının ilgili kurulca izlenmesi ve raporlanması hedeflenmektedir.

İç kontrol sistemi ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenilmesi ve desteklenmesi sağlanması amacıyla, iç kontrol sistemi kurulum çalışmaları üst yönetim ve birimlerin en az bir çalışanı tarafından kurulan ekip tarafından yürütülmektedir. İdare tarafından tüm personele, “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik’in Ek 1’inde yer alan “Etik Sözleşmesi” imzalatılarak, bu sözleşmeler personelin özlük dosyasına iliştilmiştir.

İdare birimlerinde personelin görevlerine ilişkin yetki ve sorumlulukları belirlenmiş olup görevlilere yetkileri yazılı olarak bildirilmiştir. Yetki devirlerinin sınırları ve İdarenin

tüm birimlerinde yapılan işlerin tanımlanmasına ve iş akış şemalarının çıkarılmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir. İdarenin amaç ve hedeflerin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış riskleri azaltmak için gerekli önlemleri içeren kurumsal risk yönetim çalışmaları devam etmektedir.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğine göre idareler, iç kontrol sistemini yılda en az bir kez değerlendirmelidir. Harcama yetkilileri Strateji Geliştirme Başkanlıklarına iç kontrol sisteminin yıllık değerlendirilmesine yönelik bilgileri sağlamalıdır. Strateji Geliştirme Başkanlıkları ise bu bilgilere dayanarak, iç kontrol sisteminin oluşturulması ve geliştirilmesi için gerçekleştirilen faaliyetler ile sistemin işleyişi, etkililiği ve etkinliği konusundaki değerlendirmelere ilişkin rapor hazırlamalı ve bu raporu İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna sunmalıdır. Kurul, İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporunu değerlendirmeli ve varsa rapora ilişkin eksiklikler tamamlandıktan sonra uygun görüşüyle üst yöneticinin onayına sunmalıdır. Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünde yürütülen iç kontrol faaliyetlerinde; Tebliğ’de öngörülen Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından yılda en az bir kez iç kontrol sisteminin değerlendirilmesi ve raporlanması, İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporun sunulması ve üst yöneticinin onayının alınması süreçlerinin henüz işletilmediği görülmüştür.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol Birimi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar İdare tarafından Genelge olarak yayımlanmış olup Ön Mali Kontrol işlemleri İç Kontrol Birimi tarafından gerçekleştirilmektedir. Riskin en aza indirilmesi amacıyla parasal limitler kaldırılarak tüm ödemelerin ön mali kontrolü yapılmaktadır. Bununla birlikte, mevzuat gereği İç Denetim Birimi de oluşturulmuş ve iç denetçi kadrolarında 3 iç denetçi bulunmaktadır.

Bu itibarla, İdarenin iç kontrol faaliyetlerinin mevzuata önemli ölçüde uyduğu ancak, risklerin belirlenmesi ve raporlama süreçlerindeki eksikliklerin giderilmesi için çalışmaların devam ettiği anlaşılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının Gerçeği Yansıtması

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün (THSSGM), mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen gelirlerinden, tahsili sağlanamadığı için takibe alınan alacakları, 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına tam olarak yansıtılmamıştır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 54 ve 55'inci maddelerinde 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının niteliği ve hesaba ilişkin işlemler ayrıntılı şekilde açıklanmıştır.

Yönetmelik'in 54'üncü maddesinde; mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen gelirlerden ortaya çıkan alacaklardan takibe alınan tutarlar ile bunlardan yapılan tahsilat, tecil ve terkinlerin 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında izleneceği hüküm altına alınmış olup hesaba ilişkin işlemler ise Yönetmelik'in 55'inci maddesinde;

“a) İlgili servislerce muhasebe servisine bildirilen takibe alınmış olan alacakların takip kayıtları, düzenlenecek muhasebe işlem fişi ile ilgili hesaplara kaydedilerek yapılır.

b) İlgili servislerce takibe alma işlemi gün sonuna kadar muhasebe servisine bildirilir.

...” şeklinde düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereği, İdare tarafından tahakkuk ettirilmiş ancak vadesinde ödenmediğinden dolayı tahsil edilemeyerek icra yoluyla takibi devam eden (Hukuk Müşavirliğinden 2019 yılı sonu itibarıyla alınan bilgiye göre) alacak toplamının 2.340.738,41 TL olduğu, yılsonu bilançosunda ve kesin mizanda ise söz konusu alacak miktarının 121-Gelirlerden Alacaklar Hesabında izlenmediği görülmüştür. Buna göre, takipli alacakların 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında izlenilmemesi nedeniyle bilançoda 2.340.738,41 TL'lik hataya neden olunmuştur.

Sonuç olarak, kurumun mali durumunun açık, anlaşılabilir ve doğru bir biçimde ortaya konulması açısından takipteki alacaklarının tam ve doğru şekilde muhasebe kayıtlarına yansıtılması gerekmektedir.

BULGU 2: Birikmiş Amortismanlara İlişkin Düzeltme Kaydının Hatalı Yapılması

Duran varlıklara ilişkin olarak 257- Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabında ayrılan amortismanın düzeltme kaydı hatalı yapılmıştır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Kayıt düzeni ve kayıt düzeltilmesi” başlıklı 18'inci maddesinde “Kamu idarelerinin muhasebe birimleri, muhasebe işlemlerini, gerçekleşme sırasına göre düzenli bir şekilde hesap dönemi başında “1” den başlamak üzere hesap döneminin sonuna kadar numaralandırarak kaydederler. Muhasebe kayıtları ancak yeni bir muhasebe kaydı ile düzeltilir. Muhasebe belgesinde düzeltme işleminin gerekçesine yer verilir.” denilerek yapılan muhasebe hatalarının yine muhasebe kaydı ile düzeltilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

3/12/2014 tarihli ve 2014/7052 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak hazırlanan Merkezi yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 186'ncı maddesinde 257-Birikmiş Amortisman ve Değer Düşüklüğü Karşılığı hesabına hangi hallerde borç, hangi hallerde alacak kaydı yapılacağı ve hangi hallerde 257- Birikmiş Amortisman ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabının borç, 600-Gelirler hesabının ise alacak çalışacağı belirtilmiştir. Bu maddeye göre duran varlıklara ilişkin olarak birikmiş amortismanların muhasebe kaydına alınma süreci aşağıda belirtilmiştir:

- Aynı muhasebe biriminden hizmet alan genel bütçe kapsamındaki farklı kamu idareleri arasında bedelsiz olarak devredilen amortisman tabi maddi duran varlıklar, devreden kamu idaresi adına kayıtlı değerleri üzerinden 630-Giderler Hesabına borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarları bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

- Farklı muhasebe birimlerinden hizmet alan genel bütçe kapsamındaki farklı kamu idareleri arasında bedelsiz olarak devredilen amortisman tabi maddi duran varlıklar, devreden muhasebe birimince kayıtlı değerleri üzerinden 630-Giderler Hesabına borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarları bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

- Farklı muhasebe birimlerinden hizmet alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile diğer kamu idarelerinin harcama birimleri arasında bedelsiz olarak devredilen

amortismanına tabi maddi duran varlıklar, devreden muhasebe birimince kayıtlı değerleri üzerinden 511-Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabına borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarları bu hesaba borç, 511-Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabına alacak kaydedilir.

• Karşılık ayrılan maddi duran varlıkların değer düşüklüğünün gerçekleşmemesi hâlinde ayrılan karşılık tutarı bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

THSSGM'nin muhasebe kayıtları ve mali tabloları üzerinde yapılan incelemede; Destek Hizmetleri Daire Başkanlığının tıbbi cihaz, demirbaş, ses, görüntü ve sunum cihazları ile büro mobilyaları alımına ilişkin olarak amortisman kayıtlarındaki 36.007.484,78 TL'lik hatanın düzeltilmesi için 257-Birikmiş Amortisman ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına borç; 600-Gelirler Hesabına (600.05.09.01.99 Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler) alacak kaydı yapıldığı görülmüştür. Halbuki, yapılan hatalı işlemin ters kayıtla; 257-Birikmiş Amortisman ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına borç, 630-Giderler Hesabına alacak kaydı yapılarak düzeltilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak yapılan muhasebe kaydı; 600-Gelirler Hesabı ile 630-Giderler Hesabının 36.007.484,78 TL kadar hatalı (fazla) görünmesine neden olmuş ve bu durum Faaliyet Sonuçları Tablosunun doğruluğunu da etkilemiştir.

BULGU 3: Genel Müdürlük Tarafından Diğer Kamu İdarelerine Tahsis Edilen Taşınmazların Mali Tablolarda Yer Almaması

Genel Müdürlük tarafından taşınmazları üzerinde tesis edilen tahsis işlemlerinin muhasebeleştirilmemesi nedeniyle mali tablolar, diğer kamu idarelerinin kullanımına bırakılan söz konusu varlıklara ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmamaktadır.

5018 sayılı Kanun'un 47'nci maddesi hükmü uyarınca, Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri tahsis etmeye, kamu ihtiyaçları için gerekli olmayanların tahsisini kaldırmaya Çevre ve Şehircilik Bakanlığı; diğer taşınmazları tahsis etmeye ve tahsisini kaldırmaya maliki kamu idaresi yetkili kılınmıştır.

Bakanlık, tahsis işlemi ile söz konusu taşınmazlar üzerindeki yetkilerinin bir kısmından diğer kamu idareleri lehine vazgeçmekte ve faaliyetlerini ifa etmeleri amacıyla onlara ilave kamu kaynağı sunmaktadır. Bu nedenle, gerek Bakanlığın kullanımında olan, gerekse kendisine tahsis yapılan idarenin kullanımında bulunan kamu kaynaklarının tahsis

işleminin muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Kamu İdarelerine ait taşınmazların hangi değerler üzerinden nasıl muhasebeleştirileceği ve mali tablolara ne şekilde yansıtılacağına ilişkin düzenlemeler ise Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde yer almaktadır.

Kamu idarelerine ait mali tabloların doğru ve güvenilir bir şekilde üretilebilmesi amacıyla; mülkiyeti Hazineye veya diğer kamu idarelerine ait olup bir başka kamu idaresine tahsisi edilen taşınmazların tahsis edildikleri kamu idarelerinin mali tablolarında gösterilmesini teminen, Muhasebat Genel Müdürlüğünün 41 sıra numaralı Genel Tebliği ile 250-Arazi ve Arsalar Hesabı ve 252-Binalar Hesabının detayında tahsis edilen taşınmazların izlenebilmesi için “02-Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar” ve kamu idarelerine tahsisli olan taşınmazların izlenebilmesi amacıyla da “03-Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar” yardımcı hesapları belirlenmiş ve bu yardımcı hesaplar merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin detaylı hesap planına eklenmiştir.

Buna göre, taşınmaz maliki kamu idaresi tarafından tahsis işlemi yapıldığında; 500-Net Değer Hesabına (11. Tahsis Edilen Taşınmazlar) borç, ilgisine göre 250-Arazi ve Arsalar Hesabı veya 252-Binalar Hesabına (02.Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar) alacak kaydedilecektir.

İdare taşınmazlarına ilişkin alınan bilgilere göre, 2019 yılı sonu itibarıyla THSSGM tarafından kamu idarelerine tahsis edilen taşınmaz sayısı 8 (sekiz) olup, bu taşınmazların kıymet takdiri işlem türü belirlenip muhasebe kaydı yapılmamıştır.

Bu durum, tahsis edilen taşınmazların anılan Yönetmeliklere göre izlendiği 500.11-Net Değer Hesabı ile bu hesapla birlikte çalışan diğer kamu idarelerine tahsis edilen taşınmazların takibi için kullanılan 252.02-Binalar Hesabı tutarlarının eksik görünmesine neden olmaktadır.

BULGU 4: Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünden Olan Alacakların Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü tarafından havalimanlarında sunulan acil sağlık hizmetleri karşılığında Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünden (DHMİ) elde edilen gelirlerde tahakkuk esaslı muhasebe sistemine

uyulmamıştır.

5018 sayılı Kanun'un 50'nci maddesinde muhasebe işlemlerinin ne zaman ve hangi şartlarda kayıt edileceği düzenlenmiştir. Bu maddede, *“Bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Bütün mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanması şarttır.”*,

Kamu gelir ve giderlerinin yılı ve mahsup döneminin belirlendiği 51'inci maddesinde ise *“Kamu gelir ve giderleri tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterilir. Tahakkuk ettirilecek giderler Devlet muhasebesi kayıtlarında ekonomik sınıflandırmanın dördüncü düzeyini de kapsayacak şekilde gösterilir.”*,

Denilmektedir.

Anılan hükme göre, kamu kurumlarının alacak ve yükümlülükleriyle ilgili mali bilgilerin zamanında ve doğru olarak kaydedilmesi mümkün hale gelmekte kamu alacakları tahakkuk ettirildikleri anda “gelir” olarak; dışarıdan temin edilen mal veya hizmetler karşılığında doğmuş olan bir devlet borcu ise yükümlülük doğduğu anda “gider” olarak kaydedilmektedir.

Söz konusu hükümlerden de anlaşılacağı üzere, tahakkuk eden gelir ve giderler doğdukları mali yılın hesaplarına ve raporlarına dahil edilirler. Böyle bir yaklaşım, ekonomik olaylara ilişkin işlemleri ait oldukları mali yılda kaydeder ve raporlar. Bu özelliği ile dönemsel mali raporlar ilgili faaliyet dönemlerine ilişkin mali işlemleri tam olarak yansıtırlar.

THSSGM ile DHMİ arasında acil sağlık hizmeti sunumuna ilişkin yapılan protokol gereği; 24 saat esasına göre hizmet veren 16 Havalimanının acil sağlık hizmetlerini yerine getirme yükümlülüğü THSSGM'ye verilmiştir.

Protokol'ün 3.3. maddesi ile havaalanlarında görev alacak sağlık personelinin çalışma gün ve saatleri ile nöbet listelerinin THSSGM ile DHMİ tarafından müştereken düzenlenerek yürütüleceği,

5'inci maddesi ile (sunulan sağlık hizmeti bedelinin tespitinde uygulanacak katsayılar ve esaslar belirlenmiş) birim fiyatlar üzerinden hesaplanan tutarın hizmet verilen ayı takip eden ayda DHMİ tarafından en geç 10 iş gününde THSSGM hesabına yatırılacağı

hükme bağlanmıştır.

Yapılan incelemede; İdare tarafından, havaalanlarında sunulan hizmetin karşılığı olarak DHMİ'den yaptığı tahsilatların, "tahakkuku tahsilata bağlı alacak" olarak değerlendirilerek tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı, tahsilatının gerçekleştirildiği anda gelir kaydının yapıldığı görülmüştür. Halbuki, sözkonusu hizmet karşılığı olarak THSSGM'nin alacak tutarının hesaplandığı cetvellerin yukarıda anılan Protokol'ün 3.3. maddesi gereğince İdarenin bilgisi ve kontrolünde olması gerekmektedir. Zira hizmetin gerçekleştirilmesinde görev alacak personelin takip sorumluluğu THSSGM'de dir. Her ne kadar DHMİ tarafından hesaplamalar yapıлып ödeme işlemi gerçekleştirilmiş olsa da Protokolün Ücret ve Ödeme Esasları başlıklı maddesiyle iki kurum arasında mutabakat öngörülmüş olup, sunulan hizmet karşılığında THSSGM'nin alacak tutarı konusunda bilgi sahibi olması gerekmektedir. Dolayısıyla, sürecin protokole uygun yürütülememesi bu alacağı "tahakkuku tahsilata bağlı alacak " haline getirmeyecektir.

Bu durum, kurumun mali tablolarının tam ve doğru değerlendirilmesini engelleyeceği gibi, bu gelirlerinin tahsilinde sorun yaşanması halinde takipli alacak olarak muhasebeye yansımaması sonucunu da ortaya çıkaracaktır.

Sonuç olarak, kurumun mali durumunun açık, anlaşılabilir ve doğru bir biçimde ortaya konulması açısından kurum alacaklarının tahakkuk kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

BULGU 5: Taşınmazlar İçin Yapılan Değer Artırıcı Nitelikte Olan Harcamaların İlgili Maddi Duran Varlık Hesabına Kaydedilmemesi

Genel Müdürlüğün kullanımında (mülkiyet/tahsis) bulunan taşınmazlara yönelik değer artırıcı nitelikteki harcamalar ilgili maddi duran varlık hesabına kaydedilmeden doğrudan giderleştirilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin maddi duran varlıkların izlenmesine ilişkin düzenlemeler getiren "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 170'inci maddesi birinci fıkrasının (b) bendinde; "*Maddi duran varlıklar için yapılan değer artırıcı harcamalar; 1) Maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı arttıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyet, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilir ve amortisman hesaplamasında dikkate alınır. 2) Tahsis edilen taşınmazlara yapılan değer*

arttırıcı harcamalar, taşınmazın tahsis edildiği kamu idaresinin muhasebe hizmetini yürüten muhasebe birimince ilgili taşınmazın kayıtlı değeri üzerine ilave edilir. İlave edilen değer, taşınmazı tahsis eden kamu idaresine, bu kamu idaresince de muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimine kayıtlara alınmak üzere bildirilir. 3) Bunların dışında maddi duran varlıklar için yapılan her türlü normal bakım ve onarım harcamaları gider olarak kaydedilir.” hükmü yer almaktadır.

Söz konusu hükümde, maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı arttıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyetin, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edileceği ve amortisman hesaplamasında dikkate alınacağı öngörülmüştür.

47 Sıra Numaralı Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği’nde ise, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’te yer alan taşınmazlar için 34.000,00 TL’yi aşan harcamalar değer arttırıcı harcama olarak kabul edilmiştir. Yönetmelik’in “Kayıt değişikliği işlemleri” başlıklı 11’inci maddesinin üçüncü fıkrasında ise, taşınmaza yapılan değer arttırıcı harcamaların taşınmazın değerine ekleneceği belirtilmiştir.

Yapılan denetimlerde; bazı gayrimenkul (Örneğin, İstanbul Hizmet Binaları, Göztepe Personel Lojmanları, Edremit ve Mersin Sahil Sağlık Denetleme Merkezleri için) bakım ve onarım harcamalarının doğrudan 630-Giderler Hesabı’nda muhasebeleştirildiği, tahsisli taşınmazlar için yapılan değer arttırıcı harcamaların maliki kamu idaresine bildirilmediği görülmüştür. Hâlbuki yukarıdaki açıklamalar uyarınca, taşınmazlar için yapılan ve 34.000 TL’yi aşan harcamaların değer arttırıcı harcama olarak kabul edilmesi;

- İdare mülkiyetindeki taşınmazlar için yapılan harcamaların 252-Binalar Hesabına (01.Kamu İdaresinin Mülkiyetinde Olanlar) kaydedilmek suretiyle varlık hesaplarına alınması;

- Tahsisli kullanılan taşınmazlara yapılan değer arttırıcı harcamaların -taşınmazı kullanan idare olarak- muhasebe birimince 252-Binalar Hesabına (03.Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar) borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına ya da ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilmesi,

- Taşınmaz için yapılan değer artırıcı harcamanın taşınmaz maliki kamu idaresinin hesaplarına da yansıtılabilmesi için ödeme emri belgesinin onaylı suretinin ilgili kamu idaresinin kayıt ve kontrol işleriyle görevli birimine de gönderilmesi gerekmektedir.

İdare mali tablolarında kayıtlı maddi duran varlıkların, 17 no.lu Devlet Muhasebe Standardında belirlenen “Defter Değeri”nin doğru ve tam olarak raporlanabilmesi için değer artırıcı harcamaların ilgili varlık hesabının kayıtlı değerine ilave edilerek cari dönem amortismanının, bu tutarlar göz önünde bulundurularak ayrılması gerekmektedir. Bu zorunluluk Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nde benimsenen muhasebenin temel kavramlarından “dönemsellik” ilkesinin de bir sonucudur. Bu hata, bilançonun maddi duran varlıklar grubunda yer alan hesapların doğru ve tam olarak sunulmasına engel olmaktadır.

Bu itibarla, Genel Müdürlüğün maliki olduğu ve/veya tahsisli taşınmazlarına yönelik değer artırıcı nitelikteki harcamaların ilgili maddi duran varlık hesabına kaydedilmeden doğrudan giderleştirilmemesi gerekmektedir.

BULGU 6: Pratika Motorbotları ve Deniz Ambulansları için Alınan Bazı Cihazların Maddi Duran Varlık Olarak Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

Genel Müdürlüğün pratika ve sağlık denetleme hizmetlerinde kullandığı motorbotlar ve deniz ambulansları için alımı yapılan seyyar filtrasyon sistemiyle ilgili olarak taşınır işlem fişi düzenlenmemiş, 253- Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabında izlenmemiş ve yılsonunda amortisman ayrılması gerekirken doğrudan giderleştirilerek kayıtlara alınmıştır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin “253 Tesis, makine ve cihazlar hesabı” başlıklı 177’inci maddesinde; *“Tesis, makine ve cihazlar hesabı; kamu idarelerinin faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları hariç her türlü makine, tesis ve cihazları ile bunların eklentileri ve yükleme boşaltma, aktarma makine ve gereçlerinin izlenmesi için kullanılır.”* Denilmiştir,

Yönetmelik’in 185’inci maddesi ile de sözkonusu maddi duran varlıkların bedellerinin yararlanma süresi içinde giderleştirilerek hesaben yok edilmesi için 257-Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabının kullanılması öngörülmüştür.

Yapılan incelemede; İdare tarafından motorbotlar ve deniz ambulansları için 105.492,00 TL bedelle alımı yapılan iki adet seyyar filtrasyon sisteminin (Teknik Şartname “Genel Özellikler” başlıklı bölümünün 4’üncü maddesinde kolayca taşınabilir olması şartı

getirilmesine rağmen) 253- Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı kayıtlarına alınmadığı ve amortisman ayırma işlemine tabi tutulmadığı görülmüştür. Alımın niteliği ve mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, söz konusu malzemelerin, Yönetmelik'in ilgili maddesi kapsamında, doğrudan giderleştirilmeyip ilgili maddi duran varlık hesabında izlenmesi ve amortisman ayrılması gerekirdi.

Sonuç olarak, motorbotlar ve deniz ambulansları için alımı yapılan iki adet seyyar filtrasyon sisteminin doğrudan giderleştirilmesi, mali tablolarda 253- Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı ile 257-Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabının hatalı (eksik) gözükmesine neden olmuştur.

BULGU 7: Hurdaya Ayrılan Maddi Duran Varlıkların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

Genel Müdürlüğün çeşitli harcama birimlerinin, kayıttan düşme teklif ve onay belgesi düzenleyerek hurdaya ayırmış olduğu maddi duran varlıklar için 294- Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı, söz konusu varlıklara ilişkin amortismanlar için 299- Birikmiş Amortismanlar Hesabı kullanılmamıştır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 215'inci maddesinde; kullanılmı olanağını yitiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden 294- Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarının ise 257- Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına borç, 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedileceği hükmü yer almaktadır.

Ancak, İdare tarafından ekonomik ömrünü tamamlamış demirbaş ile tesis, makine ve cihazlar için kayıttan düşme teklif ve onay belgesi ile taşınır işlem fişi düzenlenmesine karşın söz konusu demirbaş ile tesis, makine ve cihazlar için 294- Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile bu varlıklara ait birikmiş amortismanlar için ise 299- Birikmiş Amortismanlar Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak, 2019 yılı içerisinde hurdaya ayrılan varlıkların ilgili hesaplara kaydedilmemesi nedeniyle mali tablolarda hatalı veri üretilmesine neden olunmuştur.

BULGU 8: Veritabanı Aboneliği ve Nitelikli Elektronik Sertifika Alımlarında Haklar Hesabının Kullanılmaması

İdare tarafından veritabanı aboneliği ve nitelikli elektronik sertifika alımları dolayısıyla yapılan ödemeler, bilanço hesaplarında izlenmek yerine doğrudan giderleştirilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 194'üncü maddesinde;

"Haklar hesabı, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır." denilmiş,

Aynı Yönetmelik'in hesabın işleyişinin düzenlendiği 195'inci maddesinde ise, bütçeye gider kaydıyla edinilen hakların 260 Haklar Hesabına borç, ödenecek tutarın ilgili hesaplara alacak; diğer taraftan 830- Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

47 Sıra Numaralı Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin "Amortisman ve Tükenme Payı Süre ve Oranları" başlıklı 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında; *"... tutarına bakılmaksızın Maddi Olmayan Duran Varlıklar ve Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar hesap gruplarında izlenen varlıklar için amortisman oranı % 100 olarak belirlenmiştir. ..."* denilerek haklar hesabında izlenen tutarların tamamı için yılsonunda %100 amortisman ayrılması öngörülmüştür.

Yapılan incelemede; veritabanı aboneliği (Mevzuat ve Hukuk Otomasyon Programı ve Hukuk Eserleri Bilgi Bankası Programı) ve nitelikli elektronik sertifika alımlarının (personel hareketlerine bağlanarak) 260-Haklar Hesabında izlenmediği, doğrudan giderleştirildiği ve yılsonunda da amortisman ayrılmadığı görülmüştür. Halbuki, İdarenin mevzuata aykırı tasarrufuna esas olan personel hareketliliği, elektronik sertifikanın "hak" olma niteliğini ortadan kaldırmayacağı gibi mevzuatta öngörülen işlemin yapılmamasına da gerekçe olamaz.

Sonuç olarak, İdare tarafından söz konusu alımlar için yapılan ödemelerin tamamının 630-Giderler Hesabına kaydedilmesi, bilançoda 260-Haklar Hesabı ve 268-Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabının hatalı gözükmelerine yol açmıştır.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü Bütçesinden Gerçekleştirilen Tıbbi Cihaz Alım Sürecinde Sağlık Bakanlığınca Yapılan Planlamanın Bazı Kamu Hastanelerinin İhtiyaçları ve Fiziki Koşullarıyla Uyumlu Olmaması

Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen bazı kamu hastanelerine, kısa ya da orta vadede yeni tıbbi cihaz alımına ihtiyaç olmamasına ve/veya fiziki koşullar uygun olmamasına rağmen, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü bütçesinden tıbbi cihaz satın alınmıştır.

Devlet Hastaneleri ile Eğitim ve Araştırma Hastanelerinin tıbbi cihaz ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla, Sağlık Bakanlığı'nın emir ve talimatları doğrultusunda ve kendi yaptığı planlamaya göre; ödemeleri Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü bütçesinden karşılanmak üzere, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 19'uncu maddesine göre açık ihale düzenlenerek tıbbi cihaz alımları gerçekleştirilmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesinde;

"Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmasından gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır." hükmü,

Aynı Kanun'un "Harcama talimatı ve sorumluluk" başlıklı 32'nci maddesinde;

"...

Harcama yetkilileri, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun ve diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumludur." hükmü yer almaktadır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde de;

“İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.

...” hükmü yer almaktadır.

Söz konusu hükümlere rağmen aşağıdaki Tablo’ da ayrıntıları verildiği üzere;

Kamu hastanelerinden Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü’ne gönderilen yazılarda yer alan ifadelerden, Bakanlığın tıbbi cihaz alım sürecinde ihtiyaç planlamasını gerçekçi yapmadığı,

Bakanlığın; alımı planlanan cihaza hangi hastanede gerçekten ihtiyaç olduğu, hangi hastanenin fiziki yerleşim durumunun teslimat ve kuruluma uygun olduğu, hangi hastanede mahallinde hizmet alımı yapılmakta olduğu ve bitimine ne kadar süre kaldığı, hangi hastanelerin aynı binada hizmet vermekte oldukları ve bununla birlikte hangi cihazları ortak kullanmakta oldukları, hangi hastanenin yeni bina inşaatının ne aşamada olduğu ve buna benzer konularda, mevcut durumla ilgili doğru ve yeterli bilgiye sahip olmadığı,

Anlaşılmaktadır.

Tablo 6: Tıbbi Cihaz Alımına İlişkin Yazışma Özet Bilgileri

Sıra No	Yazıyı Gönderen Sağlık Bakanlığı Birimi	Yazının Tarihi	Yazının Sayısı	Tıbbi Cihazın Teslim Alınmamasına İlişkin Cevap Yazısı İçeriği ve Gerekçeleri
1	Bursa İl Sağlık Müdürlüğü	24.09.2018	51824161-511.13-E.7225 (00077259284)	Osmangazi Sağlıklı Hayat Merkezinin 7-8 aylık bir süre zarfında yeni yerine taşınacağı.
2	Erzurum İl Sağlık Müdürlüğü	28.11.2018	44827528-934.01.99-E.2421 (00081588307)	Şehir Hastanesi için satın alınan Tüm Alan Dijital Mamografi Sisteminin, şehir hastanesinin inşaatının devam ediyor olması dolayısıyla kurulamayacağı.
3	Diyarbakır İl Sağlık Müdürlüğü Silvan Dr. Yusuf AZIZOĞLU Devlet Hastanesi	14.12.2018	95641908-934.99-E.4731 (00082847936)	İş artışına istinaden hastaneye tahsis edilen 1 adet artroskopisi sistemi ile ilgili olarak, mevcut cihazlar yeterli olduğundan kurulumunun yapılamayacağı ve depo sıkıntısının da yaşandığı, hastanenin 2019 yılı içinde tasfiye olacağı ve yeni hastanenin 2019 yılı sonlarında faaliyete başlayacağı.
4	Muğla İl Sağlık Müdürlüğü Milas 75. Yıl Devlet Hastanesi	14.02.2019	14650910-934.99-E.632 (00087327712)	Hastaneye tahsis edilen 1 adet artroskopisi sisteminin, binanın fiziksel koşullarının henüz malzeme kurulumuna müsait olmaması nedeniyle teslim alınmayacağı.
5	Diyarbakır İl Sağlık Müdürlüğü Silvan Dr. Yusuf AZIZOĞLU Devlet Hastanesi	05.12.2018	95641908-934.01.99-E.4550 (00082256734)	İş artışına istinaden hastaneye tahsis edilen 4 adet anestezi cihazı ile ilgili olarak, mevcut cihazlar yeterli olduğundan kurulumunun yapılamayacağı ve depo sıkıntısının da yaşandığı, hastanenin 2019 yılı içinde tasfiye olacağı ve yeni hastanenin 2019 yılı sonlarında faaliyete başlayacağı.
6	Kırklareli İl Sağlık Müdürlüğü Lüleburgaz Devlet Hastanesi	15.04.2019	78875249/809.02/8 (00091678409)	Hastaneye tahsis edilen 8 adet anestezi cihazı ile ilgili olarak, 2019 yılı ikinci yarısında geçilmesi planlanan yeni binaya kurulum yapılmasının uygun görüldüğü ve yeni binaya geçildiği tarihin ayrıca yazıyla bildirileceği.

7	Muğla İl Sağlık Müdürlüğü Bodrum Devlet Hastanesi	18.04.2019	44674588-934.01.99-1833 (00091910567)	Hastaneye tahsis edilen 5 adet anestezi cihazı ile ilgili olarak, hastane binası inşaatının henüz tamamlanmadığı, yeni binanın malzeme teslim ve kurulumu hazır hale gelmesi ve cihazlara ihtiyaç duyulması halinde ayrıca yazılı bilgi verileceği.
8	Muğla İl Sağlık Müdürlüğü Milas 75. Yıl Devlet Hastanesi	11.10.2019	14650910-934.99-3439 (00103395869)	Hastaneye tahsis edilen 3 adet anestezi cihazı ile ilgili olarak, 2 adedinin yeni hizmet binasının fiziki koşullarının henüz tamamlanmadığı.
9	Diyarbakır İl Sağlık Müdürlüğü Silvan Dr. Yusuf AZIZOĞLU Devlet Hastanesi	17.12.2018	95641908-934.01.99-E.4760 (00083146980)	Hastaneye tahsis edilen üst düzey yoğun bakım küvözü cihazı ile ilgili olarak, mevcut cihazlar yeterli olduğundan kurulumunun yapılamayacağı ve depo sıkıntısının da yaşandığı, hastanenin 2019 yılı içinde tasfiye olacağı ve yeni hastanenin 2019 yılı sonlarında faaliyete başlayacağı.
10	Muğla İl Sağlık Müdürlüğü Milas 75. Yıl Devlet Hastanesi	14.02.2019	14650910-934.01.99-E-631 (00087349837)	Hastaneye tahsis edilen 14 adet hemodiyaliz cihazı ile ilgili olarak, binanın fiziksel koşullarının henüz malzeme kurulumuna müsait olmaması nedeniyle teslim alınamayacağı.
11	Muğla İl Sağlık Müdürlüğü Milas 75. Yıl Devlet Hastanesi	14.02.2019	14650910-934.01.99-E-642 (00087325047)	Hastaneye tahsis edilen 1 adet laparoskopi sistemi ile ilgili olarak, binanın fiziksel koşullarının henüz malzeme kurulumuna müsait olmaması nedeniyle teslim alınamayacağı.
12	Kırklareli İl Sağlık Müdürlüğü Lüleburgaz Devlet Hastanesi	28.03.2019	78875249/511.12/1052 (00090439156)	Hastaneye tahsis edilen 6 adet transport ventilatör cihazı ile ilgili olarak, 2019 yılı ikinci yarısında geçilmesi planlanan yeni binaya kurulum yapılmasının uygun görüldüğü ve yeni binaya geçildiği tarihin ayrıca yazılı bildirileceği.
13	Diyarbakır İl Sağlık Müdürlüğü Silvan Dr. Yusuf AZIZOĞLU Devlet Hastanesi	19.12.2018	95641908/934.01.99/4777 (00083149169)	Hastaneye tahsis edilen 2 adet transport ventilatör cihazı ile ilgili olarak, mevcut cihazlar yeterli olduğundan kurulumunun yapılamayacağı ve depo sıkıntısının da yaşandığı, hastanenin 2019 yılı içinde tasfiye olacağı ve yeni hastanenin 2019 yılı sonlarında faaliyete başlayacağı.
14	İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi	22.08.2019	43766128-947.99-E.16150 (00099882075)	Başbüyük ek hizmet binası için hastaneye tahsis edilen üst düzey göz ameliyatı mikroskobu, bilgisayarlı perimetre, 1 adet beyin cerrahi ameliyat mikroskobu, 1 adet üst düzey KBB ameliyat mikroskobu, 1 adet beyin cerrahi tur cihazı ve 6 adet hemodiyaliz cihazlarıyla ilgili olarak; fiziki alanın henüz olgunlaştırılmadığı.
15	Bilecik İl Sağlık Müdürlüğü Bilecik Devlet Hastanesi	11.09.2019	10367596-949-E.4828 (00101172353)	Hastaneye tahsis edilen 1 adet dijital mamografi sistemi ile ilgili olarak, yapılmakta olan yeni hastane inşaatının henüz bitmediği, dolayısıyla kurulum yerinin de hazır olmadığı, inşaat firması ile yapılan görüşmelerde inşaatın 2019 yılı Aralık ayı gibi kısmi teslimatın yapılacağı, mevcut hastane binasında da depo olmadığı.
16	Diyarbakır İl Sağlık Müdürlüğü	13.09.2019	11141873-949-E.652 (00101293074)	Silvan Dr. Yusuf AZIZOĞLU Devlet Hastanesine tahsis edilen 1 adet dijital mamografi, 1 adet kemik mineral dansitometri cihazlarıyla ilgili olarak; hastane yeni hizmet binasının geçici kabul aşamasında olduğu, bu nedenle cihaz teslimatı ve kurulumun daha sonra talebe istinaden yapılmasının uygun olacağı.
17	İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü	19.09.2019	71211201-511.99-E.48595 (00101759521)	Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesine tahsis edilen 1 adet dijital mamografi cihazıyla ilgili olarak; mahallinde hizmet alımı şeklinde faaliyet gösteren dijital mamografi cihazının mevcut olduğu, bu alıma ilişkin ihale puanlarının 2020 başlarında bitmesinin öngörüldüğü, yeni hastane inşaatının devam ettiği ve yakın zamanda taşınmanın planlandığı.
18	İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü Dr. Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi	11.09.2019	14679818-934.01.99-E.17871 (00101064875)	Hastaneye tahsis edilen 1 adet mamografi cihazıyla ilgili olarak; mahallinde hizmet alımı şeklinde faaliyet gösteren dijital mamografi cihazının mevcut olduğu, kamu kaynaklarının verimli kullanılması adına iş azaltışı yapıldığı, bu alıma ilişkin ihale puanlarının 2019 sonlarında bitmesinin öngörüldüğü, Bahçelievler semt polikliniğinde yürütülen dijital mamografi hizmeti alım işinin sonlanıp, ilgili mahal boşalana kadar beklenilmesi gerektiği.
19	Diyarbakır İl Sağlık Müdürlüğü Silvan Dr. Yusuf	05.09.2019	95641908-949-E3438 (00100756222)	Hastaneye tahsis edilen 7 adet hemodiyaliz cihazı ile ilgili olarak; hastanenin fiziki alanının hazır olmadığı, cihazların teslimat ve muayene kabul

	AZİZOĞLU Devlet Hastanesi			işlemlerinin ertelenmesi gerektiği.
20	Hakkâri İl Sağlık Müdürlüğü	10.09.2019	17453221-949-11329 (00101031492)	Derecik Hastanesine tahsis edilen 1 adet hemodiyaliz cihazıyla ilgili olarak; hastanenin fiziki alanının hazır olmadığı, cihazların teslimat ve muayene kabul işlemlerinin ertelenmesi gerektiği.
21	Kahramanmaraş İl Sağlık Müdürlüğü Andırın Devlet Hastanesi	06.09.2019	16237189-934.01.99- E.437 (00100831283)	Hastaneye tahsis edilen 2 adet hemodiyaliz cihazı ile ilgili olarak; yeni hastanenin fiziki alanının hazır olmadığı, cihazların teslimat ve muayene kabul işlemlerinin ertelenerek, cihazların daha sonra talep edileceği.
22	Mardin İl Sağlık Müdürlüğü	23.09.2019	97039072-825.02-E.492 (00101896610)	Mazıdaki İlçe Devlet Hastanesine tahsis edilen 4 adet hemodiyaliz cihazıyla ilgili olarak; hastanenin fiziki alanının hazır olmadığı, cihazların teslimat ve muayene kabul işlemlerinin 6-8 ay kadar ertelenmesi gerektiği.
23	Ordu İl Sağlık Müdürlüğü Akkuş Devlet Hastanesi	11.09.2019	41065169-934.01.99- E.660 (00101102074)	Hastaneye tahsis edilen 1 adet hemodiyaliz cihazı ile ilgili olarak; hastanenin fiziki alanının hazır olmadığı, cihazların teslimat ve muayene kabul işlemlerinin ertelenmesi gerektiği.
24	Ordu İl Sağlık Müdürlüğü Ulubey İlçe Devlet Hastanesi	17.09.2019	18245763-929-E.747 (00101579605)	Hastaneye tahsis edilen 5 adet hemodiyaliz cihazı ile ilgili olarak; yeni hastanenin fiziki alanının hazır olmadığı, cihazların teslimat ve muayene kabul işlemlerinin ertelenmesi gerektiği.
25	İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü Bahçelievler Devlet Hastanesi	01.11.2019	97010115-511.12-E.9521 (00104830447)	Hastaneye tahsis edilen kemik densitometri cihazı ile ilgili olarak; hastane ile Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin aynı binada hizmet verdiği ve mevcut cihazın ortak biçimde kullanılmakta olduğu, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin kendi binasına taşınması sonrasında 14.06.2019 tarih ve 2019/263836 İKN' lı tıbbi cihaz alımı kapsamında 1 adet kemik tansiyometri cihazının teslim edilmesi gerektiği.
26	İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi	01.11.2019	48670771-825.02-E.22846 (00104846538)	Yüklenici medikal firma (MEDSİS MEDİKAL SİSTEMLER) tarafından, hastaneye kemik mineral densitometri cihazı tahsis edildiğinin beyan edildiği; ancak hastane bünyesinde yeterli depolama alanı mevcut olmadığı, yeni hastane binasına 2019 yılı sonunda geçiş yapılabileceği.
27	Tokat İl Sağlık Müdürlüğü Turhal Devlet Hastanesi	20.08.2019	84334760-934.01.99-E.44 (00099677680)	Hastaneye Orta Düzey KBB Ameliyat Mikroskopunun teslim sürecinden bahsedildiği, ancak yeni hizmet binası inşaatının devam etmekte olduğu ve fiziki alanın hazır olmadığı.

2019 yılı Kasım ayında gerçekleştirilen yerinde denetim çalışmaları sırasında, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün İstanbul – Kartal'da bulunan deposunda, 2017 yılında ihalesi yapılarak alınan 1 (bir) adet tıbbi cihazın, 2018 yılında ihalesi yapılarak alınan 51 (ellibir) adet tıbbi cihazın ve 2019 yılında ihalesi yapılarak alınan 43 (kırküç) adet tıbbi cihazın, (Sağlık Bakanlığı'nca yapılan planlamaya istinaden) tahsis edilen kamu hastanelerine gönderilmek üzere bekletilmekte olduğu tespit edilmiştir.

Sağlık Bakanlığı (Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü - Sağlık Tesisleri Yatırım Planlama ve Takip Dairesi Başkanlığı) tarafından, inşaatları bitirilememiş yeni bina ya da ek binalara ilişkin yapım işleriyle ilgili sözleşme bitiş tarihlerinin ortalama 2 aydan 1 yıla kadar ek sürelerle "yeniden belirlendiği" ve bu durumun, İl Sağlık Müdürlüğü ve sağlık tesisi (kamu hastanesi) yöneticilerinin katılımıyla gerçekleşen tıbbi cihaz ve donanım planlama toplantılarında katılımcılara duyurulduğu halde planlamadan sorumlu Daire Başkanlığı

tarafından "ek süre" verilen yeni bina veya ek bina inşaatlarının olduğu kamu hastanelerine, tıbbi cihaz tahsis yapılmasına karar verilmesi, yapılan "planlamanın" gerçekçi ve kabul edilebilir kriterlerden uzak olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, yeni bina veya ek bina inşaatının sözleşmesinde öngörülen tarihte bitirilemeyecek olması ve bu durumun resmi yazışma ve ekleri tablolara da derc edilmiş olması, Bakanlık ve/veya sağlık tesisi (kamu hastanesi) nezdinde "beklenmeyen bir durum" olarak değerlendirilemez.

Kaldı ki Bulguya konu edilen tespitlerin tümü, sadece hastane yeni bina ya da ek bina inşaatlarının bitirilememiş olması durumuyla ilgili değildir.

Örneğin, Muğla ili Milas ilçesi 75. Yıl Devlet Hastanesine tahsis edilmiş toplam 14 adet hemodiyaliz cihazıyla ilgili olarak; 08.11.2018 tarihinde gerçekleştiği ifade edilen planlama toplantısını müteakip, 10.12.2018 tarihinde 5 adedi, 10.01.2019 tarihinde 5 adedinin diğer kamu hastanelerine tahsis edildiği anlaşılmaktadır. Milas 75. Yıl Devlet Hastanesi ise bu durumdan habersiz olarak, (tıbbi cihaz tahsis yazısına cevaben) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'ne binanın fiziki koşullarının uygun olmadığı, şeklindeki yazıyı 14.02.2019 tarihinde göndermiştir. Bu durum planlamadaki koordinasyon eksikliğini, kararsızlığı ve karmaşayı gözler önüne sermektedir.

Bu uygulamaların sonucu; muhtelif kamu hastanelerinde kısa veya orta vadede yeni tıbbi cihaz alımına ihtiyaç olmaması ve/veya fiziki koşulların uygun olmamasına rağmen, Sağlık Bakanlığı tarafından Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü bütçesinden harcama yaptırılarak tıbbi cihaz satın alınması, kamu kaynaklarının etkin ve verimli biçimde kullanılmamasıdır. Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastanelerin tıbbi cihaz ihtiyaçları, doğru zamanlamayla karşılanmamakta ve Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü bütçesi (kaynakları) verimli kullanılmamış olmaktadır.

Bunun yanısıra Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün deposunda bekletilen tıbbi cihazların (nemlenme, su baskını, yangın, aşırı sıcak ve/veya toz ve benzeri beklenmedik durumlar dolayısıyla) her türlü fiziksel yıpranma, zarar görme ve hatta kullanılmaz hale gelme riski bulunmaktadır.

İl Sağlık Müdürlüğü ve sağlık tesisi (kamu hastanesi) yöneticilerinin katılımıyla gerçekleşen tıbbi cihaz ve donanım planlama toplantılarının büyük bir kısmı 2018 yılı Kasım ayında icra edilmiş, bu toplantıdan çok kısa bir süre sonra (aynı yıl Aralık ayında) bazı kamu hastanelerinden (tıbbi cihaz tahsis yazısına cevaben) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel

Müdürlüğü'ne gönderilen yazılarda; “mevcut cihazların yeterli olduğu, yeni hastane binası ya da ek bina inşaatının bitirilmediği, fizik koşulların uygun olmadığı” vb gerekçelerle, tıbbi cihazın kabul edilemeyeceği ve Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü deposunda muhafaza edilmesi gerektiği, belirtilmektedir. Bunlara benzer ve diğer gerekçeler, daha sonraki aylarda (2019 yılında) diğer kamu hastaneleri tarafından (tıbbi cihaz tahsis yazısına cevaben) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'ne gönderilen yazılarda da ifade edilmektedir. Bu durum “planlama” toplantısını sorgulanır hale getirmektedir. Normal şartlar altında, bu toplantıda, toplantıya katıldığı belirtilen (ilgili) kamu hastanesi yöneticisiyle/yöneticileriyle, Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü'nün planlamadan sorumlu Daire Başkanlığı yetkilileri arasında, mevcut cihazların yeterli olup olmadığı, yeni hastane binası ya da ek bina inşaatının bitip bitmeyeceğinin, fizik koşulların durumunun ve (dışardan temin edilen) tıbbi cihaz kullanımına dair sözleşme süresinin sona erip ermediğinin ve buna benzer diğer hususların görüşülmüş olması ve tıbbi cihaz teslimatının (kamu hastanesine gönderilmesi ve kurulmasının) mümkün olup olmayacağı kesin olarak kararlaştırılması gerekmektedir.

Sonuç olarak; Sağlık Bakanlığı (Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü) tarafından planlanan ve Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü bütçesinden alımı yapılacak tıbbi cihazların ve bunların sayısının tespiti sürecinde;

Tıbbi Cihaz Talep Sisteminden etkin bir biçimde yararlanılması ve kamu hastanelerinin gerçek ihtiyaçlarının dikkate alınması,

Bununla birlikte dışardan hizmet alımı (tıbbi cihaz kullanımı) sürelerinin, hastane yeni bina ya da ek bina inşaatlarının bitiş tarihleri ile yüklenicilere tanınan ek sürelerin ve de cihaz kurulmasının planlandığı mekanların fiziki koşullarının uygunluğunun gözetilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Mülkiyeti İdareye Ait Olan Taşınmazın Atıl Vaziyette Olması

Mülkiyeti İdareye ait olan ve Hatay ili Arsuz ilçesi Pirinçlik – Büyükdere mevkiinde bulunan 1683 ve 1685 parsel sayılı toplam iki parçada 49.103,85 m2 yüzölçümlü taşınmazlar, üzerindeki eklentilerle birlikte atıl vaziyette olup kullanılmamaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesi (g) bendinde “Kamu Kaynakları”;

“Borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dâhil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerleri,

...

İfade eder.” hükmü yer almakta olup,

Aynı Kanun’un 8’inci maddesinde, her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, bu işlemlerin yanı sıra kaynakların kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından da sorumlu olacağı,

Yine aynı Kanun’un 48’inci maddesinde ise, kamu idarelerine ait malların yönetimi ve kullanımının mevzuatında öngörülen kurallar dâhilinde hizmetin amacına uygun olması gerektiği ve bu hususta malların yönetimi veya kullanılması hususunda yetki verilenlerin sorumlu olduğu, ifade edilmektedir.

Söz konusu taşınmaz üzerinde, 24 adet bakımsız durumda lojman (5’i dolu, 19’u boş), atıl durumda motel binaları, atıl durumda yeşil alanlar ile eğlence mekânları, 2 katlı idare binası ile diğer eklentiler yer almaktadır.

Bu taşınmazın kendisine tahsisini, 2017 yılında başlayan yazışma süreciyle Hatay Valiliği İl Emniyet Müdürlüğü ve ayrıca 2018 yılında başlayan yazışma süreciyle de Hatay Valiliği İl Müftülüğü talep etmiştir.

İdare tarafından Sağlık Bakanlığı’na gönderilen 06.01.2017 tarih ve 00036837728 sayılı yazıyla, söz konusu taşınmazın “üzerindeki eklentilerle birlikte mevcut durumda kullanılmamakta ve atıl vaziyette olduğu ve bunlarla ilgili herhangi bir tasarrufun olup olmadığı” sorulmuş;

Bakanlık’tan İdareye gönderilen 23.02.2017 tarih ve 00040015707 sayılı cevabi yazıda ise; boş ve atıl durumdaki taşınmazların öncelikle Bakanlık birimlerince ihtiyaç duyulup duyulmadığına bakılacağı, hiçbir birimin ihtiyacı olmadığına anlaşılması halinde ise gelir elde edilebilmesi amacıyla TOKİ veya Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’na devredilebileceğinden, Bakanlıkça Hatay ili genelinde yapılacak yatırımların finansmanında kullanılmak üzere planlama yapıldığından, söz konusu taşınmazın herhangi bir kuruma/kuruluşa tahsisine muvafakat edilmediği belirtilmiştir.

Bu yazışma öncesinde İdare tarafından Sağlık Bakanlığı’nın muhtelif birimlerine

(Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Sağlık Yatırımları Genel Müdürlüğü, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu ile Türkiye Halk Sağlığı Kurumu'na) 06.01.2017 tarihli yazı gönderilerek, söz konusu taşınmaza ihtiyaç duyulup duyulmadığı sorulmuş ve adı geçen birimlerden İdareye gönderilen cevabi yazılarda (özet olarak) bu taşınmaza ihtiyaç olmadığı, belirtilmiştir.

Bu yazışmalar sonrasında (2019 yılı sonuna kadar), söz konusu taşınmazlara Sağlık Bakanlığı'nın diğer hiçbir biriminin ihtiyacı olmadığına anlaşılmışına rağmen, gelir elde edilebilmesi amacıyla taşınmazların Bakanlık onayı/muvafakati veya izni ile TOKİ veya Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devri de yapılmamıştır.

İdare tarafından bu taşınmazlar için, Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık şirketine 2010 yılında yaptırılan değer tespiti çalışması sonucunda düzenlenen (17.10.2011 – 001 sayılı) Rapor' un 28'inci sayfasında;

2010 yılında tesis içerisinden geçen yol nedeni ile bazı binaların yıkıldığı, değerlendirme tespiti tarihi itibarı ile lojman bloklarında sadece 6 dairenin kullanılmakta olduğu, geriye kalan motel ve lojman bloklarının tamamının metruk vaziyette olduğu ve korumasız bırakılan bu yapıların iç donanımının söküldüğü ve önemli ölçüde eksildiği, belirtilmektedir. Bu durumda 2019 yılı itibarıyla her hangi bir olumlu değişikliğin (iyileşmenin) olmadığı, İdare yetkilileri tarafından da teyit edilmiştir. (Binaların çatı, duvar ve zeminlerinde çatlak, su baskınına bağlı bozulma, kabarma gibi hasarların yanı sıra camlarda ve kapılarda kırılmalar ve ciddi eksikler olduğu, söz konusu taşınmazların korunmasına yönelik herhangi bir güvenlik tedbirinin halen alınmadığı, adli kayıtlara da geçen hırsızlık olaylarına bağlı çeşitli tesisat malzemesi ve demirbaş kayıplarının yaşandığı belirtilmiştir)

Söz konusu taşınmazın 5018 sayılı Kanunu'nun 3/g maddesi hükmüne göre kamu kaynağı olduğu açıktır. Bununla birlikte söz konusu taşınmazlar üzerindeki yapılarda kullanım dışı kalmaya bağlı olarak önemli ölçüde yıpranma, hasar ve kayıpların oluştuğu anlaşılmaktadır.

Ancak, hasar ve kayıpların tam ve gerçek boyutu; yerinde ve detaylı bir teknik incelemeyle tespit edilebilecektir.

11.02.2020 tarihinde tekraren Bakanlığa (Sağlık Yatırımları Genel Müdürlüğü'ne) resmi yazı gönderildiği,

Söz konusu yazıda, taşınmazlar hakkındaki T.C. Sayıştay Başkanlığının tespitlerine de atıfta bulunulduğu ve konu olan taşınmazlara ilişkin tasarrufları ve varsa planlamalarının Kamu İdaresine bildirilmesinin talep edildiği ve cevap beklendiği, ilgili taşınmazın atıl durumda kalmaması için süreçlerin hassasiyetle takip edileceği, belirtilmiştir.

Sonuç olarak, değerli bir kamu kaynağı niteliğindeki taşınmazın ve üzerindeki binalar ve eklentilerin, uzun yıllardır gelir getirici biçimde değerlendirilmemesi (işletme hakkının devri/kiralama, kullandırma, devir, satış), yeniden bakım onarım yaptırılarak İdarenin (veya başka bir kamu kurumunun) eğitim ve/veya sosyal faaliyetlerinde de kullanılmaması sonucunda önemli bir kamu kaynağı atıl durumda bırakılarak, kamu hizmeti amacına uygun kullanılmamakta, değerlendirilmemekte ve ayrıca binaların kullanım dışı kalması önemli hasar ve kayıplara da neden olmaktadır.

BULGU 3: Lisans Yenileme Alımının İhalesiz Biçimde TÜRKSAT A.Ş.' den Yapılmış Olması

"Kurumsal Microsoft Lisans Yenilemesi" işinin; 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'nun Ek 33'üncü maddesi dayanak gösterilerek, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi olmadan doğrudan TÜRKSAT A.Ş.' den (TÜRKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketi'nden) temin edildiği görülmüştür.

406 sayılı Kanun'un Ek 33'üncü maddesinde;

“... ”

(Ek cümle: 5/11/2008- 5809/67 md.) 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki idareler, e-devlet ile ilgili bilgi ve iletişim teknolojileri hizmetleri kapsamında, Türksat A.Ş.' den doğrudan yapacakları hizmet alımları yönünden, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi değildir” hükmü yer almaktadır.

Söz konusu hüküm uyarınca, TÜRKSAT A.Ş.'nin e-devlet ile ilgili doğrudan ürettiği bilgi ve iletişim teknolojileri hizmetlerinin, ihtiyaç duyan kamu idarelerince 4734 sayılı Kanuna tabi olmaksızın TÜRKSAT A.Ş.' den tedarik edilmesi imkân dâhilindedir.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından düzenlenen "e-Devlet Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik"te yer verilen tanıma göre e-devlet hizmeti;

"Hizmet süreçlerinin vatandaş odaklı olarak yeniden yapılandırılmasını da içerecek şekilde, kurumlar arası veri paylaşımı esasına dayalı olarak yürütülmesi için kurumlar tarafından, hızlı, güvenli, etkili, verimli, şeffaf ve hesap verebilir, temel hak ve özgürlüklere riayet edilerek ve mahremiyet gözetilecek şekilde elektronik ortama aktarılan her bir kamu hizmetini" ifade eder.

Bu tanımdan anlaşılacağı üzere bir hizmetin "e-devlet hizmeti" olarak değerlendirilebilmesi için, kamu kurumunun hizmet süreçlerinin elektronik ortama aktarılması gerekmektedir.

Diğer taraftan aynı Yönetmeliğe göre "e-devlet kapısı" ise; "e-devlet hizmetlerinin son kullanıcıya farklı erişim kanallarından tek noktadan bütünlük olarak sunulduğu ortak elektronik platformu" olarak tanımlanmış ve e-devlet kapısı işletmecisi olarak da Türksat Uyuşuk Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketi olarak gösterilmiştir.

Ancak bu alım sürecine konu olan Kurumsal Microsoft Lisans Yenilemesi işi, lisansların güncellenmiş ve lisans sahibi firma tarafından yenilenmiş halinden ibarettir.

Bunların 406 sayılı Kanun'un Ek 33'üncü maddesinde bahsi geçen e-devlet projesi/uygulamaları ile bir ilgisi bulunmamakta olup, bu alım doğrudan TÜRKİSAT tarafından sunulacak bir tedarik olmadığından, anılan madde hükmü dayanak gösterilerek ve 4734 sayılı Kanun kapsamı dışına çıkılarak doğrudan TÜRKİSAT A.Ş.' den temin edilmesi mümkün değildir.

İdarenin merkez ve taşra teşkilatındaki bilgisayarlarda ve diğer benzer donanımlarında kullanmakta olduğu bilgi-işlem ve bunların yazılımları ile ilgili ürünlerinin tüm hakları, belirli bir markaya aittir ve İdare tarafından lisanslı kullanım söz konusu olduğundan, belirli ücrete tabi olması söz konusudur.

Kanun'un yukarıda yer verilen hükmü uyarınca, TÜRKİSAT A.Ş.'nin e-devlet ile ilgili doğrudan ürettiği bilgi ve iletişim teknolojileri hizmetlerinin, ihtiyaç duyan kamu idarelerince 4734 sayılı Kanuna tabi olmaksızın TÜRKİSAT A.Ş.' den tedarik edilmesi imkân dâhilindedir.

Ancak bu alım sürecine konu olan lisanslı yazılımlar, yazışmalarda kullanılmakta olan başta (eski daktilo işlevini gören) yazı programı, hesap tablosu ve benzeri hesaplama araçları ile görsel sunum ve grafiklerin hazırlanması ile bunlara benzeyen diğer paket programların ve

özellikle lisansların güncellenmiş yani üretici firma tarafından yenilenmiş halinden ibarettir.

Bunların 406 sayılı Kanun'un Ek 33'üncü maddesinde bahsi geçen e-devlet projesi/uygulamaları ile doğrudan doğruya bir ilgisi bulunmamakta olup, bu madde hükmü dayanak gösterilerek 4734 sayılı Kanun kapsamı dışında kalılabileceği değerlendirilmesiyle TÜRKSAT A.Ş.' den temin edilmesi, mümkün değildir.

Sonuç olarak, 406 sayılı Kanun'un Ek 33'üncü maddesinde, TÜRKSAT A.Ş.'nin e-devlet ile ilgili doğrudan bilgi ve iletişim teknolojileri ile ilgili ürettiği hizmetler hususunda kamu idarelerine, kamu ihale mevzuatına bağlı kalmadan TÜRKSAT A.Ş.' den doğrudan alım yapma imkânı verilmektedir. Alım sürecine konu olan lisanslı yazılımların yenilenmesi ise, Kanun'un bu maddesindeki hüküm kapsamına girmemektedir.

BULGU 4: Peşin Ödenen Kira Bedellerinin Aylık ve Yıllık Olarak İzlenmesini Sağlayan Hesapların Kullanılmaması

Genel Müdürlüğün hizmet verdiği bazı kiralık binalara ait kira bedelleri peşin ödendiği halde, muhasebe kayıtlarında dönem ayırıcı hesaplar kullanılmamıştır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinde, genel yönetim muhasebesinin kavramları sayılmış ve "Dönemsellik" kavramı "*Kamu idarelerinin faaliyetleri, belirli dönemlerde raporlanır ve her dönemin faaliyet sonuçları diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanır*" şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmelik'in 101'inci maddesinde; içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin ödenmiş giderler ile duran varlıklar ana hesap grubu içindeki gelecek yıllara ait giderler hesabında kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalanların 180-Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabında,

151'inci maddesinde ise, dönem içinde ödenen ancak, gelecek yılların faaliyet hesaplarına dahil edilecek olan giderlerin 280-Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabında izleneceği belirtilmektedir.

Aynı konuda, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak hazırlanmış olan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 116'ncı ve 205'inci maddelerinde de aynı şekilde düzenleme yapılmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde, peşin ödenen kira giderlerinin

tahakkuk ettirildikleri mali yılın hesaplarında gösterilmesi ve 180-Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı ve/veya 280-Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Alacakların Sınıflandırma ve Tutar Bakımından Doğru, Tam ve Gerçeğe Uygun Durumu Yansıtması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Alacaklardan ilgili hesaplarda (120 ve 121) izlenmeyenler ayrıca bulgu konusu yapılmıştır.
Hizmet Binası Olarak Kullanılmak Üzere Kiralanan Taşınmaz İçin Yapılan Giderlerde Özel Maliyetler Hesabının Kullanılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Taşınmazlar İçin Yapılan Değer Artırıcı Nitelikte Olan Harcamaların İlgili Maddi Duran Varlık Hesabına Kaydedilmemesi	2018	Yerine Getirilmedi	2019 yılı denetim raporunda yeniden bulgu konusunu yapılmıştır.

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 2019 YILI MALİ TABLOLARI
BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.19	Adı : TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	Yıl : 2019
		N Yılı 2019
AKTİF HESAPLAR		PASİF HESAPLAR
1 DÖNEM VARLIKLAR	619.092.117,68	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR
10 HAZİR DEĞERLER	155.930,15	32 FAALİYET BORÇLARI
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	105.000,15	330 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI
12 FAALİYET ALACAKLARI	3.291.692,73	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR
120 GEVİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	3.291.692,73	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI
	609.000.692,04	333 EMANETLER HESABI
	609.000.692,04	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER
14 DİĞER ALACAKLAR	2.011.727,38	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	2.011.727,38	391 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK HESİNTİLERİ HESABI
15 STOKLAR	2.094.512,69	392 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İD. ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	2.094.512,69	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR
16 ÖN ÖDEMELER	2.537.592,69	47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI
162 BÜTÇE DİĞİ AVANS VE KREDİLER HESABI	2.537.592,69	472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI
2 DURAN VARLIKLAR	61.949.010,90	5 ÖZ KAYNAKLAR
22 FAALİYET ALACAKLARI	10.588,56	50 NET DEĞER
228 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	10.588,56	500 NET DEĞER HESABI
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	61.938.422,34	
250 ARAZI VE ARSALAR HESABI	918.302,64	
251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	2.952.921,76	
252 BİNALAR HESABI	150.004.814,02	
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	58.879.802,76	
254 TAŞITLAR HESABI	23.197.916,62	
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	8.134.784,31	
257 BİRİKİMİ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-152.149.916,71	
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00	
260 HAKLAR HESABI	1.454.533,13	
268 BİRİKİMİ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-1.454.533,13	
AKTİF TOPLAMI	681.041.128,58	PASİF TOPLAMI
Bilanço Dipnotları :		
910 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	48.967.742,70	
911 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	48.967.742,70	
948 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI	104.698,37	
949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	104.698,37	
		681.041.128,58

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.19		Adı : TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2019	
Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)
630	GİDERLER HESABI	524.191.030.56	600	GELİRLER HESABI	467.134.223.15
630 01	Personel Giderleri	54.249.947.70	600 01	Vergi Gelirleri	345.210.482.21
630 01 01	Memurlar	48.839.721.15	600 01 06	Harçlar	345.210.482.21
630 01 01 01	Temel Maaşlar	20.869.339.24	600 01 06 09	Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler	345.210.482.21
630 01 01 01 01	Temel Maaşlar	5.102.705.67	600 01 06 09 49	Geçmiş Sağlık Reeml	345.210.482.21
630 01 01 02	Taban Aylığı	15.766.633.53	600 03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.023.504.47
630 01 01 02 01	Zamir ve Tazminatlar	26.912.343.33	600 03 01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	434.021.17
630 01 01 02 01 01	Zamir ve Tazminatlar	26.912.343.33	600 03 01 01	Mal Satış Gelirleri	434.021.17
630 01 01 03	Ödenekler	115.669.08	600 03 01 01 01	Sarımsak, Basılı Evrak, Form Satış Gelirleri	130.00
630 01 01 03 01	Ödenekler	115.669.08	600 03 01 01 05	Geçmiş Sağlık Cihazları Bedelleri	433.991.17
630 01 01 04	Sosyal Haklar	990.355.38	600 03 06	Kira Gelirleri	589.483.30
630 01 01 04 01	Sosyal Haklar	990.355.38	600 03 06 01	Taşınmaz Kiraları	589.483.30
630 01 01 04 01 01	Ek Çalışma Karşılıkları	12.014.15	600 03 06 01 01	Lojman Kira Gelirleri	589.483.30
630 01 01 04 01 01 01	Ek Çalışma Karşılıkları	12.014.15	600 05	Diğer Gelirler	120.747.381.74
630 01 01 04 01 01 01 01	Sözleşmeli Personel	313.211.23	600 05 01	Faiz Gelirleri	62.710.764.91
630 01 02 01	Üretler	230.440.59	600 05 01 09	Diğer Faizler	62.710.764.91
630 01 02 01 01	657 S. K. 4/B Sözleşmeli Personel Üretleri	230.440.59	600 05 01 09 01	Kişilerden Alacaklar Faizleri	99.82
630 01 02 02	Zamir ve Tazminatlar	82.770.67	600 05 01 09 99	Diğer Faizler	62.710.665.09
630 01 02 02 01	657 S. K. 4/B Sözleşmeli Personel Zam ve Tazminatları	82.770.67	600 05 03	Para Cezaları	1.161.012.45
630 01 02 02 01 01	İşçiler	5.086.333.59	600 05 03 02	İdare Para Cezaları	1.027.822.22
630 01 02 02 01 01 01		3.561.513.64	600 05 03 02 99	Diğer İdare Para Cezaları	1.027.822.22
630 01 03 01 03	375 S. KHK'nın Geçici 23 ümuru Md. Kapsamında Sürekli İşçi Ka	3.561.513.64	600 05 03 04	Vergi Cezaları	133.590.23
630 01 03 02		86.961.04	600 05 03 04 01	Vergi ve Diğer Amme Alacakları Gecikme Zamları	133.590.23

Ekonomik Kodlar		GIDERİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)	Ekonomik Kodlar			GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)
630 01 03 02 03	03	375 S. KHK?nın Geçici 23 üncü Md. Kapsamında Sürekli İşçi Ka Sosyal Haklar	86.961,01	600 05 09	09	Diger Çeşitli Gelirler	56.875.604,38	
630 01 03 03	03	Sosyal Haklar	703.962,48	600 05 09	01	Diger Çeşitli Gelirler	56.875.604,38	
630 01 03 04	04	Süreklil İşçilerin Sosyal Hakları	600,00	600 05 09	01	Kişilerden Alınanlar	99.217,43	
630 01 03 04	04	375 S. KHK?nın Geçici 23 üncü Md. Kapsamında Sürekli İşçi Ka	703.362,48	600 05 09	01	Yükarıda Tanımlanmayan Diger Çeşitli Gelirler	56.776.386,95	
630 01 03 04	04	Sosyal Haklar	117.760,44	600 11	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	38.898,33	
630 01 03 04	04	375 S. KHK?nın Geçici 23 üncü Md. Kapsamında Sürekli İşçi Ka	117.760,44	600 11 01	01	Döviz Mevduatının Değerlenmesinde Oluşan Olumlu Kur Farkları	38.898,33	
630 01 03 04	04	Sosyal Haklar	616.133,00	600 11 01	00	Döviz Mevduatının Değerlenmesinde Oluşan Olumlu Kur Farkları	38.898,33	
630 01 03 04	04	375 S. KHK?nın Geçici 23 üncü Md. Kapsamında Sürekli İşçi Ka	616.133,00	600 11 01	00	Döviz Mevduatının Değerlenmesinde Oluşan Olumlu Kur Farkları	38.898,33	
630 01 04	04	Geçici Personel	10.681,73	600 25	25	Kamulu Bedelsiz Olarak Alınan Olmayan Var Etilen Gel	113.955,80	
630 01 04 01	01	Ücretler	10.681,73	600 25 01	01	Gen Büt Kap Kamulu Bedelsiz Olmayan Var Etilen Gel	113.955,80	
630 01 04 01 02	02	Aday Çıracak, Çıracak ve Stajyer Öğrencilerin Ücretleri	10.681,73	600 25 01 01	01	Bedelsiz Olarak Alınan Stoklar	55.191,80	
630 02	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Ödenenleri	9.552.241,98	600 25 01 01	01	Bedelsiz Olarak Alınan Stoklar	55.191,80	
630 02 01	01	Memurlar	8.419.396,77	600 25 01 05	05	Bedelsiz Olarak Alınan Testis Makine Ve Cihazlar	58.764,00	
630 02 01 06	06	Sosyal Güvenlik Kurumuna	8.419.396,77	600 25 01 05	05	Bedelsiz Olarak Alınan Testis Makine Ve Cihazlar	58.764,00	
630 02 01 06 01	01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	5.311.970,18	610		INDİRİM, İADE VE İSKONTOLAR HESABI	133.720,36	
630 02 01 06 02	02	Sağlık Primi Ödemeleri	3.107.417,64	610 01	01	Vergi Gelirleri	119.577,82	
630 02 01 06 02 02	02	Sözleşmeli Personel	47.246,14	610 01 06	06	Harçlar	119.577,82	
630 02 01 06 02 02 02	02	Sosyal Güvenlik Kurumuna	47.246,14	610 01 06 09	09	Diger Harçlar	119.577,82	
630 02 02 04 01	01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	29.961,08	610 01 06 09	09	Diger Harçlar	119.577,82	
630 02 02 04 02	02	Sağlık Primi Ödemeleri	17.285,08	610 03	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinin Ret ve İadesinden Kaynaklı	3.866,29	
630 02 03	03	İşçiler	1.085.589,07	610 03 06	06	Kira Gelirleri	3.866,29	
630 02 03 04	04	İşsizlik Sigortası Fonuna	92.677,47	610 03 06 01	01	Taşınmaz Kira Gelirleri	3.866,29	
630 02 03 04 01	01	İşsizlik Sigortası Fonuna	92.677,47					
630 02 03 04 01 01	01	Sosyal Güvenlik Kurumuna	992.991,64					

Yılı : 2019

Kurum Kodu : 40.19 Adı : TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kurum Kodu : 40.19		Adı : TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2019	
Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)
630 04 03 04 01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	989.101,74	610 03 06 01 00	Taşınmaz Kraları	3.862,39
630 02 03 04 02	Sağlık Primi Ödemeleri	3.889,88	610 05	Diğer Gelirlerin Ret ve ladesinden Kaynaklanan Gid	10.276,25
630 03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	4.305.537,29	610 05 03	Para Cezaları	10.276,25
630 03 04	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	1.016.879,45	610 05 03 02	İdari Para Cezaları	10.266,00
630 03 04 01	Kirtasiye ve Büro Malzemesi Alımları	54.123,14	610 05 03 02 00	İdari Para Cezaları	10.266,00
630 03 02 01 01	Kirtasiye Alımları	1.180,00	610 05 03 04	Vergi Cezaları	10,25
630 03 02 01 03	Periyodik Yayın Alımları	450,00	610 05 03 04 00	Vergi Cezaları	10,25
630 03 02 01 04	Diğer Yayın Alımları	3.024,00	610 05 03 04 00	Vergi Cezaları	10,25
630 03 02 01 05	Baskı ve Çift Giderleri	49.469,14	610 05 03 04 00	Vergi Cezaları	10,25
630 03 02 02	Su ve Temizlik Malzemesi Alımları	129.147,95			
630 03 02 02 01	Su Alımları	39.802,84			
630 03 02 02 02	Temizlik Malzemesi Alımları	89.345,11			
630 03 02 03	Enerji Alımları	747.891,44			
630 03 02 03 01	Yakacak Alımları	94.251,33			
630 03 02 03 02	Akaryakıt ve Yağ Alımları	88.047,75			
630 03 02 03 03	Elektrik Alımları	565.592,36			
630 03 02 04	Yiyecek, İçecek ve Yem Alımları	13.223,70			
630 03 02 04 02	İçecek Alımları	13.223,70			
630 03 02 06	Özel Malzeme Alımları	29.277,44			
630 03 02 06 01	Laboratuvar Malzemesi ile Kimyevi ve Temrinlik Malzeme Alımı	5.950,74			
630 03 02 06 02	Tıbbi Malzeme ve İlaç Alımları	43,20			
630 03 02 06 90	Diğer Özel Malzeme Alımları	23.283,50			
630 03 02 09	Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları	43.215,78			
630 03 02 09 90	Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları	43.215,78			
630 03 03	Yurtiçi Görev Yollukları	683.661,17			
630 03 03 01	Yurtiçi Görev Yollukları	604.315,63			
630 03 03 01 01	Yurtiçi Görev Yollukları	604.315,63			

NET GELİR TOPLAMI :

467.000.502,79

Kurum Kodu : 40.19		Adı : TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2019	
Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yılı (M)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (M)
630 03 03 04	Yurtdışı Sürekli Görev Yoluyla	55.430,24			
630 03 03 02 01	Yurtdışı Sürekli Görev Yoluyla	55.430,24			
630 03 03 03	Yurtdışı Geçici Görev Yoluyla	21.915,31			
630 03 03 03 01	Yurtdışı Geçici Görev Yoluyla	21.915,31			
630 03 04	GÖREY GİDERLERİ	180.688,68			
630 03 04 02	Yasal Giderler	175.688,11			
630 03 04 02 04	Mahkeme Harç ve Giderleri	175.688,11			
630 03 04 03	Ödenecek Vergi, Resim, Harçlar ve Benzeri Giderler	4.980,58			
630 03 04 03 90	Diğer Vergi, Resim ve Harçlar ve Benzeri Giderler	4.980,58			
630 03 05	Hizmet Alımları	2.230.980,56			
630 03 05 02	Haberleşme Giderleri	324.553,70			
630 03 05 02 01	Posta ve Telgraf Giderleri	29.600,00			
630 03 05 02 02	Telefon Abonelik ve Kullanım Ücretleri	58.073,27			
630 03 05 02 03	Bilgiye Abonelik Giderleri	236.880,49			
630 03 05 03	taşıma Giderleri	107.860,84			
630 03 05 03 03	Yük Taşıma Giderleri	79.311,84			
630 03 05 03 04	Geçiş Ücretleri	28.549,00			
630 03 05 04	Tarifiye Bağlı Ödemeler	64.074,02			
630 03 05 04 01	İlan Giderleri	48.914,90			
630 03 05 04 02	Sigorta Giderleri	15.157,12			
630 03 05 05	Kiralar	1.261.792,70			
630 03 05 05 02	Taahhüt Kiralaması Giderleri	155.760,00			
630 03 05 05 05	Hizmet Binası Kiralama Giderleri	609.856,30			
630 03 05 05 12	Personel Servis Kiralama Giderleri	496.166,48			
630 03 05 06	Diğer Hizmet Alımları	472.689,28			
630 03 05 06 03	Kurslara Katılma Giderleri	19.556,11			

Kurum Kodu : 40.19		Adı : TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2019		
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)
630	03	05	04	90	Diğer Hizmet Alımları	453.133,13
630	03	06			Temsil ve Tanıtım Giderleri	13.750,00
630	03	06	01		Temsil Giderleri	7.550,00
630	03	06	01	01	Temsil, Ağırtaşıma, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	7.550,00
630	03	06	02		Tanıtım Giderleri	6.200,00
630	03	06	02	01	Tanıtım, Ağırtaşıma, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	6.200,00
630	03	07			Menkul Maliyet, Gayrimenkul Hakk Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	172.317,28
630	03	07	01		Menkul Mali Alım Giderleri	32.457,68
630	03	07	01	01	Büro ve İşyeri Mal ve Malzeme Alımları	3.442,71
630	03	07	01	04	Yangından Korunma Malzemeleri Alımları	11.540,40
630	03	07	01	90	Diğer Dayanıklı Mal ve Malzeme Alımları	17.474,90
630	03	07	02		Bakım ve Onarım Giderleri	139.859,68
630	03	07	02	01	Tefrişat Bakım ve Onarım Giderleri	3.000,00
630	03	07	02	02	Makine Teçhizat Bakım ve Onarım Giderleri	90.070,00
630	03	07	02	03	Yağıt Bakım ve Onarım Giderleri	44.448,27
630	03	07	03	90	Diğer Bakım ve Onarım Giderleri	2.341,39
630	03	08			Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	11.300,14
630	03	08	01		Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	11.300,14
630	03	08	01	01	Büro Bakım ve Onarım Giderleri	11.300,14
630	03	05			Cari Transferler	1.398.071,61
630	03	05	01		Görev Zarfaları	1.244.577,23
630	03	05	01	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına	1.244.577,23
630	03	05	01	02	Sosyal Güvenlik Kurumu'na Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	148.634,38

Kurum Kodu : 40.19		Adı : TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2019		
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)
630	05	03	01	Kar Amacı Götmeyen Kuruluşlara		148.634,38
630	05	03	01	05	Memurların Öğle Yemeğine Yardım	148.634,38
630	05	04				4.860,00
630	05	04	05			4.860,00
630	05	04	05	10	5947 S.K. Gereği Yapılan Mali Sorumluluk Sigortası Giderleri	4.860,00
630	11				Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	0,64
630	11	99			Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	0,64
630	11	99	00		Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	0,64
630	11	99	00	00	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	0,64
630	13				Amortisman Giderleri	112.406.542,04
630	13	01			Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	111.075.334,25
630	13	01	01		Yeraltı ve Yerüstü Düzenlerinin Amortisman Giderleri	147.646,09
630	13	01	01	00	Yeraltı ve Yerüstü Düzenlerinin Amortisman Giderleri	147.646,09
630	13	01	02		Binaların Amortisman Giderleri	91.715.291,68
630	13	01	02	00	Binaların Amortisman Giderleri	91.715.291,68
630	13	01	03		Tesis, Makine Ve Cihazların Amortisman Giderleri	17.824.224,55
630	13	01	03	00	Tesis, Makine Ve Cihazların Amortisman Giderleri	17.824.224,55
630	13	01	04		Yapıların Amortisman Giderleri	505.276,83
630	13	01	04	00	Yapıların Amortisman Giderleri	505.276,83
630	13	01	05		Demirbaşların Amortisman Giderleri	883.895,10
630	13	01	05	00	Demirbaşların Amortisman Giderleri	883.895,10
630	13	02			Maddi Olmayan Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	1.331.207,79
630	13	02	01		Hakkların Amortisman Giderleri	1.331.207,79

Yılı : 2019

Kurum Kodu : 40.19 Adı : TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)
630 13 02 01 00	Halkların Amortisman Giderleri	1.331.207,79			
630 14	İlkel Madde ve Malzeme Giderleri	7.287.405,01			
630 14 01	Kırtasiye Malzemeleri	253.462,29			
630 14 01 00	Kırtasiye Malzemeleri	253.462,29			
630 14 01 00 00	Kırtasiye Malzemeleri	253.462,29			
630 14 02	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	2.904,00			
630 14 02 00	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	2.904,00			
630 14 02 00 00	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	2.904,00			
630 14 03	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	2.212.100,16			
630 14 03 00	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	2.212.100,16			
630 14 03 00 00	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	2.212.100,16			
630 14 04	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	3.851.946,51			
630 14 04 00	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	3.851.946,51			
630 14 04 00 00	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	3.851.946,51			
630 14 05	Temizleme Ekipmanları	61.588,92			
630 14 05 00	Temizleme Ekipmanları	61.588,92			
630 14 05 00 00	Temizleme Ekipmanları	61.588,92			
630 14 06	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiyeye Malzemeleri	350.445,95			
630 14 06 00	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiyeye Malzemeleri	350.445,95			
630 14 06 00 00	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiyeye Malzemeleri	350.445,95			
630 14 12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	2.301,47			
630 14 12 00	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	2.301,47			

Kurum Kodu : 40.19		Adı : TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2019	
Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)
630 14 12 04 00	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	2.301,47			
630 14 13	Yedek Parçalar	551.291,01			
630 14 13 00	Yedek Parçalar	551.291,01			
630 14 13 04 00	Yedek Parçalar	551.291,01			
630 14 13	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	245,20			
630 14 13 00	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	245,20			
630 14 13 04 00	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	245,20			
630 14 15 04 00	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	245,20			
630 14 17	Basıncılı Ekipmanlar	1.119,50			
630 14 17 00	Basıncılı Ekipmanlar	1.119,50			
630 14 17 04 00	Basıncılı Ekipmanlar	1.119,50			
630 20		18.305,55			
630 20 02		18.305,55			
630 20 02 05		18.305,55			
630 20 02 05 98	Mahkeme Kararı Uyarınca Silinen Alacaklar	18.305,55			
630 25	Kamu İd Bedelsiz Olarak Devr Mali Olmayan Var KayGid	322.181.388,84			
630 25 01	Gen Büt Kap Kamu İd Bedelsiz Olarak Devr Var Kaynaklanan Gid	322.181.388,84			
630 25 01 01	Bedelsiz Olarak Devredilen Stoklar	2.798.812,69			
630 25 01 01 00	Bedelsiz Olarak Devredilen Stoklar	2.798.812,69			
630 25 01 05	Bedelsiz Olarak Devredilen Tesis Makine Ve Cihazlar	316.881.266,82			
630 25 01 05 00	Bedelsiz Olarak Devredilen Tesis Makine Ve Cihazlar	316.881.266,82			
630 25 01 01	Bedelsiz Olarak Devredilen Demirbaşlar	2.501.307,33			
630 25 01 01 00	Bedelsiz Olarak Devredilen Demirbaşlar	2.501.307,33			
630 30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	4.605.032,98			

Kurum Kodu : 40.19		Adı : TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2019	
Ekonomik Kodlar	GİDERİM TURU	Cari Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TURU	Cari Yılı (N)
630 30 06	Proje Kapsamında Yapılan Cari Gideriler	4.606.032,98			
630 30 06 06	Menkul Malların Büyük Onarım Giderleri	2.304.106,59			
630 30 06 02	Malzeme Giderleri	768.728,28			
630 30 06 07	Müteahhütlik Hizmetleri	1.538.378,27			
630 30 06 07	Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	2.301.976,48			
630 30 06 01	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	1.917.500,00			
630 30 06 09	Diğer Giderler	384.426,48			
630 99	Diğer Giderler	8.181.556,92			
630 99 99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	8.181.556,92			
630 99 00	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	8.181.556,92			
630 99 06 00	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	8.181.556,92			
GİDERLER TOPLAMI :		524.191.030,56			
GİDERLER TOPLAMI (A)		524.191.030,56			
GELİRLER TOPLAMI (B)		467.134.223,15			
İNDİRİM : İADE/İSKONTO TOPLAMI (C)		133.720,36			
NET GELİR (D= B - C)		467.000.502,79			
FAALİYET SONUCU D - A		-57.190.527,77			

**MADEN TETKİK VE ARAMA
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

**MADEN TETKİK VE ARAMA
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2019 YILI
SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM
RAPORU**

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2019 Yılı Sonu Personel Hizmet Sınıfı ve Dağılımı

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Gerçekleşme Tablosu

KISALTMALAR

- BOREN** : Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü
ÇED : Çevresel Etki Değerlendirmesi
ETKB : Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
EBYS : Elektronik Bilgi Yönetim Sistemi
FKM : Felaket Kurtarma Merkezi
ISO/IEC: Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi
KDV : Katma Değer Vergisi
KHK : Kanun Hükmünde Kararname
MAPEG : Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü
MBYBS : Maden Bilişim Yönetim Bilgi Sistemi
MİGEM : Maden İşleri Genel Müdürlüğü
MTA : Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
NATEN : Nadir Toprak Elementleri Enstitüsü
SGB : Strateji Geliştirme Başkanlığı
SGK : Sosyal Güvenlik Kurumu
TAEK : Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanlığı

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlar Bakanlığına bağlı bir Kurum olan Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü (MTA), 5018 sayılı Kanun'un ekindeki II-Sayılı Cetvelde “B- Özel Bütçeli Diğer İdareler” arasında yer almaktadır.

MTA Genel Müdürlüğü, Ülkemizin maden ve hammadde kaynaklarını araştırmak, rezerv ve tenörlerini tespit ederek ekonomiye kazandırmak amacıyla 14 Haziran 1935 tarihinde 2804 sayılı Kanun ile Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Genel Direktörlüğü olarak kurulmuştur. Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Genel Direktörlüğü'nün adı, 13.12.1983 tarih ve 186 sayılı KHK'nin geçici 5' inci maddesiyle “Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü” olarak değiştirilmiştir.

MTA Genel Müdürlüğü, arama ve araştırma çalışmalarını 2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Kanunu hükümlerine göre yürütmektedir. Ayrıca 3213 sayılı Maden Kanunu ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Mineralli Sular Kanunu ile Kuruma verilmiş görev ve yetkiler bulunmaktadır.

Kurumun 2804 sayılı Kanun kapsamında görevleri; yer kabuğunun jeolojik yapısını ve özelliklerini araştırmak, Türkiye'nin jeolojik bilgilerini üretmek, genel jeolojik haritalar ve veri bankası oluşturmak, maden aramak, araştırmak, bulmak, bulunmasına ait alt yapı bilgilerini üretmek, geliştirmek amacıyla inceleme ve çalışmaları yapmak, yaptırmak, Ülkemizin kıta sahanlığına ait bilgiler üretmek, arşivlemek, değerlendirmek ve kullanıcıların erişimine sunmak, yer bilimleri ve madencilik ile ilgili araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile analiz/test deney, ürün ve süreç geliştirme çalışmaları yapmak, doğal afetlerle ilgili araştırmalar yapmak ve alt yapı bilgisi oluşturmak, çevre jeolojisi, jeoteknik, arazi kullanım potansiyeli ve ÇED konularında görüş oluşturmak, incelemeler yapmak, plan ve harita hazırlamak, alt yapı bilgileri üretmek, görev alanı ile ilgili olarak personel yetiştirmek, yetiştirilmesine yardım etmek, bu amaçla çalışan kuruluşlar ile iş birliği yapmak, uzman kuruluşlar ile uluslararası düzeyde faaliyet yürütmek, yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilerle bilimsel ve teknik iş birliği yapmak, kongre, sempozyum gibi bilimsel etkinlikleri düzenlemek ve desteklemek, görev alanı ile ilgili yayın faaliyetlerinde bulunmak, fizibilite raporları

hazırlamak, dokümantasyon, enformasyon ve bilgi bankası oluşturmak, müze ve arşiv gibi destek birimleri kurmaktır.

2804 sayılı Kanun’da 04.06.2016 tarihinde yapılan değişiklik ile MTA Genel Müdürlüğünün görevleri kapsamına giren iş ve hizmet konularında 2522 sayılı Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanun’a tabi olmaksızın, bağlı bulunduğu Bakanlık onayı ile yurt dışında arama ve araştırma faaliyetleri yapmaya, bu faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla yurt içinde ve yurt dışında şirket kurmaya, yerli ve/veya yabancı gerçek veya tüzel kişilerle yurt içinde ve yurt dışında şirket veya ortaklık kurmaya, imtiyazlı ortak olmaya, şirketler veya ortaklıklarla ilgili her türlü pay, hisse senedi ve diğer ortaklık paylarını alıp satmaya ve yurt dışında çalışma büroları açmaya yetkili kılınmıştır. Bu çerçevede “MTA Genel Müdürlüğünün Yurt Dışı Faaliyetlerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” çıkarılmıştır.

703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 153’üncü maddesi ile 2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Kanununda değişiklikler yapılmıştır. Bu bağlamda; 703 sayılı KHK ile 2804 sayılı Kanunda geçen “İktisat Vekaleti” ibareleri “Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı” şeklinde değiştirilmiş ve 2804 sayılı Kanun’un 14 üncü maddesi yürürlükten kaldırılarak Kurumun hesaplarının her yıl Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı tarafından görevlendirilen murakıplar tarafından denetlenmesi usulü kaldırılmıştır. Ayrıca 2804 sayılı Kanun’un 19 uncu maddesi “Genel Müdürlük, 2 nci maddede belirtilen görevleri yerine getirmek üzere Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenen hizmet birimlerinden oluşur.” şeklinde değiştirilmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Kurum teşkilat yapısı; Genel Müdür ve dört Genel Müdür Yardımcısı, dokuz ana hizmet birimi, beş danışma ve denetim birimi, altı yardımcı hizmet birimi ile - Sivas, Konya, Kızılcahamam, Malatya, İzmir, Balıkesir, Zonguldak, Kocaeli, Adana, Trabzon, Van, Diyarbakır illerinde teşkilatlanan - on iki Bölge Müdürlüğünden oluşmaktadır.

Merkez Birimlerini oluşturan Daire Başkanlıklarının yapılanması teknik dairelerde Daire Başkanı – Koordinatör – Birim Yöneticisi; idari dairelerde ise Daire Başkanı – Şube Müdürü – Şef, şeklindedir.

Bölge Müdürlükleri, Genel Müdür Yardımcısı'na bağlı olarak faaliyet göstermektedir. Bölge Müdürlükleri'nin yönetimi; 1 Bölge Müdürü, 2 Bölge Müdür Yardımcısı, Planlama Koordinasyon, Jeoloji-Etüt, Sondaj-Hafriyat ve Makine İkmal olmak üzere 4 Başmühendislik ile Personel, İdari İşler, Muhasebe. Büro Satın Alma Servis Şefliklerinden oluşmaktadır.

MTA Genel Müdürlüğü arama-araştırma çalışmalarını yıllık yatırım programı kapsamında oluşturduğu projeler ile yürütmektedir. Projeler, ana hizmet birimlerinin koordinatörlüğünde, Bölge Müdürlüklerinin lojistik desteği ile sürdürülmektedir.

2019 yılı sonu itibariyle Kurumda istihdam edilen toplam 2802 personelin hizmet sınıfları ile merkez ve taşra teşkilatı itibarıyla dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2019 Yılı Sonu Personel Hizmet Sınıfı ve Dağılımı

Hizmet Sınıfı		Merkez	Bölge	Genel
Memur	Teknik Hizmetler Sınıfı	1052	422	1474
	Genel İdare Hizmetleri Sınıfı	284	224	508
	Avukatlık Hizmetleri Sınıfı	9	0	9
	Sağlık Hizmetleri Sınıfı	12	0	12
	Yardımcı Hizmetler Sınıfı	17	3	20
	Toplam	1374	649	2023
Kadrolu İşçi		518	257	775
Sözleşmeli Personel		2	2	4
Genel Toplam		1894	908	2802

Ayrıca 1416 sayılı “Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun” kapsamında yüksek lisans ve doktora eğitimi almak üzere toplamda 179 öğrenci Kurum adına Milli Eğitim Bakanlığı tarafından burslu olarak yurt dışına gönderilmiş, hâlihazırda öğrenimini tamamlayan 8 kişi Kurumda göreve başlamıştır.

1.3. Mali Yapı

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün mali işlemleri; 5018 sayılı Kanun'un 49 ve 80' inci maddelerine dayanılarak düzenlenen ve Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenen esaslara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın “Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi” üzerinden yürütülmektedir.

Kurumun mali iş ve işlemleri Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı tarafından, Bölge Müdürlüklerinin mali işlemleri ise bu birimler tarafından gerçekleştirilmektedir.

Kurum, Genel Müdürlükte bulunan Muhasebe Yetkilisi ve buna bağlı 12 Bölge Müdürlüğünde Kurulu muhasebe birimleriyle ve Genel Müdürlükte 19 ve Bölge Müdürlüklerinde 12 olmak üzere toplam 31 harcama birimi ile mali iş ve işlemlerini yürütmektedir.

Kuruma 2019 yılı için Bütçe Kanunıyla verilen ve yılsonu itibarıyla gerçekleşen bütçe verileri aşağıdaki Tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2019 Yılı Dönemi Bütçe Gerçekleşme Tablosu

A-GELİRLER	Başlangıç Bütçesi	Ekleme	Yıl Sonu Gerçekleşme		Yıl Sonu Bütçesine Göre Gerçekleşme Or. %	
Toplam Gelir	625.469.000,00	0,00	1.204.264.213,08		192,3	
Öz gelir	243.000.000,00	0,00	826.795.213,08		340,2	
Hazine Yardımı	377.469.000,00	0,00	377.469.000,00		100,0	
Net Finansman	5.000.000,00	0,00	-		-	
2019 Yılına Devreden Likit Miktarı	0,00	0,00	0,00		0,0	
B - GİDERLER	Başlangıç Bütçesi	Ekleme	Bloke	Yıl Sonu Bütçesi	Yıl Sonu Gerçekleşme	Yıl Sonu Bütçesine Göre Gerçekleşme Or. %
Toplam Gider	625.469.000,00	482.009.499,88	-	1.107.478.499,88	1.079.251.951,81	97,5
1-Personel Giderleri	228.739.000,00	0,00	-	228.739.000,00	220.529.679,84	96,4
2-Prim Giderleri	44.457.000,00	0,00	-	44.457.000,00	41.892.866,84	94,2
3-Mal ve Hiz. Alım Gid.	16.357.000,00	11.443.680,00	-	27.800.680,00	26.441.250,31	95,1
5-Cari Transferler	19.238.000,00	10.000,00	-	19.248.000,00	19.178.399,08	99,6
6-Sermaye Giderleri	316.678.000,00	443.322.000,00	-	760.000.000,00	743.975.935,86	97,9
8-Borç Verme	0,00	27.233.819,88	-	27.233.819,88	27.233.819,88	100,0

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 Sayılı Kanun kapsamında özel bütçeli bir idare olan Kurumun muhasebe işlemleri, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenen esaslara uygun olarak raporlanmakta, denetim, mali tablolar dikkate alınarak gerçekleştirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5 inci maddesi gereğince hesap

dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş, denetim çalışmaları bu belgeler ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablolarına verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin

gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

MTA Genel Müdürlüğünde iç kontrol sisteminin oluşturulması için 06.02.2012 tarihli ve 0248 sayılı Makam Oluru alınarak İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı çalışmaları başlamıştır. Bu kapsamda İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubu ve İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulmuştur. İç Kontrol çalışmalarının sağlıklı

ve etkin bir şekilde yürütülebilmesi için Eylem Planı Hazırlama Grubunun revize edilmesine yönelik 04.07.2014 tarih ve 1385 sayılı Makam Oluru alınmıştır. Bu gruba Mevcut Durum Raporunun hazırlanması ve İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının oluşturulması hakkında bilgi sahibi olmaları için 01.09.2014-05.09.2014 tarihleri arasında iç kontrol standartları bilgilendirme eğitimi verilmiştir. 31.12.2014 tarihinde İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kurumda, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda yer alan limitleri aşan tüm taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarının tamamı ön mali kontrole tabiidir. Ön mali kontrol sonucunda uygun görüş verilmediği halde harcama yetkilileri tarafından gerçekleştirilen mali işlemler bulunmamaktadır.

Strateji Geliştirme Daire Başkanlığında 5018 sayılı Kanun'un 60.Maddesi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 15.Maddesi ve Genel Müdürlüğün 2008/6 Genelgesi uyarınca ön mali kontrol görevini yürüten personel mali işlem sürecinde görev almamaktadır.

Kurumda görevlerin takip edilmesi için SGB.net yönetim bilgi sistemi mevcuttur. Bu sisteme erişim için gerekli yetkilendirmeler Daire Başkanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir. Kayıt ve dosyalama sisteminin güncel ve güvenilir olması için gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

**MADEN TETKİK VE ARAMA
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2019 YILI
SAYIŞTAY PERFORMANS
DENETİM RAPORU**

1. ÖZET

Bu rapor, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün performans denetimi sonuçlarını içermektedir.

6085 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca, Sayıştay “*hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim*” olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirilmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2019-2023 dönemine ait Stratejik Plan,
- 2019 yılı Performans Programı,
- 2019 yılı İdare Faaliyet Raporu,
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

MTA'nın Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının mevcut olduğu, gerekli sunum kriterlerini karşıladığı, faaliyet sonuçlarının ölçülmesi ve değerlendirilmesine ilişkin olarak veri kayıt sistemlerinin mevcut olduğu; bu mevcut sistem içinde veri toplama, analiz ve ölçüm yapmakla sorumlu personelin belirlendiği ve dönemsel olarak faaliyet sonuçlarının ölçüldüğü, raporlandığı tespit edilmiştir.

Ancak, Stratejik Plan, Performans Programı, Faaliyet Raporu sürecinin mevzuatın öngördüğü doğrultuda katılımcı yöntemlerle sürdürülmesi performans bilgisini ölçmek adına daha güvenilir veri kayıt sistemleri tasarlanması, geliştirilmesi, sorumlu personelin süreçle ilgili bilgilendirilmesi ve eğitilmesinin; sürecin daha sağlıklı işlemesine, sürdürülmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının

hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay’a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilir.

Bu çerçevede, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün yayımladığı 2019-2023 dönemine ait Stratejik Plan, 2019 yılı Performans Programı ve 2019 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2019 yılı performans denetimi kapsamında Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün yayımladığı 2019-2023 dönemine ait Stratejik Plan, 2019 yılı Performans Programı ve 2019 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

MTA'nın Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının mevcut olduğu, Performans Programının ve Faaliyet Raporunun mevzuatta belirtilen zamanlara ve sunum kriterlerine uygun olarak hazırlandığı tespit edilmiştir. Ayrıca Performans Programı ve Faaliyet Raporundaki performans bilgisinin içeriğinin mevzuatta öngörülen unsurları taşıdığı düşünülmektedir.

MTA'nın performans bilgisini değerlendirmek için kullandığı faaliyet sonuçlarının ölçülmesi ve değerlendirilmesine ilişkin veri kayıt sistemleri incelendiğinde, Kurumun göstergelerle ilgili performans bilgisinin toplandığı, raporlandığı ve belirlenen göstergeler aracılığıyla performansı ölçme ve izleme amacına yönelik veri kayıt sistemi bulunduğu görülmüştür.

6. DENETİM BULGULARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 2019 YILI MALİ TABLOLARI

Kurum Kodu : 40.40		MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 2019 YILI BİLANÇOSU		Yıl: 2019
AKTİF HESAPLAR		PASİF HESAPLAR		
1 DÖNEN VARLIKLAR	461.730.878,39	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		33.385.693,03
10 Hazır Değerler	194.097,75	32 Faaliyet Borçları		11.904.722,47
102 Banka Hesabı	156,74	320 Bütçe Emanetleri Hesabı		11.904.722,47
105 Döviz Hesabı	193.941,01	33 Emanet Yabancı Kaynaklar		2.390.015,29
12 Faaliyet Alacakları	143.883.866,09	330 Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabı		1.972.568,72
120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı	111.509.914,34	333 Emanetler Hesabı		417.446,57
121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	32.065.212,14	34 Alınan Avanslar		1.200.000,00
126 Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabı	308.739,61	340 Alınan Sipariş Avansları Hesabı		1.200.000,00
13 Kurum Alacakları	132.105.969,61	36 Ödenecek Diğer Yükümlülükler		6.947.904,74
135 Tek Hazine Kurumlar Hesabından Alacaklar	132.105.969,61	360 Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabı		6.102.238,59
14 Diğer Alacaklar	1.731.332,86	361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı		713.338,73
140 Kişilerden Alacaklar Hesabı	1.731.332,86	362 Fonlar Veya Diğ. Kamu İd. Adına Yapılan Tahs. Hes.		132.327,42
15 Stoklar	59.547.828,78	37 Borç Ve Gider Karşılıkları		10.943.050,53
150 İlk Madde Ve Malzeme Hesabı	59.547.828,78	372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı		10.943.050,53
16 Ön Ödemeler	14.373.931,88	4 Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar		49.779.262,56
162 Bütçe Dışı Avans Ve Krediler Hesabı	14.161.103,95	43 Diğer Borçlar		6.609,60
164 Akreditif Hesabı	212.827,93	430 Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabı		6.609,60
19 Diğer Dönen Varlıklar	109.893.851,42	47 Borç Ve Gider Karşılıkları		49.772.652,96
190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı	109.893.851,42	472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı		49.772.652,96
2 DURAN VARLIKLAR	2.939.043.210,11	5 Öz Kaynaklar		3.317.609.132,91
22 Faaliyet Alacakları	432.161.697,14	50 Net Değer		3.222.736.764,19
220 Gelirlerden Alacaklar	431.682.706,05	500 Net Değer Hesabı		3.222.736.764,19
226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı	478.991,09	57 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları		1.822.256.696,90
24 Mali Duran Varlıklar	43.126.422,93	570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı		1.822.256.696,90
241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluş, Yat. Serm. Hs	43.126.422,93	58 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları		1.383.624.255,52
25 Maddi Duran Varlıklar	2.463.755.090,04	580 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı (-)		-1.383.624.255,52
250 Arazi ve Anzalar Hesabı	1.982.642.251,05	59 Dönem Faaliyet Sonuçları		-343.760.072,66
251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hes.	6.270.000,00	591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı (-)		-343.760.072,66
252 Binalar Hesabı	259.332.645,30			
253 Tesis Makine ve Cihazlar Hes.	122.333.172,79			
254 Taahhüt Hesabı	317.292.862,60			
255 Demirbaşlar Hesabı	40.023.967,51			
257 Birikmiş Amortismanlar Hes. (-)	-264.139.799,21			
26 Maddi Olmayan Duran Varlıklar	0,00			
260 Haklar Hesabı	19.232.006,24			
268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-19.232.006,24			
29 Diğer Duran Varlıklar	0,00			
294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Dur.V.Hes.	862.543,82			
299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-862.543,82			
AKTİF TOPLAMI	3.400.774.088,50	PASİF TOPLAMI		3.400.774.088,50

Bilanço Dipnotları

910 Alınan Teminat Mektupları Hesabı	50.154.245,72
911 Alınan Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı	50.154.245,72
920 Gider Taahhüleri Hesabı	303.498.944,04
921 Gider Taahhüleri Karşılığı Hesabı	303.498.944,04
948 Başka Birimler Adına İzlenen Alacaklar Hesabı	5.443.682,10
949 Başka Birimler Adına İzlenen Alacak Emanetleri Hesabı	5.443.682,10

MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 2019 YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU												
Kurum Kodu : 40.40	GİDERLER HESABI					GELİRLER HESABI						
630					1.103.311.896,34	600				767.078.824,55		
630	1			Personel Giderleri	239.458.137,73	600	3			Teşebbüs ve Mülkiyet Giderleri	213.438.016,61	
630	1	1		Memur Maaşları	155.224.159,48	600	3	1		Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	206.115.286,14	
630	1	2		Sözleşmeli Personel	224.497,40	600	3	1	1	Mal Satış Gelirleri	467.107,29	
630	1	3		İşçi Ücretleri	83.521.993,51	600	3	1	1	1	Sırtlama, Basılı Evrak, Form Satış Gelirleri	22.318,37
630	1	4		Gecici Personel Ücretleri	497.497,34	600	3	1	1	2	Kıtap, Yayın vb. Satış Gelirleri	444.790,92
630	2			Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	41.892.866,84	600	3	1	2		Hizmet Gelirleri	205.646.177,85
630	2	1		Memurlar İçin Tahakkük Edilen Karşılıklar	29.507.129,78	600	3	1	2	6	Laboratuvar Deney ve Analiz Gelirleri	1.287.789,15
630	2	2		Sözleşmeli Personel	39.354,24	600	3	1	2	99	Diğer Hizmet Gelirleri	204.358.388,70
630	2	3		İşçiler İçin Tahakkük Edilen Karşılıklar	12.346.382,62	600	3	6			Kira Gelirleri	7.324.731,47
630	3			Mal ve Hizmet Giderleri	25.177.327,42	600	3	6	1		Taşınmaz Kiraları	7.324.731,47
630	3	1		Üretim Yönelik Mal ve Malzeme Giderleri	9.087,80	600	3	6	1	1	Lojman Kira Gelirleri	466.802,87
630	3	2		Tüketim Yönelik Mal ve Malzeme Giderleri	9.399.241,10	600	3	6	1	99	Diğer Taşınmaz Kira Gelirleri	6.857.928,60
630	3	3		Yolluklar	2.021.776,45	600	4				Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özet Gelirler	377.466.000,00
630	3	4		Görev Giderleri	1.995.474,35	600	4	2			Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil	377.469.000,00
630	3	5		Hizmet Alınları	11.089.118,03	600	4	2	1		Can Bağış ve Yardımlar	60.791.000,00
630	3	6		Temal ve Yenime Giderleri	47.081,44	600	4	2	1	1	Hazine Yardımı	60.791.000,00
630	3	7		Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alın, Bakım ve Onarım Giderleri	560.767,64	600	4	2	2		Sermaye Bağış ve Yardımları	316.678.000,00
630	3	8		Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	78.780,61	600	4	2	2	1	Hazine Yardımı	316.678.000,00
630	5			Carl Transferler	19.178.399,08	600	5				Diğer Gelirler	174.855.981,04
630	5	1		Görev Zararları	18.171.370,94	600	5	1			Faiz Gelirleri	43.384.981,00
630	5	3		Kar Amacı Götmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	977.362,32	600	5	2			Kiş ve Kurumlardan Alınan Paylar	116.739.501,02
630	5	4		Hane Halkına Yapılan Transferler	336,00	600	5	9			Diğer Çeşitli Gelirler	14.721.398,93
630	5	6		Yurt dışına Yapılan Transferler	29.329,82	600	11				Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	1.233.317,15
630	11			Değer ve Miktar Değişim Giderleri	319.534,32	600	11	7			Döviz Mevcudunun Değerlemesinden Oluşan Çırtılı Kur Farkları	789.440,43
630	11	1		Döviz Mevcudunun Değerlemesinde Oluşan Olumsuz Kur Farkı	319.534,32	600	25				Kur Değişikliği Nedeniyle Döviz Cinsinden Alacaklardaki Artış	443.876,72
630	13			Amortisman Giderleri	49.124.693,47	600	25	1			Kamulu Bedelsiz Olarak Alınan Gelirler	82.629,75
630	13	1		Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	49.826.841,49	600	25	1	1		Gen Büt Kap Kamulu Bedelsiz Ol Alınan Olmayan Var Elde Edilen Gelirler	82.629,75
630	13	2		Maddi Olmayan Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	2.297.851,98	600	25	1	1	0	Bedelsiz Olarak Alınan Stoklar	19.946,54
630	14			İht. Maddede ve Malzeme Giderleri	69.832.093,44	600	25	1	5	0	Bedelsiz Olarak Alınan Tesis Makine Ve Cihazlar	62.783,21
630	14	1		Kırtasiye Malzemesi	1.344.951,67	610					İNDİRİM, İADE VE İSKONTOLAR HESABI	7.527.001,87
630	14	2		Beslenme, Gıda Amaçlı ve Müftülikle Kullanılan Tüketim Malzemesi	52.030,67	610	3				Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinin Ret ve İadesinden Kaynaklananla	56.979,08
630	14	3		Tabii ve Laboratuvar Sarf Malzemesi	4.169.319,41	610	3	1			Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	56.619,21
630	14	4		Yakıtın Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	494.209,73	610	3	1	1		Mal Satış Gelirleri	4.475,36
630	14	5		Temizleme Ekipmanları	492.381,61	610	3	1	2		Hizmet Gelirleri	52.143,86
630	14	6		Giycek, Mafuşat ve Tuahşye Malzemesi	411.634,51	610	3	6			Kira Gelirleri	309,87
630	14	7		Yiycek	8.322,15	610	5				Diğer Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Gid	7.479.022,79

630	14	8	İçecek	11.000,00	810	5	1		Faiz Gelirleri	1.620.346,70
630	14	10	Zirai Maddeler	113.056,54	810	5	2		Kırsal ve Kurumlardan Alınan Paylar	5.218.804,36
630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	4.385.540,64	810	5	9	1	Diğer Çeşitli Gelirler	630.871,73
630	14	13	Yedek Parçalar	53.879.132,96						
630	14	14	Nakli Vasıtaları Lastikleri	213.802,96						
630	14	15	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayımlar	143.004,78						
630	14	17	Bakım Ekipmanları	94.462,01						
630	14	99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	4.019.543,90						
630	20		Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	153.527,08						
630	20	1	Gelirlerden Alacaklardan Silinenler	152.529,39						
630	20	2	Kişilerden Alacaklardan Silinenler	997,69						
630	30		Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	657.644.099,35						
630	30	6	Menkul Malların Büyük Onarım Giderleri	1.431.899,51						
630	30	6	Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	1.083.799,44						
630	30	6	Diğer Sermaye Giderleri	655.128.371,40						
630	99		Diğer Giderler	531.256,61						
630	99	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	531.256,61						
GİDERLER TOPLAM				1.163.311.895,34					GELİRLER TOPLAM	767.678.324,55
GİDERLER TOPLAM (A)				1.163.311.895,34					NET GELİR (D=B-C)	759.551.822,68
GELİRLER TOPLAM (B)				767.678.324,55						
İNDİRİM, İADE VE İSKONTO TOPLAM (C)				7.527.001,87					FAALİYET SONUCU D-A	-343.760.072,66

TÜRK AKREDİTASYON KURUMU
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1 TÜRKAK 2019 Kadro /Personel Sayıları

Tablo 2 TÜRKAK Bütçe Ödenekleri ve Gider Gerçekleşmeleri

Tablo 3 TÜRKAK 2019 Gelir Gerçekleşmeleri

KISALTMALAR

TÜRKAK: Türk Akreditasyon Kurumu

KHK: Kanun Hükümünde Kararname

UDK: Uygunluk Derecelendirme Kuruluşu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Kurumun Fon Hesaplarında Tutulan Nakit Tutarlarının 108 Diğer Hazır Değerler Hesabında Takip Edilmesi
2. Vergi tevkifatlarının Gider Hesabına kaydedilmemesi

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Taşınmaz Cetvelinin Düzenlenmemesi
2. Maddi Olmayan Duran Varlık Kapsamında Olmayan Destek, Uygulama Geliştirme Ve Eğitim Hizmet Alımı Giderlerinin Haklar Hesabına Kaydedilmesi
3. Katma Değer Vergisi tutarları için Bütçe Gelirlerinden Ret ve iadeler Hesabının Kullanılması
4. Yurt içi ve Yurt Dışı Geçici Görev Yolluğu Kapsamında Yolluk Ödeneğinden Ödenen Uçak Biletlerinin Kurum Tarafından Herhangi Bir İhale Usulü Kullanılmadan Hizmet Alımı Şeklinde Bir Firmadan Alınması Ve Uçak Biletlerinin Harcama Evrakına Eklenmemesi
5. Etüt-Proje Bilirkişi Ekspertiz Giderleri Kapsamında Yapılan Ödemelerin Belirli Standartlara Bağlanmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1 Mevzuat ve Görevler

Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) uygunluk değerlendirme kuruluşlarını akredite etmek, bu kuruluşların ulusal ve uluslararası standartlara göre faaliyette bulunmalarını ve bu suretle uygunluk değerlendirme kuruluşlarınca düzenlenen belgelerin ulusal ve uluslararası alanda kabulünü temin etmek amacıyla kurulmuş; Dışişleri Bakanlığına bağlı özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliği haiz, kâr amacı gütmeyen, idari ve mali özerkliğe sahip bir kurumdur. Türk Akreditasyon Kurumu 5018 sayılı Kanun'a tâbi olup, ekli "II Sayılı Cetvel (B) Özel Bütçeli Diğer İdareler" arasında yer almaktadır.

Türkiye'de uluslararası nitelikte, bağımsız bir akreditasyon sisteminin kurulmasına yönelik çalışmalar 1991 yılında Türkiye Cumhuriyeti ile Dünya Bankası arasında imzalanan ikraz anlaşması ile başlamıştır. TÜRKAK, 27.10.1999 tarihinde kabul edilen 4457 sayılı Türk Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile kurulmuştur.

09.07.2018 tarih ve 30473 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Anayasa'da Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlaması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye istinaden 15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete' de yayınlanan 4 sayılı "Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (madde 630'den madde 639'a kadar) ile yeniden düzenlenmiştir.

TÜRKAK 2008 yılı itibari ile karşılıklı tanınma anlaşmalarına konu olan tüm akreditasyon alanlarında Avrupa Akreditasyon Birliği ile karşılıklı tanınma anlaşması imzalamış bulunmaktadır. TURKAK Avrupa Akreditasyon Birliğinin (EA), Uluslararası Akreditasyon Forumunun (IAF) ve Uluslararası Laboratuvar Akreditasyonu Birliğinin (ILAC) tam üyesi konumundadır.

TÜRKAK'a laboratuvar, belgelendirme ve muayene hizmetlerini yürütecek yurt içi ve yurt dışındaki kuruluşları akredite etme, bu kuruluşların belirlenen ulusal ve uluslararası standartlara göre faaliyetlerde bulunmalarını ve bu suretle ürün/ hizmet, sistem, personel ve laboratuvar belgelerinin ulusal ve uluslararası alanda kabulünü temin etme görevi verilmiştir.

TÜRKAK çalışmalarını 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin yanı sıra, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine göre yürütmektedir.

4 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 632'inci maddesi'nde kurumun görev ve

yetkileri sayılmıştır. Bunlar:

- Ülkemizde uygunluk değerlendirme kuruluşlarına akreditasyon hizmeti sunan tek kuruluş olarak kurum faaliyetleri ile ilgili düzenlemeleri yapmak, akreditasyon ile ilgili gerekli kıstas ve tedbirleri belirlemek, bunları uygulamak ve gerektiğinde değiştirmek, yürürlükten kaldırmak ve ilgili önlemleri almak.
- Akredite edilmek üzere başvuran kuruluşların ilgili standartlara ve ölçütlere göre denetimini yapmak ve bu denetim sonucunda kuruluşun akredite edilip edilmemesine karar vermek, akredite edilen kuruluşları izlemek, akreditasyonun kapsamını değiştirmek, gerektiğinde akreditasyonu askıya almak veya geri çekmek ve akredite edilen kurum ve kuruluşlar arasında Kurumun görev alanına giren konularda işbirliğini sağlamak.
- Uluslararası ve bölgesel akreditasyon birlikleri ve örgütleri, ülkelerin akreditasyon kuruluşları ve akreditasyon kuruluşu bulunmayan ülkelerdeki akreditasyonla ilgili kurum ve kuruluşlarla ilişkiler kurmak ve işbirliğinde bulunmak.
- Akreditasyon amacıyla başvuran kuruluşların müracaatı, değerlendirilmesi ve akredite edilmesi ile ilgili olarak elde edilmiş bilgilerin gizliliğini korumak.
- Yurt içinde ve yurt dışında, akreditasyonun önemini ve kalite bilincini artırıcı faaliyetlerde bulunmak, görev alanına giren konularda eğitim vermek, araştırma ve yayın yapmak.
- Kurum faaliyetlerinin icrası için hizmet almak, taşınır ve taşınmaz mal satın almak, yaptırmak, satmak, kiralamak, iyi laboratuvar uygulamaları konusunda ulusal izleme otoritesi olarak hizmet vermek.” olarak belirlenmiştir.

1.2 Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Akreditasyon, piyasadaki ürünün ya da hizmetin, piyasanın talep ettiği şartlara, standartlara, yönetmeliklere uygunluğunu göstermek üzere o ürün veya hizmet için yapılan deney, analiz, muayene ve belgelendirme işlemlerini yapan kuruluşların Türk Akreditasyon Kurumu tarafından uluslararası kriterlere göre denetlenerek teknik ve idari yeterliliklerinin onaylanması ve belli aralıklarla denetlenmesi işlemidir.

TÜRKAK, deney, kalibrasyon ve tıbbi laboratuvarların akreditasyonu, yeterlilik testi sağlayıcılarının akreditasyonu, muayene kuruluşlarının akreditasyonu, ürün belgelendirme kuruluşlarının akreditasyonu, sistem belgelendirme kuruluşlarının akreditasyonu, personel belgelendirme kuruluşlarının akreditasyonu konularında faaliyet göstermektedir.

TÜRKAK’da halen, genel sekreter, genel sekreter yardımcısı, genel sekreterlik müşaviri, başkan, müdür, iç denetçi, akreditasyon uzmanı, akreditasyon uzman yardımcısı, hukuk müşaviri, mali hizmetler uzmanı, mali hizmetler uzman yardımcısı, idari personel ve sürekli işçi unvanlarıyla görev yapılmaktadır. Kurumun yürüttüğü hizmetler; 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 637’nci maddesi hükmü kapsamında idari hizmet sözleşmesiyle sürekli istihdam edilen akreditasyon uzmanları ve akreditasyon uzman yardımcılarında oluşan meslek personeli ve diğer kadrolu personel eliyle yürütülmektedir.

İlgili mevzuatı kapsamında kuruma tahsis edilmiş olan 198 adet idari hizmet sözleşmeli personel kadrolarının 2019 itibariyle 108’si dolu 90’ı boş durumdadır. Diğer taraftan ilgili mevzuatı kapsamında kuruma tahsis edilmiş olan 40 sürekli işçi kadrosunun 40’ı da doludur.

Tablo 1 TÜRKAK 2019 Kadro /Personel Sayıları

KADRO UNVANI	TOPLAM KADRO	DOLU KADRO	BOŞ KADRO
GENEL SEKRETER	1	1	0
GENEL SEKRETER YARDIMCISI	3	2	1
GENEL SEKRETERLİK MÜŞAVİRİ	3	0	3
BAŞKAN	5	5	0
HUKUK MÜŞAVİRİ	2	1	1
MÜDÜR	7	6	1
AKREDİTASYON UZMANI	87	60	27
AKREDİTASYON UZMAN YARDIMCISI	50	14	36
MALİ HİZMETLER UZMANI	2	1	1
MALİ HİZMETLER UZMAN YARDIMCISI	4	1	3
İDARİ PERSONEL	33	16	17
İÇ DENETÇİ	1	1	0
SÜREKLİ İŞÇİ	40	40	0
TOPLAM	238	148	90

Kurum kendi mülkü olan Mustafa Kemal Mahallesi hizmet binasında görevini sürdürmektedir. Ayrıca Ankara Çayyolu mahallesinde bulunan arsa satın alınmıştır. Arsa üzerine ilerleyen yıllarda, TÜRKAK yerleşkesi olarak hizmet binası ve sosyal tesislerin yapılması planlanmaktadır.

Kurumda 1 adet Mali Hizmetler Uzmanı ve 1 adet Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı görev yapmaktadır. İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda yer alan limitleri aşan tüm taahhüt ve sözleşme tasarıları ön mali kontrole tabi tutulmaktadır. Kurum Risk Yönetim Sistemi 2019 yılında hayata geçirilmiştir.

1.3 Mâli Yapı

Kurumun gelir kaynakları şunlardır:

• Akredite edilen kuruluşların yıl içinde akredite olduğu kapsamda düzenleyeceği belge başına alınacak kullanım ücreti veya bu kuruluşların yıl içinde akreditasyon faaliyetleri karşılığında elde ettikleri brüt gelirlerin yüzde birini aşmamak üzere alınacak pay,

- Yapılan hizmetler karşılığı alınacak ücretler,
- Genel bütçeden yapılacak yardımlar,
- Kuruma ait taşınmazların gelirleri,
- Yukarıda sayılan gelirlerin nemalandırılması suretiyle elde edilecek gelirler.

4457 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinde; Kurumun, bu kanun kapsamında elde ettiği gelirlerin kurumlar vergisinden, yapılacak işlemlerinin harçlardan ve düzenlenecek kâğıtların damga vergisinden müstesna olduğu ifade edilmiştir.

2019 Bütçe Gerçekleşmeleri

2019 yılında Kuruma 31 Aralık 2018 tarihli ve 30642 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7156 sayılı 2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 23.185.000 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan aktarma ve eklemeler sonucunda toplam ödenek 46.682.600 TL olmuştur. Ödeneğin %77,23'ü olan 36.056.391 TL'si kullanılmıştır.

Tablo 2 TÜRKAK Bütçe Ödenekleri ve Gider Gerçekleşmeleri

Eko. Kod	Adı	Yılı İçinde Alınan(TL)	Ekleme /tenkis(TL)	Kalan(TL)	Harcama (TL)	Gerçekleşme oranı (%)
01	Personel Giderleri	15.319.000	1.738.000	2.201.963	14.623.037	85,73
01.01	Memurlar	485.000	-	452.188	32.812	6,77
01.02	Sözleşmeli personel	12.871.000	1.006.000	1.455.436	12.421.564	89,51
01.03	İşçiler	1.963.000	732.000	294.340	2.168.660	80,47
02	SGK Devlet Primi Giderleri	1.781.000	406.000	414.856	1.716.144	78,47
02.01	Memurlar	-	-	-	-	-
02.02	Sözleşmeli personel	1.351.000	150.000	258.872	1.242.128	82,75
02.03	İşçiler	430.000	256.000	155.984	474.016	69,10
03	Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	4.314.000	16.986.600	4.526.279	16.774.321	78,75
03.02	Tüketime Yönelik Mal Ve Malzeme alımları	342.000	676.000	403.836	614.164	60,33
03.03	Yolluklar	113.000	1.041.000	155.636	998.464	86,52
03.04	Görev Giderleri	12.000	-	8.441	3.559	29,66
03.05	Hizmet Alımları	3.691.000	15.086.000	3.893.319	14.883.681	79,27
03.06	Temsil ve Tanıtım Giderleri	67.000	66.700	54.505	79.195	59,23
03.07	Menkul Mal Alım Bakım Onarım Giderleri	68.000	116.800	942	183.858	99,49
03.08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	21.000	-	9.600	11.400	54,29
05	Cari Transferler	1.071.000	635.000	419.516	1.286.484	75,41
05.01	Görev Zararları	292.000	200.000	5.336	486.664	98,92
05.03	Kar Amacı Götmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	500.000	360.000	410.198	449.802	52,30
05.04	Hane Halkına Yapılan Transferler	1.000	-	1000	-	0
05.06	Yurtdışına Yapılan transferler	278.000	75.000	2.983	350.017	99,15
06	Sermaye Giderleri	700.000	4.020.000	3.063.594	1.656.406	35,09
06.01	Mamul Mal Alımları	50.000	1.290.000	536.476	803.524	59,96
06.03	Gayri maddi Hak Alımları	580.000	2.730.000	2.457.117	852.883	25,77
06.07	Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	70.000	-	70.000	-	0
TOPLAM		23.185.000	23.785.600	10.626.209	36.056.391	76,76

2019 yılı geliri olarak 44.851.000 TL öngörölmüş, yılsonunda 49.234.458 TL gelir gerçekleşmiştir.

Tablo 3 TÜRKAK 2019 Gelir Gerçekleşmeleri

EKO. KOD.	Açıklama	Gelir Tahmini(TL)	Gerçekleşen Gelir(TL)	Gerçekleşme Oranı(TL)
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	23.301.000	22.469.667	96,43
03.1	Mal ve hizmet satış gelirleri	23.301.000	22.469.667	96,43
05	Diğer Gelirler	21.550.000	26.764.792	124,20
05.01	Faiz gelirleri	2.500.000	7.344.310	293,77
05.02	Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	19.000.000	19.175.257	100,92
05.09	Diğer Çeşitli Gelirler	50.000	245.224	490,45
Genel Toplam		44.851.000	49.234.458	109,77

TÜRKAK'ın 2019 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre net gelirler toplamı 49.668.013,80 TL; giderler toplamı ise 37.238.524,96 TL'dir. 2019 yılı Faaliyet sonucu 12.429.488,84 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4 Muhasebe ve Raporlama sistemi

Türk Akreditasyon Kurumu 5018 sayılı Kanun'a tabi olup, ekli "II Sayılı Cetvel (B) Özel Bütçeli Diğer İdareler" arasında yer almaktadır. Kurum muhasebe kayıt ve işlemlerini Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne (MYMY) tabi olarak yürütmektedir. Kurumsal sınıflandırmanın dördüncü düzeyine göre tek bir harcama birimi olarak örgütlenmiştir. Bu bağlamda, Kurumun harcama yetkilisi Genel Sekreterdir.

Kurumsal hizmet portalı ile kurumun sunmakta olduğu akreditasyon veya eğitim hizmetleri ile ilgili olarak tahakkuk eden ücretlerin tahakkuk ettirilmesi, faturalandırılması, ödemelerinin takip edilmesi, akredite kuruluşların yıllık katkı payı bildirimlerinin alınması ve takip edilmesi sağlanmaktadır.

Genel bütçe içinde yer alan ve diğer kamu kurumlarınca da kullanılan Muhasebe Bilişim Sistemi, Kamu Hesapları Bilgi Sistemi (KBS), e- Bütçe Sistemi, Harcama Yönetim Sistemi (HYS) ve Taşınır Kayıt Kontrol Sistemi (TKYS) kurum tarafından da kullanılmaktadır.

03.12.2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 8'inci maddesine dayanılarak hazırlanan ve 17.12.2011 tarihinden itibaren yürürlükte olan Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'a göre, TÜRKAK tarafından hesap dönemi sonunda verilecek defter, mali tablo ve belgeler şunlardır:

- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu .

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi

kapsamındaki temel mâli tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle

gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol kapsamında Türk Akreditasyon Kurumu'nun çalışma yapısı, iş süreçleri, organizasyon ve insan kaynakları, bilgi sistem yönetimi ile ilgili durum analizinin metodolojik olarak yapılması, iyileştirme alanlarının tanımlanması ve kurumsal yapısının geliştirilmesine yönelik bir plan hazırlanması amacıyla TÜRKAK Yenilenme Projesi (TÜYEP) bulunmakta olup, projenin nihai hedefi başta akreditasyon hizmeti olmak üzere iş süreçlerinde tam otomasyona geçişin sağlanmasıdır.

İdarenin organizasyon yapısı ile personelin görev, yetki ve tanımları belirlenmiştir. Kurum düzeyinde iç kontrol sistemine yönelik farkındalık çalışmaları yapılmıştır. Personele yönelik etik davranış ilkeleri hakkında bilgilendirme yapılmaktadır.

Kurumun akreditasyon sürecinde görevlendireceği, teknik sorumluların (dosya sorumluları), akreditasyon karar kurulunun, denetçilerin ve teknik uzmanların nitelendirilmesi ve Denetçi /Teknik Uzman Havuzunun oluşturulmasında uygulanacak kural ve usulleri belirlemek amacıyla P 604 Akreditasyon Sürecinde Yer Alan Personelin Nitelendirilmesi ve Denetçi/Teknik Uzman Havuzunun Oluşturulması Prosedürü uygulanmaktadır.Bu prosedür; başdenetçi, denetçi ve teknik uzmanların TÜRKAK Denetçi/Teknik Uzman Havuzu'na dahil olabilmeleri için gereken nitelikleri; denetçi adaylarının seçimi ile seçilen denetçi adaylarının gerekli denetçi eğitim kurslarını tamamladıktan sonra görevlendirilmesi için uygulanacak usuller ile akreditasyon sürecinde görev alan diğer personel ile ilgili hususları kapsar.

TÜRKAK Kurumsal Hizmet Portalı ile Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi üzerinden alınan veriler doğrultusunda birim faaliyet raporları oluşturulmaktadır. İdare faaliyet raporları Genel Sekreterlik onayı aşamasında iken birim faaliyet raporlarında yer alan bilgi ve açıklamaların doğru ve güvenilir olup olmadığı üst yönetim tarafından

incelenmektedir.

Muhasebe yetkilisi, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun'un 62. maddesi ile 2005/9912 Karar Sayılı Muhasebe Yetkililerinin Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte belirtilen şartları taşımaktadır.

Kurumda 1 adet Mali Hizmetler Uzmanı ve 1 adet Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı görev yapmaktadır. Mali Hizmetler Uzmanı belirtilen şartları taşımaktadır.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda yer alan limitleri aşan tüm taahhüt ve sözleşme tasarıları ön mali kontrole tabi tutulmaktadır. Ön Mali Kontrol aşamasında görev alan personele ihale komisyonunda görev verilmemektedir.

Gerçek veya tüzel kişilerin herhangi bir konudaki şikâyetlerinin ve akreditasyon kararına ilişkin itirazlarının nasıl yapılacağı ile TÜRKAK'ın şikâyet ve itirazları ele alması ve çözüme ulaştırması konularında uygulayacağı yöntemlerin tanımlanması amacıyla P 507 Şikâyet ve İtiraz Prosedürü işletilmektedir.

TÜRKAK Portal ve Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) ile iş süreçleri takip edilmektedir.

Kurum Risk Yönetim Sistemi 2019 yılında hayata geçirilmiştir. Tarafsızlık riskleri Şubat ayında İç Kontrol İzleme ve Değerlendirme Kurulu onayına sunulmuştur. Risklere Yönelik Eylemler belirlenmiş ve Türkak Risk Modülüne veri girişleri tamamlanmıştır.

Personelin Kurumdaki tüm süreçlerle ilgili iş ve işlemler hakkında gözlemlendiği hata, uygunsuzluk, iyileştirme önerisi vb. hususları iletebilmesine yönelik olarak P503 prosedürü oluşturulmuş ve işletilmektedir. Prosedürde “Gözlenen eksiklikler, yetersiz uygulamalar ya da etkin olmayan prosedürlere ilişkin uygunsuzluklar tüm TÜRKAK personeli tarafından Düzeltici/Önleyici Faaliyet İsteği Formu doldurularak belirlenir ve doldurulmuş form Kalite Yöneticisine verilir.” İfadesi geçmekte ve bu amaçla tanımlı F503-001 Düzeltici/Önleyici Faaliyet İsteği Formu bulunmaktadır.

Türk Akreditasyon Kurumuna 28.12.2017 tarihinde bir iç denetçi ataması gerçekleştirilmiştir. 18/01/2019 tarih ve 89579755-679-292 sayılı Avrupa Birliği Başkanlığı Makam Oluru ile İç Denetim Birimi kurulmuştur. Kuruma 28.12.2017 tarihinde bir iç denetçi ataması gerçekleştirildiği için, 2018 yılında iç denetim faaliyetlerinin etkin olarak gerçekleştirilmesi, denetim evreninin doğru belirlenmesi amacı ile kurumun tanınması faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Daha sonra İç Denetim Yönergesi oluşturulması yönünde çalışmalar yapılmış, “Türk Akreditasyon Kurumu İç Denetim Yönergesi” Genel Sekreterlik Makamının 23.07.2018 tarihli olurlarıyla yürürlüğe girmiştir. TÜRKAK iç kontrol sisteminin

Kamu İç Kontrol Standartları Kapsamında Değerlendirilmesi kapsamında danışmanlık hizmeti sunulmuş olup, hazırlanan rapor Genel Sekreterlik Makamına sunulmuştur.

2019 yılında 1 adet iç denetçi tarafından; 2019 yılı iç denetim programına uygun olarak “İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetlerinin Denetimi” tamamlanarak rapor, denetlenen birime ve üst yöneticiye sunulmuştur. Ayrıca, “Kurumsal Risk Yönetimi ve İç Kontrol” sürecinin geliştirilmesi ve risk yönetiminin iş süreçlerine entegre edilmesi amacıyla danışmanlık faaliyeti gerçekleştirilerek rapor üst yöneticiye sunulmuştur.

İç denetim birimi 5018 Sayılı Kanunun emredici hükümleri ve Birim Yönergesi hükümleri doğrultusunda idari yönden hiçbir makam ve mevki ile ilişkilendirilmeksizin doğrudan Genel Sekretere bağlı bir birim olarak örgütlenmiştir. İç denetçi için uygun çalışma ortamı, uygun fiziki ortam ve donanım sağlanmıştır. İç denetçi, 5018 sayılı yasanın öngördüğü temel nitelikleri taşımaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türk Akreditasyon Kurumu'nun 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Kurumun Fon Hesaplarında Tutulan Nakit Tutarlarının 108 Diğer Hazır Değerler Hesabında Takip Edilmesi

Kurumun bankaların fon hesaplarında tutulan nakit tutarlarının 108 Diğer Hazır Değerler Hesabında takip edildiği görülmüştür. Vadeli hesaplarda izlenmesinin iktisadi olmadığı düşünülen tutarlar sabit getirili likit fon satın alınarak değerlendirilmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 35 ve 36'ncı maddelerinde 108 Diğer Hazır değerler hesabının kasa ihtiyacı için talep edilen tutarlar ya da kasa fazlası nakit tutarların

hareketlerini takip için kısa süreli muhasebe kayıtlarını içerdiği belirtilmiştir. Başka bir deyişle 108 no.lu hesap geçici nakit hareketleri vb. durumlar için kullanılmaktadır. Kurumun bankaların fon hesaplarında tutulan nakit tutarlarının 108 Diğer Hazır Değerler Hesabında takip edilmesi sonucu mali tablolarında çok büyük bir tutar geçici nakit hareketi gibi görülmektedir.

Bankaların fon hesabı olarak kullandıkları hesaplar varlığa dayalı menkul kıymetler olarak sattıkları türev ürünlerin takibini yaptıkları, temelde vadeli mevduat hesabı olan hesaplardır.

Kurumun faaliyetlerini kendi öz gelirleriyle sürdürmesi muhasebenin temel ilkelerine uyma zorunluluğunu değiştirmez.

Muhasebe ilkeleri gereği mali tablolar yanıltıcı bilgi vermemelidir. Kurumun bankaların fon hesaplarında tutulan nakit tutarlarının 108 Diğer Hazır Değerler Hesabında takip edilmesi mali tabloların tam ve doğru bilgi vermesini olumsuz etkilemekte olduğu ve 108 Diğer Hazır Değerler Hesabının 3.745.573,47 TL borç bakiyesinin 102 Banka Hesabının borç bakiyesine dahil edilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 2: Vergi tevkifatlarının Gider Hesabına kaydedilmemesi

Kurumda mevduat hesapları üzerinden yapılan vergi tevkifatlarının Gider hesabı yerine Gelirlerden red ve iadeler hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 19'uncu maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinde; muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarları bu hesaba, tevkifat tutarları 630- Giderler Hesabına borç, faiz tutarının içinde bulunulan aya ait kısmı 600- Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmı 181- Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilir. Banka hesabına aktarılan tutarın tamamı aynı zamanda 805- Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800- Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydediliceği düzenlenmiştir.

Kurum tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nden konuya ilişkin olarak alınan görüşte, 2018 yılındaki yönetmelik değişikliği sonucunda 630.12 hesap grubunun 610 hesaplara taşındığı belirtilmekte, mevduat hesapları üzerinden yapılan vergi tevkifatlarının takibinde 630.12 hesabının kullanıma açılmayacağı belirtilmiştir.

Ancak Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 19'uncu maddesi ilgili hüküm yerinde durmaktadır. Muhasebe sistemi mantığına göre tevkifat bir gider kalemidir.

Bu düzenleme uyarınca gelirlerden red ve iade ile ilgisi olmayan, aslında gider kalemi olan vergi tevkifat tutarı 1.077.537,56 TL'nin 630 Giderler hesabına kaydedilmesi gerekirken 610

Gelirlerden red ve iadeler hesabına kaydedilmesinin mali tabloların gerçek durumu yansıtmasını olumsuz etkileyeceği, durumun Maliye Bakanlığına iletilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Taşınmaz Cetvelinin Düzenlenmemesi

Kurum tarafından kuruma ait taşınmazların işlendiği herhangi bir taşınmaz cetveli ibraz edilmemiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin 5'inci maddesinin 1'inci fıkrasında; Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, düzenlenmiştir.

Bu düzenlemeye göre kuruma ait taşınmazların belgelere dayanılarak anılan Yönetmelik ekindeki kayıt planına göre bir Taşınmaz Cetveline bağlanması gerekmektedir.

Söz konusu Taşınmaz cetvelinin bulunmamasının 250 Arsalar Hesabının 39.800.000,00 TL ve 252 Hizmet Binaları Hesabının 18.638.170,92 TL bakiyesinin muhasebenin doğruluk ve tamlık ilkeleri açısından teyidini engellediği düşünülmektedir.

BULGU 2: Maddi Olmayan Duran Varlık Kapsamında Olmayan Destek, Uygulama Geliştirme Ve Eğitim Hizmet Alımı Giderlerinin Haklar Hesabına Kaydedilmesi

2019 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi sonucunda 260 Haklar hesabına, maddi olmayan duran varlık kapsamında olmayan destek, uygulama geliştirme ve eğitim hizmet alımı giderlerinin de kaydedildiği görülmüştür.

27.12.2014 tarih ve mükerrer 29218 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 194'üncü maddesinde Haklar hesabının, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Destek, geliştirme ve eğitim hizmeti bedelinin bir duran varlık hesabına alınması hesabın doğru bilgi vermemesine neden olacaktır. Öte yandan yukarıda sayılan hizmetler duran varlıkta bir yenileme ve değer artırma sonucunu doğurmamaktadır.

2019 yılında TÜRKAK tarafından alınan 1.449.500TL+KDV sözleşme bedelli "TÜRKAK Süreç Otomasyonu Kapsamında Yazılımlara Teknik Destek, Uygulama

Geliştirilmesi ve Eğitim Hizmet Alımı “ işine ait ödemelerin 260 Haklar hesabında izlendiği ve toplam 264.500 TL ödeme yapıldığı anlaşılmıştır.

Maddi olmayan hak kapsamında olmayan destek, geliştirme, eğitim hizmet alımının 260 Haklar hesabı ve buna bağlı olarak 268 Birikmiş amortismanlar ve değer düşüklüğü karşılığı hesabı değerlerinin hatalı olmasına ve mali tabloların gerçek durumu yansıtmamasına neden olacağı düşünülmektedir.

BULGU 3: Katma Değer Vergisi tutarları için Bütçe Gelirlerinden Ret ve iadeler Hesabının Kullanılması

Bütçe gelirleri hesabına kaydedilen katma değer vergisi tutarları için ters kayıt ile düzeltme yerine, 810 Bütçe giderlerinden ret ve iadeler hesabının kullanıldığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 403'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, 800 Bütçe gelirleri hesabının işleyişi düzenlenmiştir. Daha önce yanlışlıkla bütçe geliri olarak kaydedilen vergi tutarlarının bu hesaptan çıkarılması gelirin red ve iadesi kapsamında olmayıp düzeltme kaydı gerektirmektedir.

Bütçenin dönemselliği ilkesi göz önüne alındığında düzeltme kaydının 800 Bütçe gelirleri hesabı ve 600 Gelirler hesabı borç, 805 Gelir yansıtma hesabı ve 120 Gelirlerden alacaklar hesabı alacak şeklinde yapılması gerekmektedir.

Eğer vergi tutarı önceki dönemler ile ilgili ise düzeltme kaydı 830 Bütçe giderleri hesabı ve 630 Giderler hesabı borç, 835 Gider yansıtma hesabı ve 120 Gelirlerden alacaklar Hesabı alacak şeklinde olması gerekmektedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle 810 Bütçe gelirlerinden ret ve iadeler hesabının borcunda kayıtlı olan 3.375.792,68 TL'nin 800 Bütçe Geliri Hesabının borç kaydında yer alması gerektiği; buna bağlı olarak ve 600 Gelirler hesabının borç kaydı ile 120 Gelirlerden alacaklar hesabının alacak kaydı da aynı tutarda hatalı olduğu ve mali tabloların gerçek durumu doğru ve tam olarak yansıtmaması olumsuz etkilediği düşünülmektedir.

BULGU 4: Yurt İçi ve Yurt Dışı Geçici Görev Yolluğu Kapsamında Yolluk Ödeneğinden Ödenen Uçak Biletlerinin Kurum Tarafından Herhangi Bir İhale Usulü Kullanılmadan Hizmet Alımı Şeklinde Bir Firmadan Alınması Ve Uçak Biletlerinin Harcama Evrakına Eklenmemesi

TÜRKAK'ın 2019 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesinde; geçici görev yolluğu kapsamında yolluk ödeneğinden ödenen uçak biletlerinin kurum tarafından herhangi bir ihale

usulü kullanılmadan hizmet alımı şeklinde tek bir firmadan alındığı, ödemenin doğrudan firmaya yapıldığı; uçak biletlerinin kişiler veya firma tarafından harcama evrakına eklenmediği görülmüştür.

Ödeme kurum adına kesilen, sadece isim ve bir numara belirterek işlediği kendi faturaları üzerinden yapılmaktadır. Harcama evrakına bir de geçici görev onayı eklenmektedir. Faturaların bazılarında indirim uygulandığı görülmektedir.

Söz konusu firmayla herhangi bir ihale usulü kullanılarak yapılmış bir sözleşme vb. bulunmamaktadır. Firmaya ödemeler 630/830-03.03.01.01 ve 03.03.03.01 yolluklar kaleminden yapılmaktadır. Kişilerin yolluk bildirimlerinde uçak bileti beyanı bulunmamaktadır. Ancak çok az sayıda kişinin biletlerini kendileri olarak yolluk beyanına eklediği tespit edilmiştir.

TÜRKAK 5018 sayılı Kanun'a tabi olup, ekli "II Sayılı Cetvel (B) Özel Bütçeli Diğer İdareler" arasında yer almaktadır. Kurum çalışmalarını 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin yanı sıra, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre yürütmektedir.

6245 sayılı Harcırah kanununun 4'üncü maddesine göre harcırah kanunda belirtilen hallerde çalışanlara ve ailelerine verilir. Başka bir deyişle ödeme hizmet alınan firmaya değil görevlendirilen kişiye yapılacaktır.

Aynı Kanun'un harcırah unsurlarını düzenleyen III. Kısım I. Bölümde yol masrafı ile ilgili olarak 27-29 maddelerinde yurt içinde ve yurt dışında yolculuk yapılan taşıtın bilet ücretinin harcırahın unsuru olduğu belirlenmiştir. Ayrıca yurt dışında sürekli ve geçici görev yolculuklarında, ekspres ve yataklı vagon ücreti dahil olmak üzere, tren, vapur veya uçak bilet bedeli yol masrafı olarak ödeneceği, uçakla yapılacak yolculuklarda ise, (...) Yasama Organı Başkanı, Yasama Organını temsil etmekle görevlendirilen Yasama Organı Üyeleri, Cumhurbaşkanı yardımcıları, Anayasa Mahkemesi Başkanı, Genelkurmay Başkanı, Bakanlar, Kuvvet Komutanları ve Jandarma Genel Komutanı, Emniyet Genel Müdürü, Sahil Güvenlik Komutanı, Orgeneral ve Oramiraller, Yargıtay, Danıştay Başkanları ile Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Sayıştay Uyuşmazlık Mahkemesi ve Diyanet İşleri Başkanları ile bunların resmi çağrıyla uyararak yolculuğa katılan eşlerine, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, (...) Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri, Yükseköğretim Kurulu Başkanı ve merkezde sürekli görevde bulunanlar dışındaki büyükelçilere birinci, bunların dışındakilere turist sınıfı üzerinden yol gideri ödeneceği hükme bağlanmıştır.

Öte yandan merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin ilgili mevzuatları çerçevesinde yapacakları harcamalarında ödeme belgesine bağlanacak kanıtlayıcı belgeleri ve

bunlardan şekil ve türleri belirleyen Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin 24 ve 25'inci maddesinde geçici görev yolluklarının ödenmesinde "Yurtiçi / Yurtdışı Geçici Görev Yolluğu Bildirimi" eklenmesi gerektiği ifade edilmiştir. "Yolluklara ilişkin diğer hükümler" başlıklı 27'inci maddesinin (b) fıkrasında da uçakla yapılan seyahatlerde yolcu biletinin ödeme belgesine bağlanması gerektiği belirtilmiştir.

TÜRKAK'ın geçici görevlerde uçak biletlerinin bir firmadan alınarak ödemenin toplu olarak firmaya yapılması uygulamasının yukarıda belirtilen mevzuata uygun olmadığı düşünülmektedir. Geçici görev yolluklarında ödeme bizzat görevli kişiye yapılmalıdır. Kişinin düzenleyeceği ve imzalayacağı "Yurt içi / Yurt dışı Geçici Görev Yolluğu Bildirimi" kapsamında uçak biletlerinin bildirimine eklenmesi gerekmektedir.

Kurum uygulamasında uçak bilet ücretleri doğrudan firmaya ödenmektedir. Ayrıca firma tarafından düzenlenen faturaya söz konusu uçak biletleri eklenmemektedir. Bunun sonucunda biletin tarihi, sınıfı fiyatı, kullanıcısı hem kurum hem de denetçi tarafından görülememektedir. Firma ile resmi bir anlaşma yapılmadığından bazı biletlerde yapılan iskontoların mahiyeti de anlaşılammaktadır. Bu uygulama yolluk kavramına uygun değildir. Eğer bir hizmet alımı olarak değerlendirilirse ödemenin yolluklar kaleminden yapılması gerekir. Ayrıca ihale, pazarlık veya fiyat araştırması yapılmadan, bir sözleşmeye bağlanmadan tek bir firmadan yapılacak bir hizmet alımı da yasalara uygun olmayacaktır.

Yukarıda açıklandığı üzere geçici görev yollukları kapsamında TÜRKAK tarafından herhangi bir ihale usulü kullanılmaksızın tek bir firmadan uçak bileti alınarak doğrudan ödeme yapılması uygulamasının hem mevzuata uygun olmadığı hem de ödemelerin gerçeği yansıtmaması riskini taşıdığı düşünülmektedir.

BULGU 5: Etüt-Proje Bilirkişi Ekspertiz Giderleri Kapsamında Yapılan Ödemelerin Belirli Standartlara Bağlanmaması

TÜRKAK ile Uygunluk Değerlendirme Kuruluşu (UDK) arasında imzalanan sözleşme gereği yapılan bazı giderler Giderler hesabının alt hesaplarından olan "Etüt-Proje Bilirkişi Ekspertiz Giderleri" hesabında izlenmektedir.

Türk Akreditasyon Kurumu ile kendisine başvuran Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları arasında her başvuru/denetim öncesinde imzalanan matbu "Akreditasyon Sözleşmesi"nin 6 ücretler başlıklı bölümünün 6.1.7'nci kısmında; UDK'nın TÜRKAK tarafından gönderilecek denetim ekibi ve bilirkişilerin her türlü iâşe, ibate ve ulaşım ücretlerini karşılayacağı belirtilmiştir. Bahse konu olan bu masrafların denetimle ilgili

olmaları gereği açıktır. Ancak yapılan incelemede; sözleşmede masraflarla ilgili herhangi bir üst sınır, ikamet edilecek otellerle ilgili herhangi bir standart konulmadığı görülmüştür.

Kurum tarafından gönderilen denetim ekibi ve bilirkişilerin her türlü iâşe, ibate ve ulaşım masrafları önce kurum tarafından karşılanmakta daha sonra denetim faaliyetlerinin bitiminde UDK'ya fatura edilmekte olup, daha sonra UDK tarafından TÜRKAİK'a ödenmektedir.

Ancak söz konusu masraflardan denetim görevi ile ilgili olmayanların UDK tarafından ödenmeyeceği de açıktır. Uygulamanın bu şekilde olması, TÜRKAİK denetim ekibi ve bilirkişilerin ikamet yerinin seçilmesi, yeme içme masraflarının UDK tarafından ödenmesi gibi hususlar göz önüne alındığında, ticari hayatı için gerekli olan uygunluk belgesini almak niyetiyle kendisine başvuran kuruluşun, TÜRKAİK'ın bilirkişi ve denetim ekibinin her türlü masrafını hiçbir kısıtlamaya tâbi olmadan ödemesi sözleşmeye konu olan denetim faaliyetleriyle ilgili olmayan giderlere sebebiyet verebilmektedir.

TÜRKAİK faaliyet alanı gereği; kendisine başvuran kuruluşların ihtiyaç duyduğu standartlar çerçevesinde, “Bilirkişi Hizmet” alımına oldukça yoğun bir şekilde başvurmaktadır. Bu hizmetler ilgili bilirkişi masraf kalemlerinin sözleşmede herhangi bir üst sınır içermeyecek şekilde konulması uygun olmayan harcamalara sebebiyet vermekte; harcamaların denetimi sadece kurumda çalışan ilgili kişinin inisiyatifine kalmaktadır.

2018 yılı denetimi sonucunda bu konu izlemeye alınmış, ancak 2019 yılında herhangi bir çalışma ve düzenleme yapılmadığı anlaşılmıştır. Bu itibarla, sözleşmelerde denetim ekibi ve bilirkişilerin her türlü iâşe, ibate ve ulaşım ücretlerinin sınır ve kapsamlarının açık ve anlaşılır şekilde belirlenmesi suretiyle giderlerin belirli standartlara bağlanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

TABLO 1.1 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.21		Adı : TÜRK AKREDİTASYON KURUMU		Yılı : 2019	
AKTİF HESAPLAR	N Yılı 2019	PASİF HESAPLAR	N Yılı 2019		
1 DÖNEM VARLIKLAR	58.738.258,62	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	1.741.553,43		
10 HAZİR DEĞERLER	53.356.889,81	32 FAALİYET BORÇLARI	702.534,03		
102 BANKA HESABI	48.090.545,31	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	702.534,03		
106 DÖVİZ HESABI	848.349,03	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	17.999,01		
108 DİĞER HAZİR DEĞERLER HESABI	3.745.573,47	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	1.533,11		
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR	85.402,00	333 EMANETLER HESABI	16.485,90		
12 FAALİYET ALACAKLARI	4.706.732,79	34 ALINAN AVANSLAR	336.736,98		
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	4.084.704,59	340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI	336.736,98		
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	621.028,20	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	684.283,41		
15 STOKLAR	79.948,05	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	684.283,41		
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	79.948,05	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	1.131.338,79		
16 ÖN ÖDEMELER	594.707,97	47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	1.131.338,79		
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	594.707,97	472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	1.131.338,79		
2 DURAN VARLIKLAR	56.367.394,54	5 ÖZ KAYNAKLAR	112.232.760,94		
22 FAALİYET ALACAKLARI	49.186,07	50 NET DEĞER	56.546.331,45		
228 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	49.186,07	500 NET DEĞER HESABI	56.546.331,45		
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	55.822.453,51	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	43.256.940,85		
250 ARAZI VE ARSALAR HESABI	39.800.000,00	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	43.256.940,85		
252 BİNALAR HESABI	18.038.170,82	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	12.429.488,84		
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	98.972,13	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	12.429.488,84		
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	5.018.093,10				
257 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-8.533.382,84				
26 MADDİ ÖLMİYAN DURAN VARLIKLAR	0,00				
260 HAKLAR HESABI	5.285.232,43				
268 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-5.285.232,43				
28 GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	495.774,98				
281 GELİR TAHAKKUKLARI HESABI	495.774,98				
AKTİF TOPLAMI	115.105.653,16	PASİF TOPLAMI	115.105.653,16		
Bilanço Dipnotları :					
910 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	563.580,72				
911 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	563.580,72				
948 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI	12.428,98				
949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	12.428,98				

TABLO 1.2 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630		GİDERLER HESABI	37.238.524,96	600		GELİRLER HESABI	50.755.290,89
630	01	Personel Giderleri	14.623.037,09	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	22.712.671,16
630	01 01	Memurlar	32.812,48	600	03 01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	22.712.671,16
630	01 01 05	Ek Çalışma Karşılıkları	32.812,48	600	03 01 01	Mal Satış Gelirleri	26,96
630	01 01 05 01	Ek Çalışma Karşılıkları	32.812,48	600	03 01 01 01	Şartname, Basılı Evrak, Form Satış Gelirleri	26,96
630	01 02	Sözleşmeli Personel	12.421.564,30	600	03 01 02	Hizmet Gelirleri	22.712.644,20
630	01 02 01	Ücretler	8.009.942,23	600	03 01 02 02	Muayene, denetim ve kontrol ücretleri	20.954.579,37
630	01 02 01 02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Ücretleri	8.009.942,23	600	03 01 02 03	Avukatlık Vekalet Ücreti Gelirleri	7.089,15
630	01 02 02	Zamir ve Tazminatlar	1.904.407,18	600	03 01 02 04	Kurs, Toplantı, Seminer, Eğitim vb. Faaliyet Gelirleri	418.200,00
630	01 02 02 02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Zam ve Tazminatları	1.904.407,18	600	03 01 02 99	Diğer hizmet gelirleri	1.332.775,68
630	01 02 03	Odenekler	510.014,00	600	05	Diğer Gelirler	27.384.850,44
630	01 02 03 02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Odenekleri	510.014,00	600	05 01	Faiz Gelirleri	7.958.097,99
630	01 02 04	Sosyal Haklar	438.245,67	600	05 01 09	Diğer Faizler	7.958.097,99
630	01 02 04 02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Sosyal Hakları	438.245,67	600	05 01 09 99	Diğer Faizler	7.958.097,99
630	01 02 06	Ödül ve İkramiyeler	1.540.865,18	600	05 02	Kişî ve Kurumlardan Alınan Paylar	19.189.940,13
630	01 02 06 02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personelin Ödül ve İkramiyeleri	1.540.865,18	600	05 02 09	Diğer Paylar	19.189.940,13
630	01 03	İşçiler	2.168.660,30	600	05 02 09 99	Diğer Paylar	19.189.940,13
630	01 03 01		1.481.902,08	600	05 09	Diğer Çeşitli Gelirler	246.912,32
630	01 03 01 03	375 S. KHK'nın Geçici 23 üncü Md. Kapsamında Sürekli İşçi Kadrola	1.481.902,08	600	05 09 01	Diğer Çeşitli Gelirler	246.912,32
630	01 03 02	İhbar ve Kıdem Tazminatları	97.102,09	600	05 09 01 99	Yukarıda Tanınmayan Diğer Çeşitli Gelirler	246.912,32
630	01 03 02 01	Sürekli İşçilerin İhbar ve Kıdem Tazminatları	97.102,09	600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	647.668,29
630	01 03 03		375.129,95	600	11 01	Döviz Mevcudunun Değerlemesinden Oluşan Olumlu Kur Farkları	18.879,94
				600	11 01 00	Döviz Mevcudunun Değerlemesinden Oluşan Olumlu Kur Farkları	18.879,94

TABLO 1.2 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.21						Adı : TÜRK AKREDİTASYON KURUMU						Yılı : 2019					
Ekonomik Kodlar				GİDERİN TÜRÜ	Cari Yılı (₺)	Ekonomik Kodlar				GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (₺)						
630	01	03	03	375 S. KHK'nın Geçici 23 üncü Md. Kapsamında Sürekli İşçi Kadroları	375.129,99	600	11	01	00	Döviz Mevduatının Değerlemesinden Oluşan Olumlu Kur Farkları	18.879,94						
630	01	03	05		214.536,18	600	11	02		Menkul Kıymet ve Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumlu F	628.780,45						
630	01	03	05	375 S. KHK'nın Geçici 23 üncü Md. Kapsamında Sürekli İşçi Kadroları	214.536,18	600	11	02	00	Menkul Kıymet ve Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumlu F	628.780,45						
630	02			Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.716.143,68	600	11	02	00	Menkul Kıymet ve Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumlu F	628.780,45						
630	02	02		Sözleşmeli Personel	1.242.128,05	600	11	08		Kur Değişikliği Dışındaki Değer ve Miktar Değişimlerinden Ka	8,90						
630	02	02	06	Sosyal Güvenlik Kurumuna	1.242.128,05	600	11	08	00	Kur Değişikliği Dışındaki Değer ve Miktar Değişimlerinden Ka	8,90						
630	02	02	04	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	423.087,28	600	11	08	00	Kur Değişikliği Dışındaki Değer ve Miktar Değişimlerinden Ka	8,90						
630	02	02	02	Sağlık Primi Ödemeleri	819.030,85	610				İNDİRİM, İADE VE İSKONTOLAR HESABI	1.087.277,09						
630	02	03		İşçiler	474.015,63	610	03			Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinin Ret ve İadesinden Kaynaklananla	5.877,95						
630	02	03	04	İşsizlik Sigortası Fonuna	41.907,09	610	03	01		Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	5.877,95						
630	02	03	04	İşsizlik Sigortası Fonuna	41.907,09	610	03	01	02	Hizmet Gelirleri	5.877,95						
630	02	03	06	Sosyal Güvenlik Kurumuna	432.108,54	610	03	01	02	Hizmet Gelirleri	5.877,95						
630	02	03	06	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	432.108,54	610	03	01	02	Hizmet Gelirleri	5.877,95						
630	03			Mal ve Hizmet Alım Giderleri	16.533.509,96	610	05			Diğer Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Gid	1.081.399,14						
630	03	02		Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	382.991,40	610	05	01		Faiz Gelirleri	1.077.537,56						
630	03	02	01	Kirtasiye ve Büro Malzemesi Alımları	38.638,73	610	05	01	09	Diğer Faizler	1.077.537,56						
630	03	02	01	Kirtasiye Alımları	347,73	610	05	01	09	00	Diğer Faizler	1.077.537,56					
630	03	02	01	Baskı ve Cilt Giderleri	38.291,00	610	05	02		Kişİ ve Kurumlardan Alınan Paylar	2.364,00						
630	03	02	02	Su ve Temizlik Malzemesi Alımları	12.165,14	610	05	02	09	Diğer Paylar	2.364,00						
630	03	02	02	Su Alımları	12.165,14	610	05	02	09	Diğer Paylar	2.364,00						
630	03	02	03	Enerji Alımları	289.326,66	610	05	02	09	00	Diğer Paylar	2.364,00					
630	03	02	03	Yakacak Alımları	48.985,36	610	05	09		Diğer Çeşitli Gelirler	1.487,58						
630	03	02	03	Akaryakıt ve Yağ Alımları	39.467,69	610	05	09	01	Diğer Çeşitli Gelirler	1.487,58						
630	03	02	03	Elektrik Alımları	200.873,64	610	05	09	01	Diğer Çeşitli Gelirler	1.487,58						
630	03	02	04	Yiyecek, İçecek ve Yem Alımları	42.860,82	610	05	09	01	Diğer Çeşitli Gelirler	1.487,58						

TABLO 1.2 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.21	Adı : TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	Yılı : 2019

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)
630 03 02 04 01	Yiyecek Alımları	21.690,37		NET GELİR TOPLAMI :	49.668.013,80
630 03 02 04 02	İçecek Alımları	21.170,45			
630 03 03	Yolluklar	998.464,03			
630 03 03 01	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	113.967,93			
630 03 03 01 01	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	113.967,93			
630 03 03 03	Yurtdışı Geçici Görev Yollukları	884.496,10			
630 03 03 03 01	Yurtdışı Geçici Görev Yollukları	884.496,10			
630 03 04	Görev Giderleri	3.559,15			
630 03 04 02	Yasal Giderler	3.559,15			
630 03 04 02 04	Mahkeme Harç ve Giderleri	3.559,15			
630 03 05	Hizmet Alımları	14.883.680,77			
630 03 05 01	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	13.931.449,21			
630 03 05 01 01	Etüt-Proje Bilirkişi Ekspertiz Giderleri	11.569.799,10			
630 03 05 01 08	Temizlik Hizmet Alım Giderleri	12.000,00			
630 03 05 01 90	Diğer Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	2.349.650,11			
630 03 05 02	Haberleşme Giderleri	84.018,30			
630 03 05 02 01	Posta ve Telgraf Giderleri	8.200,00			
630 03 05 02 02	Telefon Abonelik ve Kullanım Ücretleri	1.831,70			
630 03 05 02 90	Diğer Haberleşme Giderleri	73.986,60			
630 03 05 04	Tarifeye Bağlı Ödemeler	27.635,02			
630 03 05 04 01	İlan Giderleri	20.290,00			
630 03 05 04 03	Komisyon Giderleri	7.345,02			
630 03 05 05	Kiralar	832.315,00			
630 03 05 05 02	Taahhüt Kiralaması Giderleri	134.220,00			
630 03 05 05 12	Personel Servis Kiralama Giderleri	697.995,00			
630 03 05 05 09	Diğer Hizmet Alımları	8.263,24			

TABLO 1.2 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.21 Adı : TÜRK AKRİDİTASYON KURUMU Yılı : 2019						
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)
630	03	05	09	03	Kurslara Katılma Giderleri	8.263,38
630	03	06			Temsil ve Tanıtma Giderleri	79.194,63
630	03	06	01		Temsil Giderleri	23.375,61
630	03	06	01	01	Temsil, Ağrıama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	23.375,61
630	03	06	02		Tanıtma Giderleri	55.819,02
630	03	06	02	01	Tanıtma, Ağrıama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	55.819,02
630	03	07			Menkul Mal Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	174.219,98
630	03	07	01		Menkul Mal Alım Giderleri	58,69
630	03	07	01	01	Büro ve İşyeri Mal ve Malzeme Alımları	58,69
630	03	07	03		Bakım ve Onarım Giderleri	174.161,29
630	03	07	03	02	Makine Teçhizat Bakım ve Onarım Giderleri	174.161,29
630	03	08			Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	11.400,00
630	03	08	01		Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	11.400,00
630	03	08	01	01	Büro Bakım ve Onarım Giderleri	11.400,00
630	05				Cari Transferler	1.286.483,52
630	05	01			Görev Zararları	486.664,43
630	05	01	02		Sosyal Güvenlik Kurumlarına	486.664,43
630	05	01	02	05	Sosyal Güvenlik Kurumu'na	486.664,43
630	05	03			Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	449.802,00
630	05	03	01		Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara	449.802,00
630	05	03	01	05	Memurların Öğle Yemeğine Yardım	92.400,00
630	05	03	01	30	Ulusal Fona	357.402,00
630	05	06			Yurtdışına Yapılan Transferler	350.017,09

TABLO 1.2 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)
630	05 06 02	Uluslararası Kuruluşlara Yapılan Ödemeler	350.017,08			
630	05 06 02 01	Uluslararası Kuruluşlara Üyelik Aidatı Ödemeleri	350.017,08			
630	11	Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	688.040,71			
630	11 01	Döviz Mevcudunun Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Kur Farkları	79.431,52			
630	11 01 00	Döviz Mevcudunun Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Kur Farkları	79.431,53			
630	11 01 00 00	Döviz Mevcudunun Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Kur Farkları	79.431,53			
630	11 02	Menkul Kıymet ve Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumsuz	609.609,19			
630	11 02 00	Menkul Kıymet ve Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumsuz	609.609,19			
630	11 02 00 00	Menkul Kıymet ve Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumsuz	609.609,19			
630	13	Amortisman Giderleri	1.965.295,27			
630	13 01	Maddi Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	1.109.610,63			
630	13 01 02	Binaların Amortisman Giderleri	356.054,53			
630	13 01 02 00	Binaların Amortisman Giderleri	356.054,53			
630	13 01 03	Tesis, Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri	3.423,73			
630	13 01 03 00	Tesis, Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri	3.423,73			
630	13 01 05	Demirbaşların Amortisman Giderleri	750.140,38			
630	13 01 05 00	Demirbaşların Amortisman Giderleri	750.140,38			
630	13 02	Maddi Olmayan Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	855.676,64			
630	13 02 01	Hakların Amortisman Giderleri	855.676,64			
630	13 02 01 00	Hakların Amortisman Giderleri	855.676,64			
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	250.531,46			
630	14 01	Kırtasiye Malzemeleri	189.108,00			

TABLO 1.2 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.21

Adı : TÜRK AKREDİTASYON KURUMU

Yılı : 2019

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)
630 14 01 00	Kırtasiye Malzemeleri	189.109,00			
630 14 01 00 00	Kırtasiye Malzemeleri	189.109,00			
630 14 06	Temizleme Ekipmanları	0,00			
630 14 06 00	Temizleme Ekipmanları	0,00			
630 14 06 00 00	Temizleme Ekipmanları	0,00			
630 14 12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	26.585,06			
630 14 12 00	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	26.585,06			
630 14 12 00 00	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	26.585,06			
630 14 13	Yedek Parçalar	34.837,40			
630 14 13 00	Yedek Parçalar	34.837,40			
630 14 13 00 00	Yedek Parçalar	34.837,40			
630 15	Karşılık Giderleri	174.483,27			
630 15 04	Kıdem Tazminat Karşılıkları	174.483,27			
630 15 04 00	Kıdem Tazminat Karşılıkları	174.483,27			
630 15 04 00 00	Kıdem Tazminat Karşılıkları	174.483,27			
GİDERLER TOPLAMI :		37.238.524,96			

GİDERLER TOPLAMI (A)

37.238.524,96

GELİRLER TOPLAMI (B)

50.755.290,89

İNDİRİM İADE/İSKONTO TOPLAMI (C)

1.087.277,09

NET GELİR (D= B- C)

49.668.013,80

FAALİYET SONUCU D - A

12.429.488,94

**TÜRK STANDARDLARI
ENSTİTÜSÜ
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

KISALTMALAR

KDV : Katma Değer Vergisi

KİT : Kamu İktisadi Teşebbüsü

KMYK : Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

MYMY : Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği

SGK : Sosyal Güvenlik Kurumu

TCMB : Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

TÜRKAK : Türk Akreditasyon Kurumu

TSE: Türk Standardları Enstitüsü

SAMLAB: Samsun Akredite Uluslararası Metal Metroloji ve Kalibrasyon Laboratuvarları İşletmeciliği A.Ş.

ICAS: Uluslararası Uygunluk Değerlendirme Servisi A.Ş

A.Ş.: Anonim Şirket

AKM. Araç Kontrol Merkezi

TL: Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. TSE (Araç) Kontrol Merkezleri Altyapı İşletmesi İhalesi İşlemlerinde Yasal Olmayan İnceleme Komisyonu Raporlarına Göre İhalelerin Sonuçlandırılması
2. Kurum Arazisinde Faaliyet Gösteren Şağilin Tespit Edilmemesi
3. Cihaz Alımı İçin İhale Komisyonu Dışında Komisyon Oluşturulması
4. Mal ve Hizmet Alımı Suretiyle Verilen Yemek Hizmetine İlişkin Mali işlemlerin Yürütülmesinde Hatalar Bulunması
5. Serbest Avukatların Takip Ettikleri Davalarla İlgili Kurum Lehine Hükmedilen Vekâlet Ücretlerinden Kuruma Kalan Tutarın Gelir Kaydedilmeyerek Kurumun Kadrolu Avukatlarına Dağıtılması:

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Türk Standardları Enstitüsü (TSE) 18.11.1960 tarihinde 132 sayılı Türk Standardları Enstitüsü Kuruluş Kanunu ile kurulmuş, kısa adı ve markası “TSE” olan, tüzel kişiliği haiz, özel hukuk hükümlerine göre yönetilen, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili kuruluşu ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na (KMYKK) ekli II sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresidir.

Bakanlar Kurulunca 02.07.2018 tarihinde kararlaştırılan 703 sayılı “Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname”nin 96’ncı maddesi ile 132 sayılı Kanun’un adı “Türk Standardları Enstitüsü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ” olarak değiştirilmiş ve çoğu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

132 sayılı Kanun’da yapılan değişikliklerden sonra, 15.7.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe giren 4 sayılı “Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin Otuzdokuzuncu Bölümünde yer alan 549 ila 565’inci maddelerinde kurumun amacı, görevleri ve yapılanması yeniden düzenlenmiştir.

Söz konusu Kararname’nin 549’uncu maddesinde:

“(1) Bu Bölümün amacı Türk Standardları Enstitüsünün kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.”

Kuruluş Başlıklı 550 inci Maddesinde de:

“(1) Her türlü madde ve mamulleri ile usul ve hizmet standartlarını yapmak gayesiyle Türk Standardları Enstitüsü kurulmuştur.

(2) Enstitü, tüzelkişiliği haiz, özel hukuk hükümlerine göre yönetilen özel bütçeli bir Kamu Kurumu olup kısa adı ve markası TSE’dir. Bu marka çeşitli şekillerde gösterilir.Türk Standardları Enstitüsünün müsaadesi olmadan bu marka hiçbir şekil ve şart altında kullanılamaz.

(3) Yalnız Türk Standardları Enstitüsü tarafından kabul edilen standartlar Türk Standardı adını alır.

(4) Bu Standartlar ihtiyari olup; standardın ilgili olduğu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının onayı ile mecburi kılınabilir. Bir standardın mecburi kılınabilmesi için Türk Standardı olması şarttır. Mecburi kılınan standartlar Resmi Gazetede yayımlanır.

(5) *Enstitü, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili kuruluşudur. Türk Standardları Enstitüsünün merkezi Ankara'dadır.* "hükümleri öngörülmüştür.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

TSE'nin organları Genel Kurul, Teknik Kurul, Yönetim Kurulu ve Denetleme Kurulu ile İhtisas Kurullarından oluşmaktadır. En yüksek karar organı Genel Kuruldur. Teknik Kurul, Kurum tarafından hazırlanan standartları kabul eden teknik bir organdır. Yönetim Kurulu, Enstitünün yürütme organıdır. Denetleme Kurulu, Enstitünün hesapları ve bunlarla ilgili muameleleri yapan kuruldur. İhtisas Kurulları ise, Kurumun ilmi inceleme ve standartları hazırlama kurullarıdır.

Enstitüde, hiyerarşik olarak Başkan, Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcıları ve Daire Başkanları/Merkez Başkanları, Grup Başkanları gibi birimler bulunmaktadır.

Kurumun merkezi Ankara olup 1 Genel Sekreter, 3 Genel Sekreter Yardımcısı, 1 Rehberlik ve Denetim Kurulu, 1 Birinci Hukuk Müşaviri, 14 Merkez/Daire Başkanı, 13 Grup Başkanı, 10 Bölge Koordinatörlüğü bulunmaktadır.

Kamu İdaresinin Ortaklıkları

Bu husus, 132 sayılı Kanun'un Ek 2'nci maddesi ile düzenlenmiş olup TSE'nin kuruluşunda ve iştirakinde bulunduğu ortaklıklar bulunmaktadır. Söz konusu madde, 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kaldırılmış ve yerine 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Otuzdokuzuncu bölümünde yer alan 565'inci maddesinde;

"Şirket kurulması"; "(1) Enstitü, standardizasyon görevleri dışında kalan ana faaliyetlerinin tamamı veya bir kısmını kuracağı, iştirak edeceği veya işbirliğinde bulunacağı yerli ve yabancı şirketler eliyle yürütebilir. Şirket kurulmasına veya iştirak edilmesine, Genel Kurulun kararı ve Bakanın teklifi üzerine Cumhurbaşkanınca karar verilir. Genel Kurul, gerektiğinde bu konudaki yetkisini Yönetim Kuruluna devredebilir." şeklinde düzenlenmiştir.

Kurumun iştirakinin bulunduğu şirketler:

- Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş
- Uluslararası Uygunluk Değerlendirme Servisi A.Ş.
- ICAS TSE- SOJUZTEST Metroloji ve Kalibrasyon Limited Şirketi
ÖzbekTürk Test Merkezi
- TRTest Test ve Değerlendirme A.Ş

- Samsun Akredite Uluslararası Metal Metroloji ve Kalibrasyon Laboratuvarı İşletmeciliği A.Ş.(SAMLAB)

TSE'nin Azerbaycan, Suudi Arabistan, Kazakistan, Özbekistan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olmak üzere toplam beş ülkede temsilciliği bulunmaktadır. TSE, dış temsilcilikleri aracılığıyla yurtdışında da faaliyetlerini sürdürmektedir. Kurumun ortak olduğu şirketlerle ilgili açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1. TSE ortaklıkları

Şirket Ünvanı	Şirketin Toplam Sermayesi	Ortaklık Payı
Uluslararası Uygunluk Değerlendirme Servisi A.Ş. (ICAS)	100.000.000 TL	% 100
TSE SOJUZTEST Metroloji ve Kalibrasyon Ltd. Şti.	693.981,61 TL	% 49
Özbek-Türk Test Merkezi	1.166.600 USD	% 49
TRTEST Test ve Değerlendirme A.Ş.	30.000.000 TL	% 15
Samsun Akredite Uluslararası Metal Metroloji ve Kalibrasyon Laboratuvarı İşletmeciliği A.Ş.(SAMLAB)	3 000 000 TL	% 51

İnsan Kaynakları

Türk Standardları Enstitüsü, ülkemizdeki kalite altyapısının daha güçlendirilmesi ve uluslararası ticaretin kolaylaştırılmasına yönelik olarak standardizasyon ve uygunluk değerlendirme hizmetlerini merkez ve taşra teşkilatında toplam 1573 kadrolu personel ile gerçekleştirmektedir. Enstitü hizmet birimlerinde 851 teknik hizmetler, 671 genel idare hizmetleri, 468 sürekli işçi, 40 yardımcı hizmetler, 10 avukatlık hizmetleri ve 1 sağlık hizmetleri personeli bulunmaktadır.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Otuzdokuzuncu Bölümünde yer alan "Personel" başlıklı 561'inci maddesi ile Enstitünün istihdam şekilleri belirlenmiş, denetçi istihdamı" başlıklı 562'nci maddesinde de, Enstitüde TSE Uzmanı, TSE Uzman Yardımcısı, Denetçi ve Denetçi Yardımcısı istihdam edileceği hükme bağlanmıştır.

Tablo 2. Yıllar İtibariyle Personelin İstihdam Şekline Göre Dağılımı

İstihdam Şekli	2017	2018	2019
Kadrolu Personel	1.659	1.639	1573
Sürekli İşçi		476	468
Sözleşmeli Personel	2	2	3
Dış İnceleme Elemanı	652	600	615
Sözleşmeli Bilişim Personeli	--	-	4
Heyet Üyesi	296	-	276
TOPLAM	2609	2717	2938

1.3 Mali Yapı

TSE'nin gelirleri Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 563'üncü maddesinde;

TSE'nin yapacağı hizmetler karşılığı olarak gerçek ve tüzel kişilerden Yönetim Kurulunca uygun görülecek miktarda veya tarifelerine göre alınacak ücretler,

- Yayın ve TSE markasından sağlanacak gelirler
- Her türlü yardım, bağış ve sair gelirler olarak sayılmıştır.

Gelir ve gider bütçelerinin hazırlanması ve uygulanması, gelirlerin tahakkuk ve tahsilinin yapılması, tüm istihkakların tahakkuku ve ödenmesi, kanuni beyannamelerin sürelerinde ilgili yerlere verilmesi, aylık ve yılsonu kesin mizanlarının düzenlenerek mali rapor hazırlanması, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı tarafından yerine getirilmektedir.

Tablo 3. 2019 Mali Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme

		Başlangıç Ödeneği	Eklene Ödenek	Gerçekleşen Bütçe Gideri	%
1	Personel Giderleri	320 431 000 TL	-	303.321.214 TL	%94,6
2	SGK Devlet Primi Giderleri	63 920 000 TL	-	61.198.265 TL	%95,7
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	36 663 000 TL	30 150 653 TL	66.813.653 TL	%100
5	Cari Transferler	7 870 000 TL	11 081 889 TL	18.951.889 TL,	%100
6	Sermaye	18 200 200 TL	14 052 338 TL	32.252.538 TL	%100

	Giderleri				
8	Borç Verme	-	3 885 000 TL	3.885.000 TL,	%100
	TOPLAM	446 984 000	120 685 270 TL	486.422.559 TL	%85,6

2019 yılında öngörülen başlangıç ödeneği 446.984.000TL olup, yıl içinde eklenen ödenek ile toplam ödenek 567.669.270 TL olmuştur. Dönem sonu itibariyle bütçe gideri 486 422 559 TL dir.

Tablo 4. 2019 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme

		2019 Yılı Bütçe Gelir	
		Tahmin	Gerçekleşen
03	Teşebbüs Ve Mülkiyet Gelirleri	435.025.000 TL	402.767.595 TL
05	Diğer Gelir	18.508.000 TL	46.906.646 TL
	TOPLAM	453.533 000 TL	449. 674. 241 TL

2019 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşmesi ise 453.533.000 TL gelir tahmini yapılmış gerçekleşen gelir ise 449 674 241 TL olmuştur. Gelirin 402 767 595 TL si Teşebbüs ve Mülkiyet geliri, 46.906.646 TL si diğer gelirlerden oluşmaktadır. Dönem sonu itibariyle bütçe gelirlerinin gerçekleşme oranı % 99dur.

Kamu idaresi 2019 yılında faaliyet geliri olarak 449 674 241,48 TL elde etmiş, faaliyet giderleri ise 486 422 558 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi:

Genel Muhasebe Yönetmeliği (GYMY) ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde (MYMY) belirlenen ilke, standart ve usullere göre yürütmekte ve raporlamaktadır.

Özel bütçeli kamu idaresi özelliğine sahip TSE, 01.01.2015 tarihinden itibaren yürürlükte olan ve Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanmış 41 Sıra Nolu "Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Detaylı Hesap Planları"ndaki kendi ihtiyacı olarak seçtiği hesapları kullanmakta olup Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü ile birlikte oluşturdukları detaylı bir hesap planı bulunmaktadır. Mali işlemlerin muhasebeleştirilmesinde Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi (BKMYBS) ve Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS) kullanılmaktadır.

Kurumsal kodu 40.22 olan kamu idaresinin muhasebe işlemlerini yürüten bir muhasebe birimi bulunmakta olup kod 6818'dir. Kurumun merkez ve taşra olmak üzere toplam 27 harcama birimi bulunmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim; bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli
- İdare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve

malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

TSE'nin iç kontrol sistemi 5018 sayılı KMYKK'nin "İç Kontrolün Tanımı" başlıklı 55'inci maddesi ile "Kontrolün Yapısı ve İşleyişi" başlıklı 57'nci maddesi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol İlişkin Usul ve Esaslar, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, Kamu İç Kontrol Standartları Rehberi, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi ile Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 02.12.2013 tarih ve 70451396-24 sayılı "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum" Genelgesi çerçevesinde değerlendirilmiştir. Kurumda üst yöneticinin 01.04.2009 tarihli oluru ile iç kontrol sisteminin kurulmasına yönelik çalışmalar başlatılmış ve "İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu" ile "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubu" oluşturulmuştur. Kurum tarafından "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı" ise 29.06.2009 tarihi itibarıyla onaylanarak yürürlüğe konulmuştur.

İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında İç Kontrol sisteminin yapılandırılmasına yönelik eylemler eksik belirlenmiş sonrasında ise, var olan eylemler uygulanmamıştır. Diğer bir ifadeyle eylem planının onaylanıp yürürlüğe konulmasını müteakip, plan çerçevesinde herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne 02.12.2013 tarihli "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum" genelgesi ile Kamu idarelerinin, eylem planlarını "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi" çerçevesinde en geç 31.12.2014 tarihine kadar tamamlamaları istenmesine rağmen 2009 yılında yürürlüğe konulan ve uygulanmayan eylem planı dışında 2016 yılı Eylül ayına kadar herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

2016 yılının Eylül ayında iç kontrol çalışmalarına yeniden başlanmış, bu süreçte, Enstitüde 2009-2010 yıllarında yapılmış olan iç kontrol çalışmaları incelenmiş ve ilgili literatür taramaları yapılmıştır. Enstitü faaliyetlerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, her türlü karar alma ve izleme mekanizmalarının düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgiyi üretmesine olanak sağlaması için planlanan iç kontrol çalışmaları, 15.11.2016 tarihinde, 452584 Sayılı Genelge ile başlatılmıştır. Bu genelgenin yayınlanmasının akabinde Enstitüde tüm harcama yetkilileri ve diğer yöneticiler, İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu ile Eylem Planı Hazırlama Grubunda görevlendirilecek personel bilgilendirilmiş, gerekli çalışmalar başlatılmıştır. İç Kontrol çalışmaları kapsamında Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığının koordinesinde 24/11/2016 tarihinde İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun toplantısı gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantıda

Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan Kamu İç Kontrol Standartları incelenerek her bir standardın, Enstitünün ilgili birimleri ile ilişkilendirilmesi yapılmıştır. 13/12/2016 tarihinde İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun bir diğer toplantısı gerçekleştirilmiş olup İç Kontrol Proje Ekibi üyeleri belirlenmiştir. Ayrıca, çalışma takviminin proje ekibi tarafından oluşturulması ve İç Kontrol Eğitim Planının hazırlanarak onaya sunulması kararları alınmıştır.

2018 yılı içinde gerçekleşen üst yönetim değişikliği, Bakanlıkların yapısı ve Çalışma Mevzuatında gerçekleşen değişiklikler ve yenilikler sebebiyle Türk Standartları Enstitüsü tarafından daha önce çalışmalarına başlatılan iç kontrol süreci askıya alınmıştır.

Enstitünün faaliyetlerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesi, her türlü karar alma ve izleme mekanizmalarının düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgiyi üretmesine olanak sağlaması adına planlanan iç kontrol çalışmalarının 19.09.2018 tarihinde, 334577 sayılı Genelge ile yeniden başlatılmıştır. Enstitüde görev alan tüm harcama yetkilileri, diğer yöneticiler ve süreç boyunca görevlendirilecek personel bilgilendirilmiş, Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan Kamu İç Kontrol Standartları incelenerek her bir standardın, Enstitünün ilgili birimleri ile ilişkilendirilmesi yapılmış ve iç kontrol eğitim planı hazırlanmıştır. İç kontrol sürecinin daha anlaşılabilir ve verimli olması adına “TSE İç Kontrol Rehberi” ve “İç Kontrol Süreç Haritası”nın hazırlanması için çalışma grubu oluşturulmuş, ilgili dokümanları hazırlamak üzere literatür taraması ve toplantılar yapılmıştır. İç Kontrol Genelgesi'nin yayınlanmasını izleyen süreçte Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan TSE İç Kontrol Rehberi ve üst yönetici tarafından belirlenen İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu duyurulmuştur. İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu önderliğinde yapılan toplantıların akabinde birimlere de gerekli bilgilendirmeler yapıldığı görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

“Türk Standartları Enstitüsünün (TSE) 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: TSE (Araç) Kontrol Merkezleri Altyapı İşletmesi İhalesi İşlemlerinde Yasal Olmayan İnceleme Komisyonu Raporlarına Göre İhalelerin Sonuçlandırılması

TSE bünyesinde gerçekleştirilmekte olan TSE Araç Kontrol Merkezleri Projesi Kapsamında TSE Yönetim Kurulu'nun 17.09.2019 tarih ve XXII/15 sayılı kararı ile 76 ilde ; “TSE Araç Kontrol Merkezlerinin Kurulumu ve İşletilmesi Suretiyle Araç Muayene Hizmetinin Görülmesi İşi” 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 37'nci maddesi kapsamında ihale edilmiştir.

01.11.2019 tarihinde yapılan ihale 18.11.2019 tarihine bırakılmış ve bu süreçte oluşturulan iki kişilik inceleme komisyonu raporuna istinaden karar verilmiştir. İllerde oluşturulan Komisyon üyelerinin bir kısmı kurum personel yönetmeliği kapsamında olmayan dış uzmanlardan seçilmiştir.

İdari Şartnamenin 18.4 maddesinde yer alan;

“İhale Sonucunun Karara Bağlanması: İhale Komisyonu 2886 sayılı Kanununun 41.Maddesi (b) bendine göre ihale komisyonu, idare tarafından oluşturulacak 2 kişiden oluşan inceleme komisyonları /komisyonu ilk üç teklif için teknik şartnamenin 5. Maddesine göre inceleme yapmak üzere 15 gün sonraya bırakır.” ifadesiyle İhale Komisyonu İhale tarihini zorunlu olarak 15 gün ertelemiş ve kararda idarenin görevlendirdiği iki kişinin raporunun etkilemesi kaçınılmaz olmuştur.

2886 sayılı Kanununun 41/b Maddesinde yer alan;

“Tekliflerin daha ayrıntılı bir şekilde incelenmesi için süreye ihtiyaç duyulduğu ve şartnamelerde daha uzun bir süre öngörülmemiş ise ihalenin 15 günü geçmemek üzere başka bir güne bırakıldığı,” hükmü İhale Komisyonunun karar yetkisini göstermektedir. 2886 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde ifade edilen Komisyon başkan ve üyeleri, oy ve kararlarından sorumludurlar ifadesi yer almaktadır. Ancak şartname ile ihale komisyonunun yönlendirmesi ihale komisyonunun yönlendirilmesi bu hususu ihlal etmektedir. Verilen bu ara süreçteki komisyona yönetilen yazışmalar kanun; 83 ve 86. Maddesinde belirtilen haller kapsamında değerlendirilebilecek hususlardır.

Yapılan incelemede, inceleme komisyonu raporlarına istinaden oluşan kararlarda teknik şartnameye aykırılıklar tespit edilmiştir Şöyle ki;

1-)23 sıra nolu işlemle ilgili olarak birinci sırada teklif veren firma ile ilgili İnceleme Komisyonu, görevlendirme alanı Şartnamenin 5'inci maddesindeki hususlar olmasına karşın kira sözleşmesinin mülk sahibiyle yapılmamış gerekçesiyle uygunsuzluk değerlendirmesinde bulunmuş, ihale komisyonu aynı gerekçeyle teklifi geçersiz saymış, ihale ikinci sıradaki istekli üzerinde bırakılmıştır. Oysa Şartnamenin 14'üncü maddesinde yer verilen ; *“isteklinin mülk sahibi olmaması durumunda ihale sonrası imzalanan kira sözleşmesini sunacaktır.”* ifadesi kira sözleşmesinin ihale kararı sonrası sunulacağını belirtmekte olup, Şartnameye aykırı bir husus söz konusu olmadan teklif reddedilmiştir.

2-) 22 sıra nolu işlemle ilgili olarak birinci sıradaki istekli, eksiklikleri Teknik Şartnamenin 5'inci maddesine uygun olarak ön görülen süre içinde yerine getireceğine dair taahhütname verdiği halde, inceleme komisyonu eksikliklerin tamamlanamayacağı kanaatiyle teklife uygunsuz raporu vermiş ve ihale ikinci sıradaki istekli üzerinde bırakılmıştır. Bu durumda birinci ve ikinci tarafından sunulan tekliflere (sırasıyla yüzde 15-59) göre TSE payı yüzde 44 azalmış olmakla yaklaşık (5284441%44) 2325154,04 TL gelir beklentisi kaybı ortaya çıkmaktadır.

Şartnamede eksiklerin tamamlanması için 60 günlük süre verilmiş olması nedeniyle bu süre zarfında eksikliklerini tamamlamayan isteklinin teminatı irat kaydedilip taahhütnameyi ihlalden cezai müeyyide uygulanacağından yasada öngörülmeleyen bir komisyon tarafından kanaatle uygunsuz raporu verilerek ihale dışı bırakılmanın yasal dayanağı bulunmamaktadır. Diğer taraftan, yine 1/11/2019 tarihinde verilen ihale komisyonu kararı ile ilk üç sırada gösterilen isteklilerden 11 sıra nolu işlemle ilgili teklif veren istekli yer göstermeyeceğini bildirmiş ihale ikinci sıradaki istekli üzerinde bırakılmıştır. İhale Komisyonunun Kararlarını etkileyecek mahiyette İhale Komisyonundan ayrı olarak inceleme komisyonu oluşturulması uygulamasından vaz geçilmesi gerektiği değerlendirilmektedir

BULGU 2: Kurum Arazisinde Faaliyet Gösteren Şagilin Tespit Edilmemesi

Kuruma ait Sincan Temelli Alagöz köyü hudutları içinde Sarı Çayır mevkiinde 588/1, 588/2,588/3,589/1 parsellerde arsa niteliğinde yaklaşık 303,1 dönüm arsa niteliğinde gayrimenkul bulunduğu ve bu gayrimenkulün başkaları tarafından tarımsal amaçlı kullanıldığı halde bu kullanımla ilgili herhangi bir bedel alınmadığı görülmüştür.

2014 Yılı denetimlerinde durumun tepiti üzerine, İdarece açılan tespit davasında mahkemece görevlendirilen Fenni Bilirkişi Raporunda: Söz konusu alanlarda 2006 yılından

beri tarımsal faaliyette bulunulduğu açıkça anlaşılmaktadır. 26.8.2019 tarihine kadar bu alanlarda tarımsal faaliyetler devam etmiştir..

Kuruma ait bu gayrimenkulde üçüncü kişilerce bedelsiz faaliyette bulunulmasıyla ilgili Kurum tarafından konu Mahkemeye intikal ettirilmiştir. Ankara Batı 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin 19/03/2019 tarih ve2019/139 nolu kararı ile dava reddedilmiş ve kurumun karşı tarafa 20.894,91 TL vekâlet ücreti ödemesi kararlaştırılmıştır. Ancak 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Usul Kanunu nun 90'ıncı maddesi ile 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 6 maddesi uyarınca kurumun iddiasını ispatlayamadığı görülmektedir. İbraz edilen dosyada işgalcilerle ilgili somut bir kanıtta bulunmamaktadır. Ancak kurum taşınmazında haksız iktisabın süreklilik arz etmesine ve mahkeme öncesi ve sonrasında da devam etmesine karşın belge ibraz edilememesi idari bir kusur ortaya çıkarmaktadır.

132 sayılı TSE Kuruluş Kanunu'nun 13'üncü maddesinde öngörülen;

“Türk Standartlar Enstitüsünün malları Devlet malı sayılır. Bu mallar aleyhine cürüm işleyenlere bu cürümlerinden dolayı Devlet Memurlarına Tatbik edilen ceza hükümleri uygulanır.” hükmü TSE mallarını özel bir korumaya almıştır.

Bu nedenle 2006 yılından beri kesintisiz tarımsal faaliyet bulunan bu alanlarda mahkeme sürecinde dâhil olmak üzere Devlet malına tecavüz bariz olmasına karşın herhangi bir suç duyurusunda bulunulmaması ve tarımsal faaliyetleri kontrol eden İlçe Tarım Müdürlüğüne ve ilgili diğer Kamu Kuruluşlarınca da herhangi bir tespit yapılmamış olması dikkat çekmektedir.

Kurumun taşınmazında üçüncü kişilerce tarımsal faaliyet yürütülmekte ve herhangi bir bedel ödenmemektedir. Tarımsal faaliyette bulunanlarla ilgili olarak diğer kamu kurumları nezdinde bir girişimde bulunulmamıştır. Dava dosyasına kanıtlayıcı bir belge ibraz edilmemesi nedeniyle maddi külfet ödendiği gibi, taşınmaz kira gelirinden de mahrum kalınmıştır Kuruma ait gayrimenkulde izinsiz ve bedelsiz faaliyet gösteren üçüncü şahıslarla ilgili sorumlu kamu kuruluşlarına bildirimde bulunulması, kusurlu olanlarla ilgili idari işlem yapılması ve kesin kanıtlayıcı belgelerin tespit edilerek mahkeme dosyasına ibraz edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Cihaz Alımı İçin İhale Komisyonu Dışında Komisyon Oluşturulması

TSE Marmara Bölge Koordinatörlüğü Laboratuvarlar Gurup Başkanlığı Elektroteknik Laboratuvarı Gebze Müdürlüğü bünyesinde bulunan Elektrik Motorları Deney Laboratuvarının kapasite artırımı ile ilgili 2019/109777 kayıt nolu Cihaz Alımı İhalesinde Mal Alımları Uygulama Yönetmeliğine aykırı işlem yapıldığı görülmüştür.

25.04.2019 tarihinde ihalesi yapılan ihaleyle ilgili 3 firma teklif vermiş, İdari Şartnamedeki hususlar karşılandığından teklifler kabul edilmiş ve tekliflerin değerlendirilmesi için oturum sonraya bırakılmıştır. Oluşturulan 3 kişilik inceleme komisyonunun 15.05.2019 tarihli raporu ile tekliflerden biri uygun görülmüştür. Rapor sonrası İhale Komisyonunun 20.05.2019 tarihli kararı ile tekliflerin 2 si uygun görülmemiş ve ihale İnceleme Komisyonunca uygun görülen firmaya bırakılmıştır.

Ancak İnceleme Komisyonunun tekliflerle ilgili açıklama ve verilen cevapların karşılaştırmasında, Birinci oturumda belgeleri kabul edilen ve 2.070.000 TL daha düşük teklif veren firmanın reddedilme gerekçesi olarak, 3.33,3.28,3.11,5.10,5.18,5.26,5.27 kısmında marka belirtilmemesi gösterilmektedir. Finansmanı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı aracılığıyla Uluslararası bir kuruluşça sağlanan projenin tutarı 1.200.000 ABD doları olup, ihale tutarı; finansman tutarının üzerinde kaldığından aradaki fark TSE bütçesinden 2.139.400 TL tutarlı olarak karşılanmıştır. Bu ödemeyle ilgili ibraz edilen fatura ve taşınır mal fişlerinin incelenmesinde teslim edilen cihazların tümünün markasız olarak kaydedildiği görülmektedir. Bu durumda İnceleme Komisyonunun raporuyla marka bildirilmemesi (v.b) gerekçe gösterilerek düşük fiyat veren firmanın reddedilmiş olmasına karşın teslim alınan malların marka bildirilmemesi dikkat çekmektedir.

Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 16'ncı maddesinin 4'üncü fıkrası ile öngörülen;

“İhale sürecindeki değerlendirmeleri yapmak üzere oluşturulan ihale komisyonu dışında başka adlar altında komisyonlar kurulamaz.” hükmü ve aynı yönetmeliğin 14'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasında düzenlenen;

“Teknik şartnamede, belli bir marka, model, patent, menşei, kaynak veya ürün belirtilemez ve belirli bir marka veya modele yönelik özellik ve tanımlamalara yer verilemez. Ancak, ulusal ve/veya uluslararası teknik standartların bulunmadığı veya teknik özelliklerin belirlenmesinin mümkün olmadığı hallerde “veya dengi” ifadesine yer verilmek şartıyla marka veya model belirtilebilir.” hükmü birlikte değerlendirildiğinde İhale sürecinde ayrı komisyon kurulamayacağı gibi teknik şartnamede marka ve modele yer verilemeyecektir.

Buna rağmen İhale Komisyonundan ayrı olarak oluşturulan İnceleme Komisyonu marifetiyle oluşturulan raporda marka bildirilmemesi gerekçesiyle tekliflerin uygun sayılmaması mevzuat kapsamında mümkün görülmemektedir. Bu işlem nedeniyle dış finansman kapsamında sağlanacak bir mal alımı ile ilgili olarak idare ayrıca külfete girmiş olup,

Yukarıda açıklanan nedenlerle mal alımı ihalelerinde ihale komisyonu dışında her ne ad ile olursa olsun komisyon kurulmaması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Mal ve Hizmet Alımı Suretiyle Verilen Yemek Hizmetine ilişkin Mali İşlemlerin Yürütülmesinde Hatalar Bulunması

TSE de mal ve hizmet alımları vasıtasıyla verilen yemek hizmetlerinde; bütçe ödeneklerinin kullanımı, Maliye Bakanlığı Tebliği, 666 sayılı KHK ya uygun işlem yapılmadığı ve ödeme eki belgelerin yeterli olmadığı görülmüştür.

TSE Merkez ve Taşra Teşkilatının da bir kısmında 4734 sayılı Kanun kapsamında ihale ile yemek hizmeti satın alınmakta ve aynı olarak yemek hizmeti verilmektedir. Yemek hizmeti verilmeyen kadrolu personele belirlenen yemek bedelinin belli katlarında yemek bedeli nakdî olarak ödenmektedir.

Bu hizmet alımları ile ilgili ödemeler yükleniciye aylık olarak yapılmaktadır. Ödemeler Muayene Kabul Komisyonun aylık total olarak belirlediği rakamlar üzerinden yapılmaktadır. Oysaki Kurumunda tabi olduğu Merkezi Bütçe Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 6 ve 7'nci maddeleri uyarınca ödeme belgelerine kanıtlayıcı belge olarak Taahhüt dosyası ve hak ediş raporlarının bağlanacağı belirtilmektedir. 7'nci maddenin ikinci fıkrasında;

“Hizmet İşleri Hak ediş Raporu (Örnek: 4) : Bu rapor, hizmet işlerinde yükleniciye ödenecek ara ve kesin hak ediş tutarının hesaplanmasına esas olan belgelerden oluşur. Hizmet türüne ve işin özelliğine göre yalnızca ilgili sayfaları ve gerekli görülen diğer belgeler düzenlenerek yüklenici ve kontrol elemanlarınca imzalanır, yetkili makamca onaylanır.” İfadesi kanıtlayıcı belgelerin esaslarını belirlemektedir. Yemek Alımı, Servisi ve Servis Sonrası Hizmetleri Hak edişi, sözleşmesi imzalanmış ve hizmet alımına başlanılan işin yapılan hizmet ve alınan yemek miktarı karşılığında yükleniciye ödenecek tutarının hesaplanması sürecini oluşturduğundan personel puantaj ve yemek puantaj cetvellerinin doğru tutulması önem arz etmektedir.

Hizmetten faydalananların (izinli, geçici görevli, raporlu, vs.) durumu ile günlük yemek puantajlarından gelen veriler ile oluşturulan aylık icmallere hak edişe esas miktarlar belirlenmesi gerekmektedir. Ancak kanıtlayıcı belge olarak hak ediş hesaplamasına esas alınacak aylık personel ve yemek puantaj cetveline rastlanmamıştır

Yine fiili olarak yemek hizmeti verilen yerlerde yemek hizmetlerinden faydalananlar kayıtlarda, işçiler, kadrolu personel, eğitime gelenler, misafirler, diğer kurumlardan Komisyonlarda görevlendirilenler, başka kurum personeli vb. görünmektedir. Ancak yemek

hizmetinden faydalanan hiçbir kimseden ücret alınmadığı görülmüştür. Ücretsiz yemekle ilgili kurum iç mevzuatında sadece kadrolu personelle ilgili hüküm bulunmaktadır.

Personel Yönetmeliği'nin 92'nci maddesinde;

“Enstitüde çalışan personele, çalıştığı günlerde ücretsiz öğle yemeği verilir. Mesai saatleri dışında veya tatil günlerinde zorunlu olarak çalışan personele de yemek verilir veya ücret ödenir. Yemeğin ekme dâhil kazana giriş bedeli Yönetim Kurulunca kararlaştırılır. Yönetim Kurulu Kararı ile Taşra teşkilatında yemek bedeli olarak merkezde belirlenen yemek maliyetinin iki katına kadar ödeme yapılabilir.” hükmü ile

Kapsam başlıklı 2'nci maddesinde yer alan ;*“Bu Yönetmelik hükümleri Türk Standartları Enstitüünün kadrolu personelini kapsar.”* ifadesi Yönetmelikte öngörülen ücretsiz yemek verilmesi hususunun sadece kadrolu personeli kapsadığını açıkça göstermektedir. Ancak Kadrolu personelin durumu da 2012 yılı öncesi ve sonrası giriş durumuna göre farklılık arz etmektedir. Çünkü 375 sayılı KHK'nın Ek 11'nci maddesi uyarınca emsal ücretin hesaplamasında her türlü sosyal yardımların hesaplamaya dâhil edeceği belirtildiğinden sosyal yardım olan yemek ücretinin ücretten kesilmesini gerektirmektedir. Bu nedenle ücret hesaplamasında emsal alınan personel Devlet Memurları Yiyecek Yardım Yönetmeliğine tabi olduğundan ve bu yönetmelik uyarınca yemek yardımının kamu tarafından en fazla maliyetinin yarısı karşılanabilecektir.

Kaldı ki Kurumda çalışan 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olmayan personel; 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca 375 sayılı KHK'nın Ek 27'nci maddesi kapsamında sözleşmeli personeldir. Bu personelin ücretlerinin muhasebeleştirilmesi 630.01.02.01.01 Kodundan yapılmakta olup bu kod sözleşmeli personel kapsamındadır. Yine Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 15.01.2019 tarih ve 30656 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Uygulama Tebliği'nin kapsam başlıklı 2'nci maddesinde Tebliğin, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler, kamu iktisadi teşebbüsleri, döner sermayeli kuruluşlar ve diğer kamu idarelerindeki memurlar ile sözleşmeli personeli kapsayacağı belirtilmiştir. Bu tanımlamaya Özel Bütçeli Kuruluş olan TSE deki sözleşmeli personelin girdiği açıktır.

Ayrıca Malzemeli Yemek Hizmet alımında şartnamenin 14'üncü maddesi uyarınca Yemek hizmetlerinin teknik şartnameye uygun yürütülmesinden sorumlu 1 adet proje sorumlusu çalıştırılacağı ve asgari ücretin %175 fazla ücret ödeneceği belirtilmiş olup uygulama bu şekilde yapılmıştır. Oysaki hizmetin şartnameye uygunluk kontrolünün Muayene Kabul Komisyonunca yapılması gerekmektedir. Komisyonun yetkisinde olan bir

görevin yüklenicinin işveren olduğu personel tarafından yapılması beklenen yararı vermediği gibi maliyeti artıracaktır.

5018 sayılı Bütçe ve Mali Kontrol Kanunu'nun 9'uncu maddesinin 2'nci fıkrası gereğince, Kamu idareleri, kamu hizmetlerinin istenilen düzeyde ve kalitede sunulabilmesi için bütçeleri ile program ve proje bazında kaynak tahsislerini; stratejik planlarına, yıllık amaç ve hedefleri ile performans göstergelerine dayandırmak zorundadırlar. Kanun'un 8nci maddesi (d) fıkrası uyarınca, Kamu hesaplarının standart bir muhasebe sistemi ve genel kabul görmüş muhasebe prensiplerine uygun bir muhasebe düzenine göre oluşturulması bir zorunluluktur.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, Kurum yemek hizmetlerinden faydalananlardan; Misafirlerle için ilgili birimlere koyulacak temsil ağırlama kaleminden, eğitime katılanlarla için ilgili eğitim giderleri bütçesine konulan ödenekten giderlerin karşılanması, diğer personel için ise ilgili 375 sayılı KHK ve Maliye Bakanlığı Tebliği doğrultusunda işlem yapılması ve hak ediş düzenlemeye esas yemek ve personel puantaj cetvellerinin ödeme emirleri ekine koyulması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Serbest Avukatların Takip Ettikleri Davalarla İlgili Kurum Lehine Hükmedilen Vekâlet Ücretlerinden Kuruma Kalan Tutarın Gelir Kaydedilmeyerek Kurumun Kadrolu Avukatlarına Dağıtılması:

Kurumun serbest avukatlardan hizmet alınmasıyla ilgili mahkemelerce kurum lehine hükmedilen vekâlet ücretlerinin dağıtımında 659 sayılı KHK hükümlerine aykırı işlem tesis edildiği görülmüştür.

Kurum ülke genelinde yaklaşık 81 avukatla sözleşme akdetmiş ve bu avukatların takip ettikleri davalar nedeniyle kurum lehine hükmedilen vekâlet ücretlerinin %80i kendilerine ödenmiş. Kalan %20 tutar ise kurumun kadrolu avukatlarına dağıtılmıştır.

26/9/2011 tarih ve 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri Ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin;" 14'üncü maddesinin 2'nci fıkrasının (a) bendinde yer alan;

"Vekalet ücretinin; dava ve icra dosyasını takip eden hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata %55'i, dağıtımın yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fiilen görev yapmış olmak şartıyla, hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara %40'ı (...)(1) eşit olarak ödenir." Hükmü vekâlet ücretlerinin dağıtımını esaslarını belirlemektedir. Buna göre davalarda takip şartına göre %55 oranı ve hukuk biriminde görev yapmaya göre %40 oranı getirildiği görülmektedir. Aynı

maddenin 3'üncü fıkrası ile de serbest avukatlardan alınan hizmetlerle ilgili ödemeler bu madde dışında tutulmuştur.

24/12/2012 tarih ve 2012/4096 sayılı Serbest Avukatlardan Hizmet Satın Alınmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 18'nci maddesinin 3'üncü fıkrası ile düzenlenen

“Sözleşme konusu iş ile ilgili asıl alacak, faiz ve yargılama gideri gibi idare alacakları tamamen tahsil edildikten sonra taraflarca ayrıca sözleşmede kararlaştırılması halinde, hakemler, mahkemeler veya icra dairelerince idare lehine hükmedilip tahsil edilen vekâlet ücreti serbest avukata, mevzuat gereğince yapılması gereken kesintiler düşüldükten sonra ödenir” ifadesi serbest avukatlara vekâlet ücretlerinde ancak mevzuatta öngörülen kesintilerin yapılacağını hüküm altına almaktadır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Usul Kanununun 323. maddesi 1.fıkrasının “ğ” bendi gereği, yargılama giderleri kapsamında (ayrıca Avukatlık Kanunu 168/son ve 169'uncu maddelerine göre) belirlenen avukatlık ücreti de Avukatlık Kanunu'nun 164/son hükmü gereği (iş sahibi ile avukat arasındaki iç ilişkide) avukata attır. Bu nedenlerle Avukatlık Ücreti, hukuki yardım karşılığı, iş sahibinden alınan (akdi) ücret (Avukatlık Kanunu 163 ve 164/4 gereği) ile karşı yandan alınan (yasal) vekâlet ücretinin (Avukatlık Kanunu 164/son gereği) toplamı olacaktır. Bu nedenle serbest avukatlardan hizmet alımı yoluyla alınan avukatlık hizmetleri dolayısıyla Mahkemelerce kurum lehine takdir edilen vekâlet ücretlerinin 659 sayılı KHK'nın 14. Maddesi kapsamında mütalaa edilmesi mümkün görülmemektedir.

Diğer taraftan Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 4'üncü maddesinin 2'nci fıkrasındaki;

“Vekâlet ücretini tahsil eden birim tarafından dağıtımına esas olmak üzere ilgili mahkeme kararına ve icra dosyasına ilişkin bilgiler ile bu dava ve icra dosyasının takibinin kimler tarafından yapıldığına dair bilgiler ek-1'de yer alan Vekâlet Ücreti Ödemesine Esas Veri Tablosuna işlenir ve ilgililer tarafından imzalanarak merkez teşkilatındaki hukuk birimine gönderilir.” Hükmü ile vekâlet ücreti ödenmesine ilişkin esasları belirlenmiştir. Ayrıca Veri tablosunda ki bilgiler esas alındığında vekâlet ücretinin dağıtımında birim, dosya,takip, avukat ilişkilendirmesinin yapılması zorunluluk olup yapılan incelemede, ödemeye esas teşkil eden belgelerde veri tablosuna rastlanmamıştır.

Bununla birlikte Kurum ile Serbest Avukatlar arasında bir sözleşme yapılmış olması ve bu sözleşmeye istinaden serbest avukatların vekâlet ücretlerinin %20 sinden vazgeçmiş olması nedeniyle bunun 659 sayılı KHK'nın 14'üncü maddesi kapsamında dağıtımına tabi tutulmayıp gelir kaydedilmesi gerekmektedir.Kurum tarafından ifade edilen kurum

avukatlarının serbest avukatlara yardımcı olmalarının, serbest avukatlara ödenen vekalet ücretlerinden kalan %20 nin kurum avukatlarına ödenmesini gerektirmeyeceği açıktır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, sözleşme gereği serbest Avukatlardan alınan hizmetler dolayısı ile kesilen vekâlet ücretlerinin 659 sayılı KHK'nın 14'üncü maddesine göre dağıtımına tabi tutulmayıp gelir kaydedilmesi ve ödemelerin Vekâlet Ücreti Ödemesine Esas Veri Tablosu esas alınarak yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
TSE Yurt İçi Geçici Görevlendirmelerde Konaklama Bedeli Üst Limitinin Avro Olarak Belirlenmesi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	İlgili Yönergedeki EURO Kelimesi Yönetim Kurulu Kararı ile Euro karşılığı Türk Lirası olarak değiştirilmiştir.
TSE Dency Laboratuvarlarına Test/Muayene için Teslim Edilen Numunelerin Saklanma ve İade Süreçlerinin Sağlıklı İşlememesi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Denetim görüşü kapsamında çalışma devam etmektedir

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ 2019 YILI MALİ TABLOLARI

AKTİF HESAPLAR 2019 Yılı		
1 DÖNEN VARLIKLAR		425.553.555,02
10 HAZIR DEĞERLER		30.001.782,81
	102 BANKA HESABI	13.847.944,36
	105 DÖVİZ HESABI	6.402.503,57
	109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	9.751.334,88
12 FAALİYET ALACAKLARI		203.121.868,26
	120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	140.766.545,80
	121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	62.355.322,46
13 KURUM ALACAKLARI		173.340.915,99
	135 TEK HAZİNE KURUMLAR HESABINDAN ALCAKLAR HESABI	173.340.915,99
14 DİĞER ALACAKLAR		5.915.141,78
	140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	5.915.141,78
15 STOKLAR		4.842.129,18
	150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	4.842.129,18
16 ÖN ÖDEMELER		8.062.124,52
	162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	8.062.124,52
18 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI		269.592,48
	181 GELİR TAHAKKUKLARI HESABI	269.592,48
2 DURAN VARLIKLAR		285.313.946,81

PASİF HESAPLAR 2019 Yılı		
3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		96.466.913,26
32 FAALİYET BORÇLARI		29.735,70
	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	29.735,70
33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		2.454.315,07
	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	1.215.646,71
	333 EMANETLER HESABI	1.238.668,36
34 ALINAN AVANSLAR		60.988.029,78
	340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI	60.988.029,78
36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		32.994.832,71
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	11.691.367,23
	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	19.291.782,81
	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	2.011.682,67
4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		5.078.619,02
47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI		5.078.619,02
	472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	5.078.619,02
5 ÖZ KAYNAKLAR		609.321.969,55
50 NET DEĞER		467.363.645,90
	500 NET DEĞER HESABI	467.363.645,90
57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		616.228.949,94

22	FAALİYET ALACAKLARI		1.072.807,32			570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	616.228.949,94
		226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	1.072.807,32			58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-
24	MALİ DURAN VARLIKLAR		109.014.344,14			580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI(-)	-
		241 MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	109.014.344,14			59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	18.037.848,83
25	MADDİ DURAN VARLIKLAR		175.157.334,69			590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	18.037.848,83
		250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	73.686.626,66				
		252 BİNALAR HESABI	91.733.400,67				
		253 TESİS MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	138.009.435,07				
		254 TAŞITLAR HESABI	9.965.557,32				
		255 DEMİRBAŞLAR HESABI	40.517.705,31				
		257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-	179.579.920,40			
		259 YATIRIM AVANSLARI HESABI	824.530,06				
26	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		0,00				
		260 HAKLAR HESABI	22.361.340,39				
		268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-	22.361.340,39			
28	GELECEK YILLARA AIT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI		69.460,66				
		281 GELİR TAHAKKUKLARI HESABI	69.460,66				
29	DİĞER DURAN VARLIKLAR		0,00				
		294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	1.936.328,98				
		299 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	-	1.936.328,98			
		AKTİF TOPLAMI	710.867.501,83			PASİF TOPLAMI	710.867.501,83

GİDERLER			FAALİYET SONUÇLARI		TABLOSU			GELİRLER	
Ekonomik Kodlar			Giderin Türü	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar			Gelirin Türü	Cari Yıl (N)
630			Giderler Hesabı	486.422.558,40	600			Gelirler Hesabı	449.680.560,35
630	1		Personel Giderleri	303.321.214,13	600	3		Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	402.767.595,22
630	1	1	Memurlar	984.452,96	600	3	1	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	402.727.451,59
630	1	2	Sözleşmeli Personel	279.173.691,65	600	3	6	Kira Gelirleri	40.143,63
630	1	3	İşçiler	22.480.970,54	600	5		Diğer Gelirler	46.912.965,13
630	1	4	Geçici Süreli Çalışanlar	682.098,98	600	5	1	Faiz Gelirleri	25.480.499,09
630	2		Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet...	61.198.264,84	600	5	2	Kişi ve Kurumlardan Alacaklar	11.832.478,36
630	2	2	Sözleşmeli Personel	56.204.768,54	600	5	9	Diğer Çeşitli Gelirler	9.599.987,68
630	2	3	İşçiler	4.993.496,30					
630	2	4	Geçici Personel	0,00					
630	3		Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	66.813.652,77					
630	3	1	Üretime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	70.250,00					
630	3	2	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımı	20.968.664,00					
630	3	3	Yolluklar	11.548.918,46					
630	3	4	Görev Giderleri	1.564.251,42					
630	3	5	Hizmet Alımları	27.620.974,12					
630	3	6	Temsil ve Tanıtma Giderleri	548.391,08					
630	3	7	Menkul Mal, Gayrimaydı Hak Alım, Bakım	3.904.577,94					
630	3	8	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	587.625,75					

630	5		Carı Transferler	18.951.889,06
630	5	3	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapı	10.259.354,75
630	5	6	Yurtdışına Yapılan Transferler	8.692.534,31
630	6		Sermaye Giderleri	32.252.537,60
630	6	1	Mamul Mal Alımları	15.415.998,53
630	6	3	Gayri Maddi Hak Alımları	4.855.079,00
630	6	4	Gayrimenkul Alımları ve Kamulaştırma	7.715.017,51
630	6	5	Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri	494.828,38
630	6	6	Menkul Malların Büyük Onarım Giderleri	2.355.070,84
630	6	7	Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	1.416.543,34
630	8		Borç Verme	3.885.000,00
630	8	1	Yurtiçi Borç Verme	3.885.000,00

**KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ
İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE
DESTEKLEME İDARESİ
BAŞKANLIĞI
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

KISALTMALAR

KOSGEB : Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

KOBİ : Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler

KBS : Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi

AR-GE: Araştırma ve Geliştirme

TEKNOYATIRIM : Teknolojik Ürün Yatırım

BKK : Bakanlar Kurulu Kararı

BAMS : Bürokrasinin Azaltılması ve Mevzuatın Sadeleştirilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), 20/4/1990 tarihinde 3624 sayılı Kanun’la kurulmuştur.

703 sayılı “Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” (KHK)’nın 77’nci maddesi ile 3624 sayılı “Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanun”un adı “Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Teşvik ve Muafiyetleri Kanunu” şeklinde değiştirilmiştir.

15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4 sayılı “Bakanlıklara Bağlı, İlgili ve İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 18’inci bölümünde KOSGEB’in statüsü, organları, yetki, görev ve sorumlulukları yeniden tanımlanmıştır.

KOSGEB, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile ilgili, tüzel kişiliği haiz, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun II/b sayılı cetvelinde sayılan özel bütçeli bir Kamu Kurumu olup bütün işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabidir.

KOSGEB’in amacı; ülkenin ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanmasında küçük ve orta ölçekli işletmelerin payını ve etkinliğini artırmak, rekabet güçlerini ve düzeylerini yükseltmek, sanayide entegrasyonu ekonomik gelişmelere uygun biçimde gerçekleştirmektir.

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığının görevleri :

a) Sanayide, araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesi ve faaliyetlerin uygulanması için teknoloji merkezleri, teknoparklar, danışmanlık merkezleri, enstitüler ve benzeri birimlerin kurulmasını sağlamak.

b) Üniversiteler ile kamu ve özel araştırma kurumlarındaki bilim ve teknoloji altyapısından işletmelerin yararlanmasını sağlamak, sanayi ve üniversite işbirliğini kuvvetlendirmek.

c) Teknoloji düzeyini yükseltmek üzere mevcut teknolojik bilgilere erişmek ve yeni teknolojik bilgiler üretmek, erişilmiş ve üretilmiş bilgileri yaygınlaştırmak.

ç) Üniversite ve araştırma merkezlerinin imkânlarından yararlanarak yeni ve ileri teknolojiye dayalı bilgilerin derlendiği, değerlendirildiği, geliştirildiği ve uygulamaya yönelik üretime hazır hale getirilerek işletmelerin kullanımına sunulduğu teknoloji merkezleri ve teknoparkları kurmak ve kurdurmak.

d) İşletmelerin planlı yönetim anlayışına, modern ve çağdaş işletmecilik düzeyine kavuşturulmalarını teminen değişik sektörlerde yatırımları yönlendirmek üzere proje profillerini uygulayacak, atıl kapasiteleri değerlendirecek, verimliliği artıracak; modernizasyon, üretim, yönetim, pazarlama, enformasyon ve teknoloji adaptasyonu gibi konularda kapsamlı teknik yardım ve destek program ve projelerini gerçekleştirecek ihtisas merkezlerini kurmak ve kurulmasını sağlamak.

e) İşletmelerin uluslararası düzeyde mal üretmeleri ve daha modern işletmeler haline gelmelerini teminen gerekli yardımda bulunmak, sanayi rehabilitasyonu için gerekli düzenlemeleri yürütmek; sanayi ürünlerini çeşitlendirecek, yan sanayi ilişkilerini geliştirecek şekilde; malzeme bilgisi, tasarım, prototip imalat, imalat usul ve işlemlerinin seçimi, takım aparat kullanımı, bakım onarım planlaması ve iş temini gibi işyerinde ve uygulamalı olarak aktif danışmanlık hizmetlerini verecek olan Danışmanlık Merkezleri tesis etmek ve bu işletmelerin ortak istifadesine yönelik olarak malzeme test ve analiz ile mamul madde fiziki ölçümleme laboratuvar ve atelyelerini kurmak ve kurulmasını sağlamak.

f) Hizmet Merkezlerinde görev alacak elemanların, özel ihtisas konularında eğitimini teminen Eğitim Uzmanlarının yetiştirilmesi, yaygın eğitim programlarının düzenlenmesi, işletmelerin eğitim ihtiyaçlarının tespiti ve gerekli eğitimlerin sağlanması ile ilgili uygulamalı Teknik Eğitim Merkezlerini kurmak.

g) İşletmelerin yatırım, üretim, yönetim ve planlama konularında bilgi ve beceri yönünden güçlenmelerini ve gelişmelerini sağlamak.

ğ) İşletmelerin pazarlama sorunlarına çözümler aramak, işletmelerin yurt içi ve yurt dışı pazarlarda rekabet edebilir düzeye gelmelerini teminen gerekli çalışmaları yürütmek ve konuya ilişkin danışmanlık hizmetlerini en verimli olacak şekilde organize etmek.

h) Girişimcilik kültürünün ve ortamının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için gerekli

tedbirleri almak, bu kapsamda girişimleri ve girişimcileri desteklemek.

1) İşletmeler arasında işbirliğini geliştirmek, yerli veya yabancı sermaye katkısı ile gerçekleştirilecek ortak yatırımların oluşturulmasını ve yaygınlaştırılmasını desteklemek, yatırım ortamının iyileştirilmesi için gerekli tedbirleri almak ve destekleri sağlamak.

olarak belirlenmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

KOSGEB, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile ilgili, tüzel kişiliği haiz özel bütçeli bir kamu kurumudur.

KOSGEB’i oluşturan idari organlar; Genel Kurul, İcra Komitesi ve Başkanlık’tır. Başkanlık, KOSGEB’in yürütme organı olup merkez teşkilatındaki birimler ile taşra teşkilatında yer alan KOSGEB Müdürlüklerinden oluşmaktadır.

Başkanlık, 2019 yıl sonu itibarıyla 81 ilde 91 KOSGEB Müdürlüğü ile küçük ve orta ölçekli işletmelere destek ve hizmetler vermektedir. Ayrıca, bilgilendirme ve rehberlik faaliyetlerini yürütmek üzere, kurum/kuruluşlarla yapılan iş birliği protokolleri kapsamında oluşturulan ve 2019 yıl sonu itibarıyla sayıları 102’ye ulaşan KOSGEB Temsilcilik Ofisleri hizmet vermektedir.

Başkanlıkta görevli asli personel 375 sayılı KHK’nın Ek 27’nci maddesine göre “İdari Hizmet Sözleşmesi” ile sözleşmeli olarak, alt işveren işçilerinin kamuda işçi kadrosuna geçirilmesi sonrasında istihdam edilen işçiler ise 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında “Belirsiz Süreli İş Sözleşmesi” ile istihdam edilmektedir.

2019 yıl sonu itibarıyla KOSGEB’deki toplam personel sayısı 1.912’dir. Toplam personelin 648’si uzman ve uzman yardımcılardan oluşmaktadır. 1.912 personelin 1.272’si taşra teşkilatında, 640’si ise merkez teşkilatında görev yapmaktadır.

1.3. Mali Yapı

KOSGEB’in gelirleri Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 236’ncı maddesinde;

a) Bakanlık bütçesine konulacak ödenekler.

b) Kamu iktisadi teşebbüsleri hakkında ilgili mevzuata tabi teşekkül, müessese ve bağlı

ortaklıkların yıllık ve kurumlar vergisi matrahına esas kârlarının binde 1’i nispetinde ödeyecekleri aidatlar.

c) Sermayesinin yüzde 50’sinden fazlası kamu kurum ve kuruluşlarına ait bankaların kurumlar vergisine matrah olan yıllık kârlarının yüzde 2’si nispetinde ödeyecekleri aidatlar (4603 sayılı Kanuna tâbi bankalar hariç).

ç) Başkanlık tarafından verilecek hizmetler karşılığında alınacak ücretler.

d) Dış kaynaklardan sağlanan krediler.

e) Başkanlığa yapılacak bağış ve yardımlar ile Başkanlığın sahip olduğu mal ve haklardan kaynaklanan sair gelirler olarak belirlenmiştir.

Tablo 1’de görüleceği üzere, 2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile kanunlaşan KOSGEB bütçesi 2.248.591.000,00 TL’dir. Yıl içerisinde yapılan revizyonlar ile bütçe 2.787.159.900,00 TL’ye yükselmiştir. Bu ödeneğin % 98’sine tekabül eden 2.748.572.006,00 TL’si kullanılmıştır.

Tablo 1: 2019 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Kodu	Ödenek Türü	Kesintili Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)
1	Personel Giderleri	183.806.000	187.426.900	184.822.221
2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	22.155.000	23.332.500	23.265.049
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	28.383.000	45.292.500	42.768.837
5	Cari Transferler	1.652.672.000	2.152.206.000	2.135.697.263
6	Sermaye Giderleri	13.462.000	14.862.000	6.927.131
7	Sermaye Transferleri	23.112.000,00	23.112.000,00	-
8	Borç Verme	282.190.000	364.040.000	355.091.504
	TOPLAM	2.248.591.000	2.787.159.900	2.748.572.006

Tablo 2’de görüleceği üzere, 2018 yılı gerçekleşmesi 2.718.967.026 TL olan toplam bütçe gelirinin; 2.356.175.406 TL’sini Hazine Yardımı, 57.650.770,72 TL’sini Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri, 78.265.295 TL’sini Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar , 122.348.710 TL’sini Alacaklardan Yapılan tahsilatlar, 4.461.929 Faiz Gelirlerinden oluşturmaktadır.

KOSGEB 2019 yılında faaliyet geliri olarak 2.374.552.095,03 TL elde etmiş, faaliyet giderleri ise 1.934.997.317,26 TL olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Gelirleri

2019 Yılı Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri			
	Bütçe Tahmini	Gerçekleşen Gelir Toplamı	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.047.000	57.650.770,72	114
Hazine Yardımı (Cari)	2.084.530.000	2.356.175.406	113
Hazine Yardımı (Sermaye)	13.462.000	5.752.000	43
Diğer Gelirler	97.552.000	177.038.458	114
Sermaye Gelirleri	0	1.680,48	-
Alacaklardan Tahsilatlar	50.000.000	122.348.710,29	131
Bütçe Gelirleri Toplamı	2.248.591.000	2.718.967.026	113

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kurumun muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabi olarak yürütülmektedir.

Kurumun ve illerde bulunan müdürlüklerinin muhasebe işlemleri, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı'na bağlı altı Muhasebe Müdürlüğü aracılığıyla yürütülmektedir.

Muhasebe Müdürlükleri, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Kontrol Kanunu ile ikincil ve üçüncül mevzuatları çerçevesinde görev ve fonksiyonlarını yürütmektedir. Bu Kanuna göre muhasebe hizmeti, gelir ve alacakların tahsili, giderlerin ve borçların hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm mali işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemlerinden oluşmaktadır. Tüm mali işlemlerin muhasebe kayıtları, Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Sistemi (BKMYS) içerisinde yapılmakta ve aylık olarak otomasyon sistemi içerisinde ilgili birimlere gönderilmektedir.

“Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar”ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer

alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu,

Denetim görüğu, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere

uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve

uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin;

- Etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini,
- Varlık ve kaynaklarının korunmasını,
- Muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını,
- Mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini,

Sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan; organizasyon, yöntem ve süreç, iç denetim konularını kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.

Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 56'ncı maddesi gereğince iç kontrolün amacı;

- a) Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini,
- b) Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini,
- c) Her türlü mali karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini,
- d) Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini,
- e) Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını, Sağlamaktır.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği doğrultusunda KOSGEB İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı hazırlanmış ve süresi içerisinde Maliye Bakanlığı'na gönderilmiştir.

Söz konusu süreçte yapılması gereken işlemlerin ve eylem planına bağlı olarak oluşturulacak iş planı adımlarının etkin bir şekilde yürütülebilmesi için 'KOSGEB İnovasyon Konseyi', 'Proje Ekibi', 'SGB Proje Uygulama Birimi' şeklinde üç çalışma grubu 11.11.2008

tarikh ve 18922 sayılı Makam OLUR' u ile oluşturulmuş olup, Kurum içerisinde de bu çalışma grupları ve iç kontrol sistemi hakkında bilgi verilerek, Çalışma Grubu KOSGEB Eylem Planı'nı 31 Aralık 2008 tarihinde oluşturmuştur.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar' ın 8'inci maddesi gereği, üst yöneticiler ve bütçe ile ödenek tahsis edilen harcama yetkililerinin, her yıl, iş ve işlemlerinin amaçlara, iyi mali yönetim ilkelerine, kontrol düzenlemelerine ve mevzuata uygun bir şekilde gerçekleştirildiğini içeren iç kontrol güvence beyanını düzenleyip İç Kontrol Müdürlüğü'ne gönderdikleri, İç Kontrol Müdürlüğü'nün de bu güvence beyanlarını birim faaliyet raporları ile idare faaliyet raporlarına eklemek üzere Stratejik Planlama ve Yönetim Müdürlüğü'ne gönderdikleri anlaşılmıştır.

İç kontrol mevzuatı çerçevesinde 2019 yılında gerçekleştirilmeye devam edilen işlemler aşağıda yer almaktadır:

- Harcama Birimleri Taşınır Yönetim Hesabı cetvellerinin konsolidasyon işlemleri ile muhasebe uygunluğunun kontrolünün yapılması,

- Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Sayıştay Başkanlığı'na gönderilecek olan KOSGEB Taşınır Kesin Hesap Cetvelleri ve Taşınır Kesin Hesap İcmal Cetvellerinin hazırlanması ve ilgili kurumlara gönderilmesi,

- Denetim birimleri tarafından hazırlanan ve üst yöneticinin onayı ile takip ve tahsiline karar verilen 7 adet kamu zararının Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümleri ile atıfta bulunulan diğer mali mevzuat hükümleri çerçevesinde takip ve tahsil işlemleri,

- Kamu iç kontrol standartlarının uygulanması ve geliştirilmesine yönelik hazırlanan ve Başkanlık Makamı' nın 15.02.2019 tarihli ve 904 sayılı OLUR' u ile revize edilen KOSGEB İç Kontrol Sistemi Uyum Eylem Planı'nın koordinasyonu işlemleri.

İç Kontrol Uyum Eylem Planı'nda yer alan 79 genel şarta ilişkin olarak; KOSGEB 2019-2023 Stratejik Planında 2019 yılı için 63 adet, 2020 yılı için 66 2021 yılı için 67 2022 yılı için 71, 2023 yılı için 79 adet genel şartın kümülatif olarak yıllar itibariyle sağlanması planlanmıştır. KOSGEB İç Kontrol Sistemi Uyum Eylem Planı kapsamında, 2019 yılı itibariyle 63 şart yerine getirilmiştir.

Kamu iç kontrol standartlarının sağlanmasını teminen KOSGEB İç Kontrol Sistemi

kurulması çalışmaları devam etmekte olup tüm KOSGEB birimlerine ait toplam 16 ana süreç, 120 süreç, 263 alt süreç belirlenmiştir. Belirlenen alt süreçlere ait iş akışlarından 240 tanesinin İç Kontrol Sistem Yazılımında çizimi tamamlanmış olup güncelleme işlemleri devam etmektedir.

01.01.2009 tarihinde yürürlüğe giren KOSGEB Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi, 28.02.2019 tarihli ve 2401 sayılı Başkanlık OLUR' u ile revize edilmiştir. Ön Mali Kontrol Yönergesindeki bu değişiklik ile destek dosyaları BAMS kapsamında elektronik ortamda kontrol edilmeye başlanmıştır. Söz konusu yönergenin 12. maddesine istinaden alınan Başkanlık Makamı' nın 15.01.2019 tarihli ve 635 sayılı OLUR' u ile Destek Programları Usul ve Esaslarında yer alan destek tutarlarında artış olması sebebiyle ön mali kontrole tabi tutar limiti 150.000 TL' ye çıkarılmıştır. 2019 yılında limit dâhilinde ödemeler ön mali kontrole tabi tutulmuştur.

Kurum tarafından iç kontrol ve ön mali kontrole ilişkin olarak usul ve esaslar kapsamında yapılması gereken iş ve işlemlerin bulgu yapılan hususlar dışında yerine getirildiği görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Hurdaya Ayrılan Maddi Duran Varlıkların Bazı Muhasebe Müdürlükleri Tarafından İlgili Hesaplarda İzlenmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Banka Tarafından Reklam Karşılığı Alınan Mobilyaların Taşınır Kayıt İşlemleri ile Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Başkanlık Binası İçin Yapılan Büyük Onarım Harcamalarının Bina Hesaplarına Alınmayarak Gider Yazılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI 2019 YILI MALİ TABLOLARI

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.30		Adı : KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI		Yıl : 2019			
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2019		PASİF HESAPLAR		N Yılı 2019	
1 DÖNEM VARLIKLAR		527.755.068,19		3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		64.698.446,41	
10 HAZIR DEĞERLER		86.632.928,19		32 FAALİYET BORÇLARI		2.060.717,84	
102 BANKALAR		27.384.780,65		320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI		2.060.717,84	
104 PROJE ÖZEL HESABI		8.033.906,76		33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		55.571.308,30	
105 DÖVİZ HESABI		51.206.256,56		330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		159.238,76	
109 DİĞER HAZIR DEĞERLER		7.986,14		333 EMANETLER HESABI		56.412.070,54	
12 FAALİYET ALACAKLARI		142.753.970,08		34 ALINAN AVANSLAR		118.098,49	
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI		127.113.050,00		340 ALINAN SPANİŞ AVANSLARI HESABI		118.098,49	
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI		15.640.920,02		35 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		4.745.624,01	
13 KURUM ALACAKLARI		245.938.531,31		360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI		4.104.243,22	
132 KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI		178.154.019,07		381 ÖDENECEK KURUMAL GÖRÜMLER KESİNTİLERİ HESABI		563.489,74	
133 TAHPİTENİ KURUM ALACAKLARI HESABI		1.021.590,27		382 FONLAR VETA DİĞER KAMU İD ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI		77.891,05	
138 TAHPİTENİ KURUM ALACAKLARI KARŞILIĞI HESABI (-)		-1.031.590,27		38 GELECEK AYLARA AIT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI		2.202.636,78	
139 DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI		67.794.513,84		381 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI		2.202.636,78	
14 DİĞER ALACAKLAR		40.243.246,68		4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		29.596.235,26	
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI		40.243.246,68		47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI		29.596.137,26	
15 STOKLAR		581.827,19		472 KOİDEM TAHMİNATI KARŞILIĞI HESABI		29.596.137,26	
150 İLH MADDE VE MALZEME HESABI		581.827,19		48 GELECEK YILLARA AIT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI		98,00	
16 ÖN ÖDEMELER		6.710.161,58		49 GELECEK YILLARA AIT GELİRLER HESABI		98,00	
162 BÜTÇE DİŞİ AVANS VE KREDİLER HESABI		6.710.161,58		5 ÖZ KAYNAKLAR		1.423.157.011,74	
17 DİĞER DÖNEM VARLIKLAR		4.828.402,74		50 NET DEĞER		454.656.131,80	
190 DEVRİDEN KATMA DEĞER VERİSİZİ HESABI		4.828.402,74		500 NET DEĞER HESABI		454.656.131,80	
				51 DEĞER HAREKETLERİ		-7.497.956,21	
				519 DEĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI		-7.497.956,21	
				57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		3.465.936.634,00	
				570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI		3.465.936.634,00	
				58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI		-2.929.492.575,62	
				580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-2.929.492.575,62	
				59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		439.554.777,77	
				590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI		439.554.777,77	

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.30		Adı : KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI		Yıl : 2019			
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2019		PASİF HESAPLAR		N Yılı 2019	
2 DURAN VARLIKLAR		989.696.625,22					
22 FAALİYET ALACAKLARI		339.179,09					
226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		339.179,09					
23 KURUM ALACAKLARI		216.148.689,18					
232 KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI		214.979.619,34					
239 DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI		1.168.449,84					
24 MALİ DURAN VARLIKLAR		562.347.536,92					
240 MALİ KURULUŞLARINA YATIRILAN SERMAYE HESABI		803.846.409,20					
241 MAL VE HİZMET ÖRETEN KURULUŞ YATIRILAN SERMAYELER		81.750.000,00					
247 SERMAYE TAHHÜTLERİ HESABI (-)		-323.248.823,18					
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		210.861.440,13					
250 ARAZI VE ARSALAR HESABI		123.630.922,09					
252 BİNALAR HESABI		93.279.037,99					
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR		23.806.300,43					
254 TAHTIHLAR HESABI		1.382.496,13					
255 DEMİRBAŞLAR HESABI		33.674.282,19					
257 BİRİKİMİ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-64.911.398,71					
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		0,00					
260 HAKLAR HESABI		3.755.679,57					
264 ÖZEL MALİYETLER HESABI		10.436.542,11					
268 BİRİKİMİ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-14.192.221,68					
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR		0,00					
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR		507.058,24					
299 BİRİKİMİ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-507.058,24					
AKTİF TOPLAMI		1.517.451.693,41		PASİF TOPLAMI		1.517.451.693,41	
Bilanço Dipnotları :							
810 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI		702.184.884,02					
811 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI		702.184.884,02					
820 GİDER TAHHÜTLERİ HESABI		8.816.191,86					
821 GİDER TAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI		8.816.191,86					
848 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK HESABI		6.441.866,76					
849 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI		6.441.866,76					

*2019 yılı sonu itibarı ile destek taahhütleri toplamı 1.667.018.050 TL'dir.

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU		
E KONOMİK KODU	TÜRÜ	TUTARI
63	GİDERLER HESABI	1.934.997,3
0		17,26
63	PERSONEL GİDERLERİ	183.977,96
0.01		4,72
63	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	150.138,10
0.01.02		3,35
63	373 S. KHK'nın Geçici 23 üncü Md. Kaps. Sürekli İşçi Kadrolarına Geçirilen İşçilerin Ücretleri	33.778.147,48
0.01.03		
63	Diğer Personel	61.713,89
0.01.05		
63	SOSYAL GÜVENLİK KUR. DEVLET PRİM GİD	23.265.049,49
0.02		
63	SÖZLEŞMELİ PERSONEL İÇİN TAHAK. ETTİRİLEN KARŞILIK	15.904.778,59
0.02.02		
63	İşçiler	7.360.270,90
0.02.03		
63	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	42.242.185,10
0.03		
63	ÜRETİME YÖNELİK MAL VE MALZEME ALIMLARI	1.759,99
0.03.01		
63	TÜKETİME YÖNELİK MAL VE MALZEME ALIMLARI	5.595.253,45
0.03.02		
63	YOLLUKLAR	2.847.484,49
0.03.03		
63	GÖREV GİDERLERİ	1.492.262,52
0.03.04		
63	HİZMET ALIMLARI	31.202.348,49
0.03.05		
63	TEMSİL VE TANITMA GİDERLERİ	367.529,25
0.03.06		
63	MENKUL MAL ALIM, GAYRİ MADDİ HAK ALIM BAKIM VE ONARIM GİD	440.375,58
0.03.07		
63	GAYRİMENKUL MAL BAKIM VE ONARIM GİDERLERİ	295.171,33
0.03.08		
63	CARİ TRANSFERLER	1.647.874,73
0.05		34,12

63 0.05.01	Görev Zararları	5.349.343,2 4
63 0.05.03	KAR AMACI GÜTMİYEN KURULUŞLARA YAPILAN TRANSFERLER	1.058.060,4 6
63 0.05.04	HANE HALKINA YAPILAN TRANSFERLER	1.580.305.6 21,50
63 0.05.06	YURTDIŞINA YAPILAN TRANSFERLER	61.161.708, 92
63 0.11	DEĞER VE MİKTAR DEĞİŞİMLERİ GİDERLERİ	5.068.583,1 1
63 0.11.01	Döviz Mevcudu Değerleme. Oluşan Olumsuz Kur Farklar	710.591,78
63 0.11.02	Menkul Kıymet ve Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Farklar	-
63 0.11.03	Stokların Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Farklar	-
63 0.11.04	Maddi Duran Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Farklar	35.505,07
63 0.11.05	Maddi Olmayan Duran Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Farklar	-
63 0.11.08	Kur Değişikliği Dışındaki Değer ve Miktar Değişimlerinden Kaynaklanan Giderler	-
63 0.11.99	Diğer Değer ve Miktar Değişim Giderleri	4.322.486,2 6
63 0.12	GELİRLERİN RED VE İADESİNDEN KAYNAKLANAN GİDERLER	-
63 0.12.03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	
63 0.12.04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	
63 0.12.05	DİĞER GELİRLER	-
63 0.13	AMORTİSMAN GİDERLERİ	11.252.456, 93
63 0.13.01	MADDİ DURAN VARLIKLARIN AMORTİSMAN GİDERLERİ	10.199.091, 04
63 0.13.02	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLARIN AMORTİSMAN GİDERİ	1.053.365,8 9
63 0.14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	2.498.815,3 6

63 0.14.01	Kırtasiye Malzemeleri	956.336,43
63 0.14.02	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kull.Tük. Malz.	23.556,16
63 0.14.03	Tıbbi ve Laboratuar Sarf Malzemeleri	26.605,11
63 0.14.04	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	11.760,23
63 0.14.05	Temizleme Ekipmanları	502.187,95
63 0.14.06	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiye Malzemeleri	311.875,09
63 0.14.07	Yiyecek	403,76
63 0.14.08	İçecek	128.417,27
63 0.14.10	Zirai Maddeler	9.971,00
63 0.14.12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	186.377,31
63 0.14.13	Yedek Parçalar	146.326,99
63 0.14.14	Nakil Vasıtaları Lastikleri	6.282,01
63 0.14.15	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	-
63 0.14.16	Spor Malzemeleri Grubu	-
63 0.14.17	Basınçlı Ekipmanlar	-
63 0.14.99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	188.716,05
63 0.15	KARŞILIK GİDERLERİ	15.575.219, 81
63 0.15.02	Takipteki Kurum Alacak Karşılıklar	4.460.631,0 4
63 0.15.04	Kıdem Tazminatı Karşılıkları	11.114.588, 77

63	SİLİNEN ALACAKLARDAN KAYNAKLANAN	512.321,13
0.20	GİDERLER	
63	Gelirlerden Alacaklardan Silinenler	1.726,96
0.20.01		
63	KİŞİLERDEN ALACAKLARDAN SİLİNENLER	510.594,17
0.20.02		
63	Kamu İd Bedelsiz Olarak Devr.Mali Olm. Var.Kay.Gid	254.272,34
0.25		
63	Gen Büt Kap Kamu İd Bedelsiz Olarak Devr Var Kaynaklanan Gid	58.120,12
0.25.01		
63	Öz Büt Kap Kamu İd Bedelsiz Ol Dev Var Kaynaklanan Giderler	196.152,22
0.25.02		
63	Mahalli İd Bedelsiz Ol Devr Var Kaynaklanan Giderler	-
0.25.05		
63	Proje Kaps. Yapılan Cari Giderler	2.199.693,07
0.30		
63	Proje Kaps. Yapılan Cari Giderler	2.199.693,07
0.30.06		
63	Diğer Giderler	276.022,08
0.99		
GİDERLER TOPLAMI (A)		1.934.997.317,26

60	GELİRLER HESABI	2.375.537.693,53
0		
60	TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	26.599.220,98
0.03		
60	MAL VE HİZMET SATIŞ GELİRLERİ	1.735.650,43
0.03.01		
60	KİRA GELİRLERİ	137.092,21
0.03.06		
60	DİĞER TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	24.726.478,34
0.03.09		
60	ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	2.112.094.526,67
0.04		
60	Yurtdışından Alınan Bağış ve Yardımlar	13.648.312,17
0.04.01		
60	MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİNE DÂHİL İDARELERDEN ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR	2.097.992.000,00
0.04.02		

0.04.04	60 KURUMLARDAN VE KİŞİLERDEN ALINAN YARDIM VE BAĞIŞLAR	454.214,50
0.05	60 DİĞER GELİRLER	201.254,92 2,18
0.05.01	60 FAİZ GELİRLERİ	5.426.514,8 9
0.05.02	60 KİŞİ VE KURUMLARDAN ALINAN PAYLAR	88.494.998, 69
0.05.03	60 Para Cezaları	354.022,07
0.05.09	60 DİĞER ÇEŞİTLİ GELİRLER	106.979,38 6,53
0.11	60 DEĞER VE MİKTAR DEĞİŞİMLERİ GELİRLERİ	30.084.148, 37
0.11.01	60 Döviz Mevcudunun Değerleme. Oluşan Olumlu Kur Farkları	548.432,27
0.11.02	60 Menkul Kıymet ve Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumlu Fark	27.884.333, 08
0.11.04	60 Maddi Duran Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumlu Farklar	37.185,55
0.11.07	60 Kur Değişikliği Nedeniyle Döviz Cinsin Alacaklardaki Artışla	-
0.11.08	60 Kur Değişikliği Dışındaki Değ. ve Mik. Değişim. Kaynak. Gelir	-
0.11.99	60 Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	1.614.197,4 7
0.15	60 Konusu Kalmayan Karşılık Gelirleri	5.362.497,9 4
0.15.02	60 Takipteki Kurum Alacakları Karşılıklarından Kaynaklananlar	4.460.712,5 5
0.15.04	60 Kıdem Tazminatı Karşılıklarından Kaynaklananlar	901.785,39
0.25	60 Kamu İd Bedelsiz Olarak Al Mali Ol Var El Edilen Gel	142.377,39
0.25.01	60 Gen Büt Kap Kamu İd Bedelsiz Ol Al Mali Olmayan Var EİEd Gel	43.418,06
0.25.02	60 Öz Büt Kap Kamu İd Bedelsiz Ol Al Mali Olmayan Var El Ed Gel	98.959,33
0.25.05	60 Mahalli İd Bedelsiz Ol Al Mali Olmayan Var Elde Edilen Gel	-
GELİRLER TOPLAMI (B)		2.375.537,6 93,53

61	İNDİRİM, İADE VE İSKONTOLAR HESABI	985.598,50
0		
61	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinin Ret ve İadesinden	310
0.03	Kaynaklanan	
61	Mal ve Hizmet satış gelirleri	310
0.03.01		
61	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirlerden Ret	820.967,47
0.04		
61	Yurt Dışından alınan Bağış ve Yardımlar	820.967,47
0.04.01		
61	Diğer Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Gid.	164.321,03
0.05		
61	Faiz Gelirleri	4.511,55
0.05.01		
61	Diğer Çeşitli Gelirler	159.809,48
0.05.09		
İNDİRİM, İADE VE İSKONTO TOPLAMI (C)		985.598,50

NET GELİR (D=B-C)	2.374.552,0
	95,03

ENFLASYON DÜZELTMESİ (E)	-

FAALİYET SONUCU [A-(D+E)] (+ / -)	439.554,77
	7,77

**TÜRK İŞBİRLİĞİ VE
KOORDİNASYON AJANSI
BAŞKANLIĞI
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

KISALTMALAR

BKMYBS	Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
MYS	Mali Yönetim Sistemi
PKO	Program Koordinasyon Ofisi
TİKA	Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Peşin Ödenen Taşınmaz Kira Bedellerinin Tahakkuk Kaydının Yapılmaması
2. Koordinatörlere Verilen İş Avanslarının Belirlenmiş Üst Limitleri Aşması
3. Avans Kalanları Başka Bir İş İçin Kullanıldıklarında, Avans Tutarının Talimatın Verildiği Tarihteki Kur Üzerinden Muhasebeleştirilmemesi
4. Diğer Hazır Değerler Hesabının Kullanılmaması, Banka Hesabı ile Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı Arasında Uyumsuzluk Olması
5. İç Kontrol Sistemi Yapılandırma Çalışmalarında Eksiklikler Bulunması
6. Yurtdışı Program Koordinasyon Ofisi Koordinatörleri Tarafından Gerçekleştirilecek Projelerin Belirlenmesi ve Yürütülmesine İlişkin Sürecin Düzenlenmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA), 480 sayılı Kanun ile 1992 yılında “Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı” adıyla Dışişleri Bakanlığına bağlı bir teknik yardım kuruluşu olarak kurulmuş, ardından Devlet Bakanlığına bağlanmıştır. 28.05.1999 tarihinde, Başbakanlığa bağlanmış olup 4668 sayılı “Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun” 12.05.2001 tarih ve 24400 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kurum, 02.05.2001 tarihinden itibaren ise, 4668 sayılı “Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun” ile çalışmalarını sürdürürken kurumun teşkilat yapısı ve mevzuatının coğrafi olarak artan görev alanı ve iş hacmiyle uyumlu olmaması gibi sebeplerle yeniden yapılanma çerçevesinde, işbirliğinde bulunulması hedeflenen devletler ve topluluklarla iktisadi, ticari, teknik, sosyal, kültürel ve eğitim alanlarındaki ilişkileri projeler, programlar ve faaliyetler aracılığıyla geliştirmek, yapılacak katkı, yardım ve ilgili süreçleri yürütmek ve kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak amacıyla 02.11.2011 tarihli ve 28103 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 656 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kapatılarak Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) kurulmuştur.

TİKA’nın 02.07.2018 tarih ve 30473 sayılı Mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanan 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 94’üncü maddesi ile kaldırılan hükümleri, 15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4 numaralı “Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”nin otuzyedinci bölümünde düzenlenmiştir. Anılan Kararname ile TİKA, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerini yürütmektedir.

15.07.2018 tarih ve 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 522’nci ve 529’uncu maddelerinde Başkanlığın görevleri sayılmıştır.

(1) Başkanlığın görevleri şunlardır:

a) İşbirliğinde bulunulması hedeflenen ülke ve topluluklarla iktisadi, ticari, teknik,

sosyal, kültürel ve eğitim alanlarındaki ilişkileri karşılıklı kalkınmaya da katkıda bulunacak şekilde projeler ve faaliyetler temelinde geliştirmek, söz konusu ülke ve toplulukların kalkınma hedef ve ihtiyaçlarına uygun işbirliği program ve projelerini hazırlamak veya hazırlatmak, bununla ilgili gerekli düzenlemeleri ve takibi yapmak ve bunların uygulanmasında koordinasyonu sağlamak.

b) İşbirliğinde bulunulması hedeflenen ülke ve toplulukların iktisadi gelişim sürecinde ihtiyaç duyacakları ekonomik altyapı araçlarını ve destek programlarını hazırlamak, ekonomik büyüme, yatırım ortamının hazırlanması ve geliştirilmesi, işsizliğin ve yoksulluğun azaltılması, eğitim seviyesinin yükseltilmesi, iyi yönetim, kadın ve ailenin toplumsal yaşamda ve kalkınmadaki rolü, bilgi teknolojileri transferi, çevre ve doğal kaynakların yönetimi, enerji, altyapı, sürdürülebilir kalkınma gibi alanlarda katkı temin etmek, bu ülkelere kurumsal, insan kaynakları ve benzeri alanlarda kapasite geliştirme destekleri sağlamak.

c) Gerektiğinde yabancı ülke ve topluluklara yapılacak insani yardım ve teknik desteklerin koordinasyonunu sağlamak.

ç) Kalkınma alanında ulusal ve yararlanıcı ülkelerin kamu kurumları, üniversiteleri, sivil toplum ve özel sektör kuruluşları ile işbirliği halinde program, proje ve faaliyetler gerçekleştirmek ve gerektiğinde uzman desteği sağlamak.

d) İşbirliği yapılması hedeflenen ülke ve topluluklarda kamu yönetimi, hukuk, eğitim, kültür ve diğer sosyal alanlardaki işbirliğini güçlendirmek amacıyla proje ve programlar hazırlamak, hazırlatmak ve uygulamak, bu ülke ve topluluklardan eğitim ve staj amacıyla Türkiye'ye gönderilecek kamu görevlileri ve diğer kişilere burs ve benzeri destek sağlamak.

e) Yurtdışında kültürel işbirliği programları yürütmek ve gerektiğinde Türk kültürüyle ilgili faaliyet gösteren merkezlerle işbirliği yapmak.

f) Kalkınma yardımları ve ülkemizin dış yardımlarıyla ilgili uygulama ve teknik koordinasyon ile takibi sağlamak, envanter hazırlamak ve raporlar yayınlamak.

g) Yurtdışında bulunan ortak tarihi, kültürel ve toplumsal mirasın ve değerlerin korunmasına, toplumlar arası önyargıların giderilerek ilişkilerin güçlendirilmesine yönelik sosyal ve kültürel proje ve çalışmaları uygulamak.

ğ) Görev alanıyla ilgili olarak uluslararası işbirliğine ilişkin çalışmalarda yer

almak ve koordinasyonu sağlamak, gerektiğinde uluslararası kuruluşlar ve bunların temsilcilikleriyle ortaklaşa projeler yürütmek.

h) İşbirliğinde bulunulması hedeflenen ülkelerin yanı sıra, özellikle tarihi, coğrafi, sosyal ve kültürel bağlarımızın bulunduğu ülkelere, ilgili ülkenin kalkınmışlık düzeyine bakılmaksızın, teknik katkı ve destekte bulunmak ve ortak projelere açık olan tüm ülkelerden gelecek talepleri değerlendirmek.

ı) Başkanlığın faaliyetleri kapsamında programa alınacak ülke ve topluluklara yönelik işbirliği ve yardım projeleri hakkında Bakanlığa bilgi vermek.

i) Mevzuatla Başkanlığa verilen diğer görev ve hizmetleri yapmak.

529'uncu madde de aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

(1) Başkanlık, hizmet ve görevleriyle ilgili konularda diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mahalli idareler ile gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir.

(2) Yurtdışında teknik, kültürel, sosyal, insani ve benzeri yardım faaliyetlerinde bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kaynağı kullanan diğer kuruluşlar, bu yardım faaliyetleriyle ilgili projelerini gerekli görülen hallerde Başkanlık kanalıyla gerçekleştirebilirler.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

TİKA Teşkilat Kanunu; kuruluş, teşkilat, görev yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslar 15.07.2018 tarih ve 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 520-531'inci maddelerde düzenlenmiştir.

Başkanlık, merkez teşkilatı ile yurtdışında bulunan Program Koordinasyon Ofislerinden (PKO) meydana gelmektedir.

Başkanlığın kuruluş, teşkilat, görev yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslar 15.07.2018 tarih ve 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile belirlenmiştir.

Anılan Kararname'nin 521'inci maddesinde Başkanlık teşkilatı tanımlanmıştır;

(1) İşbirliğinde bulunulması hedeflenen devletler ve topluluklarla iktisadi, ticari, teknik, sosyal, kültürel ve eğitim alanlarındaki ilişkileri projeler, programlar ve faaliyetler aracılığıyla geliştirmek, yapılacak katkı, yardım ve ilgili süreçleri yürütmek ve mevzuatla

verilen diğer görevleri yapmak üzere, Kültür ve Turizm Bakanlığının bağlı, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı kurulmuştur. Kurumun kısa adı TİKA'dır.

(2) Bu Bölümde geçen Bakan deyiminden Kültür ve Turizm Bakanı anlaşılır.”

Başkan ve Başkan Yardımcılarının görevleri 523'üncü maddede düzenlenmiştir;

(1) Başkan, Başkanlığın en üst amiri olup, Başkanlık hizmetlerini; mevzuata, Cumhurbaşkanının genel siyaseti ve dış politikası çerçevesinde Başkanlığın amaç ve politikaları ile işbirliği kapsamındaki ülkelerin ihtiyaçlarına uygun olarak yürütmek ve faaliyet alanına giren konularda diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir. Başkan, Bakana karşı sorumludur.

(2) Bakana yardımcı olmak üzere üç Başkan Yardımcısı atanabilir. Başkan Yardımcıları, Başkan tarafından verilen görevleri yerine getirir.”

Hizmet birimleri ise 524'üncü maddede düzenlenmiştir;

(1) Başkanlığın Hizmet Birimleri Şunlardır:

- a) Orta Asya ve Kafkaslar Daire Başkanlığı.
- b) Balkanlar ve Doğu Avrupa Daire Başkanlığı.
- c) Ortadoğu ve Afrika Daire Başkanlığı.
- ç) Doğu ve Güney Asya, Pasifik ve Latin Amerika Daire Başkanlığı.
- d) Dış İlişkiler ve Ortaklıklar Daire Başkanlığı.
- e) Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı.
- f) Personel ve Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı.
- g) Hukuk Müşavirliği.

(2) Birinci fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen Daire Başkanlıklarının görev alanına giren ülkeler Başkan tarafından belirlenir. Bu Daire Başkanlıkları, görev alanlarına giren ülkelerle sınırlı olarak Ajansın görevleri ile Başkan tarafından verilen diğer görevleri yerine getirir.”

Program Koordinasyon Ofisleri 525'inci maddede düzenlenmiştir; (1) Başkanlığın yurtdışında yürüteceği program, proje, faaliyet ve yardım işlemlerinin gerektirdiği koordinasyonun sağlanması için Program Koordinasyon Ofisleri kurulabilir.”

Başkanlığın yurtdışında yürüteceği program, proje faaliyet ve yardım işlemlerinin

Ekonomik Kodlar	BÜTÇE GELİRLERİNİN TÜRÜ	Bütçe Geliri (800 Hesap)	Büt. Gel.Ret ve İade (810 Hesap)	Net Bütçe Geliri (800 Hesap)
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	818.307,04	0,00	818.307,04
04	Alınan Bağışlar ve Yardımlar	462.160.464,28	0,00	462.160.464,28
05	Diğer Gelirler	10.596.689,66	0,00	10.596.689,66
		473.575.460,98	0,00	473.575.460,98

gerektirdiği koordinasyonun sağlanması amacıyla halihazırda 60 ülkede 62 adet PKO bulunmaktadır. Program koordinasyon ofislerinde, program koordinatörü, koordinatörlere yardımcı olmak üzere Başkanlık merkezinden personel ile bunlara yerel düzeyde katkıda bulunmak üzere yerel personel görevlendirilir.

Kurum'un insan kaynaklarını, 280 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi personel, 78 sözleşme kapsamında çalışan sözleşmeli personel, 123 sürekli işçi, 18 geçici personel, 344 yerel personel oluşturmaktadır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi personelden, 258'i Genel İdare Hizmetleri, 17'si Teknik hizmetler, 5'i ise Yardımcı Hizmetler sınıfında istihdam edilmektedir.

1.3. Mali Yapı

TİKA, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve bu Kanun'a ekli (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir idaredir.

Başkanlığın gelirleri şunlardır:

- a) Genel bütçeden yapılacak yardımlar,
- b) Başkanlığa yapılacak her türlü bağış, yardım ve vasiyetler,
- c) Lüzumu halinde, Başbakan onayı ile diğer kaynaklardan yapılacak transferler,
- ç) Başkanlık gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler,
- d) Diğer gelirler.

Tablo 1: Ekonomik Ayrıma Göre Bütçe Gelirleri Uygulama Sonuçları Tablosu (TL)

Başkanlığa, 2019 yılında 465.450.000,00 TL tutarında başlangıç ödeneği tahsis edilmiştir. Bu ödenek yıl sonu itibarıyla 515.988.991,00 TL'ye ulaşmış ve 430.506.632,00 TL'lik harcama gerçekleştirilmiştir.

2019 yılında yıl sonu harcamalarının yıl sonu ödeneğine oranı; Personel Giderlerinde %96,07; Sosyal Güvenlik Kurumu Devlet Primi Giderlerinde %99,39; Mal ve Hizmet Alım Giderlerinde %97,48; Cari Transferlerde %79,41; Sermaye Giderlerinde %93,63; Sermaye Transferlerinde %73,90 ve son olarak kurum toplamında da %83,43 olarak gerçekleşmiştir.

Projelerin ödendiği 'Cari Transferler' harcama kalemi için başlangıç rakamı olarak 340.911.000,00 TL ödenek verilmiş olup yıl içerisinde 2018 yılından devam eden proje tahsisli ödeneklerinden 4.595.109,00 TL, şartlı bağış ve yardımlardan harcanmayan kısımların ilgili tertiplerine kaydedilmesi ve yıl içinde eklenen rakamlarla birlikte toplam 12.781.061,00 TL eklenmiş, kurum içi aktarmalarla 610.000,00 TL düşülmüş böylece yıl sonu toplam ödenek 357.677.169,94 TL olmuştur. Yılı içerisinde bu ödeneğin 284.048.322,75 TL'si harcanmıştır. Yıl sonu ödenek toplamına göre harcamanın gerçekleşme oranı %79,41 olmuştur.

Ancak, 2019 yılı içerisinde şartlı bağış ve yardımlardan harcanmayan 6.194.597,00 TL ödenek iptal edilmeyip, 2020 yılında kullanılmak üzere ertesi yılda kullanılacak ödenek olarak 2020 yılı bütçe rakamlarına ilave edilmiştir. Ertesi yıla devredilen ödenekler dikkate alınmadığında cari transferlerde 2019 yılı harcama gerçekleşme oranı %80,81, toplam bütçe harcama gerçekleşme oranı %84,44'dir.

Kurumun 2019 yılı bütçe giderleri toplamı 430.506.632,16 TL olup bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 2: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri İcmali (TL)

Ekonomik Kod	Açıklama	Toplam Ödenek	Gönderilen Ödenek	Bütçe Gideri	Ödenek Üstü Gider	İptal Edilen Ödenek	Ertesi Yıla Devreden Ödenek
01	Personel Giderleri	60.083.250	57.724.234,36	57.724.234,36	0,00	2.359.015,64	0
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Pr.	7.659.630	7.613.233,54	7.613.233,54	0,00	46.605,46	0
03	Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	58.015.732,00	56.558.942,18	56.558.942,18	0,00	1.456.789,82	0
05	Cari Transferler	357.677.169,94	284.048.322,75	284.048.322,75	0,00	67.434.250,53	6.194.596
06	Sermaye Giderleri	2.553.000,00	2.390.505,10	2.390.505,10	0,00	162.494,90	0
07	Sermaye Transferleri	30.000.000,00	22.171.394,23	22.171.394,23	0,00	7.828.605,77	0
	Genel Toplam	515.988.990,94	430.506.632,16	430.506.632,16	0,00	79.287.762,12	6.194.596

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Başkanlık, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na (KMYK) ekli (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir idaredir. Bütçe işlemleri bakımından ilgili yıl bütçe kanunlarına tabidir. Bütçe ve ödenek yapısı, merkezi bütçe prosedürlerine tabi olarak yürütülmektedir.

Başkanlık mali işlemlerin muhasebeleştirilmesinde tabi olduğu mevzuat, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği'dir. Muhasebeleştirmede, 20.11.2017 tarihinde Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi (BKMYBS) kullanılmakta olup harcama birimleri tarafından Mali Yönetim Sistemi (MYS) ile yapılan işlemler, oluşturulan ödeme emirleri muhasebe birimince, genel muhasebe sistemi içerisinde değerlendirilerek muhasebe modülü üzerinden onaylanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,

- Bilanço,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço, faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Başkanlığın iç kontrol sisteminin değerlendirilmesi sonucunda;

• Üst yönetici tarafından tüm birimlere kurumda iç kontrol çalışmalarının başladığını duyuran bir yazı yayımlandığı,

• Kurumda İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubunun yeniden oluşturularak "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı"nın hazırlanmasına yönelik çalışmalara başlandığı,

• Kurumda organizasyon yapısının belirlendiği, görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlendiği ve yetki devirlerinin yazılı olarak düzenlendiği,

• Kurumda yetki devirlerinin ve sınırlarının yazılı olarak belirlendiği, Başkanlıkta yürütülen iş ve işlemlerin "İmza Yetkileri Yönergesi" çerçevesinde yapıldığı,

- Kurumda görevler ayrılığı ilkesi gereği görevlendirme yapıldığı,
- Kurumda "Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi"nin tüm personele imzalatıldığı ve personelin özlük dosyasında yer aldığı,
- Kurumda personelin kişisel ve akademik gelişimlerine ve kurumun hedeflerine ulaşmasında katkı sağlayacak hizmet içi eğitim planlaması yapıldığı,
- Kurum stratejik planının personelin katkılarıyla mevzuata uygun olarak hazırlanıp yayımlandığı,
- Kurum bütçesi performans hedefleri ve faaliyetlerle ilişkilendirildiği,
- Kurumda yapılan iş ve işlemlerin kaydı ve dosyalanması amacıyla veri kayıt ve dosyalama sistemlerinin mevcut olduğu,
- Kurumda kullanılan bilgi yönetim sistemlerinin mevcut teknolojiler kullanılarak ve gerekli tedbirler alınarak geliştirildiği, sistemlerin sürekliliğini sağlamaya yönelik gerekli yedekleme işlemlerinin düzenli olarak yapıldığı,
- Kurumda iç denetim fonksiyonlarının etkin bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla kurulmuş iç denetim biriminin mevcut olduğu ve yeterli sayıda iç denetçi bulunduğu,
- Kurumda her yıl hazırlanarak yayınlanan idare faaliyet raporunda iç kontrol güvence beyanının üst yöneticisi ve harcama birimleri tarafından imzalandığı,
- Kurumda ön mali kontrol işlemlerinin İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak yürütüldüğü,
- Kurumda idare faaliyet raporunun içeriği mevzuata uygun olarak hazırlanmakta ve yayınlanmakta olduğu,

Görölmüş olup iç kontrol sistemine ilişkin söz konusu çalışmalar yapılmış olmakla birlikte Başkanlık iç kontrol sisteminin yapılandırılması için aşağıda ayrıntısı yer alan konularda eksiklikler olduğu tespit edilmiştir;

- Kurumun Program Koordinasyon Ofisleri haricinde tüm birimlerinde yapılan işlerin tanımları ve bu işlerin süreçleri ve/veya iş akış şemalarının çıkarılmasına yönelik çalışmalar henüz tamamlanmamıştır.
- İç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla hazırlanması gereken "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı"nın hazırlanmasına yönelik çalışmalar henüz tamamlanmamıştır.
- Kurumda personelin görevlerini ve bu görevlere ilişkin yetki ve sorumluluklarını içeren düzenleme merkez birimler için hazırlanmış, yurtdışında bulunan Program

Koordinasyon Ofisleri için hazırlanmamıştır.

- Kurumda hassas görevlerin ve bu görevlere ilişkin prosedürlerin belirlenmesi çalışmaları henüz tamamlanmamıştır.

- Kurumsal risk belirleme çalışmaları henüz tamamlanmamıştır.

- Kurumda iç kontrole ilişkin riskler belirlenmemiştir.

- İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu henüz oluşturulmamıştır.

- İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları henüz tamamlanmamıştır.

Buna göre Başkanlık tarafından iç kontrol sisteminin temel unsurları olan kontrol ortamı, risk değerlendirme, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim, izleme faaliyetlerine ilişkin güncelleme ve tamamlama çalışmalarına devam edildiği ancak mevcut haliyle Başkanlık iç kontrol sisteminin gelişiminin yeterli olmadığı, yapılandırma çalışmalarının tamamlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Peşin Ödenen Taşınmaz Kira Bedellerinin Tahakkuk Kaydının Yapılmaması

Başkanlık yurtdışı Program Koordinasyon Ofisleri tarafından kiralanan hizmet binaları için altı ay veya bir yıl gibi belirli dönemlerde peşin ödenen kira bedellerinin tahakkuk

kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Hesabın niteliği” başlıklı 116'ncı maddesi ve “Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 117'inci maddesine göre, 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin ödenmiş giderler ile duran varlıklar ana hesap grubundaki gelecek yıllara ait giderler hesabında kayıtlı tutarlardan takip eden faaliyet döneminde tahakkuk edecek olanların izlenmesi için kullanılır. Gelecek aylara ait olarak peşin ödenen giderler, ilgili oldukları ay sonlarında tahakkuk ettirilmek üzere bu hesapta izlenir. Dönem sonunda, duran varlıklar ana hesap grubu içindeki gelecek yıllara ait giderler hesabında yer alıp tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalan peşin ödenmiş giderler bu hesaba aktarılır.

“Hesabın işleyişi” başlıklı 118'inci maddesine göre de; peşin ödenmiş giderlerden, içinde bulunulan aya ait olanlar 630 Giderler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet döneminin gelecek aylarında tahakkuk ettirilmesi gerekenler bu hesaba, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenler 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabına borç, ödenen tutarın tamamı 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı, 325 Nakit Talep ve Tahsisleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan ödenen tutarın tamamı 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilecektir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, peşin ödenen kira giderlerinden sadece içinde bulunulan aya ait olan kısmının 630 Giderler Hesabına, kalan kısmının ise muhasebenin dönemsellik ilkesinin de bir gereği olarak dönem ayırıcı hesaplardan 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı veya 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabından uygun olana kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemeler sonucunda, Başkanlığın yurtdışı Program Koordinasyon Ofisleri tarafından hizmet binası olarak kullanılmakta olan taşınmazlara ait belli dönemler itibarıyla peşin ödenen kira giderlerinin tamamının ödeme yapıldığı ayda 630 Giderler Hesabına kaydedildiği ve tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Program Koordinasyon Ofisleri tarafından kullanılan hizmet binaları için gelecek aylara ait olarak peşin ödenen kiralardan, ilgili oldukları ay sonlarında tahakkuk ettirilmek üzere 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı kullanılarak izlenmesi, bunlardan aynı şekilde içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemler için peşin ödenenlerin de 280

Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabında takibinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Koordinatörlere Verilen İş Avanslarının Belirlenmiş Üst Limitleri Aşması

Başkanlığın yurtdışında faaliyet gösteren Program Koordinasyon Ofisleri (PKO) marifetiyle gerçekleştirilen işler için ödenen avansların mevzuatla belirlenmiş limitleri aştığı görülmüştür.

Harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla, ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için belirlenmiş sınırlar dahilinde avans verilir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 35'inci maddesinde;

“Harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla, ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabilir. Verilecek avansın üst sınırları merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilir...” hükmü,

Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in “Ön ödeme şekilleri ve uygulaması” başlıklı 5'inci maddesi;

“Ön ödeme, harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla; ilgili kanunlarında öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans verilmek veya kredi açılmak suretiyle yapılabilir. Verilecek avansın üst sınırları yılları merkezi yönetim bütçe kanununda gösterilir.

Avans, işi yapacak, mal veya hizmeti sağlayacak olan kişi veya kuruluşa ödenmek üzere, doğrudan mutemede verilir. Yurtdışı teşkilatının ihtiyaçları için verilen avanslar mutemetler adına mahallindeki banka hesaplarına transfer edilir. Bir mutemede verilecek avans, toplamı bu Yönetmeliğin 6'ncı maddesine göre belirlenen tutarı aşmamak koşuluyla bütçenin çeşitli tertiplerinden olabilir. Ön ödemeler hangi iş için verilmiş ise yalnızca o işte kullanılır.” hükmü,

“Ön ödeme yapılabilecek gider türleri” başlıklı 6'ncı maddesinde;

“Avans verilmek veya kredi açılmak suretiyle yapılabilecek ön ödemeler aşağıda

belirtilmiştir.

a) Avans verilmek suretiyle yapılacak ön ödemeler:

1) Yılları merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen tutara kadar olan yapım işleri, mal ve hizmet alımları, yabancı konuk ve heyetlerin ağırlanmasına ilişkin giderler ile benzeri giderler için avans verilebilir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği ve Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği mutemetlerine, askeri birlik ve kurum mutemetlerine, Milli İstihbarat Teşkilatı mutemetlerine ve mahallinde karşılanacak ihtiyaçları için dış temsilcilik mutemetleri ile Kanuna ekli II sayılı cetvelde sayılan kuruluşlardan özelliği bulunan idarelerin mutemetlerine söz konusu giderler için verilecek avansın üst sınırları, yılları merkezi yönetim bütçe kanununda ayrıca gösterilebilir...” hükmü,

55 sıra no.lu Ön Ödeme Usul ve Esaslarına ilişkin Genel Tebliğ'in “Diğer Hususlar” başlıklı 9’uncu maddesinde;

“(1) ...Harcama yetkilileri, harcama yetkilisi mutemetlerine verilecek avanslarda;

a) Belirlenen sınırlar dahilinde olmak şartıyla, ihtiyaç tutarında avans verilmesine,...

ç) Avansın verilmesinde ve kullanılmasında kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılması ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasına,

özen gösterir, kamu idaresine ait paranın gereksiz yere mutemetler üzerinde kalmasına izin vermez.” hükmü düzenlenmiştir.

2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu eki “Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelere Göre Bütçe Kanunu’nda Gösterilmesi Gereken Parasal ve Diğer Sınırlara Ait (İ) Cetveli”nde, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 35’inci maddesi 1’inci fıkrada “j” bendi gereği Başkanlık mutemetlerine ödenecek avans üst limiti 1.110.350,00 TL olarak belirlenmiştir.

Yer verilen ilgili mevzuat hükümleri gereğince; Başkanlıkta harcama yetkilisi mutemedi olan koordinatörlere, 1.110.350,00 TL’yi aşmamak kaydıyla avans vermek suretiyle ön ödeme yapılabilir. Ön ödeme usulüyle alım yapılması için; harcama yetkilisinin uygun görmesi ve bu iş için bütçede ödeneğin bulunması, ödeneğin de ön ödeme işleminin

mahsubu bitene kadar saklı tutulması ve avans hangi iş için verilmişse ancak o iş için kullanılması ve belirlenmiş limitleri aşmaması gerekmektedir. Ayrıca “aynı iş” için verilen avansın mahsubu yapılmadan tekrar avans verilemez.

Bu koşullarda harcama yetkilisi mutemetlerine “her bir iş” için ödenebilecek avans üst sınırı 1.110.350,00 TL’dir. Ancak Başkanlıkta yurt dışında Ofisler marifetiyle gerçekleştirilen işler için yapılan avans ödemeleri, belirlenmiş avans limitlerini aşmaktadır. Aynı iş için esas alınması gereken üst sınır aşılmaktadır. Ayrıca, gerçekleştirilen işe ait bir hakediş ödemesinde veya gün içinde iki parça halinde yapılan avans ödemelerinde de sınır aşılmaktadır. Mevzuatta hükmedilen sınır “aynı iş” için verilecek toplam bedele ilişkin azami avans limitidir.

Yurt dışında harcama yetkilisi mutemedi olan PKO koordinatörlerine aynı iş için yapılan ön ödeme tutarının 1.110.350,00 TL’yi geçmemesi anılan mevzuat hükümlerine uyulması, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılmasını teminen gerekmektedir.

BULGU 3: Avans Kalanları Başka Bir İş İçin Kullanıldıklarında, Avans Tutarının Talimatın Verildiği Tarihteki Kur Üzerinden Muhasebeleştirilmemesi

Başkanlık tarafından Program Koordinasyon Ofislerine gönderilen avans kalanları başka bir iş için kullanıldıklarında, avans tutarının talimatın verildiği tarihteki kur üzerinden hesaplanması gerekirken, avansın verildiği tarihteki kur üzerinden kullanılmaya devam edildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 160 İş Avans ve Kredileri Hesabına ilişkin “Hesabın İşleyişi” başlıklı 102’nci maddesinin 1/ a-8 ve b-4’te yer alan hükmüne göre; yurtdışı teşkilatlarına gönderilen avanslardan harcanmayan kısmın başka bir gider kalemi için avansa dönüştürülmesi halinde; avans tutarı bu yönde talimat verildiği tarihteki kur üzerinden bu hesaba borç, varsa kur azalışından doğan fark 630 Giderler Hesabına borç, avansın gönderildiği tarihteki kur üzerinden hesaplanan tutarı bu hesaba, varsa kur artışından doğan fark, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

Anılan mevzuat hükmünden de anlaşılacağı üzere, Başkanlık tarafından Program Koordinasyon Ofislerine gönderilen avanslardan harcanmayan kısmın başka bir avansa dönüştürülmesi halinde; avans, bu yönde “*talimatın verildiği tarihteki kur*” üzerinden muhasebeleştirilmesi ve bu uygulama ile kur azalışından veya artışından bir fark doğması

durumunda, 630 Giderler Hesabı ile “kur farkı gideri” veya 600 Gelirler Hesabı ile “kur farkı geliri” kaydı yapılması gerekmektedir. Fakat yapılan incelemelerde, Program Koordinasyon Ofislerine gönderilen avanslardan kullanılmayan kısmın başka bir iş kalemi için kullanımında artan kısmın yeni bir avansa dönüştürülmeden ve talimatın verildiği tarihteki kur dikkate alınmadan, “mevcut avans tükeninceye kadar” kullanılmaya devam edildiği, “kur farkı geliri” veya “kur farkı gideri” hesaplanmadığı görülmüştür.

Bu uygulama mezkur mevzuat hükümlerine aykırı olmakla birlikte Başkanlık faaliyetlerine ilişkin gerçek durum mali tablolara yansımamakta, gider ve gelir hesapları fiili durumu göstermemektedir. Kamu idaresi, bu konuda gerekli mevzuat düzenleme çalışmaları yapmış olmasına rağmen sonuç alamamıştır.

Program Koordinasyon Ofislerine gönderilen avanslardan harcanmayan kısmın başka bir gider kalemi için avansa dönüştürülmesi halinde; avans tutarının bu yönde talimat verildiği tarihteki kur üzerinden işlem tesis ettirilerek doğan kur farkı gideri/gelirinin hesaplanarak 600 Gelir Hesabı veya 630 Gider Hesabına kaydının yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: Diğer Hazır Değerler Hesabının Kullanılmaması, Banka Hesabı ile Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı Arasında Uyumsuzluk Olması

Başkanlık mali tablolarında 102 Banka Hesabı ve 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı ile 105 Döviz Hesabı ve 106 Döviz Gönderme Emirleri Hesabı arasında uyumsuzluk olduğu görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Hesabın Niteliği” başlıklı 17'nci maddesinin 1'inci fıkrasına göre; “Banka Hesabı, kurum adına bankaya yatırılan paralar ve bankaya takas için verilen çeklerden, takas işlemi tamamlananlar ile düzenlenen çek ve gönderme emirlerinden ilgililerine ödendiği veya gönderildiği bildirilen çek ve gönderme emri tutarlarının kaydı için kullanılır”. 18'inci maddenin 3'üncü fıkrasında da muhasebe birimlerince, hesaplarının bulunduğu bankalardan nakden yapılacak ödemeler için bu bankaların kendi çekleri; ödeme yapılacak kişilerin hesaplarına aktarılacak tutarlar ile bankalarda açtırılacak krediler için de “Gönderme Emri” (Örnek:14) düzenleneceği belirtilmiştir.

“Hesabın İşleyişi” başlıklı 19'uncu maddede banka hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları gösterilmiş ve 3'üncü fıkrasında muhasebe birimlerine ait ulusal para birimi

cinsinden banka hesapları arasındaki para aktarımı için bankaya verilen talimatlardan yerine getirilenlerin bu hesaba borç, 108 Diğer Hazır Değerler Hesabına alacak kaydedileceği düzenlenmiştir. Yine aynı maddenin “b” bendinin 1’inci fıkrası uyarınca da banka hesap özet cetvelleri ile ödendiği veya ilgili hesaplara aktarıldığı bildirilen çek veya gönderme emri tutarları bu hesaba alacak, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına borç kaydedilecektir.

Mezkûr Yönetmelik’in 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının işleyişinin düzenlendiği 22’nci maddesine göre; muhasebe birimlerine ait banka hesapları arasındaki para aktarımı için bankaya verilen talimatlar bu hesaba alacak, 108 Diğer Hazır Değerler Hesabına borç kaydedilecektir. Yine aynı maddenin “b” bendinin 1’inci fıkrasında da düzenlenen çek ve gönderme emirlerinden, bankaca hak sahiplerine ödendiği veya ilgili hesaplara aktarıldığı banka hesap özet cetveliyle bildirilen paraların bu hesaba borç, 102 Banka Hesabına alacak kaydedileceği düzenlenmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 26’ncı maddesine göre; döviz hesabı, muhasebe birimi veznelerince tahsil edilen veya muhasebe birimlerinin banka hesaplarına intikal eden konvertibl döviz tutarları ile bunlardan yapılan ödeme, iade ve göndermelerin izlenmesi için kullanılmaktadır. Yönetmeliğin 28’inci maddesinde de döviz hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları gösterilmiştir. Adı geçen maddenin “a” bendinin 17’nci fıkrasında, muhasebe birimlerine ait aynı döviz cinsinden hesaplar arasındaki para aktarımı için bankaya verilen talimatlardan yerine getirilenler işlem tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden bu hesaba borç, 108 Diğer Hazır Değerler Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelik’in 29’uncu maddesinde de döviz gönderme emirleri hesabının, muhasebe birimlerinin nezdinde döviz hesabı bulunan bankalardaki döviz hesaplarından yapacakları ödeme ve göndermeler için düzenledikleri döviz gönderme emirleri ile bunlardan bankaca ödendiği veya gönderildiği bildirilenlerin izlenmesi için kullanıldığı belirtilmektedir. “Hesabın işleyişi” nin düzenlendiği 31’inci maddesinin “a” bendi 2’nci fıkrasında, muhasebe birimlerine ait aynı döviz cinsinden hesaplar arasındaki para aktarımı için bankaya verilen talimatlar günlük değerlendirilmesi yapıp varsa oluşan kur farkları muhasebeleştirildikten sonra aktarım tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden bu hesaba alacak, 108 Diğer Hazır Değerler Hesabına borç kaydedileceği; “b” bendi 1’inci fıkrasında da düzenlenen döviz gönderme emirlerinden, bankaca, ödendiği veya ilgili hesaba

aktarıldığı bildirilen tutarların bu hesaba borç, 105 Döviz Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri birlikte ele alındığında, kurumların banka hesaplarından çıkışlarının ancak gönderme emri düzenlenmek suretiyle yapılabileceği ve banka hesapları arası aktarma işlemlerinin de 108 Diğer Hazır Değerler Hesabı kullanılarak gerçekleştirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Kurumun muhasebe kayıtları incelendiğinde, banka hesapları arası para aktarma işlemlerinin belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca yapılmamasının banka hesapları ile gönderme emirleri hesapları arasında uyumsuzluğa sebebiyet verdiği görülmüştür.

108 Diğer Hazır Değerler Hesabının kullanılması suretiyle bu uyumsuzluğun düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: İç Kontrol Sistemi Yapılandırma Çalışmalarında Eksiklikler Bulunması

Başkanlığın iç kontrol sisteminin incelenmesi neticesinde iç kontrol sistemiyle ilgili yapılandırma çalışmalarında eksiklikler bulunduğu tespit edilmiştir.

Kurumun iç kontrol sisteminin değerlendirilmesi sonucunda;

- Kurumun Program Koordinasyon Ofisleri haricinde tüm birimlerinde yapılan işlerin tanımları ve bu işlerin süreçleri ve/veya iş akış şemalarının çıkarılmasına yönelik çalışmaların henüz tamamlanmadığı,

- İç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla hazırlanması gereken Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı'nın hazırlanmasına yönelik çalışmaların henüz tamamlanmadığı,

- Kurumda personelin görevlerini ve bu görevlere ilişkin yetki ve sorumluluklarını içeren düzenleme merkez birimler için hazırlandığı ancak yurtdışında bulunan Program Koordinasyon Ofisleri için hazırlanmadığı,

- Kurumda hassas görevlerin ve bu görevlere ilişkin prosedürlerin belirlenmesi çalışmalarının henüz tamamlanmadığı,

- Kurumsal risk belirleme çalışmalarının henüz tamamlanmadığı,

- Kurumda iç kontrole ilişkin risklerin belirlenmediği,

- İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun henüz oluşturulmadığı,

• İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmalarının henüz tamamlanmadığı,

Tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kanun'un "iç kontrolün amacı" başlıklı 56'ncı maddesinde;

"İç kontrolün amacı;

a) Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini,

b) Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini,

c) Her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini,

d) Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini,

e) (Değişik: 22/12/2005-5436/10 Md.) Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını, sağlamaktır." denilmektedir.

5018 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinde, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik'in 8'inci maddesinde ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğinde belirtildiği gibi; üst yöneticilerin, mali yönetim ve kontrol sisteminin kurulması, işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve Kanun'da belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden sorumlu oldukları ve bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri hükme bağlanmıştır.

İç kontrol sisteminin yapılandırılması ve işleyişi konusunda sorumluluk üst yöneticiye yani Başkana aittir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ve açıklamalar doğrultusunda Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığında Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planının hazırlanması ve bu çerçevede tüm birimlerde belirlenecek iş akış süreçleri esas alınarak her birimde kurumsal riskler ile iç kontrol risklerinin belirlenmesi, analiz edilmesi ve değerlendirilmesi, İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun oluşturulması çalışmalarının yürütülmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Yurtdışı Program Koordinasyon Ofisi Koordinatörleri Tarafından Gerçekleştirilecek Projelerin Belirlenmesi ve Yürütülmesine İlişkin Sürecin Düzenlenmemesi

Başkanlık tarafından yürütülecek projelerin belirlenmesi, uygulanması, takibi ve sonuçlandırılmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmediği tespit edilmiştir.

Mülga 656 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 13'üncü maddesinde;

"Başkanlıkça yürütülecek projelerin belirlenmesi, uygulanması, takibi ve sonuçlandırılmasına... ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir" ,

Anılan mevzuatın Geçici 1'inci maddesinde ise; *"Bu Kanun Hükmünde Kararname'nin uygulanmasına ilişkin düzenlemeler, bir yıl içinde yürürlüğe konulur..."* denilmektedir.

24.10.2011 tarihli anılan mevzuat ile hükmedilen projelerin belirlenmesi ve uygulanması, takibi ve sonuçlandırılmasına ilişkin usul ve esaslar hazırlanmamıştır.

15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı" başlıklı 37'nci bölümünün; "Proje Yayın Tanıtım" başlıklı 527'nci maddesinde, Başkanlıkça yürütülecek projelerin belirlenmesinin, uygulanmasının, takibi ve sonuçlandırılmasının, gerekli koordinasyonlarla bu proje ve faaliyetlerin sponsorlar aracılığıyla yapılmasının sağlanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle belirleneceği düzenlenmiştir.

Kurumun kuruluş kapsam ve amacına yönelik projelerini hangi usul ve esaslarla gerçekleştireceği, projelerin belirlenmesinde takip edilecek yöntem ve karar mekanizmalarının düzenlenmesine ilişkin yönetmelik hazırlanmamıştır. Proje belirleme karar süreçlerine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi mevzuat hükmüdür.

Başkanlık tarafından yurt dışında Program Koordinasyon Ofisi koordinatörleri eliyle yürütülecek projelerin belirlenmesi, uygulanması, takibi ve sonuçlandırılmasına ilişkin usul ve esasları belirleyen yönetmeliğin yer verilen hükümler gereğince hazırlanması gerekmektedir.

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Avans Kalanları Başka Bir İş İçin Kullanıldıklarında, Avans Tutarının Talimatın Verildiği Tarihteki Kur Üzerinden Muhasebeleştirilmemesi	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu yapılmıştır.
Diğer Hazır Değerler Hesabının Kullanılmaması, Banka Hesabı ile Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı Arasında Uyumsuzluk Olması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu yapılmıştır.
Döviz Kazandırıcı Faaliyet Kapsamında Olmayan İş ve İşlemler İçin Vergi ve Harç İstisnası Uygulanması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Yapılan incelemede söz konusu hususun tam olarak yerine getirildiği, firmalara 2019 yılı içinde vergi ve harç istisnasına ilişkin herhangi bir belge verilmediği ve firmaların bu şekilde istisnadan yararlandırılmadıkları görülmüş olup ekibimiz tarafından bulgu konusu

			edilmemiştir.
Program Koordinasyon Ofislerinde Görevli Koordinatör ve Koordinatöre Yardımcı Olmak Üzere Görevlendirilen Diğer Personele Ödenen Ücretin Mevzuata Uygun Olarak Tespit Edilmemesi	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu yapılmıştır.
Eksik Sayıda Engelli ve Eski Hükümlü Personel İstihdam Edilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Yapılan incelemede söz konusu hususun tam olarak yerine getirildiği, bulguda bahis konusu edilen eksik personel sayısının tamamlandığı görülmüş olup ekibimiz tarafından bulgu konusu edilmemiştir.
Geçici Kabul Kesintilerinin Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Yapılan incelemede söz konusu hususun tam olarak yerine getirildiği, hakedişlerden söz konusu kesintinin yapıldığı görülmüş olup ekibimiz tarafından bulgu

			konusu edilmemiştir.
Koordinatörlere Verilen İş Avanslarının Belirlenmiş Üst Limitleri Aşması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu yapılmıştır.
Yurtdışı Program Koordinasyon Ofisi Koordinatörleri Tarafından Gerçekleştirilecek Projelerin Belirlenmesi ve Yürütülmesine İlişkin Sürecin Düzenlenmemesi	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu yapılmıştır.
Bütçe Emanetleri Hesabına Hatalı Kayıtların Yapılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Yapılan incelemede söz konusu hususun tam olarak yerine getirildiği, ilgili muhasebe kayıtlarının yapıldığı görülmüş olup ekibimiz tarafından bulgu konusu edilmemiştir.
Bir Yıldan Uzun Sürede İade Edilecek Teminatların Hatalı Hesap Kodunda Düzenlenmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Yapılan incelemede söz konusu hususun tam olarak yerine getirildiği, ilgili

			muhasabe kayıtlarının yapıldığı görülmüş olup ekibimiz tarafından bulgu konusu edilmemiştir.
Peşin Ödenen Taşınmaz Kira Bedellerinin Tahakkuk Kaydının Yapılmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu yapılmıştır.
İlk Madde ve Malzeme Hesabında İzlenen Tüketim Malzemelerinden Kullanılanların Mevzuata Uygun Muhasebeleştirilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Yapılan incelemede söz konusu hususun tam olarak yerine getirildiği, ilgili muhasabe kayıtlarının yapıldığı görülmüş olup ekibimiz tarafından bulgu konusu edilmemiştir.
Şartlı Bağış ve Yardımların Hatalı Muhasebeleştirilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Yapılan incelemede söz konusu hususun tam olarak yerine getirildiği, ilgili muhasabe kayıtlarının yapıldığı görülmüş olup ekibimiz tarafından

			bulgu konusu edilmemiştir.
Program Koordinasyon Ofis Koordinatörleri Tarafından Yurtdışında Satın Alınan Duran Varlıklar ile İlk Madde ve Malzemenin İlgili Varlık Hesaplarına Kaydedilmeden Doğrudan Giderleştirilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Yapılan incelemede söz konusu hususun tam olarak yerine getirildiği, ilgili muhasebe kayıtlarının yapıldığı görülmüş olup ekibimiz tarafından bulgu konusu edilmemiştir.
Kurumun Hizmet Binası Olarak Kullandığı Taşınmazın Mali Tablolarda Gösterilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Yapılan incelemede kurum kullanımındaki hizmet binasının mülkiyetinin kurum uhdesine geçtiği ve taşınmaz kayıtlarının yapıldığı görülmüş olup ekibimiz tarafından bulgu konusu edilmemiştir.

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

BİLANÇO (TL)

Kurum Kodu : 40.32

Adı : TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI

Yılı : 2019

AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2019	PASİF HESAPLAR		N Yılı 2019
1 DÖNEM VARLIKLAR		90.960.690,67	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		11.691.097,00
10 HAZİR DEĞERLER		86.033.639,98	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		10.012.092,56
102 BANKA HESABI		70.156.160,45	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		485.152,88
105 DÖVİZ HESABI		15.877.479,53	333 EMANETLER HESABI		9.526.939,68
14 DİĞER ALACAKLAR		136.608,91	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		1.679.004,44
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI		136.608,91	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI		1.045.048,12
15 STOKLAR		1.429.333,89	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI		633.956,32
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI		1.429.333,89	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		1.356,98
16 ÖN ÖDEMELER		2.063.230,00	43 DİĞER BORÇLAR		1.356,98
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI		2.063.230,00	430 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		1.356,98
18 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI		1.297.877,89	5 ÖZ KAYNAKLAR		192.833.606,69
180 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER HESABI		1.297.877,89	50 NET DEĞER		224.407.521,15
2 DURAN VARLIKLAR		113.565.370,00	500 NET DEĞER HESABI		224.407.521,15
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		113.565.370,00	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		394.337.204,62
250 ARAZI VE ARSALAR HESABI		5.731.000,00	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI		394.337.204,62
252 BİNALAR HESABI		122.377.124,72	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI		-473.382.640,22
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI		719.849,97	580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-473.382.640,22
254 TAŞITLAR HESABI		5.116.866,86	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		47.471.521,14
255 DEMİRBAŞLAR HESABI		10.400.687,50	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI		47.471.521,14
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-30.780.159,05			
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		0,00			
260 HAKLAR HESABI		3.161.688,58			
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-3.161.688,58			
AKTİF TOPLAMI		204.526.060,67	PASİF TOPLAMI		204.526.060,67

Bilanço Dipnotları :

910 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	19.581.716,21
911 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	19.581.716,21
920 GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	6.612.212,39
921 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	6.612.212,39
949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI	2.930,14
949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	2.930,14

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU (TL)

TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI

2019

Ekonomik		GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630		GİDERLER HESABI	436.647.415,51	600		GELİRLER HESABI	484.118.936,65
630	01	Personel Giderleri	57.724.234,36	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	840.677,27
	01 1	Memurlar	23.769.642,36		03 1	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	24.925,28
	01 2	Sözleşmeli Personel	27.371.136,83		03 6	Kira Gelirleri	815.751,99
	01 3	İşçiler	6.583.455,17	600	04	Alınan Bağışlar ve Yardımlar	462.160.464,28
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	7.613.233,54		04 2	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	455.574.000,00
	02 1	Memurlar	3.177.642,89		04 4	Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	6.586.464,28
	02 2	Sözleşmeli Personel	3.042.189,18	600	05	Diğer Gelirler	12.296.604,05
	02 3	İşçiler	1.391.994,47		05 1	Faiz Gelirleri	1.659.015,74
	02 95	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri Gecikme Cezası ve Zamları	1.407,00		05 2	Diğer Paylar	1.087,03
630	03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	56.152.896,50		05 9	Diğer Çeşitli Gelirler	10.636.501,28
630	03 02	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	7.175.532,45	600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	8.821.191,05
630	03 03	Yolluklar	24.352.657,15		11 01	Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumlu Kur Farkları	8821191,05
630	03 04	Görev Giderleri	1.516.498,44				
630	03 05	Hizmet Alımları	20.964.457,30			NET GELİR TOPLAMI :	484.118.936,65
630	03 06	Temsil ve Tanıtma Giderleri	383.406,97				
630	03 07	MENKUL MAL,GAYRİMADDİ HAK ALIM, BAKIM VE ONARIM GİDERLERİ	1.416.202,51				
630	03 08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	293.183,97				
630	03 09	Tedavi ve Cenaze Giderleri	50.957,71				
630	05	CARİ TRANSFERLER	284.050.252,73				
630	05 01	GÖREV ZARARLARI	657.102,80				
630	05 03	KAR AMACI GÜTMİYEN KURULUŞLARA YAPILAN TRANSFERLER	179.000,00				
630	05 06	YURTDIŞINA YAPILAN TRANSFERLER	283.214.149,93				
630	07	Sermaye Transferleri	22.171.394,23				
	07 2	Yurtdışı Sermaye Transferleri	22.171.394,23				
630	11	Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	4.569.258,82				

	11	1	Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumsuz Kur Farkları	4.569.258,82					
630	13		Amortisman Giderleri	4.352.870,33					
	13	1	Maddi Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	3.725.063,00					
	13	2	Maddi Olmayan Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	627.807,33					
630	30		Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	13.275,00					
	30	6	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	13.275,00					
			GİDERLER TOPLAMI :	436.647.415,51					

GİDERLER TOPLAMI(A)

436.647.415,51

NET GELİR (D=B-C)

484.118.936,65

GELİRLER TOPLAMI(B)

484.118.936,65

FAALİYET

SONUCU (D-A)

47.471.521,14

İNDİRİM ;İADE;İSKONTO TOPLAMI (C)

0

**GÜNEYDOĞU ANADOLU
PROJESİ BÖLGE KALKINMA
İDARESİ BAŞKANLIĞI
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

KISALTMALAR

GAP: Güney Doğu Anadolu Projesi

GAP-BKİB: Güney Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının Görevlerini Etkin Bir Şekilde Yerine Getirmesini Sağlayacak Yeterli Araçların Bulunmaması

2. GAP BKİB'nin Merkezi Yönetim Organizasyonu Dahilindeki Konumunun Farklı Algılanmasının Uygulamada Başta Kaynakların Ekonomik Kullanımı Olmak Üzere Çeşitli Problemlere Neden Olması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

Mevzuat ve Görevler:

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (GAP- BKİB) 388 sayılı “*GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname*” ile Bakanlığa bağlı olarak kurulan tüzel kişiliğe sahip bir kurumdur.

GAP-BKİB 388 sayılı KHK gereğince 15 yıl için kurulmuş olup, görev süresi en son 16.10.2019 tarih, 1664 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 31.12.2023 tarihine kadar uzatılmıştır.

Kurum, 9 Temmuz 2018 tarihli 703 sayılı KHK'nın 146'ncı maddesinin (a) bendi ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanmış olup, görev ve hizmet tanımlamalarında değişiklik olmadan görevine devam etmektedir.

388 sayılı Kararnamede İdarenin kuruluş amacı;

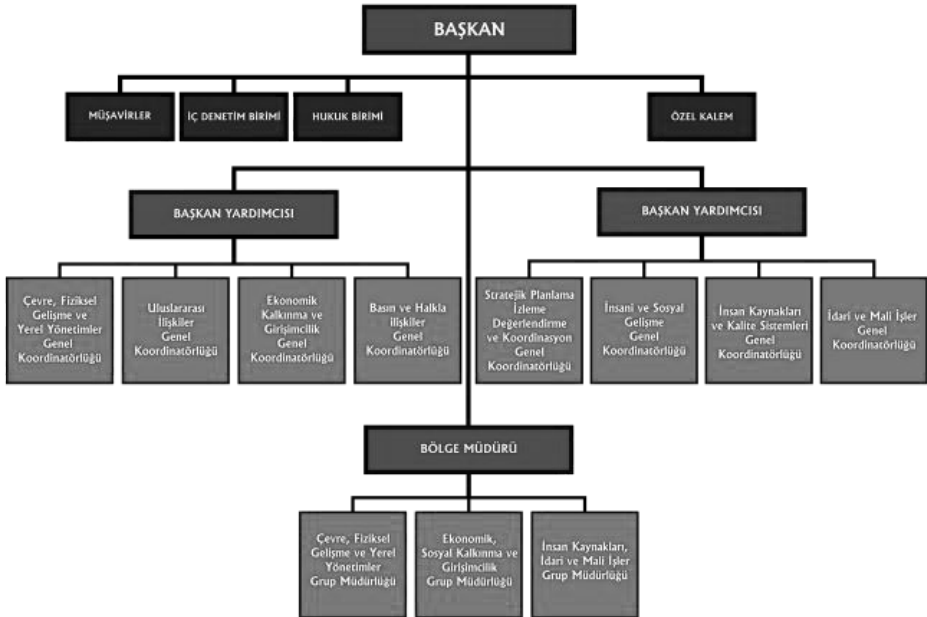
- Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Batman ve Kilis illerini içine alan GAP bölgesi için gerekli araştırma ve uygulama projelerini yapmak ve yaptırmak,
- Bölge içindeki faaliyetleri yönlendirmek, uygulamasını değerlendirmek ve takip etmek,
- Bölgede uzun vadeli planlar ve yıllık programlar muvacehesinde süratle kalkınmayı sağlamak için tarım, madencilik, imalat sanayi, enerji, ulaştırma, haberleşme, inşaat, turizm gibi kamu hizmetleri, beşeri kaynaklar, sosyal ekonomi, bilim araştırma, geliştirme ve teknoloji, çevre ve şehircilik, bölge geliştirme ve kültür sektörlerinde yapılacak yatırımlar konusunda çalışmalarda bulunmak, çalışmaları yönlendirmek, koordinasyonu ve uygulamaların gerçekleşmesini sağlamak,
- Bölgede sektörler arası entegrasyonu sağlayacak şekilde bölge planlamasını gerçekleştirmek,
- Bölgede kaynakların kullanılması, dış ekonomik ilişkiler, finansman dengesi, krediler, bankalar, fiyatlar ve sermaye piyasası konularında gerekli çalışmaları yapmak,

- Nazım ve uygulama imar plânlarını yapmak veya yaptırmak,
- Yol, su, elektrik, kanalizasyon ile konut, sanayi ve ulaştırma hizmetlerini yürütmek,
- Kamu kurum ve kuruluşlarına ait her türlü bina ve tesislerin yapılmasında koordinasyonu sağlamak,
- Milli Eğitim Bakanlığı ve ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ile koordine edilerek halkın tarımsal alan dahil her konuda eğitim düzeyinin yükseltilmesini ve her derecedeki eğitim kurumlarının açılmasını sağlamak,
- Bölge planlarının tamamlayıcılığını ve bütünlüğünü gözeterek, kalkınma ajanslarının ortak ve daha etkili çalışmalarına yardımcı olmak ve bu konularda görüş ve öneriler geliştirmek,
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca bu konuda verilecek diğer görevleri yapmak

olarak belirlenmiştir.

Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları:

Teşkilat, GAP İdaresi Başkanlığı ve Bölge Müdürlüğünden oluşmaktadır.

GAP-BKİ beş yüz çalışanı ile faaliyetlerini sürdürmektedir. Çalışanların istihdam statüsüne göre dağılımını gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

İSTİHDAM ŞEKLİ	FİİLEN ÇALIŞAN			BOŞ KADRO SAYISI	TOPLAM	
	PERSONEL SAYISI					
	MERKEZ	BÖLGE	TOPLAM			
657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU'NA TABİ		26	15	41	85	126
SÖZLEŞMELİ	Uzman	16	6	22	16	38
	Bilgisayar İşletmeni	7	2	9	4	13
GEÇİCİ İŞÇİ (5620 sayılı Kanun)		21	6	27	0	27
SÜREKLİ İŞÇİ (5620 sayılı Kanun)		6	9	15	25	40
GEÇİCİ İŞÇİ (696 KHK)		62	0	62	0	62
SÜREKLİ İŞÇİ (696KHK)		125	59	184	0	184
4/B SÖZLEŞMELİ		0	0	0	7	7
BAŞKA KURUMDAN GÖREVLİ		3	0	3	0	3
GAP İdaresi Başkanlığı TOPLAM		266	97	363	137	500

Mali yapı:

GAP-BKİB, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelde, "Özel Bütçeli Diğer İdareler" arasında sayılan, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı tüzel kişiliğe sahip, özel bütçeli bir idaredir.

Başkanlığın bütçesi, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinin transfer kısmında GAP-BKİB için ayrılan ödenekten oluşmaktadır.

388 sayılı KHK'nin 7'nci maddesinde kurumun gelirleri;

- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekler,
- Her türlü yardım, kredi, hibe ve bağışlar,
- Faiz, hizmet, kira gelirleri ile sair gelirler

olarak belirtilmiş olup, her türlü giderler bu gelirlerden karşılanmaktadır.

2019 yılında 69.552.761,13 lira gelir gerçekleşmiş olup gelirin dağılımı şu şekildedir.

2019 Yılı Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri			
Açıklama	Bütçe Tahmini	Gerçekleşen Gelir Toplamı	Gerçekleşme Oranı (%)
03 Şartname, Basılı Evrak Form ve Satış Gelirleri	1.000,00	0	0
04 Hazine Yardımı (Cari)	42.696.000,00	26.605.000,00	62
04 Hazine Yardımı (Sermaye)	44.187.000,00	40.751.000,00	92
04 Kurumlardan Aldığı Bağış ve Yardımlar	0	0	0
05 Faiz Gelirleri	1.000.000,00	157.835,75	15
05 Diğer Çeşitli Gelirler	315.000,00	2.038.925,38	647
Bütçe Gelirleri Toplamı	88.199.000,00	69.552.761,13	79

2019 yılında kuruma 88.199.000 lira ödenek tahsis edilmiş, 76.731.326 lira gider gerçekleşmiştir. Bütçe gideri ve ödeneklerin dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Açıklama	Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek	Toplam Harcanan	Bütçe Gerçekleşme Oranı (%)
0.1 Personel Giderleri	27.913.000	28.218.000	25.469.369	90
0.2 Sos. Güv. Kur. Dev. Primi Giderleri	5.389.000	5.084.000	4.548.032	89
0.3 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	10.288.000	10.408.000	7.676.883	74
0.5 Cari Transferler	422.000	433.200	169.816	39
0.6 Sermaye Giderleri	20.085.000	20.085.000	17.434.748	87

0.7 Sermaye Transferleri	24.102.000	24.102.000	21.432.478	89
Bütçe Giderleri Toplamı	88.199.000	88.330.200	76.731.326	87

Muhasebe ve Raporlama Sistemi:

Kurum, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi olup, muhasebe işlemlerini ve raporlamasını Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne göre gerçekleştirmekte Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilgi Sistemi kullanılarak muhasebe işlemleri kayıt altına alınmaktadır.

Kurum bütçesi analitik bütçe sınıflandırma esaslarına göre gerçekleşmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince, hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine

uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve

mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kurumun, ilgili mevzuat çerçevesinde Stratejik Planı, Performans Programı ve Faaliyet Raporları hazırladığı ve bunların web sayfasında yayımlandığı; personelden imzalı Etik Sözleşmelerin alınarak dosyalarına konulduğu; Faaliyet Raporlarında Üst Yöneticinin İç Kontrol Güvence Beyanının alındığı görülmüştür.

Tüm birim amirlerinin katılımı ile eylem planının hazırlanması, standartların uygulanması ve geliştirilmesi gerekir iken bu konularında her hangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kurumda İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulamamış, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı yapılamamıştır. Kurumun organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açık bir şekilde belirlenmemiştir. Ancak Kurum içi Genelge ile personelin görev dağılımı gerçekleştirilmiştir. Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımları, iş akış şemaları ile iş süreçlerine ilişkin her hangi bir düzenleyici çalışma yapılmamıştır.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereğince kurulması gereken iç kontrolün bir parçası olan İç Denetim faaliyetini yürütecek İç Denetim Birimi oluşturulmuş ancak denetçi ataması yapılmadığından herhangi bir faaliyet gerçekleştirilmemiş, risk değerlendirme çalışmaları yapılmamıştır.

Kurumun yukarıda anılan, iç kontrol sistemine ilişkin yürüttüğü faaliyetler ve ulaştığı sonuçlar değerlendirildiğinde; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar, İç Kontrol Uyum Eylem Planı Mevzuatı dahilinde Kurum İç Kontrol Sisteminin tüm unsurlarıyla ve tam anlamıyla işlerliğinin sağlandığı söylenemez ise de bu yolda mesafe alındığını gösteren uygulamalar da mevcuttur.

İç kontrol sistemine ilişkin olarak, kurumun, süreli ve küçük ölçekli olmasından da kaynaklandığını düşünülen söz konusu eksiklikler, geliştirilmesi gereken alanlar olarak

değerlendirilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması

GAP-BKİB hesap ve işlemlerinin incelenmesinde; 31.12.2019 tarihi itibarıyla geçici kabulü yapılmayan, fiilen tamamlanmayan veya devam eden yapım işi olmamasına rağmen 2019 yılı mizanında 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı bakiyesinin 35.379.024,87 TL olduğu görülmüştür.

27.12.2014 tarih ve 29218 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin; “258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı” başlıklı 187’nci maddesinde, bu hesabın, kamu idarelerine ait yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü giderin, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hâllerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hâllerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılmaya kadar izlenmesi için kullanılacağı belirtilmektedir.

Bu çerçevede, Kurumun yıl sonu itibarıyla, devam eden yapım işi bulunmadığı, fiilen tamamlanan veya geçici kabulü yapılan herhangi bir işi de olmadığı dikkate alındığında 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının bakiyesinde bulunan 35.379.024,87 TL’nin bu hesaptan çıkarılarak ilgili oldukları hesaplara aktarılacak suretiyle mali tablolarının gerçek

durumu yansıtmasının sağlanması gerekmektedir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının Görevlerini Etkin Bir Şekilde Yerine Getirmesini Sağlayacak Yeterli Araçların Bulunmaması

A- Mevzuat düzenlemelerine ilişkin bazı yetersizliklerin, GAP ve uygulayıcı kuruluşlar arasında etkili bir koordinasyon ve işbirliğinin gerçekleştirilmesini engellemesi

388 sayılı “Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” nin 2’inci maddesinde bölge kalkınmasını sağlayacak projelerin yapılmasını, çeşitli sektörlerde farklı kuruluşlar tarafından yürütülmekte olan yatırım ve faaliyetlerin eşgüdüm içerisinde gerçekleşmesini sağlamanın, yatırımları yönlendirme ve izlemenin, kuruluşlar arası koordinasyonu sağlamanın GAP BKİ’nin asli görevlerinden olduğu belirtilmektedir.

2014-2018 yılları arasında 9 ilde uygulanması hedeflenen GAP Eylem Planında Bakanlıklar, Yerel Yönetimler, Kalkınma Ajansları, Valilikler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, STK’lar ve özel sektör, işbirliği yapılacak kuruluşlar olarak sayılmış, GAP ve uygulayıcı kuruluşlar ise eylemden sorumlu kuruluş olarak görevlendirilmiştir. GAP Eylem Planı’nda çeşitli bakanlıkları ilgilendiren faaliyet alanlarının olduğu görülmektedir.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi geniş bir coğrafi alana yayılan bölge içinde çok farklı sektörlerde uygulamaya geçirilen projelerin diğer kurumlarla koordineli biçimde yürütülmesinden sorumlu olmaktadır. GAP Eylem Planı’nın genel yapısı değerlendirildiğinde, 2014-2018 yılları arasında bölgede gerçekleştirilecek olan tüm kamu yatırımlarının belirli bir perspektif ve kalkınma stratejileri odağında önceliklendirildiği, farklı kurum ve kuruluşların benzer nitelikte projeleri uygulamasının önüne geçilerek mükerrerlikten arındırıldığı ve bölge kalkınmasına etki edebilecek tüm kurum ve kuruluşların tek elden izlenip değerlendirilebildiği sistematik bir döngünün kurgulandığı gözlenmektedir.

GAP Eylem Planı’nın başarısı, projelerden beklenen sonuçların gerçekleşmesi, her şeyden önce Eylem Planı kapsamında yatırım yapan sorumlu kuruluşlarla yakın ilişkide

olunmasına, gerekli plan ve programların zamanında paylaşılmasına ve bölgedeki kamu kurum ve kuruluşlarının yatırım çalışmalarının yönlendirilmesine bağlıdır. Bu da etkin bir koordinasyonu gerekli kılmaktadır.

388 sayılı KHK, koordinasyon görevinin etkili ve verimli bir şekilde yerine getirilmesi konusunda gerekli açılımları sağlayamamıştır. İlgili KHK kapsamında koordinasyon görevinin yerine getirilmesi gerektiği ifade edilmiş ancak koordinasyonun hangi şekilde, hangi etki ve yaptırım gücüyle icra edileceği konusunda gerekli altyapı ve detaylar oluşturulmamıştır.

Kurumlar arasında koordinasyon sağlanarak Eylem Planı'ndaki tüm yatırımların bölgesel düzeyde bir bütünlük içerisinde projelendirilmesi ve koordinasyonuyla, aynı alanda faaliyette bulunan çok sayıda kamu kurumunun elindeki kaynakların dengeli, planlı ve programlı kullanımının önü açılarak, bölgesel kalkınmanın hızlandırılması gerçekleştirilecektir.

Mevcut 388 sayılı KHK'de, GAP BKİ'nin koordinasyon göreviyle ilgili yetkilerinin; sorumluluk, sonuç ve yaptırımlarının somut olarak tanımlanmaması, üstlendiği sorumluluğun gereklerini yerine getirmesini sağlayacak uygulama araçlarının yetersizliğine ve sonuç olarak da misyon kaybına neden olmaktadır.

Nitekim Onbirinci Kalkınma Planı'nda yer alan politika ve tedbirler ile bu doğrultuda atılacak adımlara yer verilmiştir. Onbirinci Kalkınma Planı'nda “2.4. Yaşanabilir Şehirler, Sürdürülebilir Çevre” eksenini “2.4.1. Bölgesel Gelişme” başlığı altında yer alan 669 no.lu politikada;

“Bölgesel kalkınmanın kurumsal yapısı ve yönetimi, merkezi ve bölgesel düzeyde etkinleştirilecektir” şeklinde bir politika ifade edilmiştir. Bu politikanın altında ise;

“669.1. Bölge kalkınma idareleri ve kalkınma ajanslarının yapıları, görev ve yetkileri gözden geçirilerek, daha etkin ve verimli çalışmalarına yönelik düzenleme yapılacaktır” ile *“669.2. Bölgesel gelişmeye ilişkin kanun, kararname ve ikincil mevzuat gözden geçirilecek, uygulama araçları etkinleştirilecektir.”* denilmektedir.

Başkanlığın temel kuruluş amaçlarından biri olan koordinasyon sağlama görevini etkin bir şekilde gerçekleştirebilmesi için Kalkınma Planında da yer alan politikalar doğrultusunda, gerekli yasal ve yönetsel düzenlemelere ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir.

B- Kurum ve Uygulayıcı Kuruluşlar Arasında, İzleme ve Değerlendirme Görevinin etkili biçimde gerçekleştirilmesini sağlayacak Entegre Elektronik Veri Sisteminin kurulamamış olması.

GAP BKİB'nin Onuncu Kalkınma Programı doğrultusunda hazırladığı II. Eylem Planı, 2014- 2018 yıllarını kapsamaktadır. Eylem Planının süresi 2018 yılı sonunda bitmiş, ancak kamudaki yeniden yapılanma süreci nedeniyle yeni bir plan hazırlanmamıştır. 2019 yılında İdare, II. Eylem Planında yer alan projelerin izlemesine devam etmiştir.

Bu kapsamda İdare, Eylem Planı'nda yer alan projelerin uygulanmasından sorumlu olan kurum ve kuruluşlardan düzenli aralıklarla (üç ayda bir) hazırlanan format doğrultusunda verileri talep etmekte, gelen veriler doğrultusunda izleme yapmaktadır. Bu süreçte raporlarla ilgili yaşanan aksaklıklar kurumlarla bire bir irtibata geçilerek çözüme kavuşturulmaya çalışılmaktadır. İzleme sisteminin herhangi bir elektronik sistem üzerinden yürütülmemesi, bilgilerin doğrudan sorumlu kurumlar tarafından girişinin yapılabileceği bir sistem olmaması, izleme sistemini güçletirmiştir.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Eylem Planı kapsamında sorumluluğu olan tüm kurum ve kuruluşların faaliyetlerini izleyerek İzleme ve Değerlendirme Raporu düzenlemekle yükümlüdür. Bu kapsamda kurumca eylem planında sorumlu kuruluş olarak ifade edilen kuruluşlardan projelerin izlenmesine yönelik veriler istenmektedir. Ancak bu verilerin daha çok eylem planında yer alan projelerin hakedişi, fiziki durumu ya da bütçe gerçekleştirmelerine ilişkin olduğu, kurum veri tabanında da manuel veya bilgisayar ortamında kayıtlara alındığı anlaşılmıştır. Kamu yönetiminin yeniden yapılandırılması süreci içinde bazı kurumların veya bakanlıkların görev, sorumluluk alanlarındaki değişiklikler, bazı bakanlık ve kurumların kapatılması ya da organizasyon ve personel yapısındaki değişimler gibi nedenler verilerin sağlıklı alınmamasına sebep olmuştur.

GAP Projesinin uygulama sahasının yerel ancak uygulayıcı kuruluşların merkezi düzeyde olduğu göz önüne alındığında; bölgesel plan ve stratejilerin oluşturulması, destek programlarında önceliklerin sağlıklı belirlenmesi için bölgenin mevcut durum analizinin yapılması gerekmektedir. Bu nedenle de gelişme eksenlerinin, önceliklerin ve işbirliği alanlarının belirlenmesi ve izlenmesine imkân verecek nitelikte veriye ihtiyaç bulunmaktadır. İzleme sistemi içerisinde tanımlanacak verilerin doğruluğu tüm sürecin değerlendirilmesinde önem taşımaktadır.

Oysa GAP BKİ'nin ilgili kurum ve kuruluşlardan temin edebildiği mevcut verilerin kapsam ve çeşit olarak yeterli olmadığı, kurumların verileri arasında farklılıklar bulunduğu ve güncellik sorunu yaşanabildiği anlaşılmıştır. Veri konusunda yaşanan sıkıntıların, gerçekçi verilere dayanan eylem planı hazırlayabilmelerinin ve uygulanacak destek programlarında sağlıklı öncelikler belirleyebilmelerinin önündeki en önemli engellerden birisi olduğu değerlendirilmektedir.

Gerçekçi ve güncel verilere dayanan eylem planı hazırlayabilmek, uygulanacak destek programlarında sağlıklı öncelikler belirleyebilmek için Elektronik İzleme ve Değerlendirme Veri Sistemlerinin uygulamaya konulması önem taşımaktadır.

Eylem Planı kapsamında tüm kurum ve kuruluşlar arasında verilerin paylaşımına yönelik takip, kontrol ve raporlama yapabilecek ve kurumlar arası entegrasyonu ve eş zamanlı doğru veri akışını sağlamak üzere “*Eylem Planları İzleme ve Değerlendirme Sistemleri*”nin bu alanda yönetim ve karar alma merci olan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı inisiyatifinde gerçekleştirilmesi beklenmektedir.

BULGU 2: GAP BKİB'nin Merkezi Yönetim Organizasyonu Dahilindeki Konumunun Farklı Algılanmasının Uygulamada Başta Kaynakların Ekonomik Kullanımı Olmak Üzere Çeşitli Problemlere Neden Olması

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının (*Mülga Kalkınma Bakanlığının*) bağlı kuruluşu olan Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 06.11.1989 tarih ve 20334 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 388 sayılı KHK ile kurulmuştur.

15.07. 2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4 no.lu *Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi* yayımlanmıştır.

Bakanlıklara bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşlar ile ilgili 2008/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesinde ise bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların bakanlıklarla ilgilendirilmesinin, 27.04.1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanunun 19/A maddesi uyarınca uygun görüldüğü belirtilmiştir. Söz konusu Genelgeye ekli listede yer almayan kurum ve kuruluşların ise bağlılık, ilgililik ve ilişkililik durumlarının ilgili kanunlara veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine göre olacağı açıklanmıştır. Buna göre, 642 sayılı kuruluş KHK'si gereği GAP-BKİB, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bağlı kuruluşu olmaktadır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Bölge Kalkınma İdarelerinin ulusal düzeyde koordinasyonundan ve ödeneklerin tahsisi ile bunların kullanımına ilişkin usul ve esasları belirlemekle sorumludur.

27.09.1984 tarih ve 3046 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinde "bağlı kuruluş", 11'inci maddesinde ise "ilgili kuruluş" tanımlanmıştır.

Niteliği gereği kendi mali ve idari özerkliği bulunan bakanlık teşkilatı içerisinde yer almayan, tüzel kişiliği haiz kurumların bir bakanlık teşkilatı içerisinde yer almasalar da Devletin bütünlüğü gereği bir bakanlıkla ilgilendirilmesi gereği doğmuştur. Bu kuruluşlar bir bakanlığa bağlı, ilgili ya da ilişkili kuruluşlardır.

Bağlı kuruluşlar, genel itibariyle bir bakanlığın ana hizmet faaliyetlerini yürütmekle birlikte ayrı bir kanunla kurulan ve genel müdürlük ya da başkanlık şeklinde teşkilatlanan kuruluşlardır. İlgili kuruluşlar, ayrı bir tüzel kişiliği olan ve bakanlıklarla ilgisi idari vesayet şeklinde kurulan hizmet yerinden yönetim kuruluşlarıdır.

Bağlı kuruluşlar görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında yerine getirir ve kullanırlar. Bu kurumlar, *"kamu idarelerinin yerine getirmekle yükümlü olduğu görevleri, yani devletin öteden beri yürüttüğü klasik kamu hizmet ve faaliyetlerini, kamu idarelerinden ayrı bir tüzel kişilik marifetiyle yürüten teşkilat birimleri"* dir.

Bu tür hizmet ve faaliyetler, aslında ilgili kamu idarelerince doğrudan doğruya ve kendi personel, bütçe ve araçlarıyla yürütülmekte iken, kamu kurumu halinde örgütlenerek sürdürülmesinde gerek ve yarar görülen eski kamu görevleridir. Bu idareler, ayrı bir kamu tüzel kişiliğine, malvarlığına ve ayrı bir bütçeye sahip olmaları ile değinilen merkezi idareden ayrılır. Bu kurumlar, bakanlık ile idari vesayet ilişkisi biçiminde olmakla beraber, kimi konularda ve işlemler bakımından geniş takdir ve yetkilere sahip olması esastır.

Kuruluşunda Mülga Kalkınma Bakanlığının bağlı kuruluşu olan GAP-BKİB, 09.07.2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 02.07.2018 tarihte 703 sayılı KHK'nın 147. Maddesinin (a) bendi uyarınca Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanmıştır.

Bununla birlikte, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının organizasyon şemasında, GAP-BKİB ve diğer Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün alt birimi olarak gösterilmiştir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığınca hazırlanan ve merkez ve

taşra birimleri ile bağı ve ilgili kuruluşların Bakan yardımcılarına bağılık durumunu gösteren 03.08.2018 ve 2018/13 no.lu Bakanlık Genelgesi ile; Kalkınma Ajanslarının yanı sıra GAP, DAP,DOKAP ve KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının da “projelerle ilgili iş ve işlemler bakımından Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, personel ile ilgili iş ve işlemler bakımından Personel DairesiBaşkanlığı ile çalışacağı” ifade edilmiştir.

GAP-BKİ'nin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğüne bağlanmasının, teşkilata ilişkin yapısal sorunların yanısıra bütçe ve mali control bakımından ödeneklerin serbest bırakılmasına ilişkin olarak da sorunlar yaşanmasına sebep olduğu görülmektedir.

Nitekim Usul ve Esaslar gereğince ödeneklerin serbest bırakılmasının bu nedenle oldukça gecikmeli olarak yapıldığı anlaşılmıştır. Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün onayına tabi işlemlerin sürecinin uzaması nedeniyle bazı proje gerçekleştirmelerinin Aralık ayı sonuna kadar yapılamadığı anlaşılmıştır.

GAP-BKİB'nin, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün bölge ofisi gibi değerlendirilmesi ve bu değerlendirme doğrultusunda ki kaynak tahsisine ilişkin Genel Müdürlük uygulamaları sonucu, Kurumun, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün alt birimine dönüştürülmesi, kaynakların ekonomik ve verimli kullanımını olumsuz etkilediği gibi 642 sayılı KHK, gerekse 4 no lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile getirilen idari sistemle de uyumlu olmadığı değerlendirilmektedir.

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
GAP Eylem Planı'nda (2014-2018) Bulunan Projelerin Büyük Bir Kısımının Gerçekleştirilmemesi	2018	Yerine Getirilmedi	Başkanlık sistemine uyum çerçevesinde kamu kurumlarının yapılanmasının değişim süreci nedeniyle 2019'da eylem planı hazırlanmamıştır. Bu nedenle konu raporlanmamıştır.
GAP 2014-2018 Eylem Planı'nda Yer Almayan Projelerin Yürütülmesi	2018	Yerine Getirilmedi	Başkanlık sistemine uyum çerçevesinde kamu kurumlarının yapılanmasının değişim süreci nedeniyle 2019'da eylem planı hazırlanmamıştır. Bu nedenle konu

			raporlanmamıştır.
ÇATOM Muhasebe Kayıtlarının Tutulmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	2019 yılı içerisinde Kurum bütçe kaynağı kullanılarak elde edilen bir gelir bulunmadığından konu yeniden raporlanmamıştır.
Tanıtım ve Markalaşma Projesi Kapsamındaki Faaliyetler ile Proje Bütçesinin Tam ve Doğru Belirlenmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	2019 yılı bütçesinde bu türden bir zaaf bulunmamaktadır.
Harran Üniversitesi Akademik Personelinin Yurt Dışı Yabancı Dil Eğitimi Masraflarının GAP Bütçesinden Ödenmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	2019 yılında bu tür bir harcama yapılmamıştır.
Aynı Projeler İçin Hem Sermaye Giderleri Hem de Sermaye Transferleri Tertiplerinden Ödeme Yapılması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	İdarenin bütçesi Cumhurbaşkanlığı Strateji Bütçe Dairesi tarafından onaylanmakta olup sermaye transferleri ve sermaye giderleri bütçede yer almakta, projelerin özelliğine göre her iki harcama kalemi de

			kullanılabilmektedir. 2019 yılında yürütülen projeler geçmiş yıllardan gelen projelerdir. İdare yeni projelere ilişkin harcamalar için kullanılacak tertipler konusunda bilgilenmiştir. Konunun yeniden raporlanmasında bu nedenlerle yarar görülmemiştir.
İhalelerde Sözleşme Tasarılarının Kamu İhale Kurumunun Yayımladığı Tip Sözleşme ve Şartnamelere Uygun Hazırlanmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu ihale 2017 yılında ilk kez raporlanan, 2018 yılında tekrarlanan ve 2019 yılında biten münferit bir işle ilgilidir. 2019 yılındaki ihalelerde bu yönde bir tespit bulunmamaktadır.
GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile	2018	Yerine	Bulgu konusu,

Kalkınma Ajansları Arasındaki Yetki ve Sorumluluğun Mevzuatta Açık Bir Şekilde Düzenlenmemiş Olması		Getirilmedi	mevzuat düzenlemesi gerektirmekte olup İdarenin insiyatifi dışındadır.
Eylem Planı Kapsamında Tüm Kurum ve Kuruluşlara Ait Verilerin Teminindeki Güçlükler Nedeniyle, İzleme ve Değerlendirme Görevlerinin Yeterince Yürütülememesi	2018	Yerine Getirilmedi	Konuya Raporumuzda 1 no'lu Bulgu olarak yer verilmiştir.
GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının Kuruluşundaki Temel Amaç Olan Koordinasyon Sağlama Görevinin Gereği Gibi Yerine Getirilememesi	2018	Yerine Getirilmedi	Konuya Raporumuzda 1 no'lu Bulgu olarak yer verilmiştir.
GAP Bölge Kalkınma İdaresinin Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün Birimi Gibi İşleme Tabi Tutulması	2018	Yerine Getirilmedi	Konuya Raporumuzda 2 no'lu Bulgu olarak yer verilmiştir.

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

**GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA
İDARESİ BAŞKANLIĞI 2019 YILI MALİ TABLOLARI**

TABLO 1.1 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.34		Adı : GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ		Yıl : 2019			
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2019		PASİF HESAPLAR		N Yılı 2019	
1 DÖNEM VARLIKLAR		6.096.751,65		3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		1.344.846,56	
10 HAZİR DEĞERLER		5.822.309,48		33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		99.221,12	
102 BANKA HESABI		5.822.309,48		330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		96.770,00	
15 STOKLAR		129.725,99		333 EMANETLER HESABI		1.451,12	
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI		129.725,99		36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		1.246.625,44	
16 ON ÖDEMELER		144.716,20		360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI		583.668,55	
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI		144.716,20		361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI		633.023,97	
2 DURAN VARLIKLAR		35.450.120,55		362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İD ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI		49.932,82	
22 FAALİYET ALACAKLARI		11.694,48		4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		40.547.610,55	
226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		11.694,48		47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI		40.547.610,55	
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		35.438.426,07		472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI		4.443.692,88	
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI		836.634,31		479 DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI		36.104.017,80	
254 TAŞITLAR HESABI		36.400,00		5 ÖZ KAYNAKLAR		-345.585,01	
255 DEMİRBAŞLAR HESABI		4.738.835,93		50 NET DEĞER		2.575.644,48	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-5.550.469,04		500 NET DEĞER HESABI		2.575.644,48	
258 YAPILMAMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI		35.379.024,87		57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		128.380.016,10	
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR		0,00		570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI		128.380.016,10	
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI		437.725,54		58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI		-124.124.240,52	
299 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-437.725,54		580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-124.124.240,52	
AKTİF TOPLAMI		41.546.872,20		59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		-7.177.005,07	
Bilanço Dipnotları :				591 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)		-7.177.005,07	
810 ALINAN TEMİNAT MİKTUPLARI HESABI		1.096.933,48		PASİF TOPLAMI		41.546.872,20	
811 ALINAN TEMİNAT MİKTUPLARI EMANETLERİ HESABI		1.096.933,48					
848 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI		387.513,58					
849 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI		387.513,58					

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU										
Kurum Kodu:40.34				Kurum Adı: GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı				Yıl: 2019		
GİDERLER					GELİRLER					
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ		Cari Yıl (N)		Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ		Cari Yıl (N)
630			GİDERLER HESABI	76.729.766,20	600			GELİRLER HESABI	69.552.761,13	
630	1		Personel Giderleri	25.469.368,62	600	4		Alınan Bağışlar ve Yardımlar	67.356.000,00	
630	1	1	Memurlar	3.291.514,21	600	4	2	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	67.356.000,00	
630	1	2	Sözleşmeli Personel	3.024.833,41	600	5		Diğer Gelirler	2.196.761,13	
630	1	3	İşçiler	19.114.602,19	600	5	1	Faiz Gelirleri	157.835,75	
630	1	4	Geçici Personel	38.418,81	600	5	9	Diğer Çeşitli Gelirler	2.038.925,38	
630	2		Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	4.548.031,51						
630	2	1	Memurlar	465.100,94						
630	2	2	Sözleşmeli Personel	312.368,98						
630	2	3	İşçiler	3.770.561,59						
630	3		Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	6.323.068,21						
630	3	2	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	1.012.795,34						
630	3	3	Yolluklar	245.671,76						
630	3	4	Gürev Giderleri	38.360,03						
630	3	5	Hizmet Alımları	4.229.317,63						
630	3	6	Temsil ve Tanıtma Giderleri	601.633,68						
630	3	7	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	154.782,35						
630	3	8	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	40.507,42						
630	5		Cari Transferler	169.815,94						
630	5	1	Gürev Zararları	89.631,02						
630	5	3	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	52.000,00						
630	5	6	Yurtdışına Yapılan Transferler	28.184,92						
630	7		Sermaye Transferleri	21.432.478,00						
630	7	1	Yurtiçi Sermaye Transferleri	21.432.478,00						
630	13		Amortisman Giderleri	347.193,62						
630	13	1	Maddi Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	346.852,48						
630	13	3	Diğer Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	341,14						
630	14		İlk Madde Ve Malzeme Giderleri	1.390.538,12						
630	14	1	Kurtasiye Malzemeleri	263.462,28						
630	14	2	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzemeleri	24.109,90						
630	14	4	Yakıtlar, Yakıt katkıları ve Katkı Yağlar	177						
630	14	5	Temizleme Ekipmanları	680.229,54						
630	14	6	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiyeye Malzemeleri	183.713,66						
630	14	7	Yiyecek	1.174,12						
630	14	8	İçecek	115.886,09						
630	14	10	Zirai Maddeler	2.655,00						
630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	50.780,41						
630	14	13	Yedek Parçalar	14.766,32						
630	14	16	Spor Malzemeleri Grubu	14.160,00						
630	14	17	Başınçlı Ekipmanlar	1.062,00						
630	14	99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	38.361,80						
630	30		Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	17.049.272,18						
630	30	6	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	17.049.272,18						
GİDERLER TOPLAMI(A)				76.729.766,20	NET GELİR TOPLAMI				69.552.761,13	
GELİRLER TOPLAMI(B)				69.552.761,13	NET GELİR (D=B-C)				69.552.761,13	
İNDİRİM;İADE;İSKONTO TOPLAMI (C)				0,00	FAALİYET SONUCU (D-A)				7.177.005,07	

**ÖZELLEŞTİRME İDARESİ
BAŞKANLIĞI
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ
BAŞKANLIĞI
2019 YILI
SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM
RAPORU

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Fiilen Çalışan Personel Tablosu

Tablo 2: 2019 Yılı Ekonomik Kodlara Göre Ödenek ve Harcama Tutarları Tablosu (TL)

Tablo 3: 2019 Yılı Ekonomik Ayırırma Göre Bütçe Gelirleri Uygulama Sonuçları Tablosu

Tablo 4: 2019 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

KISALTMALAR

GVK	Gelir Vergisi Kanunu
KDV	Katma Değer Vergisi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
SGDB	Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
ÖİB	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
ÖYK	Özelleştirme Yüksek Kurulu

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. İşletme Hakkı Devri Niteliğindeki Kiralamalarda KDV Alınmaması
2. Kiralanan Binek Hizmet Araçlarının Makam ve Birimlerin Kullanımına Bırakılması ve Bu Araçlarla İlgili Takip Sisteminin Olmaması
3. İdarenin Yeni Teşkilat Yapısının Gerektirdiği Değişikliklerin Yapılmaması ve İdarenin Teşkilat ve Görev Yönetmeliği'nin Değiştirilmemesi
4. Mali Tabloların Ekinde Önemli Muhasebe Politikaları ve Açıklayıcı Notların Sunulmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

27.11.1994 tarihli ve 22124 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun ile Özelleştirme Yüksek Kurulu ve Özelleştirme Fonu oluşturulmuş, özelleştirme işlemlerini yürütmek amacıyla Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) kurularak görev ve yetkileri belirlenmiştir. Ancak 02.07.2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile 4046 sayılı Kanun’un Özelleştirme İdaresi Başkanlığının kuruluş ve görevlerine ilişkin maddesi ve Özelleştirme Yüksek Kurulu’nun kuruluşuna ilişkin maddesi yürürlükten kaldırılmıştır. 15.07.2018 tarihli ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 352-357’nci maddelerinde ÖİB’nin kuruluş, teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslar yeniden düzenlenmiştir. 4046 sayılı Kanun’un 1’inci maddesinde sayılan kuruluşların özelleştirilmesi ile ilgili sekretarya görevini yürütmek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığı’na bağlı kamu tüzel kişiliğine sahip, özel bütçeli bir kurum olarak kurulan ÖİB’nin görevleri, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 353’üncü maddesinde belirtilmiştir.

Buna göre ÖİB’nin görevleri;

4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun kapsamında Cumhurbaşkanı veya Hazine ve Maliye Bakanı tarafından alınan kararları uygulamak, Cumhurbaşkanı veya Hazine ve Maliye Bakanı tarafından verilen görev ve yetkilerle ilgili konularda karar vermek ve gerekli işlemleri yürütmek, kuruluşların özelleştirilmesine ilişkin her türlü işlemin yerine getirilmesi ile bunların özelleştirilmelerine hazırlık amacıyla yönlendirilmesini, faaliyetlerinin takip ve koordinasyonunu yürütmek, özelleştirme uygulamalarının gerektirdiği özelleştirme ile ilgili her türlü işlemi yürütmek, özelleştirme fonunu idare etmek ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 353’üncü maddesinde belirtilen diğer görevleri yerine getirmektir.

703 sayılı KHK ile görevleri ve yetkileri Cumhurbaşkanıya ya da yetkilendireceği makama aktarılan Özelleştirme Yüksek Kurulunun (ÖYK) görevleri, 4046 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinde belirtilmiştir. Buna göre ÖYK’nin görevleri;

Bu Kanun’un 1’inci maddesinde sayılan kuruluşların “özelleştirme kapsamına” alınmasına, özelleştirme kapsamına alınanlardan mevcut durumu itibarıyla özelleştirilebilir

nitelikte olmayanların mali ve hukuki açıdan “özelleştirmeye hazırlanmasına”, hazırlık işlemleri tamamlananların bu işlemlerin tamamlanmasından sonra, hazırlık işlemlerine gerek görülmeyenlerin ise doğrudan “özelleştirme programına” alınmasına karar vermek ve özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların özelleştirme işlemlerinin tamamlanması için süre tespit etmek, özelleştirme kapsamına alınmış olan kuruluşlardan gerekli görülenlerin özelleştirme kapsamından çıkarılarak eski statülerine iade edilmesine ve/veya özelleştirme programına alınmış kuruluşlardan gerekli görülenlerin özelleştirmeye hazırlanmasına karar vermek, kuruluşların satış, kiralama, işletme hakkı devri, mülkiyetin gayri ayni hakların tesisi ve işin gereğine uygun sair hukuki tasarruflar ile devredilmelerine ilişkin özelleştirme yöntemlerinden hangisi ile özelleştirileceğini belirlemek, kanunlarla ve diğer mevzuatla verilen işleri karara bağlamak ve 4046 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinde belirtilen diğer görevleri yerine getirmektir.

ÖİB, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu’nda özel bütçeli kuruluşlar arasında sayılmakla birlikte, Özelleştirme Fonu mezkûr Kanun kapsamında bulunmamaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

İdare’nin teşkilat yapısı, ÖİB Teşkilat ve Görev Yönetmeliği’nin 5’inci maddesinde belirtilmiştir. Buna göre idare teşkilatı; Başkanlık, Başkan Yardımcıları, Ana Hizmet Birimleri ve Danışma Birimleri ile Yardımcı Birimlerden oluşmaktadır.

Ancak, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 354’üncü maddesi ile idarenin hizmet birimleri Finansman Fon Yönetimi ve Sermaye Piyasaları Daire Başkanlığı, Proje Değerlendirme ve Hazırlık Daire Başkanlığı, İhale ve Danışmanlık Hizmetleri Daire Başkanlığı, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Personel Daire Başkanlığı, Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı, Basın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği ve Başkanlık müşavirlerinden oluşmaktadır. Anılan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nde tüm birimler hizmet birimi olarak belirtilmiş, ana hizmet birimi, yardımcı hizmet birimi ve danışma birimi gibi bir ayırımı yer verilmemiştir. Hizmet birimlerinin görevlerinin ve diğer ilgili hususların yönetmelikle düzenleneceği hüküm altına alınmıştır. Söz konusu hüküm gereğince, idarenin Teşkilat ve Görev Yönetmeliği’nin anılan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’ne uygun hale getirilmesi gerekmektedir.

ÖİB’nin sadece merkez teşkilatı olup taşra ve yurtdışı teşkilatı bulunmamaktadır.

Uygulamada özelleştirme fonunun yönetimi Finansman Fon Yönetimi ve Sermaye

Piyasaları Daire Başkanlığı tarafından yürütülmekte, muhasebesi ise Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı tarafından tutulmaktadır.

ÖİB’de 4 ayrı statüde personel istihdam edilmektedir. Bunlar;

- Kadrolu personel: 657 sayılı Kanun’a göre, idareye tahsis edilmiş kadrolara istinaden istihdam edilen memur personel.

- Kadro karşılığı sözleşmeli personel: 666 sayılı KHK’den önce yürürlükte olan 4046 sayılı Kanun’un 6’ncı maddesinin (mülga) 2’nci fıkrasında sayılan unvanı karşılık gösterilmek suretiyle sözleşmeli statüde 657 sayılı Kanun’a tabi olarak istihdam edilen personel.

- Geçici personel: 703 sayılı KHK ile 375 sayılı KHK’ya eklenen ek 25’inci maddesi kapsamında diğer kamu kurumlarında görev yapan ve ayrıca 4046 sayılı Kanun’un 6’ncı maddesinin (mülga) 2’nci fıkrasına göre Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarda çalışan ve her türlü özlük haklarını kendi kurumlarından almak kaydıyla, hizmetine duyulan ihtiyaca binaen idarede görevlendirilen personel.

- Daimi işçi personel: 696 sayılı KHK ile 375 sayılı KHK’nin ek 23’üncü maddesi gereği kadroya alınan hizmet alımı yöntemi ile daimi işçi kadrosuna atanan personel.

2019 yılı itibarıyla İdarede fiilen çalışmakta olan personelin durumu aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 1: Fiilen Çalışan Personel Tablosu

Kadro Durumu	Sayı
Kadrolu personel	207
Kadro Karşılığı Sözleşmeli	9
Geçici personel	61
Daimi işçi (Kadroya geçirilen işçiler)	62
Toplam	339

Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı kamu tüzel kişiliğine sahip, özel bütçeli bir kurum olarak kurulan ÖİB ve Özelleştirme Fonu, özelleştirme kapsamı ya da programındaki kuruluşlarla yoğun ilişki içindedir. Bu kuruluşların özelleştirme kapsamından çıkarılmasına, özelleştirme yöntemlerinden hangisi ile özelleştirileceğine, ihale komisyonlarınca verilen nihaî kararların onaylanmasına, Cumhurbaşkanı ya da yetkilendireceği makam tarafından karar verilmekte ve verilen kararlar ÖİB tarafından yürütülmektedir. Özelleştirme Fonu’ndaki

nakit fazlası, iç ve dış borç ödemelerinde kullanılmak üzere Hazine hesaplarına aktarılmakta, ayrıca özelleştirme kapsamı ya da programındaki işletmelerin özelleştirilebilmesi için yapılan giderler Özelleştirme Fonundan karşılanmakta, bunlardan elde edilen gelirler de Fona aktarılmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Özelleştirme İdaresi Başkanlığında, Özelleştirme Fon Bütçesi ve İdare Bütçesi olmak üzere iki ayrı bütçe düzenlenmektedir;

Genel İdare Giderleri Bütçesi, bir yıllık kaynak ve kullanım tahminleri ve gerçekleştirmelerinden oluşur ve Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı tarafından hazırlanır. Bir yıl içerisinde Özelleştirme Fonundan alınan % 5 paylar ve bu payların değerlendirilmesinden elde edilen nemalar, genel idare giderleri bütçesinin kaynaklarını teşkil eder. Genel idare kullanımları, ÖİB personel giderleri, demirbaş ve sabit varlık alımları, hizmet alımları, diğer cari harcamalardan müteşekkildir. Genel İdare Giderleri Bütçesi Özelleştirme Fonu Bütçesi ile birlikte Cumhurbaşkanının onayına sunulur. İdari bütçe kalemleri arasında, İdare Başkanı veya İdari ve Mali İşler Başkan Yardımcısı onayı ile aktarma yapılabilir.

Özelleştirme Fonu bütçesi ile Genel İdare Giderleri Bütçesi Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe girer.

Tablo 2: 2019 Yılı Ekonomik Kodlara Göre Ödenek ve Harcama Tutarları Tablosu (TL)

Gider Türleri	Bütçe Ödeneği (TL)	Eklene n Ödenek (TL)	Yıl Sonu Ödeneği (TL)	Yıl Sonu Harcama (TL)
01 Personel Giderleri	26.872.000,00	559.000,00	27.431.000,00	24.645.947,23
02 Sos. Güv. Kur. Dev. Prim. Giderleri	3.764.000,00	177.000,00	3.941.000,00	3.549.230,89
03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	3.511.000,00	758.000,00	4.269.000,00	3.719.703,09
05 Cari Transferler	2.589.000,00	2.500.000,00	5.089.000,00	4.844.232,67
06 Sermaye Giderleri	1.003.000,00	-	1.003.000,00	13.452,00
Toplam	37.739.000,00	3.994.000,00	41.733.000,00	36.772.565,88

İdareye 2019 yılı bütçesiyle 37.739.000,00 TL ödenek tahsis edilmiştir. Tahsis edilen başlangıç ödenegine yıl içerisinde 3.994.000,00 TL'lik ödenek eklenmiştir. Böylece yıl sonu ödenegi toplam 41.733.000,00 TL olarak revize edilmiş ve toplam ödenegin %88'i olan 36.772.565,88 TL'si harcanmıştır. 2019 yılında yapılan harcamaların yıl sonu ödenegine

oranı; personel giderlerinde %90, Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan devlet primi giderlerinde %90, mal ve hizmet alımlarında %87, cari transferlerde %95 ve sermaye giderlerinde ise %1 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 3: 2019 Yılı Ekonomik Ayırma Göre Bütçe Gelirleri Uygulama Sonuçları Tablosu (TL)

Hesap Kodu	Ekonomik Kod	Gelir Türleri	Bütçe Tahmini (TL)	Yıl Sonu Geliri (TL)
800	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	8.000,00	21.999,84
	05	Diğer Gelirler	36.731.000,00	38.708.725,12
	06	Sermaye Gelirleri	-	-
Gelir Toplamı			36.739.000,00	38.730.724,96
810	03	Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler (-)	-	55,43
Ret ve İade Toplamı			-	55,43
NET GELİR TOPLAMI			36.739.000,00	38.730.669,53

2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile toplam 36.739.000,00 TL gelir tahmininde bulunulmuş olup yıl sonu itibarıyla 38.730.724,96 TL gelir elde edilmiştir. Elde edilen gelirin Bütçe tahminine göre oranı %105 olarak gerçekleşmiştir. Elde edilen gelirlerden 55,43 TL ret ve iade yapılmış olup net gelir 38.730.669,53 TL olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2019 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

HESAP KODU	GELİRİN TÜRÜ	2019 (TL)
600.03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	33.999,84
600.04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	5.500,00
600.05	Diğer Gelirler	39.428.902,63
610.03	Gelirlerden Ret ve İadeler (-)	55,43
	NET GELİR TOPLAMI	39.468.347,04
	GİDERİN TÜRÜ	
630.01	Personel Giderleri	24.645.947,23
630.02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	3.549.230,89
630.03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	4.038.715,26
630.05	Cari Transferler	4.844.232,67
630.13	Amortisman Giderleri	332.406,09
630.14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	259.397,65
630.15	Karşılık Giderleri	237.393,45
630.30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	0,00
630.99	Diğer Giderler	0,07
	GİDERLER TOPLAMI	37.907.323,31

2019 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu'na göre faaliyet gelirleri 39.468.402,47 TL ve faaliyet giderleri 37.907.323,31 TL, indirim, iade, iskonto toplamı ise 55,43 TL olup dönem sonunda 1.561.023,73 TL olumlu faaliyet sonucu elde edilmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Özel bütçeli bir idare olan Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi olup, Tahakkuk Esaslı Devlet Muhasebe Sistemi kullanılmaktadır. Kurum mali işlemlerini 5018 sayılı Kanun ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir. Kurumun muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne göre Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca yerine getirilmektedir. Muhasebe hizmetleri Muhasebe Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır;

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ile İdare Taşınır Mal Yönetimi

Hesabı İcmal Cetveli

- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle

gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu uyarınca; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından yeterli ve etkili bir iç kontrol sisteminin kurulması gerekmektedir.

26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile iç kontrolün; “kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme” bileşenleri temelinde standartlar ve sağlanması gereken genel şartlar belirlenmiş ve bu alandaki çalışmaların hazırlanacak eylem planları ile izlenmesi öngörülmüştür.

24.03.2006 tarihli ve 308 sayılı Başkanlık Oluru ile Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı (SGDB) bünyesinde bir iç kontrol birimi oluşturulmuştur. İç kontrol faaliyetleri halen SGDB tarafından yürütülmektedir. Ayrıca, 30.01.2017 tarihli ve 91 sayılı Başkanlık Oluru ile İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulmuştur. Söz konusu Kurul tarafından hazırlanan Kamu İç Kontrol Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Raporu 20.02.2018 tarihinde, 2018 Yılı İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu ise 04.04.2019 tarihinde Hazine ve Maliye Bakanlığına (Mülga Maliye Bakanlığı) gönderilmiş ve e-SGB sistemine yüklenmiştir. 2019-2020 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı (Revize) çalışmaları devam etmektedir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığında mevcut olan İç Kontrol Sistemine genel olarak bakıldığında;

- İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulduğu,
- Ön Mali Kontrol Sistemi ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde kurulduğu ve İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda belirtilen limitleri aşan tüm taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarının Ön Mali Kontrol işlemine tabi tutulduğu, limitleri aştığı halde Ön Mali Kontrol işlemine tabi tutulmayan işlem bulunmadığı,
- Ana hizmet birimlerinin iş süreçleri ve iş akış şemaları çalışmalarının tamamlandığı,
- Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'e uygun olarak, ilk defa işe alınacak "Açıktan Atanan" personele Etik Sözleşmesi imzalatılıp personelin özlük dosyasına konulduğu,
- Yetki devri söz konusu olduğunda sınırların açıkça belirlendiği,
- İç denetim faaliyetlerinin Özelleştirme İdaresi Başkanlığı İç Denetim Yönergesi çerçevesinde yürütüldüğü, 5 kişilik iç denetçi kadrosuna sahip olan İdarede fiili olarak 2 iç denetçinin faaliyet gösterdiği, iç denetçilerin danışmanlık faaliyetleri kapsamında raporlar ürettiği ve İç denetim birimince üretilen İç Denetim Raporlarının üst yönetime sunulduğu görülmüştür.

Bununla birlikte;

- Kurumsal bir risk değerlendirme çalışması yapılmadığından, mevcut riskleri karşılamak için gerekli ve yeterli kontrol strateji ve yöntemlerinin geliştirilmesine yönelik sistematik çalışmalar yürütülememektedir.
- Kurum teşkilat yapısı 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile değiştiği halde birimlerin görev, yetki ve sorumluluklarını belirten ÖİB Teşkilat ve Görev Yönetmeliği değiştirilmemiştir. İdare personelinin halen eski teşkilat yapısına göre hazırlanmış olan Teşkilat ve Görev Yönetmeliği'ne göre çalıştığı tespit edilmiş olup husus bulgu konusu yapılmıştır. Bu durum, İç Kontrol Standartlarına aykırı olarak personelin görev, yetki ve sorumluluklarının açık ve net olarak belirlenmediğini ortaya koymaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: İşletme Hakkı Devri Niteliğindeki Kiralamalarda KDV Alınmaması

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından kiraya verilen ve işletme hakkının devri niteliğinde olan otopark ve çay ocağı kiralamasında Katma Değer Vergisi (KDV) yönünden herhangi bir işlem yapılmadığı görülmüştür.

3065 sayılı KDV Kanunu'nun; 1'inci maddesinin 1'inci fıkrası ile ticari, sınai, zirai, serbest meslek faaliyeti kapsamındaki teslim ve hizmetler, 3'üncü fıkrasının (f) bendi ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun (GVK) 70'inci maddesinde belirtilen mal ve hakların kiralınması işlemleri KDV'ye tabi tutulmuş; 17'inci maddesinin 4'üncü fıkrasının d bendi ile de iktisadi işletmelere dâhil olmayan gayrimenkullerin kiralınması işlemleri KDV'den istisna edilmiştir.

Buna göre, iktisadi işletmelere dâhil olmayan gayrimenkullerinin kiralınması işlemi KDV'den istisna edilmişken, GVK'nın 70'inci maddesinde sayılı haklar arasında yer alan işletme hakkının devri niteliğindeki kiralamalar KDV'ye tabi bulunmaktadır.

Ayrıca KDV Genel Uygulama Tebliği'nin "2.1.2.3. Kiralama İşlemleri" başlıklı bölümünde, 3065 sayılı Kanun'un (1/3-f) maddesine göre, GVK'nın 70'inci maddesinde

belirtilen mal ve hakların kiraya verilmesi işlemlerinin KDV'nin konusuna girdiği, buna göre söz konusu mal ve hakların kiraya verilmesi işlemi, ticari, sınaî, zirai ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde verilen bir hizmet olmasa dahi KDV'ye tabi olacağı belirtilmiştir. Son fıkrasında ise 5018 sayılı Kanun'ekli cetvellerde yer alan idare, kurum ve kuruluşların tebliğın bu bölümü kapsamındaki kiralama işlemlerinde, kurum ve kuruluşların kiraya verme işlemleri dışında KDV'ye tabi işlemleri bulunmamasını kaydıyla, 1 No.lu KDV Beyannamesini sadece kiralama işleminin gerçekleştiği dönemler için vermeleri gerektiği düzenlenmiştir.

Başkanlığa ait olan ve 09.03.2018 tarihinde Milli Emlak Genel Müdürlüğüne devri gerçekleşen otoparkın kiralınmasına ilişkin kiracıyla idare arasında 01.07.2013 tarihinde imzalan protokolde, protokolün konusu bölümünde; “... taşınmazın, bir yıl süre ile (otopark alanı, çay işletmeciliği vb.) olarak işletilmek üzere kiraya verilmesi” denilmektedir. Dolayısıyla kiralama işleminin, işletme hakkının devri niteliğinde olduğu açıktır. Söz konusu kiralama işlemi birer yıllık sürelerle 2018 yılına kadar uzatılmıştır.

Aynı şekilde çay ocağının kiralınmasına ilişkin kiracıyla idare arasında yapılan sözleşmede de, sözleşmenin “işletme hakkı sözleşmesi” olduğu açıkça belirtilmiştir.

Her ne kadar İdare protokol konusunun sehven hatalı olarak düzenlendiği ve VUK'un 3'üncü maddesi gereği vergi kanunlarının uygulaması bakımından işın gerçek mahiyeti esas olduğundan dolayı protokol konusunun sehven hatalı olarak düzenlenmiş olması yapılan kiralama işlemi işletme hakkının devri niteliğine sokmadığı ve dolayısıyla kiraya verilen taşınmazların işletme hakkının devri niteliğinde değil kuru mülkiyet şeklinde kiraya verildiği düşüncesinde ise de akdedilen sözleşme ve protokolün başlığı, konusu ve içeriğinin bütünlük içerisinde olması sehven hata yapıldığı düşüncesini imkansız kılmaktadır. Ayrıca VUK'un 3'üncü maddesi gereği yapılan kiralama işlemlerinin gerçek mahiyetinin işletme hakkının devri niteliğinde olmadığı iddiasının kanunen kabul edilen deliller ile ispat külfeti (bunu iddia eden tarafa) idareye aittir. Dolayısıyla maddi bir delile dayanmayan sözleşme ve protokolde sehven hata yapıldığı iddiası ile sözleşmenin niteliğinin değiştirilemeyeceği açıktır.

Ayrıca Gelir İdaresi Başkanlığı Ankara Vergi Dairesi Başkanlığının 02.05.2019 tarihli ve E.127956 sayılı yazısında taşınmaz kiralalarının KDV karşısındaki durumuna ilişkin genel bilgilere yer verilmiştir. Bu durum görüşün kuru mülkiyet şeklinde kiralama işlemlerinin KDV'ye tabi olup olmadığına yönelik istendiğini, kiralama işlemlerine ilişkin sözleşme ve protokol içeriklerinden bahsedilmediğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla söz konusu görüş yazısı otopark ve çay ocağı kiralalarında KDV tevkifatı yapılmamasına

dayanak teşkil etmemektedir.

Yapılan incelemede, otoparkın kiralanmasına ilişkin protokolün imzalandığı 01.07.2013 tarihi ile Milli Emlak Genel Müdürlüğüne devredildiği 09.03.2018 tarihi arasındaki otopark kira bedeli olarak tahakkuk ettirilen tutarlar üzerinden ve çay ocağı kira bedeli olarak tahakkuk ettirilen tutarlar üzerinden KDV ile ilgili herhangi bir işlem tesis edilmediği görülmüştür.

2018 yılı Sayıştay Denetim Raporunda da yer alan bu husus ile ilgili olarak kiracılar tarafından işletme hakkının devri niteliğindeki kiralama işlemleri ile ilgili KDV'yi sorumlu sıfatıyla beyan edeceklerine ilişkin idareye herhangi bir başvuru yapılmadığından ve idarenin kiraya verme işlemleri dışında KDV'ye tabi işlemleri bulunmadığından, idarenin 1 No.lu KDV Beyannamesini sadece kiralama işleminin gerçekleştiği dönemler için vermesi gerekmektedir. Dolayısıyla bahsi geçen kiralama dönemleriyle ilgili olarak idare tarafından KDV yönünden herhangi bir işlem yapılmamış olması belirtilen mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 2: Kiralanan Binek Hizmet Araçlarının Makam ve Birimlerin Kullanımına Bırakılması ve Bu Araçlarla İlgili Takip Sisteminin Olmaması

Binek hizmet aracı kiralama ihalesi kapsamında kiralanan 6 adet hizmet aracının makam ve birimlerin kullanımına verildiği, ayrıca söz konusu araçların kurum içi taşıt yönetim sisteminden bağımsız bir şekilde ve resmi görev yazısı olmaksızın düzenli ve yoğun bir şekilde kullanıldığı görülmüştür.

237 sayılı Taşıt Kanunu'nun 1'inci maddesinin (a) bendinde özel bütçeli idarelerin Kanun kapsamında olduğu belirtilmektedir. Bu Kanun'un "Taşıt verilecekler" başlıklı 4'ncü maddesinde ise emirlerine ve zatlarına binek otomobili verilenlerin (1) sayılı cetvelde, makam hizmetlerine tahsis edilen taşıtların (2) sayılı cetvelde gösterildiği belirtilmiştir. Ayrıca Başbakanlığın 2007/3 sayılı Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin "Resmi Taşıtların Kullanımı" başlığı altında resmi taşıtların kullanımında uyulması gereken esaslar açıkça belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde kendisine araç tahsis edilecek kişilerin 237 sayılı Kanun'da çok sınırlı olarak sayıldığı, mezkûr Kanun'da belirtilen unvanlar dışında kimsenin emrine ve zatına araç tahsis edilemeyeceği açıkça anlaşılmaktadır. Bunlar dışında kalan ve hizmet aracı olarak havuzda yer alan taşıtların aynı

kurumun birimleri arasında ayırım yapılmaksızın, yalnızca resmi hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla ve görevlendirilmek suretiyle hizmet vermeleri gerekmektedir.

Yapılan incelemede, kurumun mülkiyetinde bulunan ve hizmet aracı olarak kullanılan 7 adet taşıt için ulaştırma amirliği tarafından taşıt görev formları düzenli olarak tutulurken hizmet aracı olarak kiralanan 6 adet araç için taşıt görev formlarının düzenlenmediği ve kilometre bilgisi kayıtlarına göre kiralanan 6 adet aracın Başkan (2 adet araç), Başkan Yardımcısı (1 adet araç), Özel Kalem Müdürü (1 adet araç), Hukuk Müşaviri (1 adet araç) tarafından fiili olarak kullanıldığı diğer aracın ise havuzda bekletildiği, özellikle başkan yardımcısının kullanımına bırakılan 06 ADE 688 plakalı aracın herhangi bir resmi görev yazısı olmaksızın olağan kullanım düzeyini aşan bir şekilde 2019 yılı içerisinde 57.415 km yol yaptığı görülmüştür. Hizmet aracı olarak kiralanan araçların belirtilen makamların kullanımına bırakılması yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine aykırı olmakla birlikte bu araçlara ilişkin taşıt görev formu düzenlenmemesi araçların Kurumun resmi işlerinde kullanılıp kullanılmadığının takibini imkansız kılmaktadır.

Kamu idaresince konuya ilişkin olarak verilen cevapta, hizmet aracı kiralama ihalesi kapsamında kiralanan binek hizmet araçlarından sadece bir adedinin Taşıt Kanunu'na uygun surette Başkanlık Makamı hizmetinde bulunduğu ve bu bir adet araç dışında bir kişinin emir ve zatına veya bir makama yahut bir birime tahsis edilen herhangi başka bir araç bulunmadığı belirtilmiş ise de, Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı'nın kullanılan araçların kilometre bilgisi kayıtlarına göre, kiralanan 6 adet aracın belli makamların kullanımında olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca 26.11.2019 tarihinde düzenlenen 56091892-020 sayılı ve Kiralık ve Hizmet Araçlarının Tahsisi konulu Başkanlık Oluru ile bu araçlar fiili olarak kullanımına bırakılan makam ve/veya birimlere tahsis edilmiştir. Bununla birlikte Başkanlık Makamına tahsis edilen araç dışındaki diğer araçların araç havuzunda tutularak Başkan Yardımcılarının ikametgahları ile görev yerleri arasındaki sabah-akşam geliş ve gidişleri ile idarenin iş ve çalışmalarında kullanıldığı belirtilmiş olmasına rağmen bu araçların garaj giriş ve çıkışlarında düzenlenmiş herhangi bir taşıt görev formu bulunmamaktadır.

Bu itibarla, hizmet aracı olarak kiralanan araçların makam ve birimlerin kullanımına bırakılması Taşıt Kanunu ve Başbakanlık Tasarruf Genelgesi'ne aykırı olduğundan söz konusu araçların makam ve/veya birimlerin tasarrufundan çıkartılarak araç havuzuna dahil edilmesi, havuzda yer alan diğer taşıtlar gibi kurumun birimleri arasında ayırım yapılmaksızın, yalnızca resmi hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla ulaştırma amirliği tarafından resmi

taşıt görev formları düzenlenerek kullanılması, görevin sona ermesinden sonra bütün taşıtların resmi garaj veya parka çekilmesi konusunda gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.

BULGU 3: İdarenin Yeni Teşkilat Yapısının Gerektirdiği Değişikliklerin Yapılmaması ve İdarenin Teşkilat ve Görev Yönetmeliği'nin Değiştirilmemesi

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile İdarenin teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarının tekrar düzenlenerek İdarenin ana faaliyet konularından biri olan kamu kaynaklarının özelleştirilmesi suretiyle oluşturulan Özelleştirme Fonu ile ilgili iş ve işlemler tek daire başkanlığı çatısı altında birleştirilmesine rağmen Özelleştirme Fonu muhasebesini yürüten şube müdürlüğünün Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı bünyesinde bırakıldığı ve İdarenin Teşkilat ve Görev Yönetmeliği'nin değiştirilmediği görülmüştür.

A) İdarenin yeni teşkilat yapısının gerektirdiği değişikliklere rağmen Özelleştirme Fonu Muhasebesinin Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı bünyesinde bırakılması

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 26'ncı bölümü ile İdarenin teşkilat, görev, yetki ve sorumlulukları tekrar düzenlenmiştir. İdarenin bazı hizmet birimleri fonksiyonel görev dağılım esası göz önüne alınarak birleştirilmiş, böylece hizmet birim sayısı azaltılmıştır.

Anılan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile İdarenin teşkilat yapısında fonksiyonel örgütlenme modeline uygun olarak İdarenin ana faaliyet konularından biri olan kamu kaynaklarının özelleştirilmesi suretiyle oluşturulan Özelleştirme Fonu ile ilgili iş ve işlemler tek daire başkanlığı çatısı altında birleştirilmiştir.

Ancak, Özelleştirme Fonu muhasebesini yürüten şube müdürlüğü Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı bünyesinde faaliyetlerini yürütmektedir. Destek hizmetleri daire başkanlıkları idarelerin ana faaliyetlerine yardımcı olacak işlerin yürütülmesi görevini ifa eden yardımcı hizmet birimleridir. Ancak, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nda Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı yardımcı hizmetlerin yanında Özelleştirme Fonu muhasebe işlemlerini de yürütmektedir. Bu durum; anılan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile oluşturulan, İdarenin ana faaliyet konularından biri olan kamu kaynaklarının özelleştirilmesi suretiyle oluşturulan Özelleştirme Fonu ile ilgili iş ve işlemlerin tek daire başkanlığı çatısı altında yürütülmesi amacına ters düştüğü gibi uygulamada Finansman Fon Yönetimi ve Sermaye Piyasaları Daire Başkanlığı tarafından yürütülen tüm işlemlerin muhasebe

kayıtlarına alınması amacıyla iki daire başkanlığı arasında süreklilik arz eden yazışma trafiğine sebebiyet vermektedir.

İdarenin ana faaliyet konularından biri olan kamu kaynaklarının özelleştirilmesi suretiyle oluşturulan Özelleştirme Fonu ile ilgili iş ve işlemlerin tek daire başkanlığı çatısı altında yürütülmesi amacı doğrultusunda Özelleştirme Fonu muhasebe işlemlerinin de Finansman Fon Yönetimi ve Sermaye Piyasaları Daire Başkanlığı bünyesine alınması gerekmektedir.

B) İdarenin teşkilat yapısının değişmiş olmasına rağmen Teşkilat ve Görev Yönetmeliği'nin değiştirilmemesi

İdarenin teşkilat yapısı, görev, yetki ve sorumlulukları 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile değiştirilmiştir. Ancak Teşkilat ve Görev Yönetmeliği buna uygun olarak değiştirilmemiştir. İdare birimlerinin 29.11.2003 tarih ve 25301 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İdare Teşkilat ve Görev Yönetmeliği'ne göre çalışmaya devam ettiği tespit edilmiştir. Her ne kadar İdare ikincil mevzuat taslakları üzerinde çalışmaya başlamışsa da henüz yeni teşkilat ve görev yönetmeliği yayınlanmamıştır.

Bu itibarla, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yapılan değişikliklere uygun olarak, İdare Teşkilat ve Görev Yönetmeliğinin yeni teşkilat yapısı, görev, yetki ve sorumluluklarına uyumlu hale getirilerek revize edilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Mali Tabloların Ekinde Önemli Muhasebe Politikaları ve Açıklayıcı Notların Sunulmaması

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB), 2019 yılı mali tablolarının ekinde, uluslararası standartlar ve yürürlükte olan ulusal mevzuata göre açıklanması gereken önemli muhasebe politikaları ve açıklayıcı notların sunulmadığı görülmüştür.

22.02.2008 tarihli ve 26795 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mali Tabloların Sunulmasına ilişkin 1 numaralı Devlet Muhasebe Standardı (DMS 1), mali tablolarla birlikte açıklayıcı notlar ve muhasebe politikalarına ilişkin bilgilerin sunulmasını öngörmektedir. Nitekim anılan Standart gereğince, kamu idareleri, saydamlık ve hesap verilebilirlik ilkeleri gereği, kullanıcılar tarafından anlaşılabilir, doğru ve tam bilgiyi içeren karşılaştırılabilir nitelikte mali tablolar üretmekle görevlidirler.

Muhasebe standartlarına uyum sağlamak amacıyla 2018/11321 Karar sayılı BKK ile

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne 08.01.2018 tarihinde eklenen “Önemli muhasebe politikaları ve açıklayıcı notlar” başlıklı 326/A maddesinde de; mali tabloların en iyi şekilde anlaşılması amacıyla kamu idarelerince seçilen ve uygulanan önemli muhasebe politikaları hazırlanan mali tablolara ek olarak sunulacağı, muhasebe düzenlemelerinde hangi muhasebe politikalarının uygulanacağına ilişkin açık bir şekilde hüküm bulunması halinde bu düzenlemelerin ilgili hükümlerine atıflar yapılabileceği belirtilmiştir. Ayrıca, anılan BKK'nın mali tabloların notlar bölümünde muhasebe politikalarına ve bu hususta hangi bilgilerin notlarda yer alacağına ilişkin detaylı bilgilere yer verilmiştir.

Diğer bir ifadeyle, mali tabloların anlaşılır olması ve diğer kamu idarelerinin mali tablolarıyla karşılaştırılabilmesi için uygulanan değerlendirme ve ölçüm esasları ve muhasebe politikaları cetveline, mali tablolarda sunulan kalemlere ilişkin destekleyici bilgilere ve koşullu yükümlülükler, taahhütler ve diğer mali açıklamalara yer verilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, ÖİB'nin Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan “Mali Tablo Hazırlama Rehberi”ne göre mali tablolarını hazırladığı ancak raporun ekleri arasında yer alan mali tablolardan bilanço dip notlarında sadece nazım hesap detaylarına yer verdiği, 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporunda da yer verildiği üzere yukarıda yer alan 2018/11321 Karar sayılı BKK'nın 326/A maddesinde belirtilen önemli muhasebe politikalarına ve açıklayıcı dip notlara yer vermediği tespit edilmiştir.

Bu itibarla, ÖİB 2019 yılı mali tabloları, kullanıcıların bu tabloları tam ve doğru şekilde yorumlamalarını sağlamak için yeterli düzeyde anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir açıklayıcı bilgiler sunmamaktadır.

**ÖZELLEŞTİRME İDARESİ
BAŞKANLIĞI ÖZELLEŞTİRME
FONU
2019 YILI
SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM
RAPORU**

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2019 Yılı Özelleştirme Fonu Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

KISALTMALAR

KHK	Kanun Hükmünde Kararname
LİBOR	Londra Bankalar Arası Faiz Oranı
SGDB	Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
ÖİB	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
ÖYK	Özelleştirme Yüksek Kurulu
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Vadeli Satışlara İlişkin Faiz Gelirlerinin Tahakkuk Ettirilmemesi

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

- Özelleştirme Programına Alınan Taşınmazların Mali Tablolarda Yer Almaması
- Türk Lirasına Çevrilen Döviz Cinsi Alacaklara TL Faiz Oranları Yerine Döviz Cinsi Faiz Oranları Uygulanması
- Kamu Yararına Kullanılması Şartıyla Kamu İdarelerine Devredilen Taşınmazların Amacı Dışında Kullanılması
- Özelleştirme İşlemlerine Ait Değer Tespit Sonuçlarının Kamuoyuna Duyurulmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

27.11.1994 tarihli ve 22124 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun ile Özelleştirme Yüksek Kurulu ve Özelleştirme Fonu oluşturulmuş, özelleştirme programına alınan kuruluşların özelleştirilmesi ile ilgili sekretarya görevinin yürütülmesi amacıyla Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) kurularak görev ve yetkileri belirlenmiştir. Ancak 02.07.2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile 4046 sayılı Kanun’un Özelleştirme İdaresi Başkanlığının kuruluş ve görevlerine ilişkin maddesi ve Özelleştirme Yüksek Kurulu’nun kuruluşuna ilişkin maddesi yürürlükten kaldırılmıştır. 15.07.2018 tarihli ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 352-357’nci maddelerinde ÖİB’nin kuruluş, teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslar yeniden düzenlenmiştir.

4046 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde Özelleştirme Fonu kaynakları düzenlenmiştir. Buna göre, özelleştirme uygulamaları sonucu sağlanan tüm gelirler ile İdareye devredilen kuruluşlardan elde edilen temettüler ve özelleştirme uygulamaları çerçevesinde ihraç edilecek her türlü menkul kıymet ile diğer kıymetli evrakın satışından sağlanan gelirler, İdareye devredilen kuruluşlara sağlanan finansmandan elde edilen gelirler ve diğer mevzuat ile tahsis edilen kaynaklar ve sair gelirler, ilgili kuruluşların bütçeleri dışında T.C. Ziraat Bankasında kurulacak Özelleştirme Fonunda toplanır.

Anılan Kanun’un 10’uncu maddesinde ise Özelleştirme Fonunun kullanım alanları;

a) İş kaybı tazminatı ödenmesi ve iş kaybı nedeniyle verilecek meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi hizmetlerinin sağlanması amacıyla açılacak hesaba özelleştirme gelirlerinden Kurul tarafından belirlenecek miktarlarda yapılacak ödemeler ile gerektiğinde bu hesaba yapılacak aktarmalarda,

b) Kanunun 22’nci maddesi gereğince yapılacak özelleştirme programına alınan kuruluşlardaki personelin nakli ile ilgili ödemelerde,

c) Kanunun 24’üncü maddesi gereğince yapılacak özelleştirme programına alınan kuruluşlardaki emekli sandığına tabi personelin emeklilikleri ile ilgili ödemelerde,

d) Özelleştirme kapsamındaki kuruluşların özelleştirilebilir hale getirilmesi amacıyla

yapılacak özelleştirmeye hazırlık çalışmalarının gerektirdiği harcamaların karşılanmasında,

e) İdareye devredilen kuruluşlarda idari, mali ve hukuki yönden yapılacak düzenlemelerin gerektirdiği giderlerin karşılanmasında,

f) İdarenin pay sahibi olduğu şirketlerin sermaye artırımlarına katılmasında,

g) Gerektiğinde, özelleştirme programındaki kuruluşların hisse senetleri ile bu kuruluşlara ait her türlü kıymetli evrakın satın alınmasında,

h) Özelleştirme uygulamalarının yerine getirilebilmesi için gereken her türlü mal ve hizmet alımında,

ı) İdareye devredilen kuruluşlara idarece belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde borç olarak finansman sağlanmasında,

i) İdarenin bütçesi için gerekli miktarların ayrılmasında,

j) Özelleştirilen kuruluşların kalan borçlarının tasfiyesinde,

l) Mevzuatla idareye verilen sair görevlerin yerine getirilmesinde ve Kurulun özelleştirme ile ilgili olarak belirleyeceği alanlarda kullanılacağı belirlenmiştir.

Ayrıca, Kanun'un 10'uncu maddesinde, Özelleştirme Fonunda toplanan gelirlerin kullanımında; iş kaybı tazminatı ödenmesi ve diğer hizmetlerin verilmesine, özelleştirme kapsamındaki kuruluşların özelleştirmeye hazırlanması amacıyla idari, mali ve hukuki yönden yapılacak düzenlemelerin gerektirdiği giderlerin karşılanmasına öncelik verileceği, Özelleştirme Fonunun nakit fazlasının, Fon tarafından Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılacağı ve genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedileceği, Özelleştirme Fonundan diğer herhangi bir fona aktarma yapılamayacağı açıkça belirlenmiştir.

703 sayılı KHK ile görevleri ve yetkileri Cumhurbaşkanına ya da yetkilendireceği makama aktarılan Özelleştirme Yüksek Kurulunun (ÖYK) görevleri, 4046 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde belirtilmiştir. Buna göre; ÖYK'nin görevleri;

4046 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinde sayılan kuruluşların “özelleştirme kapsamına” alınmasına, özelleştirme kapsamına alınanlardan mevcut durumu itibarıyla özelleştirilebilir nitelikte olmayanların mali ve hukuki açıdan “özelleştirmeye hazırlanmasına”, hazırlık işlemleri tamamlananların bu işlemlerin tamamlanmasından sonra,

hazırlık işlemlerine gerek görülmeyenlerin ise doğrudan “özelleştirme programına” alınmasına karar vermek ve özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların özelleştirme işlemlerinin tamamlanması için süre tespit etmek, özelleştirme kapsamına alınmış olan kuruluşlardan gerekli görülenlerin özelleştirme kapsamından çıkarılarak eski statülerine iade edilmesine ve/veya özelleştirme programına alınmış kuruluşlardan gerekli görülenlerin özelleştirmeye hazırlanmasına karar vermek, kuruluşların satış, kiralama, işletme hakkı devri, mülkiyetin gayri ayni hakların tesisi ve işin gereğine uygun sair hukuki tasarruflar ile devredilmelerine ilişkin özelleştirme yöntemlerinden hangisi ile özelleştirileceğini belirlemek, kanunlarla ve diğer mevzuatla verilen işleri karara bağlamak ve 4046 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesine belirtilen diğer görevleri yerine getirmektir.

ÖİB 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu’nda özel bütçeli kuruluşlar arasında sayılmakla birlikte Özelleştirme Fonu mezkûr Kanun kapsamında bulunmamaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Özelleştirme Fonu ve özelleştirme işlemlerinin yürütülmesi görevi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yerine getirilmekte olup Özelleştirme Fonunun ayrı bir teşkilatı bulunmamaktadır.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 354’üncü maddesi ile idarenin hizmet birimleri; Finansman Fon Yönetimi ve Sermaye Piyasaları Daire Başkanlığı, Proje Değerlendirme ve Hazırlık Daire Başkanlığı, İhale ve Danışmanlık Hizmetleri Daire Başkanlığı, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Personel Daire Başkanlığı, Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı, Basın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği ve Başkanlık müşavirleri olarak sayılmıştır.

Özelleştirme Fonu, Finansman Fon Yönetimi ve Sermaye Piyasaları Daire Başkanlığı tarafından yürütülmekte, muhasebesi ise Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı tarafından tutulmaktadır. ÖİB’nin sadece merkez teşkilatı olup taşra ve yurtdışı teşkilatı bulunmamaktadır.

Özelleştirme Fonu, ÖİB personeli tarafından idare edilmekte olup kendine ait müstakil bir insan kaynağı yoktur.

Özelleştirme Fonu, özelleştirme kapsamı ya da programındaki kuruluşlarla yoğun ilişki içindedir. Bu kuruluşların özelleştirme kapsamından çıkarılmasına, özelleştirme

yöntemlerinden hangisi ile özelleştirileceğine, ihale komisyonlarınca verilen nihaî kararların onaylanmasına, Cumhurbaşkanına ya da yetkilendireceği makam tarafından karar verilmekte ve verilen kararlar ÖİB tarafından yürütölmektedir. Özelleştirme Fonu'ndaki nakit fazlası, iç ve dış borç ödemelerinde kullanılmak üzere Hazine hesaplarına aktarılmakta, ayrıca özelleştirme kapsamı ya da programındaki işletmelerin özelleştirilebilmesi için yapılan giderler Özelleştirme Fonundan karşılanmakta, bunlardan elde edilen gelirler de Fona aktarılmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Özelleştirme İdaresi Başkanlığında, Özelleştirme Fon Bütçesi ve İdare Bütçesi olmak üzere iki ayrı bütçe düzenlenmektedir.

Özelleştirme Fon Bütçesi bir yıllık özelleştirme fonu kaynak ve kullanım tahminlerinden oluşur. Her gelecek yıl için yeniden düzenlenir. Özelleştirme Fon bütçesinin hazırlık çalışmaları Finansman Fon Yönetimi ve Sermaye Piyasaları Daire Başkanlığı tarafından yürütölür. Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı bütçenin kaynak ve kullanımları ile ilgili gerçekleşme kalemlerini, Finansman ve Fon Yönetimi Dairesinin yazılı talebi üzerine hazırlayarak 15 gün içinde gönderir. Finansman ve Fon Yönetimi Dairesi Başkanlığı, mali yıl bütçe çağrısından itibaren bütçe tahminlerini başkan yardımcılıklarından iç yazışma ile talep eder. Tahmin ve gerçekleştirmeleri birleştirerek usulüne uygun olarak Özelleştirme Fonu bütçesini hazırlar ve onay için Cumhurbaşkanına, gereği için de ilgili kuruluşlara gönderir. Özelleştirme Fon bütçesi Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe girer.

Fonun hesap ve kullanım usul ve esasları ile fon bakiyelerinin nemalandırılmasına ilişkin esas ve usuller 13.01.2004 tarih ve 25345 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Özelleştirme Fonu Yönetmeliği'nde belirlenmiştir.

Tablo 5: 2019 Yılı Özelleştirme Fonu Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

HESAP KODU	GELİRİN TÜRÜ	2019 (TL)
600.03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	630.465.104,70
600.05	Diğer Gelirler	1.251.369.647,07
600.11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	72.720.431,85
	TOPLAM	1.954.555.183,62
	GİDERİN TÜRÜ	
630.03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	4.819.659,41
630.04	Faiz Giderleri	1.014.030,69
630.05	Cari Transferler	4.483.242.935,18
630.11	Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	125.882.730,32
630.12	Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	911,69
630.20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	0,00
630.25	Diğer Kamu İdareleri	3.487.381,73
	TOPLAM	4.618.447.649,02

4046 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinde, Özelleştirme Fonu'nun nakit fazlasının genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilmek üzere Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılması öngörülmüştür. Bu çerçevede, Özelleştirme Fonu 08.08.2018 tarih ve 17 sayılı "Tek Hazine Kurumlar Hesabı Kapsamına Alınacak Kamu İdareleri ve Hesapların Belirlenmesi Hakkında Karar" uyarınca 27.05.2019 tarihinden itibaren "Tek Hazine Kurumlar Hesabı" uygulamasına dahil edilmiştir. 2019 yılı Mayıs ayından itibaren Fon fazlası tutarlar cari transfer olarak "Tek Hazine Kurumlar Hesabı"na aktarılmaktadır.

2019 yılında Fon gelirleri 1.954.555.183,62 TL olarak muhasebe hesaplarına yansımış olmasına rağmen, geçmiş yıllarda gerçekleştirilen taksitli satışlara ilişkin taksit ve faiz tahsilatları çerçevesinde 4.797.047.930 TL tahsilat yapılmıştır. Vadeli satışların taksit ve faiz tahakkuklarının muhasebeleştirilmesi hususu bulgu konusu yapılmıştır.

2019 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu'na göre faaliyet gelirleri 1.954.555.183,62 TL ve faaliyet giderleri 4.618.447.649,02 TL olup dönem sonunda 2.663.892.465,40 TL olumsuz faaliyet sonucu elde edilmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Fon işlemlerinin muhasebe kayıtları, 16.05.1995 tarih ve 22285 sayılı Resmi

Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Mali İşler ve Muhasebe Yönetmeliğine göre Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı tarafından tutulmakta olup, Maliye Bakanlığı 1 sayılı Muhasebe Uygulama Genel Tebliği’nde öngörülen Tekdüzen Hesap Planı 1997 yılından itibaren uygulanmaktadır.

Ayrıca Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 03.05.2005 tarihli ve 2005/8884 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 08.06.2005 tarihli 25839 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Detaylı Hesap Planlarına İlişkin Genel Tebliği” hükümleri çerçevesinde oluşturulan ve Bakanlık uygun görüşü alınan Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Özelleştirme Fonu Muhasebe Yönergesi ve Detaylı Hesap Planı hükümleri uygulanmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile 4046 sayılı Kanun’un hükümlerine dayanılarak hazırlanan bu Yönerge’nin 53’üncü maddesinde, Yönerge’de hüküm bulunmayan hallerde Genel Bütçe Muhasebe Yönetmeliği hükümleri uygulanacağı belirtilmiştir. 01.01.2007 tarihinde yürürlüğe giren Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ise Genel Bütçe Muhasebe Yönetmeliği’ni yürürlükten kaldırarak bu Yönetmelik’e yapılan atıfların, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ne yapılmış sayılacağı hükmünü getirmiştir.

Fona ilişkin muhasebe hizmetleri “Mali İşler ve Muhasebe Yönetmeliği” hükümleri uyarınca Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı bünyesinde görevli uzmanlar tarafından, sgb.net programı üzerinden yürütülmektedir.

Özelleştirme Fonu Muhasebe Yönergesi’ne göre Özelleştirme Fonuna ait aşağıdaki mali tablolar hazırlanmış ve denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Yevmiye Defteri
- Bilanço
- Faaliyet Sonuçları Tablosu
- Geçici Mizan
- Kesin Mizan
- Banka Mevcutları Tespit Tutanakları
- Bütçe
- Teminat Mektupları Listesi.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu,

güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütölen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Özelleştirme Fonu 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Vadeli Satışlara İlişkin Faiz Gelirlerinin Tahakkuk Ettirilmemesi

Özelleştirme İdaresi Başkanlığının vadeli satışları nedeniyle elde ettiği faiz gelirlerinin tamamının tahakkuk ettirilmediği görölmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile birlikte zorunlu hale gelen tahakkuk esaslı muhasebe sisteminde, işlemler ve olayların ortaya çıktıklarında muhasebe kaydının yapılması ve mali tablolarına yansıtılması gerekmektedir. Anılan Kanun’un 51’nci maddesinin birinci fıkrasında; kamu gelir ve giderlerinin tahakkuk ettirildikleri yılın

hesaplarında gösterileceği hüküm altına alınmıştır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde ayrıntılarıyla açıklanan “Dönemsellik ilkesi” ve “tahakkuk esası”nın bir gereği olarak kullanılan dönem ayırıcı hesaplar her dönemin faaliyet gelirleri ve faaliyet giderlerinin tam ve doğru olarak mali tablolarda yer almasını sağlamaktadır.

Kurum kayıtları incelendiğinde; vadeli satışlarda anapara ödemelerinin dönemsellik ilkesi ve tahakkuk esasına uygun olarak sözleşmenin imzalandığı/satışın yapıldığı tarihte 120/220 Gelirlerden Alacaklar hesapları kullanılarak muhasebeleştirildiği, ancak faiz gelirlerinde buna uyulmadığı, yani faiz gelirinin vadesi geldiği yılda yalnızca o yıla ait tutarın 120 hesabı kullanılarak kaydedildiği bu nedenle de 600 Gelirler hesabının olması gerekenden 69.215.474,00 TL az olduğu tespit edilmiştir. Her ne kadar İdare faiz gelirlerini muhasebe dışı kayıtlarında takip ederek İdare zararına sebebiyet vermese de Kurum mali tabloları faiz gelirleri açısından gerçeği yansıtmamaktadır. Bu doğrultuda, faiz gelirlerinin de tıpkı anapara ödemeleri gibi sözleşmenin imzalandığı/satışın yapıldığı tarihte 120 ve 220 hesapları ve karşılığında 600 Gelirler hesabı çalıştırılarak kaydedilmeli, sonraki yıllarda da vadesi gelen tutar 220 no.lu hesaptan 120 no.lu hesaba alınarak muhasebeleştirilmelidir.

Bu itibarla, vadeli satışlara ilişkin faiz gelirleri tahakkukunun mali yıl esas alınarak yapılmaması sonucunda 2019 yılı mali tablolarında 69.215.474,00 TL'lik hataya sebebiyet verilmiştir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Özelleştirme Programına Alınan Taşınmazların Mali Tablolarda Yer Almaması

4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'a göre özelleştirme kapsam ve programına alınan taşınmazların Özelleştirme Fonu 2019 yılı muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

Özelleştirme Fonu Muhasebe Yönergesi'nin “Amaç” başlıklı 1'inci maddesinde; Yönerge'nin amacının, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Özelleştirme Fonu'nun, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir

bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin esas, usul, ilke ve standartların belirlenmesi olduğu belirtilmiştir.

Aynı Yönerge'nin "Hesap Planı" başlıklı 8'inci maddesinde ise; ihtiyaç duyulduğunda, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen çerçeve hesap planında; belirtilenen hesaplar dışında yeni hesaplar açmaya, Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın yetkili olduğu belirtilmiştir.

Maliye Bakanlığının 22.05.2017 tarih ve 28165485-010.03-1183 sayılı görüşünde (özetle); özelleştirme kapsamına alınan taşınmazların ait olduğu kurumun muhasebe kayıtlarında yer alan tutar üzerinden "998.80 Özelleştirme Kapsamına Alınan Taşınmazlar" yardımcı hesabının altına İdarece açılmasına karar verilecek yardımcı hesaplar kullanılarak kaydedilmesinin uygun olacağının değerlendirildiği belirtilmiştir.

Ancak yapılan incelemelerde, 4046 sayılı Kanun çerçevesinde özelleştirme kapsam ve programına alınarak İdarenin hüküm ve tasarrufuna bırakılan taşınmazlarla ilgili 2019 yılı içerisinde "998.80 Özelleştirme Kapsamına Alınan Taşınmazlar" hesabına herhangi bir muhasebe kaydının yapılmadığı, 2020 yılında kayıt işlemlerine başlandığı tespit edilmiştir.

Özelleştirme kapsamına alınan taşınmazlar, ilgili kurumun muhasebe kayıtlarında yer almaktadır. Ancak hangi taşınmazların özelleştirme kapsamına alındığı Özelleştirme Fonu muhasebe kayıtlarından anlaşılamamaktadır. Muhasebenin temel kavramlarından biri olan tam açıklama kavramına göre mali tabloların yeterli, açık ve anlaşılır olması gerekir.

Bu itibarla, 2014, 2015, 2016, 2017 ve 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporlarında da yer verildiği üzere, ÖYK kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınan taşınmazların Maliye Bakanlığından alınan görüş çerçevesinde muhasebeleştirilmesi önem arz etmektedir.

BULGU 2: Türk Lirasına Çevrilen Döviz Cinsi Alacaklara TL Faiz Oranları Yerine Döviz Cinsi Faiz Oranları Uygulanması

Özelleştirme Yüksek Kurulu (ÖYK) Kararı ile ABD Doları cinsinden satış/devir borcu bulunan alıcılara sağlanan taksit bedellerini Türk Lirası cinsinden ödeyebilmeleri imkânı

doğrultusunda 02.01.2017 tarihli ABD Doları döviz alış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilen anapara alacaklarına bu tarihten itibaren TL cinsinden Hazine alacakları için uygulanan faiz oranı uygulanması gerekirken, ek sözleşmeler yapılmıncaya kadar ABD Doları cinsinden alacaklar için uygulanan faiz oranlarının uygulandığı görülmüştür.

28.04.2017 tarih ve 2017/13 sayılı ÖYK Kararında; Özelleştirme İdaresi Başkanlığına (ÖİB) ABD Doları cinsinden satış/devir borcu bulunan alıcılara, borçlarını 6 yılı geçmemek üzere eşit taksitlerde vadeliendirme ve taksit bedellerini Türk Lirası cinsinden ödeme imkânı sağlanmış, taksit bedellerini Türk Lirası cinsinden ödemek isteyen alıcıların bakiye anapara borçlarının 02.01.2017 tarihinde TCMB tarafından açıklanan ABD Doları döviz alış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilmesi ve Hazine Müsteşarlığı tarafından TL cinsinden Hazine alacakları için uygulanan faiz oranının uygulanması, talepleri uygun bulunan ve yeni teminat mektuplarını İdare tarafından tanınan süre içinde İdareye sunan alıcılarla ek sözleşme imzalanması hususunda İdare'nin yetkili kılınması esasları belirlenmiştir.

2017/13 sayılı ÖYK kararının uygulanmasına yönelik Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca "Özelleştirme Taksitleri" konulu 22.05.2017 tarih ve 31388994/418 sayılı yazıda, Türk Lirası cinsinden ödenecek taksit bedellerine ilişkin vade farkı hesaplamalarında, ek sözleşmelerin imzalanacağı tarihe kadar mevcut sözleşmelerde belirlenen faiz oranlarının, ek sözleşmelerin imzalanacağı tarihten sonra ise Türk Lirası cinsinden Hazine alacakları ile ilgili olarak 2017 Mayıs ayı için tespit edilen faiz oranının uygulanmasına karar verildiği belirtilmektedir.

Yapılan incelemede, ABD Doları cinsinden borçlarını Türk Lirası cinsinden ödemek isteyen alıcıların bakiye anapara borçlarının 02.01.2017 tarihinde TCMB tarafından açıklanan ABD Doları döviz alış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrildiği, ancak 02.01.2017 tarihli kur üzerinden Türk Lirasına çevrilen ÖİB alacaklarının tahsilinde 02.01.2017 tarihinden itibaren TL cinsinden Hazine alacakları için uygulanan faiz oranının uygulanması gerekirken, ek sözleşme imzalanıncaya kadar geçen dönemde de ABD Doları cinsinden alacaklar için belirlenen faiz oranlarının uygulanmaya devam edildiği tespit edilmiştir.

ÖYK Kararı, ABD Doları cinsinden borcu bulunan alıcılara seçimlik bir hak tanımakta, alıcı ile İdare arasında yürürlükte bulunan mevcut sözleşmenin ödemeye ilişkin bölümlerinde değişiklik imkânı sunmakta ve TL'ye çevrilen ÖİB alacaklarına TL cinsinden Hazine alacakları için uygulanan faiz oranının uygulanması gerektiğini açıkça belirlemektedir.

Dolayısıyla ÖYK Kararına göre, 02.01.2017 tarihli kur üzerinden TL'ye çevrilen ÖİB döviz alacaklarına, 02.01.2017 tarihine kadar mevcut sözleşmelerinde ABD doları için uygulanagelen (LİBOR+2.5, %3.5 %5 gibi) faiz oranının uygulanması, döviz alacaklarının TL'ye çevrilmesinde esas alınan 02.01.2017 tarihinden itibaren ise TL cinsinden Hazine alacakları için uygulanan faiz oranının uygulanması gerekmektedir.

ABD Doları cinsinden borcu bulunurken bunu TL cinsinden ödemek isteyen alıcılara tanınan seçimlik hak, bu borca uygulanan faiz ile sıkı sıkıya bağlıdır. Döviz alacaklarına döviz için uygulanan faiz oranlarının, TL alacaklarına ise TL için belirlenen faiz oranlarının uygulanması gerektiği açıktır. Döviz alacaklarının TL'ye çevrildiği tarih sonrasında döviz için uygulanan faiz oranının uygulanması ÖYK Kararına aykırılık teşkil etmektedir.

Diğer taraftan Özelleştirme İdaresi Başkanlığının ek sözleşmelerin imzalanacağı tarihten sonra Türk Lirası cinsinden Hazine alacakları için tespit edilen faiz oranlarının esas alınacağına ilişkin 31388994/418 sayılı yazısı nedeniyle ek sözleşmesini erken imzalayan firmalar, dövizde uygulanan düşük faiz oranlarından daha kısa süre (147 gün) yararlanmışken ek sözleşmesini daha geç imzalayan firmalar daha uzun süre (274 gün) düşük faiz oranlarından yararlanmışlardır.

2017/13 sayılı ÖYK Kararı döviz cinsinden özelleştirme alacaklarının TL'ye dönüştürülmesine dayanak oluşturmakta olup özelleştirme gelirlerinin yeniden yapılandırılmasının bu Karar doğrultusunda gerçekleştirilmesi ve faiz oranlarının Karara aykırı uygulanmasından kaynaklanan eksik tahsilatların giderilmesi gerekmektedir. Ancak, ÖİB tarafından herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Bu itibarla, 2017 ve 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporlarında da konu edildiği üzere, 2017/13 sayılı ÖYK Kararı uyarınca TL'ye çevrilen alacaklara TL cinsinden Hazine alacakları için uygulanan faiz oranının uygulanmamasından kaynaklanan eksik tahsilatların giderilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Kamu Yararına Kullanılması Şartıyla Kamu İdarelerine Devredilen Taşınmazların Amacı Dışında Kullanılması

Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı ile kamu yararına kullanılması kaydıyla bedelli/bedelsiz olarak kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelere devredilen 26 adet taşınmazın devralan kuruluşlar tarafından satıldığı, 4 taşınmazın da Kurul kararlarında

belirlenen amacın dışında kullanıldığı görülmüştür.

4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'un "İlkeler" başlıklı 2'nci maddesinin (i) bendinde; özelleştirme uygulamalarında, milli güvenlik ve kamu yararının gerektirdiği durumlar hariç, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu tüzel kişiliğine sahip eğitim kurumları ve mahalli idarelere devir yapılmaması ilkesinin esas alınacağı, belirtilen amaç ve ilkeler doğrultusunda alınacak kararlarda öncelikler ile bunların tabi olacağı özelleştirme uygulamalarına ilişkin esas ve usuller kuruluşların nitelikleri ve ülke ekonomisinin gerektirdiği şartlar da dikkate alınarak Özelleştirme Yüksek Kurulunca belirleneceği belirtilmiştir.

Bu kapsamda Özelleştirme Yüksek Kurulunca özelleştirme kapsam ve programına alınan kuruluşlara ait kimi taşınmaz, kamu yararı dikkate alınarak, belirli bir amaçla kullanılması ya da belirli bir kuruma tahsis edilmesi amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarına ya da mahalli idarelere bedelli/bedelsiz olarak devredilmektedir.

4046 sayılı Kanun'da devrin kimlere ve hangi usulle yapılacağına ilişkin olarak bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Bu nedenle Kanun'da yer alan milli güvenliğin veya kamu yararının gerektirdiği durumlarda devre ilişkin şartlar, ilgili Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı veya Özelleştirme Yüksek Kurulu kararında atıf yapılan protokollerle belirlenmektedir.

Daha önce 2014, 2015, 2016, 2017 ve 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporlarında da yer alan bu konuya ilişkin 03.01.2017 tarih ve 12 sayılı Başkanlık Makamı Oluru ile bir komisyon oluşturulmuş ve komisyon tarafından bir rapor hazırlanmıştır. Ancak rapora ilişkin değerlendirme çalışmaları henüz sonuçlanmamıştır. Söz konusu raporda; 4046 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin (i) bendi uyarınca kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelere devredilen 30 taşınmazın, taşınmazı devralan kuruluşlar tarafından tahsis amacına aykırı kullanıldığı, bu taşınmazların 26'sına ilişkin Özelleştirme Yüksek Kurulu kararında kamu yararına kullanım şartının getirildiği, bunların da sadece ikisinde kullanım amacı tapuya şerh edilmiş olup devir amacına aykırı kullanımların ihlaline ilişkin herhangi bir yaptırımın uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, devir amacına aykırı kullanıldıkları tespit edilen taşınmazlara ilişkin olarak Özelleştirme Yüksek Kurulu kararlarına aykırılığın giderilmesi ya da devir amacının yeni bir Karar ile değiştirilmesi ve devredilen taşınmazların devir amacına aykırı olarak kullanılmasının veya üçüncü kişilere devredilmesinin önlenmesi için devir sonrası, idarenin

hak ve menfaatlerini koruyacak düzenlemelerin ve devredilen taşınmazlarla ilgili olarak periyodik kontrollerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: Özelleştirme İşlemlerine Ait Değer Tespit Sonuçlarının Kamuoyuna Duyurulmaması

Özelleştirme programına alınan kuruluşların özelleştirilmesinde komisyonlarca belirlenen değer tespit sonuçlarının kamuoyuna duyurulmadığı görülmüştür.

4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun’un “Özelleştirme Yöntemleri, Değer Tespiti, İhale Yöntemleri” başlıklı 18’inci maddesinin “Değer Tespit Komisyonunun Görevleri” ile ilgili bölümünde; değer tespit sonuçlarının, kuruluşun özelleştirme işlemi tamamlanarak devir sözleşmesinde yer alan yükümlülüklerin yerine getirilmesinden sonra kamuoyuna duyurulacağı, özelleştirme programındaki kuruluşun özelleştirme işlemlerini bu Kanunun 4 üncü maddesinin son fıkrasına istinaden yürütmesi durumunda ise; değer tespiti işlemlerinin, ilgili kuruluşun karar almaya yetkili organlarının kararı ile kuruluş ita amirinin başkanlığında oluşturulacak komisyon tarafından bu bentte belirtilen esaslar çerçevesinde yapılacağı belirtilmiştir.

4046 sayılı Kanun’a dayanılarak çıkarılan Özelleştirme Uygulamalarında Değer Tespiti ve İhale Yönetmeliği’nin “Değer Tespit Sonuçları” başlıklı 7’nci maddesinde ise; değer tespit sonuçlarının, ihale sonuçlarının Kurul veya İdarece onaylanmasını müteakip yapılacak sözleşmenin imzalanmasından sonra, kamuoyuna duyurulacağı belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre, değer tespit sonuçları kuruluşun özelleştirme işlemi tamamlanarak alıcı tarafından devir sözleşmesinde yer alan yükümlülüklerin yerine getirilmesinden sonra kamuoyuna duyurulur. Yönetmeliğe göre ise değer tespit sonuçları, ihale sonuçlarının Özelleştirme İdaresi Başkanlığı veya Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından onaylanmasını müteakip yapılacak sözleşmenin imzalanmasından sonra kamuoyuna duyurulur. Kanun’daki ve Yönetmelik’teki bu düzenlemeler, özelleştirme uygulamalarına şeffaflık kazandırılması amacıyla yapılmıştır.

Yapılan incelemelerde, İdarenin özelleştirme ihalelerinin bir kısmının işletme hakkı devri, bir kısmının ise satış şeklinde yapıldığı, imzalanan sözleşmelerde alıcının yerine getirmesi gereken kuruluşta çalışan personele yönelik taahhütler, işletmeye yapılacak yatırıma yönelik taahhütler, kamusal denetime yönelik taahhütler gibi bir takım taahhütler ve

yatırımlar yer aldığı, söz konusu yatırım ve taahhütlerin gerçekleştirilmesinin yıllara yayıldığı ve Kanun gereğince ancak bu taahhüt ve yatırımlar tamamlandıktan sonra değer tespit sonuçlarının açıklanacak duruma gelebileceği gerekçeleriyle değer tespit sonuçlarının kamuoyuna açıklanmadığı tespit edilmiştir.

Ancak, 1994 yılında kabul edilen 4046 sayılı Kanun’la kurulan ÖİB tarafından gerçekleştirilen özelleştirme uygulamalarına ilişkin sözleşmelerde yer alan taahhütler ve yatırımların hala sürmesi mümkün olmadığı gibi, taahhütler ve yatırımlar içermeyen özelleştirme uygulamalarının da olduğu aşikardır.

Bu itibarla, 2014, 2015, 2016, 2017 ve 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporlarında da konu edildiği üzere, değer tespit komisyonu tarafından gerçekleştirilen işlemleri kapsayan değer tespit sonuçlarının, 4046 sayılı Kanun hükümleri gereğince kuruluşun özelleştirme işlemi tamamlanarak devir sözleşmesinde yer alan yükümlülüklerin yerine getirilmesinden sonra kamuoyuna duyurulması gerekmektedir.

7. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Dönem Sonu Mali Tablolarda Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabından Net Değer Hesabına Aktarılması Gereken Tutarların Aktarılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare bulgu konusu geçmiş yıllar olumlu faaliyet sonuçları tutarlarını 23.5.2019 tarihinde 757 no'lu yevmiye kaydıyla Net Değer hesabına aktarmıştır.
Özelleştirilen Taşınmaza İlişkin Peşin Ödenen Bedelin Özelleştirme Yüksek Kurulunca Kamuoyuna İlan Edilen Satış Bedelinden Düşük Olması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	İdare 2019 yılında bulguya esas teşkil eden vadeli satış yöntemini kullanmamış, gelecekte yapılacak satışlarda bulgu konusu hususun

			dikkate alınacağını izleme formunda beyan etmiştir. Yapılan denetimlerde söz konusu yöntemin kullanılmadığı tespit edilmiştir.
Özelleştirme Programına Alınan Taşınmazların Mali Tablolarda Yer Almaması	2018	Yerine Getirilmedi	2019 yılında İdare bulgu konusu hususla ilgili bir işlem tesis etmemiştir. Bu sebeple husus tekrar bulgu olarak rapora alınmıştır. 2019 yılı Denetim Raporunda tekrar bulgu konusu edilen hususla ilgili muhasebe kayıtları 2.6.2020 yılında

			yapılmış, bu sebeple 2019 yılı mali tablolarında yer almamıştır.
Kamu Yararına Kullanılması Şartıyla Kamu İdarelerine Devredilen Taşınmazların Amacı Dışında Kullanılması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu taşınmazların mevcut kullanım durumlarının tespiti amacıyla 03.01.2017 tarih ve 12 sayılı İdare Başkanlık Makamı Oluru ile bir komisyon oluşturulmuş ve komisyon tarafından bir rapor hazırlanmıştır. Ancak rapora ilişkin değerlendirme çalışmaları henüz sonuçlanmamış, İdare tarafından konuyla ilgili

			hiçbir işlem yapılmamıştır. Bu sebeple konu tekrar bulgu olarak rapora alınmıştır.
Özelleştirme İşlemlerine Ait Değer Tespit Sonuçlarının Kamuooyuna Duyurulmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Konu 2019 yılında da devam ettiği için tekrar bulgu olarak rapora alınmıştır.

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI 2019 YILI MALİ TABLOLARI

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu: 40.35		Adı: ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI		Yılı: 2019 (TL)	
AKTİF HESAPLAR	N Yılı 2019	PASİF HESAPLAR	N Yılı 2019		
1 DÖNEM VARLIKLAR	38.677.135,94	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	1.108.636,86		
10 HAZİR DEĞERLER	37.458.786,74	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	800.829,96		
102 BANKA HESABI	37.458.786,74	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	37.950,62		
14 DİĞER ALACAKLAR	4.807,16	333 EMANETLER HESABI	762.879,34		
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	4.807,16	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	307.806,90		
15 STOKLAR	157.982,40	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	307.415,40		
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	157.982,40	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	271,00		
16 ÖN ÖDEMELER	1.055.559,64	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İD ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	120,50		
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	1.055.559,64	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	1.938.140,28		
2 DURAN VARLIKLAR	47.216.479,08		1.938.140,28		
22 FAALİYET ALACAKLARI	106.643,77	472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	1.938.140,28		
220 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	12.000,00	5 ÖZ KAYNAKLAR	82.846.837,88		
226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	94.643,77	50 NET DEĞER	70.724.166,78		
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	47.109.835,31	500 NET DEĞER HESABI	70.724.166,78		
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	37.577.865,19	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	40.309.514,23		
252 BİNALAR HESABI	10.565.398,46	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	40.309.514,23		
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	298.677,53	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-29.747.866,86		
254 TAŞITLAR HESABI	147.748,63	580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-29.747.866,86		
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	2.462.837,08	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	1.561.023,73		
257 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-4.350.553,58	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	1.561.023,73		
258 YAPILMAMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	366.862,00				
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00				
260 HAKLAR HESABI	834.059,61				
268 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-834.059,61				

AKTİF TOPLAMI 85.893.615,02

PASİF TOPLAMI

85.893.615,02

Bilanço Dipnotları :

910 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	558.847,30
911 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	558.847,30
920 GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	90.000,00
921 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	90.000,00
948 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI	1.306.889,44
949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	1.306.889,44
993 MADDİ DURAN VARLIKLARIN KİRA VE İRTİFAK HAKKI GELİ HESABI	12.000,00
999 DİĞER NAZİM HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI	12.000,00

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.35		Adı : ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI		Yılı : 2019 (TL)	
Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630	GİDERLER HESABI	37.907.323,31	600	GELİRLER HESABI	39.468.402,47
630 01	Personel Giderleri	24.646.947,23	600 03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	33.999,84
630 01 01	Memurlar	20.853.941,68	600 03 01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	14.559,84
630 01 01 01	Temel Maaşlar	12.880.684,99	600 03 01 01	Mal Satış Gelirleri	800,00
630 01 01 01 01	Temel Maaşlar	11.374.347,23	600 03 01 01 01	Şartname, Basılı Evrak, Form Satış Gelirleri	800,00
630 01 01 01 02	Taban Aylığı	1.506.337,96	600 03 01 02		13.759,84
630 01 01 02	Zamlar ve Tazminatlar	7.771.771,20	600 03 01 02 03	Avukatlık Vekâlet Ücreti Gelirleri	13.759,84
630 01 01 02 01	Zamlar ve Tazminatlar	7.771.771,20	600 03 06	Kira Gelirleri	19.440,00
630 01 01 03	Ödenekler	6.347,55	600 03 06 01	Taşınmaz Kiraları	19.440,00
630 01 01 03 01	Ödenekler	6.347,55	600 03 06 01 99	Diğer Taşınmaz kira gelirleri	19.440,00
630 01 01 04	Sosyal Haklar	195.137,95	600 04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	5.500,00
630 01 01 04 01	Sosyal Haklar	195.137,95	600 04 04	Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	5.500,00
630 01 02	Sözleşmeli Personel	1.138.317,74	600 04 04 02	Sermaye	5.500,00
630 01 02 01	Ücretler	638.936,17	600 04 04 02 01	Kurumlardan Alınan Bağış ve Yardımlar	5.500,00
630 01 02 01 02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Ücretleri	638.936,17	600 05	Diğer Gelirler	39.428.902,63
630 01 02 02	Zamlar ve Tazminatlar	239.793,35	600 05 01	Faiz Gelirleri	4.840.439,96
630 01 02 02 01	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Zam ve Tazminatları	239.793,35	600 05 01 09	Diğer Faizler	4.840.439,96
630 01 02 02 04	Sosyal Haklar	2.157,33	600 05 01 09 01	Kişilerden Alacaklar Faizleri	904,37
630 01 02 04 02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Sosyal Hakları	2.157,33	600 05 01 09 03	Mevduat Faizleri	4.839.535,59
630 01 02 05	Ek Çalışma Karşılıkları	47.622,59	600 05 02	Kişî ve Kurumlardan Alınan Paylar	34.521.000,00
630 01 02 05 02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Ek Çalışma Karşılıkları	47.622,59	600 05 02 06	Özel Bütçeli İdarelere Ait Paylar	34.521.000,00
630 01 02 06	Ödül ve İkramlar	210.808,30	600 05 02 06 99	Özel Bütçeli İdarelere Ait Diğer Paylar	34.521.000,00
630 01 02 06 01	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personelin Ödül ve İkramları	210.808,30	600 05 09	Diğer Çeşitli Gelirler	67.482,67

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.35		Adı : ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI		Yılı : 2019 (TL)	
Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)
630 01 03		2.652.687,80	600 05 09 01	Diğer Çeşitli Gelirler	67.463,67
630 01 03 01		2.015.993,89	600 05 09 01 06	Kişilerden Alacaklar	42.710,45
630 01 03 01 03		2.015.993,89	600 05 09 01 99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	24.752,21
630 01 03 03		268.088,00	610		55,43
630 01 03 03 03		268.088,00	610 03		55,43
630 01 03 05		368.605,91	610 03 01		55,43
630 01 03 05 03		368.605,91	610 03 01 02		55,43
630 02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	3.549.230,89	610 03 01 02 00	Hizmet Gelirleri	55,43
630 02 01	Memurlar	2.820.743,25	NET GELİR TOPLAMI :		39.468.347,04
630 02 01 06	Sosyal Güvenlik Kurumuna	2.820.743,25			
630 02 01 06 01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	1.737.554,09			
630 02 01 06 02	Sağlık Primi Ödemeleri	1.083.189,56			
630 02 02	Sözleşmeli Personel	150.947,07			
630 02 02 06	Sosyal Güvenlik Kurumuna	150.947,07			
630 02 02 06 01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	94.339,78			
630 02 02 06 02	Sağlık Primi Ödemeleri	56.607,29			
630 02 03	İşçiler	577.540,57			
630 02 03 04	İşsizlik Sigortası Fonuna	51.336,00			
630 02 03 04 01	İşsizlik Sigortası Fonuna	51.336,00			
630 02 03 06	Sosyal Güvenlik Kurumuna	526.204,57			
630 02 03 06 01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	518.412,14			
630 02 03 06 02	Sağlık Primi Ödemeleri	7.792,43			
630 03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	4.038.715,28			
630 03 02	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	1.117.828,16			

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.35				Adı : ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI				Yılı : 2019 (TL)															
Ekonomik Kodlar				GİDERİN TÜRÜ				Cari Yılı (N)				Ekonomik Kodlar				GELİRİN TÜRÜ				Cari Yılı (N)			
630	03	02	01	Kurtariye ve Büro Malzemesi Alımları												14.667,40							
630	03	02	01	Baskı ve Çilt Giderleri												14.667,40							
630	03	02	02	Su ve Temizlik Malzemesi Alımları												95.000,00							
630	03	02	02	Su Alımları												95.000,00							
630	03	02	03	Enerji Alımları												976.798,84							
630	03	02	03	Yakacak Alımları												352.000,00							
630	03	02	03	Akaryakıt ve Yağ Alımları												121.185,23							
630	03	02	03	Elektrik Alımları												403.613,61							
630	03	02	04	Yiyecek, İçecek ve Yem Alımları												31.362,91							
630	03	02	04	İçecek Alımları												31.362,91							
630	03	03		Yolluklar												81.504,86							
630	03	03	01	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları												56.873,47							
630	03	03	01	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları												56.873,47							
630	03	03	02	Yurtiçi Sürekli Görev Yollukları												23.444,50							
630	03	03	02	Yurtiçi Sürekli Görev Yollukları												23.444,50							
630	03	03	03	Yurtdışı Geçici Görev Yollukları												1.186,80							
630	03	03	03	Yurtdışı Geçici Görev Yollukları												1.186,80							
630	03	04		Görev Giderleri												736.097,87							
630	03	04	02	Ödenecek Vergi, Resim, Harçlar ve Benzeri Giderler												9.269,57							
630	03	04	02	Mahkeme Harç ve Giderleri												9.269,57							
630	03	04	03	Ödenecek Vergi, Resim, Harçlar ve Benzeri Giderler												726.828,30							
630	03	04	03	Vergi Ödemeleri ve Benzeri Giderler												726.930,34							
630	03	04	03	İşletme Ruhsatı Ödemeleri ve Benzeri Giderler												773,22							
630	03	04	03	Diğer Vergi, Resim, Harçlar ve Benzeri Giderler												124,74							
630	03	05		Hizmet Alımları												1.863.482,33							

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.35			Adı : ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI			Yılı : 2019 (TL)												
Ekonomik Kodlar			GİDERİN TÜRÜ			Cari Yılı (N)			Ekonomik Kodlar			GELİRİN TÜRÜ			Cari Yılı (N)			
630	03	05	01	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	28.961,04													
630	03	05	01	03 Bilgisayar Hizmeti Alımları (Yazılım ve donanım hariç)	28.961,04													
630	03	05	02	Haberleşme Giderleri	176.726,50													
630	03	05	02	01 Posta ve Telgraf Giderleri	25.010,81													
630	03	05	02	02 Telefon Abonelik ve Kullanım Ücretleri	64.090,54													
630	03	05	02	03 Bilgiye Abonelik Giderleri	85.611,80													
630	03	05	02	06 Hat Kira Giderleri	1.793,35													
630	03	05	04	Tarifeye Bağlı Ödemeler	27.033,54													
630	03	05	04	01 İlan Giderleri	19.800,40													
630	03	05	04	02 Sigorta Giderleri	7.233,14													
630	03	05	05	Kiralar	1.525.148,25													
630	03	05	05	02 Taahhüt Kiralaması Giderleri	709.000,25													
630	03	05	05	12 Personel Servis Kiralama Giderleri	816.098,00													
630	03	05	09	Diğer Hizmet Alımları	105.613,00													
630	03	05	09	03 Kurslara Katılma ve Eğitim Giderleri	102.085,00													
630	03	05	09	50 Diğer Hizmet Alımları	3.528,00													
630	03	06		Temsil ve Tanıtma Giderleri	15.412,68													
630	03	06	01	Temsil Giderleri	15.412,68													
630	03	06	01	01 Temsil, Ağırta, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	15.412,68													
630	03	07		Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	146.084,72													
630	03	07	01	Menkul Mal Alım Giderleri	19.824,00													
630	03	07	01	01 Büro ve İşyeri Mal ve Malzeme Alımları	19.824,00													
630	03	07	02	Gayrimaddi Hak Alımları	74.949,92													
630	03	07	02	01 Bilgisayar Yazılım Alımları ve Yapımları	74.949,92													
630	03	07	03	Bakım ve Onarım Giderleri	51.310,80													

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.35	Adı : ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	Yılı : 2019 (TL)

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630 03 07 03 02	Makine Teçhizat Bakım ve Onarım Giderleri	32.702,20			
630 03 07 03 03	Yaşlı Bakım ve Onarım Giderleri	18.600,60			
630 03 08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	78.303,65			
630 03 08 01	Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	78.303,65			
630 03 08 01 01	Büro Bakım ve Onarım Giderleri	78.303,65			
630 05	Cari Transferler	4.844.232,67			
630 05 01	Görev Zararları	4.723.980,67			
630 05 01 02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına	4.723.980,67			
630 05 01 02 05	Sosyal Güvenlik Kurumuna	4.723.980,67			
630 05 03	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	120.000,00			
630 05 03 01	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara	120.000,00			
630 05 03 01 05	Memurların Öğle Yemeğine Yardım	120.000,00			
630 05 04		252,00			
630 05 04 09		252,00			
630 05 04 09 10	5947 S.K. Gereği Yapılan Mali Sorumluluk Sigortası Giderleri	252,00			
630 13	Amortisman Giderleri	332.406,09			
630 13 01	Maddi Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	317.931,09			
630 13 01 02	Binaların Amortisman Giderleri	205.697,87			
630 13 01 02 00	Binaların Amortisman Giderleri	205.697,87			
630 13 01 03	Teşis, Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri	19.986,90			
630 13 01 03 00	Teşis, Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri	19.986,90			
630 13 01 04	Taşıtların Amortisman Giderleri	10.068,50			
630 13 01 04 00	Taşıtların Amortisman Giderleri	10.068,50			

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (A)	Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630	13 01 05	Demirbaşların Amortisman Giderleri	82.177,82				
630	13 01 05 00	Demirbaşların Amortisman Giderleri	82.177,82				
630	13 02	Maddi Olmayan Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	14.475,00				
630	13 02 01	Hakların Amortisman Giderleri	14.475,00				
630	13 02 01 00	Hakların Amortisman Giderleri	14.475,00				
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	259.397,65				
630	14 01	Kırtasiye Malzemeleri	104.203,22				
630	14 01 00	Kırtasiye Malzemeleri	104.203,22				
630	14 01 00 00	Kırtasiye Malzemeleri	104.203,22				
630	14 02	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	734,40				
630	14 02 00	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	734,40				
630	14 02 00 00	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	734,40				
630	14 03	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	1.455,75				
630	14 03 00	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	1.455,75				
630	14 03 00 00	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	1.455,75				
630	14 04	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	1.168,20				
630	14 04 00	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	1.168,20				
630	14 04 00 00	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	1.168,20				
630	14 05	Temizleme Ekipmanları	109.240,46				
630	14 05 00	Temizleme Ekipmanları	109.240,46				
630	14 05 00 00	Temizleme Ekipmanları	109.240,46				
630	14 06	Giyecek, Mefrusat ve Tuhafiyeye Malzemeleri	1.461,08				

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.35		Adı : ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI		Yılı : 2019 (TL)							
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ		Cari Yıl (N)		Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ		Cari Yıl (N)	
630	14	06	00	Giyecek, Mefruşat ve Tuhaflıye Malzemeleri	1.461,08						
630	14	06	00	Giyecek, Mefruşat ve Tuhaflıye Malzemeleri	1.461,08						
630	14	12		Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	34.135,00						
630	14	12	00	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	34.135,00						
630	14	12	00	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	34.135,00						
630	14	12	00	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	34.135,00						
630	14	13		Yedek Parçalar	4.292,12						
630	14	13	00	Yedek Parçalar	4.292,12						
630	14	13	00	Yedek Parçalar	4.292,12						
630	14	13	00	Yedek Parçalar	4.292,12						
630	14	99		Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	2.707,42						
630	14	99	00	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	2.707,42						
630	14	99	00	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	2.707,42						
630	14	99	00	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	2.707,42						
630	15			Karşılık Giderleri	237.393,45						
630	15	04		Kıdem Tazminatı Karşılıkları	237.393,45						
630	15	04	00	Kıdem Tazminatı Karşılıkları	237.393,45						
630	15	04	00	Kıdem Tazminatı Karşılıkları	237.393,45						
630	30			Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	0,00						
630	30	06		Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	0,00						
630	30	06	07	Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	0,00						
630	30	06	07	Diğer Giderler	0,00						
630	99			Diğer Giderler	0,07						
630	99	99		Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	0,07						
630	99	99	00	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	0,07						

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.35		Adı : ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI		Yılı : 2019 (TL)							
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ		Carî Yılı (N)		Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ		Carî Yılı (N)	
630	99	99	00	00	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	0,07					
GİDERLER TOPLAMI :						37.907.323,31					
GİDERLER TOPLAMI (A)		37.907.323,31									
GELİRLER TOPLAMI (B)		39.468.402,47									
İNDİRİM ;ADE;İSKONTO TOPLAMI (C)		56,43		NET GELİR (D= B- C)		39.468.347,04	FAALİYET SONUCU D - A		1.561.023,73		

BİLANÇO

KURUM : 40.35 - Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Fon Yönetimi

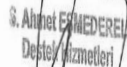
YILI : 2019

	2017 YILI	2018 YILI	CARI YIL (2019)
	TL	TL	TL
AKTİF			
1 DÖNEM VARLIKLAR	3.347.166.517,01	4.839.642.509,87	5.054.896.517,37
A HAZIR DEĞERLER	16.915.755,27	114.479.153,57	6.841.922,63
3 BANKA HESABI	15.055.879,13	111.969.916,13	6.841.922,63
4 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	0,00	0,00	0,00
6 DÖVİZ HESABI	1.859.876,14	2.509.237,44	0,00
7 DÖVİZ GÖNDERME EMİRLERİ	0,00	0,00	0,00
C FAALİYET ALACAKLARI	3.269.899.249,98	4.267.617.117,78	4.131.415.819,23
1 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	3.191.863.953,70	4.175.628.705,08	4.012.881.838,51
2 GELİRLERDEN TAKİP ALACAKLAR HESABI	77.356.086,51	91.394.083,41	117.850.451,42
8 DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	679.209,77	694.329,29	694.329,29
D KURUM ALACAKLARI	6.447.781,41	158.084.294,89	702.360.500,19
3 KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI	6.447.781,41	158.084.294,89	469.219.953,33
6 Tek Hazine Kurumlar Hesabından Alacaklar Hesabı	0,00	0,00	233.140.536,87
E DİĞER ALACAKLAR	0,00	0,00	0,00
1 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
G ÖN ÖDEMELER	78.402,49	78.402,49	78.902,49
15 AVANS VE KREDİLERİ HESABI	78.402,49	78.402,49	78.902,49
1 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKİ	8.018,72	94.867,47	0,00
2 GELİR TAHAKKÜKLERİ HESABI	8.018,72	94.867,47	0,00
J DİĞER DÖNEM VARLIKLAR	53.817.309,14	299.288.673,67	214.199.372,83
9 DİĞER ÇESTİTLİ DÖNEM VARLIKLAR HESABI	53.817.309,14	299.288.673,67	214.199.372,83
11 DURAN VARLIKLAR	17.294.523.420,05	17.514.850.518,29	14.535.931.168,33
C FAALİYET ALACAKLARI	8.349.582.805,46	8.423.450.169,41	5.414.204.279,72
1 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	8.349.582.805,46	8.423.450.169,41	5.414.204.279,72
E MALİ DURAN VARLIKLAR	8.944.940.614,59	9.091.400.348,88	8.122.726.888,61
1 MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	104.096,14	104.096,14	104.096,14
2 MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERM	13.978.497.299,77	13.977.737.120,64	13.979.590.399,54
8 SERMAYE TAHHÜTLERİ HESABI (-)	-5.033.661.281,32	-4.886.440.867,30	-4.857.967.607,17
AKTİF TOPLAMI	20.641.689.937,06	22.354.493.028,16	19.590.827.685,70

Bilanço Dipnotları:

910) TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	14.697.081.491,69	35.842.135.283,03	31.483.154.241,29
911) TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	14.697.081.491,69	35.842.135.283,03	31.483.154.241,29
912) KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMETLER HESABI	1.272.380.688,31	0,00	0,00
913) KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET EMANETLERİ HESABI	1.272.380.688,31	0,00	0,00
920) Gider Taahhütlere Hesabı	36.526.450,39	32.665.147,38	31.419.508,44
921) Gider Taahhütlere Karşılığı Hesabı	36.526.450,39	32.665.147,38	31.419.508,44

Mehdiye BOSTANCI
Uzman

S. Ahmet EMEDERELİ
Destek Hizmetleri
Büro Başkanı

Rağıp AKOĞLU
Başkan Yardımcısı

	(TL)		
	2017 YILI	2018 YILI	CARI YIL (2019)
	TL	TL	TL
PASİF			
III) KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	614.413.432,48	703.471.629,04	697.228.845,33
A KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	603.225.697,14	601.337.989,65	598.187.728,93
4 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	603.225.697,14	601.337.989,65	598.187.728,93
C FAALİYET BORÇLARI	2.106,24	4.510,00	0,00
10 DİĞER ÇESTİTLİ BORÇLAR HESABI	2.106,24	4.510,00	0,00
D EMANET YABANCI KAYNAKLAR	10.969.307,08	101.976.526,62	99.014.719,96
1 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	3.943.033,56	6.533.714,56	6.561.170,31
4 EMANETLER HESABI	7.026.273,52	92.442.806,06	92.453.549,65
G ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	214.896,34	115.806,42	26.395,44
1 ÖDENECEK VERGİ VE FOMLAR HESABI	214.896,34	115.806,42	26.395,44
2 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKİ	1.425,68	36.802,35	0,00
2 GİDER TAHAKKÜKLERİ HESABI	1.425,68	36.802,35	0,00
IV) UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	53.874.976,42	306.751.638,05	213.221.544,70
A UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	53.091.086,62	305.967.748,25	212.437.654,90
4 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	53.091.086,62	305.967.748,25	212.437.654,90
D	783.889,80	783.889,80	783.889,80
1 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	783.889,80	783.889,80	783.889,80
1 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKİ	0,00	0,00	0,00
1 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER HESABI	0,00	0,00	0,00
V) ÖZ KAYNAKLAR	19.973.401.528,16	21.344.269.761,07	18.680.377.295,67
A NET DEĞER	15.233.990.723,72	15.232.693.573,72	36.190.314.006,80
1 NET DEĞER HESABI	15.233.990.723,72	15.232.693.573,72	36.190.314.006,80
H GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	31.637.200.771,85	31.637.200.771,85	12.043.745.721,68
1 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	31.637.200.771,85	31.637.200.771,85	12.043.745.721,68
1 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-4.188.999.826,66	-26.897.789.967,41	-26.897.789.967,41
1 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI	-4.188.999.826,66	-26.897.789.967,41	-26.897.789.967,41
2 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	-22.708.790.140,75	1.372.165.432,91	-2.683.892.465,40
1 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUÇU HESABI	0,00	1.372.165.432,91	0,00
2 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUÇU	-22.708.790.140,75	0,00	-2.683.892.465,40
PASİF TOPLAMI	20.641.689.937,06	22.354.493.028,16	19.590.827.685,70

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

KURUM : 40.35 - Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Fon Yönetimi

YIL: 2019

HESAP KODU	EKONOMİK				GİDERİN TÜRÜ	2017 YILI	2018 YILI	CARI YIL (2019)	HESAP KODU	EKONOMİK				GELİRİN TÜRÜ	2017 YILI	2018 YILI	CARI YIL (2019)
	I	II	III	IV		TL	TL	TL		I	II	III	IV		TL	TL	TL
630	01				Göllerden Alacaklardan Silinenler	65.564.054,79	1.216.644,00	0,00									
630			03		Teşebbüs ve Mükküyet Gelirleri	65.564.054,79	1.216.644,00	0,00									
630			03		Kurum Alacaklarından Silinenler	3.883.782,25	0,00	0,00									
630			04		Satıştan Mahsup Edilecek Alacaklar	2.479.859,78	0,00	0,00									
630				01	Millî Piyango Sans Çıkanlar	2.479.859,78	0,00	0,00									
630				09	Diğer Kurum Alacakları	1.373.892,47	0,00	0,00									
630				07	Siyaset 1999	18.527,40	0,00	0,00									
630				08	Çekir Eri Alımı	1.354.572,00	0,00	0,00									
630				09	Etiler Madde Satış	793,07	0,00	0,00									
630	25				Diğer Kamu İdareleri	16.857.479.373,52	0,00	3.487.381,73									
630		09			Bedeisiz Devredilen Varlıklardan Kar	16.857.479.373,52	0,00	3.487.381,73									
630			09		Bedeisiz Olarak Devredilen Millî Duran Varlıklar	16.857.479.373,52	0,00	3.487.381,73									
TOPLAM						28.349.591.340,93	6.055.534.377,04	4.618.447.649,02									

	2017 YILI	2018 YILI	CARI YIL (2019)
GİDER TOPLAMI	28.349.591.340,93	6.055.534.377,04	4.618.447.649,02
GELİR TOPLAMI	5.640.801.200,18	7.427.699.809,95	1.954.555.183,62
FAALİYET SONUCU	-22.708.790.140,75	1.372.165.432,91	-2.663.892.465,40

Mehmet BOSTANCIOLU
Uzman

S. Ahmet BİSMEDERELİ
Destek Hizmetleri
Bölge Başkanı

Fazıl FAZIL
Başkan Yardımcısı

**CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE
TUTUKEVLERİ İŞYURLARI
KURUMU
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Bütçe gider tahminleri ve gerçekleşmeleri

Tablo 2: Bütçe gelir tahminleri ve gerçekleşmeleri

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Taşınmaz Envanter İşlemlerinin Tamamlanmaması
2. Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Gelecek Aylara/Yıllara ait Gelirler Hesabında Takip Edilmemesi
3. Kamu İdaresi Tarafından Peşin Ödenen Taşınmaz Kira Bedellerinin Tahakkuk Kaydının Yapılmaması
4. Bütçe Emanetleri Hesabının Mevzuatta İzah Edilen Tanımı Dışında Kullanılması
5. Taahhüt Hesaplarının Kullanılmaması
6. Atölyelerin Elektrik Ödemelerinde Katma Değer Vergisinin İndirilmemesi
7. Genel Üretim ve Hizmet Üretim Giderlerinin Maliyet Hesaplarına Kaydedilmemesi
8. Kurum Tarafından Bakanlık Merkez ve Taşra Teşkilâtı ile Bağlı Kuruluşların İhtiyacı için Yapılan Bina Alım, İnşa, Onarım ve Demirbaş Alımlarının Varlık Hesabına Dönüştürülmemesi, Yatırımların Takip Edilmemesi, Doğrudan Giderleştirilmesi
9. Ön Ödemesi Yapılan Telefon Kartlarının Doğrudan Varlık Hesaplarına Kaydedilmesi

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Teslim Alınan Teminat Mektuplarının Muhasebeleştirilmemesi
2. Ödenen Bilirkişi ve Keşif Ücretlerinin Hesapta Bekletilmesi
3. Elektrik, Su ve Doğalgaz Faturası Ödemelerinde Gecikme Zammına Maruz Kalınması
4. Kredi Kartı ile Yapılan Tahsilatların Mevzuatta Öngörülen Süre İçerisinde Banka Hesaplarına Aktarılmaması
5. Limitler Kapsamında Yapılan Doğrudan Temin Alımlarında Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması
6. Tesisi Zorunlu Kurumsal Mali Yapının Tamamlanmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1.Mevzuat ve Görevler

Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu, 06.08.1997 tarih ve 4301 sayılı Kanun ile Adalet Bakanlığına bağlı olarak, hükümlü ve tutukluların meslek ve sanatlarının korunup geliştirilmesi veya bir meslek ve sanat öğrenmelerini sağlamak; bu suretle üretilen ekonomik değerleri pazarlamak için işyurtları açmak ve bunların bütün mali ve idari işlerini bir merkezden düzenlemek ve yönetmek amacıyla kurulmuştur.

Kurum, özel kanunla düzenlenmiş, özel bütçeli bir kamu idaresi olarak yapılandırılmıştır.

Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunun Kuruluş ve İdaresine İlişkin Kanun'un adı 10.05.2018 tarihli ve 7142 sayılı Kanun'un verdiği yetkiye dayanılarak yayımlanan 02.07.2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nın 64'üncü maddesi ile "Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumuna ilişkin Bazı Mali Hükümlerin Düzenlenmesi Hakkında Kanun" olarak değiştirilmiş ve 1 ila 6'ncı maddeleri, 7'nci maddesinin birinci ila altıncı fıkraları, 8'inci maddesinin birinci fıkrası, 9'uncu maddesi, 20'nci maddesi, 21'inci maddesi, geçici 1 ve geçici 2'nci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

15.7.2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 74'üncü ila 81'inci maddelerinde Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumuna ilişkin hususlar yeniden düzenlenmiştir. 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 75'inci maddesinin (h) bendinde 4301 sayılı Kanun'a atıfta bulunulmuştur.

Anılan Kararname'nin "Amaç" başlıklı 74'üncü maddesine göre ilgili bölümün amacı, hükümlü ve tutukluların meslek ve sanatlarının korunup geliştirilmesi veya bir meslek ve sanat öğrenmeleri amacına yönelik olarak çalışmalarını sağlamak üzere işyurtları açmak ve bunların bütün mali ve idari işlerini bir merkezden düzenlemek ve yönetmek amacıyla Adalet Bakanlığına bağlı ve özel bütçeli Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunun kuruluşuna, teşkilât, görev ve yetkilerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Kurumun başlıca mevzuatı aşağıda yer almaktadır;

-4301 sayılı Ceza İnfaz Kurumları İle Tutukevleri İşyurtları Kurumunun Kuruluş ve

İdaresine İlişkin Kanun (703 sayılı KHK ile yapılan değişiklik sonrası; “Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumuna İlişkin Bazı Mali Hükümlerin Düzenlenmesi Hakkında Kanun),

-4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi,

-13.12.2004 tarihli 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun,

-İşyurtları Ortak Üretim ve İşbirliği Programının Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik,

-20.03.2006 tarihli ve 2006/10218 sayılı Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük,

-Ceza İnfaz Kurumları İle Tutukevleri İşyurtları Kurumu ve İşyurtlarının İdare ve İhale Yönetmeliği,

-İşyurtları Kurumu ve İşyurtlarında Kullanılan Maliyet Hesapları ile Tutulacak Defter ve Belgelerin Düzenlenmesine Dair Yönerge,

-İşyurtları Kurumu Mevzuatı Uygulamaları Hakkındaki Genelge 14.01.2010 tarih ve 137/3 sayılı Genelge.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

İşyurtları Kurumu, kurulduğu 1997 yılından itibaren Adalet Bakanlığına bağlı, belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere gelir tahsis edilen ve bu gelir üzerinde harcama yetkisi bulunan, kuruluş çalışma ve esasları da özel kanunla düzenlenen bir kamu idaresi olarak faaliyet göstermektedir. İşyurtları Kurumunun organları; İşyurtları Kurumu Yüksek Kurulu ile Daire Başkanlığı ve İşyurtlarıdır.

İşyurtları Kurumu Yüksek Kurulu; Bakanın görevlendireceği Bakan Yardımcısının başkanlığında, Bakanın belirleyeceği Toplam 5 üyeden oluşur. Adalet Bakanı, gerekli gördüğü hallerde İşyurtları Kurumu Yüksek Kuruluna başkanlık etmektedir. Daire Başkanlığı; Daire Başkanı ile yeteri kadar tetkik hâkimi ve diğer personelden oluşur. İşyurtları Kurumunu, İşyurtları Kurumu Yüksek Kurulu Başkanı temsil eder.

2019 yılı sonu itibarıyla Kurum merkez teşkilatında; 1 daire başkanı, 3 tetkik hâkimi, 1 kamu ihale grup başkanı, 1 kamu ihale uzmanı, 2 iç denetçi, 2 şube müdürü, 8 adalet

uzmanı, 1 mali hizmetler uzman yardımcısı, 1 uzman, 1 öğretmen, 2 şef, 3 muhasebe yetkilisi, 1 araştırmacı, 1 idare memuru, 10 veri hazırlama ve kontrol işletmeni, 5 bilgisayar işletmeni, 7 memur, 3 mühendis, 3 teknisyen, 3 zabıt katibi, 1 veteriner, 2 şoför/hizmetli, 40 infaz ve koruma baş memuru, infaz ve koruma memuru olmak üzere toplam 102 personel çalışmaktadır. Taşra teşkilatında ise; 309 işyurdu müdürlüğüne bağlı müdür yardımcıları ve muhasebe yetkilileri görev yapmaktadır. Personelin temini Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğü tarafından sağlandığı için kadroları da Genel Müdürlüğün kadrolarıdır ve personelin mali ve sosyal hakları Adalet Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Kurum Bütçesi; merkez bütçesi ile taşrada yer alan 309 adet işyurdu bütçesinden oluşmaktadır. İşyurtları Kurumu ve işyurtları bütçeleri, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun yanı sıra, Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu ve İşyurtlarının İdare ve İhale Yönetmeliği'nin "Program ve Bütçe" başlığını taşıyan 9'uncu bölümündeki esaslar çerçevesinde düzenlenmektedir.

İşyurtları Kurumunun sermaye ve gelir kaynakları 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 80'inci maddesinde aşağıdaki şekilde belirtilmiştir:

“(…)

(2) İşyurtları Kurumunun sermaye kaynakları şunlardır:

a) İşyurtlarının faaliyetlerinden elde edilen gelir ve kârlar.

b) 30/6/1934 tarihli ve 2548 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre tahsil edilen harçlar ile 2 nci maddesine göre alınacak yiyecek bedelleri.

c) 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1), (2) ve (3) sayılı tarifelere göre alman yargı ve noter harçlarının ilgili yıl bütçesi gelir tahmini tutarının % 35'ine tekabül eden miktarda İşyurtları Kurumuna aktarılmak üzere Adalet Bakanlığı bütçesine konulacak ödenek.

ç) Ceza infaz kurumları ve tutukevleri ile işyurtlarının demirbaşına kayıtlı olup hizmet dışı bırakılan eşya ve araçlarla yemek ve ekmek artıklarının satışından elde edilen gelirler.

d) Bağış ve yardımlar.

e) Faiz ve sair gelirler.

(3) İkinci fıkranın (b) ve (c) bentlerine göre elde edilen gelirler, İşyurtları Kurumunun, İşyurtları Yüksek Kurulunca belirlenecek bankalarda açılacak hesaplarına yatırılır, (c) bendine göre bütçeden tahsis edilen ödenekler, her ayın başında 1/12 oranında serbest bırakılmak suretiyle kullanılır.

(4) İkinci fıkranın (d) ve (e) bentlerine göre elde edilen gelirler üçüncü fıkrada belirtilen hesaba yatırılır.

(5) İşyurtları Kurumu bütçesinden, İşyurtları Kurumu Yüksek Kurulunca belirlenen miktar ve esaslar dâhilinde; Kurumun hizmet ve çalışmalarının yürütülmesiyle ilgili her türlü döşeme, demirbaş, makine, teçhizat, kara, hava ve deniz taşıtları alımı, bakımı, onarım, işletilmesi ve diğer tüm giderleri ile Bakanlık merkez ve taşra teşkilâtı ile bağlı kuruluşlarının bina alım, inşa, onarım, demirbaş, araç, gereç ve sair her türlü ihtiyaçları için harcama yapılabilir. Harcanmayan kısımlar, İşyurtları Kurumunun ertesi yıl bütçesine devredilir. Ancak ceza ve infaz kurumları ve tutukevlerinin ihtiyacı için ayrılacak tutar, işyurtları öz gelirlerinin % 90'ından az olamaz.”

2019 yılı için bütçe gider tahmini ve gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 1: Bütçe gider tahminleri ve gerçekleştirmeleri

GİDER TÜRÜ(TL)	2019 YILI GİDER BÜTÇE (A)	2019 YILI GERÇEKLEŞEN (B)
Personel Giderleri	86.943.000,00	77.689.123,46
S.G.K. Devlet Prim Giderleri	12.818.000,00	9.043.930,41
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	3.120.570.800,00	2.926.941.503,54
Faiz Giderleri	-	-
Cari Transferler	-	-
Sermaye Giderleri	1.161.469.734,00	995.277.261,63
Sermaye Transferleri	-	-
Borç Verme	-	-
Yedek Ödenekler	-	-
TOPLAM	4.381.801.534,00	4.008.951.819,04

2019 yılı bütçe gelir tahmini ve gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 2: Bütçe gelir tahminleri ve gerçekleştirmeleri

Gelir	Başlangıç Ödeneği	Gerçekleşen Gelir
Vergi Gelirleri	500.000,00	428.791.697,64
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	52.923.000,00	3.038.021.948,84
Alınan Bağış ve Yrd. ile Özel Gelirler	911.830.000,00	947.792.159,05
Diğer Gelirler	22.060.000,00	216.171.533,60
Sermaye Gelirleri	11.000,00	-
Alacaklardan Tahsilâtlar	-	-
BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	987.324.000,00	4.630.777.359,13
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler	-500.000,00	2.692.595,07
NET BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	986.824.000,00	4.628.084.764,06
Borçlanma	-	-
TOPLAM	986.824.000,00	4.628.084.764,06

7156 sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu gereği, Kurumun bütçe başlangıç ödeneği 986.824.000.-TL'dir. Yılı içerisinde bu ödeneye toplamda 3.442.367.534,00-TL, 7156 sayılı Bütçe Kanununun 6'ncı maddesinin 5'inci bendine göre (F) işaretli cetvelin ödenekleştirilmeyen finansman karşılıklarının ödenekleştirilmesi ve (B) işaretli cetvelin belirtilen tahmini tutar üzerinde gerçekleşen gelirin eklenmesi suretiyle 2019 mali yılı ödeneği 4.381.831.534,00-TL olmuştur. Bu miktarlar üzerinden %8,50'lük sapma ile 372.879.714,96 TL ödenek iptal olmuş ve yıl sonu itibariyle toplam 4.008.951.819,04. TL harcama gerçekleşmiştir. Bunun 1.463.888.719,92.-TL'si merkez harcaması, 2.545.063.106,12.-TL'si taşra işyurtlarının harcamalarıdır. 2019 mali yılı gelir gerçekleşmesi ise merkez ve taşra toplamı 4.628.084.764,06.-TL'dir. Bunun 1.502.365.615,23.-TL'si merkez ve 3.125.719.148,83-TL'si taşra işyurtları tarafından sağlanmıştır.

İşyurtları tarafından gerçekleştirilen mal satış gelirleri, hizmet gelirleri ve taşınmaz kira gelirlerinden oluşan Teşebbüs ve Mülkiyet gelirleri, 2019 yılı sonunda 3.038.021.948,84 TL tutara ulaşmıştır. Yüksek oranda İşyurtları mal satış gelirlerindeki artış; gerçekleşen bütçe gelirleri tutarına yansımıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu, 27.12.2014 tarih ve 29218

(mükerrer) sayılı Resmi Gazete ile yayımlanarak yürürlüğe giren Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak muhasebe işlemlerini yürütmektedir.

Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunda (merkez muhasebe birimi hariç) çeşitli faaliyet kollarında üretim yapılması nedeniyle ayrıca maliyet hesapları kullanılmaktadır. Maliyet muhasebesi uygulamasında 7/A seçeneği tercih uygulanmaktadır. Maliyet hesaplarının tutulmasında İşyurtlarında Kullanılan Maliyet Hesapları ile Tutulacak Defter ve Belgelerin Düzenlenmesine Dair Yönerge'de belirtilen hususlara uyulmaktadır.

Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu ve İşyurtlarının İdare ve İhale Yönetmeliği'nin "iş programı ve bütçe" başlığını taşıyan 9'uncu bölümdeki esaslar dairesinde; iş programı, işyurdunun bir yıllık faaliyetini kapsayacak şekilde düzenlenir. İş programı, matbu örneğindeki sıraya ve işyurdunun iş kollarına göre, gelir kaynaklarını göstermek ve elde edilecek tahmini gelir miktarını bir önceki yıla ait gelirlerle mukayese etmek üzere, yapılacak işler için sarf olunacak harcamaları bütçe giderlerindeki tertip sırasına ve samimiyet ilkesine göre hazırlanır. İşyurtları, Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan Analitik Bütçe Sınıflandırılması esaslarına uygun olarak bütçelerini hazırlarlar.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,

- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu,

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla

yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 55'inci maddesinin verdiği yetkiye dayanarak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde iç kontrolün beş bileşeni sayılmış, bu bileşenlere yönelik 18 İç Kontrol Standardı ve 79 Genel Şart belirlenmiş, kapsam dâhilindeki idarelerden mevcut iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere iç kontrol uyum eylem planı hazırlamaları istenmiştir. Kurum tarafından İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.

Kontrol Ortamı Standartları

- İş akış süreçlerinin belirlendiği,
- İş süreçleri üzerinden görev ve yetkilerin belirlenmesine yönelik çalışmaların başlatıldığı,
- Yetki Devri ve İmza Yetkileri Yönergesinin mevcut olduğu ve duyurulduğu,
- Yapılan görevlendirmelerde "görevler ayrılığı ilkesi"; Faaliyetler mali karar ve işlemlerin onaylanması uygulanması kaydedilmesi ve kontrolünün farklı kişilere

verilmesi hususunun gözetildiği,

- Kurumda “Kamu görevlileri etik davranış ilkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmadığı,
- Kurumun kadrolu personeli bulunmadığı, Kurumun merkez ve taşra teşkilatında Adalet Bakanlığı kadrosunda olanlar ile dış kurumlardan görevlendirme yoluyla personel istihdam edildiği böylelikle insan kaynakları politikasının oluşturulmadığı,
- Hassas görevlere ilişkin prosedür belirlenmediği,
- Hizmetiçi eğitim planlaması yapılmadığı,

Risk Değerlendirme Standartları

- Kurum stratejik planının katılımcı yöntemlerle hazırlandığı, planın yıllık uygulama dilimleri olan performans programlarının mevcut olduğu,
- İdare bütçesinin stratejik plan ve performans programındaki hedef ve göstergeler ve bunlara ait faaliyetler ile bu faaliyetlerin maliyetleri esas alınarak hazırlandığı,
- İdarenin, stratejik planlama çalışmaları dairesinde kurumsal riskleri belirlediği,
- İdarenin amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyecek iç kontrol risklerinin belirlenmediği,
- İdarenin iç kontrol risklerini belirlenmediği,

Kontrol Faaliyetleri Standartları

- Risk çalışması yapılmaması nedeni ile risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetlerinin belirlenmediği,
- Ön mali kontrol sisteminin kurulmadığı,

Bilgi ve İletişim Standartları

- Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretebilecek ve analiz yapma imkanı sunacak şekilde tasarlanan Yönetim Bilgi Sisteminin bulunmadığı, UYAP portalında yer alan uygulamalardan ve konsinye satış sisteminden bilgiler alındığı,

- Yıllık faaliyetlere ait sonuçların ve değerlendirmelerin İdare Faaliyet Raporunda yer aldığı,
- İdare faaliyet raporunun içerik olarak ilgili mevzuata uygun olarak hazırlandığı,
- Faaliyet sonuçları ile değerlendirmelerin, idare faaliyet raporunda gösterildiği,
- İdare faaliyet raporunun Kurum web sitesinde zamanında yayınlandığı,
- Kurumun tüm yazışmalarının UYAP ortamında ve fiziki olarak kayıt edildiği ve dosyalandığı,
- UYAP sisteminin yedekleme ve bilgi güvenliği işlemlerinin Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirildiği,

İzleme Standartları

- İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun oluşturulmadığı,
  - İç denetim biriminin bulunmadığı, geçici görevli iki iç denetçinin görevlendirildiği,
  - Üst yönetici ve harcama birimlerinin iç kontrol güvence beyanını imzaladığı,
- anlaşılmiş olup,

İç Kontrol Sistemini oluşturan temel unsurlarından; kontrol ortamı, risk değerlendirme, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim, izleme faaliyetlerinin gerçekleşme oranının düşük olduğu, risklerin belirlenmediği, dolayısıyla değerlendirilmediği, buna ilişkin kontrol faaliyetlerinin de geliştirilmediği, iç denetim biriminin ve mali hizmetler biriminin oluşturulmadığı,

Kurum tarafından, stratejik planlama çalışmalarının dairesinde kurumsal risklerin belirlendiği, fakat kurumsal risk yönetiminin kurulup kurulmadığının anlaşılabilmesi için, stratejik planlama ve iç kontrol sisteminin yapılandırılması çalışmaları bir arada değerlendirilmesinin gerekmesi ve Kurumda iç kontrole ilişkin risklerin belirlenmemesi nedeniyle sistemin ikinci ayağı tamamlanmadığından kurumsal risk yönetimi kurulmadığı;

Kurum iç kontrol sisteminin yapılandırma çalışmalarının tamamlanması, kurumsal risk yönetiminin kurulması gerektiği değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu'nun 2019 yılına ilişkin

yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Taşınmaz Envanter İşlemlerinin Tamamlanmaması

İdare tasarrufunda bulunan taşınmazlara ilişkin Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun olarak işlem tesis edilmediği tespit edilmiştir.

A-) İdarenin Tapuda Kayıtlı Taşınmazları İçin İcmal Cetveli Oluşturmaması

5018 sayılı Kamu Mali Kontrol Kanunu’nun 44, 45, 47 ve 60’uncu maddelerinde taşınmaz malların yönetimi düzenlenmiştir. Anılan Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmallерinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere, aynı Kanunun 44’üncü maddesine istinaden “*Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik*” Maliye Bakanlığınca hazırlanmış, 13.09.2006 tarih ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulmuştur.

Söz konusu yönetmeliğin “Kayıt şekli” başlıklı 7’nci maddesine göre, kamu idareleri;

-Tapuda kayıtlı olan taşınmazlarını Yönetmelik’in ekinde yer alan “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu”na,

-Tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olan ve kamusal ihtiyaçlarda kullanılanları “Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu”na,

-Orta malı niteliğinde olan taşınmazları “Orta Malları Formu”na,

-Genel hizmet alanları niteliğindeki taşınmazları “Genel Hizmet Alanları Formu”na,

-Kullanım hakkı kendine verilen taşınmazları ise "Sınırlı Ayni Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu"na,

kaydetmeleri gerekmektedir.

Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre ise kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formların taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilmesi, mali hizmetler birimince bu formların konsolide edilerek anılan Yönetmelik'in ekinde bulunan örneğe uygun şekilde "taşınmaz icmal cetvelleri"nin oluşturulması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, İdare'nin yönetiminde bulunan taşınmazlar, Yönetmelik'in ekinde yer alan "Tapuda Kayıtlı Taşınmazlar İçin İcmal Cetveli"ne kaydetmediği görülmüştür. Bu durum, söz konusu taşınmazların mevzuata uygun formlar üzerinden takibini imkansız kılmaktadır.

"Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik" gereğince taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulması gerekmektedir.

B-) Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in üçüncü bölümünde yer alan "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinin ilk fıkrasına göre;

Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınması ve kamu idarelerinin, taşınmazlarının cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yapması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Yürütülen denetimler sırasında idarenin tasarrufunda bulunan birçok taşınmazın mevcut kullanım şekli ile tapuda yer alan kullanım şeklinin farklı olduğu görülmüş, İdarenin sorumluluğunda olan cins tashihlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

İdare'nin taşınmazların envanter işlemleri sürecini tamamlaması için gerekli cins tashihlerini gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

C-) Kurum bütçesinden karşılanan ve kullanımında bulunan lojman binalarının kurum mali tablolarında düzenlenmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 5'inci maddesinde;

“(1) Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır...”

(6) Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydı ve yönetimi ile ilgili olarak bu Yönetmelik gereğince yapılması gereken kayıt ve kontrol işlemleri; kuruluş kanunları ile özel mevzuatlarındaki hükümler uyarınca, bu idarelerin yetkili ve görevli birimleri tarafından yapılır.” hükmü düzenlenmiştir.

Söz konusu hükümler gereğince, Kurum yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınması gerekmektedir. Bu taşınmazların kayıt ve kontrol işlemleri, idarelerin yetkili ve görevli birimleri tarafından gerçekleştirilmelidir. Kurum, bulgu konusu hususun düzeltilmesi için ilgili birimlere gerekli yazışmaları yapmış çalışmalarını başlatmış olmakla birlikte raporumuzun ilişkin olduğu 2019 yılı mali tablolarında hata, mevcudiyetini korumaktadır.

Kurum bütçesinden karşılanan ve lojman kira geliri elde edilen, kurum kullanımında bulunan on adet lojman binası kurum mali tablosunda yer almamaktadır.

Lojman binası olarak kullanılan taşınmazlara ait muhasebe kayıtlarının; anılan mevzuat hükümleri ve mali tabloların doğru bilgi üretmesini teminen fiili duruma uygun olarak düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Gelecek Aylara/Yıllara ait Gelirler Hesabında Takip Edilmemesi

Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunun, “Ticari Ünite Kiralamalarında Yetkilendirildiği Protokol kapsamında” ticari ünitelerin üçüncü kişilere kiralanmak suretiyle işlettilmesinden elde edilen peşin kira bedellerinin 380 Gelecek aylara ait gelirler hesabı, 480 Gelecek yıllara ait gelirler hesabında düzenlenmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 296'ncı maddesinde; 380 Gelecek aylara

ait gelirler hesabının, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirler ile uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubundaki gelecek yıllara ait gelirler hesabında kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı, 297'nci maddesinde gelecek aylara ait olarak peşin tahsil edilen gelirlerin, ilgili oldukları ay sonlarında tahakkuk ettirmek üzere bu hesapta izleneceği düzenlenmiştir.

Hesabın işleyişi başlıklı 298'inci maddesinde;

“...1) Peşin tahsil edilen gelirlerin, içinde bulunulan aya ait olan kısmı 600-Gelirler Hesabına, sonraki aylarda tahakkuk ettirilmesi gereken kısmı bu hesaba, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenler 480-Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak, tahsil edilen tutarın tamamı 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

... Gelecek aylara ait gelirler hesabında kayıtlı tutarlardan ilgili oldukları ay sonlarında gelir olarak tahakkuk ettirilenler bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.”

Söz konusu Kanun'un 347'nci maddesinde, gelecek yıllara ait gelirler hesabının, dönem içinde tahsil edilen ancak, gelecek yılların faaliyet hesaplarına dâhil edilecek olan gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı, 348'inci maddesinde; “Peşin tahsil edilen gelirlerden içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenler, ilgili oldukları yılda tahakkuk ettirmek üzere bu hesapta izleneceği düzenlenmiştir.

“Hesabın işleyişi” başlıklı 349'uncu maddesinde;

“...1) Peşin tahsil edilen gelirlerin, içinde bulunulan aya ait olan kısmı 600-Gelirler Hesabına, gelecek aylarda tahakkuk ettirilmesi gerekenler 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenler bu hesaba alacak, tahsil edilen tutarın tamamı 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan tahsil edilen tutarın tamamı 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

... Gelecek yıllara ait gelirler hesabında kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalanlar dönem sonunda bu hesaba borç, 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına

alacak kaydedilir.” denilmek suretiyle peşin tahsil edilmiş kira gelirlerinin muhasebeleştirilme usulü düzenlenmiştir.

Kurum tarafından üçüncü kişilere yapılan “Ticari Ünite Kiralamalarında” sözleşme süresi en fazla üç yıl olarak uygulanmaktadır. Bu çerçevede yapılan kiralamalarda standart uygulanan süre, çay ocağı işletilmesi işinde "üçer aylık" dönemler halinde peşin; Bankamatik, PTT hizmetleri işinde ise "yıllık" dönemler halinde peşin ödenmesi şeklindedir. Yapılan standart sözleşmelerde bu husus düzenlenmektedir.

Belirlenen dönemlerde peşin edilen kira gelirleri için mevzuatın hükmettiği 380 Gelecek aylara ait gelirler hesabı 480 Gelecek yıllara ait gelirler hesabı kullanılmamaktadır. Böylelikle yıllık/üçer aylık peşin tahsil edilen kira bedelleri tahsil edildiği dönemde düzenlenerek ait olduğu gelecek aylarda ve yıllarda mali tabloda yer almamaktadır.

Bu uygulama muhasebe ve mali tablo ilkelerine; tutarlılık tam açıklama dönemsellik ilkelerine aykırılık oluşturmaktadır. Bu tutarda Kurum mali tablosu fiili durumu yansıtan gerçek bilgi üretmemektedir. Kurum tarafından, Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğüne bu sürecin BKMYBS (Bütünleşik kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi) bilişim altyapısı üzerinde gerekli düzenlenmelerin yapılmasına ilişkin gerekli yazışmalar yapılarak çalışmalar başlatılmıştır.

Mevzuat hükmüne uygun olarak peşin tahsil edilen kira gelirlerinin kaydının yapılarak ilgili ay ve yıllara isabet eden gelirlerin yansıtılmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 3: Kamu İdaresi Tarafından Peşin Ödenen Taşınmaz Kira Bedellerinin Tahakkuk Kaydının Yapılmaması

Kurum tarafından kiralanan, hizmete yönelik binalar için peşin ödenen kira bedellerinin tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin; 180 Gelecek Aylara Ait Giderler hesabı “Hesabın niteliği” başlıklı 116’ncı maddesi ve “Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 117’inci maddesine göre; Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin ödenmiş giderler ile duran varlıklar ana hesap grubundaki gelecek yıllara ait giderler hesabında kayıtlı tutarlardan takip eden faaliyet döneminde tahakkuk edecek olanların izlenmesi için kullanılır. Gelecek aylara ait olarak peşin ödenen giderler, ilgili oldukları ay sonlarında tahakkuk ettirilmek üzere bu hesapta izlenir. Dönem

sonunda, duran varlıklar ana hesap grubu içindeki 280 Gelecek yıllara ait giderler hesabında yer alıp tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalan peşin ödenmiş giderler bu hesaba aktarılır.

“Hesabın işleyişi” başlıklı 118’inci maddesine göre de; peşin ödenmiş giderlerden, içinde bulunulan aya ait olanlar 630 Giderler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet döneminin gelecek aylarında tahakkuk ettirilmesi gerekenler bu hesaba, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenler 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabına borç, ödenen tutarın tamamı 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı, 325 Nakit Talep ve Tahsisleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan ödenen tutarın tamamı 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre, Kurum tarafından kiralanan hizmete yönelik binalar için peşin ödenen bina kira giderlerinden içinde bulunulan aya ait olanların 630 Giderler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet döneminin gelecek aylarında tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin ise 180 Gelecek Aylara Ait Giderler hesabına, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemler için peşin ödenenlerin de 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabında takibinin yapılması gerekmektedir.

Kurum tarafından peşin ödenen kira bedellerinin tahakkuk kayıtları yapılmamakta doğrudan giderleştirilmektedir. Doğrudan gider kaydı yapılması kurum mali tablolarının gerçek bilgi üretmemesine, fiili durumu yansıtmamasına neden olmaktadır. Kurum, bulgu konusu hususun düzeltilmesi için ilgili birimlere gerekli yazışmaları yapmış çalışmalarını başlatmıştır.

Kiralanan binalar için gelecek aylara ait olarak peşin ödenen kiralardan, ilgili oldukları ay sonlarında tahakkuk ettirilmek üzere 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı kullanılarak izlenmesi, bunlardan aynı şekilde içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemler için peşin ödenenlerin de 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabında takibinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: Bütçe Emanetleri Hesabının Mevzuatta İzah Edilen Tanımı Dışında Kullanılması

Kurum mali tablolarında yer alan Bütçe Emanetleri Hesabının, mevzuatta tanımlandığı

şekliyle kullanılmadığı, bütçe emaneti niteliğinde olmayan kalemlerin kaydedildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin; "Hesabın niteliği" başlıklı 241'inci maddesinde, 320 Bütçe Emanetleri Hesabının mali yıl içinde ödeme emri belgesine bağlandığı halde nakit yetersizliği veya hak sahibinin müracaat etmemesi nedeniyle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için kullanılacağı, "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 242'nci maddesinde, herhangi bir tutarın bütçe emanetine alınabilmesi için hizmetin yapılmış veya malın teslim edilmiş olması gerektiği, "Hesabın İşleyişi" başlıklı 243'üncü maddesinde ise bütçe gideri olarak tahakkuk ettirilen tutarlardan herhangi bir nedenle hak sahiplerine ödenemeyenlerin bir taraftan bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabı veya ilgili varlık hesabına borç, diğer taraftan 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedileceği, hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, 320 Bütçe Emanetleri Hesabının kullanılabilmesi için hizmetin yapılmış veya malın teslim edilmiş olması kaydıyla yıl içinde tahakkuk eden ancak nakit yetersizliği veya hak sahibinin müracaat etmemesi nedeniyle ilgililerine ödenemeyen bir tutarın söz konusu olması gerekmektedir. Kurum muhasebe kayıtlarında 320 Bütçe Emanetleri Hesabı, yaygın olarak mevzuatta tanımlandığı şekliyle kullanılmamaktadır. Yapılan kayıtlar, bütçe emaneti niteliğinde olmayıp sürecin tamamlanmasına (vergi borcu olup olmadığı araştırma süreci, maliyetlerin hesaplanması, işlerin yoğunluğu...) yönelik kayıtlardan oluşmaktadır. 320 Bütçe Emanetleri hesabı bu süreçlerin yürütülmesi aşamasında kullanılacak bir hesap değildir. Mevzuatta düzenlenen tanım dışında yapılan bu hatalı kayıtlar nedeniyle, 320 Bütçe Emanetleri Hesabı ve mali tablolar gerçek bilgi üretmemekte, fiili durumu yansıtmamaktadır.

Bütçe Emanetleri hesabının mevzuatta tanımlandığı şekliyle kullanılması, hesaba mali yıl içinde ödeme emri belgesine bağlandığı halde nakit yetersizliği veya hak sahibinin müracaat etmemesi nedeniyle ilgililerine ödenemeyen tutarların kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Taahhüt Hesaplarının Kullanılmaması

Mal, hizmet alımları ve yapım işleri ile ilgili yapılan sözleşmelere dayanılarak girilen taahhütler, ilave edilen taahhütler ile bunlardan yerine getirilenler veya feshedilenlere ilişkin tutarların Gider Taahhütleri ve Gider Taahhütleri Karşılığı Hesaplarına kaydedilmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin taahhüt hesapları grubunun

açıklandığı 471’inci maddesine göre bu hesap grubunun; yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi mali yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen gider taahhütlerinin, mevzuatı gereğince bu tutarlara ilave edilen taahhütler ile bunlardan yerine getirilenlerin veya feshedilenlerin ve kamu-özel iş birliği modeli çerçevesinde girişilen taahhütlerin, bunlara yapılan ilavelerin, fiyat güncellemeleri ile bunlardan yerine getirilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılması gerekmektedir.

Aynı Yönetmelik’in 473’üncü maddesinde ilgili hesap grubunda yer alan 920 Gider Taahhütleri Hesabının niteliği açıklanmıştır. İlgili maddeye göre bu hesabın, yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi mali yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen ve mevzuatı gereğince bunlara ilave edilen taahhüt tutarlarıyla bunlardan yerine getirilenlerin ve feshedilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılacağı hükme bağlanmıştır.

Takip eden maddede ise hesabın işleyişi açıklanmıştır. Buna göre; girişilen taahhüt tutarları ile bunlara ilave edilen her türlü taahhüt artışı 920 Gider Taahhütleri Hesabına borç, 921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabına alacak; girişilen taahhüdün yerine getirilmesi nedeniyle sözleşme fiyatları üzerinden hesaplanan hakediş tutarlarının 920 Gider Taahhütleri Hesabına alacak, 921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde birçok işyurdunun girişilen taahhütler ile bunlardan yerine getirilen veya feshedilenler için 920 Gider Taahhütleri ile 921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesaplarını kullanmadığı tespit edilmiştir. Kurum, bulgu konusu hususun düzeltilmesi için ilgili birimlere gerekli yazışmaları yapmakla birlikte raporumuzun ilişkin olduğu 2019 yılı mali tablolarında hata, mevcudiyetini korumaktadır.

Sözü edilen taahhütlere ilişkin hususların her işyurdu müdürlüğünce sağlıklı takibi için taahhüt hesaplarının kullanılması gerekmektedir.

BULGU 6: Atölyelerin Elektrik Ödemelerinde Katma Değer Vergisinin İndirilmemesi

Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumuna bağlı birçok işyurdunda faaliyet gösteren atölyelerde sarf edilen elektrik için yapılan ödemelerde Katma Değer Vergisi’nin indirilmediği görülmüştür.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu’nun 1’inci maddesinin üçüncü fıkrasının (g)

bendinde; genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetlerinin Katma Değer Vergisi'ne tabi olduğu belirtilmiştir.

Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nin "Kamu Kurum ve Kuruluşları, Dernek ve Vakıflar ile Mesleki Kuruluşların Vergilendirilmesi" başlıklı bölümünde;

"3065 sayılı Kanunun (1/3-g) maddesinde sayılan; genel bütçeye dâhil idareler, özel bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birlikler, üniversiteler, dernek ve vakıflar ile her türlü mesleki kuruluşların ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyet kapsamına girmeyen, kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetleri vergiye tabi değildir." hükmüne yer verilmiştir.

Anılan mevzuat hükümlerine göre ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetler KDV kapsamında iken bu türden olmayanlar verginin kapsamına da girmeyecektir. Ceza İnfaz Kurumlarında faaliyet gösteren işyurtlarına ait atölyelerde çeşitli ürünler üretilmekte ve bu ürünlerin satışı yapılmaktadır. Anlaşılacağı üzere işyurtlarının bu faaliyetleri Katma Değer Vergisi Kanunu'nun ilgili maddesinde ifade edildiği gibi ticari, sınai, zirai veya mesleki niteliktedir. İşyurtlarına bağlı atölyelerde üretilen ürünler için satın alınan hammaddelere ödenen KDV nasıl 191 İndirilecek KDV Hesabının borcuna kaydediliyorsa sarf edilen elektrik için ödenen KDV'nin de aynı şekilde ilgili hesabın borcuna kaydedilmesi ve KDV'den ayrıştırılan tutarın -daha sonra 630 Giderler Hesabına yansıtılmak üzere- ilgili maliyet hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, 191 İndirilecek KDV hesabına ödenen KDV'ler, 391 Hesaplanan KDV Hesabına ise tahsil edilen KDV'ler kaydedilmekte, tahsil edilen KDV'nin ödenen KDV'den fazla olması durumunda aradaki fark Katma Değer Vergisi olarak ödenmek üzere 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına kaydedilmektedir.

Yapılan incelemelerde birçok işyurdunun katma değer vergisini ayrıştırmadan elektrik maliyetlerinin tamamını ilgili maliyet hesabına veya doğrudan 630 Giderler Hesabına kaydettiği tespit edilmiştir. Bu sebeple 191 İndirilecek KDV Hesabına kaydedilmeyen tutar, 391 Hesaplanan KDV Hesabından mahsup edilmediğinden İdareye ek vergi yükümlülüğü

getirmekte ve bilançoda bu tutar kadar 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı ile 630 Giderler Hesabı fazla görünmektedir. Kurum, bulgu konusu hususun düzeltilmesi için ilgili birimlere gerekli yazışmaları yapmakla birlikte raporumuzun ilişkin olduğu 2019 yılı mali tablolarında hata, mevcudiyetini korumaktadır.

Bu itibarla, İşyurtları tarafından atölyelerde üretim için katılan elektrik maliyetinin KDV ile ilgili olan kısmının ayrıştırılması gerekmektedir.

BULGU 7: Genel Üretim ve Hizmet Üretim Giderlerinin Maliyet Hesaplarına Kaydedilmemesi

Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumuna bağlı birçok işyurdunda üretim ve üretime bağlı hizmetler için yapılan bazı giderlerin genel üretim ve hizmet üretim gideri olarak maliyet hesaplarına kaydedilmesi gerekirken doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Maliyet hesaplarına ilişkin hesap ve kayıt düzeninin sağlanması amacıyla “İşyurtları Kurumu ve İşyurtlarında Kullanılan Maliyet Hesapları ile Tutulacak Defter ve Belgelerin Düzenlenmesine Dair Yönerge” yürürlüğe konulmuştur. Yönerge’nin “Maliyet İşlemleri” başlıklı 7’nci maddesinin ilk fıkrasına göre İşyurtları Kurumu ve işyurtlarının yapmış oldukları üretimlerin maliyet işlemlerinin, Gelir İdaresi Bakanlığınca yayımlanan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğlerine uygun olarak 7/A seçeneğine göre yapılması gerekmektedir.

Anılan Yönerge’nin 8’inci maddesinde maliyet hesaplarının işleyişine yer verilmiş, ilgili maddenin dokuzuncu fıkrasında 730 Genel Üretim Giderleri Hesabı açıklanmıştır. Buna göre üretim ve bu üretime bağlı hizmetler için yapılan direkt işçilik ve direkt ilk madde ve malzeme dışında kalan giderler ile esas üretim gider yeri ile ilgili olarak dışarıda yaptırılan işlere ilişkin işçilik ve diğer giderlerin bu hesapta izlenmesi, üretim faaliyeti ile ilgili endirekt giderler ve dışarıda yaptırılan işlere ilişkin işçilik ve diğer giderlerin bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilmesi gerekmektedir. Daha sonra da yansıtma hesapları kullanılarak bu hesapta oluşan maliyetin 630.16 Satışların Maliyeti Hesabına yansıtılması gerekmektedir. 1 sıra no’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’ne göre de hesabın işleyiş şekli aynıdır. Yine aynı Yönerge’ye göre hizmet işletmelerinde üretilen hizmetler için yapılan giderlerin 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine rağmen birçok işyurdunun özellikle elektrik maliyeti başta olmak üzere bazı genel üretim gideri niteliğindeki maliyet kalemlerini 730 Genel Üretim Giderleri Hesabına kaydetmediği, hizmet üretimi yapılan yerlerin de bu şekildeki giderleri 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabı ile ilişkilendirmediği ve doğrudan 630.03 Mal ve Hizmet Alımları Hesabına kaydettiği görülmüştür. Bu giderlerin ilgili maliyet hesaplarına kaydedilmemesi sebebiyle de yansıtma hesapları kullanılarak 630.16 Satışların Maliyeti Hesabına aktarılmadığı anlaşılmıştır. Kurum, bulgu konusu hususun düzeltilmesi için ilgili birimlere gerekli yazışmaları yapmakla birlikte raporumuzun ilişkin olduğu 2019 yılı mali tablolarında hata, mevcudiyetini korumaktadır.

İşyurtlarında genel üretim ve hizmet üretimi maliyet hesaplamalarına direkt ilk madde ve malzeme dışında kalan genel üretim giderleri ve hizmet üretimine ilişkin giderlerin dahil edilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Kurum Tarafından Bakanlık Merkez ve Taşra Teşkilâtı ile Bağlı Kuruluşların İhtiyacı için Yapılan Bina Alım, İnşa, Onarım ve Demirbaş Alımlarının Varlık Hesabına Dönüştürülmemesi, Yatırımların Takip Edilmemesi, Doğrudan Giderleştirilmesi

Kurum bütçesinden karşılanan, Bakanlık merkez ve taşra teşkilâtı ile bağlı kuruluşlarının bina alım, inşa, onarım, demirbaş, araç, gereç ve sair her türlü ihtiyaçları için yapılan alımların tamamının niteliği ne olursa olsun mahiyetine göre varlık hesaplarına kaydedilmesi gerekirken kaydedilmediği, doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir.

4 No.lu “Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”nin 6’ncı bölümünde Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu düzenlenmiştir.

Amaç başlıklı 74’üncü maddesinde ifade edildiği üzere Kurum; hükümlü ve tutukluların meslek ve sanatlarının korunup geliştirilmesi veya bir meslek ve sanat öğrenmeleri amacına yönelik olarak çalışmalarını sağlamak üzere işyurtları açmak ve bunların bütün mali ve idari işlerini bir merkezden düzenlemek ve yönetmek amacıyla Adalet Bakanlığına bağlı ve özel bütçeli bir kurumdur.

Sermaye Kaynakları başlıklı 80’inci maddesinin 5’inci bendinde İşyurtları Kurumu bütçesinden, İşyurtları Kurumu Yüksek Kurulunca belirlenen miktar ve esaslar dâhilinde;

Kurumun hizmet ve çalışmalarının yürütülmesiyle ilgili her türlü döşeme, demirbaş, makine, teçhizat, kara, hava ve deniz taşıtları alımı, bakımı, onarımı, işletilmesi ve diğer tüm giderleri ile **Bakanlık merkez ve taşra teşkilâtı ile bağlı kuruluşlarının bina alım, inşa, onarım, demirbaş, araç, gereç ve sair her türlü ihtiyaçları için harcama yapılabileceği** düzenlenmiştir.

Kuruluş amacı hükümlü ve tutukluların meslek ve sanatlarının korunup geliştirilmesi veya bir meslek ve sanat öğrenmeleri amacına yönelik olarak çalışmalarını sağlamak üzere işyurtları açmak ve bunların bütün mali ve idari işlerini bir merkezden düzenlemek ve yönetmek olan İşyurdu Kurumu tarafından belirlenen miktar ve esaslar dâhilinde Bakanlık merkez ve taşra teşkilâtı ile bağlı kuruluşlarının her türlü ihtiyaçları için harcama yapılmaktadır.

Bu kapsamda yapılan harcamalar İşyurdu Kurumunun tabi olduğu mevzuat hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Belge düzeni "Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği"ne uygun olarak düzenlenmektedir. Harcama yetkilisi ve gerçekleştirme görevlisi sorumluları; adına harcama yapılan bakanlık, merkez ve taşra teşkilâtı ile bağlı kuruluşların harcama yetkilileri ve gerçekleştirme görevlileri, muhasebe yetkilisi sorumlusu ise İşyurdu Kurum muhasebe yetkilisi olarak uygulanmaktadır. Harcama belgelerinin asılları harcamaların karşılandığı kamu kaynağı olan İşyurdu'nda bulunmaktadır. Fakat harcamanın yapıldığı İşyurdu Kurumu mali tablolarında, gerçekleştirilen bu harcamalara ilişkin bilgi üreten, harcamanın niteliğini fiili duruma uygun olarak yansıtan herhangi bir kayıt bulunmamaktadır. Bu kapsamda yapılan harcamaların tamamı gider kaydı ile muhasebeleştirilmektedir. Büyük bakım onarım ve yapım işleri ödemeleri, demirbaş alımları, hak alımları, ilk madde malzeme alımları doğrudan giderleştirilerek Gider hesabının 630.11.99 Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri hesap kodunda; diğerleri bütçe kanunundaki sınırlar dahilinde 630.03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri hesap kodunda muhasebeleştirilmektedir.

Aslen bu harcamalar; 252 Binalar hesabı kapsamında bina yapımına, 258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabı kapsamında maddi duran varlık yapım işine, 253 Tesis, makine ve cihazlar hesabı kapsamında tesis, makine, cihaz alımına, 255 Demirbaşlar hesabı kapsamında demirbaş alımına, 260 Haklar hesabı kapsamında yazılım, lisans alımına, 150 İlk madde ve malzeme alımı hesabı kapsamında ilk madde malzeme alımına yönelik "Duran Varlık" alımına ilişkin olmaktadır Tüm bu ödemeler sadece gider kaydıyla muhasebeleştirilerek, mali

tabloda maddi ve maddi olmayan duran varlıklara dönüştürülmektedir.

Kurum mali tablosu, kurum kaynağından karşılanan “Duran Varlık” alımlarının, yapımlarının doğrudan giderleştirilerek mali tabloda varlık hesabında yer verilmemesi nedeniyle fiili durumu gerçeğe uygun yansıtmamaktadır. Bu durum muhasebe ilkelerinin tam açıklama, sosyal sorumluluk, tutarlılık, dönemsellik ilkelerine uygun değildir.

Kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, **faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi**; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, **yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak** ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin esas, usul, ilke ve standartların belirlenmesi amacıyla düzenlenen Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ne bu uygulama aykırılık teşkil etmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 5’inci maddesinde kamu mali yönetiminin uyumlu bir bütün olarak oluşturulacağı ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkına uygun şekilde yürütüleceği belirtilmiştir. Kanun’un “Mali Saydamlık” başlıklı 7’inci maddesi, “Bütçe türleri ve kapsamı” başlıklı 12’nci maddesi, “Bütçe ilkeleri” başlıklı 13’üncü maddesi ve “Muhasebe sistemi” başlıklı 49’uncu maddelerinde; **Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında denetimin sağlanması amacıyla kamuoyunun zamanında bilgilendirilmesi amacıyla kamu hesaplarının standart bir muhasebe sistemi ve genel kabul görmüş muhasebe prensiplerine uygun bir muhasebe düzenine göre oluşturulmasının zorunlu olduğu, malî saydamlığın sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve önlemlerin alınmasından kamu idarelerinin sorumlu olduğu**, kamu idarelerince kanunla belirlenen bütçe türleri dışında herhangi bir ad altında bütçe oluşturulamayacağı; **kamu idarelerinin tüm gelir ve giderlerinin bütçelerinde gösterileceği**; kamu hesaplarının, kamu idarelerinin **gelir, gider ve varlıkları ile mali sonuç doğuran her türlü işlemlerini** garanti ve yükümlülüklerini belirlenmiş bir düzen içerisinde hesaplara kaydedilmesi suretiyle oluşturulacağı ve muhasebe sisteminin karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve mali raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulacağı ve yürütüleceği belirtilmiştir. “Hesap verme sorumluluğu” başlıklı 8’inci maddesinde kaynakların etkili, ekonomik, verimli

ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden üst yöneticinin sorumlu olduğu düzenlenmiştir.

Kurum Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünden gelen görüşe göre muhasebe kayıtları yapıldığı belirtilse de, sorulan görüş ve cevabi yazısı Kurum tarafından bakanlık merkez ve taşra teşkilâtı ile bağlı kuruluşların ihtiyacı için yapılan bina alım, inşa, onarım ve demirbaş alımlarının varlık hesabına dönüştürülmemesi, yatırımların takip edilmemesi, doğrudan giderleştirilmesi bulgusuna ilişkin değil, 2018 yılı Denetim Raporunda yer verilen 258 yapılmakta olan yatırımlar hesabının kullanılmamasının eleştirildiği bulguya ilişkindir. Ayrıca kurum, bulgu konusu hususun düzeltilmesi için ilgili birimlere gerekli yazışmaları yapmakla birlikte raporumuzun ilişkin olduğu 2019 yılı mali tablolarında hata, mevcudiyetini korumaktadır

Bakanlık merkez ve taşra teşkilâtı ile bağlı kuruluşları adına yapılan harcamaların, muhasebeleştirilmesinin usul ve esaslarının, Kurum mali tablolarının doğru okunmasını, tam açıklama ilkesine uygun olarak gerçek durumun yansıtmasını sağlayacak şekilde Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne ve muhasebe ve mali tablo ilkelerine uygun olarak düzenlenmesi gerekmektedir.

Kurum tarafından Bakanlık ve bağlı kuruluşların her türlü ihtiyaçları için yapılan harcamaların ve muhasebeleştirilmesinin usul ve esaslarının; Kurum mali tablolarının doğru okunmasını, tam açıklama ilkesine uygun olarak gerçek durumunu yansıtmasını sağlayacak şekilde; gelir, gider ve varlıklar ile mali sonuç doğuran her türlü işlemlerin belirlenmiş bir düzen içerisinde hesaplara kaydedilmesi ve muhasebe sisteminin karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve mali raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne ve muhasebe ve mali tablo ilkelerine uygun olarak düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 9: Ön Ödemesi Yapılan Telefon Kartlarının Doğrudan Varlık Hesaplarına Kaydedilmesi

İşyurtlarının ödemesini peşin yaptığı ve teslim almadığı telefon kartlarını ön ödemelerle ilgili hesapları kullanmadan doğrudan varlık hesaplarına kaydettiği görülmüştür.

Ceza İnfaz Kurumlarının fiziksel yapısı içinde faaliyet gösteren işyurtları, hükümlü ve tutuklulara ankesörlü telefon kartı satışı yapmaktadır. Bu telefon kartlarını da her bir işyurdu

Ankara Açık Ceza İnfaz Kurumu İşyurdundan temin etmektedir. Uygulamada telefon kartı edinmek isteyen işyurdu, Ankara Açık Ceza İnfaz Kurumu İşyurduna peşin ödeme yapmakta ve talep ettiği telefon kartlarını daha sonra teslim almaktadır.

Yapılan incelemelerde ön ödemeyi yapan işyurdu, telefon kartlarını henüz teslim almamasına rağmen katlandığı maliyeti sanki ilgili varlığı teslim almış gibi doğrudan 153 Ticari Mallar Hesabının borcuna kaydetmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 94'üncü maddesinde 153 Ticari Mallar Hesabının işleyişi açıklanmıştır. Buna göre satın alınan ticari malların bir taraftan maliyet bedeli ile bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilmesi ve bütçe hesaplarının da işletilmesi gerekmektedir. Ticari malın satın alınmış olması için bedelinin ilgili tarafa ödenmiş olması ile birlikte aynı zamanda teslim alınmış olması gerekmektedir.

Yine aynı Yönetmelik'in 101'inci maddesinde 160 İş Avans ve Kredileri Hesabı açıklanmıştır. Buna göre bu hesap, mevzuatı gereğince harcama yetkilisi mutemetlerine ön ödeme şeklinde verilen avanslar ile adlarına açılan kredilerin (...) izlenmesi için kullanılır. Takip eden maddeye göre de mutemetlere verilen avansların bu hesaba borç kaydedilmesi gerekmektedir.

Tüm bu hükümler gereğince işyurtları tarafından ankesörlü telefon kartları için Ankara Açık Ceza İnfaz Kurumu İşyurduna yapılan peşin ödemeler bir ön ödeme niteliğindedir ve ödeme yapılır yapılmaz ürün siparişi veren işyurdunun katlandığı maliyeti doğrudan 153 Ticari Mallar Hesabının borcuna kayıt yapması mevzuata, mali tabloların gerçek durumu yansıtmasına engel teşkil etmektedir. Kurum, bulgu konusu hususun düzeltilmesi için ilgili birimlere gerekli yazışmaları yapılmış çalışmalar yürütülmekle birlikte, raporumuzun ilişkin olduğu 2019 yılı mali tablolarında hata, mevcudiyetini korumaktadır.

Telefon Kartı sipariş veren işyurdunun ödediği bedeli bir taraftan 160 İş Avans ve Kredileri Hesabının borcuna, diğer yandan da 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının alacağına kaydetmesi, kartları teslim aldığı da 153 Ticari Mallar Hesabını borçlandırması ve 160 İş Avans ve Kredileri Hesabını alacaklandırmak suretiyle kapatması, son olarak da ilgili bütçeleştirme kayıtlarını yapması gerekmektedir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Teslim Alınan Teminat Mektuplarının Muhasebeleştirilmemesi

Bazı işyurtlarının teslim alınan teminat mektuplarını ilgili nazım hesaplarda takip etmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 456'ncı maddesinde "nakit dışı teminat ve kişilere ait menkul kıymet hesapları" düzenlenmiştir. İlgili maddeye göre teminat, depozito olarak alınan teminat ve garanti mektuplarıyla şahsi kefalete ilişkin belgeler ve kişi malı olarak muhasebe birimlerine teslim edilen menkul kıymet ve varlıklar ile bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak diğer kamu idareleri veya kişilere verilen teminat mektuplarının izlenmesi için bu hesap grubunun kullanılması gerekmektedir.

İlgili hesap grubunda yer alan 910 Alınan Teminat Mektupları Hesabının işleyişinin anlatıldığı 459'uncu maddeye göre, teminat ve depozito olarak muhasebe birimlerine teslim edilen teminat ve garanti mektupları ile şahsi kefalete ilişkin belgelerin ihtiva ettiği tutarların bu hesaba borç, 911 Alınan Teminat Mektupları Emanetleri Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir. Teminat mektupları ve garanti mektupları ile şahsi kefalete ilişkin belgelerden usulüne göre ilgililerine geri verilenler ile teminat mektuplarından kısmen serbest bırakılanların ise bu hesaba alacak, 911 Alınan Teminat Mektupları Emanetleri Hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde birçok işyurdu tarafından teslim alınan teminat mektuplarının mevzuata aykırı olarak 910 Alınan Teminat Mektupları ve 911 Alınan Teminat Mektupları Emanetleri Hesaplarında izlenmediği tespit edilmiştir. Bu uygulama, muhasebenin mali tabloların açık ve anlaşılır olmasını ifade eden "tam açıklama" ilkesine, mali tabloların kapsadığı döneme ilişkin tüm işlemlerin tamamının kaydedilmesi ve mali tablolara yansıtılması ilkesini ifade eden "tamlik" ilkesine aykırılık teşkil etmekte mali tablolar eksik hatalı bilgi üretmektedir. Kurum, bulgu konusu hususun düzeltilmesi için ilgili birimlere gerekli yazışmaları yapmış çalışmalarını başlatmıştır.

Kamu idaresine teslim edilen teminat mektuplarının süre sonunda gelir kaydetmek veya hak sahibine teslim etmek yükümlülüğünün muhasebe kayıtlarında izlenmesi gerekliliği

nedeniyle teslim alınan teminat mektuplarının muhasebe kayıtlarına alınarak kamu idaresi mali tablolarında yer alması gerekmektedir.

BULGU 2: Ödenen Bilirkişi ve Keşif Ücretlerinin Hesapta Bekletilmesi

Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu tarafından 2007 ile 2012 yılları arasında ödenen bilirkişi ve keşif ücretlerinin 2012 yılında “Kişilerden alacaklar” hesabına alınarak bu hesapta bekletildiği görülmüştür.

Bilirkişi ve keşif ücretleri ödemesinin dayandırıldığı ve ödeme döneminde geçerli olup şimdi için mülga Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanun'unun 415'nci maddesinde “*Re'sen icrası emrolunan muamelenin istilzam ettiği masrafta iki taraftan birinin veya her ikisinin tediyeye etmesine karar verilir ve bunun için takdir olunacak meblağ mahkeme kalemine tevdi olunur. Tayin olunan müddet içinde işbu muameleye ait masraf tediyeye olunamaz ise ileride icap edenlerden istifa olunmak şartıyla Devlet hazinesinden tediyeye olunmasına karar verilebilir.*” hükmü düzenlenmiştir. Takip eden 416'ncı ve 417'inci maddesinde de haklı çıkan tarafa ödeneceği ve taksimi düzenlenmiştir.

4 No.lu “Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”nin 6'ncı bölümünde Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu düzenlenmiştir.

Düzenlemenin 80'inci maddesinde;

(5) İşyurtları Kurumu bütçesinden, İşyurtları Kurumu Yüksek Kurulunca belirlenen miktar ve esaslar dâhilinde; Kurumun hizmet ve çalışmalarının yürütülmesiyle ilgili her türlü döşeme, demirbaş, makine, teçhizat, kara, hava ve deniz taşıtları alımı, bakımı, onarımı, işletilmesi ve diğer tüm giderleri ile Bakanlık merkez ve taşra teşkilâtı ile bağlı kuruluşlarının bina alım, inşa, onarım, demirbaş, araç, gereç ve sair her türlü ihtiyaçları için harcama yapılabilir” hükmü yer almaktadır.

Bu hükümler uyarınca, devlet hazinesi tarafından karşılanması gereken bilirkişi ve keşif ücretleri, Adalet Bakanlığı bütçesinde yeterli ödenek bulunmaması nedeniyle 2007-2012 yılları arasında toplam 95.617.805,98 TL olarak Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu tarafından ödenmiştir.

Kurum tarafından yapılan bilirkişi ve keşif ücretleri ödeme tutarları 2012 yılında kişilerden alacaklar hesabına kaydedilerek bugüne değin hiçbir işlem tesis edilmeden

bekletilmiştir. Bu ödeme; Kurum teşkilat kanununun, "Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı kuruluşlarının bina alım, inşa, onarım, demirbaş, araç, gereç ve sair her türlü ihtiyaçlarına harcama yapılabilir" hükmü gereğince yerine getirilen bir harcamadır.

Kurum tarafından ödenen keşif ücretleri ve bilirkişi ücretlerinin kaydedildiği 140 Kişilerden alacaklar hesabı Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 82'inci maddesinde düzenlendiği şekliyle; kamu idarelerinin faaliyet alacakları ve kurum alacakları dışında kalan ve kamu idarelerince tespit edilen kamu zararından doğan alacaklar ile diğer alacakların izlenmesi için kullanılır.

Kişilerden alacaklar hesabı, tahsil veya terkin edilmek üzere takip edilmesi gereken kayıtlı alacaklardan oluşur. Oysa kurumda, 95.617.805,98 TL tutarında ödenen, Bakanlık adına mevzuat gereği yaptığı bir harcama olan, bilirkişi ve keşif ücretleri hiçbir işlem görmeksizin 2012 yılından itibaren kişilerden alacaklar hesabında bekletilmektedir. Bu tutarda kurum mali tabloları sağlıklı bilgi üretmemektedir. Muhasebe ilkelerinden tam açıklama ilkesine aykırı bu durum, bilanço ilkelerinin amacı olan kamu idaresinin mali durumunun ilgililer için saydam ve gerçeğe uygun olarak yansıtılmasına da aykırılık teşkil etmektedir. Kurum, bulgu konusu hususa ilişkin 27.05.2020 tarih ve 284565 no.lu yevmiye ile işlem yapıldığını bildirmekle birlikte raporumuzun ilişkin olduğu 2019 yılı mali tablolarında hata, mevcudiyetini korumaktadır.

Kurum mali tablosunda bekletilen hiçbir işlem görmeyen bu hesaptan dolayı mali tabloları temel ilkelere uygun olarak sağlıklı gerçek ve fiili duruma uygun bilgi üretmemektedir.

BULGU 3: Elektrik, Su ve Doğalgaz Faturası Ödemelerinde Gecikme Zammına Maruz Kalınması

Elektrik, su ve doğalgaz faturalarının süresi içinde ödenmemesi sebebiyle Kurum tarafından gecikme cezası ödendiği görülmüştür.

Kurumda yaygın olarak elektrik, su ve doğalgaz bedellerinin fatura ödeme süresi geçtikten sonra ödendiği, bu nedenle gecikme cezasının doğduğu, mal ve hizmet karşılığı bedelden fazla ödeme yapılarak idareye ek mali külfet getirildiği görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 11'inci maddesinde, devlet memurlarının görevlerinin iyi ve doğru yürütülmesinden amirlerine karşı sorumlu oldukları, 12'nci

maddesinde de, devlet memurlarının görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek zorunda oldukları ve kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizlik sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesinin esas olduğu açıklanmıştır.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 11'inci ve 12'nci maddeleri gereği kamu görevlileri zorunlu ödemelerin zamanında yapılmasından sorumludurlar.

Denetim sırasında incelenen belge ve alınan bilgilere göre ödenekle ilgili Cumhurbaşkanlığından talep edilen revize işlemi veya yedek ödenekten aktarma işleminin onaylanma süresine bağlı olarak elektrik, su ve doğalgaz faturalarının ödenmesinde gecikme yaşanabilmekte ve bu durum kurum bütçesinde karşılığı olmayan bir gider artışına sebebiyet vermektedir.

Kurum tarafından ödeme kalemleri sınıflandırılarak zamanında ödenmemesi durumunda gecikme zammı, faiz ve tazminat gibi ilave ödemeye maruz kalınacak kalemlere öncelik tanınmalı ve faturaların ödenmesinde kurum bütçesinde karşılığı olmayan bir gider artışına sebebiyet verilmemelidir.

BULGU 4: Kredi Kartı ile Yapılan Tahsilatların Mevzuatta Öngörülen Süre İçerisinde Banka Hesaplarına Aktarılmaması

Bazı işyurtlarında kredi kartı ile yapılan tahsilatların mevzuatta belirtilen azami süre geçtikten sonra ilgili işyurdunun hesabına geçtiği görülmüştür.

Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği'nin 5'inci maddesine göre; gerçekleştirilen tahsilat tutarlarının, özel kanunların verdiği yetki kapsamında yapılan düzenlemelerde yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla takip eden işgünü içinde; yurtiçinde yerleşik bankalar aracılığıyla kredi kartları ile yapılan tahsilatın ise azami 20 gün içerisinde ilgili kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde kredi kartlarıyla yapılan tahsilatların mevzuat ile belirlenen azami süreler içerisinde Kurumun banka hesaplarına aktarılmadığı görülmüştür. Denetimler sırasında 30 gün, 40 gün, 45 gün gibi sürelerde pos cihazından yapılan kredi kartı tahsilatlarının İdarenin banka hesaplarına geçtiği görülmüştür. Kurum, bulgu konusu hususun düzeltilmesi için ilgili birimlere gerekli yazışmaları yapmıştır.

İşyurtlarının izleyen dönemde bankalarla yapacağı protokollerde, kredi kartı tahsilatlarının iş yurduna ait banka hesaplarına aktarılacağı süreyi belirlerken mevzuatta

belirtilen azami süreleri gözetmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Limitler Kapsamında Yapılan Doğrudan Temin Alımlarında Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

İdareye bağlı bazı işyurtlarının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (d) bendine göre limitler kapsamında yapılan alımlarda yasaklılık kontrolünü gerçekleştirmediği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53'üncü maddesi Kamu İhale Kurumu ile ilgili hükümleri düzenlemiştir. İlgili maddeye göre Kamu İhale Kurumu, bu Kanun'da belirtilen esas, usul ve işlemlerin doğru olarak uygulanması konusunda görevli ve yetkili kılınmıştır.

Anılan maddede Kurumun görev ve yetkileri de sayılmıştır. Buna göre; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na ilişkin bütün mevzuatı, standart ihale dokümanlarını ve tip sözleşmeleri hazırlamak, geliştirmek ve uygulamayı yönlendirmek, yönetmelik ve tebliğler çıkarmak Kurumun görev ve yetkileri arasındadır.

Belirtilen yetkilere dayanarak Kamu İhale Kurumu, Kamu İhale Genel Tebliği'ni yürürlüğe koymuş ve Tebliğin 30 uncu maddesinin beşinci fıkrasında teyit işlemlerini düzenlemiştir. Anılan fıkranın (4) numaralı alt bendine göre;

4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyeceği,

Ancak, anılan Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kamu İhale Kurumunun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerektiği,

hükme bağlanmıştır.

Kamu İhale Kurumunun internet sayfasından yasaklılar listesi bölümüne girildiğinde ilgili internet sayfası, işlemin satın alma süreçlerinin yürütüldüğü Elektronik Kamu Alımları Platformuna (EKAP) yönlendirmektedir. Buna göre idarelerin, parasal limit dâhilinde

yaptıkları doğrudan temin alımlarında alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığını EKAP'tan kontrol etmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, bazı işyurtlarının mevzuata aykırı olarak parasal limitler kapsamında yapılan doğrudan temin alımlarında alım yapılan gerçek veya tüzel kişinin yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığını EKAP'tan kontrol etmediği anlaşılmıştır.

Harcama birimlerinin yasaklı firmalardan alım yapılması riskini bertaraf etmesi açısından, idarelerin, parasal limit dâhilinde yaptıkları doğrudan temin alımlarında alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığını EKAP'tan kontrol etmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Tesisi Zorunlu Kurumsal Mali Yapının Tamamlanmaması

Kurum tarafından, iç kontrol sisteminin, iç denetim biriminin ve mali hizmetler biriminin oluşturulmadığı, kurumsal mali yapının kurulmasına ilişkin çalışmaların tamamlanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını, hesap verebilirliği ve malî saydamlığı sağlamak üzere, kamu malî yönetiminin yapısını ve işleyişini, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını, tüm malî işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve malî kontrolü düzenlemek amacıyla yürürlüğe girmiştir. Buna göre, 5018 sayılı Kanun'a tâbi kamu idarelerinin bu amaçları sağlayacak teşkilat yapısına ve nitelikli personele sahip olması gerekmektedir.

5018 sayılı (KMYK) Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanun'una ekli (II) sayılı cetvelde Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu özel bütçeli kurum olarak yer almıştır. 15 Temmuz 2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 4 nolu Bakanlıklara Bağlı İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 74 üncü ve 81 inci maddeleri arasında Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumuna ait teşkilat esasları belirlenmiş ve kurumun "özel bütçeli" kurum olduğu metne eklenmiştir

Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu, 5018 sayılı Kanun'a ekli (II) sayılı Cetvelde ve 4 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde özel bütçeli kurum olarak sayılmasına karşın, 5018 sayılı Kanunun öngördüğü kurumsal mali yapı oluşturulamamıştır.

Bu kapsamda iç kontrol sistemi, iç denetim birimi ve malî hizmetler birimi kurulmamıştır.

A) İç Kontrol Sistemi Oluşturulmaması

Kurumda iç kontrole ilişkin unsurların oluşturulmadığı, iç kontrol sisteminin kurulmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kanununun 55'inci maddesine göre kamu idarelerinin iç kontrol sistemi oluşturması gerekmektedir. Ceza İnfaz Kurumu ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu Merkez Saymanlığınca, kurumun teşkilat birimleri içerisinde yer almayan ancak Adalet Bakanlığı merkez birimleri içinde yer alan; Ceza Tevkifevleri Genel Müdürlüğü, Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı ile Bakanlık taşra birimleri olan Cumhuriyet Başsavcılıkları, Bölge İdare, İdare ve Vergi Mahkemesi Başkanlıkları, Ceza İnfaz Kurumları Personel Eğitim Merkezi Müdürlükleri, Ceza İnfaz Kurumu Müdürlükleri için harcama yapılıyor olması kurumsallaşma anlamında anılan kuruma ait bir iç kontrol ortamı oluşmasına engel olmaktadır. Bu durum aynı zamanda muhasebe sistemi içinde ve mali tablolarda kurum faaliyetlerinin bütün maliyet unsurlarıyla; harcama kalemlerinin dönüştürüldüğü varlık hesabı gibi gerçek ve fiili duruma uygun yer verilmesine engel teşkil etmektedir.

5018 sayılı KMYK Kanunu'nun beşinci kısmında “iç kontrol sistemi” düzenlenmiştir. Kanun'un 55'inci maddesinde iç kontrol, 56'ncı maddesinde iç kontrolün amacı, 57'nci maddesinde iç kontrolün yapısı ve işleyişi, 58'inci maddesinde de ön mali kontrol hususlarına yer verilmiştir. 5018 sayılı Kanun'un 55, 56, 57 ve 58'inci maddelerine dayanılarak hazırlanan ve 31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak 01.01.2006 tarihinde yürürlüğe giren “İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar” hakkında Yönetmeliğin 8'inci maddesinde “... İç kontrol düzenlemeleri ve iç kontrol sisteminin işleyişi, yöneticilerin görüşü, kişi ve/veya idarelerin talep ve şikâyetleri ile iç ve dış denetim sonucunda düzenlenen raporlar dikkate alınarak yılda en az bir kez değerlendirmeye tâbi tutulur ve gerekli önlemler alınır.” hükmü yer almaktadır. Aynı Yönetmeliğin 12'nci maddesinde “...Harcama birimlerinde süreç kontrolü yapılır. Süreç kontrolünde, her bir işlem daha önceki işlemlerin kontrolünü içerecek şekilde tasarlanır ve uygulanır. Malî işlemlerin yürütülmesinde görev alanlar, yapacakları işlemten önceki işlemleri de kontrol ederler. Süreç kontrolünü sağlamak amacıyla malî işlemlerin süreç akış şeması hazırlanır ve üst yöneticinin onayı ile yürürlüğe konulur” denilmektedir.

26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği” ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla (18) standart ve bu standartlar için gerekli (79) genel şart belirlenmiş ve ayrıca, kamu idareleri tarafından iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması çalışmalarının 31.12.2008 tarihine kadar tamamlanması, söz konusu çalışmaların etkili bir şekilde yürütülmesini sağlamak üzere idarelerin üst yöneticileri tarafından gerekli önlemlerin alınması ve idarelerin iç kontrol sistemini yılda en az bir kez değerlendirmeleri gerektiği ifade edilmiştir.

Söz konusu mevzuat hükümleri çerçevesinde, Ceza ve İnfaz Kurumu ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunun iç kontrol sistemi oluşturulması yasal bir zorunluluk olmasına ve İdare tarafından mevzuat düzenleme işlemlerine devam edildiği bilgisi verilmesine rağmen geçen sürede gerekli uyum çalışmaları yapılmamıştır. Cumhurbaşkanlığı sisteminde teşkilat yapısına ilişkin olarak söz konusu zorunlu düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

B) İç Denetim Biriminin Oluşturulmaması

Kurum yönetim ve kontrol yapıları ile mali işlemlerinin risk yönetimi, yönetim ve kontrol süreçlerinin etkinliğinin değerlendirilmesi danışmanlık faaliyetlerinin sağlanması amacıyla kurulması gereken İç denetim biriminin oluşturulmadığı görülmüştür.

Ceza İnfaz Kurumu ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunda iç denetim biriminin kurulmadığı görülmüştür. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 55'inci maddesinde iç kontrolün tanımı, 56'ncı maddesinde iç kontrolün amacı, 57'nci maddesinde kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemlerinin “harcama birimleri, muhasebe ve malî hizmetler ile ön malî kontrol ve iç denetim”den oluştuğu belirtilmiş, 63'üncü maddesinde de iç denetimin iç denetçiler tarafından yapılacağı belirtilmiş ve iç denetim “kamu idaresinin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyeti” olarak tanımlanmıştır.

Buna göre iç denetim faaliyetlerinin, idarelerin yönetim ve kontrol yapıları ile mali işlemlerinin risk yönetimi, yönetim ve kontrol süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve

geliştirmek yönünde sistematik, sürekli ve disiplinli bir yaklaşımla ve genel kabul görmüş standartlara uygun olarak yürütülebilmesi için iç denetim biriminin kurulması gerekmektedir.

C) Mali Hizmetler Biriminin Oluşturulmaması

Kurumda Stratejik plan ve Performans programının hazırlanması, koordine edilmesi, sonuçlarının konsolide edilmesi gibi faaliyetlerin yürütüldüğü mali hizmetler biriminin oluşturulmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 60'ıncı maddesinde Kamu İdaresinin stratejik plan ve performans programının hazırlanmasının koordine edilmesi, sonuçlarının konsolide edilmesi gibi faaliyetlerin mali hizmetler birimi tarafından gerçekleştirileceği belirtilmiştir. 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 15'inci maddesinde;

"Teşkilât kanunlarında, Strateji Geliştirme Başkanlığı, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı ve strateji geliştirme ve malî hizmetlere ilişkin hizmetlerin yerine getirildiği Müdürlük birimlerine ilişkin düzenleme yapılmaya kadar ikinci fıkrada belirtilen görevler ile kanunlarla verilen diğer görevleri de yürütmek üzere; a) Başbakanlık ve bakanlıklarda (Millî Savunma Bakanlığı hariç) Strateji Geliştirme Başkanlığı kurulmuştur. b) Ekli (1) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin merkez teşkilâtlarında Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, ekli (2) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin merkez teşkilâtlarında ise Müdürlük kurulmuştur. c) Üniversiteler ile yüksek teknoloji enstitülerinde Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı kurulmuştur. Aşağıda sayılan görevler ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen görevler kamu idarelerinde Strateji Geliştirme Başkanlıkları, Strateji Geliştirme Daire Başkanlıkları ve strateji geliştirme ve malî hizmetlere ilişkin hizmetlerin yerine getirildiği müdürlükler tarafından yürütülür: a) Ulusal kalkınma strateji ve politikaları, yıllık program ve hükümet programı çerçevesinde idarenin orta ve uzun vadeli strateji ve politikalarını belirlemek, amaçlarını oluşturmak üzere gerekli çalışmaları yapmak. b) İdarenin görev alanına giren konularda performans ve kalite ölçütleri geliştirmek ve bu kapsamda verilecek diğer görevleri yerine getirmek. c) İdarenin yönetimi ile hizmetlerin geliştirilmesi ve performansla ilgili bilgi ve verileri toplamak, analiz etmek, yorumlamak. d) İdarenin görev alanına giren konularda, hizmetleri etkileyecek dış faktörleri incelemek, kurum içi kapasite araştırması yapmak, hizmetlerin etkililiğini ve tatmin düzeyini analiz etmek ve genel araştırmalar yapmak. e)

Yönetim bilgi sistemlerine ilişkin hizmetleri yerine getirmek. f) İdarede kurulmuşsa Strateji Geliştirme Kurulunun sekreteryaya hizmetlerini yürütmek. g) Bakan ve/veya üst yönetici tarafından verilecek diğer görevleri yapmak. 5018 sayılı Kanununun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasında malî hizmetler birimine verilen görevler, mahallî idarelerde ilgili mevzuatında yer alan hükümler çerçevesinde kurulacak birimler tarafından yerine getirilir. Bu maddede belirtilmeyen idarelerde söz konusu hizmetler, bu idarelerin mevcut yapılarında mali hizmetlerini yürüten birimler tarafından yerine getirilir.” denilmiştir.

Strateji geliştirme birimlerinin çalışma usul ve esaslarını düzenlemek amacıyla 2006/9972 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla çıkarılan Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre Strateji Geliştirme Birimleri stratejik yönetim ve planlama fonksiyonu, performans ve kalite ölçütleri geliştirme fonksiyonu, yönetim bilgi sistemi fonksiyonu ve malî hizmetler fonksiyonunu kapsamak durumundadır. Bu hükümlere göre Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu bünyesinde mali hizmetler birimini kapsayacak şekilde "Strateji Geliştirme Birimi" kurulması ya da stratejik yönetim ve planlama fonksiyonunu sağlayan "Mali Hizmetler Birimi" oluşturulması gerekmektedir. Bu kapsamda, Kurumda yeterli sayıda mali hizmetler uzmanı istihdamı yasal zorunluluktur.

Bu kapsamda, Kurumda yeterli sayıda mali hizmetler uzmanı istihdamının gerekli olduğu değerlendirilmektedir. Kurum, 4 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde Adalet Bakanlığı'na bağlı özel bütçeli kurum olarak yer almasına karşın, mevcut teşkilat yapısı, bütçe büyüklüğü ve işlem hacmi ile uyumlu değildir. Bu durum bütçe ve mali işlemlerin kaydı ve raporlanmasını olumsuz etkileyebilecek niteliktedir.

Kurumda görev yapan personelin tümünün geçici görevle Kurumda çalıştığı, personel sürekliliğinin sağlanamamasının, bütçe ve mali işlemlerin kaydı ve raporlanmasını olumsuz etkileyebilecek nitelikte olduğu, 4.619.081.626,48 gelir ve 4.008.951.819,04 TL'lik gider bütçe büyüklüğü ve yaygın taşra teşkilatı dikkate alınarak Kurum teşkilat yapısının mali saydamlık, hesap verebilirlik ve kamu kaynaklarının etkin kullanımı ve denetimini sağlayacak şekilde yeniden düzenlenebilmesi için Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun öngördüğü asgari zorunlu kurumsal mali yapının kurulması ve buna yönelik sağlıklı bir teşkilat yapısının sağlanması için gerekli mevzuat değişikliklerinin yapılması,

Kurumsal mali yapının tamamlanması için;

- İç kontrol sisteminin kurulması,
  - İç denetim biriminin oluşturulması,
  - Mali hizmetler biriminin oluşturulması,
- Gerekmektedir.

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Tahsisli Taşınmazlar İçin Yapılan Giderlerin Özel Maliyetler Hesabına Kaydedilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu Kapsamında Kurumsal Mali Yapının Tamamlanmaması	2018	Yerine Getirilmedi	"Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümü" 6 no.lu bulgu olarak Rapora alınmıştır.
Yapılmakta Olan Bazı Yatırımların Kurum Mali Yer Tablolarında Yer Almaması	2018	Yerine Getirilmedi	Kapsamlı bir bulgu olarak düzenlenmiştir. Sadece 258 yapılmakta olan yatırımlar değil tüm varlık hesabını kapsayacak şekilde bulgu düzenlenmiş ve "Denetim Görüşünün Dayanakları Bölümü" 8 no.lu bulgu olarak Rapora alınmıştır.

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKTEKLERİ İŞYURTLARI KURUMU 2019 YILI MALİ TABLOLARI

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.41	Adı : CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKTEKLERİ İŞYURTLARI KURUMU	Yıl : 2019	
		N Yılı 2019	N Yılı 2019
AKTİF HESAPLAR		PASİF HESAPLAR	
1 DÖNEN VARLIKLAR	3.419.361.945,56	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	228.324.256,42
10 HAZİR DEĞERLER	2.447.034.624,51	32 FAALİYET BORÇLARI	88.068.842,11
103 KASA HESABI	141.302,64	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	80.059.842,11
103 BANKA HESABI	2.440.289.746,87	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	62.317.926,70
103 YERLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-4.651.346,37	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	4.712.696,65
105 DÖVİZ HESABI	526.761,61	333 EMANETLER HESABI	57.606.070,05
109 DİĞER HAZİR DEĞERLER HESABI	429.743,35	34 ALINAN AVANSLAR	50.330.715,84
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	10.223.423,69	340 ALINAN DİĞER AVANSLAR HESABI	50.330.432,99
12 FAALİYET ALACAKLARI	382.732.498,52	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	10.382,95
120 GELİRDEN ALACAKLAR HESABI	346.880.450,07	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	26.148.945,06
121 GELİRDEN TAPIL ALACAKLARI HESABI	33.034.662,29	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	24.679.392,92
122 DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	80.817,16	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İD. ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	867.573,23
127 DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	6.811,38	363 KAMU İDARELERİ PAZUARI HESABI	1.594,29
14 DİĞER ALACAKLAR	89.108.273,38	37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	601.424,62
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	96.108.273,38	371 DİĞER KARŞILIKLARI	288.374,05
15 STOKLAR	470.040.303,00	372 KIDEM TAZİMİNATI KARŞILIK HESABI	21.000,00
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	229.628.812,89	379 DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI HESABI	288.374,05
151 YARIMAMULLER ÜRETİM HESABI	13.247.817,12	39 DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	177.592,46
152 MAMULLER HESABI	45.241.870,15	391 HESAPLANAN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	77.690,30
153 TİCARİ MALLAR HESABI	184.921.703,05	397 SAYIM FAZLALARI HESABI	100.483,26
18 GELECEK AYLARA AIT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	5.997.201,62	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	3.225.347,87
181 GELİR TAHAKKUKLARI HESABI	5.997.201,62	43 DİĞER BORÇLAR	38.056,80
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	14.445.044,48	430 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	38.056,80
190 ÖDENECEK KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	13.700.189,69	44 ALINAN AVANSLAR	2.442.985,34
191 İNŞA EDİLEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	211.277,75	440 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI	2.442.985,34
197 SAYIM NOKSANLARI HESABI	514.437,07	47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	744.295,73
198 DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR HESABI	20.140,09	472 KIDEM TAZİMİNATI KARŞILIK HESABI	744.295,73

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.41	Adı : CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKTEKİLERİŞ YURTİÇİ KURUMU	Yıl : 2019	
		N Yılı 2019	N Yılı 2019
AKTİF HESAPLAR		PASİF HESAPLAR	
2 DURAN VARLIKLAR		5 ÖZ KAYNAKLAR	
22 FAALİYET ALACAKLARI	383.383.114,50	59 NET DEĞER	3.571.195.455,79
220 BELİRLİBİR ALACAKLAR HESABI	1.545.862,76	590 NET DEĞER HESABI	1.278.783.523,83
221 BELİRLİBİR DEĞİTİM VE TEMİNNATLAR HESABI	1.630.772,62	510 DEĞER HAREKETLERİ	1.278.783.523,83
222 BELİRLİBİR DEĞİTİM VE TEMİNNATLAR HESABI	315.000,00	511 DEĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI	-2.875.088,63
23 MADDİ DURAN VARLIKLAR	381.837.251,74	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	1.825.455.870,60
230 HAZİR VE ARSULLAR HESABI	778.341,74	580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-182.306.366,92
231 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	3.919.970,45	590 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	682.787.517,91
232 YERÜSTÜ VE YERALTI İNŞAAT HESABI	915.895,95	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUÇU HESABI	682.787.517,91
233 TESİS, MAKİNE VE ÇHAZLAR HESABI	128.888.626,95		
234 TAŞITLAR HESABI	11.758.548,10		
235 DEMİRBAŞLAR HESABI	42.701.348,34		
237 BİRİMLİK AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-178.148.468,82		
238 YAPILMAMTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	48.840.572,77		
239 YATIRIM AVANSLARI HESABI	10.000.000,00		
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	-772.000,00		
260 HUKUK HESABI	122.416,89		
264 ÖZEL MALİYETLER HESABI	11.180,00		
268 BİRİMLİK AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-692.553,92		
28 BELEĞEK YILLARA AIT GİDERLER VE GİDERLERİ HESABI	1.157.023,71		
281 BELİR TAHAKKUKLARI HESABI	1.157.023,71		
28 DİĞER DURAN VARLIKLAR	0,00		
34 GÜDEN ÇIKARILACAK STOK VE MADDİ DURAN VARLIK HS.	44.027,38		
348 BİRİMLİK AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-44.027,38		
AKTİF TOPLAMI	3.802.745.060,08	PASİF TOPLAMI	3.802.745.060,08
Bilanço Dipnotları :			
110 ALINAN TEMİNAT MENTUPLARI HESABI	65.084.570,58		
111 ALINAN TEMİNAT MENTUPLARI EMANETLERİ HESABI	65.084.570,58		
200 GİBERER TAHHÜTLERİ HESABI	353.344,54		
201 GİBERER TAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	353.344,54		
400 BAŞKA BİRİM ER DÖNEM ALACAKLAR HESABI	14.697.398,77		
401 BAŞKA BİRİMLER DÖNEM ALACAK EMANETLERİ HESABI	14.697.398,77		
402 DÖNEM ER İRTİFAK HAK TESİS EDİLEN MADDİ DURAN VARLIKT GİBERER HESABI	86.129.343,77		
403 MADDİ DURAN VARLIKLARIN İRTİFAK HAKI GİBERER HESABI	36.989.460,74		
404 DİĞER MADDİ HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI	138.088.346,48		

Kurum Kodu : 40.41		ADI : CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKTEKİLERİN İŞYUURLARI KURUMU		YILI : 2019	
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ		GELİRİN TÜRÜ	
GİDERLER		CARİ YIL		GELİRLER	
630	1	5	2	4.453.572,578,02	
630	1	1	1	30.984,52	
630	1	3	1	172.797,67	
630	1	3	2	249.029,09	
630	1	3	3	63.884,19	
630	1	3	5	15.671,50	
630	1	3	9	6.127,00	
630	1	5	1	11.406.381,46	
630	1	5	1	8.521,84	
630	2	2	6	1.606,83	
630	2	3	4	3.798,56	
630	2	3	6	40.547,10	
630	2	3	6	1.188,11	
630	2	4	6	9,61	
630	2	5	6	1.253.059,22	
630	2	5	6	76.959,72	
630	3	1	1	120.009,40	
630	3	1	2	2.127,35	
630	3	1	3	51.376,54	
630	3	1	5	106.689,08	
630	3	1	6	87,66	
630	3	1	7	23.597,48	
630	3	1	8	48.682,23	
630	3	1	9	2.146.889,46	
630	3	2	1	30.049.235,74	
630	3	2	1	329.477,70	
630	3	2	1	1.587,20	
600	1	6	9		5.109.080,236,94
600	3	1	1		428.791.681,14
600	3	1	2		49.067,01
600	3	1	1		3.659,90
600	3	1	1		1.660.202.329,82
600	3	1	1		959.337.634,92
600	3	1	2		27.788.556,55
600	3	1	2		8.209.286,50
600	3	1	2		341.464.816,38
600	3	6	1		4.388.169,36
600	3	6	1		14.628.400,40
600	3	9	9		533.264,17
600	4	2	1		399.938.000,00
600	4	2	2		1.006.975.734,00
600	4	4	1		203.977,80
600	4	4	1		18.472,42
600	4	4	2		366.792,00
600	4	4	2		394.344,78
600	5	1	9		6.705,88
600	5	1	9		235.693.892,78
600	5	1	9		6.822.731,53
600	5	3	2		451.542,15
600	5	3	4		458,34
600	5	9	1		2.163,00
600	5	9	1		39.100,00
600	5	9	1		127.128,61
600	5	9	1		296,61

630	3	2	1	5	Baskı ve Cilt Giderleri	406.123,94	600	5	9	1	99	Yükarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	12.293.909,96							
630	3	2	1	90	Diğer Kırtasiye ve Büro Malzemesi Alımları	2.036.268,75	600	11	1	0	0	Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumlu Kur Far	502,73							
630	3	2	2	1	Su Alımları	10.848.898,56	600	11	3	0	0	Stokların Değerlenmesinden Oluşan Olumlu Farklar	0,82							
630	3	2	2	1	Temizlik Malzemesi Alımları	5.437.695,75	600	11	99	0	0	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	48.100,98							
630	3	2	3	1	Yakacak Alımları	26.392.186,99	600	25	1	1	0	Bedelsiz Olarak Alınan Stoklar	1,30							
630	3	2	3	2	Akaryakıt ve Yağ Alımları	11.438.047,74	600	25	1	6	0	Bedelsiz Olarak Alınan Taahhütler	219.639,09							
630	3	2	3	3	Elektrik Alımları	71.491.744,98	600	25	1	7	0	Bedelsiz Olarak Alınan Demirbaşlar	1,23							
630	3	2	3	90	Diğer Enerji Alımları	91.769,92	600	25	2	1	0	Bedelsiz Olarak Alınan Stoklar	4.966,68							
630	3	2	4	1	Yıyecek Alımları	97.933.215,52	600	25	2	5	0	Bedelsiz Olarak Alınan Tesis Makine Ve Cihazlar	71.101,54							
630	3	2	4	2	İçecek Alımları	143.032,65	600	25	5	5	0	Bedelsiz Olarak Alınan Tesis Makine Ve Cihazlar	1.806,56							
630	3	2	4	3	Yem Alımları	2.700,00														
630	3	2	4	90	Diğer Yiyecek, İçecek ve Yem Alımları	61.393,34														
630	3	2	5	1	Giyecek Alımları	3.515.593,82	610					İNDİRİM İADE VE İSKONTOLAR	2.740.141,01							
630	3	2	5	5	Kuşam Alımları	18.283,12	610	1	6	9	99	Diğer Harçlar	2.349.168,83							
630	3	2	5	90	Diğer Giyim ve Kuşam Alımları	462.058,68	610	3	1	1	18	İşyurtları Karşın Satış Gelirleri	21.694,53							
630	3	2	6	1	Laboratuvar Malzemesi ile Kimyevi ve Temrinlik Malz	292.240,22	610	3	1	1	99	Diğer Mal Satış Gelirleri	188.833,75							
630	3	2	6	2	Tıbbi Malzeme ve İlaç Alımları	33.208,89	610	3	1	2	99	Diğer Hizmet Gelirleri	120.159,15							
630	3	2	6	3	Zıraat Malzeme ve İlaç Alımları	43.282,58	610	3	6	1	1	Lojman Kira Geliri	60.080,87							
630	3	2	6	4	Canlı Hayvan Alım, Bakım ve Diğer Giderleri	67.021,48	610	5	9	1	99	Yükarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	203,88							
630	3	2	6	90	Diğer Özel Malzeme Alımları	799.502,52														
630	3	2	7	9	Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Diğer Giderler	6.608,00														
630	3	2	7	11	Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Makine-Teknik Alım	21.308,44														
630	3	2	7	90	Diğer Savunma Mal ve Malzeme Alımları ve Yapımları	280.340,25														
630	3	2	9	1	Bahçe Malzemesi Alımları ile Yapım ve Bakım Giderleri	154.450,71														
630	3	2	9	90	Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları	36.521.855,35														
630	3	3	1	1	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	2.254.552,30														
630	3	3	2	1	Yurtiçi Sürekli Görev Yollukları	10.634,16														
630	3	3	3	1	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	73.715,80														
630	3	4	2	1	Beyiye Aidatları	740,00														
630	3	4	2	4	Mahkeme Harc ve Giderleri	111.675,00														
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 10%;">GELİRLER</td> <td style="width: 10%;">5.109.080.236,94</td> </tr> <tr> <td>GİDERLER (630)</td> <td>4.453.572.578,02</td> </tr> <tr> <td>GİDERLER (610)</td> <td>2.740.141,01</td> </tr> <tr> <td>FAALİYET SONUCU</td> <td>652.767.517,91</td> </tr> </table>													GELİRLER	5.109.080.236,94	GİDERLER (630)	4.453.572.578,02	GİDERLER (610)	2.740.141,01	FAALİYET SONUCU	652.767.517,91
GELİRLER	5.109.080.236,94																			
GİDERLER (630)	4.453.572.578,02																			
GİDERLER (610)	2.740.141,01																			
FAALİYET SONUCU	652.767.517,91																			

630	3	4	2	90	Diğer Yasal Giderler	1.559.250,77
630	3	4	3	1	Vergi Ödemeleri ve Benzeri Giderler	16.560.389,64
630	3	4	3	2	İşletme Ruhsatı Ödemeleri ve Benzeri Giderler	881.290,79
630	3	4	3	90	Diğer Vergi, Resim ve Harçlar ve Benzeri Giderler	17.821.921,21
630	3	4	9	90	Diğer Görev Giderleri	255.787,77
630	3	5	1	1	Etüt-Proje Bilirkişi Ekspertiz Giderleri	343.574,76
630	3	5	1	2	Araştırma ve Geliştirme Giderleri	149.869,89
630	3	5	1	3	Bilgisayar Hizmeti Alımları	8.647,60
630	3	5	1	4	Müteahhlik Hizmetleri	1.780.188,57
630	3	5	1	6	Enformasyon ve Raporlama Giderleri	51.091,20
630	3	5	1	7	Danışma Yönetim ve İşletim Giderleri	19.962,39
630	3	5	1	8	Temizlik Hizmet Alım Giderleri	9.829.443,61
630	3	5	1	9	Özel Güvenlik Hizmeti Alım Giderleri	5.020,90
630	3	5	1	10	İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmeti Alım Giderleri	216,00
630	3	5	1	90	Diğer Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	1.797.693,62
630	3	5	2	1	Posta ve Telgraf Giderleri	148.821,73
630	3	5	2	2	Telefon Abonelik ve Kullanım Ücretleri	1.617.102,30
630	3	5	2	3	Bilgiye Abonelik ve İnternet Erişimi Giderleri	1.360,85
630	3	5	2	4	Haberleşme Cihazları Ruhsat ve Kullanım Giderleri	59,57
630	3	5	2	5	Uydu Haberleşme Giderleri	9.376,23
630	3	5	3	1	Taşıma İlişkin Beslenme, Barındırma Giderleri	370,00
630	3	5	3	2	Yolcu Taşıma Giderleri	29.332.673,07
630	3	5	3	3	Yük Taşıma Giderleri	1.980.586,91
630	3	5	3	4	Geçiş Ücretleri	687.831,61
630	3	5	3	90	Diğer Taşıma Giderleri	239.189,13
630	3	5	4	1	İlan Giderleri	1.419.152,21
630	3	5	4	2	Sigorta Giderleri	4.572.358,38
630	3	5	4	3	Komisyon Giderleri	1.796,07
630	3	5	4	90	Diğer Tarifeye Bağlı Ödemeler	78.172,70

630	3	5	5	1	Dayanıklı Mal ve Malzeme Kiralaması Giderleri	10.755,00
630	3	5	5	2	Taşıt Kiralaması Giderleri	13.805.824,08
630	3	5	5	3	İş Makinası Kiralaması Giderleri	189.171,64
630	3	5	5	5	Hizmet Binası Kiralama Giderleri	47.256.288,38
630	3	5	5	10	Bilgisayar ve Bilgisayar Sistemleri Kiralaması Giderleri	650,00
630	3	5	5	12	Personel Servis Kiralama Giderleri	82.987.480,74
630	3	5	5	90	Diğer Kiralama Giderleri	139.500,58
630	3	5	7	3	Rapor ve Bilirkişi Gideri	3.329,92
630	3	5	7	90	Diğer Yargılama Giderleri	3.581,80
630	3	5	9	3	Kurslara Katılma Giderleri	74.547,06
630	3	5	9	10	Lojman İşletme Maliyetlerine Katılım Giderleri	59.127,50
630	3	5	9	11	Diğer Binaların İşletme Maliyetlerine Katılım Giderleri	67.667,30
630	3	5	9	90	Diğer Hizmet Alımları	28.439.790,76
630	3	6	1	1	Temsil, Ağırılama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	239.631,79
630	3	6	2	1	Tanıtma, Ağırılama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	215.616,08
630	3	7	1	1	Büro ve İşyeri Mal ve Malzeme Alımları	1.301.019,18
630	3	7	1	2	Büro ve İşyeri Makine ve Teçhizat Alımları	282.434,55
630	3	7	1	3	Avadanlık ve Yedek Parça Alımları	445.532,68
630	3	7	1	4	Yangından Korunma Malzemeleri Alımları	9.732,44
630	3	7	1	90	Diğer Dayanıklı Mal ve Malzeme Alımları	602.813,96
630	3	7	2	1	Bilgisayar Yazılım Alımları ve Yapımları	17.620,40
630	3	7	2	90	Diğer Gayri Maddi Hak Alımları	2.492,57
630	3	7	3	1	Tefrişat Bakım ve Onarım Giderleri	194.864,88
630	3	7	3	2	Makine Teçhizat Bakım ve Onarım Giderleri	1.406.982,15
630	3	7	3	3	Taşıt Bakım ve Onarım Giderleri	2.139.731,82
630	3	7	3	4	İş Makinası Onarım Giderleri	62.045,28
630	3	7	3	90	Diğer Bakım ve Onarım Giderleri	934.355,72
630	3	8	1	1	Büro Bakım ve Onarım Giderleri	1.300.474,66
630	3	8	1	4	Atölye ve Tesis Binaları Bakım ve Onarım Giderleri	3.439.279,18
630	3	8	1	90	Diğer Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	602.022,35

630	3	8	2	1	Lojman Bakım ve Onarımı Giderleri	171.064,54
630	3	8	3	1	Sosyal Tesis Bakım ve Onarımı Giderleri	187.899,81
630	3	8	6	1	Yol Bakım ve Onarımı Giderleri	2.520,00
630	3	9	1	Diğer Taşınmaz Yapım, Bakım ve Onarım Giderleri	215.498,62	
630	5	1	2	5	Sosyal Güvenlik Kurumu'na	3.897,00
630	5	1	4	2	Ceza ve Tevkifatleri Diğer Sermaye İşletmelerinin Ağ	0,14
630	11	2	0	0	Menkul Kıymet ve Varlıkların Değerlemesinden Oluş	1.115,00
630	11	3	0	0	Stokların Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Farklar	626.350,74
630	11	99	9	0	4301 sayılı Kanun Gereğince Aktarılan Giderler	977.188.072,15
630	13	1	1	0	Yeraltı ve Yerüstü Düzeylerinin Amortisman Giderleri	87.532,06
630	13	1	2	0	Binaların Amortisman Giderleri	970.173,01
630	13	1	3	0	Tesis, Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri	6.846.898,82
630	13	1	4	0	Taşıtların Amortisman Giderleri	606.212,94
630	13	1	5	0	Demirbaşların Amortisman Giderleri	3.725.590,21
630	13	2	1	0	Hakların Amortisman Giderleri	12.890,00
630	13	2	4	0	Özel Maliyetlerin Amortisman Giderleri	772.000,00
630	13	3	99	0	Diğer Çeşitli Duran Varlıklar Amortisman Gideri	16.795,72
630	14	1	0	0	Kirtasiye Malzemeleri	89.810,86
630	14	2	0	0	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketir	2.038,08
630	14	3	0	0	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	251,00
630	14	4	0	0	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	143.522,78
630	14	5	0	0	Temizleme Ekipmanları	40.314,70
630	14	6	0	0	Giyecek, Mefrusat ve Tuhafiyeye Malzemeleri	20.890,35
630	14	7	0	0	Yiyecek	1.950,00
630	14	9	0	0	Canlı Hayvanlar	380.834,20
630	14	12	0	0	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	45.464,49
630	14	13	0	0	Yedek Parçalar	38.611,87
630	14	14	0	0	Nakil Vasıtaları Lastikleri	11.720,30
630	14	17	0	0	Basıncı Ekipmanlar	3.561,28
630	14	99	0	0	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	2.312.047,12

630	15	4	0	0	Kıdem tazminatı karşılıkları	38.125,00
630	15	9	0	0	Diğer borç ve gider karşılıkları	9.594,68
630	16	1	5	1	Besicilik	102.421,19
630	16	1	5	2	Ancılık	86.917,02
630	16	1	5	3	Büyükbaş Hayvan Besiciliği	31.376.591,45
630	16	1	5	4	Küçükbaş Hayvan Besiciliği	3.259.298,84
630	16	1	5	6	Kümes Hayvan Besiciliği	4.010.865,80
630	16	1	5	7	Süt ve Süt Ürünleri	71.852.740,28
630	16	1	5	8	Yumurta	13.301.366,96
630	16	1	5	9	Et ve Et Ürünleri	164.064.571,06
630	16	1	5	10	Balık Yetiştirme	24.074,38
630	16	1	5	11	Canlı Hayvan Kesimi	13.505,00
630	16	1	6	1	Sebze ve Meyvecilik	7.667.527,17
630	16	1	6	2	Tahıl ve Yem Bitkileri	2.560.051,55
630	16	1	6	3	Fidecilik, Sera ve Canlı Çiçek	19.802,91
630	16	1	6	4	Sera ve Canlı Çiçek	1.020.792,06
630	16	1	6	5	Mantar Yetiştiriciliği	156.672,71
630	16	1	6	6	Baklıyat	11.980.162,22
630	16	1	6	8	Endüstriyel Ziraat (Zeytin Zeytinyağı, Ayçiçeği, Şeker F	35.354.148,51
630	16	1	6	9	Gübre Üretimi	13.814,42
630	16	1	6	10	Kuruyemiş Ürünleri	29.352.429,71
630	16	1	8	1	Dokuma Ürünleri (Battaniye, Halı, Kilim vb.)	4.651.537,53
630	16	1	8	2	Çini-Seramik Ürünleri	899.622,31
630	16	1	8	3	Gümuş	3.139.146,39
630	16	1	8	4	Hediyelik Eşya	603.006,79
630	16	1	8	5	Tablo-Resim ve Ebru Ürünleri	221.261,42
630	16	1	8	6	Sedef Kakma	53.699,57
630	16	1	8	7	Bakır	709.167,95
630	16	1	8	8	Oltu Taşı	260.417,59
630	16	1	8	9	Cam-Sisleme	450,00

630.16.1.8.10	Mermer İşleme	401.479,26
630.16.1.8.11	Sus Kabağı İşlemeciliği	115.794,00
630.16.1.8.12	Takı Tasarım	127.918,12
630.16.1.8.13	Yapay Çiçek	59.758,06
630.16.1.8.14	Yarı Kıymetli Taş İşlemeciliği	177.059,77
630.16.1.8.16	Hamak ve Ağ Örne	57,50
630.16.1.8.17	İplik Üretim Atölyesi	12.880,60
630.16.1.9.1	İnşaat ve Onarım İşleri	3.449.662,05
630.16.1.9.2	Briket İmalatı	15.705,94
630.16.1.9.4	Alüminyum ve PVC Doğrama	53.475,15
630.16.1.9.6	Demir Ürünleri	37.537.613,23
630.16.1.9.7	Tel Örgü ve Beton Direk	794.774,10
630.16.1.10.1	Mobilya ve Ağaç İşleri	29.498.269,06
630.16.1.10.2	Tekstil ve Konfeksiyon	48.389.711,72
630.16.1.10.3	Ayakkabı ve Sıyacılık	11.107.926,16
630.16.1.10.4	Deri ve Deri Ürünleri	6.000.600,03
630.16.1.10.5	Tabaka-Serigrafi	3.767.735,14
630.16.1.10.6	Yatak-Yastık-Yorgan	16.210.466,78
630.16.1.10.7	Matbaa ve Ciltleme	8.564.747,86
630.16.1.10.8	Teneke ve Karton Kutu İmalatı	6.537.885,35
630.16.1.10.9	Temizlik ve Kişisel Bakım Ürünleri	8.565.825,29
630.16.1.10.10	Elektrik - Elektronik Ürünleri	3.787.281,92
630.16.1.10.11	Anahtar Yapım Atölyesi	476,90
630.16.1.10.12	Doğeme Atölyesi	9.276.211,99
630.16.1.10.13	Baskı Atölyesi (Sofrabezi, Yazma ve Fular üretimi için)	180.290,72
630.16.1.10.14	Boya Üretimi	324.731,63
630.16.1.11.1	Hazır Yiyecek İmalatı	3.629.531,68
630.16.1.11.2	İçecek İmalatı	115.664,69
630.16.1.11.3	Tatlı Atölyesi	1.291.088,00
630.16.1.11.4	Şeker, Şekerleme, Tatlandırıcı Üretim Atölyesi	2.360.530,63

630	16	1	11	5	Gıda Paketleme	36.330.242,41
630	16	1	11	6	Fırıncılık ve Unlu Mamuller	83.794.241,78
630	16	1	11	7	Martı Bükme Atölyesi	653.928,86
630	16	1	11	9	Köfte İmalatı	9.792.573,36
630	16	2	1	1	İÇ KANTİN	1.261.438.667,82
630	16	2	1	2	DIŞ KANTİN	95.695.696,96
630	16	2	1	3	ADLİYE KANTİN	60.598.588,60
630	16	2	1	4	HALKA AÇIK SATIŞ MAĞAZASI	75.137.808,07
630	16	3	2	1	ADLİYE KAFETERYA	10.024.023,22
630	16	3	2	2	CEZA İNFAZ KURUMU KAFETERYA	13.924.427,47
630	16	3	2	3	CEZA İNFAZ KURUMU DIŞI KAFETERYA	6.465.479,65
630	16	3	2	4	HALKA AÇIK KAFETERYA	7.711.357,95
630	16	3	3	1	ADLİYE ÇAYOCAĞI	13.304.872,67
630	16	3	3	2	CEZA İNFAZ KURUMU ÇAYOCAĞI	23.850.516,38
630	16	3	3	3	CEZA İNFAZ KURUMU DIŞI ÇAYOCAĞI	2.793.442,80
630	16	3	4	1	RESTORAN	9.250.939,63
630	16	3	4	2	TABLDOT	15.715.388,71
630	16	3	5	12	Kara Salıngöz Kabuğu Yama Hizmeti	59.838,33
630	16	3	7	1	Ankara Şaşmaz Uygulamalı Sosyal Tesisleri	1.810.127,54
630	16	3	7	2	Bozüyük-Zeki Bayrak Uygulamalı Sosyal Tesisleri	2.973.111,61
630	16	3	7	3	Kırşehir Açık ÇiK Sosyal Tesisleri	1.718.647,35
630	16	3	7	4	Dalaman Restoran İşletmesi (Dalaman Uygulamalı Sos	6.209.842,77
630	16	3	7	5	Eskişehir Açık ÇiK Sosyal Tesisleri	2.622,00
630	16	3	7	6	Gökçeada Eğitim ve Dinlenme Tesisleri	574.047,60
630	16	3	7	7	İzmir Adalet Sarayı Sosyal Tesisleri	134.858,64
630	16	3	7	8	Bursa Hakimevi	1.054.695,17
630	16	3	7	10	Piknik ve Hobî Bahçesi İşletmeciliği	208.918,83
630	16	3	7	11	Sergi ve Fuar İşletmeciliği	270.682,07
630	16	3	7	12	Hali Sahal İşletmeciliği	103.657,78
630	16	3	7	13	Konferans İşletmeciliği	110,00

630 16 3 7 14	Konya Hakimevi	47.974,23							
630 16 3 7 15	Kızılcıhamam Hakimevi	1.328.148,54							
630 16 3 7 16	Misafirhane	1.399.528,42							
630 16 3 12 1	Kartuş Dolum	2.100,00							
630 16 3 12 2	Toner Dolum	4.838.739,42							
630 16 3 12 4	Hali Yıkama	55.027,71							
630 16 3 12 6	Oto Bakım-Onarım	2.272.202,65							
630 16 3 12 7	Oto Yıkama	984.937,85							
630 16 3 12 8	Temizlik İşleri	18.500.816,62							
630 16 3 12 9	Yedemin Deposu	989,00							
630 16 3 12 10	Yeminli Tercüme Büro İşletmeciliği	3.207.376,41							
630 16 3 12 12	Otopark İşletmeciliği	693.813,46							
630 16 3 12 13	Fotokopi	2.240.620,51							
630 16 3 12 14	Fotoğraf Atölyesi	3.759.025,49							
630 16 3 12 15	Nakliye	25.323,31							
630 16 3 12 16	Hamaliye	872.441,52							
630 16 3 12 17	Kuafor	141.465,85							
630 16 3 12 18	Matbu Evrak Satışı	24.670,00							
630 16 3 12 19	Terzi Atölyesi	7.675.712,56							
630 16 3 12 20	Aykkabi Boya Tamirat Lostra 1 Nolu Atölye	147.176,56							
630 16 3 12 21	Aykkabi Boya Tamirat Lostra 2 Nolu Atölye	6.074,51							
630 16 3 12 22	Çamaşır Yıkama ve Kurutma	1.172.491,52							
630 16 3 12 23	Kantar	24.718,66							
630 16 3 12 24	Terlik Atölyesi	110.390,36							
630 16 3 12 25	Baskı Atölyesi (Sofrabезi, Yazma ve Fular Üretimi için)	32.047,15							
630 16 3 12 26	Ambalajlama, Paketleme	596.162,30							
630 16 3 12 28	Teknik Ofis	28.575,40							
630 16 3 12 31	Tahmil ve Tahliye Atölyesi	601.513,03							
630 16 3 12 32	Diğer Hizmet İşleri	6.033.874,76							
630 16 3 12 33	İnşaat ve Onarım İşleri	10.554.962,02							

630	17	4	12	14	Fotoğraf Atölyesi	9.358,80
630	17	4	12	32	Diğer Hizmet İşleri	5.107,35
630	17	4	12	33	İnşaat ve Onarım İşleri	7.310,82
630	17	5	3	1	ADLİYE ÇAYOCAĞI	7.837,27
630	17	5	3	2	CEZA İNFAZ KURUMU ÇAYOCAĞI	42.375,30
630	17	5	3	3	CEZA İNFAZ KURUMU DIŞI ÇAYOCAĞI	61,00
630	17	5	4	2	TABILDOT	10.449,17
630	17	5	12	8	Temizlik İşleri	41.509,18
630	17	5	12	14	Fotoğraf Atölyesi	522,75
630	17	5	12	19	Terzi Atölyesi	317,71
630	20	1	3	0	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	66.132,12
630	20	1	5	0	Diğer Gelirler	460.107.554,37
630	20	2	9	99	Diğer Mevzuat Gereğince Silinenler	32.324,75
630	25	1	0	0	Bedelsiz Olarak Devredilen Stoklar	0,47
630	30	6	5	4	Enerji Giderleri	207,90
630	30	6	6	9	Diğer Giderler	37,80
630	30	6	7	1	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	12.905,00
630	30	6	7	9	Diğer Giderler	31.422,32
630	30	6	9	9	Diğer Sermaye Giderleri	372.869,00
630	99	99	0	0	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	1.196.547,38

**YURTDIŞI TÜRKLER VE
AKRABA TOPLULUKLAR
BAŞKANLIĞI
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

KISALTMALAR

BKMYBS	Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi
BMMYK	Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği
KMYK	Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
NUFFIC	Hollanda Yüksek Eğitimde Uluslararası İşbirliği Örgütü
TBBS	Türkiye Bursları Bilgi Sistemi
UNHCR	Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Başkanlık Tarafından Verilen İdari ve Mali Desteklere İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmemiş Olması
2. Kamu İdaresi Ana Faaliyet Konusu Olan İş ve İşlemlerin Sağladığı Katkılara Yönelik Etki Analizi Yapılmaması ve Buna İlişkin Bir Raporlama Bulunmaması
3. Özel Hesaba İlişkin Usul ve Esaslar'ın Sayıştay Görüşü Alınmadan Yürürlüğe Konulmuş Olması
4. Özel Hesaba İlişkin Muhasebeleştirme İşlemlerinin Hatalı Olarak Yapılması
5. Peşin Ödenen Kira Giderlerinin Tahakkuk Kaydının Yapılmaması
6. Uluslararası Kuruluş Kaynaklarından Proje Karşılığı Edinilen Hibe Tutarları İle Gerçekleştirilen Hizmet Alımında Uygulanan İhale Yönteminin Hatalı Olması
7. İç Kontrol Sistemi Yapılandırma Çalışmalarında Eksiklikler Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, kamu tüzel kişiliğini haiz, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli (II) sayılı cetvelde sayılan özel bütçeli kuruluşlardan olup Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerini yürütmektedir.

Başkanlık, 06.04.2010 tarihinde yürürlüğe giren 5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile kurulmuş ve 15.07.2018 tarihli 4 numaralı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yeniden düzenlenmiştir.

Başkanlığın kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esaslar, 4 numaralı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 732-753'üncü maddeleri arasında düzenlenmiştir.

Anılan Kararname'nin 732'nci maddesinde Başkanlığın kuruluş amacı,

“a) Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızla ilgili çalışmalar yapmak ve sorunlarına çözüm üretmek,

b) Soydaş ve akraba topluluklar ile sosyal, kültürel ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla bu topluluklara yönelik faaliyetler yürütmek,

c) Avrupa Birliği çerçevesinde yürütülen projeler ile Yükseköğretim Kurulu ve üniversiteler hariç olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarınca ülkemizde eğitim görmesi uygun görülenlerle, uluslararası anlaşmalar çerçevesinde ülkemize gelen öğrencilerin, ülkemizdeki eğitim süreçlerinin başarılı bir şekilde sonuçlandırılması için her türlü esası belirleyerek, ilgili kurumlar arasındaki koordinasyonu sağlamak,” olarak belirtilmiştir.

Kararname'nin 736-746'ncı maddeleri arasında daire başkanlıklarının görevleri tek tek belirtilmek suretiyle Başkanlığın görevleri sayılmıştır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Başkanlığın kuruluş, teşkilat, görev yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslar 15.07.2018 tarih ve 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile belirlenmiştir.

Söz konusu Kararname'nin “Başkan, başkan yardımcıları ve başkanlık müşavirleri” başlıklı 736'ncı maddesine göre,

“ (1) Başkan, Başkanlığın en üst amiri olup, Başkanlık hizmetlerini; mevzuata, Başkanlığın amaç ve politikalarına, stratejik planına, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak düzenler, yürütür ve hizmet birimleri arasındaki koordinasyonu sağlar. Başkan, Bakana karşı sorumludur.

(2) Başkana yardımcı olmak üzere en çok üç başkan yardımcısı atanabilir. Başkan yardımcıları, Başkan tarafından verilen görevleri yerine getirir ve Başkana karşı sorumludur.

(3) Başkanlıkta özel önem ve öncelik taşıyan konularda Başkana yardımcı olmak üzere en çok üç başkanlık müşaviri görevlendirilebilir.”

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının hizmet birimleri, Kararname'nin 737'nci maddesinde,

“a) Yurtdışı Vatandaşlar Daire Başkanlığı.

b) Kültürel ve Sosyal İlişkiler Daire Başkanlığı.

c) Kurumsal İlişkiler ve İletişim Daire Başkanlığı.

ç) Uluslararası Öğrenciler Daire Başkanlığı.

d) Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı.

e) Personel Daire Başkanlığı.

f) Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı.

g) Bilgi İşlem Daire Başkanlığı.

ğ) Hukuk Müşavirliği” şeklinde sayılmıştır.

4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde düzenlendiği üzere, Başkanlık görevleri ve süresi belirtilmek kaydıyla Başkanın teklifi ve Bakanın onayı ile özel ihtisas ve

araştırma komisyonları kurabilir. Başkanlık bünyesinde görev alanı ile ilgili olarak kurulacak ülke ve bölge masaları Bakan oluruyla belirlenecektir.

Ayrıca Başkanlık ilgili Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca yurtiçinde ve yurtdışında hizmetlerini takip ve koordine etmek için gerekli görülen yerlerde Başkanın teklifi ve Bakan onayı ile koordinasyon ofisleri açabilir. Ofislerin çalışma esasları Başkanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenecektir.

Başkanlıkta 146 devlet memuru, 26 sözleşmeli personel, 5 sözleşmeli bilişim personeli ve 135 sürekli işçi olmak üzere toplam 312 personel görev yapmaktadır. Toplam 447 kadro mevcut olup; 312 kadro dolu, 135 kadro ise boştur.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve bu Kanun'a ekli (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir idare olan Başkanlığın gelirleri şunlardır;

- a) Genel bütçeden yapılacak yardımlar.
- b) Başkanlığa yapılacak her türlü bağış, yardım ve vasiyetler.
- c) Başkanlık gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler.
- ç) Diğer gelirler.

Tablo 1: Ekonomik Ayrıma Göre Bütçe Gelirleri Uygulama Sonuçları Tablosu (TL)

Ekonomik Kodlar	Bütçe Gelirlerinin Türü	Bütçe Geliri (800 Hesap)	Büt. Gel.Ret ve İade (810 Hesap)	Net Bütçe Geliri (800 Hesap)
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	847.414,88	0	847.414,88
04	Alınan Bağışlar ve Yardımlar	323.572.400,00	0	323.572.400,00
05	Diğer Gelirler	30.775.448,60	0	30.775.448,60
	Genel Toplam			355.195.263,48

Başkanlığa, 2019 yılında 321.046.000 TL tutarında başlangıç ödeneği tahsis edilmiştir. Bu ödenek yılsonu itibarıyla 354.828.961,43 TL'ye ulaşmış olup 1.680.543,79 TL'

si iptal edilerek 353.148.417,64 TL'lik harcama gerçekleştirilmiştir.

2019 yılında yıl sonu harcamalarının yıl sonu ödeneğine oranı; Personel Giderlerinde %99; Sosyal Güvenlik Kurumu Devlet Primi Giderlerinde %96,95; Mal ve Hizmet Alım Giderlerinde %98,93; Cari Transferlerde %99,97; Sermaye Giderlerinde %77,19 ve son olarak kurum toplamında da %99,53 olarak gerçekleşmiştir.

Kurumun 2019 yılı bütçe giderleri toplamı 353.148.417,64 TL olup bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 2: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri İcmali (TL)

Ekonomik Kod	Açıklama	Toplam Ödenek	Gönderilen Ödenek	Bütçe Gideri	Ödenek Üstü Gider	İptal Edilen Ödenek	Ertesi Yıla Devreden Ödenek
01	Personel Giderleri	27.158.400	27.158.400	27.153.325,67	-	5.074,33	-
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Pr.	4.591.400	4.591.400	4.451.409,90	-	139.990,10	-
03	Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	12.234.565,43	12.228.565,43	12.103.351,37	-	131.214,06	-
05	Cari Transferler	305.036.596	305.007.000	304.956.983,55	-	79.612,45	-
06	Sermaye Giderleri	5.808.000	4.697.000	4.483.347,15		1.324.652,85	
	Genel Toplam	354.828.961,43	353.682.365,43	353.148.417,64		1.680.543,79	

Ayrıca Başkanlık tarafından dış kaynaklı fonlar kullanılarak Suriyeli öğrencilerin yükseköğrenime erişimini sağlamak amacıyla Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) ve Higher and Further Education Opportunities and Perspectives for Syrians (HOPES) ile ortaklaşa projeler yürütmektedir.

BMMYK ile ortak yürütülen Higher Education Support Programme (HESP) Projesi kapsamında 2019 yılında Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığına 36.145.278,04 TL aktarılmıştır. Proje kapsamında 35.390.315,63 TL harcanmış olup 754.962,41 TL kalmıştır, 188.764,48 TL faiz geliriyle birlikte 943.726,89 TL miktar BMMYK hesabına geri gönderilecektir.

BMMYK ile yapılan Albert Einstein German Academic Refugee Initiative (DAFI) Projesi kapsamında 9.956.323,29 TL aktarılmıştır ve 9.377.527,51 TL harcanmıştır. Deutscher Akademischer Austausch Dienst (DAAD-Alman akademik değişim servisi), Hollanda Yüksek Eğitimde Uluslararası İşbirliği Örgütü (NUFFIC), Birleşik Krallık'ın

kültürel ilişkiler ve eğitim fırsatlarından sorumlu uluslararası kuruluşu British Council ve Fransız yüksek öğretimini yurtdışında tanıtmaya ulusal ajansı olan Campus France'ın ortak konsorsiyum olarak kurdukları HOPES Projesi kapsamında ödemelerin gerçekleştirilmesi için 2019 yılı için aylık burs, katkı payı, genel sağlık sigortası ve 1 destek personeli ödemesini kapsayan 613.898,79 TL tutarında ödeme, Proje kapsamında yeterli para gelmemesi nedeniyle Başkanlık bütçesinden karşılanmış olup Başkanlık bütçesinden karşılanan bu ödeme HOPES'tan talep edilmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Başkanlık, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na (KMYK) ekli (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir idaredir. Bütçe işlemleri bakımından ilgili yıl bütçe kanunlarına tabidir. Bütçe ve ödenek yapısı, merkezi bütçe prosedürlerine tabi olarak yürütülmektedir.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı mali işlemlerini 5018 sayılı Kanun ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” Denilmektedir.

Başkanlığın mali işlemlerin muhasebeleştirilmesinde tabi olduğu mevzuat, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği'dir.

Muhasebeleştirmede, Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi (BKMYBS) kullanılmaktadır. Başkanlık, 23.10.2019 tarihi itibarıyla Tek Hazine Kurumlar Hesabı sistemine geçmiş bulunmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço, faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı iç kontrol sisteminin değerlendirilmesi sonucunda;

- Kurumda organizasyon yapısının belirlendiği, görev, yetki ve sorumlulukların açık

bir şekilde belirlendiği ve yetki devirlerinin yazılı olarak düzenlendiği,

- Kurumda yetki devirlerinin ve sınırlarının yazılı olarak belirlendiği, Başkanlıkta yürütülen iş ve işlemlerin “İmza Yetkileri Yönergesi” çerçevesinde yapıldığı,

- Kurumda görevler ayrılığı ilkesi gereği görevlendirme yapıldığı,

- Kurumda “Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi”nin tüm personele imzalatıldığı ve personelin özlük dosyasında yer aldığı,

- Kurumda personele yönelik insan kaynakları politikasının belirlendiği ve personele duyurulduğu,

- Kurumda personelin kişisel ve akademik gelişmelerine ve kurumun hedeflerine ulaşmasında katkı sağlayacak hizmet içi eğitim planlaması yapıldığı,

- Kurum stratejik planının personelin katkılarıyla mevzuata uygun olarak hazırlanıp yayımlandığı,

- Kurumda yapılan iş ve işlemlerin kaydı ve dosyalanması amacıyla veri kayıt ve dosyalama sistemlerinin mevcut olduğu,

- Kurumda kullanılan bilgi yönetim sistemlerinin mevcut teknolojiler kullanılarak ve gerekli tedbirler alınarak geliştirildiği, sistemlerin sürekliliğini sağlamaya yönelik gerekli yedekleme işlemlerinin düzenli olarak yapıldığı,

- Kurumda iç denetim fonksiyonlarının etkin bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla kurulmuş iç denetim biriminin mevcut olduğu ve yeterli sayıda iç denetçi bulunduğu,

- Kurumda her yıl hazırlanarak yayınlanan idare faaliyet raporunda iç kontrol güvence beyanının üst yöneticisi ve harcama birimleri tarafından imzalandığı,

- Kurumda ön mali kontrol işlemlerinin İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak yürütüldüğü,

- Kurumda idare faaliyet raporunun içeriği mevzuata uygun olarak hazırlanmakta ve yayınlanmakta olduğu,

Görölmüş olup iç kontrol sistemine ilişkin söz konusu çalışmalar yapılmış olmakla birlikte Başkanlık iç kontrol sisteminin yapılandırılması için aşağıda ayrıntısı yer alan konularda eksiklikler tespit edilmiştir;

- Kurumda 18.06.2014 tarihli bir iç genelge ile üst yönetici tarafından tüm birimlere kurumda iç kontrol çalışmalarının başladığını duyuran bir yazı yayınlanmış, sözü edilen

genelge ile İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu ile Eylem Planı Çalışma Grubu oluşturulmuştur. Ancak söz konusu genelge ve bu genelgeyle oluşturulan kurul ve çalışma grubu güncelliğini yitirmiş olmakla birlikte yenilenmesi yönünde herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

- Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin tanımları ve bu işlerin süreçleri ve/veya iş akış şemalarının çıkarılmasına yönelik çalışmaları henüz tamamlanmamıştır.

- İç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla hazırlanması gereken "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı" henüz hazırlanmamıştır.

- Kurumda hassas görevlerin ve bu görevlere ilişkin prosedürlerin belirlenmesi çalışmalarını henüz tamamlanmamıştır.

- Kurum bütçesinin performans hedefleri ve faaliyetlerle ilişkilendirilmesi için yapılan çalışmalar henüz tamamlanmamıştır.

- Kurumsal risk belirleme çalışmalarını henüz tamamlanmamıştır.

- Kurumda iç kontrole ilişkin riskler belirlenmemiştir.

- İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu henüz oluşturulmamıştır.

- İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin herhangi bir denetim ve raporlama çalışması bulunmamaktadır.

Buna göre iç kontrol sistemi ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenilmesi ve desteklenmesi hususundaki çalışmaların başlatıldığı ancak henüz tamamlanmadığı değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Başkanlık Tarafından Verilen İdari ve Mali Desteklere İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmemiş Olması

Başkanlık tarafından hedef kitleye yapılan desteklerin, kamu idaresinin kuruluş kanunu niteliğindeki 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin belirlenmesini hükmettiği usul ve esaslar belirlenmeden yapıldığı görülmüştür.

Anılan Kararname'nin Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı'nın kuruluş, görev ve yetkilerinin düzenlendiği "Elli Birinci Bölümü" nün "Kurumsal İlişkiler ve İletişim Daire Başkanlığı" başlıklı 740'ıncı maddesinde;

"(1) Kurumsal İlişkiler ve İletişim Daire Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Yurtdışında yaşayan vatandaşların ve kaybettirme hâlleri dışında vatandaşlıktan çıkmış olanların kurdukları sivil toplum kuruluşları ile bu Bölümde belirtilen konularda faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının başarılı çalışmalar yapabilmeleri için kapasite geliştirme program ve projeleri geliştirmek, uygulamak ve benzeri çalışmalara ve projelere idarî ve malî destekte bulunmak,

b) Bu Bölümde belirtilen amaçların gerçekleştirilmesine yönelik olarak, kişi ve kuruluşlarca yurtiçinde ve yurtdışında planlanan faaliyetleri idari, mali veya hibe esaslı olarak desteklemek...

*e) Hedef kitleye yönelik olarak yapılacak desteklerin **esaslarını belirlemek...**" hükmü, düzenlenmiştir.*

Söz konusu Kararname'nin 740'ıncı maddesinde sayılmış olan görevlere ilişkin esasların düzenlenmesi gerekliliğine aynı maddenin "e" bendinde yer verilmiştir. Başkanlıkça "Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığınca Verilecek İdari ve Mali Desteklere Dair Yönetmelik" hazırlanmış, fakat, 21.11.2017 tarih ve 30247 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığınca Verilecek İdari ve Mali

Desteklere Dair Yönetmelik'in Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Yönetmelik” ile uygulanan Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır. Bu Yönetmelik yürürlükten kaldırılırken yerine yeni bir düzenleme getirilmemiştir.

Başkanlık tarafından verilmekte olan idari ve mali desteklerin yürütülmesine ilişkin 21.11.2017 tarihinden bu yana belirlenmiş herhangi bir ikincil mevzuat düzenlemesi bulunmamaktadır. Yapılan incelemelerde, belirtilen tarihten sonra da Başkanlıkta buna ilişkin belirlenmiş esaslar olmadan hedef kitlelere yönelik desteklerin verilmesine devam edildiği tespit edilmiştir.

Başkanlık tarafından verilen idari ve mali desteklere ilişkin esasların mevzuatta düzenlendiği üzere ivedilikle belirlenmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Kamu İdaresi Ana Faaliyet Konusu Olan İş ve İşlemlerin Sağladığı Katkılara Yönelik Etki Analizi Yapılmaması ve Buna İlişkin Bir Raporlama Bulunmaması

Başkanlık muhtelif birimlerinin (Yurtdışı Vatandaşlar Daire Başkanlığı, Kültürel Sosyal İlişkiler Daire Başkanlığı ve Uluslararası Öğrenciler Daire Başkanlığı) görev alanına giren konularda sundukları hizmetlere yönelik etki analizlerinin yapılmadığı ve buna ilişkin bir raporlama bulunmadığı görülmüştür.

15.7.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 4 numaralı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 732’nci ve 753’üncü maddelerinde Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı kuruluş, görev ve yetkilerine ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. Söz konusu Kararname’de Başkanlığın kuruluş amaçları arasında yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızla ilgili çalışmalar yapılması ve sorunlarına çözüm üretilmesi, soydaş ve akraba topluluklar ile sosyal, kültürel ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla bu topluluklara yönelik faaliyetler yürütülmesi, kamu kurum ve kuruluşlarınca ülkemizde eğitim görmesi uygun görülenlerle, uluslararası anlaşmalar çerçevesinde ülkemize gelen öğrencilerin, ülkemizdeki eğitim süreçlerinin başarılı bir şekilde sonuçlandırılmasını teminen her türlü esasın belirlenerek, ilgili kurumlar arasındaki koordinasyonun sağlanması sayılmıştır.

Kurumun mevzuatta sayılan amaçlarına ulaşması için kullandığı araçlar “Türkiye

Bursları” olarak adlandırılan uluslararası öğrencilere verilen burslar ile yurtdışında yaşayan T.C. vatandaşlarına yönelik yurtiçinde veya yurtdışında verilen burslardır. “Türkiye Bursları” ile ülkemiz kamu diplomasisi faaliyetlerini desteklemek, ülkemiz yükseköğretim kurumlarının uluslararası düzeye gelmesine katkı sağlamak, kamuoyunda uluslararası öğrenci farkındalığı yaratmak, uluslararası öğrencilere Türkçe öğretiminin geliştirilmesine yönelik çalışmaları teşvik etmek, Türkiye Mezunları ağının oluşturulmasını ve koordinasyonunu sağlamak, nitelikli, rekabet edebilen ve çeşitliliklere karşılık verebilen burs programları geliştirmek ve burs programlarının amaçları ile uyumlu nitelikli öğrencileri seçmek hedeflenmiştir.

Başkanlık tarafından verilen burslar “Türkiye Bursları Yönetmeliği”, “Türkiye Busları Bursluluk İşlemleri Yönergesi” ve “Yurtdışı Vatandaşlara Burs Verilmesine İlişkin Yönetmelik” gibi düzenleyici işlemler esas alınarak yürütülmektedir. Bursların stratejik amaç ve hedeflerine ulaşabilmesini teminen, kurum bünyesinde uluslararası öğrencilere sağlanan ‘Türkiye Bursları’ burs programı kapsamında sunulacak eğitim, barınma, sağlık, aylık burs ödemesi gibi imkanların miktar ve niteliği ile yurtdışında yaşayan vatandaşlara yurtiçinde veya yurtdışında sağlanan burs programlarının kapsamı her yıl ihtiyaçlar, öncelikler ve bütçe imkanları çerçevesinde Başkanlık tarafından planlanmaktadır.

Kurum bünyesinde, söz konusu bursların kayıt ve takibinin sağlandığı “Türkiye Bursları Bilgi Sistemi (TBBS)” veri kayıt sistemi geliştirilmiştir. Burs programlarının başvuru ve değerlendirme aşamalarının takibi bu sistem üzerinden on-line olarak yapılmaktadır. Sisteme kayıtlı aktif burslu öğrenci sayısı 17.000 olup 2019 yılı içerisinde 167 ülkeden toplam 157.840 başvuru alınmıştır. Ayrıca Türkiye Diyanet Vakfı ve Birleşmiş Milletler tarafından verilen burslara ilişkin başvuru ve takip işlemleri de bu sistem üzerinden gerçekleştirilmekte ve bursların koordinasyon işlemleri Başkanlık tarafından yürütülmektedir. Aynı anda birçok veriye ulaşılabilen TBSS çok büyük bir veritabanı durumundadır.

Başkanlık tarafından verilen burs ödemeleri 2019 yılında toplam 143.051.059,18 TL olup kurum bütçesinin %40,32’lik kısmına tekabül etmektedir. Ancak Kurum tarafından oldukça yüklü tutarlarda verilen bursların izlenen politikaların amaçlarına ne ölçüde etki ve hizmet ettiği, burs alan öğrencilerin memnuniyet düzeyleri, öğrencilerin ülkemizin uluslararası alanda kültürel, sosyal ve ekonomik açıdan geliştirdiği ilişkilere olan katkısı, ülkemiz yükseköğretim kurumlarının küreselleşmesine sundukları katma değer, öğrencilerin akademik, sosyal ve mesleki gelişimlerdeki ilerleme, mezun olduktan sonra ülkelerinde iş bulma potansiyelleri, ülkelerine döndüklerinde ülkemiz hakkındaki izlenimleri ve ülkemiz

lehine yarattıkları katma değer gibi etki analizlerinin raporlanmadığı görülmüştür.

Genel anlamda etki analizi, nicel veya nicel olmayan verilerin bir takım istatistiki yöntemler kullanılması ve analiz edilmesi suretiyle uygulanmış veya uygulanacak program ve projelerin hedeflenen sonuçlara ulaşım ulaşmadığı hakkında yol gösteren yöntemler bütünü olarak tanımlanabilir. Bu anlamda sınırlı kaynaklarla kendi görev alanlarında program ve proje üretmekle yükümlü olan karar vericiler için en faydalı araçlardan biri olarak değerlendirilmektedir. Bir başka deyişle etki analizi, kurumun faaliyet alanı ile ilgili uygulamaların fayda-maliyet ve etkilerini ölçüp değerlendirerek elde edilen verilerden hareketle plan ve programlar oluşturulması suretiyle yönetim süreçlerinde karar vericilere yol göstermek amacıyla yapılan sistematik ve analitik analizler ile bunlara ilişkin raporlardır. Etki analizi yoluyla, belirli amaç ve hedefler güdülen ortaya konulan kamu program veya projelerinin istenilen hedefe ulaşım ulaşmadığının anlaşılması özellikle karar vericilere öğrenme süreçlerinde katkıda bulunmakta, beklenen hedeflere ulaşılmadığı takdirde yapılması gerekenler konusunda yol gösterici olmaktadır. Ayrıca başarılı olduğu değerlendirilen program veya projelerin de sürdürülebilirliğinin sağlanması bakımından da yardımcı bir işlev görmektedir. Etki analizleri ile yapılan değerlendirme sonucunda başarılı oldukları düşünülen programların uygulanmaya devam edilmesi, başarılı bulunmayanların ise düzenlenerek değiştirilmesi ya da uygulamadan kaldırılması, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli olarak kullanılmasının sağlanması açısından dikkate değer bir husustur. Bu bakımdan Başkanlık özelinde etki analizlerinin kurum bütçesinin önemli bir bölümünü teşkil eden bursların ekonomik ve sosyal etkinliği ile verimlilik koşullarının ne ölçüde sağlandığının ölçülmesi açısından önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Ayrıca 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde Başkanlık birimlerinden “Yurtdışı Vatandaşlar Daire Başkanlığı”, “Kültürel Sosyal İlişkiler Daire Başkanlığı” ve “Uluslararası Öğrenciler Daire Başkanlığı”na kendi görev alanlarına giren konularda hizmetlerin etkililiğinin ve yararlanıcı memnuniyetinin analiz edilerek araştırılması ve bunların sonuçlarının ilgili kurumlarla paylaşarak gereken çalışmaların başlatılması görevi verilmiş olmasına rağmen sözü edilen konularda henüz bir çalışma yapılmadığı görülmüştür.

Bilindiği gibi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamu idarelerine kamu hizmetlerinin istenilen düzeyde ve kalitede sunulabilmesi için bütçeleri ile program ve proje bazında kaynak tahsislerini; stratejik planlarına, yıllık amaç ve hedefleri ile performans göstergelerine dayandırmak zorunluluğu getirilmiş, kamu mali yönetiminde mali

disiplin, hesap verebilirlik ve mali saydamlık hedeflenerek kamu kaynaklarının etkili, verimli ve tutumlu kullanılmasını sağlamak üzere performans esaslı bütçelemeye geçiş öngörülmüştür. Bu bağlamda mezkûr Kanun'da idarelerin mal ve hizmet üretimi ile ihtiyaçlarının karşılanması, ekonomik veya sosyal verimlilik ilkelerine uygun olarak maliyet-fayda veya maliyet-etkinlik ile gerekli görülen diğer ekonomik ve sosyal analizlerin yapılması esası temel prensip olarak ele alınmıştır.

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda, yapılan burs ödemelerinin kısa, orta ve uzun vadede etki analizlerinin yapılarak elde edilecek sonuçlara göre bir plan çerçevesinde takibinin sağlanması ve raporlanması, özellikle kurumun ilgili birimleri tarafından sistematik bir süreçte yapılması, bunların ilgili kurumlarla paylaşılması önem arz etmektedir. Etki analizlerinden elde edilecek sonuçlar, Başkanlığın özellikle burs programları kapsamında benimsediği stratejik amaçlara ulaşıp ulaşmadığının belirlenmesinde, kurum hafızasının gelişmesinde ve bundan sonra oluşturulacak politikaların tespitinde önemli katkılar sağlayacaktır. Ayrıca kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını teminen açıklanan gerekçelerle etki analizlerinin bilimsel veriler dikkate alınarak yapılması, özellikle burs programlarının planlanması aşamasında hangi ülkelerin ve hangi niteliklere sahip öğrencilerin kapsama alınması gerektiği konusunda kriterlerin belirlenmesi ve geliştirilmesi, öğrenci sayısının optimal düzeyinin tespitinde analitik bir yaklaşım ortaya konması açısından önem arz etmektedir. Mevzuatta da kamu idaresinin muhtelif birimlerinin görev ve yetkileri arasında belirtilen hizmetlerin etkililiği ve yararlanıcı memnuniyetine ilişkin analizlerin, Kurum amaçlarının gerçekleştirilmesi bağlamında planlama anlayışının geliştirilmesine, izlenmesine ve kamu kaynaklarının etkin, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Özel Hesaba İlişkin Usul ve Esaslar'ın Sayıştay Görüşü Alınmadan Yürürlüğe Konulmuş Olması

Başkanlık tarafından “Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Özel Hesabın Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar”ın mali konular içerdiği halde Sayıştay görüşü alınmadan yürürlüğe konulduğu görülmüştür.

703 sayılı Anayasa'da Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı

Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un adı “5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun” olarak değiştirilmiştir. Sözü edilen KHK ile ilgili Kanun'daki bazı maddeler çıkarılmış olmasına rağmen, bazı maddeler ise yeniden düzenlenerek yürürlükte kalmaya devam etmektedir.

5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 27'nci maddesinde aynen;

“Başkanlığa verilen görevlerden yurtdışında veya doğrudan yurtdışındaki faaliyetlere yönelik olarak kullanılmak üzere tefrik edilen ödeneklerden, Bakan tarafından belirlenecek olan kısımlar Başkanlık bütçesine gider kaydedilmek suretiyle özel hesaba aktarılır. Aktarılan bu tutarların harcanması, muhasebeleştirilmesi ve denetlenmesine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Başkanlıkça müştereken belirlenir.”

Denilmektedir.

Yapılan incelemede söz konusu madde hükmüne istinaden çıkarılan “Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Özel Hesabın Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar”ın mali konular içerdiği halde Sayıştay görüşü alınmadan yürürlüğe konulduğu görülmüştür.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun “Daireler Kurulu” başlıklı 27'nci maddesine istinaden genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince mali konularda düzenlenecek yönetmelikler ile yönetmelik niteliğindeki düzenleyici işlemler, Sayıştayın istişari görüşü alınarak yürürlüğe konulabilmektedir.

19.01.2005 tarih ve 2005/9986 karar sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 6'ncı maddesine göre; Başbakanlığa sunulmadan önce, yönetmelik taslakları hakkında ilgili bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınır. Bu çerçevede ilgili bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının yanısıra; Bakanlıklar ile Sayıştayın denetimine tâbi diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca malî konularda düzenlenecek yönetmelik taslakları hakkında Sayıştay Başkanlığının görüşünün alınması zorunludur.

Mali hükümler içeren söz konusu Usul ve Esaslar'ın Sayıştayın istişari görüşü alınarak mevzuata uygun şekilde yürürlüğe konulması gerekmektedir.

BULGU 4: Özel Hesaba İlişkin Muhasebeleştirme İşlemlerinin Hatalı Olarak Yapılması

Başkanlık tarafından özel hesaba ilişkin muhasebe işlemlerinde Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hesap planının uygulanmadığı görülmüştür.

703 sayılı Anayasa'da Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un adı "5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun" olarak değiştirilmiştir. Sözü edilen KHK ile ilgili Kanun'daki bazı maddeler çıkarılmış olmasına rağmen, bazı maddeler ise yeniden düzenlenerek yürürlükte kalmaya devam etmektedir.

5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 27' nci maddesinde aynen;

"Başkanlığa verilen görevlerden yurtdışında veya doğrudan yurtdışındaki faaliyetlere yönelik olarak kullanılmak üzere tefrik edilen ödeneklerden, Bakan tarafından belirlenecek olan kısımlar Başkanlık bütçesine gider kaydedilmek suretiyle özel hesaba aktarılır. Aktarılan bu tutarların harcanması, muhasebeleştirilmesi ve denetlenmesine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Başkanlıkça müştereken belirlenir."

Denilmektedir.

Maliye Bakanlığı tarafından kamu idarelerince kullanılan özel hesapların tahakkuk esaslı muhasebe sistemi içerisinde muhasebeleştirilmesi, kamu idaresi hesaplarına dâhil edilerek raporlanması, güncel kullanım tutarlarına sağlıklı ve hızlı bir şekilde erişilmesi, farklı uygulamaları ortadan kaldırarak uygulama birliğinin sağlanması amacıyla, "Kamu İdarelerine Ait Özel Hesaplara İlişkin İşlemlerin Muhasebeleştirilmesine Dair Yönetmelik" hazırlanmış ve 17.10.2017 tarih ve 30213 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak 1 Ocak 2017 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ancak mezkur Yönetmelik'in "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesi ile Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı istisna edilmiştir. Buna göre Başkanlık tarafından, yukarıda açıklanan 5978 sayılı Kanun'un ilgili maddesi dayanak gösterilerek çıkarılan ve Sayıştay görüşü alınmadan yürürlüğe konulan 06.07.2018 tarihli "Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Özel Hesabın Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar"ın "Muhasebe İşlemleri"ni düzenleyen 6'ncı maddesinde

aynen;

“(1) Özel hesaptan kaynak aktarım yöntemiyle harcama yapılmasına ilişkin muhasebe işlemleri muhasebe yetkilisince yürütülür,

(2) Özel hesaba ilişkin muhasebe işlemlerinde Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nde yer alan hesap planı kıyasen uygulanır,

(3) Özel hesaptan yapılacak kaynak aktarımında, ödeme emir belgesine bu Usul ve Esasların 5inci maddesinde öngörülen belgeler eklenir.”

Denilmektedir.

Bu düzenlemeye göre, özel hesaba ilişkin muhasebe işlemlerinde Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin kıyasen uygulanması gerektiği açıkça ifade edilmiştir. Ancak yapılan incelemede muhasebe işlemlerinde söz konusu Yönetmelik’in kıyasen uygulanması gerekirken “Tek Düzen Hesap Planı” çerçevesinde işlem tesis edildiği tespit edilmiştir.

Kurum özel hesabına ilişkin iş ve işlemlerin muhasebeleştirilmesinde Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planının kullanılmaması, kamu idaresi hakkında bilgi veren temel mali tabloların eksik olarak raporlanmasına neden olmakta, kamu idaresinin mali durumunun ilgililer için saydam ve gerçeğe uygun olarak yansıtılmasına engel olmaktadır. Genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği kamu idaresinin tasarrufundaki kaynaklar ile bunlarla elde edilen varlıkların muhasebe kayıtlarının yapılması ve temel mali tablolarının şeffaflık ve tam açıklama ilkelerine uygun olarak hazırlanması ve raporlanması önem arz etmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmü ve açıklamalar doğrultusunda Başkanlık özel hesabına ilişkin muhasebe işlemlerinde Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin kıyasen uygulanması gerekmektedir.

BULGU 5: Peşin Ödenen Kira Giderlerinin Tahakkuk Kaydının Yapılmaması

Başkanlık tarafından kiralanan taşınmazlara ait peşin ödenen kira giderlerinin dönem ayırıcı hesaplar kullanılmaksızın doğrudan gider kaydedilerek muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 180 Gelecek Aylara Ait Giderler hesabının niteliğinin düzenlendiği 116’ncı maddesinde;

“Gelecek aylara ait giderler hesabı, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak gelecek aylara ait olan peşin ödenmiş giderler ile duran varlıklar ana hesap grubundaki gelecek yıllara ait giderler hesabında kayıtlı tutarlardan takip eden faaliyet döneminde tahakkuk edecek olanların izlenmesi için kullanılır.” denilmektedir.

Mezkur Yönetmelik'in “Hesabın İşleyişi” başlıklı 118'inci maddesinin 1'inci fıkrasının “a” bendinde düzenlendiği üzere, peşin ödenmiş giderlerden, içinde bulunulan aya ait olanlar 630 Giderler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet döneminin gelecek aylarında tahakkuk ettirilmesi gerekenler bu hesaba kaydedilecektir. Adı geçen maddenin “b” bendinde de, gelecek aylara ait giderler hesabında kayıtlı tutarların ilgili oldukları ay sonlarında gider olarak tahakkuk ettirilmesi amacıyla bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına da borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, peşin ödenen kira giderlerinden sadece içinde bulunulan aya ait olan kısmının 630 Giderler Hesabına, kalan kısmının ise muhasebenin dönemsellik ilkesinin de bir gereği olarak dönem ayırıcı hesaplardan biri olan 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir. Yapılan incelemeler sonucunda, Başkanlığın hizmet binası olarak kullanmakta olduğu taşınmaz ile Ankara Hamamönü'nde kullandıkları ofise ait kira giderlerinin yılı içinde üçer aylık dönemler itibarıyla dört taksit halinde ödendiği ve peşin ödenen kira giderlerinin tamamının ödeme yapıldığı ayda 630 Giderler Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

Uygulamanın mevzuatta hükmedildiği şekliyle düzenlenmesi, peşin ödenen kira giderlerinin muhasebeleştirilmesinde dönem ayırıcı hesapların kullanılması gerekmektedir.

BULGU 6: Uluslararası Kuruluş Kaynaklarından Proje Karşılığı Edinilen Hibe Tutarları İle Gerçekleştirilen Hizmet Alımında Uygulanan İhale Yönteminin Hatalı Olması

Uluslararası kuruluş kaynaklarından proje karşılığı alınan hibe tutarları ile yapılan hizmet alımının mevzuatta öngörülen şartlar oluşmadığı halde pazarlık usulü ile gerçekleştirildiği görülmüştür.

"Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluş Kaynaklarından Kamu İdarelerine Proje Karşılığı Aktarılan Hibe Tutarlarının Harcanması ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Yönetmelik" in 6'ncı maddesinin son fıkrasında, proje kapsamında yapılacak mal ve hizmet

alımlarına ilişkin bu harcamalar konusunda proje sözleşmesinde veya program kurallarında belirleme olmaması halinde 150.000 TL'ye kadar olan alımların proje yürütücüsünün yetki ve sorumluluğunda ve önceden belirleyeceği usul ve ilkelere göre gerçekleştirileceği belirtilmiş, bu tutarı aşan alımlar için ise 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesinin (f) bendi kapsamında yapılacak ihalelere ilişkin 1.12.2003 tarihli ve 2003/6554 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen esasların uygulanacağı düzenlenmiştir.

Adı geçen Bakanlar Kurulu Kararı'nın "Uygulanacak İhale Usulleri" başlıklı 18'inci maddesinde, idarelerce mal veya hizmet alımı ihalelerinde belli istekliler arasında ihale usulü, pazarlık usulü ve doğrudan temin yöntemlerinden birinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır. Karar'ın 19'uncu maddesinde, belli istekliler arasında ihale usulü yapılacak ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda idarece davet edilen isteklilerin teklif verebildiği usul olarak tanımlanmıştır. 20'nci maddesinde de pazarlık usulü düzenlenmiş ve hangi hallerde bu usulün kullanılabilceği belirlenmiştir. Bakanlar Kurulu Kararı'nda öngörülen bu hallerden biri, maddenin (b) bendinde belirtilen doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olmasıdır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte ele alındığında, belli istekliler arasında ihale usulünün temel ihale usul yöntemi olduğu ve pazarlık usulünün ancak Bakanlar Kurulu Kararı'nın ilgili maddesinde öngörüldüğü hallerde kullanılabilceği anlaşılmaktadır. Karar'ın 20'nci maddesinin "b" bendinden anlaşılacağı üzere de, idareler için ihalenin ivedilikle yapılmasının zorunlu olması hali tek başına yeterli olmayıp bu ivedilik hali, doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması şartlarına bağlanmıştır. Sayılan şartlar oluşmadan tek başına ivedilikle yerine getirilmesinin zorunlu olması durumu yeterli görülmemektedir. Başkanlıkça 2019 yılı içerisinde uluslararası kuruluş kaynaklarından edinilen tutarlar ile yapılan mal ve hizmet alımları incelendiğinde, 1.200.090,00 TL bedel üzerinden ihaleye çıkılan Geçici Koruma Altında Bulunan Suriyelilere Sunulan Yükseköğrenim Projeleri Destek Personeli ve Denetim Hizmet Alımının AB ve UNHCR'dan kaynaklı sebeplerle 2018-2019 eğitim dönemi için onay alınma tarihinin Başkanlıkça öngörülemeyecek şekilde 2019 yılı Ocak ayına sarkması sebebiyle ivedilikle yapılmasının zorunlu olduğu gerekçe gösterilerek pazarlık usulü ile gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Denetim ve destek personeli hizmet alımına ihtiyaç duyulan Suriyelilere Yönelik İleri

Düzey Türkçe Eğitim Programı 2013-2019 yılları arasında yapılan ve yıllardır süregelen bir proje olarak Başkanlık tarafından yürütülmektedir. Eğitim dönemi her yılın Kasım-Temmuz ayları arasındaki dönemi kapsamaktadır. İhale süreci normal şartlarda da belli bir zaman gerektirdiğinden proje onayının 2019 yılı için Ocak ayında alınmış olması mevzuatta öngörülen “*idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması*” şartını karşılamamaktadır.

Dolayısıyla Başkanlık tarafından uluslararası kuruluş kaynaklarından proje karşılığı hibe edilen tutarlardan yapılan mal ve hizmet alımlarının mevzuatta öngörülen şartlar oluşmadığı takdirde temel ihale usulü olarak düzenlenen belli istekliler arasında ihale usulü ile gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: İç Kontrol Sistemi Yapılandırma Çalışmalarında Eksiklikler Bulunması

Başkanlığın iç kontrol sisteminin incelenmesi neticesinde iç kontrol sistemiyle ilgili yapılandırma çalışmalarında eksiklikler bulunduğu tespit edilmiştir.

Kurumun iç kontrol sisteminin değerlendirilmesi sonucunda;

- Kurumda 18.06.2014 tarihli bir iç genelge ile üst yönetici tarafından tüm birimlere kurumda iç kontrol çalışmalarının başladığını duyuran bir yazı yayınlanmış, sözü edilen genelge ile İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu ile Eylem Planı Çalışma Grubu oluşturulmuştur. Ancak söz konusu genelge ve bu genelgeyle oluşturulan kurul ve çalışma grubu güncelliğini yitirmiş olmakla birlikte yenilenmesi yönünde herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

- Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin tanımları ve bu işlerin süreçleri ve/veya iş akış şemalarının çıkarılmasına yönelik çalışmaların henüz tamamlanmadığı,

- İç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla hazırlanması gereken Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının henüz hazırlanmadığı,

- Kurumda hassas görevlerin ve bu görevlere ilişkin prosedürlerin belirlenmesi çalışmalarının henüz tamamlanmadığı,

- Kurumsal risk belirleme çalışmalarının henüz tamamlanmadığı,

- Kurumda iç kontrole ilişkin risklerin belirlenmediği,

- İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu'nun henüz oluşturulmadığı,

• İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin herhangi bir denetim ve raporlama çalışması bulunmadığı,

Tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kanun'un “iç kontrolün amacı” başlıklı 56’ncı maddesinde;

“İç kontrolün amacı;

a) Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini,

b) Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini,

c) Her türlü mali karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini,

d) Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini,

e) (Değişik: 22/12/2005-5436/10 Md.) Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını, sağlamaktır.” denilmektedir.

5018 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinde, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik'in 8'inci maddesinde ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğinde belirtildiği gibi; üst yöneticilerin, mali yönetim ve kontrol sisteminin kurulması, işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve Kanun'da belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden sorumlu oldukları ve bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri hükme bağlanmıştır.

İç kontrol sisteminin yapılandırılması ve işleyişi konusunda sorumluluk üst yöneticiye yani Başkana aittir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ve açıklamalar doğrultusunda Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığında Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planının hazırlanması ve bu çerçevede tüm birimlerde belirlenecek iş akış süreçleri esas alınarak her birimde kurumsal riskler ile iç kontrol risklerinin belirlenmesi, analiz edilmesi ve değerlendirilmesi, İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun oluşturulması çalışmalarının yürütülmesi gerekmektedir.

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Tarafından Verilen İdari ve Mali Desteklere İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmemiş Olması	2018	Yerine Getirilmedi	Yeniden bulgu yazıldı.

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

Kurum Kodu : 40.51 Adı : YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

Yılı : 2019

AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2019	N Yılı 2019
1	DÖNEN VARLIKLAR	16.276.626,91	
10	HAZIR DEĞERLER	325.109,76	794,85
104	PROJE ÖZEL HESABI	9.566,85	794,85
105	DÖVİZ HESABI	319.543,05	
12	FAALİYET ALACAKLARI	2.916,25	2.019.982,17
125	VERLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	2.916,25	126.436,84
13	KURUM ALACAKLARI	13.544.586,35	1.891.546,33
135	TEK HAZİNE KURUMLAR HESABINDAN ALACAKLAR HESABI	13.544.586,35	
14	DİĞER ALACAKLAR	85.311,36	939.049,24
140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	85.311,36	766.140,54
15	STOKLAR	1.546.345,31	173.328,50
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	1.546.345,31	382,10
16	ÖN ÖDEMELER	864.572,35	22,06
162	BÜTÇE DIŞI AVANS VE İKREDİLER HESABI	864.572,35	22,09
18	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	1.585,00	2.724.713,42
180	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER HESABI	1.585,00	1.412,54
2	DURAN VARLIKLAR	280.008,63	1.412,34
22	FAALİYET ALACAKLARI	46.456,00	2.723.301,08
225	VERLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	46.456,00	2.723.301,08
25	MADDİ DURAN VARLIKLAR	231.552,63	10.871.273,78
253	TEDİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	600.745,81	25.338.396,60
254	TAŞITLAR HESABI	354.316,89	35.338.396,80
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	8.786.954,54	417.850.317,14
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-9.509.464,31	417.850.317,14
26	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00	-424.389.979,10
260	HAKLAR HESABI	12.022.536,79	-424.389.979,10
264	ÖZEL MALLİYETLER HESABI	5.594.904,55	-7.917.461,05
268	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-18.010.747,34	-7.917.461,05
28	DİĞER DURAN VARLIKLAR	0,00	
284	BLDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	108.387,93	
285	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-108.387,93	
AKTİF TOPLAMI		16.556.635,54	16.556.635,54
Bilanço Dipnotları :			
510	ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	2.370.380,00	
PASİF HESAPLAR			
3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		2.960.648,34
32	FAALİYET BORÇLARI		794,85
320	BÜTÇE EMANETLERİ HESABI		794,85
33	EMANET YABANCI KAYNAKLAR		2.019.982,17
330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		126.436,84
333	EMANETLER HESABI		1.891.546,33
35	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		939.049,24
350	ÖDENECEK VERGİ VE FOSLAR HESABI		766.140,54
351	ÖDENECEK DÖVİZAL GÜVENLİK HESABINTLARI HESABI		173.328,50
352	FOSLAR VEYA DİĞER KAMU İD. ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI		382,10
			22,06
372	KİDEM TAZİMİNATI KARŞILIĞI HESABI		22,09
4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		2.724.713,42
43	DİĞER BORÇLAR		1.412,54
430	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		1.412,34
			2.723.301,08
472	KİDEM TAZİMİNATI KARŞILIĞI HESABI		2.723.301,08
5	ÖZ KAYNAKLAR		10.871.273,78
50	NET DEĞER		25.338.396,60
500	NET DEĞER HESABI		35.338.396,80
57	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		417.850.317,14
570	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI		417.850.317,14
58	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI		-424.389.979,10
580	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-424.389.979,10
59	DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		-7.917.461,05
591	DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUÇU HESABI (-)		-7.917.461,05
PASİF TOPLAMI			16.556.635,54

Yıl : 2019

Kurum Kodu : 48.51 Adı : YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

511 ALINAN TEKNİKAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	2.276.390,08
520 DİĞER TAHHÜTLERİ HESABI	3.171.680,38
521 DİĞER TAHHÜTLERİ KARŐİLİĐİ HESABI	3.171.680,38
548 BAŞKA BİRMİLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI	498,00
549 BAŞKA BİRMİLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	498,00
553 İMADİ DURAN VARLIKLARIN KİRA VE İRTİFAK HAKKI GEL HESABI	2.417,48
555 DİĞER NAZİM HEDAPLAR KARŐİLİĐİ HESABI	2.417,48

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU (TL)

Kurum Kodu: 40.51		Adı: YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI		Yılı: 2019	
Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)
630	GİDERLER HESABI	407.269.097,33	600	GELİRLER HESABI	399.351.636,27
630	Personel Giderleri	27.153.325,67	600	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	847.414,88
630	Memurlar	10.723.710,89	600	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	1.861,61
630	Sözleşmeli Personel	8.101.985,56	600	Kira Gelirleri	845.533,27
630	İşçiler	8.327.629,22	600	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	367.247.933,21
630	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	4.451.409,90	600	Yurt Dışından Alınan Bağış ve Yardımlar	49.041.533,21
630	Memurlar	1.304.467,20	600	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	318.206.400,00
630	Sözleşmeli Personel	1.321.291,41	600	Diğer Gelirler	31.150.039,89
630	İşçiler	1.825.651,29	600	Faiz Gelirleri	1.165.391,90
630	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	35.230.010,42	600	Diğer Çeşitli Gelirler	29.984.647,99
630	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	2.286.149,98	600	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	106.248,29
630	Yolluklar	2.677.021,94	600	Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumlu Kur Farkları	106.248,22
630	Görev Giderleri	238.319,85	600	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	0,07
630	Hizmet Alımları	29.478.793,67	600	Net Gelir Toplamı:	399.351.636,27
630	Temsil ve Tanıtım Giderleri	274.363,35			
630	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	221.638,47			
630	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	53.723,16			

630	05		Carî Transferler	335.407.328,35
630	05	01	Görev Zararları	229.551,76
630	05	03	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	56.253.989,12
630	05	04	Hane Halkına Yapılan Transferler	278.923.787,47
630	11		Değer ve Miktar Değişim Giderleri	33.002,20
630	11	01	Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumsuzuz Kur Farkı	33.002,15
630	11	99	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Giderler	0,05
630	13		Amortisman Giderleri	4.124.581,48
630	13	01	Maddi Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	559.859,59
630	13	02	Maddi Olmayan Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	3.564.721,89
630	14		İlk Madde ve Malzeme Giderleri	613.974,63
630	14	01	Kırtasiye Malzemeleri	38.732,46
630	14	02	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfağa Kullanılan Tüketim Tıbbi ve Laboratuvar Sarf	7.193,28
630	14	03	Malzemeleri	404,15
630	14	05	Temizleme Ekipmanları	24.235,37
630	14	06	Giycek, Mefruşat ve Tuhafiye Malzemeleri	21.054,00
630	14	07	Yiycek	864,00
630	14	08	İçecek	14.706,68
630	14	10	Zirai Maddeler	140,00
630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	17.332,49
630	14	13	Yedek Parçalar	62.273,99
630	14	14	Nakil Vasıtaları Lastikleri	675,01
630	14	99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	426.363,20

630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	255.464,68
630	30	06 Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	255.464,68
630	99	Diğer Giderler	0,00
630	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	0,00
		GİDERLER TOPLAMI:	407.269.097,33
GİDERLER TOPLAMI (A) 407.269.097,33			
GELİRLER TOPLAMI (B) 4399.351.636,27			
İNDİRİM; İADE; İSKONTO TOPLAMI 40,00			
NET GELİR (D=B-C) 4399.351.636,27			
FAALİYET SONUCU (D-A) -4 7.917.461,06			

**TÜRKİYE YAZMA ESERLER
KURUMU BAŞKANLIĞI
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2018-2019 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Karşılaştırılması

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Dağılımı

Tablo 3: 2018–2019 Yılları Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

KISALTMALAR

- İDKK** : İç Denetim Koordinasyon Kurulu
KHK : Kanun Hükmünde Kararname
YEK : Türkiye Yazma Eserler Kurumu

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Binalar Hesabına Hatalı Kayıtlar Yapılması
2. Doğrudan Temin Yöntemi ile Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Kanunda Öngörülen % 10'luk Sınırın Aşılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı (YEK); 28.12.2010 tarihinde kabul edilen 6093 sayılı Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Kurulu ve Görevleri Hakkında Kanun ile kurulmuştur.

Büyük çoğunluğu Selçuklu ve Osmanlı medeniyetleri dönemine ait olan yazma eserler; tarih, sanat, edebiyat, din, uygulamalı bilimler ve diğer pek çok alanda meydana getirilmiş olan önemli taşınır kültür varlıkları olup, bu eserlerin korunması ve gün yüzüne çıkarılması; kültürümüzün dünyaya tanıtılması, gelecek kuşaklara aktarılması ve bilimsel çalışmalara kaynak teşkil etmesi bakımından büyük önem taşımaktadır. Bu gerekçeler doğrultusunda çıkarılan 6093 sayılı Kanun, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçiş için yapılan düzenlemeler kapsamında değiştirilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile Anayasa’da gerçekleştirilen değişikliklere uyum sağlanması amacıyla bazı kanun ve KHK’lerde değişiklik yapılması amacıyla, 10.05.2018 tarihli ve 7142 sayılı Kanun’un verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulu’nca 02.07.2018 tarihinde 703 sayılı KHK çıkarılmıştır. Söz konusu KHK’nin 103’üncü maddesi ile 6093 sayılı Kanun’un adı “*Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının Muafiyetlerine İlişkin Kanun*” şeklinde değiştirilmiş, 1 ile 12’nci maddeleri ve eki (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvelleri yürürlükten kaldırılmıştır.

YEK Başkanlığı teşkilatı ile ilgili yeni düzenleme Cumhurbaşkanlığı tarafından; 15.07.2018 tarihli ve 30479 Sayılı Resmî Gazete yayımlanan, Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum Ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkındaki 4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin ellinci bölümünde yapılmıştır. Bu bölümün uygulanmasını sağlamak ve mevzuatla kendisine verilen görevleri yerine getirmek üzere Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı, tüzel kişiliği haiz, özel bütçeli ve merkezi İstanbul’da olan Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı kurulmuştur.

Başkanlığın görevleri Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde belirtilmiştir. El yazması eserler milletimizin bin yıldan daha fazla zamanda biriktirdiği bilgi, birikim ve değerlerini oluşturmakta, geçmişe dönük hafızanın en önemli kaynaklarından birini teşkil etmektedir. Çok değerli bu eserleri günün teknolojisinden de yararlanarak korumak, ihtisaslaşmış

kadroyla yapılacak çalışmalarla günümüz insanının kolayca yararlanacağı şekle sokmak kurumun en başta gelen görevlerindedir.

Misyonu; *“Bir kültür hazinesi olan yazma eserleri koruyup kollayarak en sağlıklı şekilde geleceğe ulaştırmak ve en kullanılabilir şekilde hizmete sunmak”*

Vizyonu; *“Kültür mirası yazma ve nadir basma eserleri toplayan, koleksiyonları zenginleştiren, koruyup kollayan, gün yüzüne çıkaran, bilim, kültür ve sanat faaliyetleri ile eserlere olan toplumsal ilgiyi artıran, eserlere en kolay şekilde erişimi sağlayarak, bu alanda dünya çapında standartlar belirleyen bir el yazması kütüphaneciliği”* şeklinde belirlenmiştir.

Kurum Bünyesinde; 07.03.2012/28226 tarih/sayılı RG’de yayımlanan *“Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Çeviri Ve Yayım Yönetmeliği”*, 07.03.2012/28226 tarih/sayılı RG’de yayımlanan *“Yazma Eser Uzmanlığı Yönetmeliği”*, 07.04.2012/28257 tarih/sayılı RG’de yayımlanan *“Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığında Çalıştırılacak Sözleşmeli Personel Hakkında Yönetmelik”*, 10.05.2012/28288 tarih/sayılı RG’de yayımlanan *“Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı İstisna Sözleşmesi Yönetmeliği”*, 05.01.2013/ 28519 tarih/sayılı RG de yayımlanan *“Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliği”*, 27.11.2013/28834 tarih/sayılı RG’de yayımlanan *“Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Personeli Görevde Yükselme Ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği”*, 04.09.2014/29109 tarih/sayılı RG’de yayımlanan *“Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Eser Sağlama Kurulu Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik”* uygulanmaktadır.

Ayrıca, 28.05.2013 tarih ve 138 sayılı Başkanlık Onaylı *“Başkanlık İmza Yetkileri Yönergesi”*, 28.09.2015 tarihli ve 141 sayılı Başkanlık onaylı *“Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Hukuk Müşavirliği Yönergesi”*, 28.09.2015 tarihli ve 142 sayılı Başkanlık Onaylı *“Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Staj Yönergesi”* yürürlüğe konulmuştur. *“T.C. Kültür Ve Turizm Bakanlığına Bağlı Birimlerdeki Yazma Ve Nadir Basma Eserlerden Ücretsiz Faydalanma Yönergesi”* de kurum tarafından uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Başkanlık, merkez ve taşra teşkilatından meydana gelmekte olup, merkez teşkilatı hizmet birimlerinden oluşmaktadır. Başkanlığın taşra teşkilatı olarak Ankara, İstanbul ve Konya bölge müdürlükleri kurulmuştur. Bu bölgelere bağlı toplam 17 adet kütüphane müdürlüğü bulunmaktadır. 6093 sayılı kanunun kabul edildiği 2010 yılı sonuna kadar Kültür

Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğüne bağlı ve onun idaresi altında olan tüm halk ve yazma eser kütüphaneleri, bu tarihten sonra bir ayrıştırmaya tabi tutulmuş, bu kapsamda tüm yazma eser kütüphaneleri ile halk kütüphanesi olup da içinde kayda değer yazma ve nadir basma eser bulduran halk kütüphanelerinin yazma eser bölümleri ayrılmış ve yeni adlarla kütüphane müdürlükleri oluşturulmuştur.

Başkan, YEK'in en üst yöneticisi olarak; Başkanlık görev ve hizmetlerini mevzuat hükümlerine, yıllık programlara, Başkanlığın amaç ve politikalarına, stratejik planlarına, performans ölçütlerine, hizmet kalite ve standartlarına uygun olarak görev alanına giren konularda diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde Bakana karşı sorumludur. Başkan, merkez ve taşra teşkilatının faaliyetlerini, işlemlerini ve hesaplarını denetlemekle görevli ve yetkilidir.

Başkanlığın hizmet birimleri: Yazma ve Nadir Eserler Dairesi Başkanlığı, Çeviri ve Yayın Dairesi Başkanlığı, Kitap Şifahanesi ve Arşiv Dairesi Başkanlığı, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı, Personel ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, Başkanlık Müşavirleri şeklindedir.

Başkanlık bünyesinde, “Danışma Kurulu” ve “Eser Sağlama Kurulu” oluşturulmuştur.

Danışma Kurulu; Kültür ve Turizm Bakanlığı Bakan Yardımcısının başkanlığında görev yapan ve YEK Başkanlığının faaliyet alanı ile ilgili olarak temel yaklaşım ve uygulamalar ile önceliklerin belirlenmesi amacıyla tavsiye niteliğinde kararlar almak ve görüş bildirmekle görevlendirilmiştir.

Eser Sağlama Kurulu; Yazma ve Nadir Eserler Dairesi Başkanı başkanlığında görev yapan Kurul, yurt içinden ve yurt dışından eserlerin Başkanlık kütüphanelerine kazandırılması amacıyla satın alma ve bağış kabulüne yönelik kararlar almaktadır. Kurul kararları Başkanın onayı ile yürürlüğe girmekte, Başkanlık, bu çerçevede yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen müzayedelere de katılabilmektedir.

Başkanlığa 4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle; Osmanlı Türkçesi, restorasyon, konservasyon, dijitalleştirme teknolojileri ile hat, tezhip, ebru, ciltçilik gibi Türk el sanatlarıyla ilgili sertifikalı veya sertifikasız eğitim programları ve kurslar düzenlemek amacıyla Araştırma ve Eğitim Merkezi kurabilme yetkisi, ayrıca, başkanlığın görev ve hizmetleri ile ilgili döner sermaye işletmesi kurabilme yetkisi verilmiştir. Merkez teşkilatında görünen Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü ile Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü

henüz oluşturulmamıştır.

Kurumda 164 adet memur, 228 işçi olmak üzere toplam 392 personel görev yapmaktadır.

Kurumun personeli, 657 sayılı Kanun hükümlerine tâbidir. Toplam kadro sayısı 374 adet olup, 206 kadro Merkez, 168 kadro Taşra teşkilatına ayrılmıştır. Merkezde; 1 Başkan, 1 İç denetçi, 5 Daire Başkanı, 1 Hukuk Müşaviri olmak üzere toplam 73 Genel İdari hizmetler kadrosu, 13 adet Teknik hizmetler kadrosu, 1 adet Sağlık hizmetleri kadrosu, 2 adet Hukuk Hizmetleri olmak üzere 89 kadro doludur. Taşrada ise; 2 Bölge Müdürü olmak üzere 51 Genel İdari hizmetler kadrosu, Teknik hizmetler kadrosu, 1 adet Sağlık hizmetleri kadrosu, 3 adet yardımcı hizmetler olmak üzere 75 kadro doludur. 31.12.2019 tarihi itibarıyla kuruma tahsis edilen 374 memur kadrosundan 164 adedi dolu olup 210 adedi boştur.

Memur personel haricinde ise 251 kadro tahsis edilmiştir. Bunların 228 adedi dolu olup, 39 adedi “Sözleşmeli Yazma Eser Uzman”, 189 adedi ise 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında kadroya geçen sürekli işçidir.

1.3. Mali Yapı

Bütçe Giderleri

2019 yılında kamu idaresine 31.12.2018 tarihli ve 30642M sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 7156 sayılı 2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 45.277.000,00 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan aktarma ve eklemeler sonucunda toplam ödenek 46.448.550,00 TL olmuştur. Ödenegin %91,34 oranında 42.425.485,00 TL’si kullanılmıştır.

Tablo 1: 2018-2019 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Karşılaştırılması

Gider Türü	2018		2019		2018-2019 Bütçe Giderleri Artış veya Azalışı (%)
	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	
01. Personel Giderleri	18.370.500,00	18.366.080,12	26.907.000,00	25.488.809,00	38,78
02. SGK Devlet Primi Giderleri	3.494.800,00	3.185.197,61	4.628.000,00	4.529.127,00	42,19
03. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	5.083.685,00	6.198.704,11	2.953.000,00	3.841.505,00	-38,03
05. Cari Transferler	740.800,00	770.935,52	789.000,00	426.692,00	-44,65
06. Sermaye Giderleri	14.718.000,00	8.158.869,49	10.000.000,00	8.139.352,00	-0,24
Toplam	42.407.785,00	36.679.786,85	45.277.000,00	42.425.485,00	15,66

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının bütçe kanunuyla tahsis olunan ödenekler ve harcamalar ağırlıklı olarak personel giderleri, SGK Devlet Primi Giderleri ile cari transferlerde yoğunlaşmıştır.

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Dağılımı

830 Bütçe Giderleri	2019 Yılı Harcamaları	
	TL	%
01. Personel Giderleri	25.488.809,00	60,08
02. SGK Devlet Primi Giderleri	4.529.127,00	10,66
03. Mal ve Hizmet giderleri	3.841.505,00	9,05
05. Cari Transferler	426.692,00	1,01
06. Sermaye Transferleri	8.139.352,00	19,19
Toplam	42.425.485,00	100,00

Bütçe Gelirleri

Cumhurbaşkanlığı tarafından “Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı” teşkilatı ile ilgili 2018 içinde yeni düzenleme yapılmıştır. Söz konusu düzenleme, 15.07.2018 Tarihli ve 30479 Sayılı Resmî Gazete yayımlanan, Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkındaki 4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin ellinci bölümünde yapılmıştır. Söz konusu Kararnamenin 730’uncu maddesinde düzenlenen “Başkanlığın gelirleri ve döner sermaye” ile Başkanlığın gelirleri 6093 sayılı kanunda belirtildiği gibi yeniden düzenlenmiştir.

Ayrıca Başkanlık, görev ve hizmetleri ile ilgili döner sermaye işletmesi kurabileceği belirtilmiştir. Ancak 2019 yılı sonu itibariyle henüz kurulmadığı anlaşılmıştır.

Bu çerçevede, Başkanlığın gelirleri:

- Mal ve Hizmet satışı gelirleri,
- Merkezi Yönetim Bütçesine dâhil idarelerden alınan bağış ve yardımlar,
- Faiz gelirleri,
- Diğer çeşitli gelirler” şeklindedir.

Tablo 3: 2018–2019 Yılları Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

YEK Bütçe Gelirleri		2018		2019		2018/2019 Artış/Azalış %
Hesap Adı	Tahmin Edilen TL	Gerçekleşen TL	Tahmin Edilen TL	Gerçekleşen TL		
Toplam	34.525.000,00	42.735.555,73	45.178.000,00	50.160.104,70	111,03	

Kurumun en önemli gelir kalemi olan Hazine yardımı, 2019 yılında önceki yıla göre %112,51 oranında artarak 38.406.000,00 TL düzeyinde gerçekleşmiştir. Kurumun ana faaliyet alanlarından olan kitap, yayın vb. satış gelirleri 2019 yılında önceki yıla göre %183,25

oranında artarak 1.684.062,00 TL tutarında gerçekleşmiştir. 31.12.2019 tarihi itibarıyla vadeli hesaplarda bulunan mevduat hesabından elde ettiği faiz gelirleri 100.104,53 TL tutarında gerçekleşmiştir.

Kamu idaresi bütçesi içinde gösterilmeyen sosyal tesisler, döner sermaye, şirketler, özel hesaplar gibi teşekküller bulunmamaktadır.

1.4.Muhasebe ve Raporlama Sistemi

YEK Başkanlığı; tüzel kişiliği haiz, özel bütçeli bir kamu kuruluşu olarak, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Ekli (II) sayılı Cetvelinde “B-Özel Bütçeli Diğer İdareler” kapsamında yer almaktadır.

YEK, muhasebe kayıtlarını ve kanuni defterlerini Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdareleri Muhasebesi Hesap Planı (RG:27.12.2014, mükerrer 29218), Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Çerçeve Hesap Planı (RG:23.12.2014, mükerrer 29214) ve Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği (RG:31.12.2005, mükerrer 26040) Ek ve değişiklikleriyle bu konularda yayımlanan diğer tebliğlerdeki düzenleme hükümlerine uygun şekilde tutmakta ve temel mali tabloları (*Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu, Nakit Akış Tablosu vb.*) ile diğer mali tablolarını hazırlamaktadır.

Kurum, tüm muhasebe kayıt, dönem sonu ve mahsup işlemlerini 2018 yılından itibaren, Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen “Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi”nde gerçekleştirmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,

- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kurum, Ön Mali Kontrol Yönergesini 2017 yılında hazırlamış ve uygulamaya geçmiştir. Fakat İç Denetim Eylem Planı oluşturulmamıştır. Ancak 2018 yılı içinde 27.07.2018 tarihli Başkanlık Onayı ile “İç kontrol Eylem Planı 2018-2019” yürürlüğe konulmuştur

Kurumun 3 adet iç denetçi kadrosu bulunmasına rağmen; 2014 yılında 1 iç denetçi ataması yapılmış olup, 2 kadro için atama yapılmamıştır. 2019 yılına ait iç denetim plan ve programının hazırlanmadığı anlaşıldığından, iç kontrol sisteminin tam olarak işlerlik kazanmadığı görülmektedir.

YEK tarafından; birim yöneticileriyle görüşülerek ve İDKK'nın "2017-2019 Dönemi Kamu İç Denetimi Strateji Belgesi" de esas alınmak suretiyle; iç denetim faaliyetinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla denetimin kapsamını, denetlenecek alan ve konuları, ihtiyaç duyulan iş gücü ve diğer kaynakları içerecek şekilde, üç yıllık iç denetim planı ve yıllık program henüz hazırlanmadığından her hangi bir denetim, danışmanlık ve raporlama faaliyetinin gerçekleştirilmediği anlaşılmıştır.

İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 13'üncü maddesi uyarınca hazırlanması gereken, İç Denetim Biriminin işleyiş ve yönetimine, iç denetim faaliyetlerinin yürütülmesine, üst yöneticinin ve iç denetçilerin iç denetime ilişkin görev, yetki ve sorumluluklarına yönelik esas ve usulleri düzenleyen bir yönerge düzenlenmemiş, iç denetçi tarafından hiçbir resmi rapor da düzenlenmemiştir.

Makam Onayı ile yürürlüğe giren Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi'nde hüküm olmasına rağmen Çeviri ve Yayım Dairesi Başkanlığında istihdam edilen 37 adet sözleşmeli uzmanla yapılan sözleşmelerin ön mali kontrole tabi tutulmadığı ve maaşlarda hatalı hesaplama yapıldığı görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Binalar Hesabına Hatalı Kayıtlar Yapılması

Giderlerleştirilmesi gereken “kamera sistemleri ve teknik bakım işlerinin” binalar hesabına hatalı kayıt edildiği görülmüştür.

Kamera sistemleri ve teknik bakım işleri binalar hesabına kaydedilmiştir. Oysa binalar hesabına yapılacak kayıtlar içinde bu tür teknik bakım işleri ve kamera sistemleri bakımları sayılmamaktadır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği 252 Binalar Hesabı başlıklı;

“Madde 175- (1) Binalar hesabı, eklenti ve bütünleyici parçaları dâhil olmak üzere, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır.

Binalar hesabında kayıtlı binaların iyileştirilmesi, ömrünün uzatılması veya veriminin artırılmasına ilişkin olarak bütçeye gider kaydıyla yapılan harcama tutarları, bir taraftan bu hesaba borç, ... kaydedilir.” denilmektedir.

Bu nedenle "kamera sistemleri ve teknik bakım işleri" bu kapsama dahil olmadığından yapılan kayıt hatalıdır. Yıl içinde sözkonusu hesaba böylece kaydedilen miktar 235.772,20 TL'dir. Dolayısı ile mali tablolarda binaların değeri olduğundan fazla gösterilmiştir.

BULGU 2: Doğrudan Temin Yöntemi ile Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Kanunda Öngörülen % 10'luk Sınırın Aşılması

Kurum tarafından gerçekleştirilen mal ve hizmet alımlarının önemli bir bölümünün doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirildiği ve doğrudan temin sınırı için öngörülen %10 limitin aşıldığı anlaşılmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar başlıklı 62. maddesinin (1) bendinde; “*ı* (Ek:4964/38 md.) Bu Kanunun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun görüşü olmadıkça aşamaz” denilmektedir.

Mal ve Hizmet alımları ile Yapım işlerine ait Uygulama yönetmeliklerinin Temel ilkeler başlıklı 4. maddesinde; “*İdareler, yapacakları ihalelerde saydamlığı, rekabeti, eşit*

muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.

(7) Kurulun uygun görüşü olmadıkça, Kanunun 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendinde yer alan parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine hizmet alımı amacıyla konulacak ödeneklerinin %10'unu aşamaz. İdareler, anılan parasal limitler dâhilinde gerçekleştirecekleri hizmet alımlarında, hizmet alımları için ayrılan ve yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alırlar.” hükümleri yer almaktadır.

Mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir. Bütün bu satın alımların kanunda belirtilen istisnalar hariç öncelikle bu usullerden biriyle yapılması gerekmektedir.

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının mali tabloları ve sorumlular tarafından onaylı resmi belgelerin incelenmesinden; 2019 yılında mal ve hizmet alımları için 11.158.905,00 TL ödenek ayrıldığı, bu ödenekten toplam 9.486.156,53 TL'lik alım yapıldığı, söz konusu harcamalardan doğrudan temin yöntemiyle toplam 2.146.492,71 TL'lik alım gerçekleştirildiği anlaşılmıştır.

Mal ve hizmet alımları için ayrılan ödeneğin %10 luk kısmı 1.115.890,50 TL olup, doğrudan temin yöntemiyle yapılacak alımların bu sınırı geçmemesi gerekir. Doğrudan temin ile yapılan toplam 2.146.492,71 TL lık alım ile bu sınır 1.030.602,21 TL aşılmıştır. Mal ve hizmet alımları için ayrılan ödenekten, doğrudan temin için yapılan harcama $(2.146.492,71/11.158.905,00=0,1924)$ ödeneğin %19,24'üne tekabül etmekte, dolayısıyla doğrudan temin limiti olan %10'luk sınır yaklaşık %9,24 kadar aşılmış bulunmaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri ve açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde idare tarafından Kamu İhale Kurulunun görüşü alınmadan mevzuata aykırı bir şekilde %10'luk doğrudan temin sınırı aşarak %19,24'e tekabül eden toplam 2.146.492,71 TL'lik alım gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

Bu nedenle; İdarenin bundan sonraki uygulamalarında doğrudan temin ile yapılacak mal ve hizmet alımı ile yapım işlerinde mevzuatın öngördüğü %10'luk sınırın aşılmamasına özen gösterilmesi, gerektiği durumlarda Kamu İhale Kurulunun uygun görüşünün alınmasının yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
İç Denetim Yükümlülüklerinin Yerine Getirilmemesi	2018	Yerine Getirilmedi	Bakanlığa yazılması için, konu Başkanlığımıza yazılmıştır.
Başkanlık Teşkilat kanun ve bu kanun doğrultusunda yeniden düzenlenen 4 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile getirilen bazı yükümlülüklerin yerine getirilmemesi.	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Kurum, kendisine verilen görevleri bütçe imkanları ölçüsünde yerine getirmeye çalışıyor
Türkiye Yazma Eserler Kurumu (TÜYEK) Başkanlığı-Konya Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü Hizmet Binası İşİ Proje Yatırımı Yıllık İş Programında Yaşanan Önemli Gecikme ve Belirsizlikler	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Konya Bölge Müdürlüğü binası inşaatı için gerekli çalışmalar,ihale süreci devam

			ediyor
Taşınır Mal Yönetmeliği'nin eksik uygulanması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI 2019 YILI MALİ TABLOLARI

TABLO 1.1 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.53		Adı : TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI		Yıl : 2019	
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2019	PASİF HESAPLAR		N Yılı 2019
1 DÖNEM VARLIKLAR		18.700.981,80	5 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		3.519.060,02
10 HAZİR DEĞERLER		13.091,69	52 FAALİYET BORÇLARI		860.656,88
105 DÖVİZ HESABI		13.091,69	300 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI		860.656,88
12 FAALİYET ALACAKLARI		29.491,14	53 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		1.617.566,83
128 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		29.491,14	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		655.301,40
13 KURUM ALACAKLARI		9.852.437,43	333 EMANETLER HESABI		902.175,34
14 DİĞER ALACAKLAR		7.123,15	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		1.032.966,11
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI		7.123,15	390 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI		558.106,05
15 STOKLAR		8.044.332,90	391 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI		440.279,32
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI		8.042.437,87	392 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İD ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI		27.979,84
157 DİĞER STOKLAR HESABI		1.895,03	37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI		8.470,20
16 ÖN ÖDEMELER		754.505,49	372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI		8.470,20
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI		754.505,49	6 ÖZ KAYNAKLAR		29.873.533,86
2 DURAN VARLIKLAR		14.691.612,08	50 NET DEĞER		109.191.961,76
22 FAALİYET ALACAKLARI		7.822,38	500 NET DEĞER HESABI		109.191.961,76
228 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		7.822,38	51 DEĞER HAREKETLERİ		-12.217.336,27
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		14.683.789,70	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		56.313.498,62
252 BİNALAR HESABI		74.480.330,05	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI		56.313.498,62
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI		7.770.878,00	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI		-128.359.689,96
255 DEMİRBAĞLAR HESABI		31.512.775,12	580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-128.359.689,96
257 BİRİKİMİ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-49.089.003,37	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		4.945.099,71
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		0,00	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUÇU HESABI		4.945.099,71
260 HAKLAR HESABI		2.308.880,79			
264 ÖZEL MALİYETLER HESABI		5.785.430,70			
268 BİRİKİMİ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-8.094.320,49			
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR		0,00			
294 İLKEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI		175.172,17			
299 BİRİKİMİ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-175.172,17			
AKTİF TOPLAMI		33.392.593,88	PASİF TOPLAMI		33.392.593,88
Bilanço Dipnotları :					
510 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI		1.850.962,58			
511 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI		1.850.962,58			
620 GİDER TAHHÜTLERİ HESABI		20.022.518,81			
621 GİDER TAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI		20.022.518,81			

TABLO 1.1 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.53		Adı : TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI		Yıl : 2019	
98 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI		9.576,72			
99 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI		9.576,72			

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu:40.53 Adı:Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

Yıl:2019

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	CARİ YIL(N)
630	GİDERLER HESABI	42.157.474,52
630	1 Personel Giderleri	26.468.809,30
630	1 1 Memurlar	10.613.400,61
630	1 2 Sözleşmeli Personeller	5.234.873,78
630	1 3 Diğer	9.275.796,78
630	2 Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	4.529.137,81
630	2 1 Memurlar	1.496.283,58
630	2 2 Sözleşmeli Personel	959.340,59
630	2 3 Diğer	2.073.493,64
630	3 Mali ve Hizmet Alın Giderleri	3.705.768,11
630	3 2 Tüketilme Yönelik Mali ve Malzeme Alımları	1.487.295,41
630	3 3 Fosforlar	170.202,87
630	3 4 Diğer Giderler	9.971,77
630	3 5 Hizmet Alınları	1.788.476,13
630	3 6 Temsil ve Tanıtım Giderleri	20.253,00
630	3 7 Menkul Mali, Gayrimenkul Halk Alımı, Bakım ve Onarım Giderleri	262.075,42
630	3 8 Saygınluk Mali Bakım ve Onarım Giderleri	36.883,39
630	5 Çeşitli Transferler	484.267,04
630	5 1 Diğer Çeşitli	320.618,86
630	5 3 Kar Amacı Gözlemeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	76.272,78
630	5 4 Kar Amacı Gözlemeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	37.875,00
630	11 Diğer ve Miktar Değişim Giderleri	334,00
630	11 99 Diğer ve Miktar Değişim Giderleri	334,00
630	13 Amortisman Giderleri	3.581.796,68
630	13 1 Maddi Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	3.156.473,57
630	13 2 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	1.935.316,63
630	14 İstisna Maddet ve Malzeme Giderleri	2.811.804,77
630	14 1 Kuruluşun Malzeme Giderleri	187.284,98
630	14 2 Beslenme, Giyim, Alet ve Malzeme Kullanılan Tüketim Malzeme	3.320,23
630	14 3 Toplu ve Laboratuvar Harf Malzemeleri	56.487,64
630	14 4 Harırlar, Harç Kartları ve Karşı Harırlar	6.407,04
630	14 5 Tercihlenen Giderler	90.144,36
630	14 6 Gıyacede Akademi ve Tuhafite Malzemeleri	62.783,73
630	14 7 Diğerleri	17.391,53
630	14 8 Diğerleri	18.274,87
630	14 12 Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	20.322,44
630	14 13 İncele Parçalar	7.934,82
630	14 15 Değişim, Bakım ve Diğer Amaçlı Harırlar	3.338.393,30
630	20 Silenen Akademi Kayıtların Giderleri	5.908,00
630	20 2 Giderlerin Akademi Silinmesi	5.908,00
630	30 Proje Başlatılma Yapılan Cari Giderleri	1.421.690,88
630	30 6 Proje Başlatılma Yapılan Cari Giderleri	1.421.690,88
630	99 Diğer Giderler	179.048,90
630	99 99 Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	179.048,90
	GİDERLER TOPLAMI:	42.157.474,52

Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	CARİ YIL(N)
600	GELİRLER HESABI	47.105.611,23
600	3 Teşvikiye ve Mülkiyet Gelirleri	1.963.218,88
600	3 1 Mali ve Hizmet Gelirleri	1.979.218,88
600	4 Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özet Gelirler	44.178.624,96
600	4 2 Alınan Yardımlar Kuruluşlara Devlet Giderleri	44.137.000,00
600	4 3 Kurumlar ve Kişilerden Alınan Yardımlar ve Bağış	39.264,96
600	5 Diğer Gelirler	966.576,68
600	5 1 Faiz Gelirleri	100.137,99
600	5 2 Diğer Çeşitli Gelirler	866.438,69
600	25 Kamu İst. Bedelisi Charak Al. Mali Ol. Var. B. Edilen Gel.	9.800,63
600	25 1 Gen. Büt. Kap. Kamu İst. Bedelisi Ol. Al. Mali Olmayan Var. B. Ed. Gel.	9.800,63
610	Bedensal, Maddi ve Sermaye Gelirleri	3.037,00
610	3 Teşvikiye ve Mülkiyet Gelirlerinden Hük ve İstisnadan Kaynaklanan	3.037,00
610	3 1 Mali ve Hizmet Satış Gelirleri	3.037,00
	NET GELİR TOPLAMI:	47.102.574,23

GİDERLER TOPLAMI (A) :	42.157.474,52
GELİRLER TOPLAMI (B) :	47.105.611,23
INDIRIM - JADE (KONTROL) TOPLAMI (C) :	3.037,00
NET GELİR (D=A-C) :	47.102.574,23
FAALİYET SONUÇU (D-A) :	4.948.099,71

**DOĞU ANADOLU PROJESİ
BÖLGE KALKINMA İDARESİ
BAŞKANLIĞI
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: İnsan Kaynakları Tablosu

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Tablo 3: 2019 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Tablo 4 : 2019 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu

Tablo 5: DAP BKİB'nin 2019 Yılı Bütçesi Sermaye Transferleri Tertibinde Bulunan Ödeneğin Kullanım Tablosu

Tablo 6: DAP BKİB'nin 2015-2019 Yıllarında Uygulayıcı Kuruluşların Hesaplarında Bloke Edilen Paraların Durumu

KISALTMALAR

BGUS	: Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi
DAP BKİB	: Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
DAP	: Doğu Anadolu Projesi
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜSSİDE	: Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Mevduat Karşılığı Elde Edilen Faiz Gelirlerinin Brüt Tutarları Yerine Net Tutarları Üzerinden Muhasebeleştirilmesi
2. Yılı İçerisinde Harcanamayan Sermaye Transferleri Ödeneklerinin Uygulayıcı Kuruluşların Açtığı Banka Hesaplarına Blokeli Olarak Aktarılması ve Mevcut Mali Sisteme Aykırılık Oluşturan Bu Uygulamanın Çeşitli Sorunlara Yol Açması
3. Başkanlığın Esas Kuruluş Amacından Uzaklaştırılıp, Sadece Bölgesindeki Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Projelere Finansman Sağlayan Birim Haline Getirilmeleri

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (DAP BKİB), 08.06.2011 tarihli ve 27958 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 642 sayılı Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur. 17.08.2011 tarih ve 28028 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 649 sayılı KHK ile İdare'nin işleyişi ile ilgili esaslar yeniden düzenlenmiştir.

08.06.2016 tarihli ve 29736 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 06.06.2016 tarihli ve 2016/8870 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 31.12.2019 tarihine kadar üç buçuk yıl uzatılmış olan Başkanlığın görev süresi 17.10.2019 tarihli ve 1664 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 31.12.2020 tarihine kadar uzatılmıştır.

Erzurum'da faaliyet gösteren ve merkezi bir teşkilat olan Başkanlığın görev alanı; Ağrı, Ardahan, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Hakkâri, Iğdır, Kars, Malatya, Muş, Tunceli ve Van illerini kapsamakta iken 8.06.2016 tarihli 29736 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı'yla bu illere Sivas eklenerek il sayısı 15'e yükseltilmiştir.

DAP BKİB, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelde, "Özel Bütçeli Diğer İdareler" arasında sayılan, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı tüzel kişiliğe sahip, özel bütçeli bir idaredir.

642 sayılı KHK ile kurulan bölge kalkınma idaresi başkanlıklarının görevleri, aynı KHK'nın 2'nci maddesinde belirtilmiştir. Buna göre Başkanlıkların görevleri;

- Bölgelerin kalkınmasının hızlandırılması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların proje ve faaliyetlerinin uyum ve bütünlük içinde yürütülmesini sağlayacak eylem planları hazırlamak, bunların uygulanmasını koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek,

- Eylem planları kapsamındaki kamu yatırımlarının etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesi için kurumlar arası koordinasyonu sağlamak,

- Eylem planlarının gerektirdiği yatırımlara ilişkin teklifleri ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde hazırlamak, önceliklendirmek ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na göndermek,

- Bölgedeki kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülen yatırım projelerini izlemek ve

değerlendirmek,

- İlgili kamu kurum ve kuruluşlarınca talep edilmesi hâlinde, yatırım projelerinin geliştirilmesine yardımcı olmak, bu sürece gerektiğinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslara göre mali ve teknik destek sağlamak,

- Bölge planlarının tamamlayıcılığını ve bütünlüğünü gözeterek, kalkınma ajanslarının ortak ve daha etkili çalışmalarına yardımcı olmak ve bu konularda görüş ve öneriler geliştirmek,

- Bölgelerinin gelişme potansiyeline, sorunlarına ve imkânlarına dair araştırma, etüt, proje ve incelemeler yapmak veya yaptırmak,

- Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları için başta kurumsal kapasite ve beşeri kaynak konuları olmak üzere, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslara göre mevcut proje ve programlarla mükerrerlik oluşturmayacak yenilikçi destek programları tasarlamak ve uygulamak,

- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilecek diğer görevleri yapmak, olarak belirlenmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Başkanlığın teşkilatı, personelin nitelikleri ve kadrolar ilişkin hususlar, atanması, ücret ile diğer mali ve sosyal hakları 642 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile düzenlenmiştir. KHK’da; Başkanlıkların, bir Başkan, iki başkan yardımcısı, İzleme ve Değerlendirme Koordinatörlüğü ve Yönetim Hizmetleri Koordinatörlüğü ile bölgelerinin özellikleri, ihtiyaçları ve eylem planlarının mahiyeti dikkate alınarak kurulan diğer koordinatörlüklerden oluşacağı hükme bağlanmıştır. Ayrıca Başkanlıklardaki koordinatörlüklerin sayısının altıyı geçemeyeceği belirtilmiştir.

Başkanlıkta Başkan Yardımcılıklarına bağlı; Beşeri, Sosyal ve Kurumsal Gelişme, Ekonomik Kalkınma, Sanayi ve Hizmetler, İzleme ve Değerlendirme, Tarım ve Kırsal Kalkınma, Yönetim Hizmetleri ile Planlama ve Proje Geliştirme Koordinatörlükleri bulunmaktadır.

İdareye, kuruluş ve görevlerini düzenleyen 642 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca 70 adet kadro tahsis edilmiş olup, teşkilatta bütün statüler itibarıyla toplam istihdam edilecek personel sayısının 100 olabileceği belirtilmiştir. 642 sayılı Kanun Hükmünde Kararname gereğince, Başkanlıkların personeli 657 sayılı Kanuna tâbidir. Ayrıca, özel bilgi

ve ihtisası gerektiren konularda kadro aranmaksızın ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın yerli ve yabancı uzmanlar Başkanlıklarda sözleşmeli olarak çalıştırılabilmektedir.

Başkanlıkta 31.12.2019 tarihi itibarıyla mevcut insan kaynaklarına ilişkin tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1: İnsan Kaynakları Tablosu

Kadro Unvanları	Toplam Kadro	Dolu	Boş
Başkan	1	1	0
Başkan yardımcısı	2	1	1
Hukuk müşaviri	1	0	1
Müşavir	3	1	2
Uzman	5	3	2
Mali hizmetler uzmanı	1	0	1
Mali hizmetler uzman yardımcısı	1	1	0
Tercüman	1	0	1
Memur	2	2	0
Sekreter	3	2	1
Veri hazırlama ve kontrol işletmeni	13	6	7
Veteriner hekim	2	1	1
Sosyolog	3	1	2
Programcı	2	0	2
Mühendis	21	11	10
Mimar	1	1	0
Şehir plancısı	2	0	2
İstatistikçi	3	2	1
Tekniker	3	2	1
Hizmetli (Ş)	2	2	0
Toplam	72	37	35

Başkanlıkta 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi 35 kadrolu personelin yanı sıra 4 sözleşmeli personel, 1 geçici personel ve 18 sürekli işçi olmak üzere toplam 58 personel ile görev yapmaktadır.

1.3. Mali Yapı

DAP BKİB, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı tüzel kişiliğe sahip, özel bütçeli bir idaredir. 642 sayılı KHK'ya göre Başkanlıkların gelirleri, genel bütçeden yapılacak yardımlar, her türlü bağış, yardım, kredi, hibe ve vasiyetler, Başkanlık gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilecek gelirler ile diğer gelirlerden oluşmaktadır. Başkanlığın bütçe verileri aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Kodu	Ödenek Türü	Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Yıl Sonu Gerçekleşme (TL)
01	Personel Giderleri	3.830.000	4.018.574	3.937.805
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	642.000	675.063	655.476
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	3.316.000	3.124.363	1.228.392
05	Cari Transferler	20.000	20.000	0
06	Sermaye Giderleri	2.942.000	2.942.000	595.735
07	Sermaye Transferleri	79.200.000	115.350.000	113.394.262
08	Borç Verme	-	-	-
TOPLAM		89.950.000	126.130.000	119.811.670

Tablo 2’de görüleceği üzere, 2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile kanunlaşan DAP BKİB bütçesi 89.950.000-TL’dir. Yıl içerisinde yapılan revizyonlar ile bütçe 126.130.000-TL’ye yükselmiştir. Bu ödeneğin 119.811.670-TL’si harcanmış olup, yılsonu itibarıyla % 95’i gerçekleşmiştir.

Tablo 3: 2019 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Gelir Kalemleri	2018 Gerçekleşme	2019 Gerçekleşme	Fark Yüzde (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.500	-	-
Alınan bağış ve yardımlar	132.221.777,70	68.950.000	(47,9)
Diğer Gelirler	22.909.951,08	15.447.411,04	(32,6)
TOPLAM	155.134.228,78	84.397.411,04	(45,6)

Tablo 3’de görüleceği üzere, 2019 yılı gerçekleşmesi 84.397.411,04-TL olan toplam bütçe gelirinin; 68.950.000-TL’sini Alınan Bağış ve Yardımlar, 15.447.411,04-TL’sini Diğer Gelirler oluşturmaktadır.

Tablo 4 : 2019 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu

Giderler Toplamı (A)	Gelirler Toplamı (B)	İndirim, İade İskonto Toplamı (C)	Net Gelir (D=B-C)	Faaliyet Sonucu (D-A)
121.532.062,92	84.778.566,62	-	84.778.566,62	-36.744.496,30

İdarenin gider toplamı 121,5 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bu tutar amortisman giderleri ve tahakkuk eden ancak ödemesi/tahsilatı yapılmayan gider/gelirler nedeniyle bütçe giderlerinden farklılık göstermektedir. Gelirler toplamı 84,8 milyon TL olup, faaliyet sonucu --36,7 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

DAP BKİB, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idaresi olması nedeniyle, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği'ne ve 5018 sayılı Kanun'un muhasebe işlemlerini içeren maddelerine tabidir. Muhasebe hizmetleri Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Bütünlük Kamusal Mali Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların

kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri

oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İdare tarafından, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu uyarınca etkili bir iç kontrol sisteminin oluşturulması çalışmaları devam etmektedir. İç Kontrol ve Kurumsal Risk Yönetim Modülü, Kontrol Ortamı Analiz Raporu, İç Kontrol Eylem Planı, Kurumsal Risk Yönetim Raporu ile İç Kontrol ve Kurumsal Risk Yönetimi Yönergesi hazırlanmış olmakla beraber, yapılan çalışmaların istenilen seviyeye getirilememiştir. Başkanlığa tahsis edilen iç denetçi kadrosu bulunmamaktadır.

İç denetim birimi mevcut değildir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 11'inci maddesinde, üst yöneticilerin, idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve kanunlar ile Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden Bakana; mahallî idarelerde ise meclislerine karşı sorumlu oldukları ve bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, malî hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri belirtilmektedir.

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2019 yılı düzenlilik denetimi çerçevesinde kurum iç kontrol sistemine ilişkin aşağıda yer alan tespit ve değerlendirmeler yapılmıştır.

DAP BKİB 09.07.2018 tarihli ve 30473 3. mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 703 No.lu KHK'nın 147 nci maddesiyle Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlanmıştır.

Kamu idaresine ait 2017-2021 Stratejik Planı yürürlükte iken 03.08.2018 tarihinde açıklanan 100 Günlük İcraat Programında yer alan "Bakanlıklar ve Kurumların 2019-2023 dönemine ilişkin Stratejik Plan çalışmalarının Kasım ayı sonunda tamamlanacak şekilde başlatılması" eylemi çerçevesinde ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın 13.09.2018 tarih ve 602.04-E.10400 sayılı yazısına istinaden 2019-2023 yıllarını kapsayan

yeni bir Stratejik Plan hazırlanmış ve onaylanarak 12.12.2018 tarihinde uygulamaya koyulmuştur. Ancak daha sonra On Birinci Kalkınma Planı'nın yürürlüğe girmesiyle 2019-2023 Stratejik Planı gerek On Birinci Kalkınma Planının Kurumsal Sorumluluklar Tablosu gerekse 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisiyle uyumlu hale getirilmesi amacıyla güncellenmiş ve Bölge Kalkınma İdaresinin bağlı olduğu Sanayi ve Teknoloji Bakanı tarafından onaylanarak 20.11.2019 tarihinde tekrar uygulamaya koyulmuştur.

İdarenin yürüteceği program faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren 2019 Yılı Performans Programı 20.11.2019 tarihinde güncellenen 2019-2023 Stratejik Planın güncellemeden önceki versiyonuna göre hazırlanıp 05.03.2019 tarihinde uygulamaya koyulmuştur.

2019 yılı bütçesi 12.12.2018 tarihinde onaylanıp 20.11.2019 tarihinde güncellenen 2019-2023 Stratejik Planı'na ve 05.03.2019 tarihinde uygulamaya koyulan 2019 Yılı Performans Programı taslağına göre hazırlanmıştır.

2013-2018 dönemini kapsayan bütün yıllara ilişkin faaliyet raporları kurumun internet sitesinde yayımlanmıştır.

TÜBİTAK Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜSSİDE) ile 2015-2016 yıllarında yapılan “DAP Kurumsal Sistem Yapılandırma Projesi” kapsamında “Operasyonel Modelleme İç Kontrol ve risk Yönetimi İç Kontrol Eylem Planı” adıyla bir eylem planı oluşturulmuş ancak Eylem Planı ne üst yönetici tarafından onaylanmış ne de bu konuda merkezi uyumlaştırma görevi bulunan mülga Maliye Bakanlığı'na gönderilmiştir.

Bütünleşik bir yönetim bilgi sistemi mevcut olmamakla birlikte yönetimin bilgi ihtiyacının farklı işletim sistemleri vasıtasıyla karşılandığı bildirilmiştir.

Evrak imzalamaya yetkili kişiler personele bildirilmiştir. Yetki devirleri Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı'nın yazılı onayıyla yapılmaktadır.

TÜSSİDE ile 2015-2016 yıllarında yapılan “DAP Kurumsal Sistem Yapılandırma Projesi” kapsamında birim yönergeleri, görev tanımları ve iş akış şemaları oluşturulmuş, daha sonra bir güncelleme yapılmamıştır.

2019-2023 Stratejik Planında idarenin amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış riskler tanımlanıp değerlendirilerek bu risklere yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmiştir.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulmuş bir ön

mali kontrol sistemi mevcut değildir. Ancak iş ve işlemlerde mevzuata uygunluğun sağlanması amacıyla düzenlenen evraklarda işlem öncesi gerekli incelemelerin yapıldığı bildirilmiştir.

İç kontrol sisteminin değerlendirilmesine ilişkin bir faaliyet bulunmamaktadır.

Kurumda görevli tüm personelin “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Ek 1’inde yer alan “Etik Sözleşmesini” imzaladığı bildirilmiştir.

İç denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Kuruma iç denetçi kadrosu tahsis edilmemiştir.

İdarede etkin bir iç kontrol sistemi oluşturup uygulanması amacıyla 2015-2016 yıllarında TÜSSİDE ile yapılan “DAP Kurumsal Sistem Yapılandırma Projesi” kapsamında iç kontrol alanında birçok çıktı üretilmiş ancak yeterli insan kaynağı bulunmaması nedeniyle çıktıların bir kısmı uygulanamamış ve çıktılarda bir güncelleme yapılmamıştır.

İç kontrol sistemine ilişkin yürütülen faaliyetler ve ulaşılan sonuçlar değerlendirildiğinde; kamu idaresinin iç kontrol sistemi gelişiminin kurulma aşamasında olduğu değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Mevduat Karşılığı Elde Edilen Faiz Gelirlerinin Brüt Tutarları Yerine Net Tutarları Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın banka hesapları için tahakkuk ettirilen faiz gelirinin brüt tutarları üzerinden muhasebe kaydı yapılması gerekirken, stopaj yoluyla kesilen gelir vergisi düşüldükten sonra kalan net tutarlar üzerinden muhasebe kaydının yapıldığı görülmüştür. Bu kapsamda, 2019 yılında elde edilen net faiz gelirleri 8.873.905,79 TL olup, stopaj yoluyla kesilen 1.331.085,00 TL gelir vergisi dikkate alınmadan muhasebe kaydı yapılmıştır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Gayri Safilik İlkesi" başlıklı 39 uncu maddesinde;

"Gelir ve giderler, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedilir." denilmektedir.

Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 102- Banka hesabının işleyişine ilişkin 19 uncu maddesinde;

"8) Muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarları bu hesaba, tevkifat tutarları 630- Giderler Hesabına borç, faiz tutarının içinde bulunulan aya ait kısmı 600- Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmı 181- Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilir. Banka hesabına aktarılan tutarın tamamı aynı zamanda 805- Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800- Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir." ifadesine yer verilmiştir.

Tahakkuk eden faiz gelirlerinin 600.05.01.09.03 Mevduat Faizleri Hesabına stopaj kesintisi sonrası oluşan net tutar üzerinden muhasebeleştirilmesi nedeniyle, muhasebenin gayri safilik ilkesine uyulmadığı gibi, kurum mali tabloları 630- Giderler ve 600- Gelirler hesapları itibarıyla 1.331.085,00 TL tutarında hatalı veri üretmiş olmaktadır.

BULGU 2: Yılı İçerisinde Harcanamayan Sermaye Transferleri deneklerinin Uygulayıcı Kuruluşların Açtığı Banka Hesaplarına Blokeli Olarak Aktarılması ve Mevcut Mali Sisteme Aykırılık Oluşturan Bu Uygulamanın eşitli Sorunlara Yol Aması

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın (DAP BKİB) yatırım programında yer alan projeler için 2019 yılı bütçesinin sermaye transferleri tertibine konulan toplam 114.753.000,00 TL denegin yılı içinde ancak 21.465.571,00 TL'lik (%19'lık) kısmının harcanabildiği, kalan 93.287.429,00 TL'lik (%81'lik) kısmının ise bütçe gideri yazılarak uygulayıcı kuruluşlar adına açılan hesaplara blokeli olarak aktarıldığı; aktarılan bu ödeneklerin ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca sonraki yıllarda harcandığı, bu kapsamda yapılan harcamalara ilişkin işlemlerin tamamen muhasebe sistemi dışında yürütüldüğü, harcama evraklarının ise ilgili koordinatörlüklerde muhafaza edildiği; aktarma yapıldıktan sonra kullanılmayan veya fazladan aktarıldığı anlaşılan blokeli paraların bir kısmının halen iade edilemediği ve iadesinde hukuki sorunların yaşandığı görülmüştür.

a) Konuyla ilgili yasal çerçeve;

2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu E-Cetveli 18 inci sırasında; Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının bütçelerinin (07.1 Sermaye transferleri) ekonomik kodunu içeren ödeneklerin, belirtilen proje ve faaliyetler ile bölgelerin gelişme potansiyelini artırmaya ve kalkınmasına katkı sağlayacak araştırmalar ve etüd projeler için ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına Sanayi ve Teknoloji Bakanı tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde kullanılacağı belirtilmiştir.

Bütçe Kanunu'nun belirtilen hükmü gereğince, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca 2019 yılı için hazırlanan "2019 Yılı Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları Tarafından Sermaye Transferi deneklerinin Kullanılması, İzlenmesi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar" 14.05.2019 tarihinde yayımlanarak uygulamaya konulmuştur.

Usul ve Esasların yayımından sonra, 24.05.2019 ve 20.07.2019 tarihli Bakan olurlarıyla bütçeyle verilen denek, 20.11.2019 tarihli Bakan oluruyla da likit fazlası kaynak kullanılabilir hele gelmiştir. Belirtilen Bakan olurları ekinde yer alan denek Tahsis Tablolarında, denek kullanımı için onay verilen projelerin tamamının bitiş tarihi 2019 olarak gösterilmiştir.

2019 Yılı Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları Tarafından Sermaye Transferi deneklerinin Kullanılması, İzlenmesi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esasların;

8/(4) maddesinde, Proje hesabına nakit aktarım yapılabilmesi için uygulayıcı kuruluşun ilgili ödemeye ilişkin protokolde belirtilen ve tabi olduğu mevzuat gereğince hazırlanması gereken ödeme evraklarını İdareye sunacağı, İdarece uygun görmesi halinde proje hesabına aktarım yapılarak, harcamaya onay verileceği,

8/(6) maddesinde, Proje bazında nihai ödeneğin, geçici kabul ve/veya muayene kabul belgelerinin Uygulayıcı Kuruluş tarafından ikmalinden ve kesin hesaba ilişkin sunulan söz konusu belgelerin İdarece incelenerek uygun bulunmasından sonra proje hesabına aktarılacağı, belirtilmiştir.

Ayrıca, 8/(13) maddesinde de, “İdare tarafından uygun görülen sebeplerle yılı içerisinde tamamlanamayacak Alt Projelerin ödeneği, protokol imzalanmış olması kaydıyla, Uygulayıcı Kuruluşun proje hesabına defaten blokeli olarak aktarılabilir” denilmiştir.

DAP BKİB ile uygulayıcı kamu kurum ve kuruluşları arasında imzalanan matbu Protokollerde de benzer düzenlemelere yer verilmiştir.

b) 2019 yılına ilişkin tespit ve değerlendirmeler;

Başkanlığın 2019 yılı bütçesi (07.1) sermaye transferleri ödeneklerinin kullanımına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 5: DAP BKİB'nin 2019 Yılı Bütçesi Sermaye Transferleri Tertibinde Bulunan Ödeneğin Kullanım Tablosu

Projeler (TL)	2019 yılı Bütçeye Verilen Ödenek A	Likit Fazlasıyla Sağlanan Ödenek B	Kullanılan Toplam Ödenek C= (A+B)	Bloke Edilen Toplam Tutar D	Blokesiz (Normal) Harcama E=(C-D)	Bütçeye Verilen Ödenekten Bloke Edilen F=(A-E)	Bütçeye Verilen Ödeneğin Bloke Oranı (%) (F/A)	Blokeden Sonra Harcanan Tutar (2020 yılı içinde)	Harcanmayan Toplam Blokeli Tutar (Şubat 2020 itibarıyla)
Toplam	78.603.000	36.150.000	114.753.000	93.287.429	21.465.571	57.137.429	72,7	13.626.725	79.612.796

Yukarıdaki tabloda da görüleceği üzere, 2019 yılında tahsis edilen toplam 114.753.000 TL ödeneğin %19'u genel hükümlerine göre gerçek gider karşılığı harcadığı, kalan %81'inin ise Usul ve Esasların istisnai hükümlerden yararlanılarak açılan proje hesaplarına blokeli olarak aktarıldığı anlaşılmaktadır. Yılın son aylarında likit fazlası imkânlardan sağlanan ödenek hariç, ilk bütçeye tahsis edilen ödeneğin dahi %72,7'sinin istisnai hükümlerden yararlanılarak açılan proje hesaplarına aktarıldığı görülmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Bütçe Kanunu, Bakanlıkça uygulamaya konulan Usul ve Esaslar ve imzalanan Protokoller gereğince, genel kural olarak 2019 yılı Bütçesine konulan ödeneğin 2019 yılında harcanması gerekmektedir. Oysa mevcut

uygulamayla, 2019 yılı Bütçesiyle verilen ödeneğin ancak %19'u belirtilen düzenlemeler kapsamında harcanabilmiş, kalan %81'lik kısmı ise gerçek anlamda harcama yapılmadığı halde bütçe gideri yazılarak açılan hesaplara aktarılmıştır.

Takip eden yıllarda projeler gerçekleştirildikçe uygulayıcı kuruluşlar tarafından hakediş ödemeleri yapılmakta ve bu süreç yaklaşık 2-3 yıl sürmektedir. Blokeli paraların kullanımına ilişkin düzenlenen ödeme belgeleri, verilen olurlar ve diğer işlemler, muhasebe sistemi dışında Başkanlık bünyesinde tutulan dosyalarda takip edilmektedir. Belirtilen ödenekler, blokenin yapıldığı yıl bütçe gideri yazıldığı için harcamanın yapıldığı yıl tekrar bütçe gideri yazılma imkanı olmadığından muhasebe sistemi dışında takip edildiği anlaşılmaktadır. Bu durum, mevcut mali mevzuata aykırı olduğu gibi, harcama belgelerinin usulüne uygun olarak kayıt altına alınmasına da engel olmaktadır.

Usul ve Esasların 8/(13) maddesinde yer alan düzenlemenin esas amacının, devam eden projelerin yarım kalmasını önlemek için o yılın bütçesiyle bu projelere tahsis edilen ödeneğin korunması (tenkisini engellemek) olduğu düşünülmektedir. Ancak, henüz ihale süreci başlatılmamış, ihalesi yapılmamış ve sözleşmesi imzalanmamış projeler için tahsis edilen ödeneklerin, sadece imzalanan matbu Protokollere dayanılarak açılan hesaplara aktarılmasının belirtilen Usul ve Esasların 8/(13) maddesiyle hedeflenen amaca uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

c) Son beş yıla ilişkin uygulamaların topluca incelenmesi;

2019 yılına ilişkin mevcut durumun tespiti üzerine, geçmiş yıllarda yapılan blokeli aktarmaların akıbetinin topluca görülebilmesi için 2015-2019 yıllarına ilişkin veriler temin edilerek aşağıdaki Tabloda değerlendirilmiştir.

Tablo 6: DAP BKİB'nin 2015-2019 Yıllarında Uygulayıcı Kuruluşların Hesaplarında Blokeli Edilen Paraların Durumu

Bütçe Yılı (Blokeli Yılı)	Blokeli Ödeneğin Harcanıldığı Yıllar	Bütçeyle Verilen Ödenek Tutarı (TL)	Blokeli Edilen Ödenek Tutarı (TL)	Blokeli Ödenekten Harcanan Tutar (Blokeli yılında harcanan cüzi tutarlar dahil) (TL)	Blokeli Tutardan DAP'a İfade Edilen Tutar (Gelir Yazılan) (TL)	Blokeli Paralardan Kalanlar/Devam Eden Proje Ödenekleri (TL)
2015	2016-2018	123.591.800	110.670.629	107.451.192	2.375.059	844.378
2016	2017-2019	66.863.377	55.081.947	52.341.408	2.440.586	299.952
2017	2018-2019	148.831.304	130.745.500	114.725.325	11.657.704	4.362.471
2018	2019	71.839.639	44.474.201	36.136.066	4.621.995	3.716.140
2019	2020	114.753.000	93.287.429	13.626.725	47.908	79.612.796
TOPLAM		525.879.120	434.259.705	324.280.716	21.143.252	88.835.737

2015-2019 yıllarında kullanılan toplam 525.879.120.00 TL ödeneğin 434.259.705,00 TL'sinin yılı içerisinde harcanmadığı ve açılan hesaplara blokeli olarak aktarıldığı, Şubat

2020 tarihi itibarıyla bu tutarın 324.280.716,00 TL’lik kısmının sonraki yıllarda harcandığı, 21.143.252,00 TL’lik kısmın geri alındığı, 88.835.737,00 TL’lik kısmının ise henüz harcanmadığı görülmektedir. Bu tutarın 79.835.737,00 TL’lik kısmının (Şubat 2020 itibarıyla) 2019 yılına ilişkin olduğu ve 2020 yılında kullanımına devam edildiği, kalan 9.222.941,00 TL’lik kısmının ise geçmiş yıllara (2015-2018) ait olduğu ve yaşanan çeşitli ihtilaflar nedeniyle tahsilinde gecikmeler olduğu anlaşılmıştır.

Ödeneklerin bütçe yılında değil de takip eden yıllarda harcanması nedeniyle, mali işlemlerin Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS) dışında muhasebeleştirilmesine ve belgelendirilmesine yol açtığı ve bu durumun da kamu kaynağının yönetiminde ve denetiminde riskli durumların oluşmasına sebep olduğu değerlendirilmiştir.

d) Mevzuattaki eksikliklerin değerlendirilmesi ve öneriler;

DAP BKİB’nın mevcut uygulamayı sürdürmesinde, her yıl yayımlanan “*Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları Tarafından Sermaye Transferi Ödeneklerinin Kullanılması, İzlenmesi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar*”ın 8/(13) maddesinde yer alan istisnai durumun yeteri kadar açık olmamasının etkili olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle, bu idarelerin tümünde uygulama birliğinin sağlanması ve 5018 sayılı Kanun, anılan Usul ve Esaslar ile Protokol hükümlerinin eksiksiz uygulanabilmesi için anılan Usul ve Esasların belirtilen maddesindeki ifadenin; “... sözleşmesi imzalanmış ancak yılı içinde tamamlanamayacağı anlaşılan projelerin ödeneği, ertesi yıl kullanılmak üzere... blokeli olarak aktarılabilir.” şeklinde düzenlenmesine ihtiyaç olduğu düşünülmektedir.

Ayrıca, uygulayıcı kuruluşların hesaplarına blokeli olarak aktarılan bu paraların, bu kuruluşlar tarafından nasıl kullanılacağı hususunda herhangi bir düzenlemenin olmaması, aktarılan bu kaynakların takibini de riskli hale getirmektedir. Örneğin, Bütçe Kanunu (E) cetvelinde istinaden, Kalkınma Ajansları tarafından proje yürütücüsü idarelerin bütçelerine aktarılan paraların, bu idarelerin bütçelerine gelir kaydedilmeksizin açılacak özel hesaplarda izleneceğine (özel hesap, bütçe kanunu veya başka bir kanuna dayanılarak kullanılabilir) ilişkin özel bir düzenleme bulunduğu halde, Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları için böyle bir imkan bulunmamaktadır. Blokeli aktarımlar için benzer bir düzenleme olması durumunda, bu paraların ilgili kurumlarca açılacak özel hesaplarda takibi ve kayıt altına alınması imkanı sağlanabilecektir.

Diğer yandan, mevcut uygulamayla ilgili Başkanlık tarafından, bölgenin iklim koşulları ve uygulayıcı kuruluşların mevcut projeleri hazmetme kapasiteleri sebebiyle

gecikmeler yaşandığı, bazen de ihaleye çıkılmasına rağmen teklif veren çıkmaması sebebiyle gecikmeler yaşandığı ifade edilmektedir. Başkanlığın bu yaklaşımı kısmen yerinde görülmeyle birlikte, bulgumuzda belirtilen esas sorun ihale süreci dahi başlatılmadan proje ödeneklerinin imzalanan protokollerle gider yazılarak açılan proje hesaplarına aktarılması ve takip eden yıllarda harcanması ve harcamaların muhasebe sistemi dışında yürütülmesi, aktarılan paraların uzun süre bu hesaplarda kaldığı ve bir kısmının tahsilinde sorunlar yaşandığı, bütün bunların yaşanmasında mevcut yasal düzenlemelerdeki belirsizliklerin etkili olduğu ortaya konulmuştur. Ayrıca, yürürlüğe konulmadan önce mali konuları içeren Usul ve Esaslar hakkında Sayıştay Daireler Kurulunca verilen istişari görüş kapsamında bir konu hakkında değerlendirme yapılmamış olması, denetimler sırasında o konuyla ilgili uygulamada karşılaşılan aksaklıkların raporlanmasına engel teşkil etmemektedir.

Sonuç olarak, DAP BKİB'nin 2019 yılı Bütçesinin Sermaye Transferleri Tertibine (07.1) konulan ödeneğin % 81'lik kısmının yılı içerisinde harcanamayıp imzalanan protokollere dayanılarak bütçe gideri yazılmak suretiyle uygulayıcı kuruluşlar adına açılan hesaplara blokeli olarak aktarılması, aktarılan bu kaynağın aktarımın yapıldığı yılı takip eden ortalama 2-3 yıl içerisinde harcamaya dönüşmesi ve bu süreçte harcamaya ilişkin işlemlerin muhasebe sistemi dışında yürütülmesi ile kullanılmayan veya fazladan aktarılan paraların bir kısmının iadesinde hukuki sorunların yaşanması hususlarının 5018 sayılı Kanunla kurulan mali yönetim sistemine aykırılık oluşturduğu ve ilgili mevzuatta var olan belirsizliklerin giderilmesine ihtiyaç bulunduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Başkanlığın Esas Kuruluş Amacından Uzaklaştırılıp, Sadece Bölgesindeki Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Projelere Finansman Sağlayan Birim Haline Getirilmeleri

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın (DAP BKİB), kuruluş amacı gereği kalkınma projelerinin uygulamalarını koordine etmek, yatırımların gerektirdiği araştırma, planlama, projelendirme, izleme, değerlendirme ve koordinasyon hizmetlerine ağırlık vermek yerine; kendisine tali görev olarak verilen bölgedeki kurum ve kuruluşların yatırım projelerine finansman sağlayan bir yapıya dönüştüğü görülmüştür.

08.06.2011 tarihinde yürürlüğe giren 642 sayılı KHK'nin 1 inci maddesinde belirtildiği üzere; Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları, kalkınmanın hızlandırılması amacıyla bölgelerindeki projelerin uygulamalarını yerinde koordine etmek ve yatırımların gerektirdiği araştırma, planlama, programlama, projelendirme, izleme, değerlendirme ve

koordinasyon hizmetlerini yerine getirmek amacıyla kurulmuştur.

Aynı KHK'nin "Görevleri" başlıklı 2 inci maddesinde de; Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının, bölgenin kalkınmasının hızlandırılması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların proje ve faaliyetlerinin uyum ve bütünlük içinde yürütülmesini sağlayacak eylem planları hazırlamak, bunların uygulanmasını koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek; eylem planları kapsamındaki kamu yatırımlarının etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesi için kurumlar arası koordinasyonu sağlamak; eylem planlarının gerektirdiği yatırımlara ilişkin teklifleri ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde hazırlamak, önceliklendirmek ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına göndermek, temel görevleri olarak düzenlenmiştir.

Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının kuruluş amacı ve temel görevleri bu şekilde ortaya konulduktan sonra, 2 nci maddenin takip eden diğer fıkralarında bu İdarelere verilen ilave görevler düzenlenmiştir.

Belirtilen fıkralarda bu İdarelere ilave olarak; ilgili kamu kurum ve kuruluşlarca talep edilmesi hâlinde, yatırım projelerinin geliştirilmesine yardımcı olmak, bu sürece gerektiğinde Bakanlığın belirleyeceği usul ve esaslara göre mali ve teknik destek sağlamak; yine bu kuruluşlara, kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları için başta kurumsal kapasite ve beşeri kaynak konuları olmak üzere, Bakanlığın belirleyeceği usul ve esaslara göre yenilikçi destek programları tasarlama ve uygulama görevleri verilmiştir.

DAP-BKİB tarafından, temel görevlerinden olan eylem planı hazırlamak, uygulanmasını koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek kapsamında 2014-2018 yılları için hazırlanmış olan Eylem Planı uygulanmış ve süresi sona ermiş olmasına rağmen 2019 yılını kapsayan yeni eylem planı hazırlanmamıştır. Öte yandan, geçmiş yıllara ilişkin Sayıştay denetim raporlarında da belirtildiği üzere, 2014-2018 dönemine ilişkin eylem planında yer alan projelerin önemli bir kısmının öngörüldüğü yıllarda tamamlanamadığı ve tamamlananların da yeteri düzeyde gerçekleştirilemediği ortaya konulmuştur. Örneğin, belirtilen Eylem Planı uygulama sonuçlarına göre, toplam (bir kısmı ortak olan) 126 eylemin 52'si, toplam 553 projenin 157'si gerçekleştirilememiştir.

Diğer yandan, DAP BKİB tarafından kendisine ilave görev olarak verilen, uygulayıcı kurum ve kuruluşların yatırım projeleri ile yenilikçi destek programlarına malî destek sağlama kapsamındaki görevlerine 2019 yılında da devam edilmiştir. Bu amaçla kullanılmak üzere Başkanlıkların sermaye transferleri tertibine konulan ödenekler, bütçe kanunlarının (E)

çetvelinde yer alan hüküm gereğince, Sanayi ve Teknoloji Bakanı tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde kullanılmaktadır.

Gelinen mevcut durum, Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarını, bölge kalkınmasının hızlandırılması amacıyla Eylem Planları hazırlayan ve bunları etkin bir şekilde uygulayan kuruluşlar olmaktan uzaklaştırdığı; sadece uygulayıcı kuruluşlara münferit olarak projeler hazırlatan, bunları yatırım programına aldırın ve bütçesine konulan ödeneklerle bunları finansa eden kuruluşlar haline getirmiştir.

DAP BKİB da dahil, Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları'nın kuruluş amaçları kapsamındaki görevlerini yerine getirmede etkili olamamalarının temel sebepleri aşağıda belirtilmiştir;

- Eylem planlarının hazırlanması ve uygulaması konusunda Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları'nın yetkili olduklarına dair bağlayıcı hükümler bulunmasına rağmen, bölgedeki kurum ve kuruluşlar nezdinde bu yetkinin nasıl kullanılacağına ilişkin yeterli düzeyde bağlayıcı hükümlerin bulunmaması,

- Hem Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları'nın, hem de eylem planları kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerine, yıllar itibarıyla eylem planında öngörülen düzeyde ödenek konulamaması,

- Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları ile Bölge Kalkınma Ajansları arasında yetki ve sorumluluklar ile işbirliği konularında mevzuatta yeterli düzeyde açık bir düzenleme olmaması,

- Aynı bölgede faaliyette bulunan çok sayıda kamu kurum ve kuruluşu arasında işbirliği ve koordinasyon sağlama konularında etkili olunamaması,

- Eylem planlarının hazırlanmasında yeterli düzeyde gerçekçi davranılmaması ve öngörülebilir olunmaması,

- Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının bir süre sonra kapanacak olması beklentisi, hem personel istihdamı hem de diğer kurumlar nezdinde etkinliğini olumsuz etkilemesi.

Kalkınmanın hızlandırılması amacına daha çok katkı sunabilmeleri ve mevcut kaynakların verimli ve etkin kullanımının sağlanabilmesi için Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının kuruluş amacına uygun faaliyette bulunmalarına daha çok ağırlık verilmesi gerektiği, aksi durumda bu kuruluşların varlıklarının ve işlevlerinin gözden geçirilmesine ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir.

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Abonelik Bedellerinin, 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı Yerine 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına Kaydedilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Kalkınma Ajansları Arasındaki Yetki ve Sorumluluğun Mevzuatta Açık Bir Şekilde Düzenlenmemiş Olması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu edilen husus çok sayıda kamu idaresini ilgilendiren genel bir konu olup, bu konuyu da kapsayacak şekilde bölge kalkınma idaresi başkanlıklarının temel görevlerinden uzaklaştırılıp, tali görevleriyle yetinen kurumlar haline getirilmeleri hususu bulgu

			konusu yapılmıştır.
DAP Eylem Planında Yer Alan Eylem ve Alt Projelerin Tümünün Gerçekleştirilmemesi	2018	Yerine Getirilmedi	Geçmiş eylem planıyla ilgili bir konu olduğu için yapılacak bir işlem bulunmamaktadır. Aynı durumun devam etmemesi için yeni eylem planında dikkate alınması gerekmektedir.
Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında İzlenen Maddi Duran Varlığın Geçici Kabul İşlemi Yapıldığı Halde İlgili Maddi Duran Varlık Hesaplarına Aktarılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ
BAŞKANLIĞI 2019 YILI MALİ TABLOLARI

TABLO 1.1 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.54		Adı : DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI		Yıl : 2019			
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2019		PASİF HESAPLAR		N Yılı 2019	
1 DÖNEM VARLIKLAR		2.217.103,27		3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		317.063,85	
10 HAZIR DEĞERLER		2.044.232,03		33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		231.678,31	
102 BANKA HESABI		2.044.232,03		330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		41.400,00	
14 DİĞER ALACAKLAR		414,52		333 EMANETLER HESABI		190.278,31	
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI		414,52		36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		85.385,54	
15 STOKLAR		57.105,99		360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI		51.721,76	
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI		57.105,99		361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI		25.747,64	
16 ÖN ÖDEMELER		115.350,33		362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İD. ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI		7.916,14	
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI		115.350,33		4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		591.902,40	
2 DURAN VARLIKLAR		16.862.697,08		47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI		591.902,40	
22 FAALİYET ALACAKLARI		115.561,21		472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI		591.902,40	
226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		115.561,21		5 ÖZ KAYNAKLAR		18.170.834,10	
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		16.747.205,87		50 NET DEĞER		12.259.014,76	
252 BİNALAR HESABI		16.984.445,03		500 NET DEĞER HESABI		12.259.014,76	
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI		179.175,58		57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		54.082.558,38	
254 TAŞITLAR HESABI		93.434,76		570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI		54.082.558,38	
255 DEMİRBAŞLAR HESABI		1.552.365,37		58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI		-11.426.242,74	
257 BİRİKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-2.062.214,87		580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-11.426.242,74	
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		0,00		59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		-36.744.496,30	
260 HAKLAR HESABI		4.227.351,65		591 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)		-36.744.496,30	
268 BİRİKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-4.227.351,65					
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR		-70,00					
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI		6.149,94					
299 BİRİKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-6.219,94					
AKTİF TOPLAMI		19.079.800,35		PASİF TOPLAMI		19.079.800,35	
Bilanço Dipnotları :							
510 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI		244.289,00					
511 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI		244.289,00					
820 GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI		4.071.135,57					
821 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI		4.071.135,57					

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

K. KODU:40.54		KURUMU: DOĞU ANADOLU BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAKANLIĞI				YILI: 2019			
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Cari yıl (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari yıl (N)			
630		GİDERLER HESABI	121.523.062,92	600	GELİRLER HESABI	84.778.566,62			
630	01	Personel Gideri	4.064.214,57	600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar	68.950.000,00		
630	01	01	Memurlar	2.557.037,06	600	04	02	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve	68.950.000,00
630	01	02	Sözleşmeli Personel	285.537,33	600	04	04	Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	0,00
630	01	03	İşçiler	1.221.640,18	600	05		Diğer Gelirler	15.828.566,62
630	02		Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Prim Giderleri	655.476,19	600	05	01	Faiz Gelirleri	8.588.449,80
630	02	01	Memurlar	359.062,68	600	05	03	Para Cezaları	0,00
630	02	02	Sözleşmeli Personel	59.747,64	600	05	09	Diğer Çeşitli Gelirler	7.240.116,82
630	02	03	İşçiler	236.665,87					
630	03		Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.133.063,94				NET GELİR TOPLAMI	84.778.566,62
630	03	02	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	484.689,62					
630	03	03	Yolluklar	67.885,65					
630	03	04	Görev Giderleri	0,00					
630	03	05	Hizmet Alımları	422.238,61					
630	03	06	Temsil ve Tanıtma Giderleri	23.865,73					
630	03	07	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	52.445,73					
630	03	08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	81.938,60					
630	07		Sermaye Transferleri	114.538.464,69					
630	07	01	Yurt İçi Sermaye Transferleri	114.538.464,69					
630	13		Amortisman Giderleri	1.064.658,72					
630	13	01	Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	468.853,42					
630	13	02	Maddi Olmayan Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	595.735,30					
630	13	03	Diğer Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	70,00					
630	14		İlk Madde ve Malzeme Giderleri	65.069,43					
630	14	01	Kırtasiye Malzemeleri	12.608,07					
630	14	02	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	1.328,77					
630	14	03	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	0,00					
630	14	04	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	2.870,94					
630	14	05	Temizleme Ekipmanları	5.499,98					
630	14	06	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiyeye Malzemeleri	2.934,61					
630	14	10	Zirai Maddeler	1.427,80					
630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	33.745,21					
630	14	13	Yedek Parçalar	2.098,63					
630	14	14	Nakil Vasıtaları Lastikleri	0,00					
630	14	99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	2.555,42					
630	20		Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	55,37					
630	20	02	Kişilerden Alacaklardan Silinenler	55,37					
630	99		Diğer Giderler	2.060,01					
630	99	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	2.060,01					
			GİDERLER TOPLAMI	121.523.062,92					
GİDERLER TOPLAMI (A) : 121.523.062,92					GELİRLER TOPLAMI (B): 84.778.566,62				
İNDİRİM, İADE, İSKONTO TOPLAMI (C) :00					NET GELİR (D=B-C): 84.778.566,62				
					FAALİYET SONUCU (D-A): -36.744.496,30				

**KONYA OVASI PROJESİ
BÖLGE KALKINMA İDARESİ
BAŞKANLIĞI
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Kurumun 2019 Yılı Ödenek Dağılımı ve Gerçekleşmeleri (TL)

Tablo 2. 2019 Yılı Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri(TL)

KISALTMALAR

DAP : Doğu Anadolu Projesi

DOKAP : Doğu Karadeniz Projesi

GAP : Güneydoğu Anadolu Projesi

KOP : Konya Ovası Projesi

KOP BKİ : Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

KHK : Kanun Hükmünde Kararname

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Bitirilemediği İçin Ertesi Yıla Kalan Projelerin Özel Hesaplarda Tutulan Blokeli Paralarının Kurum Yararına Değerlendirilmemesi
2. Parasal Limit Dahilindeki Doğrudan Temin Alımlarında Yasaklılık Teyidinin Yapılmaması
3. KOP-BKİ'nin Merkezi Yönetim Organizasyonu Dahilindeki Konumunun Farklı Algılanmasının Uygulamada Başta Kaynakların Ekonomik Kullanımı Olmak Üzere Çeşitli Problemlere Neden Olması.

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1 Mevzuat ve Görevler:

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (KOP BKİB), 03.06.2011 tarihli ve 642 sayılı "Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile 5 yıl süreli olarak Kalkınma Bakanlığına bağlı ve tüzel kişiliğe sahip bir kamu idaresi şeklinde kurulmuştur. 08.06.2016 tarihli ve 29736 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 06.06.2016 tarihli ve 2016/8870 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile görev süresi 31.12.2019 tarihine kadar uzatılmıştır. Yine 16/10/2019 tarihli Resmi Gazetede Yayınlanan 1664 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Görev süresi 31/12/2020 tarihine uzatılmıştır. Kurum Kalkınma Bakanlığına bağlı bir kamu idaresiyken 703 sayılı KHK ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanmıştır.

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (KOP BKİB), 03.06.2011 tarihli ve 642 sayılı "Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile 5 yıl süreli olarak Kalkınma Bakanlığına bağlı ve tüzel kişiliğe görevleri ile ilişkili olarak KOP kapsamındaki proje uygulamalarını yerinde koordine etmek, bölgedeki kalkınmaya yönelik yatırımların ve projelerin gerektirdiği araştırma, planlama, programlama, projelendirme, izleme, değerlendirme ve koordinasyon hizmetlerini yerine getirilmektedir.

642 sayılı KHK'de KOP İdaresinin görevleri aşağıda gösterildiği şekilde sıralanmıştır:

-Bölgelerin kalkınmasının hızlandırılması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların proje ve faaliyetlerinin uyum ve bütünlük içinde yürütülmesini sağlayacak eylem planları hazırlamak, bunların uygulanmasını koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek,

- Eylem planları kapsamındaki kamu yatırımlarının etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesi için kurumlar arası koordinasyonu sağlamak,

- Eylem planlarının gerektirdiği yatırımlara ilişkin teklifleri ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde hazırlamak, önceliklendirmek ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına göndermek,

- Bölgedeki kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülen yatırım projelerini izlemek ve değerlendirmek,

- İlgili kamu kurum ve kuruluşlarınca talep edilmesi hâlinde, yatırım projelerinin geliştirilmesine yardımcı olmak, bu sürece gerektiğinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslara göre malî ve teknik destek sağlamak,

- Bölge planlarının tamamlayıcılığını ve bütünlüğünü gözeterek, kalkınma ajanslarının ortak ve daha etkili çalışmalarına yardımcı olmak ve bu konularda görüş ve öneriler geliştirmek,

- Bölgelerinin gelişme potansiyeline, sorunlarına ve imkânlarına dair araştırma, etüt, proje ve incelemeler yapmak veya yaptırmak,

- Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları için başta kurumsal kapasite ve beşeri kaynak konuları olmak üzere, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslara göre mevcut proje ve programlarla mükerrerlik oluşturmayacak yenilikçi destek programları tasarlamak ve uygulamak,

-Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilecek diğer görevleri yapmak.

Faaliyet merkezi Konya İlidir. Görev alanı Aksaray, Karaman, Konya, Nevşehir, Yozgat, Niğde, Kırşehir ve Kırıkkale olmak üzere 8 ili kapsamaktadır.

1.2 Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları:

KOP BKİ'nin teşkilatını, kuruluş ve görevlerini düzenleyen 642 sayılı KHK'de Kurumun Bir başkan, iki Başkan Yardımcısı ile yeteri kadar personelden oluşacağı belirtilmiştir.

642 sayılı KHK'ye göre KOP BKİ, İzleme ve Değerlendirme Koordinatörlüğü ve Yönetim Hizmetleri Koordinatörlüğü ile bölgelerinin özellikleri, ihtiyaçları ve eylem planlarının mahiyeti dikkate alınarak Kalkınma Bakanının onayıyla kurulan diğer koordinatörlüklerden oluşur. Bu hükme göre İdarede organizasyon yapısını oluşturmak üzere aşağıdaki koordinatörlükler kurulmuştur:

- 1-Yönetim Hizmetleri Koordinatörlüğü
- 2-Tarım ve Kırsal Kalkınma Koordinatörlüğü
- 3-Ekonomik Kalkınma, Sanayi ve Hizmetler Koordinatörlüğü
- 4-İzleme ve Değerlendirme Koordinatörlüğü
- 5-Beşeri, Sosyal ve Kurumsal Gelişme Koordinatörlüğü
- 6-Planlama ve Geliştirme Koordinatörlüğü

KOP İdaresinin insan kaynaklarına ilişkin düzenleme, 642 sayılı KHK'nın 5 ve 6 ncı maddelerinde yer almaktadır. Bu maddelerde kurumda üç tür personel istihdam edilebileceği öngörülmüştür:

- 1) Kadrolu personel

2) Sözleşmeli personel

3) Geçici personel

642 sayılı KHK'ye göre kadrolu ve sözleşmeli toplam en fazla 100 adet istihdam mümkündür. Kadrolu personelin sayısı 70 olarak gösterilmiştir. Geçici personelin sayısı hakkında ise herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

2019 yılı sonu itibarıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi 41 personel, 3 sözleşmeli personel, 28 sürekli işçi olmak üzere toplam 74 personel Kurumda çalışmaktadır.

1.3 Mali Yapı:

KOP BKİ, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa tabi olup bu Kanuna ekli II sayılı cetvelin B) Özel Bütçeli Diğer İdareler bölümünde yer almaktadır.

Kuruma 2019Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunuyla 117.343.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. 2019 yılı içerisinde yapılan ödenek hareketleri sonucunda yıl sonu ödeneği 127.238.000TL olarak gerçekleşmiştir. Kurum bütçesinden yıl içinde toplam 120.109.467 TL harcama yapılmıştır. Bu tutarın 111.300.607 TL sermaye transferleri kapsamında destek ve teşviklerden, 6.382.463 TL faaliyet giderleri kapsamında personel ve mal ve hizmet alım giderleri kapsamında,2.426.406TLsi ise sermaye giderleri kapsamında olan harcamalardır.

Kurumun 2019 yılı ödenek ve harcamalarının ayrıntıları, aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1. Kurumun 2019 Yılı Ödenek Dağılımı ve Gerçekleşmeleri (TL)

Ekonomik Kod	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Toplam Harcama	Harcama Oranı
Personel Giderleri	4.583.000	4.735.093	4.296.732	90,74
SGK Devlet Primi Giderleri	814.000	643.527	737.890	87,48
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	3.012.000	2.890.380	1.347.841	46,63
Cari Transferler	20.000	20.000	0	0
	7.266.000	6.117.000	2.426.406	39,67

Sermaye Giderleri				
Sermaye Transferleri	101.648.000	112.632.000	111.300.607	98,82
Toplam	117.343.000	127.238.000	120.109.467	94,40

Başkanlığın gelir kaynakları; hazine yardımı (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı transfer tertibinden aktarılmaktadır), mal ve hizmet satış gelirleri, faiz gelirleri ve kişilerden alacaklar olmak üzere diğer çeşitli gelirlerden oluşmaktadır. Başkanlığın gelirleri, esas olarak, Sanayi Teknoloji Bakanlığı bütçesinin transferler kısmında KOP İdaresine ayrılan ödenekten oluşmaktadır. 126.072.390 TL olarak gerçekleşen gelirin 144.578.000 TL Hazine yardımından, 1.983.336 TL si Taşınmaz kiralari ve mevduat faizlerinden,9.511.054 TLsi Diğer gelirlerden oluşmaktadır.

Ayrıntısı aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 2. 2019 Yılı Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri(TL)

Açıklama	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme	Oran
Şartname ve Basılı evrak Satış Gelirleri	1000	0	0
Taşınmaz Kira Gelirleri	160 000	170 662	106,66
Hazine Yardımı(cari)	5 929 000	5 664 000	95,53
Hazine Yardımı(ser)	108 914 000	108 914 000	100
Mevduat Faizleri	1 834 000	1 812 648	98,84
Kişilerden Alacaklar	5 000	26	0,52
Diğer Gelirler	500 000	9 511054	1 902,21
TOPLAM	117 343 000	126 072 390	107,44

İdarenin bütçesi analitik bütçe sınıflandırmasına göre yapılmıştır. Başkanlığın kendi muhasebe birimi vardır .

1.4 Muhasebe ve Raporlama Sistemi:

Kurum, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi olup, muhasebe işlemlerini ve raporlamasını Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne göre gerçekleştirmektedir. Her türlü bütçe giderleri ödemeleri Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi üzerinden yapılmakta, muhasebe işlemleri Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilgi Sistemi kullanılarak gerçekleştirilmektedir.

Kurum bütçesi analitik bütçe sınıflandırma esaslarına göre gerçekleşmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince, hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri (özet),
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare Taşınır Mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile İdare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, Kurumun tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek

şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi,

belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kurum mali işlemleri yürüten muhasebe yetkilisinin muhasebe yetkilisi sertifikası bulunmaktadır. Kurumda 2005/9912 Karar Sayılı Muhasebe Yetkililerinin Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliği hükümleri gereğince Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen Sertifika Eğitim Programına katılım şartlarını taşıyan personelin eğitime katılımı sağlanmış ve sertifikasını almıştır.

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 yılı denetimi çerçevesinde kurum iç kontrol sistemine ilişkin aşağıdaki tespit ve değerlendirmeler yapılmıştır.

- İdare iç kontrol sisteminin gerektirdiği yasal yükümlülükleri kısmen yerine getirmiştir.
- Kurumda etik kuralların oluşturulması, etik sözleşmelerin de imzalanarak personelin dosyalarına konulması bu alandaki farkındalığın varlığını göstermektedir.
- Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımları yapılmasına, bu işlerin süreçleri ve iş akış şemaları çıkarılmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir.
- KOP Bölge Kalkınma İdaresinde, kurumda yürütülen faaliyetler çerçevesinde iş tanımlarının yapılması, iş akış şemalarının çıkartılması, kurumun amaç ve hedeflerini engelleyecek riskleri belirleme ve bu kapsamda “Risk Strateji Belgesi” hazırlanması çalışmalarına başlanmıştır.
- Üst yöneticinin onayıyla “İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu” kurulmuştur.
- Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi için bir yazılım kullanılmakta olup proje takip ve kontrolleri bu program üzerinden yapılmaktadır.
- Kurum, idare bütçesini stratejik plan ve programa uygun olarak hazırlamakta, stratejik planda yer alan amaçlar ve bu amaçlara yönelik hedef ve faaliyetlerini, bütçe kaynaklarını gözeterek belirlemektedir.

- İç denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Kuruma iç denetçi kadrosu tahsis edilmemiştir. İç kontroller yönetim hizmetleri personeli eli ile yürütülmektedir.
- Stratejik Plan, yıllık uygulama planını içeren Performans Programı ile kurumun faaliyet sonuçlarını ve değerlendirmelerini içeren İdare Faaliyet Raporları mevcuttur.
- . Kurum, idare bütçesini stratejik plan ve programa uygun olarak hazırlamakta, stratejik planda yer alan amaçlar ve bu amaçlara yönelik hedef ve faaliyetlerini, bütçe kaynaklarını gözeterek belirlemektedir.

Kurumda İç Kontrol Uyum Eylem Planında 2019 yılı sonu itibariyle bazı faaliyetlerin tamamlanma sürecinin devam ettiği görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma Başkanlığı (KOP) 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Bitirilemediği İçin Ertesi Yıla Kalan Projelerin Özel Hesaplarda Tutulan Blokeli Paralarının Kurum Yararına Değerlendirilmemesi

Uygulayıcı kuruluşlarla protokolü imzalanmış projelerde yılında bitirilemeyen ve ertesi yıla kalan projelerde, proje bedelinin aktarıldığı özel hesaplardaki paraların vadeli hesap yerine vadesiz hesaplarda tutularak gelir kaybına neden olduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Amaç başlıklı 1'inci maddesinde kamu kaynaklarının etkili ,ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılması gerektiği ifade edilmektedir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Sayıştay Başkanlığının görüşleri alınarak hazırlanan "2019 Yılı Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları Tarafından Sermaye Transferi Ödeneklerinin Kullanılması, İzlenmesi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esasları"na göre , Proje Hesabı, Uygulayıcı Kuruluş tarafından projeler için kamu sermayeli bankalarda açılan, işlemleri Uygulayıcı Kuruluşun muhasebe hizmetlerinin yürütüldüğü muhasebe birimi tarafından yürütülen, İdarenin harcama onayı olmadan ödeme yapılamayan ve İdare tarafından internet bankacılığı kanalı ile anlık olarak izlenebilen ve muhasebe birimince 17 Ekim 2017 tarihli ve 30213 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Özel Hesaplara İlişkin İşlemlerin Muhasebeleştirilmesine Dair Yönetmelik Hükümleri Gereğince İşletilen Hesaplardır.

Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği'nin, Uygulama ve Kullanılacak Araçlar başlıklı 5'inci maddesinde aralarında özel hesaplarında olduğu bazı hesapların 2'nci fıkrada sayılan esaslar çerçevesinde değerlendirileceği belirtilmiştir. Söz konusu -fıkrada bu esaslar ;

“ (2) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kurumlar kendi bütçeleri veya tasarrufları altında bulunan her türlü mali kaynaklarını kamu sermayeli bankalarda açtıracakları hesaplarda aşağıdaki araçları kullanarak değerlendirmekle yükümlüdür:

- a) TL cinsi vadesiz ve/veya vadeli mevduat ile özel cari hesap ve/veya katılma hesabı, ” olarak ifade edilmiştir.

KOP BKİ Başkanlığı'nın uygulamaya aldığı, protokollerini imzalamış olduğu projelerden yılında bitirilemeyen ve ertesi yıla kalan projeler için ilgili proje tutarını özel hesaplara blokeli olarak aktardığı, ancak, muhasebe birimlerinin yukarıdaki mevzuat hükümleri gereği bu paraları bir kamu bankasında vadeli hesapta tutmaları gerekirken, bazı muhasebe birimlerinin vadesiz hesapta tuttuğu görülmüştür. Proje desteği verilen uygulayıcı kuruluşlar genel bütçeli, özel bütçeli veya mahalli idarelerden oluşmaktadır. Özel bütçeli kuruluşlar ile mahalli idarelerin muhasebe birimleri kendi içlerinde olduğu için gerekli banka protokolleri yapılmakta ve proje özel hesaplarında bulunan tutarlar büyük bir oranda vadeli hesaplarda tutulmaktadır. Proje özel hesaplarında bulunan tutarları vadeli hesapta tutmayan muhasebe birimleri genel bütçeli kuruluşların muhasebe hizmetlerini yürüten Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı Defterdarlık Muhasebe Müdürlükleri ile Mal Müdürlüklerinden oluşmaktadır. Kamu İdarelerine Ait Özel Hesaplara İlişkin İşlemlerin Muhasebeleştirilmesine Dair Yönetmeliğin çıkması akabinde kurum Hazine ve Maliye Bakanlığı ile iletişime geçmiş,

bu bağlamda Hazine ve Maliye Bakanlığı KOP Bölgesinde bulunan Valiliklere (Defterdarlık) ve kamu sermayeli bankalara söz konusu hesaplarla ilgili uygulamalarda usul ve esaslar çerçevesinde işlemlerin yapılması gerektiğini yazı ile bildirilmiştir. Yapılan yazılı ve sözlü açıklamalara rağmen proje özel hesabında bulunan tutarları vadeli hesapta değerlendirmeyen bazı muhasebe birimleri (Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü, Mal Müdürlüğü, Döner Sermaye Saymanlık Müdürlüğü vb.) bulunmaktadır. Bu nedenle Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından uygulamada sorun yaşanan muhasebe birimlerinin konuya dikkatinin çekilmesi ve KOP BKİ Başkanlığı tarafından özel hesapların daha etkili ve yakından takip edilmesi için internet bankacılığının daha etkin kullanılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Parasal Limit Dahilindeki Doğrudan Temin Alımlarında Yasaklılık Teyidinin Yapılmaması

Parasal limit dahilinde firmalardan yapılan doğrudan temin alımlarında Kamu İhale Kurumundan söz konusu firmaların yasaklı olup olmadığının kontrol edilmesi gerekirken, yasaklılık teyidinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "İdareler Tarafından EKAP Üzerinden Gerçekleştirilecek İşlemler" başlıklı 30'uncu maddesinin 5'inci fıkrasının 4'üncü bendinde "4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecektir. Ancak, anılan Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limit dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir." hükmü bulunmaktadır.

Söz konusu düzenleme gereğince, 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kamu İhale Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir.

BULGU 3: KOP-BKİ'nin Merkezi Yönetim Organizasyonu Dahilindeki Konununun Farklı Algılanmasının Uygulamada Başta Kaynakların Ekonomik Kullanımı Olmak Üzere Çeşitli Problemlere Neden Olması.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının (*Mülga Kalkınma Bakanlığının*) bağlı kuruluşu olan Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 03.06.2011 tarih ve 642 sayılı KHK ile kurulmuştur.

15.07. 2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4 no.lu “*Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi*”nde 54 farklı Kurum için düzenleme yapılmıştır.

Bakanlıklara bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşlar ile ilgili 2018/1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi yayımlanmıştır. Genelgede bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların bakanlıklarla ilgilendirilmesinin, 27.04.1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanunun 19/A maddesi uyarınca uygun görüldüğü belirtilmiştir. Söz konusu Genelgeye ekli listede yer almayan kurum ve kuruluşların ise bağlılık, ilgililik ve ilişkililik durumlarının ilgili kanunlara veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine göre olacağı açıklanmıştır. Buna göre, 642 sayılı kuruluş KHK’si gereği KOP-BKİB, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bağlı kuruluşu olmaktadır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Bölge Kalkınma İdarelerinin ulusal düzeyde koordinasyonundan ve ödeneklerin tahsisi ile bunların kullanımına ilişkin usul ve esasları belirlemekle sorumludur.

27.09.1984 tarih ve 3046 sayılı Kanun’un 10’uncu maddesinde “*bağlı kuruluş*”; 11’inci maddesinde ise “*ilgili kuruluş*” tanımlanmıştır.

Niteliği gereği kendi mali ve idari özerkliği bulunan bakanlık teşkilatı içerisinde yer almayan, tüzel kişiliği haiz kurumların bir bakanlık teşkilatı içerisinde yer alması Devlet’in bütünlüğü gereği bir bakanlıkla ilgilendirilmesi gereği doğmuştur. Bu kuruluşlar bir bakanlığa bağlı, ilgili ya da ilişkili kuruluşlardır.

Bağlı kuruluşlar, genel itibariyle bir bakanlığın ana hizmet faaliyetlerini yürütmekle birlikte ayrı bir kanunla kurulan ve genel müdürlük ya da başkanlık şeklinde teşkilatlanmış kuruluşlardır. İlgili kuruluşlar, ayrı bir tüzel kişiliği olan ve bakanlıklarla ilgisi idari vesayet şeklinde kurulan hizmet yerinden yönetim kuruluşlarıdır.

Bağlı kuruluşlar görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında yerine getirir ve kullanırlar. Bu kurumlar, “kamu idarelerinin yerine getirmekle yükümlü olduğu görevleri,

yani devletin öteden beri yürüttüğü klasik kamu hizmet ve faaliyetlerini, kamu idarelerinden ayrı bir tüzel kişilik marifetiyle yürüten teşkilat birimleri”dir.

Bu tür hizmet ve faaliyetler, aslında ilgili kamu idarelerince doğrudan doğruya ve kendi personel, bütçe ve araçlarıyla yürütülmekte iken, kamu kurumu halinde örgütlenerek sürdürülmesinde gerek ve yarar görülen eski kamu görevleridir. Bu idareler, ayrı bir kamu tüzel kişiliğine, malvarlığına ve ayrı bir bütçeye sahip olmaları ile değinilen merkezi idareden ayrılır. Bu kurumlar, bakanlık ile idari vesayet ilişkisi biçiminde olmakla beraber, kimi konularda ve işlemler bakımından geniş takdir ve yetkilere sahip olması esastır.

Kuruluşunda Mülga Kalkınma Bakanlığının bağlı kuruluşu olan KOP-BKİB, 09.07.2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı KHK'nın 147. Maddesinin (a) bendi uyarınca Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanmıştır.

Bununla birlikte, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının organizasyon şemasında, KOP-BKİB ve diğer Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün alt birimi olarak gösterilmiştir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığınca hazırlanan ve merkez ve taşra birimleri ile bağlı ve ilgili kuruluşların Bakan yardımcılarına bağlılık durumunu gösteren 03.08.2018 ve 2018/13 no.lu Bakanlık Genelgesi ile; Kalkınma Ajanslarının yanı sıra GAP, DAP, DOKAP ve KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının da *“projelerle ilgili iş ve işlemler bakımından Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, personel ile ilgili iş ve işlemler bakımından Personel Dairesi Başkanlığı ile çalışacağı”* ifade edilmiştir.

KOP-BKİB'nin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğüne bağlanmasının, teşkilata ilişkin yapısal sorunların yanısıra bütçe ve mali kontrol bakımından ödeneklerin serbest bırakılmasına ilişkin olarak da sorunlar yaşanmasına sebep olduğu görülmektedir.

Nitekim Usul ve Esaslar gereğince ödeneklerin serbest bırakılmasının bu nedenle oldukça gecikmeli olarak yapıldığı anlaşılmıştır. Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün onayına tabi işlemlerin sürecinin uzaması nedeniyle bazı proje gerçekleştirmelerinin Aralık ayı sonuna kadar yapılamadığı anlaşılmıştır.

KOP-BKİB'nin Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün bölge ofisi gibi değerlendirilmesi ve bu değerlendirme doğrultusunda ki kaynak tahsisine ilişkin Genel Müdürlük uygulamaları sonucu, Kurumun, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün alt birimine dönüştürülmesi, kaynakların ekonomik ve verimli kullanımını olumsuz etkilediği gibi 642 sayılı KHK, gerekse 4 no lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile getirilen idari sistemle de uyumlu olmadığı değerlendirilmektedir.

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Kalkınma Ajansları Arasındaki Yetki ve Sorumluluğun Mevzuatta Açık Bir Şekilde Düzenlenmemiş Olması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	
KOP Eylem Planında Yer Alan Eylem ve Alt Projelerin Tümünün Gerçekleştirilmemesi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI 2019 YILI MALİ TABLOLARI

KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI 2019 YILI BİLANÇOSU																			
	N-2 Yılı			N-1 Yılı			Cari Yılı N			N-2 Yılı			N-1 Yılı			Cari Yılı N			
	TL	Kr	TL	TL	Kr	TL	TL	Kr	TL	TL	Kr	TL	Kr	TL	TL	Kr	TL	Kr	
AKTİF																			
10 NÖNEN VARLIKLAR	3.802.674	25	5.784.570	20	12.266.756	80	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	306.445	22	224.593	20	819.759	12						
10 Hazır Değerler	3.665.326	71	5.566.968	00	12.089.193	17	32 Faaliyet Bordarı	199.999	85	75.640	35	730.490	61						
102 Banka Hesabı	3.665.326	71	5.566.968	00	12.089.193	17	320 Bütçe Emanetleri Hesabı	199.999	85	75.640.00	35	730.490	61						
15 STOKLAR	45.734	44	106.904	45	31.001	84	33 Emanet Yabancı Kaynaklar	3.430	00	930	00	933	00						
150 İlk Madde Malzeme Hesabı	45.734	44	106.904	45	31.001	84	330 Alınan Depozito ve Terminalar	3.430	00	930	00	930	00						
							333 Emanetler Hesabı					3	00						
16.ÖN ÖDMELER	91.613	10	110.697	75	146.561	79	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	103.015	37	148.022	85	88.335	51						
162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı	91.613	10	110.697	75	146.561	79	360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı	98.484	70	125.057	26	62.906	18						
							361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesirli Hesabı	4.530	67	21.525	26	23.819	69						
							362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilatlar			1.440	33	1.609	64						
2 DURAN VARLIKLAR	15.057.709	24	14.724.922	81	16.547.571	88	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	338.951	22	662.437	64	817.706	57						
22 FAALİYET ALACAKLARI	52.143	81	52.143	81	52.143	81	47 Borç ve Diğer Karşılıkları	338.951	22	662.437	64	817.706	57						
226 Verilen Depozito ve Terminalar Hesabı	52.143	81	52.143	81	52.143	81	472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	338.951	22	662.437	64	817.706	57						
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	15.005.565	43	14.672.779	00	16.495.428	07	5 ÖZ KAYNAKLAR	18.214.987	05	19.622.462	17	27.176.862	99						
252 Binalar Hesabı	15.700.500	00	17.920.196	87	17.920.196	87	5 Net Değer Hesabı	3.857.062	07	6.633.224	63	8.419.062	55						
253 Testis Makine ve Cihazlar Hesabı	120.282	73	133.093	29	135.164	19	500 Net Değer Hesabı	3.857.062	07	6.633.224	63	8.419.062	55						
254 Taşlar Hesabı	329.543	20	329.543	20	329.543	20													
255 Demirbaşlar Hesabı	1.260.674	63	1.250.999	82	1.341.246	22													
257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı(-)	-2.405.435	13	-4.961.054	18															
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR																			
260 Haklar Hesabı			0,00	00	0,00	00													
268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı(-)			46.964	00	46.964	00	57 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	34.823.639	84	34.288.414	15	34.288.414	15						
			-46.964	00	-46.964	00	570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı	34.823.639	84	34.288.414	15	34.288.414	15						
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	0,00	00	0,00	00	0,00	00	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-19.098.159	89	20.465.714	86	20.865.317	66						
294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı	128.829	08	128.829	08	128.829	08	580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI (-)	-19.098.159	89	-20.465.714	86	20.865.317	66						
299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı	-128.829	08	-128.829	08	-128.829	08	59 DÖNEM FAALİYET SONUCU HESABI	-1.367.554	97	833.461	75	5.334.703	95						
							591 Dönem Faaliyet Sonucu Hesabı (-)	-1.367.554	97	833.461	75	5.334.703	95						
AKTİF TOPLAMI	18.860.383	49	20.509.493	01	28.814.328	68	PASİF TOPLAMI	18.860.383	49	20.509.493	01	28.814.328	68						

**KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ
BAŞKANLIĞI 2019 YILI MALİ TABLOLARI**

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU									
Kurum Kodu: 40.55				Kurum Adı: KONYA OVASI BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI				Yıl: 2019	
GİDERLER					GELİRLER				
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ		Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ		Cari Yıl (N)
630			GİDERLER HESABI	120.737.685,91	600			GELİRLER HESABI	126.072.389,86
630	1		Personel Giderleri	4.452.000,65	600	3		Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	170.662,09
630	1	1	Memurlar	2.647.092,46	600	3	6	Kira Gelirleri	170.662,09
630	1	2	Sözleşmeli Personel	207.350,75	600	4		Alınan Bağışlar ve Yardımlar	114.578.000,00
630	1	3	İşçiler	1.580.462,94	600	4	2	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	114.578.000,00
630	1	4	Geçici Personel	17.094,50	600	5		Diğer Gelirler	11.323.727,77
630	2		Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	737.880,30	600	5	1	Faiz Gelirleri	1.812.647,91
630	2	1	Memurlar	391.526,83	600	5	9	Diğer Çeşitli Gelirler	9.511.079,86
630	2	2	Sözleşmeli Personel	42.258,76					
630	2	3	İşçiler	304.094,71					
630	3		Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.311.155,63					
630	3	2	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	476.648,21					
630	3	3	Yolluklar	101.516,61					
630	3	4	Görev Giderleri	3.316,40					
630	3	5	Hizmet Alımları	596.439,89					
630	3	6	Temsil ve Tanıtma Giderleri	64.680,20					
630	3	7	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	49.323,62					
630	3	8	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	19.230,70					
630	7		Sermaye Transferleri	111.300.607,00					
630	7	1	Yurtiçi Sermaye Transferleri	111.300.607,00					

**KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ
BAŞKANLIĞI 2019 YILI MALİ TABLOLARI**

630	13		Amortisman Giderleri	491.843,10					
630	13	1	Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	491.843,10					
630	14		İlk Madde ve Malzeme Giderleri	102.847,94					
630	14	1	Kırtasiye Malzemeleri	70.025,83					
630	14	2	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	2.871,36					
630	14	3	Tıbbi ve Laboratuar Sarf Malzemeleri	875,56					
630	14	5	Temizleme Ekipmanları	8.960,80					
630	14	6	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiyeye Malzemeleri	1.963,44					
630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	534,89					
630	14	13	Yedek Parçalar	17.324,46					
630	14	99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	291,60					
630	30		Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	2.341.351,29					
630	30	6	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	2.341.351,29					

**DOĞU KARADENİZ PROJESİ
BÖLGE KALKINMA İDARESİ
BAŞKANLIĞI
2019 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

KISALTMALAR

DOKAP: Doğu Karadeniz Projesi

DOKAP-BKİB: Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

GAP: Güneydoğu Anadolu Projesi

DAP: Doğu Anadolu Projesi

KOP: Konya Ovası Projesi

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının Görevlerini Etkin Bir Şekilde Yerine Getirmesini Sağlayacak Yeterli Araçların Bulunmaması
2. DOKAP-BKİB'nin Merkezi Yönetim Organizasyonu Dahilindeki Konumunun Farklı Algılanmasının Uygulamada Başta Kaynakların Ekonomik Kullanımı Olmak Üzere Çeşitli Problemlere Neden Olması.

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

Mevzuat ve Görevler:

DOKAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (DOKAP- BKİB) 642 sayılı “Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” ile mülga Kalkınma Bakanlığına bağlı olarak kurulan tüzel kişiliğe sahip bir kurumdur.

Başkanlık 642 sayılı KHK gereğince 5 yıl için kurulmuş olup, görev süresi en son 16.10.2019 tarih, 1664 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 31.12.2020 tarihine kadar uzatılmıştır.

Kurum, 9 Temmuz 2018 tarihli 703 sayılı KHK'nın 147'nci maddesinin (a) bendi ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanmış olup, görev ve hizmet tanımlamalarında değişiklik olmadan görevine devam etmektedir.

Söz konusu Kararnamede Başkanlığın kuruluş amacı;

Bölgelerin kalkınmasının hızlandırılması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların proje ve faaliyetlerinin uyum ve bütünlük içinde yürütülmesini sağlayacak eylem planları hazırlamak, bunların uygulanmasını koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek,

Eylem planları kapsamındaki kamu yatırımlarının etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesi için kurumlar arası koordinasyonu sağlamak,

Eylem planlarının gerektirdiği yatırımlara ilişkin teklifleri ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde hazırlamak, önceliklendirmek ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına göndermek,

Bölgedeki kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülen yatırım projelerini izlemek ve değerlendirmek,

İlgili kamu kurum ve kuruluşlarınca talep edilmesi hâlinde, yatırım projelerinin geliştirilmesine yardımcı olmak, bu sürece gerektiğinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın belirleyeceği usul ve esaslara göre malî ve teknik destek sağlamak,

Bölge planlarının tamamlayıcılığını ve bütünlüğünü gözeterek, kalkınma ajanslarının ortak ve daha etkili çalışmalarına yardımcı olmak ve bu konularda görüş ve öneriler geliştirmek,

Bölgelerinin gelişme potansiyeline, sorunlarına ve imkânlarına dair araştırma, etüt, proje ve incelemeler yapmak veya yaptırmak,

Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları için başta kurumsal kapasite ve beşeri kaynak konuları olmak üzere, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının belirleyeceği usûl ve esaslara göre mevcut proje ve programlarla mükerrerlik oluşturmayacak yenilikçi destek programları tasarlamak ve uygulamak,

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilecek diğer görevleri yapmak, olarak belirlenmiştir.

Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları:

Başkanlığın merkezi Giresun'dur.

642 sayılı KHK'nın 4'üncü maddesi gereğince oluşturulan teşkilat organizasyon şeması aşağıda yer almaktadır.

DOKAP-BKİ 62 çalışanı ile faaliyetlerini sürdürmektedir. Çalışanların istihdam statüsüne göre dağılımını gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

İSTİHDAM ŞEKLİNE GÖRE PERSONEL SAYILARI

	MERKEZ TEŞKİLATI		
SIRA NO	STATÜSÜ	DOLU KADRO SAYISI	BOŞ KADRO SAYISI
1	657 S. Kanun 4/a lı (Memur)	30	41
2	657 S. Kanun 4/d li (Sürekli İşçi)	31	0
3	Kurumundan Görevli	1	-
TOPLAM		62	41

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, DOKAP-BKİB'nce bölgedeki diğer kurum ve kuruluşların katkısıyla hazırlanan Eylem Planı çerçevesinde yayımlanan DOKAP projelerinin uygulanmasında onay mercidir. Başkanlık, söz konusu projelerin hayata geçirilmesinde Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler ve Sivil Toplum Kuruluşları ile işbirliği içinde çalışmaktadır.

Mali yapı:

DOKAP BKİB, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelde, "Özel Bütçeli Diğer İdareler" arasında sayılan, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı tüzel kişiliğe sahip, özel bütçeli bir idaredir.

Başkanlığın bütçesi, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinin transfer kısmında DOKAP-BKİB için ayrılan ödenekten oluşmaktadır.

642 sayılı KHK'nin 7'nci maddesinde kurumun gelirleri;

- Genel bütçeden yapılacak yardımlar.
- Her türlü bağış, yardım, kredi, hibe ve vasiyetler.
- Başkanlık gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilecek gelirler.
- Diğer gelirler.

Olarak belirtilmiş olup, yapılacak her türlü giderler bu gelirlerden karşılanmaktadır.

2019 yılında 87.569.055 lira gelir gerçekleşmiş olup gelirin dağılımı şu şekildedir.

2019 YILI BÜTÇE GELİR GERÇEKLEŞMELERİ			
Açıklama	Bütçe Tahmini	Gerçekleşen Gelir Toplamı	Gerçekleşme Oranı
03. Şartname, Basılı Evrak	1.000	0	0
04. Hazine Yardımı (Cari)	5.578.000	5.578.000	100
04. Hazine Yarcımı (Sermaye)	79.515.000	79.515.000	100
05. Faiz Gelirleri	500.000	2.015.810	403
05.Kişilerden Alacaklar	5.000	20.002	400
05. Diğer Çeşitli Gelirler	294.000	440.243	150
Bütçe Gelirleri Toplamı	85.893.000	87.569.055	102

2019 yılında kuruma 87.078.000 lira ödenek tahsis edilmiş, 85.484.231 lira gider gerçekleşmiştir. Bütçe gideri ve ödeneklerin dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

2019 YILI BÜTÇE GİDER GERÇEKLEŞMELERİ				
Açıklama	Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek	Toplam Harcanan	Bütçe Gerçekleşme Oranı
0.1 Personel Giderleri	3.517.000	3.517.000	3.400.307	97
02. Sos. Güv. Kur. Dev. Prim Gid.	601.000	601.000	576.928	96
03. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.240.000	3.409.000	3.046.138	89
05. Cari Transferler	20.000	36.000	35.135	98
06. Sermaye Giderleri	3.641.000	3.541.000	2.451.948	69
07. Sermaye Transferleri	75.874.000	75.974.000	75.973.775	100
Bütçe Giderleri Toplamı	85.893.000	87.078.000	85.484.231	98

Muhasebe ve Raporlama Sistemi:

Kurum, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi olup, muhasebe işlemlerini ve raporlamasını Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne göre gerçekleştirmektedir. Her türlü bütçe giderleri ödemeleri Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi üzerinden yapılmakta, muhasebe işlemleri Bütünlük Kamusal Mali Yönetim Bilgi Sistemi kullanılarak gerçekleştirilmektedir.

Kurum bütçesi analitik bütçe sınıflandırma esaslarına göre gerçekleşmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince, hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, Kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2019 yılı denetimi çerçevesinde kurumsal risk yönetimi ve iç kontrol sistemine ilişkin aşağıdaki tespit ve değerlendirmeler yapılmıştır.

Kurumun, ilgili mevzuat çerçevesinde Stratejik Planı, Performans Programı ve Faaliyet Raporları hazırladığı ve bunların web sayfasında yayımlandığı; personelden imzalı Etik Sözleşmelerin alınarak dosyalarına konulduğu; Faaliyet Raporlarında Üst Yöneticinin İç Kontrol Güvence Beyanının alındığı görülmüştür.

Tüm birim amirlerinin katılımı ile eylem planının hazırlanması, standartların uygulanması ve geliştirilmesi gerekir iken bu konularında her hangi bir çalışma yapılmadığı görülmüştür.

Kurumda İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulamamış, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı yapılamamıştır. Kurumun organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açık bir şekilde belirlenmemiştir. Ancak Kurum içi Genelge ile personelin görev dağılımı gerçekleştirilmiştir. Kurumda Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkanı sunacak yönetim bilgi sistemi mevcut değildir. Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımları, iş akış şemaları ile iş süreçlerine ilişkin her hangi bir mevzuat çalışması yapılmamıştır.

5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi Ve Kontrol Kanunu gereğince kurulması gereken ve iç kontrolün bir parçası olan İç Denetim faaliyetini yürütecek İç Denetim Birimi oluşturulamamıştır.

Kurumda 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 61 ve 62 nci maddeleri ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan 30.12.2005 tarih ve 2005/9912 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren “*Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik*” hükümlerine aykırı olarak Muhasebe Hizmetlerini yürütmek üzere usulüne uygun olarak atanmış Sertifikalı Muhasebe Yetkililerinin bulunmadığı görevin sertifikasız olarak vekâleten yürütüldüğü görülmüştür.

Kurum'un yukarıda anılan, iç kontrol sistemine ilişkin yürüttüğü faaliyetler ve ulaştığı sonuçlar değerlendirildiğinde; 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, İç

Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar, İç Kontrol Uyum Eylem Planı Mevzuatı dahilinde Kurum İç Kontrol Sisteminin tam anlamıyla tamamlanamadığı, ancak bazı faaliyetlerin yürütüldüğü görülmüştür. Süreli ve küçük ölçekli bir Kurum olmasından da kaynaklı olarak; kurumsal risklerin belirlenmediği gibi iç kontrol sistemi gelişiminin düşük seviyede olduğu, iç kontrol mekanizmalarının uygulamasının yerleşmediği, uygulamada bu alanlarda geliştirilmesi gereken alanlar bulunduğu değerlendirilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının Görevlerini Etkin Bir Şekilde Yerine Getirmesini Sağlayacak Yeterli Araçların Bulunmaması

A- Mevzuat düzenlemelerine ilişkin bazı yetersizliklerin, DOKAP ve uygulayıcı kuruluşlar arasında etkili bir koordinasyon ve işbirliğinin gerçekleştirilmesini engellemesi

642 sayılı “Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” nin değişik 2’nci maddesinde; bölgede çeşitli sektörlerde farklı kuruluşlar

tarafından yürütülmekte olan yatırım ve faaliyetlerin eşgüdüm içerisinde gerçekleşmesini sağlamanın, yatırımları yönlendirme ve izlemenin, kuruluşlar arası koordinasyonu sağlamanın DOKAP- BKİB'nin asli görevlerinden olduğu belirtilmektedir.

2014-2018 yılları arasında 9 ilde uygulanması hedeflenen DOKAP Eylem Planında Bakanlıklar, Yerel Yönetimler, Kalkınma Ajansları, Valilikler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, STK'lar ve özel sektör, işbirliği yapılacak kuruluşlar olarak sayılmış, DOKAP ve uygulayıcı kuruluşlar ise eylemden sorumlu kuruluş olarak görevlendirilmiştir. DOKAP Eylem Planı'nda çeşitli bakanlıkları ilgilendiren faaliyet alanlarının olduğu görülmektedir.

DOKAP- BKİB geniş bir coğrafi alana yayılan bölge içinde çok farklı sektörlerde uygulamaya geçirilen projelerin diğer kurumlarla koordineli biçimde yürütülmesinden sorumludur. DOKAP Eylem Planı'nın genel yapısı değerlendirildiğinde, 2014-2018 yılları arasında bölgede gerçekleştirilecek olan tüm kamu yatırımlarının belirli bir perspektif ve kalkınma stratejileri odağında önceliklendirildiği, farklı kurum ve kuruluşların benzer nitelikte projeleri uygulamasının önüne geçilerek mükerrerlikten arındırıldığı ve bölge kalkınmasına etki edebilecek tüm kurum ve kuruluşların tek elden izlenip değerlendirilebildiği sistematik bir döngünün kurgulandığı gözlenmektedir.

DOKAP Eylem Planı'nın başarısı, projelerden beklenen sonuçların gerçekleşmesi, her şeyden önce Eylem Planı kapsamında yatırım yapan sorumlu kuruluşlarla yakın ilişkide olunmasına, gerekli plan ve programların zamanında paylaşılmasına ve bölgedeki kamu kurum ve kuruluşlarının yatırım çalışmalarının yönlendirilmesine bağlıdır. Bu da etkin bir koordinasyonu gerekli kılmaktadır.

642 sayılı KHK, koordinasyon görevinin etkili ve verimli bir şekilde yerine getirilmesi konusunda gerekli açılımları sağlayamamıştır. İlgili KHK kapsamında koordinasyon görevinin yerine getirilmesi gerektiği ifade edilmiş ancak koordinasyonun hangi şekilde, hangi etki ve yaptırım gücüyle icra edileceği konusunda gerekli altyapı ve detaylar oluşturulmamıştır.

Kurumlar arasında koordinasyon sağlanarak Eylem Planı'ndaki tüm yatırımların bölgesel düzeyde bir bütünlük içerisinde projelendirilmesi ve koordinasyonuyla, aynı alanda faaliyette bulunan çok sayıda kamu kurumunun elindeki kaynakların dengeli, planlı ve programlı kullanımının önü açılarak, bölgesel kalkınmanın hızlandırılması gerçekleştirilecektir.

642 sayılı KHK’de, DOKAP-BKİB’nin koordinasyon göreviyle ilgili yetkilerinin; sorumluluk, sonuç ve yaptırımlarının somut olarak tanımlanmaması, üstlendiği sorumluluğun gereklerini yerine getirmesini sağlayacak uygulama araçlarının yetersizliğine ve sonuç olarak ta misyon kaybına neden olmaktadır.

Nitekim Onbirinci Kalkınma Planı’nda yer alan politika ve tedbirler ile, bu doğrultuda atılacak adımlara yer verilmiştir. Onbirinci Kalkınma Planı’nda “2.4. Yaşanabilir Şehirler, Sürdürülebilir Çevre” eksenini “2.4.1.Bölgesel Gelişme” başlığı altında yer alan 669 no.lu politikada;

“Bölgesel kalkınmanın kurumsal yapısı ve yönetişimi, merkezi ve bölgesel düzeyde etkinleştirilecektir” şeklinde bir politika ifade edilmiştir. Bu politikanın altında ise;

“669.1. Bölge kalkınma idareleri ve kalkınma ajanslarının yapıları, görev ve yetkileri gözden geçirilerek, daha etkin ve verimli çalışmalarına yönelik düzenleme yapılacaktır” ile *“669.2. Bölgesel gelişmeye ilişkin kanun, kararname ve ikincil mevzuat gözden geçirilecek, uygulama araçları etkinleştirilecektir.”* denilmektedir.

DOKAP-BKİB’nin kuruluş amaçlarının en önemlisi olan, koordinasyonu sağlama görevini etkin bir şekilde gerçekleştirebilmesi için Kalkınma Planında da yer alan politikalar doğrultusunda, gerekli yasal ve yönetsel düzenlemelere ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir.

B- Kurum ve Uygulayıcı Kuruluşlar Arasında, İzleme ve Değerlendirme Görevinin Etkili Biçimde Gerçekleştirilmesini Sağlayacak Entegre Elektronik Veri Sisteminin Kurulamamış Olması

DOKAP-BKİB’nin Onuncu Kalkınma Programı doğrultusunda hazırladığı II. Eylem Planı, 2014- 2018 yıllarını kapsamaktadır. Eylem Planının süresi 2018 yılı sonunda bitmiş, ancak kamudaki yeniden yapılanma süreci nedeniyle yeni bir plan hazırlanmamıştır. 2019 yılında İdare, II. Eylem Planında yer alan projelerin izlemesine devam etmiştir.

Bu kapsamda İdare, Eylem Planı’nda yer alan projelerin uygulanmasından sorumlu olan kurum ve kuruluşlardan düzenli aralıklarla (üç ayda bir) hazırlanan format doğrultusunda verileri talep etmekte, gelen veriler doğrultusunda izleme yapmaktadır. Bu süreçte raporlarla ilgili yaşanan aksaklıklar kurumlarla bire bir irtibata geçilerek çözüme kavuşturulmaya çalışılmaktadır. İzleme sisteminin herhangi bir elektronik sistem üzerinden yürütülmemesi,

bilgilerin doğrudan sorumlu kurumlar tarafından girişinin yapılabileceği bir sistem olmaması, izleme sistemini güçleştirmiştir.

DOKAP-BKİB, Eylem Planı kapsamında sorumluluğu olan tüm kurum ve kuruluşların faaliyetlerini izleyerek İzleme ve Değerlendirme Raporu düzenlemekle yükümlüdür. Bu kapsamda kurumca eylem planında sorumlu kuruluş olarak ifade edilen kuruluşlardan projelerin izlenmesine yönelik veriler istenmektedir. Ancak bu verilerin daha çok eylem planında yer alan projelerin hakedişi, fiziki durumu ya da bütçe gerçekleştirmelerine ilişkin olduğu, kurum veri tabanında da manuel veya bilgisayar ortamında kayıtlara alındığı anlaşılmıştır. Kamu yönetiminin yeniden yapılandırılması süreci içinde bazı kurumların veya bakanlıkların görev, sorumluluk alanlarındaki değişiklikler, bazı bakanlık ve kurumların kapatılması ya da organizasyon ve personel yapısındaki değişimler gibi nedenler verilerin sağlıklı alınamamasına sebep olmuştur.

DOKAP Projesinin uygulama sahasının yerel, ancak uygulayıcı kuruluşların merkezi düzeyde olduğu göz önüne alındığında; bölgesel plan ve stratejilerin oluşturulması, destek programlarında önceliklerin sağlıklı belirlenmesi için bölgenin mevcut durum analizinin yapılması gerekmektedir. Bu nedenle de gelişme eksenlerinin, önceliklerin ve işbirliği alanlarının belirlenmesi ve izlenmesine imkân verecek nitelikte veriye ihtiyaç bulunmaktadır. İzleme sistemi içerisinde tanımlanacak verilerin doğruluğu tüm sürecin değerlendirilmesinde önem taşımaktadır.

Oysa DOKAP-BKİB'nin ilgili kurum ve kuruluşlardan temin edebildiği mevcut verilerin kapsam ve çeşit olarak yeterli olmadığı, kurumların verileri arasında farklılıklar bulunduğu ve güncellik sorunu yaşanabildiği anlaşılmıştır. Veri konusunda yaşanan sıkıntıların, gerçekçi verilere dayanan eylem planı hazırlayabilmelerinin ve uygulanacak destek programlarında sağlıklı öncelikler belirleyebilmelerinin önündeki en önemli engellerden birisi olduğu değerlendirilmektedir.

Gerçekçi ve güncel verilere dayanan eylem planı hazırlayabilmek, uygulanacak destek programlarında sağlıklı öncelikler belirleyebilmek için Elektronik İzleme ve Değerlendirme Veri Sistemlerinin kurulması hayati önem taşımaktadır.

Eylem Planı kapsamında, tüm kurum ve kuruluşlar arasında verilerin paylaşımına yönelik takip, kontrol ve raporlama yapabilecek, kurumlar arası entegrasyonu ve eş zamanlı doğru veri akışını sağlayacak olan “*Eylem Planları İzleme ve Değerlendirme Sistemleri*”nin,

bu alanda yönetim ve karar alma merci olan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı inisiyatifinde gerçekleştirilmesi beklenmektedir.

BULGU 2: DOKAP-BKİB'nin Merkezi Yönetim Organizasyonu Dahilindeki Konumunun Farklı Algılanmasının Uygulamada Başta Kaynakların Ekonomik Kullanımı Olmak Üzere Çeşitli Problemlere Neden Olması.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının (*Mülga Kalkınma Bakanlığının*) bağlı kuruluşu olan Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 03.06.2011 tarih ve 642 sayılı KHK ile kurulmuştur.

15.07. 2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4 no.lu “*Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi* yayımlanmıştır.

Bakanlıklara bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşlar ile ilgili 2018/1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesinde ise bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların bakanlıklarla ilgilendirilmesinin, 27.04.1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanunun 19/A maddesi uyarınca uygun görüldüğü belirtilmiştir. Söz konusu Genelgeye ekli listede yer almayan kurum ve kuruluşların ise bağlılık, ilgililik ve ilişkililik durumlarının ilgili kanunlara veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine göre olacağı açıklanmıştır. Buna göre, 642 sayılı kuruluş KHK’si gereği DOKAP-BKİB, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bağlı kuruluşu olmaktadır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Bölge Kalkınma İdarelerinin ulusal düzeyde koordinasyonundan ve ödeneklerin tahsisi ile bunların kullanımına ilişkin usul ve esasları belirlemekle sorumludur.

27.09.1984 tarih ve 3046 sayılı Kanun’un 10’uncu maddesinde “bağlı kuruluş”; 11’inci maddesinde ise “ilgili kuruluş” tanımlanmıştır.

Niteliği gereği kendi mali ve idari özerkliği bulunan bakanlık teşkilatı içerisinde yer almayan, tüzel kişiliği haiz kurumların bir bakanlık teşkilatı içerisinde yer alması da Devletin bütünlüğü gereği bir bakanlıkla ilgilendirilmesi gereği doğmuştur. Bu kuruluşlar bir bakanlığa bağlı, ilgili ya da ilişkili kuruluşlardır.

Bağlı kuruluşlar, genel itibariyle bir bakanlığın ana hizmet faaliyetlerini yürütmekle birlikte ayrı bir kanunla kurulan ve genel müdürlük ya da başkanlık şeklinde teşkilatlanan kuruluşlardır. İlgili kuruluşlar, ayrı bir tüzel kişiliği olan ve bakanlıklarla ilgili idari vesayet

şeklinde kurulan hizmet yerinden yönetim kuruluşlarıdır.

Bağlı kuruluşlar görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında yerine getirir ve kullanırlar. Bu kurumlar, “kamu idarelerinin yerine getirmekle yükümlü olduğu görevleri, yani devletin öteden beri yürüttüğü klasik kamu hizmet ve faaliyetlerini, kamu idarelerinden ayrı bir tüzel kişilik marifetiyle yürüten teşkilat birimleri”dir.

Bu tür hizmet ve faaliyetler, aslında ilgili kamu idarelerince doğrudan doğruya ve kendi personel, bütçe ve araçlarıyla yürütülmekte iken, kamu kurumu halinde örgütlenerek sürdürülmesinde gerek ve yarar görülen eski kamu görevleridir. Bu idareler, ayrı bir kamu tüzel kişiliğine, malvarlığına ve ayrı bir bütçeye sahip olmaları ile değinilen merkezi idareden ayrılır. Bu kurumlar, bakanlık ile idari vesayet ilişkisi biçiminde olmakla beraber, kimi konularda ve işlemler bakımından geniş takdir ve yetkilere sahip olması esastır.

Kuruluşunda Mülga Kalkınma Bakanlığının bağlı kuruluşu olan DOKAP-BKİB, 09.07.2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı KHK'nın 147. Maddesinin (a) bendi uyarınca Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanmıştır.

Bununla birlikte, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının organizasyon şemasında, DOKAP-BKİB ve diğer Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün alt birimi olarak gösterilmiştir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığınca hazırlanan ve merkez ve taşra birimleri ile bağlı ve ilgili kuruluşların Bakan yardımcılarına bağlılık durumunu gösteren 03.08.2018 ve 2018/13 no.lu Bakanlık Genelgesi ile; Kalkınma Ajanslarının yanı sıra GAP, DAP, DOKAP ve KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının da *“projelerle ilgili iş ve işlemler bakımından Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, personel ile ilgili iş ve işlemler bakımından Personel Dairesi Başkanlığı ile çalışacağı”* ifade edilmiştir.

DOKAP-BKİB'nin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğüne bağlanmasının, teşkilata ilişkin yapısal sorunların yanısıra bütçe ve mali control bakımından ödeneklerin serbest bırakılmasına ilişkin olarak da sorunlar yaşanmasına sebep olduğu görülmektedir.

Nitekim Usul ve Esaslar gereğince ödeneklerin serbest bırakılmasının bu nedenle oldukça gecikmeli olarak yapıldığı anlaşılmıştır. Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün onayına tabi işlemlerin sürecinin uzaması nedeniyle bazı proje gerçekleştirmelerinin Aralık

ayı sonuna kadar yapılamadığı anlaşılmıştır.

DOKAP-BKİB'nin, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün bölge ofisi gibi değerlendirilmesi ve bu değerlendirme doğrultusundaki kaynak tahsisine ilişkin Genel Müdürlük uygulamaları sonucu, Kurumun, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün alt birimine dönüştürülmesi, kaynakların ekonomik ve verimli kullanımını olumsuz etkilediği gibi 642 sayılı KHK, gerekse 4 no lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile getirilen idari sistemle de uyumlu olmadığı değerlendirilmektedir.

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Eylem Planı Kapsamındaki Tüm Kurum Ve Kuruluşlar Arasında Entegre Bir Elektronik Veri Sistemi Olmaması Nedeniyle Verilerin Temininde Paydaşlar Arası Sürdürülebilir Veri Akışının Sağlanamaması Ve Kurumca İzleme Ve Değerlendirme Görevinin Yeterince Yürütülememesi	2018	Yerine Getirilmedi	Kurumun inisiyatifi dışında yasal düzenleme gerekmektedir. Bu sene de bulgu yapılmıştır.
5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi Ve Kontrol Kanununu Gereğince Kurulması Gereken İç Denetim Sisteminin Kurulmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Sürekli kurumlardır. 2019 sonunda kapanması gerekirken süresi 1 yıl daha uzatılmıştır. Dolayısıyla mevcut süreç içerisinde iç denetim biriminin kurulması sorgulanmamıştır. Yapılan harcamalar sırasında birimlerce rutin
			işlem kontrolleri zaten yapılmaktadır

**KAMU İDARESİ TARAFINDAN
SUNULAN MALİ TABLOLAR**

DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI 2019 YILI MALİ TABLOLARI

TABLO 1.1 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.56 Adı : DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI		Yıl : 2019	
AKTİF HESAPLAR		PASİF HESAPLAR	
	N Yılı 2019		N Yılı 2019
1 DÖNEM VARLIKLAR	4.938.917,22	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	318.521,91
10 HAZIR DEĞERLER	4.834.520,18	32 FAALİYET BORÇLARI	190.523,76
102 BANKA HESABI	4.834.520,18	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	190.523,76
14 DİĞER ALACAKLAR	2.457,91	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	127.998,15
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	2.457,91	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	107.874,00
16 ÖN ÖDEMELER	101.939,18	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	18.514,22
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	101.939,18	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İD. ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	1.009,93
2 DURAN VARLIKLAR	0,00	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	907.776,82
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	0,00	47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	907.776,82
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	42.152,90	472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	907.776,82
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	1.017.996,40	5 ÖZ KAYNAKLAR	3.712.618,49
257 BİRİKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-1.080.149,30	50 NET DEĞER	2.762.440,49
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00	500 NET DEĞER HESABI	2.762.440,49
260 HAKLAR HESABI	62.448,78	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	3.041.697,99
268 BİRİKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-62.448,78	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	3.041.697,99
		58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-3.857.783,55
		580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-3.857.783,55
		59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	1.766.263,56
		590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUÇU HESABI	1.766.263,56
AKTİF TOPLAMI	4.938.917,22	PASİF TOPLAMI	4.938.917,22
Bilanço Dipnotları :			
010 ALINAN TEMİNAT Mektupları HESABI	424.135,00		
011 ALINAN TEMİNAT Mektupları EMANETLERİ HESABI	424.135,00		
048 BAŞKA BİRİMLER ADINA ÖLENEN ALACAKLAR HESABI	266.601,21		
049 BAŞKA BİRİMLER ADINA ÖLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	266.601,21		

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU							
Kurum Kodu:40.36			Kurum Adı: DOKAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı			Yıl: 2019	
GİDERLER				GELİRLER			
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ	
630		GİDERLER HESABI	85.772.697,59	600		GELİRLER HESABI	
630	1	Personel Giderleri	3.400.307,17	600	4	Alman Bağışlar ve Yardımlar	85.068.000,00
630	1 1	Memurlar	1.957.827,25	600	4 2	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alman Bağış ve Yardımlar	85.068.000,00
630	1 3	İşçiler	1.442.479,92	600	5	Diğer Gelirler	2.470.961,15
630	2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	576.928,46	600	5 1	Faiz Gelirleri	2.016.255,76
630	2 1	Memurlar	261.445,77	600	5 9	Diğer Çeşitli Gelirler	454.705,39
630	2 3	İşçiler	315.482,69				
630	3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	2.951.710,51				
630	3 2	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	279.006,27				
630	3 3	Yolluklar	65.725,05				
630	3 4	Görev Giderleri	205,20				
630	3 5	Hizmet Alımları	2.491.462,75				
630	3 6	Temsil ve Tanıtma Giderleri	30.281,67				
630	3 7	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	68.868,87				
630	3 8	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	16.161,00				
630	5	Cari Transferler	35.134,50				
630	5 3	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	35.134,50				
630	7	Sermaye Transferleri	75.973.774,54				
630	7 1	Yurtiçi Sermaye Transferleri	75.973.774,54				
630	13	Amortisman Giderleri	7.238,98				
630	13 1	Maddi Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	99,98				
630	13 2	Maddi Olmayan Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	7.139,00				
630	14	İlk Madde Ve Malzeme Giderleri	87.188,64				
630	14 1	Kırtasiye Malzemeleri	27.204,80				
630	14 5	Temizleme Ekipmanları	30.123,63				
630	14 6	Giyecek, Mefrusat ve Tuhafiyе Malzemeleri	18.981,32				
630	14 12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	203,89				
630	14 13	Yedek Parçalar	10.675,00				
630	15	Karşılık Giderleri	288.466,59				
630	15 4	Kıdem Tazminatı Karşılıklarından Kaynaklanan	288.466,59				
630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	2.451.948,20				
630	30 6	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	2.451.948,20				
GİDERLER TOPLAMI(A)			85.772.697,59	NET GELİR TOPLAMI			87.538.961,15
GELİRLER TOPLAMI (B)			87.538.961,15	NET GELİR (D=B-C)			87.538.961,15
İNDİRİM;İADE;İSKONTO TOPLAMI (C)			0,00	FAALİYET SONUCU (D-A)			1.766.263,56